ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ

ਲੇਖਕ

ਸ੍ਰੀਮਾਨ (ਗਿਆਨੀ) ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭੂਮਿਕਾ

****

ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਆਟਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਇਕ 'ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ' ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸੇਵਾ, ਸਿਮਰਨ, ਕੀਰਤਨ-ਰਸ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਆਪ ਲਗ ਭਗ 90 ਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਹੇ ਤੇ ਸੱਤਰ ਪਵਿੱਤਰ ਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ 'ਗੁਪਤ ਥੰਮ੍ਹੀ' ਕਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਤਕਰੀਬਨ 123 ਸਾਲ ਦੀ ਦੀਰਘ ਆਯੂ ਬਿਤਾ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕੀਤਾ।

ਆਪ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ, ਨਾਮ ਜਪਣ ਤੇ ਜਪਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਸੂਰੇ, ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਰਸਾਲ ਕੀਰਤਨੀਏ ਸਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਰ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰਥ ਦੀਆਂ ਗੁਝੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਉਚੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਤਾਹੀਓਂ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ 'ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ' ਕਹਿਕੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਸੰਤ ਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਸਨ। ਆਪ ਦੀ ਸੰਤ ਪਰਨਾਲੀ ਸੰਤ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਅੱਡਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਡਣ ਸ਼ਾਹੀਏ ਭੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਰਾਮ ਜੀ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਾਰਣ ਨਾਮ ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ) ਅਤੇ ਇਸ ਪਰਨਾਲੀ ਦੇ ਆਦ ਪ੍ਰਮੁਖ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਕਨ੍ਹਯਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਜਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਸੰਤ ਪਰਨਾਲੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਹੈ:

ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਕਨ੍ਹਯਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਰਾਮ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਅੱਡਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਅੱਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਹ ਹੈ:

ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜਗਤਾ ਜੀ	ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਝਮਤੀ ਰਾਮ ਜੀ	ਸੰਤ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਜ਼ਾ[illegible] ਸਾਹਿਬ ਜੀ	ਸੰਤ ਭਾਈ ਰਾਂਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	ਸੰਤ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਰਾਮ ਜੀ	ਭਾਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਰਾਮ ਜੀ	ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਭਾਈ ਗਲਾ ਰਾਮ ਜੀ	ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਜੀ	ਬਾਬਾ ਛੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਭਾਈ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਜੀ	ਮਹੰਤ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ	ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਭਾਈ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ	ਮਹੰਤ ਭਾਈ ਗੁਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ	
ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ		
ਭਾਈ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਜੀ		

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ੧੮੦੩ ਈ: ਦੇ ਨੇੜੇ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਈ ਜੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਗਰੀਬ ਸਨ ਪਰ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਦੇ ਪੂਜਯ ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੁਆਰਾ ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਰੱਖੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਜੇ ਨਿੱਕੇ ਜਹੇ ਬਾਲਕ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਆਪਣੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚੱਕੀ ਪੀਹ ਕੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਅਜੇ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਯੂ ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਾਲ ਪੈ ਗਿਆ। ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਸੰਤ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤਾ। ਬਾਲਕ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਦੀ ਸਤਿ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬਹਿਕੇ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ। ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿਖ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਪਠਨ ਆਰੰਭਿਆ। ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਲਗ ਪਏ। ਜਦ ਸੰਤ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਚ ਖੰਡ ਪਿਆਨੇ ਪਾਏ ਤਾਂ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਆ ਗਏ ਤੇ ਫਿਰ ਸੁਧਾਸਰ ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਐਸੀ ਖਿੱਚ ਹੋਈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਹੀ ਪਰਤ ਆਉਂਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹਤ-ਪੂਰਣ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਆਪਣਾ ਵੱਡਾ ਭਾਗ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿ ਕੇ, ਗਰੀਬਾਂ ਉਪਰ ਤਰਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਕੁਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਕੇ ਨੇਕ ਪਾਸੇ ਲਾਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਸਿਖਿਆਦਾਇਕ ਹੈ।

ਆਪ ਨੇ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਜੀਠੀਆ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਹੀਆਂ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ। ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਸਤੂਆਣੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਰਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਪਤ ਨ ਰਹਿਣ ਸਗੋਂ ਬਾਹਰ, ਬਾਣੀ ਘੁਮ ਫਿਰ ਕੇ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਜਾਉਣ। ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖੀ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਿਤਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾਂ ਦਿਤੀ।

ਆਪ ਸਰੰਦੇ ਨਾਲ ਅਤੀ ਮਨਮੋਹਣਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ੧੯੨੩ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ, ਸੰਤੋਖਸਰ ਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੱਸਲੀ ਆਪ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜਾ ਹਨ।

= ੨ =

'ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ' ਵਿਖੇ ਆਪ ਦੀ ਇਕ ਹਥ ਲਿਖਤ ਪੋਥੀ "ਸਾਖੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼" ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਸੁਰਖਿਅਤ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਪੋਥੀ ਦੇ ਇਕ ਦੋ ਹਥ ਲਿਖਤ ਉਤਾਰੇ ਹੋਰ ਭੀ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਤਕ ਇਸ ਪੋਥੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੋਥੀ ਦੇ ਦੋ ਵਡੇ ਭਾਗ ਹਨ। ਪੂਰਬਾਰਧ ਤੇ ਉਤਰਾਰਧ। ਪਹਿਲੇ

੧ੳ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਤਤਕਰਾ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੂਰਬਾਰਧ ਗ੍ਰੰਥ

ਹਰਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਸਿੰਘ

***

ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ
****

1. <u>ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ</u>
" ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜਗ ਮਾਹਿ ਪਠਾਇਆ"

2.. ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਰਾਮਦਾਸ ਸਰੋਵਰ ਨੀਕਾ
ਜੋ ਨਾਵੇ ਸੋ ਕੁਲ ਤਰਾਵੇ ਉਧਾਰ ਹੋਏ ਹੈ ਜੀਆ ਕਾ।

3. ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਹਥ ਲਿਖਤ ਪੋਥੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ
"ਪੋਥੀ ਪਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਥਾਨ"

4. ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ

5. ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ

6. ਸੰਤ /ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਸੀਸ ਦੇ ਕੇ
ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ।

7. ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਗਰੋਂ ਗੱਦੀ ਉਪਰ ਬੈਠੇ

8. ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
ਆਪ ਨੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿਖਾਂ
ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ।

9. ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ

10. ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਜੀ

11. ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਬਾਬਾ ਗੋਬਿੰਦ ਸ਼ਾਹ ਸਿੰਘ ਜੀ

12. ਸੰਤ ਭਾਈ ਬਾਹਿਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਸੀ ਕੰਦਰਾ (ਸਖਰ , ਸਿੰਧ)

***

੧ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੀ ਜੈ

ਪਰਮਧਾਮ ਸਚੁ ਖੰਡੁ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਜੈ

ਨਮਾਂ ਕਮਲ ਨੈਨਾਂ ਭਰਮਾਇ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਚਰਨ ਕਮਲੇ ਭ੍ਯੋ ਨਮਃ

ਅਥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਿਰੰਥੇ

ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਲਿਖ੍ਯਤੇ

੧ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰ ੭

ਤੇਰੇ ਭਰੋਸੇ ਪਿਆਰੇ ਮੈਂ ਲਾਡ ਲਡਾਇਆ।

ਭੂਲਹਿ ਚੂਕਹਿ ਬਾਰਕ ਤੂੰ ਹਰਿ ਪਿਤਾ ਮਾਇਆ।

ਸੁਹੇਲਾ ਕਹਨੁ ਕਹਾਵਨੁ। ਤੇਰਾ ਬਿਖਮੁ ਭਾਵਨੁ।

ਹਉ ਮਾਣ ਤਾਣ ਕਰਊ ਤੇਰਾ ਹਉ ਜਾਨਊ ਆਪਾ।

ਸਭਿ ਹੀ ਮਧਿ ਸਭਹਿ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਬੇਮੁਹਤਾਜ ਬਾਪਾ।

ਪਿਤਾ ਹਉ ਜਾਨਊ ਨਾਹੀ ਤੇਰੀ ਕਵਨ ਜੁਗੀਤਾ।

ਬੰਧਨ ਮੁਕਤੁ ਸੰਤਹੁ ਮੇਰੀ ਰਾਖੈ ਮਮਤਾ।

ਭਏ ਕਿਰਪਾਲ ਠਾਕੁਰ ਰਹਿਓ ਆਵਣ ਜਾਣਾ।

ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਨਾਨਕ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪਛਾਣਾ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ । ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ।

ਮੂਲ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨਾਇਕ ਜੀ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਭਯੋ ਨਮ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਚਰਨ ਕਮਲੇ ਭਯੋ ਨਮ: ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ। ਅਥ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖ੍ਯਤੇ।

ਮੰਗਲਾ ਚਰਣ। ਵਸਤੂ ਨਿਰਦੇਸ ਤੇ ਨਿਮਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪੁਨਾ ਅਸੀਰਵਾਦਾਤਮਕ ਵਰਨਤੇ। ਟੀਕਾ। ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਜੋ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਹੈ ਸਦਾ ਸੁਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚਦਾਨੰਦ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਖਨੰਤਰ ਆਤਮਾ। ਪ੍ਰਿਤਕ ਜੋਤੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲਾ ਬਾਧ ਇਕ ਕਾਲਾਦਿ ਪ੍ਰਿਛੇਦ ਤੇ ਰਹਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸੋਈ ਭਗਤਿ ਬਾਤਸੱਲਤਾ ਲੀਏ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਰੂਪ ਭਏ। ਤਿਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਕੋ ਮੇਰੀ ਨਮਸਕਾਰ ਹੋਵੈ। ਸੋਈ ਸਰੂਪ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਚਰਨਾਰਬਿੰਦ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਜੋ ਸਾਂਤੀ ਅਰ ਖਿਮਾ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਖਿਮਾ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮੈਂ ਹੈ। ਸੋਈ ਧੀਰਜ ਧਰਮ ਧਰਾ ਸਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਧਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਸੀ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮ ਰਮਾਇਣ ਮੈਂ ਕਹਾ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਵਤਾ ਨੇ। ਹੇ ਭਗਵਨ ਖਿਮਾ ਗੁਣ ਤੇ ਜਗ੍ਯ ਸਾਧਨ ਗਾਇਆ। ਪੁਨਾ ਤੈਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਜੋ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਅਮਰ ਮੂਰਤੀ ਕਿਆ ਅਬਨਾਸੀ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ। ਪੁਨਾ ਚਤਰ ਵਿਯੂਹ ਮੂਰਤੀ ਭਗਵਾਨ ਲਖਮੀ ਕੇ ਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਰਮਣ ਰੂਪ ਤਿਨ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਭਯੋ ਨਮ: ਜੈ ਹੋਵੈ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਜਿਨ ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੇਤ ਬਾਂਧੀ ਹੈ। ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਸੰਸ੍ਰਤ ਤਰਣ ਲੀਏ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੀ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਮਹਾਬੀਰਣ ਰਣਧੀਰ ਖਲ ਖੰਡਨ ਮਹੀ ਮੰਡਨ ਸੁਖ ਕਰਨ ਅਰਿ ਦਰਨ ਭਗਤ ਭੈ ਹਰਨ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸੋਢ ਬੰਸ ਕੇ ਭੂਖਨ ਭਗਵਾਨ ਮੂਰਤੀ। ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਜੋ ਸੋਢ ਬੰਸ ਬਨਜ ਬਨ ਕੋ ਭਾਨ ਰੂਪ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨ ਵਾਰੇ ਤਿਨ ਕਉ ਡੰਡਵਤ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ।

ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰੀ ਰਾਇ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੂਰਤੀ ਹੈਂ। ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੇ ਭਾਵ ਕਉ ਜੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਣ ਵਾਰੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮ ਪਰ ਲਿਲਾਰ ਕੋ ਧਾਰ ਕਰਿ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦੇ ਹੋ। ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਰੂਪ ਜੋ ਜੜਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਕਰਨ ਵਾਰੇ ਹੈਂ। ਤਿਨਾਂ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮਨ ਪਰ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਨਾਮ ਹੋਇ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ। ਪੁਨਾ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਰੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਹੈਂ ਗਿਆਨ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਤੇਗ ਧਾਰ ਕਰਿ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਹੰਕਾਰ ਆਦਿਕਾਂ ਕੋ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਭਾਉ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਿਮਾ ਨੰਦ ਮੈ ਐਸੇ ਨਿਮਗਨ ਭਏ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਰਿਖਭ ਦੇਵ ਜੀ ਭਏ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕੀ ਜੋ ਰਜ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਰਿ ਮੈ ਸਨਾਨ ਕਰਿਹੌਂ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਸੋਢ ਬੰਸ ਕੇ ਸਿਰਤਾਜ ਮਹਾਰਾਜ। ਪੁਨਾ ਤੁਰਕ ਰੂਪ ਤਮ ਤੋਮ ਕੋ ਤਮਾਰੀ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰਿ ਅਭਾਵ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਰਿਦੇ ਰੂਪ ਪੰਕਜ ਜਿਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰਿ ਖਿੜ ਆਵਤੇ ਭਏ।

ਐਸੇ ਸਤਿ ਗੁਰ ਕੀ ਸਦਾ ਜੈ ਸਦਾ ਜੈ ਸਦਾ ਜੈ ਹੋਵੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਹਿਬ ਸਿਘ ਜੀ ਕੇ
ਚਰਨ ਕਮਲਾ ਕੋ ਮੇਰੀ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੋਵੈ। ਜੋ ਸਰਬ ਸਕਤਿ ਰੂਪ ਅਰ ਕਲਾਨਿਧ ਸੰਤਨ ਸੁਖਦਾਈ।
। । ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਲਾ ਜੀ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ।
ਸ੍ਰੀ ਬਿਧ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ। ਭਾਈ ਨੰਦਲਾਲ ਜੀ। ਦਸੋਂ ਗੁਰੋਂ ਹਜੂਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕੇ
ਦਾਸ ਭਗਤਿ ਭਏ ਹੈਂ। ਸਭ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹਵੈ। ਸੀਸ [illegible] ਪਰ ਧਾਰ ਕੇ । ੨ ।
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਜੈ ਹੋਵੈ ਜੋ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਜ ਰੂਪ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਧਾਮ ਸਚੁ ਖੰਡ
ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕਉ ਮੇਰੀ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੋਵੈ। ਪੁਨਾ ਡੰਡਵਤ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰ ਜਿਸ
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਅੰਤਰ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ। ਮਹਾ ਵਿਸ਼ਨ ਰੂਪ
ਤਿਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਸਰਬ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਸਰੂਪ
ਦਰਸਨੀ ਦਰੁ ਆਗੇ। ਐਸੀ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਤਖਤ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ। ਪੀਰ
ਔ ਪੈਗੰਬਰੋਂ ਕੀ ਔਰ ਬਾਦਸਾਹੋਂ ਕੀ ਜੋ ਵਿਭੂਤੀ ਜੀ। ਜਿਸ ਸ੍ਰੀ ਤਖਤ ਨੀਚੇ ਦਬਾਇ ਕਰਿ
ਊਪਰਿ ਬੈਠੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਚੰਦ ਦੋ ਖੜਗ ਧਾਰ ਕਰਿ ਭਾਨ ਨੰਦ ਨਾਦਿ ਜਿਨ
ਨੋਂ ਦੇਖ ਕਰਿ ਬਿਸਮਾਦ ਹੂਏ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਤਖਤ ਜੋ ਮੇਰੀ ਕਰਿ ਜੋਰ ਕੇ ਡੰਡਵੰਤ ਪ੍ਰਨਾਮ ਹੋਇ।
ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਜੁਗਲ ਕੀ ਜੈ ਹੋਵੈ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈ। ਜੋ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਕੋ ਪਰਮਧਾਮ ਜੋ ਧਾਮ
ਪ੍ਰਕਾਸ ਬੈਕੁੰਠ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਉ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਆਗੇ ਮਹਾ ਬੀਰ ਰੂਪ ਖੜੇ ਹੈਂ
ਅਥਵਾ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਹੈ ਜਸ ਤਿਸ ਸੁਜਸ ਨੇ ਇਹੁ ਜੁਗਮ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ
ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੋਵੈ। ਪੁਨਾ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੋਵੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਰਾਇ ਜੋ ਅਚੁਤ ਸਰੂਪ ਹੈ।
ਸਰਬ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਣ ਕਉ ਜੋ ਸੁਰਤਰੂ ਤੇ ਅਧਕ ਹੈਂ। ਤਿਨ ਕਉ ਭੀ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ।
ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਜੀ ਜੋ ਸਚੀ ਦਾਹੜੀ ਹੈ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਪਰਮ ਸੇਵਕ। ਤਿਨ ਕੋ ਭੀ ਮੇਰੀ ਨਿਮਸਕਾਰ
ਹੋਇ। ਪੁਨਾ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਜੋ ਪੰਚ ਤੀਰਥ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸ੍ਰੀ ਬਬੇਕ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲਸਰ ਸ੍ਰੀ
ਸੰਤੋਖਸਰ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰਬ ਕਉ ਮੇਰੀ ਅਤ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਤੇ
ਸ੍ਰੀ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਲੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਜੀ ਪਾਤਾਲ ਪੁਰੀ ਸਹਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ
ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਤੋ ਆਦਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸਰਬ ਕਉ ਅਤ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ੩। ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ ਜੀ ਜੋ ਏਕ
ਰਦਨ ਸੁਖ ਸਦਮ ਹੈਂ ਸਰਬ ਗੁਣ ਰੂਪ ਗਣੇ ਕੇ ਕਰਣ ਵਾਰੇ ਸਰਬ ਵਿਘਨ ਹਰਨ ਹਾਰੇ ਤਾਂਈ ਮੇਰੀ
ਅਤਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰਤੀਜੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸਾਰਦ ਹੈ ਦਾਸਾਂ ਕੋ ਸਾਰਦਾ ਗਿਆਨ ਪੁਨਾ
ਸਰਬ ਜਨਾ ਕੇ ਅਰਥਾ ਕੋ ਭੀ ਸਾਰਦ ਹੈ ਕਿਆ ਕਰਣ ਵਾਰੀ ਹੈ ਸਿਧ। ਅਰ ਸਿਧੀ ਆਦਿਕੋ
ਕਰ ਭੀ ਸਿਧ ਕਰਣ ਵਾਰੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਜਗਤ ਮਾਇ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹਵੈ। ਸ੍ਰੀ
ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਚਤੁਰ ਮੁਖੋ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਲਖਮੀ ਸਹਤ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਜੀ ਭਵਾਨੀ ਜੀ ਜੋ

ਸ੍ਰੀ ਬਿਨਾਇਕ ਕੀ ਮਾਤਾ ਸਹਤ ਸਭ ਕੋ ਅਭਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ। ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਸੂਰ ਸਸੀ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਵੈਰਾਣ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਕਿਆ ਭਗਵਤ ਸਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਨਦੀਆਂ ਬਨ ਪਰਬਤ ਆਦੀ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਰੂਪ ਨਾਰਾਇਣ ਹੈ ਤਿਸ ਸਭ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਧਰੂ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ। ਰਵਦਾਸ ਜੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ। ਪਰਮਾਨੰਦ ਜੀ। ਸੂਰਦਾਸ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਦੇਵ ਤੇ ਸੈਨਭੁਜ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰ ਧੰਨਾ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਮੀਰਾਬਾਈ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ। ਅੰਗਦ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਰਥ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਤ੍ਰਹਨ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਲਖਮਣ ਜੀ ਜੈ ਹੋਵੈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਸੀਤਾ ਸਹਤ। ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਧਾ ਰੁਕਮਨੀ ਸਹਤ। ਪੰਜੇ ਪਾਂਡਵੇ ਸਹਤੇ। ਉਧਵ ਅਕਰੂਰ ਜੀ। ਸਭ ਕੋ ਮੇਰੀ ਅਭ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਸਰੂਪ ਨਾਰਾਇਣ। ੧। ਪੁਨਾ ਬਰਾਹ ਰੂਪ ਹਰੀ ੨ ਕਮਠ ਰੂਪ ਹਰੀ ੩ਨਰ ਸਿੰਘ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ੪ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਨ ਜੀ ੫ਪੁਨਾ ਪਰਸਰਾਮ ਜੀ ੬ਬੌਧ ੭ਸ੍ਰੀ ਬਿਆਸ ਜੀ ੮ਪ੍ਰਿਥੁ ਰਾਜਾ ਜੀ ੯ ਹਰੀ ਅਵਤਾਰ ਜੀ੧੦ ਹੰਸ ਅਵਤਾਰ ਜੀ ੧੧ਯਗ ਅਵਤਾਰ ਜੀ ੧੨ਰਿਖਭ ਦੇਵ ਜੀ੧੩ਹੈ ਗ੍ਰੀਵ ਜੀ੧੪ਧਿਵਰੀ ਦੇਨ ਜੀ੧੫ਮਨੰਤਰ ਜੀ ੧੬ਧਨੰਤਰਵਰ ਜੀ੧੭ਸ੍ਰੀ ਬਦ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ੧੮ਸ੍ਰੀ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੇ ਜੀ ੧੯ਸ੍ਰੀ ਕਪਲ ਸਿਧ ਜੀ ੨੦ ਸ੍ਰੀ ਸਨਕਾਦਕ ਜੀ੨੧ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ੨੨ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ੨੩ਸ੍ਰੀ ਨਿਹਕਲੰਕ ਜੀ੨੪ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਦ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਵਿਜੈ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਮਦ ਤੇ ਕੁਮਦਾਖਨੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਸੇਸ ਜੀ ਤੇ ਆਦ ਲੈ ਕਰਿ ਸਭ ਕੋ ਮੇਰੀ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੋਇ। ਭਾਈ ਕਨਈਆ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਅਭਣ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਸੋ ਹਰਿ ਜਨ ਕੈਸੇ ਭਏ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਕੁਲ ਜਨ ਤਾਰਕ। ਬੋਧ ਭਗਤੀ ਵੈਰਾਗ ਕੇ ਪੁੰਜ। ਨਾਮ ਦੇ ਸਰੂਪ ਕਿਆ ਤਤਪਰ ਤਿਨਾ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕਮਲਾਂ ਕਉ ਮੇਰੀ ਨਮਸਕਾਰ ਹੋਵੈ ਪੁਨਾ ਅਭ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਸਿਖੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਗੁਰੋ ਜਿਨਕੇ ਤੁਮ ਐਸੇ ਗੁਨ ਬਰਨਨ ਕਰਤੇ ਹੋ ਤਿਨਾ ਕੇ ਗੁਨੋ ਕੀ ਕਥਾ ਮੁਝੇ ਸੁਨਾਈਏ ਜੀ ਇਸ ਜੀਵ ਕੇ ਕਲਿਆਨ ਅਰਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਗੁਰਵਾਚ। ਸੁਨ ਸਿਖ ਸੋਂਮ ਮਤ ਵਾਲੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸਾਖੀ। ਉਹ ਤੋ ਐਸੇ ਥੇ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਸੰਤ ਸਜਨ ਮਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸੇ ਲਾਇਨ ਪ੍ਰਭ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜੋਰਿ"। ।ਪੁਨਾ। "ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੋਊ ਮੈ ਨਾਹੀ ਜਨ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਆਏ। ਜੀਅ ਦਾਨ ਦੇ ਭਗਤੀ ਲਾਇਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲੈਣ ਮਿਲਾਏ"। ਸੋ ਐਸੇ ਥੇ। ਜੋ ਦੋਨੋ ਕੁਲੋਂ ਕਰਿ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਵਰਤੀ ਭਏ ਸੇਵਕ। ਸੰਤ ਕੁਲ ਕਰਿ ਤਉ ਭਾਈ ਕਨਈਆ ਰਾਮ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਖ ਪੁਤ੍ਰ ਸੰਤਾਨ ਰੂਪ ਭਏ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਤੋ ਪ੍ਰਤਖ ਹੈ ਪੁਨਾ। ਪਿਤਾ ਕੁਲ ਤਰਫੋਂ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਿਖ ਅਰ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਸੇ ਭਏ ਹੈ। ਅਬ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਵਾਰਤਾ ਕਹਤਾ ਹੋ

ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਲ ਪਾਇ ਕਰਿ। ਸ੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਕੇ ਨਾਮ ਤੇ ਚਾਲੀਸ ਮੁਕਤੇ ਇਨਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨਾਇ ਕਰਿ ਪੂਜ ਕਰਿ। ਪੁਨਾ ਇਨ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨਾਇ ਕਰ ਪੂਜ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੈਰਾਗੀ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਅਰ ਸਿਮਰਨ ਭਗਤਿ ਮੂਰਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੋਭਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸਰਬ ਜਸ ਤੇ ਸੋਭਾ ਕੀ ਮੂਰਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਜੀ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨੀ ਤੇ ਸੰਤ ਸਰੂਪ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਨਮੁਖ ਦਰਬਾਰੀ। ਔਰ ਸਭੀ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਦਾਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਸਰੂਪ ਹੈਂ। ਨਵ ਖੰਡ ਸਪਤ ਦੀਪ ਚਤਰ ਦਸ ਭਵਨੋ ਮੇਂ ਜੋ ਜੋ ਹੋਵਨਗੇ ਜੋ ਹੋਏ ਹੈਂ ਜੋ ਜੋ ਅਬ ਹੈਂ ਸੰਤਿ ਭਗਤਿ। ਸਭਿ ਚੰਦਨ ਕਰਿ ਨਮੋ ਨਮੋ। "ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਵਹਿ ਅਤੁਲ ਸੁਖੋ"। ਇਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਰਬ ਸੰਤਨ ਕੀ ਪਸਾਇ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਅਪਨੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਔਰ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਭੀ ਸਾਖ ਕਉ ਕਹਿਤਾ ਹੋ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਜੋ ਗੁਰੋ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਬਲ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਕਹਿਤਾ ਹੋਂ। ਮੇਰੇ ਮੇਂ ਬਲ ਕੋਊ ਨਹੀਂ। ਐਸੇ ਹਰਿ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਸਜਨੋ ਕੇ ਚਰਨ ਮਨਾਇ ਕਰਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ੪ । ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ ਹਰਿ ਗੁਰ ਸੰਤ ਨਿਮਸਕਾਰਾਤ੍ਮਕ ਮੰਗਲਾਚਰ ਣ ਵਰਨੰਨ ਪ੍ਰਥਮੋ ਧਯਾਯ। ੧ । ਅਥ ਗ੍ਰੰਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਥਨੰ। ਜਿਨ ਪੁਰਸੋ ਕੀ ਸੰਤੋ ਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ। ਤਥਾ ਗੁਰੋਂ ਮੇਂ ਤੈਸੇ ਹਰੀ ਮੇਂ ਹਰੀ ਕੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਮੇ। ਤੇ ਉੱਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਂ। ਇਸ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਪਦਾਰਥ ਕਉ ਪਾਇ ਲਈਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਸੰਤ ਸਜਨੋ ਬੁਧਵਾਨੋ ਗੁਰਮੁਖੋ ਇਸ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰੁ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਮੇਰੀ ਮੂਢਤਾ ਜਾਨ ਕਰਿ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਤੁਮਹਾਰੇ ਹੀ ਗੁਨੋ ਕਾ ਵਰਨਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਉਸਤਤ ਕਰਨ ਵਾਰੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਭਾਟ ਨਲਾਵਰ ਵਾਦੀ ਆਦਿ। ਤਿਨ ਤੇ ਗੁਨ ਕਾ ਵਰਨਨ ਸੁਨ ਕਰਿ ਜੋ ਉਤਮੁ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਬਖਸੀਸ ਬਖਸਤੇ ਹੈਂ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸਿਕੰਦਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹਿ ਕਾ। ਸਭ ਛਿਨ ਮੇ ਮੁਰਾਦਰ ਸਰੁ। ਹਰੇ ਹਰੇ ਹਰੇ ਪਤੂਆ ਲਾਲ ਲਾਲ ਫੁਲ। ਅਕਾਸ ਮੇਂ ਰੋਟੀ ਪਤਾਲ ਮੇਂ ਜੜ। ਸਾਹਸਿਕੰਦਰ ਨਰਪਤ ਨਰ। ਅਥਵਾ ਸਾਹੁ ਸਿਕੰਦੂ ਗੰਦੀ ਖਰ। ਐਸੇ ਅਖੋਰ ਅਖਰ ਚਾਹੋ ਜੁਲਾਹੇ ਤੇ ਸੁਨ ਗੁਨ ਕੇ ਸਭਾ ਮੇ ਹਸ ਕਰਿ ਉਨ ਕੋ ਬਹੁਤਾ ਧੰਨ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਮਾਰੇ ਸੇ ਇਹੀ ਬਖਸੀਸ ਚਾਹਤਾ ਹਾਂ। ਜੋ ਕਪਟ ਹੇ ਹਰਿ ਸੰਤੋਂ ਮੈਂ ਭੇਦ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ। ਸੋ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨੋ ਮੇ ਮੇਰੀ ਦ੍ਰਿੜ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਪੁਨਾ। ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਹੈ ਭ੍ਰਮਰੇਵਤ।

ਜੈਸੇ ਫੂਲੋਂ ਕੀ ਗੰਧ ਲੇ ਕਰਿ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਮਟ ਪਦ ਤਥਾ ਹੀ ਸੋ ਸਮਝਨੇਂ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਵਿਦਿਆਵੰਤ ਹੈ ਵਾ ਧਨਵੰਤ ਹੈ ਅਥਵਾ ਪੰਥਵੰਤ ਹੈ ਕਿਆ ਇਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨ ਕੀ ਬਾਤ ਪ੍ਰਗਟਿ ਵੈਰਾਗ ਸਤਕ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਭਰਥਰੀ ਜੀ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਮਤ ਸਰ ਕਰਿ ਗ੍ਰਸੇ ਹੈ ਉਹ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਸੁਨਤੇ। ਤੀਜੇ ਭੀ ਪਖ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਝਗੜੇ ਮੈਂ ਹੈ। ਅਰ ਤੈਸੇ ਹੈਂ ਸੋ ਕੌਨ। "ਬੰਧਕੇ ਕੁਲਾਹਾ ਚਿਤ ਨਾ ਆਵੇ ਹੈਕੜੇ"। [ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰਿਉ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨੋ ਗਿਆਨਵਾਨੋ ਸ੍ਰਧਾਵੰਤ ਸੋ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਕਿਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਹਰਿ ਗੁਰੂ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਨਿਸਕਪਟ ਸੇਵਕ ਸ੍ਰੀਮੰਨਾਰਾਇਣ ਨਾਮ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਜੋ ਪਿਆਰੇ ਹੈਂ ਤੇ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਂ। ਸੁਨਨਗੇ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਵਿਚਾਰਨਗੇ ਅਨੁਦਿਨ ਕਰਨਗੇ। ਸੋ ਆਦਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਭਾਵ ਸਹਿਤ। ਜਾਤੇ ਉਹ ਤੰਗ ਹੋ ਗਿਆਤ ਰਹੇ। ਜੈਸੇ ਭਵਰਾ ਸਭ ਫੂਲਨ ਪਰ ਬਾਸ ਲੇਤਾ ਲੇਤਾ ਕਬੀ ਆਕ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਾਸ ਭੀ ਲੇ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਭ ਬੇਦ ਅਰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਜੋ ਭਗਵਤ ਸਬੰਧੀ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈਂ, ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਮੀਕ ਰਾਮਾਇਣ ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਭਾਗਵਤ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਹੋਰ ਭੀ ਜੋ ਰਿਖੀਆਂ ਕੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਰਚੇ ਹੈਂ। ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਆਦਿਕ। ਬਡੇ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇ ਬਿਚਾਰਤੇ ਬਿਚਾਰਤੇ ਕਬੀ ਇਕ ਆਕ ਫੂਲਵਤ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਾ ਭੀ ਸੁਣਨਾ ਕਰ ਲੈਣੀ, ਗੁਰਮੁਖ ਆਦਰ ਪੂਰਬਕ । ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਨ ਸੰਤ ਸਜਨਾ ਜੋ ਮੈਂ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ। ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਮਨ ਆਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰੇ ਆਪਨੇ ਵਸੀਕਾਰ ਕਰ ਰਖੇ ਹੈਂ ਧੰਨ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈਂ। ੧ ।

ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਬਾਬਾ

ਅਥ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਿੰਘ ਕਾਨ ਕਥਨਾ। ੧ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪਰਮ ਪਿਆਰੇ ਥੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ। ਪਿਤਾ ਕਾ ਨਾਮ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਿਤਾਮਾ ਕਾ ਨਾਮ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਹਜੂਰ ਗੁਰੂ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸਾਹੁ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਚਾਰੋਂ ਫਲ ਪਾਏ ਜੋ ਕੈਸੇ। ਜੋ ਏਕ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਮੈਂ ਤਖਤ ਨਸ਼ੀਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦਸਮ ਪਾਤਸਾਹ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਭਗਵਾਨ। ਤਬ ਏਕ ਸੇਵਕ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਏਕ ਵਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੇ ਹਸ ਕਰ ਕਹਿ। ਹੇ ਗੁਰ ਸਿਖ ਜੀ ਏਕ ਵਸਤ ਮਾਂਗ ਲੇਵੋ। ਸਿਖੀ ਨਿਸਚਾ ਚਾਹੇ ਤੋ ਮਾਇਆ ਬਹੁਤ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਸੀਆ। ਜੇ ਕਰਿ ਵਿਭੂਤੀ ਚਾਹੇ ਬਹੁਲਤਾ ਸੇ ਤਾਂ ਸਿਦਕ ਨਾ ਰਹਿਸੀਆ। ਅਗੇ ਜੋ ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ ਹੋਵੇ ਸੋ ਏਕ ਪਦਾਰਥ ਮੰਗ ਲੈ। ਤਬ ਸੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰਿ ਕਹਿਤਾ ਭਇਆ ਜੀ ਜੋ ਮੁਝੇ ਸਿਦਕ ਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ। "ਡੋਲਨ ਤੇ ਰਾਖਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕਰ ਹਥ"। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਮੁਖ ਰੂਪੀ ਕਮਲ ਦੁਆਰਾ ਬਚਨ ਸੁਗੰਧ ਪ੍ਰਗਟਿ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੁਮ੍ਹਾਰੂੰ ਪਾ ਗੁਜਾਰੇ ਮਾਫਕ ਮਾਇਆ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰਹੇਗੀ। ਤਿਸੀ ਸਮੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀ ਨਿਕਟਿ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੇ। ਤਬ ਤਿਨ ਕੀ ਤਰਫ ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਦੇਖ ਕਰਿ ਕਹਾ। ਜੋ ਭਾਈ ਜੀ ਤੁਮ੍ਹਾਂ ਭੀ ਮਾਂਗ ਲੇਵੋ ਵਰ ਅਭੀ ਐਸਾ। ਤਬ ਸੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰਿ ਕਹਿਤ ਭਏ ਹੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਦੀਨਨ ਨਿਵਾਜੀ ਸ੍ਰੀ

ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਖਨੰਤ ਗਤਮਾ ਮੇਰੇ ਭੀ ਵਾਂਛਤ ਇਹੀ ਹੈ ਸਿਖੀ ਦਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਦਾਨ ਨਾਮ ਦਾਨ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾਨ ਦੇਵੋ ਹੇ ਦੇਵ। ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਿ ਸਿਖ ਬਚਨ ਤਬ ਤਿਨ ਕੇ ਪੂਰਬ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮੋਂ ਕਰਿ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਤੁਮ ਕੋ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਂਗੀ। ਸਿਖੀ ਸਿਦਕ ਦਾਨ ਭੀ ਅਰ ਮਾਇਆ ਭੀ। ਅਰ ਮਾਇਆ ਮੇ ਜਲ ਕਮਲਵਤ ਰਹੋਗੇ। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇਂ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਭੀ ਆਵੇਗਾ। ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਨਮੇ। ੨ । ਸਿਖ ਬਚਨ। ਹੇ ਗੁਰੋ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਵੰਡ ਵਿਖਮ ਕਿਉਂ ਭਈ ਸਿਖ ਭੀ ਦੋਨੋ ਥੇ ਪੁਨਾ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਸੇਵਾ ਤਤਪਰ ਭੀ ਦੋਨੋ ਥੇ ਵਰਦੇਨੇ ਕੇ ਸਮੇ ਵਿਖਮਤਾ ਕਾ ਕੌਨ ਕਾਰਨ। ਗੁਰੂ ਬਚਨ। ਕਰਮਾ ਉਪਰ ਵੰਡ ਹੋਈ ਖਾਲੀ ਕੋਇ ਨ ਜਾਇਆ। ਕਰਮ ਨਿਸਕਾਮ ਸਮਝਣੇ ਈਆਂ। ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਇਹੁ ਅਪਨੀ ਅਹੰਮਮ ਦੂਰ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਅਧਕ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਤਿਉ ਤਿਉ ਅਨੰਤ ਸੁਖਾਂ ਕਾ ਭਾਗੀ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਹੁ ਜੀਵ। ਅਬ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨੋ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਜਨਮ ਮੀਰਪੁਰੇ ਤੇ ਪਲਵਾਰ ਦੇਸ ਦੇ ਖਤ੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਜਾਤੀ। ਜੋ ਬਾਲਕ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਤੇ ਸਜਾਤੀ ਬਾਲਕ੍ਰ ਮਿਲ ਕਰ ਸੀਤ ਕਾਲ ਮੇ ਸੀਤ ਜਲ ਮੇਂ ਜਾਇ ਕਰਿ ਕੌਤਕ ਖੜਾ ਹੋਵਨਾ। ਪੁਨਾਂ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਆਵਨਾ। ਅੱਗੇ ਨਕੇਤ ਮੇ ਧੰਨ ਬਹੁਤ ਤਿਸ ਕਰ ਅੰਤਿਥੋ ਕੀ ਸੇਵਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਨੀ। ਏਕ ਅਵਧੂਤ ਸੰਤ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਆਇਆ ਕਰੇ ਕਥੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬਾਲ ਮੂਰਤੀ ਜਹਾਂ ਵਿਚਰਤੇ ਹੋਵੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਤਹਾਂ ਗੋਦੀ ਮੈ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰਵਨੋ ਮੇ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ। ਫੇਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੈਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਫਸਨਾ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਦੌੜ ਜਾਵੇ। ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਹੂਆ। "ਸੰਤ ਬਚਨ ਅਟਲਾਧਾ"। ਜੋ ਇਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਸੌਕ ਕਰਿ ਤਿਆਗ ਜਾਵਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਮੋੜ ਲਿਆਵਤ ਭਇਆ। ਜਦਪ ਪਿਤਾ ਭੀ ਭਜਨਵਾਨ ਥਾ। ਤਉ ਭੀ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਕੋ ਸੰਤਾਨ ਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤ ਬਹੁਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਇਹ ਤੋ ਲਾਇਕ ਸੇ। ਅਰ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਥੇ ਪੁਨਾ ਭਜਨ ਵਾਨ ਸੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਪਦਰ ਜੀ ਤਿਆਗ ਨਸਕੇ ਕੋਈ ਕਾਲ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਰਹਿ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਭਾਗ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਸਾਥ ਤੀਨ ਸੈ ਰੁਪਈਆ ਭੀ ਲਿਆਇ ਕਰਿ ਗਰੀਬਾਂ ਅਨਾਥਾ ਕੋ ਭੁਰਵਾਇ ਦੀਆ। ਪੁਨਾ ਤਾਤ ਜੀ ਤਾਤ ਕਉ ਮੋੜ ਲੈ ਜਾਵਤ ਭਏ ਸੋ ਪਿਤਾ ਭੀ ਕੈਸਾ ਥਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਏਕ ਚਰਨ ਕੇ ਭਾਰ ਖੜੋਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਤੇ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਆਦਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਠਨ ਕਰਨੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਥ। ਪੁਨਾ ਅਠ ਹਜਾਰ ਵਾਰੀ ਮਾਲਾ ਫੇਰਨੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕੀ। ਐਸੇ ਉਹ ਥੇ। ਸੋ ਚਾਹੇਂ ਜੋ ਇਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਬਸੇ ਤਾਂ ਅਸੀ ਕਨਾਰੇ ਹੋ ਕਰਿ ਸਤਿਸੰਗ ਅਰੁ ਸਿਮਰਨ ਕਰੀਏ। ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਹੋਇ ਕਹਿ। ਇਹ ਕਹੇਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਤਿਆਗ ਜਾਵੀਏ ਗ੍ਰਿਹ ਆਦੀ। ਜੋ ਅਤਿਪ੍ਰੀਤ ਸੁਧ ਸੰਕਲਪ ਸੀ। ਸੋ ਤਿਸ ਕੀ ਜੈ ਹੋਵਤੀ ਭਈ।

ਜੈਸੇ ਕੈਸੇ ਜਬ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੋੜ ਲੈ ਆਏ ਸੋ ਤਬ ਕੀ ਰਾਖੀ ਕਰਾਵਤ ਭਏ ਜੋ ਇਹ ਕਰ ਕੇ
ਕੋ ਭਾਗ ਨੰ ਜਾਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਏਕ ਦਿਨ ਸੇ ਪੂਛਤ ਭਏ ਜੋ ਹਮ ਕੌਣ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ ਜਾਂ ਤੇ ਪਿਤਾ
ਜੀ ਮੇਰੀ ਟੋਲ ਨਹੀ ਬਿਸਾਰਤੇ ਜੋ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਮ ਇਨ ਕੇ ਪਾਹਿਆ ਕੋ ਕਾਰਜ ਕਰੋ। ਤਾਂ
ਇਨ ਕਾ ਬਿਆਹ ਆਇ ਜਾਇਗਾ ਤੁਮ ਪਰ। ਤਾਂ ਐਸੇ ਹੀ ਕੀਆ ਜੋ ਹਾਟੋਂ ਕੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਅਰੁ
ਕਪੜੇ ਭੀ ਸਾਂਭ ਲੈ। ਤਬ ਇਨ ਕਾ ਬਿਆਹਾ ਜਬ ਕਰਿਆ ਤਬ ਕਾਥੇ ਹੀ ਦੂਰ ਕਰੇ। ਪੁਨਾ
ਇਹ ਤਿਆਰ ਆਏ ਆਪਨਾ ਨਗਰ। ਜਬ ਸੰਗਿਆ ਨਾਲ ਮੋ ਨਦੀ ਨਹਾਨੇ ਆਏ ਤਬ ਨਾਉਕਾ ਪਾਰ ਹੋ
ਖੇਵਟੋਂ ਸਹਿਤ। ਤਾਂ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਆਪ ਕਹਿਤੇ ਭਏ ਜੋ ਆਗੇ ਪਾਰ ਜਾਨਾ ਹੈ ਜਰੂਰ ਜਾਂ ਤੇ ਪਾਰ
ਕਰੋ ਹੋ ਨਿਖਾੜਾ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਿਤ ਭਏ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ ਮਤ ਤੁਸੀ ਖਰੇ ਝੂਠ ਕਰਿ ਕਹੁ ਐਸੇ
ਪ੍ਰਤੇਖ ਜੋ ਜਾਤੇ ਹੋ ਭਾਗ ਕਰ। ਅਰ ਪੀਛੇ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਾਗੀਂ ਪਦਰ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਾਇ
ਤੇ ਹਮ ਉਤ੍ਰ ਕਿਆ ਦੇਵੈ ਜੋ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਿਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਸਾਈਂ ਪਾਸ ਮਿਤ੍ਰ ਕਰਿਆ
ਹੈ। ਤਿਸ ਕੀ ਕਾਨ ਦੇਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੰਰੂਰ ਜਾਨਾ ਹੈ ਫੇਰ ਤਿਨ ਕਉ ਏਕ ਤਜਰਪਨ ਲਿਖਾਇ
ਕਰਿ ਦੇਤੇ ਪਏ। ਜੋ ਤਤਕਾਲ ਪਾਰ ਕਰਦੀਆ। ਤਬੀ ਨਦੀ ਸੇ ਪਾਰ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਦੋਨੋ
ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ। "ਪ੍ਰਭ ਕਰਤਾਰ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਪਾਲ ਦੀਨ ਦਿਆਲ
ਸਦਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲ। ਤੁਮਹਿ ਛਡਾਵੋ ਤੇ ਛੁਟਨੇ ਬੀਚ। ਸਖਾ ਮਿਲਾਵੋ ਨਾਨਕ ਕਰਾ ਐਸਾ"। ।
ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਪੁਨਾ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਜੀ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਜੀ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਜੀ
ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਸੀ ਜੀ ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਜੀ। ਇਹ ਝੂਠ ਬੋਲ ਮੇਰੇ ਪਰ ਖਿਮਾ ਕਰਨਾ
ਅਰ ਆਗੈ ਰਖਿਆ ਕਰਨੀ। ਇਸ ਪਾਪ ਤੇ। ਅਰ ਇੰਨਾ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਾ ਦਰਸਨ ਭੀ ਨਾ
ਹੋਵੈ। ਜੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੂਆ ਫੇਰ ਕਿਸੀ ਸਥੀਂਨੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਨਾ ਭਇਆ। ੨ । ਸ: ੧ :
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਾਣ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੂਰਬਬਾਸੀ ਮਤਿ ਕਾਮ ਲੀਲਾ - ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗਨ ਵਰਨਨੰ।
ਦੁਤੀਓ ਧਿਆਇ। ੨ । ਐਸੇ ਹੀ ਰਮਤਾ ਰਾਮ ਹੂਏ। ਏਕ ਨਾਲ ਪਰਬਤਾਂ ਮੋ ਤਪ ਕਰਤ ਭਏ।
ਜਿਸ ਤੇ ਤਪਸੀ ਸੰਨਿਆਸਭਈ ਹੈ। ਤਬ ਵਿਚਰਤੇ ਵਿਚਰਤੇਆਂ ਕਉ ਇਹ ਸਬਦਾ ਫੁਲ ਗਾਇਆ।
ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਬਦਿ ਕਹਿਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਤਾਸ ਪਦ। ਮੇਰੇ ਸਾਜਨ ਸ਼ਾਤੇ ਹੈ ਕਹੀਆਂ।
ਲਖਮਨ ਸਹਿਤ ਸੁਨੈਨੀ ਜਾਨਕੀ ਹਉ ਬਾਤੋ ਹੋ ਕਹੀਆ। ੧ । ਰਹਾਉ: ਜਹਾ ਜਹਾਂ ਜਨ ਮੇਰ
ਉਮਗ ਚਲਤ ਹੈ ਕਰ ਗਹਿ ਬਾਟ ਦਿਖਾਵੋ। ਪੀਤਾਂਬਰ ਕੀ ਕਰਿਕੈ ਛਈਆਂ ਉਹਾਂ ਕੇ ਸੰਗ [illegible] ੨
ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਨ ਮੇਰੇ ਸੋਇ ਰਹਤ ਹੈ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਹਉ ਜਾਗੋ। ਸਾਨੁ ਖੁਸਾਏ ਲੈ
ਚੌਦਾ ਚੌਕਰੀ ਦੇਤਾ ਤੋ ਨਹੀ ਤਿਆਗਉ। ੩ । ਅਠ ਸਠ ਤੀਰਥ ਚਰਨ ਸਾਧ ਕੇ ਕੋਟ
ਗੰਗਾ ਅਰ ਕਾਂਸੀ। ਲਖਮੀ ਮੇਰੀ ਅਰਧ ਸਰੀਰੀ ਜਨ ਭਗਤਨ ਕੀ ਦਾਸੀ। ੪ । ਮੋਰੋ ਵੈਰ
ਕਰੈ ਮੈ ਸਹ ਹੂੰ ਜਨ ਕਾ ਸਹਿਆ ਨਾ ਜਾਈ। ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਸੇਵਕ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸਹਸਰ ਮੁਖ
ਤੇ ਗਾਈ। ੫ । ਇਹ ਬਚਨ ਸੀਤਾ ਜੀ ਪਤੀ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਜੋ

ਐਸੇ ਅਪੁਨੇ ਜਨੋ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ ਹੇ ਸੀਤਾ ਸਹਿਤ ਲਖਮਨ ਦੇ। ਏਕ ਕਾਲ ਰਾਜ ਮੰਦ੍ਰ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਸੋਇ ,ਪੜੇ ਹੈ ਦੁਪਹਿਰ ਸਮੇ ਜੇਸਟ ਅਖਾੜ ਕੇ ਮਹੀਨੇ ਕੇ ਕਿਸੀ ਦਿਨ ਮੇਂ। ਅਰੁ ਸੀਤਾ ਜੀ ਪੰਖਾ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਦਾਸੀਆਂ ਚਉਰ ਝੁਲਾਇ ਰਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ। ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਸੋਤਾ ਪਰੁ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨਾ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਸੀਤਾ ਜੀ ਅਸਚਰਜ ਹੋ ਗਏ ਪੁਨਾ ਥੋੜੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰਿ ਪੂਛਿਆ। ਸੀਤਾ ਵਾਚ । ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਆਪ ਕਹਾਂ ਗਏ ਥੇ। ਹੇ ਸਪਰਸ ਕਾਰਨ ਕਹੌ ਸੋ ਪ੍ਰਤਿਉਤਰ ਪੁਛੇ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਵਾਚ। ਸੁਨ ਹੇ ਸੀਤਾ ਏਕ ਮੇਰੋ ਜਨ ਭਜਨ ਕਰਤੇ ਕਉ ਤ੍ਰਿਖਾ ਲਗੀ ਥੀ ਤਾਂ ਮੈ ਪੀਤਾਂਬਰ..ਜਲ ਤਿਸ ਕੋ ਲਾਇਆ ਕਰੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਕਰਿ। ਪੁਨਾ ਮਾਰਗ ਚਲਤੇ ਚਲਤੇ ਢਵਕਰ ਭੂਲ ਗਇਆ ਥਾ ਤਿਸ ਜਨ ਕੀ ਭੁਜਾ ਪਕੜ ਕਰਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਪਾਇਆ। ਪੁਨਾ ਸੀਤਲ ਜਲ ਪਿਲਾਇਆ। ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰਿ ਸੀਤਾ ਜੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਅਰੁ ਦਾਸੀਆਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲਗੇ ਕਰਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਉ। ੧ । ਔਰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਚੋਰੀ ਕੇ ਦੇਨੇ ਪਰੁ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਸਾਈ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਕੇ ਠਾਕੁਰ ਮੰਦਰ ਬੀਚ ਨਾਚਤੇ ਹੇ ਭੂਖਨ ਦੇਖ ਕਰ ਜਬ ਜਬ ਮੰਦਰ ਬੀਚ ਠਗ ਆਵਹਿ। ਤਬ ਤਬ ਹੀ ਸਾਵਰੋ ਸੁਪਾਹੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਵਹਿ। ਜੋ ਕੈਸੇ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਮੂਰਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਜੀ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਰਤ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਲਛਮਨ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਜੀ । ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਤੇ ਆਦ ਲੈ ਕਰਿ ਸਭੀ ਭੂਖਨੋ ਕਰਿ ਭੂਖਤ ਹੂਏ ਜਾਨ ਕਰ। ਜੋ ਲਾਲਚ ਕੇ ਚੇਰੇ ਹੈ। ਸੋ ਲਾਲਚ ਕਉ ਆਗੇ ਸਾਥ ਕਰਿ ਚਾਰ ਕਉ ਆਵਤੇ ਭਏ ਠਗ। ਜੋ ਕਿਆ ਦੇਖੈ ਜੋ ਕਿ ਮੋਨ ਆਦਮਾਨਾ ਹੈ। ਅਰ ਸ੍ਯਾਮ ਰੰਗ ਹੈ ਮੁਖ ਚੰਦ ਜੈਸੋ ਹੈ। ਕਮਲ ਵਤ ਨੇਤ੍ਰ ਹੈ ਰੂਪ ਜਿਨ ਕਾ ਮਨ ਕੋ ਮੋਹਤ ਕਰਨੇ ਹਾਰਾ ਹੈ। ਜੋ ਧਨਖ ਬਾਨ ਪਕੜ ਕਰਿ ਮੰਦਰ ਚੌਤਰਫ ਫਿਰਤੇ ਹੈ ਰਾਖੀ ਲੀਏ। ਪਰ ਸੀਸ ਜੋ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਵਨਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹਿਣਨੇ ਨਾ ਹੋਵੈ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਜਬ ਦਿਨ ਹੂਆ ਠਗੋ ਨੇ ਪਕੜ ਕਰਿ ਛੈਡ ਦੇਨੇ ਨੂੰ ਲੈ ਚਲੇ ਗੁ ਸੰਤ ਆਗਾਸ ਕੇ। ਤਬ ਗੁ ਕਹਿਤ ਭਏ ਚੋਰ। ਜੋ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਜੀ ਤੁਮਾਰੇ ਜੋ ਚੌਕੀਸਰਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾ ਦਿਖਾਰਾ ਦਰਸਨ ਤੋ ਹਮੇ ਕਰਾਵੋ ਸੋ ਸਾਵਰੋ ਸੁਪਾਹੀ ਕਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਜੀ ਤਿਨ ਕੀ ਭਗਤੀ ਲਾਗ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ ਓਹ ਸੁਪਾਹੀ ਹਮਾਰੇ ਜੋ ਤੇ ਦੂਰ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਧੰਨ ਹੋ ਜੋ ਤੁਮ ਕੋ ਐਸੇ ਦਰਸਨ ਭਇਆ ਹੈ। ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਤੋ ਐਸਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਐਸਾ ਕਹਿ ਕਰਿ ਤਿਨ ਕੌ [illegible]ਵਾਇ ਕਰਿ ਅਰ ਤਿਨ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰੁ ਤਿਨਾ ਠਗਾ ਕੋ ਵਿਦਾ ਕਰਤ ਭਏ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰਿ। ਤੇ ਭੀ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭਏ। ਐਸੇ ਚੋਰੀ ਦੇਵਤੇ ਭਏ ਮੰਦਰ ਕੇ ਚਾਰੋ ਓਰ ਭਗਵਾਨ ਭਗਤਿ ਕੇ ਲੀਏ। ਐਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ। ਹੈ। "ਜੋ ਜਨ ਹਰਿ ਕਾ ਸੇਵਕੋ ਹਰਿ ਤਿਸਕੀ ਕਾਮੀ"। ਰਾਖੀ ਕਰਹਿਏ ਕੰਪ ਕਰਤੇ ਰਾਜਾ ਅਥਵਾ ਤਿਸੋ ਭਗਤਿ ਅਰੋ ਕਮੀਨ ਸਾਧ ਵਤ ਸੇਵਾ ਕਰਤੀ। ਆਪਨੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੋ ਦਾ

ਜਲਾਵਣਾ। ੨ । ਐਸੇ ਹੀ ਔਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਭੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੁਆਮੀ ਕਾ
ਰੋਟੀ ਦੇਨੇ ਪਰ। ਜੋ ਐਸੇ ਲਈ ਆਵਤੇ ਸੇ ਸੰਗਿਆਂ ਜੋ ਸਸਰਾਲ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਾਜਨਾ, ਸੇ
ਵਿਭੂਤੀ ਸ਼ਹਿਰ ਚਲੇ ਆਵਤੇ ਸੇ। ਜਿਸ ਮਾਰਗ ਮੈ ਆਤੇ ਥੇ ਤਿਸ ਮਾਰਗ ਮੈ ਸੰਗ
ਠਗ ਭੀ ਤੁਰ ਪੜੇ ਭੂਪਨ ਬ੍ਰਾਤ੍ਰ ਉਤਾਰਲੇਨੀ ਮਨਸਾ ਕੀਨੀ। ਜਾਂ ਪੀਛੇ ਤਿਆ ਦੇਖਤ
ਭਏ ਤੋ ਸਾਂਵਰੇ ਜੈਸਾ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ ਅਰੂਢ ਚਲਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ਸਾਥ ਹੀ। ਅਰ ਤਿਸ ਪੀਛੇ ਔਰ
ਭੀ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਕੌਣ ਹੈ। ਆਦ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਭਗਵਾਨ । ਪੀਛੇ ਸ੍ਰੀ
ਭਰਤ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਤਪੀਛੇ ਸ੍ਰੀ ਲਖਮਨ ਜੀ। ਤਿਸ ਪੀਛੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜੀ। ਸੁਨਾ ਪਰਕਾਰ
ਕਰ ਸਭ ਤੇ ਆਗੇ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਸੰਕੋਚ ਅਰ ਭੈ ਕਰਿ ਧਾਵਤੇ ਭਏ ਪਰ ਸੋ
ਠਗ ਅਰ ਐਸੀ ਗਲ ਅਰ ਬੋਲੀ ਕਰਹਿ ਜੋ ਕਿ ਵੋਹ ਹਮਾਰੇ ਜਿਸਤੇ ਕਰਿ ਇਹ ਲਖ ਜਾਸਕੇ
ਜਬ ਇਹ ਆਗੇ ਚਲੇ ਜਾਵਹਿਗੇ ਤਬ ਹਮ ਇਨ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਛੀਨ ਲੇਵੈਗੇ। ਤਬ ਭਗਵਾਨ
ਗੁਪਤ ਹੂਏ। ਜਬ ਨੈਨੋ ਤੇ ਅਗੋਚਰ ਭਏ ਤਬ ਸੋ ਫੇਰ ਭਾਵਨਾ ਕਰਤ ਭਏ। ਅਰ ਦੋਈ
ਸਰੂਪ ਗੁਰਮੁਖ ਸਾਥੀ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਰਾਤ ਜਿਵੇਂ ਅਜਰ ਸਿਪਾਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਜੀ ਨੂੰ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨ ਆਵਹਿ। ਤੇ ਸੋ ਠਗ ਪੜੇ ਦੇਖਹਿ । ਐਸੇ ਹੀ ਚਲਤੇ ਚਲਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਜੀ
ਅਪਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਟ ਆਏ ਜਬ ਸੋ ਠਗ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕਰ ਜਾਵਨੇ ਲਾਗੇ ਤਬ ਪੂਛਤ ਭਏ। ਹੇ ਜੀ
ਉਹ ਸਾਂਵਰੇ ਸਿਪਾਹੀ ਕਹਾਂ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਪੀਛੇ ਪੀਛੇ ਚਲਾ ਆਵਤਾ ਥਾ। ਅਬ ਸੋ
ਨਜਰ ਨਹੀ ਆਵਤਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਕਹਤੇ ਭਏ
ਜੋ ਤੁਮ ਠਗ ਤੋ ਨਹੀ ਤੁਮ ਭਗਵੰਤ ਭਾ ਹੋ। ਅਰ ਮੈ ਅਭਾਗੀ ਹੋ ਜੋ ਮੈ ਸਾਂਵਰਾ ਸਿਪਾਹੀ
ਨਹੀ ਦੇਖਾ। ਫੇਰ ਤਿਨਕੋ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਮਿਸਟਾਨ ਭੋਜਨ ਦੇਕੇ ਕਰੇ ਭੋਜਨ ਲੀਏ।
ਅਰ ਤਿਸ ਸਾਤ੍ਰ ਰੁਪਈਏ ਦੇ ਕਰ ਵਿਦਾ ਕੀਏ ਭਗਵਤ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਸੁਖ ਮਨ ਹੂਏ।
ਐਸੇ ਭਗਵਾਨ ਭਗਤਾਂ ਕੇ ਅੰਗ ਸੰਗਿ ਹੈ। ਅਰ ਸਹਾਇਕ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ।
ਐਸੇ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਲ ਮੰਗਲ ਕਾ ਭੀ ਦੀਆ ਹੈ। ਸਾਹਿ ਕਰਾਮੀ ਜਾਨ ਹੋ ਨਿਸ਼ਚਲ ਜਾਨਕੇ ਮੋਹੇ।
ਹਿਰਦੇ ਤੇ ਭਜ ਜਹਿਗੋ ਤੋ ਮਰਦ ਬਦੋਂਗਾ ਤੋਹਿ। [ਸੋ ਐਸੇ ਨਿਰਦਾਵਨੀ ਕੇ ਗਾਵਨ ਵਾਲੇ
ਸਮਲ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਿਸ ਪ੍ਰੀਤਵਤ ਧਾਹਿਆਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਐਸੇ ਹੀ
ਧਿਆਨ ਕਰਤੇ ਹੀ ਸੇ ਜੋ ਭਗਤ ਬਤਸਲ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਮਾਰਗ ਭੀ
ਬਤਾਇਆ ਫੇਰ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੂਏ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਬਡੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕਰ ਤੁਰਤ ਹੀ
ਨਗਰ ਬੀਚ ਆਇ ਕਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਇਨੇ ਤਾਂ ਢੂੰਢਤੇ ਕਈ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਸੇ ਸੋਖ
ਕੋਈ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਸੀ। ਸੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਸਾਥੀ ਪਾਏ ਕਰ
ਬਿਸਰਾਮ ਕਰਤ ਭਏ। ੩ । ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਪੂਰਬਸਾਖੀ ਭਗਤ ਵਰ

3rd Adhyaya ||

ਸਲਤਾ ਵਰਨਨੰ ਤ੍ਰਿਤੀਓ ਧਿਆਇ। ੩। ਐਸੇ ਹੀ ਵਿਚਰਤੇ ਕਿਸੀ ਏਕ ਔਖ ਕੇ ਨਿਕਟ ਜਾਇ ਨਿਕਸੇ। ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਦਿਨ ਭੀ ਆਥਣ ਹੋਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਰ ਭੁਖਿਆ ਭੀ ਲਗੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਰੈਨ ਬਸੇਰਾ ਭੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਗ੍ਰਾਮ ਭੀਤਰ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਭਏ।
ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਪੁਨਾ ਰੂਪ ਪੁਨ ਸੰਕਲਪ ਦੇਹ ਭੀਤਰ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰੇ ਤੈਸਾ ਦੁਆਰਿ ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਭਏ।
ਤਬ ਆਗੇ ਏਕ ਮਾਈ ਜਟੀ ਬ੍ਰਿਧਾ ਦੇਖਤ ਭਏ ਅਰ ਸੋ ਭੀ ਦੇਖ ਕਰ ਸਲਾਮ ਆਇ ਕਰਤੀ ਭਈ।
ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਈ ਜੋ ਆਈਏ ਜੀ ਬੈਠਿਏ ਜੀ ਨਿਕਰ ਆਇਆ ਕਯਾ ਆਇਆ ਜੀ ਬੜੀ ਮੇਹਰਬਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਤਿਸ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ।
ਜੋ ਹੇ ਮਾਈ ਜੀ ਅਸਾਂ ਰਾਤ ਰਹਿਣੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੋ ਕਹਤ ਭਈ ਜੀ ਰਹੀਏ ਜੀ। ਤਾਂ ਮੰਜ ਵਿਛਾਇ ਦੀਆ ਤਿਸ ਪਰ ਰਸਜਨ ਬੈਠ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਮਾਈ ਕਹਾ ਜੀ ਨਾਸ਼ ਲੈ ਕਰ ਆਪ ਰੋਟੀ ਕਰ ਲੇਵੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਈਹਾ ਹਿੰਦੂ ਕੋਈ ਨਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਵਸੀ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਹਮਰਾ ਜੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਮੇਰਲ ਰਾਪ ਸੋ ਨਹੀ ਹੋਗੀ। ਤਬ ਉਹ ਦੂਧ ਦੇਤੇ ਭਏ ਜੋਰੇ ਭਾਂਡੇ ਮੈ। ਤਬ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋਰਾ ਜਾ ਆਪਨੇ ਪਾਤ੍ਰ ਮੇ ਪੁਨ ਕਰ ਪਾਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਰਾਤਾ ਜੋਰ ਕਰ ਮਾਈ ਪੁਤ੍ਰ ਸਹਿਤ ਆਇ ਬੈਠਤ ਭਈ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸਹਿਤ।
ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਨਿਕਟ ਚਾਲੀਸ ਵਾ ਪੰਜਾਸ ਬਾਲਕੀਆਂ ਬਾਲਕ ਭੀ ਆਇ ਬੈਠੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹ ਕੌਨ ਹੈ ਹੇ ਮਾਈ। ਸੋਕਹਿਤ ਭਈ ਸੁਨੋਂ ਸਿਰ ਜੀ ਦਰਗਾਹ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋ ਤਿਸ ਪਿੜ ਕੀਸਊਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਧਾੜ ਪਈ ਤਬ ਤਿਨਾ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰਾ ਬੁਰਾ ਕਰ ਸੋਨਾਂ ਦਾ ਨਾਲ ਬਸ ਭਏ ਤਹਾਂ ਹੀ। ਜੋ ਏਕ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਥਾ ਸੋ ਇਹ ਬਚਿਆ ਛੋਟਾ ਛੋਟਾ। ਤਬ ਮੈ ਆਪਨੇ ਮਨ ਮੇ ਕਹਾ ਜੋ ਮੈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਰੋਵਾਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹੀ। ਜਿਸ ਕਉ ਸਬਰ ਭੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਰਜੀ ਜੋ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ। ਤਾਂ ਮੈ ਨੁਖਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੁਸੀ ਇਕਠਾ ਕਰ ਜੋ ਜਹਾਂ ਤੁਸਾਡੀ ਮਰਜੀ ਹੋਵੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਰੋ ਅਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਰਹੋ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਈਆਂ ਹਮ ਕਹਾਂ ਜਾਂਏ। ਤਿਸ ਇਕ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਾਥ ਹੀ ਸੋਨਾਂ ਕਿਸਾ ਕਾਬਾਵਰ ਭਈਆਂ ਇਹ ਇਕ ਹੀ ਕੇ ਜੀਆਂ ਪੁਤਰ ਹੈ। ਮੈ ਉਸ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਜੋ ਮਾਰੇ ਤੋ ਏਕ ਘੜੀ ਮੇ ਜੋ ਦੀਏ ਤੋ ਏਤੇ ਦੀਏ। ਜੋ ਏਕ ਸੈਰ ਪਿੜ ਵਾਸਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਉਹ ਬਿਅੰਤ ਹੈ। ਉਹ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਉਹ ਬਿਅੰਤ ਹੈ। ਉਹ ਮਾਈ ਭੀ ਸਹਤ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਬੰਦਗੀ ਪਰਾਇਣ ਭਈ। ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਰਹੀ ਰਾਤ ਰਹ ਕਰ ਸੀਤ ਜੀ ਸੈਰ ਕਰਨ ਜਾਇ ਨਿਕਸੇ। ੧। ਤਬ ਏਕ ਮਹਾਜਨ ਆਇ ਚਰਨੀ ਲਗਾ। ਤੇ ਕਹਨ ਲਗਿਆ ਜੀ ਮੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਥਾ ਭੂਖਨੋ ਸਹਰ ਲੋਹੌਰ ਚੁਰਾਏ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ ਅਲੰਕਾਰ ਉਤਾਰ ਲੈਤੇ ਭਏ।
ਸੋ ਅਬ ਬੋਲਤਾ ਨਾਹ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ। ਹਮ ਨਹੀ ਤਿਸ ਕਾ ਤਾਤਪਰਜ ਜਾਨ ਸਕਤੇ। ਤਾਂ ਤੇ

Muslim lady who gave shelter

ਤੁਸੀ ਸੰਤ ਹੋ ਐਸੀ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੀਐ ਜੋ ਇਵੇ ਬੋਲੇ ਤੋ ਹੀ ਭਲਾ ਹੈ। ਤਬ ਆਪ ਤਿਸ ਬਾਲਕ
ਕੀ ਭੁਜਾ ਪਕੜ ਕਰ ਪੂਛਤ ਭਏ। ਜੋ ਬਾਲਕ ਜਿਹਬਾ ਜੋ ਦੀਨੀ ਹੈ ਭਗਵੰਤ ਸੋ ਵਿਵਹਾਰ
ਅਰ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਵਾਰਥ ਦੀਨੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਬੋਲਤਾ। ਤਬ ਸੋ ਕਰ ਜੋਰ ਕਹਤ
ਭਇਆ ਸੁਨ ਸੰਤ ਜੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਨੇ ਪਿਆਰੇ ਜਾਨ ਕਰ ਜਿਸੇ ਕਾ ਭਾਗ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਿਨਾ ਹੋ।
ਏਕ ਪੁਰਸ ਬੁਧਿਮਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਿ ਵੱਤ ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੂਵ ਜੀ ਕਾਕੂ ਪੌਪਟ ਭਏ ਆਦਿ।
ਤੇ ਲੈ ਕਰ ਜੋ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਤੇ ਹੀ ਲੈ ਕਰ ਹਰੀ ਕਉ ਭਜ ਕਰ ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਸਫਲ ਕਰਤੇ
ਭਏ ਸੋ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨ ਸਮਝਨੇ। ਦੂਜੇ ਸਮਝਨੇ। ਆਸਮਝ ਬੁਧਿਮਾਨੋ ਕੀ ਸਮਝ ਤੇ ਹੀਨ।
ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਮੂਰਖ ਹਰਿ ਜੈਸਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤੇ ਕਾਲ ਜੈਸਾ ਸਤ੍ਰੂ ਜਿਨਾ ਭੁਲਾਇ ਦੀਆ ਹੈ। ਪਰ
ਜੇ ਇਨਾਂ ਕੋ ਸਤਿ ਸੰਗਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਗੁਰ ਗੁਨ ਅਨੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਇ ਤੋ ਇਹੁ ਭੀ
ਪ੍ਰਾਮ ਹੀ ਜੈਸੇ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਮਾਨੁਖ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕਹਾ ਹੈ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ। ਪ੍ਰਾਮ ਹੀ ਜੈਸੇ ਔਰ ਘੋਰ। ਅਰ ਮਨਨ ਬਾਨੀ ਕਰ ਪਰਮ
ਅਵਿਆਰ ਅਰ ਜੋ ਸੰਤ ਕਲਿਆਣ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਸਰ ਪ੍ਰਤਾਪਾਦਿਕ ਸਕਿ ਸਮਰਥ ਹੈ।
ਤੇ ਗੁਰੂ ਹੈ ਜੋ ਸਰਨਾ ਪਰ ਆਭਿਵਨਾ ਹੈ। ਅਰ ਕਾਲ ਨੂੰ ਭੀ ਦੇਖ ਕਰ ਨਹੀ ਪਤੀਆਂਵਦੇ।
ਜੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ ਪ੍ਰਾਮ ਭਰਕੇ ਜੈਸਾ ਕਾ ਮੈ ਨਾ ਹੁਆ। ਦੂਜੇ ਜੋ ਹੈ ਤਬ ਤਿਨ ਕਉ ਗਿਆਨ ਹੂਈ
ਤਬ ਪ੍ਰਾਮ ਹੀ ਜੈਸੇ ਸਮਝਨੇ ਪੀਛੇ ਜੋ ਤੀਜੇ ਮਾਨੁਖ ਕਹੇ ਹੈ ਮੂਰਖ ਔਘੋਰ ਤੇ
ਕਰ ਅਬ ਭੀ ਮੈ ਨਾ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਤਿਨਹੀ ਜੈਸਾ ਮੈ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਸੋ ਤਿਸ ਪਰ ਸੁਨੋ ਸੰਤ
ਜੀ ਏਕ ਅਖਿਆਨ। ਜੋ ਏਕ ਸਮੇ ਮੇ ਬਾਲਕਾਂ ਸੰਗ ਮੈ ਖੇਲਤੇ ਕਉ ਇਕੰਤ ਸਮਾ ਪਾਏ ਕਰ
ਚੋਰ ਲੈ ਜਾਵਤੇ ਭਏ ਭੂਖਨੋ ਕੇ ਲਾਲਚ ਕਰ ਅਰ ਮੋਹਨਾ ਚੁਰਾਇ ਕਰ ਲੈ ਜਾਵਤੇ ਭਏ ਬਨ ਮੇ।
ਤਬ ਔਰ ਮੰਡਨ ਤੋ ਉਤਾਰੇ ਅਰ ਦੂਜਾ ਹੇਮ ਕੇ ਕੰਕਨ ਨਾ ਉਤਰੇ ਭੁਜਾ ਸੇ। ਤਬ ਕੋਈ
ਤਿਨ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਭੁਜਾ ਕਾਟ ਦੇਵੋ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਅਵਰ ਕੋਈ ਕਹਿਤ ਭਏ ਤਿਨ
ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਐਸੇ ਨਹੀ ਕਰਨਾ ਹੇ ਭਾਈ। ਜੋ ਏਕ ਕੰਕਨ ਕੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ। ਜੋ ਹਮੇ ਤੁਮੇ
ਔਰ ਜੋ ਅਲੰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਪਾਏ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇ ਜਾਨ ਦੇਹੋ। ਐਸੇ ਸੁਵਨ ਕਰ ਏਕ ਨ ਮਾਨਤ ਭਏ
ਤਿਨ ਚੋਰੋ ਮੇ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਮਾਰਾ ਹੈ। ਆਸਾ ਤੋ ਨਹੀ। ਹਮਾਰੇ
ਹਾਥ ਕਾਟਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਔਰ ਕਹਤ ਭਏ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਹਮ ਤੁਮਾਰਾ ਸੀਸ ਕਾਟੇਗੇ ਜੋ
ਤੁਮ ਬਾਲਕ ਕਾ ਹਾਥ ਕਾਟੋਗੇ। ਤਬ ਸੋ ਭੁਜਾ ਨ ਕਾਟਤ ਭਏ। ਪੁਤ੍ਰ ਪਖੀ ਜੋ ਹਮਾਰੇ
ਬੀਚ ਮਿਤ੍ਰੋ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਮੈਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਕਟ ਛਡ ਗਏ। ਜੋ ਕਹੁ ਭੁਲ ਕਰ ਮਤ ਨਾ ਜਾਏ
ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਤਿਨਾ ਬੀਚ ਦੇ ਕਰ ਸਹਾਇਤਾ ਐਸੀ ਕਰੀ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਹਾਂਸ ਭਗਤ ਪਰ ਕੀਨੀ ਥੀ

The Story of Chandrahans

ਸੋ ਕੈਸੇ ਅਬ ਗੋਸ਼ਟੀ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰ ਹਾਂਸ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਪਾਠ ਕੇ ਚਲਨੇ ਸੇ ਪੂਰਨਾ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਭੀ ਲੀਏ। ੧ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਏਕ ਸੁਧਰਮਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਕਰਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਕਾ ਰਾਜਾ ਬਡਾ ਧਰਮਾਤਮਾ ਹੋਤ ਭਇਆ ਪਰਜਾ ਪਾਲਕ ਔਰ ਸੰਤ ਸੇਵੀ। ਤਿਸ ਸੁਧਰਮਾ ਰਾਜਾ ਨੇ ਸੰਤਾਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰ ਸੰਤੋ ਰਿਖੀਓਂ ਕਾ ਭੰਡਾਰਾ ਕੀਆ। ਜਬ ਸੰਤ ਜਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਇ ਲੀਆ ਤਬ ਰਾਜਾ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਰ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀਏ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੈ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵੇ। ਤਬ ਸੰਤੋ ਨੇ ਰਾਜਾ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸੋ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਪੂਰਨ ਬਖਸ਼ੇਗਾ ਪਰਮਾ ਪਾਇਨਾਰ ਸੰਤੋ ਕੇ ਬਚਨ ਸੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂਆ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਰਾਖਾ ਗਿਆ। ਅਰ ਜੋਤਸ਼ੀਓਂ ਸੇ ਪੂਛਾ ਇਹ ਬਾਲਕ ਕੈਸਾ ਕੈਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਬ ਜੋਤਸ਼ੀਓਂ ਨੇ ਕਹਾ ਰਾਜਾ ਜੀ ਬਡੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਰਾਜਿਓਂ ਕਾ ਰਾਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜਬ ਤੀਨ ਮਹੀਨੇ ਕਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਤਬ ਮਾਤਾ, ਪਿਤਾ ਇਸ ਬਾਲਕ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗੇ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਰਾਜਾ ਦੁਖ ਤਾਪ ਸੋਕ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਤਿਸ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਏਕ ਕੰਤੂਹਲਪੁਰ ਕਾ ਰਾਜਾ ਜਿਸ ਰਾਜਾ ਕਾ ਨਾਮ ਕੰਤੂਹਲ ਹੈ। ਸੋ ਚੜ੍ਹ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਕੇ ਪਿਤਾ ਪਰ ਆਇਆ। ਬਡਾ ਭਾਰੀ ਜੁਧ ਹੂਆ। ਤਿਸ ਸਮੇ ਮੇ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਾਨ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸੁਰ ਪੁਰ ਮੇ ਗਿਆ। ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਕੀ ਮਾਤਾ ਪਤੀ ਕੇ ਸਾਥ ਸਤੀ ਭਈ: ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਜੀ ਤੀਨ ਮਹੀਨੇ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਦਾਸੀ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਜੀ ਕਉ ਸਾਥ ਲੇ ਕਰ ਬਨ ਮੇ ਰਿਖੀਓਂ ਕੇ ਆਸ਼੍ਰਮ ਪਰ ਪਾਲਨ ਕਰਤੀ ਭਈ। ਅਰ ਪੀਛੇ ਜੋ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਕੇ ਪਿਤਾ ਕਾ ਰਾਜ ਥਾ ਸੋ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਕੇ ਏਕ ਧ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬੁਧਿ ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੋ ਦੇਤਾ ਭਇਆ ਕੰਤੂਹਲ ਰਾਜਾ। ਅਰ ਆਪਨੇ ਨਗਰ ਕੰਤੂਹਲਪੁਰ ਕੋ ਆਵਤ ਭਇਆ। ਆਗੇ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕੀ ਗਤ ਐਸੇ ਬਨੀ ਹੈ। ਜੋ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਰਾਜਾ ਕੰਤੂਹਲ ਕੀ ਕੀ ਅਰ ਧ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬੁਧਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਭੀ ਦੋਨੋ ਕੀ ਕੰਨਿਆ ਕੋ ਵਿਵਾਹੇਗਾ। ਅਰ ਕੰਤੂਹਲ ਪੁਰ ਕਾ ਰਾਜ ਭੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਬ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਜੀ ਅਲਪ ਆਯੁਖਾਂ ਵਾਲੇ ਦਾਸੀ ਕਰ ਕੇ ਪਾਲਕ ਰਿਖੀਓਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਪਾਤ੍ਰ.. ਤਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨੋ। ਜਬ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਕਉ ਰਿਖਿਓਂ ਕੇ ਆਸ਼੍ਰਮ ਪਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਕੋ ਕੇਤਾ ਕਾਲ ਹੂਆ। ਤਬ ਦੈਵਯੋਗ ਸੇ ਧ੍ਰਿਸ਼ਟਬੁਧਿ ਸਭ ਰਿਖੀਓਂ ਕਉ ਨਿਮੰਤ੍ਰਣ ਦੇ ਕਰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੈ ਲੈ ਜਾਤਾ ਭਇਆ। ਸਾਥ ਹੀ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਜੀ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਜਬ ਪਤਲਾਂ ਪ੍ਰੋਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਬ ਰਿਖੀਆਂ ਪਤਲੋ ਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਨਿਗਾਹ ਹਟਾ ਕਰ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਕੀ ਤਰਫ ਦੇਖ ਕਰ ਦੀਨੀ। ਅਰ ਰਾਜੇ ਕੋ ਭਰਮ ਹੂਆ ਕੇ ਮੇਰੇ ਅੰਨ ਕੋ ਦੇਖ ਨਰਾਜਵਰੇ ਹੂਏ ਹਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਰਿਖੀਓਂ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਰਾਜਨ ਅੰਨ ਮੈ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀ ਕਿੰਤੂ ਇਸ ਬਾਲਕ ਨੇ ਤੇਰਾ ਜਮਾਂਤਾ ਹੋਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਸੁਨ ਕਰ ਖੋਟੀ ਬੁਧੀ ਵਾਲਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਧ੍ਰਿਸ਼ਟਬੁਧੀ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਕੋ ਮਾਰਨੇ ਵਾਸਤੇ ਚੰਡਾਲੋ ਕੋ ਭੇਜਤਾ ਭਇਆ। ਪਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਜੀ ਕੇ ਰਖਿਅਕ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਦੇ। ਕੈਸੇ ਬਾਲ ਯਥਾ ਤੈਸ ਭੀ ਵਿੰਗਾ ਹੋਵੇ। ਚੰਡਾਲ ਛਿਦ੍ਰ ਦੇਖਨ ਪਰ ਛਿਦ੍ਰ ਨ ਮਿਲੈ।

The Story of Chanderhans

ਪਰ ਏਕ ਦਿਨ ਰਿਖੀਓਂ ਕੇ ਬਾਲਕੋਂ ਸਾਥ ਖੇਲਤੇ ਥੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਅਰ ਮੁਖ ਮੇ ਬਡੀ ਸੁੰਦ੍ਰ ਛੋਟੀ ਜੈਸੀ ਸਿਲਾ ਹੈ, ਤਿਸ ਸਿਲਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਬਾਲਕ ਕਹਿਨੇ ਲਾਗੇ। ਹੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਇਹ ਸਿਲਾ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਪਿਆਰੀ ਲਾਗਤੀ ਹੈ। ਤੋੜ ਕਰ ਹਮਾਰੇ ਕਉ ਬਾਂਟ ਦੇਹ। ਨਹੀਂ ਤੋ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਮਤ ਖੇਲੋ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਭਏ। ਠਾਕਰ ਜੀ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਤੋ ਹਮ ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ ਤੋੜੇਂਗੇ। ਠਾਕਰ ਜੀ ਤੋ ਮੇਰੇ ਰਖਯਕ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਏਕਲੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕੋ ਬਨ ਮੇ ਛਡ ਕਰ ਰਿਖੀਓ ਕੇ ਬਾਲਕ ਚਲੇ ਗਏ। ਤਿਸ ਅਵਸਰ ਚੰਡਾਲ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕੋ ਪਕੜ ਮਾਰਨੇ ਲਾਗੇ। ਤਬ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਨੇ ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਦ੍ਰਵੀ ਭੂਤ ਕਰ ਦੀਏ। ਸੋ ਵਿਚਾਰਨੇ ਲਾਗੇ। ਇਹ ਬਾਲਕ ਮਾਰਨੇ ਜੋਗ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਪਕੜਾ ਹੂਆ ਹੈ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕੋ ਅਰ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਹਮ ਤੇਰੇ ਕਉ ਮਾਰਤੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਭਲੇ ਲੋਕੋ ਮੇਰੇ ਕੋ ਮਾਰੋ ਨਿਸੰਗ ਪਰ ਦੋ ਘੜੀ ਕਾ ਅਵਸਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੀਜੀਏ। ਦੋ ਘੜੀ ਮੇ ਜਬ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਕੀ ਸਾਰਤ ਕਰਾਂਗਾ ਤਬ ਮਾਰਨਾ। ਤਬ ਤਿਨੋ ਨੇ ਭਗਤਿ ਕਾ ਬਚਨ ਮਾਨ ਕਰ ਛੋਡਿ ਦੀਆ ਅਰ ਆਸ ਪਾਸ ਬੈਠ ਗਏ। ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਮੁਖ ਸੇ ਨਿਕਾਸ ਕੇ ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਧਿਆਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਸਮੇ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕੀ ਛੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਚੰਡਾਲ ਭੀ ਛੇਵੀਂ ਉਂਗਲੀ ਕਾਟ ਕਰ ਨਿਸਾਨੀ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਕੋ ਆਨ ਦਈ। ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਆਨੰਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਮਰਾ ਜਾਨ ਕਰ। ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕਾ ਰੋਮ ਭੀ ਵਿੰਗਾ ਨ ਹੂਆ। ਅਰ ਤਿਸ ਬਨ ਮੇ ਪੰਛੀ ਆਦਿਕ ਭੀ ਪੰਖੇ ਕਰ ਛਾਯਾ ਆਦਿ ਸੇਵਾ ਕੋ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਇਤਨੇ ਕਾਲ ਕੋ ਕਲਿੰਦ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਰਾਜਾ ਸਿਕਾਰ ਖੇਲਤਾ ਹੂਆ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਬਡਾ ਧਰਮਾਤਮਾ। ਸੋ ਕਲਿੰਦ ਰਾਜਾ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਥਾ। ਅਰ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਕਰ ਦੀਏ ਹੂਏ ਬੀਸ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾ ਰਾਜ ਕਰਤਾ ਥਾ। ਅਰ ਧ੍ਰਿਸਟ ਬੁਧੀ ਕੋ ਬਰਸ ਕੇ ਬਰਸ ਨਜਰ ਦੇਤਾ ਥਾ। ਸੋ ਕਲਿੰਦ ਧਰਮਾਤਮਾ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਸੇ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਪੂਛ ਕਰ ਅਰ ਸਾਥ ਲੇ ਕਰ ਅਪਨੀ ਪਟਰਾਨੀ ਕੋ ਕਹਿਤਾ ਭਇਆ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਨੇ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਤਬ ਰਾਨੀ ਬਡੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ। ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਸਰਬ ਬਿਦਯਾ ਸੰਪੰਨ ਹੁਏ। ਅਰ ਕੁਲਿੰਦ ਰਾਜਾ ਕੇ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ। ਪਰਜਾ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੂਜ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਵਤ ਵਰਧਮਾਨ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਏਕ ਔਰ ਸਾਮੰਤ ਰਾਜਾ ਥਾ। ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਦੋਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਅਸੀ ੮੦ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾ ਰਾਜ ਕਰੇਥਾ। ਤਿਸ ਕੋ ਜੀਤੇ ਕਰ ਸੌ ੯ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾ ਰਾਜ ਕਰਤੇ ਭਏ ਬਡਾ ਤੇਜ ਹੂਆ। ਤਿਸ ਸੇ ਪੀਛੇ ਕੁਲਿੰਦ ਨੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕੋ ਕਹਿਆ। ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧ ਕੇ ਦੀਏ ਹੂਏ ਬੀਸ ਗ੍ਰਾਮ ਹਮ ਭੋਗਤੇ ਹੈ ਅਰ ਹਮੇਸਾ ਹਮ ਭੇਟਾ ਦੀਆ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਬ ਭੀ ਭੇਟਾ ਦੇਨੀ ਚਾਹੀਏ। ਤਬ ਪਿਤਾ

The Story of Chanderhan

ਕਾ ਵਚਨ ਮਾਨ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਜੀ ਨੇ ਆਗੇ ਸੇ ਦਸ ਗੁਣਾ ਅਧਿਕ ਦਾਨ ਦਸ ਗੁਨਾ ਧਨ ਅਸਵ ਭੇਜਾ ਬਿਨੋਦ ਨਾਮਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੇ ਹਾਥ। ਬਹੁਤ ਧਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤੋ ਨਾ ਹੂਆ ਉਲਟਾ ਕ੍ਰੋਧਵਾਨ ਹੂਆ। ਅਰ ਕਹਿਨੇ ਲਾਗਾ ਏਤਾ ਧਨ ਕੁਲਿੰਦ ਨੇ ਕਹਾਂ ਸੇ ਲੀਆ ਹੈ। ਤਬ ਬਿਨੋਦ ਨੇ ਉਤਰ ਦੀਆ ਕਿ ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਲੀਆ ਹੈ ਜੀ। ਫੇਰ ਜਬ ਬਿਨੋਦ ਨੇ ਜਾਨੇ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਾਂਗੀ ਤਬ ਧ੍ਰਿਸਟ ਬੁਧੀ ਨੇ ਕਹਾ ਭੋਜਨ ਕਰ ਕੇ ਜਾਨਾ। ਤਬ ਬਿਨੋਦ ਨੇ ਕਹਾ ਜੀ ਆਜ ਏਕਾਦਸੀ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੁਲਿੰਦ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਚੰਦਹਾਂਸ ਕੀ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਪਰ ਆਗਿਆ ਹੈ ਏਕਾਦਸੀ ਕਾ ਬ੍ਰਤ ਰਾਖਨਾ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਧ੍ਰਿਸਟ ਬੁਧੀ ਕਾ ਰਿਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਜਲ ਗਿਆ। ਅਰ ਕਬੁਧਿ ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੋ ਕਹਿਨੇ ਲਗਾ। ਜੋ ਕੁਲਿੰਦ ਨੇ ਕਿਸੀ ਨੀਚ ਜਾਤੀ ਕੇ ਲੜਕੇ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਬਨਾ ਕਰ ਅਮਕੇ ਰਾਜਾ ਕਾ ਰਾਜ ਛੀਨ ਲੀਆ ਹੈ। ਅਰ ਪਰਜਾ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਦੰਡ ਕੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਬੁਧਿ ਨੇ ਭੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ। ਬਹੁਤਾ ਕਿ ਕਹੇ ਬਿਨੋਦ ਕੋ ਕੈਦ ਕਰ ਲੀਆ। ਅਰ ਆਪ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਕੁਲਿੰਦ ਕੋ ਬੜਾ ਤਾੜਿਆ। ਕਿਹ ਤੈ ਨੇ ਮੇਰਾ ਕਹੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਰ ਅਰਹੀਨ ਜਾਤੀ ਕੇ ਬਾਲਕ ਕੋ ਤੈਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਨਾਇਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਕੁਲਿੰਦ ਕੋ ਤਾੜਨਾ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਏਕਾਂਤ ਦੇਸ ਮੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਬੁਧ ਕੋ ਕਹਾ ਯਹ ਵਹੀ ਲੜਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਸਤੇ ਹਮ ਨੇ ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੋ ਭੇਜਾ ਥਾ ਸੋ ਤਿਨੋਂ ਨੇ ਨਾ ਮਾਰਾ। ਪਰ ਹੁਨ ਐਸਾ ਉਪਾਵ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਯਹ ਮਰ ਜਾਏ। ਐਸੇ ਸਲਾਹ ਕਰ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਤਰਫ ਪਤ੍ਰਕਾ ਲਿਖਤਾ ਭਇਆ। ਕਿ ਹੇ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਯਹ ਪਤ੍ਰ ਹਮ ਨੇ ਭੇਜਾ ਹੈ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਬਡੀ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਸੇ ਇਸ ਕੋ ਵਿਗ ਦੇ ਦੇਨੀ। ਐਸੇ ਲਿਖ ਕਰ ਪਤ੍ਰ ਬੰਦ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਕੋ ਦੇ ਕਰ ਰਥ ਪਰ ਬੈਠਾ ਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਤਰਫ ਭੇਜ ਦੀਆ। ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਜੀ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਕੇ ਨਗਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਕਰ ਦੁਪਹਰ ਕੇ ਸਮੇ ਏਕ ਸੁੰਦਰ ਬਗੀਚੇ ਮੇ ਭ੍ਰਮਤ ਹੂਏ ਸੈਲ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਸਮੇ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਕੀ ਕੰਨਯਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਈ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰਿ ਮੋਹਤ ਹੂਈ ਨਿਸਚੈ ਕਰਤੀ ਭਈ ਜੋ ਯਹੀ ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਹੈ। ਸਿਵਾ ਇਸ ਤੇ ਔਰ ਕੋਊ ਨਾ ਵਰੂੰਗੀ। ਤਬ ਹੀ ਵੁਹ ਕਨਯਾ ਤਿਸ ਕੇ ਸੀਸ ਤੇ ਗਿਰਾ ਪਤ੍ਰ ਦੇਖਤੀ ਭਈ। ਅਰ ਅਪਨੇ ਸਵਾਮੀ ਕਾ ਜਾਨ ਕਰ ਨਿਹਸੰਕ ਹੋ ਕਰ ਵਾਚਤੀ ਭਈ। ਤਬ ਕਿਆ ਵਾਚਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਬਿਨਾ ਵਿਚਾਰ ਸੇ ਇਸ ਕੋ ਵਿਖ ਦੇ ਦੇਨੀ ਐਸੇ ਜਬ ਪੜ ਕਰ ਸੀਸ ਕੋ ਫੇਰ ਕਰ ਅਪਨੇ ਪਿਤਾ ਕੇ ਅਪ੍ਰਾਧ ਕੋ ਨਿਸਚੇ ਕਰਤੀ ਭਈ। ਅਰ ਅਪਣੇ ਨੇਤ੍ਰ ਸੇ ਤਿਨਕੇ ਕੇ ਸਾਥ ਅੰਜਨ ਲਗਾ ਕਰ ਵਿਖ ਕਾ ਵਿਖਿਆ ਬਨਾ ਦੇਤੀ ਭਈ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਨਿਆਂ ਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਵਿਖਯਾ ਥਾ। ਐਸੇ ਬਨਾ ਕਰ ਪਤ੍ਰ ਕੋ ਇਕਨਾ ਕਰਤ ਤਹਾਂ ਹੀ ਰਖ ਆਪ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਤਰਫ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਬਹੁਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਜੀ ਜਾਗ ਕਰ ਅਰ ਕਮਰ ਕਸਾ ਕਰ ਕੇ ਅਰ ਪੀਰ ਤੋਰ

The Story of Chandrahans

ਤਰਕਸ਼ ਸੇ ਹਾਥ ਮੇ ਲੈ ਕਰ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਭੇਟਾ ਵਾਸਤੇ ਸਿੰਘਪੌਰ ਪਰ ਜਾ ਖੜੇ ਭਏ। ਅਰ ਦੁਆਰਪਾਲ ਕੋ ਕਹਾ। ਹੇ ਦੁਆਰਪਾਲ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਜਾ ਕਹੋ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ਪਿਤਾ ਕਾ ਪਤ੍ਰ ਲਿਆਇਆ ਹੈ। ਤਬ ਦੁਆਰਪਾਲ ਨੇ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਾ। ਤੋ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਹਾ ਤੁਰਤ ਲੈ ਆਵੋ। ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕਾ ਬਡਾ ਆਦਰ ਕੀਆ। ਅਰ ਪਿਤਾ ਕਾ ਪਤ੍ਰ ਵਾਰ ਕਰ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰ ਕਰ ਅਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅਰ ਰਾਣੀਆਂ ਕੋ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਾ। ਤੋ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਕਹਾ ਵਿਵਾਹ ਕਰ ਦੀਆ ਅਰ ਬਡਾ ਦਾਜ ਦੀਆ। ਫੇਰ ਜਬ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਪਤਨੀ ਕੇ ਸਾਥ ਰਾਤ੍ਰੀ ਸੈਨ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਏ ਤਬ ਪਤਨੀ ਕਰ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਵਿਖ ਕਾ ਸੁਨਾ। ਅਰ ਤਿਸ ਪਤਨੀ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਸੇ ਪੂਛਾ ਕਿ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਆਪ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਉਂ ਦ੍ਵੈਖ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕੇ ਸਮਦਰਸੀ ਕਹਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਸਵਾਮੀ ਹਮਾਰਾ ਕੋਈ ਵੈਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਿਸ ਸੇ ਪੀਛੇ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਅਪਨੇ ਪਿਤਾ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧਿ ਕੇ ਪਾਸ ਬਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੇ ਪਤ੍ਰ ਲਿਖਾ। ਜੋ ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜੋ ਆਪ ਕੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਖਿਯਾ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕੋ ਬਿਆਹ ਦਈ ਹੈ। ਐਸੇ ਲਿਖ ਕਰ ਅਰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਧੂਪ ਛਿੜਕ ਕਰ ਪਤ੍ਰਕਾ ਹਲਕਾਰੇ ਕੇ ਹਾਥ ਦਈ। ਅਰ ਹਲਕਾਰਾ ਤੁਰਤ ਹੀ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧਿ ਕੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਪਤ੍ਰ ਕੋ ਦੇਤਾ ਭਇਆ। ਅਰ ਮੁਖ ਸੇ ਭੀ ਕਹਿਤਾ ਭਇਆ ਕਿਹ ਵਿਖਯਾ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕੋ ਵਿਆਹ ਦਈ ਹੈ ਸੁਣ ਕਰ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਮੂਰਛਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਫੇਰ ਮੁਖ ਮੇਂ ਜਲ ਪਾਕਰ ਅਰ ਪੰਖੀ ਕੇ ਪਵਨ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਪਾਵਤਾ ਭਇਆ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ। ਫੇਰ ਕੁਬੁਧਿ ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਕੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕੈਦ ਕਰ ਲੀਆ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਿਨੋਦ ਨਾਮਾ ਆਗੇ ਕੈਦ ਹੀ ਥਾ। ਅਰ ਸਾਮਾਨ ਸਭ ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲੀਆ। ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕੋ ਮਾਰਨੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਕੇ ਅਪਨੇ ਨਗਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਇਆ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧਿ। ਤਬ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਦੋਨੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਲੋਕ ਵਧਾਈ ਦੇਵਨ; ਜੋ ਆਪ ਕੋ ਅੰਤ੍ਰਯਾਮੀ ਨੇ ਸੁੰਦ੍ਰ ਜਮਾਤਾ ਦੀਆ ਹੈ, ਹੇ ਰਾਜਨ। ਪਰ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਵਧਾਈ ਕੇ ਵਚਨ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੇ ਸਮਾਨ ਚੁਭਤੇ ਭਏ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਵਧਾਈ ਦੇਨੇ ਵਾਲਿਓ ਕੋ, ਵਾਜਾ ਵਜਾਵਨ ਹਾਰਿਓ ਕੋ, ਗਾਣੇ ਕੋ, ਸਭ ਕਉ ਬੰਦ ਕਰ ਦੀਆ। ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੇਂ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧਿ ਡੂਬ ਜਾਤਾ ਭਇਆ। ਫੇਰ ਏਕਾਂਤ ਮੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਕਹਾ। ਤੇਰੇ ਕੋ ਮੈਂ ਨੇ ਲਿਖ ਦੇ ਕਰ ਮਾਰਨਾ ਲਿਖਾ ਥਾ ਤੈਂ ਨੇ ਕਿਆ ਕੀਆ। ਤਬ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਤ੍ਰਕਾ ਕਢ ਕਰ ਦਿਖਾਈ ਤਬ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕਰ ਸਿਰ ਫੇਰਤਾ ਭਇਆ। ਫੇਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੁਬੁਧ ਕੇ ਸਾਥ ਸਲਾਹ ਕਰ ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੋ ਤਲਵਾਰੇ ਪਕੜਵਾ ਦੁਰਗਾ ਭਵਨ ਕੋ ਭੇਜਤਾ ਭਇਆ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ। ਅਬ ਜੈਸੇ ਤੇਜੀ ਵਾਰੀ ਰਖਯਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸੋ ਸੁਨੋ। ਅਰ ਕਹਤਾ ਭਇਆ ਕੇ ਜੋ ਦੁਰਗਾ ਭਵਨ ਪੈ ਪੂਜਨ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਆਵੇ ਤਿਸ ਕੋ ਮਾਰ ਦੇਨਾ। ਢਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਅਰ ਇਸ ਤਰਫ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕੋ

Chander Hans Story ends

ਦੁਰਗਾ ਭਵਨ ਕੋ ਭੇਜਤਾ ਭਇਆ। ਧ੍ਰਿਸਟ ਬੁਧੀ। ਅਰ ਕੌਤੂਹਲ ਰਾਜੇ ਕੀ ਕਨਿਆ ਕੋ ਭੀ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਬਿਆਹਨਗੇ ਸੋ ਭੀ ਸੁਣੋ। ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਐਸੀ ਖੇਲ ਹੂਈ ਜੋ ਕੌਤੂਹਲ ਪੁਰ ਕਾ ਰਾਜਾ ਅਪਨੀ ਕੰਨਿਆ ਕਾ ਸੁਵੰਬਰ ਰਚਤਾ ਭਇਆ। ਅਰ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਸੁਵੰਬਰ ਮੇ ਗਿਆ ਹੂਆ ਥਾ ਅਰ ਕੌਤੂਹਲ ਰਾਜੇ ਨੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕਾ ਜਸ ਸੁਣਾ ਥਾ ਕਿ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਕਾ ਜਮਾਤਾ ਬੜਾ ਸੂਰ ਬੀਰ ਹੈ, ਸੁੰਦਰ ਹੈ, ਸਰਬ ਗੁਣੋ ਕਰਿ ਸੰਜੁਗਤਿ ਹੈ। ਤਬ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਕਿ ਤੁਮ ਅਪਣੇ ਭਣਵੀਆ ਕੋ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਸੇ ਲਿਆਓ। ਤਬ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਰਥ ਪਰ ਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਆਗੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਦੁਰਗਾ ਭਵਨ ਕੋ ਜਾਤੇ ਰਸਤੇ ਮੇਂ ਮਿਲੇ। ਬਹੁਤ ਕਿਆ ਕਹੀ। ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਦੁਰਗਾ ਭਵਨ ਮੇ ਦੁਰਗਾ ਕੀ ਬਲੀ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਸੁਵੰਬਰ ਮੇਂ ਕੌਤੂਹਲ ਰਾਜਾ ਕੀ ਕਨਿਆ ਕੋ ਵਿਹਾਵਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਕੌਤੂਹਲ ਰਾਜਾ ਅਪਣੇ ਰਾਜ ਕਾ ਤਿਲਕ ਭੀ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਕੋ ਦੇਤਾ ਭਇਆ। ਫੇਰ ਕੌਤੂਹਲ ਰਾਜਾ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਮਿਲਣੇ ਵਾਸਤੇ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਆਗੇ ਸਭ ਲੋਕ ਸੋਕ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮੇਂ ਡੂਬੇ ਦੇਖੇ ਸਮੇਤ ਰਾਜੇ ਕੇ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਨੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ। ਤਬ ਧ੍ਰਿਸਟ ਬੁਧਿ ਨੇ ਕਹਾ ਤੂੰ ਦੁਰਗਾ ਭਵਨ ਮੇਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਗਇਆ। ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਨੇ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਾ। ਬਹੁਤ ਕਿਆ ਕਹੌ। ਰਾਜਾ ਭੀ ਦੁਰਗਾ ਭਵਨ ਮੇ ਸਿਲਾ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਰ ਫੋੜ ਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਸਮੀਪ ਮ੍ਰਿਤੂ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਫੇਰ ਵਿਖਆ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੁਨਕਰ ਅਰ ਦੁਰਗਾ ਭਗਵਤੀ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰ ਦੋਨੋ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਵਾਇ ਕਰ ਅਰ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਕਾ ਦੀਆ ਹੂਆ ਰਾਜ ਪੁਨਾ ਅਪਣੇ ਸਾਲੇ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਦੇ ਕਰਿ ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ ਕੀ ਕਨਿਆ ਅਰ ਬੜਾ ਧਨ ਦਾਜ ਲੈ ਕਰ ਅਰ ਕੌਤੂਹਲ ਰਾਜੇ ਕੀ ਕੰਨਿਆ ਅਰ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਕਰ ਅਰ ਕੁਲਿੰਦ ਪਿਤਾ ਕੇ ਰਾਜ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਕਰ ਸੁਖ ਪੂਰਬਕ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤੇ ਭਏ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਜੀ । ਇਤਿ ਸੰਖੇਪਾ: ਅਥ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਬਾਲਕੇ ਵਾਰ। ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਮਾਰਨ ਵਾਰੇ ਚੰਡਾਰ ਸੇ ਫੇਰ ਰਖਿਆ ਕਰਤੇ ਭਏ ਨਹੀਂ ਚੰਡਾਰੋਂ ਮੇ ਦਯਾ ਕਹਾਂ। ਜੇ ਵਹ ਮੇਰਾ ਮਾਸ ਕਾਟ ਦੇਤੇ ਤੋ ਮੈਂ ਹਰੀ ਕੋਉ ਕੈਸੇ ਭਜਤਾ ਅਰ ਜਨਮ ਸੁਫਲਾ ਕੈਸੇ ਕਰ ਹੋਤਾ। ਪੁਨਾ ਆਪ ਜੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕਉ ਕੈਸੇ ਦ੍ਰਿਸਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੋਕੋ ਸੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਹੋ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਮੁਕਤ ਕਉ ਪਾਵੋ। ਜੋ ਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਅਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਥ ਹੋਲੋਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਫਾਹੀ ਮੇਰੇ ਕੰਠ ਪਾਵਤੇ । ਧਾਮ ਧਾਮ ਕੀ ਇਸੀ ਕਰ ਮੈਂ ਇਨ ਸਾਥ ਬੋਲਨਾ ਹੀ ਤਿਆਗ ਦੀਆ ਹੈ ਸੰਤੋ ਜੋ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਮੇ ਫਸਿਆਂ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਜਮਕਾਲ ਫਾਹੀ ਮੈਂ ਪੜ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜਨਮ ਜਨਮ ਦੁਖੋਂ ਤੇ ਛੂਟ ਨਹੀਂ ਸਕਤਾ ਪੁਨਾ ਇਹ ਜੀਵ। ਐਸੇ ਪ੍ਰੌਢਮਤੀ ਬਾਲਕੇ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਬਾਲਕ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈ ਪੁਨਾ ਭੀ ਧੰਨਤਾ ਜੋਗ ਹੈ। ਤੂੰ ਬਾਲਕ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰੌਢਮਤੀ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਤੁਸੀ ਪੂਰਬ ਹੀ ਜਨਮ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਜਿਸ ਕੀ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਧੰਨ ਹੋ। ਉਤਮ ਅਧਕਾਰੀ

The Richman's silence
He tells his story to Ram Sing

Rich man blessed with another son

ਜਾਨ ਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ। ਪੁਨਾ
ਤਿਸ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਤਾਂ
ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮੇਸਰ ਪਰਾਇਣ ਅਬ ਭਇਆ ਹੈ। ਤੁਸਾਡੇ ਤਾਰਣੇ
ਵਾਲਾ ਹੈ, ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਸੰਸਾਰ ਸੂਤ੍ਰ ਤੋਰਨ ਵਾਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇਵਨ ਗੇ। ਤਬ ਤਿਨ ਕੇ ਔਰਤਾਂਤ ਸੁਭ ਹੂਆ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ
ਪਾਏ ਕਰ ਅਰ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਸਵਰ ਪਰਾਇਣ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ੍ਰ:ਃ . . ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ
ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸਾਹਾ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਵਰਨੰਨ ਤ੍ਰਤੀਯਾ ਧਿਆਯ। ।ਫੇਰ ਚੁਥਾ

#
4th Adhyaya

ਅਵਸਥਾ ਸੋ ਕਟਾ। ਕੀ ਦਖਣ ਦਿਸਾ ਤੇ ਪਸਚਮ ਤਰਫ ਇਨਾ ਨਗਰਾਂ ਮੇ ਲਗੀ ਵਿਚਰਨੇ।
ਪਿੰਡ ਭੇਹਰਾ ਸਾਹਪੁਰ ਸਾਈਂ ਵਾਲ ਕੋਟ ਝੰਗ ਮਿਘਿਆਣਾ ਇਤਿ ਆਦੀ। ਪੁਨਾ ਵੇਸ ਕੈਸਾ
ਜੋ ਅਵਾਈ ਗਜ ਸਿਰ ਸਾਫਾ, ਕਣ ਕਛ, ਊਪਰ ਝੂਰਾ, ਹਥ ਲੋਟਾ। ਜੋ ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ
ਕਿਸੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਸੇ ਵਾ ਕਿਸੀ ਸਿਖ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਦੁਆਰਿਓਂ ਤਾ ਉਨ ਕੇ ਸਾਥ ਹੀ
ਆਠ ਦਿਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਦੇਣੀ ਫੇਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤੋ ਅਹਾਰ ਆਵਨਾ ਨਹੀਂ ਨਿਰੰਤਰ ਹੀ
ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸਿਮਿਰਨ ਕਰਨਾ। ਏਕ ਸਮੇ ਸਾਹਪੁਰ ਮੇਂ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ

Meets Bhai Vasti Ram

ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕਉ ਪਾਇਆ। ਅਰ ਦੁਹੂ ਤਰਫ ਪਰਮ ਹਰਖ ਭਇਆ।
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਵੈਰਾਗ ਦਸਾ ਦੇਖ ਕਰ ਬਹੁਤ
ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਜਬ ਸੰਤ ਕਉ ਸੁਆਦੇਸੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਬ ਤਿਸ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ,
ਅਰ ਬਚਨ ਵਾਰਤਾ ਕਰ, ਪ੍ਰੇਮੇਸਰ ਕੀ ਕਥਾ ਕਰ, ਸੋ ਸੰਤ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਕੈਸੇ। ਜੈਸੇ
ਰਾਜਾ ਕਿਸੀ ਦੇਸ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸੰਤ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ
ਹੋਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਿਖ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਕਾਲੀ ਸਾਫੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਆਨ
ਧਰੀ ਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਸੀਤ ਕਾਲ ਸਮੇਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਵਿਚਾਰਤੇ ਹੀ ਸੇ
ਜੋ ਇਹ ਫਾਦਨ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰੇਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਊਪਰ ਉਢਾਈਏ ਤੋ ਭਲਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ
ਭਗਵੰਤ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰਾ ਭੇਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਤਬਹੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਇ
ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਕੇ ਊਪਰ ਉਢਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ ਸੋ ਲੁਕਾਰ। ਤੇ ਕਹਿਤੇ ਭਏ "ਜੋ ਤੇਰਾ ਦੀਆ
ਤੁਝ ਕਿਆ ਅਰਪੋ"। ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪ੍ਰੇਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਤਪਸੀ ਅਰ ਵੈਰਾਗੀ
ਜਾਨਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਸਾਥ ਰਾਤ ਦਿਨ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ
ਗੁਣ ਗਾਵਤੇ ਸੁਣਤੇ ਸੁਨਾਵਤੇ ਹੀ ਬਤੀਤ ਹੋਵੈ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸਮਾ। ਕਥਾ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਮੇ ਕਬੀ
ਸਹਿਜ ਸਮਾਧ ਮੇ ਇਕਾਂਤ। ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਵਿਦਾ ਹੋਤੇ ਭਏ

Bhai Vasti Ram blesses Bhai Ram Singh

੧੧/੧-੨ 20

At Naraksar
Took Amrit here

4274

ਪਰਸਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ। ਏਕ ਸਮੇ ਨਾਨਕਸਰ ਜੋ ਹੈ ਜਹਾਂ ਭਾਈ ਹਰਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮਿਘਆਣੇ ਤੋਂ ਦਖਣ ਦਿਸਾ ਮੈ ਖਟ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪਰੇ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ
ਰਹੇ ਹੈਂ। ਅਰ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨਾ ਨੇ। ਤਪ ਭਜਨ ਕਰਣ ਅਲੋਏ
ਇਕਾਂਤ ਬਨ ਜਾਣ ਕਰ। ਅਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਕ੍ਰੇ ਪਾਸ ਤੇ ਭਾਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇ ਪੀਛੇ ਭਏ ਹੈਂ। ਏਕ ਭਾਈ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਤਹਾਂ ਰਹਤੇ ਸੇ ਰਾਗੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਰ ਭਜਨ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਸੇ। ਤਿਨ ਕੀ ਕਾਇਆ ਸ੍ਰੀ
ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਸਦਰਸ ਸੀ। ਅਰ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਬੜੀ ਰਾਤ ਸੇ ਲਾਵਦੇ ਸੇ।
ਸੁਖੇ ਛਕ ਕਰ ਊਚੀ ਸੁਰ ਸਿਉ। ਅਰ ਸਦਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਦਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ
ਦ੍ਰਿੜ ਭਰੋਸਾ ਪੁਨਾ ਨਿਰਹਾਹੁ। ਜੇ ਕੋਈ ਦੇਵੈ ਤੋ ਕਿਛ ਪਦਾਰਥ ਤਾਂ ਆਖਣਾ: ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ
ਹਥੋ ਕਿਛ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ ਕਾਈ ਕਮੀ ਨਾਹੀ। ਐਸੇ ਸੰਤੋਖਵਾਨ ਸੇ
ਸੋ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਸਾਥ ਪਰਮ ਪਰੀਤ ਕਰੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰੇ ਜਾਣ ਕਰਿ।
ਅਰੁ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਰਹਿਣੇ ਲਗੇ ਇਕਾਂਤ ਬਨ ਅਰ ਸਤਸੰਗ ਜਾਣ ਕਰਿ। ਅਰ ਤਿਨ ਕੇ
ਡੇਰੇ ਗਊਆਂ ਗਾਈਆਂ ਭੀ ਚਾਰਿਆਂ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਣ ਹਰੇ ਹਰੇ ਜੋ ਸੁਹਾਵਣੀਆਂ ਚਰਤੀਆਂ ਰਹੈ
ਅਰ ਆਪ ਹਰੀ ਕਾ ਭਜਨ ਕਰੇ ਬੈਠੇ। ਜਬ ਤਿਨ ਕਉ ਹਾਕਣਾ ਤਬ ਸਸਤਰ ਸਾਥ ਮੋੜਨਾ
ਤੋਰਨਾ ਛਟੀ ਸਨਾ ਲਾਵਣੀ। ਜੋ ਕਹਿਤੇ ਸੇ ਜੋ ਇਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਾ ਭੀ ਬੜਾ ਮਹਾਤਮ ਹੈ। ਜੇ
ਪੁਰਖ ਨਿਸਕਾਮ ਹੋ ਕਰਿ ਇਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਤਾਸ ਭਰ ਸੰਚਿਤ ਸਰ ਸੋ ਪੂਜਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਧਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਹੋਂਦਾ ਹੈ। ਅਰ ਮਸਤਾਈ ਕਿਆ ਅਨੰਦ ਰਿਦੇ ਮੈ ਦਤਾ ਤੂੰ ਕੇ ਵਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪੂਰਨ
ਕਾਮ ਸੋ ਪੁਰਖ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਨਿਸਕਾਮ ਅਰ ਅਨੰਨ ਪ੍ਰੀਤ ਧਾਰ ਕਰ ਸੇਵੇ। ਸ੍ਰੀ
ਪਦਮ ਪੁਰਾਣ ਮੈ ਭੀ ਇਹ ਮਹਾਤਮ ਕਹਾ ਹੈ ਰਾਮਾ ਸ੍ਵਮੇਧ ਕੇ ਤ੍ਰਿੰਸਤ ਧਿਆਏ ਮੈ ਅਰ ਏਕ
ਤ੍ਰਿੰਸਤ ਮੈ ਭੀ। ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸੇਸ ਜੀ ਵਾਤਸਾਇਨ ਇਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀ। ਸੋ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਰੁਘਨ
ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਯਦਿ ਕਿੰਚਤ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਈਹਾਂ ਭੀ ਕਹਤੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕੇ ਰਲਣੇ
ਕਰ। (। ਸੇਸਉ ਵਾਚ। ਹੇ ਰਿਖੀ ਵਾਤਸਾਇਨ ਜੀ ਜਬ ਕਨਕ ਪਤ੍ਰ ਸਹਤ ਵਰ ਸ੍ਯਾਮੀ
ਤੇ ਜਪ ਰਮੇ ਜਾਤਾ ਭਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਯਗ ਕਾ। ਤਬ ਤਿਸ ਨਗਰੀ ਕੀ ਸੋਭਾ
ਦੇਖ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋ ਵੇਦ ਵਿਸਾਰ ਹੈ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਤ ਭਏ।
ਹੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਏਹੁ ਕਿਸ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਗਰੀ ਹੈ। ਸੁਮਤਿਉ ਵਾਚ। ਸੁਨੋ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਸਤਵਾਨ ਨਾਮ
ਪਰਮ ਧਰਮਾਤਮਾ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਈਹਾਂ ਕਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਜੋ ਵੇਦ ਉਕਤ ਜਗ ਕਰਿ ਇਹਾ ਹੈ
ਅਰ ਜਿਸ ਕੇ ਪਿਤਾ ਰਿਤੰਭ ਨੇ ਬਡੇ ਬਡੇ ਤਪ ਸਪੂਤ ਕਰੇ ਹੈਂ। ਤੇ ਗਊਆਂ ਕਉ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਿ ਤਿਨ
ਕੇ ਵਰ ਕਰਿ ਇਹੁ ਸਤਵਾਨ ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਤ੍ਰੁਘਨਉ ਵਾਚ। ਹੇ ਸੁਤ੍ਰ
ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੀ ਰਿਤੰਭ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕੈਸੇ ਸੁਰਭੀ ਕਉ ਜਜਿਆ ਤੇ ਕੈਸੇ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਸੋ ਕਹੋ ਕ੍ਰਿਪਾ।

ਗਿਆਨ ਭਗਤ ਕੀ ਕੈਸੀ ਕਥਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਪ ਨਾਸਨੀ ਹੈ ਤੇ ਮਨ ਬਾਂਛਿਤ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਵਹੁ। ਸੁਮੰਤਉ ਵਾਚ। ਏਕ ਸਮੇ ਚਿਤ੍ਰੰਗਦ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਜਾਵਾਲੀ ਮੁਨੀ ਆਏ ਨਿਕਸੇ। ਤਬ ਚਿਤ੍ਰੰਗਦ ਰਾਜਾ ਜੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੂਜਨ ਕਰਤ ਭਇਆ ਮੁਨੀ ਕਾ। ਕੈਸਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਪੁਤ੍ਰ ਹੀਨ ਹੈ ਅਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾਮ ਅਰਥੀ ਹੈ। ਤਬ ਮੁਨੀ ਕਉ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜਾਨ ਕਰ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ। ਹੇ ਮੁਨਿੰਦਰ ਜਿਸ ਜਪ ਤਪ ਬ੍ਰਤੋਂ ਕਰਿ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਵਿਧ ਮੁਝੈ ਕਹੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਐਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾਮ ਅਰਥੀ ਕੇ ਵਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਮੁਨਿ ਸਤਮ ਜਵਾਲ ਜੀ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਹੇ ਰਾਜਨ ਜਿਸ ਕਉ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੈ। ਤਿਨ ਉਪਾਉ ਸੋ ਪੁਰਖ ਕਰੈ। ਵਿਸਨ ਪੂਜਨ ਵਾ ਸੁਰਭੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਿੰਵਾਂ ਸੰਕਰ ਦੇਵਤਾ ਕਾ ਪੂਜਨ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਗੌ ਸੇਵਾ ਕਰੋ। ਕੈਸੀ ਹੈ ਗਉ। ਜਿਸ ਕੇ ਮੁਖ, ਮੈ ਪੂਛ ਮੈ, ਅਰ ਸਿੰਗੋਂ ਮੈ, ਸੁਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਸੁਰਭੀ ਜਬ ਹਰਖਮਾਨ ਹੋਵੈਗੀ ਤਾਂ ਹੇ ਰਾਜਨ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਤਉ ਤੇਰਾ, ਸਿਧ ਹੋਵੈਗਾ। ਜੋ ਪੁਰਸ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਸੁਰਭੀ ਕਉ ਹਰੇ ਹਰੇ ਤ੍ਰਿਣੋ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਜਲ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਖਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਪਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੈ ਤ੍ਰਿਪਤ ਅਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਅਰ ਜੋ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਗ੍ਰਾਸ ਦੇਤਾ ਹੈ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤਿਸ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਗਊ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਬਾਂਧੀ ਰਹੇ ਤੇ ਵਿਵਾਹੇ ਬਿਨ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਰਿਤੁ ਆ ਜਾਇ। ਪੁਨਾ ਪੂਜਾ ਕੇ ਪੁਸਪ ਸੁਰਸੀ ਸਰਹ ਜਾਇ ਰਾਤ ਕਉ। ਇਨਹੁ ਪੁਰਸੋ ਕੇ ਪੁੰਨ ਪੂਰਬਲੇ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਤ੍ਰਿਣ ਚਰਤੀ ਕੋ ਵਰਜਨ ਕਰੇ ਤਿਸ ਕੇ ਪਿਤ੍ਰ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਮੂਰਖ ਦੰਡ ਕਉ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਹੈ ਸੋ ਜਮ ਲੋਕ ਮੈ ਜਮ ਕਿੰਕਰ ਹਾਥ ਤਿਸ ਕੇ ਕਾਟ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਦੀਨਨ ਹਾਰੇ ਹੈਂ ਮਖ ਕਾ ਦਿਵਿਰ ਜਨ ਕਰੇ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਪਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਜਨ ਇਸ ਪੈ ਜਨਕ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨੋ। ਜੋਗ ਸਕਤ ਕਰ, ਤਨ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਦਿਬ੍ਯ ਵਿਮਾਨ ਪਰ ਅਰੂੜ ਹੋ ਕਰ, ਸੰਜਮਨੀ ਨਗਰੀ ਨਿਕਟਿ ਆਇ ਨਿਕਸੇ। ਤਬ ਨਰਕੀ ਜੀਵੋਂ ਕਉ ਜਬ ਜਨਕ ਕੇ ਸਰੀਰ ਸਾਥ ਪਰਸ ਹੋਈ ਪਵਨ ਆਇ ਲਗੀ। ਤਬ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਕੀ ਤਪਤ ਬੂਝ ਜਾਤੀ ਭਈ ਭਾਵ ਯਹ ਪਰਮ ਸੁਖੀ ਭਏ। ਜਬ ਤਿਨ ਕੇ ਆਗੇ ਵਿਮਾਨ ਜਾਵਨੇ ਲਾਗਾ ਤਬ ਜੋ ਨਰਕੀ ਜੀਵ ਵਿਆਕੁਲ ਹੋ ਕਰ ਊਚੇ ਭੁਜਾ ਪਸਾਰ ਕਰ ਪੁਕਾਰ ਕਰਤੇ ਭਏ ਗਿਆਨ ਭਗਤ ਆਗੇ। ਹੇ ਮਹਾਂ ਮਤੇ ਪੁਨਯ ਮੂਰਤੀ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਸਾਥ ਸਪਰਸ ਹਈ ਜੋ ਪਵਨ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਲਾਗਣੇ ਸਾਥ ਹਮ ਸਭੀ ਨਰਕੋ ਮੈ ਨਰਕੀ ਜੀਵ ਸੁਖੀ ਭਏ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਮਤ ਜਾਹੋ ਈਹਾਂ ਹੀ ਰਹੋ ਜਾਂ ਤੇ ਭਗਤਿ ਜਨ ਪਰ-ਸੁਖ ਕਰਿ ਸੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਤੇ ਪਰ-ਦੁਖ ਕਰਿ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਕਿਰਪਾਲ ਦੁਖ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਤਿਨਾ ਦੋਜਕੀਆਂ ਕੇ ਬਾਕ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਦੋਜਕਾਂ ਕੇ ਦਰ ਪਰ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜਮਰਾਜ ਜੀ ਨਰਕ ਦੇਖਣੇ ਕੋ ਜਬ ਆਏ। ਤਬ ਨਰ ਨਾਇਕ ਰਾਜੇ ਕੇ

ਰਾਜਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ। ਕੈਸਾ ਹੈ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਜੀ ਮਾਨੋ ਪੁੰਨ ਮੂਰਤੀ
ਧਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਧਮਰਾਜੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਗਿਆਨ ਬਲੌਤ ਆਪ ਇਥੇ ਕਿਉਂ ਕਰ ਬੈਠੇ ਹੋ
ਤੁਸਾਡੇ ਬੈਠਨਜੋਗ ਇਹ ਜਾਹਗਾ ਨਹੀਂ। ਪਾਪ ਕਰਤਿਆਂ ਅਰ ਜੀਵ ਹਿੰਸਾ ਕੇ ਜੋ ਕਰਣ ਹਾਰੇ ਹੈ
ਪਰ ਦ੍ਰੋਹੀ ਸੋਈ ਹਾਂ। ਨਿਵਾਸ ਆਇ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਨਿੰਦਕ ਤੇ ਪਿਸਨ ਜਨ ਪਰ ਧਧਨ ਹਾਰੀ ਤੇ ਸੁਸੀਲਾ
ਨਾਰ ਜਿਨਾ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਦੋਸ਼ ਬਿਨਾ। ਧਨ ਕੇ ਲੋਭ ਕਰ ਮਿਤ੍ਰੋਂ ਸੰਗ ਧੀਰਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਨੀ
ਸੋ ਈਹਾਂ ਆਇ ਕਰਿ ਮੇਰੇ ਕਰਤੇ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਰਮਾ ਪਤਿ
ਨਹੀਂ ਭਜਿਆ ਜਿਨਾਂ ਨੀਚਾਂ ਸੋ ਇਸ ਜਗਾ ਆਵਤੇ ਹੈਂ। ਤੇ ਪੁਰਖ ਹੈ ਰਾਜਨ ਨਰਕੋਂ ਮੇ
ਅਤੀ ਦੁਖ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਾਇਕਰ ਪਾਪ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕਿੰਕਰ ਤਿਨ ਕੋ
ਗਹਿ ਲਿਆਵਤੇ ਹੈ ਰੌਭੀ ਪਾਕ ਨਰਕ ਮੇ। ਜੋ ਤੁਮ ਸਾਰਖੇ ਧਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਅਮਰਣ ਕਰ ਜੋ
ਜਿਵਾ ਮਾਨ ਪਦ ਹੈ ਸੁਹਣ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਇਸ ਸੁੰਦ੍ਰ ਵਿਮਾਨ
ਪਰ ਚੜ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕ ਮੇ। ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਕੇ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਜੀ
ਕਹਿਤੇ ਭਏ। ਜਨਕਉ ਵਾਚ। ਹੇ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਜੀ ਇਹ ਸਭੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਨਰਕ ਤੇ ਛਾਡ ਦੇਵੋ।
ਤੋ ਮੈ ਸੁਖ ਸਾਥ ਸਵਰਗ ਜਾਤ ਹੋ ਨਹੀਂ ਇਨ ਕੋ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕਰ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਤੋ ਮੈ ਈਹਾਂ ਹੀ
ਰਹੋਗਾ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਜੀ ਨਰਕੀ ਨਰੋਂ ਕੇ ਕਰਮੋ ਕਾ ਨਿਰਨੈ ਕਰ ਦਿਖਾਵਤੇ ਭਏ। ੩ ।
ਧਰਮ ਰਾਜਉ ਵਾਚ। ਦੇਖੋ ਹੇ ਰਾਜਨ ਇਸ ਨਰਕ ਮੇ ਇਹ ਜੋ ਪਾਪੀ ਹੈ ਇਸ
ਕੇ ਘਰ ਮੇ ਮਿਤ੍ਰ ਧਧੂਬਿਸਵਾਸ ਧਾਰ ਕਰ ਆਇ ਰਹੀ ਸੀ। ਤਿਸ ਕੇ ਸਾਥ ਰਮਤਾ ਭਇਆ
ਇਹ ਨੀਚ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਮੋ ਕਰ ਜਾਤਨਾ ਪੜਾ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਲੋਹ ਸੰਕੁ
ਨਾਮੇ ਨਰਕ ਮੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਆਯੁ ਤਾਂ ਵਰਖ ਭਰ। ਅਬ ਇਸ ਕੋ ਸੂਕਰ ਜੋਨ ਭੁਗਾਇ ਕਰ
ਪੁਨਾ ਮਾਨੁਖ ਤਨ ਨਿਪੁੰਸਕ ਕਾ ਪਾਵੇਗਾ। ਕਾਮਾ ਕਾ ਹਿਰਨ ਪੜਾ ਭਾਸੇਗਾ। ਔਰ ਦੇਖੋ ਪਾਪੀ
ਪਰ ਨਾਰੀਆਂ ਕੇ ਭੋਗਣ ਹਾਰਾ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਹੈ ਬਰਖ ਰੌਰਵ ਨਰਕ ਮੇ ਇਸ ਕੋ ਪਾਇਆ ਹੈ।
ਅਰ ਇਨ ਕੁਮਤੀ ਪਰਾਇਆ ਦ੍ਰਵ ਚੁਰਾਏ ਕਰ ਆਪਨੇ ਭੋਗੋ ਪਰ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਅਬ ਜਮ
ਇਸ ਕੇ ਹਾਥ ਪਕੜੇ ਕਾਟਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮੇ ਪਰੇਗਾ। ਅਰ ਇਸ ਕੇ ਅਥਿਤ
ਆਇਆ ਸੀ ਖੁਧਿਆਹਰ। ਨਾ ਤਿਸ ਕੋ ਅੰਨਦੀਆ ਨ ਮਿਸਟ ਬਚਨ ਬੋਲਿਆ। ਤਿਸ ਕਾ
ਫਲ ਅੰਧੇਰਾ ਇਸ ਨਰਕ ਵਿਚ ਮੈ ਤਿਸ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹਾਂ। ਕ੍ਰਮਤਾ ਕਾਟ ਕਾਟ ਖਾਹਿਗੇ ਸਤ ਸੰਵਤ
ਸਤ ਦੁਖ ਪਾਵੇਗਾ। ਔਰ ਦੇਖੋ ਇਹ ਪਰ ਨਿੰਦਕ ਪਾਪੀ ਪੁਨੀ ਇਸ ਨੇ ਸੁਨੀ ਹੈ ਅਰ ਸਰਾਹੀ ਹੈ
ਤੇ ਕਰਾਈ ਹੈ ਨਿੰਦਾ ਅਵਰ ਤੇ। ਤੇ ਪੁਰਸ ਅੰਧ ਕੂਪ ਨਾਮ ਨਰਕ ਮੇ ਪੜੇ ਦੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈ।
ਇਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਦ੍ਰੋਹੀ ਹੈ ਸੂਰ ਇਹ ਦ੍ਰਿਜ ਦੋਖੀ ਹੈ ਨੀਚ ਇਹ ਸਾਧ ਦੋਖੀ ਹੈ ਕੁਜਾਤੀ ਤਾਂ ਤੇ ਪਾਪ
ਭੁਗਾਇ ਕਰ ਮੈ ਛੋਡਾਂ ਗਾ ਹੇ ਰਾਜਾ, ਜਨਕ ਜੀ। ਜਨਕਉ ਵਾਚ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਨ ਜੀਵਾਂ
ਕਾ ਨਰਕ ਤੇ ਅਬ ਛੂਟਨਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕਹੋ ਹੇ ਧਮ ਰਾਜਾ। ਧਰਮ ਰਾਜਉਵਾਚ। ਹੇ ਜਗਤਿ

ਰਾਜ ਜੀ ਜੋ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਨਿਰਮਲ ਚਿਤ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਸਕ੍ਰਿਤ ਬਾਰ ਭੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਆ ਹੋਵੈ ਸੋ ਫਲ ਇਨਕੋ ਦੇਵੈ ਜੋ ਨਰਕੀ ਨਰਾਂ ਕੋ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਕਾਸਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਜੀ। ਜੋ ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਧਰਮ ਰਘੂਪਤਿ ਪੂਜਾ ਆਦਿ। ਸੋ ਤਿਸ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਭੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਰਕੋਂ ਤੇ ਛੂਟੇ। ਐਸੇ ਜਬ ਜਾ ਜਨਕ ਜੀ ਕਹਾ ਤੁਰਤ ਹੀ ਸਭੀ ਜੀਵ ਨਰਕੋਂ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਸ ਆਏ ਤੇ ਦਿਬ ਦੇਹੀ ਧਾਰ ਕਰ ਵਿਮਾਨੋ ਤੇ ਅਰੂਢ ਹੋ ਕਰ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਜੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰ ਕਰ ਪਰਮ ਧਾਮ ਕਉ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਗਊ ਚਰਾਵਨ, ਗਊ ਸੇਵਾ ਮਹਾਤਮ, ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਰਨੰਨ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ।

। । ਹੇ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਜੀ ਮੈ ਕਿਸ ਪਾਪ ਕਰ ਇਸ ਮਾਰਗ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਸੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕਹੋ ਜੀ। ਧਰਮ ਰਾਜਉ ਵਾਚ। ਹੇ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਜੀ ਤੇਰੇ ਸਮ ਕੌਨ ਧਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਕਿਆ ਤੂਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਨਾ ਮਨ ਮਧਮ ਕਰਾ ਹੈ ਰਮਾਪਤ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾ ਪਰ। ਤੇਰੀ ਕੀਰਤੀ ਰੂਪੀ ਸੁਰਸੁਰੀ ਜੋ ਸੁਹਾਵਨੀ ਹੈ ਸਕਲ ਪਤਕਨ ਕੋ ਪਾਵਨ ਕਰੇ ਹੈ। ਤਥਾ ਭੀ ਹੇ ਰਾਜਨ ਜਨਕ ਮਾਤ੍ਰ ਪਾਪ ਤੇਰੇ ਤਨ ਮੈ ਲਿਪ ਗਿਆ ਸੀ ਸੋ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਏਕ ਸਮੇ ਕਿਸੀ ਖੇਤ੍ਰ ਮੈ ਗੌ ਚਰਤੀ ਦੇਖ ਕਰਿ ਤਿਸ ਕੇ ਵਰਜਨ ਕਰਨ ਕੀ ਤੁਸਾਂ ਗਿਰਾ ਉਚਾਰੀ ਸੀ। ਇਤਨੇ ਪਾਪ ਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਆਏ ਹੋ ਸੋ ਪਾਪ ਅਬ ਦੂਰ ਭਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਮੇਰਾ ਨਿਸਚਾ ਪੂਛੋ ਹੇ ਰਾਜਨ ਕਰੁਣਾ ਸਿੰਧੁ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪੀਆਂ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਤਾਰਨ ਕਾਰਣ ਇਹ ਬਿਧ ਬਨਾਈ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੰਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਕਾ ਇਹੀ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਪਰ ਦੁਖ ਕਰਿ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤੇ ਪਰ ਸੁਖ ਕਰ ਸੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰ ਧਮਰਾਜਾ ਆਪਨੇ ਆਸਨ ਤੇ ਆਵਤੇ ਭਏ ਤੇ ਜਨਕ ਰਾਜਾ ਜੀ ਸਵਰਗ ਲੋਕ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਰਾਜਨ ਤੁਸੀਂ ਗੌ ਪੂਜਨ ਹੀ ਕਰੋ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਚਿੱਤ੍ਰਭਾਨ ਗੌ ਪੂਜਨ ਕੀ ਬਿਧੀ ਪੂਛਤ ਪਇਆ ਤਾਂ ਮੁਨੀ ਚੁਵਾਲੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਰਾਜਨ ਬਨ ਮੈ ਜਾਵ ਗੌ ਚਾਰਨ ਕੀ [illegible] ਕਰ। ਪੁਨਾ ਧੇਨ ਕਉ ਬਵ ਚੁਗਵਾਏ ਕਰ ਜੋ ਗੋਬਰ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਸੋ ਆਪ ਭੁਗੇ ਅਰ ਮੁਖ ਆਦਿ ਦੰਸਨ ਹਾਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰ ਹਟਾਵੈ। ਤੇ ਆਪ ਨੀਚੇ ਅਸਥਾਨ ਬੈਠੇ ਉਸ ਕੋ ਊਚੇ ਅਸਥਾਨ ਪਰ ਬੈਠਾਵੇ। ਜੇ ਕਰ ਧੇਨ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰੇ ਤੇ ਤੁਮ ਭੀ ਪੀਵੋ। ਇਹ ਬਿਧੀ ਸੁਨ ਕਰ ਬਨ ਮੈ ਐਸੇ ਜਾਇ ਕਰ ਕਰਤ ਭਇਆ ਰਾਜਾ ਚਿਤ੍ਰਭਾਨ। ਤਬ ਏਕ ਸਮੇ ਰਾਜਾ ਸੋਏ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਗੌ ਚਰਤੀ ਕਉ ਸਿੰਘ ਮਾਰ ਗਿਆ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਦਾ ਮੁਨੀ ਚੁਵਾਲੀ ਤੇ ਪੂਛਤ ਭਇਆ ਹੇ ਮੁਨੀ ਇਹੁ ਗੌ ਹਤਿਆ ਮੇਰੀ ਕੈਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੈ ਸੋ ਕਹੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰ। ਤਬ ਮੁਨੀਸਰ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਰਾਜਾ ਇਸ ਹਤਿਆ ਤੇ ਮਦ ਪਾਨ ਪੁਨਾ ਕ੍ਰਿਤ ਘਨਤਾ ਆਦਿਕ ਜੋ ਪਾਪੋ ਕੇ ਪ੍ਰਾਹਾਰਤ ਕ੍ਰਿਛ ਚੰਦ੍ਰਾਇਣ ਆਦਿਕ ਨਿਗਮੋ ਮੇ ਕਹੇ ਹੈਂ। ਪਰੰਤੂ ਇਨਾ ਦੋ ਪਾਪਾ ਕਾ ਉਪਾਏ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਗੌ ਹਤਿਆ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਕਰਨੀ ਤੇ ਨਾਰਾਇਣ ਕੀ ਨਿੰਦਾ। ਅਨਜਾਨਤਾ ਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਗੌ ਹਤਿਆ ਹੋਵੈ ਸੋ ਪੁਨ ਸਯੰਚਰਨ ਕਰ ਸੁਧ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਰਿਤ ਪਰਣ ਨਾਮਾ ਗੁਜ਼ਾ ਰਾਮ ਭਗਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਾਸ ਜਾਇ ਕਰਿ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕੇ ਵਿਧ ਪੂਛੋ ਜੋ ਤੁਮ ਕੋ ਕਹੇਗਾ। ਸੋ ਮੇਰੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਵੇਦ ਵਿਦਤ ਹੈ ਹੇ ਰਾਜਾ ਜਿਸ ਕਾ ਦੇਸ ਭੀ ਤੈਂ ਖੋਹਿਆ ਸੀ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਤਿਸੁ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਸਮ ਹੈ। ਤਬ ਰਿਤੰਭਰ ਰਾਜਾ ਜਾਏ ਤਿਸ ਕੀ ਸਰਨੀ ਲਾਗਾ। ਅਰ ਵਿਧ ਪੂਛਤ ਭਇਆ ਆਪਣੀ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਾਏ ਕਰ। ਰਿਤ ਪਰਣ ਰਾਜਾ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਮਹਾਂ ਮਤੇ ਜਿਨਾ ਤੈਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਤਾਂ ਸਰਬ ਵਿਦਆ ਮੇ ਕੁਸ਼ਲ ਹੈ। ਮੈ ਤਿਨ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਣ ਸਮਾਨ ਭੀ ਨਾਹੀ। ਜੇ ਤੂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਹੀ ਪੂਛਨਾ ਹੈ ਤਾਂ /ਸਰਬ ਵੇਦੋ ਕਾ ਸਾਰ ਰਾਮ ਭਜਨ ਹੈ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕੋ ਉਠਤੇ ਬੈਠਤੇ ਸਿਮਰੋ। ਪੁਨਾ ਕੰਚਨ ਕੀ ਧੇਨੂੰ ਬਣਵਾਇ ਕਰ ਦਿਜ ਕੋ ਦੇ ਦੇਵੇ ਤੁਮਾਰਾ ਪਾਪ ਸਭੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਰਾਜਾ ਰਾਮ-ਭਜਨ ਮੇ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਪੂਰਬਾਲਾ ਬ੍ਰਤ ਗੌ ਸੇਵਨ ਕਾ ਧਾਰਤ ਭਇਆ ਬਨ ਮੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਧੇਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਵਰ ਦੇਤੀ ਭਈ। ਹੇ ਰਾਜਾ ਤੇਰੇ ਘਰ ਵਿਸਨੂੰ ਭਗਤ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਭਈ ਜੋ ਸੋ ਦੇਵ। ਪੁਨਾ ਰਾਜਾ ਪਰਮ ਧਰਮਾਤਮਾ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਇ ਕਰਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਇਆ। ਰਾਜ ਅਭਿਖੇਕ ਦੇ ਕਰਿ ਆਪ ਬਨ ਮੇ ਰਾਮ ਭਜਨ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਪਰਮ ਧਾਮ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਭਇਆ। ਪਵਿਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਲਕਾ ਸ੍ਰੀਰੇ ਪ੍ਰਾਨਾਨੀ ਅਯਾ ਨਿਰੰਜਨ ਗਊ ਸੇਵਾ ਮਹਾਤਮ ਬਰਨੰਨ ਭਯੋ ਧਿਆਏ। ੯ । ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਭੀ ਹਰੀ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਗਊਆਂ ਚਰਾਵਣਾ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਐਸਾ ਮਹਾਤਮ ਜਾਨ ਕਰਿ। ਪਰ ਇਨ ਕਾ ਤਾਤ ਪ੍ਰਜ ਤੋ ਕੇਵਲ ਇਕਾਂਤ ਬੈਠ ਕਰ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਹੀ ਥਾ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਗਿਆਸੂ ਐਸੇ ਮੰਦ੍ਰ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ। ਇਕਾਂਤ(੧) ਸੋਨ (੨) ਖੁਧਿਆ (੩) ਜਾਗ੍ਰਤ (੪) ਇਹ ਚਾਰ ਜਿਸ ਕੀ ਭੀਤਾ ਹੈ ਮੰਦ੍ਰ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਭਜਨ ਕਰਨਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਇਹ ਜਿਸ ਕੀ ਛਾਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਮੰਦ੍ਰ ਮੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਤਾਤਪ੍ਰਜ ਨੂੰ ਧਾਰ ਕਰ ਤਹਾਂ ਰਹਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਵਿਚਰਤੇ ਵਿਚਰਤੇ ਜਹਾਂ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਅਨੇਕ ਲੋਗ ਲੁਕਾਈ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਹੋ ਰਹੇ ਸਭ ਜਗ ਤੇਰਾ ਹੋਇ"। ਜਬ ਜਬ ਪਦਾਰਥ ਆਵਹਿ ਤਬ ਤਬ ਅਤੀਤੋ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖੋ ਕੋ ਭੁੰਚਵਾਇ ਦੇਣਾ। ਕਿਉ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਤਿਆਗਨਾ ਇਹ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਨੀਸਾਨੀ ਹੈ। ਸੋਈ ਕਹਤੇ ਹੈ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਵਾਇ ਦੇਨੇ, ਪਾਤ੍ਰ ਬਨਵਾਇ ਦੇਨੇ, ਪਰਪਕ ਅੰਨ ਭੁੰਚਵਾਇ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਆਗ ਦੇਣਾ ਪੁਨਾ ਇਕੰਤ ਸੇਵਨਾ। ੧ । ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਲ ਪੁਨਾ ਗਿਰੋਟ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੇ ਰਹ ਕਰ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਾ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਪਰਲੋਗਿ ਕਉ ਜਾਪੀ ਕਰਨੀ ਜਸ ਦੇਣਾ

ਇਤਆਦੀ। ਪੁਨਾ ਘੋੜੀ ਵਾਲੇ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲ ਮੈ ਜਾਇ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਭੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈਂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੈ ਜਾਨ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਇਕੰਤ ਬਨ ਮਹਿ ਜਾਇ ਬੈਸਹਿ ਏਕ ਕਰੀਰ ਤਰੂ ਨੀਚੇ ਤਪ ਭਜਨ ਕਰੈਂ ਸੋ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਤਿਸ ਕਰੀਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਅਬ ਤੀਕ ਲੋਕ ਕਰਤੇ ਹੈ ਘੋੜੀ ਵਾਲੇ ਕੇ ਬਨ ਮੈ। ਵਰਖਾ ਆਦਿਕ ਕਾਮਨਾ ਧਾਰ ਕਰਿ ਜਬ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਹਿ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨਾਮ ਕੀ ਲਾਜ ਹੈ। ਜਿਨ ਕੋ ਸੋ ਤਤਕਾਲ ਸਭ ਬੋਰ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਸਿਧ ਕਾਮਨਾ ਕਰਿ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਗੀਤਾ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਜੈਸੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰਿ ਕੋਈ ਸੇਵਦਾ ਹੈ ਕਿਸੀ ਕੋ ਸੋ ਸਰ ਭੂਤੋਂ ਮੈ ਮੈਂ ਹੀ ਵਰ ਦਾਤਾ ਹੋ ਸਭਨਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ"। ਪੁਨਾ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੈ ਬਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜਾਇਆ ਕਰਨ ਪ੍ਰੇਮੇਸਵਰ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਥ ਨਿਸਕਾਮ ਹੋ ਕੇ। ਤਬ ਰਾਤ ਕੋ ਏਕ ਸੰਤ ਆਇ। ਸੋ ਕੌਨ ਜੋ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਸੰਤ ਰੂਪ ਅਪਨਾ ਤਨ ਧਾਰਿਓ"। ਸੋ ਆਇ ਰਾਤ੍ਰ ਰਹੇ ਉਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਿ। ਜਬ ਉਹ ਚਲਣੇ ਲਾਗੇ ਤਬ ਤਿਨਕੇ ਪਦ ਪਦਮੋ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹਿਰਦੇ ਅੰਤ੍ਰ ਮੈ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਗਇਆ। ਤਾਂ ਪੀਛੇ ਇਹ ਲਗੇ ਰੁਦਨ ਕਰਨੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਥ। ਤਬ ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸੋ ਮਿਲੇ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਥੇ? ਪਰਮ ਰਹਿਤ ਵੰਤ ਸੇ ਅਰ ਵੈਰਾਗ ਵੰਤ ਸੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁਨਾ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ। ਸੋ ਇਨ ਕੀ ਬਿਰਹਾ ਸਮਝ ਕਰਿ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਸੀ ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂਹ ਕੇ ਜਾਵੋ। ਉਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈ ਤਿਨਾ ਨੂੰ ਸਰੂਪ ਆਪਣੇ ਜੋ ਮੂਲ ਆਪਣਾ ਆਪ ਹੈ ਤਿਸ ਦੀ ਸਾਖਿਆਤਕਾਰੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਵੋ, ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲੇਗਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰਿ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸੰਤ ਕੀ ਪੁਨਾ ਨਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰਿ ਕੋਟ ਕੀ ਤਰਫ ਚਲੇ। ਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹ ਧਾਰੀ ਜੋ ਇਹੁ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਾਂ ਮੋ ਕੋ ਐਸੇ ਮਿਲਨ ਜੈਸੇ ਆਗੇ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਮਿਲੇ ਸਿਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਪਰਸਾਦ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਹੀ ਸੋ ਚਰਨਾ ਪਰ ਤਬ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਭੁਜਾ ਪਕੜ ਕਰ ਅੰਕ ਲਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਤ ਜੀ। ਜੋ ਹਮ ਤੌਂ ਚਿਰੰਕਾਲ ਦੇ ਉਡੀਕਦੇ ਸੇ ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਵਤੇ ਭਏ ਪਰਮ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਈ ਪਰਮ ਮੰਗਲਾ ਚਾਰ ਭਇਆ ਹਿਰਦੇ ਅੰਤ੍ਰ ਹੀ ਪ੍ਰਤਖ ਜੋਤੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤੇ ਭਏ ਤਿਸੀ ਸਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰਿ ਕੜ੍ਹੀ ਦਧੀ ਆਈ ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਆਪ ਪਾਨ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਸੀਤ ਕੇ ਪਾਨ ਕਰਤੇ ਹੀ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਭਏ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲਿਵ ਲਗ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਤੇ ਸਦਾ ਪਰਮ ਅਨੰਦ ਕਰਿ ਨਿਹ ਰਹਿ ਹੂਆ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਗੁਰ ਸਿਖੀ ਮਿਲਾਪ ਬਰਨਨੰ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ। ੭ । ਗ੍ਰੰਥਾ ਕਾਰ ਕਥਨੰ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਜਿਨ ਕਉ ਸਦਾ ਜਾਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੀ ਦੇਵੀਏ ਜੀ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਸੰਤ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ

"ਰਾਮ ਸੰਤ ਮੈ ਭੇਦ ਕਿਛ ਨਾਹੀ ਏਕ ਜਨਮੈ ਕਈ ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ"। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸਬਦ ਮੈ ਜੋ ਲਖਨ ਕਹੇ ਹੈ ਸੰਤ ਜਨਾ ਦੇ ਤਥਾ ਸੋ ਸਬਦ । ਗਉੜੀ ਮ: । "ਰੈਣ ਦਿਨਸੁ ਰਹੈ ਇਕ ਰੰਗਾ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਜਾਣੈ ਸਦਹੀ ਸੰਗਾ। ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜੋਗ ਉਨਿ ਵਰਤਨਿਆ। ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਵਨ ਹਰਿ ਕੈ ਦਰਸਨਿ। ੧ । ਹਰ ਸੰਗਿ ਰਾਤੇ ਮਨ ਤਨ ਹਰੇ। ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੇ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਚਰਨ ਕਮਲ ਆਤਮ ਆਧਾਰ । ਏਕੁ ਨਿਹਾਰਹਿ ਆਗਿਆ ਕਾਰ। ਏਕੋ ਬਨਜ ਏਕੋ ਬਿਉਹਾਰੀ। ਅਵਰ ਨਾ ਜਾਨਹਿ ਬਿਨ ਨਿਰੰਕਾਰੀ। ੨ । ਹਰਖ ਸੋਗ ਦੁਹਹੂੰ ਤੇ ਮੁਕਤੇ। ਸਦਾ ਅਲਿਪਤੁ ਜੋਗ ਅਰੁ ਜੁਗਤੇ। ਦੀਸਹਿ ਸਭ ਮਹਿ ਸਭ ਤੇ ਰਹਿਤੇ। ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਓਇ ਧਿਆਨੁ ਧਰਤੇ। । ਸੰਤਨ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਵਨ ਵਖਾਨਉ। ਅਗਾਧ ਬੋਧਿ ਕਿਛੁ ਮਿਤ ਨਾ ਜਾਨਉ। ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਮੋਹਿ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ। ਧੂਰ ਸੰਤਨ ਕੀ ਨਾਨਕ ਦੀਜੈ"। ੪ । ਸੋ ਭਾਈ ਸੁਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐਸੇ ਸੰਤ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਕਿਆ ਪ੍ਰਣ ਥਾ ਜੋ ਕੋਈ ਸਾ ਆਇਆ ਸੁਣੇ ਕਹੂੰ ਨਦੀ ਪਰ ਵਾ ਕੂਪ ਪਰ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਬਨ ਬਾਗ ਮੇ ਵਾ ਕਿਸੀ ਅਵਰ ... ਚਾਰ ਵਾਨ ਬਾਰ ਆਸ੍ਰਮ ਮੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲੈ ਕਰ ਜਾਇ ਮਿਲਣਾ ਭਾਵ ਸਹਿਤ। ... ਉਨ ਕਾ ਏਹ। "ਹਮ ਸਹਿਰੀ ਸੋ ਮੀਤ ਹਮਾਰਾ"। ਜੈਸੇ ਮਿਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਕਉ ਮਿਲ ਕਰਿ ... ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸਲੋਕ। ਤਥਾ ਬਾਕਮੰ। "ਜਿਨਾ ਦਿਸੰਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਦੁਰਮਤ ਵੰਞੈ ਮਿਤ੍ਰ ਅਸਾਡੜੇ ਸੇਈ। ਹਉ ਢੂਢੇਦੀ ਜਗ ਸਬਾਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਵਿਰਲੇ ਕੇਈ।" ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਦੇਸ ਕਾ ਹੂਆ ਸੋ ਮਿਤ੍ਰ ਹੂਆ ਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਤਾਂ ਸਭ ਮੇ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਦੇਖਦੇ ... ਚਾਹੇ ਭੇਖ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਹੋਵੇ ਤਉ ਭੀ ਭਗਵੰਤ ਕਾ ਬਿਰਦ ਜਾਣ ਕਰ ਪੂਜਦੇ ਸੇ। ਅਰ ਸਭ ਮੇ ਅਪਨਾ ਸੁਆਮੀ ਜਾਨ ਕਰ। ਅਰ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਮਾਰਗ ਕੇ ਮਰਮੀ ਹੈ ਤਿੰਨਾਂ ਥੋ ਕੁਰਬਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਤੇ ਥੇ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕਹਾ ਹੈ। ਸਲੋਕ। "ਸਭਨੀ ਘਟੀ ਸਹੁ ਵਸੈ ਸਹੁ ਬਿਨ ਘਟ ਨ ਕੋਇ। ਨਾਨਕ ਤੇ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਿਨਾਂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇ"। ਜੋ ਕੋਈ ਭਗਵੰਤ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤ ਕ੍ਰਾ ਦੇਹੀ ਹੈ ਜਿਨਾ ਮਿਲਿਆਂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਮਰਨ ਆਵੇ ਸੋਈ ਭਗਵੰਤ ਭਾਤ ਭਗਤੀ ਸਹਿਤ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਜੇ ਕਰਿ ਅੰਨ ਬਸਤ੍ਰ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਮਨ ਪੂਜਾ ਕੀ ਤਉ ਭੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਪੂਜਾ ਹੋਈ। ਜਾਂਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ । "ਸਰਬ ਮੈ ਪੂਰਨ ਭਗਵਾਨਾ"। ਜੈਸੇ ਧੰਨਾ ਨਾਰਾਇਣ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਨੇ ਪਾਸਾਣ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਬ ਲਹੋਰ ਮੇ, ਬਹੁਤ ਕਾਲ, ਤਬ ਤਿਸ ਮੇ ਨਾਰਾਇਣ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋ ਕਰਿ ਤਿਸ ਭਗਤ ਕਉ ਅਪਨਾ ... ਕਰਿ ਲੀਆ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ। ਜੋ ਤਿਨ ਮੇ ਹਰੀ ਪੂਰਨ ਸੇ ਗਾਭ ਮੈਂ ਤੋ ਤਿਸ ਮੇ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਈਧਨ ਤੇ ਬੈਸੰਤਰ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟੇ ਐਸੇ ਹੀ ਜਵਾਹੇ ਕੀ ਭੀ ਕਲਾ ਸੁਣੀ ਪੜੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਸਿਲਪਲੇ ਠਾਕੁਰ ਕੀ ਭੀ ਭਗਤ ਮ... ਮੇ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਧੰਨਾ ਕੀ ਬਾਦ ਤੋ ਇਨ ਸੇ ਜੀ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੈ। ਸਿੱਧਾਂਤ ਇਹੁ ਸਭ ਮੈ ਜਿਨਾ ...

ਸੰਤ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ
ਸੰਤ ਸਾਧੂਆਂ, ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਰਖਦੇ

ਸੁਆਮੀ ਜਾਣ ਕਰ ਜੋ ਕਿਸੀ ਕਉ ਭੀ ਸੇਵਿਆ ਹੈ ਤਿਨਾ ਅਦਭੁਤ ਫਲ ਪਾਇਆ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਰੂਪ। ਸੋ ਐਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਕੇ ਜਦਪਿ ਆਪ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਸਰੂਪ ਹੈ ਤਉ ਭੀ ਜੁਗਿਆਸੀਓਂ ਕੇ ਸਿਖਿਆਰਥ ਸਭਸ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਜਾਇ ਮਿਲਣਾ ਪਰੇਮ ਸਹਿਤ। ਜਬ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁਨਣ ਕਰਣਾ ਜੋ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਮੁਕੇ ਸਾਧ ਪਾਸ ਗਏ ਹੈ ਤਬ ਉਨਾ ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਨਾ ਭੀ ਜਾਵਣਾ ਜਥਾ-ਸ਼ਕਤ ਅਕੋਰ ਲੇਕਰ। ਅਰ ਮਾਈਆਂ ਨੇ ਘਰਿ ਘਰਿ ਕਹਿਣਾ ਆਪਸਮੇਂ ਜੋ ਹੇ ਭੈਣੇ ਅਮੁਕੇ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਤੈਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਜੇ ਕਰ ਓਹ ਕਹੈ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ ਤਾਂ ਆਗੇ ਤਿਸ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਭੈਣੇ ਉਸ ਸਾਧ ਪਾਸ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਭੀ ਗਏ ਹੈਂ। ਤੇ ਵਡੀ ਸੋਭਾ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਤੇ ਕਹਦੇ ਹੈ ਜੋ ਹੇ ਮਾਈ ਉਹ ਤਾਂ ਵਡਾ ਚੰਗਾ ਸਾਧ ਹੈ। ਹੇ ਭੈਣੇ ਮੈ ਭੀ ਮਥਾ ਟੇਕ ਆਈ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਹੀ ਪੈਂਚ ਨਗਰ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਰ ਨਾਗਰ ਨਰਾਂ ਤਥਾ ਨਗਰ ਪਤੀ ਨੇ ਕਹਿਨਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇ ਪਾਸ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਏ ਹੈ ਉਹ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਡਾ ਸੰਤ ਮਹਾਪੁਰਖ ਹੈ ਹੇ ਭਾਈ ਜਨੋ। ਤਿਨਾ ਸਜਨਾ ਭੀ ਜਾਏ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਣਾ ਪ੍ਰੀਤ ਸਹਿਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਐਸੇ ਥੇ ਔਰ ਕੌ ਮਾਨਦੇ ਆਪ ਅਪਮਾਨੀ ਇਹ ਲਖਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਸੰਤੋਂ ਕੇ। ਦੋਹਰਾ। ਉਪਕਾਰੀ ਪਿਆਰੇ ਸਿਰਾਂ ਕਰਹਿ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਪ੍ਰੀਤ। ਸੰਤਨ ਇਹੀ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਸਸਿ, ਸੀਤਲ ਕਿਨ ਕੀਤ। ਜਦਪ ਕੋਈ ਭੇਖ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਹੋਵੇ ਤੌ ਭੀ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਭਲੇ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ੧ । [ਇਕ ਸੰਤ ਦੇਵੀ ਕਾ ਸੋ ਭੇਖਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ਸੀ, ਸੋ ਸ਼ਾਸ ਮੇ ਆਇਆ ਝੂਠਿਆਂ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਕਿਆ ਕਰੈ ਧਰਤੀ ਮੇ ਟੋਆ ਖਨ ਕਰ ਸਿਗਰੀ ਕੀਆਂ ਡਲੀਆਂ ਡਾਰ ਪਾਏ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਢਾਪ ਕਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਾ ਸੇ ਉਪਰ/ ਅਗਨ ਪਰਜਵਲਤ ਕਰ ਦੇਨੀ ਤਿਸ ਨੇ ਅਗਨ ਬੀਦ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ ਕਰ। ਜੋ ਕੋਈ ਤਿਸ ਪਾਸ ਆਵੇ ਤਿਸ ਕੋ ਚਮਟੇ ਸਾਥ ਸੇਕ ਸੇ ਕਾਡ ਦੇਵੈ ਮਿਸਰੀ ਗਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ। ਅਰ ਕਹੇ ਜੋ ਹਮ ਕੋ ਜੁਵਾਲਾ ਦੇਵੀ ਲਾਟਾਂ ਵਾਲੀ ਰੈਨ ਕਉ ਇਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦੇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਣ ਕਿਰ ਲੋਗ ਲੁਕਾਈ ਅਚਰਜ ਹੋਵਹਿ। ਤਬ ਬਹੁਤ ਲੋਗ ਆਵੇ ਕਲਾਵੰਤ ਜਾਣ ਕਰ। ਤਾਂ ਕੇਤਿਆਂ ਪੁਰਸਾਂ ਨੇ ਆਏ ਕਹਿਆ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਇਹੁ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬਡਾਂ ਸੰਤ ਹੈ ਦੇਵੀ ਦਾ। ਜਿਸ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜੀ ਅਪ੍ਰੋਖ ਹੈ। ਤਾਂਤਿ ਆਪ ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਚਲ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਬ ਜਨਾ ਕੇ ਸਤ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਰ ਸਾਹਿਜ ਸਾਥ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਨੇ [illegible] ਸਾਥ ਆਪ ਭੀ ਜਾਤੇ ਭਏ ਤਿਸ ਤਰਫ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ। ਆਗੇ ਤਿਸ ਪਾਸ ਬਡੀ ਸਭਾ ਲਗੀ ਹੁਈ ਸੋ ਸੰਤ ਆਪ ਮ੍ਰਿਗਨ ਪਰ ਬੈਠਾ ਹੈ ਥੋੜਾ ਸਾ ਅਜੇ ਉਸੇ ਹੀ ਸੇ ਭਾਈ ਜੀ ਤਾਂ [illegible] ਉਸ ਕੋ ਕਹਾ ਜੀ ਇਹੁ ਬਡੇ ਮਹਾਪੁਰਖ ਹੈ ਸੋ ਤੁਮਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਆਏ ਹੈਂ। ਜਿਤਨੇ ਜੋ ਜਬ ਨਿਕਟ ਆਏ। ਤਬ ਅਰਧ ਮ੍ਰਿਗ-ਚਰਮ ਤਿਸ ਛਾੜ ਦੀਆ ਭਾਵਾਨੀ ਅਨਸ ਨੇ। ਤੇ ਕਹਾ ਜੋ ਆਪ ਈਹਾਂ ਆਨ ਬੈਠੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ

ਭੇਖੀ ਸਾਧੂ ਦੇਵੀ [illegible]

ਤੇ ਪਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ ਆਪ ਦੂਰ ਹੀ ਬੈਠ ਗਏ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇ ਆਗਯਾ ਲੇ ਕਰ। ਤਬ ਉਹ ਸਾਧੂ ਧੂਣੀ ਸਿਉ ਨਿਵਾਤ ਕਾਂਡ ਕਰ ਲਗਾ ਦੇਣੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰਿ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਥੋੜਾ ਸਾ ਬੈਠ ਕਰਿ ਤਿਸ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਚਲੇ ਆਇ ਅਪਨੇ ਆਸਨ ਪਰ। ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਾਥ ਹੀ ਸੋ ਦੇਵੀ ਦਾਸ ਕਪਟ ਸੁਭਾਉ ਕਉ ਤਿਆਗ ਦੇਤਾ ਭਇਆ। ਜੈਸੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕਛ ਘਾਲ। ਦਰਸਨ ਭੇਟਤ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ"। ਸੋ ਤ੍ਰਿਜਾਮਨੀ ਕੋ ਤੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਧਿਕਾਰਾਂ ਕਰਤਾ ਰਹਾ। ਜਬ ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਭਇਆ ਤਬ ਝੋਲੀ ਚਮਟਾ ਮ੍ਰਿਗਚਰਮ ਆਦੀ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੀ ਕੁਟੀਆ ਆਗੇ ਆਇ ਬੈਠ ਕਰ ਰੁਦਨ ਪੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇਖ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਬਾਤ ਜਣਾਇ ਦੀਨੀ। ਤਬ ਸੋ ਆਇ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪੜਿਆ। ਅਰ ਊਚੀ ਸੁਰ ਸਿਉ ਬੈਰਾਗ ਕੀਆ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਭਗਵਨ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਘ ਸੇ ਮੈ ਕਪਟੀ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ ਜੀ ਬਨੇ। ਤਿਸ ਕੇ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸਹਜੇ ਸੁਹਿਰਦ ਆਤਮਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤ ਜੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ ਗੁਸਈ ਸਹਿਤ। ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਦੇਵੀ ਦਾਸ ਹੋ ਤੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਸਿਖ ਹਾਂ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੀ ਮੈ ਤਾਂ ਉਦਰ ਲੀਏ ਪਖੰਡ ਕਰਤਾ ਫਿਰਿਆ ਹੋ ਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਕਾ ਮੁਝੈ ਨਹੀਂ ਭਇਆ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਤਾਂ ਆਪ ਹਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਤੁਝੇ ਦੇਵੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਜੀ ਹੋਵੇ ਤੋ ਭਲਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੋਬਰ ਸਾਥ ਇਹ ਆਲਾ ਲੀਪ ਦੇ। ਜਹਾਂ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਸੈਨ ਕਰਤੇ ਥੇ ਤਹਾਂ ਭੀਤ ਸਾਥ ਇਕ ਆਲਾ ਸੀ। ਸੋ ਜਬ ਲੀਪ ਕਰ ਗਰੀ ਛੁਹਾਰਾ ਆਦਿ ਭੇਟ ਤਿਸ ਬੀਚ ਧਰ ਦੀਨੀ ਕਿਵਾੜ ਦਰ ਕੇ ਸਿਜਿਤ ਕਰਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਧਿਆਨ ਕਰਣ ਸਾਥ ਹੀ ਜਵਾਲਾ ਕੀ ਲਾਟ ਆਇ ਨਿਕਸੀ। ਮਹਾਂ ਜੋਤ ਮੂਰਤੀ ਸੰਤਨ ਸੁਖਦਾਇਕ ਅਰਿ ਦਲਘਾਇਕ ਜੋ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਭੇਟ ਭੀ ਗ੍ਰਿਹਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਹਰਿ ਜਨਾ ਕਰ ਅਰਪਣ ਕਰੀ ਸੀ ਪੂਰਬ। ਸੋ ਸਾਧ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮੂਰਛਾ ਭਇਆ। ਤਾ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੋ ਹੇ ਭਗਵਤੀ ਮਹਾ ਮਾਈ ਜੋਤ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਜਗਤ ਭਰ ਕਉ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਉਹੋ। ਅਰ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਕਉ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਣ ਕਉ ਸੁਰਤਰ ਸਰੂਪ ਹੋ। ਹੇ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀ ਸੰਤਨ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲੀ ਸਦਾ ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਇਹ ਤੇਰਾ ਸੰਤ ਕਹਾਵਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰ ਆਪ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਿਆ ਹੈ ਹੇ ਦੁਰਗਾ ਜੀ। ਅਬ ਆਪਣੇ ਆਸਨ ਅਲੋਪ ਹੋਵੀਏ ਹੇ ਜਗਤ ਜਨਨੀ। ਤਬ ਸੋ ਤਾਤਕਾਲ ਗੁਪਤ ਭਈ। ਤਿਸ ਸੰਤ ਕੋ ਜਤਨ ਕਰ ਜਗਾਇਆ। ਤਬ ਤਿਸ ਕਉ ਬਡੀ ਸਰਧਾ ਭਈ। ਤਬ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਵਿਦਾ ਕੀਆ। ਸੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਹਰੀ ਕਉ ਸਿਮਰ ਕਰਿ ਆਸਨ ਇਸਥਿਰ ਭਏ ਤੇ ਜਿਦੇ ਭੀ ਇਸਤਿਥਿ ਭਏ। ਆਸੇ ਤੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤੇ

ਦੇਵੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾਉਣੇ

ਸੰਤ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਤੇ ਇਕ ਪੰਡਤ

8th Adhyay

ਅਧੀਨ ਹੋ ਕਰ ਭ੍ਰਮਤਾ ਫਿਰਤਾ ਥਾ। ਅਬ ਸੰਤ ਸੰਤੋਖ ਕਉ ਪਾਇ ਕਹਿ ਐਸੇ ਭਇਆ ਜੈਸੇ [illegible]ਧਜ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਮਨ ਮੂਸਾ ਪਿੰਗਲੇ ਭਇਆ ਪੀ ਪਾਰਾ ਹਰਿ ਨਾਮ। ਚਰਨ ਚਲੇ ਨ ਚਲੇ ਸਕੈ ਰਹਿਓ ਨਾਮ ਕੇ ਠਾਮ"। ਸੋ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੰਤ ਭਏ। ਸਾ:੨ ।। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਕਪਟੀ ਕਪਟ ਸੁਭਾਉ ਤਿਆਗਨ ਹਰਿ ਜਨ ਰੂਪ ਹੋਵਨ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਬਰਨਨੰ ਅਸ਼ਟਮੋ ਧਿਆਇ। ੮ । ਏਕ ਵਾਰ ਕੂਪ ਪਰ ਸੰਤ ਜੀ ਬਸਤ੍ਰ ਧੌਵਣੇਂ ਲਗੇ ਸੇ। ਤਿਸ ਪੁਰੀ ਕੇ ਵਾਸੀ ਖੇਮ ਚੰਦ ਮਿਸਰ ਦੇਖ ਕਰਿ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕੇ ਭਾਵ ਸਹਤ ਕਹਣੇ ਲਾਗੇ। ਏਹ ਬਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਧੋਣੇ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ੀਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਵਰਣੋਤਮ ਵਿਪ੍ਰ ਹੋ ਅਰ ਪੂਜਣੇ ਯੋਗ ਹੋ ਤੁਮਾਰੇ ਤਾਂ ਚਰਣ ਧੋਇ ਕਰ ਪੂਜਣੇ ਕਰੀਏ ਹੇ ਦਿਜ-ਪੁੰਗਵ ਜੀ। ਜਾਤੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਕੇ ਚਰਣ ਧੋਇ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਹਮ ਕੌਨ ਹੈਂ ਵਿਚਾਰੇ, ਤੁਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਦੇਖੋ। ਪਰ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਜੋਰ ਸਾਥ ਲੇ ਕਰ ਲਗੇ ਧੋਵਣੇ ਵਰਣੋਤਮ ਜੀ ।। ਤਾਂ ਹਰਜਨ ਨਿਰ ਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧ ਪ੍ਰਾਪਿਤ ਭਏ ਭਜਨਾ ਨੰਦ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਆ ਰਾਮ ਸੰਤ ਏਕ ਰੂਪ ਹੂਏ। ਸੋ ਦਿਜਵਰ ਇਤਨੇ ਕੁ ਪਖਯਾਲ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸੁਕਾਇ ਕੇ ਨਪ ਕਰ ਛਾਦਨ ਸੰਤਾਂ ਆਗੇ ਨਿਵੇਦਨ ਆਨ ਕੀਏ ਤੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਤਾਂ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਜੋ ਸੰਤ ਹੈਂ ਕਾਰਣ ਰਹਿਤ ਦਿਆਲ।ਜੋ ਕਰ ਜਦ ਕ੍ਰਿਤ ਸੇਵਾ ਦਾ ਗੁਣ ਭਗਵਤ ਸਬੰਧੀ ਦੇਖੈਂ 'ਕਿਸੀ ਮੈ ਤਬ ਤੋ ਅਤਯੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਕਰ ਕਲਯਾਣ ਕੀਤਾ ਚਾਹਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਤਿਸ ਦ੍ਵਿਜੋਤਮ ਕੀ ਭੁਜਾ ਪਕੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਵਰੰ ਬ੍ਰੂਹਿ। ਜੋ ਕਿਛ ਮਾਂਗਣਾ ਚਹੀ ਸੋ ਮਾਂਗ ਲੇ ਜੋ ਤੇਰੇ ਮਨ ਭਾਵਤ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਦਿਵਜ ਪੁੰਗਵ ਜੀ ਬੋਲਤ ਭਏ ਸਰਨ ਅਭੀਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕਰ ਸੰਤ ਗੁਰਤਰੂ ਜੋ। ਜੇ ਜੀ ਮੁਝੇ ਤਿਸ ਸਰੂਪ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਵੈ ਜਿਸ ਕਾ ਸੰਤ ਨਿਸਚਾ ਅਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਧਿਆਨ ਧਾਰ ਕਰ। ਤਬ ਸੰਤ ਕੰਠ ਲਾਇ ਕਹਿ ਦਿਬ ਰੂਪ ਜੋ ਜੋਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਜਾ ਕੇ ਚਾਨਣੇ ਸਭ ਮੇ ਚਾਨਣਾ ਹੋਇ, ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਅਰ ਨਖਿਤ੍ਰ ਅਗਨਿ ਆਦਿ ਪੁਨਾ ਜੜ੍ਹ ਸੰਘਾਤ ਜੋ ਏਹ ਦੇਹ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਜਿਸ ਕੀ ਚੇਤਨਤਾ ਰੂਪ ਚਾਨਣੇ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕਰ ਚੇਸ਼ਟਾ ਕਰੇ ਹੈ ਜੋ ਜੜ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਸੋ ਤਿਸ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਰੂਪ ਚੇਤਨ ਚਾਨਣੇ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਵਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਇਤਨੇ ਕਾਲ ਹੀ ਮੇ ਮਸਤਾਨਾ ਹੋਇ ਗਇਆ। ਝੱਲ ਨ ਝਲੀ ਗਈ। ਲਗਾ ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਤਾਂ ਕਰਨੇ ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਆਦਿ ਤੋੜਨ। ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਸੁਣ ਕਰਿ ਆਇ ਕ੍ਰੋਧਵਾਨ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਾਥ ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਈ ਜੋ ਏਕ ਮੇਰਾ ਨੰਦਨ ਥਾ ਸੋ ਭੀ ਤੁਸਾਂ ਕਮਲਾ ਕਰ ਛੋਡਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗੀ ਚਿੰਤਾ ਲੈ ਕਰ। ਤਾਂ ਆਪ ਖਿਮਾ ਮੂਰਤੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਮਾਈ ਅਸਾਂ ਤਾ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜਿਆ। ਲਿਆ ਖਾਂ ਕਿਥੇ ਹਈ। ਤਬ ਸੋ ਲਿਆਵਤ ਭਈ ਭੁਜਾ ਪਕਰ ਕਰ ਜੋ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਬਨਿਆ ਭਇਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਤਿਸ ਕੀ ਭੁਜ ਪਕਰ ਕਰ ਸਿਰ ਤਿਸ ਕੇ ਅਪਣਾ ਹਾਥ ਫੇਰਿਆ। ਪੁਨਾ ਮਿਸਰ ਜੀ ਵੈਸੇ ਕੇ ਵੈਸੇ ਭਏ

Khem Chand

ਏਕ ਬਕਬਾਦ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਊਤਰ ਅਵਘਟ ਸਰਵਰ ਨ੍ਹਾਵੈ ਬਕੈ ਨ ਬੋਲੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ"। ਕਠਨ ਘਾਟੀ ਜੋ ਵਿਸੇ ਵਾਸਨਾ ਹੈ ਤਿਸ ਥੋ ਉਤਮ ਕੋਰ ਸਾਧਸੰਗ ਰੂਪੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੈ ਜਿਸ ਮੈ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਜਲ ਹੈ। ਤਿਸ ਮੈ ਜਗਿਆਸੀ ਜਨ ਸਾਧਨ ਸਪੰਨ ਸਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਬਕਬਾਦ ਨ ਬੋਲੇ ਕਿਆ ਮੋਨ ਕਰ ਰਹੇ ਜੇ ਕਰ ਬੋਲਨ ਕੀ ਇਛਿਆ ਹੋਵੇ ਤੋ ਹਰੀ ਕੇ ਗੁਨ ਬਾਦ ਗਾਇਨ ਕਰੇ ਅਥਵੇ ਸੁਣੇ ਮਨ ਲਾਇ ਕਰ। ਜੇਕਰ ਏਕ ਰਹਿ ਗੋਤ ਬਿਨਾ ਇਤਰ ਕਿਛ ਕਰਤ ਹੈ ਤਬ ਤਿਸ ਅਨੰਦ ਕੀ ਗਿਰ ਪਰਤਾ ਹੈ। ਸੋਈ ਕਹਿਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਸੰਤ ਆਪਣੀ ਵਾਰਤ ਖਿਰ ਲੇਤੇ ਭਏ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸਮੁੰਦ ਤੇ ਲਹਿਰ ਨਿਕਸਤੀ ਹੈ। ਅਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਆਪੁਨੇ ਮੈਂ ਲੀਨ ਭੀ ਕਰ ਲੇਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਸੰਤ ਜੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਘੜਾ ਅਮਲ ਉਤੇ ਤੈਸੇਂ ਦਸਾ ਭਈ ਤਿਸ ਦਿਜਵਰ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਇਕੰਤ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਹੇ ਭਗਵਨ ਏਕ ਬੇਰ ਫੇਰ ਭੀ ਉਹ ਅਨੰਦ ਮੁਝੇ ਦਿਖਾਈਏ। ਤਾਂ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਉਸ ਅਨੰਦ ਕਾ ਓਹੀ ਸਮਾ ਹੀ ਥਾ। ਕਾਜੀ ਰਵਿਦਾਸ ਵਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ। ਪਰ ਅਬ ਭੀ ਤੇਰੇ ਮੈ ਗੁਣ ਭਗਵਤ ਸਬੰਧੀ ਲਾਗ ਮਾਤ੍ਰ ਰਹਿਗੇ ਰੀਭੋਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਆਦੀ। । ਦਾਸਨ ਦਾਸ ਕਥਨੀ। ਸੋ ਇਕਾਂਤ ਮੂਰਤੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੈਨੇ ਭੀ ਦੇਖਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਤੇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰਿ ਸਲਾਮ ਪੂਛਿਆ ਕੀ ਸੀ ਜੋ ਹੈ ਦਿਗ ਪੁੰਗਵ ਜੋ ਉਹ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੁਮ ਕੋ ਕੈਸੇ ਨਜਰ ਆਇਆ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ। ਦਿਜਵਰ ਵਾਚ । ਹੇ ਸਾਧ ਉਹ ਅਨੰਦ ਕਿਛੁ ਕਹਾ ਨਹੀ ਜਾਤਾ ਗੂੰਗੇ ਕੇ ਗੁੜ ਵਤ ਹੈ। ਉਹ ਦੇਖਾ ਹੀ ਪਰਵਾਣ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕਹ ਕਹ ਦਿਵਾਲ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹੈ। ਜੋ ਏਕ ਭੀਤ ਹੈ ਜਿਸ ਜਿਸ ਕਉ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿਸੀ ਦੇਸਾਂਤਰ ਮੈ ਅਤਿ ਦੂਰ । ਤਿਸ ਕੰਧ ਪਰ ਚੜ ਕਰ ਜੋ ਕੋਊ ਉਪਰਲੀ ਤਰਫ ਦੇਖੇ ਤਬ ਕਹ ਕਹ ਕਰਕੇ ਹੰਸ ਪੜਤਾ ਹੈ ਅਦਭੁਤ ਆਨੰਦ ਦੇਖ ਕਰ ਅਪਸਰਾ ਗਣੋ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਕਾ। ਤੇ ਉਸੀ ਤਰਫ ਛਾਲ ਮਾਰ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਤਾਂ। ਜੇ ਇਸ ਤਰਫ ਆਵੇ ਭੀ ਤਬ ਜਗਤ ਭਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਤਿਸ ਕੋ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਵਤੇ ਤਿਸ ਮੈ ਦਿਲ ਬਧਾ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ। ਜੇ ਕਰ ਤਿਸ ਤੇ ਕੋਊ ਪੂਛੇ ਤਬ ਹੰਸ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਕਹਨੇਂ ਕੋ ਸਾਮਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਕਿਸੀ ਏਕ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕੌਤਕ ਲੀਏ ਏਕ ਪੁਰਸ਼ ਕੇ ਕਟ ਮੈ ਪਟ ਕੋ ਰਸਾ ਪਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੰਧ ਊਪਰ ਚੜਾਇ ਦੀਆ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਜਬ ਟਾਹ ਟਾਹ ਕਰ ਹੰਸਾ ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਨੀਚੇ ਅਪਨੀ ਤਰਫ ਖੈਂਚ ਲੀਆ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਤੇ ਪੂਛਾ ਤਬ ਕਹੇ ਨਹੀਂ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਨੇ ਸੁੰਦਰ ਪਦਮਨੀਆ ਨਾਰੀ ਨਰਕ ਕੀ ਜਵਾਲਾਵਤ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਜਿਨ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਕੇ ਤੇਜ ਕੀ ਝਾਲ ਨਹੀ ਝੱਲੀ ਜਾਇ, ਐਸੀ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰ ਗਾਇਨ ਕਰਵਾਈਆਂ ਤਿਸ ਪੁਰਸ਼ ਆਗੇ। ਸੋ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਇਹ ਨਕਲ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ ਹੈ ਇਤਨਾ ਕਹਿ ਕਰ ਉਹ ਚੁਪ ਕਰਿ ਗਇਆ। ਤਾਂ ਬੁਧਿਮਾਨੋ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਸੁਵਰਗ ਅਨੰਦ ਹੈ ਤੈਸੇ ਭੀ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਸਾਧ।

9th adhay / 10th Adh

ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਕਾ ਏਕ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿਣੇ ਵਾਲਾ ਭਿਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿਤਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਤਬ ਕੌਣ ਕਹੇ. ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਤਬਿੰਬਤ ਜਲ ਸਿੰਧ ਮੇ ਜਾਈ ਪੁਨਾ ਮਨ ਲੈਨ ਲਿਆਵੇ। ਫੇਰ ਸਮੁੰਦ ਕੀ ਥਾਹ ਦਾਣ ਕੋ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਐਸੇ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਭਾਈ। ਜੇ ਕਰ ਕਹੋ ਸਿਖ ਕੋ ਕਉਨ ਕਹੈ ਸੁਭ ਅਰਥ? । ਉੱਤਰ। ਸਿਖ ਕੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਗੁੰਨ ਹੀ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਸਿਖ ਕੋ ਗਿਆਨ ਦੇਤੇ ਹੈਂ, ਸ੍ਰੀ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਵਤ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਿਆ ਸੀ। ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਜੀ ਨੂੰ ਜੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਅਗਿਆਨੀ ਭਾਸਤਾ ਹਾਂ ਉਪਦੇਸ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ, ਕੈਸੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ? । ਉੱਤਰ। ਤੇਰਾ ਗੁੰਨ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮੇ ਤਾਂ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਤਬ ਮੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਾ ਧੰਨ ਹੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਧੰਨ ਹੋ। ੨ । ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸ੍ਰਿਬੇ ਪੁਰਸਾਰਥੇ ਬਿਪ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਚਰਨਨੋ ਨੌਮੋ ਧਿਆਇ। ੫ । ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਸ੍ਰੀਰ ਮੈ ਤਪ ਆਵਤਾ ਭਯਾ ਤਿਸ ਕਰ ਸਨਾਨ ਅਰ ਪਾਨ ਅਰ ਖਾਨ ਕ੍ਰਿਆਂ ਆਦੀ ਸ੍ਰੀਰ ਸੇ ਰਹਿਤ ਭਏ। ਜੋ ਸਰੀਰ ਕ੍ਰਿਆ ਮੈ ਸਮਾ ਬਤੀਤ ਹੋਤਾ ਸੀ ਸੋ ਸਮਾ ਭੀ ਭਜਨ ਸਮਾਧੀ ਮੇ ਬਿਤਾਇਆ ਕਰਨ। ਅਰੁ ਭੀ ਭੂਮਿ ਆਸਨ ਅਸੀਨ ਰਹਿਤੇ ਥੇ। ਅਰ ਪਾਵ ਪਸਾਰ ਕਰ ਨ ਥੇ ਸੋਵਤੇ ਕਬੀਂ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਭਗਤ ਜੀ ਬਰਨ। "ਓਨੀਂ ਅੰਨ ਨਾ ਖਾਧਾ ਰਜਕੇ ਨ ਸੁਤੇ ਪਾਵ ਪਸਾਰ"। ਪੁਨਾ ਰੋਗ ਸਮੇ ਭੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪੁਨੀ ਹਰਿ ਭਜਨ ਮੇ ਅਰੂੜ ਹੋਤੀ ਭਈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਆਦਕਉ ਕਾ ਜੋ ਬੇਗ ਹੈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਿਨੋ ਨੇ ਦ੍ਰਿੜ ਜੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ ਕਾ ਸਮੁਦਾਇ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਵਿਕਲਪ ਪੁਨਾ ਨਿੰਦਰਾ ਤੇ ਤੰਦਰਾ ਲੋਲਤਾ ਤੇ ਵਿਖੇਪ ਤਾਂ ਜਿਨੋ ਕੋ ਭੀ ਕਹੇ ਹੈ। ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਜੀਤਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਸ ਕਈ ਕੋਟੋ ਮੇ ਕਉ ਹੋਤਾ ਹੈ। "ਕੋਟ ਮਧੇ ਕੋਈ ਸੰਤ ਦਖਾਇਆ। ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਤਰਾਇਆ। ਜੇ ਹੋਵੈ ਭਾਗ ਤ ਦਰਸਨ ਪਾਈਐ। ਆਪ ਤਰੈ ਸਭ ਕੁਟੰਬ ਤਰਾਈਐ"। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਰਾਗ ਮੇਂ। ਅਰ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨੋ ਸੁਭ ਸੰਗਤਿ। ਐਸੇ ਤਪ ਕੀ ਬਿਵਸਥਾ ਦੇਖ ਕਰ ਪਾਸ ਤੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਥੋੜਾ ਸਾ ਪਾਵ ਪਸਾਰ ਕਰ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਵੀਐ ਜੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਜਵਰ ਕੇ ਵੇਗ ਕਰ ਸਰੀਰ ਵਿਆਕੁਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਦਾਸ ਕੋ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਆਪ ਹੇ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਤਾਂ ਇਹੁ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। "ਕਬੀਰ ਸੂਤਾ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਉਠਿ ਕਿ ਨ ਜਪਹਿ ਮੁਰਾਰਿ। ਇਕ ਦਿਨ ਸੋਵਨ ਹੋਇਗੋ ਲਾਂਬੇ ਗੋਡ ਪਸਾਰਿ"। ਭਾਵ ਇਸ ਮੇ ਇਹੁ ਜੋ ਰੋਗ ਕਰ ਭੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਿਆਕੁਲਤਾ ਮੇ ਨਾ ਅਰੂੜ ਹੋਤੀ ਭਈ। ਜਿਨ ਕੀ ਦੇਹ ਦੁਖ ਮੇ ਭੀ ਭਜਨ ਮੇ ਤੱਤਪਰ ਰਹੀ। ਤੇ ਸੁਖ ਮੇ ਤੋ ਤਤਪਰ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਹੋਵਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਨਾਮ ਰਸ ਕੇ ਰਸੀਆ ਭਏ ਜੋ ਦੁਖ ਨੂੰ ਦੁਖ ਰੂਪ ਨ ਜਨਾਇਆ। ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਸੁਖ ਨੂੰ ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਨ ਜਨਾਇਆ। ਪੁਨਾ ਤਪ ਭੀ ਦੂਰ ਭਇਆ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ। ਦਿਨ ਰਾਤ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਮੈਂ ਬਿਤੀਤ ਕਰ ਕੇ

10th Adhyaye / 11 Adhyaye
੩੨
A Troublesome Snake

ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਤਾ ਕਾਲ ਨਦੀ ਤਰਣ ਚਲੇ ਸੰਤ ਰਾਜ ਜੀ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕੀਏ। ਤਾਂ ਧਰਮਸਾਲ ਕੇ
ਪਾਛੇ ਵਾਰ ਨਗਰੀ ਕੇ ਅੰਤ ਮੇਂ ਏਕ ਬੁਰਜ ਕੇ ਬੀਚ ਏਕ ਜਲ ਕਾ ਮਹੋਰ ਥਾ। ਤਿਸ ਬੀਚ ਏਕ
ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਰਹਤਾ ਥਾ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਕਾ। ਤੇ ਉਸ ਕਾਲ ਕੇ ਦਿਨਾ ਬੀਚ ਕਬੀ ਕਬੀ ਬਜਾਰ ਮੇਂ ਬੈਠ
ਰਹਤਾ ਸੀ। ਤਬ ਹੀ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨਦੀ ਤਰਣ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਥੇ ਤਬ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਕੇ
ਬੈਠਾ ਦੇਖ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਕਿਹੇ ਭਾਈ ਕਾਲੀਨਾਥ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਇਥੇ ਨਾ ਬੈਠਾ
ਕਰੋ। ਭਾਂਵੇ ਤੁਸੀਂ ਡੰਸਦੇ ਨਹੀ ਭੀ ਤਊ ਭੀ ਤੇਰੇ ਕਉ ਦੇਖਕਰ ਦੇਹਧਾਰੀ ਭੈ ਕਉ ਪਾਵਤੇ ਹੈਂ।
ਸੰਤ ਚਰਨ ਪਾਇ ਕਰ ਜਬ ਤੁਰ ਗਇਆ ਤਬ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਜੋ ਸੰਤ ਕਾ ਰਿਦਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਰਨਾ ਕਰ
ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ ਜਬ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੇਹ ਕਉ ਤਿਆਗੋਗੇ ਤਬ ਤੇਰੇ ਕਉ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ
ਮਾਨੁਖ ਜਨਮ ਮੇ ਸਾਧਸੰਗ ਦੇਕਰ ਤੇਰਾ ਭਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਜੋ ਸਰਬ ਕਾ ਭਲਾ ਕਰ ਰਹਾ ਹੈ
ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ।। ਜਿਸ ਤੇ ਤੈਨੇ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਤੇ ਬਚਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੋ
ਮੁਕਤ ਭਇਆ। ਏਕ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਨੇ ਬਡੇ ਮੋਲ ਕੀ ਏਕ ਗਊ ਲੀਨੀ ਸੀ ਪੂਜਤਨ ਕਰ।
ਸੋ ਲੀਤੀ ਬਾਰ ਕਛੂ ਸੁਭਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨ ਕਰੀ। ਜਬ ਸੁਰਭੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈ ਤਬ ਸਭ ਕੋ
ਮਾਰਨ ਆਵੈ ਤਿਸ ਕੇ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦੀ ਸੇ ਤਿਨਕੋ ਭੀ ਅਰ ਜੋ ਵਹੁ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਦੂਹਣ ਆਵੈ
ਤਊ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਮਾਰਨ ਆਵੈ ਪੁਨਾ ਮਿਲੇ ਭੀ ਨਾ। ਤਬ ਵਹੁ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਲਾ
ਤਬ ਆਗੇ ਤੇ ਚਲੇ ਆਵਤੇ ਥੇ ਸੰਤ ਸਜਨ। ਸੋ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਤਬ
ਸਭ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਇਹੁ ਸੁਰਭੀ ਕਹਾਂ ਲੇ ਚਲੇ ਹੋ। ਜੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰਿ
ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਤ ਭਇਆ। ਹੁਣੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਏਨੂੰ ਲਈ ਤੋਂ ਬਾਲ ਬਚੀ ਤੇ ਦੁਖ ਵਾਸਤੇ ਸੀ ਪਰ
ਉਹ ਦੂਧ ਤੋਂ ਕਹਾਂ ਰਹਾ ਫੁੰਕਾਰਾ ਮਾਰਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਲੇ ਚਲਾ ਹੋਂ ਦੇਣੇ ਕਉ ਨਿਰਾਸ ਹੋ
ਕਰਿ। ਕਾਰਨ ਰਹਿਤ ਦਇਆਲ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਸੋ ਸੰਤ ਹੈਂ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ
ਦਇਆ ਕਰ ਗਊ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਹਾਥ ਕਮਲ ਫੇਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਮੁਖ ਸੇ ਹਸ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਸੰਤ
ਜੀ। ਸੁਨੋ ਦੇਵੀ ਜੀ ਮਾਤਾ ਜੋ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਬਾਲਕ ਕੋ ਸੁਖ ਦੇਤੀ ਹੈ ਅਰ ਦੂਧ ਪਿਲਾਵਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ
ਤੇ ਇਹੁ ਤੇਰੇ ਬਾਲਕ ਹੈ ਤੂੰ ਇਨ ਕੀ ਧਰਮ ਕੀ ਮਾਤਾ ਹੈ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕਰੋ। ਤਬ ਗਊ
ਪਰਮ ਕੋਮਲ ਸੁਭਾਉ ਧਾਰਤੀ ਭਈ ਸੰਤ ਚਰਨ ਪਾਇ ਕਰ। ਤਬ ਵਹੁ ਆਗਿਆ ਮਾਨ ਕਰ ਘਰ
ਕੋ ਲੇ ਚਲਾ ਸੁਰਭੀ। ਜੇ ਕੋਊ ਦੁਹਵੈ ਅਥਵਾ ਕੋਊ ਬਾਲਕ ਨਿਕਟਿ ਆਵੈ ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਚਾਟਿਆ ਕਰੇ।
ਭਾਵ ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਾ ਜਿਨ ਕੇ ਆਗੇ ਪਸ਼ੂ ਭੀ ਕੋਮਲ ਸੁਭਾਉ ਧਾਰਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਤਿਨ ਕੇ ਨਿਕਟ
ਮਾਨਖਹੁ ਕੀ ਕੌਤਕ ਬਾਤ ਹੈ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪਕਾਸ ਗਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸੁਰਭੀ ਪ੍ਰਸੰਗ
ਬਰਨਨੰ ਦਸਮੋ ਧਿਆਇ। (10) ੧੦। ਏਕ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਸਥੀ ਮਹਾਜਨ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਥਮ ਸੋ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਕੇ
ਕਾਲ ਅਰ ਕਰਮ ਗਤੀ ਕਰਕੰਗਾਲਤਾ ਹੋਇ ਗਈ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਪਰ ਸੰਤ
ਆਇਆ ਕਰੇ। ਅਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਰਹਤੀ ਚਹੇ ਮੁਖ ਸੇ ਕਿਛੁ ਨ ਕਹੇ ਲਾਜ ਕਰ।

Sydas of a rich businessman ੩੩
who became poor & deaf

ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਕਰਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤ ਕੇ ਮਨ ਮਿਹਰ ਪੜੀ ਜਾਂਤੇ ਨਾ ਮਾਂਗਨਾ ਭੀ ਸੁਭ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ਸੰਤੋਖ ਰਾਮ ਕਾ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਮਾਈ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸ ਵਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੋ ਤ੍ਰਿਆ ਕਹਤ ਭਈ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਵਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਜਾਣਨੇ ਕਰ ਪੁਰਸ਼ ਕੀ ਲਾਜ ਅਰ ਆਦਰ ਨਹੀ ਰਹਤਾ ਜਗਤ ਮੈਂ ਤੇ ਗੁਣ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਤ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਮਾਨ ਤੇ ਵਡਿਆਈ ਅਰ ਆਦਰ ਨਾਹੀ ਰਹਿਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਤੇ ਗੁਣ ਆਦਿਕ ਪਾਂਗਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਕਉ ਤੀਰਥ ਸ਼ਾਤ੍ਰਵਤ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਸਿੰਧੂ ਦੇਸ ਕਉ। ਸੋ ਇਨ ਕਾ ਦੇਸ ਕਵਨ ਸੰਤ ਜਿਦਾ ਸੋ ਹੈ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਐਸੀ ਜੋ ਮਾਇਆ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਅਬ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੋਈ ਅਬ ਮੈ ਮਾਂਗਨੇ ਆਈ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵੱਤ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਬਿਥਾ ਮੈ ਖੋਲ ਕਰ ਕਹਨੀ ਹਾਂ ਜਾਂ ਤੇ ਹੋਰਜ ਸਾਤ ਜੀਆਂ ਕੀ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੁਈ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਇਹ ਮੈ ਸੰਤ ਕਥਾ ਮੈ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਘਰ ਧੰਨ ਹੈ ਨਾਹੀ ਤੇ ਲੈਣੇ ਹਾਰੇ ਦੁਖ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਕੰਨਿਆ ਕਾ ਸੁਆਰਥ ਆਦਿ ਸਿਰ ਪਰ ਖੜਾ ਹੈ ਕਾਲ ਕੀ ਨਿਆਈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਤਿ ਦੁਖ ਹੈ। ਐਸੇ ਤਿਸ ਨਿਜਾ ਪ੍ਰਜੋਨੀ ਨਾਰੀ ਕੇ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਸੁਖ ਕੇ ਕਰਨ ਦੁਖ ਹਰਨ ਸੰਤ ਬੋਲਤ ਭਏ, ਤਿਸ ਸਮੇ ਆਪਨੀ ਕੁਟੀਆ ਸੇ ਬਾਹਿਰ ਬੈਠੇ ਥੇ। ਹੇ ਮਾਈ ਭੀਤਰ ਕੋਠੀ ਕੇ ਜਾਏ ਕਰ ਕਹਾਂ ਚਟਾਈ ਪੜੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਏਕ ਤਰਫ ਉਠਾਏ ਕੇ ਜੇਤੀ ਕਿਛ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇਤਾ ਧੰਨ ਲੇ ਲਵੇ ਸਤਿਨਾਮ ਕਹਿ ਕਰ। ਜਿਸ ਕਰਿ ਦੇਣਾ ਭੀ ਉਤਰ ਜਾਏ ਅਰ ਕੰਨਿਆ ਅਰਥ ਕੀ ਸਿਧਤਾ ਹੋਵੈ ਅਧਕ ਲਾਲਚ ਨਾਹੀ ਕਰਨਾ। ਤਬ ਸੋ ਮਾਈ ਭੀਤਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਸਤਿਨਾਮ ਉਚਾਰ ਕਰਿ ਚਟਾਈ ਕਾ ਪਲਾ ਉਠਾਇ ਕਰਿ ਧੰਨ ਕਾ ਫੈਲ ਚਰ ਲੀਆ। ਮਨ ਹਰਖਿਤ ਅਰ ਆਪਨਾ ਕਾਰਜ ਜਾਣਿ ਕਰਿ ਸਿਧ ਕਰਤੀ ਭਈ।

। ਇਸ ਮੈ ਅਸਚਰਜ ਨਾਹੀ ਮਾਨਣਾ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਰਤਨ ਪਦਾਰਥ ਕਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਬੀਚ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਏਹੁ ਤਾਂ ਏਕ ਪਦਾਰਥ ਐਸੇ ਹੀ ਧੰਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੁਨ ਕਰਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਮੂਰਖ ਲਾਲਚੀ ਜੜ ਆਤਮਾ ਇਕਾਂਤ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਸੰਤ ਕੁਟੀਆ ਬੀਚ ਸਤ ਉਠਾਏ ਕਰ ਦੇਖਤ ਭਇਆ ਤੋ ਏਕ ਦਾਮ ਭੀ ਨਾ ਪਾਵਤ ਭਇਆ ਉਹ ਸੰਤ ਬਚਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੀ। ਆਕ ਕੀ ਖਖੜੀ ਜੈਸੇ ਅੰਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਭਈ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਬਚਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੀ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਭਈ ਤੈਸੇ ਇਹੁ ਭੀ ਸਮਝਣਾ ਹੇ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕੋ। ੧। ਐਸੇ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਜਸ ਕਰਤੇ। ਸਭੀ ਐਸੇ ਕਹਨ ਜੈਸੇ ਮੇਰੇ ਪਰ ਮੇਹਰਬਾਨਗੀ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਤੈਸੀ ਕਿਸੀ ਪਰ ਹੋਵੈਗੀ। ਅਰ ਉਹ ਸਭ ਤੇ ਨਿਆਰੇ ਰਹੇ ਜਲ ਕਮਲਵਤ। ਪਰ ਇਹੁ ਸਰਬ ਆਤਮ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਕਾ ਐਸਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੂਆ ਜੋ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਕਹੇਂ ਇਨ ਕੀ ਹਮਾਰੇ ਪਰ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ਉਹ ਜੋ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਰਬ ਮੈ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਸਭ ਮੈ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੈ। ਜਿਸ

Admired by Hindus & Muslims

ਨਿਮਿਤਾ ਭੀ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਸੋਈ ਸਭ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਦੇਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਤੁਮਾਰੇ ਪ੍ਰਮ ਹਿਤੂ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਪਰਮ ਹਿਤੂ ਸਮਝ ਕਰ ਏਕ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਸੰਤੋਖਾ ਨਾਮ ਭਇਆ ਹੈ ਸੋ ਪਰਮ ਨਿਰਧਨ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤ ਹੋਤੀ ਭਈ ਸਮਰਥਤ ਤਿਸ ਕੋ। ਜੋ ਸੰਤ ਤੋ ਤਿਸ ਕੋ ਹਟਾਇਆ ਕਰੈ ਬਹੁਤ ਬੈਠਨ ਨ ਦੇਵੈ। ਪਰ ਜੁ ਉਹ ਆਵੈ ਤਬ ਹੀ ਕਿਟੀ ਹਾਦ੍ਰ ਸਾਥ ਪਰਤ੍ਰਾਨ ਸੰਤ ਕਾ ਸੋ ਪੂਛਣ ਲਗਾ ਜਾਵੈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀਉ ਭੈ ਹੋ ਕਰ ਚਰਨੋ ਸਾਥ ਚਰਨ ਦਾਸੀ ਹਟਾਇ ਕਰ ਸਨਾਨ ਕਰੈ। ਜੋ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖਾ ਇਹ ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਕਰਿ ਜਾਹ ਚਲਿਆ ਜਾ ਇਰੇ ਨਾ ਆਇਆ ਕਰਿ। ਤਬ ਏਕ ਦਿਨ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕਰ ਕਮਲ ਜੁਗ ਜੋਰ ਕਰਿ ਕਹਿਤ ਭਏ -ਜੋ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਇਸ ਕੀ ਤੋ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨੋ ਸਾਥ। ਆਪ ਹਟਾਇ ਕਿਉ ਦੇਤੇ ਹੋ ਜੀ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਨਜਰ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸੇਵਕ ਸੁਖਦਾਇਕ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਇਹ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਾਮਨਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਮਨ ਪੈ ਮਨੂੰ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀ ਮਿਲੇ ਸਾਥ ਦੁਧ ਭੀ ਮਿਲੇ ਨਾਲ ਚਉਧਰਪੁਣ ਭੀ ਮਿਲੇ ਤੇ ਧੰਨ ਭੀ ਮਿਲੇ ਪੁਨਾ ਮੁਕਤੀ ਭੀ ਮਾਂਗਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਉਹ ਕਵਨ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜੋ ਭਗਵਤ ਕੇ ਭਗਤੋਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਿਆ, ਸਭੀ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ। ਮੁਕਤਿ ਭੀ ਭਗਤਿ ਭੀ। ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੀਤਾ ਮੈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭਗਤਿ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਨੇ ਕਹੇ ਹੈ। ਜਗਿਆਸੂ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਵਾਲਾ, ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਖ ਨੂੰ ਅਨਭਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੨ । ਪੁਨਾ ਅਰਥਆਰਥੀ ਸਕਾਮੀ ਜੋ ਭੀ ਸਭ ਪਾਇ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ੩ । ਪੁਨਾ ਆਰਤ ਜੋ ਦੁਖ ਕਰਿ ਦੁਖੀ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਦੁਆਰਿਓ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਸਾਧਕ ਸਿਧ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਅਣ ਮਾਦਿਕ ਪਾਇ ਕਰਿ ਤਿਸ ਕੇ ਸੰਕਟ ਮਿਟਤੇਂ ਹੈਂ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ: । ੪ । ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਨ ਮੈ ਇਹ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਕਾਨੜਾ ਮ: ੫ ।"ਜਨ ਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗੇ ਅਸਨੇਹੁ। ਸਾਜਨ ਤੂੰ ਮੀਤ ਮੇਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇਰੈ ਸਭੁ ਕੇਹੁ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਮਾਨ ਮਾਂਗਉ ਤਾਨ ਮਾਗਉ ਧਨ ਲਖਮੀ ਸੁਤ ਦੇਹ। ੧ । ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ਭੁਗਤਿ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਪਰਮ ਨਿਧਾਨ। ਭੈ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਨਿਹਾਲ ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਨ"। ੨ । ੪੯ । ਅਰ ਭਗਵੰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਜਨੇ ਕੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਆਪਨਿਆ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੋ ਦਿਤੀਆਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਦਿਆਲ ਹੋ ਅਰ ਦੇਣ ਜੋਗ ਹੋ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਦਿਆਲ ਹੋ ਕਰ ਸਭੀ ਵਰ ਦੇਤੇ ਭਏ ਤਿਸ ਕੋ। ਐਸੀ ਵਿਰੋਲਗੀ ਦੇ ਹੋਇਆਂ ਉਹ ਕੌਨ ਵਸਤ ਹੈ ਜੋ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਉਹ ਸਭੀ ਸਿਧ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਦੁਧ ਪੁਤ੍ਰ ਪੁਨਾ ਚਉਧਰਪੁਣਾ ਭੀ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਭੀ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖਾ ਜੀ ਪਾਵਤੇ ਭ ਮੁਕਤੀ ਭੀ ਤੇ ਜੁਗਤੀ ਭੀ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਜੋ ਸਿਖਿਆ ਦੇਂਦੇ ਜੋ ਕੋਇ ਗੁਸੀ ਕਰਧਾਰਤ ਭਾਏ। ਅਰ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਪਦਾਰਥ ਮੈ ਐਸੀ ਅਲਗਤਾ ਹੋਤੀ ਭਈ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਮਾਇਆ

Bhai Bhalla Ram

ਮੈ ਜੋ ਰਹੈ ਉਦਾਸ। ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਹਉ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸ"। ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਇਹੀ ਜਿਨੋ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣਾ ਸੇ ਅਧਿਕ ਪਿਆਰੀ ਲਾਗ ਰਹੀ। ਜਾਵਤੀ ਵੇਰ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਿ ਗਏ ਸੇ। ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਇਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਬੁਹਾਰ ਝਾੜਨ ਕੀ ਤੁਸਾਂ ਕਰਨੀ ਹੈ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਘੜੀ ਦਿਨ ਰਹੇ ਕਥਾ ਤੋਂ ਉਨ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਰਹਿਰਾਸ ਸੁਨਨੀ ਵਾ ਪੜਨੀ ਪੁਨਾ ਆਰਤੀ ਆਰਤਾ ਹਰਿ ਕੀ ਕਰਨੀ। ਫੇਰ ਸਬਦ ਕਲਿਆਨ ਦੇ ਤੇ ਕਾਨੜੇ ਦੇ ਪੜਨੇ। ਹਮਾਰਾ ਦਰਸਨ ਭੀ ਤੁਮ ਕੋ ਹੋਵੈਗਾ। ਸੋ ਪਹਿਲੇ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ਜਬ ਕਰਤੇ ਥੇ ਸੇਵਾ ਲੀਏ। ਸੰਤਪੁਰੇ ਛਟੇ ਕੇ ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਘੋਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਸਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਸੇ। ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਪਕਵਾਨ ਕਾ ਬਰਤਨ ਬੜਾ ਭਰ ਕਰ ਲੈ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਇਹੁ ਬਾਤ ਸਮਝ ਕਰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਰੀ ਅਵੇਰ ਸਵੇਰ ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਮੁਖ ਵਾਪਾਵਹਿਗੇ। ਸੋ ਆਗੇ ਧਰ ਕਰਿ ਮੁਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰਿ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਏਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹੈ ਆਪ ਲੀਏ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਦੇਖ ਕਰਿ ਸਭੀ ਕਥਾ ਮੈਂ ਬਾਂਟ ਆਵਤੇ ਭਏ ।/ਤੇ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ ਸਿਖਿਆ ਰੂਪ ਹੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਾ ਇਹੀ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਾ ਅਰਥ ਸੁਨੋ ਜੋ ਪਰਾਸਾਦੀ ਹੋਵੈ। ਕਿਆ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਿ ਤਿਨਾ ਹੋਵੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਜੈਸੇ ਭੀਲਨੀ ਕੇ ਬੇਰ ਤੇ ਸਾਗ ਬਿਦਰ ਭਗਤ ਕਾ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧਰੇ ਕੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਜੀ ਇਤਿ ਆਦਿ ਕੀਆਂ। ਅਥਵਾ ਸ਼ਿਵ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਖਵਾਇ ਤੇ ਆਪ ਕੋ ਆਵੈ ਸੁਆਦਿ ਸੋ ਕਹੀਏ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰਿ ਸੋ ਚਰਨਾਂ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤਾ ਭਇਆ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਜਸੋ ਸੇ ਵਿਰਸ ਸੇ ਸੇਵਕ ਭੀ ਭਵਾ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪ੍ਰੇਮਆਖਾਨੇ ਸੰਤ ਸਿਖ ਵਰਨਨੋ ਨਾਮ ਏਕਾਦਸ਼ੋ ਧਿਆਇ। ੧੧। ਸੰਤ ਸਿਖ

ਸਾਖੀ ਭਾਗਵਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹਮਨੀ ਕੀ। ਜਬ ਇਨ ਕਾ ਵਿਵਾਹ ਹੂਆ ਤਬ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਕੰਤ ਇਨ ਕਾ ਕਾਲ ਵਸ ਭਇਆ। ਤਿਸ ਕਾ ਕਰਤਬ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਸੈਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬੀਚਾਰ ਕੀਆ। ਜਿਨ ਸੰਸਾਰ ਮੁਖੇ ਕਾ ਆਦ ਹੀ ਤੇ ਦੁਖ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਿਆ ਸੁਖ ਹੋਵਣਾ ਹੈ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ। ਜਬ ਜੀਵ ਏਹ ਗਰਭ ਮੈ ਆਇਆ ਤਬ ਭੀ ਅਪਾਰ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹੁ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਗਰਭ ਤੇ ਪੀਛੇ ਕਿਸ ਦੁਖ ਰੂਪ ਨਰਕ ਤੇ ਈਹਾਂ ਨਿਕਸ ਕਰ ਆਇ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਆ ਹੈ। ਉਦਰ ਰੂਪੀ ਨਰਕ ਘੋਰ ਮੇਂ ਪੁਨਾ ਜਬ ਜਨਮਤਾ ਹੈ ਕਸ਼ਟ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਖੀ ਕਰ ਕਹੇ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਪੁਨਾ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਭੀ ਬੜੇ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਸਭ ਬਿਧੀ ਸੇ ਅਸਮਰਥ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਜਬ ਅਧਿਕ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਰ ਅਰ ਆਪ ਜੈਸੇ ਬਾਲਕਾਂ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪਾਧੇ ਕਰ ਤਾੜਤੇ ਤੰਗ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਭੀ ਦੁਖੀ ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਤਰੁਣ ਅਵਸਥਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਦੁਖੀ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਰੋਗੋਂ ਕਰ ਅਰ ਜੋ ਰੋਗ ਰਹਿਤ ਹੂਆ ਤੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤਰਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ। ਤਾਨਾਂ ਕੋਨ

Bhagwano: a Brahmin (a widow)

ਦੁਖ

ਅਥਵਾ ਦੁਖ ਭੁਖ ਕੰਗਾਲਤਾ ਕਰ ਪੀੜਮਾਨ ਰਹਿਣਾ। ਜੇ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ ਤਰਣੀ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇ। ਪੁਨਾ ਤਰਣੀ ਕਉ ਕੰਤ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇ। ਅਥਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ ਕਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਰ ਜਾਇ ਤੋ ਦੁਖ ਜੇ ਕਰ ਕੈਸ਼ ਮਰ ਜਾਇ ਮੇਰੇ ਵਤ ਤੌ ਦੁਖ ਵਾ ਹੋਣੇ ਕੀ ਸੂਰਤ ਨ ਮਿਲੈ ਤੌ ਦੁਖ ਪੁਨਾ ਰੋਗ ਜੋ ਜੋ ਰੋਗ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਰ ਦੇਹੀ ਗਲ ਜਾਤਾ ਹੈ ਇਹੁ ਤੀਸਰਾ ਦੁਖ। ਦੇਹ ਅਰੋਗ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਕਰ ਸੰਤਾਨ ਨ ਹੋਵੇ ਤੌਂ ਦੁਖ। ਜੇ ਕਰ ਹੋਇ ਕੇ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤਉ ਦੁਖ ਵਾ ਜੀਵਤ ਰਹੇ ਤੇ ਖੋਟੀ ਨਿਕਸੇ ਤਾਂ ਕਸ਼ਟ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀ ਕਾ ਦੁਖ। ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਕਾਲਵਸ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੋ ਅਵਾਰ ਦੁਖ, ਫੇਰ ਇਤਨੇ ਕੁਜਰਾ ਅਵਸਥਾ ਜੋ ਕਾਲ ਕੀ ਦੂਤੀ ਹੈ ਸੋ ਆਇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਤੋ ਦੁਖੋਂ ਕੇ ਖਾਤੇ ਮੇ ਸੋ ਜਾਇ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਖਾਂਸੀ ਆਦਿਕ ਦੁਖੋਂ ਕੀ ਤੋ ਕੋਈ ਗਿਨਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੌਨ ਗਿਨੀਏ। ਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੋਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਆਦਿ ਲੇ ਕਰ ਤੇ ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਕਰ ਪਾਲੇ ਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਆਦੀ ਸੋ ਇਸ ਕੇ ਮਰਣੇ ਕਉ ਉਡੀਕਤੇ ਹੈਂ। ਕਬ ਮਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸੀ ਕੇ ਦੁਖ ਤੋਂ ਛੁਟੇ ਕਬੀ।। ਜਬ ਕਾਲ ਕਾ ਗ੍ਰਾਸ ਹੂਆ ਕ੍ਰਿਆ ਘੋਰੇ ਕਸ਼ਟ ਕਰ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗੇ ਤਬ ਜਮਾਂ ਕੀ ਫਾਹੀ ਮੇ ਪੜ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪਰਲੋਕ ਜਮ ਮਾਰਗ ਮੇ ਜੋ ਦੁਖ ਜੀਵ ਪਾਵਤਾ ਹੈ । ਤਿਸ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸਭ ਸਾਖੀ ਹੈ।ਗਰੁੜ ਪੁਰਾਣ ਤੇ ਨਾਸਕੇਤੀ ਆਦੀ ਪੜੇ ਪੁਕਾਰਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਅਨੰਦ ਕਾਲ ਨਰਕ ਭੋਗ ਹੈ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਜੋਨੀ ਕਾ ਦੁਖ ਹੈ ਸੋ ਕੌਨ ਕਥੈ ਕਥਾ ਮੇ ਤੇ ਪ੍ਰਤਖ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਭੀ ਪੜਾ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਪਸ਼ ਪੰਖੀ ਸਿਆਲ ਕੀੜ ਬਾਂਦਰ ਆਦ ਜੋਨੀਓ ਮੇ ਦੁਖ। ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਐਸੇ ਦੁਖ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਨਿਰਾਸ ਹੋਇ ਬਿਨਾ ਸੁਖ ਨਾਹੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਨੋ ਕਾਲ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਹੋ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਜੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਵਿਅਰਥ ਕਾਰਜ ਕੀ ਤਰਫ ਦੌੜਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਦੁਖ ਰੂਪੀ ਬੰਧੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਹੀ ਅਧੀਨ ਪੁਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵ ਇਸ ਮੈ ਕਿਆ ਕਾਰਣ । ਸੋ ਮੋਟਿਜਣੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਮੇ ਬਿਚਾਰ ਨਿਰਾਰਤੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਕਾ ਉਤ੍ਰ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਕੋ ਕਹਿਤੀ ਹੈ। ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਜੈਸੇ ਹਲਿਆਰ ਪਸ਼ੂ ਹੋਵੈ ਜਿਸ ਕਾ ਰਖਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਫਿਰਨਾ ਹੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਘਣਿਆ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਅਰ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਦੁਖ ਤਾੜਨਾ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਾਂਤਿ ਕੋ ਨਹੀਂ ਪਾਵਤਾ । ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੰਤਿ ਗੁਰੂ ਰਖਯਕ ਬਿਨਾ ਇਸ ਮਨ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਭੀ ਹਲਿਆਰ ਪਸ਼ੂ ਵਤ ਹੈ ਭੋਗ ਰੂਪ ਸਬ ਜਾਣੀ ਦੇਖ ਕਰ ਜਗਤ ਮੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਤਹਾਂ ਧਾਵਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤਿ ਪਦਿ ਜੋ ਸੰਤ ਹੈਂ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਨ ਮੈਂ ਲੇਵੈ ਸੁਖ ਸਾਂਤ ਅਰਥ।ਪੁਨਾ ਸੋ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵਤ ਰਖਯਕ ਹੈ। ਸਾਸਤ੍ਰਥ ਅਰ ਐਸਾ ਪਤੀ ਮੁਝ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਨੇ । ਜੋ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਸਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਰ ਅਜਰ ਅਮਰ ਨਿਰੰਜਨ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਸਕਾਰ ਨਿਰਹੋਨ ਰਵਾਦ ਨਿਰਉਪਮ ਨਿਰਾਨੰਦ ਨਿਰਬਾਨ ਸਰਬਦਾ ਪ੍ਰਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤਿਕ ਜੋਤੀ। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਵਰ ਪਾਇਆ ਅਬਿਨਾਸੀ ਨਾ ਕਦੇ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇਆ। ਵੀਆਹ ਹੋਇਆ ਮੇਰੇ ਬਾਬਲਾ ਗੁਰਮੁਖੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ"। ਐਸਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ਭਰਤਾ ਪਾਇ ਕਰ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਿ ਮੈਂ ਸੁਖੀ ਹੋਵਾਂਗੀ। ਕਿਆ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ

ਸੋ ਕਿਛ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਣੇਜੋਗ ਸੀ ਸੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਜੋ ਕਿਛ ਕਰਣਾ ਸੀ ਸੋ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ। ਐਸਾ ਪਦ ਜੋ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਮੈ ਪਾਵੋਂ ਤਾਂ ਤੇ ਅੰਤ ਰੂਪ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਦੁਖ ਰੂਪ ਤਿਸ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਅਬ ਮੈ ਸੋ ਕਾਮ ਕਰੂੰ ਜਿਸ ਕਰ ਮੈਨੂੰ ਪੁਨਾ ਕਰਤਬ ਕਰਣਾ ਨ ਰਹੇ। ਅਰ ਕਿਸੀ ਗਿਆਨ ਕੀ ਅਪੇਖ੍ਯਾ ਨ ਰਹੇ ਅਰ ਤਿਸ ਪਰਮ ਪਦ ਕੋ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੋਂ। ਬਹੁੜੋ ਬ੍ਰਹਮਾਦਕ ਕੀ ਅਪੇਛਾ ਨ ਰਹੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਮੈ ਹੋਵੋ ਸੋ ਕਾਮ ਕਰੋ ਤਾਤ ਕਾਲ। ਐਸੇ ਬੀਚਾਰ ਕਰ ਬੜੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਆਵਣੇ ਕਾ ਨੇਮ ਕਰਤੀ ਭਈ ਲੋਕ, ਲਾਜ ਤ੍ਰਿਣ ਵਤ ਤੋੜ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਸੁਨਣਾ ਭਾਵ ਸਹਿਤ ਤਿਸੀ ਕਰ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਲਾਲਸਾ ਅੰਤਿ ਬਾਢੀ। ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਮਨ ਮੈ ਇਹੀ ਨਿਸਚਾ ਆਵੈ ਜੋ ਇਹੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ। ਐਸੇ ਨੇਮ ਕਰਣੇ ਕਰ ਅਖਰ ਭੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਭਾਈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਸੰਤ ਸੇ। ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਵਾਰਿਓ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਸਮਝ ਕਰਿ ਸਿਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਦੀ ਸਰਨ ਆਨ ਲਈ। ਸਰਧਾ ਸਹਿਤ ਭੇਟਾ ਲੈ ਕਰ ਚਰਨਾ ਪਰ ਆਨ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਕੈਸੀ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵੀ ਵੈਰਾਗ ਵਿਵੇਕ ਖਟ ਸੰਪਦਾ ਆਦਿਕ ਤੇ ਮੋਖ ਇਛਾ ਇਨ ਚਤੁਰ ਸਾਧਨੋ ਸਪੰਨ ਹੋ ਕਰ ਪੁਨ ਸਿਦਾ ਜਿਸ ਕਾ ਭਗਵਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ। ਅਰ ਨੈਨੋ ਮੈ ਨੀਰ ਜਿਸ ਕੇ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਰੋਮਾਂਚ ਖੜੇ ਹੋ ਆਏ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ। ਸੋ ਗਦ ਗਦ ਕੰਠ ਹੋ ਕਰ ਸੰਤ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਈ। ਹੇ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੈਨੂੰ ਸੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਹੋ ਜਿਸ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਮੇਰਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੈ। ਜੈਸੇ ਤਿਨਾ ਤਾਪੋਂ ਕਰ ਅੰਤਾਕਰਣ ਨ ਤਪੇ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਸੁਖੀ ਹੋਵਉ ਸੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਹੋ ਜੀ। ਐਸੇ ਤਿਸ ਕੀ ਸਰਧਾ ਦੇਖ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਵਿਦਾ ਕਰਤ ਭਏ। ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਆਇ ਕਰਿ ਕਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨੇ। ਥੋੜੇ ਕਾਲ ਕੇ ਪੀਛੇ ਸੋ ਸਹਿਜ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ। ਜਾਂ ਤੇ ਪਰਮ ਸੁਧ ਪਾਤ੍ਰ ਸੀ। ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਜਿਣੇ ਸਾਂਤਿ ਸਰੂਪਾ ਭਈ। ਰੋਜ ਦੇ ਰੋਜ ਅਨ ਜਲ ਤਾਂ ਮੁਖ ਲਾਵਣਾ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਨਾ। ਨਹੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਤ ਰੂਪਾ ਰਹਨਾ। ਜਬ ਤਿਸ ਕਾ ਅੰਤ ਸਮਾ ਹੂਆ ਜਾਨ ਕਰ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸੰਤ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਭੀ ਪਿਆਰੇ ਇਕ ਤੋਲਾ ਰਾਮ ਮਿਸਰ ਹੈਂ ਸੋ ਇਤਆਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਨਿਕਟ ਹੋ ਕਰ। ਹੇ ਦੇਵੀ ਅਬ ਤੇਰੀ ਕਿਆ ਇਛਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਤੇਨੂੰ ਜੋ ਨਜਰ ਕਿ ਆਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਈ ਨਿਸਚਾ ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ ਮੈ ਹੈ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਮੇਰੀ ਸੰਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਤਰਫ ਜੋ ਅਗ੍ਰ ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਖੜੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਤਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਜੀ । ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਕੋਊ ਕਸਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਕਿਉਂ ਹੇ ਦੇਵੀ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਈ

Bhai Sajjan

ਅਬ ਮੈ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਤਹਾਂ ਇਸਥਿਤੀ ਪਾਈ ਹੈ। ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਆਪਣਾ ਆਪ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜਹਾਂ ਦੁਖ ਦਰਦ ਰੋਗ ਸੋਗ ਕਸ਼ਟ ਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਨਹੀਂ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਿਆਗ ਕਰ ਮੁਕਤਿ ਪਾਵਤੀ ਭਈ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ। ਪੀਛੇ ਤੇ ਮਿਸਰ ਤੋਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਾਇ ਕਰਿ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਹੂਆ ਸਤਿ ਸੁਖ ਸਰੂਪ। ਗੁਰ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੇਨੇ ਕਰਿ ਅਨੰਤਿ ਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿਸ ਸੁਣਿਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਸਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਕੇ ਚਰਨੀ ਪਈ ਕਰ ਜਾਤਿ ਪਾਤ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕੋ ਨਿਵਿਰਤ ਕਰਿ ਸੋਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਸਿਮਰ ਕਰਿ ਮੁਕਤ ਹੂਆ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਰੰਥੇ ਪ੍ਰਾਹਾਬਰੇ ਦ੍ਵਯ ਕੀ ਮੁਕਤ ਹੋਵਣ ਵਰਨੰਨ ਦੁਆਦਸਮੋ ਧਿਆਇ। (੧੨)। ਕੋਟਿਲ ਦੀਜੇ ਕੇ ਪਾਰ ਨਦੀ ਸੇ ਏਕ ਜੰਡ ਨਾਮ ਗ੍ਰਾਮ ਤਹਾਂ ਸਜਨ ਨਾਮ ਏਕ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਸਿਖ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਜੋ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਤੇ ਲੇ ਕਰਿ ਉਪਦੇਸ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਪਾਇ ਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਮਾਰਗ ਮੇ ਨਿਪਨ ਭਇਆ। ਪੁਨਾ ਸਨਾਹ ਸਾਥ ਅਪਗਾ ਤਰ ਕਰ ਆਦਿਤ ਵਾਰ ਕੇ ਵਾਰ ਸੁਆਮੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਆਇ ਪਾਵਤਾ ਸੀ ਨੇਮ ਕਰਿ। ਐਸੀ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੀ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤਿ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਿ ਤਿਸ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਭੂਮੀ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਅੰਕਰ ਦਲੋਂ ਸਹਿਤ ਆਇ ਪ੍ਰਗਟਤਾ ਭਇਆ ਭਾਵ ਇਹਐਸੀ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਤਿਸ ਕੋ ਭਈ ਜੋ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੇ ਕਹੇ ਭੀ ਕਾਜ ਨ ਕਰਵਾਵਤ ਭਇਆ। ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਜੋ ਰਸ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੈ ਰਸ ਨਿਰਸ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਬਚਨ ਵਾਕੀ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ਕਹਾਵਤ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੱਜਨ ਨਾਮ ਬਾਲਕ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਸਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਸੀ ਅਸਰਨ ਆਇ ਕਰ ਅਰਜ ਗੁਜਾਰਤ ਭਏ ਬੇਨਤੀ ਪੂਰਕ। ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਨ ਜੋ ਇਸ ਬਾਲਕ ਕੋ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹਨ ਆਪਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪੀਛੇ ਪਛਤਾਇ ਕਰ ਸੋਈ ਕਰ ਤਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਥਮ ਬਡਿਆ ਕੇ ਕਹੇ ਨ ਥਾ ਜੋ ਕਰਤਾ। ਤਬ ਸੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਆਪ ਕੇ ਹੁਕਮ ਮੈਨੂੰ ਸੁਖ ਅਨੰਦ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਆਪ ਕਹੋ ਤਥਾ ਮੈ ਕਰਤਾ ਹੋਂ। ਤਬ ਸੰਤ ਆਗੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਦੰਪਤੀ ਪੁਤ ਕੋ ਸਾਥ ਲੇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਅਪਨੇ ਨਗਰ ਮੇ ਜਾਇ ਕਰ ਪੁਤ ਕੇ ਕਾਜ ਕਾ ਜੋ ਕਾਜ ਹੈ ਸੋ ਤਾਤ ਕਾਲ ਕਰਤਿ ਭਏ। ਸੋ ਸਜਨ ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਸਾਵਨ ਕੇ ਮਾਸ ਮੇ ਅਪਗਾ ਅਨੰਤ ਲਹਿਰਾਂ ਕਰ ਜੋ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਮੇ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤਾ ਭਇਆ ਸਨਾਹਾ ਫੂਕ ਕਰ ਸੰਤ ਕੇ ਦਰਸਨ ਲੀਏ। ਤਬ ਅਧ ਬੀਚ ਨਦੀ ਕੇ ਕਪਰ ਬੀਰ ਜਾਇ ਪੜਾ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਕਾਲ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਪੁਰਸ ਪੜਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਸੋ ਜਾਇ ਪੜਾ। ਸਨਾਹੁ ਫੁਟ ਗਈ ਤੇ ਫੂਕ ਨਿਕਸ ਗਇਆ। ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਣ ਵਿਜੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਥਾ ਸੋ ਭਈ।

Bhai Sajjan

ਭਾਈ ਸਜਨ

ਤਬ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੇਰੀ ਰਖਯਾ ਕਰੋ। ਤਿਸੀ ਸਮੇ ਮੇ ਜਲ ਹਾਥ
ਹੋਤਾ ਭਇਆ ਕਜਾਨੂੰ ਪ੍ਰਮਿਤ। ਤਬ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਅਪਨਾ ਤੇ ਪਾਰ ਹੋ ਕਰ ਅਪਨੇ ਨਕੇਤ ਜਾਤਾ
ਭਇਆ ਸੰਤ ਦਇਆ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਰਵੀਵਾਰ ਤਰ ਕਰ ਤਟਨੀ ਕੇ ਸੰਤ ਆਗੇ ਆਨ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ
ਭਇਆ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਭੀ ਕਹਿਆ ਪੂਰਬ ਦਿਨ ਕਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਸਜਨ
ਸਾਡਾ ਸਜਾ ਸਰੀਰ ਦੇਖੋ। ਜਬ ਦੇਖਿਆ ਤਬ ਸਿਲੀ ਬਾਲੂੰ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ ਤਿਸ ਸਰੀਰ ਸਾਥ।
ਤਾਂ ਸਜਨ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਏਹ ਸਿਲੀ ਬਾਲੂ ਕਹਾਂ ਸੇ ਲਗੀ ਹੈ ਆਪ
ਕੇ ਮੋਢੇ ਨੂੰ। ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਤਿਸ ਸਜਣ ਕੇ ਸੰਸੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇ ਭਾਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਤਿਸ ਅਗਾਧ ਜਲ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਨੀਚੇ ਕਰ ਦੀਆ ਥਾ ਤੇ ਜਲ ਹਾਥ ਭਇਆ
ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਪਾਰ ਭਏ। ਤਬ ਸੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਇਆ ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਹੇ ਸੁਆਮੀ
ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਧੰਨ ਹੋ। ਜੈਸੇ ਇਸ ਨਦੀ ਸੇ ਪਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਦਰਿਆਓ ਮੇ ਆਪ
ਹੀ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਚਰਨੋ ਹੀ ਮੇ ਸਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਜਨ ਸਾਧ ਕੇ
ਸਮੇ ਪਾਇਕਰ ਦੋ ਬੇਟੇ ਭਏ। ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਗਰੀਬੀ ਬਹੁਤ ਤੇ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਤੋਖ
ਅਤੇ ਮਨ ਮੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹੇ। ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹਾ ਹੇ ਸਜਨ ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਗਰੀਬੀ
ਬਹੁਤ ਹੈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕੈਸੇ ਕਰਤੇ ਹੋਂ ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਹਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰ
ਕੇ। ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਨਾਲੋ ਅਜੇ ਭੀ ਅਸੀਂ ਧਨਾਢ ਹਾਂ ਕੈਸੇ ਜੋ ਧਾਤੂ ਪਾਤਰ ਤੇ ਭੂਖਨ ਪੁਨਾ
ਲੇਫ ਮੰਜਾ ਆਦੀ ਕੁਛ ਨ ਘਰ ਮੇ ਪੜਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਨ ਕੋ ਕਹਿਤਾ ਹਾਂ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਤੂੰ
ਮਤ ਸੋਕ ਕਰ ਅਜੇ ਭੀ ਤੂੰ ਪੂਰਬ ਭਗਤੋਂ ਸੇ ਧੰਨਵੰਤ ਹੈ। ਜੋ ਕੈਸੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਲੋਟੇ
ਲੋਈ ਗਹਿਣੇ ਜਾਇ ਪਾਈ। ਤੇ ਚੋਧਾ ਭਗਤ ਜੀ ਪੀਪਾ ਜੀ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾ
ਲਹਘਾ ਸੀ ਸੋਈ ਫੇਰ ਦੀਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸੋ ਭਗਤਿ ਭਏ ਹੈਂ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਭਾਈ
ਸਜਨ ਦੋਨੋ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਲੇ ਕਰ ਮੁਲਤਾਨ ਤਰਫ ਜਾਤੇ ਭਏ ਤਾਂ ਦੋਨੋ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ
ਜੋ ਤੀਨ ਜਾਤੇ ਹਾਂ ਦੋ ਆਵਾਂਗੇ। ਐਸੇ ਕੋਈ ਮਾਸ ਤਿਸ ਤਰਫ਼ ਰਹ ਕਰ ਏਕ ਦਿਨ ਪੈਨੇ ਹੈ
ਤਿਨੇ। ਤਾਂ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਕਹਤ ਭਇਆ ਪਿਤਾ ਗੁਰ ਕਾ ਜੋ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਸੰਸਾ ਕੋਊ ਨਾਹੀ।
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਵਿਵਹਾਰ ਚੌਕਾ ਦੀਵਾ ਕਰ ਲੈਵੋ ਜਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਪਸਚਾਤਾਪ ਨਾ
ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੁਸੀ ਤਾਂ ਰਾਜੀ ਹੋ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁਖੀ
ਹਾਂ ਮਰਣਾ ਕਿਸਨੇ ਹੈ। ਜੋ ਚੌਕਾ ਦੀਵਾ ਕਰਾਈਏ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਜਨ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ
ਤੁਸੀਂ ਸਾਨ ਮੰਨ ਕਰ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਦੀਵਾ ਚੌਕਾ ਤਿਆਰ ਕਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਸਜਨ ਜੀ [illegible]
ਕਰਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਪਠ ਕਰ ਚੌਕੇ ਬੀਚ ਸੋਇ ਜਾਤੇ ਭਏ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਉਚਾਰ ਕਰ
ਪ੍ਰਾਣ ਐਸੇ ਤਿਆਗਤ ਭਏ ਸੁਖੇਨ ਜੈਸੇ ਹਸਤੀ ਕੰਠ ਸੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ਤਿਆਗੇ। ਸੰਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ
ਪ੍ਰਮਧਾਮ ਕੋ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ। ਜਿਸ ਕੋ ਜੋਗੀ ਜਨ ਜਤਨ ਸੇ ਜਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਸਾ: ਰ: ।

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਧੇ ਪੂਰਨਾਰਥੇ ਸਜਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਤੇਰਵੇ ਧਿਆਇ। (੧੨) ।(13)

ਇਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨਦੀ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਭਜਨ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਹੈ। ਤਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਗਾਡਰੀਆਂ ਜਾ ਸੰਗ ਸੁਖ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਏਕ ਕੂਰ ਤਿਸ ਕੋ ਪਕੜ ਲਿਆ ਸੋ ਭੇਡੀਆਂ ਲੇ ਕਰ ਕਿਤ ਖੜੀ ਸੁਮੀ ਪ ਗਾਡਰ ਗਹਿਰੁ ਦਇਆਲ ਹਰਿਜਨ ਏਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ ਨਿਕਟ ਹੋ ਕਰ। ਹਰਿਜਨ ਸਾਹੁ। ਹੇ ਭਾਈ ਨਾ ਕਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾ ਪਸ਼ੂ ਗਰੀਬ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪਕੜਿਆ ਹਈ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕੋ ਤਿਆਗ ਦੇ ਤੂੰ ਕਿਸੀ ਅਵਰ ਜਗਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰ। ਸੋ ਬਚਨ ਪਾ ਕਰ ਤਤ ਕਾਲ ਤਿਆਗ ਜਾਤਾ ਭਇਆ। ਤਬ ਸੋ ਗਾਡਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਚਰਨ ਛੁਹਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਉਨ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਭਲਾ ਕਰੇ। ਤਬ ਸੋ ਪੂਰਬ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰਿ ਚਰਤੀ ਭਈ। ਤੇ ਸੰਤ ਜੀ ਤਟਨੀ ਪਰ ਜਾਇ ਰਹਿ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਭਏ । ਇਸ ਸਾਖੀ ਮੇ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋ ਪਰਗਟ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਬਚਨ ਪਾਇ ਕਰਿ ਕੂਰ ਕਾ ਤਤਕਾਲ ਚਲਿਆ ਜਾਣਾ। ਦੂਜੇ ਪੂਰਬਵਤ ਚਰਨਾ ਭੇਡ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰਿ। ਇਹ ਭੀ ਸੰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਪ੍ਰਤਖ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕਹਿਆ ਹੈ ਬਚਨ ਚਰਣ ਛੁਹਾਇ ਕਰ ਜੋ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਭਲਾ ਕਰੇ ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਫਲ ਤਿਸ ਕੋ ਅੰਤ ਮੇ ਕਿਆ ਭਇਆ ਸੋ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਤ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਡਿਆਂ ਕੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਨਾਮ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਸੰਤ ਧੂੜੀ ਕਾ ਪੁਨਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬੇਅੰਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਭੀ ਕਹਾ ਹੈ। "ਖਗਤਨ ਮਿਗਤਨ ਮੀਨ ਤਨ ਬਾਹ ਤਨ ਸਾਧੂ ਸੰਗ ਉਧਰੇ"। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਤਾਂ ਇਸੀ ਜਨਮ ਮੇ ਮੁਕਤਿ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ। ਸੰਤ ਸੰਗ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ। /ਨਹਿ ਤੋ ਦੁਰਜਨ ਤੋ ਸਨਿਆਇ ਕਾ ਕ੍ਰਮ ਜੋ ਮੁਕਤੀ ਤੋ ਅਵਸ ਹੈ। ਜੋ ਕੈਸੇ ਤਿਸ ਜਨਮ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਉਤਮ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਭੋਗੋਂ ਕੋ ਭੋਗ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਪਾਇ ਕਰ ਪਰਾਂ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਅਰ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰਿ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪ ਕਰ ਤੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰਿ ਸੋ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਪਰ ਹੋਵੈ। [ਏਕ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹੂੰ ਕੁਵਾਰੇ ਨਕੀ ਸੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ । ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੇ ਕਰ ਅਠ ਦਿਨ ਹੋਰ ਰਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਧ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਾਵਾਂਗੇ। ਤਾਂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਸਤਿ ਬਚਨ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਆਗੇ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਅੰਦਰਹੁ ਕਿਵਾੜ ਸਿੰਜਤ ਕਰਿ ਬੈਠਦੇ ਹੈਸਨ। ਤੇ ਉਸ ਅਸਟਮੇ ਦਿਨ ਅੰਦਰਹੁ ਦਰ ਖੋਲ ਕਰ ਬੈਠਤੇ ਭਜਨ ਪਾਇਦਿਣ ਹੂਏ ਜਾਂ ਤੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੈ। ਚਾਰ ਘੜੀ ਦਿਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਧ ਪ੍ਰੇਜ ਪੈ ਟੁਟਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਸੰਤ ਸਿਧ ਆਇ ਨਿਕਸੇ। ਸੋ ਸਿਧ ਕੈਸੇ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇ ਆਇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜੈਸੇ ਜਗਿਆਸੂ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤਥਾ ਸੋ ਆਏ। ਸੋਭਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸਰੀਰ ਕੀ ਜੁਆ ਅਵਸਥਾ, ਲੰਮਾ ਦੇਹ, ਭਭੂਤੀ ਸਹਤ ਤੇ ਜਟਾਂ ਖੁਲੀਆਂ ਸਨ। ਕਾਨਨ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰ ਤਪ ਕਾ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਅਧਕ। ਪੁਨਾਂ ਕਾਂਧੇ ਪਰ ਕੁਤਕਾ ਲੀਆ ਹੂਆ ਸੋ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੇ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਸਾਧਾਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਨਮੋ ਸਰਬ ਸਾਧਵਾ ਕਹਿ ਕਰ

A siddha comes for the darshan of Bhai Sahib

ਤਿਨ ਸਿੱਧ ਪੂਛਤ ਭਏ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਾਂ ਹੈਂ ਬਿਰਾਜਿਤ। ਤਾਂ ਸਾਧੂ ਸਿਮਰਨਦਾਰ ਕਹਿਤ ਭਏ, ਕਰ ਕਮਲ ਜੋਰ ਕੇ, ਜੀ ਉਹ ਕੁਟੀਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਬੀਚ ਆਪ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ... ਕਰੋ ਦਰਸ਼ਨ। ਤਾਂ ਜਾਏ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਤ ਭਏ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹਿੰਦੇ ਪਰ ਆਪਨਾ ਸਿਰ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਸਿਧ ਝੁਕਾਵਤੇ ਭਏ। ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਬੈਠ ਗਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬਡਾ ਆਦਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਭੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਹ ਓਹੀ ਸਿਧ ਹੈ ਸੰਤ ਜੋ ਆਪ ਕੋ ਆਣ ਕੈ ਕਹਿਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਸਤਕ ਕਰ ਲਗੇ ਚਰਣ ਚਾਪਣੇ ਤੇ ਚਰਣ ਧੂੜੀ ਮਸਤਕ ਪਰ ਲਾਵਹਿ। ਅਰ ਪੂਛਿਆ ਹੇ ਅਪ੍ਰਤਿਹਤਗਤਿ ਜਿਸ ਕੀ ਗਤੀ ਕੋ ਕੋਈ ਰੋਕੇ ਨਾਹੀ। ਸੰਤ ਜੀ ਆਪ ਕਿਸ ਤਰਫ਼ੋਂ ਆਏ ਹੋ ਜੀ। ਸਿਧਉ ਵਾਚ। ਸੁਨੋ ਸਾਧ ਜੀ ਅਜ ਕੇ ਅਠਵੇ ਦਿਨ ਕੋ ਹਮ ਸ੍ਰੀ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਨੀਲਾਚਲ ਤਰਾਂ ਸੇ। ਤਾਂ ਇਸ ਤਰਫ ਹਮਾਰਾ ਧਿਆਨ ਆਇਆ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਕਾ ਹਮ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਹੂਆ ਹੈ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖਿਆਂ ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਸਫਲ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਜੋ ਤਤ ਕਾਲ ਸੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਹਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਜਗਤਾ ਦੂਰ ਕਾ ਨਦੀਆਂ ਬਨ /ਪਰਬਤ ਕਿਤਨੇ ਕਾਲ ਮੇ ਆਪ ਕੈਸੇ ਆਏ। ਤਾਂ ਬਚਿਆਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮੰਨੀ ਜੋ ਇਹ ਕੀ ਪੂਛਨਾ ਹੈ ਸਮਰਥ ਸਿਧ ਜੋ ਹੂਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਨੇ ਲਾਚੀਦਾਣੇ ਅਰ ਛੁਹਾਰੇ ਬਦਾਮ ਆਦਕ ਗਿਰੀਆਂ ਦਾ ਕੁਛ ਭੇਟ ਕਰ ਦੀਆ। ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਾਣ ਕਰ ਤੇ ਕਿਛ ਬਾਂਟ ਕਰ ਖਾਵਣ ਲਾਗੇ ਸਿੱਧ। ਪੁਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਪੂਛਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਦੁਆਰੇ ਗੁਰਭਾਈ ਕਹਾਂ ਹੈ ਅਬ ਹੇ ਸਿਧ ਜੀ। ਤਾਂ ਸਿਧ ਕਹਿਤ ਭਏ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਉਹ ਗਜਨੀ ਗਏ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ। ਹਮ ਜਬ ਜਾਵੈਂਗੇ ਇਸ ਤਰਫੋਂ ਸੋ ਆਵਿਗੇ ਆਪ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਕੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਉਸ ਤਰਫ਼ੋਂ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਆਪ ਬਡੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਮ ਜੈਸੇ ਆਲਸੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਆਪ ਦਰਸ਼ਨ ਰੂਪੀ ਸ਼ਨਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜੀ ਕਾ ਦੀਆ ਹੈ। ਹੇ ਸਿਧ ਜੀ ਅਹੋ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ। ਤਾਂ ਸਿਧ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਹੇ ਭਗਵਨ ਸਭ ਆਪ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕਾ ਸਫਲ ਦਰਸ਼ ਪਾਇ ਕਰ ਮੈ ਬਡਭਾਗੀ ਹੋਇਆ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਸਿਧ ਬਚਨ। ਹੇ ਭਗਵਨ ਆਪ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਜੋਗ ਕਲਾ ਧਰਾਈ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰ ਅਸ਼ਟ ਸਿਧੀ ਸਹਿਤ ਤਿਸ ਕਰ ਮੇ ਦਸਮਦੁਆਰ ਮੈ ਭੀ ਜਾਇ ਬਿਰਾਜਿਤ ਹੋਤਾ ਹੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੀ। ਪੁਨਾ ਆਵਤਾ ਜਾਵਤਾ ਹੋਂ। ਅਰ ਨਵਨਿਧੀ ਸਿਧੀ ਸਿਧੀ ਭੀ ਹਸਤਾਮਲ ਹੋਈ ਮੈ ਦੇਖਤਾ ਹੋ ਆਪਨੇ, ਤੁਮਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ। ਪ੍ਰਭੂ ਹਿਤ ਸਾਰਿ ਮੇਰੇ ਨਾਹੀ। ਜੈਸੇ ਵਿਦਿਆ ਧਰ ਜੋ ਚਾਰ ਜੁਗ ਪ੍ਰਜੰਤ ਜਗਦਾਨ ਤਪਸਿਆ ਆਦਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈਂ ਸੋ ਗਿਆਨ ਕੋ ਨ ਪਾਵਤੇ ਭਏ ਤੋ ਮੇਰੀ ਕਿਆ ਸਮਰਥਾ ਹੈ। ਜੋ ਜਬ ਗਾਦ ਛਡਿ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ... ਗਿਆਨ ਪਾਵਤੇ ਭਏ। ਤੈਸੇ ਮੈ ਆਪ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਆਇਆ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਇਹ ਕੁਰਜ ਰੋਗ ਆਪ ਕੇ ਆਗੇ ਮੈਨੇ ਦਸ ਦੀਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਪਰਮ ਵੈਦ ਹੋ ਰੋਗ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਣ

ਤ: ਤੇ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਕਰ ਮੁਝੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਦੁਖੋਂ ਕੀ ਨਿਵਿਰਤੀ ਹੋਵੇ, ਹੇ ਭਗਵਨ ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ ਤੁਮ ਧੰਨ ਹੋ ਜੋ ਆਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਦੀ ਆਪ ਕੋ ਜਗਿਆਸਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਧੰਨ ਹੋ। ਸੋ ਕੈਸਾ ਹੈ ਆਤਮਾ ਜੋ ਸਹਜ ਆਪਣਾ ਆਪ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਹੈ। ਸਤਿਗਿਆਨ ਅਨੰਤ ਬ੍ਰਹਮ। ਐਸੇ ਬੇਦ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਸੱਤ ਹੈ ਤੇ ਗਿਆਨ ਸਰੂਪ ਹੈ ਪੁਨਾ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੀਏ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਹੈ ਨਿਰਗੁਨ ਸਰਗੁਨ ਸਰੂਪ ਸੁਰਤਰ ਰੂਪ ਹੈ,ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਨ ਕਉ। ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਸਿਮਰੇ ਕਾਮਨਾ ਕਰ ਵਾ ਨਿਸਕਾਮ ਹੋ ਕਰ ਸਭ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਇਕ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਦਿਆਲ ਹੈ ਜੋ ਸਰਣ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਮਨੋਰਥ ਸਿਧ ਕਰਤੇ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਜੈਸੀ ਭੂਖ ਤੈਸੀ ਕਾ ਪੂਰਕ ਸਗਲ ਘਟਾ ਕਾ ਸੁਆਮੀ । ਨਾਨਕ ਪਿਆਸ ਲਗੀ ਦਰਸਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਿਆ ਅੰਤਰਜਾਮੀ"। "ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੂ ਜੀ ਕਾ ਮਨੋਰਥ ਭੀ ਸਿਧ ਕਰਿਆ ਹੈ ਪੁਨਾ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰ ਆਪਨਾ ਸਰੂਪ ਭੀ ਕਰਿਆ। ਉਹ ਐਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਕਾਮਨਾ ਸਿਧ ਕਰਨ ਕਉ ਪਰਮ ਸਮਰਥ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਤੋਮ ਕੋ ਜਿਸੀ ਜਿਸੀ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਹੋਸੀ ਸੋ ਕਰਤਾਰ ਤੁਮਰੀ ਪੂਰਨ ਕਰੀ। ਅਬ ਤੁਮ ਕੋ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ.ਪ੍ਰਭੂ ਜੋਤੀ ਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਤੁਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੋ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ ਸਰਬ ਘਟ ਘਟ ਮੈ ਅਕਾਸ ਵਤ ਅਰ ਕਾਸਟ ਮੈ ਅਗਨੀ ਵਤ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮੇ ਜਲਵਤ ਤੇ ਦੂਧ ਮੇ ਘ੍ਰਿਤ ਵਤ। ਪਰ ਕਾਰਜ ਕੀ ਸਿਧੀ ਤਾਂ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਹਾਂ ਜਲ ਅਰ ਅਗਨੀ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜਬ ਕਹੀਆਂ ਕੁਦਾਲਿਆਂ ਕਰ ਜਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਅਨੇਕ ਲੋਕ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਆਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਸੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਗਨੀ ਏਰਨੀ ਲਕੜੀ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋ ਕੇ ਰਸਨ ਆਦੀ ਕਾਰਜ ਕਰਤੀ ਹੈ ਤਬ ਪ੍ਰਸਟੀ ਤੁਸਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਈਹਾਂ ਜਗਿਆਸੀ ਜੋ ਚਾਰ ਸਾਧਨ ਸਪੰਨ ਹੋਵੈ ਰਾਗ ਵਵੇਕ ਖਟ ਸੰਪਦਾ ਤੇ ਮੋਖ ਇਛਿਆ ਇਨ ਸਾਧਨੋ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਹੋ ਜਬ ਗੁਰਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਕਾ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰਨਾ। ਸਰਬੰ ਖਲੰ ਇਦੰ ਬ੍ਰਹਮ। ਇਹ [illegible] ਸਰਵਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਿਦੇ ਕੋ ਨਿਰੋਧ ਕਰ ਜੋ ਨਾਮ ਕਾ [illegible] ਅਭਿਆਸ ਜਪ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕੂ[illegible] ਕਾ ਖਨਨਾ ਹੈ। ਤਤ ਸਿਤਨੰ ਤਤ ਕਥਨੰ। ਅਰੁ ਕਾਸਟ ਕਉ ਮਥ ਕਰੁ ਪ੍ਰਜਵਲਤ ਅਗਨੀ ਕਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਹੀ ਕਾਮਨ ਕਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮਾ ਕੀ ਸਾਖਿਆਤ ਕਾਰੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਜਾਤੀ ਪ੍ਰਤੇ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਨਾ ਤੇ ਵਿਜਾਤੀ ਕਾ ਤਿਰਸਕਾਰ ਕਰਨਾ ਏ ਨਿਦਧਿਆਸਨ ਹੈ ਤਬ ਸਾਖੀ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਰਿ ਪਰੀ ਪੂਰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸਰਬ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੋ ਕਰਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਸਿਧ ਜੀ। ਤਬ ਅੰਤਰ ਅਰਿ ਬਾਹਿਰ ਕਿਆ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿਆ । ਸਲੋਕ।

"ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਪੂਰਿਆ ਸੁਆਮੀ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ। ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਹੋਇ ਪਸਰਿਆ ਨਾਨਕ ਏਕੰਕਾਰੁ"। ਪੁਨਾ ਦੋ: ਏਕ ਨਾਥ ਸਭ ਜਗਤ ਮੈ ਵਿਆਪ ਰਹਿਓ ਸਭ ਦੇਸ। ਸਭ ਜੋਨਨ ਮੈ ਰਮ ਰਹਿਓ ਫੂਲ ਨੀਰ ਕੇ ਭੇਸ। ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਤਿਸ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ। ਵਿਆਪਕ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ

ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰਾਚਾਰਯ ਕਹਾ ਹੈ। ਸਲੋਕ। ਅਰਧ ਸਲੋਕੇਨ ਪ੍ਰਵਖਾਮੀ
ਯਦ ਉਕਤੰ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋਟਿ ਭੀ। ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਿਅੰ ਜਗਤ ਮਿਥਿਆ ਜੀਵੋ ਬ੍ਰਹਮੈਵ ਕੇਵਲੀ।
ਐਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਸੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਆਪ ਹੀ ਹੋਇ ਰਹਿਤਾ ਹੈ।
"ਸੂਖਮ ਅਸਥੂਲ ਸਗਲ ਭਗਵਾਨ। ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖ ਬ੍ਰਹਮ ਪਛਾਨ"। ਐਸੇ ਤੁਸਾਂ ਵੀ ਨਿਸਚਾ ਕਰੋ
ਹੇ ਸੋਮ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸਿਧ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪਰਿਆ। ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋੜ
ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਗਿਆਨ ਨਿਸਚੇ ਮੁਝੇ ਭਯਾ ਹੈ। ਅਬ
ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਭੀ ਕਰੀਏ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸੁਧ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਨਾਮ ਕੇ ਉਚਾਰਨ ਮਾਤ੍ਰ ਕਰਨ ਹੀ ਤੇ ਸਿਧ
ਕੀ ਸਮਾਧ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਲਗ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਸਰਬ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਤਿਨਸੇ ਅਤੀਤ
ਹੋਕਰ ਜੋ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਸਾਂਤ ਚਿਤ ਹੋਤ ਭਏ । ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ
ਵਾਕ ।"ਏਕ ਚਿਤ ਜਿਨ ਇਕ ਛਿਨ ਧਿਆਇਓ। ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਬੀਚ ਨਾ ਆਇਓ"।
ਅਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਪਰਮਾ ਕਰਿ ਹਿਰਦਾ ਜੋ ਨਿਰਭਰ ਕਿਆ ਪੂਰਨ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਬਾਰੰਬਾਰ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਰਤ ਭਇਆ ਸਿਧ ਜੀ । ਧੰਨ ਹੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਤੁਮ ਧੰਨ ਹੋ
ਰਸਨਾ ਮੇਰੀ ਏਕ ਹੈ ਤੇ ਉਪਮਾ ਆਪ ਕੀ ਅਨੰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜੋ ਆਪ
ਹੂਏ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕੋ ਮੇਰੀ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਪੁਨਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੇ, ਹੇ
ਭਗਵਨ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਪਰ ਗਿਰੇ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਭਮਰਾ ਦੌੜ ਕਰ ਆਵਤਾ
ਹੈ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਸਤੇ । ਅਰ ਕਮਲ ਪਰ ਆਨ ਪੜਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਆਨ ਪੜੇ। ਤਾਂ ਆਪ ਭੁਜਾ ਤਰ
ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਅੰਗ ਲਾਵਤੇ ਭਏ। ਉਠਾਇ ਕਰ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਪੁਨਾ ਨਿਸਚਾ ਗਿਆਨ ਕਾ
ਪਾਇ ਕਰ ਐਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ ਜੈਸੇ ਦਾਲਦੀ ਧਨ ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੀਨ
ਰਾਜਾ ਜੈਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸੋ ਸਿਧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਭਏ ਨਾਮ ਧਨ
ਤੇ ਪ੍ਰਤਮ ਗਿਆਨ। ਏਸੇ ਕਊ ਕਾਲ ਰਹਿ ਕਰ ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਵਿਦਾ ਮਾਂਗਤ ਭਏ। ਜੋ
ਹੇ ਗੁਰ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਖੁਸੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਤੁਸਾਡੇ ਪਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ
ਕੀ ਖੁਸੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸਿਧ ਚਲਤੇ ਭਏ । ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਤੁਸੀਂ ਸਿਧਾਂ ਕੋ ਵਿਦਾ ਕਰ ਆਵੋ ਆਗੇ ਨਦੀ ਤੋੜਕ। ਤਾਂ ਸਾਥ ਸਿਧੋ ਕੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸਤ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਰ ਚਲਤ ਭਏ ਨਦੀ ਤਕ ਪਰ ਸੂਧੇ ਹੀ ਸਿਧ ਜੀ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਗਵਨ ਜੋ ਨਾਵ ਕਹਿ ਜੋ ਤਾਂ ਉਪਰ ਉਤਰ ਤਰਫ ਸੋ ਹੇ ਤੇ ਆਪ ਸੂਧੇ ਅਪਾ-
ਜਾਤੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਸਿਧ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਮ ਚਲੋ ਆਓ। ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਹੂਏ
ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਤੇ ਹੂਏ ਕਹਤੇ ਹੂਏ ਦੋਨੋ ਨਦੀ ਤਟ ਆਏ ਜਾਂਦੇ ਭਏ ਪੁੰਨ ਮੂਰਤੇ -
ਸਾਧਨ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਪਰੇ ਵਿਚਰਤੇ ਹੈ ਪੁੰਨ ਅਸਥਾਨ ਪਰ। ਤਾਂ ਸਿਧ ਕਹਤ ਭੇ

ਸਿਧ ਮਾਰੇਖ.

ਆਪ ਜਾਣੀਏ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਪਰ ਮੈ ਸੇਵਕ ਕਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕਣਾ ਬਾਰੰਬਾਰ।
ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ ਬਾਰੰਬਾਰ ਸਿਧੋਂ ਕੇ ਚਰਨੋ ਪਰ। ਤਾਂ
ਸਿਧ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੀਠ ਪਰ ਆਸਥਾਪੀ ਦੇਤੇ ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਜਬ ਊਪਰ ਦੇਖਤੇ
ਭਏ ਜੀ ਤਾਂ ਸਿਧ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨ ਆਵਤ ਭਏ। ਇਤਨੇ ਕੂ ਮਣੀ ਕੇ ਤਟ ਪਾਰ ਹੋਇ ਖੜੋਇ ਕਰਿ
ਪੁਨੀ ਬੂਜਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਤ ਭਏ ਸਿਧ ਜੋ ਆਪ ਜਾਵੋ ਜੀ ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਪਰ ਮੇਰੀ
ਬੰਦਨਾ ਕਰਨੀ। ਐਸੇ ਆਪ ਮੁਖ ਸੇ ਆਖ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਿਧ ਲੋਪ ਹੂਏ ਅਲੋਪ ਕਲਾ ਸੇ ਕਿਆ ਅੰਤ੍ਰ
ਧਿਆਨ ਭਏ। ਤਬ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆ ਕਰ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਚਰਨੋ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੇ ਭਏ
ਅਪਨਾ ਭੀ ਪੁਨਾ ਸਿਧਾਂ ਕਾ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਬਿਰਤ ਕਹਾ। ਅਰ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ
ਜੋ ਮਾਰਗ ਕੇ ਪੂਛਨੇ ਕਾ ਸੰਦੇਹ ਥਾ ਪੂਛਨ ਸੋ ਸਿਧੋਂ ਕੇ ਲੋਪ ਹੋਣੇ ਸੇ ਸੋਭੀ ਸਾਥ ਹੀ ਲੋਪ ਹੋ ਗਇਆ।
ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸਾਨੂੰ ਹੀ ਸਾਥ ਭੇਜਿਆ ਥਾ। ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਲ
ਇਨੋ ਨੇ ਜੋਗ ਕਲਾ ਸੀਖੀ ਸੀ ਅਬਾਂ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਇਹੀ ਕਾਮਨਾ ਥੀ ਜੋ ਹਮ ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਵੈ ਤੇ
ਕੌਤਕ ਦੇਖੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕਾ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਭਇਆ। ਜੋ ਸਭ ਕਲਾ ਦੁਆਰੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਸਭ ਜੀਅਨ ਕੇ ਮਨ ਅਰਥ ਸਿਧ ਕਰ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਮਨ
ਚਿੰਦਤ ਫਲ ਦੇਤ ਹੈ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਸਾਰੇ"। ਸਭੈ ਕਿਆ ਸਮਾਲ ਕਰ। ਮ: ੪ ।
ਫਿਰਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਿਖੇ ਪੂਰਨਾਹਧੇ ਸਿੰਧ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਮਾਪਨੀ ਚੌਦਾਮੋ ਧਿਆਇ। (੧੩)
ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਗਟਤਾ ਹੋਈ।
ਹਰੀ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਕੀ ਕਲਾ, ਜੋਗ ਕਲਾ, ਧਿਆਨ ਕਲਾ, ਗਿਆਨ ਕਲਾ, ਭਗਤਿ ਕਲਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਕਲਾ
ਐਸੇ ਅਨਿਕ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਹੋਤੇ ਭਏ ਕਲਾ ਨਿਧ ਨਾਮ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ।
"ਰੋਗੀ ਕਾ ਪ੍ਰਭ ਖੰਡੇ ਰੋਗ। ਦੁਖੀਏ ਕਾ ਮਿਟਾਵੈ ਪ੍ਰਭ ਸੋਗ। ਨਿਥਾਵੇ ਕੋ ਤੁਮ ਥਾਨ ਬੈਠਾਵੇ।
ਦਾਸ ਅਪਨੇ ਕਉ ਭਗਤੀ ਲਾਵਉ"। ਜੋ ਕੋਊ ਰੋਗੀ ਰੋਗ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕਾ ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰਤ ਭਏ
ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਦੂਰ ਦੂਰ ਕੇ ਭੂਤਾਂ ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਕੀ ਸਾਇਆ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਛੁਡਾਈ ਆਇਆ ਕਰੇ।
ਕਿਸੀ ਕਉ ਜਰਾ ਮਿਤ੍ਰਕਾ ਦੇ ਦੇਨੀ ਕਿਸੀ ਕਉ ਧੀਰ ਮਿਸਰੀ ਬਾਵਰੀ ਦੇਨੀ ਕਿਸੀ ਕਉ ਧੀਰ ਕੌਡੀਆਂ
ਦੇ ਦੇਨੀ ਜੋ ਧੰਨ ਕੇ ਅਰਥੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਦੁਖ ਖਲਾਸ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਅਨੇਕ ਲੋਗ ਸੁਭ ਸਿਖਿਆ ਧਾਰਤ
ਭਏ ਤੇ ਘਰਿ ਘਰਿ ਜਸ ਹੋਤਾ ਭਇਆ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਦੋਨਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਮੈ ਤੇ ਆਪ ਸਦਾ
ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਪੈ ਨਿਆਰੇ ਵਾਰਤਤੇ ਭਏ ਜਲ ਕਮਲ ਵਤ ਪ੍ਰੇਮ ਅੰਗ ਹੋਤੇ
ਭਏ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ। ੧ ।ਏਕ ਗੁਜਰਾਤੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਆਤੂ ਰਾਮ ਜੀ ਨਾਮ ਤਿਸ
ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਾਸੀ ਭੇਟ ਦੀਜੇ ਕੇ ਮੈ। ਸੋ ਤਿਸ ਭਗਤਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਗਰੀਬੀ ਬਹੁਤ
ਜਾਂ ਤੇ ਗ੍ਰੀਬੀ ਭਗਤਾਂ ਕੋ ਦੂਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ਕੇ ਹੁਕਮ ਮੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੰਤੋਂ ਅਗੇ
ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ ਜੋ ਜੀ ਮੇਰੀ ਸਾਹਾ ਕਿਸ ਬਡੇ ਸਾਹ ਨੂੰ ਸੌਂਪੋ ਜਾਂ ਤੇ ਕੁਟੰਬ ਕਾ ਨਿਰਬਾਹੁ

ਸੁਪੇਨ ਹੋਵੇ ਮੇਰਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਆਰੂ ਰਾਮ ਮੈਂ ਤ ਧਰਨ ਅਸਾਂ ਤੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਬਡੇ ਸਾਹ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਤੂੰ ਤਿਸ ਕਾ ਜਸ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤੀ ਜਾਉ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ। ਸੋ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਸਭ ਤੇ ਬਡਾ ਸਾਹ ਹੈ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਘਰਿ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਸੁਲਾਇ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਤੂੰ ਚਿੰਤਾ ਨ ਕਰ ਤੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਤਿਸ ਕੋ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੋ ਭਗਤਿ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੀ ਤਿਸ ਸਾਹ ਕਾ ਨਾਮ ਕੋਹ ਹੈ ਜੀ ਤੇ ਕਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਠੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਨ ਉਸਦੇ ਪਾਸ ਕੇਤਾ ਹੈ ਜੀ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਭਾਈ ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਬਿਸੰਭਰ ਸਾਹਾ ਹੈ। ਤੇ ਕੋਠੀਆਂ ਤਿਸ ਕੀਆਂ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕਹਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੈ। "ਸੋ ਘਟ ਘਟਿ ਹੋਇਆ ਹਾਟ ਚਲਾਵੈ"। ਤੇ ਕੀਨ ਖਜਾਨੇ ਤਿਸ ਕੇ ਬੇਅੰਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਖਾਵਹੁ ਖਰਚਹੁ ਰਲ ਮਿਲ ਭਾਈ। ਤੋਟ ਨਾ ਆਵੈ ਵਧਦੋ ਜਾਈ। ਖਾਤ ਖਰਚਤ ਕਿਛ ਨਿਖੁਟੇ ਨਾਹੀ ਅਗਨਤ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰੇ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੋਭਾ ਸੰਗ ਜਾਵਹੁ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਦੁਆਰੈ"। ਸੋ ਐਸਾ ਸਾਹਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹੈ ਅਸਾਡੀ ਨਜਰ ਵਿਚ ਹੇ ਭਾਈ ਆਰੂ ਰਾਮ। ਤਾਂ ਸੋ ਕਹਤ ਭਇਆ ਸਤਿ ਬਚਨ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਬ ਏਕ ਨਗਰ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੋ ਅਪਨੀ ਲੋੜ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕਰ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹਾਤ ਕੋ ਹਜਾਰ ਰੁਪਈਆ ਆਨ ਦੀਆ ਭਾਈ ਆਰੂ ਰਾਮ ਕੋ, ਤੇ ਕਹਤ ਭਇਆ, ਹੇ ਭਾਈ ਹਜਾਰ ਕੀ ਕਣਕ ਖ੍ਰੀਦ ਲੈਵੋ ਭਲਕ ਨੂੰ ਪਰ ਦੇਣੀ ਪਿਨਾ। ਸੋ ਜਬ ਖ੍ਰੀਦੀ ਦੂਣੇ ਕਰ ਗਈ ਦੋ ਹਜਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਤਬ ਤਿਸ ਸਾਹ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਕੋ ਸੌ ਦੇ ਕੇ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋਏ ਤੇ ਆਪ ਭੀ ਸੁਖੀ ਹੂਏ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਸ;: ੨। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਿੰਘੇ ਜਨ ਕੇ ਦਾਲਦ ਹਰਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨ ਪੰਦ੍ਰਵੇ ਧਿਆਇ। (੧੫)। ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੋ ਭਾਈ ਲੇਲੇ ਰਾਮ ਦੇ ਚੇਲੇ ਮਿਨਿਆਰੇ ਭਾਈ ਮੂਲੇ ਰਾਮ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲ ਮੈ ਰਹਿਤੇ ਸੇ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੈ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਰਹਿਤਵੰਤ ਸੇ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਜਬ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਹਰਾ। "ਰੱਜਬ ਰਤੀ ਰਹਤ ਦੀ ਮੋਪੈ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ। ਈਹਾਂ ਲੋਕ ਖਿਦਮਤ ਕਰੈ ਆਗੇ ਖੁਸੀ ਖੁਦਾਇ"। ੧।

ਸੋ ਤਿਨ ਕੀ ਐਸੀ ਹੀ ਅਵਸਥਾ ਭਈ, ਜਗਤ ਜੀਵ-ਜਾਲ ਪਰਮ ਆਦਰ ਕਰਤੇ ਭਏ ਹੇਮੇ ਰਾਮ ਦਾ। ਸੋ ਜਗਤ ਕੀ ਮਾਣ ਕੋ ਦੁਖਦਾਈ ਜਾਣ ਕਰ, ਮਨ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰਤ ਭਏ, ਜੋ ਇਹੀ ਅਸਾਨੂੰ ਅੰਤ ਨੂੰ ਦੁਖ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੈ, ਕਿਉਂ। ਲੋਕ ਮਾਨਤਾ ਅਗਨੀ-ਸਮ ਹੈ ਤਪ ਜਪ ਬ੍ਰਤ ਰੂਪੀ ਬਨ ਕਉ ਦਾਹ ਕਰਨ ਹਾਰੀ ਹੈ। ਜਗਤ ਆਦਰ ਅੰਤ ਨੂੰ ਅਨਾਦਰ ਹੈ। ਜਗਤ ਸੁਖ ਸੋਈ ਉਲਟ ਕੇ ਦੁਖ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਜਗਤ ਮੈਨ ਇਹੀ ਪਰਮ ਨਿਰਧਨ ਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜਗੀਰੀ ਅਮੀਰੀ, ਖਰਾਬੀ ਛੁਟਾਈ ਹੈ। ਮੁੰਦਰ ਕਮੁੰਦਰ ਹੈ ਤੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੂ ਹੈ। ਇਨਟ ਮਹੋ ਜਾਣ ਸਭ ਭਲੇ। ਜਦਪ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਜੀ ਕੁਦਰਤਾ ਤੇ ਭੀ ਜਿਤੋਂ ਕੇ ਮਤ ਮੈ ਤਿਆਗ ਜੋ ਗਨ ਹੋਵੈ ਕਿ ਦੋ ਸੰਗ ਦੋਖ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੈ ਕਿਆ ਸਤ ਰਜ ਤਮ ਰੂਪ ਜੋ ਘੁਮਰ ਘੇਰ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਮੈ ਇਸ ਤੇ ਜੋ ਪਾਰ ਪਏ ਹੈਂ ਇਹ ਸੰਸਾ ਮੈ ਤਿਨ ਸਿਉ ਨਿਵਿਰਤ ਕਰੂੰ ਪੁਛ ਕਰ। ਐਸੇ ਮਨ ਮੈਂ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤੇ

ਰਹੇ ਤੇਊ ਕਾਲ ਤਬ ਮਨ ਮੈ ਇਹੁ ਠੀਕ ਆਈ ਜੋ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਜਾਵੈ ਜਿਸ ਤੇ ਆਜ ਤਿਨ ਕਉ ਬਿਨਾ ਕਲਾਤਾਰ ਹੀ ਹੋਰ ਕਿਆ ਕੀ ਸਮਤਾ ਦੇਖੀਏ। ਐਸੇ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਜਾਣ ਕਰਿ ਤੁਨ ਕ੍ਰਤਿ ਤਿਹਾਂ ਤੇ ਤੇਟਈਐ ਕੇ ਆਏ ਧੂਮਸਾਨ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਤੇ ਸਰਬ ਸੰਤਨ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਦੁਆਰੇ ਪਰ ਆਏ ਠਾਢੇ ਭਏ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਵੈਰਾਗ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਚੇਤਤਾ ਹੂਆ ਅਪਨੀ ਸੁਫਲਤਾ ਹੇਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਉ ਆਇ ਮਿਲੇ। ਤਥਾ ਆਇ ਪਰ ਭੀਤਰ ਨਾ ਗਏ। ਜੋ ਆਗੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਸਪਫਾ ਸੰਤੋਖ ਰਾਮ ਕਾ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇਈ ਘਾਰਤਾ [ਕਰਤਾ]/ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਸਾਧ। ਪੂਰਬ ਕਥਾ ਭੀ ਜਿਸ ਕੀ ਕਹ ਆਏ ਹਾਂ। ਜੋ ਕਰ ਲੇ ਕੇ ਘਾਰਤਾ ਕਰਤੇ ਮਰੇ ਬਿਨਾ ਤੀਜਾ ਮਨੁਖ ਜਾਏ ਸੁ ਨੀਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਭੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਮਾਨੁਖ ਸਾਸਨਾ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਲਛਮਨ ਵਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਭੀਤਰ ਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ "ਅਨੀਤ ਦਾਸਾਂ ਨਹਿ ਭਾਏ"। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜਨ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਜਾਣਤ ਭਏ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਮਧੁਰ ਬਾਣੀ ਕਹ। "ਆਇ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਬਾਹਰਾ ਬਠੋਹਿਆਂ ਨਿਸੰਕ ਚਲਿਆ ਆਓ। ਤੇ ਜੋ ਪੁਛਣਾ ਹਈ ਪੁਛ ਲੈ ਇਹ ਅਸਾਹਾ ਆਪਣਾ ਬਾਲਕਾ ਹਈ ਸੰਸਾ ਨਾ ਕਰ"। ਇਹ ਤੋ ਮੂਲ ਹੈ ਸੰਤ ਬਚਨ। ਟੀਕਾ। ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਬੋਲਣ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮਤਾ ਸਿਧ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਥਮੇ ਜੋ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੁਛਣਾ ਹਈ ਸੋ ਨਿਸੰਕ ਪੁਛ ਲੈ ਭਾਈ ਹੇਮੇ [illegible] ਹਿਰਦੇ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਸਮਝ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸਾਹ ਕਰੇ ਗੁਮਾਸਤੇ ਕੋ ਨਿਕਟ ਆਇਆ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋ ਜੋ ਤੇ ਦਾਮ ਚਾਹੀਅਨ ਤੇ ਤੇ ਦਾਮ ਲੇਵੈ ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਜੈਸੇ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਭਾਈ ਹੇਮਾਰਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਤਾਂ ਭੀਤਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੇ ਭਏ ਚਰਨਾ ਪਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰਿ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਜੀ ਮੈਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਹੋ ਜੋ ਜਗਤ ਕੀ ਮਾਨ ਤਰਕੋਂ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਆਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਕੈਸੇ ਕਰੋ। ਜੈਸੇ ਆਪ ਕਹੋ ਤੈਸੇ ਕਰਾਂ ਜੀ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਸੁਨੋ ਸਾਧ ਜੀ ਆਪਣਾ ਕਿਛ ਨਹੀ ਮੰਨਣਾ ਜੇ ਕਰ ਮੰਨੋਗੇ ਤਾਂ ਬੜਾ ਦੁਖ ਪਾਵੋਗੇ। ਤੇ ਸਰੀਰ ਆਦੀ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਕਾਲ ਕਾ ਗਰਾਸ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਆਦਰ ਅਨਾਦਰ ਮੈ ਸਮ ਰਹਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਬਲ ਕਰਿ ਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਸਮ ਰਹਿਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਨਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸਾਧ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਸਤਕਾਰ ਹੈ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਵੋਂ ਕਰ ਅਥਵਾ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕਰ ਸੋ ਭਗਵਤ ਸੰਬੰਧੀ ਗੁਣਾ ਕਾ ਸਮਝਣਾ। ਪ੍ਰਥਮੇ ਤੋ ਹਰੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜਪਣੇ ਕੀ। ਤੇ ਧਰਮ, ਧੀਰਜ, ਵੀਚਾਰ, ਸਤ, ਸੰਤੋਖ ਵਿਵੇਕ, ਗਿਆਨ, ਵੈਰਾਗ, ਮੋਖ, ਦਿਆ, ਸਮਦਮ ਖਿਮਾ ਆਦ ਅਤੇ ਸਮਤਾ ਮਨ ਆ ਜੈ ਕਾ ਨਿਰੋਧ ਨਾਮ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨ ਮਿਠਾ ਬੋਲਣਾ ਕਪਟ ਤੇ ਰਹਿਤ। ਨਿਵਾਂ ਚਲਣਾ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜੋ ਕੈਸੇ ਸੰਤ ਅਸਥਾਨ ਧਰ ਬੁਹਾਰੀ, ਲੀਪ ਆਦਿਕ, ਪੁਨਾ ਜਲ ਭੋਜਨ ਤੇ ਪਾਤ੍ਰਾਂ ਕੋ ਪਖਾਲਣੇ, ਚਰਨ ਚਾਂਪਣੇ ਬ੍ਰਿਧ ਸੰਤੋ ਕੇ। ਨਾਮ ਕਾ ਜਪਣਾ ਕਪਟ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕੇ। ਵਡਭਾਗੀ ਸੇਵ ਕਰਨ। ਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਗੁਣੋ ਕੀ ਕਥਾ ਕਰਨੀ ਅਰ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਗਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰ [illegible]

ਕਰਣੇ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਸੁਣਨੇ ਨਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਬੈਠ ਕਰ। ਤੋ ਸਭ ਕਾ ਮੂਲ ਹਰੀ ਕੇ ਭਜਨ
ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ਹੇ ਭਾਈ ਸਵਰਨ ਰਾਮ ਜੀ । ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਸੇਵਾ ਪੂਜਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣੋਂ ਕੀ ਹੈ।
ਇਸ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਨਿਰਗੁਣ ਰਾਮ ਗੁਣਹਿ ਵਸ ਹੋਈ।"
ਤਾਤਪਰਜ ਇਹ ਜੋ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸਰਗੁਣ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰਕੇ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਵਸ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ
ਤੈਸੇ ਹੀ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਣੇ ਕਰ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਸਰਗੁਣ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੁਣੋ
ਜੈਸੇ ਧਨੌਟੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਜੀ ਕੇ ਦਾਸ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਜੀ ਕੀ
ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਥਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਧਨੇ ਜੀ ਕੇ ਹਰਟ
ਚਲਾਵਣੇ ਨਾਲੇ ਕ੍ਰਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਪਾਣੀ ਲਾਵਣਾ ਤੇ ਬੈਲਾਂ ਨੂੰ ਘਾਸ ਆਦੀ ਪਾਵਣੇ ਗਊਆਂ ਚਰਾਵਣੀਆਂ।
ਕੌਣ ਕੌਣ ਵਾਰਤਾ ਕਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮਾਦੀ ਗੁਣੋਂ ਅਧੀਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਕਰਤਤ ਕਰਤਾ । ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਮਾਨ ਗੁਣੋ
ਕੀ ਜਾਨਣੀ ਹੈ ਸਾਧ ਜੀ। ਇਸੀ ਤੇ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਰਾਮ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਅਸਾਵਰੀ। "ਜੇ ਕੋਈ
ਕਿਸੇ ਕੀ ਮਾਨ ਕਰੇਂਦਾ ਸੋ ਮਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਗਲ ਕੀ। ਮੂਰਖ ਮਨ ਮਾਨ ਅਪਨੀ ਕਉ ਮਾਨੇ ਸਮਝੈ ਨਾ
ਘਾਤ ਅਸਲ ਕੀ। ਗੁਨ ਔਗਨ ਕੀ ਸਕਤ ਜੋ ਪਾਈ ਸੋ ਸਕਤਿ ਹੈ ਰਾਮ ਅਟਲ ਕੀ। ਕਰਮਾ ਕੀ
ਮਾਰ ਅਪਨੀ ਜੋ ਮਾਨੇ ਤਿਸ ਹੋਇ ਸਜਾਇ ਅਸਲ ਕੀ"। ੧ ।ਇਕ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਣਾ ਇਹ ਜੋ
ਪੈ ਭੁਲਾਈਆਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹੁ ਕਥੀ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਵਣੀਆਂ ਜੋ ਮੈਂ ਇਹੁ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹੁ ਮੈਂ ਕਰੋਂਗਾ
ਅਥਵਾ ਮੈ ਐਸਾ ਹੋ ਇਹੁ ਕਥੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਜੋ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀ ਕੋਈ ਵਾਰਤਾ ਕਹਿਨੀ ਭੀ ਹੋਵੇ।
ਤਦ ਹੇਮਾ ਵਾ ਦਾਸ ਕਮਿ ਦੇਣਾ ਇਤ ਆਦੀ। ਇਹ ਮੈ ਕਾ ਭੇਜਾ ਹੀ ਰਿਦੇ ਸੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਹੋ ਹੇ
ਸੰਤ ਜੀ। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਵਾਕ। "ਹਉ ਹਉ ਮੈਂ ਮੈਂ ਵਿਚੋ ਖੋਵੈ। ਦੂਜਾ ਮੇਟੈ ਏਕੋ ਹੋਵੈ"।
ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਧਾਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ,ਜੋ ਧੰਨ
ਹੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ। ਅਬ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਸੰਸਾ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾ
ਕਰ ਅੰਧਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਸਹਿਤ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਹੇ ਸੁਆਮੀ
ਜੀ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੋ ਅਰ ਜੀਆਂ ਕੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸਾਂ ਜਨਮ ਧਾਰਿਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ
ਆਪ ਕੋ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰੇ। ਜਬ ਤੀਕ ਜੀਵਤ ਰਹੇ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਤਬ ਤਕ ਹੇਮਾ
ਦਾਸ ਅਥਵਾ ਟਹਲੀਆ ਆਪ ਕੋ ਕਹਤੇ ਰਹੇ ਹੈ ਮੈਂ ਕਰਕੇ ਨਾ ਪੁਨਾ ਕਹਾ ਪੁਨਾ ਆਪ ਨੂੰ ਮੈ ਇਹ
ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹ ਮੈਂ ਹਾਂ ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੈ। ਸੋ ਐਸਾ ਨਾਉਚਾਰਨ ਕਦੇ ਕਹੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਾਨ
ਆਦਿਕ ਵਿਕਾਰ ਰੂਪ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੋ ਸੁਖੇਨ ਗੋਪਦ ਕੀ ਨਿਆਈ ਲੰਘ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਐਸਾ ਮਾਨ ਹੈ
ਅਜਗਰ ਸਰਪਵਤ ਹੈ ਗ੍ਰਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਕਬੀਰ ਮਾਇਆ
ਤਜੀ ਤਾਂ ਕਿਆ ਭਇਆ ਜੋ ਮਾਨ ਤਜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਇ। ਮਾਨ ਮੁਨੀ ਮਨ ਵਰ ਗਲੇ ਮਾਨ ਸਭੈ ਕਉ
ਖਾਇ"। ੧ । ਜੋ ਕਨਿਕ ਕਾਮਨੀ ਕਾ ਤਿਆਗ ਹੈ ਸੋ ਕਿਰੰਤ ਤਿਆਗੀ ਹੈ, ਕਿਆ ਅਲਪ
ਜੋ ਮਾਨ ਕਾ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਸੋ ਦੀਰਘ ਤਿਆਗੀ ਹੈ , ਕਿਆ ਵਡਾ, ਐਸੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਰ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ।

ਮਾਨ ਤ੍ਰਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਛਿਨ ਅਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਦੇਹ ਹੋਰੀ ਆਦੀ ਸੋ ਪੂਰਣ ਦੀਰਘ ਦਰਸ਼ੀ ਤਿਆਗਿਓ ਮੇ ਪਰਮਤਿਆਗੀ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੇ ਮਾਨ ਕਉ ਸੁਖੇਨ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਤਰ ਜਾਤੇ ਭਏ ਨਿਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਦਾਸ ਲਿਖੈ। ਏਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕੇਤੀ ਬੇਰ ਭਾਈ ਹੇਮੇ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤੋ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਧਰਿਆ ਹੈ। ਹੇ ਸੰਤੋ। ਸਾ: ੧ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲਿਖੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮੇ ਮਾਨ ਤਿਆਗਣੋ ਬਰਨੰ ਪੰਦ੍ਰਵੇ ਧਿਆਇ। (੧੫)।

ਪੁਨਾ ਕੇਊ ਕਾਲ ਊਹਾ ਹੀ ਰਹਤੇ ਭਏ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਨਿਕਟ। ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਜੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਕਲਿਆਣ ਰਾਮ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਰਖੇ ਕੇ ਗੁਰੂ। ਭਾਈ ਕਿਸਨ ਦਾਸ ਜੀ ਰਬਾਬੀ ਨਾਲੇ ਹਕੀਮ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਭੀ। ਜੈਸਾ ਵੈਰੀ ਕੀ ਕਾਫੀ ਜੀ ਜਿਨਾ ਉਚਾਰੀ ਹੈ। ਕਾਫੀ। ਤੁਧ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਮੇਰੀ। ਆਇਓ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਨ ਮੈ ਤੇਰੀ। ਕਾਟੋ ਮੇਰੇ ਪਗ ਕੀ ਬੇਰੀ। ਮੇਰੀ ਅਰਜ ਕਾਨ ਧਰਣਾ ਭੀ ਹੋਸੀ। ੧ । ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਾਈ ਕਰੋ ਮੇਰੀ ਕਾਰੀ। ਮੈ ਭੀ ਹਾਂ ਭੁਨ ਅਵਗੁਣਿਆਰੀ। ਇਕ ਪਲ ਜੇ ਤੁਸਾਂ ਮਨੋ ਰਾ ਵਿਸਾਰੀ ਉਸੇ ਪਲ ਘੜੀ ਸਾਡਾ ਮਰਣਾ ਭੀ ਹੋਸੀ। ੨ । ਅਵਗੁਨ ਮੁਝੇ ਅਸੇਖ ਕਰੋੜੀ ਬਰਨਨ ਨਾ ਸਾਕਾ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੀ ਬੇਰੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਬਰਨੇ ਮਤ ਨਹੀ ਹੋਰੀ। ਇਹ ਅਜਨ ਤੁਧ ਜਰਣਾ ਭੀ ਹੋਸੀ। ੪ । ਕਿਸਨਾ ਪਤਿਤ ਪਇਆ ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ। ਹੋਰ ਨ ਕੋਈ ਆਸ ਮਨ ਘਰ ਤੇ। ਅਸਾਡਾ ਛੁਟਣਾ ਤੁਮਰੇ ਵਰਤੇ। ਇਹੁ ਦਾਨ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਭੀ ਹੋਸੀ। ੫ । ਰੋਜ ਸਭੀ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਏਕ ਸਮੇ ਲੰਗਰ ਮੇਂ ਇਕ ਸਭ ਪਰ ਬੈਠ ਕਰ ਇਹੁ ਤੀਨ ਸੂਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਦੇ ਸੇ। ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਜਬ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕ ਕਰ ਉਠੇ ਤਿਸ ਸਮੇ ਭਾਈ ਕੇਸਨ ਰਾਮ ਜੀ ਪਾਤ੍ਰ ਮਾਰਜਣ ਕਰਣ ਲੀਏ ਲੈਣ ਲਗੇ। ਤਬ ਸੰਤ ਨਾ ਦੇਤੇ ਭਏ।
ਅਰ ਕਹਤ ਭਏ ਸੁਨੋ ਸਾਧ ਜੀ ਇਸ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਇਹੁ ਸੁਭਾਵ ਪੜ ਜਾਤਾ ਹੈ ਔਰ ਪਾਸ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਣ ਕਾ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਮਨ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਆਲਸ ਕਾ। ਜੇ ਆਪਣਾ ਪਾਤ੍ਰ ਹੀ ਨ ਮਾਂਜਿਆ ਤਾਂ ਤਿਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕੀ ਪੁਰਖਾਰਥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਨ ਊਪਰ ਸਾਧ ਖਬਰਦਾਰੀ ਰਖਦੇ ਹੈਂ। ੧ । ਐਸੇ ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸੰਤੋਂ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਲੇ ਕਰਿ ਸਾਹ ਜੀਵਣੇ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਚਰਣਾ ਪਾਸ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਤੀ ਭਈ। ਤਬ ਵਿਦਾ ਸਮੇ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਜੀ ਭਾਈ ਰੌਸਨ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਮਘਿਆਣੇ ਮੇ ਤਿਸ ਸੰਤ-ਅਸਥਾਨ ਬੈਠ ਕਰ ਸੇਵਾ ਤੁਸਾਂ ਕਰਣੀ ਜੀ। ਤਾਂ ਸਰਧਾਣ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ, ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ, "ਜੀ ਗਰੀਬਨਿਵਾਜ ਹੇਮੇ ਨੂੰ ਜਿੰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਸੀ ਸੋ ਸਤ ਬਚਨ ਹੈ, ਹੇਮੇ ਤੋ ਸੇਵਾ ਕਰਣੀ ਹੈ"। ੨ । ਤਬ ਜੇ ਤਿਸ ਧਰਮਸਾਲੇ ਇਸਥਿਤੀ ਕੋ ਪਾਵਤੇ ਭਏ। ਸੇਵਾ ਧਰਮ ਮੇ ਜੋ ਨਿਪੁੰਨ ਹੈ, ਤ੍ਰਿਆ

ਮਾਨ ਤਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਤਿਹ ਪ੍ਰਛਿਨ ਅਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਦੇਹ ਹੋਰ ਆਦੋ ਸੋ ਪੂਰਨ ਦੀਰਘ ਦਰਸ਼ੀ
ਤਿਆਗਣੇ ਮੇ ਪਰਮਤਿਆਗੀ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੇ ਮਾਨ ਕਉ ਸੁਖੇਨ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਤਰ ਜਾਤੇ ਭਏ ਸਤਿ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਦਾਸ ਲਿਖੈ। ਏਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕੇਤੀ ਬੇਰ ਭਾਈ ਹੇਮੇ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ
ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤੋ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾਇ ਵਿਚ ਧਰਿਆ ਹੈ। ਹੇ ਸੰਤੋ। ਸਾ: ੧ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮੇ ਮਾਨ ਤਿਆਗਣੋ ਬਰਨੋ ਪੰਦ੍ਰਵੋ ਧਿਆਇ। (੧੫) ।
ਪੁਨਾ ਕੇਤੂ ਕਾਲ ਉਹਾ ਹੀ ਰਹਤੇ ਭਏ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਨਿਕਟ । ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਜੀ
ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਕਲਿਆਣ ਰਾਮ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਰਖੇ ਕੇ
ਗੁਰੂ। ਭਾਈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਜੀ ਰਾਗੀ ਨਾਲੇ ਹਕੀਮ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਭੀ। ਜੈਸਾ ਵੈਰੀ ਕੀ ਕਾਫੀ
ਦੀ ਜਿਨਾ ਉਚਾਰੀ ਹੈ। ਕਾਫੀ। ਤੁਧ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਮੇਰੀ। ਆਇਓ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਨ
ਮੈ ਤੇਰੀ। ਕਾਟੋ ਮੇਰੇ ਪਗ ਕੀ ਬੇਰੀ। ਮੇਰੀ ਅਰਜ ਕਾਨ ਧਰਣਾ ਜੀ ਹੋਸੀ। ੧ । ਹੁਣ
ਤੁਸੀਂ ਕਾਈ ਕਰੋ ਮੇਰੀ ਕਾਰੀ। ਮੈ ਭੀ ਹਾਂ ਫੂਨ ਅਵਗੁਣਆਰੀ। ਇਕ ਪਲ ਜੇ ਤੁਸਾਂ ਮਨੋ ਹਾ
ਵਿਸਾਰੀ ਉਸੇ ਪਲ ਘੜੀ ਸਾਡਾ ਮਰਣਾ ਭੀ ਹੋਸੀ। ੨ । ਅਵਗੁਨ ਮੁਝੇ ਅਸੰਖ
ਕਰੋੜੀ ਪਤਨ ਨਾ ਸਾਕਾ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੀ ਬੇਰੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਧਰਨੇ ਮਤ ਨਹੀ ਹੋਰੀ।
ਇਹ ਅਜਰ ਤੁਧ ਜਰਣਾ ਜੀ ਹੋਸੀ। ੪ । ਕਿਸ਼ਨਾ ਪਤਿਤ ਪਇਆ ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ।
ਹੋਰ ਨ ਕੋਈ ਆਸ ਮਨ ਧਰ ਤੇ। ਅਸਾਡਾ ਛੁਟਣਾ ਤੁਮਰੇ ਵਰਤੇ। ਇਹੁ ਦਾਨ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜੀ
ਹੋਸੀ। ੫ । ਰੋਜ ਸਭੀ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਏਕ ਸਮੇ ਲੰਗਰ ਮੇਂ ਇਕ
ਸਫ ਪਰ ਬੈਠ ਕਰ ਇਹੁ ਤੀਨ ਸੁੱਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਤੇ ਸੇ । ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ
ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਜਬ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕ ਕਰ ਉਠੇ ਤਿਸ ਸਮੇ ਭਾਈ
ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਜੀ ਪਾਤ੍ਰ ਮਾਰਜਣ ਕਰਣ ਲੀਏ ਲੈਣ ਲਗੇ। ਤਬ ਸੰਤ ਨਾ ਦੇਤੇ ਭਏ।
ਅਰ ਕਹਤ ਭਏ ਸੁਨੋ ਸਾਧ ਜੀ ਇਸ ਕਾ ਸਿੱਧਾਂਤ ਜੋ ਇਹੁ ਸੁਭਾਵ ਪੜ ਜਾਤਾ ਹੈ ਔਰ ਪਾਸ ਤੇ
ਸ਼ੇਵ.. ਕਰਵਾਣ ਕਾ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਮਨ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਆਲਸ ਕਾ। ਜੋ ਅਪਣਾ ਪਾਤ੍ਰ ਹੀ ਨ
ਮਾਂਜਿਆ ਤਾਂ ਤਿਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕੀ ਪੁਰਖਾਰਥ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਨ
ਊਪਰ ਸਾਧ ਖਬਰਦਾਰੀ ਰਖਦੇ ਹੈਂ। ੧ । ਐਸੇ ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸੰਤੋਂ ਤੇ
ਖੁਸ਼ੀ ਲੇ ਕਰਿ ਸਾਹ ਜੀਵਣੇ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਤੀ ਭਈ। ਤਬ ਵਿਦਾ ਸਮੇ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ
ਜੀ ਭਾਈ ਰੋਸਨ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਮਘਿਆਣੇ ਮੇ ਤਿਸ ਸੰਤ-ਅਸਥਾਨ ਬੈਠ ਕਰ ਸੇਵਾ ਤੁਸਾਂ ਕਰਨੀ
ਜੀ। ਤਾਂ ਸਰਧਾਣ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ, ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ, "ਜੀ ਗਰੀਬਨਿਵਾਜ ਹੇਮੇ ਨੂੰ ਜਿੰ
ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਸੀ ਸੋ ਸਤ ਬਚਨ ਹੈ, ਹੇਮੇ ਤੋ ਸੇਵਾ ਕਰਣੀ ਹੈ"। ੨ । ਤਬ
ਕੇ ਤਿਸ ਧਰਮਸਾਲੇ ਬਿਸਖਿਤੀ ਕੋ ਪਾਵਤੇ ਭਏ । ਸੇਵਾ ਧਰਮ ਮੈ ਜੋ ਨਿਪੁਨ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਆ

ਭੀ ਉਠੇ ਜੋ ਇਹ ਬੁਰਜ ਗਿਰਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਨਾ ਉਠੇ ਤੇ ਥੰਮਾ ਪਰੇ ਜਬ ਹਟਿਆ ਤਾਂ ਬੁਰਜ ਗਿਰ ਪੜਿਆ। ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਚਿਤ ਆਇ ਗਇਆ ਉਸ ਦੇ ਹੇਠ ਦਬੇ ਗਏ। ਅਪਣਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਐਸੇ ਸਹਾਈ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹੈਂ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਵਾਲਾ ਥੰਮ ਕਹਿਆ ਹੈ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ। ਸਾ: ੩ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਭਾਈ ਥੰਮੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨ ਖੋੜਸੋ ਧਿਆਇ। ੧੬ ।

ਭਾਈ ਹਜਾਰੀ ਕੇ ਚੇਲੇ ਬਾਗੀ ਭਾਈ ਲੋਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੀ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰਿ ਹਰੀ ਸਿਮਰਨ ਕਾ ਮਾਰਗ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਪੁਨਾ ਕਹਿਤ ਭਏ "ਹੇ ਭਗਵਨ, ਕਾਮਾਦਿਕ ਕੈਸੇ ਜੀਤੀਏ। ਅਰ ਕੈਸੇ ਸਾਂਤ ਆਵੇ ਸੁ ਉਪਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਜਾਤੇ ਕਹਿਣੇ ਜੋਗ ਹੋ"। ਤਬ ਹਰਿਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਸੁਵਣਾ ਮਾਤ੍ਰ ਜਤਨ। ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ਗੁਰਵਾਕ। "ਤੀਖਨ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭ ਧਿਆਈਐ। ਹਰਿਹਾਂ ਮਹਾਂ ਬਿਖਾਦੀ ਘਾਤ ਪੂਰਨ ਗੁਰ ਪਾਈਐ।" ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਇਹੁ ਜੋ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਜੋਰ ਕਰ ਜਸ ਪ੍ਰਭੂ ਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਬਾਣ ਸਿਮਰਣ ਰੂਪ ਚਲਾਵਣਾ ਕਰੀਏ। ਤਾਂ ਬਡੇ ਬਿਖਾਦ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪ ਝਗੜੇ ਕੇ ਪਾਵਣ ਹਾਰੇ ਜੋ ਕਾਮਾਦੀ ਹੈ ਐਸੇ ਤਿਨ ਕਾ ਘਾਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਪੂਰੇ ਦਵਾਰਿਓ। ਅਥਵਾ ਘਾਤ ਕਹੀਏ ਤਿਨ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਦਾਵ ਪਾਈਤਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਤੇ ਸਤਸੰਗ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਸਿਥਲ ਹੋ ਕਰ ਵੇਸ ਇਨ ਕਾ ਬਦਲ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੁਭਾਵਕ। ਸੋ ਕੈਸੇ? ਜੈਸੇ ਚੋਰ ਤੇ ਸਾਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਸਾਈ ਤੇ ਦਇਆਵੰਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਰ ਕ੍ਰਾਮੀ ਤੇ ਜਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਧੀਰਜੀ ਤੇ ਖਿਮਾਵੰਤ ਹੋ ਸੁਨੋ ਹੇ ਸੰਤੋ ਸਰਬਥਾ ਇਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੈਤੀ: ਮਨ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਸੋਈ ਕਾਮ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਸੁਧਵੰਤ। ਜੋ ਸਤਸੰਗ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਭੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਕਾਮਨਾ ਇਹੀ ਰਹਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਵੇਂ ਮੈ ਹਰੀ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਾਂ ਜੈਸੇ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ। "ਪੀਵਤ ਕਬੀਰਾ ਛਕ ਰਹਿਆ, ਜੋ ਪੀਵਨ ਕੀ ਆ[illegible] ਇਹ ਤੋ ਇਸ ਮੈ ਕਾਮ ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਅਪਨੇ ਮਨ ਹੀ ਪਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਬੁਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤ ਜੈਸੇ ਦੂ[illegible] ਹੋਵੇ ਤੈਸੀ ਕਹੋ ਇਹ ਕ੍ਰੋਧ ਉਸ ਮੈ ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਲੋਭ ਭਜਨ ਕਾ ਤੇ ਨਿਤ ਸੇਵਾ ਅਰ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕੇ ਸੁਵਣ ਮੰਨਨ ਕਾ ਪੁਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਬੀਰ। ਮੋਹ ਗੁਰਾਂ ਮੈ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਮੈ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ। ਪੁਨਾ "ਜੈਸੇ ਜੈਸੀ ਮੂੜ ਕੁਟੰਬ ਪ੍ਰਾਇਣ ਐਸੀ ਨਾਮੈ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਰਾਇਣਾ"। ਪੁਨਾ। "ਬਿਛੁਰਤ ਏਕ ਪ੍ਰਾਨ ਹਿਰ ਲੀਈ।" ਇਹ ਮੋਹ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਸਾਥ। ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਇਹ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦਾਸ ਹੋ ਤੇ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀਓਂ ਕੇ ਸਾਥ ਹਸੇ ਮੁਖ ਬੋਲਤਾ ਭੀ ਨਹੀ, ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਦਾ ਤੇ ਅਸੁਰ ਜਾਨ ਕਰਾ। ਜੋ [illegible] ਕੇ ਹੰਕਾਰ ਰਹਿਤਾ ਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਅਰ ਉਦਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਨਿਰਧਨ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕਾ ਪਿਆਰਾ; ਤਿਨ ਕੋ ਅਪਨਾ ਸਬੰਧੀ ਜਾਨਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਿਸ ਮੈ ਹੰਕਾਰ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ

ਕਾ ਸਮਨ ਹੈ। "ਜੋ ਇਹ ਦੂਤ ਮੋਹਿ ਬਹੁਤ ਸਤਾਵਤ ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਭਇਆ। ਕਰਹਿ ਬੇਨਤੀ ਰਾਖ ਠਾਕਰ ਤੇ ਹਮ ਤੇਰੀ ਸਰਨਾਇਆ"। ਪੁਨਾ। "ਜਮ ਤੇ ਉਲਟ ਭਏ ਹੈ ਰਾਮ। ਦੁਖ ਬਿਨਸੇ ਸੁਖ ਕੀਓ ਬਿਸ੍ਰਾਮ। ਬੈਰੀ ਉਲਟ ਭਏ ਹੈਂ ਮੀਤਾ। ਸਾਕਤ ਉਲਟ ਸੁਜਨ ਭਏ ਚੀਤਾ। ।੧। ਅਬ ਮੋਹਿ ਸਰਬ ਕੁਸਲ ਕਰ ਮਾਨਿਆ। ਸਾਂਤਿ ਭਈ ਜਬ ਗੋਬਿੰਦ ਜਾਨਿਆ। ੧। ਰਹਾਉ। ਤਨ ਮਹਿ ਹੋਤੀ ਕੋਟ ਉਪਾਧ। ਉਲਟਿ ਭਈ ਸੁਖ ਸਹਿਜ ਸਮਾਧ। ਆਪ ਪਛਾਨਹਿ ਆਪੇ ਆਪ। ਰੋਗ ਨ ਬਿਆਪੈ ਤੀਨੋ ਤਾਪ। ੨। ਅਬ ਮਨ ਉਲਟ ਸਨਾਤਨ ਹੂਆ। ਤਬ ਜਾਨਿਆ ਜਬ ਜੀਵਤ ਮੂਆ। ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੁਖ ਸਹਿਜ ਸਮਾਵਉ। ਆਪ ਨ ਡਰਉ ਨ ਅਵਰ ਡਰਾਵਹੁ ।੧੭। ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ। ਤਾਤ ਪਰਜ ਇਹ ਜੈਸੇ ਭਗਤਿ ਤੇ ਸਿੱਧਗਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਭਗਵਤ ਕੇ ਤੈਸੇ ਇਹੁ ਭੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਹੇਤ ਕਰ ਕੇ ਭਗਤਿ ਕੇ ਉਲਟ ਰੂਪ ਹੋਇ ਰਹਤੇ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੁਨੋ ਜੋ ਪੰਚ ਜੋ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਸੁਭਾਵ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋ ਜਾਤੇ, ਸਬਦ ਸਪਰਸ ਰੂਪ ਰਸ ਗੰਧੀ ਜੇ। ਪੁਨਾ, ਧਰਮ ਭਗਵਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਤਿਨ ਮੈ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਾਤੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਹਰਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਜਨੋ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਨੇਤ੍ਰ ਤਿਸ ਕੇ। ਤੇ ਸ੍ਰਵਣ ਹਰਿ ਗੁਰੂ ਜਸਿ ਕੀਰਤਨ ਅਥਵਾ ਕਥਾ ਕੋ ਸੁਨਾ ਚਾਹੁਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕਉ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ। ਅਰ ਬਿਅਰਥ ਬੋਲਣੇ ਤੇ ਨਾਮ ਹੀ ਜਪਿਆ ਚਾਹੁਤੀ ਹੈ। ਨਾਸਕਾ ਹਰਿ ਗੁਰੂ ਚਰਨੋ ਪਰ ਜੋ ਫੂਲ ਚੜੇ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਸੁਬਾਸ ਲੀਆ ਚਾਹੁਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਵਿਰ ਤੂੰ ਸਾਂਤਿ ਆਇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਸਰਬ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੋ ਕਰਿ ਇਹੁ ਜੀਊ ਮੁਕਤਿ ਪਦ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਸਾਧ। ਐਸੇ ਹਰਿ ਜਨਿ ਕੇ ਧਾਨ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਭਾਈ ਜੀ ਧਾਰਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਭੀ ਗੁਨ ਆਨ ਤਿਨਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ, ਨੀਵੇ ਆਸਥਾਨ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਜਲ ਆਨ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸੋ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਕੋ ਜੀਤੇ ਕਰਤ ਭਏ ਤੇ ਸਾਂਤ ਕੀ ਤੋ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਅਰ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਰਸੋ ਸੇ ਭੀ ਨਿਰਾਸ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ, ਜਿਸ ਕੇ ਸਿਰ ਮੈ ਹਾਥ ਪਦਮ ਫੇਰਤੇ ਭਏ ਤਿਸ ਕੋ ਆਪਨਾ ਸਰੂਪ ਹੀ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਅਨੇਕ ਹੀ ਸੀਖ ਜਿਨੋ ਨੇ ਗੁਰ ਜਸ ਆਦੀ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਲਲਤ ਪਦ ਰਚਨਾ ਕਰਿ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਜੋ ਤਥਾ ਜਾਨੋ ਹੈ ਸੰਤੋ। ਅਨੇਕ ਦੀਨਾ ਕੋ ਜਿਨਾ ਨਾਮ ਰਤਨ ਕਰਿ ਸਪਦਿ ਦਾਨ ਕਰਿਆ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੰਤ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋਏ। ਅਸਮਾਦੀ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੇ ਕਰ ਤੇ ਗੁਣਾ ਕੋ ਦਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਸਾ: ੧। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਕਾਮਾਦਿਕ <u>ਵਸੀਕਰਨ ਬਿਧਿ ਬਰਨੰਨ ਸਤਾਰਸਮੋ ਧਿਆਇ</u>। (੧੭)। ਏਕ ਕੋਊ ਪੰਡਤ ਕਹਿਤਾ ਜੀ ਜੋ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਚਲੋ ਤੀਰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਆਦ ਕੋ ਪਰ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਲੋਕ ਭੀ ਅਨੰਤ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ, ਸਾਸਤ੍ਰੋ ਮੈ ਭੀ ਜਿਨ ਕਾ ਬੜਾ ਮਹਾਤਮ ਕਹਾ ਹੈ। ਸਲੋਕ। ਦ੍ਵਾਦਸਵਾ ਜਨਮ ਸਿਤਪਾਪੀ ਪੀਤਵਾ ਜਨਮ ਸਤੋਤ ਭੁਜੀ। ਸਨਾਤਵਾ ਜਨਮ ਸਹਸਾਣੀ ਹੰਤੀ ਗੰਗਾ

ਕਲਜੁਗੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਕੇ ਦਰਸਨ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਸੌ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਪਾਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਦੋ ਸੈ ਜਨਮ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸਨਾਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਹਜਾਰ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ, ਪੁਰਾਣਾਂ ਕੇ, ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ।ਕਲ ਜੁਗ ਮੈ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਅਵਰ ਤੀਰਥਾਂ ਕਾ ਭੀ ਬਡਾ ਮਹਾਤਮ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਭੀ ਚਲੋ ਹੇ ਮੀਤ ਜੀ। ਤਾਂ ਸੁਨ ਕਰ ਮੀਤ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਦਿਜ ਪ੍ਰੰਗਵ ਜੀ। "ਤੀਰਥ ਹਮਰਾ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ। ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਅੰਤਰ ਗਿਆਨੁ"। ਸਾਧ,ਸੰਗਤ ਰੂਪੀ ਸਰੋ ਅਵਵਾ ਮਾਨਸਰ ਹੈ। ਤਿਸ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਮੋਦਰ ਹਰੇ ਵਾਸਦੇਵ ਏਹ ਜਿਸ ਮੇਂ ਜਲ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੇ ਤੀਰਥ ਮੇਂ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਤਨ ਸਨਾਨ ਖੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਮੀਨ ਵਤ। ਏਕ ਖਿਣ ਭੀ ਤਯਾਗ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਇਸ ਤੇ ਕਹੇ ਦਿਜ ਪ੍ਰੰਗਵ ਜੀ। "ਕਤ ਜਾਈਐ ਰੇ ਘਰ ਲਾਗੋ ਰੰਗ। ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਨ ਚਲਤ ਮਨ ਭਇਓ ਪਿੰਗ"। ਪੁਨਾ,"ਤੀਰਥ ਨਾਵਣ ਜਾਉ ਤੀਰਥ ਨਾਮ ਹੈ। ਤੀਰਥ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰ ਅੰਤਰ ਗਿਆਨ ਹੈ"। ਐਸੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਭਗਤਿ ਗਿਆਨੀ ਹੈਂ। ਤੀਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਦੇ ਅੰਦ੍ਰ ਹੀ ਉਸ ਸਬਦ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਤ ਕੇ ਜੋਤੀ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਭਏ ਇਕ ਮਹਾਂ ਤੀਰਥ ਤਿਨ ਕਾ ਐਸਾ ਮਹਾਤਮ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਬਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨੋ ਪੰਡਤ ਜੀ। ਬਿਲਾਵਲ ਮ: ੫ ।"ਐਸੀ ਦੀਖਿਆ ਜਨ ਸਿਉ ਮੰਗਾਂ। ਤੁਮਰਾ ਧਿਆਨੰ ਤੁਮਾਰੋ ਰੰਗਾ। ਤੁਮਰੀ ਸੇਵ ਤੁਮਾਰੇ ਅੰਗਾ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਜਨ ਕੀ ਟਹਿਲ ਸੰਭਾਖਨ ਜਨ ਸਿਉ ਊਠਨ ਬੈਠਨ ਜਨ ਕੇ ਸੰਗਾ। ਜਨ ਚਰ ਰਜ ਮੁਖ ਮਾਥੈ ਲਾਗੀ ਆਸਾ ਪੂਰਨ ਹਰ ਅਨੰਤ ਤਰੰਗਾ। ਜਨ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਮਹਿਮਾ ਜਨ ਕੇ ਚਰਨ ਤੀਰਥ ਕੋਟਿ ਗੰਗਾ। ਜਨ ਕੀ ਧੂਰ ਕੀਓ ਮਜਨ ਨਾਨਕ ਜਨਮ ਜਨ ਕੇ ਹਰੇ ਕਲੰਗਾ। ੨ ।"ਪੁਨਾ ਬਰਨ।"ਨਾਨਕ ਧੂਰ ਪੁਨੀਤ ਸਾਧ ਲਖ ਕੋਟਿ ਪਿਰਾਹੇ"। ਪੁਨਾ, "ਗੰਗਾ ਜਮਨਾ ਗੋਦਾਵਰੀ ਸੁਰਸਤੀ ਤੇ ਕਰਹਿ ਧਰ ਉਦਮ ਉਦਮ ਧੂਰ ਸਾਧੂ ਕੀ ਤਾਈ । ਕਿਲ ਵਿਖ ਮੈਲ ਭਰੇ ਪਰੇ ਹਮਰੈ ਵਿਚ ਹਮਰੀ ਮੈਲ ਸਾਧੂ ਕੀ ਧੂਰ ਗਵਾਈ"। ਐਸੇ ਐਸੇ ਅਨੰਤ ਮਹਾਤਮ ਭਰੇ ਪਰੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੁਤੀ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀਓ ਮੇ । ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਨ ਵਾਰਿਓ ਕੀ ਚਰਨ ਧੂਰੀ ਕੇ, ਹੇ ਬਿਪਰ, ਅਤ ਜਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਰਨ ਪਾਏ ਹੈਂ ਤਹਾਂ ਹੀ ਤੀਰਥ ਬਨੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜਮਨਾ ਦੀ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਚਰਨ ਰਜ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੀਏ ਉਦਮ ਕਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਕੈਸੇ । ਜਬ ਤੀਰਥ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਬਨਾਏਜੀਵੇ ਕੇ ਲੀਏ ਕਾਮਲ ਹੋਣ ਲੀਏ। ਤਬ ਤੀਰਥ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹੇ ਸਰਬ ਸਕਤ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਸਿਖੀ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਜੀਵਾਂ ਕਰਤਿਆਂ ਕੇ ਜੋ ਪਾਪ ਹੈ ਹਮਾਰੇ ਬੀਚ ਸੋ ਕੈਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗੇ ਪਾਪ ਹਮਾਰੇ, ਸੋ ਕਹੋ ਹੇ ਨਾਥ। ਤਬ ਸਮਰਥ ਸੁਆਮੀ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਕਹਤ ਭਏ, "ਹੇ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਆਦਿ ਤੀਰਥੋ,ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਪ ਮੇਰੇ ਜੋ ਨਿਹ ਕਿੰਚਨ ਨਿਰਵਾਸ ਮੀਤ ਸਜਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮੇਰੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਅਰ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਅਨੰਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ , ਤਿਨ ਕੇ ਚਰਨ ਰਜ ਜਬ ਤੁਮ ਕੋ ਛੂਹੇਗੀ ਤਬ ਤਤ ਕਾਲ ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਪ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੇ। ਜੈਸੇ ਬਾਰੂਦ ਕਾ ਅੰਬਾਰ ਅਗਨ ਬੀਚ ਕਰ ਤਤ ਕਾਲ

ਕਲਜੁਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਕੇ ਦਰਸਨ ਮਾਤ੍ਰ ਤੇ ਸੌ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਪਾਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਦੋ ਸੈ ਜਨਮ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸਨਾਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਹਜਾਰ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ, ਪੁਰਾਣਾਂ ਕੇ, ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ।ਕਲ ਜੁਗ ਮੈ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਅਵਰ ਤੀਰਥਾਂ ਕਾ ਭੀ ਬਡਾ ਮਹਾਤਮ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਭੀ ਚਲੋ ਹੇ ਮੀਤ ਜੀ। ਤਾਂ ਸੁਨ ਕਰ ਮੀਤ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਦਿਜ ਪੁੰਗਵ ਜੀ। "ਤੀਰਥ ਹਮਰਾ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ। ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਅੰਤਰ ਗਿਆਨੁ"। ਸਾਧ, ਸੰਗਤ ਰੂਪੀ ਸਰੀ ਅਰਵਾ ਮਾਨਸਰ ਹੈ। ਤਿਸ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਮੋਦਰ ਹਰੇ ਵਾਸਦੇਵ ਏਹ ਜਿਸ ਮੇਂ ਜਲ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੇ ਤੀਰਥ ਮੇਂ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਤਨ ਸਨਾਨ ਖੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਮੋਨ ਵ੍ਰਤ। ਏਕ ਖਿਣ ਭੀ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਇਸ ਤੇ ਕਹੇ ਦਿਜ ਪੁੰਗਵ ਜੀ। "ਕਤ ਜਾਈਐ ਰੇ ਘਰ ਲਾਗੋ ਰੰਗੁ। ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਨ ਚਲੈ ਮਨ ਭਇਓ ਪੰਗੁ"। ਪੁਨਾ, "ਤੀਰਥ ਨਾਵਣ ਜਾਉ ਤੀਰਥ ਨਾਮ ਹੈ। ਤੀਰਥ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰ ਅੰਤਰ ਗਿਆਨ ਹੈ"। ਐਸੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਭਗਤਿ ਗਿਆਨੀ ਹੈਂ। ਤੀਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਦੇ ਅੰਦ੍ਰ ਹੀ ਉਸ ਸਬਦ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਤ ਕੋ ਜੋਤੀ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਭਏ ਇਕ ਮਹਾਂ ਤੀਰਥ ਤਿਨ ਕਾ ਐਸਾ ਮਹਾਤਮ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਬਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨੋ ਪੰਡਤ ਜੀ। ਬਿਲਾਵਲ ਮ: ੫ ।"ਐਸੀ ਦੀਖਿਆ ਜਨ ਸਿਉ ਮੰਗਾਂ। ਤੁਮਰਾ ਧਿਆਨੁ ਤੁਮਾਰੋ ਰੰਗਾ। ਤੁਮਰੀ ਸੇਵ ਤੁਮਾਰੇ ਅੰਗਾ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਜਨ ਕੀ ਟਹਲ ਸੰਭਾਖਨੁ ਜਨ ਸਿਉ ਊਠਨੁ ਬੈਠਨੁ ਜਨ ਕੈ ਸੰਗਾ। ਜਨ ਚਰ ਰਜ ਮੁਖ ਮਾਥੈ ਲਾਗੀ ਆਸਾ ਪੂਰਨ ਹਰ ਅਨੰਤ ਤਰੰਗਾ। ਜਨ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਂ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਮਹਿਮਾ ਜਨ ਕੇ ਚਰਨ ਤੀਰਥ ਕੋਟਿ ਗੰਗਾ। ਜਨ ਕੀ ਧੂਰ ਕੀਓ ਮਜਨ ਨਾਨਕ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਹਰੇ ਕਲੰਗਾ। ੨ ।"ਪੁਨਾ ਬਰਨ।"ਨਾਨਕ ਧੂਰ ਪੁਨੀਤ ਸਾਧ ਲਖ ਕੋਟਿ ਪਿਰਾਹੇ"। ਪੁਨਾ, "ਗੰਗਾ ਜਮਨਾ ਗੋਦਾਵਰੀ ਸੁਰਸਤੀ ਤੇ ਕਰਹਿ ਧਟ ਉਦਮ ਉਦਮ ਧੂਰ ਸਾਧੂ ਕੀ ਤਾਈ । ਕਿਲ ਵਿਖ ਮੈਲ ਭਰੇ ਪਰੇ ਹਮਰੈ ਵਿਚ ਹਮਰੀ ਮੈਲ ਸਾਧੂ ਕੀ ਧੂਰ ਗਵਾਈ"। ਐਸੇ ਐਸੇ ਅਨੰਤ ਮਹਾਤਮ ਭਰੇ ਪਰੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੁਤੀ ਸਿਮਰਤੀਓ ਮੇਂ । ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਨ ਵਾਰਿਓ ਕੀ ਚਰਨ ਧੂਰੀ ਕੇ, ਹੇ ਬਿਪਰ, ਅਰ ਜਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਰਨ ਪਾਏ ਹੈਂ ਤਹਾਂ ਹੀ ਤੀਰਥ ਬਨੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜਮਨਾ ਦੀ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਚਰਨ ਰਜ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੀਏ ਉਦਮ ਕਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਕੈਸੇ । ਜਬ ਤੀਰਥ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਬਨਾਏ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਲੀਏ ਕਾਮਲ ਹੋਣ ਲੀਏ। ਤਬ ਤੀਰਥ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹੇ ਸਰਬ ਸਕਤ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਸਿਖੀ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਜੀਵਾਂ ਕਰਤਿਆਂ ਕੇ ਜੋ ਪਾਪ ਹੈ ਹਮਾਰੇ ਬੀਚ ਸੋ ਕੈਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੇਂਗੇ ਪਾਪ ਹਮਾਰੇ, ਸੋ ਕਹੋ ਹੇ ਨਾਥ। ਤਬ ਸਾਮਰਥ ਸੁਆਮੀ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਕਹਤ ਭਏ, "ਹੇ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਆਦੀ ਤੀਰਥੋ, ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਪ ਮੇਰੇ ਜੋ ਨਿਹ ਕਿੰਚਨ ਨਿਰਵਾਸ ਮੀਤ ਸਜਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਮੇਰੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਅਰ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਅਨੰਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ , ਤਿਨ ਕੇ ਚਰਨ ਰਜ ਜਬ ਤੁਮ ਕੋ ਛੂਹੇਗੀ ਤਬ ਤਤ ਕਾਲ ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਪ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗੇ। ਜੈਸੇ ਬਾਰੂਦ ਕਾ ਅੰਬਾਰ ਅਗਨ ਬੀਚ ਕਰ ਤਤ ਕਾਲ

ਅਰ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਹੋ, ਮੇਰਾ ਅਭਿਬੰਦਨਾ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ, ਹੇ ਸੰਤ ਸਜਣ ਜੀ। ਸਾ: ੧। ।
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰੁਸਾਰਥੇ ਗੁਰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਿਥਾਗ ਬਰਨਨੰ ਅਠਾਰਸਮੋ
ਅਧਿਆਇ। (੧੮।) ਏਕ ਸੁਦਾਰ ਝੰਗ ਕਾ ਥਾ, ਸਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਸੀ। ਸੋ ਭਾਈ ਜੀ
ਕੀ ਮਹਾ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਂਤਿ ਅਰਥ ਆਵਤਾ ਭਇਆ, ਦਰਸਨ ਕੋ। ਧੰਨ ਬਹੁਤ ਅਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਥਾਲ ਮੇ
ਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਸਾਤੋਂ ਕਾ ਸਮਦਾਇ ਲੇ ਕਰ ਸਾਥ ਜਿਨ ਕੇ ਨਗਰ ਮਹਾਜਨ ਸਈ ਸਦ ਹੈ। ਸੋ ਸੰਤ
ਸਜਣ ਨੇ ਜੁ ਆਵਤ ਸੁਨਾ ਤਬ ਭੀਤਰ ਸੇ ਕਿਵਾਰ ਸ੍ਰਿਖਲਾ ਸਹਤ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਮੈ
ਨਿਸਚੇ ਜਾਨਤ ਭਇਆ ਜੋ ਮੇਰੀ ਖਾਹਸ ਇਨ ਕੋ ਰੰਚਕ ਭੀ ਨਹੀਂ। ਜੈਸੇ ਅਵਰ ਕੋਈ ਭੇਖ ਮਾਤ੍ਰ
ਪੇਟੇ ਮਾਤ੍ਰ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ਤਥਾ ਏਹ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਣੀ ਤੈਸੇ ਦੇਖੀ।
ਪੁਨਾ ਬਚਨ ਸੁਨਣ ਅਰ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਕਾ ਅਭਿਲਾਖੀ ਹੋ ਕਰਿ ਬਾਹਿਰ ਸੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ।
ਕਿ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੁਝੇ ਦਰਸਨ ਦੀਜੀਏ ਜੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ
ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਧਿਆਨ ਪਰਾਇਣ ਭਏ ਅਰ ਕਿਵਾਰ ਕੇ ਬੰਧਨ ਨ ਖੋਲਤੇ ਭਏ। ਸਿਖ ਬਚਨ।
"ਹੇ ਗੁਰੋ ਸੰਤ ਤੋ ਮਾਇਆ ਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਸੋ ਕਿਉ ਡਰੇ ਮਾਇਆ ਤੇ ਅਰ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀਓ ਸੇ"।
ਉਤਰ। ਸੁਨੋ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰੇਮੀਰ ਹੇ ਸੋਇ ਸਮੇ ਉਤ੍ਰ ਅਤੇਰ ਭੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁਖ
ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਤ ਰਿਦੇ ਕਾ ਇਹੁ ਹੈ ਪਰਵਿਰਤੀ ਕਉ ਦੁਖ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਆਗਤ ਭਏ ਜੈ ਕਹਿਆ
ਹੈ। ਕਬੀਰ ਤੇ ਸਨਕਾਦ ਭਰਾਹੀ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਸਲੋਕ।
"ਜੇ ਤੂੰ ਤਾਰੂ ਪਾਨ ਤਾਂਹੂ ਪੁਛ ਤਿੜੰਨ ਕਲ। ਤਾਹੂ ਖਰੇ ਸੁਜਾਨ ਵੰਞਾ ਏਨੀ ਕਪਰੀ"।
ਜਦਪ ਇਸ ਕੋਆਂ ਲਹਰਾਂ ਕਉ ਲੰਘ ਜਾਨੇ ਕੋ ਸਮਰਥ ਭੀ ਹੈ ਤਉ ਭੀ ਤਿਆਗਤ ਹੀ ਭਏ
ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਜੋ ਅਪਨਾ ਸਾਰਾ ਧਨ ਭਜਨਾ ਨੰਦ ਕਾਹੇ ਧਨ ਪੀਛੇ ਕਾਹੇ ਕਉ ਛੋਡੀਏ
ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਜਨੋ ਕੇ ਪਰਾਏ ਪੀਛੇ। ਦੂਜਾ ਉਤਰ। ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪ੍ਰਭਵਾਨੋ ਕੋਊ
ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ ਹੈ ਜੋ ਜੇਤਾ ਬਲ ਚਲੇ ਤੇਤਾ ਪਰਵਿਰਤੀ ਕਾ ਤਿਆਗ ਹੀ ਕਰੇ ਤੌ ਭਲਾ ਹੈ।
ਹੇ ਗੁਰਮੁਖੋ। ਇਹ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਰੂਪਾ ਕੁਟਲਾ ਵਿਭਚਾਰਣੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਣਾ ਜੋਗ ਨਹੀਂ
ਜੋਗੀ ਕਉ ਜੋ ਜੋਗ ਪਦ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਣੇ ਕਾ ਪ੍ਰਯਤਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੇ ਵੇਮੁਖ ਹੋਣਾ ਹੀ ਪਰਮ
ਧਾਨ ਹੈ। ਚੌਥੇ ਕਿਛੂ ਲੋੜ ਨਹੀ। ਪੰਜਵੇ ਉਤਰ ਏਹ ਹੈ ਜੋ ਖਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੂਆ ਤਿਸ ਕੀ
ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭੀ ਹੈ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ"। ਅਰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੀਤਿ। ਤਬ ਸੋ ਰਾਜਾ ਕਹਤਾ ਭਇਆ ਅਪੁਨੇ
ਜਨੋ ਕੇ ਸਮਦਾਇ ਮੇਂ। ਜੋ ਸੁਰਸਰ ਨਦੀਆਂ ਕਾ ਪਸਚਮ ਮੇ ਗਵਨ ਹੈ ਕੋਈ ਬਡੀ ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ
ਤਿਨ ਕੀ ਹੋਤੀ। ਜੋ ਪੂਰਬ ਕੋ ਵਾਹਨ ਕਰੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਅਰ ਭਾਨੂੰ ਤਨੰਜਾ ਤਿਨ ਕੀ ਬਡੀ
ਕੀਰਤੀ ਹੈ ਲੋਕ ਲੋਕਾਂ ਮੇ ਇਹ ਤੋ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਹੈ। ਅਬ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਸੁਨੋ ਇਸ ਕਾ।
ਮਾਇਆ ਅਰ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀਓ ਕਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਇਹ ਤੋ ਪਸਚਮ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋਇ ਹੀ ਰਹਿਆ ਹੈ
ਜਾਤ ਕਾ। ਇਸੇ ਤੇ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋਇ ਰਹਿਣਾ ਇਹ ਪੂਰਬ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ ਗੰਗਾ ਜਮਨਾਵਤ।

ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਧੰਨ ਪੁਰਸ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੰਸਾਰ ਈਹਨਾ ਤੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈ ਤੇਈ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਦੋਹਰਾ।
'ਤੁਧ ਲਗ ਚੇਰੋ ਜਾਤ ਕਾ ਜਗ ਲਗ ਰਾਹੇ ਚਿਤ। ਜਰਮ ਮਿਟੇ ਗੁਲਾਮਤਾ ਭਜੇ ਅਤਾਹੀ ਰਿਤ'।
ਜੋ ਇਵਾ ਰਹਿਤੇ ਹੈ ਤੇਈ ਧਾਤਿ ਕਾਲ ਕੇ ਧੰਨੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਨਰੋਤਮ ਕੇ ਮੁਖਹੁ ਤੇ ਸੁਨ
ਕਰ ਸਭੀ ਜਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਸਾਈ ਜੀ ਕੋ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਹਿਤ ਭਏ"। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੈ ਬਾਹਿਰ ਸੇ ਹੀ ਮਸਤਕ
ਟੇਕ ਕਰ ਸਭੀ ਜਨੋ ਸਹਿਤ, ਸੋ ਸਰਦਾਰ ਜਾਤਾ ਭਇਆ। ਪੁਨਾ ਪਰਾਤਾਕਾਲ ਇਕਾਂਤ ਸਮਾ
ਪਾਇ ਕਰ ਲੋਖਿਤ ਪਤੀ ਏਕਲਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਾਗਾ। ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਸੀਤਾ
ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਭਇਆ। ਪੁਨ ਦੋਨਾ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਫਲ ਹੋਨ ਬਰਨ ਬੋਲਤ ਭਇਆ।
ਰਾਜੇ ਵਾਚ। "ਹੇ ਭਗਵਨ ਮੁਝੇ ਹੀ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਨਾਮ ਕਾ ਹਲਤ ਪਲਤ ਮੈ ਮੇਰਾ ਭਲਾ ਕਰੇਨੈ ਜੋਗ
ਹੋ ਆਪ, ਤਾਂ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਜੋ ਮੈ ਕਵਨ ਨਾਮ ਜਪੋ ਜੀ ਕੋਈ ਸੋਹੰ ਸੋਹੰ ਹੰਸਾ ਹੰਸਾ ਜਪਤੇ ਹੈ।
ਕੋਈ ਪ੍ਰਣਵ ਜੋ ਓਅੰਕਾਰ ਹੈ ਸੋ ਜਪੋ ਹੈ ਕੋਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪਤੇ ਹੈ। ਕੋਊ ਰਾਮ ਨਾਮ
ਕੋਊ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪ ਕੋ ਜਪੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜਮਨ ਲੋਕ ਖੁਦਾਇ ਅਲਾਹੂ ਨਾਮ ਲੇਕਰ ਜਪਤੇ ਹੈ
ਐਸੇ ਨਾਮ ਭੀ ਅਨੰਤ ਹੈ, ਪੁਰਸੋਤਮ ਕੇ, ਅਰ ਜਪਨੇ ਵਾਰੇ ਭੀ ਅਨੰਤ, ਪਰਸੋਤਮ ਕੇ। ਸੁਆਮੀ ਜੀ!
ਜਿਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਭਲਾ ਹੋਵੈ ਅਰ ਮੁਝੇ ਜਪਨੇ ਜੋ ਹੋਵੈ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ
ਕਾ ਭ੍ਰਮ ਭੀ ਦੂਰ ਹੋਵੈ। ਮੈ ਆਪ ਕੀ ਸਰਨ ਆਇਆ ਹੂਆ ਜਾਣ ਕਰ ਮੇਰਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਨਹੀਂ
ਕਰਨਾ। ਤਬ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਐਸੇ ਮੋਖਪ੍ਰ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰਿ। ਹਰਿਜਨ ਵਾਚ।
"ਹੇ ਭਾਈ ਜਿਸ ਰਾਜਾ ਕਾ ਨੌਕਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸਰਦੋ ਹੀ ਤਿਸੀ ਕੀ ਪਹਿਲਤਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਭੀ ਤਿਸੀ ਕਾ
ਹੈ"। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪੀ ਨੌਕਰ ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੇ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ
ਸਿਖੀ ਵੇਸ ਭੀ ਸਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕਾ ਜਪਣਾ ਇਹੀ ਆਪਣੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ
ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈ ਆਪਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਨੌਕਰ ਹੂੰ। ਪੁਨਾ ਦਰਗਾਹਿ ਮੁਕਤੀ ਤੇ ਭੁਗਤੀ ਹੈ।
ਚਤੁਰ ਪਦਾਰਥ ਹਲਤ ਪਲਤ ਮੈ ਸੁਖਦਾਈ। ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਸੁਨੋ ਹੇ ਨਿਰਤਮ ਜੀ। ਜੈਸੇ ਨਦੀ
ਪਰ ਅਨੰਤ ਬੇੜੇ ਖੜੇ ਹੈ ਤੇ ਪਾਰ ਸਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਕੀ ਵਾਰੀ ਹੈ ਖੇਵਟ ਭੀ ਤਿਸੀ ਪਰ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸੀ ਪਰ ਚੜਾਇ ਕਰਿ ਪਾਰ ਕਰ ਦੇਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤਾਤ ਕਾਲ। ਸੋ ਵਾਰੀ ਭੀ ਅਬ ਕਲਜੁਗ
ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਪੋਤ ਕੀ ਹੈ। ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਧੀ ਆਦਿ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰਟੇ ਹੈਂ। ਸੋ
ਖੇਵਟ ਹੈ। ਵੈਰਾਗ ਵਿਵੇਕ ਰੂਪ ਵੰਝ ਸਧੇ ਲਾਇ ਕਰਿ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਤੇ ਪਾਰ ਕਰੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ, ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਸਿਖ ਜੀ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ। "ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਕਹੋ ਗੁਰ ਵਾਹੁ"। ਤ੍ਰਿਆ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਕਹੋ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰਸਨਾ ਤੇ ਉਚਾਰਿਆ ਕਰੋ। ਤਬ ਐਸੇ
ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਲਗਾ ਜਪਣੇ ਨਿਤ ਹੋਤੀ ਤੁਟੀ ਤਾਤ ਕਾਲ ਤਿਸ ਕੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਪੁਨਾ ਰਸਨਾ ਪਰ
ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਮੈਨੂੰ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਸੇਵਾ ਦਸੀਏ।
ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਤਨ ਮਨ ਧੰਨ ਸਫਲ ਹੋਵੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਇਹੀ ਸੇਵਾ ਹੈ।

ਨੀਤ-ਸਹਿਤ ਨਿਆਉ ਕਰਨਾ ਅਨਾਥ ਕਾ ਪਖ ਭੀ ਕਰਨਾ। ਜੈਸੇ ਪਰਜਾ ਕੋ ਦੁਖ ਨ ਪਹੁੰਚੇ ਸੋ ਜਤਨ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ, ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪਾਠ ਨੇਮ ਸੇ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰੇਮ-ਸਹਿਤ। ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਸਿਆਣੇ ਹਕ ਕਾ ਛਕਣੇ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਮੇ ਭਗਤੀ, ਬੇਦ ਕਾ ਬੋਰਹੁ ਸੋ ਬਿਨਾ ਜਤਨ ਪਹੁੰਚੇ ਪ੍ਰਭ ਦਰਬਾਰ। ਅਰ ਇਹੁ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਗੇ ਮਸਤਕ ਧਰ ਕਰ ਏਕੇ। ਪੁਨਾ, ਜੋ ਇਸ ਧਰਮਸਾਲ ਕੇ ਅਧਿਸਟਾਨ ਜੋ ਮਹੰਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਭੀ। ਪੁਨਾ, ਸੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਅਪਨੇ ਚਰਨੋ ਕੀ ਭੀ ਸੇਵਾ, ਮੋ ਦਾਸ ਨੂੰ ਲਾਈਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਹੋ ਅਸਾਡੀ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਜੋ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਵੋ ਸੀਘ੍ਰ ਹੀ। ਤਬ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰਿ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਚਲਤੀ ਬੇਰ ਕਹਿਤ ਭਇਆ, "ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਕੋਟ ਜਨਮਾਂ ਕੇ ਪੁੰਨ ਆਇ ਫਲੀ ਭੂਤ ਭਏ ਹੈਂ, ਜੋ ਆਪ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਕਾਰਜ ਐਸਾ ਭਇਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜਨਮ ਅੰਧੇ ਕੋ ਨੇਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਨ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹੇ ਸੇ। ਬੁਧਿ ਰੂ ਲੋਚਨ ਨਾਮ ਆਦਿੱਤ। ਪੁਨਾ, ਜਨਮ ਰੰਕ ਕਉ ਪਰਮ ਨਿਧੀ ਪਾਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ਕਾਲਿੰਤ੍ਰ ਸੇ ਅਰ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਕਉ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਏ ਬਿਰਧਾਪਨ ਮੇ। ਜੈਸੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ, ਤੈਸੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਹੇ ਭਗਵਨ"। ਐਸੇ ਕਥਨ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਕਰ ਸੋ ਸਰਦਾਰ ਰਮਤ ਰਾਮ ਭਏ।

ਪੁਨਾ, ਸੰਤ ਜੀ ਇਕੰਤ ਪਾਇ ਕਰ ਭਜਨਾ ਨੰਦ ਮੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਤਿਸ ਕੇ ਬੈਨਿਆਂ ਐਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨ ਥੇ ਜੈਸੇ ਤਿਸ ਕੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਜੀ। ਅਤੇ ਅਜੇ ਉਹ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੀ ਭਗਵੰਤ ਕਾ ਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਤਿਸ ਮਾਰਗ ਪ੍ਰਛਾਂ ਹੈ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਕੀ ਕੋਈ ਬਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੀ ਤਿਸ ਨੇ। ਐਸਾ ਕੋਈ ਅਨੰਦ ਉਨ ਕੋ ਅਧਿਕ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਤਿਸ ਕਾ ਤਿਆਗ ਖਿਣਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਤੇ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ: "ਇਕ ਤਿਲ ਪਿਆਰਾ ਵੀਸਰੈ ਰੋਗ ਵਡਾ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਕਿਉ ਦਰਗਹ ਪਤਿ ਪਾਈਐ ਜਾਂ ਹਰਿ ਨਾ ਵਸਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ"। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ। ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਤਾਣੀ ਉਣੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਬੈਠ ਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਣ ਕਰਣ ਲਗੇ। ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਕਹਤ ਭਈ, 'ਤਾਣੀ ਤੋ ਕਿਉ ਤਿਆਗੀ ਹੈ, ਪੁਤ੍ਰ ਉਣਨ ਸੇ"। ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਏ ਕਬੀਰ ਜੀ, "ਹੇ ਮਾਤਾ ਮੈਨੂੰ ਘਾਟਾ ਪਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਦੇ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਸੋ ਕੌਨ ਸੋ ਸੁਨੋ: 'ਜਬ ਲਗ ਤਾਗਾ ਬਾਹੋ ਬੇਹੀ ਤਬ ਲਗ ਬਿਸਰੈ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ, ਇਹ ਘਾਟਾ ਸਮਝ ਕਰ ਤਿਆਗੀ ਹੈ। ਨਾਲੀ ਕੇ ਛਿਦ੍ਰ ਸੋ ਜੋ ਫੂਕ ਮਾਰ ਕੇ ਜੋ ਤਾਗਾ ਨਾਲੀ ਕਾ ਬਾਹਿਰ ਨਿਕਸਣਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਨੇ ਮੇ ਮੋ ਕੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਭੂਲ ਜਾਤਾ ਹੈ; ਕਿਆ ਰਸਨਾ ਤੇ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤਾਣੀ ਤਿਆਗੀ ਹੈ"। ਜੋ ਉਨ ਕੇ ਦੇਸ ਕੀ ਬਾਤੀ ਸੋਈ ਜਾਣੇ ਸੰਤ ਹੀ, ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇ ਆਸਕਤ ਮਤੀ ਕੈਸੇ ਕਰ ਜਾਣੇਂ। ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸਮਰ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣ ਕੇ ਤ੍ਰਿਣ ਸਮ ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਹਰਿ ਜਨ ਜੀ। "ਉਹ ਰਸ ਆਵਹਿ ਇਹ ਰਸ ਨਹੀਂ ਭਾਵਾ।" ਐਸਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ

Siddha

Bhai Maharaj Singh of Ghazni adhya 19 / Ch. 20

ਘੜੀ ਕਾ ਭਇਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਕਾ ਉਜੀਆਲਾ ਜਾਨ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਨਦੀ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਇ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤੇ ਭਏ, ਸਨਾਨ ਅਰ ਭਜਨ ਲੀਏ। ਪੂਰਬ ਤੀਵਿਆਂ ਕੀ ਤਰਫ ਖਜੀਆ ਕੇ ਮਨ ਮੇ। ਤਹਾਂ ਏਕ ਸਿਧ ਆਵਤ ਭਏ ਜੋ ਕੌਨ ਪੂਰਲੇ ਸਿੰਘ ਕੇ ਗੁਰ ਭਾਈ ਗਜਨੀਓ। ਵੈਰਾਗ ਕਾ ਭੇਸ ਦੇਖ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਤੇ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਕੀਆ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਧ ਕੁਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨਿਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤਾ ਕਾ ਭਾਵ ਏਹ ਵਿਸਾਲ ਤੇ ਵਿਰਸ ਵਿਚਰਤੇ ਜਾਨ ਕਰ। ਸਿਸਾਰ ਤੋਂ ਕਨਾਰੇ ਤਾਤੇ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਬਹੁਤ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਧ ਭੀ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ ਪੂਰਨ ਸਿਧਵਤ ਪਰਮ ਸਾਂਤਿ ਪਾਇ ਕਰ ਹਰਖ ਚਿਤ ਭਏ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੀ ਦਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਰੰਕ ਪਰਮਨਿਧ ਪਾਇ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸੋ ਸਿਧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਪੁਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਗਜਨੀ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਤੇ ਭੁਏਸਿੰਧ ਕੇ ਮੁਖੋ। ਸੋ ਸਿਧ ਕਹਤ ਭਏ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਏਕ ਸਮੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੇ ਸਨਾਨ ਕੋ ਚਲੇ ਜਗਨੀ ਸੇ ਤਬ ਉਹਾ ਸੇ ਅਪਨੇ ਨੈਤ੍ਰ ਬਾਂਧ ਲੇਤੇ ਭਏ ਛਾਦਨ ਸੇ। ਜਬ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਆਏ, ਤਬ ਸਨਾਨ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਭੀਤਰ ਚਖੂ ਖੋਲਤੇ ਭਏ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕਾਰਨ। ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਚਸਮਾ ਬਾਂਧ ਲੇਤੇ ਭਏ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕੇ ਪੁਨਾ ਗਜਨੀ ਮੇ ਆਇ ਅਖੀ ਖੋਲਤੇ ਭਏ। ਜਾਂ ਤੇ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨੈਨੋਂ ਦੁਆਰੇ ਰਿਦੇ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨ ਕਰੇ। ਐਸੇ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਅਕਥਨੀਜ ਹੈ। ਅਰਧਪਾ ਭਰ, ਖੀਰਲੀ ਅਲਪ ਕੁਜੇ ਮੇ ਰੀਧ ਕਰ ਅਸਟਮੇ ਪਹਿਰ ਮੋ ਖਾਤੇ ਹੈਂ ਗ੍ਰਾਸ ਗ੍ਰਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਜੀ ਉਚਾਰਣਾ ਤੌਂ ਮੁਖ ਮੈ ਗ੍ਰਾਸ ਪਾਵਣਾ। ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਪਰਮੇਸਵਰ ਪਿਆਰਿਓ ਕੋ ਭੀ ਉਤਮ ਭੋਜਨ ਸਨਿਗਧ ਘ੍ਰਿਤ ਅਰ ਮਿਸਟਾਂਨ ਸੇ ਖਾਵਾਵਨੇ ਤਿਨਾ ਨੇ। ਪੁਨਾ, ਕੁਟੀਆ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਜਾਣਾ, ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਲੀਏ। ਪੁਨਾ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਪੰਗਤਿ ਲਵਾਇ ਕਰਿ ਛੰਤ ਅਸਟਪਦੀਆਂ ਸਬਦ ਵੈਰਾਗਮਈ ਗਾਇਨ ਕਰਵਾਵਤੇ। ਪੁਨਾ, ਨਾਮ ਕੀ ਮਾਲਾ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਸੋ ਕਈ ਉਚਾਰ ਕਰਵਾਵਤੇ। ਜੈਸੇ ਪਾਧਾ ਚਾਟਸਾਲ ਮੈ ਬਾਲਿਕਿਆਂ ਕੋ ਬੁਧਵਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਜਗਿਆਸੀਆਂ ਕੋ ਪਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਣੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਿਖਾਵਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਆਪ ਕੀ ਸੋਭਾ ਭੀ ਸੁਣ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ, ਸੋ ਸਿਧ ਨਿਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰਿ ਰਮਤ ਰਾਮ ਭਏ। । ਸਾ:। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਧ ਪਰਸੰਗ [illegible] ਉਨੀਸਮੋ ਧਯਾਯ। (੧੯)। ਏਕ ਪਠਾਨ ਸਿਰਦਾਰ ਕਿਸੀ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਤਿਸ ਕੀ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ਹੋਤ ਭਈ। ਜਬ ਤਰਨ ਬੈਸ ਹੂਈ ਸੋ ਅਪਨਾ ਨਕਾਹੁ ਨ ਕਰਾਵਤ ਭਈ ਜਦਪ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕਹੇ ਭੀ ਰਹੇ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਪਰਸੂਤ ਕਾ ਸਮਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਏਕ ਤੋ ਮਹਾਂ ਕਸਟ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤ੍ਰੀਆਨ ਕੋ। ਦੁਤੀਏ ਰੂਪ ਸੁੰਦ੍ਰ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਚਲੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਤਿਏ ਬਲ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸਰੀਰ ਕਾ। ਚਤਰਥ ਜੋ ਜਨਮਤਾਂ ਹੈ ਕਪੁਤ੍ਰ ਹੋਣੇ ਤੇ ਭੀ ਭੈ। ਸੁਪੁਤ੍ਰ ਹੋ ਕਰ ਮਰ ਜਾਣੇ ਸੇ ਭੀ ਭੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਾਇ ਕਾਜ ਕਾ ਕਾਜ ਮੈ ਨਹੀਂ ਕਰਾਵਤੀ।

Daughter of a Pathan

Pathans daughter

ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਸਖੀਅਨ ਮੈ ਭੀ ਸੁਨੀ ਭਈ ਜੋ ਇਹੁ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੀ ਵਿਵਾਹੁ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀ ਅਪਨਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੁ ਕੋਈ ਕੁ ਮਾਸ ਬੀਤੇ ਸਭ ਸਖੀਆਂ ਦੁਆਰੇ ਭਰਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਕਾ ਅਨੰਦ ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਚਲਾਇਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਜਾ ਤੇ ਕਾਮ ਕਾ ਬਡਾ ਬਲਿ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੌਭਰਿ ਰਿਖੀ ਕਉ ਮਛੀ ਕਾ ਕਾਮੀਗ ਭਯਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਿੰਘੀ ਰਿਖੀ ਕਉ ਸ਼ੋਤਾਕੀ ਕਾ। ਪੁਨਾ, ਪਰਾਸਰ ਕਉ ਨਿਕਟ ਮਛੋਦਰੀ ਕਾ। ਤੌ ਅਲਪ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਕੌਨ ਕਥਾ ਹੈ। ਸੋਈ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅਪਨੀ ਪਿਰਾ ਮਾਇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕੰਤ ਕਹਤ ਭਈ ਜੋ ਹੇ ਮਾਇ ਮੈ ਤਾਂ ਰਾਮ ਕਉ ਇਥੱਈਏ ਕੇ ਕੰਠ ਮਿਲਤੀ ਰਹਤੀ ਹਾਂ ਪੁਰਸ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਕੇ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਨਕਾਹੁ ਸਿਤਾਬੀ ਕਰਵਾਵੋ। ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੀ ਮਾਤਾ ਕਹਤ ਭਈ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਜੁ ਤੇਰਾ ਪਿਤਾ ਸੁਨੇਗਾ ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਲਾਜ ਕੀ, ਤਬ ਤੈਨੂੰ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਮਰਵਾਇ ਦੇਵੇਗਾ। ਸੋ ਐਸਾ ਜਾਲਮ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਚਲ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਿਨਾ ਦੀ ਚਰਨ ਸਰਨ। ਤਬ ਸੋ ਮਾਤ ਪੁਤ੍ਰੀ ਦੋਨੋ ਕਰਮੋ ਅਕੋਰ ਲੇ ਕਰ ਇਕੰਤ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਆਇ ਮਾਤਕ ਟੇਕਤੀ ਭਈ ਅਰ ਅਪਨੀ ਬਿਥਾ ਨਿਹਕਪਟ ਹੋ ਕਰ ਕਹ ਦੀਨੀ। ਤਬ ਹਰਿ ਜਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਭਰ ਕਰ ਦੇਖਤ ਭਏ। ਸੋ ਕੈਸੀ ਆਖੇਂ ਹੈ ਜੋ ਭਜਨਾ ਨੰਦ ਰੂਪੀ ਸੁਧਾ ਕਰ ਪੂਰਤ ਹੈ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਵਾਕ। "ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਰਖੀ"। ਤੈਸੇ ਤਿਸ ਪਰ ਪਰੀ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸਟ ਸੰਤ ਕੀ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਕ੍ਰਿਣਾ ਸੁਧਾ ਕਰ ਜੋ ਪੂਰਤ ਹੈ ਚਕੋਰੀ ਪਰ ਪੜੇ ਵਾ ਕਵੀਅਨ ਪਰ ਪੜੇ ਸੋ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਿਆਂ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਅਰ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ। ਕਾਮ ਕਾ ਤਪ ਮਿਟ ਗਇਆ ਤਿਸ ਕਾ ਜੈਸੇ ਜੈਸਠ ਅਖਾੜ ਕੀ ਤਪਤ ਵਰਖਾ ਕਰ ਮਿਟ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸੋ ਸੀਤਲ ਭਈ। ਬੰਦਗੀ ਕੇ ਮਾਰਗ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਅਬਨਾਸੀ ਭਰਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ। ੧। ਏਕ ਸਮੇ ਕੋਈ ਈਸਾ ਕੋਟ ਸੇ ਤੁਰਿਆ ਸਾਹੀਵਾਲ ਸੋ। ਤਿਸ ਸਾਧ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ ਅਸਾਡੀ ਤਰਫੋਂ ਭਾਈ ਬਾਹਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਬੁਲਾਵਣੀ। ਤਬ ਸੋ ਸਾਧੂ ਸਤ ਬਚਨ ਬੋਲ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈਜੀ ਕੇ, ਪੁਨਾ, ਸਾਹੀਵਾਲ ਮੇ ਆਇ ਕਰਿ, ਭਾਈ ਬਾਹਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਕਹਤ ਭਇਆ, ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ, ਪ੍ਰਸਨ। ਤਾ ਸੁਨ ਕਰਿ, ਭਾਈ ਬਾਹਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ।ਜੋ ਸੋਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੋ ਰੋਕੜ ਸਰਾਫ਼ੀ ਵਤ ਥੈਲੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤੇ ਥੈਲੀ ਖੋਲ ਕਰ ਲੋਕਾਂ ਕਉ ਪੜਾ ਬਾਂਟਤਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹੁ ਜੋ ਅਨੇਕ ਜੀਵਾਂ ਕਉ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਰਹਿਆ ਹੈ। ਇਤਨੇ ਕਹਤੇ ਕਾ ਤਾਤ ਪਰਜ ਇਹੁ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਜੈਸਾ ਅਵਧੂਤ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹਤਾ ਆਤਮ ਧਨੁ ਹੀ ਖਾਇ ਕਰ। ਤਬ ਸੋ ਸਾਧੂ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਂਤ ਹੋ ਰਹਾ। ਪੁਨਾ, ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਕੋਟ ਮੇ ਆਇ ਕਰ ਸੋ ਸਾਧ ਪ੍ਰਤ ਉਤਰ ਰੂਪ ਜੋ ਸੁਰਨ ਥਾ ਭਾਈ ਬਾਹਲਾ ਸਿੰਘ ਜਿਨ ਕਰ ਜੋ ਕਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਸੋ ਸੁਨਾਵਤਾ ਭਇਆ ਜੋ ਕਰ ਆਏ ਹੈਂ ਪੀਛੇ। ਸਿੰਘ ਅਵਲੋਕਨ ਨਿਆਇ ਕਰ ਦੇਖ ਲੈਨਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸੁਨ ਕਰ ਉਤਰ ਤਿਸ ਕਾ ਕਹਤ ਭਏ,

ਸੰਤ ਪ੍ਰਦਾਇਕ, ਮਾਨੋ ਫੂਲ ਝਲਤੇ ਹੈਂ, ਤੈਸੇ ਸੰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਹੈਂ, ਗੁਰ ਮੁਖ ਲੋਕੋ। ਤਥਾ ਸੰਤ ਹਰਨ: "ਸੁਨੋ ਸਾਧ ਜੀ ਇਸ ਬਾਤ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਕਿਸੀ ਕੋ ਥੋਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੀ ਕੋ ਛਪੀ ਹੂਈ ਹੈ। ਤਾਤ ਪਰਜ ਇਹੁ ਇਸ ਮੈ ਜੋ ਉਨ ਕਾ ਅਵਧੂਤ ਮਾਰਗ ਹੈ ਅਰ ਇਹੁ ਅਰਾਧਯ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਮਾਰਗ ਤਾਂ ਦੋਨੋ ਹੈ ਪਰ ਸੁਗਮ ਤੇ ਅਗਮ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਹੈ। ਜੋ ਕਠਨ ਪੰਥ ਮੈ ਕੋਈ ਇਕ ਚਲਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਥ ਕਉ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਵਨ ਹਾਰਾ ਹੈ। ਸੋ ਅਵਧੂਤ ਮਾਰਗ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਪਰ ਅਵਧੂਤ ਤੇ ਕਲਿਆਨ ਕਿਸੀ ਕਾ ਨਾਹੀ। ਜੇ ਘੁਨਾਖਿਰ ਨਿਆਇ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਤੋ ਭੀ ਕਿਛ ਅਚਰਜ ਨਹੀ। ਅਰ ਜੋ ਆਰਾਧ ਮਾਰਗ ਹੈ ਸੋ ਪਾਧਰੀ ਪੰਥ ਹੈ। ਖੁਲਾ ਮਾਰਗ ਜਿਸ ਮੈ ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਜਾਨ ਸੁਖੈਨ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਵੈ ਆਤਮ ਦੇਸ ਰੂਪ ਸੁਦੇਸ ਨੂੰ। ਸੋ ਕਿਆ ਹੈ; ਭਾਵ ਭਗਤੀ। ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਤੇ ਔਰ ਤੇ ਜਪਾਵਣਾ, ਬਾਂਟ ਖਾਵਣਾ ਸਾਗ ਤੇ ਖੀਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਭ ਪਦਾਰਥਾਂ। ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਸੁਨਣਾ, ਪੁਨਾ ਸੁਣਾਵਨ ਨਿਸਕਪਟ ਨਿਸਕਾਮ ਹੋ ਕਰ। ਨਾਮ ਦਾਨ ਤੇ ਸਨਾਨ ਪੁਨਾ ਰਿਦੇ ਕਠੋਰਤਾ ਜੋ ਕੀਨੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਆਗਣੀ, ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰਣੀ ਤੇ ਸਭ ਦਾ ਆਦਰ ਗੋਬਿੰਦ ਭਾਵਨਾ ਕਰਿ ਕਰਣਾ। ਐਸੇ ਪੰਥ ਸੁਖੇਨ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਅਚਿਰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨਪਤੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਇਹੁ ਜੀਵ ਕਿਆ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ, ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਗੁਰ ਕਹੇ ਹੈਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤੀ। ਦੂਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਸਟੀ। ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਸਟੀ। ਜੈਸੇ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਨਿਖਾਦੋ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਦੀਆ ਹੈ ਬੁਧਵਾਨੋ ਨੇ। ਅੰਧ ਤੇ ਪਿੰਗ ਤੀਜਾ ਸਰਬੰਗ। ਅੰਧ ਮਲਾਹਵਤ ਤੋ ਪੰਡਤ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤੀ ਜੋ ਕਥਨ ਤੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪਰ ਪਾਰਗਰਾਮੀ ਨਾਹੀਂ ਜਾਂ ਤੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਦਰਸਨ ਜੋ ਨਾਹੀ ਦਰਸਿਆ। ਜੈਸੇ ਅੰਧੇ ਮਲਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਟਾ ਨਾਹੀ ਨਗਰ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਸੋ ਪੰਡਤ ਗੁਰੂ ਸਕਾਮੀ ਸਮਝਣਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਦੁਖੋ ਕੀ ਨਿਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਿੰਗ ਨਿਖਾਦਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਸਟੀ ਅਵਧੂਤ ਗੁਰੂ ਸਰਨ ਆਏ ਜਗਿਆਸੀ ਕੇ ਜਨਮ ਅਰ ਮਰਨ ਕੇ ਦੁਖੋਂ ਕੀ ਨਿਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤੀ, ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ। ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਵਕਤ੍ਰਿਤ ਆਦੀ ਸਕਤੀ ਤੇ ਹੀਨ ਹੈ; ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਿਆ। ਤੀਜੇ ਸਰਬੰਗ ਹੈ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰੀਆ,; ਸੋ ਤਾਤ ਕਾਲ ਪੰਥੀ ਕੋ ਪਾਰ ਕਰ ਦੇਤਾ ਹੈ ਨਾਵਕਾ ਪਰ ਚਾੜ ਕਰ। ਤੈਸੇ ਜੋ ਅਗਾਧ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਸਟੀ। ਜੋ ਸਰਨ ਆਏ ਸਿਖ ਕਉ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰ ਤੇ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬਖਸੀਸ ਕਰ ਤਾਂਤ ਕਾਲ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਿੰਧੂ ਤੇ ਪਾਰ ਕਰ ਦੇਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਨਾਵਕਾ ਪਰ ਚੜਾਇ ਕਰ। ਔਰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਸੁਨੋ ਸੰਤ ਜੀ, ਜੈਸੇ ਦੋ ਧੰਨਵੰਤ ਪੁਰਸ ਸੇ ਕੋਊ। ਏਕ ਜਬ ਕੋਈ ਪਾਕਸਾਲਾ ਸੀਰ ਕਰਵਾਵਤਾ ਸੀ ਅਪਨੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਲੀਏ ਤਬ ਓਹ ਉਦਾਰ ਧੰਨਵੰਤ ਖਾ ਸਾਥ ਹੋਰ ਸਹਸ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਭੋਜਨ ਕਰਵਾਵਤਾ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜਾਂ ਧਨਾਢ ਜੋ ਆਪਨੇ ਪੇਟ ਕੀ ਪਿਟਾਰੀ ਹੀ ਪੂਰਣ ਕਰਨ ਲੀਏ ਪਰਪਕ ਅੰਨ ਕਰਤਾ ਸੀ ਪਾਕਸਾਲਾ ਮੈ। ਸੋ ਜੀ ਇਹੁ ਸਿੱਧਾਂਤ ਸੂਖਮ ਮਨੀਖਾ, ਬਬੇਕ ਵਾਲੀ ਬੁਧਿ ਕਰ, ਜਾਣਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਨਥਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਤਾ। ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਉਦਾਰ ਜਨੀ ਪਰ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਪੂਰਨ ਮੂਰਤੀ ਜੀ

ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਗੁਰੂ

ਜੋ ਕਰਤਵ ਕਰਤੇ ਭਏ ਧਰਨ ਗगਨ ਨਵ ਖੰਡ ਮੈ ਸਿੰਧੂ ਸਪਤ ਦੀਪ ਮੈ ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਗਟ ਵਿਚਰ ਕਰ
ਜੀਆਂ ਕੇ ਕਲਿਆਨ ਲੀਏ ਕਰਤੇ ਭਏ । ਜੋ ਕਿਸੀ ਕਾ ਭਲਾ ਹੋਵੈ ਤੌ ਭਲਾ ਹੈ। ਭਲੇ
ਪੁਰਸਾਂ ਕੇ ਇਹ ਭਲੀ ਮਨਸਾ ਰਹਤੀ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਲਹਿਣੇ
ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਿਆ ਹੈਸੀ ਅੰਗਤ ਐਰਾਵਤੀ ਸਰੀ ਧੀਰ ਸੀਤ ਕਾਲ ਮੈ ਠਾਂਢੇ ਸੇ ਅਧਾ । ਤਾਂ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕਰ ਤਪ ਕਰਤਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਭੀ ਨਦੀ ਧੀਰ ਕੰਠ ਤੀਕ
ਖੜੋਤੇ ਭਏ ਤਬ ਅਤਿਅੰਤ ਸੀਤ ਵਿਆਪ ਗਇਆ ਸ੍ਰੀ ਅੰਗਤ ਜੀ ਕਉ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਚਰਣ
ਅਰ ਸਿਦ ਛੁਹਾਇ ਕਰ ਚੇਤਨ ਕਰਤੇ ਭਏਦੋਦੀ ਈਸ ਅਵਤੀਸ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਇਹੁ ਜੋ ਮੈ ਜਪ
ਤਪ ਕਰਤਾ ਹੌ ਸੋ ਤੁਮਾਰੇ ਲੀਏ ਕਰਤਾ ਹੌ, ਪੁਨਾ ਤੁਮਾਰੇ ਜੋ ਸਿਖ ਸਾਖਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ
ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ। ਨਾਹੀ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪ੍ਰਰਖਾ ਕਛੂ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੁਖ ਸਾਥ ਰੈਨੋ ਐਸਾ
ਜਤਨ ਤੁਸਾਂ ਕਾਹਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੈ ।ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਖਾਵਹੁ ਖਰਚਹੁ
ਰਲ ਮਿਲ ਭਾਈ ਤੋਟ ਨ ਆਵੈ ਵਧਦੋ ਜਾਈ"। ਜਥਾ। " ਜਾ ਕਾ ਦਾਨ ਨਿਖੂਟੇ ਨਾਹੀ"।
ਪੁਨਾ "ਖਾਤ ਖਰਚ ਕਛੁ ਤੋਟ ਨ ਆਵੈ ਅਗਨਤ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰੇ। 'ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸੁਣਿ ਸਤਨ'
ਨੂੰ ਕਰ ਦਾਨਾ"। ਇਤਆਦਿਕ ਅਨੇਕ ਬਚਨ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਸਾਧ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਚਰਨ ਕਮਲਾ
ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਦੀਨ. ਦੀਨ ਕਹਤ ਭਇਆ। ਅਰ ਕਹਤ ਭਇਆ.. "ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ,
ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਜੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਖਜਾਨੇ ਕੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਤੁਸਾਂ ਜੈਸੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੋ ਬਖਸੀਆਂ ਹੈਂ ਫੇਰ
ਪੁਛਿਆ ਨਹੀਂ। ਜਥਾ। "ਭਗਤ ਭੰਡਾਰ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਕਉ ਸਉਪੇ ਫਿਰ ਲੇਖਾ ਮੂਲ ਨ ਲਇਆ"।
ਸੋ ਜਿਸ ਕਉ ਆਪ ਚਾਹੋ ਤਿਸ ਕੇ ਚਿਤ ਕਾ ਜੜਤਾ ਰੂਪ ਤਾਲਾ ਖੋਲ ਦੇਦੇ ਹੋ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ। ਤਾਂ ?
ਆਪ ਦੀਨ ਹੋ"। ਸਾ: ੧ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੁਰਧਾਰਧੇ ਨਾਮ ਨਿਧਾਨ
ਅਤੋਟ ਵਰਨਨੰ ਬੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। (੨੦) । ਅਥ ਵਰ ਦੇਣੇ ਕੀ ਸਾਖੀ ਕਹਤਾ ਹੌ। ਏਕ ਸਮੇ
ਨਦੀ ਕੇ ਕਨਾਰੇ, ਜਹਾਂ ਖਜੀਆਂ ਕਾ ਬਨ ਹੈ , ਤਹਾਂ ਇਕੰਤ ਤਪ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਸੇ, ਪ੍ਰਾਤਾ ਕਾਲ
ਸੇ ਜਾਇ ਕਰ। ਸੋ ਏਕ ਕਾਲ ਘਾਮ ਕੇ ਦਿਨ ਮੈ ਸਵਾ ਪਹਿਰ ਸੇ ਬਹੁਤ ਆਵਤਾ ਭਇਆ .
ਦਿਨ ਜਹਾਂ ਛਾਇਆ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਤਹਾਂ ਆਤਪ ਆਵਤ ਭਈ, ਕਿਆ ਜੋ ਧੂਪ ਹੈ ਸੋ ਆਇ
ਗਈ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੈ ਭਾਈਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਗੁਰ ਭਗਤ ਹੈ ਤਹਾਂ ਅਤਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈ ਜਾਨ ਕਰ
ਆਪਣੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਭਏ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤਿਸ ਤੇ ਅਧਿਕ ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਸ ਤੇ ਗੁਰੂ
ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਿਸ ਤੇ ਸਭੀ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਪ੍ਰਸੰਨ। ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਕਾਕ ਭਸੁੰਡ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਕਾ
ਜੋ ਬੈਸ ਕੇ ਘਰ ਜਨਮ ਪਾਇਆ ਤੇ ਧੰਨ ਸੰਪਦਾ ਬਹੁਤ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੋ ਸ਼ਿਵਜੀ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਦੇ ਸੇ,
ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਤਿਸ ਕੇ ਗੁਰੂ ਆਇ ਠਾਂਢੇ ਭਏ। ਸੋ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰ ਗੁਰੋਂ ਆਗੇ ਨ ਉਠਿਆ।
ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਗਿਰਜਾ ਪਤੀ ਕੋਪ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਸਰਾਪ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਦਸ ਹਜਾਰ
ਜਨਮ ਨੀਚ ਜੋਨੀ ਕਾ ਪਾਉ ਤੂੰ, ਹੇ ਪਾਪੀ। ਜਬ ਤਿਸ ਕੇ ਗੁਰੋਂ ਸਖਾਇਆ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ

ਤੌ ਬਖਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਖ ਕੋਤ ਮੂਦ ਨਾਹੀ। ਤਥਾ ਸਲੋਕ। ਸਿਵੇ ਰੁਸਟਾ ਗੁਰੂ ਤ੍ਰਾਤਾ ਗੁਰੂ ਰੁਸਟੇ ਨਕਸ ਚਿਤਹ। ਧ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਤਸਮਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਵੇਨਮਹ। ਸਿਵ ਕੋਪ ਜੇ ਕਰ ਕਰੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਰਖਿਆ ਕਰ ਸਕਤੇ ਹੈਂ। ਸਿਵਕੇ ਕੋਪ ਤੇ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਜਿਸ ਪਰ ਕੋਪ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਸਿਵ ਜੀ ਪਦਮ ਸਹਾਇਕ ਨਿਕਟ ਭੀ ਹੋਵੈ ਤੌ ਭੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤੇ। ਐਸੀ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮਰਤੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸਰਨੀ ਹੋ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਤੌ ਸਭੀ ਦੇਵਤਾ ਕਾ ਪੂਜਨ ਪੂਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿਆ ਤਿਸ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਸਲੋਕ। "ਗੁਰੂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗੁਰ ਵਿਸਨਰ ਗੁਰ ਦੇਵ ਮਹੇਸਰਾ। ਸਾਖਿਆਤ ਪਰੰ ਬ੍ਰਹਮੰ ਗੁਰੰ ਤਸਮਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਵੇਨਮਹ"। ੧ । ਅਪਣੇ ਭਜਨ ਤੇ ਹੀ ਅਧਕ ਸੇਵਾ ਕਾ ਫਲ ਜਾਨ ਕਰ ਉਠ ਜਾਂਦੇ ਹੁਏ ਆਪ। ਚਾਦਰ ਲੇ ਕਰ ਏਕ ਤਰਫ ਖਜੂਰ ਕੇ ਏਕ ਮਹੋਰ ਸਾਥ ਬਾਂਧ ਕਰ ਏਕ ਤਰਫ ਆਪ ਕਰ ਕਮਲ ਸੋ ਪਕੜ ਖੜੋਤੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਕੋ ਛਾਇਆ ਕਰਤੇ ਭਏ ਆਤਪ ਹਟਾਇ ਕਰ। ਐਸੇ ਸਹੀ ਖੜੋਤੇ ਚੁਗਮ ਪਹਿਰ ਸੇ। ਦਿਨ ਮਣੀ ਜੀ ਜਬ ਆਗੇ ਚਲੇ ਕਿਆ ਮਹੂਰਤ ਚਾਰ ਹੋਰ ਹੀ ਬੀਤਾ ਦਿਨ ਅਖਾੜ ਕਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਦ੍ਰਿਸਟ ਧਰ ਕਰ ਉਤੇ ਸੇਵਕ ਪੁਤ੍ਰੀ ਦੇਖ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਮਾਧੀ ਪ੍ਰਾਇਣ ਭਏ ਨੇਤ੍ਰ ਮੀਚ ਕਰ। ਇਸ ਮੈ ਉਨ ਕੀ ਗਤੀ ਸੋਈ ਜਾਣੈ। ਮੈ ਜਾਤ ਕਿਆ ਜਾਣੇ ਤੌ ਹੀ ਕੁਛ ਕਹਿਣਾ ਚਹਿਆ। ਨੇਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਮੀਰੇ ਪੁਨਾ ਘਾਲ ਪੂਰਨ ਕਰਨ ਲਾਗੇ ਹੈ। ਜਬ ਤੀਜੇ ਪਹਿਰ ਕਾ ਪਹਿਰਾ ਭਇਆ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਉਠ ਕਰ ਚੁਪ ਚਾਪ ਹੀ, ਅਰ ਆਪਣਾ ਆਸਣ ਲੇ ਕਰ ਆਪ ਹੀ, ਔਰ ਤਰੁਕੇ ਤਰੇ ਜਾਇ ਇਸਥਿਤ ਹੁਏ। ਨ ਲਾਵਨ ਕਾ ਭੇਵ ਏਹੁ ਜੋ ਸੇਵਕ ਕਉ ਪਰਮ ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚਾਦਰ ਕੋ ਖੋਲ ਕਰ, ਜਹਾਂ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈ, ਜਾਨੂ ਉਰੇ ਕਰ, ਅਰ ਹਾਥ ਕਾ ਆਸਣ ਲਾਇ ਕਰ, ਬੈਠੇ ਸੰ ਤਹਾਂ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਚਰਣ ਚਾਪਣੇ ਲਾਗੇ। ਤਬ ਬਡੇ ਹਰਿ ਜਨਾ ਨੇ ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਪਕੜ ਕਹਾ ਸੇਵਕ ਪੁਤ੍ਰੀ। "ਕਹੁ ਭਾਈ ਤੂੰ ਆਪ ਦੁਖੇ ਖੜੋਤਾ ਤੇ ਅਸਾਂਨੂੰ ਛਾਇਆ ਕੀਤੀ ਸੋ ਕੀ ਜਾਣ ਕਰ ਆਤਪ ਮਿਟਾਈ"। ਤਾਂ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: "ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਜੀ ਇਸ ਅਪਣੀ ਦੇਹ ਨਾਲੋ ਆਪ ਕਾ ਸਰੀਰ ਪਿਆਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਛਾਇਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਜੋ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਤੱਗ ਹੈ, ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਸੇਵਕ ਕੇ ਬਚਨ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਪੁਨਾ. ਕਹੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਖੇ ਜੀ, ਸੇਵਕ ਪੁਤ੍ਰੀ, ਜੋ ਵਰੁ ਰੁਚੀ। ਜੋ ਚਾਹੁਤੇ ਹੋ ਸੋ ਮਾਂਗੋ। ਤਬ ਜਿਵੇ ਰੂਪ ਕੋਠੀ ਕੇ ਅਧਕ ਰੂਪੀ ਤਾਕ ਖੋਲ ਕਰ ਜਿਸਾ ਰੂਪੀ ਜੰਗਾਰ ਦਿਖਾਵਤ ਭਏ। ਸੋ ਦਾਸ ਅਬ ਬਰਨਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਮੈ ਤਾਂ ਅਨਜਾਨ ਹਾਂ ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰ। ਮੇਰੇ ਕਰ ਕਿਛ ਸੇਵਾ ਤੇ ਬਣੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤੇ ਹੋ ਤਾਂ ਦੋ ਵਰ ਦੇਵੋ ਜੀ, ਸੋ ਏਹ। ਇਕ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਦੂਰ ਹੋਵੈ ਜੋ ਭਜਨ ਸਮੇ ਹਰੀ ਨਾਮ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਤੀ। ਦੂਜਾ ਏਹ ਵਰ ਦੇਵੋ ਜੋ ਮੈ ਕੋਈ ਬਖੇਤ ਭੀ ਕਿਆ ਸੁਭਾਵ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤਾ। ਪੁਨਾ, ਕੋਈ ਹੁਨ

ਬਿਦਯਾ ਭੀ ਨਾਹੀ ਮੇਰੇ ਤੇ, ਸਾਧ ਕਹਤੇ ਹੈ ਤੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕੈਸੇ ਕਰੇਗਾ ਹੇਭਾਈ। ਕੋਈ ਸਾਧ ਕਥਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਪੁਸਤਕ ਲੇਖਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਾਦ ਧੁਨੀ ਗੁਨੀ ਸਾਧੂ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੂਈ ਤਾਗਾ ਲੇ ਕਰ ਛਾਦਨ ਕੇ ਸੀਵਨੇ ਕਾ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਲਜੋਂ ਕੇ ਬਾਟਨੇ ਕਾ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਹਕੀਮੀ ਸਾਧ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਕਿਸੀ ਕੋ ਦ੍ਰਵ ਸੰਗ੍ਰਹ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਕੋ ਵਿਰਤ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਕੋ ਬਬੇਕ ਕਾ ਬਲ ਹੈ, ਕਿਸੀ ਕੋ ਧੀਰਜ ਅਤੁਲ ਹੈ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਏਕ ਦਿਨ ਮੈ ਭੀ ਰਸੀ ਵਟਨੇ ਲਾਗਾ ਸੀ। ਸੋ ਹਾਥੋਂ ਕੀ ਹਥੇਲੀ ਮੈ ਰਕਤ ਰਲਣੇ ਲਗਾ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਭੀ ਤਿਆਗ ਦੀਨੀ। ਐਸੇ ਨਿਕਾਰੇ ਨਿਥਾਵੇਂ ਨਿਨਾਂਵੇ ਦਾ ਦੇਹ ਸੰਕਲਪ ਭੀ ਦੂਰ ਕਰੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਐਸੇ ਨਿਸਕਪਟ ਬਚਨ ਸੇਵਕ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਸੁਨ ਕਰ ਆਪ ਬਿਗਸਤੇ ਭਏ। ਹਰਿ ਜਨੋ ਬਾਚ । "ਹੇ ਸਾਧ, ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਦੇਹ ਕਾ ਅਹਾਰ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਭੋਜਨ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਤਬ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਭੀ ਭੋਜਨ ਵਤ ਭੋਗ ਜਾਨੋ। ਜੇ ਕਰ ਨੀਂਦ ਨ ਆਏ ਤੋ ਦੇਹ ਰੋਗੀ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪੂਰਬ ਕਿਸੀ ਸਾਧ ਨੇ ਸਾਧਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਵਰ ਦੀਆ ਥਾ ਤਿਸ ਕੀ ਜਾਂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਦੂਰ ਹੋਣੇ ਕਾ। ਸੋ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਤੋ ਦੂਰ ਭਈ ਤਿਸ ਜਗਯਾਸੂ ਕੀ, ਪਰੰਤੂ ਤਿਸ ਕੋ ਖੁਸਕੀ ਕਾ ਰੋਗ ਹੋ ਗਯਾ। ਤਾਂਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਊਪਰ ਬਲ ਨਾ ਪਾਵੇਗੀ । ਕਿਆ ਮਰਯਾਦਾ ਪੂਰਬਕ ਆਵੇਗੀ ਜਬ ਇਛਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਆਵੇਗੀ। ਔਰ ਭੀ ਜੇਤੀਆਂ ਸੁਰੀ ਸੰਪਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਭੀ ਤੇਰੇ ਪਰ ਬਲ ਨਾ ਪਾਵੇਗੀ। ਤੇਰੀ ਪਰਜਾ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਗੀ ਤੇਰੇ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਨਗਰ ਮੇਂ, ਹੇ ਭਾਈ ਤੂੰ ਸਭ ਕਾ ਨਾਇਕ ਭਯੋ। ੧ । ਦੂਜੇ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਬਿਵਹਾਰ ਕੀ ਕਹੀ ਹੈ ਸੋ ਸੇਵਕ ਕੋ ਕੰਠ ਲਾਏ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਬਚਨ। ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ ।"ਸਤਿ ਗੁਰ ਮੋਕਉ ਕੀਨੋ ਦਾਨ। ਅਮੋਲ ਰਤਨ ਹਰਿ ਦੀਨੋ ਨਾਮ। ਸਹਜ ਬਿਨੋਦ ਚੋਜ ਅਨੰਦਾ। ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਿਓ ਅਚਿੰਤਾ। ੧ । ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕੀਰਤਿ ਹਰਿ ਸਾਚੀ। ਬਹੁਰਿ ਹਰਿ ਤਿਸ ਸੰਗਿ ਮਨੁ ਰਾਚੀ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਭੋਜਨ ਭਾਉ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਲੀਚੈ ਨਾਉ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਸਬਦਿ ਉਧਾਰ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ। ੨ । ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਲਥੇ ਵਿਸੂਰੇ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਬੈਰੀ ਮੀਤਾ। ਅਚਿੰਤੋ ਹੀ ਇਹੁ ਮਨੁ ਵਸਿ ਕੀਤਾ। ੩ ।ਅਚਿੰਤ ਪ੍ਰਭੂ ਹਮ ਦੀਆ ਦਿਲਾਸਾ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੀ ਪੂਰਨ ਆਸਾ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾ ਕਉ ਸਗਲ ਸਿਧਾਂਤੁ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾ ਕਉ ਗੁਰਿ ਦੀਨੋ ਮੰਤੁ। ੪ ।ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਬਿਨਸੇ ਬੈਰ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਮਿਟੇ ਅੰਧੇਰ। ਅਚਿੰਤੋ ਹੀ ਮਨਿ ਕੀਰਤਨ ਮੀਠਾ। ਅਚਿੰਤੋ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਘਟਿ ਘਟਿ ਡੀਠਾ। ੫ । ਅਚਿੰਤ ਮਿਟਿਓ ਹੈ ਸਗਲੋ ਭਰਮਾ। ਅਚਿੰਤ ਵਸਿਓ ਮਨਿ ਸੁਖ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਅਨਹਤ ਵਾਜੈ। ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਗੋਬਿੰਦ ਗਾਜੈ। ੬ । ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਮਨੁ ਪਤੀਆਨਾ। ਨਿਹਚਲ ਧਨੀ ਅਚਿੰਤ ਪਛਾਨਾ। ਅਚਿੰਤੋ ਉਪਜਿਓ ਸਗਲ ਬਿਬੇਕਾ। ਅਚਿੰਤ ਚਰੀ ਹਥਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਟੇਕਾ

Blessings to
Bhai Ram Singh

ਅਚਿੰਤ ਪ੍ਰਭੂ ਸੂਰਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ। ਅਚਿੰਤ ਮਿਲਿਓ ਪ੍ਰਭ ਠਾਕੁਰ ਏਕ। ਚਿੰਤ ਅਚਿੰਤਾ ਸਗਲੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਨਾਨਕ ਨਾਨਕ ਮਈ। ੧ । ੩। ੬। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਇਕ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿਆ ਕਹਣੀ ਹੈ ਬਾਰਤਾ। ਤੁਮਾਰੇ ਪੀਛੈ ਸਗਲਿਆਂ ਕਾ ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਪਰਮਾਰਥ ਸਿਧ ਹੋਵੈਗਾ। ਹਰਿ ਗੁਰਸਬਦ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰ। ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਿਧਿ ਤੁਮਾਰੈ ਗੈਲ ਫਿਰੇਗੀ। ਪੁਨਾ, ਸਰੂਪ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੁਸਾਂ ਮਾਗੀ ਨਾਹੀ। ਸੋ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵਨ ਗੇ। ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਤੁਸੀ ਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਜਪੋਗੇ ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਅਖਲੰਤਰ ਆਤਮਾ ਸਤਿ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਮੂਰਤੀ ਕਿਆ ਰਿਦਵਖੂ ਮੋ ਤੁਮਾਰੇ ਰਿਦੇ ਮੋ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵਨਗੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਆਪਨਾ ਸੇਵਕ ਦੂਤ ਬਬੇਕ ਹੈ ਨਾਮ ਜਿਸ ਕਾ ਸੋ ਭੇਜਨਗੇ। ਪੁਨਾ ਕੋਟ ਭਾਨ ਸੇ ਭੀ ਅਧਕ ਹੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਿਸ ਜੋਤੀ ਕਾ ਸੋ ਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸੇਗਾ ਰਿਦੇ ਮੰਦਰ ਮੋ। ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸੇਵਕ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਸਾ: ੧ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਕਾਸ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਗੁਰ ਸਿਖ ਕੋ ਵਰਦੇਨ ਵਰਨੰਨ ਇਕਬਿੰਸਮੋ ਧਿਆਇ। ੨੧ ।

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਚਰਨ ਕਮਲੇ ਭਯੋ ਨਮਃ।

ਅਥ ਸੰਤ ਗੀਤਾ ਲਿਖਯਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਣੋ ਕੇ ਈਸਰ ਤਾਈ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ, ਚਰਨ ਅਰ ਬਿੰਦੋਪਰ। ਕਥੰ। ਓਹ ਕੈਸੇ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗਨੇਸ਼ ਜੀ ਚਤਰ ਭੁਜ ਧਾਰੀ ਹੈ। ਸੋ ਚਤਰ ਭੁਜਾ ਸੇ ਅਪਨੇ ਦਾਸਾਂ ਕੇ ਸਰਬ ਵਿਘਨੋਂ ਕੇ ਹਰਤਾ ਸੁਖ ਦੇ ਭਰਤਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸਾਰਦ ਮਾਤਾ ਕੋ ਮੇਰੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ ਅਭ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਜੋ ਬੀਨਾ ਪੁਸਤਕ ਕੇ ਧਾਰਣ ਵਾਰੀ ਹੈ ਹੰਸ ਬਾਹਨੀ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਬਿਰਾਰ ਕੀ ਖੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਅਦੁਤੀ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮੇਰੀ ਅਭ ਬੰਧਨਾ ਹੋਇ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਹੋਵੇ ਜੋ ਜਗਤ ਜੰਜਾਲੀ ਜੀਵ ਤਾਰਨ ਕਾਰਣੇ, ਦਸ ਮੂਰਤੀ ਭਯਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਮਹਾ ਬਲੀ ਜੋਧਾ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਬੋਦਾ, ਦਸੋਂ ਅਵਤਾਰੋਂ ਸਹਿਤ ਤਿਨਾ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਮੇਰੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ ਬੰਧਨਾ ਹੋਇ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਹੋਵੇ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਮਹਾ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਧਾਮ ਸਚ ਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਮੇਰੀ ਡੰਡਵਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੋਇ। ਏਕ ਜੋ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਭਯਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਰਸ ਰੂਪ ਹੈ, ਸੋ ਵਿਸਨ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਲਖਮੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੂਖਮ ਅਸਥੂਲ ਸਗਲ ਭਗਵਾਨ। ਐਸੇ ਵੈਰਾਟ ਰੂਪ ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ ਤਾਂਈ ਮੇਰੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਅਭ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਦੋਹਰਾ। "ਗੁਰ ਸਿਖ ਕੋ ਸੰਬਾਦ ਯਹਿ ਬਰਨੋ ਹਿਤ ਚਿਤ ਲਾਇ। ਪੜਤ ਸੁਨਤ ਸੁਖ ਸਾਂਤ ਦੇ ਆਤਮ ਕੋ ਦਰਸਾਇ"।

ਵਿਦਾਂਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਚਾਰ ਅਨਬੰਧ ਹੈ। ਅਧਕਾਰੀ (੧) ਸਨਬੰਧ (੨) ਵਿਖੇ (੩) ਪਰਜੋਨ (੪)। ਚਤਰ ਸਾਧਨੋ ਸਪੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਨਬੰਧ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੰਬੰਧ ਯਹ ਪ੍ਰਤ ਪਾਦ ਪ੍ਰਤ ਪਾਦਕ। ਭਾਟ ਰੂਪਤ ਵਤ। ਵੇਦ ਭਾਟ ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਰੂਪਤ ਇਹੁ ਦੁਤੀਆ ਅਨ ਬੰਧ ਹੈ। ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਏਕਤਾ ਇਹੁ ਵਿਦਾਂਤੋਂ ਕਾ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਰੂਪ ਨੇਤ੍ਰ ਕਾ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਸਬਦ ਸ੍ਰਵਣੋ ਕਾ ਵਿਖੇ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਣਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਐਸਾ ਇਹੁ ਸਬਦ ਹੈ ਵਿਪਰੀਤਾ ਸਹਤ ਵਰਹਤ। ਤੈਸੇ ਵਿਦਾਂਤ ਕਰਿ ਏਕਤਾ ਜਾਣੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮਦੀ। ਇਹੁ ਵਿਖੇ ਨਾਮਾ ਅਨਬੰਧ ਹੈ ਤੀਜਾ। ਅਵਿਦਿਆ ਜਨਤ ਦੁਖੋ ਕੀ ਨਿਵਰਤੀ ਤੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹੁ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਾਮ ਅਨਬੰਧ ਹੈ ਚਤਰਥ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਨਦੀ ਕਨਾਰੇ ਇਕੰਤ ਖਜੋਆਂ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ਬੈਠੇ ਸੇ ਭਜਨਾ ਨੰਦ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਜੋ ਚਤਰ ਸਾਧਨ ਸਪੰਨ ਸਿਖ ਹੋਵੇ ਸੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਚਾਰ ਸਾਧਨ ਇਹ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਵੈਰਾਗ। ਦੂਜੇ ਬਬੇਕ। ਤੀਜੇ ਖਟ ਸੰਪਦਾ। ਚੌਥੇ ਮੋਖ ਕੀ ਇਛਾ ਦ੍ਰਿੜ। ਵੈਰਾਗ ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ, ਸਰਬ ਜਗਤ ਕੋ ਅਸਾਰ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਆਗਨਾ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੯। ਮਨ ਕਹਾ ਬਿਸਾਰਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮ। ਤਨ ਬਿ... ਜਮ ਸਿਉ ਪਰੈ ਕਾਮ। ੧। ਰਹਾਉ। ਇਹੁ ਜਗ ਧੂਏ ਕਾ ਪਹਾਰ। ਤੈ ਸਾਚਾ ਮਾਨਿਆ ਕਿਹ ਬਿਰਾਰ। ਧਨ ਦਾਰਾ ਸੰਪਤ ਗ੍ਰਿਹ। ਕਛੁ ਸੰਗ ਨ ਚਾਲੇ ਸਮਝ ਲੇਹੁ। ੨। ਇਕ ਭਗਤਿ ਨਾਰਾਇਣ ਹੋਇ ਸੰਗ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਭਜ ਤਿਹ ਏਕ ਰੰਗ। ੩।" ਧੂਏ ਕੇ ਪਹਾਰ

ਨਹੀ ਤੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ। "ਜੈਸੇ ਚਾਤ੍ਰਕ ਧੂਮ ਲਹੇ ਸਵਾਂਤ ਬੂੰਦ ਕੇ ਮਾਂਨ। ਮੂਰਖ ਪਰਿਓ ਬਿਚਾਰ ਬਿਨ ਭਈ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕੀ ਹਾਨ"। ਜੈਸੇ ਚਾਤ੍ਰਕ ਧੂਮ ਦੇਖ ਕਰ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹੁ ਸਵਾਂਤੀ ਬੂੰਦ ਦੇਣੇ ਹਾਰਾ ਮੇਰੇ ਕੋ ਜਲ ਧਰ ਹੈ। ਜਬ ਤਿਸ ਕੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਜਾਣਕਰ ਬੀਚ ਧੂਮ ਕੇ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਅਗਨੀ ਬੀਚ ਜਲ ਮਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਜੀਵ ਰੂਪ ਚਾਤ੍ਰਕ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਵਿਖੇ ਸੁਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਧਨ ਪਰਵਾਰ ਮਿਲਖ ਮਾਲ ਮੰਦਰ ਆਦੀ ਰੂਪ ਜਲਧਰ ਸੁਖਦਾਈ ਜਾਣ ਕਰ ਤਿਸ ਬੀਚ ਦੌੜ ਕਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਬੀਚ ਹੀ ਪਚ ਪਚ ਮਰਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਪਦਾਰਥੋਂ ਅਤਿਸੈ ਵਿਕਾਰੋ ਸਹਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਰ ਪੁਨਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਜਨਮ ਅਰ ਮਰਨ ਤੇ ਜਮ ਜਾਚਨਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨ ਕੋ ਕਲਿਯਾਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਅਸਾਰ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਨ ਵਤ ਤਿਆਗ ਕਰ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕੀ ਸਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ। ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਸੰਸਾਰ ਸਮ ਦੇਖ ਕੇ ਤਿਸ ਤੋਂ ਭਾਜ ਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋ ਜਪੇ। ਅਰ ਨਿਰਵਾਸ ਜੋ ਪੁਰਸ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰੈ। ਜੈਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਸਤਿ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਹੇ ਤਥਾ ਕਰੈ। ਤਬ ਤਾਤਕਾਲ ਕਲਿਯਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਹੋਵੈ ਨਾਤਰ ਸੰਸਯ:। ਇਹੁ ਵੈਰਾਗ ਕਹਿਆ ਹੈ। ੧ । ਪੁਨਾ ਵ੍ਵੇਕ ਏਹੁ ਹੈ ਜੋ ਦੇਹ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਅਨਿਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਰਾਗ ਰਿਦਿਓ ਤਿਆਗਨਾ। ਜੋ ਆਤਮਾ ਨਿਤ ਹੈ, ਸਤ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਤਿਸ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵਣਾ। ਇਹ ਬਬੇਕ ਦੁਤਯ ਸਾਧਨ। ੨ । ਖਟ ਸੰਪਦਾ ਇਹ ਹੈ। ਸਮ(੧) ਦਮ (੨) ਸਰਧਾ (੩) ਉਪ੍ਰਤੀ (੪) ਤਤਿਖਿਆ (੫) ਸਵਾਧਾਨਤਾ (੬)। ਸਮ ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਮਨ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕਰਨਾ। ਦਮ ਇਹੁ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਾ ਜੀਤਨਾ। ਉਪ੍ਰਤੀ ਕਿਆ ਸਦਾ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਚਿਤ ਉਪਰਾਮ ਰਹਿਣਾ। ਪੁਨਾ ਭੁਖ ਤ੍ਰਿਖਾ ਤੇ ਸੀਤ ਉਸਨ ਠੰਡੀ ਤੱਤੀ ਪਵਨ ਸਹਾਰਨੀ ਸੋ ਕਿਆ ਉਸਤਤ ਨਿੰਦਾ ਇਸ ਕਾ ਜੋ ਸਹਾਰਨਾ ਹੈ। ਸੋ ਤਾਤਿਖਿਯਾ ਹੈ। ਸਰਧਾ ਇਹੁ ਜੋ ਸੱਤ ਪ੍ਰਤ ਪਾਦਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਾ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਬਚਨਾ ਮੈ ਪਰਮ ਪਰੀਤ ਹੋਨੀ। ਗੁਰ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕਾਂ ਮੋ ਵਿਸਵਾਸ ਹੋਨਾ। ਜੋ ਕਹਤੇ ਹੈ ਸੋ ਸੱਤ ਹੈ ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸਰਧਾ ਹੈ। ਸਵਾਧਾਨਤਾ ਇਹੁ ਹੈ ਜੋ ਚਿਤ ਨੂੰ ਚਲਾਇਮਾਨ ਨ ਹੋਣ ਦੇਣਾ। ਗੁਰੂ ਵਿਦਾਂਤ ਵਾਕ ਸ੍ਰਵਣ ਸਮੇ ਆਲਸ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋ ਕਰ ਚਿਤ ਕੋ ਇਕਾਗਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸਮਾਧਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਤ ਖਟ ਸੰਪਦਾ ਤੀਜਾ ਸਾਧਨ। ਮੋਖ ਇਛਾ ਇਹੁ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੰਤ ਵਾਸਤੇ ਹਰੀ ਚਰਨਾ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਦੁਖਾਂ ਥੋ ਤੈ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਆਗੇ ਇਹੁ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਜੋ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਪਾਲ, ਦੀਨ ਦਇਆਲ, ਕ੍ਰਿਪਾਨ, ਮੇਰੇ ਕੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਦੁਖ ਹੈ ਸੋ ਕਬ ਦੂਰ ਹੋਵੈਗਾ। ਜੈਸੇ ਕਿਸੇ ਕੇ ਸਿਰ ਕੋ ਆਗ ਲਾਗੇ

ਤਬ ਬਿਨਾ ਜਲ ਸੇ ਸੋ ਪੁਰਸ ਮੋਤੀ ਅਰ ਮੋਹਰਾਂ ਕੀ ਭੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ। ਐਸੇ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਇਹ ਮੋਖ ਹੀ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਅਵਰ ਕੋਊ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਮੋਖ ਇਛਾ । ਸੋ ਇਹ ਚਾਰ ਸਾਧਨ ਸਪੰਨ ਜੋ ਸਿਖ ਹੋਵੈ ਸੋ ਗੁਰਦੇਵ ਕੀ ਸਰਨ ਜਾਵੈ। ਦੋਨੋ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ। ਅਬ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮਿਲਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੋ ਚਤਰ ਸਾਧਨੋ ਸਪੰਨ ਅਪਣੇ ਗੁਰਦੇਵ ਕਉ ਸਮਾਧ ਤੇ ਉਥਾਨ ਹੂਆ ਜਾਨ ਕਰ, ਤੇ ਪੰਚ ਦਾਤਨ ਲੇ ਕਰ। ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ, ਕਹਿਤੇ ਭਏ ਗਰ ਮੇ ਅੰਚਰਾ ਪਾਇ ਕਰਿ। "ਸਰਨ ਸਰਨ ਪਾਵੀ" ਮੁਖੋਂ ਕਹਿ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮ ਪਰ ਲਿਲਾਰ ਲਿਟਾਵਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਕਹਿਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ, ਦੀਨ ਦਿਆਲ, ਅਸਰਨ ਸਰਨ, ਇਹੁ ਜੋ ਮਹਾਂ ਭੈਦਾਇਕ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਹੈ, ਜਨਮ ਅਰ ਮਰਨ ਰੂਪ ਦੁਖ ਇਹੀ ਜਿਸ ਮੈ ਜਲ ਹੈ ਤੇ ਕਾਮਾਦਿਕ ਜਿਸ ਮੈ ਤੰਦੂਏ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਮਾਨ ਆਦਕ ਵਿਕਾਰ ਜਿਸ ਮੈ ਮਤਸ ਹੈ। ਤੇ ਭਰਮ ਹੀ ਜਿਸ ਮੈ ਭਵਰ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਨਾ ਜਿਸ ਕਾ ਵਾਰ ਹੈ ਨਾ ਪਾਰ ਹੈ ਐਸਾ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਹੈ। ਮਹਾਂ ਭੈਦਾਇਕ ਤਿਸ ਤੇ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ, ਹੇ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਜੋਗ। ਐਸੇ ਆਰਤ ਬਚਨ, ਆਰਤ ਸਿਖ ਕੇ, ਆਰਤ ਹਰਨ ਜੋ ਸਿਤਿ ਗੁਰੂ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਸਿਖ ਸਵਰੂਪ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸਿਖੋਵਾਚ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਸੋ ਗਿਆਨ ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ, ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਵਿਧ ਜੈਸੇ ਮੁਝੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਬੋਲ ਕਰ, ਸੋ ਸਾਧਨ। ਜਾਤੇ ਮੈ ਮੂਢ ਮਤੀ ਬਾਲਕ ਹਾਂ ਅਸਮਝ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸਮਝਾਵੋ, ਹੇ ਗੋਬਿਦ ਮੂਰਤੀ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਹੇ. ਸਿਖ, ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਨ, ਨਿਧਿਯਾਸਨ, ਕਰ ਗਯਆਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੰਤ ਸੰਗ ਦੁਆਰੇ। ਸਿਖ ਬਚਨ। ਹੇ ਸੌਰੋ ਸ੍ਰਵਣ, ਮਨਨ, ਨਿਧਿਯਾਸਨ, ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਪੰਚ ਕੋਸਾਂ ਕਾ ਜੋ ਨਿਰਨੇ ਕਰ ਕੇ ਜੋ ਪੰਚ ਕੋਸਾਂ ਕਾ ਸਾਖੀ ਹੈ, ਸੋ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਜਬ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸਿਖ, ਸੋ ਸ੍ਰਵਣ। ਐਸੇ ਜਬ ਸਿਖ ਮੰਨਨ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਿਆ ਸੋ ਕਹੀਏ ਮੰਨਨ। ਤਿਸ ਕਾ ਜੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਅਭਿਆਸ ਸਜਾਤੀ ਪ੍ਰਤੈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹੀਏ ਨਿਧਿਆਸਨ ਅਰ ਵਿਜਾਤੀ ਪ੍ਰਤੈ ਦੇਹ ਅਧਿਆਸ ਤਿਸ ਨ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਅਰ ਸਜਾਤੀ ਪ੍ਰਤੈ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹਾ ਜੋ ਆਤਮਾ ਨਿਤ ਹੈ, ਸੁਧ ਹੈ। ਅਕ੍ਰੈ ਹੈ, ਅਬਨਾਸੀ ਅੰਤਹੈ ਸੋ ਮੇਰੇ ਮੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੈ ਕਹੀਏ ਗਿਆਨ ਇਸ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਣਾ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰ ਮੈ । ਯਹਿ ਨਿਦਿਯਾਸਨ ਕਾ ਵਿਸੇਖ ਅਰਥ ਹੈ। ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਵੰਤਰ ਵਾਕਾਂ ਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਇਸ ਕੋ ਪ੍ਰੋਖਗਿਯਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਸੋ ਕੈਸੇ। "ਸਤਯੰ ਗਿਆਨ ਅਨੰਤ ਬ੍ਰਹਮ"। ਬ੍ਰਹਮ ਸੱਤ ਹੈ ਗਿਯਾਨ ਸਰੂਪ ਹੈ ਅਨੰਤ ਹੈ। ਇਹੁ ਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ, ਵੇਦ ਵਿਖੇ ਉਦਿਆਲਕ ਰਿਖੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਵੇਤ ਕੇਤ ਕੋ ਕਹਾ ਛਾਂਦੋਗ ਉਪਨਿਖਦ ਵਿਖੇ ਕਬ ਪੁਤ੍ਰ ਵਿਦਿਯਾ ਪੜ ਕਰ ਆਇ ਮਿਲਿਅਯਾ ਪਰ ਅਭਮਾਨ ਸਹਿਤ ਵਿਧਿ ਪੂਰਬਕ ਨਿਮਸਕਾਰ ਭੀ ਨ ਕਰਤਾ ਭਇਆ। ਤਬ ਜਾਣ ਜਾਤੇ ਭਏ ਜੋ ਬਹੁਤੇ ਪੜਨੇ ਸੇ ਉਲਟਾ ਸਵਰੂਪ ਤੇ ਭੂਲ ਗਯਾ ਹੈ। ਤਬ ਸਵੇਤ ਕੇਤੂ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਪੂਛਿਾ

ਜੋ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੂੰ ਕੌਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੋ ਮੈ ਸਭੀ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪਠਨ ਕਰੇ ਹੈਂ
ਜੋ ਤੁਮ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪੜੇ। ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋਈ ਐਸਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਭੀ ਤੂੰ ਪਠਨ
ਕਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਏਕ ਕੇ ਪੜਿਆ ਸਭੀ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜੇ ਜਾਵੇ ਅਵਰ ਕੋਊ ਪੜਨਾ ਨਾ ਪਵੈ। ਅਰ
ਜਿਸ ਏਕ ਕੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਤਯਾਂ ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਨ ਕੀ ਅਪੇਛਿਆ ਨਾ ਰਹੇ। ਤੇ ਜਿਸ ਏਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ
ਹੋਇਆਂ ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਏਕ ਕੇ ਦੇਖਣ ਕੀ ਇਛਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਏਕ ਕੇ ਧਿਯਾਨ ਧਾਰਿਆਂ
ਅਵਰ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਨਾ ਪਵੈ। ਅਰ ਜਿਸ ਕੇ ਲਾਭ ਹੋਇਆਂ। ਅਵਰ ਲਾਭ ਕੀ ਇਛਾ ਨ ਰਹੇ।
ਐਸੇ ਸੋ ਸੁਣ ਕਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤਾ ਹੈ। ਜੀ ਐਸਾ ਤਾਂ ਸਾਤ੍ਰ ਮੈ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਪਠਨ ਕਰਿਆ। ਸੋ
ਕੌਨ ਹੈ, ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ। ਤਾ ਮੁਨੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ, ਉਹ ਇਕ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਉਸ ਇਕ
ਕੇ ਦੇਖਿਆਂ ਸਭ ਕਿਛ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਕਲਪਣਾ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਅਰ ਪਰਮਾਨੰਦ
ਰੂਪ ਹੋ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਮੁਨੀ ਜੀ ਸ੍ਰੁਤੀ ਕਹਤ ਭਏ! "ਸਦੇਵ ਸੋਮ ਇਦਮ ਗ੍ਰਮਾ ਸੀਤ"।
ਇਹੁ ਜੇਤਾ ਜਗਤ ਹੈ ਸੋ ਅਪਣੀ ਉਤਪਤ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸਤ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਹੋਤਾ ਭਯਾ। ਜੇਤਾ ਜਗਤ
ਇੰਦਰੀਆਂ ਮਨ ਕਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਪੰਚ ਭੂਤਾ ਤਮਕ ਸੋ ਸਭ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੀ ਜਾਣ, ਹੇ ਸਵੇਤ ਕੇਤ੍ਰ।
ਸ੍ਰੁਤੀ ਕਾ ਅਰਥ:। ਹੇ ਸੋਮ ਏਕ ਕਹੀਏ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਇਸ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਤ ਹੀ
ਅਸਤੀ ਕਹੀਏ ਹੈ ਸੀ। ਅਬ ਭੀ ਆਗੇ ਭੀ ਸਤ ਹੀ ਆਤਮਾਂ ਨੂੰ ਤੂ ਨਿਸਚੇ ਕਰ। ਤਬ ਸੰਵੇਤ
ਕੇਤ੍ਰ ਕੋ ਹਾਥ ਮਲਥੈਦ੍ਰ ਹੋਤ ਭਯਾ। ਸਾ: ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ
ਸੰਤ ਗੀਤਾ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੰਬਾਦੇ ਉਦਿਆਲਕ ਮੁਨੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸਵੇਤ ਕੇਤ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਹਸਤਾ ਮਨ
ਬੋਧ ਵਰਨੰਨ ਦੁਬਿਸਮੋ ਧਿਆਇ। ਦੁਤ੍ਰਾ ਹੇ ਗੁਰੋ, ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਲਖਣ ਕੌਨ ਹੈ, ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕ
ਗੁਰੋਵਾਚ। ਹੇ ਸਿਖ ਪੂਰਨ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਲਖਣ ਦੋਇ ਹੈਂ। ਸੰਗ੍ਰਾਹ ਸਾਰਗ੍ਰਿਥ ਮੇਂ
ਕਹਾ ਹੈ। ਏਕ ਸਰੂਪ ਲਖਣ ਹੈ ਦੂਜਾ ਤਟਸਥ ਲਖਣ ਹੈ। ਸਰੂਪ ਲਖਣਾ ਯਥਾਰਥ ਹੈ ਤੇ
ਤਟ, ਤਟ ਸਥਾਉ ਪਾ ਕਰ ਕੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅੰਬਕਾ ਬ੍ਰਿਖ ਕਾਕ ਵਾਲਾ। ਸੋ ਅੰਬ ਕਾ ਤਟ ਸਥ
ਲਖਣ ਹੈ। ਅਰ ਪ੍ਰਤੋ ਛਾਇਆ ਵਾਲਾ ਸਰੂਪ ਲਖਣ ਹੈ। ਅਰ ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਤਾ, ਹਰਤਾ, ਭਰਤਾ,
ਇਹ ਤਟ ਸਥ ਲਖਣ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੂਪ ਲਖਣ ਹੈ। ਮੋਹ
ਮਾਇਆ ਉਪਾਧ ਕਰ ਕੇ ਹੈ। ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਕਾ ਸਰੂਪ ਅਗਯਾਨ ਹੈ। ਸੋ ਆਤਮਾ ਕੇ
ਆਸਥੇ ਹੈ। ਕਿਸ ਕਰ ਜਾਣੀਏ। ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਜਾਣੀਏ। ਜੋ ਕਹਤਾ ਹੈ ਮੈ
ਅਗਿਯਾਨੀ ਹੌਂ ਆਤਮਾ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਗਿਯਾਨ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਆਤਮਾ
ਕੇ ਗਿਯਾਨ ਕਰ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਯਦਪਿ ਆਤਮਾ ਕੇ ਆਸਰਾ ਹੈ। ਤੋ ਭੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੀ
ਜੈਸੇ ਕੋਠੇ ਕਾ ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਵੇ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆਂ ਸੋ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਯਦਪਿ ਕੋਠੇ ਕੇ ਆ.
ਕਰ ਕੋਠੇ ਕੋ ਅਛਾਦਤ ਕਰੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਜਲ ਕੇ ਬੁਰਵਤ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਬੋਧ ਕਰ ਅਗਿਧਾਨ
ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸਿਖੋਵਾਚ। ਹੇ ਗੁਰੋ ਗਯਾਨ ਤੇ ਗਯਾਨ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕੌਨ ਹੈ।

ਪੁਨਾ ਵੇਦਾਂਤ ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਜੋ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਕਾਰਨ ..ਰਹਤ ਦਿਆਲ, ਸੋ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਹੈ ਸਿਖ, ਆਤਮ ਵਸਤੂ ਕੇ ਯਥਾਰਥ ਸ... ਹੀ ਕਾ ਨਾਮ ਗਿਯਾਨ ਹੈ ਅਵਰ ਕੋਊ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਰਜੂ ਸੇ ਸਰਪ ਕਲਪਤਾ ਹੈ ਜਬ ਤੀਕ ਤਬ ਤੀਕ ਅਗਿਯਾਨ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ, ਤਿਸ ਪੁਰਸ ਕੀ। ਜਬ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਯਥਾਰਥ ਰਜੂ ਜਨੀਏ ਸੋਈ ਗਯਾਨ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਿਆਨ, ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਦੁਖੋਂ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸਰਪ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਜੋ ਧਕ ਧਕੀ ਲਗੀ ਸੀ ਪੁਨਾ ਲੋਕਾਂ ਕੋ ਭੀ ਡਰਾਵਤਾ ਸੀ ਤੇ ਆਪ ਵੀ ਕ੍ਰੀਪਾਇਮਾਨ ਹੋਤਾ ਸੀ ਤੇ ਕਹਤਾ ਸੀ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਇਹੁ ਤੋ ਬਡਾ ਬਿਖਧਰ ਹੈ। ਐਸੇ ਹਮ ਨੇ ਕਭੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਾ ਜੈਸਾ ਇਹ ਦੇਖਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਹੇ ਲੋਕੋ ਏਕ ਕੈਸਾ ਕੁੰਡਲ ਮਾਰੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਅਰ ਸੋ ਮਾਰਗ ਭੀ ਨਹੀਂ ਉਲੰਘ ਸਕਤ ਸੀ, ਭੈ ਕਰ। ਜਬ ਦੀਪਕ ਕਰ ਰੱਜੂ ਨਿਸਚੇ ਭਈ ਤਬ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਸਭੀ ਕਲਪਨਾ ਗਈ। ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ। ਇਹ ਇਕ ਅਪਣੇ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਭੂਲ ਕਰ ਆਪ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਅਨਹੋਤਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾ ਕੋ ਭੀ ਕਲਪਾਵਤਾ ਹੈ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰ। ਜਬ ਗੁਰੂ ਅਰ ਸੰਤ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਕੋ ਵਿਰਾਜੰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗਯਾਨ ਦੀਵੇ ਕਰ ਨਿਜ ਸਰੂਪ ਕਉ ਸਮਝ ਕਰ ਪਰਮਸੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਥ ਜੋ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਪਾਵਤਾ ਸੀ, ਕਿਸੀ ਕਉ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨਤਾ ਸੀ, ਕਿਸੀ ਤੇ ਕਿਸੀ ਕਉ ਸਤ੍ਰ ਰੂਪ ਜਾਨਤਾ ਸੀ ਸੋ ਸਭ ਕਲਪਨਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਨਿਜ ਸਰੂਪ ਹੀ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਗਯਾਨ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਕਿਆ। ਦੂਤੀਆ ਭਾਵ ਸੋਈ ਕਹੀਏ ਗਿਆਨ। ਗਿਆਨਵਾਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਹੈ ਵਿਦਾਂਤ ਜੋ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਨ ਪੜ੍ਹਨ ਮਨਨ ਕਰ ਆਤਮਾਂ ਕੋ ਬੋਧ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਭੇਦ ਕੀਆਂ ਅਵਸਥਾਂ ਸਾਤ, ਹੈ, ਕਿਆ ਭੂਮਕਾ। ਇਨ ਅਵਸਥੋਂ ਕੋ ਭੂਮਕਾ ਭੀ ਕਹਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਿਨਾਂ ਦੁਆਰਿਓ ਜਾਇ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤਾ ਹੈ, ਆਤਿਮ ਰੂਪ ਭੂਪਤਿ ਕਾ, ਕਿਆ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਾ। ਤਬ ਨਿਰ-ਵਿਕਲਪ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਰ ਪੂਛੇ ਜੋ ਸਾਤ ਅਵਸਥਾ ਕੌਨ ਹੈ ਸੋ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਜਿਨ ਕੋ ਭੂਖ ਲਾਗੀ ਹੈ। ਤੇ ਆਨ ਮਤ ਰਹਤਿ ਹੋ ਗਏ ਹੈ। ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਤੇ ਵਾ ਸੁਣਤੇ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਰੁਮਾਂਚ ਖੜੇ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਹਰਿ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਤੇ ਹਰਿ ਭਗਤੋਂ ਮੇ ਦਿਨ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਭਾਵ ਜਿਸ ਕਾ ਬਢਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਪਾਵ ਮਹੂਨ ਮੇ ਨਦੀ ਵਤ। ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸੁਭ ਇਛਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਥਮ ਭੂਮਿਕਾ। ੧। ਦੂਜੀ ਗਯਾਨ ਅਵਸਥਾ ਅਬ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ। ਪੁਨ ਇਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਮੋ ਪਰਤਕ ਤੱਤ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਆਨ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਪਾਤਸਾਹ ਕੇ ਆਗੇ ਪ੍ਰਥਮ ਚੋਬਦਾਰ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਇਕਾਂਤ ਹੋ ਕਰ ਸੋਧਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈ ਕਵਨ ਹੂੰ। ਅਰ ਇਹ ਅਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਸੋ ਕਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰਵਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ ਦੇਹ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨ ਕਰ। ਇਕ ਆਤਮਾ ਮੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਇਹ ਦੂਜੀ ਬੀਚਾਰ ਬਿਚਾਰਨਾ

ਨਾਮੰ ਭੂਮਕਾ ਹੈ। ੨ । ਪੁਨਾ ਤੀਸਰੀ ਤਨ ਮਾਨਸਾ ਨਾਮਨੀ ਭੂਮਕਾ ਗਿਆਨ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਤਿਸਕੋ ਸੋ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਧ ਜਗਆਸੂ ਜੋ ਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿ ਅਹਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿਆ ਸੰਕਲਪ ਜੋ ਫੁਰਨਾ ਹੈ ਸੋ ਮਨ ਕੋ ਸੂਖਮ ਕਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਨਾ ਤੇ ਸਰੂਪ ਮੇਂ ਇਸਥਿਤੀ ਹੋਨੀ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਇਕ ਖਿਣ ਭੀ ਤਿਸ ਤੇ ਉਪਰਾਮ ਨ ਹੋਣਾ ਆਤਮਾ ਚਿੰਤਨ ਤੇਂ। ੩ । ਪੁਨਾ ਚੋਥੀ ਸਤਵਾਪਤ ਕਹੀ ਹੈ। ਰਿਦੇ ਅਕਾਸ ਮੇਂ ਅਨਭਵ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਆਇ ਉਦੇ ਹੋਨਾ ਸਭ ਤਪਤ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਨੀ। ਆਤਮ ਰੂਪ ਸਿੰਧ ਮੇ ਤਰੰਗ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕੋ ਜਾਨਣਾ । ਇਹ ਸਤਵਾਪਤ ਨਾਮਨੀ ਚਤੁਰਥ ਭੂਮਕਾ ਹੈ। ੪ । ਜਬ ਸਰੂਪ ਕਉ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਤਨ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋ ਗਯਾ ਦੂਰ। ਪੰਚਮੀ ਅਸੰਸਕਤ ਨਾਮਨੀ ਯਹ ਭੂਮਕਾ ਵਿਦਾਂਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਕਹੀ ਹੈ। ੫ । ਬੁਧ ਪ੍ਰਜੰਤ ਜਹਾਂ ਨੌ ਪਦਾਰਥ ਕਹੇ ਹੈ ਇਨ ਸਭ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਨਾ। ਇਹੁ ਪਦਾਰਥ ਅਭਾਵਨੀ-ਨਾਮ ਖਸਟਮ ਭੂਮਕਾ, ਹੈ, ਗਿਯਾਨੀ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਹੇ ਭਾਈ। ੬ । ਸਪਤਮ ਜੋ ਤੁਰੀਆਂ ਨਾਮਨੀ ਭੂਮਕਾ ਹੈ ਤਿਸ ਮੇ ਨਾਂ ਭਾਵ ਹੈ ਨਾ ਅਭਾਵ ਹੈ ਮੇ ਨਾ ਤੂੰ ਕਹਾਂ ਆਵਣਾ ਤੇ ਕਹਾਂ ਜਾਵਣਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਆਤਮਾ ਮੇ ਲੀਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸਿੰਧ ਮੇ ਤਰੰਗ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਮਿਸਰੀ ਕਾ ਖਿਲੌਨਾ ਮਰਜੀਵੜਾ ਸਿੰਧ ਮੇ ਗਯਾ ਸੋ ਨਹੀਂ ਖਬਰ ਦੇ ਸਕਤਾ। ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪੀ ਵਾਰਧੀ ਮੇ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਮਹਾਤਮਾ ਭਾਵਅਭਾਵ ਮੇ ਕੁੱਛ ਨਹੀਂ ਕਹ ਸਕਤਾ। ਆਵਣਾ ਤੇ ਜਾਵਣਾ ਸਭ ਚੇਸਟਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਤਿਸ ਕੀ। ੭ । ਇਹੁ ਸਪਤ ਗਯਾਨ ਅਵਸਥਾ ਕੈਸੀ ਹੈ। ਮਾਨੋ ਆਤਮਾ ਰੂਪ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਣੇ ਕਉ ਸਾਤ ਡੇਵਢੀਆਂ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਪੁਰਸ ਰਾਜੇ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਅਪੇਛਾ ਰਾਖਤਾ ਹੂਆ ਸਾਤ ਡੇਵਢੀਆਂ ਉਲੰਘ ਕਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੋ ਚਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਜਾਇ ਪਾਇ। ਤਬ ਤਿਸ ਉਦਾਰ ਰਾਜਾ ਕੀ ਬਖਸਸ ਅਪਾਰ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਸੁਖੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਆਤਮ ਰੂਪ ਭੂਖਤ ਤੋ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਹੀ ਕਰ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸੰਤਾਂ ਦੁਆਰਿਓਂ ਜੋ ਵੇਦਾਂਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਰ ਗਿਯਾਨ ਭੂਮਕਾ ਸਮਝਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਹੀਏ ਵੇਦਾਂਤ ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਿਤੇ ਹੈ। ਵੇਦ ਕਾ ਜੋ ਹੋਵੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਕਿਆ ਸਾਰ, ਸੋ ਕਹੀਏ ਵੇਦਾਂਤ। ਜਿਸ ਕਰ ਜੀਵ ਈਸਵਰ ਕੀ ਏਕਤਾ ਜਾਣੀ, ਜਾਏ, ਸੋ ਕਹੀਏ ਵੇਦਾਂਤ। ਹੇਮ ਮੋਖੂ ਵੇਦ ਕੇ ਤੀਨ ਕਾਂਡ ਹੈਂ। ਕਰਮਕਾਂਡ(੧) ਉਪਾਸਨਾ ਕਾਂਡ (੨) ਤੇ ਗਿਆਨ ਕਾਂਡ(੩)। ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਕੇ ਅਸੀਹ ਹਜਾਰ ਸਲੋਕ ਹੈਂ। ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਸੋਲਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਅਰ ਗਿਆਨ ਕਾਂਡ ਕੇ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਸਲੋਕ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਬਿਰਖ ਸਾਥ ਬੂਰ ਬਹੁਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੇ ਪਾਰੇ ਫਲ ਜਿਸ ਤੇ ਅਲਪ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤੇ ਪਰਪਕ ਫਲ ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਅਲਪ ਹੋਤੇਂ ਹੈ, ਰਸ ਰੂਪ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਸ ਅਸੇ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭੀ ਥੋਰੇ ਹੈਂ। ਅਰ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਮਿਤ੍ਰ ਇਸ ਪੁਰਸ ਕਉ ਤਿੰਨਾ ਹੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ, ਹੇ ਪਿਆਰੇ। ਜੇ ਕਰ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਮੇ

ਵਿ ਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਿਸੀ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰ ਅਥਵਾ ਸੁਭਾਵ ਕਰ ਇਸ ਕੋ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੋ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕਰ ਕਰਮਾ ਮੈ ਹੀ ਅਰੋਪਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਦਦਾ ਦੋਸ ਨ ਦੇਊ ਕਿਸੈ ਦੋਸ ਕਰੰਮਾ ਆਪਣਿਆ। ਜੋ ਮੈ ਕੀਆ ਸੋ ਮੈ ਪਾਇਆ ਦੋਸ ਨ ਦੀਜੈ ਅਵਰ ਜਨਾ।" ਗੁਰੂ ਪੂਰੇ ਜੀ ਕੇ ਕਹਨੇ ਕਾ ਤਾਤ ਪਰਜ ਇਹੁ ਜੋ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕਰ ਲੋਕੋ ਸਾਥ ਝਗੜਾ ਨਾ ਬਾਂਧੇ। ਅੰਤਰ ਕੀ ਅਰ ਬਾਹਰ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਤਿਆਗੇ। ਜਾਤੇ ਕਰਮਾ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸੋਈ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਕਰਮ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਭੀ ਗਿਆਨ ਪਰਮ ਸੁਖਦਾਈ ਭਇਆ। ਪੁਨਾ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾਂਡ ਸੁਨੋ। ਜਿਸ ਪੁਰਸ ਕੋ ਨਾਰਾਇਣ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਹੈ, ਹਰਿ ਇਛਾ ਸੇ ਕਭੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੋ ਕਿਆ ਨਿਸਚੇ ਗਿਆਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਚਨ। "ਮਾਰੇ ਰਾਖੇ ਏਕੋ ਆਪ। ਮਾਨੁਖ ਕੈ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਹਾਥ।" ਪੁਨਾ ਬਚਨ। "ਨਹ ਪਾਇ ਝਗੜਾ ਸੁਆਮੀ ਸੇਤੀ ਆਪ ਆਪ ਵੰਞਾਵਣਾ।" ਜਿਸ ਸਵਾਮੀ ਕੋ ਪੂਜਨਾ ਤਿਸੀ ਸਾਥ ਰਾਰ ਕਰਨੀ ਇਹੁ ਅਨੀਤ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਦੋਨੋ ਬਚਨੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਹੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ, ਜੀਆਂ ਸਾਥ ਕਰਣਾ ਹੈ, ਸੋ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸਾਥ ਕਰਣਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਜਾਣ ਕਰ ਉਪਾਸਨਾ ਯੁਕਤ ਪੁਰਸ ਮੱਤਸਰ ਨਿੰਦਾ ਆਦਕ ਕਰਮ ਨਿੰਦਾ ਜਾਣ ਕਰ ਤਿਆਗ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਸੇ। ਜਾਂਤੇ ਮੈਂ ਕਰਉਗਾ ਤਾ ਉਪਾਸਨਾ ਨ ਰਹੈਗੀ। ਈਸਵਰ ਕੀ ਸਲਾਮ ਜਬਾਬ ਨਿਆਇ ਸੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈ ਭੀ ਪਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਵਤ ਸੁਖਦਾਈ ਭਯਾ। ਤੋ ਪੁਰਸ ਤਿਸ ਕੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤੇ ਕੋਊ ਮਣ ਭਰ ਤਿਸ ਕਾ ਬੋਝ ਭੀ ਨਾਂਹੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਏਤਾ ਭਾਰ ਉਠਾਏ ਸੇ ਅਸਮਰਥਾ ਕਰ ਪੀੜਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੁਮੁਖ੍ਯਾ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ ਅਵਸ ਚਾਹੀਏ। ਐਸੇ ਮਿਤ੍ਰ ਗਿਆਨ ਸਾਥ ਮਿਤ੍ਰਈ ਕਰਨੀ। ਪੁਨਾ ਗਿਆਨ ਕਾਂਡ ਮੈ ਤਾਂ ਗਿਆਨ ਆਪੇ ਹੀ ਆਪ ਹੈ, ਦੁਤੀਆ ਨਾਸਤੀ। "ਦੁਤੀਆ ਨਾਸਤ ਇਕ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ।" ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਕਿਸੀ ਕਰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਧਰਮ ਰੂਪ ਬੈਲਵਤ ਪੁਨਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤ ਸੋ ਪੁਰਸ ਵਿਚਾਰ ਮੈ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸਟ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਣੈ ਹਾਥ ਕੀ ਉਗਲੀ ਨੇ ਜਉ ਅਪਣਾ ਹੀ ਨੇਤ੍ਰ ਚੋਭਿਆ ਤਾਂ ਹਥੇਲੀ ਸੇ ਕੋਉ ਕਾਟ ਤੋ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ। ਅਥਵਾ ਅਪਣੇ ਦਾਂਤੋ ਨੇ ਅਪਣੀ ਜਿਹਵਾ ਜਉ ਦੁਖਾਈ ਤੋ ਤਿਨ ਹੀ ਕਉ ਤਿਸ ਬਦਲੇ ਤੋਰ ਤੋ ਨਹੀਂ ਦੇਨਾ ਕਿਧੇ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਓਹ ਸਭ ਕਉ ਅਪਣਾ ਆਪ ਹੀ ਜੋ ਅਦੁਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਤਿਸ ਹੀ ਕੋ ਦੇਖਤਾ ਹੈ, ਗਿਆਨਵਾਨ। ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਸਿੱਧ ਮਿਤ੍ਰ ਇਸ ਪੁਰਸ ਕੋ ਆਤਮ ਦੇਸ ਕੋ ਪਹੁਚਾਇ ਕਰ ਆਪ ਭੀ ਲੀਨਤਾ ਕੋ ਪਾਇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਨਿਰਮਲੀਵਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਵਿਦਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਫਲ ਹੈ ਗਿਆਨ ਤੇ ਗਿਆਨ ਕਾ ਫਲ ਹੈ ਨਿਜ ਸਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਅਵਿਦਯਾ ਜਨਤ ਦੁਖੋਂ ਕੀ ਨਿਵਿਰਤੀ, ਹੇ ਸਿਖ। ੧ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ

ਪ੍ਰਕਾਸ ਸ੍ਰਿਧੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸੰਤ ਗੀਤਾ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੰਬਾਦੇ ਵਰਨਨੰ ਤ੍ਰਿਉਂਸਤ ਅਧਯਾਏ। ੨੨ । ਸਿਖੋਵਾਚ। ਹੇ ਗੁਰੋ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਤੋ ਮੋ ਕੋ ਭਇਆ ਹੈ, ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ । ਪੁਨਾ ਤਾਤਪਲ ਵਤ ਗਯਾਨ ਕੋ ਸਾਧਨ ਕੌਨ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਹੇ ਸਿਖ ਤੀਨ ਸਰੀਰ ਅਰ ਪਾਂਚ ਕੋਸ ਕੇ ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਹਸਤਾਮਲ ਗਯਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਤੇ ਹਾਂ। ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ, ਅਬ ਇਨ ਕੇ ਨਾਮ। ਅੰਨ ਮੈ ਕੋਸ (੧) ਪ੍ਰਾਣ ਮੈ ਕੋਸ। ੨ । ਮਨੋਮੈ ਕੋਸ। ੩ । ਵਿਗਯਾਨ ਮੈ ਕੋਸ। ੪ । ਪੁਨਾ ਅਨੰਦ ਕੋਸ ਪੰਜਵਾਂ। ੫ । ਕੋਸ ਕਾ ਅਰਥ ਏਹੁ ਜੋ ਪੜਦਾ ਰੂਪ ਹੋਵੈ, ਦੇਖਨ ਰੂਪ ਵਸਤੂ ਕੇ ਆਗੇ। ਜੋ ਛਾਦੇ ਸੋ ਕੋਸ। ਜੈਸੇ ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੰਦਰਾ ਮੈ ਚਿੰਤਾਮਨੀ ਹੋਵੈ ਤਬ ਖੋਜਨੇ ਵਾਰਾ ਤਿਸ ਦਰੀ ਕੇ ਪੜਦੇ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਜਾਇ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਆਤਮ ਵਸਤੂ ਚਿੰਤਾਮਣੀ ਕੋ ਜਾਨਿ ਦਰਸਾਤਾ ਹੈ ਖਨਵਾਰੇ ਰੂਪ ਜਗਿਯਾਸੂ ਕੋਸ ਰੂਪ ਕੰਦਰਾ ਕੋ ਤਿਯਾਗ ਕਰ। ਅਬ ਇਨ ਕਾ ਰੂਪ ਸੁਨੋ ਜੋ ਅੰਨ ਹੀ ਤੇ ਉਪਜੇ ਅੰਨ ਹੀ ਕਰਿ ਇਸਥਿਤ ਹੋਵੈ ਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਅਨ ਹੀ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਹੋਵੈ ਸੋ ਅਨਮੈ ਕੋਸ ਇਹ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਹੈ। ੧ । ਪਰਾਣ ਤੇ ਅਪਾਨ ਪੁਨਾ ਵਿਆਨ ਤੇ ਉਦਾਨ ਤੇ ਸਮਾਨ ਇਹੁ ਜੋ ਪੰਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ ਸੋ ਪਰਾਣਮੈ ਕੋਸ ਹੈ। ੨ । ਕ੍ਰਮਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਇਹੁ ਜੋ ਪੰਚ ਹੈ ਗੁਦਾ ਲਿੰਗ ਹਸਤ ਪਾਦ ਪੁਨਵਾ ਵਾਕ ਪੰਚ ਸਾਥ ਮਨ ਮਿਲ ਕਰ ਮਨੋਮੈ ਕੋਸ ਕਹਤੇ ਹੈ। ੩ । ਪੁਨਾ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਜੋ ਪੰਚ ਹੈ। ਨੈਨ ਨਾਸਕਾ ਕ੍ਰਾਨ ਤੇ ਤ੍ਵਚਾ ਰਸਨਾ ਸਾਥ ਬੁਧੀ ਮਿਲ ਕਰ ਇਹੁ ਵਿਗਿਯਾਨਮੈ ਕੋਸ ਹੈ। ੪ । ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨੇ ਕੇ ਬਯਾਪਾਰ ਕਰ ਜੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਬੇਹੋਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੀਵ ਕੇ ਤਾਂਈ ਗਾਹੜੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਆਈ ਹੈ ਸੁਖ ਕੇ ਸਾਥ ਸੋ ਆਨੰਦ ਕੋਸ ਹੈ। ੫ । ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਅਗਿਯਾਨ ਕਰ ਕੇ ਕੋਸੋਂ ਮੇਂ ਅੰਨ ਵੈਰੂਪ ਕਿਆ ਅਭੇਦ ਰੂਪ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ, ਸੋ ਕਹਤਾ ਹੈ। ਮੈ ਮੋਟਾ ਹੂੰ ਤੂੰ ਦਰਿਦ੍ਰਨ ਹੈ ਮੈ ਗੋਰਾ ਹੂੰ ਤੂ ਸਯਾਮ ਹੈ। ਐਸੇ ਅੰਨ ਮੈ ਕੋਸ ਸਾਥ ਅੰਨ ਵੈ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵ ਆਤਮਾ। ਮੈ ਭੁਖਾ ਹਾਂ, ਮੈ ਤ੍ਰਿਖਾ ਤੁਰ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਕੌਨ ਦੇਵੈ, ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੈ ਕੋਸ ਸਾਥ ਅਨਵੈ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਮੈ ਬੋਲੇ ਹੋਂ ਅਰ ਕਾਨੇ ਹੋ ਦੇਖੋ। ਮੈ ਕੈਸਾ ਦੌੜਤਾ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਮਨੋ ਮੈ ਕੋਸ ਸਾਥ ਅਨਵੈ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ। ਮੈ ਸੁਖ ਸਾਥ ਸੋਇਆ ਹਾਂ ਐਸੇ ਅਨੰਦ ਕੋਸ ਸਾਥ ਅੰਨਵੈ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੋਸ ਜਾਗ੍ਰਤ ਵਿਖੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਮੈ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਮ ਜੀਵ। ਸਵਪਨੇ ਮੈ ਕੰਠ ਮੈ ਰਹਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜਸ ਨਾਮਾ ਜੀਵ। ਸੁਖੋਪਤ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਗਯ ਨਾਮਾਂ ਨਾਭੀ ਮੈ ਰਹਤਾ ਹੈ । ਇਹੁ ਇਸ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਤੀਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸਾਂ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ਕੈਸੇ ਹੈ। ਸੋ ਭੀ ਸੁਨੋ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈ, ਸੁੰਦ੍ਰ ਮਤਿ ਵਾਲੇ। ਕਹਤਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸ੍ਰਰੀਰ ਗੋਰਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਸ੍ਰੀਰ ਪੁਸਟ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ਉਹ ਕਹਣ ਵਾਲਾ ਭਿੰਨ ਹੈ ਤੇ ਦੇਹ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਐਸੀ ਸਮਝ ਸੇ ਵਿਵੇਕ ਕਿਆ ਨਿਆਰਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਬਡੇ ਦੁਖੀ ਆਵਤੇ ਜਾਵਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਸਾਥ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਡਾ

ਮੂਰਖ ਹੈ ਕਭੀ ਭੀ ਇਸ ਕੋ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ ਆਵਤੀ। ਐਸੇ ਮਨ ਸਾਥ ਵਿਤਰੇਕ ਹੈ।
ਮੇਰੀ ਮਤ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਰੰਚਕ ਭੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀ ਮੇਰੀ ਮਤ; ਇਸੀ ਤੇ
ਨੀਰ ਹੈ। ਐਸੇ ਬੁਧ ਸਾਧ ਵਿਤਰੇਕ ਹੈ। ਇਕ ਖਿਣ ਭੀ ਸੁਖ ਦੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਈ।
ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੇਰੀ ਥਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਬ ਹੇ ਭਾਈ, ਐਸੇ ਅਨੰਦ ਕੋਸ ਸੇ ਵਿਤਰੇਕ ਹੈ। ਦੇਹ,ਪ੍ਰਾਣ,
ਮਨ, ਸਬੁਧਿ,ਆਨੰਦ, ਇਨ ਸਭ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਸਰਦਾਨੰਦ ਸਾਖੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਤੂੰ ਜਾਣ, ਹੇ ਸੋਮ
ਜਾਗ੍ਰਤ ਹੈ ਸੁਪਨ ਨਹੀਂ; ਸੁਪਨ ਮੈ ਜਾਗ੍ਰਤ ਨਹੀਂ, ਪੁਨਾ ਸਖੋਪਤ ਮੈ ਦੋਨੋ ਨਹੀਂ ਜਾਗ੍ਰਤ
ਸੁਪਨਾਦੀ। ਇਨ ਦੋਨੋ ਮੈ ਸੁਖੋਪਤ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤੀਨੋ ਤੁਰੀਆ ਸਮਾਧੀ ਮੈ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਸਾਖੀ
ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਨ ਚਾਰੋਂ ਮੈ ਇਕ ਰਸ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਕਰੋ ਜੋ ਆਪਣਾ ਆਪ ਹੈ।
ਹੇ ਸੋਮ ਮਤਵਾਲੇ। ਐਸੇ ਜਬ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਨਿਸਚੇ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਬ ਮਹਾਂ ਵਾਕੋਂ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਤਾ ਹੈ।
ਅਬ ਸੋ ਸੁਣ। ਅਥ ਦਵਾਦਸ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਬਰਨਤੇ। ਸਯਾਮ ਵੇਦ ਕੇ ਤੀਨ ਪਦ।
ਤਤਤਵੰ ਅਸੀ। ਯੁਜਰਵੇਦ ਕੇ ਤੀਨ ਪਦ। ਅਹੰ ਬ੍ਰਮਾਸਮੀ। ਰਿਗ ਵੇਦ ਕੇ ਤੀਨ ਪਦ।
ਪ੍ਰਗਯਾਨ ਮਾਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮ। ਅਥਰਬਨ ਵੇਦ ਕੇ ਤੀਨ ਪਦ। ਅਯੰ ਆਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ। ਇਹ
ਮਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਭਾਗ ਤਯਾਗ ਲਖਣਾ ਕਰ। ਸੋ ਲਖਣਾ ਕਯਾ। "ਸਾਧੋ
ਇਹ ਤਨ ਮਿਥਿਯਾ ਜਾਨੋ। ਯਾਂ ਭੀਤਰ ਜੋ ਰਾਮ ਬਸਤ ਹੈ ਸਾਚੋ ਤਾਂਹਿ ਪਛਾਨੋ"।
ਇਹੁ ਵਾਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਗ ਤਯਾਗ ਲਖਣਾ ਕਰੀ ਹੈ ਮਮੋਖੂ ਵਾਸਤੇ । ਦੇਹ ਆਦਕ
ਸੰਘਾਤ ਏਹੁ ਜੜ੍ਹ ਭਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰਨਾ ਰਿਦਿਓ ਅਭਿਮਾਨ। ਰਾਮ ਜੋ
ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਹੈ ਸਭ ਮੈ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਸਤ ਸਰੂਪ। ਇਸ ਭਾਗ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ
ਸਤਿ ਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ। ਐਸੇ ਜਬ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਇਸ ਕੋ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ
ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੰਸੇ ਵਿਪਰਜੇ ਰਹਤ। ਸੰਸੇ ਕਹੀਏ ਜੀਵ ਈਸਰ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੇ ਭੇਦ
ਵਾਸਤਵਿ ਅਥਵਾ ਉਪਾਧ ਕਰੈ। ਇਨ ਕੀ ਏਕਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਨਹੀਂ। ਅਰ ਮੁਕਤੀ
ਗਯਾਨ ਕਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਭਗਤੀ ਕਰਵ ਕਰਮੋ ਕਰ ਅਥਵਾ ਕਾਂਸੀ ਮੈਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨੇ ਸੇ
ਮੁਕਤ ਹੋਵੀਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰ ਜਾਈਤਾ ਕਹਾਂ ਹੈ। ਅਰ ਯਹ ਜੋ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਹੈ
ਭਯਾ ਹੈ। ਗਯਾਨ ਇਹੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ। ਯਸ ਕਹੀਏ ਸੰਸੇ। ਅਰ ਵਿਪਰਜੈ
ਕਹੀਏ ਤੀਨ ਸਰੀਰ ਆਪ ਕੋ ਮਾਨਣਾ। ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਕੇ ਧਰਮ ਆਪਣੇ ਵਿਖੇ ਮਾਨਣੇ।
ਅਹੰ ਪ੍ਰਤੇ ਕਰਣੀ ਮੈ ਜਨਮਤਾ ਹੋਂ ਮੈ ਮਰਤਾ ਹੋ। ਮੈ ਬਾਲਕ ਹੋ, ਮੈ ਜਵਾਨ ਹੋਂ। ਮੈ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋ,
ਮੈ ਕ੍ਰਿਸ ਹੋਂ। ਮੈ ਦੀਰਘ ਹੋਂ ਮੈ ਗੋਰਾ ਹੋ ਮੈ ਸਯਾਮ ਹੂ ਮੈ ਪੀਤ ਹੋਂ। ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਣ ਹੋ, ਮੈ ਖਤ੍ਰੀ
ਹੋਂ, ਮੈ ਵੈਸ ਹੋ, ਮੈ ਸੂਦਰ ਹੋਂ, ਮੈ ਹਿੰਦੂ ਹੋਂ ਮੈ ਤੁਰਕ ਹੋਂ। ਜਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਨਮਾ ਤਬ ਨ ਹਿੰਦੂ
ਨ ਤੁਰਕ ਸੀ। ਜਬ ਜਿਸ ਘਰ ਜਨਮਾ ਤਬ ਸੋਈ ਘਰ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਬਣ ਬੈਠਤਾ ਹੈ
ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵ। ਪੁਨਾ ਜਬ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਨ ਤੁਰਕ ਨਾਮ ਰਹਿਤਾ ਹੈ
ਹਿੰਦੂ ਨਾਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਗੁਰ ਬਾਣੀ। "ਜੋ ਝੂਠਾ ਜੋ ਝੂਠੇ ਲਗੇ ਝੂਠੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹੀ"।

ਝੂਠ ਨੂੰ ਤੇ ਮੰਨ ਬੈਠੇ ਸੋ ਆਪ ਭੀ ਝੂਠੇ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਚਾਰ ਵਰਣ। ਚਾਰ ਵਰਣ ਪੁਨਾ
ਜਿਸ ਜਿਸ ਆਸ੍ਰਮ ਮੇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਕੋ ਮਾਨਣੇ ਲਗ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸੋਈ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਦੇਹ
ਕਾ ਨਾਮ ਤਥਾ ਜਾਤ ਪਾਤ ਇਹੁ ਸਭੀ ਕਲਪਤ ਝੂਠੇ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਕੋ ਮਾਨਣੇ ਲਗ ਜਾਤਾ ਹੈ।
ਸੋਈ ਕਹਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਹੋਂ ਮੈ ਸੰਨਯਾਸੀ ਹੋਂ ਮੈ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਹੋਂ ਐਸੇ ਅਸਥੂਲ
ਸਰੀਰ ਆਪ ਕੋ ਜਾਨ ਕਰ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ੧ । ਬਹੁਰ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਕੇ ਧਰਮ ਆਪਣੇ ਵਿਖੇ
ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨੇ ਮੇ ਕੋਊ ਪੁਰਸ਼ ਆਪ ਕੋ ਵਿਰਜੇ ਭਾਵ ਸੇ ਕਰਤਵ ਕਰਤਾ ਹੈ
ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕਰਤਾ ਭੁਗਤਾ ਤਥਾ ਹੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹਤੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਥਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ
ਧਰਮ ਆਪਣੇ ਵਿਖੇ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕਹਤਾ ਹੈ। ਮੈ ਅੰਧ ਹੋ, ਮੈ ਬਹਰਾ ਹੋਂ। ਮੈ ਨਕਟਾ ਹੋ,
ਮੈ ਪਿੰਗਲ ਹੋਂ, ਮੈ ਲੂਜਾ ਹੋਂ, ਮੈ ਗੂੰਗਾ ਹੋ, ਮੈ ਸੁਨਤਾ ਹੋਂ, ਮੈ ਸਵਾਦ ਲੇਤਾ ਹੋ। ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ, ਮੈ ਬੋਲਤਾ
ਹੋ, ਮੈ ਚਲਤਾ ਹੋ, ਮੈ ਬੈਠਤਾ ਹੋ, ਮੈ ਸੂੰਘਤਾ ਹੂ। ਮੁਝ ਕੋ ਉਸ਼ਨ ਹੈ ਵ ਸੀਤ ਹੈ। ੨ । ਬਹੁਰੋ
ਪ੍ਰਾਣੋ ਕੇ ਧਰਮ ਆਪ ਕੋ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਮੈ ਛੁਧਾਵਾਨ ਹੋਂ। ਮੈ ਪਿਪਾਸਵਾਨ ਹੂ। ੩ ।
ਪੁਨਾ ਮਨ ਕੇ ਧਰਮ ਆਪ ਕੋ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਮੁਝ ਕੋ ਸਕਲਪ ਹੈ, ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਮੈ ਕਾਮੀ ਹੋਂ,
ਮੈ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹੋਂ, ਮੈ ਲੋਭੀ ਹੋਂ। ਮੈਂ ਮੋਹੀ ਹੌਂ, ਮੈ ਅਭਮਾਨੀ ਹੋਂ, ਮੈਂ ਭੈਵਾਨ ਹੋਂ, ਅਰ ਧੀਰਜਵਾਨ ਹੋਂ।
ਮੁਝ ਕੋ ਹਰਖ ਹੈ ਵਾ ਸੋਕ ਹੈ, ਰਾਗ ਹੈ, ਦਵੈਖ ਹੈ, ਮੈ ਜਤੀ ਹੋਂ, ਮੈ ਛਿਮਾਵਾਨ ਹੋਂ। ਮੈ ਸੰਤੋਖੀ ਹੋਂ,
ਮੈ ਵੈਰਾਗੀ ਹੋਂ, । ਮੈ ਨਿਰਅਭਿਮਾਨੀ ਹੋਂ। ਮੈ ਸੀਲਵਾਨ ਹੌਂ, ਮੈ ਤਿਆਗੀ ਹੌਂ। ਮੈ ਨਿਰਾਸੀ ਹੋਂ।
ਮੈ ਧਰਮੀ ਹੋ, ਮੈ ਗੁਨ ਵਾਨ ਹੋਂ। ਇਤਿਆਦਿਕ ਅਨੇਕ ਧਰਮ ਮਨ ਕੇ ਅਪਣੇ ਵਿਖੇ ਮਾਨਤਾ ਹੋਂ।
। ੪ । ਬਹੁਰ ਬੁਧ ਕੇ ਧਰਮ ਅਪਣੇ ਵਿਖੇ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੰਡਿਤ ਹੌਂ, ਮੈ ਮੂਰਖ ਹੋਂ।
ਮੈ ਗਿਆਨੀ ਹੋਂ, ਮੈ ਅਗਿਆਨੀ ਹੋਂ। ਮੁਝ ਕੋ ਸਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਨਿਰਵਿਕਲਪ
ਸਮਾਧੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਮੈ ਜੋਗੀ ਹੋਂ, ਮੈ ਭਗਤ ਹੋਂ। ਮੈ ਪ੍ਰੇਮਵਾਨ ਹੋਂ ਮੈ ਧਿਆਨੀ ਹੋਂ। ੫ ।
ਬਹੁਰੋ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰ ਕੇ ਧਰਮ ਆਪ ਕੋ ਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਕਹਤਾ ਹੈ, ਮੈ ਬਹੁਤ ਸੁਖ ਸੇ ਸੋਇਆ ਅਥਵਾ
ਪਾਸ ਕਰ ਕਰ ਹੋਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਨਹੀਂ ਆਈ ਯਾਤੇ ਸੁਖ ਨ ਭਯਾ। ਅਬ ਮੈਂ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਕੀ
ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੋ ਵਾ ਮੁਝ ਕਉ ਐਸੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਆਵਤੀ ਹੈ ਜੋ ਜੜ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੋਂ, ਮੁਝ ਕੋ ਖਬਰ ਨਹੀਂ
ਰਹਤੀ। ਇਸ ਤੇ ਆਦਿ ਲੇ ਕਰ ਤੀਨੋ ਸਰੀਰੋਂ ਕੇ ਧਰਮ ਅਪਣੇ ਵਿਖੇ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਯਹਿ ਕਹੀਏ ਵਿਰਜੈ।
ਜਬ ਯਹਿ ਸੱਤੇ ਵਿਰਜੈ ਨਸ਼ਟ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤਬ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਅਪਰੋਖ
ਗਿਆਨ ਯਹਿ ਹੈ। "ਅਹੰ ਬ੍ਰਹਮਾਸਮੀ"। ਐਸੇ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਕਾ ਫਲ ਕਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਆਗੇ
ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਇਸ ਕੋ ਮੈਤ੍ਰੀ, ਕਰਨਾ, ਮੁਦਿਤਾ, ਉਪੇਖਿਆ ਯਹ ਚਾਰੋਂ ਅੰਗ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ
ਹੈ। ਅਰ ਤੀਨ ਔਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਆਤਮ ਰਤਿ। ਆਤਮ ਸੰਤੁਸਟਤਾ। ਆਤਮ
ਲਾਭ। ਅਰ ਸਮਤਾ, ਛਿਮਾ, ਨਿਰਅਭਮਾਨਤਾ, ਧੀਰਜ, ਆਰਜਵ ਯਹ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ।
ਸੁਭਾਵਕ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣ। ਪਾਂਚ ਅੰਗ ਔਰ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸਟ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ।

ਮੈਤ੍ਰੀ (੧) ਸਤ੍ਰਮਿਤਾ (੨) ਲਿਖਾਤਤਾ (੩) ਆਰਜਤਾ (੪) ਕਰੁਣਾ (੫)। ਇਨ ਕਾ
ਅਰਥ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਸਦਾ। ਵਿਖੇ ਕੋਮਲਤਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਥਾ ਸਾਮਾਤ੍ਰ ਅਤਾਰ ਅਰ ਦਇਆ ਅਪੇਖ ਗਿਆਨ ਕਾ
ਤ੍ਰਾ ਦੋਇ ਅਵਸਥਾ ਔਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋਕ ਅਰ ਕੀਮ ਤੇ ਨਿਰੰਕੁਸ ਤ੍ਰਿਪਤੀ। ਸੋਕ ਦੂਰ
ਹੋ ਜਾਣੇ ਅਰੁ ਜਿਸ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆਂ ਔਰ ਕਿਸੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕੀ ਅਪੇਖਿਆ, ਕਿਆ ਲੋੜ, ਰਹਣੀ
ਨਾ ਤਿਸ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ। ਧੰਨ ਸੋ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕਰ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਭਇਆ।
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਗੀਖੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸੰਤ ਗੀਤਾ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੰਬਾਦ ਬਰਨੰਨ
ਤ੍ਰਤੀਯ ਲਿਖਤ ਧਿਆਇ। (੨੪) ਐਸੇ ਪੰਚਮ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੈ ਕਥਨ
ਕਰਿਆ ਹੈ। "ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫। ਪਾਇਆ ਲਾਲੁ ਰਤਨੁ ਮਨਿ ਪਾਇਆ। ਤਨੁ
ਸੀਤਲੁ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਥੀਆ ਸਤਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇਆ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਲਾਥੀ ਭੂਖ ਤ੍ਰਿਸਨ
ਸਭ ਲਾਥੀ ਚਿੰਤਾ ਸਗਲ ਬਿਸਾਰੀ। ੧ । ਕਰੁ ਮਸਤਕਿ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਧਰਿਓ ਮਨੁ ਜੀਤੋ ਜਗ ਸਾਰੀ।
੧ । ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਇ ਰਹੇ ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਡੋਲਨ ਤੇ ਅਬ ਚੂਕੇ। ਅਖੁਟੁ ਖਜਾਨਾ ਸਤਿ ਗੁਰ ਦੀਆ
ਤੋਟਿ ਨਹੀ ਰੇ ਮੂਕੇ। ੨ ।ਅਚਰਜ ਏਕੁ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਭਾਈ ਗੁਰ ਐਸੀ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ।
ਲਾਹਿ ਪਰਦਾ ਠਾਕੁਰ ਜਉ ਭੇਟਿਓ ਤਉ ਬਿਸਰੀ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ। ੩ । ਕਹਿਓ ਨ ਜਾਈ ਏਹੁ
ਅਚੰਭਉ ਸੋ ਜਾਨੈ ਜਿਨਿ ਚਾਖਿਆ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਚ ਭਏ ਬਿਗਾਸਾ ਗੁਰਿ ਨਿਧਾਨੁ ਰਿਦੈ ਲੈ
ਰਾਖਿਆ। ੪ ।"ਵੈਰਾਗ ਬੋਧ ਉਪ੍ਰਤੀ ਯਹ ਤੀਨੋ ਜਿਸ ਮੈ ਪਾਇ ਜਾਇ, ਸੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ
ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਵੈਰਾਗ ਉਪ੍ਰਤੀ ਹੋਵੈ ਤੇ ਬੋਧ ਨਾ ਹੋਵੈ। ਜਬ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਤੇ ਲੇ ਕਰ ਉਤਮ
ਲੋਕਾਂ ਕਉਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਤੇ ਮੁਕਤ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਅਰ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਵਿਖੇ ਹੀ ਕਹਾ ਹੈ।
ਮਨੋ ਨਾਸ ਵਾਸਨਾ ਛੈ ਤਤੱਵ ਗਿਆਨ। ਯਹ ਤੀਨੋ ਜੀਵਨ ਤੌ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੋ
ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਹੀ ਹੋਵੈ। ਮਨੋ ਨਾਸ ਵਾਸਨਾ ਛੈ ਨਾ ਹੋਵੈ ਤਬ ਤਤ ਵੇਤਾ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ
ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਸੋ ਤੱਤਵੇਤਾ ਕੋ ਵਿਦਵਤ ਸੰਨਿਆਸ ਕਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਕਿਆ। ਗਿਆਨ ਕਉ ਪਾਇ
ਕਰ ਪੁਨਾ ਵੈਰਾਗ ਆਦਿਕ ਸਾਧਨ ਕਰਨੇ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੀਏ। ਜਬ ਇਸ
ਕੋ ਪੂਰਨ ਗਯਾਨ, ਭਯਾ, ਤਬ ਦ੍ਰਿਸਟਯ ਕੋ ਮਿਥਯਾ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਸਸੇ ਕੇ ਸਿੰਗ ਵਤ। ਬੰਧਿਯਾ
ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਵਤ। ਅਕਾਸ਼ ਕੇ ਫੂਲੋ ਵਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਸੁੰਨ ਰੂਪ। ਤਿਸ ਪਰ ਸੰਤ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ।
। ੧ । "ਜਿਸ ਜੋ ਦੇਖਤ ਆਪਸ ਮੈ ਅਰ ਏਕ ਏਕ ਸੋ ਹੈ ਨਾਤਾ। ਕੋਊ ਬਾਪ ਬਨਿਆ
ਕੋਊ ਬੇਟਾ, ਬਨਿਆ, ਕੋਊ ਚਾਚਾ ਭਤੀਜਾ ਕਹਲਾਤਾ। ਕੋਊ ਮੀਰ ਆਪ ਕੋ ਮਾਨੇ ਹੈ। ਕੋਊ ਦਾਸ
ਆਪ ਕੋ ਜਾਨੇ ਹੈ। ਕੋਊ ਪੀਰ ਮੁਰੀਦ ਕਹਾਤਾ ਹੈ। ਅਵਰ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਕੋਊ ਚੇਲਾ, ਯਹ [illegible]
ਕਾ ਮਲੋ। "।" ਐਸੇ ਨਾਨਾ ਭਾਵ ਜੋ ਦਿਖਾਵਤਾ ਸੀ। ਸੋ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜਲ ਤਰੰਗਵਤ।
ਭਾਵ ਏਹ ਰੰਗਮਾਨ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਾਣੀ ਪੀਤੇ ਝੂਠਾ ਤੇ ਅਸਤਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਾਵਨ [illegible]
ਮਯ ਦੁਖ ਪ੍ਰਦ ਇਹੁ ਜਗਤ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਜੋ ਗਯਾਨਵਾਨ ਕਾਮਲ ਚੰਚਲ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਤਾਂ

ਤੇ ਉਹ ਪਰਮ ਕੇਵਲ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਧੀਰ ਸਤਿ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਤਾਂ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ।
ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਚਨ। "ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮ: । ਮੈ ਬਹੁ ਬਿਧ ਪੇਖਿਓ
ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਰੀਕੋਊ। ਖੰਡ ਦੀਪ ਸਭ ਭੀਤਰ ਰਵਿਆ ਪੂਰ ਰਹਿਓ ਸਭ ਲੋਊ। ੧ ।
ਰਹਾਉ। ਅਗਮ ਅਗੰਮਾ ਕਵਨ ਮਹਿਮਾ ਮਨ ਜੀਵੈ ਸੁਨਿ ਸੋਊ। ਚਾਰ ਆਸ੍ਰਮ ਚਾਰ
ਬਰੰਨਾ ਮੁਕਤਿ ਭਏ ਸੇਵ ਤੋਊ। ੧ । ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ, ਪਰਮ ਪਦਿ ਪਾਇਆ,
ਦੁਤੀਆ ਗਏ ਸੁਖ ਹੋਊ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰਿਆ ਹਰਿ ਨਿਧ ਪਾਈ ਸਹਿ
ਜਊ। ੨ । ੨ । ੨੩ ।" ਜਬ ਅਕਾਸ ਕੇ ਫੂਲ ਭਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤੋ ਤਿਨ ਕੀ
ਸੁਗੰਧੀ ਲੈਣੇ ਵਾਸਤੇ ਮਨ ਕਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕੋ ਅੰਮ੍ਰਿ ਪ੍ਰਲੈ ਕਹੀਤਾ ਹੈ।
ਅਰ ਪਰਲੈ ਭੀ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਭਾਗਵਤਵਿਖੇ ਕਹੀ ਹੈ। ਨਿਤ ਪ੍ਰਲੈ। ੧ ।
ਨਮਿਤ ਪ੍ਰਲੈ। ੨ । ਪ੍ਰਕਿਤ ਪਰਲੈ। ੩ । ਅਤਯੰਤ ਪਰਲੈ। ੪ । ਜਬ ਇਸ ਕੋ
ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਭਇਆ ਤਬ ਸੁਪਨੇ ਕੇ ਸਿੰਗ ਵਤ ਜਗਤ ਕੋ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ
ਅਤਯੰਤ ਪਰਲੈ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਫੇਰ ਤਿਸ ਕਾ ਜਗਤ ਕਦਾਚਿਤ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ। ਤਿਸ
ਪਰ ਸ੍ਰੁਤੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਭਿਦਿਯੰ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਛਿਦਯੰ ਤੇ ਸਰਬ ਸੰਸੇ੍ਹ।
ਛੀਯੰਤੇ ਚਾਸ ਕਰ ਮਾਣੀ ਤਸਮਨ ਦ੍ਰਿਸਟੇ ਪਨਵਾਰਾ"। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਯਾਨ ਭਯਾ
ਹੈ ਸੋ ਜਗਤ ਕੋ ਵਾਰਾਰੰਭ ਜਾਣਤਾ ਹੈ। ਕਿਆ ਜਗਤ ਵਾਸਤ ਤੇ ਨਹੀਂ। ਜਬ ਆਪਣੇ
ਸਵਰੂਪ ਕੋ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਕੋ ਸੀਸੇ ਕੋ ਸਿੰਗ ਵਤ ਜਾਣਿਆ । ਤਬ
ਸੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਯਹ ਸੁਣ ਕਰ ਸਿਖ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ।
ਸਿਖੋਵਾਚ। ਹੇ ਗੁਰੋ, ਆਤਮਾ ਕੋ ਜਾਣਿਆ ਸੋ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਣਿਆ। ਤਬ
ਸੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਯਹ ਸੁਣ ਕਰ ਸਿਖ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ।
ਆਭਮਾ ਕਹਾ ਹੈ । ਸੰਧੀ ਕਹੀਏ ਦਿਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਭਯਾ ਹੈ ਅਰ ਰਾਤ੍ਰ ਆਈ ਨਹੀ।
ਐਸੇ ਬੀਚ ਕਾ ਸਮਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾਲ ਬ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਹੀਏ ਸੰਕਲਪ ਫੁਰਨਾ
ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਆਦਿਕ ਚਤੁਸਟੈ ਅੰਤਰ ਕਰਣ ਸੰਕਲਪ ਹੀ ਰੂਪ ਹੈ।
ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤਕ ਜੋ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਹੈ ਆਪਣਾ ਆਪ ਅਦਵੈਤ ਇਕ ਰਸ ਤਿਸ ਕਾ ਜੂੰ ਨਿਸਚੇ
ਕਰ, ਹੇ ਪਿਆਰੇ। ਜਿਸ ਕੋ ਪਾਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਔਰ ਕੋਊ ਪਦ ਪਾਵਣੇ ਕੀ ਅਪੇਖਿਯਾ
ਨਹੀਂ ਰਹਿਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਔਰ ਲਾਭ ਕੀ ਅਪੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹਤੀ
ਜੋ ਸਭ ਕਾ ਅਪਣਾ ਆਪ ਹੈ ਅੰਤਰ ਬਾਹਿਰ ਇਕ ਰਸ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਅਜ ਹੈ, ਅਨੰਦ ਹੈ,
ਨਿਰ ਦਵੰਦ ਹੈ,ਮੁਕੰਦ ਹੈ,ਸਚਦਾਨੰਦ ਸਾਖੀ ਹੈ। ਅਕ੍ਰੈ ਹੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ। ਕੂਟਸਤ ਹੈ
ਅਖੰਡ ਹੈ, ਅਦੁਤੀ ਹੈ। ਪਰਤਖ ਜੋਤੀ ਹੈ। ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਚਤੁਸਟੈ ਇੰਦ੍ਰੇ ਆਦੀ ਪਦਾਰਥੋਂ
ਕੋ ਅੰਤ੍ਰ ਬਾਹਰ ਸਭ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਸੋ ਪ੍ਰਤਖ ਜੋਤੀ ਪੂਰਨ ਹੈ ਨਾ ਊਰਨ ਹੈ ਨਅਪੂਰਨ ਹੈ

ਸੁਖੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਤੂੰ ਨਿਸਚੇ ਕਰ, ਹੇ ਪਿਆਰੇ। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕੁੰ। "ਆਤਮ
ਰਾਮ ਸਰਬ ਮੈ ਪੇਖ। ਪੂਰਨ ਪੂਰ ਰਹਿਆ ਪ੍ਰਭ ਏਕ। ਰਤਨ ਅਮੋਲਕ ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਜਾਨੁ
ਅਪਣੀ ਵਸਤ ਤੂੰ ਆਪ ਪਛਾਣ।" ਅਪਣੀ ਵਸਤ ਆਤਮ ਅਨੰਦ ਅਪਣੇ ਅਨਭਵ ਕਰ ਤੂੰ ਜਾਣ, ਹੇ ਭਾਈ!
ਐਸੇ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮੇਰੀ ਡੰਡਵਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੋਏ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਤਿਸੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਆਧਾਰ
ਹੈ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਸੇ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਰੂਪੀ ਦਿੰਗਣ ਜੋਤੀ ਅਨਿ ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ
ਪੈ ਪੜੇ ਪ੍ਰਕਾਸਤੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਜਿਸ ਕੇ ਨਾਮ
ਛੁਆਂ ਅੰਬਰ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੀਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਨਿਰ ਦੇਵੰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਮੇਰੀ ਨਿਮਸਕਾਰੰ ਹੋਵੈ।
ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਮਸਤਕ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਟੇਕਤੇ ਭਏ, ਤਿਸ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕ ਜੋਤੀ ਆਗੇ। ੧ ।
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗਰੰਥੇ ਪ੍ਰਤਪਾਰਥੇ ਸਿੰਘਾ ਗੀਤਾ, ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੰਬਾਦ ਵਰਨਨੰ, ਪ੍ਰਾਨ
ਬੋਜਤ ਧਿਆਇ। । (ਸਿਖੋਵਾਚ) ਹੇ ਭਗਵਾਨ, ਐਸੇ ਸਵਜਨ ਜਨੋ ਕੇ ਚਿਹਨ ਕੌਨ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ
ਕਹੋ। ਜਾਤੇ ਗਿਆਨੀ ਅਗਿਆਨੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਇਕ ਸਾਰਖੀ ਦੇਖ ਕਰ ਲਖਣੇ ਕੇ ਲਖੇ ਬਿਨਾ ਹੈ, ਸੁਆਮੀ
ਜੀ, ਕੈਸੇ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ, ਪਛਾਣ। ਐਸੇ ਪ੍ਰੇਖੇ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਮੈ ਮੂੜ ਬੁਧੀ ਸੇ। ਗੁਰੋਵਾਚ।
ਹੇ ਸਿਖ ਤੈ ਨੇ ਬਹੁਤ ਭਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਕਾ ਆਸਾ ਪਰਮ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।
ਦੋਹਰਾ। "ਆਸਾ ਬਾਸਾ ਸੰਤ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਲਖੇ ਨ ਬੇਦ। ਖਟ ਦਰਸਨ ਸੰਸੇ ਪਰੇ ਕੋਟੀ
ਵਿਰਲਾ ਪਾਵੈ। ਭੇਦ।" ਤਥਾ ਤਿਨ ਸੰਤ ਜਨਾ ਨੇ ਆਪ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਿਣਾ ਨਾ ਹੂਆ ਜੋ ਮੈ ਗਿਆਨਵਾਨ
ਹੋ। ਤੇ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾ ਐਸੇ ਸੰਤ ਕਾ ਸਤਿਸੰਗ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੂਆ। ਸਤਿਸੰਗ ਬਿਨਾ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ
ਕਾਰਜ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੂਆ, ਜਗਿਆਸੂ ਕਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਲਖਣ ਵਰਨਨ ਕਰਤੇ ਹਾਂ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੂੰ
ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ, ਸਾਵਧਾਨ ਮਨ ਲਾਇਕਰ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈ ਹਮ ਗਿਆਨੀ ਹੈ
ਤਿਨ ਪਰ ਮਨ ਨਹੀਂ ਪਤੀਆਵਦਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਕਹਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਚਨ। "ਨਾਨਕ ਤੇ ਨਰ ਅਸਲਿ
ਖਰਾਇਤੇ। ਜਿਨ ਹਰਿ ਪਾਇਓ ਤਿਨਹਿ ਛਪਾਇਓ"। ਪੁਨਾ ਵੇਦ ਮੈ ਭੀ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਸ਼
ਕਹਤਾ ਹੈ ਮੈ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਉ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ; ਨਾ ਤਿਸ ਪਾਇਆ ਨਾ ਜਾਣਿਆ ਹੈ।
ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕੁੰ।"ਸੋਈ ਅਜਾਣ ਹੈ ਹਉ ਜਾਣਾ। ਅਜਾਨਣ ਹਾਰਿਨਹਾਰਾ ਰੇ। ਕਹੁ
ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਅਮਿਓ ਪੀਆਇਆ ਰਸਕ ਰਸਕ ਬਿਗਸਾਨਾ ਰੇ"। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਕਹਤੇ ਹਾਂ ਜੋ
ਜਾਨਣਹਾਰਾ ਹੈ ਕਿਆ ਸਾਖਿਆਤ ਕਾਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਜਿਨ ਗਿਆਨੀਓਂ ਕੋ ਭਈ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਭਾਨਾ ਰੇ ਕਿਆ
ਨਹੀਂ ਛਿਪੇ ਰਹਤੇ ਕੈਸੇ ਜਾਨਣ ਹਾਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਜਾਣ ਲੇਤੇ ਹੈ ਜਗਿਆਸੀ ਜਨਾ। ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਜੋ
ਹਰਿ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਆਇਆ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ। ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਰਸ ਕੇ ਰਸੀਆ ਹੋ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਸਿੰਧ
ਮੈ ਜੋ ਤਿਨਾ ਗੋਤਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਬਦ। "ਕਾਨੜਾ
ਮਹਲਾ ੫ । ਬਿਸਰ ਗਈ ਸਭ ਤਾਤ ਪਰਾਈ। ਜਬ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮੋਹਿ ਪਾਈ। ੧ ।
ਨਾ ਕੋਈ ਬੈਰੀ ਨਾਹਿ ਬਿਗਾਨਾ ਸਗਲ ਸੰਗ ਹਮ ਕੋ ਬਨਿ ਆਈ। ੨ । ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀਨੋ ਸੋ ਭਲ

ਮਾਨਿਓ ਇਹੁ ਸੁਮਤ ਸਾਧੂ ਤੇ ਪਾਈ। ਸਭ ਮੈ ਰਵ ਰਹਿਆ ਪ੍ਰਭ ਏਕੋ ਪੇਖ ਪੇਖ ਨਾਨਕ ਬਿਗਸਾਈ"। ੩ । ਅਪ੍ਰਖ ਗਿਆਨੀ ਜੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਵਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ। ਇਹੁ ਮੁਖ ਲਖਣ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿ ਦੀਆ ਹੈ ਜਗਿਆਸੂ ਕੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਕੀ ਪਛਾਣ ਵਾਸਤੇ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੁਤੀ। "ਰਿਤੇ ਗਿਆਨਨੀ ਮੁਕਤੀ"। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਸੰਗ ਚਾਹੀਏ। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕਯੰ। "ਜੀਵਨ ਨਾਥ ਜਗਦੀਸ ਗੁਸਾਈ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸਾਧ ਮਿਲਾਵੈ। ਨਾਨਕ ਸਾਂਤਿ ਹੋਵੈ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਨਿਤ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ"। ਇਸ ਪ੍ਰਥਾਏ ਹੋਰ ਭੀ ਚਿਨ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਗਿਆਨ ਕੇ। ਜੋ ਸੰਤ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਅਤਿਅੰ ਕਿਰਪਾਲ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਪ੍ਰ ਅਰ ਭਵ ਮੈ ਤੁਲ ਦਰਸੀ ਹੈ। ਖਿਮਾਂਵੰਤ ਹੈ ਧਰਤੀ ਸਮ। ਵਿਆਕੁਲਤਾ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਨਾ ਕਿਸੀ ਮੇ ਰਾਗ ਨਾ ਦਵੈਖਾ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਗਜਗਤ ਜਨ ਹੈ ਤਿਨ ਮੈ ਮਮਤਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਕੀ। ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਨਾ ਉਸਤਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸਭ ਸਾਥ ਸੁਹਿਦਤਾ ਅਰ ਸਭ ਮੈ ਰਾਮਿ ਰਮਿਯਾ ਹੋਇਆ ਜਾਨਤਾ ਹੈ। ਸਦਾ ਜਿਸ ` ਸਾਂਤੀ ਹੈ। ਅਰ ਦਮਨ ਹੈ, ਮਨ ਆਦਿਕੋ ਕਾ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਮੁਖ ਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤਾ ਭੀ ਹੈ ਕਬੀ ਸਤ ਬਚੰਨ ਬੋਲਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਮੇ ਸਭ ਕਾ ਭਲਾ ਹੋਇ। ਅਨਰਾ ਬਚਨ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਤਾ। ਸਦਾਚਾਰ ਕੇ ਧਾਰਨ ਵਾਰਾ ਹੈ। ਜੋ ਅਪਣਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਤਿਸੀ ਮੇ ਤਿਸੀ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਨਾ ਮਾਰਗੋਂ ਮੇ ਜੋ ਬੁਦਕੋਂ ਪਹਿਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਰਤਾ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ, ਸੋਈ ਧਾਰਨ ਕਰੈ ਹੈ। ਸਦਾ ਇੰਦ੍ਰੇ ਜਿਸ ਕੇ ਅਰਲ ਹੈ। ਜਿਤਨੇ ਭਵ ਕੇ ਭਾਵ ਹੈ ਸਭ ਮੇ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਹੋ ਰਹਤਾ ਹੈ ਦੀਪ ਵਤ। ਪੁਨਾ ਨਿਸ ਪ੍ਰੇਹੀ ਹੋ ਕਰ ਵਿਚਰਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਭੀ ਸਭ ਜਨੋਂ ਮੇ ਗੋਇੰਦ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੇ ਦਯਾ ਕਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ। ਅਰੁ ਪਰਮ ਉਦਾਸੀਨ ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਸਰਣਾਗਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਪਾਪ ਮਲ ਸਭ ਧੋ ਡਾਲਤਾ ਹੈ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪ ਫਾਸ ਤਿਨ ਕੀ ਕਾਟ ਡਾਰਤਾ ਹੈ, ਗਿਯਾਨ ਰੂਪ ਖੜਗ ਸਾਥ। ਆਪ ਅਮਾਨੀ ਹੈ, ਕਿਆ ਕਦਾ ਚਿਤ ਮਾਨ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵਨਾ ਕਰਿ। ਜਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਰੂਪੀ ਭੂਮੀ ਮੇ ਕਾਮਨਾ ਰੂਪੀ ਬੀਜ ਜਲ ਗਯਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨ ਕਰ। ਨਾ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ, ਨਾ ਲੋਭ ਹੈ, ਨਾ ਮੋਹ ਹੈ, ਨਾ ਦੇਹ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ। ਅਰ ਪੀਰ ਦੋਖ ਸੇ ਬਿਬਰਜਤ ਰਹਿਤਾ ਹੈ, ਸਦਾ। ਜਤ੍ਰ ਜਤ੍ਰ ਮਨ ਤਿਸ ਕਾ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਪਰੀ ਪੂਰਨ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਸੱਤ੍ਰ ਮੇਂ ਸੱਤ੍ਰ ਬੁਧੀ ਨਾਹੀ ਤੇ ਮਿਤ੍ਰ ਮੇ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਧੀ ਨਾਹੀ, ਜਿਸ ਕੀ। ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪੀ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕਰ ਜਹਾਂ ਪੜਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਹੀ ਪੜਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਮੇ ਮੇਰ ਪਰ। ਨਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਡਰਾਵਤਾ ਹੈ ਨਾ ਡਰਤਾ ਹੈ, ਕਿਸੀ ਤੇ। ਸਦਾ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਸਿੰਧ ਮੇ ਮਗਨ ਰਹਿਤਾ ਹੈ, ਸੋ ਪੁਰਸ। ਸਰਬ ਦਵੰਦਾ ਤੇ ਰਹਿਤ, ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਸਰੂਪ, ਜੋ ਭਇਆ ਹੈ। ਨਾਮ ਸਨਾਨ, ਜਗ ਤਪ, ਬ੍ਰਤ

ਸਭੀ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਵੇਦ ਵਿਹਤ ਕਰਮ। ਫਲ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ।ਕਦਾ ਚਿਤ।
ਖਟ ਊਰਮੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜੀਤੀ ਹੈ, ਮਨ ਆਦਿਕੋ ਕੇ ਜੋ ਧਰਮ ਹੈਂ। ੧ । ਛੁਦਾ ਪਿਪਾਸ ੨ ।
ਪ੍ਰਾਨਾ ਦਾ। ਹਰਖ(੩)ਸੋਗ (੪) ਮਨਦਾ। ਜਨਮ (੫) ਮ੍ਰਿਤੁ(੬)ਦੇਹ ਕਾ।
ਇਨੀ ਤੇ ਦੇਹ ਕੇ ਖਟ ਵਿਕਾਰੋਂ ਰਹਤ ਹੂਆ ਹੈ। ਜਨਮ ਤੇ (੧) ਇਸਥਿ ਤੇ(੨)ਵਰਧਤੇ
(੩)ਪ੍ਰਨਮਤੇ(੪)ਖੀਅਤੇ (੫)ਨਾਸਤੇ(੬) ਇਕ ਇਛਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਜੋ ਸਰਣਾਗਤ
ਹੈ ਜਗਿਯਾਸੂ ਸਰਧਾਵੰਤ ਤਿਸ ਕੇ ਕਲਿਯਾਨ ਕੀ। ਦ੍ਰੋਹਨਹੀ ਕਰਤਾ ਕਿਸੀ ਸਾਥ ਭੀ।
ਸਮ ਦਮ ਆਦਿਕੋ ਸਹਿਤ ਹੈ। ਪੂਰਨਾਂ ਰਿਦੇ ਕਾਰਜੁ ਸੁਭਾ ਹੈ। ਪਰਮ। ਪੂਨਾ ਸਰਬ
ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਹੀ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਅਰਥ। ਸਭੀ ਤ੍ਰਿਣ ਕੇ ਤੁਲ ਤਿਆਗ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਯਹ
ਲਖਨ ਬਿਨਾ ਨੇਮ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਬੇਅੰਤ ਭੇਦ ਹੈ। ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਚਿਹਨ ਜਿਸ ਕਾ ਬੇਦ ਭੀ
ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਤੋ ਇਤਰ ਕਿਸੀ ਕਿਆ ਬਰਨਨ ਕਰਨੇ ਹੈ। ਅਬ ਅਵਰ ਜੋ ਕਹੇ ਸੋ ਵਰਨਨ
ਕਰਤੇ ਹਾਂ, ਹੇ ਸਾਧ। ਨਿਖੇਵਾਰ। ਹੇ ਭਗਵਨ। ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਿਆ ਰੂਪ ਬਾਣੀ
ਅਨਭੋ ਸਾਥ ਨਿਕਸੀ ਹੋਈ ਤਿਸ ਕੀ ਆਪ ਮੇਘ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਜੋ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਸਰੂਪ ਕੀ। ਤਿਸ ਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਅਬ ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਪਰਮ ਸਾਂਤਿ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ।
ਜੋ ਤਿਸਨਾ ਤਾਪ ਕਰ ਤਪਾਇਮਾਨ ਥੀ, ਅਬ ਸੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ
ਅਰੁ ਕਹੂ ਜਾਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀ ਰਹਾ, ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸਾਗਰ ਬੀਚ ਜਹਾਜ ਕੇ ਪੰਛੀ ਜੋ ਬੈਠਾ ਹੈ ਕਹੇ
ਉਡ ਭੀ ਤਬ ਸਾਰੇ ਜਲ ਦੇਖੇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪੋਤ ਪਰ ਇਸਥਿਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਹੂ ਜਾਣ
ਨਹੀਂ ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਮੇ ਆਪ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਯਾਨ ਰੂਪ ਜਹਾਜ
ਮੇਰਾ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੰਛੀ ਵਾਸਨਾ ਖੰਭੋ ਕਰ ਉਡਾ ਭੀ ਚਾਹਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ
ਕਰ ਪੁਨਾ ਇਥਿਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅਹੋ ਜਿਸ ਅਬੋਧ ਨੇ ਨਾਨਾ ਸਰੂਪ ਜਗਤ ਰਚਿਆ ਸੀ
ਦੇਵਤਾ, ਦੈਤ, ਜੱਖ, ਕਿਨਰ, ਨਰਗਣ, ਗੰਧਰਬ, ਹਿੰਦੂ, ਤੁਰਕ, ਪਸੂ ਪੰਛੀ, ਜੜਚੇਤਨਜੀਵ, ਹਨ
ਇਸਥਾਵਰ ਜੰਗਮ ਰੂਪ, ਸੋ ਅਬੋਧ ਕਹਾਂ ਚਲਿਆ ਗਯਾ ਹੈ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਭਾਨੂੰ ਕੇ
ਪ੍ਰਕਾਸਿਆਂ ਤਿਮਰ ਬਿਲਾਇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਗਯਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਯਾ ਰਿਦੇ ਰੂਪ
ਮੇਂ ਅਗਿਯਾਨ ਰੂਪੀ ਨਿਵੜਤਮ ਜਗਾਤਰੇ ਮੇ ਜਨਮਾਤਰੋਂ ਕਾ, ਸੋ ਅਬ ਕਹਾਂ ਚਲਿਆ ਗਯਾ,
ਜੈਸੇ ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੰਦਰਾ ਮੇ ਯੁਗਾਂਤਰੋਂ ਕਾ ਨਿਵੜਤਮ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਦੀਪਕ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਕਰੀਏ। ਤਹਾਂ ਤਮ ਤਤਕਾਲੇ ਘੋਰਤਮ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਪਣੇ ਕਾਰਜੋਂ ਸਹਿਤ ਜੋ ਤਮ
ਮੇਂ ਚੋਰ ਸੀ ਤੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ - ਧਰ ਮੇ ਇਖਧਰ ਸੀ, ਕਲਪਤ। ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਰੂਪ
ਗਿਯਾਨ ਦੀਵਾ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆ ਹੈ। ਅਗਿਯਾਨ ਤਮ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਯਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਪੁਨਾ
ਰਾਗ ਦਵੈਖ ਰੂਪ ਗਿਆ ਘਰ ਜੋ ਅਸ ਸੋ ਕਹਾ ਚਲੇ ਗਏ , ਜੋ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਰੂਪ

ਬਨ ਮੇ ਸਦਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਸੇ। ਅਰੁ ਸੁਭ ਗੁਨ ਰੂਪ ਮ੍ਰਿਗਾਵਲੀ ਕੋ ਮਾਰ। ਕੀ ਖਾਤੇ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਪੰਚ ਕੋ ਸਰੂਪ ਕਿਵਾੜ ਜੋ ਅਣ ਹੋਤੇ ਸੇ, ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕੌਨ ਉਪਾੜ ਗਿਯਾ। ਹੇ ਗੁਰੋ, ਬੜਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ਅਰੋ ਆਜ ਮੈ ਹੇ ਗੁਰੋ, ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਰਿਦ ਘਨ ਦੇਵ ਰੂਪ ਹੋ ਰਹਾ ਹੋਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ, ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਹੋ। ਹੇ ਸਵਾਤਮਾ ਇਤਨਾ ਕਾਲ ਮੈਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕਰ ਤੂੰ ਕਿਥੇ ਰਿਹਆ। ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਭਏ ਹੈ ਜਨਮਾਂਤਰੋਂ ਕੇ ਜਾ ਤੇ ਅਬ ਤੁਮਹਾਰਾ ਦਰਸ਼ਨ ਭਇਆ ਹੈ। ਹੇ ਸਵਾਤਮਾ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਮੈ ਕਿਸੀ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਸਾਂ, ਹੇ ਨਾਥ। ਅੰਰ ਪਰਮ ਅਨਾਥ ਹੋ, ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਕੰਤ ਪਿਆਰੇ ਬਿਨਾ ਕਾਮਨੀ, ਚੰਦ ਬਿਨਾ, ਤ੍ਰਿਜਾਮਨੀ। ਵਰਖਾ ਬਿਨਾ ਧਰਤੀ ਨਹੀਂ ਸੋਭਾ ਪਾਵਤੀ। ਜਲ ਬਿਨਾ ਖੇਤੀ ਸਿੰਧ ਬਿਨਾ ਬੂੰਦ ਧਰ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਬੂੰਦ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਮੈ ਕਿਸੀ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਸਾ, ਹੇ ਪਰਮ ਪਿਆਰੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਤੂੰ ਮੈ ਮੈ ਤੂੰ ਭਯਾ ਹਾਂ। ਜੈਸੇ ਬੂੰਦ ਸਾਗਰ ਮੈ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤਥਾ ਮੈ ਤੇਰੇ ਮੈ ਲੀਨ ਭਯਾ ਹੋਂ। ਇਹ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ। ਜੈਸੇ ਲਵਣ ਕੀ ਪੁੜੀ ਨਦੀ ਮੈ ਗਈ ਸੋਈ ਰੂਪ ਹੋ ਰਹਿਤੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਨਹੀਂ ਖਬੂ ਜੈਸੇ ਰੈ ਕੇਤਾ ਬਾਹੁ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਸੋ ਸਰੂਪ ਮੈ ਲੀਨ ਭਯਾ ਹੋ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਅਰ ਬਿਧਿਵਤ ਪੂਜਨ ਕਰ ਕੇ, ਗੁਰਾਂ ਕਾ, ਪੁਨਾ ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਭਗਵਾਨ, ਮੈ ਕਿਛ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਕਿਛ ਹੈ ਸੋ ਤੁਮ ਹੀ ਤੁਮ ਹੋ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਡੰਡਵਤ ਵੰਦਨਾ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਆਗੇ। ਜੋ ਕਿਛ ਹੈ ਸੋ ਤੁਮ ਹੀ ਤੁਮ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਸੋਈ ਆਪ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੋ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ਹੋ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ, ਸੰਤ ਗੀਤਾ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੰਬਾਦੇ ਸਿਖ ਹੁਲਾਸ ਵਰਨਨੰ ਖਟ ਬਿੰਸਤ ਧਿਆਯ। ੨੬। ਸਿਖ ਬਾਚ ਹੇ ਗੁਰੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਆਪ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਸੰਦੇਹੁ ਨਹੀ ਕੋਈ: ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੇ ਸੰਘਾਤ ਕਰਮੋ ਕੀ ਕਿਆ ਦਸਾ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਕਹੋ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਅਬ ਇਹੁ ਯਦ ਕਿਰਤ ਹੀ ਸੰਦੇਹੁ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਭ ਸੰਦੇਹੁ ਆਪ ਕੀ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਤੇ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈਂ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਇਸ ਮੈ ਉਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਮਾਜੇ ਸੇ ਕਹ ਦੀਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ। "ਪਾਂਚ ਤਤ ਕੋ ਤਨ ਰਚਿਓ ਜਾਨਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ। ਜਿਹ ਤੇ ਉਪਜਿਓ ਨਾਨਕਾ ਲੀਨ ਤਾਹਿ ਮੈ ਮਾਨ"। ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣਾ ਇਸੀ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਜੋ ਸਮਾਸ ਸੇ ਵਿਯਾਸ ਕਰ ਤੁਸਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣਾ। ਪਾਂਚ ਤੱਤ ਜੋ ਦੇਹ ਉਤਪਤ ਭਯਾ ਸੀ, ਤਿਸੀ ਮੈ ਲੀਨ ਜਾਇ ਭਯਾ, ਹੇ ਬੁਧ ਵਾਨੋ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਹੂਆ ਹੈ ਤਿਸੀ ਕੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਅਵਸਥਾ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਜਬ ਤਨ ਤਿਆਗ ਕਰ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਧੰਨ ਪਟ ਭੂਖਨ ਆਦਿ ਤੋ ਸਬੰਧੀ ਲਿ ਕੇ ਲੈ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇ ਪੁਨ ਸੇਵਕ ਹੋ ਕਰ ਜੋ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਸੋ ਪੁਨ ਕੇ ਭਾਗੀ ਹੋਤੇ ਹੈ

ਪਾਪ ਕਰਨੇ ਤਲੇ ਕੀਟ ਆਦਿਕ ਜੋ ਰਮੇ ਹੈ। ਇਤਆਦੀ। ਪੁਨ, ਜਪ, ਪੂਜਾ, ਪਾਠ, ਸ਼ਨਾਨ, ਆਦੀ। "ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਨਿਰਲੇਪ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਮੈ ਕਮਲਅਲੇਪ"। ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜੋ ਕਰਮ ਸੇ ਸਿੰਚਤ, ਕ੍ਰਿਯੇਮਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਰਬਧ। ਸਿੰਚਤ ਕ੍ਰਿਯੇਮਾਨ ਤੋ ਗਿਆਨੀ ਕਰ ਭਸਮ ਹੋ ਗਏ। ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਭੋਗਿਆਂ। ਖੈ ਹੋ ਗਏ। ਅਸਤਮਨੀ ਪਿਸਤਰੋਮ ਤੁਚਾ ਧਰਨੀ ਸੈਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੁਕ੍ਰ ਤੇ ਰਕ੍ਰਤ ਪ੍ਰ ਸੇਵ ਲਾਲ ਪਿਤ ਸਲ ਮੈ ਸਮਾਵਤੀਆਂ ਭਈਆਂ। ਕ੍ਰੋਤ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਆਲਸ ਤ੍ਰਿਖਾ ਖੁਧਿਆ ਤਿਸ ਕੀ ਅਨਿਲ ਮੈ ਲੀਨ ਭਈ। ਪੁਨਾ ਚਲਨਾ ਬੋਲਨਾ ਉਛਲਨਾ ਪਸਰਨਾ ਸੰਕੋਚਣਾ ਇਹੁ ਪਵਨ ਮੈ ਗਵਨ ਭਏ। ਦਿਸ਼ਵਣ ਦਿਸਾ ਮੈ ਜਾਇ ਘਨੇ ਤੁਚਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮੈ ਨਿਵਾਸੇ। ਚਖਯੂ ਭਾਨੂੰ ਮੈ। ਰਸਨਾ ਵਰਨ ਮੈ। ਨਾਸਕਾ ਅਸਨੀ ਸੁਤ ਮੈਂ। ਵਾਕ ਵਾਹਨੀ ਮੈ। ਕਰ ਇੰਦ੍ਰ ਮੈ। ਚਰਨ ਬਾਵਨ ਮੈ। ਇਹੁ ਜੋ ਕਾਰਜ ਸੇ ਸੋ ਸਭੀ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਕਾਰਨ ਮੈ ਜਾਇ ਲੀਨ ਭਏ। ਕੋਈ ਇਕ ਸਾਸਤ੍ਰਕਾਰ ਕਾਰਨੋ ਮੈ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਕੋਈ ਦੇਵਤਿਓ ਮੈ ਲੀਨ ਭਏ। ਕੋਈ ਇਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾਰ ਕਹਿ ਦੇਤੇ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰਓ ਕੀ। ਬਾਕੀ ਰਹਿਯਾ ਕੁਟਸਥ ਸੋ ਕੈਸਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਿਸ ਮੈ ਉਦੇ ਹੈ ਨਾ ਤਿਸ ਮੈ ਅਸਤ ਹੈ। ਨਾ ਆਵਣਾ ਹੈ ਨਾ ਜਾਵਣਾ ਹੈ ਕਹੂੰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਵਾਕਯੰ। "ਨਾ ਕਿਛ ਆਇਬੋ ਨਾ ਕਿਛ ਜਾਇਬੋ ਰਾਮ ਕੀ ਦੁਹਾਈ"। ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਿਦੇਹੁ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਮੈ ਰੰਚਕ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਭੇਦ ਨਹੀਂ। ਸਿਖ ਬਚਨ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਮੁਕਤੀ ਕੋਈ ਅਵਰ ਭੀ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਇਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੈਸੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ, ਹੇ ਗੁਸਾਂਈ। ਗੁਰਬਚਨ। ਹੇ ਸਾਧ, ਚਾਰ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਇਸ ਤੇ ਇਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰਕਾਰੋਂ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ। ਸਲੋਕ (੧) ਸਮੀਪ (੨) ਸਰੂਪ (੩) ਸਾਜੁਜ (੪) ਇਹੁ ਸਲੋਕਿ ਜੋ ਹਰੀ ਕਾ ਲੋਕ ਹੈ, ਬੈਕੁੰਠ, ਤਿਸ ਮੈ ਰਹਿਣਾ। ਜੋ ਕੋਈ ਸੰਖ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਪਦਮਧਾਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਧਿਆਵੈ ਸੋ ਵੈਕੁੰਠ ਵਾਸ ਪਾਵੈ। ੧। ਜੋ ਵੈਸਵਾ ਨਰ ਧਿਆਵੈ ਸੋ ਵਿਸ਼ਨ ਨਿਕਟ ਵਾਸ ਪਾਵੈ। ੨। ਜੋ ਹਿਰਨ ਗਰਭ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰੈ ਸੋ ਪਾਰਖਦ ਰੂਪ ਰਚਨ ਕੇ ਸਾਮਥ੍ਰ ਹੋਇ। ੩। ਜੋ ਮਾਯਾ ਪਤੀ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਧਿਆਵੈ ਸੋ ਵੈਕੁੰਠ ਆਦਿਕ ਸੰਪੂਰਨ ਭੋਗ ਸਮ੍ਰਗ੍ਰੀ ਰਚਨ ਕੋ ਸਾਮਰਥ ਹੋਇ। ਲਖਮੀ ਕੋ ਸਤ ਕਮਣੀ ਕ੍ਰਿਆ ਲਤਾ ਬਿਲ ਸੋ ਹੋਇ। ਸਲੋਕ ਮੁਕਤੀ ਕੌਨ ਜੈਸੇ ਸਾਧ ਸਰਬਾਸੀ ਮੈ ਰਹਤੇ ਹੈ। ਸਮੀਪ ਮੁਕਤੇ ਕੌਨ, ਹਰੀ ਕੇ ਸਮੀਪ ਰਹਿਣਾ ਸਦਾ। ਜੈਸੇ ਗੁਰਮੁਖੋਂ ਕਾ ਬੁੰਗਿਓ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਹੈ। ਸਰੂਪ ਮੁਕਤੇ ਕੌਨ ਹਰੀ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੋਵ ਰਹਨਾ। ਮਨੀ ਕੋ ਸਤਕ ਨਾਮਾ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਿਗ ਲਤਾ ਚਿਹਨ ਤੇ ਲਛਮੀ ਏਨ ਸੋ ਰਹਤ ਵਿਸ਼ਨ ਰੂਪ ਹੋਇ ਵਿਚਰਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਗ੍ਰਿਧੀ ਸਮਝਨੰ। ਸਾਜੁਜ ਮੁਕਤੀ ਕੌਨ। ਸਾਜੁਜ ਮੁਕਤੀ ਪਰਛੇਦੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਣੇ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਿਰ ਸੁੰਦਰ ਬੈਠੇ ਪਰਮ ਸੁਧਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਗਿਆਸੂ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕੋ ਸ਼੍ਰਵਣ ਕਰਿ ਜੈਸੇ ਉਹ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਸਾਂਤ ਸਰੂਪ ਹੋ

ਜਾਵੇ। ਸੋ ਇਹੁ ਚੌਥੀ ਮੁਕਤੀ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ। ਇਹੁ ਤੋ ਹੈ ਸਰਗੁਣ ਮੁਕਤੀ। ਤੇ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀ ਹੈ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਨਿਰਗੁਣ ਮੁਕਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਅਪੇਖ ਗਿਆਨ ਕਰ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੇ ਸਰਗੁਣ ਮੁਕਤੀ ਵਿਧ ਭਗਤੀ ਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਨੋ ਮਨ ਕਨ ਲਾਇ ਕਰਿ। ਸ੍ਰਵਣੀ (੧) ਕੀਰਤਨ (੨) ਸਿਮ੍ਰਨ (੩) ਅਰਚਨ (੪) ਬੰਦਨਾ (੫) ਪਾਦਸੇਵਨ (੬) ਦਾਸਤ ਭਾਵ (੭) ਸੱਖਤ ਭਾਵ (੮) ਅਰਪਨ (੯)। ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਖਤ ਹਰੀ ਜਸ ਸ੍ਰਵਣ ਸੇ ਮੁਕਤ ਭਯਾ। ਸਿਖ ਵਾਚ । ਹੇ ਭਗਵਨ, ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਖਤ ਕੇ ਜਨਮ ਅਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀ ਕਥਾ ਕੈਸੀ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ। ਗੁਰੋਵਾਚ; ਮਹਾਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਜੀ ਅਰਜਨ ਕੇ ਪੋਤਰੇ ਹੋਏ ਹੈਂ। ਸੋ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਜੀ ਕਾ ਜਨਮ ਅਰ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਰਖਯਾ ਕਰੀ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਔਰ ਜਸ ਸ੍ਰਵਣ ਮੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਐਸੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਮਹਾ ਭਾਰਥ ਕੇ ਯੁਧ ਕਾ ਅੰਤ ਆਇਆ ਤਾਂ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਂਚ ਤਿਨਾ ਕੋ ਦ੍ਰੋਣਾ ਚਾਰਜ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਸ੍ਵਥਾਮਾ ਮਾਰਤ ਭੇਇਆ, ਰਾਤ੍ਰ ਕੇ ਸਮੇ ਜਬ ਆਇ ਦਿਨ ਊਦੇ ਹੂਆ ਤਬ ਅਰਜਨ ਸੇ ਆਦਿਕ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜ ਪਾਂਡਵ ਅਪਣੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੂਆ ਦੇਖ ਕਰ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਰਾਤ ਅਸਵਥਾਮਾ ਕੋ ਕੇਸੋਂ ਸੇ ਪਕੜ ਕਰ ਧਰਮ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹਾ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਕੇ ਪਾਸ ਲਿਆਏ। ਤਬ ਧਰਮ ਪੁਤ੍ਰ ਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਤੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਤੂੰ ਕਹੇ ਸੋ ਸਜਾ ਦੇਵੀਏ। ਤਬ ਪਰਮ ਦਯਾਵਤੀ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਕਹਿਣੇ ਲਗੀ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ, ਇਸ ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਸਵਥਾਮਾ ਆਪ ਕੇ ਨਿਮਕ ਖਾਣੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਧਰਮ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਕਰ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰਾ ਹੈ। ਸੋ ਅਬ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੋ ਜੀਵਤੇ ਨਹੀਂ। ਅਬ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਸਵਥਾਮਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਛੋਡ ਦਿਓ। ਜਬ ਐਸੇ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਨੇ ਕਹਾ ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇਵ ਕਹਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਭੀਮਸੈਨ, ਇਸ ਪਾਪੀ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਆ ਥਾ ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਕਾ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਾ ਮਥਾ ਪਾੜ ਕੇ ਬੀਰ ਸੇ ਮਨੀ ਕਾਢ ਲੇਵਹੁ। ਤਬ ਤੈਸੀ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਵਚਨ ਮਾਨ ਕਰ ਮਸਤਕ ਪਾੜ ਕਰ ਮਣੀ ਨਿਕਾਲ ਲੀਨੀ, ਭੀਮ ਸੈਨ ਨੇ ਅਰ ਛਾਡ ਦੀਆ। ਮਹਾ ਰਾਣੀ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਕੇ ਵਚਨ ਸੇ। ਤਿਸ ਜੋ ਅਨੰਤਰ ਛੂਟਾ ਹੂਆ ਭੀ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਕੋ ਭੁਲਾ ਕਰ ਦ੍ਰੋਪਤ ਕੀ ਨੁਮਾ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਉਤ੍ਰਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਗਰਭਵਤੀ ਜਾਨ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਇਆ। ਜੋ ਗਰਭ ਮੈ ਭੀ ਰਹਿਣਾ ਨਾ ਪਾਵੇ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਕਾ ਬੰਸ ਹੀ ਨਿਰਮੂਲ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਬੜਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ਕਹਾਂ ਦਯਾਵੰਤੀ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਰਨੇ ਤੇ ਬਚਾਇਆ ਕਹਾਂ ਦੁਸਟ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਣ ਉਪਕਾਰੀ ਸਾਥ ਅਪਕਾਰੀ ਕਰੇ। ਪਰ ਜਿਸ ਕਾ ਰਾਖਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕੋ ਕੌਣ ਮਾਰੇ। ਗੁਰਵਾਕਿਸੰ । 'ਜਿਸ ਕਾ ਤੂੰ ਰਖਵਾਲਾ ਮਾਰੇ ਤਿਸੈ ਕਉਣਾ। ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਕੇ ਚਲਾਵਣੇ ਕਰ ਉਤ੍ਰਾ ਪੀੜਤ ਹੁਈ। ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਕੀ ਅਰਾਧਨਾ

ਕਰਤੀ ਭਈ। ਜੋ ਹੇ ਵਿਸ਼ਨ, ਤੂੰ ਹੀ ਮੇਰੇ ਉਦਰ ਮੇਂ ਬਾਲਕ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।
ਆਪ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਆਪ ਕੀ ਸਰਣ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੁਨ ਭਗਵਾਨ ਸੁਦਰਸਨ
ਚਕ੍ਰ ਕੋ ਲੀਏ ਉਤ੍ਰਾ ਕੇ ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ ਕੋ ਰਖਿਯਾ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਅਸਵਥਾਮਾ ਕੇ ਬ੍ਰਹਿਮ ਅਸਤ੍ਰ
ਕੋ ਨਿਸਫਲ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਛਿਤ ਕਾ ਜਨਮ ਹੂਆ। ਤਬ ਜਨਮ ਸੇ ਲੇ ਕਰ
ਗਰਭ ਮੇਂ ਰਖਿਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮੂਰਤੀ ਸਿਆਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਮੇਂ ਮਨ ਕੋ ਜੋੜਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਦਿਨ ਦਿਨ
ਮੇਂ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਜਸ ਮੇਂ ਅਧਿਕ ਸੇ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਰ ਸਰਬ ਆਯੂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀਰਤਨ ਕੇ ਸ੍ਰਵਣੀ
ਹੋਤੇ ਭਏ। ਜਬ ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਤ ਜੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਕਾ ਅੰਤ ਜਾਨਿਆ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ
ਬਿਆਸ ਜੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁਖ ਦੇਵ ਜੀ ਕੋ ਬੁਲਾਏ ਕਰ ਅਰ ਬਡੇ ਸਤਕਾਰਕਰ ਸ੍ਰੀਮਤ ਭਾਗਵਤ
ਕਥਾ ਸਪਤਾਹ ਸੁਨਣੇ ਲਾਗੇ। ਸੁਕਦੇਵ ਜੀ ਬਡੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਸੁਣਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਜਬ ਪਾਂਚ ਦਿਨ ਹੂਏ
ਸੁਨਾਏ ਤਬ ਸੁਕ ਜੀ ਬਿਚਾਰਤੇ ਭਏ ਕਿ ਦੇਖੀਏ ਰਾਜਾ ਕਾ ਮਨ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਣ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਨੇ
ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਮੇਂ ਲਗਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕਥਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਚੁਪ ਹੋ ਗਏ। ਤਬ ਉਸੀ ਵਕਤ
ਨੀਰ ਤੇ ਵਿਛੁੜੀ ਹੋਈ ਮਛਲੀ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਣ ਤੇ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਤੇ ਭਏ ਰਾਜਾ ਜੀ।
ਐਸੀ ਦਸਾ ਦੇਖ ਕਰ, ਰਾਜਾ ਜੀ ਕੀ, ਸੁਕਦੇਵ ਜੀ ਅਸਚਰਜ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਏ। ਪੁਨਾ ਕਥਾ ਕਰਨੇ
ਲਾਗੇ। ਤਬ ਜੈਸੇ ਜਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਮੂਰਛਿਤ ਮਛਲੀ ਉਠ ਖੜੀ ਹੋਵੈ, ਐਸੇ ਹੀ
ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਤ ਜੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਪਰਮ ਪਿਆਰੇ ਭਗਵੰਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਪਰੀਖਤ ਜੀ
ਹੋਤੇ ਭਏ ਸੋ ਪਰਮ ਭਗਤ ਭਗਵਾਨ ਕੇ। ਜਾਤੇ ਹਰੀ ਜਸ ਸ੍ਰਵਣ ਸੈਂ ਮੁਕਤ ਭਏ ਹੈਂ। ੧ ।
ਨਾਰਦ ਜੀ ਬੀਨਾ ਬਜਾਇ ਗਾਇ ਕਰ ਰਾਗ ਰਤਨ ਹਰੀ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਕਰਿ ਸੋ ਮੁਕਤ ਭਏ। ੨ ।
ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਭਗਤ ਰਾਜਾ ਜੀ ਹਰੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਹੁਏ। ੩ । ਧੂਪ ਦੀਪ
ਪੁਸਪਾਦਿ ਅਰ ਚੂਨ ਕਿਆਂ ਪੂਜਨ ਸੇ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਿਥੂ ਪਰ ਪ੍ਰਤਖ ਹੋਣਾ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਏ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ,
ਸੋ ਐਸੇ ਮੁਕਤ ਭਏ। ੪ । ਬੰਦਨਾ ਭਗਤੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਜੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਕੇ
ਚਰਨੋ ਕਾ ਚਿੰਨ ਦੇਖਹਿ ਤਹਾਂ ਡੰਡਵਤ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਹਿ। ਤਿਸ ਕਰ ਸੋ ਮੁਕਤ ਭਏ। ੫ ।
ਪਾਦ ਸੇਵਨ ਕਿਯਾ, ਨਾਰਾਇਨ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕਰ ਕਮਲੋਂ ਲੜਾਇਮਾਨ ਕਰਿ ਕਮਲਾ ਜੀ
ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਮੁਕਤਿ ਰੂਪ ਹੋਈ। ੬ । ਭ੍ਰਿਤ ਭਾਵ ਕਉ ਭਜ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ
ਜੀ ਮਹਾਬੀਰ ਰਣਧੀਰ ਜੀ ਮੁਕਤ ਹੂਏ। ੭ । ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਸੈਂ ਸਭੀ ਬਲੀ ਰਾਜਾ ਮਹਾਰਾਜ
ਉਦਾਰ ਪੁਰਸੋਂ ਕੇ ਮੁਕਟ ਮਨੀ ਸੋ ਮੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੋਏ। ੮ । ਸਖੱਤ ਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਵ ਹੈ ਤਿਸ ਮਿਤ੍ਰ
ਭਾਵ ਕੋ ਭਜ ਕਰ ਅਰਜਨ ਜੀ ਪੁਨਾ ਗੋਬਿੰਦ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਸੋ ਮੁਕਤ ਹੂਏ। ੯ । ਸਿਖ ਪ੍ਰਸਨ।
ਹੇ ਗੁਰੋ, ਗੋਬਿੰਦਾ ਜੀ ਕਥਾ ਕੈਸੀ ਹੈ। ਸੋ ਮੁਝੇ ਕਹੋ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸੁਆਮੀ
ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਬਿੰਦ੍ਰਾ ਬਨ ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਰਣ ਛੋੜ ਜੀ ਸਖਾ ਭਏ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅਰਜਨ ਜੀ।
ਗੋਬਿੰਦ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਬਾਲਕ ਅਵਸਥਾ ਸੇ ਪੁਨਾ ਭਗਵਾਨ ਭੀ ਬਾਲ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਤੈਸੇ ਖੇਲ ਖੇਲਹਿ

ਤਿਸ ਸਾਥ। ਏਕ ਸਮੇ ਬਾਜੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਲਾਇ ਕਰੀ ਈਟੀ ਡੰਡਾ ਕੀ ਖੇਲ ਖੇਲਤੇ ਥੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਅਪਣੀ ਬਾਜੀ ਜੀਤ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ ਕੰਧਿਆਂ ਤੇ ਅਰੂਢ ਹੋ ਕਰ ਤਹਾਂ ਜਾ ਜਹਾਂ ਤੀਕ ਸੰਕੇਤ ਸੀ। ਪੁਨਾ ਜਬ ਤਿਸ ਕੀ ਬਾਰੀ ਆਈ ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਭੋਗ ਕਾ ਵੇਲਾ ਹੂਆ। ਐਸੇ ਜਾਣ ਕਰ ਆਪ ਤਾਂ ਦੌੜ ਗਏ, ਅਪਣੇ ਮੰਦਰ ਮੇਂ। ਤਿਸ ਕੇ ਮਨ ਮੇਂ ਬਡਾ ਕੋਪ ਆਇਆ ਜੋ ਦੇਖ ਇਸ ਕਾਲੇ ਕਾ ਕੌਤਕ ਜੋ ਅਪਣੀ ਬੇਰ ਭਾਗ ਗਿਆ। ਤਬ ਕੋਪ ਸੇ ਈਟੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਛਾਤੀ ਕੇ ਬੀਚ ਆਇ ਮਾਰੀ ਤੇ ਕਹਾ ਮੇਰੀ ਬੇਰ ਤੈਨੂੰ ਘਰ ਯਾਦ ਆਇ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇਖ ਕਰ ਪਾਂਡੇ ਤਿਸ ਬਾਲਿਕ ਕਉ ਮਾਰਤੇ ਭਏ। ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੇ। ਤਾਂ ਸੋ ਤਾਲ ਮਾਰਗ ਜੀ ਤਿਸ ਪਰ ਜਾਇ ਬੈਠੇ। ਜੋ ਜਬ ਆਵੇਗਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਇਸ ਮਾਰਗ ਮੇ ਤਬ ਬਾਜੀ ਲੇਵੇਗਾ ਤੇ ਮਾਰੇਗਾ ਭੀ। ਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਡਰੇ ਤਿਸ ਸੇ ਅਰ ਭੋਗ ਨਾ ਲਾਗੇ। ਤਬ ਪਾਂਡੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਗਵਨ ਹਮਾਰੇ ਮੇ ਕਿਆ ਅਵਗੁਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਪ ਸਭ ਬਾਰਤਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਹ ਦੀਨੀ, ਖੇਲ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਸੋ ਅਬ ਮੁਝ ਕੋ ਮਾਰੇਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਤਿਸ ਕੋ ਮਨਾਵੋ। ਤਬਹਿ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਮਨਾਵਤੇ ਭਏ, ਇਕਤ੍ਰ ਹੋ ਕਰ, ਤਿਸ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਅਰ ਸੁੰਦ੍ਰ ਭੋਜਨ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਥਾਲ ਕੇ ਖਵਾਏ। ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਤਿਸ ਕੋ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾਇ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ। ਜੋ ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਮਾਰੇਂਗੀ, ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ। ਸੋ ਭੀ ਪ੍ਰਸਨ ਹੂਆ। ੧ । ਪੁਨਾ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਇਨ ਕਾ:
ਇਕ ਸਮੇ ਮਾਤਾ ਇਨ ਕੀ ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਤੀ ਭਈ ਇਨ ਕੇ ਲੀਏ। ਤਾਂ ਇਹ ਕਹ... ਮਾਇ ਮੈ ਸੋਚ ਹੋਇ ਆਵਾ। ਜਬ ਇਹ ਪਰੇਤੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ। ਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਇਨ ਕੇ ਨਾ... ਅਰ ਕੀਆਂ ਖਖੜੀਆਂ ਮਾਰਨ। ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਮਦਾਨ ਭੀ ਫਿਰਨਾ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੀ ... ਤਬ ਗੋਬਿੰਦ ਭੀ ਕੋਪ ਕਰ ਲਗੇ ਮਾਰਨ ਖਖੜੀਆਂ। ਮੋੜੀ ਪਰਤ ਕਰ। ਬਹੁਤ ਕਾਲ ... ਖੇਲਤੇ ਅੰਤ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਤੇ ਭਾਜ ਗਏ ਅਪਨੇ ਮੰਦ੍ਰ ਕਉ। ਤੇ ਤਿਸ ਕੀ ਮਾਤਾ ਟੋਲਤੀ ਫਿਰੇ ਬਨ ਮੇਂ। ਤਬ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਦੇਖ ਹਸਿ ਕਰਤ ਭਈ ਜੋ ਤੈ ਏਤੀ ਦੇਰ ਕਹਾਂ ਲਾਈ, ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ! ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲ ਗਯਾ ਬਨ ਮੇ ਤੇ ਖਖੜੀਆਂ ਕੀ ਚੋਟ ਲਗਾ ਕਰਕੇ। ਤਬ ਮੈ ਨੇ ਭੀ ਤਿਸ ਕੋ ਮਾਰਾ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਭਜਾਇ ਕਰ ਆਇਆ ਹੋ। ਤੋ ਸੁਨ ਕਰ ਅਸਚਰਜ ਭਈ ਜੋ ਇਹੁ ਕਿਆ ਬਾਰਤਾ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਬਾਲਕਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੋਕਰੇ ਸ੍ਰੀ ... ਪੁਰੀ ਕੋਊ ਸਿੰਧ ਮੇ ਸਮਾਇਆ ਭਏ ਹੈਂ, ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਹਤ। ਐਸੇ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ... ਲੀਲਾ ਭਗਤੋਂ ਸਾਥ ਸਖਾ ਭਾਵ ਸੇ ਹੈ, ਹੈ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਜੋ ਮੁਕਤ ਹੈ। ੨
ਨਿਰਵੇਦ ਜੋਗ ਬਬੇਕ ਆਦਿਕ ਜੋ ਸਭ ਸਾਧਨ ਹੈ ਇਨ ਕੇ ਫਲ ਕੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ... ਪਰਮ ਰੂਪ ਭਗਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਭੂਮੀ ਮੇ ਹੈ ਧੰਨ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈਂ। ਸੋ ਇਸ ਵਲੀ ਕ... ਕ੍ਰਿਆ ਲਾਭਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਟ ਪਹਰ ਨਹਰੀ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਕੀ ਰੁਚੀ ਅਧਿਕ ਲਗੀ ਰਹੇ... ਸੋ ਐਸੇ ਪੁਰਸੋਤਮ ਪੁਰਸ ਹਰੀ ਕਉ ਸਿਮਰ ਕਰ ਹਰੀ ਕੇ ਲੋਕ ਮੇ ਹਰੀ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ

੭੮/੧-੨

ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਮੁਕਤੇ ਕਾ ਪਾਧਰੀ ਪੰਥ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਨਿਗਮੋ ਅਰ ਆਗਮੋ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਭੀ ਏਹ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਾਕ। "ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਤਤ ਬੀਚਾਰਿਓ ਦਾਸ ਗੋਬਿੰਦ ਪਰਾਇਣ। ਅਬਿਨਾਸੀ ਖੇਮ ਚਾਹੈ ਜੇ ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਸਿਮਰ ਨਾਰਾਇਣਾ"। ਅਬਨਾਸੀ ਕਹੀਐ ਅਬਨਾਸੀ ਸੁਖ। ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਕਰ ਪੁਨਾ ਬਿਨਸ ਜਾਤੇ ਹੈ, ਬਿਜਲੀ ਵਤ। ਤਬ ਜੀਵ ਦੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ, ਸਦਾ ਸੁਖੋ ਕੀ ਇਸਥਿਤੀ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਬਾਲਕ ਕਾ। ਇਹੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਜੀ ਮੈ ਕਹਾ ਹੈ. ਕਿਸੀ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਿਉ ਕਿਸੀ ਉਦਾਰ ਪੁਰਖ ਨੇ ਦੁਧ ਚਾਵਲ ਲਿਆਇ ਦੀਏ, ਭ੍ਰੋਜਨ ਲੀਏ ਮਿਸ੍ਰਟਾਂਨ ਸਹਤ ਸੋ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਛੁੱਚਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਬ੍ਰਹਮਣ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਪਰਮ ਨਿਰਧਨ ਸੇ। ਤਬ ਅਗਲੇ ਭਲਕੇ ਸੋ ਬਾਲਕ ਆਇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸੋ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤਾ ਭਇਆ। ਤਬ ਉਸ ਕੋ ਕੋਧਰੇ ਕੀ ਰੋਟੀ ਸੋ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸੋ ਬਾਲਕ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਮੋ ਕੋ ਭੋਜਨ ਦੂਧ ਚਾਵਲ ਕਾ ਜੋ ਦੀਆ ਥਾ ਕਾਲ ਸੋ ਦੇਵਹੁ, ਹੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ, ਉਹ ਭੋਜਨ ਤਾਂ ਸਦਾ ਸਿਵਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਤੋ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਤੈਂ ਓਹੀ ਭੋਜਨ ਤਖਾਵਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਵਜੀ ਸੇ ਮਾਂਗੋ। ਤਬ ਸੋ ਬਾਲਕ ਅੰਨ ਜਲਿ ਤਿਯਾਗ ਕਰ ਇਕੰਤ ਹੋ ਕਰ ਕਹਿਨੇ ਲਗਾ ਜੋ ਓਹ ਭੋਜਨ ਸਿਵਜੀ ਦੇਵੈਗੇ ਤੌਂਹੀ ਖਾਵੈਂਗਾ। ਤਬ ਅੰਤਰਜਾਮੀ। ਭਗਵਾਨ ਸਿਵਜੀ ਤਤਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤ ਭਏ, ਭੋਲੇ ਭਾਇ, ਬਾਲਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਰਾ ਦੇਖ ਕਰਿ। ਅਰ ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਬ੍ਰਹੀ। "ਹੇ ਬਾਲਕ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਵਰ ਮਾਂਗ ਲੈ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਸਿਵ ਹੈ"। ਤਬ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ... ਲਗਾ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਖਤ ਜੀ, ਮੁਝੇ ਚਾਵਲ ਅਰ ਦੂਧ ਭੋਜਨ ਮਿਲੈ। ਤਬ ਹੱਸ ਕਰ ਗਿਰਜਾ ਕੇ ਪਤੀ ... ਭਏ: ਹੇ ਬਾਲਕ, ਇਹੁ ਤੁਛ ਬਾਰਤਾ ਹੈ ਤੈ ਨੇ ਮਾਂਗੀ ਹੈ। ਮੈ ਤੋ ਸਿਵ ਹੂੰ ਕੋਈ ਅਧਕ ਵਰ ਮਾਂਗ ਲੈਵੇ। ਤਬ ਸੋ ਬਾਲਕ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਇਤਨੀ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ, ... ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਨੇ ਤ੍ਰ ਨੰਦੀ ਧਾਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਨ, ਇਹ ਭੋਜਣ ਭੀ ... ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ ਤੇਰੇ ਕਰ ਹੋਰ ਲੀ ਅਘਾਇਗੀ, ਤੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਹਤ। ਜਬ ਤੂੰ ਪੁਨਾ ... ਕਰੈਗਾ ਤੋ ਭੀ ਮੈ ਤੇਰੇ ਨਿਕਟ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਕਹਕਰ ਅਪਨਾ ਪਤੀ ਭਗਵਾਨ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਭਏ, ਚੰਚਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਤ। ਸਿਧਾਂਤ। ਅਬਿਨਾਸੀ ਖੇਮ ਕੇ ਸੁਖ ਕੋ ਜੋ ਤੁਮ ਚਾਹੁਤੇ ਹੋ ਜਗਧਾਤੂ ਬਾਲਕੋ ਤੌ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸਵਰ ਹੈ, ਤਿਸ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ ਤੋ ਤੁਮ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਗੀ। ਤੁਮੀ ਜਗਤ ਭਰ ਕੇ ਵਰ ਦਾਤਾ ਹੋ ਜਾਵੋਗੇ। ਤਥਾ ਗੁਰ ਬਾਕ ਜਿਨਾ ਪਿਛੈ ਹਉ ਗਈ ਸੇ ਮੈ ਪਿਛੈ ਭੀ ਰਵਿਆਸ। ਜਿਨਾਂ ਕੀ ਮੈ ਆਸਕੀ ਤਿਨਾ ... ੧। ਤਥਾ ਸਭ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਰਾਮ ਹੈ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ਨ ਕੋਇ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨ ਰੇ ਮਨਾ ਤਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਗਤਿ ਹੋਇ। ਵਰਤਣ ਵੈਰਾਗ ਮੁਖ ਭਗਤੀ ਨਿਸਚੈ ਗਿਆਨ ਧੰਨ ਤੇ ਪੁਰਸ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਤਿਨ ਕੋ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ... ਜੋ ਸੰਤ ... ਹੈ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ...

ਜੋ ਸੁਨਨਗੇ, ਪਠਨਗੇ, ਮਨਨਗੇ, ਅਮੋਦਨ ਕਰਨਗੇ ਸਰਧਾ ਸਹਤ, ਕਪਟ ਕਉ ਤ੍ਰਿਆਗ ਕਰ ਤੇ ਅਵੱਸ ਮੁਕਤਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈਂਗੇ। ਜੋ ਸਰਧਾ ਰਹਿਤ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਬਿਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਆਕੁਲ ਮਨ। ਜੋ ਗੁਰੂ, ਹਰਿ, ਗੋਬਿੰਦ ਭਗਤੀ ਤੇ ਹੀਨ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਹੀ ਕਹਿਣੀ ਇਹੁ ਸੰਤ ਗੀਤਾ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਯਥਾਰਥ ਗਿਆਨਤਿਨ ਕੋ ਭੂਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ ਕੋ ਗੋਬਿੰਦ ਪੁਨਾ ਗੁਰ ਨ ਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਸਰਧਾ ਭਗਤੀ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈ ਕੋਹਿਣੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸਹਿਤ। ਕੈਸੀ ਹੈ ਇਹੁ ਸੰਤ ਗੀਤਾ ਅਗਿਆਨ ਤਿਮਰਧੰਵਸਕ ਚਿੰਤਾਮਨੀ ਚਾਰ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਚਾਰ ਮੁਕਤੇ ਪਰ ਦਾਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸੰਤ ਮੁਖ ਸੇ ਸੰਤ ਗੀਤਾ ਧੀਰ ਅਲਾਈ ਸ੍ਰਵਣ ਯੋਗ ਸ੍ਰਵਣਾਮ੍ਰਿਤ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋ ਕਰ ਗੁਰ ਚਰਨ ਪਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਡੰਡਵਤ ਕਰਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ: ਭਗਵਾਨ, ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ ਜੋ ਮੇਰੇ ਜੈਸੇ ਮੂਢ, ਮੂਢ ਸੇ ਅਯੋਗ ਕੋ ਪਰਮ ਯੋਗ ਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕੀ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਰੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਸਜਣ ਜਨੋ ਕੀ। ਸੋ ਕੈਸਾ ਪਦ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸੇ ਵਿਪਰਜੇ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਜੋ ਤਹਾਂ ਕੇ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ। ਸੋ ਕੌਨ ਹੈ, ਹੇ ਨਾਥ ਜੀ। ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਜੋ ਪਾਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਨਿਤ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਮੈ ਨਿਕਾਰੇ, ਨਿਨਾਵੇਂ, ਨਿਥਾਵੇਂ, ਕੋ ਇਹੁ ਜੋ ਮਹਾਨ ਗਿਆਨ ਤੁਸਾਂ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਆਪ ਕੋ ਮੈ ਕਿਆ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰੋਂ ਜਾਂ ਤੇ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀਤ ਪਦ ਕੀ ਅਪੇਖਿਆ ਕਰ, ਜਗ ਹੋ ਗਯਾ ਮਿਥਿਆ। ਐਸੀ ਸਾਰ ਵਸਤੂ ਕੌਨ ਹੈ ਜਸ ਆਪ ਕੇ ਲਾਇਕ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਆਪ ਕਾ ਪਾਇ, ਕਹੋ ਕਰ ਪਾਇਲ ਪਰ, ਧਰ ਹੋਂ। ਹੇ ਭਗਵਨ। ਜੋ ਸੁਮੇਰ, ਕੈਲਾਸ, ਸੋਨੇ ਅਰ ਚਾਂਦੀ ਕੇ ਅਰ ਸਰਬ ਬਨਾਸਪਤੇ ਕੇ ਭਾਰ ਫੂਲੋਂ ਫਲੋਂ ਕੇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਾਖੀ ਕੇ ਤੇ ਖੀਰ ਸਿੰਧੁ ਆਦਿ ਸਾਮ੍ਰਿਧ ਲੇ ਕਰ ਜੋ ਪੂਜਨ ਆਪ ਕਾ ਕਰੀਏ, ਭੀ ਆਪ ਕਾ ਪੂਜਨ ਅਤ ਗੌਣ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਦੋਨੋ ਕਰ ਜੋਰ ਕੇ ਕੇਵਲ ਨਿਮਸਕਾਰ [illegible] ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ ਕਰ ਜਗਯਾਸੂ ਮੈ ਕਿਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ, ਹੰਕਾਰ ਕੀ ਕੋਰਤੀ ਨਹੀਂ ਤਿਸ [illegible] ਤਿਸ ਕਾ ਪੂਜਨ ਸਭੀ ਸਿਧੀ ਮੈ ਹੋ ਗਯਾ। ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਅਰਪਨ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਪੀਛੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਇਤਨਾ ਹੀ ਅਸਾਡਾ ਪੂਜਨ ਹੈ। ਜੋ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਬੜਾ ਅਨੰਦ ਹੂਆ ਹੈ। ਤੋ ਭੀ ਜੋ ਵਿਖਈ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਗਿਆਨ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਾ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਜੋ ਨਾਰਾਇਣ ਕੀ ਭਗਤੀ ਤੇ ਹੀਨ ਹੈ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਨਦੀ ਤਟ ਮੇ ਧਾਮ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਆਵਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ। ੨ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਧੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸੰਤ ਗੀਤਾ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤ ਸਿੰਗਤ ਅਧਿਆਇ। (੨੭)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਚਰਨ ਕਮਲ ਭਿਓ ਨਮਸਕਾਰ।

Bhai Gopal Das Udasi
Narrates His Experiences
of Guru Gobind Singh's
<u>Darbar</u>

(੧) ਸਾਖੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਲ ਮੇਲੀ।
(੨) ਸਾਖੀ ਅਨੰਦ ਸਿੰਘ ਚਾਕਰ ਨਾਲ (ਏਕਾਂਗੀ ਚਾਕਰ)
(੩) ਸਾਖੀ ਸੰਗੋ ਸ਼ਾਹ ਦੀ
(੪) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਰਬੇਤਾ [illegible] ਸਾਂ
(੫) ਪੰਡਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮਤ ਆਈ

੧ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਅਬ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਜਾਵਤੇ ਸੇ। ਕਬੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਭੀ ਆਵਤੇ ਸੇ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ। ਜੋ ਜਾਨਤੇ ਥੇ ਇਹੁ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਦਾਸ
ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇਂ, ਤ੍ਰਿਕਾਲਕ ਗਯਾਨੀ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਕਲਗੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਕੀ
ਕਥਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਵਰਨਨ ਕਰਤੇ ਸੇ, ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਥਾ ਕੇ ਸੁਣਨ ਕੀ
ਕਥਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਵਰਨਨ ਕਰਤੇ ਸੇ, ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੇ।
ਸਾਤਿਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਏਕ ਕਾਲ ਮੇਂ ਆਇ ਕਰ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸਹਤ ਜੁਗ, ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ, ਕਹਤ ਭਏ–
ਛਲ–ਹੀਨ, ਸਰਧਾ–ਸਹਤ, ਬਚਨ। ਹੇ ਦੀਰਘ ਦਰਸ਼ੀ ਮਹਾਤਮਾਂ, ਹੇ ਨਿਸਪਾਪ, ਹੇ ਮਿਹਾਂ ਬ੍ਰਿਧ,
ਹੇ ਗਿਆਨ ਮੂਰਤੀ, ਹੇ ਤ੍ਰੈ ਕਾਲ ਦਰਸ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਜੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਜਨਮਾ
ਪੁਰਸ਼ ਕੀ ਜੋ ਲੀਲਾ ਰਹਸ ਕਥਾ ਸੋ ਮੁਝੇ ਸੁਣਾਵੋ। ਜੋ ਕੈਸੀ ਕਥਾ ਹੈ। ਸੁਭ ਜੀਆਂ ਕੋ
ਸੁਖਦਾਈ ਅਰ ਸੁਭ ਸਿਖਸਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਐਸੇ ਸਰਧਾ ਸਹਤ ਸੁਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸ੍ਰਵਣੋ
ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਸਨ ਹੋ ਕਰ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚ।
ਸੁਨੋ ਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਜੋਗੀ ਹੇ ਉਤਮ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ
ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਕਲਗੀਧਰ ਕੈਸੇ ਥੇ। ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਰਣਧੀਰ ਸੇ ਪੁਨਾ ਮਹੀ ਮੰਡਨ ਖੰਡਨ
ਸੇ, ਜਗਤੇਸਵਰ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸੇ। ਅਰਭਗਤਿ ਭੂਮੀ ਭਾਰ ਕੇ ਧਾਰਣ ਕੋ ਰੂਪ ਸੇ ਜੋ। ਗਊ
ਗਰੀਬ ਦਿਜ ਪਾਲਕ ਸੇ। ਮਹਾਂ ਮਹੀਪਾਲੋਂ ਕੇ ਭੀ ਮਹਾਂ ਮਹੀਪਾਲ ਸੇ। ਅਰ ਪਰਮ
ਕਉਤਕੀ ਸੇ, ਪਖੰਡ ਰੂਪ ਅੰਧਕਾਰ ਕਉ ਭਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ। ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸੇ, ਅਰ ਤਿਨ ਕੇ
ਕੇ ਜਾਨਣ ਹਾਰੇ ਸੇ, ਪੁਰਖਬਿਧਾਤਾ ਕਰਮ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਸੇ। ਕਵਨ ਕਵਨ ਗੁਨ ਬਰਨਨ
ਕਰੀਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੇ, ਹੇ ਸੁਭ ਮੰਤ ਜੀ। ਸਾਖੀ ਰਬਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਏਕ ਸਮੇ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਸੁਸੋਭਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਨ ਸਭਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਰਬਾਬੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿੱਠਾ
ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਬਹੁਤ ਅਨੰਦਤ ਭਈ ਸਭਾ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ।
ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਖਜਾਨਚੀ ਕੋ ਕਹਿ ਕੇ ਪੰਜੀ ਕਿ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪੇ ਕੀ ਪੋਟਲੀ ਮੰਗਾਇ ਕੇ
ਰਬਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗੇ ਦੇਵਨ। ਐਸੇ ਰਬਾਬੀ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੁ, ਜੇ ਕਿ
ਤਾਂ ਇਕ ਕਾਗਦ ਲਿਖ ਦੇਵੋ ਜੀ। ਜੋ ਸਿਖ ਹੋਵੈ ਅਥਵਾਂ ਸਿਖਣੀ ਹੋਵੇ
ਇਕ ਇਕ ਟਕਾ ਸਭ ਦੇਵਣ ਸਾਨੂੰ। ਚੀਨ ਐਸੂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਹਿਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ,
ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਨੇ ਕਰ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਘਾਟਾ ਰਹੇਗਾ। ਪਰ ਰਬਾਬੀ ਟਕਾ ਸਿਖ ਪ੍ਰਤੀ ਲੈਣ ਲਈ
ਹਠ ਪੂਰਬਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ, ਪੁਨਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਸਾਰੇ ਨੌ ਟਕੇ ਲੈ ਕਰ
ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿਖ ਹਨ ਇਕ ਟਕਾ ਉਨ੍ਹੇ ਦਾ
ਲਵੋ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿਖ ਇਕ ਟਕਾ ਓਨਾ ਦਾ ਲਵੋ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ
ਸਾਹਿਬ ਸਿਖ ਹਨ ਇਕ ਟਕਾ ਓਨਾਂ ਦਾ ਲਵੋ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ

ਜੋ ਸਿਖ ਹਨ ਇਕ ਟਕਾ ਓਨਾ ਦਾ ਲਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿਖ ਹਨ ਇਕ ਟਕਾ ਓਨਾ ਦਾ ਲਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿਖ ਹਨ ਇਕ ਟਕਾ ਓਨਾ ਦਾ ਲਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਰਤਾ ਕਾਰਨ ਸਿਖ ਹਨ ਇਕ ਟਕਾ ਓਨਾਂ ਦਾ ਲਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਸਿਖ ਹਨ ਇਕ ਟਕਾ ਓਨਾ ਦਾ ਲਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿਖ ਹਨ ਇਕ ਟਕਾ ਓਨਾ ਦਾ ਲਵੇ। ਅਰ ਮੈ ਹਾਲੀ ਪੂਰਾ ਸਿਖ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਅਧਾ ਅਰਥਾਤ ਇਕ ਪੈਸਾ ਲਵੇ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਰਬਾਬੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਜੇ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਸਰਧਾ ਤਾਂ ਇਹ ਟਕੇ ਝੋਲੀ ਵਿਖੇ ਪੁਵਾ ਕੇ ਆਖਦੇ ਜੋ ਅਰਬ ਖਰਬ ਮਿਲ ਗਏ। ਪਰ ਉਨਾਂ ਟਕੇ ਤਿਆਗ ਕੇ ਓਹੀ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪੈ ਕੀ ਪੋਟਲੀ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਦੇਤੇ ਸੇ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੇ ਲੈ ਲੀਤੀ। ੧ । ਸਾਖੀ ਅਨੰਦ ਸਿੰਘ ਬਾਲਕ ਨਾਲ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਭਗਤਿ ਵਛਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਮੈ ਸਿੰਘਾਂ ਕੇ ਮਧ ਸੁਰੇਸ਼ ਸੁਰਪਤਿ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸੋਭ ਰਹੇ ਸੀ ਤੋ ਦੰਪਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ: ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਇਕੋ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਆਪ ਨੇ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਦਾ ਸਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਖਬਰੇ ਜੋ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ ਤਿਆਗ ਗਿਆ ਚਾਹਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਬੈਰਾਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁਛਿਆ। ਬਾਲਕੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੰਗਤੀ ਜੋ ਹੈ। "ਇਹ ਕੁਟੰਬ ਜੋ ਤੂੰ ਦੇਖਦਾ ਚਲੈ ਨਾਹੀ ਤੇਰੈ ਨਾਲੇ"। ਇਕ ਇਸ ਦੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰ ਮੈਨੂੰ ਵੈਰਾਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਪ ਦੀ ਸਰਨ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਬ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਦਮਪਤੀ ਤੁਸਾਡੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਮੜਿਆ। ਭ੍ਰਮ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਦਾ ਖੇਹੜਾ ਛਡ ਦੇਵੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਪੁਤ੍ਰ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਅਬ ਬਾਲਕ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਅਨੰਦ ਸਿੰਘ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹਨ। ਹੇ ਨੋਗਰਾ ਏਕ ਅਤੀਤ ਦੀ ਸਾਖੀ ਸੁਣ: ਜੋ ਨਗਰ ਨਿਕਟਿ ਕੁਟੀਆ ਸੀ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਭਜਨ ਕਰਤਾ ਸੀ। ਜੋ ਭੋਜਨ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਆਵੇ ਛਕ ਲੇਤਾ ਸੀ। ਏਕ ਬਾਰ ਸਤਿ ਦਿਨ ਭੋਜਨ ਨਾ ਆਇਆ। ਤਾਂ ਤਪਸਵੀ ਭਿਛਿਆ ਨੂੰ ਇਕ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ। ਕੁਪਾਤ੍ਰ ਜਾਨ ਕੇ, ਪਰ ਭੀੜ ਅਧਿਕ ਖੜਾ ਰਿਹਾ। ਹੋਰਨਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਕੜ ਪਕੜ ਕੇ ਓਨਾ ਭੋਜਨ ਛਕਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਤਪਸਵੀ ਖਾਲੀ ਮੁੜ ਆਇਆ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੂਤ ਆਏ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਸਾਨੂੰ ਮਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਘਰ ਫੂਕਣ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਆਪ ਭੁਖੇ ਮੁੜੇ ਹੋ। ਉਸ ਦੇ ਘਰੋ। ਤਪਸਵੀ ਦੂਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਹ ਮਸਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲਗਾ ਸਾੜਨ। ਏਹ ਦੇਖ ਕੇ

ms/3

ਦੂਤ ਭਜ ਗਏ। ਅਤੀਤ ਨੇ ਕਹਿਆ। ਸਾਹ ਤਾਂ ਪੁੰਨਾਤਮਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਵਸ ਕੁਛ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਕੁਛ ਪ੍ਰੇਰਕ ਜੋ ਹੈ ਭਗਵਾਨ, ਵਿਸ਼ਨ ਜੀ, ਉਸ ਦੇ ਵਸ ਹੈ। ਸੋ ਨੇਗਰਾ ਜੇ ਅਤੀਤ ਹੋਣਾ ਹਈ ਤਾਂ ਐਸਾ ਬਨ। ਅਬ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਕੀ ਸਾਖੀ ਸੁਨ। ਬਨ ਵਿਖੇ ਏਕ ਬ੍ਰਿਛ ਪਰ ਕਬੂਤਾਂ ਕਾ ਜੋੜਾ ਰਹਿਤਾ ਸੀ। ਝੜੀ ਕੇ ਸਮੇ ਏਕ ਬਧਿਕ ਭੁਖਾ ਉਸ ਤਰਫ ਆ ਬੈਠਾ, ਕਪੋਤ ਕੁਟੰਬੀ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਸਾਡੇ ਘਰ ਅਭਿਆਗਤ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੋ ਭੋਜਨ ਦਿਤਾ ਚਾਹੀਏ। ਇਹੁ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਧੁਖਦੀ ਮਛਨ ਚੁੰਚ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਬਧਿਕ ਆਗੇ ਸੁਟ ਦਿਤੀ ਤੇ ਸੁਕੇ ਤ੍ਰਿਣ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿਚੋਂ ਡੇਗ ਦਿੱਤੇ। ਜਦ ਬਧਕ ਨੇ ਪਾਵੱਕ ਪ੍ਰਜਵਲਤ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਕਬੂਤਰੀ ਭਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਵਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜ ਕੇ, ਤੇ ਅਪਨਾ ਧਰਮ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਰੀਰ ਤਜਨਾ ਜਾਣ ਕੇ, ਛਾਲ ਮਾਰਤੀ ਭਈ ਪ੍ਰਚੰਡੀ ਮੇਂ। ਪਿਛੇ ਕਪੋਤ ਸੋਚਿਆ ਇਹ ਹਾਲੀ ਭੁਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਅਭਿਆਗਤ ਨੂੰ ਅਰਧ ਭੁਖਾ ਰਖਣਾ ਪਾਪ ਹੈ। ਇਹੁ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਭੀ ਅਹਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਬਧਕ ਦਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਿਵਾਨ ਆ ਗਇਆ ਤੇ ਕਬੂਤਰ ਕੁਟੰਬ ਸਹਿਤ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸ੍ਵਰਗ ਗਮਨ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਸੋ ਹੇ ਅਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਬਨਣਾ ਹਈ ਤਾਂ ਇਨਾਂ ਪੰਖੀਆਂ ਸਮ ਬਨ। ਭਾਈ ਅਨੰਦ ਸਿੰਘ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੁ ਮੈ ਆਲਸੀ ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਇਹੁ ਦੋਨੋ ਹੀ ਨਿਭਣੇ ਕਠਨ ਹਨ। ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮਨ ਕੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਆਇਆ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਨਿਰਬਾਹ ਭੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਭ ਗਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ੮੨।

ਏਕ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਮੇ ਏਕ ਸਾਧ ਨਾਂਗਾ ਆਇ ਕਰ, ਮਾਤਕ ਟੇਕ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਬੈਠ ਜਾਤਾ ਭਯਾ, ਦਿਨ ਸੀਤ ਕਾਲ ਕੇ। ਸੋ ਸੀਤ ਸੇ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹੋਤਾ ਦਖੇ ਕਰ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੇ ਜੋ ਕਰਨੇ ਹਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ, ਕੁਲ ਜਨ ਤਾਰਕ, ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ, ਜੀਆਂ ਕੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਹੇ ਸਾਧ ਜੀ, ਛਾਦਨ ਹੀਨ ਹੋ ਕਰਿ ਕਿਉਂ ਦੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੋ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਤੋਸੇ ਖਾਨੇ ਸੇ ਸੁਭ ਸੁਪਾਸ ਸਮੇ ਕੇ ਜੋ ਹੋਨ ਵਾਰੇ ਹੈ ਸੋ ਪੁਸ਼ਾਕਾ ਲੈ ਕਰ ਪਹਿਰ ਲੀਵੈ। ਅਰ ਬਸਤਰ ਪਹਿਰ ਕਰ ਭੋਜਨ ਸੇ ਅਘਾਇ ਕਰ ਬੈਠ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕਾ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪੋ। ਪੁਨਾ ਬੈਠਤੇ, ਉਠਤੇ, ਚਾਲਤੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾ ਪਾਠਨ ਕਰੋ। ਐਸੇ ਸੁਖੀ ਹੋ ਕਰਿ ਵਿਚਰੋ ਭਵ ਮੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਨਿਰਬਾਹੁ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਕੋਈ ਦੋਸ ਨਾਹੀ ਲਾਗਤਾ। / ਲਾਲਚ ਕੇ ਦੋਖ ਕਰ ਬੰਧਨ ਹੈ। ਇਸ ਜੀਵ ਕੋ ਹੇ ਭਾਈ ਅਤੀਤ। ਜਿਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਨ ਜੀ ਕੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਯੁਕਤਾ ਅਹਾਰ ਵਿਹਾਰ ਸਚੁ। ਪੁਨਾ। ਅਪਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕਯ। ਸਲੋਕ। "ਘਟਿ ਵਸਹਿ ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ ਰਸਨਾ ਜਪੈ ਗੁਪਾਲ। ਨਾਨਕ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਮਰੀਐ ਤਿਸੁ ਦੇਹੀ ਕਉ ਪਾਲਿ"। ਤੁਸੀਂ ਮਨ ਹਠ ਕਰਿ ਕਾਹੇ ਦੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੋ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸੋ ਸਾਧ ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਮੂਢ ਅਭਾਗੀ ਅਗਿਯਾਤ ਕਰਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਗੁਰੋ, ਛਾਦਨ ਤੋ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਕਬੀ ਨਾ ਪਹਿਰੋਂਗਾ।

ਅਰੁ ਭੋਜਨ ਕਉ ਤਾਂ ਭੋਜਨ ਕਰ ਲੇਵਉਗਾ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹੁ ਕਹਤ ਭਏ।
ਹੇ ਸੂਪਕਾਰ ਜੋ ਪੁਲਾਇ ਟਨਾਮਾ ਭੋਜਨ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਥਾਲ ਪੂਰਨ ਕਰਿ ਲਿਆਓ ਉਦਰ ਪੂਰਨ
ਲੀਏ। ਇਸ ਅਤੀਤ ਵਾਸਤੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਤਿ ਬਚਨ ਕਹ ਕਰ ਹਾਥ
ਤਿਸ ਕੇ ਪਰਖਿਆਲਨ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਥਾਲ ਪੂਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਧਰਤੇ ਭਏ।
ਸੋ ਖਾਇ ਅਘਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਪ੍ਰਖਿਯਾਲਨ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਸਚੇ
ਪਾਤਸਾਹੁ ਜੇ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਹਜ਼ੂਰ ਅਗੇ ਅਰਜ ਪੇਸ ਹੋਵੈ। ਤਾਂ ਭਗਤ ਪਾਲਕ ਕਹਤ ਭਏ
ਸਿਖੋਂ ਕੇ ਤਸਦਾਇਕ। ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰਿਓ, ਜੋ ਪੁਛਨਾ ਹੈ ਸੋ ਨਿਸੰਕ ਪੂਛੋ ਸੰਕੋਚ ਮਤ
ਕਰੋ। ਤਾਂ ਸਿਖ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਾ ਜੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ਇਸ ਮੇਂ ਕਿਆ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੋ
ਕੇਵਲ ਪੁਲਾਇ ਹੀ ਦੀਆ ਹੈ। ਖੀਰਾਮ੍ਰਿਤ ਆਦਕ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਦੀਆ ਸੋ ਇਸ ਮੇ ਕਿਆ
ਕਾਰਨ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਮਾਨੋ ਕਮਲ ਖਿਲੇ
ਤੇ ਸੁਗੰਧ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਈ ਹੈ ਇਹ ਉਪਮਾ ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਵਾਚ। ਸੁਨੋ ਭਾਈ
ਗੁਰ ਮੁਖੋ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਇਹੁ ਜੀਵ ਅਪਨਾ ਆਪ ਗੁਰਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਰਪਤਾ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ
ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਪਾਵਤਾ ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਨਾਨਕ ਸਿਰ ਦੇ ਛੁਟੀਐ"। ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਕਰਮ ਧਰਮ
ਆਨ ਸੇਵਾ ਜਪ ਤਪ ਬ੍ਰਤ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀ ਹੈ ਮਨਕਾ ਸੰਸਾਰੀ ਬੰਧਨ ਜੀ ਜੋ ਜਨਮ ਅਰ
ਮਰਨ ਹੈ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਸਭ ਕਰਤਵ ਮੇ ਹਉਮੈ ਰੂਪੀ ਫਾਹੀ ਸਾਥ ਬਧਾ ਹੀ ਫਿਰਤਾ ਹੈ,
ਇਹ ਜੀਵ। ਜਾਂ ਤੇ ਫਿਰ ਬਨਨ ਕੀ ਅਪੇਖਿਆ ਬਨੀ ਰਹਤੀ ਹੈ, ਇਹੁ ਜੋ ਨਗਨ ਹੈ
ਸੋ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਚੋਰ ਠਗ ਸੀ। ਕੋਈ ਮਾਈ ਪਾਂਚ ਸੈ ਦਾਮ ਕਿਸੀ ਨਗਰ ਮੇ ਅਪਨੇ ਘਰਿ
ਕੋ ਲਈ ਆਵਦੀ ਸੀ। ਤਾਂ ਇਹੁ ਸੀਸ ਪੀਛੇ ਪਾਇ ਕਰ ਪੈਂਡਈ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਤਿਸ
ਮਾਈ ਕੀ ਗੈਲ ਪੜਾ। ਜਬ ਨਿਰਜਨ ਬਨ ਆਇਆ ਤਬ ਦੁਸਟਾਂ ਦਾਵ ਪਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਨੂੰ
ਖਸੋਟ ਲੇਤ ਭਇਆ। ਕੈਸੇ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਕੇ ਉਤਾਰੇ ਸੀ ਅੰਬਰ ਦੁਹਸਾਸਨ ਪਾਪੀ ਨੇ ਤੈਸੇ
ਇਹ ਦੁਸ਼ਟ ਕਰਮ ਕਰਤ ਭਯਾ; ਤਬ ਕਹਤ ਭਈ ਜੋ ਅਬਲਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੇ ਬਲ ਕੋਊ ਭੀ,
ਜੋ ਰੁਪਈਏ ਤੋ ਤੈ ਨੇ ਲੀਏ। ਇਹ ਲੋਹੀਂਗਾ ਤੋ ਮੇਰੇ ਕਟੌਟਟ ਰਹਣੇ ਦੇਵੋ। ਜਾਂਤੇ
ਤੇਰੇ ਘਰ ਭੀ ਮਾਇ ਭੈਨ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨਗਨ ਕਰਿ ਨਹੀਂ। ਤਬ ਸੋ ਨ ਮਾਨਤਾ
ਭਇਆ। ਤਾਂ ਸੋ ਅਬਲਾ ਰਾਜਾ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ। ਤਬ ਨਰ ਨਾਹੁ ਸੇ ਬਨ ਸੇ
ਪਕੜਾਇ ਕਰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦੀਆ ਤਿਸ ਪਾਪੀ ਕਉ। ਅਰ ਦਾਮ ਮਾਈ ਕੇ ਪਲੇ ਪਵਾਇ ਦੀਏ।
ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਅਪਨੇ ਨਿਕੇਤ ਕਉ ਆਵਤ ਭਈ। ਸੋ ਪਾਪੀ ਨਰਕ ਭੂਰ ਕਰ ਜਮ ਤਾੜਨਾ
ਸਹਿ ਕਰਤ ਅਨੰਤ ਕਾਲ, ਪੁਨਾ ਕਰਮ ਵਿਪਾਕ ਭੋਗਾਵਨ ਲੀਏ ਇਸ ਕੋ ਮਾਨੁਖ ਤਨ
ਮਿਲਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਹੁ ਉਸ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਭੁਗਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਤਨੇ ਦਿਨ ਪੀਛੇ ਇਸ ਨੇ
ਭੋਜਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕੇਵਲ ਪੁਲਾਇ ਜੋ ਦੀਆ ਹੈ, ਸੋ ਭੀ ਇਸ ਕਾ ਕਰਮ ਹੈ ਜੋ ਨਗਨ

ਇਕ ਇਸ ਨੇ ਅਤਿਥੋ ਕੋ ਕੇਵਲ ਪੁਲਾਇ ਹੀ ਕਰ ਛੁੜਵਾਇ ਦੀਨਾ ਥਾ ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ਕਰ
ਇਸ ਕੋ ਪੁਲਾਇ ਛੁੜਵਾਇਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਾਧ ਸੇਵਾ ਕਾ ਫਲ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ
ਸੋ ਭੀ ਇਸ ਕੋ ਕਿਸੀ ਕਰਿ ਭਯਾ ਹੈ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰਮ ਫਲ ਦਾਤਾ ਹੈ ਸਭ
ਜੀਆਂ ਕਾ, ਹੇ ਗੁਰ ਸਿਖੋ। ਸਿਖ ਬਚਨ। ਹੇ ਗੁਰੋ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜੋ ਜਪ ਤਪ
ਬ੍ਰਤਦਾਨ ਤੀਰਥ ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਸੇਇਨ ਕਾ ਦੀਰਘ ਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਤੁਛ ਹੋਤਾ ਹੈ,
ਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਤਪਸਵੀਆਂ ਕੋ ਕਰਮ ਕਾ ਵਿਪਾਕ ਹੀ ਭੋਗਨਾ ਪੜਤਾ ਹੈ।
ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਸੇ ਤੋ ਕਿਛ ਫਲ ਨਾ ਹੂਆ। ਪੁਨਾ ਸਾਸਤ੍ਰਕਾਰ ਸੱਤ ਕਰਮੋ ਕਾ ਫਲ ਉਤਮ
ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹਤੇ ਹੈ, ਹੇ ਦੇਵ। ਇਹੁ ਅਸਾਡਾ ਸੰਦੇਹੁ ਦੂਰ ਕਰੋ ਜਾਂ ਤੇ ਨਿਗਮਾ
ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਆਪ ਕੇ ਹਸਤਾਮਲ ਹੈ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਹੇ ਸੌਮ, ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਿਧਾਂਤ ਕਹਿਤ ਹੈ
ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਇਸ ਕੀ ਮਨ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਬੀਜੀਐ ਐਕ
ਅਰ ਚਿਤ ਮੈ ਚਾਹੀਏ ਜੋ ਕਿਵੇ ਅੰਬ ਇਸ ਖੇਤ੍ਰ ਸੇ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ, ਸੈ ਕਹੁ। ਇਹ
ਸਿਧਾਂਤ ਅਪੇਲ ਹੈ। ਜੋ ਕਰ ਕਿਸੇ ਕੀ ਅਮਾਨ ਮਾਰੀ ਹੈ, ਵਾ ਚੋਰੀ ਜੂਏ ਮੈ ਇਤਆਦਿਕ
ਅਨਰਥ ਸੇ। ਜਉ ਕਹੂ ਸੋ ਅਰਥ ਖਰਚ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ ਤੀਰਥੋਂ ਪਰ ਅਥਵਾ ਕਹੂ ਕੂਪ ਤਟ
ਆਦਿਕੋ ਪਰ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਫਲ। ਅਤੀ ਤੁਛ ਤਿਰਗਦ ਜੋਨੀ ਆਦਿਕੋਂ ਮੋ ਹੀ ਭੋਗ ਲੇਤਾ ਹੈ
ਵਾਹੇ ਗੰਧਨ ਕਰ ਕਹੂ ਭੋਗ ਲੇਵੇਗਾ ਗਜ ਸਿੰਘ ਆਦਿਕ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਕਥਨ ਤੋ ਸਤ ਹੈ
ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਸਕਾਮੀ ਕਰਮ ਹੈ ਦਾਨ ਸਨਾਨ ਆਦੀ, ਤਿਨਕਾ ਫਲ ਸੁਖਤਾ
ਹੂਆ, ਜੋ ਕਰ ਜੋਨੀ ਆਦਿਕੋਂ ਮੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਕਿਸ ਅਰਥ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕੰਨਿਆ ਕਾ ਅਰ
ਜਾਟ ਕਾ। ਜੋ ਕੋਹੂ ਜਾਟ ਮਨ ਦਾਨੇ ਰੋਜ ਪੁੰਨ ਕਰਤਾ ਸੀ ਪਰ ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ ਤੇ ਰਹਿਤ ਸੀ।
ਇਸ ਕਰ ਸੋ ਜਾਟ ਬਿਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਸਮੇ ਬਿਨਾ ਦਾਨ ਕਰੈ। ਤੇ ਉਹ ਕੰਨਿਆ ਸਤਿਕਾਰ
ਕਰ ਪਾ ਭਰ ਅੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਦਾਨ ਮਾਨ ਕਰੈ। ਤਬ ਜਾਟ ਤੋ ਮਰਿ ਕਰ ਕਿਸੀ ਰਾਜਾ
ਕੇ ਘਰ ਦੈਂਤੀ ਬਨਿਯਾ ਤੇ ਕਨਿਆ ਮਰ ਕਰ ਤਿਸੀ ਰਾਜਾ ਘਰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਬਨਿਯਾਂ।
ਉਹ ਉਸ ਕੇ ਉਪਰ ਅੰਬਾਰੀ ਜੋੜੇ ਕੀ ਪਾਇ ਕਰ ਅਰੂਢ ਹੋਇਆ ਕਰੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਦੇਖੋ
ਮੂਰਖਤਾ ਸਹਿਤ ਯਦਪ ਪੁਨ ਭੀ ਜਪ ਤਪ ਆਦੀ ਕਰੀਏ, ਤੌ ਭੀ ਤਿਸ ਕਾ ਫਲ ਅਤੀ
ਤੁਛ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਨੇਵਤ ਕਹੂ ਭੋਗਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾਰ ਕਾ ਕਹਿਨਾ ਭੀ
ਸੱਤ ਹੂਆ। ਪਰੰਤੂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸਰਨ ਬਿਨਾ ਕਹੂ ਸੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਏ ਜੀਵ ਭਾਈ।
ਇਸ ਕਰਮ ਰੂਪ ਜਾਲ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਰੂਪ ਜੈਸੇ ਜੀਵ ਫਸਿਆ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਸਰਨ ਬਿਨਾ ਇਸ
ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁਟਤਾ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇ ਕੋਟ ਜਤਨ ਕਰੈ, ਕੋਟ ਜੁਗਾ ਮੈ। ਭਾਵੇ ਸੀਤ ਕਾਲ ਜਲ ਮੈ
ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਤੇ ਉਸਨ ਕਾਲ ਧੀਰ ਅਗਨੀ ਆਦਿ ਸਹਾਰੈ। ਪੁਨਾ ਨਗਨ ਹੋ ਕਰ ਵਿਚਰੈ ਵਾ

ਮੋਨ ਧਾਰੇ ਤ੍ਰਿਡੰਡ ਧਾਰ ਕਰ ਵਿਚਰੇ। ਵਾ ਵੇਦ ਅਧੈਨ ਕਰੇ ਵਾ ਛੂਪਰੇ ਕੀ ਕੰਧਰਾ ਮੇ ਵਾ ਬਨ ਮੇ ਸਮਾਧੀ ਜਾਇ ਲਾਇ ਤੌ ਭੀ ਸ਼ਾਂਤ ਕੋ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਬ ਤੀਕ ਅਹੰ ਭਾਵ ਇਸ ਕਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ, ਕਿਛ ਕਰੇ। "ਗ੍ਰਿਹ ਤਜ ਬਨ ਖੰਡ ਜਾਈਐ ਚੁਨ ਖਾਈਐ ਕੰਦਾ। ਅਜਹੁ ਬਿਕਾਰ ਨਾ ਛੋਡਈ ਪਾਪੀ ਮਨ ਮੰਦਾ"। "ਮਨ ਹਠ ਜੋ ਕਮਾਵੈ, ਤਿਲ ਨ ਲੇਖੈ ਪਾਵੈ। ਬਗੁਲ ਜਿਉ ਧਿਆਨ ਲਾਵੈ ਮਾਇਆ ਹੇ ਧਾਰੀ। ਕੋਈ ਐਸੋ ਰੇ ਮੀਤ ਮੇਰੀ ਲਾਹੇ ਸਫਲ ਚਿਤ ਜਿਸ ਭੇਟਤ ਗਤ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ"। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਸਰਨ ਲੇਵੈ ਜਿਸ ਕਰ ਪਰਮ ਸੁਖੀ ਹੋਵੈ। ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੀ ਫਾਸੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਜੋ ਸਾਧ ਕੰਪਾਏ ਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪਰਾ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਦੇਵ, ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ। ਮੈ ਤੁਮਾਰੀ ਸਰਨ ਹਾਂ। ਜਾਤੇ ਜਮ ਜਾਤਨਾ ਕਉ ਫੇਰ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਉ। ਜੈਸੇ ਮੇਰਾ ਭਲਾ ਹੋਵੈ ਸੋ ਉਪਦੇਸ ਮੋ ਕੋ ਕਰੋ ਜੀ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਆਏ ਹੈਂ। ਸੋਈ ਉਪਦੇਸ ਭਲੇ ਕਾ ਹੈ ਭਾਵੇ ਮੰਨ ਭਾਂਵੇ ਨਾ ਮੰਨ। ਸੋ ਤਾਤ ਕਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਓਢ ਲੇਤਾ ਭਯਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਠਨ ਕਰਤੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰ ਕਰ ਸੋ ਮੁਕਤ ਹੂਆ ਮਹਾ ਕਠਨ ਕਰਮ ਜਾਲ ਸੇ। ੧ । ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰਿਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਸਮ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਅਸ਼ਟ ਬਿੰਸਤਮੋ ਧਿਆਇ। ੨੮ । ਏਕ ਸਮੇਂ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਣ ਕਾ ਪੁਰਬ ਜਾਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕੁਰੂਖੇਤ੍ਰ ਮੇ ਜਾਤੇ ਭਏ ਸਮਦਾਇ ਸਹਿਤ। ਤੀਰਥ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਡੇਰਾ ਕਰਤ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ। ਤਹਾਂ ਪੁਰਬੀ Kurukshetra ਕਾ ਸਮਾਂ ਜਾਨ ਕਰ ਅਨੇਕ ਬ੍ਰਹਮਣ ਨਾਰੀਅਲ ਫਲ ਲੈ ਕਰ ਹਾਥ ਮੇ ਆਨ ਅਸੀਰ ਬਾਦ ਕਰਤੇਂ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਕਉ। ਧੰਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਅਤੀਅੰਤ ਹਿਰਸ ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਮਿਤ ਕੌਤਕ ਮੂਰਤੀ ਏਕ ਕੌਤਕ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਠੀਕਰੀਆਂ ਕੇ ਰੁਪਈਏ ਮੁਹਰਾਂ ਵਤ ਬਨਵਾਇ ਕਰ ਅਰ ਛੀਨਬਸਤ੍ਰ ਮੇ ਪਾਇ ਕਰ ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਧਰ ਲੈਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਰਾਸ ਭੀ ਮੰਗਵਾਈ ਦਾਨ ਕਰਨੇ ਲੀਏ। ਸਮਦਾਇ ਜੋ ਤ੍ਰਿ ਬੈਠੇ ਸੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਹਾ ਜੋ ਆਉ ਬਿਪਰੋ ਦਾਨ ਲੇਵੋ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਸੁਨ ਕਰ ਭ੍ਰਾਰ ਆਪਸ ਮੇ ਪਰਮ ਹਿਰਾਨ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਸੂਰਜ ਬੰਸੀ ਬਨਜ ਸਨਕਉ ਪ੍ਰਹਜ ਹੋ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਣ ਰਾਜੇ। ਹੇ ਭੂਮੀ ਭਾਰ ਧਰੇ ਭਵ ਖੰਡਨ ਭਗਤ ਪ੍ਰਜਾ। ਅਬ ਤੋ ਸਮਾ ਸਵਰਨ ਚਾਂਦੀ ਅਰ ਗਊਆਂ ਪੁਨਾ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਭੂਖਨੋ ਕੇ ਦਾਨ ਕਰਨੇ ਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਤੇ ਹੋ ਮਹਾਂ ਦ੍ਰਤੀ ਹੋ ਕਰ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਐਸੇ ਬਿਪ੍ਰੋ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮਾਰੇ ਤਾਂਈ ਮੋਹਰਾਂ ਅਰ ਰੁਪਈਏ ਅਰ ਕਪਲਾ ਸੁਰਭੀ ਦਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤੁਮ ਲੈਤੇ ਕਿਉ ਨਹੀਂ, ਹੇ ਦਿਜ ਪ੍ਰੰਗਵੋ। ਤਬ ਸੋ ਪੁਰਖ ਰਾਸ ਭੀ ਅਰ ਠੀਕਰੀ ਦੇਖ ਕਰ

ਚਕ੍ਰਤ ਹੋ ਰਹੇ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੋ ਏਕ ਦਿਜ ਰਾਜ ਸੀ ਥਨੇਸਵਰ ਮੈ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਸਵਰਸਤੀ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਸੀ। ਸੋ ਜਗਤ ਜਨਨੀ ਕਰ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਭਇਆ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਪੰਡਿਤ ਸੀ ਜੋ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਦੇਵ ਮੰਦਰ ਮੋ ਜਪ ਪਾਠ ਧਿਆਨ ਕਰਤਾਂ ਸੀ ਸਮੀ ਭਾਰਤੀ ਜੀ ਕਾ ਤਾਂ ਬਰਦਾਤੀ ਨੇ ਅਕਾਸਬਾਣੀ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਕਹਾ ਹੇ ਦਿਜਬਰ ਦੇਰ ਬਿਨਾ ਜਾਵੋ ਸਮੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਮੇਰੀ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰਕੇ। ਮੈ ਤੈਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਾ ਫਲ ਦੇਣ ਲਗੀ ਹਾਂ। ਤਬ ਦਿਜਬਰ ਜੀ ਓਅੰਕਾਰ ਕਹ ਕਰ ਤਾਤ ਕਾਲ ਜਾਂਦੇ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੀਰਥ ਕੇ ਤਟ ਪਰ ਦਾਨ ਦੇਤੇ ਹੈ ਸੋ ਦਾਨ ਕੋ ਤੂੰ ਨਿਰਸੰਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ। ਤਬ ਸੋ ਦਿਜਬਰ ਭੇਟ ਆਨ ਆਸੀਰ ਬਾਦ ਲੀਆ ਨਾਰੀਅਲ ਫਲ ਧਰ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਪਾਸ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਰਘੁਵੰਸੀਓ ਕੇ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਮੈਨੂੰ ਇਹੁ ਦਾਨ ਸੰਕਲਪ ਕਰਵਾਈਏ, ਦਾਨ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਜਾਨ ਕਰ, ਹੇ ਮਹਾ ਦਾਨੀ। ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਜਲ ਹਾਥ ਮੋ ਕਰਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਵਾਵਣ ਲੀਏ ਕਰ ਕਮਲੋਂ ਮੋ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ। ਅਜੇ ਤਿਸ ਨੇ ਸੁਅੰਤ ਮੰਤ੍ਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਉਚਾਰਿਆ ਜੋ ਰਾਸ ਭੀ ਤੇ ਸੁਰਭੀ ਕਪਲਾ ਹੋ ਗਈ ਅਰ ਠੀਕਰੀ ਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਰੁਪੇ ਹੋ ਗਏ, ਸਭ ਕੇ ਦੇਖਤੇ; ਤਬ ਸੋ ਦਿਜ ਦੁਆਰਕਾ ਦਾਸ ਸੰਕਲਪ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਅਨੰਦ ਕ੍ਰਿਤਕਤ੍ਯ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤ ਭਇਆ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਇਆ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੈਂ ਮੇਰੇ ਹੀ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹੋ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਪਏ ਉਡੀਕਦੇ ਸੇ, ਮਾਨੋ। ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰਤੀ ਹੈ ਜਿਨਾ ਮੇਰਾ ਦਾਲਿਦਰ ਦੂਰ ਕੀਆ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋ ਪੂਰਬ ਭੂਮ ਦੇਵ ਅਪਨੇ ਪਰ ਪਰਮ ਪਸਚਾਤਾਪ ਧਾਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਕਹਤ ਭਏ ਅਹੋ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਜੋ ਐਸੇ ਜਾਣਤੇ ਤੋ ਹਮ ਸੰਕਲਪ ਪਾਇ ਲੇਤੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਸੋਈ ਇਹ ਦਾਨ ਮਾਨ ਲੇਵੇ, ਹੇ ਭਾਈ। ਮਾਨੋ ਤਿਸ ਨੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕਾ ਧਨੀ ਕਰ ਦੀਆ। ਜੋ ਗਊ ਤੇ ਤਾਂ ਹੀ ਦੁਧ ਦੇਵੈ ਜੇੜ੍ਹਾ ਭੂਸਰ ਚਾਹੇ ਪੁਨਾ ਜਬ ਚਾਹੇ ਤਬ ਹੀ ਦੇਵੇ। ਔਰ ਜੋ ਜੋ ਭੂ ਦੇਵ ਸੇ ਸਭ ਕੋ ਪੰਚ ਪੰਚ ਰਜਤਪਨ ਕਰ ਵਿਦਾ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਤ ਜੀ ਤਿਸ ਦਿਜ ਪੂਰਬ ਤੇ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਤੁਸੀਂ ਕੈਸੇ ਨਿਰਸੰਸੇ ਦਾਨ ਆਇ ਮਾਂਗਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਇਆ ਬ੍ਰਹਮਨ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜੀ ਜਗਤ ਮਾਤਿ ਆਕਾਸ ਬਾਣੀ ਕਰ ਕਹਿਆ ਸੀ। ਤਬ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਤਾਂਬੇ ਕਾ ਪਟਾ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਅਬ ਤਕ ਤਿਸ ਕੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਪੂਜਨ ਤਿਸ ਕਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋ ਧਰਮ ਛੇਤ੍ਰ ਕੁਰੂ ਖੇਤ੍ਰ ਹੈ, ਤੀਰਥ ਆਦਿ ਤਹਾਂ ਸਨਾਨ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੇ ਕਰ ਬਹੁੜੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਆਨੰਦ ਕਾ ਪੁਰ ਹੈ। ਜੋ ਤਹਾਂ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੋ ਤਹਾਂ ਆਇ ਵਿਰਾਜਤੇ ਭਏ। ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਸਰਬ ਸੰਗਤੋਂ ਸਹਤ। ਐਸੇ ਕਥਾ ਕਰਤੇ ਕਰਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਉਹੇ ਗੁਰ ਸ੍ਰੀ ਬਚਨ ਉਚਾਰ ਭਏ। "ਜੇ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਤੁਲਹਾ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਬੇੜੀ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਜਹਾਜ। ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸੁਘੜ ਬਾਣੀ adhya 29 | adhya 30

ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਤਾਰਨੋ ਕਉ ਸੇਤ"। ਤਾਤ ਪ੍ਰਜ ਇਹੁ ਜੋ ਪੁਲ ਪਰ ਜਿਸ ਤੇ ਕੀੜੀਆਂ ਭੀ ਚਲੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਹੈਂ। ਤਿਸ ਨਿਰਜਤਨ ਚੀਟੀਆਂ ਵਤ ਜੋ ਲੋਹਾਰੁ ਸਵਪਚਰ ਨਾਈ, ਛੀਂਬੇ, ਜੋਲਾਹੇ, ਜਲਹਾਰੇ, ਬਾਛੀ ਆਦਿਕ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਏ। ਜਿਸ ਕੋ ਜੋਗੀ ਜਨ ਜਤਨ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ। ਜੋ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਜੀ ਹੋਰ ਕੋਊ ਕਥਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਸੁਨਾਈਏ, ਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੂਰਤੀ। ਤਬ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਗੁਰ ਕਥਾ ਕਉ ਕਥਤ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚ: ਸੁਨੋ ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕਥਾ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਨੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੀ ਹੈ ਵਾ ਕਥਨ ਕਰੀ ਹੈ, ਤਿਸ ਕਾ ਪਾਪ ਆਦਕੋ ਕਾ ਭਉ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਆਪ ਜੈਸਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਤੋ ਪਰਮ ਕਰਮ ਏਹੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕ। "ਸਦਾ ਕਰੋ ਗੁਰ ਕਥਾ"। ਇਸ ਪ੍ਰਮ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਣ ਕਰ ਆਪ ਤਾਤਸੀ ਪ੍ਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੋਏ ਹੋ ਸਾਥ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਕਰਤੇ ਹੋ, ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ! ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਧੰਨਤਾਂ ਜੋਗ ਹੋ। "ਸੇਈ ਪਿਆਰੇ ਮੇਲ ਜਿਨ ਮਿਲਿਆ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਚਿਤ ਆਵੈ"। ਐਸਾ ਦਾਨ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕ ਗੁਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬੀਚ ਹੋ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ। ਜਾਨਤੇ ਤੋ ਤੁਮ ਹੋ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਤੌ ਕੇਵਲ ਮੈਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਹੀ ਦੇਂਦੇ ਹੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਬਡਿਆਈ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ਜੋ ਬਡਿਆਂ ਆਗੇ ਪੁਤ੍ਰ ਵਤ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਆਗੇ ਪਿਤਾ ਵਤ ਹੋ ਕਰ ਵਾ ਕੋ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕਰੇ ਹੈਂ। ਵਕਤਾ ਆਗੇ ਵਕਤ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖ। ਜਾਂ ਤੇ ਤੇ ਹਰੀ ਜਨੋ ਕੋ ਹਰਿ ਜਸ ਕੀ ਕਰਣ ਕਰਾਵਣ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਵਰ ਕੋਊ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਜਿਨ ਕੋ।

ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿ ਪੁਰਖ। ਸਤ ਪਦ:। ਸਤ ਪਦ ਇਹੁ ਉਨ ਕਾ ਲਖਨ ਹੈ ਸੋ ਲਿਖਾ। ਜੋ ਜਿਸ ਕੇ ਸਾਧ ਉਹ ਸਤ ਪਾਵ ਹੀ ਮਾਰਗ ਮੇ ਧਾਰਤੇ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਪਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਕਿਆ ਕਲਿਆਨ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ। ਅਥਵਾ ਸਤ ਕਹੀਏ ਸਤ ਬਚਨ ਭੀ ਜਿਸ ਸਾਧ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਕਲਿਆਨ ਹੀ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਜਨ। ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਆਪ ਅਮਾਨੀ। ਜੋ ਖਲ ਖਚਰ ਤੀਕ ਗੋਬਿੰਦ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਸਭ ਕਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਅਰ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਆਦਿਕੋਂ ਕੀ ਅਭਲਾਖਾ ਨਹੀਂ ਰਾਖਤੇ ਤੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਪੁਰਸ਼ ਹੈਂ।

। ੧ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦਸਮ ਪ੍ਰਸੰਗ ਭਗਤਿ ਰਸ ਬੋਧ ਬਰਨਨ ਇਕ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਸਿੰਨਮੋ ਧਯਾਯ। (੨੯)। ਸੁਨੋ ਸੰਤ ਜੀ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਜੋ ਏਕ ਸੁਘੜੋ ਬਾਈ ਪੋਠੋਵਾਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਹੈ ਸੀ। ਸਦਾ ਅਤ੍ਰਿਪਤ ਰੂਪ ਜੋ ਕਾਲ ਸ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਤਿਸ ਸੁਘੜੋ ਕੇ ਸਬੰਧੀ ਸੋ ਕਾਲ ਕੇ ਗ੍ਰਾਸ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਕਿਆ ਸਭੀ ਮਿਤ੍ਰ ਭਏ ਭਰਤਾ ਆਦਿਕ। ਸੋ ਘਰ ਮੇ ਏਕੱਲੀ ਰਹ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਜੋਗੀ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ੈਣੀ ਸਭ ਸੰਕਲਪ ਕਉ ਅਭਾਉ ਕਰਿ ਏਕੱਲੀ ਰਹਿ ਜਾਤੀ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਸੋ

ਏਕੱਲੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਜੈਸੇ ਚੰਨ ਨਿਕੇਤ ਮੇਂ ਬਹੁਤ ਹੈ ਸੀ। ਤਬ ਸੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈ।
ਇਕੰਤ ਬੈਠ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਜਗਯਾਸੂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੱਤ ਅੱਸਤ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੈ ਤਥਾ ਸੋ ਕਰਤੀ ਭਈ।
ਜੋ ਅਬ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈਕ੍ਰਿਆ ਕਰਤਵ ਹੈ ਗ੍ਰਹਣ ਅਰੁ ਤਿਆਗ ਕਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੈ ਪਰਮ ਸੁਖ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਹੋਵੋਉ ਜਿਸ ਕੋ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੰਤ ਕਹਤੇ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਮੈ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਮੇਰੀ ਛੁਧਾ
ਅਵਾਧਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਪੁਤ੍ਰ ਆਦਿਕ ਭੀ ਕੋਊ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਸੰਤਾਨ ਸੇ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਸੰਤਾਨ ਸੁਭ
ਸੋ ਸੰਸਾਰੀ ਕਿਛ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਮੇਰਾ ਕਾਰਜ ਤੋ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਸੁਖੈਨ ਹੀ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ ਨਿਰ ਜਤਨ
ਬੰਧਨਾ ਕਾ ਅਭਾਵ। ਓਹ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਮੈ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਤੀ ਹਉ ਆਪਨੇ ਊਪਰ।
ਜਿਸ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਿੰਗਲਾ ਆਦਿਕੋਂ ਪਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਸੰਤਾਨ ਆਦਿਕੋ ਸੇ ਰਹਤ ਭੀ ਹੈ ਪੁਨਾ
ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਹੀ ਫਸੇ ਹੂਏ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਕਉ ਦੌੜ ਕਰ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ । ਤੇ ਪਾਮਰ
ਪੁਰਸ਼ ਮਹਾ ਅਭਾਗੀ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਅਰ ਬੋਲਨਾ ਤਿਸ ਸਾਥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਹੈ ਉਤਮ
ਪ੍ਰਮਾਨਾ ਕੇ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਕੋਊ ਸੰਤ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਢੂੰਢੋ ਜੋ ਮੇਰੀ
ਛੁਧਾ ਅਵਾਧਾ ਹੈ ਅਬ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਕੇ ਤਰਬੇ ਕੋ। ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਸੋ ਮਿਲ ਕਰ ਇਹੁ
ਭਵ ਜਲ ਅਪਾਰ ਸੁਖੈਨ ਗੋਪਦ ਵਤ ਲੰਘ ਜਾਊ, ਗੁਰ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਭੀ
ਕੈਸਾ ਹੋਵੈ ਜੋ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਵਿਤ੍ਰਨੀ ਨਦੀ ਸੇ ਪਾਰ ਪਯਾ ਹੋਵੈ ਤੇ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੋਵੈ। ਅਰ
ਜਿਸ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਣ ਸਾਥ ਹੀ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਕੋ ਸਾਂਤਿ ਆਇ ਜਾਵੇ । ਕੈਸਾ ਭੀ ਰਿਦਾ ਹੈ ਜਸ
ਕਾਮ ਆਦਿਕ ਕਾਮਨਾ ਤੇ ਰਾਗ ਦਵੈਖ ਰੂਪ ਖੇਤ੍ਰ ਕਾ ਖੇਤ੍ਰ ਹੈ। ਹਰਖ ਸੋਕ ਫਲ ਕਰ ਸਦਾ
ਸੰਤ ਪਤਮਾਨੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਹਜ ਅਵਸਥਾ ਹੈ, ਕੈਸੇ, ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਆਏ ਹਰਖ
ਨਾ ਗਏ ਸੋਗ। ਨਾਨਕ ਸੋ ਗੁਰ ਕਰਨੇ ਜੋਗ"। ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਗੁਰੂ ਹੋਵੈ ਰਾਮ ਚੰਦਰੂਪ ਹੋਵੈ ਜਸ
ਬਰਨ ਬਾਨ ਸਾਥ ਏਕ ਵਾਰ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਤਾੜਕਾ ਕਾ ਜਿਸ ਨੇ ਅਭਾਵ ਕਰਦੀਆ ਹੋਵੈ
ਅਰ ਸੂਪਨਖਾ ਰੂਪ ਮਾਇਆ ਕਾ ਨਾਕ ਅਰ ਕਾਨ ਕਾਟ ਦੀਆ ਹੋਵੈ ਸੋ ਗੁਰੂ ਕਰਉ। ਜੈਸੇ
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ, ਕਬੀਰ ਜੀ ਆਦਿਕ ਭਏ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਮਹਾਰਾਜ
ਰੂਪ ਹੋਵੈ। ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਧਿਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠ ਕਰ ਨਟਨੀ ਕਾ ਸਵਾਂਗ ਦੇਖਤਾ ਹੈ।
ਐਸੇ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠ ਕਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ਤੇ ਮਾਇਆ ਜਿਸ ਕੀ ਕੌਤਕੀਵਤ ਦਾਸੀ
ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। "ਸੋ ਗੁਰੂ ਕਰਉ ਜੋ ਬਹੁਰ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਸੋ ਧਿਆਨ ਧਰਉ ਜੋ ਬਹੁਰ ਨਾ ਧਰਨਾ।
ਸੋ ਪਦ ਵਰਉ ਜਸ ਬਹੁਰ ਨਾ ਵਰਨਾ। ਐਸੇ ਮਰਹੁ ਜੋ ਬਹੁਰ ਨਾ ਮਰਨਾ। ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ
ਜਮਨ ਮਿਲਾਵਉ। ਬਿਨ ਜਲ ਸੰਗਮ ਮਨ ਮਹਿ ਨ੍ਹਾਵਉ"। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਗੀ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਢੂੰਡਨੇ।
ਜੈਸੇ ਜਗਿਆਸੂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਆਤਮਾ ਕੋ ਢੂੰਡੇ ਅਪਨੀ ਸਾਂਤਿ ਲੀਏ ਤਥਾ ਸੋ ਢੂੰਡਤ ਭਈ ਸੁਘੜੇ ਬਾਈ।
ਜਾਉ ਗੁਰੂ ਪਛਾਨ ਕਰ ਕਰੀਏ। ਜੋ ਸਰਬ ਸੋਕਾਂ ਕੇ ਹਰਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ ਅਰ ਸੋਕ ਰੂਪ। ਸੋਈ
ਕਹਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ। ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਹਾਂ ਕੋਊ ਸੰਤ ਸੁਨੇ ਨਵੀਨ। ਨਦੀ ਵਾ
ਕੂਪ ਪਰ, ਵਾ ਤੜਾਗ ਪਰ, ਵਾ ਬਾਗ ਮੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਔਰ ਸਖੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਕੋ ਸਾਥ ਲੇ ਕਰ ਜਾਇ

ਮਿਲਣਾ ਭੇਟ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਗੇ ਧਰ ਕਰ, ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਬੈਠ ਜਾਣਾ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਚਰਨ ਸੁਣਨੇ।
ਪਰਮ ਭਾਵ ਜਣਾਵਣਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਮਿਤ ਭੀ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਰੂਪੀ ਜਲ ਸੇ ਕਮਲ ਵਤ ਨਿਰਲੇਪ
ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਤਬ ਇਸ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ਹੋਇਆ ਹੋਰ ਸਖੀਆਂ ਮਹੰਤ ਆਗੇ ਕਹਿਣਾ। ਜੋ ਜੀ ਇਹ ਸਾਹਣੀ
ਉਪਦੇਸ਼ ਲੀਆ ਚਾਹੁਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਸੁਵਣ ਕਰ ਤਿਨਹੁ ਕਹਨਾ ਅਹੋ ਜੋ ਹਮ ਉਪਦੇਸ ਕਰਹਿਗੇ। ਜੋ
ਆਗੇ ਭੀ ਹਮਾਰੇ ਚੇਲੇ ਚੇਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਸੇਂ ਪਾਰ ਭਏ ਹੈ। ਤੁਮ ਭੀ ਮੁਕਤ ਹੋਵਹੁਗੇ।
ਮਨ ਮੇ ਤਿਸ ਮਹੰਤ ਕਰਨਾ ਅਹੋ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ਜੋ ਏਹੁ ਹਮਾਰੀ ਚੇਲੀ ਬਨੇ ਤੋ ਬੜੀ ਬਾਤ ਹੈ।
ਜੋ ਸਦਾ ਹਮਾਰਾ ਪਲੰਘ ਪੜਾ ਪੂਜੀਵੇਗਾ। ਤਬ ਸੁਘੜੋ, ਜੋ ਸੁਘੜ ਹੈ ਸੋ ਕਿਆ ਸਰੀਰ ਕਰ ਭੀ
ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਪੁਨਾ ਮਨ ਕਰ ਭੀ ਅਤਿ ਚਤਰ ਹੈ, ਚਾਰ। ਜਾਤੇ ਚਤਰ ਪੁਰਸੋ ਨੇ ਸੁਧ ਚੌਗਨੀ
ਨਾਰ ਕੀ ਕਥਨ ਕਰੀ ਹੈ, ਨੀਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ। ਤਿਸ ਕਰ ਏ ਤੋ ਈਸਵਰ ਕੀ ਪਰਮ ਭਗਤਿ
ਭਈ ਜਾਤੇ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਸੁਧ ਇਕਾਗ੍ਰਤਾ ਕੇ ਬਲ ਕੋਉ ਪਾਇ ਕਰ ਅਤਿ ਚਤਰ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਭਾਵ
ਇਹੁ ਜੋ ਉਨ ਕੋ ਖਰੀ ਪਰੀਖਿਆ ਹੋਤੀ ਹੈ ਪਰਖਣ ਕੀ। ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਸੁਧ ਕਾ ਬਲ ਸਰਬੰਗੀ
ਗ੍ਰੰਥ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਸਹੰਸ ਬਨਕ ਸੁਧ ਮਿਲੈ ਤਬੈ ਹੋਇ ਏਕ ਸੁਨਾਰਾ। ਸਹੰਸ ਸੁਨਾਰਾ
ਜਬ ਮਿਲੈ ਤਬੈ ਹੋਇ ਏਕ ਠਗਾਰਾ। ਸਹੰਸ ਠਗਾਰਾ ਜਬ ਮਿਲੈ ਤਬੈ ਹੋਇ ਏਕ ਚੀਰੁ ਘਨੁ।
ਸਹੰਸ ਚੋਰ ਘਨਿ ਮਿਲੈ ਤਬੈ ਹੋਇ ਏਕ ਬਿਚਖਣ। ਵਿਵਰ ਵਿਚਖਣ ਵੀਰ ਘਨ ਠਗੁ
ਅਤ ਸਧਸ ਨਾਰ ਕੀ। ਇਤੀ ਸੁਧ ਜਬ ਹੀ ਮਿਲੈ ਤਬ ਹੋਵੈ ਭਗਤ ਕਰਤਾਰ ਕੀ। ਉਨ ਸਭਨਸ ਕੀ
ਸੁਧ ਬਟੋਰ ਕਰ ਕਰੀਏ ਇਕਤ੍ਰ ਇਤਨੀ ਚਤੁਰਾਈ ਜਿਸ ਇਕ ਮੈ ਭਾਈ ਜਾਵੈ ਤਿਸ ਤੇ ਕਰਤਾਰ
ਕੀ ਭਗਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਨਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਹੈ ਭਾਈ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਓਹ ਤਾਂ ਝੂਠੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਝੂਠ ਹੀ ਖਰੀਦਨ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਅਤਚਤਰਾਈ ਕਰਿ। ਤੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਭਗਤਿ ਹੈ ਸੋ
ਝੂਠ ਵਿਚੋ ਸਤ ਪਦਾਰਥ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਜੋ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤ੍ਰਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਲੋੜ ਵੰਦ
ਕਉ ਕਾਦਨ ਭੋਜਨ ਜਲ ਆਦਿਕ ਕਰ ਜੋ ਜੀਵ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਲਈ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਸਤਿ ਹੈ
ਤੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਤੇ ਜਰਨਾ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਵਾ ਝੂਠੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋ ਸਤ ਸਵਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਹੋਣੀ ਸਤਿ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਜੈਸੀ ਪੰਡਾ ਸੁਧੀ ਕਿਸੀ ਕੀ ਚਤਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਾ ਜਾਣਾ ਜਾਵੈ ਜੋ
ਇਹ ਤੋ ਆਗੇ ਹੀ ਮਾਇਆ ਮੀਠੀ ਕੇ ਛਲੇ ਹੂਏ ਹੈ। ਸਦਪ ਭੇਖ ਰੂਪ ਪੜਦੇ ਕੇ ਬੀਚ ਹੋਵੈ ਤੋ
ਭੀ ਸੋ ਲਖ ਜਾਵੈ। ਜੈਸੇ ਖੋਟੇ ਰਜਤਪਣ ਕਉ ਸਰਾਫ ਲਖ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸੋ ਲਖ ਜਾਵੈ।
ਅਰੁ ਮਨ ਮੈ ਵਿਚਾਰੇ ਜੋ ਮੇਰਾ ਮਨ ਤੋ ਤਿਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੈ ਜੋ ਲਖਮੀ ਸਰੂਪਾ ਸੀਲ ਨਿਧ ਕੀ
ਕੈਨਾਵਤ ਹੋ ਜੋ ਮੇਰਾ ਆਦਰ ਨਾ ਕਰੈ ਪੁਨਾ ਕਲਿਆਨ ਲੀਏ ਪਰਖ ਬਚਨ ਹੀ ਕਹੈ ਮੈ
ਤਾਂ ਤਿਸ ਭਗਤਾ ਕੋ ਵਰਨਾ ਹੈ ਕਿਸ ਸੋ ਗੁਰੂ ਕਰਾਂਗੀ ਜੋ ਮੁਖ ਰੂਪੀ ਕਮਲ ਕੋ ਭ੍ਰਮਨ ਹੋਵਹਿ।
ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀ ਇਛਾ ਅੰਤਰ ਬਾਹਿਰ ਸੇ ਅਤੀਤ ਹੋਵਹਿ ਤਿਨ ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮੰਨੇ। ਐਸੇ
ਹੀ ਸਨਿਆਸੀ ਆਦਿ ਭੇਖ ਧਾਰੀਓ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰਾ ਕਰ ਅਪਣੇ ਨਿਕੇਤ ਮੇਂ ਪੁਨਾ
ਆਇਆ ਕਰੇ। ਐਸੇ ਹੀ ਸਨਿਆਸੀ ਭੀ ਦੇਖੇ, ਕਈ ਜੋਗੀਸਵਰ ਭੀ ਦੇਖੇ। ਪੁਨਾ ਬੈਰਾਗੀ

Sughar Bai 30 Adhy/31

ਬੈਸਨਵ ਭੀ ਦੇਖੇ ਕਈ। ਉਦਾਸੀ ਭੀ ਬਹੁਤ ਪਰਖੇ ਕਈ, ਸਮਾਧੀ ਭੀ ਬਹੁਤ ਪਰਖੇ ਕਈ ਸਾਧਕ ਸਿਧ ਭੀ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ਔਰ ਭੀ ਕਈ ਦੇਖੇ ਪਰ ਮਨ ਨ ਪਤੀਆਵਦਾਭਇਆ ਸੁਘੜੇ ਕਾ, ਜੈਸੇ ਭਿਖੇ ਭਾਟ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ਬੇਦ ਉਸਤਤ ਮੇ।' ਤਥਾ ਬਚਨ "ਰਹਿਓ ਸੰਤ ਹਉ ਟੋਲ ਸਾਧ ਬਹੁਤੇਰੇ ਡਿਠੇ। ਸੰਨਿਆਸੀ ਤਪਸੀਅਹ ਮੁਖਹੁ ਏ ਪੰਡਿਤ ਮਿਠੇ। ਬਰਸਏਕ ਹਉ ਫਿਰਉ ਕਿਨੈ ਨਹੁ ਪਰਚਉ ਲਾਇਓ। ਕਹਿਤ ਆ ਕਹਤੀ ਸੁਣੀ ਰਹਤ ਕੋ ਖੁਸੀ ਨਾ ਆਇਓ। ਹਰਿ ਨਾਮ ਛੋਡ ਦੂਜੇ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਣਹਉ ਕਿਆ ਕਹਉ। ਗੁਰ ਦਯ ਮਿਲਾਇਓ ਭਿਖਿਆ ਜਿਉ ਤੂ ਰਾਖਹਿ ਤਿਉ ਰਹਉ"। ੧ । ਐਸੀ ਹੀ ਤਿਸ ਕੀ ਦਸਾ ਭਈ। ਤਬਿ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕਰ ਮਨ ਮੇ ਏਹੁ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਚਿਲਿਤ੍ਰ ਬਹੁਤੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਏਕ ਚਿਲਿਤ੍ਰ ਕਰ ਦੇਖੀਐ। ਮਤ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਿ ਜੋਤੀ ਬ੍ਰਹਮਿ ਨਿਸਟੀ ਸੋ ਕਿਵੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਨਾਰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਸੰਮ ਪ੍ਰਾਂਗੁ ਸੁਘੜੇ ਚਿਲਤ੍ਰ ਨਿਸਰੇ ਕਰਨੰ ਤੀਸਮੇ ਧਿਆਏ। ੩੦ ।

ਤਬ ਸੁਘੜੇ ਬਾਈ ਨੇ ਮੰਗਤਿਆ ਕੋ ਬੁਲਾਏ ਕਰ ਕਹਿਆ। ਹੇ ਗਦਾਈਓ ਮੇਰੇ ਸੇ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਲੇਵੋ ਅਵਰ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਰੋਜ ਲੇਵੋ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਮੇਰਾ ਕਾਮ ਕਰੋ ਜੋ ਮੈ ਕਹਾਂ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਸੋ ਗਦਾਈ ਧਨ ਕੇ ਲਾਲਚੀ ਸੇ। ਕਈ ਭੋਜਨ ਕੇ ਭੁੱਖੇ ਪੁਨਾ ਅਮਲੀ ਅਮਲ ਵਾਸਤੇ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਜਨ ਆਇ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਬਾਈ, ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਸੋ ਹਮ ਕਰੈ। ਤੂ ਸੁਘੜੇ ਕਹਾ:"ਸੁਘੜੇ ਬਾਈ ਸੁਘੜੇ ਬਾਈ", ਐਸੇ ਜਪਿਆ ਕਰੋ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸੋ ਲਗੇ ਜਪਣੇ। ਇਹੁ ਮਾਜਰਾ ਦੇਖ ਸੁਣ ਕਰ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਕੇ ਜੋ ਲੋਗ ਹੈ ਸੋ ਲਗੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੇ। ਜੋ ਦੇਖੋ ਭਾਈ ਇਹੁ ਕਿਆ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਸੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੋ ਤ੍ਰਿਣ ਸਮ ਤੋਰ ਡਾਰਤੇ ਭਈ। ਇਹ ਜਾਨ ਕਰ ਜੋ ਮੇਰਾ ਤੋਗੋਬਿੰਦ ਸਾਥ ਕਾਮ ਹੈ ਕਿਸੀ ਮਾਨੁਖ ਸਾਧ ਤੋ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਜਾਤੇ ਉਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਸੁਣ ਕਰ ਉਨੇ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇ ਵਰਤੋਂ ਜੋ ਭਲਕੇ ਮੇਰੇ ਨੀਗਰ ਨੂੰ ਕੁੜਮਾਈ ਕੌਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਸੋ ਤੋ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਐਸੇ ਜਾਨ ਕਰਿ ਲੋਕ ਬੇਗਾਨਾ ਤਿਆਗਤ ਭਈ। ਅਰੁ ਮੋਖ ਇਛਿਆ ਤਿਸ ਕੋ ਐਸੀ ਹੋਤ ਭਈ ਜੈਸੇ ਕਿਸੀ ਕੇ ਸੀਸ ਕੋ ਅਗਨ ਲਾਗੇ ਤਬ ਪਾਣੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਅਵਰ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਇਛਾ ਸੋ ਪੁਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤ। ਤੈਸੇ ਇਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀ ਇਛਾ ਜਿਸ ਕੋ ਹੈ ਅਵਰ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੋਖ ਇਛਾ ਆਦਿਕ ਜੋ ਚਤੁਰ ਸਾਧਨ ਹੈ ਤਿਨ ਕਰ ਸੋ ਸਪੰਨ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਘੜ ਬਾਈ ਜੀ। ਤਬ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਤਿਸੀ ਦੇਸ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ ਪਾਦਸ਼ਾਹ ਕੇ ਨਿਕਟ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ। ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਸਬਦ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਭੇਟਾ ਧਾਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਹੁਕਮ ਪਾਇ ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਿ ਬੈਠਤੇ ਭਏ ਅਰ ਮੁਖ ਰੂਪੀ ਕਮਲ ਦੇਖ ਕਰਿ ਨੇਤ੍ਰ ਰੂਪੀ ਖਟ ਪਦ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਕੈਸਾ ਦਰਸਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਤਰਵਾਨ

ਕਾ ਸ਼ੀਂਦ੍ਰ। ਸੋ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੀਰਾਸਨ ਧਾਰ ਕਰ ਬੈਠੇ ਹੈ ਕਰ ਕਮਲਮੋ ਬਾਨ ਹੈਂ ਜਿਨ੍ਹਾ ਕੇ, ਪੁਨਾ ਸੀਸ ਪਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਅਰ ਚਮਰ ਚਲ ਰਹਾ ਹੈ ਇਸ ਸਮ। ਸੋ ਤੀਰਾਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਹੇ ਹੈ ਜੋ ਨਾਰਦੀ ਏ ਭਏ ਹੈ। ਕਲਗੀ ਤੇ ਜਿਗਾ ਜਗ ਮਗਾਤ ਕਰਿ ਗੀ ਹੈ ਚਾਰੂ। ਜੈਸੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੀ ਸਭਾ ਮੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੋਵੈ ਤੈਸੇ ਸਿਖੋ ਕੇ ਸਮੁਦਾਇ ਮੋ ਪਰਮ ਸੋਭਾ ਤਥਾ ਸਭਾ ਕੇ ਸਮਦਾਇ ਮੋ ਸੋਭੇ ਹੈ ਅਜਨਮਾ ਪੁਰਸ ਜੋ ਸਤਿ ਗੁਰ ਦੇਵ ਹੈ। ਐਸੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰਿ ਸੋ ਸੰਗਤ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਖਾ ਤਰ ਦਰਿਆਓ ਦੇਖ ਕਰ ਅਹਿਲਾਛਾਨ ਹੋਵੈ। ਪੁਨਾ ਆਤਪ ਕਰਿ ਤਪਾਇਮਾਨ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਆਂਬੈ ਕੇ ਅਰਾਮ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸਨ ਹੋਵੈ। ਚਕਵੀ ਚਕਵਾ ਸੂਰਜ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਉ ਦੇਖ ਜੈਸੇ ਹਿਤੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਥਾ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸਭਨੋ ਕੇ ਕੁਸਲ ਖੇਮ ਪੂਛਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸੋ ਸਭੀ ਜਨ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਜਨ ਤਾਰਕ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸੁਜਾਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਗਿਆਨ ਕੁਲ ਭਾਨ, ਹੇ ਅਸੋਕ ਮੂਰਤੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਭਗਵਾਨ, ਹੇ ਮਹਾਂ ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ। ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਦਰਸ ਕਰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੇ ਦੁਖ ਦਰਦ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹੈ। ਤਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕੋ ਤੁਮਾਰੇ ਦੇਸ ਮੈ ਬਾਦਰ ਬਰਖਾ ਤੋ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਉਦਾਰ ਧਨੀਵਤ ਕਿਉ। ਅਰ ਅੰਨ ਤ੍ਰਿਣ ਤੋ ਤਿਸ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਤੇ ਰਾਉ ਗਰੀਬ ਤੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈ ਕਿਉ। ਪੁਨਾ ਕੋਊ ਨਵੀਨ ਕੌਤਕ ਹੂਆ ਹੋਵੈ। ਤਿਸ ਦੇਸ ਕਾ ਸੋ ਸੁਨਾਵੋ, ਹੇ ਚਤਰ ਪੁਰਸੋ। ਤਬ ਹਾਥ ਜੋੜ ਤਿਨ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਰਸ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਉਤੋਂ ਸਹਰ ਸੁਘੜੋ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਭੀ ਸੁਨਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਜੁਗ ਮੈ ਹਿਰਨਾਕਸ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਪਿਦਰ ਨੇ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਹੈ ਸੀ। ਅਬ ਸੁਘੜੋ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਜਪਾਵਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੀ ਹੈ ਤੈਸੀ ਤੁਮ ਜਾਣੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਅਸਮਦਾਇ ਜੀਵ ਅਜਾਨ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਕਿਸ ਕਰਨੀ ਕਰ ਰੀਝੇ ਹੋ। ਹਮ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਤੇ ਪੁਨਾ ਆਪ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੋ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਹਸਤੇ ਭਏ। ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਲਿਖਤੇ ਭਏ, ਸੁਘੜੋ ਤਰਫ਼। ਬੀਚ ਏਹੁ ਲਿਖਿਆ ਤਿਸ ਕੇ। "ਅਰੀ ਰਾਂਡ ਇਹੁ ਤੈ ਨੇ ਪਖੰਡ ਕੈਸੇ ਜਗਾਇਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜੋਗੀ ਜੋਗ ਕਰਿ ਮਾਇਆ ਰਚਤਾ ਹੈ ਵਾ ਮਸਾਨ ਜਗਾਵਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਪਖੰਡ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਆਇ ਮਿਲਣਾ ਹਈ ਤਾਂ ਆਇ ਮਿਲ। ਅਬ ਕੈਸੀ ਦੇਰ ਲਗਾਈ ਆਹੇ ਕ੍ਰਿਆ ਤੈਨੇ।" ਐਸੇ ਲਿਖ ਕਰ ਕਾਗਦ ਏਕ ਸਿਖ ਕੇ ਹਾਥ ਦੀਆ ਜੋ ਕਾਸਦ ਰੂਪ ਸੀ। ਸੋ ਤਾਤ ਕਾਲ ਦੇਸ ਉਲੰਘ ਕਰ ਹੁਕਮਨਾਮਾ, ਸੁਘੜੋ ਕੇ ਹਾਥ ਜਾਏ ਦੇਤਾ ਭਇਆ। ਤਬ ਸੋ ਪੜਨ ਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ, ਦੁਚਿਤਾਈ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ। ਅਬ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਪਹੁੰਚਾ ਚਾਹਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਤਰਫੋਂ ਬਿਬੇਕ ਦੂਤ ਆਵੈ। ਜਿਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੈ ਅਭੇਦ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਤੈਸੇ ਹੋਖ ਭਈ। ਤਬ ਸੁਘੜੋ ਕਹਤ

ਭਈ ਜੋ ਹੇ ਲੋਕੋ ਅਬ ਮੇਰੇ ਮੁਕਲਾਊ ਆਏ ਹੈ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਸਭੀ ਧਨ ਗ੍ਰਿਹੁ ਆਦੀ ਸਭ ਦਾਨ ਕਰ ਦੀਏ, ਕੁਛ ਲੁਟਾਏ ਦੀਏ, ਅਪਨਾ ਆਪ ਗਰੀਬਾਂ ਅਨਾਥਾਂ ਸੇ। ਤਬ ਥਾਲ ਭਰ ਕਰ ਰੁਪੈ, ਅਰ ਪ੍ਰਦਲਕਾ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਤਰਫ ਚਲੀ ਸਭ ਕੋ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਕਰ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੈ ਪੁਨਾਂ ਨਹੀਂ ਆਵਨਾ। ਅਬ ਹਮ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਦੇਸ ਕੋ ਚਲੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਮਾਰਗ ਉਲੰਘ ਕਰ ਤਿਸ ਤਟਨੀ ਕੇ ਤਟ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨਿਕਟ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਆਇ ਹਾਜਰ ਭਈ। ਆਗੈ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਿਆਗੀ ਵਿਰਾਗੀ ਸੋ ਮਾਇਆ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਸੱਤ ਦਰ ਮੈ ਤਿਆਗ ਰਹੇ ਸੇ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨਦੀ ਬੀਚ ਪਾਇ ਰਹੇ ਸੇ। ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਸੋ ਸੁਘੜੋ ਬਾਈ ਭੀ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਈ। ਧੰਨ ਭੇਟ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਹੈ। ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਪਰ, ਸੋ ਕੈਸੇ ਕੈਸੇ ਚਰਨ ਹੈ। ਜਿਨਾਂ ਚਰਨਾਂ ਕੋ ਸਦਾ ਸਿਵਜੀ ਢੂੰਢਤੇ ਢੂੰਢਤੇ ਵੈਰਾਗੀ ਤਿਆਗੀ ਹੋਇ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ। ਇਸੀ ਕਰ ਨਗਰ ਅਰ ਨਗਰੀ ਕੀ ਸੰਪਤਾ ਧੰਨ ਧਾਮ ਆਦਿਕ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸਦਾ ਬਨ ਮੈ ਅਰ ਸਮਸ਼ਾਨ ਭੂਮੀ ਮੈ ਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈ ਨਿਤੰਤ। ਪੁਨਾ ਖਟ ਰਸ ਜੋ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਭੋਜਨ ਹੈ-ਭਖ, ਭੋਜ, ਲੇਹਜ, ਪੇਹਜ-ਸੋ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਆਕਧ ਧਤੂਰਾ ਭਾਂਗ ਇਤਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਭੋਜਨ ਕਰ ਸਦਾ ਬਨ ਬਾਸੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਜਿਨ ਚਰਨਨ ਕਾ ਚਤਰ ਮੁਖ ਜੀ ਨਿਗਮੋ ਸਹਤ ਧਿਆਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸੂਰਜ, ਚੰਦ੍ਰਮਾ, ਰਿਖੀ, ਮੁਨੀ ਜਿਨ ਕੋ ਧਿਆਵਤੇ ਹੈਂ। ਜੋਗੀ, ਜਤੀ, ਤਪੀ, ਬ੍ਰਤੀ, ਬੈਸਨਵ, ਬਿਆਸ, ਸ੍ਰੀ ਕਪਲਿ ਦੇਵ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਰਿਖਭ ਦੇਵ ਜੀ ਜਿਸ ਅਦੁਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਧਿਆਨ ਧਾਰਨੇ ਕਰਿ ਜਿਨ ਕੀ ਮਹਾਂ ਪਰਮ ਅਵਸਥਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾਰਦ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਰਦ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਿਸ਼ਟ ਜੀ, ਅਰੁਧਨੀ ਸਹਿਤ ਜੋ ਪ੍ਰਮ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤਾ ਹੈ ਅੰਗੁਰਾ ਰਿਖੀ ਜੀ, ਅੱਤਰ ਜੀ, ਭ੍ਰਿਗੂ ਜੀ, ਪੁਨਾ ਪੁਲਸਤ ਰਿਖੀ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਕਵੀ ਬਾਲ ਮੀਕ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਗਸਤ ਭਰਦੁਆਜ ਜੀ, ਕਾਗ ਭਸੁੰਡ ਜੀ ਪ੍ਰਸਰਾਮ ਜੀ ਇਤਯਾਦਿਕ ਅਨੰਦ ਸੰਤ ਸਾਤ ਆਤਮਾ ਹੋ ਕਰ ਅਨੰਦ ਵਿਭੂਤੀ ਕਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜਿਨ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕਾ ਭ੍ਰਮਾ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਰਸ ਲੀਆ ਚਾਹਤੇ ਹੈ, ਕਿਆ ਤਿਸ ਹੀ ਧਿਆਨ ਰਸ ਕੇ ਰਸ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਤਿਨਾ ਚਰਨਾਂ ਕਮਲਾਂ ਕੀ ਪਰਾਗ ਜੋ ਧੂਰੀ ਹੈ ਮਕਰੰਦ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਮਸਤਕ ਅਪਨੇ ਲਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਘੜੋ ਜੋ ਪਰਮ ਭਾਗਨ ਹੈ ਸੋ ਇਤਨੇ ਕੁ ਅਨੰਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਈ, ਸੋ ਬਾਨੀ ਸੇ ਅਵਾਚ ਹੈ, ਕਿਆ ਕਥਿਯਾ ਅਰ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਮਨ ਬਾਨੀ ਸੇ ਅਗੋਚਰ ਹੈ ਸੋ ਅਨੰਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਉ ਦਰਸ ਕਰ ਸੁਘੜੋ ਕੋ ਆਪਾ ਭਾਵ ਸਭੀ ਭੂਲ ਗਯਾ ਜੋ ਮੈ ਕੌਨ ਹੋ ਅਰ ਕਹਾਂ ਤੇ ਆਈ ਹੋ। ਜੈਸੇ ਕਹਾ ਹੈ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ। ਕਬਿਤ। "ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖਤ ਸੁਧ ਕੀ ਨ ਸੁਧ ਰਹੀ ਬੁਧ ਕੀ ਨਾ ਬੁਧ ਰਹੀ ਮਤਿ ਮੈ ਨਾ ਮਤ ਹੈ। ਸੁਰਤਿ ਮੈ ' ਸੁਰਤਿ ਔਰ ਧਿਆਨ ਮੈ ਨਾ ਧਿਆਨ ਰਿਹੋ, ਗਤਿ ਮੈ ਨ ਗਤ ਹੈ। ਧੀਰਜ ਕੋ ਧੀਰਜ ਔਰ ਗਰਬ ਕੋ ਗਰਬ ਰਖੋ

ਰਤਿ ਮੇ ਨਾ ਰਤਿ ਰਹੀ ਪਤ ਰਤਿ ਮਤਿ ਮੇ। ਅਦਭੁਤ ਪ੍ਰਮਦ ਭੂਤ ਬਿਸ ਮੇ ਬਿਸਮ ਅਸਚਰਜ ਮੇਂ ਅਸਚਰਜ ਅਤਿ ਅਤਿ ਮੈਂ।" ਪੁਨਾ ਜਿਤਨਾ ਤਿਸ ਕਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪ੍ਰਮਾਦ ਮਾ ਅਸੁਰੀ ਸੰਪਦਾ ਪਰਵਾਰ ਸਹਤ ਜੋ ਏਕ ਬਾਰ ਹੀ ਨਸਟ ਹੋ ਜਾਤਾ ਭਯਾ। ਅਗਮ ਅਪਾਰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਾਿ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਮੁਖ ਮੁਸਕ੍ਰਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਸੁਘੜੇ ਸੋ ਪਖੰਡ ਤੈਨੇ ਕੈਸਾ ਰਚਿਆ ਸੀ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਨਰ ਨਾਥ ਕੇ ਬਚਨ ਪੁਨਾ ਮਧੁਰ ਬਾਨੀ ਕਰ ਕਹਤ ਭਈ ਕਰ ਜੋਰ ਕੇ। ਕੈਸੀ ਭੀ ਬਾਈ ਜੀ ਹੈ ਜੋ ਗਦ੍ ਗਦ ਬਾਨੀ ਹੈ। ਅਰ ਰੋਮਾਂਚ ਜਿਸ ਕੇ ਖੜੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਦਰਸਨ ਕੇ ਅਨੰਦ ਕਰਿ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੀਏ ਰਚਿਆ ਸੀ। ਜੈਸੇ। ਕੌਚ ਕੇ ਕਿਕਰੋਂ ਮੇ ਕਿਸੀ ਕਉ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਚਿੰਤਾਮਣੀ ਕਉ ਲਭਾਇ ਦੇਵੈ। ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਮੇਰੇ ਪਾਖੰਡ ਆਦਿਕੋ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਾਨ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਿਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸੁਘੜੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਇਕਤੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। (੩੧)।

ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਦ੍ਰਿਸਟ ਭਰ ਕਰ ਦੇਖਤ ਭਏ ਤਿਸ ਕਰ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਵਿਆਕੁਲਤਾ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਕਿਆ ਸੁਧ ਆਇ ਗਈ। ਤਬ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰਿ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਬਾਰਬਾਰ ਮਧੁਰ ਬਾਣੀ ਰਸ ਸਾਨੀ ਕਰ ਕਹਤੀ ਹੈ। ਸੁਘੜੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਦੇਵ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੇ ਜੋਗ ਪਦ ਹੈ ਸੋ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਕਹੋ, ਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ। ਜਾਤੇ ਮੈ ਆਪ ਕੀ ਸਰਨ ਆਈ ਹੋਂ ਪ੍ਰਦੇਸਨ ਦੂਰ ਦੇਸ ਸੇ ਮੂਢ ਜੋਖਿਤਾ ਜਾਨ ਕਰ ਮੇਰਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਹੇ ਨਾਥ। ਜਿਸ ਕਰ ਅਗਿਆਨ ਜਨਤ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋਵੈ, ਅਰੁ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਕੀ ਮੁਝੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ, ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ, ਹੇ ਪਰਮ ਤਤਗ। ਗੁਰੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਮਹਾਂ ਭਗਤ ਤੂੰ ਕਿਸ ਪਦ ਕੋ ਢੂੰਢਾ ਚਾਹਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਹਬਾਤਮ ਤੋ ਤੇਰੇ ਭੀਤਰ ਬਾਹਿਰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰਹਿਆ ਹੈ ਸੂਰਜ ਵਤ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਵਤ ਸੀਤਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਮਮੋਖੂ ਕੀ ਸਭ ਤਪਤ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਕੈਸਾ ਹੈ, ਰਿਦ ਸੰਗਮ ਹੈ, ਸ੍ਵੰਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਹੈ ਕਿਆ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਸਤਾ ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਆਤਮਾ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਸਤਿ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦਾ ਰੂਪ ਸਿੰਧ ਕੀ ਲਵ ਲੇਸ ਪਾਇ ਕਰਿ ਚੌਦਾਂ ਭਵਨ ਆਨੰਦੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ਐਸਾ ਓਹ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਚੈਤੰਨ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੀ ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਕਰ ਜੜ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਚੇਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਜਿਸ ਕੀ ਸਤਾ ਕਰ ਨੇਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰਹੇ ਹੈ ਸਭ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕੋ। ਜੋ ਕੈਸੇ ਅਸਥੋਂ ਕੇ ਕੁੰਡ ਅਰ ਮੰਸ, ਜਲ ਕੇ ਬੁਦ ਬੁਦੇ, ਤੁਚਾ ਰੋਮ ਪੂਰਿਤ ਜਿਨ ਕੇ ਇਨ ਮੇ ਤਾਂ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਸਕਤ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੀਚ ਕੌਨ ਹੈ ਜੋ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਨਿਸਚੇ ਅਵਲੰਬਨ ਕਰ ਰਹਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਤਿਨ ਕੇ ਬੀਚ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਸੱਤਾ। ਜਿਸ ਕੀ ਸਤਾ ਪਾਇ ਕਰ ਨੇਤ੍ਰ ਰੂਪ

ਕੋ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਜਿਹਵਾ ਬਚਨ ਬੋਲੇ ਹੈ, ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਤੇ ਲੈ ਕਰ ਜੋ ਜ਼ੁਬਾਨ ਹੈ ਪਹਲਵੀ, ਪਸਤਵੀ, ਤੁਰਕੀ, ਅਰਬੀ, ਫ਼ਾਰਸੀ ਪੁਨਾ ਹਿੰਦਵੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੇ ਆਦਿ ਲੇ ਕਰ ਜੋ ਬਚਨ ਬੋਲਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਮੰਸ ਤੋ ਨਹੀਂ ਬੋਲਤਾ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਚੇਤਨ ਕੀ ਸੱਤਾ ਪਾਇ ਕਰ ਰਸਨਾ ਬੋਲੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੀ ਸਤਾ ਪਾਇ ਕਰ ਰਸੋਂ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ। ਲਵਣ ਪੂਰਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਨਿਊਨ ਹੈ ਵਾ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭਾਜੀ ਸੂਪਾਦਿਕੋ ਮੇ। ਜੇ ਅੰਗੁਰੀ ਬੀਚ ਦਾਲ ਕੇ ਪਾਈਏ ਤੋ ਲਿਮਕ ਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਨਿਸਚੇ ਹੋਤਾ। ਜਬ ਰਸਨਾ ਪਰ ਧਰਾਏ ਤਉ ਤੁਰਤ ਹੀ ਤਾਤਪਰਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰਵਣ ਮਾਂਸ ਅਸਤ ਰੂਪ ਤਿਨ ਮੇ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੋ ਜੋ ਬੀਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕੌਨ ਸੁਣਾ ਹੈ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਬਦੋਂ ਕੋ। ਜੋ ਕੋਊ ਮੰਸ ਮੇ ਤੋ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਨਨ ਕੀ। ਜੇ ਮੰਸ ਅਸਤ ਤੁਚਾ ਮੇ ਹੋਇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਸਬਦ ਸੁਣੇ ਜਾਵੇ। ਜੋ ਸਬਦ ਦੂਰ ਕਾ ਕਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਥਾਵਤ ਭੇਦ ਤਿਸ ਕਾ ਨਹੀਂ ਲਹਿਆ ਪੁਰਸ ਨੇ ਜਬ। ਤੋ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੀ ਪੁਨਾ ਮੇਰੇ ਕਾਨੋ ਕੇ ਨਿਕਟ ਕਹੋ ਸਮਝ ਲੀਏ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਕੀ ਕਥਨ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨ ਜਿਸ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਕੀ ਸਤਾ ਪਾਇ ਕਰ ਸੁਣਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਨਾਸ ਕਾ ਸੁਬਾਸ ਲੇਤੀ ਹੈ। ਸੁਗੰਧੀ ਦੁਰਗੰਧੀ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਜਨਾਵਤੀ ਹੈ। ਕਾਨ ਆਦਿ ਭੀ ਤੋ ਰੰਧ੍ਰ ਹੈ ਸੁਣਤੇ ਹੀ ਹੈ ਤੇਰੀ ਧੀ ਨਹੀਂ ਲੇਤੇ ਤਿਸ ਦੇਵ ਕੀ ਕਲਾ ਬਿਨਾ ਗੰਧੀ ਜੋ ਲੇਵੇ ਹੈ ਸੋ ਨਾਸਕਾਂ ਹੀ ਲੇਵੇ ਹੈ। ਅਰ ਹਾਥ ਗ੍ਰਿਹਣ ਤਿਆਗ ਕਰੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪਾਂਵ ਮਾਰਗ ਮੇ ਗਵਨ ਕਰੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਰੋਮ ਰੋਮ ਮੇ ਜਿਸ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਨੂਪੀ ਕੀ ਸਤਾ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਰਹੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਤੂੰ ਨਿਸਚੈ ਕਰ। ਆਨ, ਨਿਸਚੇ ਤਿਆਗ ਕਰਿ। ਜੜ ਜੋ ਦੇਹੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੈ ਸਭੀ ਚੇਤਨ ਵਤ ਹੋ ਕਰ ਚੇਸਟਾ ਕਰੇ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰੇ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਤੂੰ ਜਾਣ। ਦੇਹ ਕੋ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਹੈਂ। ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੋ ਦੇਵਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਇਨ ਸਭ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਤਿਸ ਕੋ ਜਾਣ, ਹੇ ਦੇਵੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਜਾਣਿਆ ਸੂਬ ਸੰਸੇ ਵਿਪ੍ਰਜੇ ਤੇਰੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸਨ ਪੁਨ ਮੁਕਤੀ ਸੁਭਾਗ। ਜਾਂ ਤੇ ਤੇਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈ ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਹੈ। ਸੁਘੜੇਵਾਚ। ਹੇ ਗੁਸਾਂਈਂ ਮੋਖ ਗਿਆਨ ਤਾਂ ਮੁਝੇ ਹੂਆ ਹੈ। ਕੈ ਆਤਮਾ ਸਤਿ ਹੈ, ਸਭ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੈ ਨਿਤ ਹੈ, ਮੁਕਤਿ ਹੈ, ਸਾਖੀ ਹੈ, ਅਨੰਤ ਹੈ, ਬਿਆਪਕ ਹੈ, ਅਜਰੇ, ਅਮਲ ਹੈ ਜੈਸੇ ਅਪ੍ਰੋਖਿ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਸੋ ਵਿਧ ਕਹੋ ਹੇ ਗਿਆਨੀਓ ਕੇ ਮੁਕਟ ਮਣੀ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਹੇ ਦੇਵੀ, ਆਤਮਾਂ ਨਿਤ ਮੁਕਤਿ ਹੈ ਅਰ ਏਕ ਹੈ।

ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਈਸ਼ ਕੀ ਨਿਆਈ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਮੈ ਰਾਤਿ ਨਹੀਂ ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਮੈ ਪ੍ਰੋਖਤਾ ਨਹੀਂ ਅਵਿਦਿਆ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਆਤਮਾ ਸਦਾ ਅਪ੍ਰੋਖ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਆਗੇ ਜੋ ਕਰ ਜਲਧਰੋ ਕਾ ਪੜਦਾ ਆਤਾ ਹੈ ਤੋ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਭਾਸਤਾ ਇਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਉ। ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਉਹ ਸਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ ਤਥਾ ਆਤਮਾ ਸਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਤੀਨ ਭੇਦ ਜੋ ਹੈਂ ਸਜਾਤੀ, ਵਿਜਾਤੀ, ਸੁਗੱਤਿ ਸੋ ਏਹੁ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਜਾਤੀ ਕਹੀਏ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਖ ਜੈਸਾ ਬ੍ਰਿਖ। ਸੋ ਆਤਮਾਂ ਜੈਸਾ ਆਤਮਾ ਕੋਊ ਨਾਹੀ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਚੇਤੰਨਤਾ ਆਤਮਾ ਏਕਿ ਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਹੀਏ ਈਸਵਰ ਜੀਵ ਚੇਤੰਨ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਰਹੇ ਸੋ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਈਸਵਰ ਹੀ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਖੇ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਜੀਵ ਕਹੀਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸਹੰਸ ਘਟੋ ਮੈ ਏਕ ਹੀ ਕੂਪ ਕਾ ਜਲ ਹੈ। ਜੋ ਘਟ ਕਾ ਨੀਰ ਕਹਨਾ ਹੈ ਸੋਈ ਅਗਿਆਨ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਏਕ ਚੇਤੰਨਤਾ ਹੀ ਚੇਤੰਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਲੈ ਵਿਖੇ ਏਕ ਆਤਮਾ ਹੀ ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ੧। ਅਰ ਵਿਜਾਤ ਭੇਦ ਭੀ ਨਾਹੀ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਚੇਤਨਤਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਜੜ ਨਾਹੀ। ਜਉ ਭਿੰਨ ਹੋਵੈ ਤੌ ਪ੍ਰਲੈ ਵਿਖੇ ਭੀ ਹੋ। ਸੋਤਾ ਚੇਤੰਨਤਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਲੈ ਵਿਖੇ ਕਛੂ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਖ ਤੇ ਭਿੰਨ ਸਿਲਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਵਿਜਾਤ ਭੇਦ ਭੀ ਨਹੀਂ ਤਿਸ ਆਤਮਾ ਮੈ। ਅਰ ਸੁਵਗਤਿ ਭੇਦ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਿਖ ਪ੍ਰਤ ਫਲ ਫੂਲ ਸਭ ਆਪ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਆਤਮਾ ਨਿਰਵੈਰ ਹੈ। ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਜੋ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਵਾਚ ਸਿਧ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਨਿੰਦਰਾ ਕਰ ਏਕ ਹੀ ਪੁਰਸ ਸਵਪਨ ਬਿਖੇ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਹੋਇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜਾਨਤੇ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਏ ਤੇ ਅਸਤੀ ਭਾਂਤੀ ਪ੍ਰਿਯ ਏਕ ਹੀ ਹੈ। ਤੇ ਭਿੰਨ ਕਛੂ ਨਹੀਂ। ਤੈਸੇ ਸ੍ਰੁਤੀ ਭੀ ਕਹਾ ਹੈ। ਏਕ ਮੇਵਾ ਦੁਤੀ ਬ੍ਰਹਮ। ਏਕ ਹੀ ਅਦਵੈਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਆਪਕ ਹੈ। ਸੋ ਐਸਾ ਸਿਧਾਂਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰਹਸ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ਹੈ ਭਾਈ।

ਸੁਘੜੇ ਵਾਚ – ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਭਗਤਿ ਕਵਨ ਰੂਪ ਤੇ ਫਲ ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ। ਗੁਰੋ ਵਾਚ– ਭਗਤੀ ਨੌਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ। ਸ੍ਰਵਣੀ ੧ ਕੀਰਤਨ ੨ ਸਿਮਰਨ ੩ ਅਰਚਨ ੪ ਵੰਦਨਾ ੫ ਪਾਦਸੇਵਨ ੬ ਦਾਸਤਭਾਵ ੭ ਸਖਾਭਾਵ ੮ ਸਮਰਪਣ ਭਾਵ ੯। ਏਹ ਭਗਤੀ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ, ਹੇ ਦੇਵੀ। ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ ਗੁਣ ਸ੍ਰਵਣ ਤੇ ਪ੍ਰੀਛਤ ਮੁਕਤ। ੧। ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇਣ ਤੇ ਰਾਗ ਪਾਇ ਕਰ ਨਾਰਦ ਸੁਕਦੇਵ ਬਿਆਸ ਆਦਿਕ ਮੁਕਤਿ। ੨। ਨਾਰਾਇਣ ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਮੁਕਤ। ੩। ਨਾਰਾਇਣ ਪੂਜਨ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥੂ ਰਾਜਾ ਮੁਕਤ। ੪। ਨਾਰਾਇਣ ਕੋ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਣੇ ਕਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮੁਕਤ। ੫। ਪਾਦ ਸੇਵਨੇ ਤੇ ਲਖਮੀ ਜੀ ਮੁਕਤ। ੬। ਦਾਸਤ ਭਾਵ ਕਰ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਮੁਕਤ। ੭। ਸਖਾ ਭਾਵ ਕਰ ਅਰਜਨ ਜੀ ਮੁਕਤ। ੮। ਸਰਬ ਸਿਮਰਪਣ ਕਰ ਰਾਜਾ ਬਲ ਮੁਕਤ। ੯। ਏਹੁ ਭਗਤੀ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਭਗਤੀ ਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਰਬ ਦੇਹ ਧਾਰੀਓ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਸੋ ਜਬ ਇਨ ਨੌਵਹੁ ਭਗਤੀਓ ਸਾਥ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਤਬ ਵਰਧਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਕਿਆ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਕਹਤੇ ਹੈ, ਸਾਖ੍ਯਾਤਕਾਰ। ਤਬ ਇਸ ਕੋ ਸਰਬ ਦਿਸਾ ਭੂਲ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਰੋਮ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ, ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਮਾਤ੍ਰ ਤੇ। ਅਤੇ ਕੰਠ ਗਦ ਗਦ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਨੈਨਹੁ ਸੇ ਨੀਰ ਨਿਸਰਤਾ ਹੈ ਬਾਰਬਾਰ। ਦੇਹ ਆਦਿਕ, ਕੁਲ ਕੁਟੰਬ, ਲੋਕ ਲਾਜ ਸਭ ਮਿਟ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਅਰ ਸਭ ਕੋ ਗੋਬਿੰਦ ਰੂਪ ਜਾਨਤਾ ਹੈ। ਸੋਈ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਏਹੁ ਦਸਵੀ ਕਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਕੇ ਜੀਵ ਭਾਵ ਕੋ ਗਾਲ ਦੇਤੀ ਹੈ। ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤ ਪ੍ਰਛੇਦ ਤੇ ਰਹਿਤ ਅਰ ਸਭ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕੋ ਭੀ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਤਾ ਸੋ ਅਨਿਨ ਭਗਤੀ ਹੈ, ਧਾਰਮੀ। ਯਦਪਿ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਤਾ ਤੋ ਭੀ ਜਗਤ ਕੇ ਨਮਿਤ ਭਗਵੰਤ ਧਰਮ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿਕ ਭਗਤਿ ਹੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਸੋ ਸੰਪੂਰਣ ਤੇ ਉਤਮ ਹੈ ਭਗਤਿ ਗਿਆਨੀ। ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ। "ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਈ ਭਗਤਿ ਗਿਆਨੀ ਸੋਇ"। ਐਸੀ ਦਸਾ ਕੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਕਹੀਅਤ ਹੈ। ਭਗਤਿ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕਾ ਫਲ ਹੈ ਇਹੁ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂ ਤਿਸ ਕੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਭਜ। ਹੇ ਸੁਭਦ੍ਰੇ, ਤੂ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਹੀ ਦੇਖਨਾ ਕਰਿ। ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ, ਇਨਾਂ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਸੇ। ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੈ ਨਿਸਚੇ ਤੂੰ ਤਿਸੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਕਰਿ, ਜਬ ਕਬ। ਪੁਨਾ ਤਿਸੀ ਕਾ ਸਿਮਰਣ ਕਰ, ਹੇ ਕਲਿਆਣੀ। ਅਰ ਨਿਧਿਆਸਨ ਭੀ ਤੂੰ ਤਿਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਕਰ। ਸੋ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਅਪਣਾ ਆਪ ਅੰਤਰ ਗਤਿ ਹੈ ਤੇਰੇ ਕਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਧਧ ਗੁਰੂ ਬਾਕਯੰ। "ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੯। ਕਾਹੇ ਰੇ ਬਨ ਖੋਜਨ ਜਾਈ। ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਸਦਾ ਅਲੇਪਾ ਤੋਹੀ ਸੰਗ ਸਮਾਈ। ੧। ਰਹਾਉ। ਪੁਹੁਪ ਮਧਿ ਜਿਉ ਬਾਸ ਬਸਤ ਹੈ ਮੁਕਰ ਮਾਹਿ ਜੈਸੇ ਛਾਈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਹਰਿ ਬਸੇ ਨਿਰੰਤਰਿ ਘਟਿ ਹੀ ਖੋਜਹੁ ਭਾਈ। ੧। ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ

Adhyay 32-33

ਏਕੋ ਜਾਨਹੁ ਇਹੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਬਤਾਈ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਬਿਨ ਆਪਾ ਚੀਨੈ ਮਿਟੈ ਨਾ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਕਾਈ।
। । ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਤੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸੋ ਸਰੂਪ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੀ ਭਈ,ਤਹਾਂ ਹੀ। ਕੈਸੀ ਹੈ ਮਹਾਂ ਭਾਗਨ, ਅਰ ਸਰਬ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਜਿਸ ਕਾ ਮਨ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਬਿਬੇਕ ਮੂਰਤੇ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਣ ਸਾਖਿਆਤ ਜਿਸ ਕੋ ਬੋਧ ਤਮੇ ਬਚਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਅਗੇ ਚਤੁਰ ਸਾਧਨ ਸਪੰਨ ਮਹਾ ਭਾਗ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਤਕਾਲ ਤਿਸ ਕੀ ਸਮਾਧ ਲਗ ਜਾਤੀ ਭਈ, ਨਿਰ ਵਿਕਲਪ। ਕੈਸੇ ਸੁਖ ਸਾਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਜੈਸੇ ਮਹਾ ਕਠੌਰ ਮਾਰਗ ਕੇ ਚਲਨੇ ਕਰ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਕਰਿ ਸੀਤ ਜਲ ਸੇ ਤੈਸੇ ਤਲ ਛਾਇਆ ਰਸਾਲੇਕੇ ਬਾਗ ਮੇ ਜਹਾ ਤ੍ਰਿਬਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸਮੀਰ ਸੁਗੰਧੀ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਸੇਜਾ ਪਰ ਸੋਇ ਜਾਵੇ ਸੁਖ ਸਾਥ। ਤਥਾ ਸੋ ਆਤਮ ਸੁਖ ਮੇ ਲੀਨ ਭਈ। ਤਬ ਕਿਤਨੇ ਮਹੂਰਤ ਸੇ ਪੀਛੇ ਸਮਾਧ ਤਿਸ ਕੀ ਖੁਲੀ ਜਬਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਸੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਜੈਸੇ ਕਮਲ ਖਿੜ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ, ਭਾਨ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕਰਿ। ਤੈਸੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕਮਲ ਤਿਸ ਕੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਉ ਬੈਠੇ ਦੇਖ ਕਰ ਖਿੜਤੇ ਭਏ, ਕਿਆ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਬੋਧ ਮੂਰਤੀ ਇਸ ਬਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕਮਲ ਨੀ ਕੋ ਕਰੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨ ਲੀਏ, ਤਥਾ ਕਹਤ ਭਏ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਹੇ ਸੁਭਦ੍ਰੇ ਤਨ ਮਨ ਧੰਨ ਦੇਸ ਆਦਿਕੋ ਕਾ ਤਿਆਗ ਤੇ ਚਤੁਰ ਸਾਧਨੋ ਕਾ ਕਰਨਾ ਤੇਰਾ ਸਫਲ ਭਯਾ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਨਹੀਂ। ਕਿ ਆਤਮਾ ਸਾਖਿਆਤ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਭਇਆ ਹੈ ਵਾ ਨਹੀਂ, ਸੋ ਕਹੋ। ਜੀਤੇ ਵਿਪਰਜੇ ਭਾਵ ਤੇ ਤੂੰ ਰਹਤ ਭਈ ਹੈ ਅਥਵਾ ਨਹੀਂ, ਸੋ ਕਹੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਤੇਰਾ ਸੰਸਾ ਨਾ ਰਹੇ ਰਿਦੇ ਮੇ, ਹੇ ਕਲਿਆਣੀ। ਸੁਭਦ੍ਰੋਵਾਚ। ਤਬ ਸੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਈ। ਹੇ ਮਹਾ ਬੋਧ ਮੂਰਤੀ, ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ, ਅਬ ਆਤਮ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਆਪਣੇ ਕੋ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਹੋਂ।ਜਿਸ ਤੇ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਕਰ ਭੂਲੀ ਰਹੀ। ਜੜ ਚੇਤਨ ਰੂਪਾ ਜਗਤ ਮੇ। ਅਬ ਮੈ ਪ੍ਰਤਖ ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਹਾਂ। ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ, ਹੇ ਦੇਵ, ਹੇ ਭਗਵਨ , ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ ਆਪਣਾ ਆਪ।ਤਿਸ ਕੋ ਕੈਸੇ ਕਹੀਏ ਜੋ ਮੁਝੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਬੂੰਦ ਸਿੰਧ ਮੇ ਸਮਾਇ ਕਰਿ ਕੈਸੇ ਕਹੇ ਜੋ ਮੈ ਅਬ ਜਲ ਰੂਪਾ ਭਈ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਕਹਿਆਂ ਲਜਿਆ ਪਾਵਨੀ ਹੈ। ਵਾਚ ਰੂਪ ਜੋ ਜਗਤ ਤਿਸ ਕਰ ਕਹਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਲਖ ਮੇ ਨਾ ਕਹਣਾ ਹੈ ਨਾ ਸੁਨਣਾ ਹੈ। ਜਾਤੇ ਦੂਜਾ ਕੋਊ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇ ਕੌਨ ਤੇ ਕਹੇ ਕੌਣ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਹੇ ਬਿਬੇਕ ਮੂਰਤੀ, ਅਬ ਮੇਰੇ ਜੀਤੇ ਵਿਪਰਜੇ ਭਾਵ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈ, ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਅਪਰੋਖ ਗਿਆਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਪਰਮ ਤਤ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਮੈ ਅਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਨਾ ਸੂਖਮ ਹੋ ਨਾ ਮੈ ਕਾਰਨ ਲਿੰਗ ਉਪਾਧੀ ਹੋਂ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ, ਅਬ ਮੈ ਚਵੀਸ ਤਤਾਂ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋਂ। ਪੰਚ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪੰਚ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪੰਚ ਮਹਾਭੂਤ। ਪੰਚ ਪ੍ਰਾਣ। ਅਹੰਕਾਰ ਮਨ ਤੇ ਮਹਤੱਤ ਅਰ ਅਵਿਦਿਆ। ਏਹ ਤਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਆਪ ਕੋ ਕੇਵਲ ਨਿਸਚਾਕਾਰ ਹੈ ਕੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਜੋ ਸਰਬ ਉਪਾਧ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋ ਅਰ ਨਿਰਬਾਣ ਰੂਪ ਹੋ ਨਿਰਪਰਖ ਹੋ,ਅਰ ਨਿਰਦਵ ਹੋ ਤੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕਾ ਪਰਾ ਰੂਪ ਹੋ,ਹੇ ਭਗਵਨ। ਤਬ ਸੋ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੋ ਨਦੀ ਮੇ ਪਾਇ ਦੇਤੀ ਭਈ। ਜਤਿ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਨਹੀਂ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੇ ਤਾਈ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਸੁਭਦ੍ਰੋ ਪ੍ਰਤਿ ਬਰ ਨਾਮ ਬਤੀਸਮੋ ਧਿਆਇ ੩੨ ।

ਸੁਘੜ ਬਾਣੀ

ਸੋ ਨਿਸ ਪਾਪ ਸੁਘੜੋ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਰ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਇ ਕਰ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰ ਐਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਜੈਸੇ ਕਾਮਨੀ ਕੰਤ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਸੁ ਸਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੈ। ਅਰ ਕਮਲਨੀ ਭਾਨ ਉਦੇ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਚਕੋਰੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕਰ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਥਾ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਗੁਰ ਮੂਰਤ ਦੇਖ ਕਰ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਆਤਮ ਚਿੰਤਨ ਕਰਣ ਹਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਆਤਮ ਅਨਦ ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਘੜੋ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ। ਜੈਸੇ ਕੁਰੁਖੇਤ੍ਰ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਦਰਸ ਕਉ ਦਰਸ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਧਕਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਸੀ ਤੈਸੇ ਸੁਘੜੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਰਾਵਣ ਕੀ ਬੰਦੀ ਸਲਾ ਤਿਸ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੇ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ ਕਉ ਦਰਸ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋ ਮੁਖਾਰ ਬਿੰਦ ਅਵਿਲੋਕਨ ਕਰਿ ਕਰਿ। ਔਰ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤੀ ਅਭਾਵਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਈ ਇਕ ਆਤਮ ਚਿੰਤਨ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟਣੇ ਕਰ ਸੁਭਾਵ ਕਹੀ। ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕਿਰਣ ਕੇ ਉਦੇ ਹੋਣ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਜਾਮਨੀ ਕਾਰਜੋਂ ਸਹਤ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਬਬੇਕ ਰੂਪ ਆਦਿੱਤ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟਣੇ ਕਰਿ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਤਾਰਾ ਗਣ ਰਿਦੇ ਰੂਪ ਅਕਾਸ ਮੇ ਲੀਨ ਹੋ ਗਏ ਕੈਸੇ ਸਸੇ ਮਕੇ ਸਿੰਗਵਤ। ਜੈਸੇ ਜਾਣੇ ਤੇ ਸਿਪੀ ਕਾ ਰੁਪਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਰਜੂ ਕਾ ਸਰਪ। ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਜਨਤ ਸੰਸ੍ਰਿਤ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪਾ ਦੁਖ ਪ੍ਰਦ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਵਰਯਾ, ਹੈ ਸਾਚ। ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਨਿਸ਼ਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੇ ਕਾਮਾਦਿਕ-ਉਲੂਕ ਤੇ ਸਕਾਮਤਾ ਰੂਪ ਪਟ ਬੀਜਣੇ ਨਾ ਜਾਣੇ ਜਾਤੇ ਭਏ ਜੋ ਕਹਾ ਗਏ। ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਮੇ ਸ੍ਰਿਤਿ ਤਿਸ ਕੀ ਭਈ। ਗਿਆਨ ਮੇ ਨਿਸਰਾ ਅਡੋਲ ਹੂਆ। ਜੋ ਕਈ ਕਉਤਕ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦੇਖਣੇ ਤਿਸ ਨੇ ਜੁਗ ਜੁਗਾਂ ਦੀ। ਜੁਗ ਬੜੇ ਅਰਜੰਗ ਅਲਪ ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਇਹ ਤੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਤ ਬਹੁਤੀ ਭਈ ਸਦਾ ਸਮਾਧਿ। ਹੋਰੀ ਕੇ ਦਿਨਾ ਮੇ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗ ਹੋਰੀ ਖੇਲੇ ਤਬ ਅਨੇਕ ਮਾਈਆਂ ਕਹੇ ਸੁਘੜੋ ਕੋ ਜੋ ਨਿਸ ਪਾਪ ਤੁਮ ਭੀ ਹੋਰੀ ਖੇਲਣ ਵਾ ਦੇਖਣ ਚਲੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਭਾਗ ਨੇ ਕਹਣਾ ਜੋ ਐਸੀ ਹੋਰੀ ਮੇ ਸਦਾ ਪੜੀ ਖੇਲਤੀ ਹੋ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਜੋ ਲੋਕ ਕਹੇ ਕੈਸੀ। ਸੁਘੜੋਵਾਚ। ਨਿਸ ਦਿਨ ਸਮਤ ਖੇਲ ਹੁਗੀ ਹੋਰੀ। ਭਰਮ ਰੰਭੀਰ ਉਡਾਇ ਦੀਓ ਹੈ ਦਵੈਤਨ ਭਾਸੇ ਭੋਰੀ। ਗਿਆਨ ਗੁਲਾਬ ਅਤਰ ਰੰਗ ਘੋਲੀ ਬੋਧ ਫਲ ਭਰੀ ਝੋਲੀ। ਸਮਤਾ ਬਬੇਕ ਬਸਿਓ ਰਿਦ ਭੀਤਰ ਫੁਨ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਭਈ ਧੋਰੀ। ਸੁਘਰੋਬਾਈ ਅਚਲਪਿਤ ਪਾਈ ਆਧ ਬਿਆਧ ਸਭ ਛੋਰੀ। ੧ । ਅਬ ਹਮ ਖੇਲਹਿਗੀ ਹੋਰੀ। ਸਮਤਾ ਰੁਤ ਸੰਦੂਰ ਰਸ ਮਤਾ ਹੋਰੀ ਲਾਗੀ। ਗਿਆਨ ਭਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸਓ ਗੁਰ ਦਵੈਤ ਅੰਧੇਰੀ ਭਾਗੀ। ਆਤਮ ਧੀਰ ਮਿਲੇ ਬਬੇਕੀ ਭਲੇ ਭਏ ਬੈਰਾਗੀ। ਸੋਈ ਅੰਤਰ ਸੋਈ ਬਾਹਰ ਖੇਹ ਸਕਤ ਭਏ ਜਾਗੀ। ਮਾਨ ਅਪਮਾਨ ਹਰਖ ਨਾ ਸੋਗੀ. ਨਾ ਗਿਰਹੀ ਨਾ ਤਿਆਗੀ। ਸੁਘੜੋਬਾਈ ਅਚਲ ਅਡੋਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਸਦਾ ਚੀਤ ਰਾਗੀ। ੨ । ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਬਚਨ ਬਾਈ ਜੀ ਕੇ ਸਿਧਾਂਤ ਰੂਪਾਂ ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਅਰ ਮਾਈਆਂ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਹਿ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਘੜੋ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੀ ਲਾਗਤ ਭਏ। ਤੇ ਬਡੇ ਬਡੇ ਬਬੇਕੀ ਪੁਰਸ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਜੈਸੇ ਅਲਰਕ ਕੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਾਲਸਾ ਭਈ ਹੈ

ਸੁਘਰ ਬਾਣੀ - ਸੋਭਾ ਬਾਣੀ

ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੂਵ ਜੀ ਕੀ ਤੈਸੇ ਇਹੁ ਜਾਣੋ। ਪੁਨਾ ਮੀਰਾ ਬਾਈ ਜੀ ਹੈ ਤੇ ਕਰਮਾ ਬਾਈ ਜੀ ਪੁਨਾ ਕਾਹਨੋ ਪਾਤ੍ਰ ਜੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਬੀਠਲ ਨਾਥ ਭਗਵਾਨ ਬੀਚ ਸਮਾਈ ਹੈ, ਤਥਾ ਇਹੁ ਜਾਣੋ। ਜੈਸੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਔਤਰਗੀ ਤੈਸੀ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ਇਹੁ ਪਦੋ ਮੈ। ਔਰ ਭੀ ਪਦ ਇਨ ਕੇ ਬਨੇ ਭਏ ਹੈ। ਐਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਇ ਕਰ ਵਿਰਕਤੀ ਭਈ ਦੇਹ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਪਰਯੰਤ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀਰ ਆਵਣ ਤਿਆਗ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਜੈਸੇ ਘਟ ਫੂਟੇ ਤੇ ਘਟਾ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜੀਵ ਦਸਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈ ਲੀਨ ਭਈ। ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਲੀਨ ਭਈ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਤਕ ਤੱਤਵ ਮੈ ਜੈਸੇ ਜਲ ਮੈ ਜਲ ਸਮਾਇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇਦੁਧ ਮੈ ਦੁਧ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਮਹਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਅਵਛਿੰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੈ ਲੀਨ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਘਰੋ ਜੀ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਹੇ ਸਤਿ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇਆਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਮੈ ਭੇਦ ਕਿਛ ਨਹੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਭਾਸਤੇ ਹੋ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਅਰ ਇਹੁ ਕਥਾ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੈਸੀਆਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਧਾ ਤੇ ਭੀ ਸੁਆਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਸਿਧ ਕਰਣ ਕਉ ਸੁਰਤਰੂ ਅਰ ਕਾਮ ਧੇਨ ਗਊ ਪੁਨਾ ਚਿੰਤਾਮਣੀ ਤੇ ਪਾਰਸ ਇਨਾਂ ਸੇ ਭੀ ਅਧਿਕ।

ਪੁਨਾ ਬਿਅੰਤ ਕੈਸੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਤਥਾ ਇਹੁ ਕਥਾ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸੇਸ ਜੀ, ਸਾਰਦਾ ਜੀ, ਮਹੇਸ਼ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗਨੇਸ਼ ਜੀ, ਦਿਜਏਸ ਜੀ, ਜਲੇਸ ਜੀ, ਸੁਰੇਸ ਜੀ, ਇਹੁ ਸਭੀ ਨਹੀ ਅੰਤ ਪਾਇ ਸਕਤੇ। ਤਉ ਮੈ ਜੰਤ ਕ੍ਰਿਮ ਨੇ ਕਥਾ ਕਿਛ ਕਹਨਾ ਹੈ, ਹੇ ਸਤਿ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਪਣੇ ਕਲਿਆਣ ਲੀਏ ਇਹੁ ਪਰਮ ਸਾਧਨ ਜਾਤਾ ਜੋ ਮੁਕਤੀ ਹੈ ਤਿਸ ਵਾਸਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਕਥਾ ਕਥਨ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਤੁਸਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕਲਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਯੋਗੀ ਪੁਰਸ਼ੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ, ਪੁਨਾ ਭੀ ਧੰਨ ਹੋ, ਕੇ ਵਾਰੰ ਵਾਰ ਧੰਨ ਸਤਿ ਗੁਰ ਹੈ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿ ਵਾਹਿ ਸਤਿਗੁਰੂ।

ਪੁਨਾ ਭੀ ਹੇ ਸਤੇ ਸਭੀ ਕਹੋ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀ ਧਾਰ ਭਗਵਾਨ। ਜਿਨ ਕੀ ਲੀਲਾ ਲਲਤਾ ਲਾਖੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾਨ ਸੇ ਅਉ ਰਿਖੀਓ ਮੁਨੀਓ ਸਿਧੋ ਸਾਧਿਕੋ ਸੇ ਭੀ ਲਖੀ ਨਹੀ ਕੈਸੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੂਰਤੀ ਜੋ ਸ਼ੇਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕਉ ਐਸੀ ਗਤਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਯੋਗੀਸਵਰਾ ਕੋ ਭੀ ਅਤਿ ਦੁਰਵਿਗੇਯ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਗੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਿਆ ਤੇ ਪੁਰਖ ਕਿਆ ਜਾਤਿ ਕਿਆ ਤੇ ਅਜਾਤਿ ਕਿਆ। ਰਾਜਾ ਕਿਆ ਤੇ ਰੰਗ ਕਿਆ। ਊਚ ਕਿਆ ਤੇ ਨੀਚ ਕਿਆ, ਹਿੰਦੂ ਕਿਆ ਤੇ ਤੁਰਕ ਕਿਆ। ਗੁਰ ਸਦਾ ਸਰਬਗ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਦੁਵੰਦ ਧਰਮਾਂ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹਿਨ, ਸਰਬ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਵਿਰਕਤ ਹੈ ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਅਦਵੈਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਸੱਤ ਚਿੱਤ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਅੱਜੈ ਹੈ, ਅਤ੍ਰੈ ਹੈ, ਅਬਨਾਸੀ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਕਾ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸਵਰੂਪ ਹੈ। ਸੁਖਦਾਇਕ, ਦੁਖਹਰਤਾ ਹੈ। ਇਹੁ ਜੋ ਸਵਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਕਲਗੀਧਰ ਸੁਆਮੀ ਕਾ ਸੋ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਜੇਨ ਕੇਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੀਆਂ ਕਾ ਭਲਾ ਉਧਾਰ ਕਰਨਾ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਿ ਜੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਭ ਨਾ ਮਾਨੇ ਤੋ ਤਲਵਾਰ ਸਾਥ ਹੀ ਤਿਸ ਕੋ ਮੁਕਤ ਧਾਮ ਪੁਹਚਾਇ ਦੇਣਾ। ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਮ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਭਗਤੋ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਵਿਖਮ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੂਵ ਜੀ ਤੇ ਉਤਮ ਦੋਨੋ ਤਾਤਾ ਤਾਤ ਸੇ ਏਕ ਪਿਤਾ ਰਾਜਾ ਉਤਾਨ ਪਾਦ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ। ਉਤਮ ਕਉ ਬਨ ਮੈ ਜਖੋਂ ਦਵਾਰਾ ਮਰਵਾਏ ਦੀਆ। ਤੇ ਤਿਸ ਕੀ ਮਾਤਾ ਕਉ ਜੁਲਾਇ ਮਾਰਿਆ ਈਸਵਰ ਨੇ। ਤੇ ਧ੍ਰੂਵ ਕੋ ਅਮਰ ਪਦਵੀ ਦਿਤੀ ਮਾਤਾ ਸਹਿਤ। ਅਰ ਰਾਜ ਭੀ ਦੀਆ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੀ ਤੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਾ ਪਿਤਾ। ਪੁਨਾ ਸੁਰਗ ਸਮੇ ਦੇਵਤਾ ਤੇ ਦੈਤ। ਰਾਵਣ ਤੇ ਭਭੀਖਣ। ਪੁਨਾ ਪਾਡਵ ਭਾਈ ਭਾਈ ਇਨਨਾ ਨੇ ਪਟ ਤੁੜਾਏ ਇਕ ਨਾ ਕੀ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਸੇਵ ਕਮਾਈ। ਕੰਸ ਤੇ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਓਹ ਮਾਮਾ ਤੇ ਓਹ ਨਾਨਾ। ਮਾਮੇ ਕੋਲੋਂ ਪਕੜ ਪਛਾੜਿਆ ਤੇ ਨਾਨੇ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਦੁਸ਼ਟੋ ਕੇ ਦੁਸ਼ਟ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸੁਗਮ ਭੀ ਅਗਮ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਕਾਲ ਰੂਪ। ਅਰ ਭਗਤੋ ਕੇ ਭਗਤ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਅਗਮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸੁਗਮ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਵਤ ਰਖਕ ਪ੍ਰਿਤਪਾਰ ਕਰਨ ਦ੍ਵਾਰੇ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਤਾਂਈ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਲੀ ਸੁਘੜੇ ਵਿਦੇਹ ਹੋਨਾ ਗੁਰੂ ਮਹਾਤਮ ਵਰਨਨ ਤੈਤੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। (੩੩)। ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਮੇ ਭੇਦ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੈ, ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਧੰਨ ਹੋ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾ ਮੁਝ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਥਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੈਸੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਭੀ ਸੁਆਦੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬੇਅੰਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਨ ਗੁਣੋ ਕੀ ਗਾਥਾ ਕਥਾ ਭੀ ਬੇਅੰਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਹਦਾਂ ਅੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗਨੇਸ਼ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੇਸ਼ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਰਦਾ ਜੀ, ਸੂਰਜ ਜੀ, ਸਸੀ ਜੀ, ਜਲੇਸ ਜੀ, ਦਿਨੇਸ਼ ਜੀ, ਮਹੇਸ ਜੀ ਨਹੀ ਪਾ ਸਕਤੇ ਤੋ ... ਨੇ ਕਿਆ ਕੁਛ ਕਹਿਨਾ ਹੈ, ਹੇ ਸਜਣਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਪਨੀ ਕਲਿਆਣ ਲੀਏ ਏਹੀ ਪਰਮ ਸਾਧਨ ਜਿਸ ਤੇ ਜ... ਮੁਕਤ ਹੋ। ਤਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਕਥਾ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇ ਤੁਸੀ ਮੇਰਾ ਕਲਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ... ਧੰਨ ਹੋ ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਹੋ ਪ੍ਰਿਯਾਮ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਧੰਨ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਰਸਨਾ ਸੇ ਕਹੋ। ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਬ੍ਰਿੰਤ ਸਰੂਪ ਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਮੂਰਤੀ, ਜੋ ਸੇਖਤਾ ਕੋ ਐਸੀ ਗਤ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਮਹਾਂ ਜੋਗੀਸ਼ਵਰਾਂ ਕੋ ਪ੍ਰਮ ਦੁਰਲਭ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਗੇ ਜਾਤੀ ਕਿਆ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਆ, ਨੀਚ ਕਿਆ ਸੁਪਚ ਜਾਤ ਕਿਆ ਤੇ ਮਲੇਛ ਕਿਆ, ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹੈ। 34 ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸਭ ਕਾ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਜੋ ਸਰਨ ਆਵੈ ਸੋ ਉਤਮ ਫਲ ਪਾਵੈ। ਜਥਾ ਗੁਰੂ ਵਾਕਿ "ਜੋ ਸਰਨ ਆਵੈ ਤਿਸ ਕੰਠ ਲਾਵੈ ਇਹੁ ਬਿਰਦ ਸੁਆਮੀ ਸੰਦਾ। ਬਿਨਵੰਤ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੰਤ ਮਿਲਿਆ ਸਦਾ ਕੇਲ ਕਰੰਦਾ"। ਇਸ ਪਰ ਭੀ ਏਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਾ ਸੁਨੋ ਬਾਮਨ ਰਾਜ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ। ਜੋ ਏਕ ਭੂਮ ਪਤੀ ਪਠਾਨ ਕਾ ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਾਮਣਾ ਕੇ ਭੈ ਕਰ ਭਾਗਾ ਆਵਤਾ ਭਯਾ। ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਕਾ ਪਿਤਾ ਔਰ ਸਰੀਕਾਂ ਨੇ ਮਾਰ ਦੀਆ ਸੀ। ਤਬ ਜੋ ਬਾਲਕ ਮਰਨ ਕਾ ਭੈ ਕਰ ਚਲਤਾ ਚਲਤਾ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਕੀ ਤਰਫ ਆਇ ਨਿਕਲਿਆ। ਤੇ ਸਾਤ ਦਿਨ ਤਿਸ ਕੋ ਭੁਖਿਆਂ ਹੋ ਗਏ, ਵਿਆਕੁਲ ਭਇਆ ਖੁਧਿਆ ਕਰ। ਮਨ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਛ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੁਖ ਮੈ ਪਾਵਾਂ। ਇਤਨਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਤਾ ਸੀ ਜੋ ਏਕ ਕਤੂਰਾ ਮੋਇਆ ਹੋਇਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਆਇਆ। ਤਬ ਜੋ ਉਠਾਇ ਕਰ

ਛਪਾਇ ਲੀਆ ਜੋ ਕੋਈ ਦੇਖੇ ਨਾਹੀ। ਮਨ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹਰਾਮ ਪਰ ਭਾਈ ਐਸੀ ਭੁਖ ਕੇ ਲਗਿਆਂ ਇਹੁ ਹਲਾਲ ਹੈ ਹੋਰ ਮੈ ਕਿਆ ਕਰੋ ਯਾ ਖੁਦਾਇ। ਅਬ ਇਸ ਕੋ ਕਹੂੰ ਕਿਤੇ ਭੁੰਜ ਕਰਵਾਂ ਤੋ ਮੇਰੀ ਖੁਧਿਆ ਦੂਰ ਹੋਵੈ। ਐਸੇ ਚਿਤਵਦਾ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਤਿਸ ਮਾਰਗ ਆਇ ਨਿਕਸੀ ਅਨੰਤ ਸਾਧ ਸਿਖ ਮਾਈ ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿਧੋ ਕਾ ਸਮੁਦਾਇ। ਕੋਈ ਸਬਦ ਪੜਤੇ ਹੈ ਕੋਈ ਸਿਰੰਦੇ ਸਤਾਰਾ ਦੁਤਾਰੇ ਬਜਾਵਤੇ ਹੈ। ਕੋਈ ਅਲਾਪਚਾਰੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਕੋਊ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਜੈ ਜੈ ਹੋਵੈ। ਕੋਈ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਬੁਲਾਵਤੇ ਹੈ, ਆਪਸ ਮੈ। ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਸਾਖੀਆਂ ਪੜਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ ਕੋਈ ਮੋਨ ਕੀਤੀ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਕੋਈ ਬੋਜਨਾ ਕਰਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਕੇ ਹਾਥ ਮੈ ਝੰਡਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੇ ਆਗੇ ਹੈ। ਕੇਤਿਆ ਕੇ ਹਾਥ ਅਰ ਸੀਸ ਪਰ ਪੋਥੀਆਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਕੇ ਜਾਪ ਕੋ ਜਪਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਿਖ ਗੁਰਮੁਖ ਬ੍ਰਿਧੋ ਕੇ ਬੋਝ ਸੀਸ ਪਰ ਉਠਾਈ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਕੋਈ ਬਾਲਕ ਸੂਰਦਾਸੋ ਕੀਆਂ ਲਾਠੀਆਂ ਪਕੜੀ ਜਾਤੇ ਹੈ ਤੇ ਬਾਣੀ ਕੰਠ ਕਰਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਐਸੇ ਅਨਕ ਸੇ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਕੀ ਤਰਫ, ਹੋਲੇ ਪਰ। ਅਨੰਤ ਸਾਧ ਮਾਈਆਂ ਹੈ ਗੁਰ ਸਬਦ ਗੀਤ ਪੜਤੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੰਗਤਿ ਬਾਰੰਬਾਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਏਹ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਗਤ ਕੇ ਸਮੂਹ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋ ਰਾਜਪੁਤ੍ਰ ਅਤਿਸੈ ਅਸਚਰਜ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ ਕਰ ਤਿਨ ਸੋ ਪੂਛਤ ਭਯਾ। ਰਾਜ ਪੋਤ੍ਰੋਵਾਚ। ਜੋ ਤੁਮ ਕੌਨ ਹੋ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਖਲਕਤਾ। ਤੁਮ ਸਭੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਹਮੈ ਹੈਰਾਨ ਹੋਦਾ ਹਾਂ। ਜੋ ਕੋਈ ਤੁਸਾਂ ਬੰਦਗੀ ਕਾ ਰਾਹੁ ਪਕੜਿਆ ਹੈ। ਕੋਨ ਤੁਮਾਰਾ ਗੁਰ ਪੀਰ ਹੈ। ਅਰ ਕੁਜਾ ਰਫਤੀ, ਕੌਨ ਤਰਫ ਚਲੇ ਹੋ ਏਹੁ ਮਾਜਿਰਾ, ਮੋ ਕੋ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸਭੀ, ਹੇ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਬੰਦੇ। ਸੰਗਤੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਬਾਲਕ, ਤੂੰ ਕੋਈ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਸਾਨੂੰ ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਵੈਦੇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਚਲਿਆ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਭੈ ਅਰ ਦੁਖ ਕੇ ਸਹਤ ਤੂੰ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਹੈ ਸਾਈ। ਤੇ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਤੂੰ ਪੁਛੇਂ ਜੋ ਤੁਸੀ ਕਿਥੇ ਚਲੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀ ਉਸ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਪਾਸ ਚਲੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸੋਕ ਭੈ ਅਰ ਦੁਖ ਦਲਿਦ੍ਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਹਾਰਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਦੇਖਿਆਂ ਦੁਖ ਭੁਖ ਮੋਹ ਰੋਗ ਸਭੀ ਭਾਗ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਓਹ ਦੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਤੇ ਸਭਸ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੂਝਨ ਹਾਰਾ ਹੈ, ਰਾਵਲ ਵਰ। ਜੋ ਦੁਖ ਕਰ ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ ਸੋ ਆਇ ਕਰ ਕਦਮਾ ਦੀ ਪਨਾਹ ਲੈਵੇ ਜੇ ਕਰ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਦੁਖ ਤਿਸ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਦੇ ਹੈ ਓਹ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ। ਗੁਰੂ ਸਾਡੇ ਦਾ ਜੇ ਕਰ ਨਾਮ ਪੁਛੈਂ ਤਾਂ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਅਸੀ ਸਭੇ ਅਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਚਲੇ ਹਾਂ, ਹੇ ਬਾਲਕ । ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਸੰਗਤ ਆਗੇ ਚਲਤੀ ਭਈ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੀ ਹੋਈ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਇਆ ਅਰ ਮਨ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੈ ਅਹੋ ਇਨ ਕੀ ਆਫਰੀਨ ਸਾਤ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਰੀਦ ਐਸੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਕਿਆ ਬਾਰਤਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕਾ ਰੋਗ ਬੁਝਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਦਵਾਈ ਭੀ ਮੇਰੀ ਇਨਹੀ ਪਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਇਨਹੀ ਕੀ ਪਨਾਹ ਲੈਵਾਂ।

ਪੁਨਾ ਓਹ ਬਾਲਕ ਮਨ ਮੈ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੋ ਕਰ ਓਹ ਸਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ, ਸਹੀ ਸਚ, ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਖਾਤ੍ਰ ਭੀ ਰਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈ ਭੀ ਇਨ ਕੇ ਸ਼ਾਹ ਦੀਦਾਰ ਜਾਇ ਪਾਵਤਾ ਹੋ, ਜੋ ਅਜ ਮੇਰੇ ਜੈਸਾ ਦੁਖੀ ਦੀਨ ਕੌਨ ਹੈ। ਐਸੇ ਸਮਝ ਕਰ ਤਿਸ ਨੇ ਕਤੂਰੇ ਕੋ ਗਿਰਾ ਦੀਆ ਅਰ ਹਾਥ ਧੋਇਕੇ ਸੰਗਤ ਕਾ ਭੇਖ ਉਠਾਇ ਕਰ ਸੰਗਤ ਮੇ ਪੀਛੇ ਚਲਤਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਸੋ ਸੰਗਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਸਨ ਕਉ ਜਾਇ ਦਰਸਤੀ ਭਈ। ਜੈਸੇ ਤਿਸ ਦਮਦਮੇ ਊਚੇ ਊਪਰ ਬੈਠੇ ਸੋਭਾ ਕਉ ਪਾਵਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ। ਜੈਸੇ ਉਦਿਆਚਲ ਪ੍ਰਬਤ ਪਰ ਭਾਨ ਉਦੇ ਹੋਇਆ ਆਭਾ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਛਬਿ ਕਉ ਪਾਇ ਰਹੇ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਢ ਬੰਸ ਕੇ ਮੁਕਟ ਮਣੀ। ਜਹਾਂ ਸਭ ਸੰਗਤ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰ ਰੂਪੀ ਕਮਲ ਦੇਖ ਕਰ ਖਿੜ ਰਹੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਰਾਤ੍ਰ ਸਹਤ ਪ੍ਰਵਾਰ ਕੇ ਜਹਾਂ ਨਸਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਬੇਕ ਰੂਪ ਸੂਰਜ ਗੁਰ ਮੂਰਤ ਸ਼ਾਤ ਕਰ ਜਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਪਨ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤ ਭਾਸਕ ਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤਹਾਂ ਅਭਾਵ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਗੁਰ ਰੂਪ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਹਸਤਾਮਲ ਹੋਨੇਸੇ। ਤਹਾਂ ਹੀ ਸਭ ਸੰਗਤ ਭੇਟਾ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਪੁਨਾ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ, ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਇਕਰ ਬੈਠ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਆਗੇ ਭੀ ਦੀਵਾਨ ਬਡਾ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ, ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾਵਤ। ਸੋ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਦੂਰ ਹਟ ਕੇ ਪੀਛੇ ਖੜੋਇ ਰਹਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਸਾਮਨੇ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਲਖ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਜਿਸੀ ਕਰ ਅਖਲੰਤਰ ਆਤਮਾ ਗੁਰ ਕਾ ਨਾਦ ਵੇਦ ਕਹਤਾ ਹੈ, ਤਬ ਸਰਬ ਸੰਗਤ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਵਰਖਾ ਕਰਤੇ ਕਰਤੇ ਤਿਸ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਜਾਇ ਠਹਰਤੀ ਭਈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਚੋਬ ਦਾਰ ਕੋ ਕਹਿਆ: ਹੇ ਭਾਈ, ਓਹ ਬਾਲਕ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਸਭ ਤੇ ਪੀਛੇ ਖੜਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਨਿਕਟ ਲਿਆਓ ਤਤ ਕਾਲ। ਸੋ ਗੁਰ ਸੇਵਕ ਸਤਿ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਏ ਕਹਾ, ਹੁਕਮ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ। ਹੇ ਕਰੀਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਪਾਤ੍ਰ। ਸਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇਰੇ ਪਰ ਮੇਹਰਬਾਨ ਹੋਕਰ ਤੈਨੂੰ ਬੁਲਾਵਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪਨੇ ਵਡੇ ਕਰਮ ਜਾਣ ਕਰ ਹਜੂਰ ਨਿਕਟ ਚਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ, ਹੇ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਸੁਧਾ ਰੂਪ ਬਾਣੀ ਸੁਣ ਕਰ ਸੋ ਅਤਿ ਅਹਿਲਾਦ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਨਿਕਟ ਆਇ ਕਰ ਝੁਕ ਕਰ ਸਲਾਮ ਕਰਤਾ ਭਯਾ, ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ। ਸੋ ਸਭ ਜਿਸੀ ਸੇ ਦੀਨ ਹੀਨ ਛੀਨ ਖੀਨ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਬਿਨਾ ਕਮਲ ਮੁਰਝਾਇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਤਿਸ ਕਾ ਮੁਖ ਕੁਮਲਾ ਕਰ ਮਲੀਨ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ। ਸਰਬ ਸਭਾ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਰ ਸਭ ਸੰਗਤ ਕੇ ਲੋਗ ਲੁਕਾਈ ਭੀ ਦੇਖ ਕਰ ਆਪਸ ਮੈ ਕਹਤੇ ਹੈਂ "ਜੋ ਜੋਖੀ ਦੇਵਦਤ" ਇਹੁ ਸੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਬਨ ਮੇ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਹੇ ਭਾਈ। ਅਬ ਦੇਖੀਏ ਜੋ ਸਤਿ ਗੁਰ ਇਸ ਪਰ ਕੈਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਬਾਲਕ ਤੂੰ ਕਵਨ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤਰਫ ਕਿਸਕਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੋ ਬਾਲਕ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹੇ ਮੇਹਰਬਾਨ ਮੈ ਪਠਾਨ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹਾਂ ਪਿਤਾ ਮੇਰਾ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਨੇ ਮਾਰ ਦੀਆ ਹੈ ਤੇ ਰਾਜ ਖਸੋਟ ਲੀਆ ਹੈ। ਮਾਈ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ ਭਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਨੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਕਰਦੇ ਥੀ ਸੇ।

ਤਾਂ ਮੈ ਚੌਰੀ ਨਿਕਸ ਆਇਆ, ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੁ। ਇਸ ਜਿੰਦਗਾਨੀ ਦੇ ਭੈ ਕਰ ਰਾਤ ਦਿਨ ਤੁਰਿਆ ਹੀ ਆਇਆ ਹੌਂ। ਸਾਤ ਦਿਨ ਸਾਤ ਰਾਤ੍ਰ ਮੈਨੂੰ ਭੁਖਿਆਂ ਬਤੀਤ ਭਏ ਹੈ। ਆਠਵੇ ਦਿਨ ਤੇਰੀ ਉਮਤ ਆਇ ਨਿਕਸੀ ਉਸੀ ਮਾਰਗ ਮੈਂ। ਇਨ ਕਾ ਦੀਦਾਰ ਪਾਇਕਰ ਮੈ ਇਨ ਸੇ ਪੂਛਾ ਜੋ ਤੁਸੀ ਕਵਨ ਹੋ ਅਰ ਕਹਾਂ ਚਲੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਨਾਂ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕਹਾ। ਅਸੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਪਾਸ ਚਲੇ ਹਾਂ ਜੋ ਦੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਰ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਭੀ ਸੁਝਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਮਝ ਕਰ ਫੇਰ ਬਖਸ਼ੀਸ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਬਾਲਕ; ਤਾਂ ਮੈ ਸੁਨ ਕਰ ਮਨ ਮੇ ਕਹਾ ਜੋ ਓਹ ਐਸੋ ਹੈ ਦਿਲਾਂ ਕੇ ਮਾਲਕ ਤਾਂ ਮੈ ਭੀ ਚਲ ਦੇਖੋ ਸੋ ਮੈ ਨੇ ਤਾਸਾ ਹੀ ਦੇਖਿਆ। ਜੈਸੇ ਆਪ ਸੁਣੇ ਸੇ। ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਫੁਰਮਾਨ ਸੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਵਾਲ ਮਾਲੂਮ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਮੈ ਤਾਂ ਆਵਤਾ ਹੈ ਇਹ ਜੋ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਸੋ ਸਭੀ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਆਪ ਜਾਣ ਰਹੇ ਹੋ , ਹੇ ਮਾਲਕ ਜੀ। ਐਸੇ ਤਿਸ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਟੁਟਿਆਂ ਦਿਲਾਂ ਕੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੋਵ ਸੀਸ ਦੇ ਭੂਖਨ ਭਗਵਾਨ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਅਪਨੇ ਬਿਰਦ ਕੋ ਸੰਭਾਰ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਭਏ ਤਿਸ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਪਰ। ਪੁਨਾ ਹੁਕਮ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸੇਵਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਇਸ ਕਾ ਦਹੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਵੋ ਔਰ ਕੁਰਕ ਨੌਕਰਾਂ ਕੋ ਕਹ ਕਰ ਸਨਾਨ ਕਰਵਾਵਤੇ ਭਏ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰੇ ਸੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਬਹੁਤ ਪੋਸ਼ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਦੁਸਾਲੇ ਜਰੀ ਤੇ ਆਦ ਲੇਕਰ ਪਹਿਨਾਵਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਜੜਾਊ ਕੰਕਨ ਦੋਹਰੇ ਜੁਗਲ ਕਰੋ ਮੋ ਪਹਿਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਔਰ ਸਗਲ ਭੂਖਨ ਜੋ ਚਾਹੀਤੇ ਸੀ ਨਖ ਸਿਖ ਪ੍ਰਯੰਤ ਭੂਖਨੋ ਕਰਿ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਸੋ ਬਾਲਕ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਸਤ੍ਰੋ ਬਸਤ੍ਰੋ ਜੋੜੇ ਘੋੜੇ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਮਿਠਿਆਈ ਕਾ ਥਾਲ ਪੂਰ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਧਰ ਦੀਆ ਆਨ ਕਰ। ਸੋ ਰੁਚਿ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ। ਫੇਰ ਆਪਨੇ ਹੇਠ ਕਾ ਏਕ ਘੋੜਾ ਅਸਵਾਰੀ ਲੀਏ, ਤਬੇਲਾ ਸੇ ਅਨਵਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਦਸ ਅਸਵਾਰ ਔਰ ਤਿਸ ਕੀ ਤਾਬਿਆ ਕਰਦੀਏ। ਔਰ ਧਨ ਭੀ ਬਹੁਤ ਦੀਆ, ਖਰਚ ਲੀਏ। ਪੁਨਾ ਫਰਜੰਦ ਕਰਿ ਬੁਲਾਵਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਸ਼ਾਦੀ ਭੀ ਕਰਵਾਇ ਦੀਨੀ ਤਿਸ ਕੀ। ਸੁੰਦਰ ਮੰਦਰ ਭੀ ਗਚ ਗੀਰੀ ਦੀਏ। ਤਹਾਂ ਮੰਦਰ ਬੀਚ ਅਪਨੀ ਅੰਗਨੀ ਸਹਿਤ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਤਾ ਭਯਾ ਸੋ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ। ਜੈਸੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬੇਗਮ ਸਹਿਤ ਬੇਗ਼ਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਰਾਜਪੁਤ੍ਰ ਅਪਨੀ ਭਾਰਜਾ ਸਹਿਤ ਬੇਗ਼ਮ ਹੋ ਕੈ ਸੈਨ ਮੈਨ ਕਰਤਾ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਕਰ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਮੈ ਹਾਜਰੀ ਲੀਏ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਕਰੇ। ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਭੀ ਤਿਸ ਕਾ ਬਡਾ ਆਦਰ ਕਰੈਂ ਅਰ ਤਿਸ ਕੀ ਭੀ ਬਡੀ ਸਰਧਾ ਹੋਤੀ ਭਈ। ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਹੁ ਉਚਾਰਨ ਕਰਹਿ ਸੋ ਤਿਸ ਨੇ ਸੱਤ ਸੱਤ ਕਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਨਾ। ਤਿਸ ਕੇ ਦਿਲ ਕਾ ਯਕੀਨ ਐਸਾ ਹੋਤਾ ਭਯਾ ਜੈਸਾ ਸ਼ੀਹਾਂ ਲਿਖਣੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਹਜੂਰ ਕਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਬਾਰਤਾ ਜਹਾਨ ਮੈ ਵਰਤੇ ਹੈ। ਇਨ ਕਾ ਅਮਰ , ਹੈ ਜੈਸੇ ਕੁਰਾਨੋ ਕੁਤੇਬੋ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਕਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੋ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਹੋਤਾ ਭਯਾ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਜਬ ਸੋ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਅਸਵਾਰ ਹੋ ਕਰ ਚੜੇ ਜਾਣਾ ਜਿਸ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਪੈਦਲ ਹੈ। ਜੋ ਐਸੀ ਛਬ ਕੋ ਪਾਵੇ ਮਾਨੋ ਜਯੰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ।

ਪਰਮ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਤਿਸ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ ਦੇਖੋ। ਇਹੁ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਐਸੇ ਓਹ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕਦ ਭਖੀ ਅਜਾਮਲਕ ਪੁਨਾ ਯਮਨ ਜਿਸ ਕੋ ਮਲੇਛ ਭੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈ, ਤਿਸ ਕੋ ਐਸਾ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ ਸਰਨ ਆਇਆਂ ਜਾਨ ਕਰ ਜੋ ਅਤ੍ਰ ਪਰਤ੍ਰ ਲੋਕ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰ ਦੀਏ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਐਸੇ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਕੀ ਸਰਨ ਕਉ ਤੂ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ, ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਚੌਤੀਸਮੋ ਧਿਆਯ। ੩੪ । ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਤਾ ਭਯਾ ਤੇ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਚਰਨੋ ਕਾ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਆ, ਤਿਸ ਨੇ। ਪਰਮ ਸਰਧਾ ਭਈ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਬੈਠ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਅਭਿਯਾਸ ਕੀਤਾ ਕਰੇ।
ਅਰ ਭਗਵੰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਾ ਅਨੇਕ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਕੀਆਂ ਬਾਰਤਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਰੇ। ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹਿਆ ਕਰਨ। ਜੋ ਪੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਵੈ।
ਏਕ ਵਾਰੀ ਇੱਕ੍ਰਤ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਬਾਰਤਾ ਕਹਣ ਭਯਾ। ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੋ ਵਾਚ।
ਹੇ ਗੁਰੋ ਜੋ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਆਪ ਖਾਤੇ ਹੋ ਸੋ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਆਪ ਕੋ ਰਜੋ ਅਰ ਤਮੋ ਕੇ ਬਲ ਕੋ ਦੇਣ ਹਾਰੇ ਨਹੀ ਹੋਤੇ, ਜੋ ਮੈ ਦੇਖਤਾ ਹੋ। ਜੋ ਸੋ ਪਦਾਰਥ ਹਮ ਸਾਧਖੇ [illegible] ਜਬ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤੇ ਹੈਂ [illegible] ਤਬ ਸੋ ਕਾਮ ਅਰੁ ਕਾਮਨਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਮੈ ਕਵਨ ਕਾਰਨ ਹੈ ਹੇ ਦੇਵ।
ਜੈਸੇ ਸੋਈ ਘਾਸ ਜਬ ਮ੍ਰਿਗ ਭੋਜਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਬ ਤਿਸ ਕੀ ਨਾਭੀ ਮੈ ਕਸਤੂਰੀ ਨਾਫਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਸੋ ਘਾਸ ਗਾਸ ਭਖਾਤਾ ਹੈ ਤਬ ਸੋ ਦੁਰਗੰਧੀ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ੧ ।
ਦੂਜੇ ਮੇਰਾ ਇਹੁ ਸੰਸਾ ਹੈ ਸੋ ਦੂਰ ਕਰੋ। ਜਹਾਂ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਸਤਿ ਪਤ ਮਾਨ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੇ ਸੋ ਪਦ ਕਵਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤਾਪ ਕਰ ਤਪਾਇ ਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਅਰ ਇਕ ਰਸ ਹੈ। ਵੇ ਅਤੇ ਰਹਤ ਕਾਲਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਭੀ ਰਹਿਤ । ਐਸਾ ਜੋ ਪਦ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਆਪ ਕਹਨ ਯੋਗ ਹੋ, ਹੇ ਦੇਵ। ੨ ।
ਹੇ ਭਗਵਨ ਅਗਿਆਨੀ ਬਾਲਕ ਜਾਨ ਕਰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਮੁਖ ਨਹੀ ਮੋੜਨਾ। ਜਿਸ ਤੇ ਆਪ ਕੀ ਸਰਨ ਕੋ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਹੋ ਆਪ ਕਾ ਬਿਰਦ ਹੈ ਸਦਾ ਜੋ ਸਰਨ ਆਇ ਕੇ ਸੋਕ ਮੋਹ ਭੈ ਸੀਤੀ ਆਦਿ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਣੇ ਅਰੁ ਯੋਗ ਖੇਮ ਕਰਣਾ। ਹੇ ਗੁਰੋ, ਮੈ ਆਪ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਨੰਤ ਸੁਖ ਪਾਏ ਹੈ ਇਸ ਲੋਕ ਮੈ। ਓਹ ਕਵਨ ਸੁਖ ਭੋਗ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਇਆ ਕਿਆ ਸਭੀ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਆਪ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋ ਦਾਸ ਪਰ, ਜਿਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਸਤ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ। ਜਨਮ ਅਰ ਮਰਣ ਕੇ ਦੁਖੋ ਕੀ ਨਿਵਰਤੀ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਜਗਤ ਪਦਾਰਥੋ ਕੋ ਸੁਪਨ ਸਿਪੀ ਰੁਪੇਵਤ ਝੂਠਾ ਜਾਣ ਕਰ ਇਨ ਕਾ ਲਾਲਚ ਅਬ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਚਾਹਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਆਪ ਕਲਪਤਰੂ ਕਾਮ ਧੇਨੂੰ ਪ੍ਰਮਪਾਰਸ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਸਰਬ ਕਾਮਨਾ ਸਿਧ ਭਈ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਨਿਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਸਾਸਖਾ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਭੀ ਨਿਸਕਾਮ ਪਦ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਏ ਸੋ ਭੋਗ ਰੂਪ ਠਗੋ ਕਰ ਠਗੇ ਗਏ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਾ ਗਿਆਨ ਕੀ

ਮੁਝੇ ਨ ਹੋਵੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਕਰ ਮੈਨੂੰ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਾਖਿਆਤ ਕਾਰ ਹੋਵੈ ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਕੋ ਪਾਵਉ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸੇਵਕ ਮੁਖੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰਿਯਮ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕਾ ਉਤ੍ਰ ਦੇਣੇ ਕਾ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਯਥਾ ਗੁਰੂ ਵਾਕਿਯ। ਹੇ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਰਾ ਤਾਂ ਕਾਲ ਨਿਕਟਿ ਆਇਆ ਹੈ। ਆਜ ਤੇ ਦਸਵੇ ਦਿਨ ਤੈ ਨੇ ਮਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਰਨਾ ਹਈ ਸੋ ਕਰ ਲੈ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰਿ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੇ ਬਚਨ, ਜਿਸ ਕੇ ਬਚਨੋ ਪਰ ਪਰਮ ਸਰਧਾ ਹੈ, ਨਿਸਚੇ ਕਰਤ ਭਯਾ ਜੋ ਏਹੀ ਮੈਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੂਆ ਹੈ। ਸਤ ਬਚਨ ਕਹ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਉਠ ਕਰ ਏਕ ਮੰਦਰ ਬੀਚ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤਾ ਭਯਾ। ਸਰਬ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਤਿਯਾਗ ਕਰਿ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਯਾ ਹੈ।"ਸਰਬ ਤਿਆਗ ਭਜ ਕੇਵਲ ਨਾਮ"। "ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਰਬ ਭੋਗ ਪਦਾਰਥ ਤਿਸਕੇ ਵਿਦਮਾਨ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ ਪਰ ਸੋ ਗ੍ਰਹਣ ਨਾ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਜੈਸੇ ਸਵਕੇ ਵਿਦਮਾਨ ਅਨੇਕ ਪਦਾਰਥ ਧਰੀਏ ਸੋ ਨਹੀ ਛੋਵਤਾ। ਤਥਾ ਸੋ ਨਾ ਛੂਵਤਾ ਭਯਾ। ਮੁਖ ਜਿਸ ਕਾ ਪੀਰਾ ਭਯਾ ਹੈ ਅਰ ਸਾਸ ਸੀਤਲ ਆਵਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਨੈਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਜਲ ਧਾਰਾ ਜਲ ਧਰੋ ਸਮ ਚਲੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਸੰਤ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਮੁਖ ਪੀਰੀ ਸੁਆਸਿ ਉਸੀਰੀ ਨੈਨ ਨੀਰ ਝਰ ਲਾਇਆ"। ਇਹ ਪ੍ਰੇਮ ਦਸਾ ਕਾ ਬਰਨਨ ਹੈ। ਇਕ ਸੋਖ ਹੈ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਵਾਸਨਾ। ਤੇ ਰਸਨਾ ਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ ਸਰਬ ਵਾਸਨਾ ਜਿਸ ਕੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਭਾਵ, ਇਕ ਸੋਖ ਕੀ ਕਾਖਿਯਾ ਹੈ। ਅਰ ਚਿੰਤਾ ਜਿਸ ਕੋ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੁਝੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਸਾਖਿਯਾਤ ਕਾਮੀ ਹੋਵੈ ਅਰ ਕਬ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਬਾ ਤੋ ਮਰਣਾ ਨਿਕਟ ਆਇਆ ਹੈ, ਹੇ ਦੇਵ। ਐਸਾ ਜਿਸ ਕੋ ਨਿਰਵੇਦ ਹੋਇਆ ਹੈ ਮੁਮੁਕਸ਼ੂ ਜਿਗ੍ਯਾਸੂ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭੀ ਅਵੱਸ ਹੋਈ ਚਾਹੀਏ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਜਾਤੇ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕ ਜੋਤੀ ਸਰਬ ਕੇ ਰਿਦੇ ਭਾਵਨਾ ਕੀ ਤਰਫ ਦੇਖ ਰਹਾ ਹੈ। ਜਬ ਰਿਦੇ ਕਪਟ ਵਿਸਨਾ ਜੋ ਕਿਛੁ ਬਣਨਾ ਹੈ ਪ੍ਰਛਿੰਨ ਹੰਕਾਰ ਤਿਸ ਕਾ ਹੂਆ ਅਭਾਵ। ਤਬ ਬਾਕੀ ਦਰਸਨ ਤਿਸ ਕੀ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਕਾ ਅਧਿਸਟਾਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਬ ਦਸਵੇ ਦਿਨ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਯਦਿ ਕਿਰਤ ਜੋ ਕਿਛੁ ਆਵਰਣ ਥਾ ਸੋ ਸਭੀ ਨਸਟ ਹੋ ਗਯਾ। ਤੇ ਰਿਦੇ ਅਕਾਸ ਮੇ ਬਬੇਕ ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ ਆਨ ਉਦੇ ਭਯਾ। ਤਬ ਮਨ ਮੈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਮੈ ਦੇਹ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੈ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਦੇਹ ਤੋ ਮਾਟੀ ਹੈ ਇਸ ਕਾ ਮਰਣਾ ਕਿਆ ਤੇ ਜੀਵਣਾ ਕਿਆ। ਇਸ ਅਸੱਤ ਦੁਖ ਰੂਪ ਪ੍ਰਣਾਮੀ ਦੇਹ ਤੋਂ ਮੈ ਨਿਆਰਾ ਹਾਂ। ਕੋਠੇ ਤੇ ਕੋਠੇ ਵਾਲੇ ਵਤ। ਯਥਾ ਗੁਰੂ ਵਾਕਿਯ। "ਮਰਣ ਹਾਰ ਇਹੁ ਜੀਅਰਾ ਨਾਹੀ"। ਜੀਵ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਰੂਪ ਜੈਸੇ ਬੂੰਦ ਸਿੰਧ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਲਖ ਕਰ ਸੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੂਆ ਅਬਨਾਸੀ ਤੇ ਕੂਟਸੱਥ ਪੁਨਾ ਸਭ ਮੈ ਪੂਰਨ ਹਸਤੀ ਕੀਟੀ ਆਦਿ। ਤਾਂ ਮੈ ਭੀ ਸੋਈ ਹੂਆ ਜੋ ਏਹੋ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਸਭ ਕਾ ਅਪਣਾ ਆਪ। ਅਸਤੀ ਭਾਤੀ ਪ੍ਰੇਯਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਨਾ ਜੀਮਨ ਹਾਰਾ ਹਾਂ ਨ ਮਰਣ ਹਾਰਾ ਹਾਂ। ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਜੋ ਹੈ ਸੋਈ ਹੈ। ਨਾ ਤਿਸ ਮੈ ਕਾਮ ਹੈ ਕਾਮਨਾ ਰੂਪ ਨਾ ਤਿਸ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਅਗਨੀ ਰੂਪ।

ਨਾ ਤਿਸ ਮੈ ਮੋਹ ਹੈ ਜਲ ਰੂਪ। ਨਾ ਤਿਸ ਮੈ ਲੋਭ ਹੈ ਅਕਾਸ ਰੂਪ। ਨਾ ਤਿਸ ਮੈ ਹੰਕਾਰ ਹੈ ਅਣ ਹੋਤਾ ਰੂਪ। ਅਰ ਸਭੀ ਤਿਸ ਮੈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਸਭੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਬਲ ਨੂੰ ਪਾਇਕਰ ਵਿਚਰਦੇ ਹੈ। ਸੁਰੀ, ਆਸੁਰੀ, ਜੜ੍ਹ ਚੇਤਨ ਸਭੀ ਉਸੀ ਮੈ ਹੈ। ਓਹ ਸਭ ਮੈ ਪੂਰਨ [illegible] ਹੈ, [illegible]ਨਿਰਲੇਪ। ਐਸੇ ਬੋਧ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਉਠ ਕਰ ਤਾਤ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਪਰ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਜਿਸ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਬਡੀ ਲਾਲੀ [illegible] ਹੁਈ ਹੈ ਜਾਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਰੂਪੀ ਧਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਤਬ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋਢੀ ਬੰਸ ਕੇ ਭੂਖਨ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਤੈਂ [illegible] ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਇਹੁ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਖਾਨ ਪਾਨ [illegible] ਦੀ ਤੁਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਰਜੇ ਮੈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਇਹੁ ਪਦਾਰਥ। ਸੋ ਇਸ ਮੈ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਹੇ [illegible]। ਤਾਤੇ ਇਸ ਮੈ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਾਲ ਕੋ ਨਿਕਟਿ ਜਾਨਤੇ ਹਾਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੈਸੇ ਅਬ ਤੈਨੂੰ [illegible] ਹੈ। ਹੇ ਸਿਖ, ਈਹਾ ਕਾਲ, ਮਹਾਕਾਲ , ਜੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਤਿਸ ਕੇ ਭੈ ਮੈਕੋਟ ਕੋਟ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਬਿਸਨ, ਮਹੇਸ, ਗਨੇਸ, ਸੁਰੇਸ, ਜਲੇਸ, ਦਿਨੇਸ, ਜਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਥਰ ਥਰ ਕਾਂਪਤੇ ਹੈ ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਸਮਝਨਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਮੁਖਾਰ ਬਿੰਦ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਕਰ ਸੋ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਭਯਾ ਤੌ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਕੈਸਾ [illegible]ਉਤਕ ਰੂਪ ਉਤੱਰ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਦੀਆ ਹੈ। ਹੇ ਸਰਬ ਸੰਸਿਆ ਤੇ ਘਾਤਕ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੀਏ, ਹੇ ਨਾਥ। ਤਬ ਸਤਿਗੁਰ ਬੋਲੇ ਭਏ। ਗੁਰੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ, ਅਬ ਤੈਨੂੰ ਕਉਨ ਸੰਸਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੋਵਾਚ। ਹੇ ਬੋਧ ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ ਕੇ ਉਦੇ ਹੋਣ ਕੇ ਉਦਿਆਚਲ। ਹੇ ਸਰਬੱਗ ਹੇ ਤੱਤਗਯ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਦੇਹ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਕੌਨ ਹੈ। ਜੋ ਜੜ੍ਹ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਹਲਣਾ, ਚਲਣਾ, ਲੈਣਾ, ਦੇਣਾ , ਚੇਤਨ ਵਤ ਹੋ ਕਰ ਕਰੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਨ ਕਾ ਨਿਯੰਤਾ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਕੌਨ ਹੈ, ਹੇ ਨਾਥ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਰਨ ਕਾਰਣ ਰਹਤ ਦਇਆਲ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਿਖ, ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਸੰਘਾਤ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਏਕ ਚੇਤਨ ਹੀ ਹੈ ਸਮੁਚੇ ਉਤਰ ਐਸੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕ੍ਰਮ ਸੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾਰ ਐਸੇ ਭੀ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਦੇਹ ਕੋ ਵਿਚਰਾਵਣ-ਹਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਿਖ ਕਹਿਤ ਭਯਾ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਕੌਣ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਕਹਤ ਭਏ। ਉਤਰ। ਸੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਦੇਵਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੋ ਤੂੰ ਦਵਤਿਆਂ ਕਾ ਪੂਛੇ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਤਾਂ ਤਿਨ ਕਾ ਸਾਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਓਹ ਪਰਾ ਆਤਮਾ ਕਹਿਆ ਹੈ, ਬੇਦਾਂ ਨੇ। ਇੰਦ੍ਰੇ ਆਦਕ ਸੰਘਾਤ ਇਹੁ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਹੈ। ਓਹ ਸਾਖੀ ਸਰਬ ਭੂਤਾਤਮਾ ।ਸ੍ਵੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਅਰ ਨਿਤ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਕੀ ਚੇਤਨ ਸਕ੍ਰਤੀ ਜੜ੍ਹ ਦੇਹ ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੋ ਚੇਤਨਵਤ ਬਿਲਾਸ ਕਰਵਾਇ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਰ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਆਦੀ ਹੋ ਕਰ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਮੈਬਿਰਾਜੇ ਹੈ, ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ। ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਚੇਤਨ ਮੈ ਨ ਅੰਤਰ ਨ ਬਾਹਰ। ਓਹ ਸਦਾ ਜਾਹਰ ਹੀ ਜਾਹਿਰ ਹੈ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹਤ ਭਇਆ । ਹੇ ਭਗਵਨ, ਇਹੁ ਜੋ ਵਿਸ ਹੈ ਜੜ੍ਹ ਚੇਤਨ ਏਹ ਕਿਸ ਤੇ

ਭਈ ਹੈ ਅਰ ਲੀਨ ਕਿਸ ਮੈ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੇ ਹਿੰਦ ਕੌਨ ਹੈ ਤੇ ਤੁਰਕ ਕੌਨ ਹੈ। ਤੁਰਕਾਂ ਮੈ ਅਨੇਕ ਫਿਰਕੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਕਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਮੇਂ ਵਰਣੋ ਕੇ ਅਰ ਆਸ੍ਰਮੋਂ ਕੇ ਭੇਦ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਕੋਈ ਉਤਰ ਮਨਾਵਤੇ ਹੈ ਕੋਈ ਪਸਚਮ ਮਨਾਵਤੇ ਹੈ, ਸੋ ਕਿਆ ਹੈ। ਤਬ ਸੁਨ ਕਰ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਤਿਸ ਪ੍ਰਥਾਇ ਏਹੁ ਤਿਨ ਕਬਿਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਉਸਤਤੀ ਮੈ ਜੋ ਕਥਨ ਕਰੇ ਹੈਂ। ਤਥਾ ਕਬਿਤ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਵਾਕ। ।੧੪। ੪੮। ਕੋਊ ਭਇਓ ਮੁੰਡੀਆ, ਸਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਇਓ,ਕੋਊ,ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕੋਊ ਜਤੀਅਨ ਮਾਨਬੋ। ਹਿੰਦੂ ਔ ਤੁਰਕ ਕੋਊ, ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫੀ, ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ। ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਸੋਈ, ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਓਈ, ਦੂਸਰੋ ਨ ਭੇਦ ਕੋਈ ਭੂਲ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨਬੋ। ਏਕ ਹੀ ਕੀ ਸੇਵ, ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰਦੇਵ ਏਕ, ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕੈ ਜੋਤ ਜਾਨਬੋ। ੧ । ਦੇਹੁਰਾ ਮਸੀਤ ਸੋਈ, ਪੂਜਾ ਔ ਨਿਵਾਜ ਓਈ, ਮਾਨਸ ਸਬੈ ਏਕ ਪੈ, ਅਨੇਕ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ। ਦੇਵਤਾ ਅਦੇਵ, ਜਛ,ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ, ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਦੇਸਨ ਕੇ ਭੇਸ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਓ ਹੈ। ਏਕੈ ਨੈਨ,ਏਕੈ ਕਾਨ, ਏਕੈਦੇਹ, ਏਕੈ ਬਾਨ.

ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਤਸ ਔ ਆਬ ਕੋ ਰਲਾਓ ਹੈ।ਅਲਹ ਅਭੇਖ ਸੋਈ, ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਓਈ, ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕ ਹੀ ਬਨਾਉ ਹੈ। ੧੯ । ੮੬। ਜੈਸੇ ਏਕ ਅਗ ਤੇ ਕਨੂਕਾ ਕੋਟ ਆਗ ਉਠੈ,ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫਿਰ ਆਗ ਮੈ ਮਿਲਾਹਗੇ। ਜੈਸੇ ਏਕ ਧੂਰ ਤੇ ਅਨੇਕ ਧੂਰ ਪੂਰਤ ਹੈ,ਧੂਰ ਕੇ ਕਨੂਕਾ ਫੇਰ ਧੂਰ ਹੀ ਸਮਾਹਗੇ। ਜੈਸੇ ਏਕ ਨਦ ਤੇ ਤਰੰਗ ਕੋਟ ਉਪਜਤ ਹੈ,ਪਾਨ ਕੇ ਤਰੰਗ ਸਬੈ ਪਾਨ ਹੀ ਕਹਾਗੇ। ਜੈਸੇ ਬਿਸਵ ਰੂਪ ਤੇ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇ, ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਗੇ। । ੩ । ੧੭ । ੮੭ ।ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਸਵ ਏਕਤਾ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਰਨੰਨ ਪੈਤੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। ੩੫ ।

। ਗੁਰੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਿਖ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਭੇਦ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਵਾਰ ਕਰ ਕੇ ਭੇਦ ਹੈ। ਲਖ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਬੂੰਦ ਬਾਰਧੀ ਵਤ। ਐਸੇ ਹੀ ਜੀਵ ਅਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਭੇਦ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹੁ ਜਗਤ ਆਦ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੀ ਥਾ ਜਦੋ ਉਪਜਿਆ ਨਹੀਂ ਥਾ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਤਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਭਯਾ ਥਾ ਤਉ ਭੀ ਜਲ ਹੈ। ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਰੂਪ ਬਾਰਧੀ ਤੇ ਜਗਤ ਰੂਪ ਤਰੰਗ ਭਯਾ ਤਉ ਭੀ ਜਲ ਹੀ ਜਲ ਕਿਆ ਬ੍ਰਹਮਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਸੋ ਅਸਤੀ ਭਾਤੀ ਪ੍ਰੇਯ ਰੂਪ ਜੋ ਸਚਦਾਨੰਦ ਹੈ ਸੋ ਸਰੂਪ ਤੇਰਾ ਹੈ,ਹੇਭਾਈ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕਰ ਕੇ ਜੋ ਸੇਸ ਬਚੇ ਸੋ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਅਪਨਾ ਆਪ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇ ਜਾਣੇ ਤੇ ਔਰ ਕਿਛ ਜਾਣਨ ਕੀ ਅਪੇਛਾ ਨਹੀ ਰਹਤੀ। ਜਿਸ ਕੇ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਅਵਰ ਕਿਛੁ ਲਾਭ ਕੀ ਅਪੇਛਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹਤੀ,ਹੇ ਸਾਧ ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਆਤਮ ਲਾਭ ਪਰ ਲਾਭੋ ਨਾਹਿ"। ਜਬ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਸਿੰਧ ਮੈ ਸਮਾਇਆ ਇਹੁ ਜੀਵ ਪ੍ਰਛਿਨ ਭਾਵ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਤਹਾਂ ਨਾ ਕਾਮ ਹੈ, ਨਾ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ, ਨਾ ਮੋਹ ਹੈ,ਨਾ ਲੋਭ ਹੈ,ਕਿਤੇ ਜਾਤੇ ਹੰਕਾਰ ਜੋ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਤਾਪ ਭੀ ਵਿਭੰਜਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ।

ਕੇਵਲ ਸ਼ੁਧ ਸਰੂਪ ਹੀ ਹੋਇ ਰਹਤਾ ਹੈ ਤਬ ਸਹਜੇ ਹੀ ਜਨਮ ਮਰਣ ਕੇ ਖੇਦ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਅਰੁ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰਿ ਸ੍ਰਵਣਾ ਮਿਤ੍ਰ ਜੋ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੇ ਬਚਨ ਹੈਂ। ਸੋ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮੈ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਭਯਾ। ਅਰ ਸਰਬ ਵਾਸਨਾ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੀਆਂ ਭਈਆਂ ਤਿਸ ਕੀਆਂ। ਪੂਰਬ ਕੌਨ ਥਾ, ਅਰ ਅਬ ਕਿਆ ਬਣ ਰਹਿ ਸੀ ਮੈਂ। ਇਤਿਯਾਦਿਕ ਅਭਿਮਾਨ ਸਭ ਜਿਸ ਕੇ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਕਿਤਨਾ ਕਾਲ ਪ੍ਰਯੰਤ, ਤਿਸ ਕੀ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧੀ ਲਗ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਤਬ ਸਨੇ ਸਨੇ ਸਮਾਧ ਖੋਲ ਕਰ ਕਿਆ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮੈ ਧਿਯਾਨ ਕਰਿ ਰਹਿਆ ਸੀ, ਸੋ ਕੈਸਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਹੈ, ਸਰਬ ਕਾ ਆਤਮਾ ਮੈ ਹੈ ਸਰਬ ਕਾਲ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੈ। ਜੋ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸ ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਕਾਲ ਹੈ ਮਹਾ ਕਾਲ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਫੇਰ ਅਪਨਾ ਆਪ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਿਸ ਕੀ ਕਿਯਾ ਕਹੋ। ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਨਹੀਂ ਕਹਾ ਜਾਤਾ ਤੋ ਮੈ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕੇ ਅਵਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਥਨ ਕਰਾਂ; ਪੁਨਾ ਅਰੂਪ ਨੂੰ ਕੀ ਰੂਪ ਕਰ ਵਰਨਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਤੇ ਮੋਨ। ਜੇ ਕਰ ਬੋਲਤਾ ਭੀ ਹੈ ਤਤਵੇਤਾ ਤੋ ਜਗਯਾਸੀ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਲੀਏ ਬੋਲਤਾ ਹੈ ਐ ਤਿਨ ਕੇ ਪੁੰਨ ਨਿਸਕਾਮ ਜੋ ਬੁਲਾਵਤੇ ਹੈ ਜਗਯਾਸੀ ਕਉ ਗਿਯਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੀਏ ਅਗਨੀ ਵਤ ਜੋ ਕੋਈ ਈਧਨ ਪਾਏ ਤਾ ਪ੍ਰਜਵਲਤ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਸੁਤੇ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਨੰਦ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੀਆਂ ਭਈਆਂ। ਤਬ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲ ਕਰ ਕੀ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਮੈ ਧਿਯਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਮਣੇ ਕਲਗੀ ਜਿਗਾਧਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਅਹੋ ਸਹੀ ਸਚ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮੈ ਇਛਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਮੇਰੀ ਭਾਵਨਾ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕਰ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਸੋਈ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯਾ ਹੈ। ਅਹੋ ਮੇਰੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਪੁਨਾ ਧੰਨਤਾ ਯੋਗ ਹੋ ਆਜ ਮੈ ਬਡ ਭਾਗੀਆਂ ਮੇ ਹੋ। ਜਿਸ ਕਾ ਯੋਗੀ ਜਨ ਧਿਯਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਧਿਯਾਨ ਵਸ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਜੋ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਵਸ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਦੂਰ ਵਿਰਯੇ ਜਿਸ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ, ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜੋਨੀ ਅਲਾਹ, ਅਲਖ, ਅਗੰਮ, ਸੋ ਤਾ ਮੇਰੇ ਆਗੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਅਰ ਮੇਰੀ ਤਰਫ ਦਖੇ ਕਰ ਮੁਸਕਾਵਤਾ ਹੈ।

ਤਥਾ ਪਦ ।"ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਜਨ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਦਾ ਵੇ ਲੋਕਾ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਮਜੀਠਾ ਸਿਸਾਹੀ ਫੂਲ ਤੋਰੀ ਦਾ। ਜੋਗ ਮੋਗ ਜੋਤ ਜਿਗਾ ਅਰੁ ਕਲਗੀ ਜਿਰਹਾ ਸੋ ਤਨ ਜੋੜੀ ਦਾ। ਧਨਰ ਪਾਨ ਸਕਰ ਧਰ ਬੈਰਨ ਕੋ ਮੁਖ ਮੁੜੀਦਾ। ਜਨਮ ਜਨਮ ਹੌ ਪਦ ਰਜ ਜਾਚਉ ਚਰਨ ਕਮਲ ਨਾ ਵਿਛੋੜੀਦਾ। ੧ ।" ਰਤਨ ਜਟਤ ਕਲਗੀ ਤੇ ਗਿਗਾ ਜਿਸ ਕੇ ਸੀਸ ਪਰ ਸ਼ੋਭਾ ਕਉ ਪਾਇ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁਖ ਕੈਸਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਅਨੂਪਮ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਹੋਵੈ ਸਰਬ ਰੋਗ ਅਰ ਕਲੰਕ ਪੁਨਾ ਵਿਆਸ ਸਮਾਸਤੇ ਭੀ ਰਹਤ ਹੋਵੈ। ਪੁਨਾ ਅੰਤਰ ਹੀ ਜੋ ਅਵਿਦਯਾ ਜੈਸ ਅੰਧਕਾਰ ਹੈ ਪੁਨਾ ਬਾਹਰ ਜੋ ਅੰਧਕਾਰ ਹੈ ਸੋ ਦੋਨੋ ਤਿਮਰੋ ਕਾ ਧਵੰਸਕ ਹੋਵੈ। ਐਸਾ ਜੋ ਅਲੋਕਕ ਲੋਕ ਮੈ ਦਿਜ ਰਾਜ ਪਾਈਐ ਤਉ ਭੀ ਸੰਕੋਚ ਸਹਿਤ ਮੇਰੇ ਸਵਾਮੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਉਪਮਾ ਐਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ

Adhy 36/37 ੧੧੫
A Jat, near Anandpur

ਦੇਨੀ ਅਨਥਾਨ ਦੇਨੀ। ਇਹੁ ਕਵੀ ਕੁਲ ਕੇ ਸੁਭ ਸਿਖਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਸ ਕਾ ਇਹੁ ਜੋ ਇਸ ਤੇ ਭੀ ਅਧਕ ਸੁੰਦਰ ਅਰ ਅਨੂਪਮ ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਸਾਂਤਿ ਪਦ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤ ਜਿਸ ਕੇ ਮੁਖ ਕਾ। ਸੋ ਮੈ ਅਪਨੇ ਗੋਚਰ ਦੇਖਤਾ ਹੂੰ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੋਇਆ ਹੋ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਮੁਰਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੈ ਅਪਣਾ ਆਪ ਜਾਨਿਆ ਹੈ। ਅਬ ਆਤਮ ਵਿਸੈਨੀ ਬੁਧੀ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਤਿਆਗ ਹੂਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਸਾਖਾ ਕਾ ਸੁਭਾਵਕ ਤਿਆਗ ਹੋ ਜਾਤਾ,ਹੈ,ਤਥਾ ਇਹੁ ਜਾਨੋ। ਜੋ ਬੁਧਿ ਆਦਿਕ ਉਰੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਆਤਮਾ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ, ਤੁਮਾਰੈ ਸਹਿਤ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਅਬ ਮੈ ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯਾ ਹੋ, ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਪਾਵਨੇ ਜੋਗ ਪਦ ਮੈ ਪਾਇ ਲੀਆ ਹੈ। ਸਰਬ ਦੁੰਦ ਤੇ ਰਹਿਤ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਭਯੋ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਇਹੁ ਤਾਂ ਐਸਾ ਖੇਲ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਸੁਪਨ ਮੈ ਭਿਖਾਰੀ ਰੂਪ ਹੋਇਆ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਤੇ ਹੀਨ ਦੀਨ ਦੁਖੀ ਹੋਵੈ। ਜਬ ਜਾਗੇ ਤਬ ਨਾਂ ਕਿਛੁ ਗਯਾ ਤੇ ਨਾ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ। ਅਰ ਸਭ ਕਿਛ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕਰ। ਹੇ ਦੇਵ, ਆਪ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਸੇਸਨਾਗ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾਤੀ ਤਉ ਮੈ ਜੰਤ ਕਿਆ ਕਹੂੰ ਅਲਪ ਮਤੀ। ਜਾਤੇ ਉਪਮਾ ਆਪ ਕੀ ਅਨੰਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਅਨੰਤ ਆਦਿਕ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲਛਮੀ ਜੀ ਕੇ ਕਰ ਕਮਲਨ ਕਰ ਜੋ ਲਲਤ ਲੜਾਇਮਾਨ ਹੈ। ਤਿਨ ਪਗਨ ਪਰ ਮੇਰੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਧਿਆਨ ਪਰਾਇਨ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਘਟ ਉਪਾਧੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਸ ਮੈ ਲੀਨ ਭਏ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭੂ ਗੁਰੂਬ੍ਰਹਮ ਨੈਸਟਾਤ ਅਭੇਦ ਹੋਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਛੱਤੀਸਮੋ ਧਿਆਇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚੁ। ਏਕ ਜੱਟੀ ਜਾਟ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਜੀ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਰਹਿਤਾ ਸੀ। ਬਾਜਰੇ ਕਾ ਖੇਤ ਜੋ ਪ੍ਰਪਕ ਭਯਾ ਤਬ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹੋ ਕਰ ਪਰਪਕ ਭਯਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਬਾਜਰੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦੇ ਪਕਵਾਇ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ ਭੇਟਾ ਧਰਉ ਜੋ ਓਹ ਭੋਜਨ ਕਰਾਂ। ਤਬ ਸਾਰੇ ਖੇਤ ਕੇ ਦਾਨੇ ਸਭੀ ਮੁਕਤਿ ਹੋ ਜਾਵਹਿਗੇ ਜਾਤੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਮੇਰੀ ਮੇਹਨਤ ਭੀ ਸਫਲੀ ਹੋਵੈਗੀ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਝੀਨ ਪਿਸਵਾਇ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਨਵਨੀਤ ਸਾਥ ਪਕਵਾਇ ਕਰਿ, ਸਾਗ ਤੇ ਤੱਕ੍ਰਕਾ ਮਟਕਾ ਭਰ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਦਧ ਸਹਤ ਮੀਠਾ ਭੀ ਸੀਸ ਪੈ ਧਰ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨਦੀ ਤਟ ਪਰ ਆਇ ਪਹੁੰਚਾ। ਤਬ ਦੇਖਤਾ ਕਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਪੰਚ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ, ਵਿਚਰੰਤ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਪੀ ਕਰ, ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਕੇ ਜਾਪ ਕਉ ਬੈਠੇ ਜਪੇ ਹੈਂ ਤੇ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ ਖੁਧਿਆ ਬੜੀ ਚਮਕੀ ਹੈ ਚਾਹਤੇ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗੁਰੂ ਭੇਜੇ। ਸੋ ਇਤਨੇ ਨੂੰ ਸੋ ਸਿਖ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਬੁਲਾਵਤਾ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਭੀ ਬੁਲਾਵਤੇ ਭਏ ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਮੈ ਇਕ ਸਿਖ ਕਹਤਾ ਹੈ: ਹੇ ਭਾਈ,ਤੂੰ ਕਹਾਂ ਚਲਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰਿਹੋ,ਮੈ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਧਿ

ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲੇ ਚਲਾ ਹੋ, ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਪਨੀ ਰਸਨੀ ਲਾਵਨਗੇ ਤਬ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਸੁਫਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਸਿਖ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਧੰਜਾਂ ਸੋ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹੈ ਤਿਸਹੇ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਲਿਆਇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਈਹਾਂ ਹੀ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਰਸਨੀ ਲਵਾਇ ਦੇ ਏਰੇ ਭਾਈ। ਇਹੁ ਸਿਖ ਸਭੀ ਖੁਧਿਆਵੰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਦਇਆ ਕਰ ਕੇ ਇਨਾਂ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਰਸਨੀ ਲਵਾਇ ਦੇ। ਅਰ ਇਹੀ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਰਸਨਾ ਜਾਣ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਕ੍ਯੰ। "ਗਉੜੀ ਮ: ੪। ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਗੁਰ ਸਿਖ ਮੁਖਿ ਪਾਇ। "ਗ: ਵ: ਮ: ੪। ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਅੰਦਰਿ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਵਰਤੈ ਜੋ ਸਿਖਾਂ ਨੋ ਲੋਚੈ ਸੋ ਗੁਰ ਖੁਸੀ ਆਵੈ"। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਐਸਾ ਮਤ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਭੀ ਸੋ ਸਿਖ ਖੜੋਇ ਕਰ ਲਗਾ ਗਿਣਤੀਆਂ ਗਣਨ ਤਾਂ ਮਨ ਮੇ ਇਹੀ ਠੀਕ ਆਈ ਜੋ ਦੇ ਦੇਵੀਏ। ਤਬ ਸੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗ੍ਰਾਮ ਵਾਸੀ ਸਿਖ ਨੇ ਧਰ ਦੀਆ ਸਿਖੋਂ ਆਗੇ। ਤਾਂ ਸੋ ਸਿਖ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਤੇ ਕਰਦ ਭੇਟ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਉਚਾਰਨ ਕਰ ਲਗੇ ਭੋਜਨ ਜੇਵਣ। ਪੁਨਾ ਛਕ ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਲਗੇ ਨਾਮ ਜਪਣ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਫੇਰ ਕਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਲੀਏ ਐਸਾ ਭੋਜਨ ਬਨਾਇ ਲਿਆਊਗਾ ਤਉ ਮੇਰਾ ਮਨ ਖਰਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਨਿਕਟਿ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਤਾਂ ਦਰਸ ਜਾਈਐ। ਐਸਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਜੀ ਸੋ ਤਹਾਂ ਬਡੀ ਸਭਾ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਵਰਨ ਕੇ ਮੰਚ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹੈਂ। ਅਰ ਊਪਰ ਸੇ ਚਾਰ ਚਮਰ ਚਲ ਰਹਾ ਹੈ। ਮਾਨੋ ਹੰਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਰਸ ਕਰ ਪੁਨਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਮੰਦ ਮੰਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਏ ਮੁਸਕਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਤਰਫ ਦੇਖ ਕਰ। ਚੰਦ ਬਦਨ ਕਮਲ ਨੈਨ ਤੇ ਸੀਸ ਪਰ ਕਲਗੀ ਜਿਗਾ ਸੋਭੇ ਹੈ। ਹਾਥ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਤੁਖਬਾਨ ਹੈ। ਜਿਨ ਕੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਰਿਦੇ ਪੰਕਜ ਮੇ ਇਹੁ ਪੰਕਜ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਧਿਯਾਨ ਸਦਾ ਬਾਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕ ਕਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਕੇ ਪਿਛੇ ਬੈਠ ਗਯਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਅਖਲੰਤਰ ਆਤਮਾ ਘਟ ਘਟ ਕੀ ਜਾਨਣ ਹਾਰੇ ਸਿਖ ਕੇ ਮਨ ਕਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੂਰ ਕਰਣ ਲੀਏ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਭਾਈ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਤਿਨਕਾ ਤੀਲਾ ਲਿਯਾਇ ਦੇਵੇ। ਦਦਨ ਪੰਕਤੀ ਤੇ ਛਿਦ੍ਰ ਬੀਚ ਸਾਗ ਪਤ੍ਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਗਯਾ ਹੈ, ਸੋ ਨਿਕਾਸੋ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸੁਭ ਸੇਵਕ ਸਵਰਨ ਕੋ ਤ੍ਰਿਣ ਨਿਕਟ ਕਰ ਕਮਲ ਕੇ ਬੀਚ ਦੇਤਾ ਭਇਆ। ਤਬ ਸੋ ਸਾਗ ਪਤ੍ਰ ਨਿਕਾਸ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਲਾਂਗਰੀ ਤੋ ਆਦਿ ਲੇ ਕਰ ਅਸਚਰਜ ਮਾਨ ਭਏ। ਅਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਗਵਨ ਆਜ ਤੋ ਲੰਗਰ ਬੀਚ ਸਾਗ ਬਨਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਔਰ ਕਿਸੀ ਕਾ ਆਪ ਛਕਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਿਨਾ ਸੋਧ ਸੇ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਭੋਜਨ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਹੇ ਨਾਥ। ਪੁਨਾ ਇਹ ਭੀ ਕਹਿਆ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ: ਹੇ ਸਵਾਮੀ ਜੀ, ਲੰਗਰ ਭੀ ਅਬ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਬੀਚ ਪੰਚਾ ਮਿਤ੍ਰ ਅਰ ਤਸਮਈ ਸਹਤ ਮਿਸਟਾਨ ਘ੍ਰਿਤ ਦੇ ਤੇ ਚਾਵਰ ਔਰ ਨਾਨਾ ਤਰਾਂ ਦੇ ਬਿੰਜਨ ਖਟਰਸ ਦਧੀ

ਸੁਪਾਦੀ ਜਿਸ ਮੈ ਤਿਆਰ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਾਦ ਪਦਮ ਧਾਰਨ ਕਰੀਏ, ਹੇ ਨਾਥ। ਤਾਂ ਸੁਨ
ਕਰ ਸੇਵਕ ਮੁਖੋ ਬਚਨ ਆਪ ਸਵਾਮੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ ਕਹਤ ਭਏ। ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸੂਪਕਾਰ ਜੀ,
ਓਹ ਸਿਖ ਜੋ ਦੇਖਤੇ ਹੋ ਸਭਾ ਕੇ ਪਛੈ ਬੈਠਾ ਹੈ ਥਾਲੀ ਕਟੋਰਾਂ ਲੈ ਕਰ ਅਰ ਮਟਕੀ ਆਸਨ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕ
ਜਿਸ ਕੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਤਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਅਬ ਭਲਾ ਭੋਜਨ ਖੁਵਾਇਆ ਹੈ, ਨਵੀਨ ਬਾਜਰੇ ਕੇ ਰੋਡੇ
ਮਿਸਟਾਨ ਮਖਨ ਸਾਥ ਸਨਿਗਧ ਕਰ ਕੇ ਸਰਿਓ ਕਾਂ ਸਾਗ ਦਧੀ ਪੁਨਾਤਕ ਲੱਸੀ ਸਾਥ, ਨਦੀ ਕਨਾਰੇ
ਇਹੁ ਭੋਜਨ ਅਦਵਾਇ ਕਰ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਦਾਹਨੀ ਭੁਜਾ ਕੀ ਤਰਜਨੀ ਨਾਮ ਅੰਗੁਰੀ ਕਰ ਕੇ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਓਹੁ ਸਿਖ ਦੇਖੋ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਖਾਵਣੇ ਕੀ ਮੇਰੀ
ਇਛਾ ਨਹੀਂ, ਹੇ ਸੂਪਕਾਰ ਜੀ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਸਿਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ, ਅਰ ਕਛਕ ਲੱਜਾ
ਸਹਿਤ, ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਠਾਂਡੇ ਹੋ ਕੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਅਰਜ। ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਝਨ ਹਾ
ਮਾਲਕ ਦੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਾਲੀ। ਮੈ ਲੈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਆਪ ਵਾਸਤੇ ਸੀ। ਪਰ ਲੋੜ ਕਰ
ਅਤੀਤਾ ਤੇਜ਼ਿਆਂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ ਕੇ ਕਹੇ ਨਦੀ ਤਟ ਪਰ ਛਕਾਇ ਦੀਆਂ ਹੈ। ਫੇਰ ਕਿਸੀ ਦਿਨ
ਮੈ ਲੈ ਆਵਾਂਗਾ। ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ, ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ। ਤਬ ਪੂਰਨ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ
ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਓਹ ਭੋਜਨ ਮੈਨੇ ਹੀ ਖਾਇਆ ਹੈ ਨਿਸਰੇ ਕਰ। ਇਥੇ ਨਾਲੋ ਮੈਨੂੰ
ਊਹਾਂ ਬੜੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਹੇ ਭਾਈ; ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯਾ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਜਗਨ ਨਾਥ ਜੀ ਕੇ
ਰੁਪਈਆਂ ਕਾ। ਜੋ ਸੌ ਰੁਪਈਆਂ ਕਿਸੀ ਨੇ ਦੀਆ ਸੀ ਸੁਆਮੀ ਲੀਏ। ਸੋ ਏਕ ਖਜਾਨੇ
ਤੇ ਨੜਿਨਵੇ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਭੁੰਚਾਇ ਦੀਏ। ਤਬ ਤਿਸੇ ਸਵਪਨ ਦੀਆ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਜੋ ਏਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ
ਤੇ ਨੜਿਨਵੇ ਪਹੁਚੇ, ਹਨ। ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ। ਸਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਰ ਬਾਲਿਕ ਕਾਂ। ਜੋ ਸਿਖ ਸੇਵਕ
ਸਰਧਾਲੂ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਛਕਾਵਦਾਂ ਹੈ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਪੁਨਾ ਬਿਹੰਗਮਾ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇਖ ਕਰ
ਬਸਤੂ ਜੋ ਦੇਦਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ। ਸੋ ਪੁਰਸੁ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਦੇਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਸਨਾ ਛਕਦੀ ਹੈ।
ਅਰ ਛਾਦਨ ਪਹਿਰਦਾ ਹਾਂ। ਨਾਂ ਤਰਸੀਸਯ ਮੈ ਤਿਸ ਕਾ ਰਿਣੀ ਹਾਂ। ਜਹਾਂ ਮਹਾਂ ਭੈਦਾਇਕ
ਮਾਰਗ ਹੈ ਉਥੇ ਮੈ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਪੁਨਾ ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਥੀ ਭੀ ਉਸਦੀ
ਰਖਿਆ ਕਰਾਂਗਾ। ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਠਨ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਤਾ ਕਾਲ ਜਾਗ ਕਰ
ਗੁਰ ਦਰੀਆਓ ਮੇਂ ਸਨਾਨ। ਐਸੇ ਨਹਕਿਰਨ, ਲਿਸ ਕਪਟ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਅਭਿਆਗਤ ਸਿਖ ਹੈ ਤਾਤ
ਰਹਤ, ਤਿਨ ਕੋ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ
ਮਨ ਮੁਖ ਦੁਰਾਤਮਾਂ ਉਨ ਕਉ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ, ਤਿਸ ਕੋ
ਮੈ ਕਾਲ ਰੂਪ ਹਾਂ। ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮੈ ਤਿਨ ਕਾ ਵਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੁਨਾ ਜੋਨੀਆਂ ਕੇ
ਸੰਕਟ ਤਿਨ ਕੇ ਕਦੇ ਦੂਰ ਨ ਹੋਵਨਗੇ। ਪੁਨਾ ਕਈ ਪਾਣੀ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਦੇ ਕਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਸਿ
ਨੂੰ ਜੋ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਪਾਪੀ, ਤਿਨ ਕਾ ਕੀਤਾ ਪੁੰਨ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਦਾਣਾ ਪਾਣੀ ਜਾਤੇ
ਹੋਇਆ ਗੁਰੂ ਕਾ ਟਹਲ ਭਲੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਈ ਸਿਖਾਂ ਕੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸਹਤ ਪੁਨਾ ਕਪਟ ਰਹਤ

ਜੋ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਕਰ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕਉ ਪੂਜਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਿਖਾ। ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕਾ ਪੂਜਨ ਸਾਖਿਆਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਹੀ ਪੂਜਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਸਾ ਨ ਕਰੀਏ। ਜੇ ਕਰ ਧਰਤੀ ਮੇ ਦਾਣਾ ਮੇਲਿਆ ਸਹੰਸ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਧਰਤੀ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਪਤਨਾਥ ਅਜਾਨ ਬਾਹੁ, ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਦਾ ਕੀ ਫਲ ਹੈ, ਕਿਧਾ ਅਨੰਤ ਫਲ ਹੈ। ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਘ੍ਰਿਤ, ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਤੀਰਥ, ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਪੂਜਾ, ਦੇਵਤਾਨ ਕੀ ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਅਸਮੇਧ ਜਗ ਅਜਾਮੇਧ ਨਰਮੇਧ ਸਭ ਤਿਸ ਤੋਂ ਵਾਰਨੇ ਕਰ ਡਾਰੀਏ। ਜੋ ਦਾਨ ਗੋਬਿੰਦ ਅਰਪਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਈਹਾਂ ਭੀ ਹਾਜਰ ਪੁਨਾ ਊਹਾ ਭੀ ਹਾਜਿਰ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਭਾਈ ਤੈਂ ਮੈਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਹੋਤਾ ਭਯਾ। ਤੇ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪਰਾ, ਲਗਾ ਰੁਦਨ ਕਰਨ। ਪਰੁ ਅਪਨਾ ਅਵਗੁਣ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ। ਪੁਨਾ ਆਪਨੇ ਮਨ ਨੂੰ ਧਿਕਾਰਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਜੋ ਮੇਰੀ ਬਾਜਰੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੇ ਸਾਗ ਸਰਿਹੋਂ ਦਾ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ, ਤੂੰ ਕੈਸਾ ਮੂਰਖ ਹੈਂ ਜੋ ਇਨੋਂ ਤੇ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਚੁਰਾਇ ਰਖਤਾ ਹੈ ਮੋਹ ਕੀ ਰਟੀ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਭਰਤਾ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕਾ ਚੋਰ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਕਹਤਾ ਹੈ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਹੇ ਦੇਵ। ਜੋ ਆਪ ਹੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋਗੇ ਅਪਨਾ ਹਾਥ ਕਮਲ ਦੇ ਕਰ ਤੌ ਹਮਾਰਾ ਅਵਸ਼ ਭਲਾ ਹੈ। ਅਵਰ ਕੋਈ ਉਪਾਵ ਨਹੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਸਰਨ ਹਾਂ, ਸਰਨ ਹਾਂ, ਸਰਨ ਹਾਂ। ਸੋ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਾਇ ਕਰ, ਨਿਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ, ਨਿਕੇਤ ਜਾਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਨਾਟ ਔਰ ਹੀ ਨਟਿਆ ਗਿਆ, ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲੈ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਇਆ। ਐਸੇ ਹੀ ਅਨੇਕ ਬਾਰ ਗੁਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਆਇਆ ਕਰੇ। ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਸੇਵਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਰੀਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਅਨੇਕਾਂ ਦੀ ਕਲਿਯਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਕਲਿਆਨ ਮੂਰਤੀ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ ਮੈ ਮੂਖ ਚਾਢੀ ਪਰ ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖਿ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰਹਿ। ਸ: ੧ ।

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਗੁਰ ਸਿਖਯਾ ਦੇਨ ਬਰਨਨੰ ਸੈਤੀਸਮੋ ਧਿਯਾਯ। ੩੭ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਰਵਣ ਕਰਣ ਹਾਰਿਓ , ਹੇ ਮਹਾਂ ਮੂਰਤੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਕਥਾ ਕਥਨ ਵਾਰਿਆਂ ਕੋ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਣ ਵਾਰਿਆਂ ਕੋ ਪਰਮ ਸੁਖਦਾ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਅਰ ਯੋਗ ਖੇਮ ਕੇ ਕਰਣ ਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਖੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਰਤਨੋ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਇਹ ਕਥਾ ਪੂਰਨ ਹੈ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੈ ਹਉਮੈ ਰੂਪੀ ਰੋਗ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕਰਣ ਵਾਰੀ ਹੈ। ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਿਖ ਕੀ ਜੜਾਂ ਕੇ ਕਾਟਬੇ ਕੋ ਸਾਰਕੀ ਕੁਹਾੜੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪਰਬਤ ਕੇ ਫੋਰਨ ਕੋ ਬਜਰ ਰੂਪਾ ਹੈ। ਅਰ ਅਰਥ, ਧਰਮ, ਕਾਮ, ਮੋਖ ਕੀ ਪ੍ਰਦਾਤੀ ਹੈ। ਸੁਰ ਸੁਰ ਭੀ ਸਾਮ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਲੋਕ

ਭਵਨ ਗਵਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕੀ ਸਖਾਤੀ ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਏਕ ਕਾਲ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ
ਗੁਰੂ ਸਵਰਨ ਮੰਦਰ ਬਣਾਵਣੇ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਕਰਤ ਭਏ। ਓਹ ਤਾਂ ਸਦਾ ਅਨੀਹ ਮੂਰਤ ਹੈ
ਕ੍ਰਿਆ ਇਛਾ ਰਹਤ। ਤਿਸ ਸਮੇ ਜੋ ਕਰ ਕਾਰਣ ਕੋਊ ਅਵਰ ਹੈ ਤਾਂ ਓਹ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਨ।
ਜੀਵ ਕੋਟੀ ਮੈ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਆ ਜਾਣ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੈਸੇ ਹਾਥੀ ਕੇ ਦਾਂਤ ਦਿਖਾਵਣੇ ਕੇ ਹੋਰ ਹੋਤੇ
ਹੈ ਅਰ ਖਾਵਣੇ ਕੇ ਅਵਰ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਬਾਕ੍ਯੰ। "ਜਾ ਕੀ ਲੀਲਾ ਕੀ ਮਿਤ
ਨਾਹਿ। ਸਗਲ ਦੇਵ ਹਾਰੇ ਅਵਗਾਹਿ"। ਤਬ ਦੇਸਾਂ ਦੇਸਾਂ ਮੈ ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ ਲਿਖੇ ਕਾਂਸੀ ਆਦਿਕਾਂ
ਮੈ ਭੀ ਲਿਖ ਭੇਜੇ। ਹੋਰ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹਣੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੌਤਕੀ ਪੁਰਖ ਕੀ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ
ਜਗਨ ਨਾਥ ਜੀ ਪਰਤੀ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਲਿਖ ਭੇਜਤੇ ਭਏ ਸਿਖ ਕੇ ਹਾਥ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖ ਤੁਰ ਕਰ
ਕ੍ਰਮ ਸੇ ਜਾਇ ਪੁਹਚਿਆ ਤਾਂ ਸਹੀ। ਪਰ ਓਹ ਕਿਸ ਸੇ ਮਾਂਗੇ। ਓਰ ਆਪ ਮੂਰਤ ਰੂਪ ਹੂਏ।
ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਜੀ ਉੜੀਸੇ ਕੇ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਤ ਕੋ ਸਵਪਨਾ ਦੀਆ। ਜੋ ਹੇ ਰਾਜਾ ਮੇਰੇ ਪਰ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੁਕਮ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ੨੦੦ਦੋ ਸਉ ਤੋਲਾ ਸੋਨੇ ਕਾ।
ਸੋ ਮੇਰੀ ਤਰਫੋਂ ਭਰ ਦੇਇ। ਇਕ ਸਿਖ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਈਹਾਂ ਤਿਨ ਤਰਫੋਂ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ
ਕੀ ਭੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੇ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ਮੇਰੀ ਆਗਿਆ ਸੇ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਸੱਤ ਸੱਤ ਕਹ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ
ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਸਤਕ ਪਰ ਧਾਰਤਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਦਿਨ ਹੋਏ ਰਾਜਾ ਨੇ ਢੰਢੋਰਾ ਦਿਵਾਇਆ
ਪੁਰੀ ਮੇ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਤਰਫੋਂ ਕੌਨ ਸਿਖ ਆਇਆ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਲਿਆਇਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਵਾਮੀ
ਪਰ ਸੋ ਸਿਖ ਦ੍ਰਸਨ ਦੇਵੇ ਰਾਜ ਦਰਬਾਰ ਮੇ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖ ਸੁਨ ਕਰ ਸਭਾ ਮੇ ਜਾਇ
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇਹ ਹੁਕਮ ਸਤ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਰਾਜੇ
ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਤੁਮ ਹੀ ਆਇ ਹੋ ਗੁਰੂ ਤਰਫੋਂ ਹੁਕਮ ਦਿਖਾਵੋ। ਤਾਂ ਸਿਖ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ। ਜੋ ਬੀਚ ਇਹ
ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ੨੦੦ਦੋ ਸਉ ਤੋਲੇ ਕੰਚਨ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਜੀ ਸੇ ਲੈ ਲੈਣਾ। ਦੇਖ ਕਰ ਰਾਜਾ
ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਤਰਫੋਂ ਭਰਦੇਤਾ ਭਯਾ ਤੇ ਰਸੀਦ ਲੈ ਲੀਨੀ ਸਿੰਘ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਕੀ ਭੀ ਸੇਵਾ
ਕਰਵਾਈ। ਫੇਰ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕਰ ਭੇਟਾ ਲੈ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਤਰਫ ਹਾਜਰ ਹੋਤਾ ਭਯਾ ਸੋ ਸਿਖ।
ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਭੀ ਸੁਨਾਇਆ ਜੈਸੇ ਹੋਇਆ ਥਾ। ੧ । ਸ੍ਰੀ ਸੇਵ ਸੇਸ ਭੂਖਨ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਜੈ।
ਇਹ ਸ਼ਾਹ ਦੌਲਾ ਜੀ ਗੁਜਰਾਤ ਮੇ ਹੂਏ ਹੈ ਪਰਮ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਾਮਲ ਫਕੀਰ। ਜਿਨ ਕੀ
ਭਾਈ ਗੜੀਏ ਨਾਲ ਭੀ ਹਰਿ ਚਰਚਾ ਭਈ ਹੈ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਤਰਫੋਂ ਚਲੇ
ਸੇ ਕਸਮੀਰ ਕਉ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਕਾਰ ਭੇਟਾ ਲੈਣੇ ਕਉ। ਗੁਜਰਾਤ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮੇ ਸਾਹ ਦੌਲੇ ਕਾ
ਦੀਦਾਰ ਹੂਆ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਉ। ਆਪਸ ਮੇ ਦਰਸ ਪਰਸ ਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਭਈ
ਜਾਤੇ ਦੋਨੋ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁਸਲ ਪੂਛੀ ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਨੇ।
ਤਬ ਭਾਈ ਗੜੀਆ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਕੁਸਲ ਮੂਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਉ ਪਰਮ
ਕੁਸ਼ਲ ਹੈ। ਅਰ ਅਨਿਕ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਕੁਸ਼ਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ। ਉਨ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੋ ਕਉ ਭੀ

Guru Hargobind's disciple Bhai Ghadia / Shah Daula

ਅਬ ਕੁਸਲ ਹੈ। ਭਜਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਤ ਕੀ ਅਡੋਲ ਚਿਤ ਵਿਜੇ ਵਾਸਨਾ ਵਿਵਰਜਤ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਐਸੇ ਭਾਈ ਗੜੀਆ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ ਸ਼ਾਹ ਦੌਲਾ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਬਸਤ੍ਰ ਜੀਰਣ ਦੇਖੇ ਪੁਨਾ ਪਗਤ੍ਰਾਨ ਭੀ ਇਨ ਕੀ ਪੁਰਾਤਨ ਠਿਪ ਠਿਪ ਕਰੇ। ਤਬ ਸਾਹਾ ਦੌਲਾ ਜੀ ਮਨ ਮੈ ਵਿਚਾਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਘਰ ਗਰੀਬੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਾ ਐਸਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਅਰ ਗੁਰੂ ਲੋਏ ਰਿਜ਼ਕ ਲੈਣੇ ਚਲਿਆ ਹੈ। ਜਬ ਤੁਰਣੇ ਲਾਗੇ ਭਾਈ ਜੀ ਤਬ ਸਾਹਾ ਦੌਲਾ ਜੀ ਆਗੇ ਪਹੁੰਚਾਵਣੇ ਕਉ ਸਾਥ ਗਏ। ਅੰਤਰ ਮੁਖੀ ਬਾਰਤਾ ਕਰਤੇ ਹੂਏ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਇਹੁ ਰੀਤੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ। ਤਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਤੇਤੇ ਕਉ ਹਟਾਇ ਕਰ ਸਹਾ ਦੌਲਾ ਜੀ ਦੋ ਮੋਹਰਾਂ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਕਉ ਦੇਣੇ ਲਗੇ ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ, ਸਾਹਾ ਜੀ: ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ, ਤੁਸਾਂ ਜਾਣਾ ਹੈ ਬਿਦੇਸ ਅਰ ਬਿੜਿਆਂ ਕੀ ਤਰਫੋ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਚਰਨ ਦਾਸੀ ਆਦਿਕ ਬਨਵਾਇ ਲੈਣੇ ਜੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਸ਼ਾਹਾ ਜੀ, ਤੁਸਾਂ ਖਲੋਵੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੈ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰ ਲੇਵਾਂ। ਜਬ ਪਿਸ਼ਾਬ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕੀਆ। ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਧਾਰਾ ਪੜੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਭੂਮੀ ਕੁੰਦਨ ਕੀ ਹੋ ਗਈ। ਤਬ ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਜੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ । ਦੇਖ ਕਰ ਤੇ ਕਹਨੇ ਲਾਗੇ: ਜੋ,ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ, ਜਿਸ ਕੀ ਆਗਿਆ ਲਖੀ ਨਹੀ ਜਾਤੀ। ਐਸਾ ਗਰੀਬੀ ਵੇਸ ਹੈ ਪੁਨਾ ਮਾਨੋ ਮੰਗਨ ਕਉ ਚਲੇ ਹੈ। ਬਿਦੇਸ ਗੁਰੂ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ। ਅਰ ਬੀਚ ਕਲਾ ਇਹੁ ਹੈ ਇਸ ਸਿਖ ਦੇ ਜੋ ਪਿਸਾਬ ਕੀ ਧਾਰਾਂ ਸਾਥ ਧਰਾਂ ਸਭ ਕੁੰਦਨ ਸੋਨਾ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ, ਅਹੋ ਆਫਰੀਨ ਬਾਤ ਹੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਾਹ ਜੀ,ਇਹ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਉਪਕਾਰ ਹੈ,ਜੀਵਾਂ ਪਰ। ਜੋ ਕਿਸੀ ਪਰਕਾਰ ਇਨ ਕਾ ਗੁਰੂ ਤਰਫ ਧਿਆਨ ਆਵੇ ਤੇ ਇਨ ਕਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਤਾਤਪਰਜ ਇਹੁ ਹੈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕਾ ਦੀਆ ਭਇਆ। ਜੋ ਕਾਕ ਬਿਸਟਾ ਕਹੀਏ,ਮੂਤ੍ਰ ਵਤ ਕਹੀਐ ਮਾਇਆ। ਐਸੇ ਮਲਨ ਜਾਨ ਕਰ ਗੁਰ ਮੁਖਿ ਤਿਆਗ ਦਿਓ ਕੀਆ ਹੈ, ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਤਬ ਸ਼ਾਹੁ ਦੌਲਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਧੰਨ ਓਹ ਗੁਰੂ ਹੈ ਤੇ ਧੰਨ ਤੁਸੀਂ ਸਿਖ ਹੋ, ਬਡੇ ਕਾਮਲ ਹੋ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਕਦਮ ਬੋਸੀ ਲੇ ਕਰ ਵਿਦਾ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੁਬਿੰਦ ਸਿਹਿਬ ਜੀ ਜਬ ਕਸਮੀਰ ਤਰਫ ਸੇ ਆਏ ਹੈ। ਅਨਿਕ ਜੰਜਾਲੀ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਉਧਾਰ ਕਰ ਕੇ ਗੁਜਰਾਤ ਮੇ। ਤਬ ਸਾਹ ਦੌਲੇ ਜੀ ਮੁਰੀਦਾਂ ਸਹਿਤ ਆਇ ਮਿਲੇ ਹੈ। ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਵ ਸੇ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਕਰਾਈ ਹੈ। ਜਬ ਬਾਜਾਰ ਬੀਚ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਅਨੂਪ ਕਲਗੀ ਜਿਗਾ ਸਹਤ ਚਲੇ ਹੈ। ਤਬ ਊਹਾਂ ਕੇ ਲੋਗ ਅਗਿਆਨੀ ਮਹਾ ਮੂੜੋਂ ਨੇ ਹਾਂਸੀ ਕਰੀ ਹੈ। ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ। ਜੋ ਵਾਹ ਗੁਰੂ ਕਾ ਘੋੜਾ, ਤੇ ਵਾਹ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਜ, ਤੇ ਵਾਹ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਲਗੀ। ਤਾਂ ਸਤਿ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ"ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਕਾਮਿਲ ਫਕੀਰ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਮਸ਼ਖੋਰ"। ਤਅਬ ਤੀਕ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਇਹੁ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਜਗਤ

ਸੋ। ਏਥੇ ਹੀ ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤ੍ਰ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ ਜੋ "ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਮਾਨ, ਪੁਤ੍ਰ ਨੀਸਾਨ, ਦੌਲਤ ਗੁਜਰਾਨ"। ਇਸ ਸਾਖੀ ਕਹਿਣੇ ਦਾ ਤਾਤ ਪ੍ਰਜ ਇਹੁ। ਐਸੇ ਮੇਲ ਭਯਾ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਸਾਥ ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਫਕੀਰ ਕਾ। ਪੁਨਾ ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਕਾ ਏਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਤੇ ਹਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਚਲਣੇ ਕਹੁ। ਜੋ ਐਸੇ ਸਮ੍ਰਥ ਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਹੂਏ ਹੈ। ਏਕ ਸਮੇ ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਕਿਸੀ ਤਰਫ ਜਾਤ੍ਰਾ ਕੋ ਚਲੇ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਰਗ ਬੀਚ ਨਦੀ ਤਾਰੂ ਆਈ। ਊਹਾਂ ਬੇੜੀ ਨਹੀਂ ਅਰ ਏਕ ਕੋਈ ਮਾਰਗ ਕਾ ਮੀਤ ਭੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਾਥ ਲੈ। ਸੀ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਏ, ਤੂੰ ਤੋ ਐਸੇ ਕਹਤਾ ਚਲਾ ਆਉ ਨਦੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਕੈਸੇ। ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਸਾਹ ਦੌਲਾ। ਤੇ ਆਪ ਮੁਖੋਂ ਕਹਤ ਜਾਵੈਂ ਨਦੀ ਬੀਚ। ਯਾ ਮੌਲਾ ਯਾ ਮੌਲਾ। ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਕਹਤੇ ਨਦੀ ਪਰ ਚਲੇ ਜਾਵੇ। ਸੋ ਪੀਛੇ ਸੁਨ ਕਰ ਮਨ ਮੇ ਕਹਤਾ ਹੈ ਦੇਖੋ ਮੇਰੇ ਤੋ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਜਪਾਵਤੇ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਭੀ ਉਸੀ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤਾ ਹੋਂ ਇਨ ਕਾ ਨਾਮ ਮੈ ਕਿਉ ਲੇਵੋਂ ਖੁਦਾਇ ਕੋ ਛੋਡ ਕਰ। ਤਬ ਤਿਸ ਨੇ ਭੀ ਕਹਾ ਮੁਖ ਸੇ। ਯਾ ਮੌਲਾ। ਤਬ ਲਗਾ ਗੋਤੇ ਖਾਵਨ। ਤਬ ਪੀਛੇ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਸਾਂਈ ਦੇ ਬੰਦੇ ਤੈਨੇ ਦੌਲਾ ਹੀ ਦੇਖਾ ਹੈ ਮੌਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਮੌਲਾ ਹੀ ਜਪਤਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਦੌਲਾ ਹੀ ਜਪੋ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੋ ਮੌਲਾ ਨੂੰ ਕੀ ਜਾਣੇ ਜੋ ਮੌਲਾ ਕੀ ਵਸਤ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੌਲਾ ਦੇਖਾਇਆਂ ਹੈ, ਦੇਖੇ ਬਿਨਾ ਜਪਨਾ ਤੋਤੇ ਕਾ ਕਾਮੁ ਹੈ। ਦੇਖ ਕਰ ਜਪਨਾ ਮੁਕਤ ਪੁਰਸੋਂ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ ਜਾਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਭੀ ਬਚਨ ਹੈ। "ਜਉ ਦੇਖਾ ਤਉ ਗਾਵਾਂ। ਤਉ ਜਨ ਧੀਰਜ ਪਾਵਾਂ"। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸ਼ਾਹ ਦੌਲਾ ਜਪ ਕਰ ਪਾਰ ਭਯਾ ਨਦੀ ਸੇ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਪੁਨਾ ਮਰੀਦ ਭਯਾ ਉਸੇ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਸੰਗਤ ਹੋਲੇ ਕੇ ਪੀਛੇ ਆਇਆ ਕਰੇ। ਉਸ ਮਾਰਗ ਮੇ ਗੁਰ ਦਸਮੇਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੀ ਤਰਫੋਂ। ਤਿਨ ਸੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਰੂਪ ਪੂਛਨਾ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਰੂਪ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੋ ਸਿਖ ਬਾਹਰਲਾ ਸਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਵਰਨਨ ਕਰੇ ਐਸੇ ਕਲਗੀ ਅਰ ਜਿਗਾ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ ਬਾਜਪਰ ਅਰੂਢ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਮੇ ਬਾਜ ਹੈ, ਐਸੇ ਕੇ ਬਰਨਨ ਕਰੇ। ਸੋ ਅਰਧ ਪ੍ਰਬੁਧ, ਕਿਆ ਆਧਾ ਸਿਖ, ਸਮਝਨਾ। ਜੋ ਕਹੇ ਗੁਰੂ ਸਰਬਗਯ ਹੈ। ਸਰਬਾਤਮਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਮਝਨਾ ਜੋ ਇਹ ਪੂਰਨ ਮਤ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਗਰਤਾਮਲ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਸਿਖ ਬੈਰਾਗੀ ਦੇਖੇਂ, ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਕੋਈ ਨੇਮੀ ਦੇਖੇ। ਕੋਈ ਨਾਮ ਦੇ ਜਪਨ ਵਾਰੇ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤਾ ਹੈ। ਧੰਨ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਧੰਨ ਇਹੁ ਸਿਖ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਰ ਕੇ ਮੋਹ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋਉ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਹ ਦੌਲਾ ਜੀ ਐਸੇ ਸਾਥ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਏ ਹੈਂ। ਸੋ ਭੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਗੁਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਤਰਫ ਕਿਤਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਤੋਲੇ ਸੋਨਾ ਭੇਜਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਸਾਥ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਉਲਾਹਮਾ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ।

"ਜੇ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਹੁਕਮ ਆਪਨੇ ਨਾ ਲਿਖਿਆ, ਕਿਧੋ ਆਪ ਕਾ ਸਿਖ ਮੈ ਨਾ ਥਾ, ਕਿਆ"। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਕ ਸੁਨ ਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਏਕ ਭਾਵਨ ਭਗਤ ਜੋ ਭਏ ਹੈ। ਗਿਰੋਟ ਗਾਊ ਮੇ ਤਿਨ ਕੀ ਤਰਫ ਭੀ ਹੁਕਮ-ਨਾਵਾਂ ਲਿਖ ਭੇਜਤੇ ਭਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਮਿਤ। ਜੋ ਸਿਖ ਲੈ ਗਯਾ ਹੁਕਮ ਤਿਸ ਕਾ ਆਦਰ ਕਰਤ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਭੋਜਨ ਪਾਵੋ। ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਭਗਤ ਜੀ, ਸੋਨਾ ਲੈ ਕੇ ਭੋਜਨ ਪਾਵਨੇ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਕਾ। ਐਸੇ ਸਿਖ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨ ਕਰ, ਭਗਤ ਭਾਵਨ ਜੀ, ਜੋ ਸੇਵਕ ਲੋਕ ਥੇ, ਤਿਨ ਕੋ ਪੂਛੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਗਤੋ, ਗੁਰੂ ਕਾ ਹੁਕਮ ਲਿਖਿਆ ਆਇਆ ਹੈ ਹਮਾਰੀ ਤਰਫ। ਤੁਮਾਰੀ ਕਿਆ ਮਰਜੀ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਕੋਊ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਤੋ ਨਹੀਂ 'ਆਪ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਪਾਸਕ ਹੋ। ਤੁਮ ਨੇ ਸੋਨਾ ਕਾਹੇ ਤੇ ਭੇਜਨਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਵਨ ਭਗਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਆਜ ਤੋ ਮੇਰੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹੈ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮੈਨੂੰ। ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਖਬਰ ਨਾਹੀ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਅਜ ਹੀ ਉਹ ਦਫਤਰ ਨਜਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਰ ਸਰਬੋਤ ਭਗਤਾਂ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਪਦਮਾ ਵਤੀ ਸਹਿਤ, ਸ੍ਰੀ ਧੰਨਾ ਜੀ, ਸਧਨਾ ਆਦਿ ਜਿਸ ਪਰ ਲਿਖੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਮੈ ਅਜ ਆਪਨਾ ਨਾਮ ਭੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਆਜ ਮੈਨੂੰ ਨਜਰੀ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਰਬਾਤਮਾ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਾ ਫਲ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਾ ਫਲ ਅਜ ਹੀ ਮੈ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤੇ ਜਿਤਨੀ ਮਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਹੈ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੈ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਹੈ ਸੋਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਨੇ ਕਿਸ਼ ਬਾਤ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਅਪਨਾ ਕਾਰਜ ਉਹੁ ਆਪ ਭਗਵਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ । ਤੁਸੀਂ ਜਾਵੋ ਸੁਖ ਸਾਥ ਘਰ ਬੈਠੋ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਚਲੇ ਗਏ, ਘਰਾਂ ਨੂੰ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਭਾਵਨ ਜੀ, ਘਰ ਭੀਤਰ ਪਰਵੇਸ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਬੰਸੀ ਧਰ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਚਰਨੀ ਘੁੰਘਰੂ ਬਾਂਧ ਕਰ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਆਗੇ ਕਰਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਉਸਤੱਤੀ ਕੇ ਪਦ ਬਨਾਏ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਗਾਇਨ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਨਰਸੀਵਤ। ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਡੋਰ ਸਾਥ ਬਾਧੇ ਹੋਏ ਭਗਵਾਨ ਚਲੇ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਬਾਲਕ ਕੀ ਡੋਰ ਸਾਥ ਬਾਂਧਾ ਹੂਆ ਪਤੰਗ ਸੋ ਚਲਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ਡੋਰੀ ਵਾਲੇ ਕੇ ਹਾਥਮੇ, ਤੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਚਲੇ ਆਏ। ਇਸ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਭਗਤ ਹਰਿ ਬਿਰਦ ਆਪ ਬਣਾਇਆ। ਜਹਿ ਜਹਿ ਸੰਤ ਆਰਾਧਹਿ ਤਿਹਿ ਤਿਹਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ"। ਤਥਾ ਸਾਖਿਯਾਤ ਹੋ ਕਰ ਸੋਨਾ ਪੂਰਨ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਗਤ ਜੀ, ਸਿਖ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ, ਕੰਚਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਮਿਤ ਦੇ ਕਰ ਵਿਦਾ ਕਰਤੇ ਭਏ , ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ। ਇਹੁ ਤੋ ਭਗਤ ਜੀ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰੀ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਉਤੋਵਤ। ਜੋ ਏਕ ਸਿਖ ਕਹਿਆ ਸੀ ਜੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਭਗਤ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ

Sakhi. Shah Jeevla end

ਕਬੀਰ ਆਦੀ। ਤੈਸੇ ਅਬ ਭੀ ਕੋਊ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਬਰਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਏਕ ਕਿਆ ਅਨੇਕ। ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਜੀ ਮੈ ਗੁਰੂ ਪੂਰੇ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ"। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਸਿਖ ਕਹਿਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮ੍ਰਥ, ਜੋ ਏਕ ਤੋ ਮੁਝੇ ਭੀ ਦਿਖਾਵੋ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ: ਹੇ ਭਾਈ, ਜੀ, ਐਸੇ ਤਿਸ ਕੋ ਦਿਖਾਇ ਕਰ ਖੁਸ਼ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਆ। ਜਾਂ ਤੇ ਉਹ ਜਗਤ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਰੂਪ ਤੇ ਪਾਰ ਸੇ ਜਿਸ ਕਾ ਤਰਨਾ ਮਹਾ ਕਠਨ ਤੇ ਭੀ ਕਠਨ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸੁਖੇਨ ਤਰ ਗਏ। ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਭੀ ਏਕ ਤਿਨ ਕਾ ਸੰਤਨ ਪਾਸ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕਾ ਦੀਆ ਭਇਆ, ਅਬ ਤੀਕ ਤਿਸ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ: ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੌਤਕੀ ਹੈ। ੩। ਪੁਨਾ ਸਾਖੀ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੁਭਾਵਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਵਿਚਰਤੇ ਹੈ ਭੂਮੀ ਪਰ। ਤਬ ਏਕ ਮਕੋੜਾ ਸ੍ਰੀ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਆਵਤਾ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਾਨੋ ਸੁਬਾਸ ਲੀਆ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ, ਭਮਰ ਵਤ। ਪੁਨਾ ਦੂਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਤਬ ਭੀ ਚਰਨ ਸਰੋਜ ਹੀ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਆਵਤਾ ਹੈ, ਅਨ ਆਸਰੋ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਤਬ ਸਿੰਘ ਨਿਕਟ ਵਾਸੀ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਦੇਵ, ਇਹੁ ਜੋ ਕੀਟ ਹੈ ਜੋ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਆਵਤਾ ਹੈ, ਆਪ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮਨ ਕੀ ਓਰ, ਸੋ ਇਸ ਮੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹੁ ਸੰਸਾ ਦੂਰ ਕਰੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸੰਸੇ ਰੂਪੀ ਤਿਮਰ ਕੇ ਹਰਤਾ ਭਾਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਬਚਨ ਰੂਪੀ ਕਿਰਣੋ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤਾ ਹੋ। ਤਬ ਸਰਬਗ੍ਯ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਸੁਆਮੀ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਸਜਲ ਮੇਘ ਮਧੁਰ ਧੁਨੀ ਕਰ ਬੋਲੇ। ਤਥਾ ਕਹਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸਿਖ ਰੂਪ ਸਿਖਿਆ ਸੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਸੋਈ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਗੁਰੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਿਖੋ ਕੇ ਸਮੂਹ, ਇਹੁ ਜੋ ਮਕੋੜਾ ਹੈ ਸੋ ਕੇਤੀ ਬਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਹੋ ਹੋ ਕਰ ਪੁਨਾ ਇਹੁ ਦਰਿਦ੍ਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਬ ਇਹੁ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਫੇਰ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਸੁਖੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਅਰ ਨੇਤ ਐਸੇ ਹੀ ਚਲੀ ਆਵਤੀ ਹੈ, ਆਦਿ ਦੇਵ ਕੀ। ਜਬ ਤੀਕ ਸੁਭ ਦ੍ਰਿਸਟ ਬਨੇ ਰਹਤੇ ਹੈ ਜੀਵ ਕੇ, ਤਬ ਤੀਕ ਭੋਗ ਭੀ ਇਸ ਕੇ ਪਾਸ ਬਨੇ ਰਹਤੇ ਹੈ। ਜਬ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕਰਮ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਤਬ ਭੋਗ ਭੀ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਹੋ ਜਾਤ ਹੈ। ਤਬ ਜੀਵ ਖਰਾ ਸੰਤ ਪਤ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਕਿ ਦੁਖੀ ਜੋ ਵਾਰਾਂ ਕੇ ਵਾਦਣੇ ਸੇ ਅਭਾਵ ਹੈ ਦੁਖ, ਤਿਸ ਦੁਖ ਕਰ ਦੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ, ਘਟੀ ਜੰਤ੍ਰ ਵਤ ਪੜਾ ਫਿਰਤਾ ਹੈ। ਜਨਮ ਮਰਣ ਤੇ ਅਰਧ ਉਰਧ ਮੇ ਜੈਸੇ ਡੋਲ ਡੋਰੀ ਸਾਥ ਬਾਂਧਾ ਕਬੀ ਅਰਧ ਕਬੀ ਉਰਧ ਕੋਟ ਜੂਨੋ ਫਿਰਤ ਭੀ ਸੁਖ ਕਉ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਭੋਗਾ ਇਛਾ ਜੋ ਇਸ ਕੀ ਬਨੀ ਰਹਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਇਛਨਾ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਦੇ ਅਰਪੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ, ਕਿਸੀ ਪਰ ਭੀ। ਜਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਬਨਤਾ ਹੈ, ਤਬ ਹੀ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਅਨ ਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਜੈਸੇ ਪਾਰਸ ਕਉ ਪਰਸ ਕਰ ਲੋਹਾ ਕਿਰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਗੋਹਾ ਤੋ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਕਬੀ ਕਹੀ ਕੰਚਨ। ਤੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਿਨਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦੂਰ

ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਹੀਏ, ਰਾਹੁ ਕਹੀਏ, ਇਸ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਇ ਬਿਨਾ ਸਰਬ ਸੋਖੋਂ ਕਾ ਸਮੂਹ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹੋ ਕੈਸੇ ਹੋਵੈ। ਤਿਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਬਿਨਾ ਜਨਮ ਅਰ ਮਰਣ ਕੇ ਖੇਦ ਕੈਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੈ। ਅਰ ਇਹੁ ਜੀਵ ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਕੈਸੇ ਹੋਵੈ। ਤਬੀ ਹੋਵੈ ਜਬ ਗੁਰ ਕਰਣਾ ਕਰਿ ਨਾਮ ਕਾ ਰੰਗ ਹੋਵੈ। ਤਥਾ ਗੁਰ ਬਾਕ੍ਯੰ। "ਨਾਮ ਰੰਗ ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੋਇ। ਵਡ ਭਾਗੀ ਕਿਸੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇ" ਜੋ ਨਾਮ ਕਾ ਰੰਗ ਹੋਏ ਤੋ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦੂਰ ਹੋਵੈ। ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਜੀਵ ਹੋ ਰਹੈ। ਨਹੀਂ ਤੋ ਦੇਵਤਾ ਇੰਦ੍ਰ ਆਦੀ ਭੋਗਉ ਕੋ ਭੋਗਤੇ ਭੋਗਤੇ ਜਬ ਠਕੁਰਾਈ ਤੇਤ ਛੀਨ ਲੇਤੇ ਹੈਂ, ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕੋ ਕੇ ਜਾਇ ਅਧੀਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਰ। ਜੋ ਹੈ ਬਿਧਾਤਾ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਜੀ ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਮਹਿ ਅਸਾਡੇ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋਵੀਏ। ਤਾਤਪਰਯ ਯਹਿ ਜੋ ਭੀ ਮੂਢ ਜੀਵ ਹੈਂ ਜੋ ਅਵਿਦਕ ਅਸੱਤ ਪਦ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸਤਿ ਪਦ ਜੋ ਹੈ ਤ੍ਰਿਕਾਲਾ ਬਾਧ ਹੈ ਸ਼ਚਦਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਤਿਸ ਕੀ ਇਛਾ ਪੁਨਾ ਭੀ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ਅਰ ਮੋਹ ਆਦਿਕੋ ਕਰ ਵਿਆਕਲ ਹੈ ਮਨ ਜਿਨ ਕੇ ਅਹੋ ਮਹਾ ਦੁਤਰ ਮਾਇਆ ਹੈ, ਭਗਵਾਨ ਕੀ। ਭਾਵੇ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਹੋਵੈ ਤੌਂ ਭੀ ਗੁਰੂ ਸਰਣ ਬਿਨਾ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਪੁਨਾ ਪਸ਼ੁ ਜੋਨੀਹੁ ਕੀਟ ਆਦ ਅਵਸਥਾ ਕਉ ਪਾਵਤ ਹੈ, ਬਾਰੰਬਾਰ। ਜਿਨ ਪਰ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਐਸ਼ੇ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈਂ, ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਅਭਿਮਾਨ ਕੇ ਤਿਆਗੀ, ਤਿਨਾ ਨੇ ਨਾਮ ਰੰਗਣ ਮੇ ਮਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਿਆਂ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਿਉ। ਤਥਾ ਗੁਰ ਬਾਕ੍ਯੰ। "ਗੁਰ ਰੰਗੇ ਮੇ ਭਏ ਨਿਹਾਲ"। ਨਿਹਾਲ ਕਿਆ ਦੁਖੋਂ ਤੇ ਰਹਤ, ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਮੁਕਤ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਸਿਖ ਐਸੇ ਦੇਖ ਸੁਣ ਕਰ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਚਰਣੀ ਪਰੇ ਤੇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ, ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ, ਬਿਰਦਾਨੀ ਕੇ ਧਾਰਨ ਵਾਰੇ ਜੀ, ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਜੀ, ਸਰਨ ਆਇਆ ਦੁਖੀਆਂ ਕਉ ਪਰਮ ਸਰਪ ਸਿੰਧ ਮਹਿ ਮਗਨ ਕਰਨ ਸੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੀ ਕਹੋ ਜੀ। ਐਸੇ ਦਾਸੋ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੂਰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ, ਇਸ ਦੇਹੀ ਕਉ ਤੂੰ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਜਾਇ ਅਪਨੇ ਦਿਵ ਭੋਗ ਕਉ ਭੋਗ ਕਰ ਪੁੱਨਾ ਮਾਨੁਖ ਤਨ ਪਾਇ ਕੇ ਰਾਜ ਰਿਖਿਓ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਜਨਮ ਧਾਰ ਕਰਤੇ ਸੰਤ ਸਵਜਨ ਸਾਤਮਾਂ ਸੇਵਨ ਯੋਗ, ਸੇਵਕ ਅਰ ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮ੍ਰਣ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਾਰਗ ਪਾਇ ਕਰ, ਐਸੇ ਤੇਰੀ ਸਦਗਤੀ ਹੋਵੈਗੀ। ਤਬ ਦੇਹ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦਿਵਰੂਪ ਹੋਕੇ ਦੇਵ ਲੋਕ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸਾ ਈਸਵਰਜ ਭੋਗ ਕੇ ਪੁਨਾ ਮਨੁਖਾ ਤਨ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਭਯਾ, ਸੰਤ ਸੇਵ ਕਰ ਨਾਮ ਜਪ ਕਰ, ਸੋ ਮੁਕਤ ਹੂਆ। ਐਸੇ ਕਾਰਨ ਰਹਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੂਰਤੀ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਤੂੰ ਸਿਮਰਨ ਕਰ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ। ਜਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਭੀ ਸਦਗਤੀ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਚੌਰਾਸੀ ਕੇ ਖੇਦ ਤੇ ਛੁਟੇ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਮਕੌਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਅਠਤੀਸਮੋ ਅਧਿਆਇ। ੩੮। ਗ੍ਰੰਥਾ ਕਾਰ ਕਥਨੰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਐਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਰੂਪੀ ਕਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਸੁਨ ਕਰ ਸੁਭ ਸ੍ਰੋਤਾ ਜੋ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈਂ, ਸੋਤ੍ਰਗਲ, ਕਰ ਜੋਰ ਕੇ

ਬੇਨਤੀ ਪੂਰਬਕ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਮਹਾ ਮਤੇ, ਹੇ ਰਿਖੀ ਜੀ, ਹੇ ਪ੍ਰਭਮੀ ਏਕ ਸੰਸਾ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਦੂਰ ਕਰੋ ਜੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਜੋ ਆਪ ਕਾ ਬੈਰਾਗੀ ਭੇਸ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸਾਡੀ ਸਰਧਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਪਰ ਸੋ ਕਹੋ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਜੀ। ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੋ ਮੈਂ ਆਦ ਹੀ ਤੇ ਕਰਨਾ ਥਾ। ਸੋ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਆ। ਅਬ ਦਯਾ ਕਰ ਉਤਰ ਦੇਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚ। ਹੇ ਸੰਤ ਸਜਨੋ, ਹੇ ਮੁਕਟ ਮਣੀ, ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੁਸੀ ਧੰਨ ਹੋ ਪੁਨਾ ਭੀ ਧਨ ਹੋ , ਜਾਂਤੇ ਗੁਰ ਸਿਮਰਤੀ ਕਰਾਵਤੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਤੁਮਾਰਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਨਿਸਚੇ ਕਰ। ਯਦਪ ਆਪ ਸਰਬਗ ਹੋ ਤੌ ਭੀ ਸਿਖਿਆਰਥ ਪੂਛਤੇ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਬਡਿਆਂ ਕੀ ਏਹੋ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਸਰਬ ਥਾਂਵ ਗਰੀਬੀ ਅਰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਕਿਸੀ ਕੋ ਨ ਜਨਾਵਣਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਧੰਨ ਹੋ। ਅਬ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਣੋ। ਜਬ ਮੈ ਨੇ ਭੇਖ ਬੈਰਾਗੀ ਕਾ ਲੀਆ ਤਬ ਚਿਤ ਕੋ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨ ਆਈ। ਜਬ ਚਿਤ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾ ਦੂਰ ਹੋਈ ਤਬ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਪਿਆਰਾ ਨਾ ਲਗੇ, ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਿਨਾ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਭਰਤਾ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹੀਦੀ ਹੈ, ਸੋ ਅਨੰਦ ਤੇ ਸੁਭ ਸੰਤਾਨ ਲਈਏ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਨਿਪੁੰਸਕ ਕੋਈ ਤ੍ਰਿਆ ਖਸਮ ਕਰ ਬੈਠੀ ਤਬ ਭੋਗਾਨੰਦ ਤੇ ਕੁਲ ਤਾਰਕ ਸੁਖ ਪ੍ਰਦਾਤੀ ਸੁਭ ਸੰਤਾਨ ਤਿਸ ਤੇ ਸੋ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਬੈਠਤੀ ਹੈ। ਭਰਤਾ ਕਉ ਕਾਪੁਰਖ ਸਮਝ ਕਰ। ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਿਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਤ ਹੈ ਤੇ ਭਰਤਾ ਗੁਰੂ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਗੁਰੂ ਭਜਨਾ ਨੰਦੀ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪ ਭੀ ਮੁਕਤ ਤੇ ਜੋ ਤਿਸ ਕੀ ਸਰਣ ਆਵੇਗਾ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਮੁਕਤ ਕਰੇਗਾ। ਸੋ ਕਿਯਾ, ਜੋ ਸਿਖ ਕੀ ਭਗਵੰਤ ਸਾਥ ਅਭੇਦਤਾ ਕਰਾਇ ਦੇਨੀ ਤੇ ਗਿਯਾਨ ਰੂਪੀ ਪੁਤ੍ਰ ਤਿਸ ਕਰ ਜਨਮ ਮਰਨਾਦੀ ਦੁਖ ਭੁਖ ਦਾਲਿਦ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣੇ ਤੇ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕੀ ਮੇ ਜੈਕਾਰ ਹੋਣਾ, ਜਨਮ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਕਰ। ਨਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਦੋਨੋ ਨੇ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਨਮਾਂ ਕਉ। ਜੇ ਕਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੰਢ ਹੋਵੇ ਤਉ ਭੀ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀ। ਤਾਤ ਪਰਜ ਏਹ ਸਿਖ ਹੋਇਆ ਖੋਟਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਨੇ ਪਥਰ ਨੂੰ ਕੀ ਸਨਿਗਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਬੀਚ ਰਹਤਾ ਹੈ, ਗੁਰੋਂ ਪ੍ਰੀਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਭੀ ਪੂਰਨ, ਤੇ ਸਿਖ ਭੀ ਤਨ,ਮਨ,ਧੰਨ ਦੇ ਨਿਬੜੇ ਤੋਂ ਕਾਰਜ ਪੂਰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਖ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਮਿਲੇ । ਤਬ ਇਹੁ ਪ੍ਰਤੱਗਯਾ ਧਾਰ ਕਰ ਮੈ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਗਵਨ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਭੁਲਾਏ ਕਰ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਸਜੀ ਭੁਜਾ ਪਕੜੇਗਾ। ਤਿਸ ਦੁਆਰਿਓ ਮੇਰਾ ਕਲਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਬ ਅਨੇਕ ਹੀ ਤੀਰਥ ਕੁਰੂ ਖੇਤ੍ਰ ਆਦੀ ਤੇ ਸਾਤ ਪੁਰੀਆਂ। ਮਾਇਆ ਪੁਰੀ (੧) ਮਥੁਰਾ ਪੁਰੀ (੨) ਆਵੰਤਕਾ ਪੁਰੀ (੩) ਦੁਆਰਕਾ ਪੁਰੀ (੪) ਕਾਸ਼ੀ ਪੁਰੀ (੫) ਕਾਂਤੀ ਪੁਰੀ (੬) ਕਾਂਚੀ ਪੁਰੀ (੭)। ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕਰ ਜੋ ਚਾਰ ਧਾਮ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਪਰਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਨਾਥ ਜੀ (੧) ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਥ ਜੀ (੨) ਸ੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਜੀ ਸੁਆਮੀ (੩) ਸ੍ਰੀ ਬਦਰੀ ਪਤਿ ਧਾਮ ਜੀ ਬਦ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ (੪)

ਇਤਿਆਦਿਕ ਆਧਾਨ ਸੁਭ ਪਵਿਤ੍ਰ ਦੇਵਤਾ ਕੇ ਮੈ ਸਭ ਨਿਰਿਆ। ਪਰ ਮੁਕਤ ਪੂਰਨ ਕਾਮਨਾ ਰਹਤ ਮਾਇਆ ਤੇ ਅਤੀਤ ਮੈ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖਾ। ਬਡੇ ਬਡੇ ਸਿੱਧ ਦੇਖੇ, ਸਕਤੀ ਵਾਲੇ। ਜੇ ਕਰ ਕਹੀਏ ਤੀਰਥ ਧਾਮਾ ਕੇ ਪਰਸੇ ਕਾ ਕਿਆ ਫਲ। ਸਭੀ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ, ਹੈਂ, ਹੇ ਸਾਧ ਜੀ। ਇਹ ਜੋ ਮੇਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੋ ਤੀਰਥ ਅਰ ਧਾਮਾ ਕੇ ਪਰਸੇ ਕਾ ਫਲ ਹੀ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਮੇਰੀ ਨੇਤ ਹੈ ਤਹਾਂ ਮੇਰਾ ਕਲਿਆਨ ਹੈ। ਅਨ ਥਾ ਕੈਸਾ ਹੋਵੇ। ਤਬ ਮੈ ਫਿਰਤਾ ਫਿਰਤਾ ਚਿਤ ਕਰ ਪਰਮ ਨਿਰਾਸ ਹੂਆ। ਪੁਨਾ ਹਰਿ ਦੁਆਰ ਜੀ ਕਾ ਸਨਾਨ [illegible]। ਤਹਾਂ ਤੇ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਆਇਆ ਤਬ ਅਨੰਦ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੂਆ ਸੋ ਕੈਸੇ ਨਿਕਟ ਨਗਰ ਕੇ ਜਬ ਮੈਂ ਆਇਆ ਤਬ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈਂ. ਅਬ ਈਹਾਂ। ਤਬ ਦਰਸਨ ਕਉ ਚਿਤ ਲਲਚਾਇਆ। ਆਗੇ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਪਹਾੜੀਆਂ ਸਾਥ. ਜੁਧ ਕਰਨ ਚੜੇ ਸੇ ਅਨੇਕ ਤਰਾਇ ਕੀ ਸੈਨਾ ਸਾਥ ਜੰਗ ਕਾ ਸਮਾਨ, ਸਸਤ੍ਰ, ਬਸਤ੍ਰ ਆਦੀ। ਤਬ ਆਵਤੇ ਦੇਖ ਕੇ ਏਕ ਪੁਰਸ ਸੇ ਮੈ ਪੂਛਾ, ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹੁ ਕੌਨ ਹੈਂ ਜਿਸ ਕੇ ਸੀਸ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਅਰ ਚਮਰ ਢੂਰ ਰਹਾ ਹੈ। ਤਬ ਤਿਸ ਕਹਾ ਇਹ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਹਰੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੁਨ ਕੇ ਤੇ ਦੇਖ ਕਰ ਮਨ ਮੈ ਗਿਲਾਨ ਕਰੀ। ਜੋ ਇਹੁ ਭੀ ਤਾਂ ਇਕ ਰਾਜਾ ਹੂਆ ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕਾ ਕਿਆ ਫਲ ਹੈ। ਅਰ ਇਨਹੁ ਮੇਰਾ ਕਲਿਆਨ ਕੈਸੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤਬ ਕੋਊ ਪੂਰਬਲਾ ਸੁਭ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਹੂਆ ਮਨ ਮੈ ਇਹੁ ਆਈ ਜੋ ਇਕ ਬੇਰ ਦਰਸਨ ਤੋ ਕਰ ਲਈਏ। ਤਬ ਆਇ ਨਿਕਟ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ। ਫੇਰ ਪੂਰਬਲਿਆਂ ਭਾਗਾਂ ਨੇ ਨਿਕਟ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ ਆਂਦਾ। ਮੇਰਾ ਉਤਮ ਭਾਗ ਓਹੀ ਜੋ ਨਾਰਾਇਣ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ। ਜੋ ਸਰਬ ਕੀ ਮਨਸਾ ਪੂਰਨ ਹਾਰਾ ਹੈ, ਸੋ ਮੇਰੀ ਬਾਂਛਾ ਭੀ ਪੂਰਨ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਿਸੀ ਪਰ ਮੈ ਵਾਰਨੇ ਵਾਰਨੇ ਜਾਤਾ ਹੈਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਤੀਰਥਾਂ ਕੇ ਸਨਾਨ ਕਾ ਫਲ, ਸਰਬ ਧਾਮਾ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕਾ ਫਲ, ਸਰਬ ਕਰਮੋ ਧਰਮੋ ਕਾ ਫਲ, ਮੈਨੇ ਏਹੋ ਮਾਂਗਾ ਸੀ ਹਰੀ ਤੇ। ਜੋ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ, ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਜੀ, ਹੇ ਪਰਮ ਦੇਵ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਗੁਰ ਪੂਰਾ ਮਿਲੇ ਜੈਸੇ ਆਪ ਹੋ ਤਥਾ ਓਹੁ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਦੁਆਰੇ ਤੇਰਾ ਦਰਸਨ ਮੁਝੈ ਹੋਵੈ, ਹੇ ਭਗਵੰਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਮੇਰੀ ਚਿਤਵਨੀ ਸਮਝ ਕਰ ਚੇਤਨ ਪੁਰਖ ਜੀ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਮੁਝੈ ਦਰਸਨ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜਬ ਮੈਨੂੰ ਆਵਤਾ ਦੇਖਿਆ ਤਬ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। "ਆਓ ਹੇ ਬੇਰਾਗੀ, ਜੋ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਆਇਆਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਭੁਜਾ ਪਕੜਾਇ ਦੇਆ। ਤਾਂ [illegible] ਨੇ ਭੁਜਾ ਪਕੜਾਈਏ ਬਚਨ ਪੂਰਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ਕਰ ਡੰਡਵਤ ਉਰਵੀ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਰੋਮਾਂਚ ਖੜੇ ਹੋ ਆਏ ਪੁਨਾ ਉਸਤਤੀ ਕਰੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ। ਭਾਈ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚੁ। ਹੇ ਭਗਤ ਬਛਲ ਸੁਆਮੀ, ਆਪ ਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਮੈ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਰ ਗਊ ਗਰੀਬ ਕੀ ਦਿਜ ਰਿਖੀ ਸੁਰ ਅਤੀਤ ਕੀ ਰਖਿਆ ਤੁਮਹੀ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਹੇ

ਭਵਖੰਡਨ । ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੂਵ ਜੀ ਕਾ ਪਰਮ ਆਦਰ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਬਹੁੜੋ ਬਾਲ ਖਿਲਾ ਕਾ ਆਪ ਹੀ ਉਧਾਰ ਕਰਾ ਹੈ। ਗੋਖਰ ਮੇ ਜੋ ਬੂਡਤੇ ਥੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਕ੍ਰੋਪ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਦਿਕ ਜੋ ਜੋ ਤੈਨੇ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਹੈਂ। ਸਭ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਭੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ, ... ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਸਿੰਧ ਸੇ। ਜੈਸਾ ਇਹ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਦੁਖ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਕੇ ਤਾਰਨੇ ਕੋ ਤੁਸੀਂ ਮਲਾਹ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਕਹਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਗਏ। ਅਰ ਮੋਨ ਭਏ ਕਥਨ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸੁਧ ਆਈ। ਤਬ ਮੁਖ ਸੇ ਐਸਾ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ।

"ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦਸਿੰਘ, ਪੁ... ...ਲਾ ਭਯਾ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ... ਗੁਰੂ ਬੇੜੀ, ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਜਹਾਜ। ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਤਾਰਣੇ ਸੋ ਪੁਲ"। ਪੁਨਾ ਕਥਾ ਕਰਨ ਲਗੇ। ਹੇ ਭਾਈ, ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਫੇਰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਜੋ ਇਸ ਕੇ ਕਾਂਧੇ ਪਰ ਰਾਮ ਜੰਗਾ ਧਰਾਇ ਦੇਵੋ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਬ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕਾਂਧੇ ਪਰ ਰਾਮ ਜੰਗਾ ਧਰਿਆ। ਰਖਣ ਸਾਥਹੀ ਮੈਨੂੰ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਕੀ ਹਸਤਾਮਲ ਖਬਰ ਪਏ ਗਈ। ਜੋ ਕ੍ਰਿਯਾ ਜੋ ਵਾਚੂ ਰੂਪ ਸੀ ਸੋ ਸਭੀ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੂਏ ਤੇ ਧਉਲਵਤ ਜਾਨੀ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸਾ। ਲੇਖ ਕਰ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕਰੀ ਮੈ ਪਰਮ ਸਾਂਤਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਾ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਮੈਨੂੰ ਸਾਥ ਲੈ ਕੇ ਜੁਧ ਜੀਤ ਕਰ ਪਹਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕਰ ਭਜਾਇ ਦੀਆ। ਅਰ ਰਣਜੀਤ ਨਗਾਰਾ ਬਜਵਾਇ ਕਰ ਫਤੇ ਕਾ, ਮੰਗਲ ਚਾਰ ਸਹਤ ਘਰ ਆਵਤੇ ਭਏ, ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ। ਜਿਨ ਕੇ ਦੇਖਿਆਂ ਸਰਬ ਮੰਗਲ ਕਲਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਮੈ ਪਾਸ ਹੀ ਰਹਤਾ ਭਯਾ। ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਕੋ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਗੁਰ ਮੂਰਤ ਕਉ ਤੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਸੁ ਮੈਂ ਪਾਸ ਹੀ ਰਹਤਾ ਭਯਾ। ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਕੋ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਗੁਰ ਮੂਰਤ ਕਉ ਤੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਸੁਣ ਮੈ ਤਾਂ ਪਰਮਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਰਹਿਆ, ਅਠੇ ਪਹਿਰ। ਪੁਨਾ ਮੈਨੂੰ ਪਾਰਸ ਦੇਸ ਕੀ ਆਗਿਆ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਮੈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਅਗੇ ਜੋ ਰਜਾਇ ਆਪ ਕੀ ਸੋ ਸਭ ਕੇ ਸੀਸ ਪਰ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਕਾ ਅਸਾਡਾ ਦਰਸਨ ਗੁਰੂ ਨੀਰ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਰਤਖ ਪੁਨਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ ਜੋ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ ਤੌ ਮੈ ਭੀ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਹੋਵੈਂ, ਹੇ ਦੇਵ। ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਇਹੁ ਤੋ ਅਸਾਡੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਹੇ ਭਾਈ। ਇਹੁ ਭੇਖ ਭੀ ਤਾਂ ਅਸਾਡਾ ਹੈ, ਅਸਾਂ ਹੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰਿ ਬਨਾਏ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਐਸੇ ਹੀ ਰਹੋ। ਨੇਠ ਕਰ ਕੇ ਜਪ, ਜਾਪ ਜੀ ਜਪੋ। ਐਸਾ ਕੋਈ ਤੋਬ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਇ ਹੋਇ ਸੋ ਹੋਇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਕਾ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿਛੋੜਦੇ ਹਾਂ, ਸਰੀਰ ਕਰ। ਜੋ ਨੇਤ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਤੁਸਾਡੇ ਦੁਆਰਉ ਜੀਆਂ ਕੇ ਕਲਿਆਨ ਦੀ ਰਚੀ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਸੀ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਤਿਨ ਕਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇ। ਪੁਨਾ ਅੰਨ ਉਦਕ ਭੀ ਤੁਸਾਡਾ ਤਿਸ ਤਰਫ਼ ਹੈ। ਜਬ ਮੈ ਹੁਕਮ ਪਾਇ ਕਰ ਇਸ ਤਰਫ਼ ਆਵਤਾ ਭਯਾ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਮੇਰੇ ਮਿਲਣੇ ਕੀ ਜੋ ਭਈ ਸੋ ਮੈ ਕਹ ਦੀਨੀ ਹੈ।

ਆਪ ਕੇ ਪ੍ਰਸਨ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਇ ਰਣ ਲੀਲਾ ਕਰ ਕੇ, ਸੰਤ ਦੋਖੀਆ ਕਉ ਮਾਰ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਜੀ ਰਣ ਜੀਤ ਅਰ ਰਣ ਛੋਰਆ ਜੀ ਅਨੰਤ ਜਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ। ਐਸੇ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਗੁਦਾਵਰੀ ਜੀ ਕੇ ਕੰਠੇ ਦਖਣ ਤਰਫ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਬੈਠੇ, ਜੋ ਸਤਿ ਜੁਗ ਕਾ ਅਪਨਾ ਅਸਥਾਨ ਸੀ ਪੁਨਾ ਰਾਖਸਾਂ ਨੇ ਦਬਾਇ ਲੀਆ ਸੀ। ਕਬ, ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ, ਸ੍ਰੀ ਹੇਮ ਕੁੰਠ ਸਾਹਿਬ ਪਰਬਤ ਮੈ ਜਾਏ ਕਰ ਤਪਸਿਆ ਕਰੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਾ ਦਰਸਨ ਭੀ ਪਾਇਆ। ਦਵੈਤੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਇ ਗਏ। ਪੁਨਾ ਪੀਛੇ ਸੋ ਆਸਰਮ ਰੀਤਾਂ ਦੇਖ ਕਰ ਧਮਨ ਲੋਕ ਅਪਨਾ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਪੂਰਬ ਆਸ੍ਰਮ ਸਮਝ ਕਰ ਨੀਸਾਨੀ ਆਪ ਦੇ ਕਰ ਚੌਕੀ ਪਾਦਕਾ ਮਾਲਾ ਝੋਲੀ ਚਮਟਾ ਆਦੀ ਸੋ ਧਮਟ ਹਟ ਪਤਾਂ ਲੈ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ। ਤਬ ਅਸਥਾਨ ਤਿਆਗ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਗੁਹਾਂ ਆਗੇ ਝੂਠੇ ਜੋ ਭਏ। ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਸੱਤ ਅਗੇ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਇਸਥਿਤੀ ਕਉ ਪਾਵਤਾ, ਪੁਨਾ ਭਾਨੂੰ ਆਗੇ ਤਿਮਰ। ਤਥਾ ਸੋ ਲਜਾਇਮਾਨ ਹੋ ਕਰ ਤਿਆਗ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਇਸ ਰੀਤ ਰਾਖਸਾਂ ਤੇ ਛੀਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਆਪ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਜਗਤ ਜੀਵ ਤਾਰਨੇ ਕਾਰਨੇ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਨ ਨਗਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਉਨਤਾਲੀਸਮੋ ਧਿਆਯਾ। ੩੯ । ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਹਜੂਰ ਬੜਾ ਦੀਵਾਨ , ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਗਤੀ ਹੈ। ਅਰ ਦੇਸਾਂ ਦੇਸਾਂ ਕੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਜ਼ਰਾਣੇ ਆਦੀ ਆਵਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਅਨੰਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਆਂ ਅਕੋਰਾਂ ਅਰਪਨ ਕਰਤੇਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਆਗੇ। ਪੁਨਾਂ ਨਿਕਟ ਜਾਸ ਸਿੰਘ ਆਵਤਾ ਹੈ ਸਭਾ ਮੇ ਤਿਸ ਸਮੇ ਜੋ ਹਜੂਰ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੋਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸੋ ਕਾਜ, ਸੋ ਸਿਖ ਕਰਤਾ ਹੈਂ,ਸਤਿ ਭਾਵਨਾ ਸਹਿਤ। ਜਾਂ ਤੇ ਸਰਬ ਸੁਖਾਂ ਕੀ ਖਾਨ ਪੁਨਾ ਅਪਨਾ ਭੀ ਸਾਈਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਯਾ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਹੁ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਸਿੰਘ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਔਰ ਅਨੰਤ ਸੰਤ ਸਾਧ, ਲਖਮੀ, ਰਾਜ, ਪਰਜਾ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਜੀ ਕੇ ਆਸ੍ਰਿਤ। ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਅਰ ਸੀਤਲਤਾ ਚੰਦਰੀ ਕੇ ਆਸਰੇ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਧੁਪ ਆਸਰੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਰਬ ਸੁਖ ਮੁਕਤੀ ਭੁਗਤੀ ਆਦ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੈ। ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਲਾਂਗਰੀ ਲੰਗਰ ਕਰ ਕਰ ਅਰਥੀਓਂ ਪੰਗਤੋਂ ਲਗਾਇ ਕਰ ਤਿਨੋ ਆਗੇ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸਹਿਤ ਛਤੀਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੋਜਨ ਪਰੋਸ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਮੈਂ ਜਬ ਸਿੰਘ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ ਤੌ ਬੈਠੇ ਅਨਥਾ ਨਹੀਂ ਬੈਠਤਾ। ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਖੜਾ ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸਭਾਮੇ ਬੈਠੇ ਹੈ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣ ਪਰ ਬੈਠਾ ਹੋਵੈ ਦੇਵ ਸਭਾ ਮੈਂ। ਸੀਸ ਪਰ ਚਮਰ ਚਾਰੂ ਚਲ ਰਹਾ ਹੈ। ਤੇ ਛਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਸੋ ਜੁਗਲ ਸਿਖ ਆਇ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ , ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਕਾ ਜਏਕਾਰਾ ਬੁਲਾਏ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ ਸੁਆਮੀ ਆਗੇ ਠਾਂਡੇ ਹੋ ਰਹੇ। ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਆਗੇ ਅੰਗਦ ਹਨੂਮਾਨ ਹੀ ਮਾਨੋ। ਤਬ ਸੋ ਹਾਥ

ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹੁ, ਸਰਬ ਸਕਤੀ ਮਾਨ ਜੀ, ਅਸਾਡੇ ਕਹੇ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਜੋ ਕਿਛ ਕਰਣੇ ਜੋਗ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿਥਾ ਅਣਮੰਗਿਆ ਦਾਨ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਕੋ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੋ। ਜੋ ਹੁਕਮ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਇਹੁ ਜੰਤ ਕਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰਕਾਰ ਆਗੇ। ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਸੋ ਨਿਸੰਕ ਕਹ ਦੇਉ, ਮਤ ਭੈ ਕਰੋ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰਿਓ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ: ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ, ਯਮਨ ਦੇਸ ਪਸਚਮ ਮੇਂ ਯਮਨ ਲੋਕਾਂ ਕਾ ਬਹੁਤ ਜੋਰ ਹੈ। ਤੇ ਹੋਰ ਮਾਨੁ ਤਾਂ ਸਭ ਹਿੰਦੂ ਸਾਥ ਹੈ, ਤਿਨ ਕਾ। ਤਿਸ ਪਰ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਸਿੰਘ ਜਾਣ ਕਰ। ਆਗੇ ਜੋ ਹੁਕਮ ਸੋ ਅਸਾਡੇ ਸੀਤ ਪਰ, ਹੇ ਅਜਾਨ ਬਾਹੁ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸੁਆਮੀ ਉਚਰਤ ਭਏ ਤੁਸਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸਰਬ ਸਮਰਥ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ; ਤੁਸੀਂ ਨਿਸੰਕ ਜਾਵੋ ਸਭ ਤੁਮਾਰੀ ਪਰਜਾ ਹੈ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਪਗ ਬੰਧਨ, ਜੋ ਅਘ ਕੰਦਨ ਹੈ, ਸੋ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਖਾਲਸੇ ਕਉ ਸਭੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਬੋਲ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਪਸਚਮ ਭਵਨ ਕੋ ਗਵਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਗੁਰ ਆਸ੍ਰਮ ਤੇ ਐਸੇ ਨਿਕਸੇ ਜੈਸੇ ਖੀਰ ਸਿੰਧ ਸੇ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਪਾਨ ਹੇਤ ਖੀਰ ਕੀ ਨਦੀ ਨਿਕਸੇ ਤਥਾ ਸੋ ਗੁਰੂ ਗੁਨ ਪਾਵਤੇ। ਐਸੇ ਹੀ ਅਨੇਕ ਸਿਖਿਆ ਲੀਏ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਕਈ ਤਰਫ ਭੇਜੇ ਹੈਂ ਸਿੰਘ। ਸੋ ਉਨ ਕੀ ਕਥਾ ਕੌਨ ਕਹੇ; ਜੋ [illegible] ਸਿਖ ਪ੍ਰਥਮ ਭੇਜੇ ਹੈਂ ਸੋ ਦੋ ਨਗਰਾਂ ਕੀ ਕਥਾ ਜੋ ਮੈ ਬਡਿਆਂ ਸੇ ਸੁਨੀ ਗੁਨੀ ਹੈ, ਸੋ ਕਹਤਾ ਹੋਂ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਰਾਵਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਚਲਤੇ ਚਲਤੇ ਸਾਹੀਵਾਲ ਨਗਰ ਬੀਚ ਜਾਇ ਪਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਮਾਨੋ ਗਿਆਨ ਵੈਰਾਗ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਸੋ ਚਲੇ ਹੈਂ, ਹਰਿ ਇਛਾ ਸੇ। ਤਬ ਏਕ ਨਿਰਗਮ ਅਸਥਾਨ ਦੇਖਾ। ਤਹਾਂ ਗੋਹੇ ਕੀ ਮਲੀ ਕਾ ਢੇਰ ਲਗ ਰਹਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਨੂੰ ਸਫਾ ਕਰ ਕੇ ਆਸਨ ਤਹਾਂ ਵਿਛਾਇ ਕਰ ਪੋਥੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥੀ ਪੜਨ ਲਗ ਗਏ। ਤੇ ਬਾਹਰੂ ਦਾਤਨ ਲਿਆਇ ਕਰ ਰਖ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਕਲਸ ਭੀ ਤਹਾਂ ਭਰ ਕਰ ਧਰ ਦੀਆ। ਜਲ ਅਰਥੀਉ। ਕੋ ਜਲ ਦੇਨਾ ਤੇ ਦਾਤਨ ਦੇਵਹਿ ਪੁਨਾ ਪੋਥੀ ਸੁਨਾਵਹਿ ਤੇ ਮਿਠਾ ਬੋਲਹਿ ਅਰ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਹਿ ਤੇ [illegible] ਸਿਖ ਸਾਥ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਅਨੇਕ ਲੋਗ ਭੀ ਆਵਨੇ ਲਗੇ, ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਕਰ। ਤਬ ਸਾਹੀਵਾਲ ਕਾ ਬਲੋਚ ਸਰਦਾਰ ਥਾ ਕਿਸੀ ਤਰਫ ਜੁਧ ਕਉ ਚਲਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਮੇ ਆਇ ਨਿਕਸਿਆ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਪੜਤਿਆਂ ਸੁਣਤਿਆਂ ਕਉ ਸਲਾਮ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਮਹਰਬਾਨਗੀ ਕਰਨੀ ਜੋ ਮੇਰੀ ਜੀਤ ਹੋਵੈ ਸਰੀਕਾਂ ਭਾਈਆਂ ਸੇ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਗੁਰ ਸਿਖ: ਜਾਹਿ ਤੇਰੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਜੀਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਬ ਸੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀਤ ਕਰ ਪੁਨਾ ਉਸੀ ਮਾਰਗ ਮੇ ਆਇ ਨਿਕਸਿਆ। ਤਾਂ ਦੇਖ ਕਰ ਤੇ ਬਾਜ ਤੇ ਉਤਰ ਕਰ ਨਿਕਟਿ ਆਇ ਕਰ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕੇ ਸਲਾਮ ਕੀਆ। ਪੁਨਾ ਬੈਠ ਕਰ ਸਰਧਾ ਸੇ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਜੋ ਮੇਹਰਬਾਨ ਜੀ, ਆਪ ਕੋਈ ਜਗਾ [illegible] ਜੀ। ਮੈਥੋਂ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਹਵੇਲੀ ਲੈ ਤੁਸੀਂ, ਉਹਾਂ ਚਲ ਨਿਵਾਸ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕਹਿਆ ਜੋ ਹੇ ਨਗ ਪਤ ਕੋਠਾ ਹੈ ਪਰ ਪਰਨਾਲਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਕੋ। ਸੋ ਕੋਠਾ ਗਿਰ ਪਰਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਜਿਸ ਕੋ ਪਰਨਾਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਬਚਾ ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਪਰਨਾਲੇ ਵਤ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਹੈ

Bhai Mohkam Singh
Bhai Hari Singh

ਜਾਂ ਤੇ ਨਗਰ ਰੂਪੀ ਕੋਠੇ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਕੋ ਪਰਨਾਲਾ ਹੈ। ਸੋ ਨਰਪਤ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ।
ਹੇ ਮੇਹਰਬਾਨ ਜੀ, ਜੋ ਹਵੇਲੀ ਮਕਾਨ ਬੀਚ ਨਗਰ ਕੇ ਆਪ ਪਸੰਦ ਕਰੋ ਸੋਈ ਲੇਵੇ ਜੀ,ਤੇ ਆਪ
ਧਰਮ ਸਾਲ ਬਨਵਾਵੋ। ਤਾਂ ਗੁਰ ਸਿਖ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਏਹੀਚੰਗਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਕੇ
ਨਾਮ ਜਪਣੇ ਕਰ। ਤਬ ਨਰੇਸ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਜੋ ਆਪ ਦੀ ਰਜਾਇ, ਸੋ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ। ਤਾਂ ਉਹੀ
ਸੁਥਾਨ ਧਰਮਸਾਲ ਬਣਤੀ ਭਈ, ਖਾਲਸੇ ਕੀ ਸਰਬਤੀ, ਪੰਚਾਇਤੀ। ਆਗੇ ਕੋਊ ਨ ਥੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੋਊ
ਹੋਤੀ ਭਈ। ਤਿਨਾ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਅਬ ਤਕ ਜਹਾਂ ਰੀਤੀ ਹੈ ਸਬਦ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਕਾ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਕਰ ਹੋਤਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਸਬਦ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਬਹੁਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਹੋਤੀ ਭਈ।
ਤਿਨਾ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਭਾਵ ਕਰ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀ ਅਬ ਤਕ ਜਹਾਂ ਰੀਤੀ ਹੈ। ਸਦਾਸਤਾ ਦੇਵੀਏ
ਜਿਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ। ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਕਾ ਨਿਰੰਤਰ ਗਾਇਨ
ਹੋਣਾ ਇਤਿਆਦਿਕ ਰੀਤੋ ਸੋ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਹੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ
ਪੀਛੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ ਧਨਮੁਖ ਦਰਬਾਰੀ ਸੋ ਨਾਮ ਕੇ
ਪ੍ਰਤਾਪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੇ ਹਾਥ ਕੀ ਨੀਵ ਧਰੀ ਭਈ ਤਿਸ ਥਾਂ ਮੇ ਅਬ ਤੀਕ ਅਧਿਕ ਜੋ
ਅਧਿਕ ਖਾਲਸੇ ਕੀ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਪੂਰੇ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ।
"ਅਚਰਜ ਨੀਵ ਧਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਨਿਤ ਨਿਤ ਚੜੈ ਸਵਾਈ"। ਸਿੰਘ ਕਾਰੇ ਵਾਹੁ।
ਇਹ ਪ੍ਰਿਸੰਗ ਪ੍ਰੋਢ ਜਨੋ ਕੇ ਮੁਖ ਵਾਕ ਸੁਨ ਕਰ ਮੈਨੇ ਲਿਖਾ ਹੈ ਸੁਤੇ, ਇਹ ਦਾਸ ਨੇ ਕਲਪਣਾ ਨਹੀਂ
ਕਰੀ। ਜੇ ਕਰ ਔਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਸੁਨਾ ਹੋਵੇ ਔਰ ਪ੍ਰੋਢ ਜਨੋ ਗੁਰ ਮੁਖੋ ਸਿਖੋ ਤੇ, ਤੌ ਭੀ ਵਾਹ ਵਾਹ,
ਪ੍ਰਵਾਨ ਮੇਰੇ ,ਸੀਸ ਪਰ। ਸਾਖੀ। ਤਬ ਸੋਈ ਸਿਖ ਜੁਗਲ ਗੁਰ ਭਾਈ ਮੁਹਕਮ ਸਿੰਘ
ਤੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਕਾਬਲ ਸੇ ਭੀ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਤਬ ਏਕ ਨਗਰ ਸੇ ਕੋਸ ਭਰ ਦੂਰ ਜਲਾਸੇ
ਹੈਸੀ, ਤਹਾਂ ਜੈਸਨਾਨ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਠ ਕਰ ਪੁਨਾ ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਹੂਏ
ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧੀ ਤਿਨਕੀ ਜੁੜੀ ਹੈ ਤੇਲ ਧਾਰਾਵਤ, ਮਨ ਬੁਧ ਚਿਤ ਹੰਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਸਹਤ
ਅਪਨੇ ਸੁਭਾ ਤੋਂ ਰਹਤ ਹੂਏ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਤਬ ਦੋ ਬਾਮਨ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈਂ
ਹਾਥੋਂ ਮੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਰਵਾਰ ਹੈ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਹਿੰਦ ਵਿਰੋਧੀ, ਪੁਨਾ ਸਿੰਘ, ਸੋ ਰਾਖਸ ਕੋਪਵੰਤ
ਹੋਤੇ ਭਏ, ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ। ਸਰਪ ਤੇ ਰਾਖਸ ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਦੋਖੀ ਇਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਕੋਪ ਕਾ ਕੌਨ
ਕਹੀਐ। ਸੁਤੇ ਇਨ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਹੀ ਹੈ ਮਾਰਣਾ, ਜਾਰਣਾ। ਤਬ ਦੋਵੇ ਖੰਡੇ ਖਿਚ ਕਰ
ਉਜੇ ਹਾਥ ਮਾਰਨ ਲੀਏ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਹਾਥ ਉਪਰ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜਬ, ਤਬ ਦੋਨੋ ਕੇ ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਖੁਸਕ
ਕਾਸਟਵਤ ਹੋ ਕੇ ਖੜੇ ਕੇ ਖੜੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ। ਸੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਇਹੁ ਉਪਮਾ ਆਈ ਹੈ
ਕਰੋਂ ਮੇ ਜੋ ਤਰਵਾਰਾਂ ਉਚੀ ਪੜੀ ਪਰਕਾਸੇ ਹੈ ਮਾਨੋ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਜਸ ਕੀ ਧੁਜਾ
ਅਕਾਸ ਮੇ ਜੁਗਨ ਪਰਕਾਸਮਾਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਭਗਵਤੀ ਕੀ ਰਸਨਾ ਰਾਖਸੋਂ ਕੇ ਹਾਥੋ ਸੇ
ਨਿਕਸ ਕਰ ਚਲੀ ਹੈ ਅਕਾਸ ਮਾਰਗ ਦੁਆਰਿਓ, ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕਉ। ਸੋ ਮਤਿ ਮੰਦ ਮੂਢ ਅਭਾਗ

ਭਾਈ ਮੁਹਕਮ ਸਿੰਘ
ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰ ਸਿੰਘ

ਦੇਖੀ ਅਪਨਾ ਕੀਤਾ ਪਾਇ ਕਰ ਲਗੇ ਪ੍ਰਸਤਾਤਾਪ ਕਰਨੇ। ਲਗੇ ਮੁਖ ਸੇ ਘਿਘਾਵਣ ਸਿਖਾਂ ਕੋ ਕਹੇ ਰਹੇ ਪਰ ਤਿਨ ਕੀ ਸਮਾਧੀ ਹੀ ਨ ਖੁਲੀ। ਤਬ ਮੈਂਨੀਰ ਅਪਨੀ ਨੀਰਤਾ ਸਹਤ ਨਗਰ ਕੋ ਦੌੜ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਨਗਰਵਾਸੀ ਲੋਕ ਮਹਾਜਨ ਔਰ ਪੁਨਾ ਰਾਜਾ ਭੀ ਤਿਨ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨ ਕਰ ਕੁਰਾਲੀਊ ਜੀ ਸਭ ਨਗਰੀ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਭੀ ਮਿਲ ਕਰ ਭੇਟਾ ਲੇ ਕਰ ਤਿਨਾ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਕੀ ਸਰਨੀ ਆਇ ਪਏ। ਦਰਸਨ ਕਰ ਸਭੀ ਪ੍ਰਸਨਮਾਨ ਹੂਏ। ਤਿਨਾਂ ਨੀਰਾਂ ਕੂ ਲਗੇ ਫਿਟ ਫਿਟ ਕਰਨੇ। ਜੋ ਐਸੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਅਉਲੀਆਇ ਤਿਨਾ ਕੂ ਤਰਵਾਰਾਂ ਖਿਚ ਲੀਆਂ, ਲਖ ਲਾਣਤ ਹੈ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ। ਫੇਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੇਟਾ ਧਰ ਕਰ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਗਰ ਮੇ ਐਂਚਰਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਪਨੇ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਬੇਨਤੀ ਗੁਰ ਸਿਖੋਂ ਆਗੇ। ਅਜੇ ਉਨ ਕੀ ਸਮਾਧ ਹੀ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਐ ਮਿਹਰਬਾਨ ਜੀ, ਐ ਖਤਾ ਕੇ ਬਖਸਿੰਦ ਜੀ, ਐ ਅਉਲੀਆਉ ਜੀ, ਐ ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਜਾਤ ਜੀ, ਇਨਾਂ ਪਾਪੀਉ ਪਰ ਮਿਹਰਬਾਨਗੀ ਕਰੀਏ ਜੀ। ਇਨ ਕੋ ਬਖਸੋ ਅਰ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਦੀਦਾਰ ਦੇਹੋ, ਅਪੁਨੀ ਜਾਮਾ ਖੋਲਕਰ। ਕੈਸੀਆ ਰਾਮਾ ਹੈ ਜੋ ਆਬਹੁਯਾਤ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਿਆ ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਖੇ ਹੋ ਮਿਹਰਬਾਨਗੀ ਕਰ ਤਿਸਕੇ ਮਨ ਤਨ ਕੀ ਦੁਰੁਸਤੀ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਖੇਂ ਖੋਲੋ ਜੀ। ਤਬ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨਾਮ ਲੈ ਕਰ ਗੁਰਸਿਖ ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲਤੇ ਭਏ ਮਾਨੋ ਕਮਲ ਮੁੰਦੇ ਹੂਏ ਖਿੜੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਰਾਜਾ, ਜੋ ਕਰ ਤੈਨੇ ਅਪਨਾ ਰਾਜ ਰਖਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਕੋ, ਸੰਤ ਕੋ, ਸਾਧ ਕੋ, ਫਕੀਰ ਕੋ, ਗਰੀਬੋਂ ਕੋ, ਦੁਖਾਵੇ ਨਹੀ। ਭਾਂਵੇ ਕੋਊ ਕਿਥੇ ਹੋਵੇ। ਨਗਰ ਮੇ ਵਾ ਡਗਰਮੇ। ਇਹ ਜਲਤਲਾਕ ਲਿਖ ਦੇਹੁ ਅਪਨੀ ਹਥੀ ਜੇ ਕਰ ਤੇ ਤਾਂ ਇਹੁ ਬਖਸ਼ੇ ਜਾਤੇ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਹੀਂ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਅਪਨੀ ਹਥੀ ਲਿਖਿਆ ਭੀ ਤੇ ਨਗਰ ਵਾਸੀਓ ਸੇ ਲਿਖਵਾਇਆ ਭੀ। ਤਬ ਦੋਨੋ ਕੇ ਹਾਥ ਉਘਰਤੇ ਭਏ, ਜੈਸੇ ਸੇ ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਏ; ਪੁਨਾਂ ਸੋ ਦੋਨੋ ਰਾਖਸ਼ ਭਾਵ ਤਿਆਗ ਕਰ ਗੁਰਸਿਖੋਂ ਕੇ ਮਰੀਦ ਹੂਏ। ਭਲਾ ਉਪਦੇਸ ਲੀਆ ਕਦਮਾਂ ਪਰ ਸੀਸ ਤਿਨਾ ਰਾਖਾ। ਤਬ ਦੇਖ ਕਰ ਰਾਜਾ ਗੁਰ ਸਿਖੋਂ ਕਾ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਸਚਰਜ ਮਨ ਭਯਾ, ਅਤਿ ਸੇ ਕਰ। ਤਾਂ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੀ, ਨਗਰ ਚਲੀਏ ਜੀ। ਤਾਂ ਗੁਰੁਸਿਖ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਧਰਮਸਾਲ ਬਨੇ ਤੋ ਹਮ ਚਲੈਂ, ਇਵੇ ਕੈਸੇ ਚਲੈਂ। ਬਨ ਮੇ ਹੀ ਰਹੈਂਗੇ। ਤਬ ਤਤ ਕਾਲ ਹੀ ਰਾਜਾ ਨੇ ਧਰਮਸਾਲ ਬਨਵਾਈ। ਜੈਸੇ ਗੁਰਸਿਖੋ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਤਥਾ ਸੋ ਮਾਸ ਅੰਦਰ ਹੀ ਤਹਾਂ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇ ਬਡੇ ਉਤਸਵ ਸਹਿਤ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਨੰਤ ਲੋਗ ਲਗਾਈ ਸਿਖ ਹੂਏ, ਰਾਜਾ ਭੀ ਮੁਰੀਦ ਹੂਆ। ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਹੋਤਾ ਰਹੇ, ਭਜਨਾਨੰਦ; ਅਨੇਕਾਂ ਕੋ ਬਾਣੀ, ਮੰਤ੍ਰ, ਸ੍ਰੀ ਜਪਜੀ ਆਦਿ ਕੰਠ ਕਰਵਾਵਤੇ ਭਏ, ਤੇ ਗੁਰਸਿਖ। ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿਖਾਵਤੇ ਭਏ। ਅੰਨ ਕਰ, ਬਸਤ੍ਰ ਕਰ, ਜਲ ਕਰ, ਅਸਥਾਨ ਕਰ, ਮਾਰਗ ਕੇ ਚਲਨੇ ਵਾਰੇ ਤਹ ਆਇ ਸੁਖ ਵਾਪਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਿਸੀ ਕੋ ਦੁਖਾਵਤਾ। ਸਭੀ ਸੇਵਾ ਅਰ ਬੰਦਨਾ ਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਨਗਰਵਾਸੀ ਸਿਖੋਂ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਅਸਥਾਨ ਭੀ ਕਿਸੀ ਸੁਭ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਉ ਸਉਂਪ ਦੀਆ।

40/41

ਆਪ ਦਪਾਰਥਾਂ ਤੇ ਨਿਰਲੇਖ ਹੈਂ, ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਇਸੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ। "ਮਮਤਾ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹੇ ਉਦਾਸ। ਪ੍ਰਣਵਤ ਨਾਨਕ ਹਮ ਤਾ ਕੇ ਦਾਸ"। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਨੰਤ ਆਸਥਾਨੋ ਪਰ ਗੁਰਸਿਖੀ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਕਰ ਆਪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਭਵਨ ਗਵਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਇ ਦਰਸਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਪੁਰੀ ਮੈ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਹੁਕਮ ਪਾਇ ਕਰ ਤਬ ਕੇ ਅਬ ਬੈਠਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਭਗਤ ਬਛਲ ਬੋਲਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖੋ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਾਂ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿਉਂ। ਸੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੋ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸੁਖ ਹੈ ਸੋ ਸਭੋ ਤੇਰੇ ਧਿਆਨ ਮੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਹੈ, ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਮੂਰਤੀ। ਸ: । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਗੁਰ ਸਿਖਨ ਸਿਖੀ ਦ੍ਰਿੜਾਇਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਰਨਨੰ ਚਾਲੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। ੪੦।

ਏਕ ਸਮੇ ਥੈਲੀ ਰੁਪਈਆਂ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਏਕ ਸਿਖ ਕੇ ਹਾਥ ਦੇਤੇ ਭਏ ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ, ਕਿਸੀ ਬਡੇ ਗਰੀਬ ਕੋ ਦੇ ਆਓ, ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਅਰਥੀ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਸੋ ਲੇ ਕਰ ਨਗਰ ਨਦੇੜ ਬੀਚ ਜਾਇ ਤਹਾ ਪਹੁਚਾ, ਜਹਾਂ ਬਹੁਤੇਰੇ ਹਾਟੋ ਕੇ ਸਮਦਾਇ ਹੈਂ। ਤਬ ਏਕ ਬਾਜਰ ਸੇ ਕੋਈਰਲਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਕਾ ਨਾਮ ਪੁਕਾਰਤਾ। ਜੋ ਮੈ ਅੰਧਲੇ ਆਜਿਤ ਮਸਕੀਨ ਕੋ ਕੇਤੇ ਦਿਨ ਭੁਖਿਆਂ ਭਏ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਭਾਇ ਭਗਵੰਤ ਅਰਥ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਤਾਈਂ ਦਾਨ ਦੇਵੇ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਵਾ ਰੁਪਈਆਂ ਪੈਸੇ ਆਦਿ। ਜੋ ਤਿਸ ਕਰ ਮੈਂ ਅਪਨਾ ਅਰਥ ਸਿਧ ਕਰ ਲੈਵੇਂਗਾ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖ ਸੁਨ ਕਰ ਮਨ ਮੈ ਇਹੀ ਠੀਕ ਆਈ ਜੋ ਇਹੀ ਬਡਾ ਅਰਥੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਰਥ ਕਾ ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਕਾ ਭੀ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸੀ ਜੋ ਇਹੁ ਅਰਪ ਕਿਆ ਧਨ ਬਡੇ ਅਰਥੀ ਕੋ ਦੇਨਾ ਤਾਂ ਤੇ ਚੰਗਾ ਮੇਲ ਬਨਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਧਨ ਕੀ ਥੈਲੀ ਤਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਦੇ ਕਰ, ਚੁਪ ਚੁਪ, ਸੋ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਆਇ ਬੈਠਾ, ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਯਾ ਅਰਥੀ ਕੇ ਲਖਣ ਲਖਾਇ ਕਰ। ਜੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ, ਆਪ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੋ ਬਡੇ ਅਰਥੀ ਕੇ ਹਾਥ ਦੀਨੀ ਹੈ, ਸੋ ਥੈਲੀ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਘਟ ਘਟ ਮੇ ਪਟ ਪਟ ਕੇ ਜਾਨਣ ਹਾਰੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ, ਓਹੁ ਤਾਂ ਲੋੜ ਵੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋ ਤਾਂ ਮਸਕਰਾ ਸੀ ਪਰ ਅਭੀ ਜਾਵਹੁ ਤਿਸ ਕੇ ਪੀਛੇ ਪੀਛੇ ਜੋ ਉਹ ਕਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਦਾਓ ਸੇ ਛੀਨ ਲੇ ਆਓ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖ ਤਿਸ ਕੇ ਪੀਛੇ ਪੀਛੇ ਦੌੜ ਕਰ ਜਬ ਜਾਤਾ ਭਯਾ, ਪੁਨਾ ਭੀ ਸੋ ਮਾਂਗਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਮਾਂਗਤਾ ਮਾਂਗਤਾ ਅਪਨੀ ਕੁਟੀਆ ਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਜਬ ਕੀਤਾ ਤਿਸ, ਤਬ ਸਿਖ ਸਾਥ ਹੀ ਮਲਕਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਸੋ ਧਰਤੀ ਖਨ ਕਰ ਜਹਾਂ ਆਗੇ ਧਨ ਧਰਾ ਥਾ ਤਿਸ ਕੋ ਨਿਕਾਸਾ, ਮਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕਰ। ਅਰ ਸੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਥੈਲੀ ਭੀ ਧਰ ਦੀਨੀ ਤਰਾਪਨ ਪਾਸ। ਤਬ ਝਟ ਦੇ ਕਰ ਲੇ ਕਰ ਅਪਨੀ ਥੈਲੀ ਸੂਹਾ ਖੋਲ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਚਰਨਾਂ ਕੇ ਹਜੂਰ ਆਇ ਹਾਜਿਰ ਭਯਾ। ਜਬ ਚਾਰ ਘੜੀ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਰਹਾ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤਿਸ ਸਿਖ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਇਹੁ ਧਨ ਅਬ ਲੈ ਜਾਉ ਨਗਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੇ ਡਗਰ ਮੋ। ਤਿਸੀ ਡਗਰ ਮੇ ਏਕ ਸਵਾਰ ਆਵੇਗਾ

Charity to a hypocrite beggar is not easy

ਸੰਧਿਆ ਸਮੇ ਉਪਰ ਦੁਸਾਲਾ, ਹੇਮ ਕੇ ਕੰਕਨ ਕਰੋ ਮੈਂ ਜਿਸ ਕੇ। ਤਿਸ ਕੀ ਪੀਛੇ ਜਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤਿਸ ਕਾ ਸੁਨ ਗੁਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਇਹੁ ਧਨ ਤਿਸ ਹਾਥ ਦੇਨਾ, ਸੋ ਬਡਾ ਅਰਥੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਿਖ ਬਜਾਰ ਮੈ ਜਾਇ ਖੜਾ ਭਯਾ। ਜਬ ਤੈਸੇ ਚਿਹਨ ਵਾਲਾ ਅਸਵਾਰ ਆਇਆ। ਤਬ ਸਿੱਖ ਚਲਤਾ ਚਲਤਾ ਜਹਾਂ ਰਹਤਾ ਸਾ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਉਤਰਿਆ, ਬਾਜ ਸੇ। ਤਬ ਤੁਰੰਗ ਕੇ ਪੀਠ ਪਰ ਹਾਥ ਫੇਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਹੇ ਬਾਜ ਰਾਜ, ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਸੁਰਮ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਜੀ ਤਾਂਈ ਹੈ। ਜੋ ਰਾਜਾ ਕੀ ਕਚਹਰੀ ਬੀਚ ਤਾਂ ਮੈ ਰੋਜ਼ ਜਾਤਾ ਹੋ। ਸੋ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਤਰਫ ਦੇਖਤਾ ਹੀ ਨਾਹੀ। ਇਹ ਘਰ ਵਾਲੇ ਰਹਿਣੇ ਕਾ ਕਰ ਮਾਂਗਤੇ ਹੈ। ਸੋ ਮੈ ਕਹਾਂ ਸੇ ਦੇਵਹੁ, ਹੇ ਭਾਈ। ਪੁਨਾ ਤੇਰਾ [illegible] ਖਾਣਾ ਦਾਣਾ ਕੈਸੇ ਬਣੇ ਔਰ ਪੀਛੇ ਸਨਾਂਬੀ ਉਡੀਕਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਹਮ ਕੋ ਕਬ ਭੇਜਤਾ ਹੈ। ਅਬ ਤੀਕ ਚਾਕਰ ਭੀ ਮੈ ਨਹੀਂ ਰਾਖਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪਨੇ ਕੋ ਨਹੀਂ ਤਿਸ ਕੋ ਕਿਆ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਐਸੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਸੋਕ ਕਰੀਆਂ ਸੋ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹੋ ਬੈਠ ਗਇਆ। ਸੋ ਕਉਲੇ ਕੈ ਓਲੇ ਸੁਨਤਾ ਸੀ। ਤਬ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕਰ ਅਪਣਾ ਭੀ ਮੁਖ ਲੁਕਾਇ ਕਰ ਜਾਂ ਤੇ ਮੋ ਕੋ ਕਬੀ ਇਹੁ ਪਛਾਨੇ ਨਹੀ। ਧਨ ਤਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਦੇ ਦੀਆ। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਨਾ ਲੀਆ। ਜਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਬਾਤ ਤੇ ਬਿਹਰਜਤ ਕੀਆ ਸੀ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਨਾਮ ਭੀ ਨਾ ਲੇਨਾ। ਤਬ ਸੋ ਮਾਰਗ ਮੇ ਸਿਖ ਚਲਾ ਭੀ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਗੁਨ ਭੀ ਗਾਵਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਧਨ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਦੇਖੋ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ, ਦੀਨਾ ਨਾਥ, ਅਰਥੀ ਕੇ ਅਰਥ ਪੂਰਨ ਕਰਨ ਹਾਰੇ, ਕੈਸੇ। ਪੁਨਾ ਅਪਨੇ ਆਪ [illegible] ਕਰਨ ਹਾਰੇ ਕੈਸੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਹਿਬ। ਇਤਨੇ ਕੂ ਸੋ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕੇ ਹਜ਼ੂਰ ਆਇਆ ਸੀਸ ਭ੍ਰਮਰ ਜਿਸ ਨਾਲੁ ਭਾਇਆ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਤਬ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹਿਤ ਭਏ। ਕਹੋ ਭਾਈ, ਤਿਸ ਕੀ ਦੇਹ ਖਬਰ, ਸੋ ਕੈਸਾ ਹੈ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਇਹ ਬਡਾ ਅਰਥੀ ਸੀ। ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੀ ਸੋ ਕੇਵਲ ਧਨ ਹੀ ਕੇ ਇਕਤ੍ਰ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਸਭ ਬਿਧੀ ਕੇ ਜਾਨਣਹਾਰੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਤੇ ਜੋ ਮੈ ਪਛਾਨਤਾ ਸੁਜਾਨਤਾ ਬੁਧੀ ਕੀ ਚਾਤੁਰਤਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਹੇ ਦੇਵ। ਤਬ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਤੋ ਇਹੁ ਜੀਵ ਦਾਨ ਦੇਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੀ ਨਹੀ ਰਾਖਤਾ, ਜੇ ਕਰ ਦੇਤਾ ਭੀ ਹੈ ਤੋ ਪਖੰਡ ਸਹਤ ਅਥਵਾ ਤਿਸ ਕੁ ਭੂਮੀ ਮੇ ਦਾਨ ਰੂਪੀ ਬੀਜ ਦੇਣਾ ਜਹਾਂ ਬੀਜਹੀ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਏ ਵਾ ਤਿਸ ਕਾ ਫਲ ਫੂਲ ਅਤਿ ਛੁਦ੍ਰ ਹੋਵੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਸਾਧੂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਜਿਨਾ ਉਤਮ ਜੋ ਮਤ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਬੰਧੀ ਸੋ ਨਹੀਂ ਆਵਤੀ। ਤਥਾ ਗੁਰ ਬਚਨਾ। "ਜਿਨ ਸੰਗਤੀ ਸਭ ਐਸੇ ਰਹੇ ਜੈਸੇ ਪਸੁ ਢੋਰ"।

ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਕੇ ਚਰਨੋ ਕੀ ਸਰਨ ਰਹਤੇ ਹੈ ਗੁਰਸਿਖ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਚਰਨ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਿਨ ਸੇ ਬਿਵਹਾਰ [illegible] ਸੋਭਨੀਕ ਹੋਤੇ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਤਿਸੰਗ ਕਾ ਇਹੁ ਪੁਰਸ ਸੇਵਨ ਕਰੇ, ਉਤਮ ਬੂਝ ਲੀਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚ। ਹੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਏਕ ਭਾਈ ਕਾਲੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ ਹੈ

ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ ਪਾਤਸਾਹ ਕੇ ਹਜੂਰੀਏਸਿੰਘ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਦਿਵਾਨ ਮੋ ਬੈਠਿਆਂ ਵਾ ਊਠੇ ਹੋਇਆਂ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟ ਪੈ ਗਈ। ਸੋ ਕਿਤਨਾ ਕਾਲ ਜਿਤਨਾ ਨੇਤ੍ਰ ਕਾ ਝਮਕਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਇਤਨਾ ਕਾਲ। ਫੇਰ ਤਤ ਕਾਲ ਕਾਲੂ ਸਿੰਘ ਅਪਣੇ ਆਪ ਕੋ ਸਮਾਲ ਲੇਵਤੇ ਭਏ, ਮਨ ਨੂੰ ਧਿਕਾਰਾ ਕਰਤੇ ਹੂਏ। ਹੇ ਦੁਸ਼ਟ ਮਨ ਨੀਚ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਜੋ ਦਰਸਨ ਕੋ ਮਾਵਾਂ ਭੈਣਾਂ ਆਈਆਂ ਹੈ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਕੋ ਸੁਨਤੀ ਹੈਂ। ਕੋਈ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ ਕੋਈ ਕਰਮਾਂ ਬਾਈ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਨ ਪਰ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟ ਹੋਈ ਇਹੁ ਮਹਾਂ ਮਨ ਕੀ ਨੀਚਤਾ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਠਹਰੇ ਸੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰੋ ਕੇ ਦੀਵਾਨ ਮੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਖੜੇ ਹੋ ਰਹੇ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਹੁ ਦੀਵਾਨ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਇਹੁ ਦਾਨ ਦੇਹੁ ਕਿ ਇਹੁ ਦੋਨੋ ਮੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਅੰਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਇਸੀ ਵੇਲੇ। ਤਬ ਸੰਗਤ ਕੇ ਲੋਗ ਵਾਹਗੁਰੂਵਾਹਗੁਰੂ ਕਹਿ ਉਠੇ। ਅਜੀ ਆਪ ਮੇ ਐਸਾ ਦੋਸ, ਕਹਾਂ, ਆਪ ਤੋ ਨਿਰਦੋਸ ਹੋ। ਇਹੁ ਤੁਸੀ ਅਪਣੀ ਤਰਫੋ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਤੇ ਹੋ ਜੀ। ਸਭ ਸੰਗਤ ਕੇ ਆਪ ਮੁਖੀ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਬੈਠੋ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਭੀ ਰੋਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਇਹੁ ਨੇਤਰ ਮੇਰੇ ਦੁਸਮਨ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਥੀ ਵੇ ਮੁਖ ਕਰਨੇ ਹਾਰੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਇਹੀ ਦਾਨ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ। ਜੋ ਇਹ ਅੰਧ ਹੀ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਮੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਤ੍ਰੂ . ਰਨਗੇ। ਤਬ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਚਸਮਾਂ ਤਿਨ ਕੀ ਅੰਧ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ। ਜਿਨਾ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਪਰ ਖਬਰ ਦਾਰੀ ਰਾਖੀ ਹੈ। ਸੋ ਮਨ ਕੇ ਖੋਟੇ ਸੁਭਾਵ ਕਉ ਹਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੂਰ ਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਸੀਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ। ਵਿਲ੍ਹ ਮੰਗਲ ਜੀ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਸਮਝਣਾ। ਅਬ ਕਥਾ ਸੈਤਾਨ ਕੀ। ਏਕ ਬਾਲਕ ਕਹੂ ਸੇ ਆਇਆ। ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਭੀ ਤਿਸ ਕੇ ਕਾਲੇ ਤੇ ਮੁਖ ਭੀ ਤਿਸ ਕਾ ਸਿਯਾਮ। ਸੋ ਮੂਢ ਬਾਲਕ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਲੰਗ ਨੀਚੇ ਆਇ ਲੁਕਿਆ। ਜਬ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਉਠ ਕਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀਸ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਤੂੰ ਕਵਨ ਹੈਂ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜਿਸ ਕੋ ਕਾਈ ਜਹਾਗਾ ਨ ਝਲੇ। ਤਬ ਗੁਰ ਦੇਵ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਰਖਿਆ ਹੈ ਸੋ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਸੈਤਾਨ। ਹੁਣ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲ ਗਿਆ। ਤੁਸੀ ਤਾਂ ਅਭੁਲ ਗੁਰੂ ਹੋ। ਤਾਂ ਗੁਰ ਜੀ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਤੇਰੇ ਹਾਥ ਕਿਉਂ ਕਾਲੇ ਹੈ ਤੇ ਮੁਖ ਕਿਉਂ ਕਾਲਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਨਾਥ, ਜਿਹੇ ਦੋ ਪੁਰਸ ਜਗਤ ਮੇ ਆਪਸ ਬੀਚ ਲੜਤੇ ਹੋਵਹਿ। ਤਿਪੇ ਮੇ ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਕਾਲੇ ਕਰ ਕੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਤਬ ਦੋਨੋ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਸਾਹੀ ਵਾਲੇ ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਮਲ ਦੇਂਦਾ ਹਾਂ। ਫੇਰ ਵਜਾਇ ਦੇਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾੜੀ। ਸੋ ਤਿਨ ਕਾ ਮੁਖ ਕਾਲਾ ਕੈਸੇ ਜਾਣੀਐ। ਜਿਸ ਕਰ ਨਾ ਉਹ ਆਪਸ ਮੇ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੋ ਕੇ ਤੇ ਨਾ ਉਹ ਬੋਲਤਾ ਹੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਵਾ ਸਲਾਮਾਲੇਕਮ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਮੁਖ ਕਾਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੋ ਕਰ ਥੋੜਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਤਾ ਜਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੀ ਲਾਗਤਾ ਐਸੇ ਮੁਖ ਤਿਨ ਕਾ ਕਾਲਾ ਕਰਤਾ ਹਾਂ। ਗੁਰੋਵਾਚ। "ਤਵਾ ਬਦਨੰ ਕਸਮਤੇ ਸਿਆਮਾ"। ਸੈਤਾਨੋ ਵਾਚੰ:"ਮੇਰੇ ਮੁਖਦਾ ਸੁਣੋ

ਹੇ ਗੁਰੋ। ਮੇਰਾ ਮੁਖ ਤਾਂ ਕਾਲਾ ਤੇਰਿਆਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੋ ਕੈਸੇ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਝਗੜਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਦਾਚਿਤ। ਜਬ ਇਹੁ ਕਬੀ ਇਕ ਲੜੇ ਭੀ। ਤਬ ਤੁਰਤ ਹੀ ਆਪਸ ਮੇ ਮਥੇ ਟੇਕ ਲੇਤੇ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਤਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਲੈਂ ਮੈ ਅਵਗੁਨੀ ਹਾਂ। ਤਬ ਮੈ ਹਿਰਾਨ ਹੋ ਕੇ, ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਕਾਲੇ, ਮੈ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਪਰ ਮਲ ਦੇਤਾ ਹਾਂ। ਇਤ ਬਿਧ ਮੇਰਾ ਮੁਖ ਕਾਲਾ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਸਾਂਈ। ਸੋ ਅਗਿਆਨ ਬਾਲਕ ਦੂਰ ਸਾਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਹਿਰ ਹਾਥ ਜੋੜੀ ਖੜਾ ਹੈ ਤੇ ਚੰਚਲ ਦ੍ਰਿਸਟ ਸਾਥ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਬਾਕ ਬਾਲਕ ਕੇ ਸੁਨ ਕਰ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ। ਗੁਰੋ ਵਾਚ। ਹੈ ਸਿਖੋ ਸਾਧੋ, ਗੁਰ ਮੁਖੋ, ਭਾਈ, ਸੁਨ ਲਵੋ ਇਸ ਬਾਰਤਾ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ। ਜੋ ਜਗਤ ਕਾ ਮੁਖ ਅਗੇ ਹੀ ਕਾਲਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਤੇ ਭੂਲਾ ਜੋ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਤੇ ਕਹਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਆਪਸ ਮੇ ਈਰਖਾ ਬਾਦ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਨਿੰਦਾ ਚੁਗਲੀ ਕਰਹਿਗੇ। ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਲਾਲਚ ਕਰ ਵਾ ਮਾਨ ਆਦਿਕੋ ਕੀ ਅਭਲਾਖਾ ਕਰ ਸੋ ਤਿਨ ਕਾ ਮੁਖ ਇਹ ਬਾਲਕ ਕਾਲਾ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈ ਜੁ ਗੁਰਮਿਤ ਧਾਰ ਕੇ ਤੇ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਅਰ ਉਸਤਤ ਨਿੰਦਾ ਮਤਸਰ ਮਾਨ ਆਦਿਕੋ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਵੈ ਸਤਿ ਸੰਗ ਮੇ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੇ ਸਰੀਰ ਕਰ ਸੂਰਮਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰ ਜੋ ਦੁਸਟ ਆਤਮਾ ਹੈ ਤੁਰਕਾਂ ਦੀ ਤਿਨ ਕਾ ਜਾਇ ਬਧ ਕਰੇ, ਆਪਨਾ ਸੀਸ ਦੇਵੈ ਇਹੁਨੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈ ਲੜਾਈ ਅਸਾਂਨੂੰ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਤਿਸ ਕੋ ਸਦਗਤੀ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਨਹੀਂ ਤੋ ਸਤਿਸੰਗ ਕੋ ਸੇਵ ਕਰ, ਅਰ ਹਰੀ ਕੋ ਭਜਨ ਕਰ, ਕਾਲ ਰੂਪ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰੇ; ਸੋ ਕਿਆ, ਜੋ ਹੰਕਾਰ ਆਦਿਕੋ ਕਾ ਸੀਸ ਦੂਰ ਕਰੇ ਐਸੀ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਬਾਲਕ ਗੁਪਤ ਹੂਆ। ਜੋ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੋ ਲੀਲਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸੋ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਨੰਦਪੁਰ ਹੂਆ ਭੀ ਕਈ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖੋ ਨੇ ਗੁਰਮਤ ਧਾਰਣੀ ਹੈ। ਗੁਰਕਥਾ ਦੁਆਰਿਉ ਭਾਵੇ ਕਹੂ ਹੋਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚੁ। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਗੰਗਾ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਪਰ ਬੈਠੇ ਹੈ ਸਹਜ ਸੁਭਾਵ ਮੇ। ਏਕ ਸਿਖ ਕੇ ਪਾਸ ਹੀਰਾ ਥੀ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਕਾ ਖਰਚ ਅਧਿਕ ਜਾਨ ਕਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਆਗੇ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਬਿਨੇ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਆਪ ਕੇ ਇਹੁ ਹੀਰਾ ਖਰਚੇ ਕੇ ਕਾਮ ਆਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਭੀ ਬਿਗ੍ਰਹੁ ਕਰ ਭਲਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਕੇ ਕਾਰਿਜ ਆਵੇ ਪਦਾਰਥ। ਤਬ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਬਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਇਸ ਕੋ ਹੰਕਾਰ ਦੁਖ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੀ ਲੋੜ ਮੈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦਾਨ ਦੇ ਕਰ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਮਾਇਆ ਕੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਸਿਖ ਨੇ ਜਾਣਿਆ ਤਬ ਮਾਇਆ ਅਤੀਤ ਕੈਸੇ ਜਾਣੇਗਾ, ਅਰ ਭਲਾ ਤਿਸ ਕਾ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕਾ ਭਲਾ ਕਰੀਏ। ਤਾਂ ਸੋਚ ਬੰਸ, ਬਨਜ ਬਨ ਕਉ ਭਾਨ ਰੂਪ, ਜੋ ਬਚਨ ਰੂਪ ਕਿਰਣਾ ਕਉ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਹੇ ਸੋਮ ਮਤੀ ਸਿਖ ਜੈਸੇ ਬਨੇ ਤੈਸੇ ਜੜ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਜੋ ਮਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਹੀ ਭਲਾ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਹੀਰਾ ਪਕੜ ਕਰ ਵਟੇ ਕੀ ਤਰਿ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ

ਗਦਾਵਰੀ ਕੇ ਫੈਂਕ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋ ਸਿਖ ਕਾ ਮੁਖ ਪੀਰਾ ਹੋ
ਗਿਆ ਤੇ ਮਨ ਮੇਂ ਪਛਤਾਪ ਕਰਣੇ ਲਾਗਾ, ਅਹੋ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਜੋ ਮੈ ਜਾਨਤਾ ਜੋ ਇਨਾ ਨੇ ਵਿਅਰਥ
ਖੋਇ ਦੇਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈ ਕਬੀ ਨਾ ਦੇਦਾ। ਇਹੁ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਕੀਆ। ਨ ਅਪਣਾ ਅਰਥ
ਕਿਛੁ ਸਿਧ ਕੀਆ ਤਿਸ ਕਰ ਨਾ ਮੇਰਾ ਅਰਥ ਕਿਛ ਸਿਧ ਭਯਾ। ਅਬ ਕਿਛੁ ਕਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ
ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ। ਐਸੇ ਜਬ ਮਨ ਮੇ ਸੋ ਕਾਤਰ ਹੋਤਾ ਭਯਾ, ਸੋ ਸਿਖ, ਤਬ ਗਈ ਨਿਹੋੜ, ਜੋ
ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਹੈ, ਕਿਸੀ ਕਾ ਕੀਆ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਗਵਾਵਨ ਹਾਰੇ, ਪੁਨਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੈ,
ਤੇ ਅਰਤ ਹਰਨ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਵੇਦਾਂ ਮੇ ਤੇ ਸਭੀ ਜਿਦਿਆਂ ਕਾ ਸੁਆਮੀ ਹੈ ਸੋ ਸਾਹਿਬ ਬੋਲਿਆ।
ਕਿਵ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿਖ ਕਿਉ ਚਿੰਤਾਤਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਥੇ ਹੀਰਾ ਦੇ ਕਰ। ਤੈਨੇ ਅਸਾਂ ਨੂੰ
ਦੀਆ। ਅਸਾਂ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਕੇ ਖਜਾਨੇ ਮੇ ਧਰ ਦੀਆ ਜਿਉਂ ਤੇਰਾ ਦਾਨ ਨਾਸ ਹੀ ਨ ਹੋਵੇ।
ਅਬਨਾਸੀ ਰੂਪ ਕਰਦੀਆ ਅਖੇ। ਜੇ ਕਰ ਤੈਨੂੰ ਹੁਣ ਭੀ ਹੀਰੇ ਕੀ ਚਾਹ ਹੈ ਤਾਂ ਨਦੀ ਬੀਚ ਸੇ
ਨਿਕਾਸ ਲੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਜੀ, ਅਬ ਖਪਰੇ ਬਾਰੀ ਜੋ ਜਲ ਕੇ
ਬੀਚ ਕਰ ਕਹਾਂ ਬਹਿ ਗਯਾ, ਵਾ ਪੂਰਿਆ ਗਇਆ ਬਾਲੂ ਕਰ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਕਹਤੇ ਭਏ
ਜਾਇ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀਰਾ ਨਿਸੰਕ ਨਿਕਾਸ ਲੈ। ਸੋ ਸਿਖ ਨਦੀ ਬੀਚ ਟੁਬਕੀ ਲਾਇ ਕਰ ਕਿਯਾ
ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਨੰਤ ਹੀਰਿਆਂ ਕੇ ਢੇਰ ਹੈਂ ਅਰ ਲਾਲੋਂ ਕੇ ਅੰਬਾਰ ਰਤਨ, ਜਵਾਹਰ, ਮਾਣਕ, ਮੋਤੀ ਤੇ
ਚਿੰਤਾਮਣੀ ਕੇ ਸਮੂਹ ਪਾਰਸ ਆਦੀ। ਤਿਨ ਮੇ ਸੋ ਹੀਰਾ ਮਣ ਕਾ ਜੈਸਾ ਦੇਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਹੀਰਿਆਂ ਬੀ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਬੈਸਨਵ ਮੇ ਚੰਡਾਲ ਹੋਵੇ, ਮਾਨੁਖ ਮਾਤ੍ਰ ਹੂਆ। ਪੁਨਾ
ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਜਲ ਤੋਂ ਬਾਹਿਰ ਹੋ ਕੇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਸੋ ਸਿਖ। ਹੇ ਗੁਰੋ
ਉਹਾਂ ਤੋ ਅਨੰਤ ਹੀਰੇ ਪੜੇ ਹੈ ਮੈ ਕੌਨ ਲਵਾਂ। ਤਾਂ ਅਨੰਤ ਕਲਾ ਨਿਧ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ,
ਤੂੰ ਅਪਨਾ ਹੀਰਾ ਸਮਾਲ ਲੈਂ, ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਉਪਜਿਆ ਤੇ
ਮਰਣ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਮਨ ਮੇ ਕਹਤਾ ਹੈ। ਮੈ ਤਾਂ ਨਿਰੰਕਾਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪੋ। ਜੇ ਕਰ ਮੈ
ਤਿਸ ਕਾ ਹੋਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਸਭ ਖਜਾਨੇ ਮੇਰੇ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਇਸਕੋ ਮੈ ਕਿਆ ਕਰੇਂਗਾ ਬਾਹਿਰ।
ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਮਹਾ ਮੂਰਖ ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤਿਨ ਤੇ ਮੈ ਮਤਿ ਮੰਦ ਗਿਲਾਨ ਕਰੀ ਹੈ।
ਆਜ ਮੈ ਸਰਬ ਪੁਨ ਨਸਟ ਕਰ ਲੀਏ, ਮੈ ਮਹਾਂ ਅਭਾਗ ਨੇ। ਅਰ ਅਜ ਹੀ ਨਰਕੋ
ਮੇ ਮੇਰੀ ਬਾਰਤਾ ਚਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿਆ ਜੋ ਅਮਕਾ ਗੁਰ ਦ੍ਰੋਹੀ ਭੀ ਹਮਾਰੇ ਮੇ ਆਵਤਾ ਹੈ,
ਜਰੂਰ। ਐਸੇ ਮਨ ਨੂੰ ਧਿੰਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਦੇਵ,
ਇਹੁ ਹੀਰਾ ਭੀ ਇਨਹੀ ਮੇ ਰਹੇ। ਮੇਰੀ ਭੁਲ ਖਿਮਾ ਕਰੀਏ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਵਸਤ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਹੋ। ਇਸ ਤੇ ਆਪ ਕੀ ਸਰਣ ਹੈਂ ਸਰਣ ਹੈਂ, ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ।
ਮੈਂ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਲਕਵੰਦ ਜਾਣਿਆ ਸੀ। ਅਬ ਮੈ ਜਾਣਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਦਾ
ਮਾਲਕ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੀ
ਲੋੜ ਕਾਈ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਖਜਾਨੇ ਹੈ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ

Who was the Emperor when Kabir lived

41/42

ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਹੈਂ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਜਪਾਵਣ ਕੀ ਇਛਾ ਰਖਤੇ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤੇ ਹੀਰਾ ਹਰੀ ਕਾ ਇਕ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਈਹੈ ਤੇ ਸੰਗ ਸੰਗ ਰਹਤਾ ਹੈ, ਜੀਆ ਕੇ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੀ ਓਹ ਹੀਰਾ ਮੁਝੇ ਭੀ ਬਖਸ਼ੀਏ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋਇ ਕਰ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਜਪ ਕਰ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਭਇਆ। ਜੈਸੇ ਬਲਦੀ ਅਗਨ ਤੇ ਜਲ ਤ੍ਰੌਕ ਦੇਵੀਏ, ਸੈਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤਥਾ ਤਿਸਕਾ ਰਿਦਾ ਸੀਤਲ ਹੂਆ। ਤਬ ਸੋ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਗੁਰੋ ਕੋ ਸਾਖਿਆਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਦੇਖਤਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹੁ ਜੋ ਸਚਾ ਹੀਰਾ ਹਰੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕਾ ਸੰਗੀ, ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਸੁਤ ਭਾਨ ਭੀ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਆਦਰ ਕਰੇ ਸੋ ਭੀ ਤੈਨੂੰ ਦੀਆ ਅਰ ਇਹ ਘਾਟ ਸ੍ਰੀ ਗੁਦਾਵਰੀ ਗੰਗਾ ਕਾ ਅਬ ਹੀਰੇ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਲਾਕੇ ਸਭ ਕੋਈ ਬੁਲਾਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਹੀਰਾ ਭੀ ਦੀਆ ਤੇਰਾ ਨਿਫਲ ਨਾ ਹੂਆ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਬਾਰੰਬਾਰ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਤਾ ਹੈ: ਧੰਨ ਗੁਰੂ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ, ਭਗਵਾਨ, ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਸਦੂ ਕਰਮਾ ਕੇ ਨਿਰੰਤਾ ਹੂਏ ਆਪ। ਐਸੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾਰ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਜਿਸ ਕਰਮ ਕੋ ਆਪ ਸਿਧ ਕਰਨ ਲਾਗੋ ਸੋ ਕੈਸੇ ਨਿਸਫਲ ਹੋਵੇ। ਕਿਆ ਓਹ ਪਰਮ ਸਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ।ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਸੋ ਨਾਮ ਕਰ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ: ਤਿਸ ਕਾ ਮਨ ਤਨਾਂ ਧਨ। ਤਿਸ ਨਦੀ ਜੋ ਕੰਕਰ ਹੈ ਸੋ ਹੀਰਿਆਂ ਵਤ ਭਾਸਤੇ ਹੈ, ਤਹਾਂ। ਅਰ ਘਾਟ ਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਹੀਰੇ ਘਾਟ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ। ਸ:। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਹੀਰੇ ਘਾਟ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਇਕਤਾਲੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। ੪੧ । ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇਵ ਸਿੰਘਾਂ ਕੀ ਸਭਾ ਮੇ ਸੁਸੋਭਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਜੋ ਜਿਸ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਹੂਏ ਹਨ ਉਸ ਸਮੇ ਕਿਸ ਪਾਤਸਾਹ ਕਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਤਾਂ ਸਭਾ ਬੀਚ ਕਿਸੀ ਕੋ ਉਤ੍ਰ ਪੂਰਾ ਦੇਨੇ ਕੀ ਸਾਮ੍ਰਥ ਨ ਹੋਈ। ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਿੰਘ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ, ਠੀਕ ਬਕਤਾ ਤਾਂ ਆਪ [illegible] ਜੋਗ ਹੋ ਜਾਂ ਤੇ ਸਰਬਗ੍ਯ ਹੋ। ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਅਲਪਗਯ ਜੀਵ ਜੋ ਸੁਣੀ ਸੁਣਾਈ ਬਾਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ, ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੇ ਸਮੇ ਸਿਕੰਦਰ ਪਾਤਸਾਹ ਹੂਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਕਹਤ ਭਏ ਠੀਕ ਹੈ ਤਿਸ ਸਮੇ ਸਿਕੰਦਰ ਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਦੇਖੋ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਤੋ ਛੋਟੇ ਵਡੇ ਸਭ ਜਾਨਤੇ ਹੈਨ। ਅਰ ਪਾਤਸਾਹ ਕਾ ਨਾਮ ਸਾਰੀ ਸਭਾ ਮੇ ਇਕ ਤੂੰ ਹੀ ਦਸਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਭੀ ਸੰਕਾ ਸਹਿਤ। ਇਹੁ ਸਭ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਮ ਅਰ ਭਗਤੀ ਕਾ ਹੈ। ਪਾਤਸਾਹੋ ਕਾ ਤੋ ਨਾਮ ਭੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਣਤਾ ਅਰ ਨਾਮ ਜਪਣ ਵਾਲਿਓ ਕੀ ਬਾਣੀ ਪੜੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਮੁਕਤੀ ਅਰਥ। ੧ । ਸਾਖੀ ਹੋਰ

ਏਕ ਸਮੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ: ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹੁ, ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਧੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਮੇ ਪਰਮ ਗਿਆਨਵਾਨ ਸਮਾ ਗਏ ਹੈ। ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪ ਉਨ੍ਹੋਂ ਕੇ ਜਾ ਕਰ ਬਚਨ

Bhai Daya Singh

ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਿਆਰੇ ਸਾਡਾ ਸਨੇਹਾ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਲਈ ਜਾਉ। ਇਨਾਂ ਬਚਨਾ ਕੇ ਕਹਤੇ ਹੀ ਸਰੀਰ ਮੈ ਮੁੜ ਜੋਤ ਆ ਬਿਰਾਜੀ। ਭਾਈ ਦਯਿਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਠ ਬੈਠੇ। ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਫਤੇ ਗਜਾ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਆਪ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜੋ ਮੁੜ ਆਉਣ ਦੀ ਹੋਈ ਸੋ ਦਾਸ ਦਾ ਇਕ ਚਰਣ ਅੰਦਰ ਤੇ ਇਕ ਬਾਹਰ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਸਚ ਖੰਡ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਤੇ। ਆਪ ਸਨੇਹਾ ਬਖਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ। ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ਭਏ।"ਖਿਆਲ ਪਾਤਸਾਹੀ। ੧੦ । ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਣਾ। ਤੁਧ ਬਿਨ ਰੋਗ ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣ ਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣਾ। ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰ ਪਿਆਲਾ ਬਿੰਗੁ ਕਸਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਿਣਾ। ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਥਰ ਚੰਗਾ ਭਠ ਖੇੜਿਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣਾ"। ।੧। ਏਹੁ ਸਬਦ ਰੂਪ ਸਨੇਹਾ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਈਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁੜ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਇ ਗਏ। ।੨। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਵਾਚ। ਹੇ ਭਾਈਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਲੀਲਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਰਤੇ ਰਹੇ। ਜਿਨ ਕੇ ਗੁਨੋ ਕਾ ਅੰਤ ਸੇਸ ਸਾਰਦਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇ ਸਕਤੇ । ਤਾਂ ਮੈ ਕਿਤਨਾ ਕਹਣਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਧੰਨ ਹੋ। ਜੋ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਗੁਰੂ ਕੇ ਗੁਨਾਂਵਾਦ ਯਾਦ ਕਰਵਾਏ ਜੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਅਰ ਭੇਟਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਬਾਵੇ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਟੇਕ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ । ਆਪ ਬਡੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦਾਸ ਪਰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ਹੈ। ਮਨ ਤਨ ਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨ ਵਾਰੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ, ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਇਕ ਨਿਮਸਕਾਰ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ। ਐਸੇ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਕੇ ਮੀਤ ਜੀ ਅਪਨੇ ਸਥਾਨ

ਆਇ ਇਸਥਿਤ ਹੋਵਤੇ ਭਏ ਧਰਮ ਸਾਲ ਮੈ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ ਹੂਏ। ੧੯ ਸ੍ਰੀ ਸੋਢ ਬੰਸ ਭੂਖਨ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਜੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਢ ਬੰਸ ਬਨਜ ਬਨ ਭਾਨੂੰ ਕੀ ਜੈ, ਸਦਾ ਹੈ। ਦਾਸ ਬੇਨਤੀ। ਅਥ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਥਾ ਕਾ ਕਥਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ , ਹੇ ਸੁਭ ਸ੍ਰੋਤਾ। ਏਕ ਸਮੇ ਦੇਵੀ ਦਾਸ ਚਾਵਲਾ ਚਉਧਰੀ ਸਾਹੀ ਵਾਲ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਮਨਸਾ ਕਰ ਤੁਰੰਗਨੀ ਪਰ ਅਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਕੋਟ ਕੋ ਤੁਰਿਆ। ਤਾਂ ਮਨ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਕਹਤੇ ਹੈ, ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਉ। ਪੁਨ ਕੀ ਅੰਤਰ ਜਾਮਤਾ ਦੇਖੀਏ ਕੈਸੀ ਹੈ। ਜਬ ਚਲਤੇ ਚਲਤੇ ਅਰਧ ਮਾਰਗ ਮੈ ਆਇਆ ਤਬ ਘੋੜੀ ਸੇ ਗਿਰ ਪੜਾ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ। ਮੀਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਬਚ ਰਹੇ। ਪੁਨਾ ਅਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਬਰਵਾ ਪਰ ਕੋਟ ਈਸੇ ਕੇ ਆਵਤਾ ਭਯਾ। ਆਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਦੇਵੀ ਦਾਸ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦੀ। ਜੇ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਹਾਨੀ ਹੋਵੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਤਾਂ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਕੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਕੀ ਜਾਨਣੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਜਾਂਤੇ ਤਿਸ ਕੋ ਅਖਲੇਤਰ ਆਤਮਾ ਵੇਦ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੌਨ ਵਿਚਾਰੇ ਜੀਵ ਛੋਟ ਹਾਂ ਉਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਅਗੇ ਅਸਾਡੇ ਮੈ ਅੰਤਰ ਜਾਮਤਾ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਬਚਨ ਮੀਤ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸੋ ਦੇਵੀ ਦਾਸ

ਲਜਾਇਮਾਨ ਹੂਆ। ਤੌ ਸੰਤ ਕੇ ਪਗਨ ਪਰ ਸਿਰ ਪੜਾ। ਤੌ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ
ਬਖਸ਼ੋ । ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ। ਬਖਸ਼ਣਹਾਰ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹੈ।
ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਂ ਨੂੰ। ਤਾਂ ਰਉਸ਼ਨੀ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖ ਕਰੋਇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੇ ਤੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਦੀ ਇਛਾ ਕਰ ਨਾ ਆਵਤਾ ਤੇ ਕਲਿਆਣ
ਦੀ ਇਛਾ ਕਰ ਆਵਤਾ ਸਿਖ ਕਰ ਲੈਤੇ ਇਹਾਂ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੂੰ ਆਪ ਤੋ ਤਾਂ ਬਖਸ਼ਿਆ
ਤੇ ਸਿਖ ਕਰਣ ਕਾ ਕਾਮ ਨਹੀ, ਅਸਾਂ ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਵਹਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕਾ। ਜਾਵੋ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭ ਕਰਜ
ਕਰੋ ਤੇਰਾ ਭੀ ਗੁਰੂ ਭਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ
ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਣਾ। ਤਬ ਸੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕੋਈ ਕਾਲ ਨਿਵਾਸ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਆਗਿਆ ਲੇ ਕਰ
ਅਪਨੇ ਭਵਨ ਮੇ ਗਵਨ ਕਰਤਾ ਭਯਾ। ੧ । ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ
ਮੇ ਸਤਾਰ ਸਿਖਣੇ ਲਾਗੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਦੇਖ ਕਰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ। ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੋ
ਜਗਤ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਹੈ ਸਭ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਵਾਨ ਹਿਰਦਿਓ ਬਾਹਰ ਨਿਕਾਸ ਦੇਤੇ ਹੈ।
ਜਾਂ ਤੇ ਮੁਕਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਰਾ, ਕਿਆ ਅਤਿ ਸੂਖਮ, ਤਿਸ ਕੀ ਤਾਰ ਸੇ ਭੀ ਸੂਖਮ ਹੈ। ਅਰ
ਚਿਤ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਸੁਤੇ ਹੀ ਅਤਿ ਚੰਚਲਤਾ ਕਰ ਘਣੀਆਂ ਉਪਾਧੀਆਂ ਕੋ ਉਠਾਵਤਾ ਹੈ। ਤਿਨ
ਉਪਾਧੀਆਂ ਕਰ ਅਤਿ ਖੇਦ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਭਜਨ ਕੀਤਾ ਕਰ।
ਸੋ ਹਰੀ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਤੇਰੇ ਸਭ ਮਨ ਇਛਾਂ ਸਿਧ ਹੋ ਜਾਇਗੀ। ਪੁਨਾ
ਤੈਨੂੰ ਕਾਈ ਲੋੜ ਨ ਰਹੇਗੀ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸੰਸਾਰ ਕੀਆਂ ਸਭ ਲੋੜਾਂ ਤੇਰੀਆਂ
ਪੂਰਨ ਹੋਵਹਿ ਗੀਆਂ। ਨ ਸਤਾਰ ਸਿਖੋ ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹਿਕਮਤ ਸਿਖੋ, ਬਿਨਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਸਿਵਾ। ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਨਿਸ ਕਪਟ ਹੋ ਕਰ। ਤਿਨ ਕੇ
ਰਿਧ ਸਿਧ ਪੁਨਾ ਨਵ ਨਿਧਿ ਸੰਪਤਾ ਉਨ ਕੀ ਚੇਰੀ ਹੋਇ ਰਹਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਰ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ਬੇਦ ਉਸਤਤੀ ਮੇ। "ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਕਰ ਮਨ ਮੇਰੇ।
ਤਾਰਣ ਤਰਣ ਸਮਰਥ ਕਲ ਜੁਗਿ ਸੁਨਤ ਸਮਾਧਿ ਸਬਦ ਜਿਸ ਕੇਰੇ। ਫੁਨਿ ਦੁਖਹਿ
ਨਾਸੁ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਸੂਰੋ ਜੋ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ਬਸਤ ਤਿਹ ਨੇਰੇ। ਪੂਰਾ ਪੁਰਖ ਰਿਦੈ ਹਰਿ
ਸਿਮਰਤ ਮੁਖਦੇਖਤ ਅਘ ਜਾਹਿ ਪਰੇਰੇ। ਜਉ ਹਰਿ ਬੁਧਿ ਰਿਧ ਸਿਧ ਚਾਹਤ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ
ਗੁਰ ਕਰ ਮਨ ਮੇਰੇ"। ਪੁਨਾ ਬਚਨ। ਛੰਦ। "ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਜਪ ਪ੍ਰਾਨੀਅਹੁ।
ਸਬਦ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੈ ਨਾਮ ਨਵਨਿਧ ਅਪੈ ਰਸਨਿ ਅਹਿਨਿਸ ਰਸੈ ਸਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨੀਅਹੁ।
ਫੁਨ ਪ੍ਰੇਮ ਰੰਗ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਮੁਖਹਿ ਧਿਆਈਐ ਅਨ ਮਾਰਗ ਤਜਹੁ ਭਜਹੁ ਹਰਿ [illegible]
ਬਚਨ ਗੁਰ ਰਿਦਿ ਧਰਹੁ ਪੰਥ ਗੁ ਚਲਿ ਕਰਹੁ ਜਨਮ ਕੁਲ ਉਧਰਹੁ ਦੁਆਰਿ ਹਰਿ ਮਾਨੀਅਹੁ।
ਜਉਤ ਸਭ ਸੁਖ ਇਤ ਉਤ ਤੁਮ ਬੰਛਵਹੁ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਗੁਰੂ ਜਪ ਪ੍ਰਨੀਅਹੁ"। ੧ ।

ਵੇਦ ਕਹਤੇ ਹੈ ਹੇ ਪੁਰਸੋ ਜੇ ਕਰ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਸੰਪਦਾ ਆਦੀ ਸੁਪਹੁ ਕੀ ਚਾਹਾ ਹੈ ਜੋ
ਅਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤ੍ਰ ਲੋਕਾਂ ਦੋਨੋ ਮੇ ਸੁਖੀ ਹੋਵਹਿ। ਤਾਂ ਅਵਰ ਜਗਤ ਜੰਜਾਰ ਦੁਖਦ ਜਾਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਾ
ਤਿਆਗ ਕਰ ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਸਤਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ
ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਐਸੇ ਜਾਪ ਕਉ ਜਪੋ। ਤੌ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸੁਖ ਕਾ ਕਤਾਲੀਵਤ
ਅਚਿੰਤ ਹੀ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਹਿਗੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਵਰ ਕਾਮ ਤਿਆਗ ਕਰ
ਇਹੀ ਕਾਮ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਮ ਸੁਖੀ ਹੋਵਹੁ। ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕ
ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਨਾਮ ਦਾਨ ਹੀ ਦੇਵੋ। ਜਾਂ ਤੇ
ਮੈ ਪਰਮ ਸੁਖੀ ਹੋਵਹੁ। ਸੋ ਜਪ ਕਰ ਪਰਮ ਸੁਖੀ ਹੋਵਤ ਭਏ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ੨ ।
ਏਕ ਰਾਮ ਦਾਸ ਕਹੂੰ ਰਹਤਾਸੀ। ਸੋ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ।
ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਬੇਨਤੀ। ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਵਾਜ ਜੀ ਕਿਵੇ ਮੇਰਾ ਭੀ
ਦਲਿਦ੍ਰ ਦੂਰ ਹੋਵੇ । ਮੈ ਆਪ ਕਾ ਜਸ ਸੁਣ ਕਰ ਆਇਆ ਹੋ ਜੋ ਭਾਈ ਜੀ ਦਲਿਦ੍ਰ ਹਰਨ ਹੈ।
ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਆਰਤ ਸਿਖ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਾਸ ਤੈਨੂੰ ਇਕ
ਮੰਤ੍ਰ ਦਸਨੇਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਜੀ ਕਾ ਜੋ ਤੇਰੀ ਮਨਸਾ ਪੂਰਨ ਕਰੇਗਾ। ਤੂੰ ਤਿਸ ਕਾ
ਪਾਠ ਕਰਿਆ ਕਰ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਸਤਿ ਬਚਨ ਜੀ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੁਖਾਰ ਬਿੰਦ ਸੇ
ਉਚਾਰੋ ਜੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਪਾਠ ਕਰੋ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਕਾਨੜੇ ਕੀ
ਵਾਰ ਮੇ। ਤਥਾ। "ਸਭ ਬੋਲੋ ਰਾਮ ਰਮੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਮੋ" ਆਗੇ ਤਿਸ ਕਾ ਮਹਾਤਮ
ਜਿਤ ਦਾਲਦ ਦੁਖ ਭੁਖ ਸਭ ਲਹਿ ਜਾਵਣੀ। ਕੰਠ ਕਰ ਜਾਪ ਜਪਤਾ ਭਯਾ ਸਾਰੀ ਤੁਕ ਕਾ।
ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਨਾਮ ਕਾ ਐਸਾ ਮਹਤਮ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਮਾਤ੍ਰ
ਤੇ ਹੀ ਸਭ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤੇ ਦੁਖ ਭੁਖ ਦਾਲਦ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਮੇ।
ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਧਰਮ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰ ਤਿਸ ਕਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ
ਗਰੀਬ ਅਤਿਥ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਆਦਿ ਸਭ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ। ਤੇਰਾ ਦਾਲਿਦ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਸਵੰਦ ਕਾ
ਦੇਨਾ ਭੀ ਅਵੱਸ਼ ਯੋਗ ਹੈ ਲੋਗ ਪੁਰਸੋਂ ਕੋ। ਜੇ ਕਰ ਏਤਾ ਨਾ ਦੀਆਂ ਜਾਇ ਤੋ ਥੋਰਾ ਹੀ ਦੇਣਾ
ਸੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕੇ ਸੋਈ ਸਤ ਬਚਨ ਕਾ ਕ੍ਰਤਵ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਥੋਰੇ ਕਾਲ
ਪੀਛੇ ਸੋ ਧਨੀ ਹੋ ਜਾਤਾ ਭਯਾ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਰੂਪ ਦਾਰੂ ਅਰ ਬਿਗਾਨਾ ਹਕ
ਨ ਲੇਨਾ ਉਲਟਾ ਅਪਨੇ ਧਨ ਸੇ ਗੋਬਿੰਦ ਅਰਥ ਕਿਛ ਦੇਨਾ ਇਹੁ ਭਯਾ ਪੱਥ। ਸੰਤ ਰੂਪ ਵੈਦ ਕੇ
ਬਚਨ ਪਾਇ ਕਰ ਜੋ ਇਹ ਸੇਵਿਆ ਹੈ ਭੇਖਜ ਰੋਗੀ ਨੇ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਦਾਲਿਦ ਰੂਪ
ਰੋਗ ਤਾਤ ਕਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਗਯਾ। ੩ । ਸ: ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ
ਪੂਰਬੇ ਗੁਰੂ ਦਸਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਮਾਪਤੰ ਦਾਲਦ ਹਰਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨੰਨ ਬੈਤਾਲੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। ੪੨ ।

ਬ = ਬੁਰਾ, ਲ = ਲੁਚਾ, ਚ = ਚੋਰ

ਕੋਟ ਏਸੀ ਸਾਹ ਕਾ ਸਰਦਾਰ ਏਕ ਬਲੋਚ ਹੋਤ ਭਯਾ। ਸੋ ਬਲੋਚ ਕੈਸੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਬਬਾ ਬੁਰਾ, ਲਲਾ ਲੁਚਾ, ਚਚਾ ਚੋਰ। ਇਨ ਅਖਰੋਂ ਕਾ ਬਲੋਚ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਇ ਕਰ ਜੁਬਾ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਪਰਮ ਅਭਿਮਾਨ ਮੇ ਹੋ ਲਾਗਾ ਕਾਮ ਕਰ। ਏਕ ਕੋਈ ਖਤ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਸਿਤ ਕੀ ਤਨਜਾ ਚੰਦ ਚਾਂਦਨੀਵਤ ਪਰਮ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਵਾਲੀ ਸੋ ਤਿਸ ਕੋ ਕੂਪ ਪਰ ਸਨਾਨ ਕਰਤੀ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋ ਖਤ ਪਰੋਰੂਪ ਚਕੋਰ ਮੋਹਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਸੋ ਅਪਨੇ ਨਿਕੇਤ ਮੇ ਜਾਇ ਕਰ ਮੀਠ ਕੇਤ ਕਾ ਦਾਸ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕੋ ਤਿਆਗ ਦੇਤਾ ਭਯਾ। ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੇ ਚਿਤਾਤ੍ਰ ਚਿਤ ਜਿਸ ਕਾ ਵਿਆਕੁਲ ਸੋ ਮਤੰਗ ਨਿਸਕੇ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਇਸ ਕੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮੈ ਧਨ ਮਾਨ ਕੇ ਲੋਭ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਬੁਲਾਵੇ, ਪਿਆਰੀ ਚੰਦ ਬਦਨੀ ਕੋ। ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਧੀਰਜ ਦਿਨ ਕੋ ਦੇਤ ਭਯਾ ਮਨ ਸਿਰਦਾਰ, ਜੋ ਨਗਰ ਪਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਤਾਤ ਕਾਲ ਤਿਸ ਮਹਾਜਨ ਕੋ ਖਬਰ ਪੈ ਗਈ। ਸੋ ਵਿਆਕਲ ਮਨ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਕੀ ਆਇ ਸਰਨੀ ਪੜਿਆ। ਪੁਨਾ ਰੋਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਨ, ਇਸਅਪਕੀਰਤੀ ਰੂਪ ਕਰਮ ਤੇ ਮੇਰੀ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨਜੋਗ [illegible], ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਰ [illegible] ਜਾਵਾਂਗਾ ਮੌਹਰਾ ਖਾਇ ਕਰ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕਹਤ ਭਏ; ਹੇ ਪਿਆਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪੋ ਜੋ ਸਭ ਦੁ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈ। ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਲਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲੇਪ ਮਾਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਚਿੰਤ ਰਹੋ ਸਦਾ। ਤਥਾ ਗੁਰ ਵਾਕਹਿ। "ਚਿੰਤਾ ਛਡ ਅਚਿੰਤ ਰਹੋ ਨਾਨਕ ਲਗ ਪਾਈ"। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋ ਕਰ ਇਕ ਨਾਮ ਹੀ ਜਪੋ ਤੇ ਕਨਿਆ ਕੋ ਸਾਥ ਲੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਘਰ ਰੈਨ ਬਸੇਰਾ ਕਰ ਲੈਵੋ, ਹੇ ਗੁਰਮੁਖ। ਗੁਰੂ ਭਲੀ ਕਰਨਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪੋ। ਤਬ [illegible] ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਸਭ ਵਿਘਨੋ ਤੇ ਰਹਤ ਭਯਾ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਦੁਰਜਨ ਤਿਸ ਕੇ ਸਭ ਸੁਰਜਨ ਹੋ ਗਏ ਏਕ ਹੀ ਪਲਕ ਕੇ ਝਲਕ ਮੇ। ਜਬ ਭਲਕ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨਦੀ ਤਰਫ਼ਉ ਆਵਏ ਥੇ ਤਬ ਸੁਭਾਵਕ ਮੇਲ ਹੂਆ ਤਿਸ ਕਾ ਮਾਰਗ ਮੇ ਹੀ ਗੁਨਾਖਿਰ ਨਿਆਈਂ ਬਲੋਚ ਕਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਨੇ ਜੋ ਤਿਸ ਕਾ ਚਿਤਵਨਾ ਕਹਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਸੰਤ ਕਾ ਸੰਤ ਸਕੰਲਪ ਹੈ ਸੰਤ ਕੇ ਚਿਤਵੈ ਕੀ ਜੈ ਹੈ, ਸਦਾ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਫੁਰੀ ਜੋ ਹਾਟੀ ਸੁਹਾਈ ਸ੍ਰਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਦੀਦਾਰ ਪਾਈਏ ਤੋ ਭਲਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੀ ਕਾਮ ਚਿਤਵਨੀ ਨਿਹਾਲ ਪੈ ਗਈ ਸੰਤ ਚਿਤਵਨ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇਂ। ਤਬ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਘੋੜਾ ਤਿਸ ਤੇ ਉਤੱਰ ਕਰ ਸੰਤ ਕੇ ਕਦਮੀ ਆਇ ਲਗਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈਜੀ ਸਰਨ ਉਚਾਰਤ ਭਏ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈ ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਆਪ ਕਾ ਜੋ ਪਾਕ ਦੀਦਾਰ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਮੈ ਦੇਖ ਕਰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ ਭਇਆ ਹਾਂ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਪਰਵਰਦਗਾ ਕੇ ਰਸੂਲ ਹੋ, ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਹਾਰੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਰ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਹੋਵੀਏ ਤੇ ਕੋਈ ਖਿਦਮਤ ਕਾ ਫੁਰਮਾਨ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਪਰਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਜਾਨੋਗੇ ਤਾਂ ਸੁਖ ਪਾਵੋਗੇ। ਜੋ ਕਰ ਅਨਿਆਇ ਕਰ ਬਿਗਾਨਾ ਧਰਮ ਅਰ [illegible] ਤੁਸੀਂ ਛੀਨ ਕੀਤਾ ਚਾਹੋਗੇ [illegible] ਤਬ ਦੀਨ ਦੁਨੀਆ ਮੇ ਬਡਾ ਦੁਖ ਪਾਵੋਗੇ। ਜੋ ਬੇਈਮਾਨ ਬੇਰਹੰਮਕ ਕਰਤੇ ਹੈ ਅਧਰਮ ਸੋ ਦੋਜਕ ਕੀ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਜਾਇ

ਕੇ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਤੋ ਇਹੋ ਉਨ ਕੀਏਹੋਏ ਰੋਗ ਲਗ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਜੋ ਜਹਾਨ ਦੀ
ਪਲੀਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਉਨ ਕੇ ਬੀਚ ਆਇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਦੋ ਜਹਾਨ ਮੇਂ
ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੇ ਸਜਾਇ ਭੀ ਸਭੀ ਉਹ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਜਿਨ ਕੀ ਨੀਅਤ ਭਲੀ ਹੈ। ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ
ਈਮਾਨ ਮੇ ਜੋ ਰਹਤੇ/ ਹੈ ਔਰ ਬਿਗਾਨਾ ਹਕ ਜਿਨ ਕੋ ਮਹੁਰਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਬੰਦੇ ਹੈਂ ਸੋ ਬਹਿਸਤ
ਮੇ ਸੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪਰਾਈ ਧੀਅ ਭੈਣ ਤਰਫ ਕਦੇ
ਖੋਟੀ ਨਜਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੋ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਦੀਦਾਰ ਦੇਖਿਆਂ ਪਾਕ ਹੋਵੀਤਾ ਹੈ ਤੇ
ਸਾਂਈ ਚੇਤੇ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਣ ਕਰ ਅਤਿ ਭੈ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਭਯਾ। ਤੇ ਸੰਤ ਕੇ ਚਰਣਾ ਪਰ ਸੀਸ
ਧਰ ਕੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਪਿਛਲੀ ਤਕਸੀਰ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰੀਏ। ਆਗੇ ਜੋ ਹੁਕਮ ਕਰੋ ਸੋ ਮੇਰੇ
ਸੀਸ ਪਰ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਪਰਜਾ ਮੇ ਪੁਰਸ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਪਿਉ ਭਿਰਾਤ੍ਰ
ਮਿਤ੍ਰ ਉਸਤਾਦ ਵਤ ਜਾਣੇ ਅਰ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ਜਗਤ ਮੇ, ਸੋ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਭੈਣ ਜਾਣੇ।
ਥੋਰੇ ਮੇ ਬਹੁਤ ਸਮਝਣਾ, ਫੇਰ ਅਸਾਂਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਕਹਣਾ ਨਾ ਪਵੇ। ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਖਉਫ ਰਖਣਾ
ਦਿਲ ਭੀਤਰ, ਹੇ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਸੁਨ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਮਨ ਮੋਮਵਤ ਹੋ ਗਯਾ।
ਐਸੇ ਸ੍ਰਧ ਹਿਰਦੇ ਹੋਇ ਕਰਿ ਨਿਆਇ ਪਰਾਇਣ ਭਯਾ।ਮਨ ਕਾ ਪਾਪ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸੰਤ
ਅਨਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਜਾਤੀ ਵੈਰ ਕਹਤ ਭਯਾ । ਜੋ ਧੰਨ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਵਦਿਗਾਰ ਦਾ
ਸਰੂਪ ਜੋ ਮੇਰੇ ਜੈਸੇ ਪਥਰ ਪਿਆਲ ਛੋੜੇ ਹੈਂ। ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਿਤਾ ਭਯਾ ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਮਨ ਪਾਪ
ਅਨਿਆਇ ਵਿਚੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸੰਤ ਹੈਂ। ੧ । ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬਾਲਕ
ਰਾਮ ਜੀ ਸੁੰਦਰ ਮੂਰਤੀ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾਸ ਜੀ ਉਪਕਾਰੀ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਥਾ ਮੇਂ ਬਹੁਤ
ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਮਨ ਕੀ ਇਕਾਗ੍ਰਤਾ ਲੀਏ। ਮਾਨੋ ਮਾਨਸਰ ਪਰ ਹੰਸ ਸਭਾ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ।
ਜੋ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਮੋਤੀਆਂ ਕੇ ਗ੍ਰਾਹੀ ਹੈ ਨਾਮ ਪੈ ਪਾਨ ਕਰਿ। ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇਖਹਿ ਜੋ
[illegible] ਕੋ [illegible] ਆਵਤਾ ਹੈ, ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਮਨ ਅਗਾਧ ਸਿਧ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਭਜਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ।
ਤਬ ਸੁਖਾ ਸਰੂਪ ਹਸਕਰ ਕਹੈ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੁਨਾਇ ਕਰਿ ਕਥਾ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੇਂ।
ਜੋ ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡੀ ਹਕੀਮੀ ਦੀ ਸੋਲੀ ਦੂਰ ਪਈ ਹੈ, ਹੇਭਾਈ ਜੀ ਸੁਣ ਕਰ [illegible] ਜੀ ਕਹਿਣ
ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਕਾ ਬਚਨ ਜਿਸ ਤੇ ਸਿਦਾ ਗਰੀਬੀ ਅਰਬੰਦਗੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀਓਂ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ,
ਮੈ ਤਾਂ ਹਕੀਮੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂਜਾਨਤਾ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਤੇ ਹੋ। ਜਬ ਕੋਈ ਕਥਾ ਮੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕਾ
ਉਤਰ ਪੂਛੈ ਤਬ ਹੋਰ ਸੰਤ ਬੜਿਆਂ ਕਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾਸ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ। ਜੀ ਮੈਂ ਤਾਂ
ਕਿਛ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤਾ ਇਨ ਬਡੇ ਸੰਤਾਂ ਸੇ ਪੂਛ ਲੇਵਹੁ ਜੀ। ਸਭ ਕਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤਿਸ ਕੋ
ਕਿਧੇ ਸੋ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਫੇਰ ਕਹਨਾ ਮੈ ਕਿਛੁ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤਾ। ਐਸਾ ਅਪਣੇ ਆਪ ਕੋ ਛਿਪਾਵਣਾ।
ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਨ ਕਾ ਭੈ ਰਾਖਣਾ। ਮਤ ਮਨ ਗਰਬ ਜਾਵੇ ਪ੍ਰਸਿਨ ਹੰਕਾਰ ਧਾਰ ਕਰ ਜੋ ਮੈਂ ਉਤ੍ਰ ਦੇਨ ਹਾਰ
ਸਿਆਨਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਹੰਕਾਰ ਕਰ ਭੀ ਸਰੂਭ ਅਭਿਮਾਨ ਤੋਂ ਭੁਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਐਸੀ ਖਬਰਦਾਰੀ

ਮਨ ਪਰ ਰਖਦੇ ਸੇ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਆਇ ਬੈਠਨਾ ਫੂੜ ਦਰੀ ਆਦਿਕੋ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੁਰਾਇਕੇ ਤੇ ਪੁਨਾ ਅਪਨੇ ਸਾਫੇ ਪਲੇ ਕਟੋਰਾ ਬਾਂਧੀ ਲਈ ਆਵਣਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਜਲ ਪਾਣ ਲੀਏ। ਤਬ ਏਕ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਜਲ ਪਾਣ ਜਲ ਕਰਾਵਨ ਹਾਰੇ ਨੇ ਸੰਤ ਸਹਜਧਾਰੀ ਕਉ ਜਲ ਛਕਾਇਆ ਹੇ ਜਬ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ, ਦਾਸ ਕੋ ਭੀ ਜਲ ਪਿਲਾਓ। ਤਬ ਓਹੀ ਕਟੋਰਾ ਤਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਹੈ ਸਾਧ ਕੇ ਸੀਤ ਕਾ। ਤਬ ਭਾਈਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੇ ਪੂਛਤਾ ਹੈ, ਉਹ। ਜੀ, ਇਸੀ ਕਟੋਰੇਮੇ ਆਪ ਕੋ ਜਲ ਲਿਆਏ ਦੇਵਾਂ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀਚੁਪ ਕਰ ਰਹੇ ਉੱਤਰ ਕੋਈ ਨਾ ਦੀਆ।

ਜੋ ਇਸੀ ਮੇ ਲਿਆਇ ਅਥਵਾ ਮਾਰਜਨ ਕਰ ਲਿਆਇ। ਤਬ ਓਹ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨਮਾਰਜਨ ਕਰ ਕੇ ਕਮਲ ਭਰ ਲਿਆਇਆ ਕਰ ਕਮਲ ਮੇ ਧਾਰ ਕਰ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਿ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ, ਤੂੰ ਆਸਾਨੂੰ ਸਾਧਾਂ ਤੇ ਵੇਮੁਖ ਕਰਨ ਲਗਿਆ ਹੈਂ। ਜੇ ਕਰ ਕਹਤੇ ਜੋ ਮਾਂਜ ਕਰ ਲਿਆਈਏ ਜਲ ਤਾਂ ਸਾਧੋਂ ਤੇ ਵੇਮੁਖਹੋਵੇ। ਤੇ ਸੰਤ ਵੇਮੁਖਕੋ ਕੌਨ ਠੌਰ ਹੈ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਮੇਂ ਠਹਿਰਨ ਕਉ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੇ ਕਹੋ ਇਸੀ ਮੇ ਪਿਲਾਇ ਦੇ ਜਲ ਸੋ ਕਿਉ ਨ ਕਹਿਆ। ਉੱਤਰ। ਇਸ ਤਰਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਬਿਰਧ ਧਿਰੋਂ ਦੇਖ ਕਰ ਕਿਛ ਨ ਕਹਿਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਹਜ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਰਾਖੀ। ਜੈਸੇ ਲਿਆਏ ਦੇਵੇਗਾ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਲ ਤਥਾ ਹਕ ਪਾਨ ਕਰਲੇਵਾਂਗੇ। ਤਬਓਹ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਮਸਤਕ ਏਤਤ ਭਯਾ ਜਾ ਤੇ ਸੁਣੀ ਥਾ। ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਧੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪੁਰਖਾਰਥੀ ਜੋ ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਜੇ ਕਰ ਕੂਪ ਸੇ ਕੁੰਭ ਪੂਰਿਆ ਨਾ ਉਠਾਇ ਸਕੇ ਤਾਂ ਰੀਤੇ(ਖਾਲੀ) ਕੂਪ ਪਰ ਲੈ ਜਾਵਣੇ ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਅਨੇਕ ਅਗਸਤ ਪਿਤਾ ਜੋ ਕੁੰਭ ਹੈ ਸੋ ਪੂਰਕਰ ਆਇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨੇ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਦੇਸੀਆਂ ਕੀ ਚਉਪਾਈਆਂ ਜਟਾਈਆਂ ਭੀ ਸੰਭਾਲ ਰਖਣੀਆਂ ਜੋ ਰੈਨ ਬਸੇਰਾ ਕਰ ਜਾਏ ਹੈਂ, ਸੁਖ ਸਾਧ। ਐਸੇ ਸੁਖ ਦਾਈ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਕੋ ਸੁਭ ਸਿਖਿਆ ਰੂਪ ਕਰਤਵ ਕਰਣ ਵਾਰੇ ਸੇ। ੨ । ਏਕ ਭਾਈ ਆਰੂ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਸੇਵਕ ਹੈ ਸੀ। ਜਿਸ ਕੀ ਕਥਾ ਪੀਛੇ ਭੀ ਕਹੇ ਆਇ ਹੈ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਣ ਆਵਤ ਭਯਾ। ਸਾਥ ਜਿਸ ਕੇ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀ ਹੈ। ਨਾਮ ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਕਾ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਰਬਲਾ ਜਿਸ ਕੀ ਦਸ ਬਰਸ ਅਵਸਥਾ ਅਰ ਪਰਮ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਤਿਸ ਕਾ ਮਾਨੋ ਦੇਵਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਬਾਲਕ ਚਰਨੋ ਪਰ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ, ਜਬ ਊਪਰ ਸੰਤ ਸਨਮੁਖ ਮੁਖ ਕਰ, ਤਬ ਦੇਖ ਕਰ ਹਜਿਜਨ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਆਰੂ ਰਾਮ, ਇਸ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸੰਗ ਮੇ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਅਰਪਿਆ, ਪਰਮ ਸੁਫਲਤਾ ਜਾਨਕਰ ਜੇ ਕਰ ਸੰਤਾਂ ਮੇਂ ਨਾ ਸੌਂਪੋ ਤਾਂ ਇਸ ਕੀ ਸਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰਣੀ। ਸੋ ਸੁਣ ਕਰ, ਸੰਤ ਬਚਨ ਕਾ ਉਤਰ ਕਛੂ ਨਾ ਦੀਆ ਪੁਨਾ ਗੁਰਾਂ ਪਰ ਗਿਲਾਨ ਕਰਤ ਭਯਾ ਮਨ ਮੇ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਅਪਨਾ ਚੇਲਾ ਕੀਤਾ ਚਾਹੁਤੇ ਹੈਂ ਸੁੰਦਰ ਬਾਲਕ ਦੇਖਕਰ। ਸੋ ਅਪਣੇ ਘਰ ਆਇ ਕਰ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਨਦੀ ਪਾਰ ਇਕ ਗ੍ਰਾਮ ਮੇ ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਕੀ ਸਾਦੀ ਕਾ ਸਨਬੰਧ ਕਰ ਦੀਆਂ। ਮਨ ਮੇਂ ਕਪਟ ਏਹੁ ਜੇਕਰ ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਜੀ ਕਸੀ ਪੂਛੇਂ ਭੀ ਬਾਲਕ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਤਾਂ ਮੈ ਕਹੋਗਾ ਤਿਸ ਕਾ ਤੋ ਮੰਗੇਵਾ ਹੂਆ ਹੈ ਕਾਕਾ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਸੋ ਸੰਤ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਫੇਰ ਕਛੀ ਕਹਤੇ ਹੀ ਨਾ ਭਏ। ਤਬ ਆਰੂ ਰਾਮ ਤੁਰਤ ਵਿਆਹ ਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ। ਤਬ ਬੋਰੇ ਕਾਨ

ਪੇਖੇ ਬਾਲਕ ਜੋਵਿਆ ਪੁਨਾ ਕਾਲ ਕਾ ਗ੍ਰਾਸ ਰੂਪ ਸੋ ਹੋ ਗਿਆ। ਤਬ ਸੋ ਲਗਾ ਰੁਦਨ ਕਰਨੇ ਅਰ ਮਨ ਕੋ ਧਿਕਾਰਾ ਦੇਨ, ਆਤੂ ਰਾਮ। ਅਹੋ ਮੈ ਅਧਮ ਕੀ ਨੀਚਤਾ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁਨਾ ਬਾਲਕ ਕਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਲਗੇ ਸੇ ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਕੀ ਥੋਰੀ ਉਮਰ ਜਾਨ ਕੇ ਮਾਤਕ ਰੂਪ ਪਟੀ ਤਰਫੋਂ ਦੇਖ ਕਰ। ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸੁਆਮੀ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਆਖੀ ਜੋ ਬਾਲਕ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਮੈ ਆਵੈਂ ਜਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕੀ ਥੋਰ ਬੈਸ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰ ਬਾਨੀ ਕੋ ਸੁਣ ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਮੁਕਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈਗਾ।ਪੁਨਾ ਇਸ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭੀ ਦੁਮ ਨਾ ਪਵਾਨਗੇ। ਸੰਤ ਸੰਗ ਕਰਨੇ ਕਰ ਸਤਿ ਸੰਗ ਮੈ ਆਵਣੇ ਕਰ ਬਾਲਕ ਕਾ ਭੀ ਮੋਹ ਘਟ ਜਾਇਗਾ ਸਬੰਧੀਆਂ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਸਬੰਧੀਆਂ ਕਾ ਬਾਲਕ ਸੇ। ਦੂਜੇ ਇਹ ਗਰੀਬ ਹੈ। ਇਸ ਕੇ ਧੰਨ ਖਰਚ ਤੇ ਬਚਹਿਗੇ। ਤੀਜੇਨੁਖਾ ਕਾ ਦੁਖ ਨ ਹੋਵੈਗਾ। ਇਨ ਕੋ ਉਮਰਾ ਪ੍ਰੀਤ ਚੌਥੇ ਬਾਲਕ ਕਾ ਜਨਮ ਸਫਲ ਨਾਮ ਹਰੀ ਕਾ ਜਪ ਕਰ ਮੁਕਤ ਹੋਵੈਗਾ। ਪੰਚ ਸੋ ਜੋ ਇਹੁ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰਹਿਗੇ ਤਾਂ ਇਨ ਪਰ ਸੰਤ ਕੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਾ ਹੋਇਗੀ। ਪਰਮ ਸੁਖ ਹੀ ਜਿਸ ਕਾ ਫਲ ਹੈ। ਅਹੋ ਮੈ ਅਭਾਗੀ, ਮੈ ਨਿਰਾਸ ਕਛੂ ਨਾ ਜਾਨਤਾ ਭਯਾ। ਅਹੋ ਦੈਵ ਕੀ ਮਾਇਆ ਨੇ ਖੋਇਆ ਹੈ ਗਿਆਨ ਜਿਸ ਕਾ, ਸੋ ਮੇਰੇ ਵਤ ਦੁਸਹਿਦੁਖ ਕਲੇਸਾਂ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ, ਪਾਪ ਆਤਮਾਂ। ਪੁਨਾ ਕਹੀ ਇਕ ਜਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸੇ ਭੂਲਿ ਖਿਮਾ ਕਰਾਵਤਾ ਭਯਾ। ਸੰਤ ਤੋ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੇ ਹਰਿ ਇਛਾ ਸਮਝ ਕਰ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹਿ। ੪੩ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਬਾਲਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਤ੍ਰਿਤਾਲੀਸਮੋ ਧਿਆਏ। ੪੩ । ਕੋਟ ਈਸੇ ਸਾਹ ਕੀ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਕਾ ਮਹੰਤ ਭਾਈਝੰਡਾ ਰਾਮ ਕਾ ਸਰੀਰ ਮਾਂਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਤਬ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਹੋ ਵਾਲੇ ਸਾਧ ਪੁਨਾ ਫਿਰੂਕਿਆਂ ਤੋ ਕੋਟ ਧਰਮਸਾਲੇ ਸਾਧ ਸਗਤਿ ਕਾ ਆਇ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤੇ ਭਏ। ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਵੈਰਾਗੀ ਭਾਈ ਸਚੂ ਰਾਮ ਜੀ ਭਾਈ ਸੰਤ ਲਾਲ ਜੀ ਭਾਈ ਮੂਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਆਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਤਿਆਦਿਕ ਹੋਰ ਭੀ ਸਾਧੂ ਬਹੁਤ ਮਿਲ ਕਰ ਕੋਟ ਆਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇਕਰ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਝੰਡੇ ਕੇ ਪਾਸ ਆਇ ਬੈਠੇ ਪੈਰੀ ਪਉਣਾ ਕਰ। ਫਿਰ ਪੂਛਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਜੀ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਤ ਦੀ ਇਛਾ ਕੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਣ ਕੀ ਵਾ ਖਾਣ ਪੀਣ ਕੀ ਸੋ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਇਤਨੇ ਨੂੰ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀ ਨਿਕਟ ਆਇ ਬੈਠੇ। ਤਾਂ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਬਚਨ ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਜੀ, ਅਜੇ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਛਾ ਹੈ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਕੇ ਛੁਟਣ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਕਹਿਆ ਹੁਣ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕਾ ਧਿਆਨ ਹੀ ਕਰੋ ਜੀਵਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਮ ਦਇਆ ਵੰਤ ਦਰਦ ਵੰਦ ਦ੍ਰਿਆਲ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਜੀ, ਅਸਾਡੀ ਪੰਜ ਬਰਸ ਆਰਬਲਾ ਰਹਿਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਲੈ ਲਵੋ। ਜਾ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਇਛਾ ਹੈ ਜੀਵਣ ਕੀ ਤੋ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਜੀ

ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ ਸੂਕੇ ਤ੍ਰਿਣਵਤ। ਕਿਉਂ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਲੀਏ ਸੀਸ ਦੇਵਣਾ ਸੁਗਮ ਹੈ। ਪਰਉਪਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਜੈਸੇ ਦਧੀ ਰਿਖੀ ਅਰ ਸਿਵੀ ਰਾਜਾ ਜੀ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਜੀ ਨੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਦੀਆ ਅਰ ਜੈਸੇ ਗਿਆਸਰ ਜੀ ਅਰ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਜੀ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਹੋਇ ਹਨ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਸਮਝਨੀ ਹੇ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕੋ। ਅਬ ਇਨਾਂ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਕ ਪ੍ਰਿਥਕ ਵਾਰਤਾ ਸੰਖੇਪ ਸਹਿਤ ਲਿਖਣੇ ਹਾਂ। ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਦਧੀਚ ਰਿਖੀ ਜੀ ਕੀ। ਚਿਤ੍ਰ ਕੇਤੂ ਨਾਮ ਸਾਤੋਂ ਦੀਪੋਂ ਕਾ ਰਾਜਾ ਬੜਾ ਧਰਮਾਤਮਾ ਪਰ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਹੀਨ ਸੀ। ਅੰਗਰਾ ਰਿਖੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਦੂਜੀ ਰਾਣੀਊਂ ਨੇ ਜਹਰ ਦੇ ਕਰ ਮਾਰ ਦਿਤਾ। ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਬਿਹਬਲ ਜਾਣ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਦ ਜੀ ਅਰ ਅੰਗਰਾ ਜੀ ਨੇ ਦਰਸਨ ਦੇ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕੇ ਕਹਿਣੇ ਕਰ ਬਾਲਿਕ ਜਿਵਾ ਦਿਤਾ ਬਾਲਕ ਉਠ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕੋ ਗਾਲੀ ਨਿਕਾਸਕੇ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜਾ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮ ਮੈਂ ਜੁਧ ਵਿਚੋਂ ਭਜ ਗਿਆ ਸੀ ਸੋ ਇਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੋ ਅਧਰਮ ਕੀਤਾ ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਤ੍ਰੂ ਜਾਣ ਕੇ ਬਦਲਾ ਲੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਣੀਆਂ ਕੀੜੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਗਰਮ ਜਲ ਖੁਡ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਇਸੀ ਕਰ ਉਨਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜਹਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਬਾਲਕ ਫੇਰ ਮ੍ਰਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੋ ਉਹ ਰਾਜਾ ਕਬੀ ਕੈਲਾਸ ਪਰਬਤ ਪਰ ਪਾਰਬਤੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵਜੀ ਕੀ ਜੰਘਾਂ ਪਰ ਬੈਠਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਸਤਾ ਭਯਾ। ਤਾਂ ਪਾਰਬਤੀ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਕਰ ਦੈਂਤ ਦੇਹੀ ਬ੍ਰਿਤਾਸਰ ਕੀ ਪਾਵਤਾ ਭਯਾ ਤ੍ਵਸਟਾ ਬ੍ਰਹਮਣ ਨੇ ਉਤਪਨ ਕੀਤੀ ਪਰਬਤ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਾਲੀ ਬਲਵਾਨ ਦੇਹੀ ਦੈਂਤ ਕੀ। ਸੋ ਰੋਜ ਹੀ ਐਨੀ ਵਧ ਜਾਵੇ ਜਿਨੀ ਤੀਰ ਦੀ ਮਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੰਦ੍ਰ ਹਾਰ ਖਾਏ ਕੇ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਭਜ ਗਿਆ ਜਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਸਸਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਾਸਰ ਦੇ ਸਰੀਰ ਪਰ ਨਾ ਲਗ ਸਕਿਆ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰੈਣ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵਤਿਓਂ ਸਹਤ। ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਹਾ ਦਧੀਚ ਦੀ ਹਡੀ ਕਾ ਜੰਗ ਬ੍ਰਿਤਾਸਰ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਟੇਗਾ। ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਦਧੀਚ ਸੇ ਹਡੀ ਮਾਂਗੀ। ਯਦਪ ਇਹ ਭਾਰੇ ਕਸਟ ਵਾਲੀ ਬਾਤ ਸੀ ਪਰ ਦਧੀਚ ਪਰਉਪਕਾਰ ਜਾਣ ਕੇ ਗਊਆਂ ਪਾਸੂ ਮਾਸ ਚਟਵਾਇਆ ਅਪਣੇ ਸਰੀਰ ਕਾ। ਅਰ ਇੰਦ੍ਰ ਨੇ ਹਡੀ ਨੰਗੀ ਦੇਖ ਕੇ ਲੈਕੇ ਬਜੰਰ ਵਿਸਕਰਮਾ ਪਾਸੋਂ ਬਣਵਾ ਕੇ ਦੈਂਤ ਦਾ ਗਲ ਕਟ ਸੁਟਿਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਦਧੀਚ ਰਿਖੀ ਜੀ ਹਨ ਪਰਉਪਕਾਰੀ। ੧ ।

ਸਾਖੀ ਸਿਵੀ ਰਾਜਾ ਕੀ। ਏਕ ਸਮੇ ਰਾਜੇ ਜੀ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਮਿਤ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜ ਬਣ ਕੇ ਅਗਨ ਜੋ ਬਟੇਰਾ ਬਣਿਆ। ਤਿਸ ਕੇ ਪਿਛੇ ਉਡਤਾ ਆਵੇ। ਬਟੇਰੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿਵੀ ਕੀ ਸਰਨ ਆਇ ਲੀਤੀ। ਬਾਜ ਕੋ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀ ਰਾਜੇ ਪਾਸੋਂ ਅਹਾਰ ਮਾਂਗਤਾ ਭਇਆ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਅਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮਾਸ ਬਟੇਰੇ ਜਿਤਨਾ ਦੇਣਾ ਕੀਤਾ। ਸੋ ਉਹ ਅਗਨ ਦੇਵਤਾ ਐਨਾ ਭਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੋ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਭੀ ਤੋਲ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸਿਵੀ ਰਾਜਾ ਜੀ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮਾਸ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਕੇ ਦੇ ਦਿਤਾ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਾਰਨ। ੨ ।

ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਜੀ ਸਪੁਤ੍ਰ ਭਾਈ ਭਗਤੂ ਜੀ ਕੀ। ਇਹੁ ਭਾਈ ਜੀ ਦੇ ਅਨੁਜਸੇ।

ਭਾਈ ਗੌਰੇ ਜੀ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਰਜੋ ਤਮੋ ਗੁਣਾ ਸਹਿਤ ਸੀ ਪਰ ਇਨ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਧ ਸਤਿ ਕੀ ਹੂਆ ਹੈ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਾ ਇਕੋ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਸੀ ਸੋ ਮ੍ਰਿਤ ਭਇਆ। ਲੋਕਾਂ ਆਖਿਆ। ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਬ ਸੰਸਕਾਰ ਆਦਿਕ ਜੋ ਕ੍ਰਿਆ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਕਰੋ। ਪਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਉਸ ਸਵ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਦਰਵਾਜੇ ਪਰ ਲਿਆ ਰਖਿਆ। ਸਿਖਾਂ ਬਹੁਤ ਕਿਹਾ ਜੋ ਮੁਰਦੇ ਕੋ ਲੈ ਜਾਓ, ਹੇ ਭਾਈ। ਪਰ ਦੰਪਤੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਇਕੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਵਾਲ ਦੇਣ ਇਕੇ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗਾਂਗੇ ਸਾਥ ਇਸ ਕੇ। ਸਿਖਾਂ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ: ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ, ਬ੍ਰਹਮਣ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਬੜਾ ਹਠ ਧਾਰਿਆ ਹੈ। ਆਪ ਸਮ੍ਰਥ ਹੋ। ਭੰਨਣ ਘੜਨ ਆਪ ਦੇ ਹਥ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਨਾਂ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਵਾਲ ਦੇਵੋ, ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ। ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਹੇ ਭਾਈ ਪਿਆਰਿਓ। ਇਹੁ ਅਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਰਾਵ ਰੰਕ ਸਭਨੇ ਤਿਆਗਨਾ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦੇਵੋ ਜੋ ਮੁਰਦੇ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨ। ਤਬ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਆ ਪਰ ਦੰਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਪੁਤ੍ਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸੀ ਸੋ ਉਨਾ ਹਠ ਧਾਰੀ ਰਖਿਆ। ਸਿਖਾਂ ਪੁਨਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ਉਹ ਤਾਂ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਜਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਜੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤਿੰਨਵੇਰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕੋਈ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗੇ। ਦੀਵਾਨ ਬੜਾ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੋਈ ਨਾ ਉਠਿਆ। ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਜੀ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਉਨਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਇਕ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੂਜਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਬਚਨ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਵੇਲਾ ਹਥੋਂ ਵਞਾਉਣ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਛੋਪਲੇ ਉਠ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਰ ਕੁਸਾਸਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿਤੇ। ਸਿਖਾਂ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ ਜੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ਬ੍ਰਹਮਣ ਦਾ ਲੜਕਾ ਜੀ ਉਠਿਆ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਆਖਿਆ ਕੇਹੜੇ ਸਿਖ ਇਹੁ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੌਨ ਇਥੋਂ ਉਠਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਚੋਬਦਾਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਕ ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਜੀ ਆਪ ਦਾ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਿਖ ਉਸ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੁੜਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਜੀ ਕੁਸਾਸਣ ਤੇ ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਜੀ ਮੁਕਤ ਜੀ ਦੀ ਦੇਹ ਪਈ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਚਾਦਰ ਪਾਈ ਹੋਈ। ਸੁਣ ਕੇ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਆਖਿਆ ਸਾਡਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਵਾਇਆ। ਪੁਨਾ ਪੁਛਿਆ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਤਾਨ ਹੈ। ਸਿਖਾਂ ਆਖਿਆ: ਜੀ, ਹੁਣੇ ਹੀ ਜੁਬਾ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇ ਸੀ। ਹਾਲੀ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਰਜਾ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੈ। ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ: ਜੇ ਲੜਕਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਤ ਦਾਸ ਰਖਣਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬੜੀ ਸੰਤਾਨ ਵਧੇਗੀ। ਸੋ ਭਾਈ ਗੌਰੇ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਥੋੜੇ ਆਦਮੀ ਹਨ ਤੇ ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਜੀ ਸੰਤ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਮਾਉਂਦੀ। ਪੁਨਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਸਹਿਤ ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ

ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ। ੩ । ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ। ਭਾਈ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਲੁਬਾਣੇ ਜਹਾਜ ਲਦ ਕੇ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਵਣਜ ਵਾਸਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਜਾਤੇ ਸੀ। ਪੌਣ ਵਿਪਰਜੇ ਚਲਣੇ ਕਰ ਖੋਤੇ ਪਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜਹਾਜ ਅਟਕ ਗਿਆ। ਬਲ ਬੁਧ ਖਰਚ ਕੇ ਬਹੁਤ ਉਪਾਉ ਕੀਤੇ ਪਰ ਜਹਾਜ ਨਾ ਹਿਲਿਆ। ਸਭ ਪਾਸੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜ ਇਸਨਾਨਾ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹੇ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰ ਸਰਨ ਪਾਲ ਸਦੀਵ ਕਾਲ ਦਿਆਲ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ। ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਵਤ ਲਜਾ ਰਖੋ, ਇਸ ਸਮੇਂ। ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜੋ ਹਾਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿ ਨਾ ਸੀ ਹੋਇ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰਹਤੇ ਸੀ ਨਿਮਖ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਜਹਾਜ ਚਲਾ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜਬ ਜਹਾਜ ਟਿਕਾਣੇ ਲਗਾ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸਾਹ ਨੂੰ ਬੜਾ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਖੇਪ ਕੇ ਬੇਚਨੇ ਕਰ । ਸੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਨੌਕਰਾਂ ਸਹਿਤ ਬੜਾ ਕੋਸ ਧਨ ਕਾ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸਾਥ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂ ਤੇ ਸੁਖਨਾ ਅਰ ਦਸਵੰਧ ਕਾ ਧਨ ਭੀ ਅਰਪਨ ਕਰਨਾ ਹੋਇਆ। ਅਰ ਜਿਸ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਨੇ ਐਸੀ ਕਠਨਤਾਈ ਵੇਲੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਜਿਥੇ ਹੋਰ ਦੀ ਸਮ੍ਰਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ। ਸੋ ਤਿਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਕਵਲ ਪਰਸਨੇ ਭੀ ਹੋਏ। ਜਬ ਮਦਰ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਪੁਛਿਆ। ਤਾਂ ਇਹੁ ਪਤਾ ਲਗਾ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਬਾਬਾ ਬਸਹਿ ਬੀਚ ਬਕਾਲੇ"। ਇਹੁ ਸੁਣ ਕੇ ਬਕਾਲੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੀ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਈ ਸੋਢੀ ਆਪ ਕੋ ਗੁਰੂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੂਜਾ ਕਰਾਤੇ ਹਨ, ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੂਰ ਦੇਸ ਦੇਸਾਂਤ੍ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਗਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਤਰਫ ਡੇਰੇ ਪਾਈ ਬਿਆਕੁਲ ਹੋਈ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਲੋਚਦੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਭਾਈ ਮਖਣ ਸਾਹ ਨੂੰ ਬੜਾ ਧਨੀ ਅਰ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਜਣਕੇ ਸਭਨਾ ਸੋਢੀਆਂ ਨੇ ਆਦਮੀ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਭੇਜੇ। ਤਿਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸੋਢੀ ਦੀ ਉਸਤਤੀ ਦੇ ਪੁਲ ਬਨ ਕੇ ਆਖਿਆ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹੋ ਗੁਰੂ ਹਨ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸਾਹ ਨੇ ਪੰਜ ਮੋਹਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਗੇ ਰਖ ਕੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਪੁਨਾ ਧੀਰ ਮਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਭਨਾ ਸੋਢੀਆਂ ਅਗੇ ਦੋ ਦੋ ਮੋਹਰਾਂ ਰਖ ਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਚਿਤ ਵਿਚ ਚਿਤਾਰਿਆ। ਜੇਹੜਾ ਸਚਾ ਗੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਆਪੇ ਆਪਣੀ ਵਸਤ ਮੰਗ ਲਵੇਗਾ। ਪਰ ਜਹਾਜ ਦੇ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲ ਕਿਸੇ ਨ ਕਹੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਸਚੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਨਾਂ ਦੰਭੀਆਂ ਬੜੇ ਤਕੀਏ ਲਗਾ ਬੜੇ ਫਰਸ ਵਿਛਾ ਕੇ ਬੈਠਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਤਾ ਦਾ। ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੋ ਹਨ ਸੋ ਅੰਦਰ ਘਰ ਦੇ ਇਕਾਂਤ ਨਿਜਾਨੰਦ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਨੇ ਸਹਿਤ ਸਮੀਪ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਥੋੜੇ ਜੇਹੇ ਸਿਖਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਦਰਸਨ ਦੇ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਜਾਹਰ ਕਰੇਗਾ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਧਰ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸਾਹ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੀ ਸੋਢੀ ਹੈ ਐਥੇ। ਤਾਂ ਮਸੰਦਾਂ ਆਖਿਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ

ਰੋਗਾ ਮਸਤ ਸੁਭਾ ਦਾ ਇਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਮੂੰਹ ਕਜ ਕੇ ਸੁਤਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੁਰ ਦੀ ਭੀ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ। ਆਦਰ ਕਰੋ, ਚਾਹੇ ਅਨਾਦਰ ਕਰੋ, ਉਸ ਦਾ ਸਤਕਾਰ ਕਰੋ ਚਾਹੇ ਸਿਤ੍ਰਤਾ ਕਰੋ ਉਸ ਨਾਲ। ਅਰੋ ਨਾ ਉਹ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਮਨ ਵਿਚ ਹਰਖ ਸੋਕ, ਰਾਗ ਦਵੈਖ, ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਬੜੀ ਭੀੜ ਕੇ ਸਹਿਤ ਦਰਸ਼ਨ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਚਲਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਦੁਵਾਰੇ ਸੇ ਸੁਨੀ ਹੋਤੀ ਭਈ ਸੋ ਵਰਜਨੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਦਾਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜੋ ਅੰਦਰ ਜਗ੍ਹਾ ਥੋੜੀ ਹੈ ਜੇ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲਾ ਹੀ ਮਿਲ। ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਇਕ ਤਾਂ ਸਰਧਾ ਨਾ ਰਹੇਗੀ, ਜੋ ਪਤਾ ਨਾ ਦਸਿਆ। ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਘਟੇਗੀ। ਤੀਜੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਭੀ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਜਦ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਦੋ ਮੋਹਰਾਂ ਰਖ ਕੇ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ, ਤਾਂ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਸਿਖ, ਸਾਰੀ ਭੇਟਾ ਦੇਹਿ, ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਜੋ ਸੰਕਲਪ ਕੀਤਾ ਸਾਈ ਗੋਵਿੰਦ ਸਮੇਤ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੰਕ ਨੂੰ ਨੌ ਨਿਧਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਕੋ ਅਨੰਦ ਹੋਇਆ। ਬਾਣੀ ਗਦ ਗਦ ਹੋ ਗਈ, ਰੋਮਾਂਚ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ। ਨੇਤ੍ਰ ਜਲ ਕਰ ਪੂਰਤ ਹੋ ਗਏ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰ ਕੇ ਡੇਰੇ ਆਵਤਾ ਭਇਆ। ਸੂਖਮ ਬਸਤ੍ਰ ਕੀ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰ ਪੁਸ਼ਾਕ ਸੁਵਾ ਲੀਤੀ ਬੜਾ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਅਤੇ ਪੰਚ ਸੈ ਮੋਹਰਾਂ ਅਰ ਹੋਰ ਕਈ ਵਸਤੂ ਜੋ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸੀ ਸੋ ਲੈ ਲੀਤੀਆਂ। ਅਤੇ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਅਜ ਹਜਾਰਾਂ ਲਖਾਂ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੀਨਵਤ ਜੋ ਤੜਫ ਰਹੇ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਰੂਪੀ ਜਲ ਬਿਨਾ ਸੋ ਤਿਨਾ ਕੋ ਜੀਆ ਦਾਨ ਮਿਲ ਜਾਏਗਾ। ਤਿਨਾਂ ਕਾ ਦੂਰ ਦੇਸਾਂਤ੍ਰਾਂ ਤੋ ਆਉਣਾ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਇਗਾ। ਇਸ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤਾ ਹੋਇਆ ਜਦ ਪਹੁੰਚਾ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾ ਭਲਾ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਬਚਨ ਸੁਣਾਇਆ। ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦਰਗਾਹ ਮੇ ਕਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕਰ ਲੀਤਾ। ਤੇ ਭੇਟਾ ਜੋ ਲਿਆਇਆ ਸੀ ਰਖ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਅਗੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਭਇਆ। ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪਿਆਸੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖੁਲੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਬਖਸ਼ੋ। ਮਹਾਰਾਜ ਹਸ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂ ਆਪੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਟਲਿਆ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕੋਠੇ ਚੜ ਕੇ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਸੰਗਤੇ ਗੁਰੂ ਲਾਧਾ। ਘੁਮ ਘੁਮਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਮਾਨੋ ਮਿਰਤਕ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਸੋ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਹੋਇ ਹਨ। ਪਿਛੇ ਭੀ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਹਜੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਤੇ ਉਪਕਾਰ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਹਨ। ੪। ਸਾਖੀ ਗਿਆਸੁਰ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਕੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇ ਤਪ ਪਰ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਤੇ ਭਏ ਅਰ ਕਹਿਤੇ ਭਏ ਜੋ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਹੈ ਸੋ ਮੰਗ ਲਵੋ। ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਲੋਕਾਂਤਰ ਕਾਰਜ ਅਥਵਾ ਕੋਈ ਮੁਕਤੀ ਅਥਵਾ ਜੁਗਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਧੀ ਅਥਵਾ ਇਹੁ ਸਭ ਕਿਛ ਭੀ ਅਰ ਹੋਰ ਭੀ ਜੋ ਪ੍ਰਿਆ ਵਸਤ ਹੈ ਸੋ ਬਿਨਾ ਬਿਲੰਬ ਮੰਗ ਲਵੋ। ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਸੁਰ ਜੀ ਜੋ ਉਤਪੰਨ ਤਾਂ ਦੈਤ ਕੁਲ ਮੇਂ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਵਤ, ਪਰ ਕਰਤਵ ਇਨ ਜੈਸਾ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਅਸਮਰਥ ਹੈ।

ਕਰਨ ਕੋ, ਸੋ ਕਹਿਤ ਭਏ, ਉਸਤਤੀ ਕਰ ਕੇ, ਹੇ ਭਗਵਨ, ਆਪ ਨੇ ਰਿਧੀ ਸਿਧੀ ਮੁਕਤੀ ਭੁਗਤੀ ਇਤ ਆਦਕ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਕੁਛ ਕਹਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਇਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੀ ਵਸਤ ਕੀ। ਜੇ ਦੇਤੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਵਰ ਦੇਹੁ। ਜੋ ਅਗੋਂ ਮਰ ਕੇ ਕੋਈ ਨਰਕ ਵਿਖੇ ਨ ਜਾਵੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨੋਵਾਚ। ਹੇ ਤਪੀ ਤੁਮੈਂ ਸਿਰ ਮੌਰਾ। ਦੈਤ ਹੋ ਕੇ ਅਪਨੇ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਕੇ ਸੁਖ ਤਿਆਗ ਕੇ ਜੈਸੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੀ ਚਾਹਤਾ ਤੁਸਾਂ ਮੰਗੀ ਹੈ ਐਸੀ ਕਿਸੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ। ਨਰਕ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕਰ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨਿਰਭੈ ਅਰ ਨਿਸੰਗ ਹੋਨੇ ਸੇ ਪਾਪੋਂ ਮੇਂ ਵਧ ਜਾਏਗੀ। ਜਿਸ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਮ੍ਰਿਜਾਦਾ ਬਿਗੜ ਜਾਏਗੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਜ ਤੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਮੇਂ ਜੋ ਤੁਸਾਡੇ ਤਪ ਕਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਈ ਹੈ, ਜੋ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਭਰੇਗਾ, ਤਿਸ ਕੇ ਪਿਤ੍ਰ ਨਰਕ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵਨੀ। ਅਰ ਤੁਮਾਰੀ ਮੁਕਤੀ ਮੇਂ ਤਾਂ ਕੀ ਸੰਸਾ ਹੈ। ਐਸਾ ਕਹਿ ਕਰ ਅੰਤਰਧਿਆਨ ਹੋ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। । ਅਬ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ।

ਪਰਉਪਕਾਰ ਰਾਜ ਸਿਧੀ ਬੈਕੁੰਠ ਆਦਿਕ ਸੁਖੋਂ ਕਾ ਤਿਆਗਨਾ ਕਸ਼ਟ ਅਨਾਦ੍ਰ ਸਹਾਰ ਲੈਣਾ ਸੀਸ ਦੇਣਾ ਜਗਤ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਅਗਮ ਹੈ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਸੁਗਮ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਦੇਹ ਆਦਿਕ ਅਭਿਨ ਵੇਲਾਂ ਤੇ ਉਹ ਤਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪੁਨਾ ਤਿਨਾਂ ਨੇ ਇਹੁ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਤਨ ਸੰਤਨ ਕਾ ਮਨ ਸੰਤਨ ਕਾ ਧਨ ਸੰਤਨ ਕਾ ਕੀਆ। ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਧਿਆਇਆ ਸਭ ਕੁਸਲ ਤਬ ਥੀਆ"। ਸੰਤਨ ਬਿਨਾ ਅਵਰ ਨਾ ਦਾਤਾ ਬੀਆ"॥ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੋ ਜੋ ਸਰਬੰਸ ਹੈ। ਸੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਹੀ ਤਿਨਾ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੂਆ ਹੈ। ਅਪਣਾ ਅਹੰ ਮਮ ਸੀਰਾ ਕਿਛੁ ਨਹੀਂ ਰਾਖਿਆ। ਅਰੁ ਅੰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਰਬਲਾ ਤੋ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ। ਇਸ ਕੇ ਜਾਤੀ ਪੈਰ ਸਾਰ ਸੇ ਉਪਕਾਰ ਖਰਾ ਸੌਦਾ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਤੇ ਖਰਾ ਸੌਦਾ ਕੀਆ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਨੇ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਖਰੇ ਸੌਦੇ ਕੇ ਕਰਣ ਵਾਰੇ ਸਿਖ ਜੋ ਹੂਏ। ਸੋ ਆਗਯਾ ਅਪਣੀ ਦੇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਅਪਨੇ ਚਲਨੇ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਤ ਭਏ ਉਠ ਕਰ। ਐਸਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਮੁਖੋਂ, ਸਾਧਾਂ ਚਿਤ ਮੇਂ ਸਮਝਿਆ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਕਮਨੋਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਭੰਡੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਵਾਸਤੇ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਭ ਕੋਈ ਅਪਣੀ ਹੀ ਉਮਰ ਦਾ ਰਾਜ ਚਾਹਦਾ ਹੈ। ਜੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਖਟ ਬਰਸ ਤੇ ਕਿਛ ਮਾਸ ਉਪਰ ਤਿਨਾਂ ਨੇ ਅਪਨੀ ਆਰਬਲਾ ਦਿਤੀ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੋ। ਹੋਰ ਅਜ ਕਿਸ ਕੋ ਸਕਤ ਹੈ ਆਯੂ ਖਾ ਦੇਣ ਕਾ। ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਇਹੁ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਰੋਗੀ ਭੀ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਦਰਾਜ ਹੋਵੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਖੀਆਂ ਕਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਇਤਨੇ ਕੋ ਰਾਤ ਪੜ ਗਈ। ਤਬ ਰਾਤ ਰਹਿ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਾਧ ਸਵੇਰ ਕੇ ਸਾਹ ਜੀਵਨੇ ਜਾਵਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ। ਇਧਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਇਸਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰ ਕੇ, ਪੁਨਾ ਕੁਸਾਸਨ ਬਿਛਵਾਇ ਕਰ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਜ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋਤੀ ਮੇਂ ਤਿਨ ਕੀ

ਜੋਤ ਸਮਾਇ ਗਈ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਦੀਪਕ ਕੀ ਜੋਤ ਅਗਨੀ ਮੈਂ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤਥਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਲੀਨ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਜਲ ਮੈਂ ਜਲ ਦੂਧ ਮੈ ਦੂਧ ਅਕਾਸ਼ ਮੈ ਘਟਾਕਾਸ਼ ਆਦੀ ਲੀਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਤੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੀਨ ਭਏ। ਕਿਆ ਦੇਹ ਸਬੰਧ ਤਿਆਗ ਕਰ ਪਰਮ ਪਦ ਪਾਵਤ ਭਏ। ਜਿਸ ਕਾ ਯੋਗੀ ਜਨ ਜਤਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਹੰਸ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਿਖਭ ਦੇਵ ਅਰ ਜੜ ਭਰਥ ਆਦੀ ਸ੍ਰੀ ਦਤਾਤ੍ਰੇ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਕਲਪ ਦੇਵ ਜੀ, ਸਨਾਕਾਦਿਕ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਜਨਕ ਜੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕਰ ਜਿਸ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕਾ ਮਕਰੰਦ ਸੁਆਦਿਤ ਰੂਪ ਹੈ ਕਿਆ ਧਿਆਨ ਕਰ ਸੁਆਦ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਤਿਸ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਗੁਰ ਵਾਕੵ।

"ਨਾਨਕ ਸਬਦ ਮਿਲਾਵੜਾ ਨਾ ਵਿਛੋੜਾ ਹੋਇ"। ਉਹ ਤੋ ਆਗੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਹੀ ਸੇ ਅਬ ਦੇਹ ਤੇ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ। ਤੇ ਭਾਈ ਡੰਡੇ ਕਾ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ਹੋ ਕਰ ਉਠ ਬੈਠਾ। ਪੁਨਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਸਬਦ ਸਭੇ ਅਨੰਤ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਰ ਅਤੀਤ ਆਇ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪੜਾ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ। ਤਾਂ ਸਾਹ ਜਾਵਣੇ ਸਾਧਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਜੋ ਭਾਈ ਡੰਡਾ ਰਾਜੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮਾਇ ਗਏ ਹਨ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰਿ ਅਸਚਰਜ ਮਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਨਾ ਸਭੀ ਸਾਧ ਮੁਖੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਉਚਾਰਣ ਲਗੇ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਧੰਨ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਚਨ ਕੇ ਸਾਰੇ। ਆਪਸ ਮੈਂ ਸਾਧ ਕਹਤੇ ਹੈ ਦੇਖੋ ਭਾਈ। "ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੰਤ ਕਾ ਕਾਮ"। ਪੁਨਾ। "ਸੰਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕੈ ਏਕੈ ਕਾਮ "। ਤਬ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਸਰਬ ਸੰਤੋ ਸਹਤ ਪੁਨਾ ਉਹ ਸਾਧੂ ਭੀ ਜੋ ਕੋਟ ਗਏ ਸੇ ਤੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਆਵਤ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਨਦੀ ਕਨਾਰੇ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਸਰੀਰ ਪਰਾਹਮਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਗਨੀ ਕਰ ਤੇ ਅਨੰਤ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ ਸਾਧ ਸੰਤ ਜਹਾਂ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਪੁਨ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ਸੰਖ ਬਾਜਿਤ੍ਰ ਧੁਨੀ ਅਨਾਹਦ ਸਬਦ ਤੋ ਸੰਤ ਕੀ ਕੀਰਤੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ। ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਰ ਕਹ ਹੈ ਸੁਖ ਸੇ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਬੰਦਨਾ ਆਦਕ ਕਰਕੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਸੋ ਭੀ ਸਬਦ ਕੀਰਤਨ ਕੀ ਧੁਨੀ ਲਾਵਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਕਰਤਵ ਥਾ ਕਰਣੇ ਯੋਗ ਗਰੜ ਪੁਰਾਣ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ, ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਦੀਆ ਆਦਿਕ ਸੋ ਸਭੰ ਕਰਤ ਭਏ, ਵੇਦ ਵਿਹਤ, ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਸਜਣਾ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ ਬਾਰੰ ਬਾਰ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਰਬਾਰਧੇ ਸੰਤ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਵਨ ਬਰਨਨੰ ਚੋਤਾਲੀਸਮੋ ਧਿਆਏ। ੪੪ । ਅਬ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਬਰਨਨੰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਧਰਮ ਧਵਜ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਿਨ ਕੀ ਬਖਸੀ ਸਰੂਪ ਭਏ ਭਾਈ ਕਨਈਆ ਰਾਮ ਜੀ। ਤਿਨ ਕੇ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਰਾਮ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਦਾਸ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਅੜਣ ਸਾਹ ਜੀ। ਤਿਨ ਕੇ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਚੇਲੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਿਨ ਕੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਅਬ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਅਬ ਸਭ ਕੇ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ। ੧ । ਭਾਈ

ਬਾਗਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਲਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਰਾਮ ਰੂਪ। ੨ । ਭਾਈ ਘੇਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਛਤੇ ਪੁਰ ਕੇ ਵਾਸੀ। ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਮੇਂ ਸਦਾ ਜਿਦਾ ਜਿਨ ਕਾ ਮਰਨ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਮੁਕਤ ਮੂਰਤੀ ਭਾਈ ਸਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ ਹੈ ਤਥਾ ਸੋ ਜਾਨੋ। ਸਤਵੇਂ ਭਾਈ ਅੰਬਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਸੁਰਸੁਆਦ ਰਾਗਨਾਦ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਜੋ ਸਬਦ ਪੜ੍ਹਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਰਾਗ ਰੂਪ ਤਾਗੇ ਮੇ ਜਬ ਸਬਦ ਰੂਪ ਰਤਨੋ ਕਾ ਗੁੰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਖਰੀ ਰਤਨ ਮਾਲਾ ਪ੍ਰੇਮੀਉਂ ਕੇ ਕੰਠ ਸੋਭਤੀ । ਹੋਰ ਜੋ ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿਧ ਜੁਬਾ ਸੰਤ ਪੁਰੇ ਕੇ ਵਾਸੀ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭ ਕੀ ਪਰਮੇਸਰਤਾ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ। ਪੀਛੇ ਭਾਈ ਬਾਗਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੋ ਤਿਨ ਕੇ ਦੋ ਚੇਲੇ ਭਏ। ਸੋ ਦੋਨੋ ਹੀ ਭਾਈ ਨਰਾਇਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕਾ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬਾਸੀ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਰਾਸੀ। ਏਕ ਮਹੰਤ ਮਜੀਠ ਮੰਡੀ ਮੇਂ ਜੋ ਧਰਮਸਾਲਾ ਕੇ। ਸੋ ਦੋ ਬੇਰ ਹਜੂਰ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਮੇ ਜਾਇ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤੇ ਭਏ ਗੁਰੂ ਕਾ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਉਦਾਰ ਤੇ ਨਿਸਕਪਟ ਜੋ ਬੋਲ ਜਿਨ ਕਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ। ਦੂਜੇ ਬਡੀ ਧਰਮ ਸਾਲ ਜੋ ਹੈ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤੇ ਰਾਮ ਕੀ ਭਾਈ ਸੋਭਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਤਿਸ ਮੇਂ ਰਹਿਣੇ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਐਸੇ ਉਜਲ ਦੀਦਾਰੀ,ਪਰਉਪਕਾਰੀ, ਸਨਮੁਖ ਦਰਬਾਰੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਅਧਾਰੀ, ਅਪਨੇ ਸਹਿਤ ਕੁਲ ਜੋਨ ਕੇ ਉਧਾਰੀ। ਜਿਨਾ ਮਿਲਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚਿਤ ਚੇਤੇ ਆਵੈ। ਪਰਮ ਮਹਾਤਮਾ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਰਮਣ ਰੂਪ ਚਤਰਭ ਸਰੂਪ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਤਿਨ ਕੇ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਉਨ ਕਾ ਕਿਆ ਕਰਤਵ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਗੁਰ ਵਾਕਿਯ। "ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਲਹਿਦਾ ਭਾਲ ਕੇ। ਪੈਰ ਧੋਵਾਂ ਪਖਾਂ ਫੇਰਦਾ ਤਿਸ ਨਿਵ ਨਿਵ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ਜੀਉ"। ਐਸੇ ਓਹ ਹੋਏ ਹੈਨ ਪੁਨਾ ਧਰਮ ਸਰੂਪ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਤਿਨੋ ਕੀ। ਤਿਸ ਸਤਿ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿਖ ਹੈ ਲੋੜਵੰਦ ਅੰਨ ਜਲ ਕੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠਨ ਕਰਨ ਹਾਰੇ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇਂ। ਪੁਨਾ ਸੰਤੋਖ ਵ੍ਰਿਤ ਹਰਿ ਜਸ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਵਾਰੇ। ਐਸੇ ਸਿਖੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਤਿਸ ਮਹਨਤ ਕਰ। ਤਿਨ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਾਵਣੇ। ਜੋ ਬਿਦੇਸੀ ਆਵੈ ਤਿਨ ਕੋ ਦਿਵ ਨੇਤ੍ਰ ਸੇ ਲਖ ਲੇਨਾ। ਆਦਰ ਯੁਕਤ ਲੈ ਕਰ ਉਨ ਕੋ ਭੋਜਨ ਛਾਦਨ ਦੇਣਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ। ਸੋ ਮਹਨਤ ਭੀ ਕਬ ਕਰਨੀ। ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਚ ਖੰਡ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਕੇ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਠ ਕਰਕੇ, ਧੂਪ ਦੀਪ ਨਈ ਬੇਰ ਜਲ ਭਰਣ ਆਦੀ ਸੁਭਆਚਾਰ ਕਰਕੇ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਬਿਹੰਗਮ ਹੈ ਨਿਰਬਾਣ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਾਇ ਕਰ ਕਬੀ ਤੀਸਰੇ ਪਹਿਰ ਮੇਂ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕਿਰਤ ਕੋ ਜਾਇ ਹਥ ਲਾਵਣਾ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ਕਰ। ਫੇਰ ਦਿਨ ਅੰਤ ਸਾਥ ਹੀ ਕ੍ਰਿਤ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ ਜਾਏ ਕਰਣੀ

ਪੈਰਾਂ ਕੀ, ਕੂਕਰਾਂ ਕੀ, ਮਲ ਆਦਿਕ ਉਠਾਏ ਅਸਥਾਨ ਸੁਧ ਕਰਨਾ ਗੀਰਾ ਜਲ ਸਮ। ਅਰ ਸਰਬ
ਅਸਾਰੀ ਜੋ ਲਿਪਦਾ ਹੈ। ਮੋਹ ਕ੍ਰੋਧ ਕਾਮ ਲੋਭ ਦੋਖਆਦਿਕੋਂ ਸੇ ਨਿਰਦੋਖ ਹੋਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ।
ਅਮਾਵਸ ਕਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਕ ਕਰ ਕੇ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਸਨਾਨ ਅਰ ਸੇਵਾ ਕਰ
ਕੇ ਤੀਜੀ ਦਿਨ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਆਵਣਾ ਪਰਕਰਮਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ।
ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦਾ ਨਿਰਾਹਾਰ ਭੀ ਹੋਨਾ। ਮਾਂਹ ਹੋਵੈ, ਝਖੜ ਹੋਵੈ, ਆਤਪ ਹੋਵੈ। ਸੀਤ ਕਾਲ ਹੋਤੇ
ਨਿਤਪ੍ਰਤ ਜਾਵਣਾ। ਗੁਰਵਾਕਿ। "ਨੇਮ ਨਿਬਾਹਿਓ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰੀ"।
ਪੁਨਾ ਸੀਤ ਸਮੇਂ ਸੀਤ ਪਉਣ ਚਲੇ ਮੇਘ ਵਰਸੇ ਰਾਹੇ। ਤਉ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਧਾਰਾਂ
ਤ੍ਰੈਲਾਰ ਕੀ ਪਰਕਰਮਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਪੁਨਾ ਧਰਮਸਾਲੇ ਆਵਣਾ ਕੇਤੀ ਰੈਨ ਗਈ। ਸੋ ਤਹਾਂ
ਜੀ ਆਇ ਕਰ ਬ੍ਰਿਧ ਸਾਧੂ ਹੋਵੈ ਵਾ ਰੋਗੀ ਹੋਵੈ ਤਿਨ ਕੋ ਅੰਨ ਜਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਪੁਛ ਕੇ ਫੇਰ
ਆਪ ਭੋਜਨ ਕਰਨਾ। ਜਿਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਬਿਖਮ ਮਾਰਗ ਚਲਣਾ"।
ਜੇਹੜੇ ਹਰੀ ਕੇ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਰੀਤ ਹੈ ਸੋਈ ਬਿਖਮ ਤਲਵਾਰ ਕੀ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਤਿਸ ਪਰ
ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਚਲਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਨਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨਾ। ਸੋ ਚਲਤੇ ਭਏ।
ਗੁਰ ਬਾਕ। "ਪਏ ਕਬੂਲ ਖਸਮ ਨਾਲ ਜਾਂ ਘਾਲ ਮਰਦੀ ਘਾਲੀ"। ਮਰਦਾਂ ਵਾਲੀ ਘਾਲ ਵਾ
ਮਰਦ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਤਿਸ ਕੀ ਘਾਲ ਜੋ ਕਰੀ। ਤਉ ਪਏ ਕਬੂਲ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੇ ਦਰਬਾਰ। ਇਸ ਰੀਤ
ਦੇ ਜਗਿਆਸੂ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ। ਇਤਨਾ ਲਿਖਣਾ ਤੋ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜੋ ਏਤੇ ਚੇਲੇ
ਹੂਏ ਜਾਂ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ਸੰਤ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਗੇ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਕੀ ਨਜਰ ਇਸ ਪਰ ਨਹੀਂ। ਸੰਤ ਕੀ
ਨਜਰ ਸਤ ਸਰੂਪ ਪਰ ਹੈ। ਸੰਤ ਕੀ ਹੈਤਾ ਸਭ ਅਭਾਵ ਹੋ ਗਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸਭੀ ਗੋਬਿੰਦ
ਕੇ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ। ਅਪਣੀ ਮਮਤਾ ਕਿਸੀ ਸੇ ਨਹੀਂ ਅਰੋਪਤੇ। ਯਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਚੇਰਾ ਹੈ।
ਤੋ ਗਣਤੀ ਕਿਸ ਕੀ ਕਰੀਏ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਪਲੰਘ ਕੀ ਸੇਵਾ ਪੂਜਾ ਕਰ ਕੇ
ਸਿਖ ਸੰਗਤ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸੇਵਾ ਅਸਰਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਭੇਟਾ ਮੰਨਤਾ ਪੂਜਾ
ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ। ਏਕ ਗੁਜਰਾਤੀ ਕਾ ਬੇਟਾ ਮਰਣ ਲਾਗਾ ਥਾ। ਉਕੇ ਹੁਆਸ ਬਾਲਕ
ਕੋ ਆਵਨੇ ਲਾਗੇ ਤਬ ਪਲੰਘ ਆਗੇ ਧਰ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹੁ ਜੀਵੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਸਤੀ।
ਤੋ ਤਾਤਕਾਲ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕਰ ਵਿਚਰਤਾ ਭਇਆ। ਸੰਨਮੁਖਾਟਰ ਨਿਆਇ -ਇਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਿਆ ਹੈ।
ਜਿਨ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਕੀ ਇਹੁ ਮਹਤਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਉਨ ਕੀ ਅਰ ਉਨ ਕੇ ਦਾਸੋਂ ਕੀ ਕਿਯਾ ਕਹਣੀ ਹੈ।
ਤਾਂ ਤੇ ਦੋਨੋ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੀ ਹੈ ਹਮਾਰੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਜਨਮ
ਕੀ ਕਥਾ ਬਾਲ ਲੀਲਾ ਵਛੇ ਰਚਾਵਣੇ ਇਹੋ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਮਾਹੀ ਵਾਲੇ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਗ
ਹੂਏ ਹੈਂ। ਕਿਸੀ ਅਲਪ ਸੇਵਾ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਏਕ ਖਲੜੀ ਰੋਨੀ ਹੈ ਦਇਆਉ ਜੇ ਇਤਿਆਦਕ

ਪ੍ਰਸੰਗ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਮੈ ਕਹਾਂਗੇ ਆਗੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ, ਜਿਥੇ [illegible] ਪੁਰਸਾਰਥ ਸਮਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਸੁਣਨਗੇ ਪਠਨਗੇ ਲਿਖਨਗੇ ਭਾਵ ਸਹਿਤ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖ ਆਦਿ ਸਭ ਮਨੋਰਥ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਸਿਧ ਕਰਨਗੇ। ੧ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੁਰਸਾਰਥੇ ਸੰਤ ਈਸ ਵਰਨਨੰ ਪੈਤਾਲੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। ੪੫ । ਸਮਾਪਤੰ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ। ਸੰਪੂਰਨ । ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀਕੀ ਜੈ।

੧ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੀ ਜੈ

ਪਰਮਧਾਮ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਜੈ

ਨਮਾ ਕਮਲ਼ ਨੈਨਾਂ ਭਰਪਾਇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਚਰਨ ਕਮਲੋ ਭਯੋ ਨਮ:

ਅੱਥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰਿਥ ਕਾ

ਉਤ੍ਰਾਰਧੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਨਾਮ ਗ੍ਰਿਥ ਲਿਖ੍ਯਤੇ

.....

ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਜੀਵ ਜੋ ਅਖਲੰਤਰ ਆਤਮਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਇੰਦਰੀਓਂ ਕੇ ਸੰਘਾਤ ਤੇ ਪਰਾ ਰੂਪ ਸਰਬ ਕਾ ਸਾਖੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ, ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਕੋ। ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਸਤਿ ਚਿਤਾ ਅਨੰਦ ਮੂਰਤੀ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਰਹਿਤ ਸੋਈ ਦੇਵ ਭਗਤ ਵਾਤਸ[illegible] ਕੇ ਲੀਏ ਜਨੋ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਾਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੰਜਾਲੋ ਤਾਰਨ ਕਾਰਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਭਏ।੧। ਸੋ ਸਰਬਾਤਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਰੂਪ ਭਏ।੨। ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦੇਵ ਜੀ।੩। ਸੋਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ।੪। ਸੋਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ।੫। ਅਘ ਹਰਨ ਦੁਰਜਨ ਦਰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ।੬। ਸੋ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਬ ਜੀ।੭। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਾਖਿਯਾਤ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ।੮। ਸੋਈ ਧਰਮ ਧਵਜ ਧਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬਬੇਕ ਰੂਪ ਤੇਗ ਕੇ ਬਹਾਦਰ।੯। ਸੋਈ ਕਲਗੀਧਰ ਭਗਵਾਨ, ਦੁਸਟ ਦਮਨ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ।੧੦। ਸੋਈ ਅਬ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਿੰਘਾਂ [illegible] ਵਲੋਕਨ ਲਿਆਇ ਕਰ ਕਹਤੇ ਹਾਂ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਲ ਪਾਏ ਕਰ। [illegible] ਗੀਬ ਕਾਰ ਕਥਨੀ। ਜਬ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਨੇ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਆਇ ਮਿਲੇ ਸੇ। ਸੋ ਤਬਹੀ ਅਪਨਾ ਸਰੂਪ ਕਰ ਲੀਆ ਥਾ। ਪੁਨਾ ਆਪਨੀ ਇਸਥਿਤ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੇਂ ਤੇ ਆਪ [illegible]ਨ ਭਏ ਗੋਬਿੰਦ ਮੇਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬਹੁਤ ਉਦੋਸੀਨ ਹੋ ਕਰ ਵਿਰਕਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਭਗਵੰਤ ਭਜਨ ਮੇਂ ਲੀਨ ਰਹੇਂ ਸਦਾ, ਜਬ ਕੋਊ ਪਦਾਰਥ ਦੇਵੇ ਭੀ ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਛੂਵੇ ਨਾਹੀ। ਹਾਥ ਮਿਰਤਕਾ ਕਾ ਲੋਟਾ, ਊਪਰ ਬੂਰਾ, ਐਸੇ ਵੈਰਾਗ ਧਾਰਨੇ ਸੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬੈਰਾਗੀ ਵਾ ਵਿਰਕਤ ਨਾਮ ਹੋਤਾ ਭਯੋ ਬੋਧ ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਉਦਿਆ ਚਲ ਪਰਬਤ ਮੇਂ ਉਦੇ ਹੂਆ ਜਾਨ ਕਰ ਸ੍ਰੁਤ ਜਗਿਯਾਸੀ ਰੂਪ ਕਮਲ ਖਿੜ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਾਧ, ਉਦਾਸੀਨ, ਅਵਧੂਤ, ਪਰਮਹੰਸ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨਾਮ, ਪਰਮ ਤਪ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਰਨ ਹਾਰੇ, ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਮੋਹਨੀ ਮੂਰਤੀ ਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਆਤਮਾ ਉਹ ਤਾਂ ਮੋਹਤ ਜਾਤੇ ਭਏ ਸੋ ਸਾਥ ਹੀ ਰਹਿਣੇ ਲਾਗੇ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਏਕ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤਾ ਰਾਮ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਸੁਰ ਸੇਵਕ ਵਿਰਕ ਹੋਤ ਭਯਾ ਤਤ ਵੇਤਾ ਸੋ ਭੀ ਸਾਥ ਰਹਿਣੇ ਲਾਗਾ। ਏਕ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨਾਰਦ ਗੁਰ ਸੇਵਕ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਹਿਮਤ ਸਿੰਘ ਬੈਰਾਗੀ। ਏਕ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਜ ਸਮਾਧੀ ਭਏ। ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹ ਵਿਰਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵ੍ਰਿਤ ਸੋ ਹੂਏ ਚਰਨਾ ਪਾਸ। ਇਕ ਸੁਤੇ ਸਿਧ ਜੀ ਸੰਤਿ ਆਤਮਾਂ। ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਔਰ ਏਕ ਭਾਈ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਂਸੀ ਵਾਸੀ ਵਿਰਕਤ। ਜੁਗਲ ਭਾਈ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਏਕ ਪੰਡਿਤ ਸੰਗਿਯਾ। ਏਕ ਭਾਈ ਕੌਨਸਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਰਾਮ ਜੀ। ਬਾਬਾ ਮੁਕੰਦ ਦਾਸ ਬੈਰਾਗੀ ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਸਹਜ ਸਮਾਧੀ। ਭਾਈ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਨਾਨੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਰਕਤ।

ਭਾਈ ਮਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ। ਆਦਿ ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਾਥ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਹਰਿ ਜੋ ਪਰਮ ਹੰਸ
ਸੋ ਭੀ ਰਹਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਤਿਨ ਕੀ ਏਕ ਕਥਾ ਭੀ ਆਗੇ ਕਹਾਂਗੇ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਮਾਈ
ਗਰੀਬਣੀ ਪਰਾਈ ਚਕੀ ਪੀਸ ਕਰ ਨਿਰਬਾਹ ਘਰ ਕੇ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਵਾਰੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ
ਦੇਈ ਸਾਹ ਪੁਰ ਮੇਂ ਸੋ ਕਾਲ ਆਗਮਨ ਕਰ ਏਕ ਅਪਣਾ ਬਾਲਕ ਪੰਚ ਬਰਸ ਕਾ ਆਇ ਅਰਪਣ ਕੀਆ
ਹਰਿਜਨ ਆਗੇ। ਉਹਾ ਹਰਿ ਜਨ ਪਾਸ ਅਨਕ ਜੀਵ ਜਾਲ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਦਰ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਤੇ ਸੇ
ਪੁਨਾ ਹਰੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਭੀ। ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੋ ਬਾਲਕ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿਯਾਮ ਸਿੰਘ ਭਯਾ।
ਪਰ ਜੁਗਿਆੜਿਆਂ ਮੇ ਪਰਮ ਨਿਖਿਧ ਹੂਆ। ਜੈਸਾ ਰਸਾਲੋਂ ਕੇ ਬਾਗ ਮੇ ਆਕ ਕਾ ਬੂਟਾ ਹੋਵੇ ਤਥਾ ਸੋ ਭਯਾ
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕੋ ਕਰ ਪੂਰਨ ਸਭੀ ਔਗਣੋ ਕਰ ਲਬਾਲਬ ਭਯਾ। ਹੋਰਾਂ ਹਰਿਜਨ ਕੇ ਜਗਿਆਸੂ ਕਵਨ ਕਵਨ
ਗਿਨੀਐ। ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਭੀ ਅਨੰਤ ਹੂਏ ਸੰਤ ਸੇਵਕ। ਸੋ ਬਾਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਛਿਪੀ ਨਾਹੀ।
ਯਾ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਆ। ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਹੀ ਸਿਨਆਸੀ ਬੈਰਾਗੀ ਭੀ ਉਦਾਸੀ ਭੀ ਕੋਈ ਜਟਾ
ਧਾਰੀ ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ। ਕੋਈ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਤ ਕੋਈ ਅਵਧੂਤ ਕੋਈ ਅੰਨ ਬਸਤ੍ਰ ਦੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ
ਨਿਰਯਤਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਦੇਖ ਕਰ ਸੁਭਾ ਸੇ ਆਇ ਕਰ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੰਤ ਹਰਿਜਨ ਪਾਸ ਨਿਵਾਸ
ਕਰਤੇ ਭਏ। ਆਪਨੇ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਧੰਥੀ ਇਨ ਕਾ ਤੋ ਘਰ ਹੀ ਹੂਆ ਸੰਤ ਚਰਨ ਕਮਲ। ਕੋਈ
ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਬਬੇਕੀ। ਕਈ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਭੀ ਲੋੜ ਵੰਦ। ਐਸੇ ਇਹੁ ਸੰਤ ਟੋਲਾ ਹੋਤਾ ਭਯਾ।
ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ। ਫੇਰ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਲਗੇ
ਵਿਚਰਨੇ: ਆਗੇ ਹੀ ਸਾਧ ਬਾਨਾਪਤੀ ਪੁਨਾ ਮਹਾਜਨ ਵਾਹਨ ਲਿਆਏ ਕਰ ਆਦਰ ਪੂਰਬਕ
ਲੇ ਜਾਵਹਿ ਆਪਨੇ ਨਗਰ ਕੋ। ਤਬ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ ਪੁਨਾ ਰਾਜਾ ਲੋਕ ਭੀ ਸਰਧਾ ਸਹਿਤ
ਆਏ ਮਿਲਹਿ। ਅਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹੋਵਹਿ। ਅਨਿਕ ਜੀਵ ਜਾਲ ਅਥਿਤ ਪਰਮ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕਉ
ਪਾਵਹਿ ਸਭ ਬਿਧ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਉਨਾ ਪਿਛੈ ਜਗ
ਫੁਰੈ ਭਗਈ। ਉਨਾਂ ਪਿਆਰਾ ਰਬ ਉਨਾਹਾ ਜੋਗਈ"। ਤਬ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਿਧ ਤੇ ਲਛਮੀ ਭੀ
ਆਵਤ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ। ਸੋ ਪਦਾਰਥ ਪੀਛੇ ਲਗੇ ਫਿਰਹਿ। ਸੰਤ ਤਾਂ ਬਨ ਮੈ
ਜਾਇ ਬਸਹਿ ਸੋ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਉਹਾਂ ਹੀ ਢੂਢਿ ਕਰ ਜਾਇ ਮਿਲੈ, ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਕਵਾਨ, ਮਿਸਟਾਨ
ਮਿਸਰੀ, ਰੁਪੈ ਮੋਹਰਾਂ, ਅੰਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਪਦਾਰਥ ਲਗੇ ਭੇਟਾ ਚੜਨੇ। ਸੋ ਬਡਿਆਂ ਨੇ
ਪੂਰਬ ਵਾਕ ਕਹਿਆ ਸੀ ਸੋਈ ਸਿਧ ਭਯਾ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਪਰਮ ਆਦਰ
ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਜਗਿਆਸੀ ਜਨ ਭੀ ਰੈਨ ਦਿਨ ਸੇਵਤੇ ਭਏ ਸੇਵਕ ਸੁਆਮੀ ਧਰਮ ਧਾਰ ਕਰ।
ਐਸੇ ਹੀ ਵਿਚਰਤੇ ਹੂਏ, ਏਕ ਕਾਲ ਮੇ ਪਰਮ ਜੋਤ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ,
ਤੀਰਥਰਾਜ ਸਨਾਨ ਅਰ ਦਰਸਨ ਲੀਏ, ਤਹਾਂ ਆਵਤੇ ਭਏ, ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਸਹਿਤ, ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ

ਦੇਵਾਧਿ ਦੇਵ ਜਗਤੇਸਵਰ ਪਰਮੇਸਵਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਦਿਆਲ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਸੋ ਦਰਸਨ ਆਇ ਪਾਵਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਜੀ ਕੇ ਭੀਤਰ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸਨਾਨ ਵਿਧ ਪੂਰਬਕ ਪੰਚਪਦਾਰਥੋਂ ਸੇ ਪੂਜਨ ਤੀਰਥ ਕਾ ਫੂਲ, ਪਤਾਸਾ, ਗੋਰਸ, ਜੋ ਦੂਧ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਕੇਸਰ ਤੇ ਚੰਦਨ ਖਸਟਪੀ ਪ੍ਰਨਾਮ ਇਤ ਬਿਧੀ ਕਰ ਕੇ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਜੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪ੍ਰਸਾਕਾ ਭੇਟਾ ਸਹਿਤ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ। ਹਰਿ ਜਨ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਕੇ ਸਥੰਡਲ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ, ਪੁਨੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੇਟ ਸਹਿਤ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ। ਪੁਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਕੋਰ ਧੀਰਾ ਪ੍ਰਿਤ ਸਹਿਤ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਫੇਰ ਪਰਕਰਮਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਅਟਲ ਰਾਇ ਜੀ ਪੇ ਆਦਿ ਲੇ ਕਰ ਸਭੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਤੀਰਥਸਰ ਪਰਸਤ ਭਏ ਭਾਵ ਸਹਿਤ। ਪੁਨਾਂ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਕੀ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਪੇ ਜਾਵਤ ਭਏ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਸਹਿਤ ਬੈਠ ਜਾਵਤ ਭਏ। ਤਾਂ ਹਰਿ ਜਨ ਮੁਖੋਂ ਸੁਭਾਵਕ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ ਜੋ ਧੰਨ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਸਚੀ ਦਾਹੜੀ। ਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਕੋ ਸਚੀ ਦਾਹੜੀ ਕਿਸ ਕਰ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਇਸ ਕਾ ਅਰਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਥੀਏ ਜੀ। ਤਾਂ ਹਰਿਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਤਿਸ ਪਰ ਏਕ ਕਥਾ। ਹਰਿ ਜਨੋਵਾਚ। ਸੁਨੋ ਸਾਧ ਜੀ ਸਚੀ ਦਾਹੜੀ ਇਸ ਕਰ ਕਹਤੇ ਹੈ ਦਾੜੀ ਮੂੰਛਾਂ ਕੀ। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕਯੰ। "ਸੇ ਦਾਹੜੀਆਂ ਸਚੀਆਂ ਜੋ ਗੁਰ ਚਰਨੀ ਲਗੰਨ । ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਰਨੀ ਲਗਦੀਆਂ, ਕਿਆ ਗੁਰ ਚਰਨ ਰਜ ਕੋ ਪੂਜਤੇ ਹੈਂ, ਗੁਰਮੁਖ। ਪੁਨਾ ਗੁਰਚਰਨੋ ਕੀ ਰਜਕੋ ਸੀਸ ਕੇਸਾਂ ਸਿਉ ਤੇ ਦਾਹੜੀਆਂ ਸੇਉ ਝਾੜਤੇ ਹੈਂ, ਪਰਮ ਅਦਬਾ ਕਰ। ਵਾ ਸੰਚੀਆਂ ਹੈਂ ਕਿਆ ਸੁਫਲ ਹੈ ਤੇ ਦਾਹੜੀਆਂ। ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਕਹੈ ਵਾਹ ਦਾਹੜੀ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਜੋ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਹੈਂ ਦੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਮੇਂ ਤੇ ਧੰਨ ਹੈ। ਅਰ ਇਨ ਕੀ ਇਸ ਤੇ ਭੀ ਬਚੀ ਦਾਹੜੀ ਕਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਅਗ੍ਰਭਾਗ ਮੇਂ ਆਪਨਾ ਤਨ, ਮਨ, ਧਨ ਸਭ ਵਰਨੇ ਕਰ ਕੇ ਫੇਰ ਫੇਰ ਹੁਕਮ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਅਪਨੀ ਖੁਦ-ਪਸੰਦੀ ਮਿਟਾਇ ਕਰਿ ਹੇ ਸਾਧ ਆਪਾ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਜਨਾਇਆ ਸੇਵਾ ਸੁਆਮੀ ਕੀ ਕਰਕੇ ਮਨ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਸਭ ਤਿਨ ਕੀ ਭਸਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਮ ਅਗਨੀ ਕਰ। ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੇਵਾ ਪੁਨਾ ਲੰਗਰ ਕੀ ਸਿਖੋਂ ਸਾਧੋਂ ਕੀ ਅਤਿਥੋਂ ਕੀ ਗੁਰੂ ਤਰਫੋਂ ਕਰਨੀ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਜੋ ਏਕ ਸਮੇ ਸੀਤ ਕਾਲ ਕੇ ਬਰਖਾ ਬਹੁਤ ਕਰ ਬਰਖੀ ਤ੍ਰਾਲ ਨਦੀਆਂ ਤੇ ਨੀਵੇਂ ਅਸਥਾਨ ਜਲ ਕਰ ਪੂਰਨ ਭਏ ਲਬਾ ਲਬ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਰਿਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕਰ ਪੂਰਣ ਹੋਤਾ ਹੈ । ਤਥਾ ਸੋ ਪੂਰਨ ਭਏ। ਨੀਵੇਂ ਅਸਥਲ ਕੌਨ? ਜਿਨ ਕਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਹੈ ਤੇ ਤਾਲ ਨਦੀਆਂ ਵਤ ਵਡੇ ਗਿਆਨ, ਵਾਨ ਸੰਤ। ਜਬ ਸਤਿਗੁਰ ਰੂਪ ਘਨ ਗਰਜ ਕਰ ਬਚਨ ਬਰਖਾ ਬਰਸੇ ਤਬ ਜਿਤਨਾ ਈਧਨ ਹੈਸੀ ਤੋ ਤਾਂ ਬਲ ਚੁਕਾ। ਔਰ ਆਇਆ ਨਾ ਬਾਹਰ ਸੇ। ਤਬ ਤ੍ਰੈਏ ਲੰਗਰ ਪਰਪੱਕ ਹੋਵੇਂ। ਐਸੇ ਅਸਮੰਜਸ ਜਾਣ ਕਰ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਜੀ ਕਟਕਾ ਤਟ ਬਾਂਧ ਲੀਆ ਪਟ ਸੇਂ ਅਰ ਕਾਰੀ ਕੰਬਲੀ ਕੀ ਝੂੰਬ ਓੜ ਲੀਨੀ ਸੀ। ਸਰ ਪਰ । ਸਾਥ ਔਰ ਭੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਿਖ ਸੋ ਕੈਸੇ

ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ

ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ ਰੂਪਾ ਜੋ ਛਬੀਲ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਪਰਾਇਣ ਅਬ ਮੇਰੇ ਦੇਖਨੇ ਮੈਂ ਆਵਤੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਕੌਨ ਯਦ ਕਿਰਤ ਕਹਤਾ ਹੋਂ। ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤਰਫ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਜਿਨ ਕਾ ਮਨ ਸਵਾਇਆ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੰਡੇ ਭੁਗੀਏ, ਭਾਈ ਹਜ਼ੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੰਡੇ ਭੁਗਏ ਪ੍ਰੀਤ ਸਹਿਤ ਜੋ ਅਭਿਆਗਤੋਂ ਕੋ ਪਕਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਛਿੱਬੀਂ, ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਭੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਰਕਤ, ਤਦਾ ਤਰੁ ਤਰੁ ਕੇ ਨਿਵਾਸੀ, ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਉਦਾਸੀ, ਪੁਨਾ ਪਾਇਸ ਸੁਹਾਸੀ ਸੰਤ ਸਿਖੋਂ ਕੇ ਅਰਦਾਸੀ। ਭਾਈ ਬਾਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਾਈ ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਛਬੀਲ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਅਸਟ ਪਹਰ। ਗੁਰ ਪੂਰਾ ਭੀ ਬਿਅੰਤ ਤਿਸ ਕੇ ਸੇਵਕ ਹੋ ਕਰ ਜੋ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਬਿਅੰਤ। ਮੈਂ ਅਲਪ ਮਤੀ ਜੰਤ ਕੌਨ ਕੌਨ ਗਨੋਂ ਜਿਨਾ ਕੇ ਗੁਰੂ, ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਧਰਨੀ ਕਉ, ਪਰਮ ਧਰਮ ਜਾਨ ਕਰ, ਧਰਨੀ ਧਰਵਤ ਧਾਰਨ ਕਰਿਆ ਹੈ ਇਸੀ ਕਰ ਇਨ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਦੀਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇਮੀ ਸਿਖ ਸਾਧ ਨੇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਮੇਂ ਘਰ ਘਰ ਮੈਂ ਕਹਿ ਦੀਆ: ਜੋ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਜੇਤੀ ਪਾਥੀ ਲਿਆਵੇ ਤੇਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਵੇ। ਸੁਨ ਕਰ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ, ਹੰਸ ਕਰ, ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ ਏਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹਾਂ ਸੇ ਦੇਵੋਗੇ। ਤਾਂ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਪਏ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਜੀ: ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ, ਦੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਕੇ ਮਾਲਕ, ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ ਸੁਆਮੀ, ਹੇ ਸਕਤ ਸਿੰਧੂ ਸਰੂਪ ਜਿਸ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਸਕਤੀ ਤਰੰਗਾਂ ਲਹਰਾਂਵਤ ਪਈਆਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੀਆਂ ਹੈ ਅਨੰਤ ਹੀ ਹੈਂ ਅਨੰਤ ਮੂਰਤੀ, ਤੋ ਇਹੁ ਤੇਰੀ ਜੈਸੀ ਬਾਰਤਾ ਸੰਤਾਨ ਦੇਨੇ ਕੀ ਸੋ ਇਹੁ ਆਪ ਕੋ ਕਿਆ ਸ੍ਰਮ ਹੈ ਕਿਆ ਕਛੁ ਨਹੀਂ। ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ। ਜੈਸੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਬਨਾਸਪਤੀਆਂ, ਅਨਾਰ ਆਦਿਕੋਂ ਤੇ ਲੇਕਰ, ਸਾਖ ਪ੍ਰਸੰਤ ਜੋ ਉਨ ਕੇ ਮੂਲ ਅਰ ਡਾਲੀ ਪ੍ਰਸੰਤ ਲੇ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਪਤੇ ਫੂਲ ਗੁਨਾ ਰੰਗ ਆਦਿ ਕੋ, ਪੁਨਾ ਫਲ ਅਨਾਰ ਕੇ ਬੀਜ ਦਾਨੇ ਤੈਸੇ ਜੜਤ ਕਰ ਕਰ ਧਰੇ ਹੈਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ। ਅਰ ਰਖਣੇ ਭੀ ਤਿਨ ਕੇ ਵੇਕੀ ਪੜਦੇ ਕੈਸੇ ਬਾਰੀਕ ਪੁਨਾ ਪਾਣੀ ਤਿਨ ਮੇਂ ਕੈਸਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਾਨ। ਸੋ ਰਚਿਓ ਮੋ ਬੀਜ ਜਲ ਸੁਸਕ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਬਰਸੋਂ ਪ੍ਰਜੰਤ੍ਰ ਤਿਨ ਬੀਰ ਰਹਾ ਹੈ। ਤਿਨ ਊਪਰ ਸੱਕ ਖੁਸਕ ਅਰ ਕਠਨ ਕੈਸੇ ਤੈਨੇ ਰਚਾ ਹੈ, ਦਾਨਾ ਤਰ ਅਰਧਰ ਕੈਸੇ ਕਰ ਬਨਾਇਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਾਖ ਜੋ ਖੇਤੀਆਂ ਹੈਂ: ਕਣਕ, ਚਨੇ, ਬਾਜਰੇ, ਜੌਂਗੀ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈਕਰ ਤਿਨ ਉਪਰ ਪੜਦੇ ਕੈਸੇ ਅਦਭੁਤ ਬਨੇ ਹੈਂ, ਤਿਨ ਕੀ ਰਖਿਆ ਲੀਏ। ਪੁਨਾ ਬੀਰ ਦਾਨੇ ਪੇਟ ਰੂਪ ਪਿਟਾਰੀ ਕੇ ਅਧਾਰ ਰੁਤ ਮੈਂ ਕੈਸੇ ਸੁਭਾਵਕ ਬਨਾਏ ਹੈਂ। ਅਹੋ ਅਸਚਰਜ ਜੋ ਏਕ ਦਾਨੇ ਕੇ ਬਨਾਵਨ ਕਾ ਬਨਾਵ ਕਿਸੀ ਦਾਨਸ ਵੰਦ ਸੇ ਨਹੀਂ ਬਨ ਸਕਤਾ। ਤੈਂ ਅਨੰਤ ਸਕਤ ਸੇ ਸੁਭਾਵਕ ਪੜਾ ਬਨਤਾ ਹੈ ਬਿਨਾ ਕਹੇ ਕਹਾਏ।

ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਸਦਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਹੀ ਪਸ਼ੂ, ਪੰਖੀ, ਮੋਰ, ਚਕੋਰ, ਚਕਵੀ, ਚਕਵਾ, ਰਿੜੀ ਤੋਤਾ, ਕਬੂਤਰ, ਮੈਨਾ ਕੋਕਲਾ, ਪੁਨਾ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਅਸਚ ਹੀ ਜਿਨ ਕਾ ਬਨਾਵ੍ਰ ਸਰੂਪ ਤੇ ਪਰਮ ਪਿਆਰੀ ਬਾਨੀ। ਤਿਸ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰਖ ਕੋ ਅਨੰਤ ਸਕਤ ਸਿੰਧੂ ਕੋ

ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਅਨੰਤ ਸਕਤ ਰੂਪ ਹਰਾਂ ਜਿਸ ਤੇ ਪੜੀ ਉਨਤੀ ਹੈ ਸੋ ਸਰੂਪ ਆਪ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਨਮਸਕਾਰ ਹੋਇ। ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ। ਹੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਬਿਸਮਾਦ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਬਿਸਮਾਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਬਚਨ ਰੂਪ ਲਾਭ ਕੇ ਦਾਨੇ ਦੇਨ ਕਉ ਤੁਮ ਕੋ ਕੌਨ ਪੂਰਤਨ ਹੈ ਕਿਆ। ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਹਵੇਗੇ, ਹੇ ਸਕਤ ਸਿੰਘੂ ਇਕੋ ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਵਨ ਯੋਗ ਕਹੋ ਸੋ ਹੀ ਦੇਵੇ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਉਸਤਤੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ ਏਨ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਜੀ ਦੀਰਘ ਦਰਸੀ ਹੈ ਤੁਮਾਰਾ ਨਿਸਚਾ ਹੈ। ਤਾਂਤੇ ਨਿਸੰਕ ਜਾਇ ਦੇਵੋ। ਤੁਮਾਰਾ ਬਚਨ ਰਹੇ। ਜੈਸੇ ਕਹੋਗੇ, ਤੈਸਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਬ ਅਨਕ ਪਾਥੀਆਂ ਆਇ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਪੁਤ੍ਰ ਕਾਮ ਅਰਥੀ. ਤੇ ਸੰਤ ਸਿਖ ਪੋਟਾਂ ਬਾਂਧ ਕਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਭੇਜਤੇ ਪਏ। ਜਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪੁਤ੍ਰ, ਪੀਰ, ਫਕੀਰ, ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸੇ, ਬ੍ਰਿਧਾਪਨ ਪ੍ਰਯੰਤ। ਸੋ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਅਕਸ ਪਾਤ੍ਰ ਤੇ ਪਾਇ ਲੇਤੇ ਭਏ, ਭਾਈ ਕੇ ਬਚਨ ਕੋ ਪਰਤਾਪ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਏਕ ਕੋਈ ਮੂਰਖ ਮਸਕਰਾ ਸੀ ਰੰਡਾ। ਬਚਨ ਰੂਪੀ ਡੌਂਡੀ ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਚਾਲੀਸ ਪਾਥੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਦੇਤਾ ਭਇਆ। ਤੇ ਮਨ ਮੈਂ ਇਹ ਧਾਰੀ ਜੋ ਮੇਰੀ ਤੌਂ ਕੋਈ ਤ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੈਸੇ ਕਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਹਾਸੀ ਕਰੌਂਗਾ। ਤਬ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਬੀਤੇ ਤਿਸ ਕੇ ਪੇਟ ਬੀਚ ਚਾਲੀਸ ਬਚੇ ਭਏ। ਬਡਾ ਉਦਰ ਫੂਲ ਗਇਓ ਤਿਸ ਕਾ। ਮ੍ਰਿਤੂ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪੀੜਾ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਭਇਆ। ਹਾਇ ਹਾਇ ਗੁਰ ਦੇਵ ਮੈਂ ਬੜਾ ਕਸਟ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਔਖਧੀ ਕੀ ਵੈਦ ਕੀ ਕਾਮ ਨਾ ਆਈ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਸਬੰਧੀਆਂ ਕੋ ਕਹ ਦੇਤਾ ਭਇਆ ਆਪਣੀ ਭੁਲ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਸਾਥ ਮੈਨੇ ਹਾਸੀ ਕਰੀ ਹੈ। ਸੋ ਸੰਤ ਹੀ ਜੇ/ਕਰ ਮੇਰੇ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ। ਤੋ ਜੀਵਨਾ ਇਹੁ ਜੀਵ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹੁ ਸੰਤ ਬਾਰਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨਕ ਮੈਂ ਲਿਆਉ ਬਿਨੇ ਪੂਰਬਕ ਤੌ ਭਲਾ। ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਤੁਰਨ ਹੀ ਤਿਆਰ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤੂ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਈ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ ਸਤ ਭਾਉ ਪੂਰਬਕ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਕੋ ਲਿਆਵਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਕੇ ਸੁਖ ਸਾਂਤ ਲੀਏ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪੜਾ। ਡੰਡਵਤ ਕੁਰਨ ਕਰ ਕਰ ਜੋਰ ਕੇ ਤੇ ਮੁਖ ਸੇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਖੇਦ ਪੁਕਾਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੂਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਰੂਪ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਜੀ ਹੈਂ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸਤ ਨਾਮ ਕਹ ਕਰ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਸੇ ਜਲ ਤਿਸ ਕੋ ਦੀਆ ਸੋ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਤਿਸ ਕਾ ਤਾਤ ਕਾਲ ਭਯਾ। ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਜਬ ਤਿਸ ਪਾਨ ਕੀਤਾ ਐਸੇ ਬੇਗੁ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਬੇਗ ਨਿਕਸਾ ਜੈਸੇ ਬਾਲਕੇ ਕੇ ਰਿਦੇ ਪਰ ਨਾਰੇ ਬੀਚ ਸੇ ਜਲ ਕੀ ਅੰਤ ਤੀਬਰਤਾ ਕਰ ਸੋ ਗਿਰ ਪੜਤੇ ਹੈ ਭੂਮੀ ਪਰੇ। ਤਬ ਸੋ ਪਤੰਤ ਜੰਤ ਪਾਵਨ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪਾਦ ਪਦਮਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਇਆ। ਅਰ ਆਪਣੀ ਭੁਲ ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਈ ਖਿਮਾ ਮੂਰਤੀ ਸੇ। ਦੁਸਟ ਭਾਉ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਸਤਿ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਾਇ ਕਰ ਗੁਰ ਦੁਆਰ ਬਿੰਚ ਕੇ ਨਗਾ ਸਿਮਰਨ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਭੀ ਮੁਕਤ ਹੂਆ। ਤਾਂ ਹਰਿ ਜਨ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਸਾਧੋ ਐਸੇ ਭਾਈ

ਸਾਲੋ ਜੀ ਸਰੀ ਦਾਹੜੀ ਭਏ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਸਾਧ ਸੁਣ ਕਰ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ। ਅਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਹਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਆਵਤੇ ਭਏ ਸੰਤ ਸਾਧੂ ਸਹਤ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਦਇਆਲ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਪਰਮ ਧਾਮ ਸਚਖੰਡ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪਰਮ ਅਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਆਪ ਸੰਤ ਜੀ ਭਾਈ ਲਖਾ ਸਿੰਘ, ਜੋ ... ਗੁਰਭਾਈ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੀ ਧਰਮ ਸਾਲ ਮੇ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਭਾਈ ਕੇ ਭਾਉ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ। ਸਾ: ੨ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੁ ਗ੍ਰਿੰਥ ਉਤਾਰਧੇ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹਰਿ ਜਨ ਸੁਧਾਸਰ ਨਿਵਾਸ ਬਰਨਨੰ ਪ੍ਰਿਥਮੋ ਹੁਲਾਸ੍ਰ। ੧। ਤਬ ਏਕ ਸਰਦਾਰ ਥਾ ਸੋ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਸੋਹਨੀ ਮੂਰਤ ਦੇਖ ਕੇ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਚਾਲ ਪੁਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਤੇ ਅਸਾਤਾ। ਤਿਨ ਕੀ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਾਗਤਾ ਭਇਆ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮਨਾਇ ਕਰ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਆਪਨੇ ਨਿਕੇਤ ਲੇ ਆਇਆ। ਸੰਗ ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਇ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਸਵਾਮੀ ਜੀ। ਤਬ ਗਲ ਮੇ ਅੰਚਰਾ ਪਾਇ ਕਰ ਬਿਨੈ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਭਇਆ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਆਪਕਾ ਕੋਊ ਮਕਾਨ ਭੀ ਤੋ ਨਹੀਂ ਯਾਤੇ ਸਦਾ ਅਟਨ ਹੀ ਕਰਤੇ ਰਹਤੇ ਹੋ। ਆਪ ਨੂੰ ਭੀ, ਅਰ ਸਾਥ ਕਿਆ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਭੀ, ਖੇਚਲ ਰਹਤੀ ਹੈ ਸਦਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਮੇਰੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹੁ ਹਵੇਲੀ ਆਪਨੇ ਚਰਨੀ ਲਾਵੋ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਮੁਹਰ ਭੀ ਆਗੇ ਧਰ ਦੇਤਾ ਭਯਾ। ਤੇ ਕਹਤ ਲਖਾ ਦੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭੀ ਲੇਵੋ ਸਗੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸਾਧਨੋ ਸਹਤ ਹੈ ਸੰਤ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਘੁਸਾਲਾ ਕੇ ਜੋੜੇ ਭੀ ਅਰ ਕਿਛਕ ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ ਭੀ ਲੇਵੋ ਅਰ ਈਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰੀਏ, ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਔਰ ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਆਪ ਸਾਥ ਇਸ ਨੇ ਪੀਛੇ ਭੁਗਾਰਿ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੇ ਤੋ ਅਚਿੰਤ-ਤਾਈ ਹੈ। ਐਸੇ ਤਿਸਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਇਸ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਪਾਪ ਬਿਕਾਰ ਛਲ ਤੇ ਤੂਹੀ ਰਖਿਆ ਕਰਣਜੋਗ ਹੈ, ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਪਾਪ ਬਿਕਾਰ ਛਲ ਤੇ ਅਤੀਤ ਨਿਰੰਜਨ ਨਿਰਵਿਕਾਰ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮੇ ਬਲ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ਮਾਇਆ ਕੇ ਤਿਆਗ ਕਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਕਾ ਕ੍ਰਿਮ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ ਆਪ, ਹੇ ਕਰਨ ਕਾਰਣ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ। ਐਸੇ ਮਾਇਆ ਅਤੀਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਮਾਇਆ ਕੇ ਤਿਆਗ ਕਾ ਅਧਕ ਬਲ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਤਾ ਭਯਾ ਤਿਸ ਸਮੇ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ। "ਮਾਈ ਮਾਇਆ ਛਲੁ। ਤ੍ਰਿਣ ਕੀ ਅਗਨਿ ਮੇਘ ਕੀ ਛਾਇਆ ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਨ ਬਿਨ ਹੜ ਕਾ ਜਲੁ"। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਕਹੋ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਹਮ ਕਾਹੇ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ। ਅਵਸਥਾ ਤਾਂ ਹਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਧ ਭਈ ਹੈ। ਅਰ ਕਾਰਜ ਅਸਾਡਾ ਪੂਰਾ ਹੋਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਛਾਦਨ ਕਾ। ਜੋ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਬਿਸੰਭਰ ਸਰਬ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕਰਤਾ ਹੈ ਕਰਤਾ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ।

" ਪ੍ਰਭ ਜਨ ਕੇ ਸਾਸਨਿ ਹਾਰੇ "। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਜਨਾ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਰਹਤੇ ਹੈ। ਔਰ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਦਾਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁਖ ਕਾ ਸੁਵਾਸ ਹੀ ਨਾ ਆਵੇ । ਜੋ ਉਪਰ ਸੁਆਸ ਖਿਚੀਏ ਤਬ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਮੇਂ ਛਾਤੀ ਬੰਦ ਹੋ ਕਰ ਦਰਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਦੁਖ ਕਾ ਸੁਆਸ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਸੁਆਸ / ਸੁਆਸ ਦੇਖਤੇ ਜਨਾ ਕੀ ਤਰਫ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਕੋਈ ਦੁਖ ਭੁਖ ਨਿਕਟ ਨਾ ਆਵੇ । ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਸੁਨੋ ਇਸ ਪਰ ਹੇ ਗੁਰ ਮੁਖ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਜੀ ।

ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਤਿਆਗ ਕਰਦੇ ਹੋ । ਸੋ ਕਿਸੇ ਕੇ ਭੈ ਕਾ ਤਿਆਗ ਮਾਇਆ ਕਾ ਕਰਤੇ ਹੋ । ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਭੈ ਸੇ । ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਆਪਨਾ ਪ੍ਰਲੋਕ ਸਵਾਰਤੇ ਹੋ ਅਰ ਹਮਾਰਾ ਬਿਗਾਰਤੇ ਹੋ । ਸੋ ਇਹੁ ਕੈਸੇ ਬਨੈ । ਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ ਬਣਤਾ ਮਾਇਆ ਕਾ । ਪੁਨਾ ਤੁਸੀ ਦੁਖਦਾਈ ਜਾਣ ਕਰ ਤਿਆਗੋ । ਤੇ ਮੈ ਮਾਇਆ ਕਰਾਂ ਗ੍ਰਹਣ । ਤਾਂ ਇਸ ਮੇਂ ਕੀ ਸਿਧ ਭਯਾ । ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਗਏ ਤਿਆਗੀ ਵੈਰਾਗੀ ਸੁਖੀ ਸੈ; ਤੇ ਮੈ ਹੋ ਗਯਾ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਮਾਇਆ ਗ੍ਰਹਣ ਸੈ । ਇਹੁ ਚੰਗਾ ਹੈ ਆਪ ਕੇ ਘਰ ਆਇਆ । ਜੋ ਪਾਖੰਡ ਰੂਪ ਕਿਛ ਵੈਰਾਗ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਖਸੋਟ ਲੀਆ । ਤੁਸਾਂ ਜੋ ਭਾਵ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸਾਡੇ ਸਾਥ ਸੋ ਸੰਤ ਸਾਥ ਜਾਨ ਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਤੇ ਸੰਤ ਕਾ ਧੰਨ ਹੈ ਸੰਤੋਖ ਅਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਨਾਮ । ਤਥਾ ਇਹ ਬਚਨ ਹੈ ।ਸਲੋਕ। "ਵੈਰਾਗਿਅੰ ਪਰਮ ਭਾਗਯੰ ਸੰਤੋਖ ਪਰਮੰ ਧੰਨ । ਵਿਸਵਾਸੰ ਪਰਮੰ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨਿਰਦ੍ਵੰਦੀ ਪਰਮੰ ਪਦਾ"। ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਧੰਨ ਹੋਇਆ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਨਾਮ ਤੇ ਸੰਤੋਖ । ਜਬ ਅਸਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਤਿਆਗ ਕਰ ਲਾਲਚ ਕਰ ਕੀਤਾ ਗ੍ਰਹਣ ਤੇਰੇ ਦਾਨ ਮਾਨ ਕਾ । ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭੀ ਪ੍ਰਰਬ ਸੀ ਸੰਤੋਖ ਮੇ ਸੋ ਨਾ ਰਹਸੀ । ਕਾਹੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਲਾਲਚੀ ਜੋ ਹੋ ਗਏ ਸੰਤੋਖ ਆਦਿਕ ਤਿਆਗ ਕਰ । ਹਾਮ ਤੋ ਭਏ ਅਸੰਤ ਸੰਤੋਖ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਤੇ ਤੂੰ ਭਯਾ ਅਸਰਧਕ । ਤਾਂ ਤੇ ਦੋਨੋ ਕੀ ਪਰਮ ਹਾਨੀ ਭਈ ਮਾਇਆ ਗ੍ਰਹਣ ਸੇ । ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ । ਛਪਾ । " ਲੈਵਣ ਕਰੇ ਸਿਰ ਭਾਰ ਦੇਵ ਸਿਰ ਧੰਡ ਉਤਾਰੈ" । ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੀਸ ਕਾ ਮਣ ਬੋਝ ਮੇਰੇ ਸੀਸ ਪਰ ਧਰਾ ਚਾਹੁਤੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸਾ ਕਾਮ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ, ਹੈ ਭਾਈ । ਪੁਨਾ ਇਹੁ ਖੇਤ੍ਰ ਮ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਜੀ ਜੋ ਕਿਛ ਸੀਸ ਕਾ ਬੋਝ ਹਮ ਉਤਾਰਨ ਜਾਇ । ਉਲਟਾ ਅਵਰ ਭਾਰ ਉਠਾਇ ਲਾਇ । ਤੋ ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਹੂਆ ਅਥਵਾ ਸਿਆਨਾ । ਇਹੁ ਨਿਆਇ ਤੁਸੀ ਹੀ ਕਰੋ ਹੇ ਸਿੰਘ ਜੀ । ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਕਾਲ ਜੀਵਣ ਹੈ ਇਸ ਜਗਤ ਮੇਂ । ਕਿਸੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ । ਤਥਾ ਪਊੜੀ । " ਡਡਾ ਡੇਰਾ ਇਹੁ ਨਹੀ ਜਹ ਡੇਰਾ ਤਹਿ ਜਾਨ । ਊਆ ਡੇਰਾ ਕਾ ਸੰਜਮਾ / ਗੁਰ ਕੇ ਸਬਦ ਪਛਾਨ । ਇਆ ਡੇਰਾ ਕਉ ਸ੍ਰਮ ਕਰਿ ਘਾਲਹਿ । ਜਾ ਕਾ ਤਸੂ ਨਹੀ ਸੰਗ ਚਾਲਹਿ । ਊਆ ਡੇਰਾ ਕੀ ਸੋ ਮਿਤ ਜਾਨਹਿ । ਜਾਂ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪੂਰਨ ਭਗਵਾਨਹਿ । ਡੇਰਾ ਨਿਹਚਲ ਸਚੁ ਸਾਧ ਸੰਗ ਪਾਇਆ ।ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਨਾਹਿ ਡੁਲਾਇਆ"। ਤਾਂ ਤੇ ਸਚਾ ਡੇਰਾ ਗੁਰੂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਚਰਨਾ ਮੇ ਜੋ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਹੰਕਾਰ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ । ਸੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੋ ਨਿਰਦਵੰਦ ਪਦ ਹੈ ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਪਰਮ ਧਾਮ ਵੈਕੁੰਠ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਉਪਾਸਕ ਕਹਤੇ ਹੈਂ । ਤਿਸ ਸਚੇ ਡੇਰੇ ਕੋ ਸੋ ਜਾਇ ਵਾਸੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਹੇ ਭਾਈ

ਸਾਧ ਸੰਗ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ। ਇਤ੍ਰ ਜੋ ਇਸ ਲੋਕ ਮੇ ਡੇਰੇ ਬਾਂਧਨੇ ਹੈਂ ਹੰਕਾਰ ਕੋ ਪਾਰ ਕਰ ਸੋ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਕਰੇ ਇਹੁ ਪਦਾਰਥ ਸਾਥ ਨਹੀ ਚਲਤੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰਜੰਤ ਸਭ ਈਹਾਂ ਹੀ ਧਰੇ ਰਹੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਤੂੰ ਕਿਤ ਭਰਵਾਸੇ ਇਹੁ ਡੇਰਾ ਬਾਂਧੀਏ ਹੇ ਭਾਈ। ਸੋ ਸਰਦਾਰ ਤਾਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਆਪ ਇਹ ਧੰਨ ਪਟ ਭੂਖਨ ਮੰਦਰ ਆਦੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੋ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਬਲ ਕੋ ਪਾਏ ਕਰ ਤਿਆਗ ਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਭਾਈ, ਨੈਨ ਨੰਦਨੀ ਮਾਇਆ ਕਾ ਦੁਖ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੁਝੇ ਭੀ ਸਾਂਤਿ ਦਾਨ ਬਖਸੋ। ਤਬ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸੁ ਪਾਇ ਕਰ ਸੋ ਭੀ ਸੁਖੀ ਭਯਾ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੁ ਗ੍ਰਿਥੇ ਉਤਾਰਧੇ ਮਾਇਆ ਤਿਆਗ ਬਾਰਨੰਨ ਦਤੀਓਹੁ ਹਿਆਉ। ਪੁਨਾ ਥੋੜੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਕੇ ਸਥਾਨ ਕੋ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੋਤਿ ਮੂਰਤਿ ਜਨ ਸੁਖਦਾਇਕ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇ ਕਰ ਪਰਮ ਸੁਖੀ ਭਏ। ਤਹਾਂ ਦਰਸ ਪਰਸ ਸਨਾਨ ਭੇਟਾ ਦੇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪਰਕਰਮਾ ਔਰ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ, ਐਸੇ ਕੋਈ ਦਿਨ ਨਿਵਾਸ ਕਰਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਖੰਡੂਰ ਕੇ ਭਵਨ ਕੋ ਗਵਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਸਿੰਘ ਪੁਰਾ ਜੋ ਸੰਤ ਅਸੂਪ ਹੈ ਸੰਤ ਭਾਈ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਹਾਂ ਨਿਵਾਸਕਰਤੇਂ ਹੈਂ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਭਾਈ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਉ ਸੇਵ ਕਰ ਤਨ ਮਨ ਧੰਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਤਿਨ ਸਿਉ ਇਹੀ ਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਸੰਤਾਂ ਸਿਖੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋਂ ਜਨਮ ਭਰ। ਸੋ ਐਸੀ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜਨਮ ਪ੍ਰਜੰਤ ਗੁਰਸਿਖ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਜੋ ਦੇਹ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਕੈਸੀ ਅਨਿਤਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈਂ ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਜੋ ਦੇਹ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਕੈਸੀ ਅਨਿਤਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਸੰਤ ਸਮੇ ਹੇ ਸੰਤੋ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਅਚੰਭਾ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਦੂਰ ਜਨੋਂ ਨੇ ਇਨ ਕੇ ਸਾਮਣੇ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ। ਤਬ ਇਹੁ ਅਚਲ ਜੋ ਪਰਬਤ ਹੈ ਤਿਸ ਸਮ ਅਚਲ ਹੂਏ। ਕਿਆ ਸਨਮੁਖ ਸਹਾਰਤੇ ਭਏ ਬੰਦੂਕਾਂ ਕੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਪੁਨਾ ਤੋਪਾਂ ਕੇ ਗੋਲੇ ਅਰ ਕਹੂ ਉਠ ਕਰਿ ਓਲਾ ਭੀ ਨਾ ਲੀਆ। ਤਬ ਤੋਪ ਕੇ ਗੋਲੇ ਕਰ ਇਕ ਪਟ ਉਡ ਗਯਾ ਤਬ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਪੁਨਾ ਪਾਸ ਕੇ ਬਾਲਕ ਸਿਰਦਾਰੋ ਕੇ ਪਰਮ ਸਰਧਾਲੂ ਜੋ ਸੀਸ ਪਰ ਛਾਇਆ ਕਰ ਰਹੇ ਸੇ ਬਸਤਰ ਕਰ ਦੋ ਤਰਫ਼ਾ। ਤਿਨ ਮੇ ਭੀ ਜੋ ਬਾਲਕ ਮ੍ਰਿਤ ਹੋ ਕਰ ਗਿਰ ਪਰੇ ਛੋਨੀ ਪਰ ਅੁਰ ਔਰ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਉਠ ਕਰ ਚਾਦ੍ਰਾ ਪਕੜ ਲੇਵੇ ਛਾਇਆ ਲੀਏ। ਦੇਖੋ ਇਹੁ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਾ ਪਰਤਾਪ ਜੋ ਐਸੇ ਕਸਟ ਸਮੇ ਐਸੇ ਸਰਧਾਲੂ ਹੋਵਣੇ। ਇਹੁ ਸਰਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੋ ਉਨ ਕੇ ਹਿਰਦਿਉਂ ਭੀ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਦੂਰ ਹੋਇ ਗਯਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਿਆ ਹੈਂ ਤੇ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪਿਆ ਹੈ ਪੁਨਾ ਬਾਣ ਖਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕੋਣੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਜਾਨਕਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਕਉ ਜਿਨਾਂ ਅਰਪਿਆ ਹੈ ਮਨ ਕੀ ਸ੍ਰਧਾ ਸੇ ਤਿਨ ਉਪਰ ਇਹ ਤਨ ਤ੍ਰਿਨ ਸਮ ਜਾਨ ਕਰਿ ਵਾਰਨੇ ਕਰਨਾ ਇਹੁ ਨੀਤ ਹੀ ਹੈ ਹੇ ਸੰਤੋ। ਫਿਰੁ ਬਾਰਤਾ ਲਿਖ ਲੈਣੀਆਂ ਤੇ ਲਿਖੇ ਹੋਇ ਨੂੰ ਪਠਨ ਕਰ ਲੈਣਾ ਤੋ ਸੁਗਮ ਹੈ। ਇਹੁ

ਸਿਧਾਂਤ ਰਿਦੇ ਮੇ ਆਵਨਾ ਅਤਿ ਕਠਨ ਹੈ, ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਲੋਕੋ। ਪਰੰਤੂ ਮਾਰਗ ਭੀ ਇਹੀ ਹੈ ਸਾਧ ਗਿਰੋਂ ਕਾ ਸੁਣਨਾ ਅਰ ਪੜਨਾ ਕਲਿਆਨ ਲਈ। ਅਬ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ । ਤਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸਮ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤਹਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਸਣ ਪਰ ਜਦਪ ਸ੍ਰੀਰ ਪ੍ਰਿਸਟ ਜਲ ਜਰਣੀ ਕੀ ਗੋਲੀਆਂ ਕਰ ਛਾਨਣੀ ਸਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਬ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਬੈਠੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਨ ਕਉ ਦੇਵੋ ਜੀ ਭਾਈ । ਤਾਂ ਸਿਖ ਕਹਤ ਭਏ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਪਾਤ੍ਰ ਤੋ ਸਭੀ ਚਾਂਦੀ ਸੋਨੇ ਕੇ ਜੈਲ ਗੜਵੇ ਲੁਟੇਰੇ ਲੂਟ ਲੇ ਗਏ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਗਈ ਸੋ ਬਲਾਇ ਗਈ। ਨਿਰਬਾਹ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬਸਤ੍ਰ ਭਿਗੋਇ ਕਰ ਮੁਖ ਮੇਂ ਆਨ ਸੰਤ ਕੇ ਨਿਚੋੜਿਆ ਜਲ ਸੁਧਾਵਤ। ਇਨ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਕੀ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦੇਖੋ, ਜੋ: ( ) ਸੋ ਬਲਾਇ ਗਈ । ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ।" ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਜਨ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੋ ਅਲਪ ਰਹੇ ਮਨ ਮਾਹੀ"। ਜੋ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਹੋਇਆ ਪਾਸ ਪੁਨਾ ਮਨ ਮੇਂ ਜਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਸਤੇ ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਕਰੇ ਹੈਂ । ਸ੍ਰਾਪ ਆਇ ਕਉ ਨਾ ਤਿਆਗਤ ਭਏ ਅਰੁ ਅਪਨੀ ਸਕਤ ਭੀ ਨਾ ਦਿਖਾਈ । ਐਸੇ ਅਜਰ ਜਰਿਆ ਜਿਨੋ ਨੇ । ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਤੋ ਇਹੁ ਥਾਂ "ਘਰ ਆਇਆ ਮਾ ਪਿਉ ਜਾਇਆ"। ਜਬ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਦੁਰਜਨ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਇਨਹੁ ਕੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲੀਏ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਕਰਵਾਵਤ ਭਏ ਜੋ ਤਿਨ ਕੋ ਭੋਜਨ ਲੀਏ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜਬ ਹਮਾਰੇ ਨਿਕਟ ਆਵਹਿਗੇ । ਸੋ ਸੰਤ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਨੀਚੋਂ ਕੇ ਭਾਗੋ ਮੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਤੇ ਪਾਪੀ ਪਹਾੜੀਏ ਮਰ ਕਰ ਪ੍ਰੇਤ ਰੂਪ ਹੋਵਣੇਹੈ । ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਪੰਥ ਸਹਤ ਸੰਤ ਬਪੁ ਨਦੀ ਬੀਰ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਦੀਆ । ਇਹ ਕਥਾ ਸੰਤ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕੇ ਰਲਣੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਜਬ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਤਬ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ । ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਤਹਾਂ ਭੀ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਅਰ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਖੰਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਵਤੇ ਭਏ । ਤਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਭੇਟਾ ਸਹਤ ਪੁਨਾ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਲੀ ਸਾਹਿਬ ਹੈਂ, ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਰੂਪ, ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਕਰ ਸਨਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ । ਚੌਰਾਸੀ ਪਵੜੀ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਚੌਬਾਰੇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਦਿ ਗੁਰ ਸਥਾਨੋ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਬਿਆਸ ਗੰਗਾ ਕਾ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਆਗ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਲੀ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਸਨਾਨ, ਅਰ ਪੁਨ ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਅਸਥਾਨੋ ਕਾ ਦਰਸ ਪਰਸ, ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਚਰਨ ਧੂਰੀ ਲਿਲਾਟ ਮੇ ਲਾਇ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰ ਅਮਰ ਦਾਸ ਅਮਰ ਰੂਪ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ ਸਰਬ ਸੰਤਾ ਸਹਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਖੰਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦਰਬਾਰ ਮੇ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਭੇਟਾ ਸਹਤ। ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਜਾਦੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਲੰਗਰ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲੇਵੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਲੇਹੁ ਸੰਤ ਜੀ । ਤਾਂ ਭਾਈ .

ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ ਜਿਸ ਕਰ ਖੇਜਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਧਾਮ ਮੇਂ ਅਸਾਡੇ ਆਵਣੇ ਕਰਕੇ, ਹੇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਰਬ ਜਨੋ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ਜੀ ਤੁਸਾਡੇ ਪਾਇ ਕਨੇ ਕਿਛੁ ਕੁਪਈਏ ਆਂਦੇ ਸੇ ਸੰਤੋ ਕੇ ਨਿਰਬਾਹ ਵਾਸਤੇ ਸੋ ਤਸ ਕਰ ਪਾਕ ਸਿਧ ਕਰ ਲੇਵਹਿਗੇ ਆਪ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰ । ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ, ਕਰਨ ਕਾਰਣ ਭਗਵੰਤ ਮੂਰਤੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਸੁਆਮੀ ਕਾ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹੈਂ, ਸੋ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜੀ ਜੋ ਸਭੀ ਸਾਧ ਤਨ ਮਨ ਰਸਨਾ ਪਵਿਤ੍ਰਾਰਥ ਬਾਂਟ ਖਾਇਗੇ । ਤਬ ਲੰਗਰ ਸੇ ਥਾਲ ਪਰੋਸ ਕਰ ਪੁਨਾ ਬਿਧ ਸੇ ਭੋਗ ਲਗਵਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਤਾਂਈ ਸੋਈ ਸੋਈ ਮਹਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਾ ਥਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਕੇ ਤਾਂਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਤੇ ਦੇਤੇ ਭਏ । ਤਬ ਆਦਰ ਯੁਕਤ ਖਾਇ ਅਘਾਇ ਕਰ ਸਭੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁਨਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪਰਮਧਾਮ ਕਉ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰਿ ਨਿਵਾਸ ਲੀਏ ਸੰਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਤਪਿਆਣੇ ਸਾਹਿਬ ਆਵਤੇ ਭਏ । ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਦੇਹੁਰਾ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਭੀ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਬ ਗੁਪਤ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕੋ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆ ਹੈ ਤਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰਿਓ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਇਸ ਤਰਫ ਤਬਾਂ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਜੀ ਕੀ ਸਮਾਧਿ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਸੁੰਦਰ ਜਲ ਮੇਂ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਕਮਲ ਫੂਲ ਖਿੜ ਰਹੇ ਹੈਂ । ਅਰ ਭ੍ਰਮਰਾ ਗੁੰਜਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ । ਤਹਾਂ ਰਿਖੀ ਭੀ ਅਨੇਕ ਰਹਤੇ ਹੈਂ । ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਧਿਆਨ ਅਰ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ ਮਨ ਬਸੀਆ । ਪੁਨਾ ਬਨਾਸਪਤੀ ਅਨੇਕ ਪਰਕਾਰ ਕੀ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈਂ ਘਾਨ ਛਾਇਆ ਸਹਤ । ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਸੋਰਵਰ ਕੇ ਚੌਤਰਫ ਸੋ ਤਿਨ ਕੇ ਊਪਰ ਅਨੰਤ ਪੰਛੀ ਸੁਕ ਸਾਰ ਕਾ ਮੈਨਾ, ਮੋਰ ਚਕੋਰ, ਕੋਕਿਲਾ ਕਬੂਤਰ ਆਦਿ ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਬਦ ਪੜੇ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ਸੋ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਆ ਉਪਮਾ ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਈ ਹੈ ਮਾਨੋ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਗੁਣਾਨੁਬਾਦ ਗਾਇਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਆਪਨਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰ । ਜਹਾਂ ਫੰਧਕੋ ਕੀ ਫਾਹੀ ਕਾ ਭੀ ਡਰ ਨਹੀਂ ਜਨ ਕੋ ਅਥਵਾ ਰਿਖੀਆਂ ਤੇ ਵੇਦ ਵਿਦਿਆ ਪੜ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਾਲਕੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੋ ਕਰ ਇਕੱਤ੍ਰ ਉਹ ਪੜੇ ਘੋਖਤੇ ਹੈਂ । ਵਾ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਕੇ ਬਾਲਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ ਕੰਠ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੰਤ ਦੁਆਰਿਓ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਕੈਸਾ ਆਸ਼੍ਰਮ ਹੈ । ਮਾਨੋ ਕੁੰਭਜ ਮੁਨੀ ਜੋ ਅਗਸਤ ਜੀ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਮ ਹੈ ਵਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਮੀਕ ਕਾ ਹੈ । ਵਾ ਦਿਤਾਤ੍ਰੇ ਕਾ ਆਸ਼੍ਰਮ ਹੈ ਜਹਾ ਨਗਨ ਨਾਥ ਅਵਧੂਤ ਪੜਾ ਹੈ ਦਤਾਤ੍ਰੇਵਤਾਰ । ਪਰ ਤਿਨ ਤੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਹੈ ਜਹਾ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੀ ਗੁਰ ਮੂਰਿਤ ਧਾਰ ਕਰ ਆਪ ਆਨ ਨਿਵਾਸ ਕਰਾ ਹੈ ਸੁ ਖਿਆਤ । ਸੋ ਤਾਂ ਸਰਬ ਤੇ ਅਧਿਕ ਹੈਂ ਜਾਂ ਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕਰ ਭੀ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਹੈਂ ਐਸੇ ਸੁੰਦਰ ਆਸ਼੍ਰਮ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਸਾਧੋ ਸਹਤ ਬੰਦਨਾ ਕਰਤ ਅਰ ਸਰੋਵਰ ਕੇ ਕੀਵੇ ਪਰ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਹੈ ਤਿਸ ਮੈਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ । ਤਬ ਏਕ ਦਿਨ ਸਾਧ ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਗੇ। ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ

ਪ੍ਰਸਨ ਕਰਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਗੇ।। ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਏਥੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਏ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਹੇ ਭਗਵਨ।। ਹਰਿਜਨ ਵਾਚ: ਹੇ ਸਾਧੋ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸੁਆਮੀ ਕੋ ਤਿਲਕ ਲਿਲਾਟ ਪਰ ਕਰਿਆ ਹੈ, ਤਬ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਏ ਕਰ ਈਹਾਂ ਹੀ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦਰਸ ਬਿਨਾ ਅਤਿ ਵਿਆਕੁਲ, ਮਣੀ ਬਿਨਾ ਫਨੀ ਜੈਸੇ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਡੋਰੀ ਕਰ ਖਿੱਚੇ ਭਏ ਭਗਵੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਈਹਾਂ ਹੀ ਆਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈਂ ਭਗਤ ਵਤਸਲ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਤਿਸ ਪਰ ਏਕ ਕਥਾ ਸੁਨੋ। ਜਿਸ ਕਾਲ ਗਾਦੀ ਕਾ ਤਿਲਕ ਦੀਆ ਹੈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਲਹਣਾ ਜੀ ਕੋ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਅਰ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਇਨ ਕੀ ਮਾਤਾ ਸੁਲਖਣੀ। ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਸੰਨਿਆਸੀ ਤੇ ਕੋਈ ਬੈਰਾਗੀ ਤੇ ਕੋਈ ਮਹਾਜਨ ਨਗਰੋਂ ਕੇ ਨਾਗਰ ਗੁਨਾਗਰ ਜਨ ਕੋਈ ਬੇਦੀ ਕੁਲ ਜਾਤ ਕੇ, ਏਹ ਸਭੀ ਲਖਮੀ ਦਾਸ, ਮਾਤਾ ਸੁਲਖਣੀ ਤਰਫੋਂ ਪਖ ਬਣ ਕਰ ਮਿਲ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੋ ਉਪਾਲੰਭ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਨਾਗਰ ਨਰੋਵਾਚ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਨੇ ਪੂਰਬ ਅਪਰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਜਿਸ ਤੇ ਇਤਰ ਪੁਰਸ ਸੇਵਕ ਕੋ ਗੁਰਿਆਈ ਸਿੰਘਾਸਨ ਦੀਨਾ ਹੈ ਲਾਇਕਵੰਦ ਫਰਜੰਦ ਅਪਨੇ ਤਿਆਗ ਕਰਿ। ਹੇ ਦੇਵ ਕ੍ਰਿਤ ਜੁਗ ਜੋ ਸਤ ਜੁਗ ਹੈ ਤਿਸ ਤੇ ਲੈ ਕਰਿ ਜੋ ਰਾਜ ਭਏ ਅਥਵਾ ਅਪਰਜਨ ਸੋ ਸਭੀ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਰਵੰਸ ਕਾ ਤਿਲਕ ਦੇਦੇ ਆਇ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਇਹ ਕਿਆ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਇਹੁ ਅਸਾਡਾ ਸੰਸਾ ਦੂਰ ਕਰੀਏ ਹੇ ਭਗਵਨ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਨ ਰੂਪ ਤਿਮਰ ਕੇ ਅਗੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਉਦੇ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਸੰਤੋ ਮਹੰਤੋ ਨਾਗਰ ਨਰੋਤਮੋ। ਇਸ ਕਾ ਉਤ੍ਰ ਪਰਤਖ ਦਿਖਾਈਏ ਅਥਵਾ ਸੁਨਾਈਏ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਜੋ ਜੀ ਦਿਖਾਈਏ ਭੀ ਅਰ ਸੁਨਾਈਏ ਭੀ ਇਸ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਹੇ ਸੰਸੈ ਤਿਮਰ ਪਰੰਸਕ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਵਿਦਤ ਵੇਦ ਹੋ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਹਤ ਭਏ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਨੋ। ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਰੂਪ ਜੋ ਸਾਹ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਅਸੀ ਗੁਮਾਸਤੇ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਰੂਪ ਸਾਹ ਕੀ ਹੁਕਮ ਕੀ ਹੁੰਡੀ ਤਾਰੀ ਹੈ। ਗੁਰਿਆਈ ਰੂਪ ਦਾਮ ਉਸ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਹੈਂ। ਹਮਾਰਾ ਤੋ ਕਿਛ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਜਨੋ। ਜੇ ਕਰ ਕਹੋ ਇਹ ਕੌਨ ਸੀ ਹੁੰਡੀ ਲਿਖਾਇ ਲਿਆਇ ਹੈਂ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਤਰਫੋ ਸੋ ਸੁਨੋ। ਸੇਵਾ ਰੂਪੀ ਹੁੰਡੀ ਇਹੁ ਲਿਖਾਇ ਲਿਆਇ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਾਹ, ਸਾਹ ਰਾਜ ਰੂਪ ਸਾਹ ਤਰਫੋ। ਅਸਾਂ ਇਸੀ ਕੇ ਪਾਸ ਦੇਖੀ ਹੁੰਡੀ ਅਵਰ ਪਾਸ ਨ ਦੇਖੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਜੋ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਗੁਰਿਆਈ ਰੂਪ ਵਸਤੂ ਇਸ ਕੋ ਦੇਨੀ ਤਾਂ ਤੇ ਮਾਲਕ ਕੀ ਵਸਤੂ ਸੀ ਉਸ ਆਗੇ ਅਸਾਂ ਅਰਪਣ ਕੀਨੀ। ਦੇਣੇ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਜੋ ਅਸਾਂ ਦੀਨੀ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਵਸਤੂ ਮਾਲਕ ਕੀ ਲੈਨੀ ਤਿਸ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਮੇਂ ਅਭਿਮਾਨ ਕੂੜਾ ਕਿਸੀ ਕਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹੇ ਲੋਕੋ ਤਾਂ ਤੇ ਦੇ ਕਰ

ਅਸਾਂ ਇਹੁ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਤੇਰੀ ਇਹੁ ਵਸਤ ਤੇਰੇ ਅਰਪਣ । ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਜੋ ਅਸਾਂ ਕਿਸ ਕਉ ਕਿਆ ਦੀਆ । ਤਾਂ ਸਭੀ ਸੁਨ ਕਰਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪੜੇ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ : ਹੇ ਪੁਰਸੋਤਮ ਜੀ ਹੇ ਨਾਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਜੀ, ਹੇ ਸਭ ਸਿਧੀ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਜੀ, ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਕੀਤਾ ਸੋ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ । ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੋ। ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਹਤ ਭਏ : ਜੋ ਅਬ ਦੇਖੋ ਭੀ ਹੇ ਸਾਧੋ । ਤਾਂ ਸਭੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੀ ਦਿਖਾਈਏ ਜੀ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤੂਹੀ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਦਿਖਾਇਆ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਭੀ ਹਿਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਅਸਚਰਜ ਮਾਨ ਕਰ। ਫੇਰ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਨੇ ਏਕ ਪੈਸਾ, ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਆਦਿ ਸਭ ਕੇ ਦੇਖਤੇ, ਸੋ ਪੈਸਾ ਆਪਣੀ ਮੁਠੀ ਮੈ ਮੀਚ ਲਿਆ। ਪੁਨਾ ਬਚਨ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੇ ਬੋਲਤ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ, ਮਾਨੋ ਸੁਗੰਧ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਕਮਲ ਸੇ । ਜੋ, ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ, ਮੇਰੀ ਮੁਠੀ ਮੈ ਕਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ ਆਪ ਕੀ ਮੁਠੀ ਮੈ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਲਖਮੀ ਚੰਦ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਹਾ । ਤਿਨਾਂ ਭੀ ਐਸਾ ਹੀ ਉਤ੍ਰ ਦੀਆ, ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ । ਤਾਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੋ ਤੁਸਾਂ ਸਾਚੁ ਕਹਿਆ ਹੈ । ਪੁਨਾ ਸਭ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲਹਣਾ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਗਿਰਾਉ ਬਾਣੀ ਸੋਈ। ਤਾਂ ਆਗੇ ਤੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ, ਇਕ ਟਕ ਨੇਤ੍ਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਰਫ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੈਂ, ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ, ਜੈਸੇ ਚਕੋਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੋ ਦੇਖੇ ਤੈਸੇ ਇਹੁ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੈਂ, ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਨੈਨੋਂ ਮੇ ਜਲ ਕਣ ਪਰੇ ਗਿਰਤੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਆਗਿਆ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਅੰਗਦ ਮੇਰੀ ਮੁਠੀ ਮੇ ਕਿਆ ਹੈ। ਹਾਥ ਤੋ ਆਗੇ ਹੀ ਜੋੜੇ ਹੂਏ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ, ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਮੇਰੀ ਬੁਧੀ ਮੈ ਐਸਾ ਬਲ ਕਹਾਂ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਕੀ ਮੁਠੀ ਬੀਚ ਵਸਤੂ ਹੈ ਸੋ ਕਹ ਸਕੋ, ਕਿਆ ਤੁਛ ਹੈ ਕੀਟੋ ਤੇ ਭੀ। ਜੋ ਬਡੇ ਬਡੇ ਹੈਂ ਈਸਰ ਜਗਤ ਮੈਂ ਸੇਸ਼ ਜੀ, ਗਨੇਸ ਜੀ, ਮਹੇਸ ਜੀ, ਦਿਨੇਸ ਜੀ, ਸੁਰੇਸ ਜੀ, ਜਲੇਸ ਜੀ, ਧਨੇਸ ਜੀ, ਇਨ ਕੋ ਕਹਣੇ ਕੀ ਭੀ ਸਕਤੀ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਆਪ ਕੀ ਮੁਠੀ ਬੀਚ ਵਸਤੂ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਵਰਨਨ ਕਰ ਸਕਹ। ਤੋ ਮੈਂ ਜੰਤ ਨੇ ਕਿਆ ਕਹਣਾ ਹੈ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ । ਪੁਨਾ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰ ਜੈਸੇ ਰਸਨਾ ਪਰ ਕਹਾਵੈਗੇ ਤੈਸੇ ਬਰਦਾ ਆਪਕਾ ਬੋਲੇਗਾ । ਆਪ ਕੀ ਮੁਠੀ ਮੈਂ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ, ਜਖ ਕਿੰਨਰ ਗਣ, ਗੰਧਰਬ ਅਰ ਨਾਰ ਨਰ । ਪੁਨਾ ਰਿਧ, ਸਿਧ, ਨਿਧ, ਸਰਬ ਬਿਧਿ, ਸਰਬ ਕਾਲ, ਸਰਬ ਸੰਪਦਾ, ਵਾ ਆਪਦਾ ਆਦਿ ਅਥਵਾ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਚਤਰ ਦਸ ਭਵਨ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਪੁਨਾ ਸਤ, ਸੰਤੋਖ, ਧਰਮ, ਧੀਰਜ, ਵਿਚਾਰ, ਗਿਆਨ, ਵੈਰਾਗ, ਵਿਵੇਕ, ਖਟ ਸੰਪਤਾ, ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਦਾ ਹੈ। ਬਨ ਪਰਬਤ ਨਦੀਆਂ, ਗੰਗਾ, ਜਮਨਾ, ਸਿੰਧ, ਸੁਰਸੁਤੀ ਆਦਿ ਸਭ ਤੁਮਾਰੀ ਮੁਠੀ ਮੇ ਹੈਂ, ਹੇ ਦੇਵ । ਸਪਤ ਦੀਪ, ਤਪਤ ਸਾਗਰ, ਚੋਦਾਂ ਰਤਨ, ਸਰਬ ਧਾਤੂ, ਤੇਰੀ ਮੁਠੀ ਬੀਚ ਹੈਂ। ਕਾਲ ਭੀ ਅਰ ਕਰਮ, ਲਖਮੀ, ਅਲਖਮੀ, ਸੁਖ ਦੁਖ, ਜਨਮ ਜਰਾ ਮ੍ਰਿਤ ਆਦਿ ਸਭ ਤੁਮਾਰੀ ਮੁਠੀ ਮੇ ਹੈਂ, ਹੇ ਨਾਥ। ਔਰ ਜੋ ਮੁਠੀ ਮੇ ਵਸਤੂ ਹੇ ਜੋ ਸੋ, ਹੇ ਦੇਵ ਮੈਂ ਛੁਦ੍ਰਮਤੀ ਜਾਣਨੇ ਕਉ, ਅਰ ਵਰਨਨ ਕਰਨੇ ਕਉ ਨਹੀਂ ਸਮਰਥ ਹੋਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕੀ ਗਤੀ ਆਪ ਹੀ ਜਾਨੋ, ਮੈਂ ਜੰਤ ਕਿਆ ਜਾਨੋ । ਐਸੇ ਬਚਨ

ਦੇਖ ਸੁਨ ਕਰ ਚੂਹੀ ਆਦਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸਭੀ ਜਨ ਮਨ ਮੈਂ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ । ਅਰ ਆਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਅੰਤਰ ਅੰਤਰ ਹੀ ਮੈ ਧਿਕਾਰਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ: ਅਹੋ ਹਮਾਰੀ ਮੂਰਖਤਾ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਸਭੀ ਸਿਆਨਪ ਅਰ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈਆਂ ਹੈਂ। ਕੈਸੇ? ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਧੁਪ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਤੇ ਚਾਂਦਨੀ, ਨਦੀ ਤੇ ਲਹਰਾਂ ਤਰੰਗ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਹੈਂ, ਸੁਭਾਵਕ। ਤਥਾ ਹੀ ਸਰਬ ਆਗਮੋ ਅਰ ਨਿਗਮੋ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਸਰਗੁਣ ਭਗਵਾਨ ਮੂਰਤੀ ਤੇ ਸਰੁਬ ਭਵਨਾ ਮਹਿ, ਵਿਸਤਰਤ ਭਯਾ ਹੈ, ਤਿਸ ਕੋ ਹਮ ਦੋਸ ਦੇਣ ਆਏ ਹਾਂ, ਮਿਲ ਕਰ ਤਾਂਤੇ ਧਿਕਾਰ ਹੈ ਹਮਾਰੀ ਚਤੁਰਾਈ ਕੋ ਐਸੇ ਸਮਝ ਕਰ ਗਰ ਮੈ ਅੰਚਰਾ ਡਾਰ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੋ ਤੇ ਸੀਘਰ ਗਿਰ ਪੜੇ, ਸਭੀ ਜਨ। ਤੇ ਮੁਖੋਂ ਪਾਹਿ ਮਾ ਪਾਹਿਮਾ ਅਸਾਡੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ, ਹੇ ਜਗਤੇਸਵੁਰ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ, ਹੇ ਅਖਲੇਸਵਰ, ਹੇ ਸਰਬ ਅੰਤਰ ਆਤਮਾ। ਹੇ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ, ਸਰੱਬ ਰੂਪ, ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ, ਜਗਤ ਭਰ ਕੇ ਤਾਰਨੈ, ਕਾਰਨੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਹਮ ਤੁਮਾਰੀ ਸਰਨ ਹਾਂ, ਸਰਨ ਹਾਂ, ਸਰਨ ਹਾਂ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਦੇਵ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਹੋ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਤਬ ਸਭੀ ਜਨ ਉਪਦੇਸ ਲੈ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸੇ ਸੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰ ਵਿਚਰਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਕੈਸੇ? ਜੋ ਸਦਾ ਭਗਵਤ ਭਾਣੇ ਮੈ ਲੀਨ ਰਹੇ। ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਅਰ ਬਾਂਟ ਖਾਵਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ, ਗੁਰ ਦਰੀਆਉ ਮੈ ਸਨਾਨ ਕਰਨਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਰਹਰਾਸ ਧਾਰ ਕਰ ਗੁਰਦੇਵ ਦੁਆਰਿ ਪੁਨਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸੋ ਨਮੋਸ ਪਾਇ ਕਰ ਭਵਨ ਮੈ ਗਵਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਇਤੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰਿਬ ਉਤ੍ਰਾਧੇ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਉਪਦੇਸ ਵਰਨਨੋ ਤ੍ਰਿਤਿ ਹੁਲਾਸਾ। ੩। ਇਹੁ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕਰਹਰਿ ਜਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕੀ ਤਬ ਸਭੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ । ਪੁਨਾ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨੋ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ। ਤੇ ਕਹਤੇ ਹੈ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ, ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਲਹਣਾ ਸ੍ਰੀ ਫੇਰੂ ਕੇ ਨੰਦਨ, ਜਗ ਬੰਦਨ ਜੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਮ, ਦਾਨ, ਸਨਾਨ; ਜਪ, ਤਪ, ਸੰਜਮ; ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਰਤਿਆ ਕੋਊ ਕੋਈ ਮਾਸ ਬਿਤੀਤ ਭਯਾ ਸੁਖ ਸਾਥ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਖਰਚਾ ਸੀ ਪਾਸ ਸੋ ਖਰਚਿਆ । ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ, ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਅੰਤਰਜਾਮੀ, ਸਰਬਬਿਆਪੀ, ਕਿਲ ਬਿਖ ਕਲਾਪ ਖਾਪੀ ਜੀ, ਜੇ ਚੰਰ ਦਿਨਾ ਕਾ ਖਰਚ ਅਵਰ ਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਚੰਰ ਦਿਨੋ ਕੇ ਰਹਣੇ ਕਾ ਚਿਤ ਹਮਾਰਾ ਹੋਰ ਅਜੇ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਆਪ ਕੇ ਦਰਬਾਰ। ਐਸੇ ਜਬ ਚਿਤ ਨੇ ਚਿਤ ਮੈਂ ਚਿਤਵਿਆ ਚਿਤਵਨਾ, ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈਤ ਜਾਣ ਜਾਤੇ ਭਏ । ਕੈਸੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦਦੇਵ ਜਾਨਾ ਹੈਂ, ਜਿਨ ਕਾ ਇਹੁ ਬਿਰਦ ਸਾਸ਼ਤ੍ਰ ਲਖਨਾ ਕਰਦੇ ਹੈਂ" ਜੋ ਜੋ ਚਿਤਵੇ ਸਾਧ ਜਨ ਸੋ ਲੇਤਾ ਮਾਨ"। ਪੁਨਾ । "ਸੇਵਕ ਕਉ ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਵੈ । ਜਹ ਜਹ [illegible] ਕਾਜ ਕਿਰਤ ਸੇਵਕ ਕੀ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਉਠ ਧਾਵੈ ।" ਜੁਗ ਜੁਗ ਮੈਂ ਐਸੇ ਬਿਰਦ ਕੇ ਧਾਰਨਵਾਲੇ ਹੈਂ ਜੋ ਗੁਰ [illegible] ਸੋ ਦੁਆਪਰ ਸਮੇ ਆਨ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੇ ਭਏ । ਕੈਸੇ? ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ [illegible] ਆਨਪ੍ਰਗਟੇ [illegible] ਹੈ, [illegible] ਕਹੀ ਹੈ [illegible]

ਸਰੋਵਰ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜੋ ਬਾਰਾਦਰੀ ਹੈਂ, ਤਿਸ ਭੀਤਰ। ਤੇ ਸਾਧ ਸਭੀ ਅਪਣੇਂ ਅਪਣੇਂ ਆਸਨ ਲੇ ਕਰ ਬਿਛੌਂਣੇ ਨੀਰੇ ਕੋਈ ਬੈਠੇ ਕੋਈ ਸੁਤੇ ਸੇ। ਕੋਈ ਮਾਲਾ ਫੇਰਿ ਕਰਿ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਕੋਈ ਪੋਥੀ ਪੜਤੇ ਹੈਂ, ਕੋਈ ਸੁਨਤੇ ਹੈਂ। ਕੋਈ ਸਮਾਧ ਲਾਈ ਕਰ ਬੈਠੇ ਹੈਂ। ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਤਿਸ ਮੰਦਰ ਬੀਚ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਇਕੰਤਰ ਅਰ ਸਾਈ ਚਿਤਵਨਾ ਜਿਸ ਮੈਂ ਚਿਤਵੇ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਤਹਾਂ ਹੀ ਆਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਧਿਆਨੰ। ਸੁੰਦਰ ਅਦਭੁਤ ਜੁਬਾ ਅਵਸਥਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਸੁਪੇਦ ਭੀ। ਅਸਚਰਜ ਹੀ ਕਰ ਕਮਲ ਅਰ ਪਾਦ ਪਦਮ, ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨੂੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨ ਵਾਰੇ ਹੈਂ, ਤੇ ਤਿਸ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੁਖ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਮੈਂ ਦੰਤ ਪਾਲ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈਂ। ਅਸਚਰਜ ਹੀ ਨੈਨ ਅਰ ਬੈਨ, ਜਿਨ ਸੁਨਿਆ ਮਨ ਆਵੇ ਚੈਨ। ਤੇ ਉਜਲ ਹੀ ਦੁਧ ਕੀ ਫੇਨ ਸਮ ਪੁਸ਼ਾਕੀ ਪਹਰੀ ਹੂਈ ਗਲ ਬੀਚ ਲੰਬਾ ਜਾਮਾ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਚਕੋਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਸੰਤ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਦਰਸ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਨਿਕਟਿ ਆਇ ਕਰ, ਮਦਨ ਮੂਰਤੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਮਨ ਕੇ ਮੋਹਤ ਕਰਨ ਵਾਰੀ ਬਾਨੀ ਬੋਲਤ ਭਏ ਮੁਖ ਕਮਲ ਸੇ। ਮਾਨੋ ਤਿਸ ਮਹਿ ਸੁਧੀ ਪ੍ਰਗਟਿ ਭਈ ਹੈ। ਭਾਈ ਜੀ ਪੈਰੀ ਪੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬੋਲਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਆਈਏ ਜੀ ਬੈਠੀਏ ਜੀ। ਤਬ ਆਸਨ ਪਰ ਬੈਠਿ ਕਰ ਪੰਖਾ ਲਗੇ ਕਰਨੇ ਭਾਈ ਜੀ। ਤਬ ਸੇਵਕ ਕੇ ਮੁਖ ਵਲੋਂ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰ, ਮੰਦ ਮੰਦ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰ, ਕਹਤ ਭਏ; ਜੋ ਭਾਈ ਜੀ ਭੁਖ ਲਾਗੀ ਹੈ ਹਮ ਕੋ। ਕਿਛੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਵਾਵੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਅੰਨ ਜਲ ਸਦਾ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਦਰ ਜੁਗਤ ਸਭ ਕੋ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਭੀ ਤੁਸਾਡੇ ਅਗਿ ਆਇ ਹਾਂ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ। ਦਾਸਨ ਦਾਸ ਕਥਨੰ। ਜੋ ਇਸ ਬੋਲਣ ਤੇ ਮੈਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਤਾ ਹੋਂ। ਅਰ ਉਹ ਕਵਨ ਵਸਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਬਚਨ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ, ਤਿਸਾ ਲਾਇਕ ਹੋਵੇ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਇਸ ਮੈ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਕਰ ਅਰਪਣ ਹੈ ਸਾਗ ਅਥਵਾ ਕਛੂ ਤਸਮਈ ਵਾ ਫਲ ਫੂਲ ਅਥਵਾ ਬਾਸੀ ਰੋਟੀ ਸੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋ ਅਵਰ ਕਿਛੁ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਾਹੀਂ। ਇਹੁ ਬਚਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਸੇਵਕ ਪ੍ਰਤੀ ਕੈਸੇ ਸੰਭਾਖਨ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਿਆ ਥਾ ਜੀ, ਬਨ ਮੈਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕਉ ਭੁਖ ਲਾਗੀ ਹੈ ਕਿਛੁ ਖਾਵਣ ਕਉ ਦੇਹ ਹੇ ਦ੍ਰੋਪਤੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਮੈਂ ਇਹੀ ਗ੍ਰਹਣ ਹੈ, ਆਦਿ ਕੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸੇਵਕ ਕੀ ਰਾਖਤਾ ਹੈ, ਸਦਾ ਸਦਾ ਪੈਜ। ਪੁਨਾ ਬਚਨ ਬਿਲਾਸ ਜੀ ਅਪਨੇ ਜੋ ਮਨ ਭਾਏ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ ਤਿਨ ਸਾਥ ਕਰਤੇ ਹੂਏ। ਜੈਸੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਅਪਣੇ ਛੋਟੇ ਪੁਤਰ ਸਾਥ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਇਹੀ ਉਸ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਹਰਿ ਜੀ ਇਹੁ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ। ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖੁ ਤੂ ਸੁਆਮੀ ਭਗਤ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ "। ਇਸ ਬਚਨ ਮੈਂ ਮਾਨੋ ਸੌਪਣੀ ਕਰੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ : ਜੀ ਬਾਸੀ ਰੋਟੀ ਹੈਂ ਤੇ ਸੰਬ ਕਾ ਅਚਾਰ ਹੈ ਸਾਥ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਾਜੀ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਤਾਂ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਕਹਤ ਭਏ, ਭਗਤ ਵਾਸਤਸਲਤਾ, ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ ਕੇ, ਜੋ ਸਾਡਾ ਤੋ ਬਾਸੀ ਰੋਟੀ ਹੀ ਰੰਗੀ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ ਤੇ ਸਾਕਤਾਂ ਕੇ ਛਤੀਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੋਜਨ

... ਨਾਹੀ । ਤਾਂ ਤੇ ਬਾਜੀ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਦੇਹੋ, ਜੋ ਹੋਵੇ ਸੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨ,ਸੰਤਾਂ ਕਾ, ਹੇ ਭਾਈ । ਤਾਂ ਹਾਥ ... ਪਰ, ਖਿਆਨ ਕਰ, ਲਗੇ ਭੋਜਨ ਕੋ ਸੇਵਨ, ਅਰਾਗਸਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੋ ਕੇ ਗ੍ਰਾਸ ਮੁਖ ਪਾਇ ਕਰ ਸਲਾਹੁਤੇ ਭਏ । ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ ਚੰਗਾ ਸੁਆਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਮੰਦ ਮੰਦ ਮੁਸਕਾਵਨ, ਸੇਵਕ ਮੁਖ ਦੇਖਕੇ । ਤਾਂ ਤੇ ਪੂਰਬ ਭੀ ਐਸੇ ਭੋਜਨ ਪਾਇ ਕਰ ਸਲਾਹੁਤੇ ਹੀ ਰਹੇ ਹੈ ਆਪ ਜੋ ਤਥਾ ਭੀਲਣੀ ਕੇ ਬੇਰ, ਬਿਦਰ ਕਾ ਸਾਗ ਅਰ ਛਿਲਕਾ ਕੀ ਵੇਰੀ । ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਕੀ ਕੋਧਰੇ ਕੀ ਰੋਟੀ ਖਾਈ । ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਸੋਈ ਸਾਰਦਾ ਨੰਦ ਮੂਰਤੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਬਾਜੀ ਰੋਟਾਂ ਤੇ ਮੰਠ ਕਾ ਅਹਾਰ ਖਾਤੇ ਸਲਾਹੁਤੇ ਹੈਂ, ਪੁਨਾ ਸੀਤਲ ਪਾਨੀ ਪਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਆਪ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਸੋ ਭਵਨ ਸੋਭਾ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਕਾ ਮੰਡਲ ਹੋਵੇਂ । ਤਥਾ ਹਰ ਜਨ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਅਸਚਰਜਮਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਇਨ ਕਾ ਤੇਜ ਕੈਸੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾ ਹੋਵੇ । ਹੋਰ ਦੇਖੋ ਕ੍ਰਿਤਗ ਕੈਸੀ ਹੈ ਜੋ ਬਾਜੀ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਖਾਇ ਕਰਿ ਸਲਾਹੁਤੇ ਹੈ । ਅਰ ਕੋਮਲ ਸੁਭਾਵ ਕੈਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਮਲਤਾ ਹੀ ਇਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਬੀੜਾ ਸਹਤ ਹੋਤ ਜਾਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂਤਾ ਤੋ ਐਸਾ ਕਿਸੂ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀਂ ਜੈਸਾ ਕੋਮਲ ਸੁਭਾਵ ਸ੍ਰੀ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਕਾ ਹੈ, ਹੇ ਦੇਵ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਜੀ ਮਨ ਮੈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਨਿਸਚੈ ਕਰ, ਜੋ ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਾਤ ਸਤ੍ਰੂ ਹੈ, ਜੋ ਇਨ ਕਾ ਕੋਈ ਸਤ੍ਰੂ ਜਨਮਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ । ਵਾ ਇਹ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪਾਂਡਵਾਂ ਮੈ ਹੈ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸ਼ਟਰ ਆਦਿ ਅਰਜਨ, ਭੀਮਸੈਨ, ਨਕੁਲ, ਸਹਦੇਵ । ਅਥਵਾ ਇਹੁ ਵਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ ਨਾਰਾਇਣ ਹੈ । ਐਸੇ ਸੁਤੇ ਸੁਜਾਨ ਸੰਤ ਸੀਸ ਆਤਮਕ ਹੋ ਕਰ, ਹਾਥ ਜੋਰ, ਪੂਛਤ ਭਏ । ਹੇ ਭਗਵਨ, ਜੋ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੋਵ, ਤੇਰੀ ਪਾਇਆ ਕਰ, ਅਭਾਦਰ ਗਿਆਨ ਹੈ । ਆਪ ਤੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੇ ਅਪਨੇ ਸਰੂਪ ਕੋ ਆਪ ਕਹਨੇ ਜੋਗ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ । ਅਥਵਾ ਕਾਮ ਰੂਪ ਸਿਸਪਾਲ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਕੰਸ ਕਤ੍ਰੂ ਕੈਸੀ ਪਕੜ ਪਛਾੜਿਆ ਇਨ, ਹੇ ਭਗਵਨ । ਵਾ ਤੁਸੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੋ, ਸੁਭ ਗੁਣੋ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੇ ਕਰਤਾ। ਅਥਵਾ ਬਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਹੋ, ਭਗਤ ਰੂਪ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਕੇ ਭਰਤਾ । ਵਾ ਤੁਸੀਂ ਕਿਧੋ ਸਿਵ ਰੂਪੀ ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਦਾ ਕੇ ਹਰਤਾ ਹੋ । ਇਹ ਸਰਬ ਰੂਪ ਆਪ ਕੇ ਹੀ ਹੈਂ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਨਿਸਚੇ ਮੋ ਤਾਂ ਇਹੁ ਆਵਤਾ ਹੈ । ਸਾਰਦਵੰਤੇ ਸੰਤ ਖਿਮਾ ਮੂਰਤੀ ਹੋ, ਹੇ ਦੇਵ । ਐਸੇ ਸੰਤੇ ਮੈਂ ਅਨੰਕਾਰ ਹੋ ਕਰ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਕਿਆ ਹੈ? ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕਹਤ ਭਏ , ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਬਾਨੀ ਜੋ, ਜੋ ਨਾਮ ਨਾਮ ਜੀ ਰਖਦੇ ਹਾਂ, ਆਪ ਕੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਪੰਚਾਂ ਏਕ ਕਾਰਜ ਜੋਗ ਕਰ ਲਈਏ । ਤਬ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਇ ਕਰਿ, ਤਰੂ ਭਰ ਕਰ ਕਮਲ ਧੋਇ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਲਿਆ । ਤਾਂ ਤੇ ਮਿਰਜਾਦਾ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਹੈ । ਪੁਨਾ ਮਧੁਰਾ ਬਾਨੀ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਪਰ ਸਲੋਕ । ਭਾਈ ਜੀ, ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ । । ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਸਾਥ ਸਿਖ ਬਹੁਤ ਰਹਤੇ ਹੈਂ । ਐਸੇ ਕਰ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ ਤਣੀ ਕਟ ਸੇ ਖੋਲ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਸ੍ਵਾਹੀ

ਰੁਪੀਇਆਂ ਕੀ ਵੇਰੀ ਕਰ ਦੀਨੀ। ਪੁਨਾ ਮੁਖੋ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਸੈ; ਜੋ, ਦਾਸ ਕਾ ਨਾਮ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਅੰਗਦ, ਵਾਸਾ ਸਿਵਪੁਰੀ। ਐਸੇ ਕਹਕਰ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰ ਸੀਤਲਤਾ ਪੁਨਾ ਕ੍ਰਿਣਾ ਦੁਆਰਿਓ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਰਸਾਇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਆਕਾਸ ਮੈ ਤਥਾ ਲੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਤਬ ਨਿਰਸੰਸੇ ਹੂਆ, ਜੋ ਇਨ੍ਹ ਤੋ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਸੇ, ਨਿਸਰੇ ਕਰ। ਸਿਖ ਪ੍ਰਸਨ। ਹੇ ਗੁਰੋ, ਹਰਿ ਜਨ ਤੇ ਅਪਣਾ ਆਪ ਕਿਉ ਛਪਾਇਆ, ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨੈ? ਇਸ ਮੈ ਕੌਨ ਕਾਰਨ ਹੈ? ਇਹੁ ਸੰਸੇ ਰੂਪ ਕਾਂਟੇ ਕਉਥ ਉਤ੍ਰ ਰੂਪ ਸੋਧਨੇ ਕਰ ਸੋਰੋ, ਕ੍ਰਿਆ ਦੂਰ ਕਰੋ। ਗੁਰੋਵਾਰ । ਹੇ ਸਿਖ ਏਹ ਸੰਸਾ ਹੀ ਤੇਰਾ ਮਿਥਿਆ ਹੈ । ਦ੍ਰਸਨ ਤੋ ਸਾਖਿਆਤ ਹੂਆ ਹੈ। ਇਹ ਈਸਰ ਕੀ ਨੇਤ ਹੈ, ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਹਰੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਆਵਤੇ ਹੈਂ, ਕਿਸੀ ਕਾਰਜ ਕੇ ਕਰਣ ਕੋ, ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਿਥਮ ਆਵਰਣ ਸਕਤੀ ਰਖ ਲੇਤੇ ਹੈਂ। ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਪਰਦਾ ਨਾਹੀਂ ਜੋ ਅੰਤਰ ਸੇ ਅਭੇਦ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਹਰੀ ਤੇ, ਹਰੀ ਕੇ ਦਾਸ। ਜੇ ਕਰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਲਖਾਇ ਦੇਵੈ, ਜੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹਾਂ, ਤੋ ਫਿਰ ਲੀਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਓਹ ਹੋਇਆ ਮਹਾਂ ਕੌਤਕੀ। ਜੇ ਕਰ ਆਂਵਦੇ ਹੀ ਕਹਦੇ ਤੇ ਜੋ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਹਾਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਅੰਨ ਧੀਰਜ ਸਾਥ ਕੈਸੇ ਖਾਤੇ। ਜੇ ਕਹਤੇ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਆਖਤੇ: ਹੇ ਗੁਰੋ ਦੇਰੀ ਬਿਨਾ ਤਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਨੇ ਹਾਂ, ਅਥਵਾ ਮਿਠਿਆਈ ਲੈ ਆਵਨੇ ਹਾਂ, ਬੜੇ ਮਾਨ ਕਰ। ਹੋਰ ਸਾਧ ਆ ਜਾਤੇ ਅਨੇਕ ਲੋਕ ਸੁਨ ਕਰ ਹੋਰ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਤੇ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਲੋੜ ਕੋਈ ਨ ਹੋਈ। ਬੈਕੁੰਠੋਂ ਕੋਈ ਖੁਧਿਆਵੰਤ ਹੋ ਕੇ ਤੋ ਨਹਸਨ ਆਏ। ਕੋਈ ਰੋਟੀ ਕੋ ਭੂਖੇ ਨਹ ਸਨ ਆਏ । ਓਹ ਤੋ ਸੰਤ ਭਾਵ ਗ੍ਰਾਹਕ ਸੇ । ਜੋ ਭਾਵ ਹੀ ਕਾ ਭੋਜਨ ਥਾ ਤਿਨ ਕਾ, ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕਰ, ਖਰਰ ਪਾਤ੍ਰ ਦੇਨਾ ਸੀ । ਅਰ ਪਿਆਰਿਓ, ਸਾਥ ਕਿਛ ਲੀਲਾ ਬਰਨ ਬਿਲਾਸ ਭੀ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪੁਨਾ ਔਰ ਸੁਨੋ ਸਾਖੀ ਹੇ ਸਿਖ । ਸਤਿ ਜੁਗ ਮੈ ਹੰਸ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਨਾਰਾਇਣ ਪ੍ਰਗਟਿ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮ ਸਭਾ ਮੈ ਉਤ੍ਰ ਦੇਨੇ ਲੀਏ ਸਨਕਾਦਕਾਂ ਕਉ । ਤਬ ਸਭਾ ਸਦ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ।ਕੋ ਭਵਾਨੰ? ਕੋਨ ਹੋ ਤੁਮ? ਇਹ ਜੋ ਪੂਛਾ ਹੰਸ ਸੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਭਗਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਸੇ ਹੰਸ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟੇ । ਕਿ ਸੈਨਕਾਦਿਕ ਭਗਤ ਨਹੀਂ ਸੇ। ਭਾਵ ਇਹ ਭਗਤ ਭੀ ਸੇ ਅਰ ਗਿਆਨਵਾਨ ਭੀ ਸੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨੇ ਲਖਾਇਆ ਨਾ। ਪੀਛੇ ਉਨਾ ਨੇ ਹੀ ਲਖ ਲੀਆ, ਜਬ ਦੂਧ ਅਰ ਜਲ ਭਿੰਨ ਕਰ ਦੀਆ। ਤਬ ਸਨਕਾਦ ਸਮਝ ਲੇਤੇ ਭਏ । ਜੋ ਇਹ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਅਸਾਡੇ ਉਤ੍ਰ ਦੇਨੇ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਇਹ ਹੰਸ ਰੂਪ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਇਨਹੁ ਨੇ । ਜੋ ਜੈਸੇ ਜਲ ਅਰ ਦੂਧ ਮੈਂ ਨੇ ਨਿਆਰੇ ਕਰ ਲਏ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਤੁਸੀ ਭੀ ਵਿਸੇਅਰ ਚਿਤ ਜੋ ਆਪਸ ਮੈਂ ਅਭੇਦ ਰੂਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ, ਸੋ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪ ਚੁੰਚ ਸੇ ਭਿੰਨ ਕਰ ਲੇਵੋਂ . ਆਤਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਰ ਵਿਸੇ ਜਲ ਕੋ। ਸੋ ਉਤ੍ਰ ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋਤੇ ਭਏ । ਜਾਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਾਸ ਏਕ ਸਮੇ ਇਸੀ ਉਤਰ ਲੀਏ ਆਏ ਸੇ। ਜਬ ਪਿਤਾਮਹਿ ਪਾਸ ਮਾਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਇਹ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਵਿਸਿਆ ਤੇ ਚਿਤ ਕੈਸੇ ਭਿੰਨ ਹੋਵੇ? ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ

ਮਨ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਮੈ ਲਗ ਰਹਾ ਥਾ ਉਤੱਰ ਤਿਸ ਕਾਲ ਨਾ ਫੁਰਿਆ। ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ । ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਮੇਰੀ ਪਤ ਅਬ ਤੁਸੀ ਰਖੋ ਜੋ ਇਹੁ ਕਿਆ ਕਹੈਂਗੇਂ ਜੋ ਬੇਦ ਪੜਤੇ ਕਉ ਆਰਜਾ ਬੀਤੀ ਤੋ ਉਤਰ ਐਤਾ ਭੀ ਨ ਆਇਆ । ਜਬ ਐਸੇ ਚਿੰਤਨ ਕੀਤਾ, ਚਿਤ ਕਰ, ਚਤਰ ਮੁਖ ਨੇ , ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟੇ ਸਭਾ ਮੇਂ। ਸੋ ਪੀਛੇ ਲਖਤੇ ਭਏ ਜੋ ਇਹੁ ਭਗਵਾਨ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ। ਜਬ ਬਾਵਨ ਰੂਪ ਭਏ ਭਗਵਾਨ। ਤਬ ਨਗਣਾ ਦੁਆਰਿਓ ਸੁਕ੍ਰ ਜੀ ਲਖਿ ਲੇਤੇ ਭਏ ਹੋਰਨੋ ਤਥਾ ਨ ਲਖਿਆ, ਬਲੀ ਰਾਇ ਆਦਿਕੋ ਨੇ । ਤੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸੇ ਪਰੋਖ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ, ਲੀਲਾ ਕਰਤੇ ਭਏ । ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੇਰ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੇ ਛਟੀਆਂ ਸਹਾਰੀ ਤੇ ਉਖਲ ਸਾਥ ਅਪਣਾ ਦੇਹ ਬੰਧਵਾਇਆ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਲੀਲਾ ਕਰੀ। ਪਰੋਖ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ । ਪੁਨਾ ਕਬੀਰ ਕਾ ਯਗ ਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਮਹਾਜਨ ਬਨ ਕੇ, ਤੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੁ ਅਵਗਾਹੁ ਜਾਇ ਠੁਕੇ ਲਜਿਆਂ ਕਰ। ਪੀਛੇ ਜਾਣਤੇ ਭਏ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਸਭ ਕਾਰਜ ਕਰ ਲੋਪ ਹੂਏ ਹੈ । ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਬਨਿਆ ਕੇ ਘਰ ਸੇਵਕ ਰੂਪ ਬਨੇ ਰਹੇ ਕੇਤਾ ਕਾਲ । ਜਬ ਗੁਪਤ ਹੂਏ ਤਬ ਲਖਤੇ ਭਏ ਜੋ ਅਹੋ ਏਹ ਤੋ ਭਗਵਾਨ ਸੇ। ਇਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਸਮਝਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਅਰ ਭਾਈ ਜੀ ... ਹੇ ਸਿਖ। ਜਹਾਂ ਜੈਸੇ ਬੈਠੇ ਸੋ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਸੋਈਧਿਆਨ ਧਾਰ ਕਰ ਹਰਿਜਨ ਜੀ ਸਮਾਧਿ ਲਗ ਗਈ। ਉਪਰੰਤ ਕਿਤਨਾ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸਾਧ ਭੀ ਆਏ । ਤਾਂ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਤੇ ਭਏ, ਸਰਬ ਸਾਧੋ ਪ੍ਰਤੀ, ਜੋ ਇਹੁ ਗੁਰੂ ਜਗਤੇਸਵਰ ਜਗਪਾਲਕ ਨੇ ਹਮ ਕੀਆ ਹੈ ਜੋ ਤੁਮ ਕੋ ਖਰਚ ਦੇ ਗਏ ਹੈਂ ਅਬੀ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਕਥਾ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਕੀ ਸੰਤ ਸੇ ਜੋ ਭੀ ਗੁਰ ਮੂਰਤਿ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ ਕੋਈ ਕਾਲ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧ ਗੁਰੂ ਖਰਚਦੇਨ ਬਰਨੰਨ ਚਤਰਥੋ ਹੁਲਾਸ। ੪ ।

ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਊ ਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰੋਵਰ ਜਾਨ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਖੁਸੀ ਲੈ ਕਰ । ਪ੍ਰਿਥਮ ਸ੍ਰੀ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਲੋਟਾ ਜਥਾ ਸਕਤ ਦੇ ਕਰ, ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਇ ਕਰ, ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜੀ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਜੀ। ਸਨਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦਰਸ ਆਦੀ ਸੁਭ ਕਾਰਜ ਕਰ ਕੇ ਜਬ ਬੈਠੇ ਗੁਰੂ ਗੁਣ ਗਾਵਤੇ ਹੂਏ । ਤਬ ਏਕ ਸਾਧ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ, ਇਹੁ ਤੀਰਥ ਕਬ ਕਾ ਬਨਿਆ ਹੈ? ਤਬ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਬਰਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ ਮਧੁਰ ਬਾਨੀ ਕਰਿ । ਹੇ ਸਾਧ, ਜਬ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਚਰਨ ਕਮਲ ਇਸ ਸੁਭ ਧਰਤੀ ਸਾਥ ਛੂਏ ਹੈਂ ਤਬ ਕਾ ਇਹੁ ਤੀਰਥ ਬਨਿਆ ਹੈ, ਜਹਾਂ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਬੈਠਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਉਰਵੀ ਤੀਰਥ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਯਾਦ ਕਿੰਰਤ ਭੋਲੇ ਭਾਇ ਕਾਰਣ ਭੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਸੋ ਭੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕਰ ਸੁੰਣੋ। ਹੇ ਭਾਇ, ਸੂਰਜ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਗ੍ਰਿਥ ਮੇ ਇਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜਾਨ ਕਰ ਆਪ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਬਨਵਾਇਆ ਹੈ । ਪੁਨਾ, ਹੋਰ ਏਕ ਕਥਾ ਜੋ ਅਸਾਂ ਸੁਣੀ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਭੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ, ਮਨ ਚੈਨ ਲਾਇ ਕਰ । ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ

ਅਰਜੰਨ ਦੇਵ ਜੀ ਈਹਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਧਰਮ ਤਪਸਿਆ ਜੋ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਹੈ ਸੋ ਕਰਤੇ ਥੇ।
ਜਬ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਪਸਿਆ ਹਰੀ ਧਿਆਨ ਕਰਤਿਆਂ ਹੂਆ ਤਬ ਤੀਰਥ ਰੂਪ ਦੇਵਤਾ ਆਇ ਪ੍ਰਗਟ ਭਿਆ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਕੇ ਨਿਕਟ । ਮਾਨੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਆਇ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦਰਸ ਲੀਏ । ਤਾਂ ਤੀਰਥ ਕਹਤਾ ਭਿਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਤਾਂਈ, ਬਰੈਬੁਧੀ। ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਪ ਕਰਤਿਆਂ ਭਯਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ ਹੂੰ। ਯਦਪ ਦਾਤੇ ਤੋ ਆਪ ਹੋ । ਪ੍ਰਭੂ ਜਿਸ ਕੇ ਘਰਿ ਤੁਰ ਕੇ ਜਾਵੀਏ ਸੋ ਭੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ । ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਬਡੇ ਭਾਗ ਆਨ ਉਦੈ ਹੂਏ ਹੈਂ ਸੂਰਜ ਵਤ ਜਬ ਕੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਚਰਨ ਕਮਲ ਛੁਹਾਏ ਹੈਂ, ਹੇ ਦੇਵ। ਜੈਸੇ ਮੇਰੇ ਪਰ ਆਪਦਾ ਆਈ ਸੀ। ਪੁਰਬ ਜੋ ਦੈਤਾ ਮੈਨੂੰ ਦਬਾਇ ਲੀਆ ਥਾ, ਅਬ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਸੰਪਦਾ ਆਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ । ਜਬ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੋ ਕੀ ਚਰਨ ਧੂਰੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਛੁਹੀ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਮੈ ਇਸ ਭਵਨ ਮੈਂ ਬਡਭਾਗੀ ਭਇਆ ਹੋਂ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੋ, ਜੋ ਅਪਦਾ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸੰਪਤਾ ਸੁਖ ਭੀ ਪਾਵਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸਵਰ ਸਭ ਕੀ ਸਾਰ ਸਮਾਲ ਜੋ ਕਰਨੇ ਵਾਰੇ ਹੂਏ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵਰ ਮੰਗੋ ਜੋ ਮੇਰਾ ਆਵਣਾ ਸਫਲ ਹੋਵੈ । ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਿਸ ਕਾ ਆਦਰ ਮਾਨ ਕਰਕੇ ਕਹਤ ਭਏ । ਹੇ ਪੁਰਹੂਤ, ਪਰਬਾਸੀ, ਸੁਖਰਾਸੀ, ਸੁਰ ਸੁਜਾਨ ਜੀ, ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕਾਈ ਨਾਹੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ । ਇਕ ਏਹ ਭੀ ਇਛਾ ਅਸੀਂ ਕਰਨੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿਵੇ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਕਾ ਭਲਾ ਹੋਵੈ । ਤਬ ਤੀਰਥ ਅਧਿਸਟਾਂਤ ਦੇਵਤਾ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਦਰਸਨ ਤੇਰਾ ਇਸਨਾਨ ਮੇਰਾ। ਇਸ ਰੀਤ ਸੇ ਜੋ ਜੋ ਚਲ ਕਰ ਆਪ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਦਰਸੇਗਾ ਜਗਤ ਭਰ ਮੇ ਸੋ ਕਲਿਆਨ ਕ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ । ਹੋਰ ਮੈ ਕਿਆ ਕਹੋਂ ਪਸੂ ਪੰਖੀ ਭੀ ਜੋ ਸਨਾਨ ਕਰਹਿਗੇ ਸੋਭੀ ਸਦ ਗਤੀ ਪਾਵੈਂਗੇ । ਹੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ, ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ । ਮੇਰੇ ਮੇ ਜੁਤੇ ਬਲ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ਮੈ ਸਾਚ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਥਾਨ ਕਾ ਚਲ ਕਰ ਨਾਵ ਕਰਨਾ ਸੋ ਪੁਰਸ ਕਾ ਬਲ ਹੈ । ਤਬ ਸਤਿਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਹੂਆ ਅਬ ਤੇ । ਪੁਨਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਹੂਆ । ਜੋ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ, ਸਨਾਨ, ਭਜਨ ਗੁਰ ਗੁਬਿੰਦ ਕਾ ਕਰੈਂਗੇ ਥੀ ਹਾਂ ਤਿਸ ਕੇ ਸਭ ਦੂਖ, ਦਾਲਦ, ਰੋਗ ਸੋਗ ਵਿਜੋਗ ਦੂਰ ਹੋਨੇ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ। ਧੰਨ, ਧਾਮ, ਧਰਨੀ, ਪੁਤ, ਪੋਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨਗੇ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰਨਗੇ ਮੁਕਤਿ ਆਦਿ। ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ, ਆਪ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਜਗਤ ਭਰ ਕੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਹੈ । ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ । ਆਜ ਮੈਂ ਭੀ ਕਲਿਆਨ ਕ੍ਰਿਤ ਭਯਾ ਹੋ। ਐਸੇ ਕਹਕਰ ਤੀਰਥ ਦੇਵਤਾ ਗੁਪਤ ਹੂਏ। । ਤਬ ਉਸੀ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਲਖਮੀ ਪਤਿ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਤਖ ਹੋਤੇ ਭਏ ।ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਉਸਤਤੀ ਰੂਪ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ਭਏ। "ਸੂਹੀ ਅਸਟਪਦੀਆਂ ਮਹਲਾ ੫। "ਜੇ ਭੁਲੀ ਜੇ ਚੁਕੀ ਸਾਂਈ ਭੀ ਤਹਿੰਜੀ ਕਾਢੀਆਂ।" ਤਬ ਕਮਲਾਕੰਤ ਭਗਵਾਨ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ, ਕੋਈ ਵਰ ਮੰਗੋ ।

ਭਾਂਵੇਂ ਤੁਸੀ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ਹੋ, ਕਿਆ ਕੋਈ ਕਾਮਨਾ ਨਹੀਂ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ ਹੇ ਨਾਥ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ ਅਬ ਕੌਨ ਇਛਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ. ਕਿਆ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ। ਪੁਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰਿਯ ਭਗਵਾਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਜੋ ਕੋਈ ਤਾਂ ਨਵੇ ਵਰ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਹੇ ਜਗਤ ਗੁਰੂ, ਜੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋਇਓ, ਤਾਂ ਇਹੀ ਦਾਨ ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਗੁਦਾਈ ਕੋ ਦੇਵੋ। "ਜੇ ਤੂੰ ਤੁਠਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਨਾ ਦੂਜਾ ਵਿਖਾਲ। ਏਹਾ ਪਾਈ ਮੂ ਦਾਤੜੀ ਨਿਤ ਹਿਰਦੇ ਰਖਾ ਸਮਾਲ। ਪਾਵ ਜੁਲਾਈ ਪੰਧ ਤਉ ਨੈਣੀ ਦਰਸ ਦਿਖਾਲ। ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਣੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜੇ ਗੁਰ ਥੀਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ"। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਥਾ ਸਤੁ ਕਹ ਕਰ ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਥੇ ਤੀਰਥ ਬਨਵਾਵੋ ਜਹਾਂ ਅਸਾਡਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੂਆ ਹੈ। ਤੇ ਆਜ ਕੇ ਦਿਨ ਈਹਾਂ ਮੇਲਾ ਸੰਗਤ ਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸਨਾਨ ਵਾਸਤੇ। ਜੋ ਦਿਨ ਉਮਸਿਆ ਕਾ ਸੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਭਏ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕਰ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਤੀਰਥ ਉਦਮ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤ ਸੀ ਕਰਤਾਰ ਕੇ ਹੁਕਮ ਕਰ। ਏਕ ਨਾਮ ਜਿਸ ਕਾ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਤਾਰਨੇ ਕਉ ਤਰਨ ਕਹੀਏ ਜਹਾਜ ਜਿਸ ਮੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਮਲਾਹ ਰੂਪ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਤੀਰਥ ਕਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਜੋ ਸਰਬ ਦੁਖ ਕਸਟਾਦਕਾ ਕਉ ਭੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਰੋ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਸਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਾਰਗ ਸਿੰਧੂ ਸਿਖੋ ਉਤਾਰਂਧੈਂ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਦਰਸਨੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮੋ ਹੁਲਾਸ। ੫੦। ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਜੀ ਜੋ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਮਜਨ ਕਰ ਦਰਸ ਪਰਸਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ।ਕੈਸੀ ਪ੍ਰਕਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੈਂ ਸਘਨ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਕੀ ਛਾਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਘਟਾ ਘਮੰਡ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ।ਸਦਾ। ਜਿਸ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਗੁਮਜ ਕਾ ਕਲਸ ਸੋਨੇ ਕਾ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਇਹੀ ਮਾਨੋ ਬੀਰ ਚੰਚਲਾ ਚਮਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰਕਰਮਾ ਕੇ ਪਸਰਮ ਤਰਫੋਂ ਜਸ ਦੇਖੀਏ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਕੇ ਕੰਚਨ ਪੈ ਕਲਸ ਕਉ ਸਰੋਵਰ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਤਰੋਵਰੋ ਕੀ ਸਘਨਤਾ ਰੂਪ ਘਨ ਮੈਂ ਜੋ ਕੈਸੇ ਉਪਮਾ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਮਾਨੋ ਜਲਧਰ ਮੈਂ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਬੂ ਦੁਰਤਾ ਹੈ ਕਬੂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਤੀਰਥ ਰੂਪ ਸਾਗਰ ਰਤਨਾਗਰ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਇਹ ਸ਼੍ਰਮ ਤਪੋ ਬਨ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਮਹਾ ਨਿਮੀ ਕੇਸ ਅਸਥਿਨ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਗੰਗਾ ਰੂਪ ਸਰੋਵਰ ਕੀਆਂ ਲਹਰਾਂ ਪਵਨ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ, ਅਸਟ-ਦਰਾ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਬੀਚ ਕੰਚਨ ਮੰਦਰ ਸੋਭਤਾ ਹੈ। ਮਾਨੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੁਕਮਨੀ ਕੋ ਮੰਦਰ ਦੁਆਰਕਾ ਸਾਗਰ ਕੇ ਭੈ ਕਰ ਉਹਾ ਸੇ ਲੋਪ ਹੋਇ ਕਰ ਈਹਾਂ ਹਰਿ-ਮੰਦਰ ਕੀ ਸਰਨ ਆਇ ਲਗੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਬਿਰਾਜਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਜਗਤ ਦਰਸਨ ਕਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਤਨ ਮਨ, ਧਨ, ਨਗਰ ਕੇ ਨਾਗਰ ਲੋਕ ਮਾਨੋ ਸੁਰਪੁਰਬਾਸੀ ਹੈਂ, ਜਿਸ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਰੂਪ ਇੰਦ੍ਰ ਜਹਾਂ

ਭੀ ਉਧਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ, ਕ੍ਰਿਆ ਮੁਕਤ ਭਯਾ, ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਅਰ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਹੈਂ ਕੁਲ ਸਮੇਤ ਤਾਰਕ ਹੈਂ। ਗੋਬਿੰਦ ਭਾਵਨਾ ਕਰਿ ਸਰਬ ਕਉ ਸੁਖ ਦੇਣਾ ਹੀ ਜਿਨ ਕੇ ਘਰ ਕਾ ਕਾਰਜ ਏਹੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਕਾਰਜੋਂ ਤੇ ਸਦਾ ਨਿਹ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਜਪਾਵਣਾ, ਹਰੀ ਕਾ, ਤੇ ਜਨਾ ਕਉ ਸੁਖ ਦੇਣਾ, ਜੇਤਾ ਬਲ ਹੋਵੈ, ਇਹੀ ਜਿਨ ਕੀ ਕਾਰ ਹੈ। ਇਕ ਤੋਂ ਉਸ ਕੋ ਆਤਮ ਘਾਤ ਤੇ ਬਚਾਇਆ। ੧ । ਦੂਜੇ ਦਾਨੀ ਕਰ ਦੀਆ। ੨ । ... ਅਰੋਗ ਹੂਆ। ੩ । ਚਤੁਥ ਨਾਮ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਮੁਕਤ ਕੀਆ। ੪ । ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸੰਤ ਹੈਂ। ਇਕ ਹਰੀ ਹਰਿ ਪਰਮ ਹੰਸ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਸਾਥ ਤਿਨ ਕੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਭਈ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਕਾ ਸਰਬੰਸ ਸੰਤ ਹੀ ਹੈ ਔਰ ਦੂਜੇ ਜਨ ਸਿਉ ਕਾਮ ਨਾਹੀ ਉਨ ਕਾ। ਚਾਹੇ ਜਪੀ ਹੋਵੈ, ਵਾ ਤਪੀ ਹੋਵੈ, ਵਾ ਦਾਨੀ ਹੋਵੈ, ਅਥਵਾ ਤੀਰਥ ਸਨਾਨੀ ਹੋਵੈ, ਵਾ ਆਸ੍ਰਮ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੋਵੈ, ਸੋ ਪਰਮ ਹੰਸ ਭੀ ਕੈਸੇ ਥੇ ਜੋ ਕੇਵਲ ਮੂੰਡ ਹੀ ਕੇ ਮੁੰਡਤ ਨਹੀਂ ਸੇ। ਸਭ ਕਾ ਪਰਾ ਰੂਪ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮ ਹੈ, ਮਨ ਬਾਣੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ, ਤਿਸ ਕਉ ਜਿਨ੍ਹੋ ਨੇ ਹੰਸਵਤ ਨਿਆਰਾ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ, ਦੇਹੁ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਉ ਆਦਿਕੋ ਤੇ। ਜੈਸੇ ਹੰਸ ਜਲ ਦੂਧ ਕਉ ਭਿੰਨ ਕਰਲੇਤਾ ਹੈ, ਚੁੰਚ ਬੀਚ ਪਾਇ ਕਰ: ਜਲ ਕਉ ਤਿਆਗ ਦੇਤਾ ਹੈ ਤੇ ਪੈ ਕਉ ਪਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਆਤਮਾ ਜਲ ਦੂਧ ਵਤ ਅਭੇਦ ਹੋ ਰਹੇ ਸੇ, ਤਿਨ ਕਉ ਬਿਚਾਰ ਕਰ, ਜਲ ਰੂਪ ਜੋ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਸੁਖੀ ਹਾਂ, ਹਾਂ ਅਹੰ ਕਰਤਾ, ਅਹੰ ਭੋਗਤਾ ਇਸ ਕਾ ਤਉ ਪਰੀਤਿਆਗ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਦੂਧ ਰੂਪ ਜੋ ਆਤਮ ਆਨੰਦ ਸੀ ਸੋ ਜਿਨੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ ਤੇ ਮਹਾਂ ਪਰਮਹੰਸ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੰਸ ਸੇ ਹਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਆਤਮ ਅਨੰਦ ਕੇ ਅਨੰਦੀ ਸੀ। ਜੋ ਸਖਾ ਭਾਉ ਕਰਿ ਕੇਤਾ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਹੀ ... ਬਤੀਤ ਕਰਤੇ ਰਹੇ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਇਕੰਤ ਅਸਥਾਨ ਕੁਟੀਆ ਮੇ ਬੈਠੇ ਸੇ ਹਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਪਰਮ ਹੰਸ। ਏਕ ਦਿਜਣੀ ਵਿਧਵਾ ਖੋੜਸ ਬਰਸ ਕੀ ਜੋ ਸਦਾ ਦੇਖਤੀ ਰਹੇ ਇਨ ਕੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਜਤ ਕੇ ਧਾਰਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਦੇਹ ਇਨ ਕਾ ਅਰੋਗ ਅਰ ਪਰਮ ਸੁੰਦਰ ਸੀ। ਸੋ ਇਕੰਤ ਸਮਾ ਦੇਖ ਕੇ ਏਕਲੇ ਕੁਟੀਆ ਮੇ ਬੈਠੇ। ਸੋ ਆਇ ਗਈ। ਤਬ ਬੂਹਾ ਖੋਲ ਕਰਿ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਸੇ ਕੁੰਡਾ ਦੇ ਦੀਆ ਤਿਸ ਨੇ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਹੰਸ ਕੋ ਕਾਮਨੀਆਂ ਪਾਤਰ ਹੁਈ ਕਹਤ ਭਈ: ਹੇ ਸੰਤ, ਮੋ ਕੋ ਕੈਸੇ ਕਾਮਾਦਿਕ ਮਥੰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸਿੰਧ ਕੋ ਦੈਤਾਂ ਨੇ ਮਥਨ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਸੰਗਮਨ ਕਰੋ। ਜੋ ਇਹੀ ਮੇਰੀ ਕਾਮਨਾ ਹੈ । ਬਾਰੰਬਾਰ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਪਰਮ ਹੰਸ ਜੀ ਜੋ ਅਚਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੈ, ਸੋ ਅਚਲ ਸਮ ਅਚਲ ਰਹੇ। ਕ੍ਰਿਆ ਤਿਸ ਕੇ ਬਚਨ ਰੂਪ ਪਵਨ ਕੇ ਲਾਗਣੇ ਕਰਿ ਸੂਕੇ ਪਾਤ ਸਮ ਨਾ ਉਡੇ ਪਰਬਤ ਸਮ ਅਸਥਿਰਰੂਪ ਰਹੇ ਜਾਂ ਤੇ ਪਰਮ ਜਤੀ ਊਰਧਰੇਤਾ ਸੇ ਜਤ ਭਰਥ ਸਮ। ਤਬ ਪਰਮ ਜੀ ਕੋਪ ਕਰ ਕੇ ਏਕ ਚਰਨ ਕਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਤਿਸ ਕੋ। ਸੋ ਸੰਤ ਚਰਨ ਦੇਣ ਛੁਹਣੇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਤਨ ਮੇ ਤਾਤ ਕਾਲ ਸਾਂਤ ਆਇ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਕਾਮ ਤਾਪ ਮਿਟ ਗਇਆ । ਮਾਨੋ ਕਾਮ ਚੁਤਨਾ ਤ੍ਰਿਆ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇ ਰਹਿਆ ਸੀ। ਇਹੁ ਸੰਤ ਹੈ ਸਨ ਪਰਮ ਮੰਤ੍ਰੀਂ । ਐਸੇ ਚੂਰਾਂ ਕੇ

ਭੀ ਉਧਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ, ਕਿਆ ਮੁਕਤ ਭਯਾ, ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਅਰ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਹੈਂ ਕੁਲ ਸਮੇਤ ਤਾਰਕ ਹੈਂ। ਗੋਬਿੰਦ ਭਾਵਨਾ ਕਰਿ ਸਰਬ ਕਉ ਸੁਖ ਦੇਣਾ ਹੀ ਜਿਨ ਕੇ ਘਰ ਕਾ ਕਾਰਜ ਏਹੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਕਾਰਜੋ ਤੇ ਸਦਾ ਨਿਹ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਜਪਾਵਣਾ, ਹਰੀ ਕਾ, ਤੇ ਜਨਾ ਕਉ ਸੁਖ ਦੇਣਾ, ਜੇਤਾ ਬਲ ਹੋਵੈ, ਇਹੀ ਜਿਨ ਕੀ ਕਾਰ ਹੈ। ਇਕ ਤੋਂ ਉਸ ਕੋ ਆਤਮ ਘਾਤ ਤੇ ਬਚਾਇਆ। ੧ । ਦੂਜੇ ਦਾਨੀ ਕਰ ਦੀਆ। ੨ । ... ਅਰੋਗ ਹੂਆ। ੩ । ਚਤੁਰਥ ਨਾਮ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਮੁਕਤ ਕੀਆ। ੪ । ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸੰਤ ਹੈਂ। ਇਕ ਹਰੀ ਹਰਿ ਪਰਮ ਹੰਸ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਸਾਥ ਤਿਨ ਕੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਭਈ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਕਾ ਸਰਬੰਸ ਸੰਤ ਹੀ ਹੈ ਔਰ ਦੂਜੇ ਜਨ ਸਿਉ ਕਾਮ ਨਾਹੀ ਉਨ ਕਾ। ਚਾਹੇ ਜਪੀ ਹੋਵੈ, ਵਾ ਤਪੀ ਹੋਵੈ, ਵਾ ਦਾਨੀ ਹੋਵੈ, ਅਥਵਾ ਤੀਰਥ ਸਨਾਨੀ ਹੋਵੈ, ਵਾ ਆਸ੍ਰਮ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੋਵੈ, ਸੋ ਪਰਮ ਹੰਸ ਭੀ ਕੈਸੇ ਥੇ ਜੋ ਕੇਵਲ ਮੂੰਡ ਹੀ ਕੇ ਮੁੰਡਤ ਨਹੀਂ ਸੇ। ਸਭ ਕਾ ਪਰਾ ਰੂਪ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮ ਹੈ, ਮਨ ਬਾਣੀ ਆਦਿਕੋ ਕਾ, ਤਿਸ ਕਉ ਜਿਨ੍ਹੋ ਨੇ ਹੰਸਵਤ ਨਿਆਰਾ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ, ਦੇਹੁ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਉ ਆਦਿਕੋ ਤੇ। ਜੈਸੇ ਹੰਸ ਜਲ ਦੂਧ ਕਉ ਭਿੰਨ ਕਰਲੇਤਾ ਹੈ, ਚੁੰਚ ਬੀਚ ਪਾਇ ਕਰ: ਜਲ ਕਉ ਤਿਆਗ ਦੇਤਾ ਹੈ ਤੇ ਪੈ ਕਉ ਪਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਆਤਮਾ ਜਲ ਦੂਧ ਵਤ ਅਭੇਦ ਹੋ ਰਹੇ ਸੇ, ਤਿਨ ਕਉ ਬਿਚਾਰ ਕਰ, ਜਲ ਰੂਪ ਜੋ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਸੁਖੀ ਹਾਂ, ਹਾਂ ਅਹੰ ਕਰਤਾ, ਅਹੰ ਭੋਗਤਾ ਇਸ ਕਾ ਤਉ ਪਰੀਤਿਆਗ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਦੂਧ ਰੂਪ ਜੋ ਆਤਮ ਆਨੰਦ ਸੀ ਸੋ ਜਿਨੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੋ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ ਤੇ ਮਹਾਂ ਪਰੰਮਹੰਸ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੰਸ ਸੇ ਹਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਆਤਮ ਅਨੰਦ ਕੇ ਅਨੰਦੀ ਸੀ। ਜੋ ਸਖਾ ਭਾਉ ਕਰਿ ਕੇਤਾ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਹੀ ... ਬਤੀਤ ਕਰਤੇ ਰਹੇ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਇਕੰਤ ਅਸਥਾਨ ਕੁਟੀਆ ਮੋ ਬੈਠੇ ਸੇ ਹਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਪਰਮ ਹੰਸ। ਏਕ ਦਿਜਣੀ ਵਿਧਵਾ ਖੋੜਸ ਬਰਸ ਕੀ ਜੋ ਸਦਾ ਦੇਖਤੀ ਰਹੇ ਇਨ ਕੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਜਤ ਕੇ ਧਾਰਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਦੇਹ ਇਨ ਕਾ ਅਰੋਗ ਅਰ ਪਰਮ ਸੁੰਦਰ ਸੀ। ਸੋ ਇਕੰਤ ਸਮਾ ਦੇਖ ਕੇ ਏਕਲੇ ਕੁਟੀਆ ਮੋ ਬੈਠੇ। ਸੋ ਆਇ ਗਈ। ਤਬ ਬੂਹਾ ਖੋਲ ਕਰਿ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਸੇ ਕੁੰਡਾ ਦੇ ਦੀਆ ਤਿਸ ਨੇ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਹੰਸ ਕੋ ਕਾਮਨੀਆਂ ਕਾ ਪਾਤਰ ਹੁਈ ਕਹਤ ਭਈ: ਹੇ ਸੰਤ, ਮੋ ਕੋ ਕੈਸੇ ਕਾਮਾਦਿਕ ਮਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸਿੰਧ ਕੋ ਦੈਤਾਂ ਨੇ ਮਥਨ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਸੰਗਮਨ ਕਰੋ। ਜੋ ਇਹੀ ਮੇਰੀ ਕਾਮਨਾ ਹੈ । ਬਾਰੰਬਾਰ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਪਰਮ ਹੰਸ ਜੀ ਜੋ ਅਚਲ ਬ੍ਰਤੀ ਹੈ, ਸੋ ਅਚਲ ਸਮ ਅਚਲ ਰਹੇ। ਕਿਆ ਤਿਸ ਕੇ ਬਚਨ ਰੂਪ ਪਵਨ ਕੇ ਲਾਗਣੇ ਕਰਿ ਸੂਕੇ ਪਾਤ ਸਮ ਨਾ ਉਡੇ ਪਰਬਤ ਸਮ ਅਸਥਿਰਰੂਪ ਰਹੇ ਜਾਂ ਤੇ ਪਰਮ ਜਤੀ ਊਰਧਰੇਤਾ ਸੇ ਜਤ ਭਰਤ ਸਮ। ਤਬ ਪਰਮ ਜੀ ਕੋਪ ਕਰ ਕੇ ਏਕ ਚਰਨ ਕਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਤਿਸ ਕੋ। ਸੋ ਸੰਤ ਚਰਨ ਦੇਣ ਛੁਇਣੇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਤਨ ਮੇ ਤਾਤ ਕਲ ਸਾਂਤ ਆਇ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਕਾਮ ਤਾਪ ਮਿਟ ਗਇਆ । ਮਾਨੋ ਕਾਮ ਭੁਤਨਾ ਤ੍ਰਿਆ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇ ਰਹਿਆ ਸੀ। ਇਹੁ ਮੰਤ ਹੈ ਸਨ ਪਰਮ ਮੰਤ੍ਰਾਂ । ਐਸੇ ਭੂਤਾਂ ਕੋ

ਥਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸੋ ਲਾਤ ਮਾਰ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਕਾਮ ਰੂਪ ਭੂਤਨਾ ਕਾਢਿਆ। ਸੋ ਲਾਤ ਤ੍ਰਿਆ ਕੋ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀ ਤਿਨੋ ਨੇ ਕਾਮ ਕੋ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਨ ਕੇ ਲਾਤ ਕੇ ਲਾਗਣੇ ਕਰ ਕਾਮ ਭਾਰਾ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦੌੜਿਆ ਕਿਉ। ਤਿਸ ਨੇ ਸਮਝਾ ਜੋ ਫੇਰ ਸਿਵ ਕਿਧਰੋਂ ਆਇ ਗਿਆਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਾਰਣੇ ਕੋ। ਸੰਤ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ, ਤਿਸ ਕਾਮਨੀ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈਸੇ ਦੌੜੇ, ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ ਮਰੀਚ ਸੁਬਾਹਾ ਰਾਖਸ਼, ਮਰਨ ਕੇ ਭੈ ਕਰ ਭਾਗ ਗਏ ਸੇ। ਤਬ ਸੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਰਨਾ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਆਪਨੀ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਾਵਤੀ ਭਈ ਖਿਮਾ ਮੂਰਤੀ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਹੰਸ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰ ਆਪ ਰਮਤ ਰਾਮ ਹੂਏ। ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੰਤੋ ਕਾ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਫਿਰੂਕਿਆ ਮੇਂ ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਮ ਆਦਰ ਕਰ ਲੇ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਏਕ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਮਨਸਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਸਰਧਾ ਵੰਤ ਸੋ ਰਾਤ ਕਉ ਦੂਧ ਲੈ ਆਵਤਾ ਭਯਾ। ਆਗੇ ਧਰ ਕੇ ਸੰਤ ਕੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰਿ ਕਹਤ ਭਯਆ, ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਐਸੇ ਕਹੋ ਜੋ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਰੀ ਹੈ। ਤਬ ਪਾਸ ਤੇ ਇਕ ਸਾਧ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਪੂਛਤ ਭਯਾ ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਕੈਸੀ ਰਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ, ਸੋ ਕਹੀਏ ਜੀ। ਤਾਂ ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਸੁਨੋ ਸਾਧ ਜੀ।

ਇਕ ਬੇਰ ਇਹੁ ਸਰੀਰ ਰੋਗ ਕਰ ਗ੍ਰਸਿਆ ਗਇਆ। ਤਬ ਸਨਬੰਧੀਆਂ ਨੇ ਚੌਕੇ ਮੇਂ ਪਾਇ ਕਰ ਦੀਪਕ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈ ਪਰਵਾਸ ਗਇਆ। ਤਬ ਅੰਤਰ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆ ਸੋ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਹਾਥ ਮੈ ਸੰਤ ਕੀ ਲਸਟਕਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪਲੇ ਜਿਸ ਕੇ ਕਿਛੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਾਧਾ ਹੂਆ ਹੈ ਐਸਾ ਰੁਮਾਲ ਕਾਂਧੇ ਪਰ ਧਰਿਆ ਹੂਆ ਹੈ। ਅਰ ਪਰਬਤ ਤਰਫੋ, ਸਿਆਲ ਗ੍ਰਾਮ ਭੀ ਜਿਸ ਤਰਫ ਹੈ, ਉਸ ਤਰਫੋਂ ਚਲੇ ਆਵਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਮੈ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਰੁਦਨ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਹਸੇ ਕੈਸੇਂ ਜੈਸੇ ਕਮਲ ਖਿੜਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ, ਕਹਤ ਭਏ: ਕਿਉਂ ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰਿ ਕਹਿਆ: ਜੀ ਮੈ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਇਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਾਇ ਲੈ ਤੂੰ ਰਾਜੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਮੈਂ ਖਾਇ ਲੀਅਬਹਾਂ ਹੀ ਤਤ ਕਾਲ ਇਦਰੇ ਚੌਕੇ ਮੈ ਉਠ ਬੈਠਾ। ਤਬ ਲੋਕ ਹਿਰਾਨ ਹੋ ਕਰ ਆਖਦੇ ਭਏ। ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਨਜਰ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਐਸੀ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਸਾਥ ਉਠ ਖੜਾ ਹੂਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਮੈ ਆਖਿਆ ਮੈਨੂੰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆ ਹੈ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਵਾਇ ਕਰਿ ਸੁਖ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਪਰਮ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੀ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਮੇਰੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰ ਹੇ ਸਾਧ। ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਸੁਣ ਕਰ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਓਹੀ ਹੈ ਆਪ। ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਆਪਣੇ ਦਾਸਾਂ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਆਪ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ। ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਕਰਤੇ ਹੈ

ਜਿਸ ਕੋਊ ਸੁਜਸ ਦੇਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਜਰਨ ਨਿਆਇ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਗੁਰ ਪਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਪੋ। ਤਾਂ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਕੋਟ ਈਸੇ ਸ਼ਾਹ ਕੇ ਜਾਵਤ ਭਏ ਧਰਮਸਾਲੇ ਸਾਧੂ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਜੋੜ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ਹੂਏ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਜੋ ਦਰਬਾਰ ਹੈ ਬਾਰਾਂਦਰੀ, ਤਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਪੁਨਾ ਪਲੰਘ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਪੂਜਨ ਕਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਸਰਬਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਆਈ। ਤੇ ਨਗਰ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਤੀ, ਗਿਰਦ ਨਿਵਾਈ ਲੋਕ, ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਆਏ, ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੇਟਾ ਲੇ ਕਰ। ਏਕ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਸੇਵਕ ਥਾ। ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਪੁਨੂੰ ਰਾਮ, ਤਿਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਕਨਈਆ ਰਾਮ, ਸੋ ਜਬ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਇਆ ਕਰੇ ਤਬ ਤਬ ਜੋ ਉਤਮ ਵਸਤੂ ਹੋਵੈ ਜਗਤ ਮੈ ਸੋ ਲਿਆ ਭੇਟਾ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਨਾ। ਜਬ ਸੀਤ ਕਾਲ ਕੇ ਦਿਨ ਹੋਣ, ਤਬ ਬਾਜਰੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦੇ ਕਈ ਮੀਠੇ ਮਖਣ ਸਾਥ ਸਨਿਗਧ ਕਰ ਕੇ ਸਾਥ ਦਹੀ ਆਦ ਮਟਕੇ ਆਪਣੇ ਸੀਸ ਪਰ ਉਠਾਇ ਕਰ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਆਇ ਨਿਵੇਦਨ ਕਰਨੇ, ਪਰਮ ਸਰਧਾ ਕਰ; ਸੁ ਸੰਤ ਵਰਤਾਇ ਕਰ ਭੋਜਨ ਕਰਹਿ। ਜਬ ਫਲ ਫੂਲੋ ਕੀ ਵਿਸੇਸ ਰੁਤ ਹੋਵੈ ਸਰਧੇ ਆਦੀ ਤਬ ਸਿਰ ਪਰ ਉਠਾਇ ਕਰ, ਦੋਨੋ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਆਵਹਿ ਤੇ ਦਰਸਨ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵਹਿ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਗੁਪਾਲ ਬੈਰਾਗੀ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਪਰ ਜਾਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਸਾਧੋ ਸਹਤ। ਤਾਂ ਸਾਧ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਜੋ ਜੀ ਇਹੁ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਕੌਣ ਹੋਇ ਹੈ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਬ ਹਰਿ ਜਨ ਨੇ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਧੋ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਣਾਇਆ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਕਾ। ਸੋ ਗੁਰ ਧਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮੈ ਵਰਨਨ ਕਰ ਆਏ ਹੈਂ ਪੀਛੇ ਤਾਂ ਤੇ ਈਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਾ। ਤੇ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਹਜੂਰ ਹਾਜਰ ਹੀ ਰਹਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਹੁਕਮ ਪਾਇ ਕਰ ਈਹਾ ਕੋਟ ਮੈ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕੀਆ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਨੇ। ਪੁਨਾ ਉਪਕਾਰੀ ਐਸੇ ਥੇ, ਜੋ ਕੀਨਿਆ ਕਾਮਾਰਥੀ ਆਇ ਜਾਚਨਾ ਕਰੇਂ। ਤਿਸ ਕੋ ਆਪਣਾ ਦੁਸਾਲਾ ਦੇਣਾ। ਸੋ ਬਹੁਤ ਮੋਲ ਕਾ ਹੋਤਾ ਥਾ। ਏਕ ਦੁਸਾਲਾ ਹੀ ਰਖਦੇ ਸੇ ਤੇ ਕਟ ਮੈ ਕੁਪੀਨ। ਜਬ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਲਹਿਰ ਮੈ ਆਵਣਾ। ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਦੇ ਸੇ ਜੋ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਮਲਾਹ, ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਬੇੜੀ, ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਜਹਾਜ। ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪੁਲ਼। ਜਿਨਾ ਤੇ ਕੀੜਿਆ ਧਮ ਜੋ ਨਿਰਾਸ਼ ਦੀਨ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਦਰਸ ਪਰਸ ਕਰ ਸਹਜੇ ਮੁਕਤਿ ਹੋਵਹਿ। ਗਰੀਬ ਤੇ ਨੀਚ ਜਾਤਾ ਕੋਊ ਭੀ ਮੁਕਤਿ, ਭੁਗਤਿ, ਜੁਗਤਿ ਸੁਗਤਿ ਦਾਤਾ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਕੋਈ ਇਨ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਵਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੂਛਤੇ ਸੇ ਤਿਸ ਤੇ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸਨ ਕਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਕਹੇ ਪਾਠ ਭੀ ਕਰ ਆਇਆ ਹੋਂ ਤੇ ਦਰਸਨ ਭੀ ਕਰ ਆਇਆ ਹੋਂ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਣਾ ਭਲੇਰੇ ਭਲੇਰੇ ਆਉ ਬੈਠੋ। ਜੇ ਕਹੇ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕਹਣਾ ਭੜੂਏ ਭੂਲੇਰੇ ਭੂਲੇਰੇ। ਇਨ ਕਾ ਐਸਾ ਨਿਸਚਾ ਥਾ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਨ ਕੋ ਕਹਿਆ ਸੀ

ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਦਰਸ਼ਨ ਗੁਰੂ ਰਿਖ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਤੁਮ ਕੋ ਹੋਵੇਂਗਾ। ਅਰ ਆਰਜਾ ਭੀ ਇਨ ਕੀ
ਥੜੀ ਹੂਈ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਦਾਵਰੀ ਸੇ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਇਨ ਕੋ। ਤੇ ਇਸ ਤਰਫ਼ ਆਏ ਹੈ
ਸੋ ਆਇ ਕਰ, ਅਨੇਕ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਕਲਿਆਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਭੇਜਣ ਕਾ ਇਹੋ
ਤਾਤ ਪਰਜ ਥਾ ਔਰ ਤੋ ਨਾ ਥਾ। ਪੁਨਾ, ਅਸਾਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ
ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਇਕੱਤ ਬੈਠ ਕਰ ਹਰਿਗੁਰ ਕਥਾ ਕਰਤੇ ਹਰੇ ਹੈ। ਹੋਰ ਇਨ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨੋ ਹੇ ਸੰਤੋ।
ਕਿਸੀ ਮਹਾਜਨ ਇਸ ਨਗਰ ਮੇ ਆਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਤੂੜੀ ਲੈਣ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਨਦੀ ਪਾਰ
ਬੂਲੋ ਮੇ, ਸੋ ਊਹਾ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ ਭਯਾ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਕਾ ਪਾਠ ਨਿਤ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਕੇ ਕਰੈ।
ਤਬ ਸੋ ਬਿਬਾਨ ਪਰ ਚੜ ਕਰ ਬੈਕੁੰਠ ਭਵਨ ਕਉ ਅਕਾਸ ਮਾਰਗ ਮੇ ਗਵਨ ਕਰਤ ਭਇਆ।
ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਬੈਠੇ ਸੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਬਿਬਾਨ ਬੁਰਜਵਤ ਆਇ ਨਿਕਸਿਆ ਗਗਨ ਮੇਂ। ਤਾਂ
ਸੁਭਾਵਕ ਜੋ ਅਕਾਸ ਤਰਫ ਦੇਖਿਆ। ਤਾਂ ਨ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਜੋ ਦੇਵਤਾ ਪਾਰਖਦ ਲਈ
ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਤ੍ਰਿਕਾਲਤਾ ਦੇ ਬਲ ਕਰ ਜਾਨ ਜਤੇ ਭਏ। ਜੋ, ਇਹੁ ਅਮਕਾ ਹੈ। ਤਬ
ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਭਲੇ ਭਲੇ। ਤਬ ਨਿਕਟ ਜੋ ਸੇਵਕ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸੋ ਕਹਤ
ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਤਿਸ ਮੇ ਕਵਨ ਥੇਜਰ ਹੈ ਦੇਵਤਾ। ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸਪੜਿਆ ਕਾ ਇਕ
ਸੇਵਕ ਹੈ ਸੀ ਤੇ ਰੋਜ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਣੀ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਕਰਤਾ ਸੀ। ਸੋ ਤੂੜੀ ਲੈਣ
ਗਇਆ ਸੀ ਪਾਰ ਬੂਲੋ ਪਿੰਡ ਮੇ। ਤਿਨ ਕੀ ਜਿਨ ਤ੍ਰਾ ਨਫਰ ਹੈ ਸੀ। ਸੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤੂ
ਭਯਾ ਹੈ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਅਬ ਬੈਕੁੰਠ ਕੋ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਤਿਸੀ
ਕਾਲ ਪਾਰੋ ਖਬਰ ਭੀ ਤਿਨੋ ਮਹਾਜਨੋ ਕੋ ਆਈ ਜੋ ਤੁਮਾਹਾ ਸੇਵਕ ਊਹਾ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤੂ ਭਯਾ ਹੈ, ਹੇ
ਭਾਈ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਾਲ ਜੀ ਸਕਤ ਵੰਤ ਸੇ, ਹੇ ਸਾਧੋ। ਇਹ ਗਾਥਾ ਮਹਾਤਮ ਕੀ
ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੂਏ ਜਿਨ ਕੇ ਕੰਠ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਨਿਤਨੇਮ ਪਾਠਨ ਨਹ ਸਨ
ਕਰਦੇ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਭਾਵ ਸਹਤ ਪਾਠ ਕਰਣ ਲਾਗੇ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਕੰਠ ਨਹੀ ਸੀ ਸੋ
ਮਹਾਤਮ ਸੁਨ ਕਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਕੰਠਾਗਰ ਕਰਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਧਰਮ ਨਿਕੇਤ ਆਵਤੇ
ਭਏ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਰਿਖਾ ਜੀ ਮਹੰਤ ਆਦਿਕ ਔਰ ਸੰਤ ਅਰ ਨਗਰ ਕੇ ਜਨ ਅਨੰਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ
ਭਾਵ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ
ਮਹਾਤਮ ਬਰਨਨੋ ਖਸਟਮੋ ਹੁਲਾਸਾ ੫੬। ਇਕ ਦਮ ਤਾ ਨਦੀ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ
ਸਮਾਧ ਸੀ ਤਹਾਂ ਭਾਈਜੀ ਮਸਤਕ ਜਾਇ ਟਕਿਆ ਸਨਾਨ ਕਰ। ਤਬ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਸੰਤ ਜੀ
ਜੋ ਕਉਆਂ ਕੀ ਵਿਠਾ ਊਪਰ ਸਮਾਧ ਕੇ ਬਹੁਤ ਪੜੀਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ।
ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕਯ। "ਸਤਿ ਗੁਰ ਮੇਰਾ ਸਦਾ ਸਦਾ ਨਾ ਆਵੈ ਨਾ ਜਾਇ। ਉਹ ਅਬਨਾਸੀ
ਪੁਰਖ ਹੈ ਸਭ ਮੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ"। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ।
"ਬ੍ਰਹਮ ਹੇ ਜਨ ਜਨ ਮੇ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ। ਏਕੋ ਆਪ ਨਹੀ ਕਿਛ ਭਰਮ। ਸਹਜ ਸਿਆਣਪ
ਲਿਆ ਨਾ ਜਾਈਏ। ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਗੁਰ ਵਡ ਭਾਗੀ ਪਾਈਐ"। ਸੋ ਤਾਂ ਐਸੇ ਥੇ ਇਨ

ਮੜੀ ਮਟੌਲੀ ਕੀ ਉਨ ਕਉ ਕਿਆ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਵਿਦਸਤਾ ਮਾਤਾ ਉਹ ਤਾਂ ਹਰਿ-ਸਰੂਪ ਥੇ ਸੋ ਹਰੀ ਮੈ ਸਮਾਇ ਗਏ। ਜੈਸੇ ਸਿੰਧ ਕੀ ਲਹਿਰ ਨਦੀ ਮੈ ਸਮਾਇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤਥਾ ਸੋ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਸੋ ਲੀਨ ਭਏ। ਇਸ ਮੈ ਉਨ ਕਾ ਕਿਆ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ। ਕਿਆ ਕਿਛ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਮਾਧਿ ਬਨੇ ਤੋ ਪਰਮ ਅਦਬ ਰਹੇ ਨਹੀਂ ਤੋ ਨਾ ਹੂਈ ਭਲੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਸਮਾਧ ਕੌ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੀਰ ਸਮਾਏ ਲੌ, ਹੇ ਅਪਰਾ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੂਆ, ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸੋ ਜਲ ਮੈ ਸਮਾਇ ਗਈ, ਢਾਹਿ ਜੋ ਲਗੀ, ਸੰਤ ਧਾਰਨ ਕਰਿ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਅਰ ਸੁਨ ਕਰ ਲੋਕ ਅਸਚਰਜ ਭਏ, ਸੰਤ ਕਹੇ ਸੋ ਹੋਜੇ। ਜਬ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਡੇਰੇ ਜਾੜੇ ਮੈਂ ਆਏ ਤਬ ਭਾਈ ਗਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਜਨੀ ਵਾਰਿਓ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹਿਤ ਕਾਰੀ ਸਦਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਦਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪੋਥੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਸੋਧ ਕਰਨੀ। ਪੁਨਾ ਬਾਲਕਾਂ ਨੋ ਬ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਦਾਨ ਕਰਨੀ। ਲੇਖਕ ਕਹਿਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਤਾਬਿਆ ਭਾਈ ਗਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ। ਸੋ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗੇ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕਰ। ਪੁਨਾ, ਭਾਈ ਆਤਮਾਂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਸੇਵਕ ਥਾ ਤਹਾਂ ਹੀ ਰਹਤਾ ਸੀ, ਕਬੀ ਸੰਤ ਚਰਨ ਹਜੂਰ ਭੀ ਰਹਤਾ ਸੀ, ਸੋ ਭੀ ਆਇਆ, ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਇਆ। ਹੋਰ ਸਭੀ ਗੁਰ ਸਿਖ। ਏਕ ਰਾਮ ਗਿਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾ ਅਰ ਪਰਸੰਨ ਬਦਨ ਸੇ ਸੋ ਭੀ ਦਰਸਨ ਸੰਤ ਕਾ ਕਰ ਕੇ ਬਹੁਤ ਭਾਵ ਕਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਜਾੜੇ ਪਿੰਡ ਸੈ ਇਕ ਤਲਾਉ ਭੀ ਬਨਵਾਇਆ ਨਾਨਕ ਸਰ ਨਾਉ ਤਿਸ ਕਾ ਸੋ ਅਬ ਤੀਕ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਿ ਸੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਡੇਰੇ ਕਾ ਸਰਦਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਥਾ, ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਸਹਤ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸੰਜੁਗਤ ਮੋਹਰ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹ ਬਾਲਕ ਕੌਨ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਸਰਦਾਰ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕੇ, ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਜੀ, ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ ਸੋਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈ ਆਪ ਕੀ ਮੋਹਰ ਮੰਨੀ ਕਿਉਂ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਕੋ ਪੂਜਤੇ ਸੇ ਬਹੁਤ; ਸੋਤਾ ਮੈਂ ਜਾਣਿਆ ਜੋ ਇਹ ਕਉ ਕਲਾਵੰਤ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਚ ਹੀ ਮੈਨੇ ਦੇਖੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂਆ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਫਲ ਇਹੀ ਤੋ ਨਹੀਂ ਝੂਠੇ ਝੂਠੇ ਕਾਮ ਪਰੇ ਕਰਾਵਣੇ ਸਾਧੋ ਸੋ। ਤਿਨਾਂ ਸਾਧ ਮਿਲਣ ਕਾ ਇਹੁ ਫਲ ਹੈ ਜੋ ਬੰਦਗੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਰਣੀ ਤੇ ਮਰਣੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਖਣਾ। ਸੰਤਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਇਹੁ ਫਲ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਸੋ ਭੀ ਭਲਾ ਉਪਦੇਸ ਪਾਵਤੇ ਭਏ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਏਕ ਸਮੇ ਖੁਸਾਬ ਆਵਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਡੋਰੀ ਕਰ ਖਿੱਚੇ ਭਏ, ਚੰਦ੍ਰਵਤ ਸੋ। ਤਹਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਪਰਮ ਭਾਵ ਕਰਿ ਮਿਲਦੀ ਭਈ। ਭਾਈ ਕਨਯਆ ਰਾਮ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਸਾਧੂ ਰਾਮ/ ਜੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ਕੋਮਲ ਸੁਭਾਵ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਮਿਲਤੇ ਭਏ। ਇਤਯਾਦੀ।

ਨਗਰੀ ਕਾ ਜੋ ਨਾਇਕ ਹੈ ਪੁਨਾ ਖਤ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਲੋਕ ਅਰ ਪੰਡਤ ਲੋਕ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰ ਭੇਟਾ ਸਹਤ ਮਿਲਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਮਥਰਾ ਰਾਮ ਬਾਹਰੀ ਖਤ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਥਾ ਪਰਮ ਸਰਧਾਵੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮੈ ਜਿਸ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਥਾ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਪ ਧਰਮਸਾਲ ਜਿਸ ਨੇ ਬਣਵਾਈ ਸੀ, ਜਹਾਂ ਕੇ ਮਹੰਤ ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਤ ਭਏ ਹੈਂ। ਸੋ ਮਥਰਾ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਦੇਖ ਕਰਿ ਮੋਹਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਭਿਆ। ਕਿਆ ਬਹੁਤ ਸਰਧਾ ਕਰਤਾ ਭਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਮੂਰਤ ਜਾਨ ਕਰ। ਜੁ ਸੁਣਨਾ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਏ ਹੈਂ ਤਬ ਧੌਰਾਂਮ੍ਰਿਤ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਭੇਟਾ ਸਹਤ ਆਇ ਮਿਲਣਾ । ਜਬ ਇਸ ਵੇਰੀ ਸੁਣੇ ਜੋ ਹਰਿ ਜਨ ਜੀ ਆਏ ਹੈਂ ਤਬ ਤੈਸੇ ਹੀ ਆਇ ਮਿਲਿਆ, ਭਾਰਜਾ ਸਹਿਤ, ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਦੋਨੋ ਬੈਠੇ ਪਾਸ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਕੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜਨ ਜੀ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਦੋਨੋ ਤੁਸੀਂ ਦੰਪਤੀ ਰਾਜੀ ਤਾਂ ਹੋ ਕਿਉਂ। ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਸ ਤੇ ਕੋਈ ਹਰ ਜਨ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਰਾਜੀ ਹੈਂ ਇਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮੋਤੀਅਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਬਡੇ ਮੋਲ ਤੋਲ ਕੀ ਨਦੀ ਮੈ ਗਵਾਇ ਆਈ ਹੈ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਢੂੰਡਤੀ ਬਹੁਤ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਖੇਵਟੋਂ ਤੇ ਭੀ। ਅਰੁ ਮੰਨਤਾ, ਹਨੂਮਾਨ ਭੈਰਉ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਆਦਕੋਂ ਕੀ, ਔਰ ਪੀਰਾਂ ਕੀ ਸ੍ਰੀਰੇਣੀ ਭੀ ਮੰਨ ਕਰ ਟੁਬਕੀਆਂ ਲਵਾਈਆਂ ਹੈ ਖੇਵਟੋ ਤੇ ਤੋ ਭੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਹੰਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧੌਰਾਂਮ੍ਰਿਤ ਭੇਟਾ ਮੰਨ ਕਰ ਤੁਸਾਂ ਟੁਬਾ ਲੁਵਾਇਆ ਕਿ ਨਾ। ਤਬ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਮਥਰਾ ਰਾਮ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਵੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੰਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਜਹਾਂ ਨਦੀ ਮੈਂ ਮਾਲਾ ਮੋਤੀਅਨ ਕੀ ਗਿਰੀ ਤਹਾਂ ਚੁਭੀ ਲਵਾਵੋ। ਤਬ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤੇ ਭਏ: ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੰਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ। ਜਬ ਟੁਬੀ ਲਵਾਈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮਲਾਹਿ ਮਾਲਾ ਲਿਆਵਤ ਭਿਆ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਮੋਤੀਅਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਸਹਤ। ਅਰ ਪ੍ਰਸੰਨ, ਬਦਨ ਹੋ ਕਰ ਸਭੀ ਜਨ ਕਹਤੇ ਹੈ ਜੋ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਵਾਹੁ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਜੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ। ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਧੌਰਾਂਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਭੇਟ ਕਰਤ ਭਏ ਭਾਵ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਅਨੰਦ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ ਭਾਈ ਕਨਈਆ ਰਾਮ ਮਹੰਤ ਜੀ। ਤਾਂ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪ੍ਰਤਖ ਦੇਵਤੇ ਹੈ ਤੇ ਔਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਗੁਪਤ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਇਹ ਇਸ ਮੈਂ ਜੋ ਚਾਰੋਂ ਜੁਗੋਂ ਮੈ ਗੁਰਾਂ ਹੀ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ। ਪਰ ਕਲਜੁਗ ਮੈ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨਾਵਣ ਹੀ ਕਰਿ ਕੇ ਸਿਧੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਰ ਪਰਮਾਰਥ ਕੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਹੇ ਭਾਈ। ਸਾਖੀ ਹੋਰੁ । ਏਕ ਬਾਲਕ ਰਾਤੀ ਭੋਜਨ ਪਾਇ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਸੋਇ ਜਾਵੇ ਸੰਤਸੰਗ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਕਰ। ਤਾਂ ਏਕ ਰਾਤ ਕੇ ਸੋਵਣੇ ਕੀ ਖਤਾ ਸੰਤ ਮਾਫ ਕਰਤੇਭਏ। ਪੁਨਾ ਦੂਜੀ ਰਾਤ ਭੀ ਆਇ ਕਰ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਮੈ ਨ ਬੈਠਾ। ਖਾਇ ਕਰ ਸੋਇ ਰਹਾ। ਤੋ ਭੀ ਸੰਤ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹੇ। ਜਬ ਤੀਸਰੀ ਰਾਤ ਭੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵਿਚ ਭੋਜਨ ਦੂਧ ਆਦੀ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕਰਿ, ਮੰਜਾ ਪਰ ਸਿਰਹਾਣਾ ਅਵਰ ਤੁਲਾਈ ਲੀਤੇ ਹੈ

ਰਜਾਈ ਪਾਇ ਕਰਿ ਸੋਇ ਰਹਾ ਹਰਿ ਗੁਰੂ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਤੇਂ ਵੇਮੁਖ ਹੋ ਕਰ ਸੋ ਔਗ ਬਾਲਕਾ। ਤਬ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕੋਪਵੰਤ ਹੂਏ। ਏਕ ਸੂਰਾ ਸੇਵਕ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਭਾਈ ਕਨਈਆ ਰਾਮ ਜੀ ਸੰਤ ਸੰਗਤ ਮੈ ਥਾ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਤ ਜੀ। ਹੇ ਭਾਈ, ਇਸ ਮੂਰਖ ਬਾਲਕ ਕਉ ਬੇੜੀ ਪਰ ਚੜਾਇ ਕਰਿ ਪਾਰ ਕਰ ਦੇ ਜੋ ਮਾਇ ਪਾਸ ਚਲਾ ਜਾਏ। ਤਬ ਸੋ ਰੁਦਨ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਸੋਤਾ ਸਤੀ ਵਤ। ਇਹੁ ਸੁਣ ਦੇਖ ਕਰ ਭਾਈ ਕਨਈਆ ਰਾਮ ਜੀ ਬਾਲਕ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਂਤ ਮੈ ਸਮਝਾਵਤੇ ਭਏ ਜੋ ਸੰਤੋਂ ਸੇ ਭੂਲ ਬਖਸਾਏ। ਤਬ ਸੋ ਸੁਤ ਸਿਖਿਆ ਪਾਇ ਕਰਿ ਬਾਲਕ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੇ ਜਾਗ੍ਰਤ ਕੀਤੇ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਵਨ ਕੀ ਤਾਂ ਖਿਮਾ ਮੂਰਤੀ ਸੰਤਾ ਕੇ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪੜਾ। ਗਲ ਮੈ ਅੰਚਰਾ ਪਾਇ ਕ ਸੋ ਬਾਲਕ ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਕਰ ਜੋਰ ਕੇ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਪਿਛ ੀ ਖਤਾ ਮਾਫ ਕਰੋ। ਆਗੇ ਮੈਂ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਮੈ ਜਾਵੋਗਾ। ਤਬ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲਹੁ ਹੂਏ ਤਿਸ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕੀ ਸਿਖਿਆ ਧਾਰਣ ਸੇ। ੧ । ਪੁਨਾ, ਭਾਈ ਜੀ ਅਪਗਾ ਤਟ ਜਾਇ ਬੈਠਤੇ ਹੈਂ। ਤਹਾਂ ਹੀ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਮੇਂ ਜਾਇ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੁਨਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕ੍ਰਿਜਨ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸੋ ਅਨਕ ਜੀਵ ਜਾਲ ਛੂਟਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਮਿਠਿਆਂ ਕੇ ਵਾਸੀ ਸੰਤ ਆਇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਰਸਤੇ ਭਏ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕਾ। ਅਰ ਹਰਿ ਨਾਲੀ ਕੇ ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੋ ਭੀ ਆਇ ਮਿ ਤੇ ਭਏ ਸੰਗਤ ਸਹਤ। ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਬਖਤ ਭਰੀ, ਸੋ ਸਹੀ ਸਹੁ ਭਾਵ ਰੂਪ ਬਖਤੋ ਕਰਿ ਭਰੀ ... ਕਿਆ ਪੂਰਨ। ਜਬ ਖੁਸਾਬ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਤਬ ਤਿਨ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਹਰਿ ਨਾਲੀ ਸੇ ਮਿਸਟ ਲਸੀ ਮਾਖਨ ਦਹੀ ਪਕੁਵਾਨ ਸਹਤ ਆਨੇ ਸੀਸ ਉਠਾਇ ਕਰਿ। ਪ੍ਰਾਤ ਹੀ ਤੇ ਜਹਾਂ ਸੰਤੋ ਸਹਤ ਸੰਤ ਰਾਜ ਹੈ, ਕਿਆ ਬੈਠੇ ਹੋਵਹਿ, ਜਾਹਿਰ ਨਦੀ ਤਟ ਪਰ, ਤਹਾਂ ਹੀ ਆਇ ਨਿਵੇਦਨ ਕਰੇ ਤਕ ਨਵਨੀਤ ਪੀਲਾਇ ਖਵਾਇ ਕਰਿ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਤੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਠਨ ਕਰਤੇ ਕਰਤੇ ਪੁਨਾ ਆਪਨੇ ਘਰ ਮੈ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚਨਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜਤੇ ਆਵਣਾ ਤਥਾ ਜਾਵਣਾ। ਦੋ ਸਾਤ ਕੋਸ ਕਾ ਮਾਰਗ ਗੁਰੂ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਜੋ ਸੌਕ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਕਸਟ ਨ ਭਾਸਣਾ, ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਇਸ ਕੰਨਿਆ ਕੀ ਦਾਦੀ, ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਮਾਤਾ ਨਾਮ ਜਿਸ ਕਾ ਮਾਈ ਕਾਲੜੀ ਜਾਤ ਕਰਿ; ਤੇ ਸਮਤਾ ਜਿਸ ਕੇ ਦੇਵੀਏ ਸੁਘੜੋਬਾਈ ਕੀ ਅਰੁ ਕਰਮ ਬਾਈ ਤੇ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ। ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਹਿ ਹ੍ਰਿਦਾ ਪੂਰਨ ਜਿਸ ਦਾ। ਪੁਨਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਜਾਨ ਕਰ, ਏਕ ਵਾਰਤਾ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਕੀ ਮਾਈ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਕਹਨੇ ਹਾਂ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਪ ਬ੍ਰਿਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਏਕੀ ਏਕੀ ਵਿਚਰਤੇ ਥੇ। ਤਬ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਏਥੇਂ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਨਿਕਟਿ ਇਕਾਂਤ ਬਨ ਜਾਨ ਕਰ। ਤਾਂ ਦਿਨ ਸਾਰਾ ਬਨ ਮੈ ਗੁਜਾਰੇ ਤੇ ਸੰਧਿਆ ਸਮੇ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਮੈ ਆਇ ਕਰ ਬੈਠ ਰਹੇ ਇਕਿੰਤ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੈ। ਜੋ ਰਹਨਾ ਇਕਾਂਤ ਇਹੀ ਮਤਾ ਸੰਤ ਕਾ। ਸੰਤ ਕੀ ਰਹਣੀ ਸੁਭ ਆਸੇ ਸੰਜੁਗਤ ਹੋਤੀ ਜਾਣ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਰਿਦਾ ਨਾਮ ਰਸ ਕਰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮਾਤਪਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਸ਼ੌਕ ਵੈਰਾਗ ਮੂਰਤੀ ਜਾਣ ਕੇ, ਤਾਂ ਲਗੀ ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ, ਸ੍ਰੀ ਮਾਈ ਜੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਭੀ ਗੁਰੂ

ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸੇ। ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਸੋ ਸੰਤ ਕੇ ਦਰਸਨ ਤੇ ਵਾਰਨੇ ਵਾਰਨੇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਰਬੰਸ ਸੋ ਤਾਗ ਜਾਨ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਨਿਸਚੋਂ ਧਾਰ ਕਰ ਸੰਤੋ ਕੋ ਸੇਵਹਿ ਜੋ ਕਲੀ ਕਾਲ ਕੇ ਪਹਿਰੇ ਹੂੰ ਇਹੁ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮ ਭਾਵ ਕਰੇ। ਤਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਤਾਂ ਦਿਨ ਘਨ ਮੇ ਗੁਜਾਰੇਂ ਤੇ ਮਾਈ ਜੀ ਕਾ ਚਿਤ ਜੋ ਸੰਤ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਕਿਵੇਂ ਹਰਿਗੁਰ ਕਥਾ ਹਰਿ ਚਰਚਾ ਸੁਨਹਿ। ਤਾਂ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇਂ ਇਕ ਕੁਟੀਆ ਬਨਵਾਈ ਇਨ ਲੋਟੇ ਇਕੰਤ ਤਿਸ ਕੁਟੀਆ ਕੀ ਅਜੇ ਛਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੜੀ ਉਪਰ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਤੁਰ ਗਏ ਕਹੂੰ। ਇਹੁ ਜਾਣ ਕਰਿ ਮਾਈ ਜੀ ਲਗੀ ਸੋਰਨੇ। ਮੋਹ ਵਿਮੋਚਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰਤ ਭਈ ਅਰ ਇਹੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ, ਰਿਦਿਓ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਬਕ। ਹੇ ਜਗਤੇਸਵਰ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ, ਤੇਰਿਆਂ ਭਗਤਾਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਤੇਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ, ਹੇ ਦੇਵ। ਜੇ ਕਰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਆਪ ਮੇਹਰਬਾਨ ਹੋਵੋ, ਹੇ ਮਿਹਰਬਾਨ, ਤੋ ਤੇਰਿਆਂ ਭਗਤਾਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹਿ, ਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ। ਐਸੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤੀ ਹੂਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਅਰ ਕੇਸ ਪਨ ਉਸੀ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਬੈਠ ਰਹੀ, ਅੰਨ ਜਲ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਭਗਤਾਂ ਕਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਜੈਸੇ ਭਗਤ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਭਗਵਤ ਕਰਤਾ ਹੈ; ਇਹੀ ਉਸ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਇਤਨੇ ਹੂੰ ਸਤ ਯੋਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਗਏ ਸੇ ਤਬ ਆਕਾਸ ਬਾਣੀ ਹੂਈ, ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਜੋ ਮਾਈ ਕਾ/ਭਾਵ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਮੁੜਕਰ। ਜੋ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ। ਸਿਧਾਂਤ। ਇਨ ਕਾ ਤੀਬ੍ਰ ਸੰਕਲਪ ਜਾਨ ਕਰ, ਭਗਤ ਭਾਵ ਕੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਜੋ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਸ ਕੇ [illegible] ਭਿਆ, ਕਿਆ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਸੰਤ ਜੀ ਰਹੁ ਕੋਸਾਂ ਤੇ ਮੁੜ ਕਰ ਮਾਈ ਜੀ ਕੋ ਆਇ ਦਰਸਨ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਸੰਧਿਆ ਸਮੇਂ। ਜੋ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਰਹੇ। ਤਬ ਮਾਈ ਜੀ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਜੈਸੇ ਦੂਤੀਆ ਕਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦੇਖ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਦੇਖ ਕਰਿ ਬੇਬੇਨਾਨਕੀ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੈ, ਤੈਸੇ ਮਾਈ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਮਾਤਾ, ਤੁਸਾਡੀ ਖਿਰ ਹਿਦੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਜਾਨ ਕਰਿ, ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਜਾਮ ਪ੍ਰੇਰਕ ਨੇ ਪ੍ਰੇਰ ਕਰਿ ਆਂਦਾ ਹੈ, ਈਹਾਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਐਸੀ ਖਿਰ ਕਾਹਨੋ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਭ ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਧੀਨ ਹੈਂ, ਵਾਹੁਵਾਹ। "ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਤਿਵੈ ਤਿਵ ਹੋਵਣਾ। ਜਹਿ ਜਹਿ ਰਖਹਿ ਆਪ ਤਿਹਿ ਜਾਇ ਖਲੋਵਣਾ"। ਪੁਨਾ, ਧਰਮਸਾਲੇ ਆਏ। ਤਹ ਮੰਦਰ ਭੀ ਪੂਰਨ [illegible] ਪੂਰਨ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਿ। ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹਿ ਕਰ, ਤੇ ਮਾਈ ਕੋ ਭੀ ਗਿਆਨ ਨਿਸਚਾ ਦੇ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪੁਨਾ ਆਪ ਰਮਤ ਰਾਮ ਹੂਏ। ੧ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਹਰਿ ਨਾਲੀ ਕੋ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨੰਨ ਸਪਤਮੋ ਹੁਲਾਸ। ੭ ।

ਇਹ ਕਥਾ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਕੀ ਕਹੀ, ਹੈ ਅਬ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮਿਲਾਵਤੇ ਹਾਂ। ਪੁਨਾ ਖੁਆਬ ਤੇ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਸਹਿਤ ਸੰਤ ਜੀ ਹਰਿ ਨਾਲੀ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਤਹਾਂ ਕਾ ਜਲ ਖਾਰਾ ਜਾਨ ਕਰ ਏਕ ਸੰਤ ਸੇਵਕ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੰਤਾਂ ਲੀਏ ਮਿਠੇ ਜਲ ਕਾ ਕਲਸਾ ਮਿਠਿਆਂ ਤੇ ਭਰ ਲਿਆਯਾ ਕਰੇ। ਸਭੀ ਸੰਤ ਪਾਨੀ ਪਾਨ ਕਰ ਜੀਰਾ ਜਲ ਸਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇਂ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਤਿਸ ਸੇਵਕ ਕਉ ਕਹੈ: ਹੇ ਭਾਈ, ਐਸੀ ਖੇਚਲ ਨਾ ਕਰੋ ਬੈਠ ਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਜਾਪ ਜਪੋ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖ ਕਹਿਤ ਭਯਾ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ: ਹੇ ਭਗਵਨ, ਜੋ ਆਪ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕਰ ਹਰਿ ਸਿਮ੍ਰਨ ਬਖਸਿਆ ਹੈ ਸੋ ਆਤੇ ਭੀ ਅਰ ਜਾਤੇ ਭੀ ਗੋਬਿੰਦ ਜਾਪ ਜਪਹੂੰ। ਪੁਨਾ ਇਹ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ, ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਹਿਰੋ ਸੁਖਾਸਨ ਹੈ, ਟਹਲ ਮਹਲ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ। ਜੋ ਹਥਾ ਧਰੇ ਕਰ ਸੁਖਆਸਣੇ ਪਰ ਬੈਠਣਾ ਹੈ ਤਕੀਏ ਲਾ ਕਰ ਸੋ ਮਹਾਂ ਖੇਚਲੇ ਕਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾ ਹੀ ਬਖਸ਼ੀਏ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤੇ ਬੀ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ, ਕਿਤਨਿਆਂ ਕੋਹਾਂ ਤੋਂ ਜਲ ਲਿਆਇਆ ਕਰੇ, ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਵਾਸਤੇ। ਸਾਧੂ ਮਿਠਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਲੈ ਜਾਵਨੇ ਵਾਸਤੇ, ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਕੇ ਲੈ ਜਾਤੇਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ। ਅਨੰਤ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਗੁਰਸਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਵਾਰਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਸੰਤ ਸਿਰ ਸਦਕ ਸੋ ਅਨਕ ਜੀਵ ਜਾਲ ਸਮੂਹ ਛੁੱਟਤੇ ਹੈਂ, ਦੂਧ ਦਹੀ ਅਰ ਨਵ ਨੀਤ ਪਦਾਰਥ ਇਤਿ ਆਦਿਕ ਆਵਹਿ ਹੈਂ, ਇਤਿਅੰਤ। ਪੁਨਾ, ਭਾਈ ਕਰਮਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਵਸਾਖੀ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਤਿ ਆਦਿਕ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇਵਾ ਕਾ ਬਹੁਤ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਸਰਬ ਸੰਤ ਕੈਸੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈ, ਕਥਾ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਭਜਨ ਉਠਦਿਆਂ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ; ਪਦਾਰਥਾਂ ਧਿਰੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਉਠਾਇ ਕਰ। ਸਭੇ ਹੈ ਸਿੰਗਵਤ ਸੰਸਾਰ ਕਉ ਅੰਤ ਜਾਨ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਕਾ ਤਯਾਗ ਦੀਆ ਹੈ, ਸਤ ਸਰੂਪ, ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ, ਤਿਸ ਮੇ ਲੀਨ ਹੋਏ ਹੈ! ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹਕਰ, ਪੁਨਾ ਹਰਿਨਾ ਸੋਂ ਖੁਆਬ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਆਗੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ, ਪਰਮ ਪਰੇਮੇ ਕਰ, ਸ੍ਰੀਹ ਪੁਰ ਮੇ ਲੇ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਸਰਬ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਤੀ ਭਈ; ਭਾਵ ਕਰ ਨਗਰ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਭੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਪੂਰਬ ਤਰਫ ਏਕ ਕੁਟੀਆਂ ਹੈ ਸੀ ਸੋ ਪਿਰਮ ਹੀ ਤਪ ਕਰਣ ਲੀਏ ਰਖਵਾਈ ਸੀ। ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਕਰ ਇਸਥਿਤ ਹੋਵਹਿ ਸੰਤਾਂ ਸਹਿਤ। ਅਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਹੋਵੇ, ਬਡੀ ਸਭਾ ਲਾਗੀ। ਤੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਵਹਿ ਤੇ ਵਰਤਹਿ ਉਹਾਂ ਹੀ ਨਦੀ ਤਟ ਪਰ। ਸੰਤਾ ਕੀ ਕੀਰਤੀ ਸੁਣ ਕਰ ਇਕ ਰੋਗੁਰਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦਰਸਨ ਕਾਰਣ ਆਵਤ ਭਯਾ। ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਤਿਸਨੇ, ਪੁਨਾ ਬੈਠ ਗਯਾ। ਸੋ ਪਦਾਰਥ ਮਹਕੀਨੋ ਕੋ ਉਠਾਇ ਦੀਆ, ਸੰਤਾਂ ਨੇ। ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਸੰਤ ਸਭਾ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯਾ, ਸੋ ਸਰਕਾਰ। ਤਾਂ ਨਿਤ ਹੀ ਆਇਆ ਕਰੇ; ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ, ਜੋ ਹਾਂਗੀ ਰੋਜ ਨ ਆਇਆ ਕਰੋ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਨ ਮੇ ਬੀਰਾਹੈ, ਸੰਤ ਜੀ, ਜੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਿਖੇ ਵਿਕਾਰ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੈਨਾ ਕੀ ਭੀੜਾ, ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਜਨ ਕੀ ਭੀੜਾ, ਪੁਨਾਧਰਤੀ ਤੇ ਧੂਰੀ ਭੀ ਉਡਨੀ ਹੋਈ ਮਾਨੋ ਆਗੇ ਸਭਾ ਸੰਤਾ ਕੀ ਸਤਿਗੁਣ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਐਸੀ ਸੋਭਾ ਹੋਇ ਰਹੀ ਸਾ [illegible]

ਸਤਿ ਗੁਣ ਮੈ ਮਾਨੋ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕ ਰਜੋਗੁਣ ਆਇ ਗਯਾ ਹੈ ਘਟਾ ਉਡਾਈ। ਉਹ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਮਾਨੋ ਰਜੋ ਗੁਣ ਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਾਥ ਸਤੋ ਗੁਣ ਰਲਾ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਤਿਸ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਪੁਰਸ਼, ਸੋ **ਦੁਖੀਆ** ਨੇ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਰਜ ਸੰਤ ਆਗੇ। ਸੰਤ ਰਾਜ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ। ਤਿਸ ਕਾਈ ਬਾਰਤਾ ਮੰਨੀ, ਕਾਈ ਬਾਰਤਾ ਦਾ ਸੰਕੋਚ ਆਇਆ, ਤਿਸ ਨੂੰ, ਤਬ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਆਵਣਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਰਥਰੀ ਜੀ ਰਾਜਾ ਭੀ ਕਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੇ ਰਾਜਾ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਬਨਤਾ ਜੋ ਮੈ ਜੀਵਾਂ ਕਉ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਚਾਹਉ ਅਰ ਤੂੰ ਜੀਵਾਂ ਕਉ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਰਾਹੇ ਤਾਂਤੇ ਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਤ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਸੰਜੋਗ ਨਹੀਂ ਬਨਤਾ। ਅਬ ਤੂੰ ਚਲਿਆ ਜਾਇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੀ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਹਾ ਜੋ ਇਨ ਕਾ ਆਵਣਾ ਇਥੇ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਜਗਿਆਸੀ ਕੀ. ਬ੍ਰਿਤੀ ਭੀ ਖਰਾਬ ਨਾ ਹੋਵੈ ਰਜੋਗੁਣੀਆਂ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ। ਤੋ ਭੀ ਓਹ ਆਵੈ ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਕਈ ਅਰਥੀਆਂ ਕਾ ਅਰਥ ਸਿਧ ਕਰਵਾਵਤ ਭਏ, ਤਿਸ ਦੁਆਰਿਓਂ। ਤਬ ਏਕ ਕਾਲ ਮੈ, ਕਥਾ ਮੈ ਪ੍ਰਸੰਗ ਆਵਤ ਭਯਾ, ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਕਾ। ਜੋ ਪੁੰਨ ਕਾ ਫਲ ਸੁਖ ਹੈ ਤੇ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਦੁਖ ਹੈ। ਜਬ ਐਸੇ ਪੰਡਤ ਨੇ ਕਹਾ ਤਬ ਸੋ ਨਰਪਤੀ ਨਮ੍ਰ ਸਿਰ ਹੋਕਰ ਐਸਾ ਹੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਐਸੇ ਤੋ ਅਬ ਨਹੀਂ ਜੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹਤੇ ਹੋ, ਹੇ ਪੰਡਤ ਜੀ। ਤਬ ਪੰਡਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਯਾ ਸੁਨੋਂ ਹੇ ਰਾਜਨ ਬੇਦ ਕੇ ਤੀਨ ਹੈਂ। ਕਰਮ, ਉਪਾਸਨ, ਗਿਆਨ। ਇਹੁ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਕਰਮੋ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਹੈ; ਇਸ ਮੇਂ ਅਨੇਕ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਦੁਖ ਤੇ ਪੁੰਨ ਕਾ ਫਲ ਸੁਖ। ਆਗੇ ਤੁਮਾਰੇ ਹਮਾਰੇ ਮੁਕਟ ਮਣੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਇਨ ਸਿਉ ਪੂਛ ਲੇਵੋ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬੋਲਤ ਭਏ, ਜੋ ਹੇ ਰਾਜਨ ਐਸੇ ਆਪ ਕਿਉਂ ਕਹਤੇ ਹੋ ਇਹੁ ਤੋ ਪ੍ਰਤਖ ਹੈ ਬਾਰਤਾ ਜੋ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਸਰੀਰ ਹੈ ਸੋ ਕਰਮ ਰਚਤ ਹੈ; ਪੁਨਾ ਕਰਮ ਬੰਧ ਹੋਤੇ; ਕਰਮਾਂ ਕੇ ਫਲ ਕੋ ਹੀ ਭੋਗਤਾ ਹੈ। ਸੁਭ ਕਰਮ ਸੁਖ ਸੰਪਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਸੁਭ ਦੁਖ ਭੁਖ ਦਾਲਿਦ੍ਰ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੈ ਕਿਆ ਸੰਸਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਤਾਤ ਪ੍ਰਯ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਅਨੇਕ ਸਥਾਨੋ ਪਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦੰਨ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਇਤਿਆਦਿਕ ਪਦੇ ਕਰ। "ਜੈਸਾ ਕਰੈ ਸੋ ਤੈਸਾ ਪਾਵੈ"। ਪੁਨਾ। " " "ਦਦੈ ਦੋਸ ਨਾ ਦੀਜੈ ਕਾਹੂ ਦੋਸ ਕਰਮਾ ਆਪਣਿਆਂ। ਜੋ ਮੈ ਕੀਆ ਸੋ ਮੈ ਪਾਇਆ ਦੋਸ ਨਾ ਦੀਜੈ ਅਵਰਜਨਾ"। ਤਬ ਸੋ ਨਰਪਤ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ। ਹੇ ਦੇਵ, ਆਪ ਕਾ ਕਥਨ ਪੂਰਾ, ਮੇਰੀ ਹੀ ਸਮਝ ਊਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਤੌ ਮੈ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨਤਾ ਹੌਂ ਪਰੰਤੂ ਏਕ ਬਾਰ ਤਾਂ ਸੁਨੋ ਇਸ ਪਰ ਏ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਜੋ ਮੈਨੇ ਨੇਤ੍ਰੀ ਦੇਖੀ ਹੈ, ਸੋ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਜੋ ਏਕ ਧਰਮਾਤਮਾ ਧਨੀ ਥਾ ਜਿਸ ਕੋ ਉਪਮਾ ਧਨਦ ਸਮ ਦੇਵੀਏ। ਸੋ ਉਦਾਰ ਐਸਾ ਥਾ ਜੋ ਅਪਣੇ ਖੀਸੇ ਮੇ ਮੋਹਰਾਂ ਤੇ ਰੁਪਏ ਪੈਸੇ ਪਾਏ ਰਖਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕੰਨਿਆਰਸੀ ਸਿਧੀ ਕਰਨ ਹਾਰੋ ਜਾਚਕ ਹੋਵੈ, ਤਿਸ ਕੋ ਮੁਹਰ ਦੇ ਦੇਵੈ, ਚੜ੍ਹੇ ਨਖ ਮੂਜਬ ਖੀਸੇ ਸਿਉ ਨਿਕਾਸ ਕਰ। ਜਿਸ ਕੋ ਛਾਦਨ ਕੀ ਲੋੜ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕੋ ਏਕ ਕਾਰਖਿਕ ਤੇ ਜੋ ਭੋਜਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕੋ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਤਿਸ ਤੇ ਅਲਪ ਪੈਸਾ। ਅਵਰ ਉਸ ਕਾ ਕੌਨ ਕੌਨ ਪੁੰਨ ਗਨੀਏ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਸੋ ਤਿਸ ਕੀ ਮੈਂ ਐਸੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ

ਦੇਖੀ ਜੋ ਰਾਜਾ ਤਿਸ ਕੋ ਕੈਦ ਕਰ ਲੀਆ, ਅਰ ਲੂਟ ਕੂਟ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਜਾਨਤਾ ਹੋ ਜੋ ਪੁੰਨ ਕਾ ਫਲ ਕਸਟ ਹੈ। ਅਰ ਪਾਪ ਕੀ ਮਹਾਤਾ ਸੁਨੋ, ਹੇ ਮੀਤ ਜੀ, ਜੋ ਠੱਗਹੇ ਅਰ ਮਲੇਛ ਪਾਪ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿਦਿਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤੇ ਬਰਧਮਾਨ ਹੋਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਇਸ ਕਰ ਮੈ ਨਿਸਚੇ ਕਰਤਾ ਹੋ ਕੇ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਸੰਪਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੁਨ ਕਰ ਮੀਤ ਰਾਜ, ਰਾਜਾ ਕੇ ਬਚਨ, ਤਿਸ ਪਰਤੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਕਰਮਾਂ ਕੀ ਗਤੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਏ ਤੇ ਬੋਲਿਆਂ ਕਿਛ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ; ਪ੍ਰਿਥਮ ਇਸ ਕਾ ਉਤਰ ਮੌਨ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਏਹ ਉਤਰ ਹੈ ਰਾਜਾ ਚਿਤ੍ਰ ਕੇਤੂ, ਰਾਜਾ ਦਲੀਪ, ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ, ਰਾਜਾ ਰਾਮਚੰਦ ਜੀ, ਰਾਜਾ ਹਰੀ ਚੰਦ ਜੀ, ਰਾਜਾ ਨਲ ਜੀ , ਰਾਜਾ ਯੁਧਸਟਰ ਜੀ, ਰਾਜਾ ਬਲ ਜੀ, ਰਾਜਾ ਨਿਰਗ ਜੀ, ਰਾਜਾ ਵਿਕਰਮਾ ਜੀਤ ਜੀ, ਰਿਖੀਓਂ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਾਂਡਵ ਜੀ, ਰਿਖੀ, ਜੈਸੇ ਇਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਤਿਆਂ ਕੋ ਸੰਪਦਾ ਤੇ ਆਪਦਾ ਮਿਲੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਸਮਝਨੀ ਬਾਰਤਾ। ਬਹੁੜੋ ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਤਿਸ ਧਰਮ ਕੇ ਪਰਤਾਪ ਤੇ ਤਿਨੋ ਨੇ ਐਸੀ ਸੰਪਦਾ ਪਾਈ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਤਿਸ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ ਤੇ ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ ਆਦਿਕ ਸਾਖੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਉਹ ਆਪਦਾ ਭੀ ਤਿਨੋ ਸੁਪਨਵਤ ਭੋਗੀ ਹੈ, ਧਰਮ ਕੇ ਪਰਤਾਪ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸੁਖ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਰਮਾਤਮਾਉਂ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਗਿਨੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ; ਪੁਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਪੁੰਨ ਜੋ ਕਹਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਬੀਚ ਜਦ ਕਿਰਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਾਪ ਸੋ ਕਰਤਾਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭੁਗਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ ਉਤ੍ਰ ਏਹ ਹੈ - ਜਿਸ ਕੋ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਆਪਨੀ ਓਰ ਲਾਵਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਧਨ ਆਦਿਕ ਸਭੇ ਆਸਰੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਮਾਨ ਭੋਗੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੌ ਤਿਸ ਕੋ ਨਿਰਮਾਨ ਦੀਨਾਂ ਹੀ ਕਰ ਦੇਤਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਪਰਲੋਕ ਫੰਧ ਤੋਂ ਨਿਰਫੰਧ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ, ਹਰਿ ਇਛਾ ਉਹ ਆਪ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਮਾਲਕ ਜੋ ਹੋਇਆ। ਜਬ ਏਹ ਜੀਵ ਸਰਬ ਓਰ ਤੇ ਨਿਰਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਭਗਵੰਤ ਸਰਨ ਹੋ ਭਜਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸਰਬ ਚੌਰਾਸੀ ਕੇ ਕਸਟ ਤਿਸ ਕੇ ਛੂਟ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਧ੍ਰੂਵ ਏਹ ਨਿਸਚੇ ਹੈ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਭੁਗਾਇ ਕਰ ਫੇਰ ਉਸ ਕੋ ਅਵਸ ਸੁਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹੁ ਅਪੋਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਸੰਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਪਰ ਧਾਰਨਾ ਹੀ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਸਚੇ ਰਾਜ ਪਰੋਹਿਤ ਜੈਸਾ ਕਹੀਐ ਜਨਾਈਐ ਜੈਸਾ ਨਾ ਕਹੀਏ, ਸੰਤਾਂ ਆਹੀ। ਇਕ ਔਰ ਭੀ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਜੋ ਕੋਈ ਪਰਾਣੀ ਅਮਾਨ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਕਿਸੀ ਜੀਵਕਾ ਵਾ ਮੀਤ ਸਤਾ, ਵਾ ਬਰਹਮਨ ਕਾ ਸਰਾਪ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਗਵਤ ਭੀ ਕਾਰਣ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਈਸਰ ਕੀ ਮਰਜੀ। ਪੁਨਾ ਇਹੁ ਭੀ ਪਰਸਨ ਭਾਗ ਮੈ ਕਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੇ ਪੁਰਸ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਚੰਗਾ ਜਾਨਦਾ ਹੈਂ ਮਤ ਓਹ ਮੰਦੇ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜੋ ਮੰਦੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਮਤ ਉਹ ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟ ਮੈਂ ਚੰਗੇ ਹੋਵੇਂ। ਪੁਨਾ ਤੂੰ ਆਪਨੀ ਭੀ ਬਾਤ ਸੁਣ; ਇਹੁ ਅਨਿਸਚੇ ਰੂਪ ਬਿਲਾਇ ਜੋ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵੜੀ ਹੈ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਭੀ ਮਹਾਂ ਕਸਟ ਦੇਵੇਗੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਨੇਤ ਹੈ ਬੇਦ ਅਰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ ਸੰਤ ਪੁਨਾ ਈਸਰ ਇਨਾ ਪਰ ਜੋ ਪੁਰਸ ਅਸ਼ਿਹਾਵਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਮ ਕਸਟ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਸਤੀ ਕਾ ਸਮਝਨਾ ਅ

ਡੋਗਰੇ ਮਝੋਲੇ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਏਕ ਬਿਛ ਹੋਤਾ ਹੈ ਬਡੇ ਬਨ ਮੇ ਸੋ ਅਕਾਸ਼ ਕੋ ਉਚਾ ਹੀ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸ਼ੀਘ੍ਰ। ਤੇ ਜੜਾਂ ਤਿਸ ਕੀ ਸਾਥ ਊਰੀ ਚਲੀ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਦੇਖਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਜੋ ਏਹੁ ਥੋੜੇ ਕਾਲ ਮੇ ਹੀ ਬੜਾ ਉਚੇ ਰਹਿਆ ਗਇਆ ਹੈ। ਜਬ ਆਂਧੀ ਤੀਬਰ ਆਵਤੀ ਹੈ ਤਬ ਜੜਾਂ ਸੇ ਹੀ ਉਖੜ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਹੁ ਸਮਝਨੇ ਅਬ ਤੋ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਪਰਪਕ ਪਕਾ ਹੋਤ ਹੈ ਫੋੜੇ ਵਤ, ਜਬ ਇਕਠਾ ਹੋਇ ਰਹਾ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਤਬ ਅੰਧੇਰੀ ਵਤ ਐਸਾ ਉਡਾਇ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੋ ਜਾਣੇ ਨਾ ਜਾਏਗੀ। ਕੈਸੇ ਸੋ ਅਬ ਕਹਾਂ ਗਏ; ਜਾਦਵੋਂ ਅਰ ਬੈਨ ਰਾਜਾ ਤੇ ਰਾਵਨਵਤ। "ਜੈਸਾ ਬੀਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ ਕਰਮਾ ਸੰਦੜਾ ਖੇਤ"। ਪਰ ਸੋ ਰਜ ਗੁਣ ਤੇ ਯਥਾ ਜੋਗ ਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰੰਤ ਭਇਆ ਤੇ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੋ ਜੀ ਐਸਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੇ ਚਿਤ ਕਾ ਕਪਟ ਸਮਝ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਤੁਸੀ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸਮਝ ਲੇਗੇ। ਤਬ ਤ੍ਯਾਰ ਹੋਣ ਲਾਗੀ, ਸੋ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਰਸ ਸੇ ਏਗਾ ਹੋ ਕਰ। ਤਬ ਅਲਪ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸਰਕਾਰ ਸੁਣਿਆ ਸੋ ਮੂਰਖ ਤਿਸ ਲੂਟ ਖਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ। ਤਾਂ ਆਪਨੇ ਅਹਦੀਏ ਭੇਜ ਕਰ ਪਕੜ ਮੰਗਵਾਇਆ ਤੇ ਕੈਦ ਕੀਤਾ, ਤਿਸ ਕੀ ਸੰਪਦਾ ਸਭ ਖਸੋਟ ਕਰ। ਤਬ ਤਿਸ ਨੇ ਊਹਾਂ ਸੇ ਅਰਦਾਸ ਲਿਖੀ, ਸੰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ, ਜੋ ਮੈਂ ਭੂਲਾ ਹਾਂ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ੋ ਜੋ ਆਪ ਕਾ ਬਚਨ ਨਹੀ ਮਾਨਾ ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮ ਖੇਦ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਗਹੀਆ ਕਾਰ ਰਖਨ। ਸੰਤ ਬਚਨ ਦੋਨੋ ਪਰਕਾਰ ਸਤ ਭਯਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੇ ਜੋ ਤੁਸੀ ਆਇਆ ਨਾ ਕਰੋ ਸਮਝ ਕਰ ਵਿਖੇਪ ਕਾ ਕਾਰਨ ਰਜੋਗੁਣੀਆਂ ਕਾ ਸੰਗ। ਜੋ ਆਇਆ ਬਚਨ ਨਾ ਮੰਨਿਆਂ ਤਾਂ ਦੁਖ ਪਾਇਆ ਤਿਸ ਨੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਪਨੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜੋ ਗੁਰੋ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਵਤੇ ਮਨਮਤ ਦੂਰ ਕਰੇ। ਸਿਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸੰਤ ਬਚਨ ਉਹ ਕਿਉਂ ਸੁਹਰਿਦ ਕਿਆ ਕੋਮਲ ਭਯਾ ਉਤ੍ਰ। "ਜੋ ਸਾਗਰ ਕਉ ਬਹੁਤੇਰਾ ਲੋਚੀਐ ਨਾ ਦੇਈ ਮਿਲਣ ਕਰਤਾਰੋ"। ਇਹ ਰਹ ਇਦਾ ਰਹੀ ਉਨ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਇਨਸਾਰ। ਭਾਵ ਇਹ ਇਸ ਮੇ ਜੋ ਕਪਟ ਤਿਆਗ ਕਰ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਭਜੇ ਹੈ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਤਿਸ ਕੋ ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਕਰਿ ਲੇਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਨ ਦੋਨ ਭਾਵਨਾ ਮੇ ਫਰਕ ਰਹਾ। ਸੰਤੋਂ ਮੇ ਨਾਹੀ ਫਰਕ। ਏਕ ਸਮੇ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਬੈਠੇ ਸੇ ਆਸਨ ਅਸੀਨ। ਏਕ ਮਾਈ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਈ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ, ਸੋ ਕਾਲ ਕੀ ਆਂਚ ਪਾਨ ਕਰ ਏਕ ਛੋਟਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕਉ ਬਨ ਮੇ ਤਿਆਗ ਆਈ ਸੀ। ਤਿਸ ਤੇ ਇਹੁ ਉਤਮ ਮਤਵਾਲੀ, ਜਾਂ ਨੰਦਨ ਕ੍ਰਹੁ, ਸੰਤ ਸਰਣ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤ ਭਈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਹੇ ਮਾਈ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੂੰ ਇਸ ਕੋ ਲੈ ਜਾਇ, ਆਪਣੇ ਨਿਕੇਤ। ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਸਾਧ ਸਿਖ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਮਾਈ ਜੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਈ। ਜੋ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਇਹ ਬਾਲਕ ਕਾਲ ਕੇ ਦੁਖ ਕਰ ਦੁਖੀ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਆਪ ਕੀ ਸਰਣ ਕੋ ਪਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਕਾਲ

ਕਲਪਨਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਸੁਰਤਰੁ ਵਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਪਰ ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਂਖ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰੀਏ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਐਸੇ ਮਾਈ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕਹਤ ਭਏ: ਜੈਸੇ ਤੇਰੀ ਪਰਸੰਨਤਾ ਹੋਇ ਮਾਈ, ਛਡ ਜਾਇ। ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਿਸ਼ਵੰਭਰ ਸਰਬ ਕੀ ਪ੍ਰਤਪਾਲ ਕਰ ਰਹਾ ਹੈ ਸਰਬ ਕਾਲ, ਸਰਬ ਦੇਸ ਮੇਂ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਸੋ ਇਸ ਕੀ ਭੀ ਜੋਈ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀ ਨੂੰ ਨਾਹੀਂ ਦਿਤਾ। ਤਿਸ ਕੇ ਦੁਖ ਭੁਖ ਦਾਲਿਦ੍ਰ ਆਦੀ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸੰਤ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ। ਜੈਸੇ ਕਿਰਣੀ ਕੇ ਕਿਰਣੋ ਕਰ ਚੋਰ ਅਰ ਉਲੂ ਅੰਧਕਾਰ ਆਦੀ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤਥਾ ਦੂਰ ਭਏ। ਜੋ ਆਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਸੇ, ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਅਰ ਜਹਾਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੋਜਨ ਭਖ, ਚੋਜ ਲੇਹਜ, ਪੇਹਜ, ਅਰ ਖਟ ਰਸ ਮਧੁਰ, ਲਵਣ ਆਦੀ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਰ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਜੀਵ ਜ ਸੁਗਮ ਹੀ ਭੁੰਚ ਰਹੇ ਹੈ। ਜਿਨਾ ਅਸਮਾਧੀ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਅੰਨ, ਪਾਣੀ ਵਾ ਮਿਸ਼ਟ ਅਥਵਾ ਮੰਗਿਆ ਟੁਕ ਭੀ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਜੋ ਤਿਨਾ ਪੁਰਸਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਤਿਹਾਵਲ ਤਸਮਈਆਂ, ਪੂਰਾ ਪੂਰੀ, ਕਚੋਰੀ, ਦੁੱਧ, ਮਲਾਈ, ਮਿਸਰੀ ਆਦ ਲੈ ਕਰ ਆਪ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਕਰ ਪੁਨਾ ਤਿਨਾ ਆਗੇ ਹੋਰਨਾ ਨੂੰ ਭੁੰਚਵਾਏ ਇਹ ਪਦਾਰਥ, ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ – ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਤਿਨਾਪਿਛੈ ਜਗ ਭੁੰਚੇ ਭੋਗਈ। ਉਨਾ ਪਿਆਰਾ ਰਬ ਉਹ ਨਾਹਾ ਭੋਗਈ"।

ਏਕ ਸਮੇ ਨਦੀ ਤਟ ਕੁਟੀਆ ਪੈ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਪਸਾ ਕੇ ਕਾਲ ਮੇ, ਜਬ ਏਕਾ ਏਕੀ ਸੇ ਤਾਂ ਬਸਤ੍ਰ ਦੇਹੀ ਕੇ ਚੋਏ ਸੇ ਸਮਲ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਨ ਕੀ ਸਰਬਥਾ ਦੇਹੀ ਕੋ ਪਪੋਰਨੇ ਲਗਾਵਨੇ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਪਰੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੂਕ ਪਰਹੈ ਹੈਂ ਜੋ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇਂ ਹੀ ਮਗਨ ਰਹਤੇ ਹੈਂ। ਵੈਰਾਗੀ ਜਾਨ, ਸੋ ਸੋਈ ਸੋਚੀ। ਤਟ ਜਲ ਕੇ ਜਾਈ ਗਜ ਦਾ ਸਾਰਾ ਅਰ ਉਪਰ ਕਿਹਨਾ ਕੁਰਤਾ ਸਾਰ ਤਰ ਗਏ ਸੋ ਲੋਟੇ ਕੂਰੇ ਸਹਿਤ ਇਤ। ਮਨ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਦੇਹੀ ਕੇ ਛਾਦਨ ਸੋ ਸਮ ਦੇਖ ਕਰ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ, ਜੇਕਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਖਸ਼ੋ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਲੈ ਆਵਾਂ। ਤਾਂ ਹਸ ਕਰ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਸਾਡੇ ਬਸਤ੍ਰ ਤੋ ਨਿਰਮਲ ਹੈਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਘਾਟ ਪਰ ਆਂ ਧੋਇ ਲਏ ਹੈ ਸੋ ਸੈਨ। ਤਥਾ ਬਚਨ। ਹਰਿ ਜਨ ਧੋਯੋ ਮਨ ਧੋਇ। ਸੁਖ ਮਨਾ ਕੇ ਘਾਟ ਧੋਯੋ ਧੋਇ ਨਿਰਮਲ ਹੋਇ। ਮਨ ਬੁਧ ਚਿਤ ਹੰਕਾਰ ਇਹੁ ਚਾਰੇ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਹੈਂ ਇਹੀ ਬਸਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਇਨਾ ਕੋ ਸੁਧ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੋ ਕੈਸੇ। ਮਨ ਤੇ ਮਨਨ ਭਇਆ। ਸੋਨਾ ਸੋ ਕਿਆ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਸਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਗੋਬਿੰਦ ਤਿਸੀ ਕਾ ਮਨ ਅਸਾਡਾ ਸਰਵਨ ਅਰ ਮਨਨ ਆਦਿਕ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਧਾਰਨਾ। ੧ । ਤੇ ਬੁਧ ਆ ਵਿਸੇਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ੨ ।ਪੁਨਾ ਚਿਤ ਚੇਤਨ ਕਾ ਸਰੂਪ ਕਾ ਹੀ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਅਹੰ। ੩ । ਅਰ ਅਹੰਕਾਰ ਦੇਹ ਹੋਰ ਇਹ ਮਲਨ ਅਹ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ਲਿਆ ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਵਾਕਿਸ਼ੀ। "ਤਤ ਨਰੰਜਨ ਜੋਤ ਸਬਾਈ ਸੋਹੰ ਭੇਦ ਨਾ ਕੋਈ ਜੀਉ ਪੁਨਾ। ਦੂਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪ ਨਿਰੰਜਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ। ਇਤ ਹੰਕਾਰ। ੪ । ਇਹ ਪਰਕਾਰ

ਸੁਖ ਮਨ ਰੂਪੀ ਘਾਟ, ਤਨ ਰੂਪੀ ਪਟੜੇ ਪਰ, ਸੰਤ ਗੁਰ ਦਇਆ ਤੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਲ ਤੇ ਹੁਰਤ ਸਾਬਨ ਕਰ ਨਿਰਮਲ ਕਰਿਆ ਹੈ, ਅਸਾਂ। ਬਹੁੜੇ ਤੁਸਾਂ ਕੇਹੜੇ ਛਾਦਨ ਕਹਿਣੇ ਹੋ ਸਮਨ। ਹੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਮੂਰਤੀ ਸੰਤ ਜੀ ਧੰਨ ਹੋ ਆਪ ਜਾਂਤੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਅਰ ਕਿਰਤ ਕਿਰਤ ਹੋ ਇਸੀ ਕਰ ਸਾਂਤ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਕਾ ਅਸਥਾਨ ਹੋ ਤਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਬਾਰਬਾਰ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਜੋ ਰਾਹ ਰੂਪ ਸੰਬੇਦਨ ਜੋ ਫੁਰਨਾ ਹੈ, ਤਿਸ ਤੇ ਜੋ ਰਹਤ ਹੂਆ ਹੈ, ਹਰਿ ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ, ਸੋ ਸਰਬ ਕਰ ਪੂਜਨੇ ਯੋਗ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਾਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਏਹ ਜਿਰਮਟੀ ਰੋਂਦਿਆਂ ਹੀ ਤੇ ਪਿਟਦੀ ਗਈ ਹੈ ਹਿਰਸ ਕਰ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਰਿਦੇ ਜਿਨ ਜੀਵੋਂ ਕੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਨ ਕੀ ਦੌੜ ਮਨ ਬੀਚ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਰਿਦੇ ਕਾ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਹੀ ਅਧਾਰ ਹੂਆ ਹੈ ਉਹ ਜੈਸੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੈਂ, ਹੇ ਮਠਨ ਸੋਲਖੰਤ ਜੀ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਰਨ ਹੈ। ਤਥਾ ਬਰਨ। "ਜਿਨ ਪਟ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਗੁਦੜ ਤੇ ਭਲੇ ਸੰਸਾਰ। ਤਿਨ ਨੇਹੁ ਲਗਾ ਰਬ ਸੇਤੀ ਦੇਖਣੇ ਬੀਚਾਰੇ। ਰੰਗ ਹਸਹਿ ਰੰਗ ਰੋਵਹਿ ਚੁਪ ਭੀ ਕਰ ਜਾਹਿ। ਪ੍ਰਵਾਹਿ ਨਾਹੀ ਕਿਸੇ ਕੇਰੀ ਬਾਝ ਸਚੇ ਨਾਇ"। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਇਸ ਕਰ ਆਪ ਭਲੇ ਕਿਆ ਪਰਮ ਉਤਮ ਹੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜਲ ਸਮ ਨਿਰਮਲ ਅੰਤਸਕਰਨ ਹੋ। ਪਰੰਤੂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਲਿਆਨ ਵਾਸਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹੋ ਆਪ ਆਗੇ। ਬਿਵਹਾਰ ਮਾਤ੍ਰ ਜੋ ਸਰੀਰ ਹੈ ਇਸ ਕੇ ਜੋ ਪਟ ਹੈਂ, ਸੀਸ ਕਾ ਸਾਫਾ ਅਰ ਅਲਪ ਓਢਨਾ ਸੋ ਮੈਂ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਲਿਆਵਾਂ, ਜੇ ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਤਾਂ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਹਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਖੇਚਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਜਲ ਮੇ ਸੁਧ ਕਰ ਲੇਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਛਾਦਨ ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦਆਲ ਸਿੰਘ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਗਵਨ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਖੇਚਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਤੋ ਇਹੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸਨਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਦਯਾ ਕਰ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਲਿਆਏ ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਜਗਿਆਸੂ ਰਿਦੇ ਕੋ ਸੁਧੁ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇਕਰ। ਤਥਾ ਸੋ ਕਰ ਲਿਆਏ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਦੇਖ ਕਰ ਪਰਸਿੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ, ਤੇਰਾ ਚਿਤ ਕੀ ਚਾਹਤਾ ਹੈ, ਸੋ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਕਿਹਾ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸੰਤਾਂ ਵਾਲੀ ਜੋਤ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਚਾਹਤਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਤਾਂ ਆਗੇ ਆਪ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਹੋ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਦਿਬ ਜੋਤ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਾਇਆ ਅੰਤ ਲਾਇਕਰ ਜੋ ਦਸਮਦੁਆਰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ। ਇਸ ਮੇ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ ਕਰਨਾ, ਹੇ ਗੁਰਮੁਖੋ। ਜੋ ਵਸਤੂ ਕਾ ਮਾਲਕ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਅੰਤ੍ਰ ਬਾਹਿਰ ਲਿਆਵਣਾ, ਵਸਤ ਕਾ, ਸੁਗਮ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਅਗਮ, ਕਿਆ ਕਠਨ, ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਾਂਤੇ ਸੋ ਦਰਸਨ ਪਾਇ ਕਰ ਪੂਰਨ ਜੈਸੇ ਹੋ ਗਏ, ਕਿਆ ਸ਼ਾਂਤਿ ਹਿਰਦੇ। ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਤਿਨਾ ਆਪ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸੁਨਾਈ ਥੀ ਤਾਂ ਤੇ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਚਿਤ ਸੁਧੀ ਬਰਨੰਨ ਅਸ੍ਟਮੋ ਹੁਲਾਸਾ। ੮ । ਏਕ ਸਮੇ ਸਾਹੀ ਵਾਲ ਸੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਲੈ ਜਾਵਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ; ਭਾਈ ਸਚੂ ਰਾਮ ਕੀ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਮੇ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤ ਭਏ, ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ

ਰੰਬਾ ਰਾਮ ਜੀ ਹੂਏ ਹੈਂ, ਸੰਤ। ਜਬ ਦੇਹ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਵਿਯੋਗ ਕਾ ਸਮਾਂ ਦੇਖਾ ਤਿਨੋ ਨੇ
ਤਬ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਸੀਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਫੋਰ ਕਰ ਪ੍ਰਮਧਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਹਰੀ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜੇ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਬ ਜਹਾਂ ਭਾਈ ਜੁਆਇਆ ਰਾਮ ਮਹੰਤ ਹੈਂ, ਤਿਨ ਕੇ
ਦਾਸ ਭਾਈ ਆਤਮਾ ਰਾਮ। ਤਹਾਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੰਤ ਲਾਲ ਸਦਾ ਨਿਹਾਲ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ
ਹੂਏ ਹੈਂ ਜਿਨਹੋ ਨੇ ਭਾਈ ਬਲਾ ਸਿੰਘ ਸਿਧ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰ। ਐਸੇ ਸੰਤ
ਸੰਪ੍ਰਾਗਮ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ। ਤਹਾਂ ਨਗਰ ਕੇ ਜੋ ਨਰ ਨਾਰੀ
ਹੈਂ ਮਹੰਤ ਹੈਂ ਜਨ ਅਤੀਤ ਪੁਨਾ ਗਿਰਸਤੀ ਹੈਂ, ਕਿਆ ਵਿਰਕਤ ਸਰਕਤ, ਸਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਕਾ ਪਰਮ ਆਦਰ ਅਦਬ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਸੋ ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਕਨਯਾ ਰਾਮ
ਪ੍ਰਾਤ ਸੇ ਉਠ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਰਤਾ ਹੋਂ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ
ਸੀਤ ਕਾਲ ਕੇ ਦਿਨ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਪਾਇ ਕਰ ਤੁਰਨਾ, ਹੇ ਭਾਈ, ਭਾਨ ਉਦੇ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਇਆ
ਕਿਤਨੇ ਬੇਰ, ਹੁਣੇ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਪ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਵਕ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਕਮਲਾ ਭਯਾ ਹੈ, ਸੋ
ਬਰਨ ਪਾਇ ਕਰ ਤੈਸਾ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਪੁਨਾ, ਕਿਤਨਾ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ
ਮਾਰੋ ਨਹੀਂ ਨਾ ਮੈ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਦਿਆਲ ਹੋਇ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ ਹੇ
ਭਾਈ ਸਾਧੂਆਂ ਕੇ ਹਾਥ ਕਿਸੀ ਕੇ ਮਾਰਨ ਧਿਰੋਂ ਕਾਟੇ ਹੂਏ ਹੈਂ। ਤੇ ਪਾਦ ਕੁਮਾਰਗ ਗਮਨ
ਧਿਰੋਂ ਪਿੰਗ ਹੈ ਤੇ ਰਸਨਾ ਪਰ ਨਿੰਦ ਕਰਨ ਧਿਰੋਂ ਗੂੰਗ ਹੈ, ਸੰਤਾਂ ਕੀ। ਪੁਨਾ
ਨੇਤਰ ਕੁਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇਖਨ ਧਿਰੋਂ ਅੰਧ ਹੈ। ਤੇ ਸ੍ਰਵਨ ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਸੁਣਨ ਧਿਰੋਂ ਬੋਰੇ ਹੈ।
ਤੇ ਨਾਸਕਾ ਨਾਨਾ ਤਰਾਂ ਕੀ ਜੋ ਬਾਸਨਾ ਅਤਰ ਫੂਲੇ ਆਦੀ ਤਿਨ ਕੀ ਬਾਸ ਲੇਨੇ ਧਿਰੋਂ ਬੰਦ ਹੈ,ਸੰਤੋ
ਕੀ। ਤੇ ਭੁਗਣ/ਸੁਪ੍ਰਸ ਧਿਰੋ ਅਪਰ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਸਭੇ ਇੰਦਰੇ ਸਾਧਾਂ ਕੇ
ਦੂਤੀਆ ਭਾਉ ਜੋ ਅਨੀਤ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਧਿਰੋ ਰਹਿਤ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੋ ਹਿਤ...
ਉਪਦੇਸ਼ ਪਾ ਕਰ ਤਿਸ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਐਸੇ ਭਈ ਸੰਤ ਸ੍ਰਾਪੇ ਜਾ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਥਾ
ਬਚਨ।" ਕਬੀਰ ਸਾਚਾ ਸਤਿ ਗੁਰ ਕਿਆ ਕਰੈ ਜੌ ਸਿਖਾਂ ਮੈ ਚੂਕ। ਅੰਧੇ ਏਕ ਨਾ ਲਾਗਈ
ਜਉ ਬਾਂਸ ਬਜਾਈਐ ਫੂਕ"। ਜੈਸੇ ਪਾਥਰ ਜਲ ਮੈ ਕੇਤਾ ਰਾਖੀਏ ਜਾਊਂ ਪਰ ਉਹ ਭਿਜਨ ਮੈ ਕਭੀ
ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ਤੈਸੇ ਉਹ ਸੰਤ ਸ੍ਰਾਪੇ ਕਾ ਰਿਦਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਜਲ ਮੇਂ ... ਤਾ ਭਇਆ। ਪੁਨਾ
ਸਾਧ ਭੀ ਤੇ ਲੋਕ ਭੀ ਕਹਿਨ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ, ਜੋ ਕਰ ਕਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਕੋ ਸਾਸਨਾ ਦੇ ਕਰ
ਨਿਕਾਲ ਦਈਏ ਤੇ ਨਗਰ ਪਤੀ ਭੀ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਆਵਤਾ ਹੈ ਪਰਮ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸਹਿਤ
ਜੇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਕੋ ਤਾੜਨਾ ਦੇ ਕਰ ਨਿਕਾਲ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਕੈਦ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਮਾਨ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਰਾਜ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ, ਜੋ ਐਸੇ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਕਹਿਨਾ ਕਦਾਚਿਤ, ਹੇ ਭਾਈ। ਹਾਥੋਂ
ਕੀਆਂ ਉਂਗਰੀਆਂ ਵਾ ਰਸਨਾ ਕੋ ਜੇ ਆਪਣੇ ਦਾਂਤੋਂ ਨੇ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਟਿਆ
ਭੋਜਨ ਕਰਤੇ ਸਬ ਕੋਊ ਰਦਨੇ ਕੋ ਤੋੜ ਤੋ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ ਪਾਥਰ ਮਾਰ ਕਰ ਕਿਤ
ਇਸ ਕੇ ਇਹ ਨਿਸਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦਾਂਤ ਭੀ, ਮੇਰੇ, ਅਰ ਉਂਗੀਰੀਆਂ ਰਸਨਾ ਭੀ ਮੇਰੀ, ਮੈ ...

ਪਰ ਰੋਸ ਕਰੋ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੰਤ ਸਭ ਮੇਂ ਆਪਣਾ ਸੁਆਮੀ, ਬਿਆਪਕ ਰਾਮ, ਦੇਖ ਕਰ ਸਭ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਖਰ ਸੂਕਰ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕਰ ਇਹ ਜੋ ਨਰ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੇਹ ਪੁਨਾ ਸਾਧੂ ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਤਿਆਗ ਕਰ ਹਰੀ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰੋ। ਸਭੀ ਜਨਾ ਫੇਰ ਏਕ ਸਮੇ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰ ਕੋ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇਂ। ਜੋ ਰਾਤ੍ਰ ਜਾਗ੍ਰਤ ਸਦਾ ਹੀ ਕਰਤੇ ਥੇ। ਦਿਨ ਕੋ ਥੋਰਾ ਸਾ ਸੋਇ ਰਹਿਣਾ ਤੇ ਰਾਤ ਕੋ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਹਰਿ ਸਿਮ੍ਰਨ ਮੇਂ ਜਾਗਣਾ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਨੇਤ ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰਕਰ ਲਿਆਈ। ਹਾਥ ਮੇਂ ਤਿਸ ਕੇ ... ਖੜਿਆ ਵਾਲਾ ਪਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਜੋ ਤੁਮ ਕੋ ਮੈਂ ਮਾਰਤਾ ਹੋ। ਤਬ ਸੰਤ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਰਹਿਤੀ ਭਈ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਨੰਦ ਮੇ ਰਹਿਤੀ ਥੀ। ਸਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਆਨ ਖੜਾ ਹੈ ਹਾਥ ਮੇਂ ਸਲੋਤਰ ਲੈ ਕਰ। ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਮਲਨ ਮੁਖ, ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨਾ ਭਈ ਜਾਂ ਤੇ ਸਚੀ ਹੈ। ਜੋ ਝੂਠੇ ਪਦਾਰਥਾ ਕਰ ਲਾਲੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਮੁਖ ਕੀ ਸੋ ਤਿਨ ਕੇ ਅਭਾਵ ਸਮੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਚੀ ਹੈ ਸੋ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੁਝ ਕੋ ਭਲਕੇ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇਵੇਂਗੇ ਤਬ ਕੋਊ ਪ੍ਰਸੰਤਾ ਨਾਹੀ ਰਿਤ ਮੇਂ ਹੋਈ ਜੈਸੇ ਥੇ ਤੈਸੇ ਹੀ ਦੋਨੋ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਇਕ ਰਸ ਰਹਿਤੇ ਭਏ। ਜਾਂਤੇ ਆਪ ਇਕ ਰਸ ਰੂਪ ਹੈਂ ਸੋ ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੋ ਸੰਤ ਜੀ ਨਿਕਟ ਬਿਠਾਇ ਕਰ ਆਦਰ ਪੂਰਬਕ ਬਟੂਏ ਸੇ ... ਮਿਸ੍ਰੀ ਖਵਾਵਤੇ ਭਏ ਜੈਸੇ ਸਰਪ ਕੋ ਪਪੀਆਈਏ ਤੈਸੇ ਸੁਖਾਏ ਕਰ ਪੁਨਾ ਬਿਖ ਭੀ ਤਿਆਗਤਾ ਭਇਆ ਕਿਆ ਡੰਗ ਮਾਰਤਾ ਭਯਾ। ਪਰਮ ਜੋ ਅਸਾਧ ਹੈ ਨੀਰ ਮਲਨ ਮਤੀ। ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਏ: ਹੁਨ ਤੇਰੀ ਜੈਸੇ ਮਰਜੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਕਰ, ਹੈ ਭਾਈ। ਜੇ ਕਰ ਇਸੀ ਮੇਂ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਰ ਅਬ ਕਿਉ ਦੇਰ ਕੀਤਿਆ ਹੈ ਸਾਧ। ਦੇਖਹੁ ਹਰਿ ਜਨੋ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਰੀਤ ਜੋ ਘਾਤਕ ਤੀਕ ਸਾਧ ਤੇ ਭਾਈ ਰੂਪ ਬਰਨੋ ਕਰ ਬੋਲਤੇ ਹੀ ਅਰ ਮਿਸ੍ਰੀ ਆਦ ਪਦਾਰਥ ਖਵਾਵਤੇ ਹੈ ਅਰ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਖਿਮਾ ਸੁਨ ਤੇ ਜਗ ਸਾਧ ਗਇਆ। ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਏਕ ਹੀ ਸੁਭਾਵ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅਨਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਕਮਲਾ ਕੰਤ ਤੇ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਤਪਾਲ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜੀਵ ਆਪਨੇ ਛੁਦ੍ਰ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਅਨਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਔਰ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾਂ ਇਹੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੰਤਨ ਕਾ ਭੀ ਇਹੀ ਸੁਭਾਵ ਹੈ। ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਰਿਆਂ ਸਾਥ ਪੁਨਾ ਭਲਾ ਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ; ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਦੇਵ ਜੀ ਕੋ ਠੀਗਾਂ ਨੇ ਬਨ ਮੇਂ ਅੰਗ ਕਾਟ ਕਰ, ਧੰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੇ ਲਾਲਚ ਸੇ ਕੂਪ ਮੇ ਡਾਰ ਦੀਆ। ਜਬ ਰਾਜਾ ਨੇ ਨਿਕਸਿਆ ਤਾਂ ਪੂਛਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਨ ਇਹ ਅੰਗ ਆਪ ਕੇ ਕੈਸੇ ਕਟੇ ਹੈਂ, ਸੋ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਿਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋ ਹੇ ਰਾਜਨ ਜਨਮ ਤੇ ਹੀ ਐਸੇ ਹੈਂ, ਕਾਟੇ ਕਿਸੀ ਨਾਹੀ ਜਬ ਫੇਰ ਉਹ ਠਗ ਸਾਧਾਂ ਕਾ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕਰ ਆਏ, ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਦੇਵ ਜੀ ਉਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹ ਬਡੇ ਉਪਕਾਰੀ ਸਾਧੂ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁਤ ਧੰਨ ਦਿਵਾਇਆ ...

ਉਹ ਨੀਰ ਆਪਣੀ ਨੀਰਤਾ ਕਰ ਗਰਤ ਮੈ ਗਲ ਗਏ ਪਰ ਸੰਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਵਤੀ ਪਤੀ ਉਨਕਾ
ਭਲਾ ਹੀ ਲੋੜਤੇ ਭਏ ਅੰਤ ਤੀਕ। ਪੁਨਾ, ਜੈਸੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਦੀਆ ਹੈ ਅਵਰ ਸੰਤਾਂ ਕਾ। ਜੋ ਕੋਊ
ਬਿਛੂਆ ਸਰਪ ਜਲ ਮੈ ਵਰਤਾ ਜਾਤਾ ਸੀ ਜਲ ਬੇਗ ਕਰ। ਤੇ ਸੰਤ ਸਨਾਨ ਬੀਚ ਨਦੀ ਕੇ
ਕਰਤੇ ਸੇ ਤਾਂ ਦਯਾ ਕਰ ਹਾਥ ਸੋ ਪਕੜੇ ਜਬ ਬਾਹਰ ਨਿਕਾਸਨ ਲਾਗੇ ਤਬ ਵਹੁ ਡੰਗ
ਮਾਰਤਾ ਭਯਾ। ਐਸੇ ਹੀ ਕੇਤੀ ਬਾਰ ਹਾਥ ਕੋ ਡੰਗਾਯਾ ਤਬ ਕੋਊ ਪੁਰਸ਼ ਕਹਿਤ ਭਯਾ ਜੋ ਵਹੁ
ਤੋ ਹਾਥ ਕੋ ਕਾਟਤਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਤਿਸ ਕੋ ਨਿਕਾਸਿਆ ਚਾਹੁਤੇ ਹੋ, ਇਹ ਕਿਆ। ਤਾਂ ਸੰਤ
ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਸ ਕੇ ਪਾਸ ਟਿਹੀ ਹੈ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਇਹੀ ਸੁਭਾਵ ਹੈ। ਜੋ ਜਿਸ ਕਾ
ਸੁਭਾਵ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਵਸ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨਤਾ ਯੋਗ ਕਵਨ ਹੈ ਜਿਨਾ ਨੇ
ਸੰਤਾਂ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰ ਕੂੜ ਸੁਭਾਵ ਤਿਆਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸੁਭ ਸੁਭਾਵ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੋਈ
ਪੁਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਤੇ ਹਾਂ। ਸਰਪਵਤ ਤੋ ਸੰਤ ਸਰਾਪੀ ਹੈ ਤੇ ਸੰਤ ਤੋ ਬਣੇ ਬਨਾਏ ਸੁਆਮੀ ਹੈਂ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ। ਦੋਹਰਾ। ਭਲਿਅਨ ਸੋ ਭਲਾ ਕਰਨ, ਇਹੁ ਜਗ ਕੋ ਬਿਵਹਾਰੁ।
ਬੁਰਿਆਨ ਸੋ ਭਲਾ ਕਰਨ , ਤੇ ਵਿਰਲੇ ਸੰਸਾਰ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਖੰਡ ਚੰਦਨ ਜੋ ਹੈ ਪੁਨਾ
ਪਰਸ ਜੋ ਕੁਹਾੜਾ ਹੈ ਸੋ ਚੰਦਨ ਕੋ ਕਾਟਤਾ ਹੈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਖੰਡ ਤਿਸ ਕੇ ਮੁਖ ਕੋ ਸੁਗੰਧਤ ਕਰਤਾ
ਹੈ। ਇਸੀ ਪਰ ਇਹੁ ਸ੍ਰੀ ਖੰਡ ਪਰਸ ਨਿਆਇ ਕਹਾ ਹੈ। ਜਬ ਸੰਤ ਨੇ ਮਾਰਨੇ ਕੀ
ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਤਿਸ ਕੀ ਮਨਸਾ ਸਮਝ ਕਰਿ। ਤਬ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸੁਆਮੀ ਕੇ
ਧਿਆਨ ਮੈ ਇਸਥਿਤ ਭਏ, ਪੁਨਾ ਵਿਰਾਜ ਜਾਵਤੇ ਭਏ, ਮੰਚ ਪਰ। ਤਾਂ ਤਿਸ ਕਾਲ
ਸੋ ਸੰਤ ਸਰਾਪੀ, ਨੀਚ ਪਾਪੀ ਨਰਾਧਮ ਦੋਨੋ ਹਾਥੋਂ ਸਿਉ ਪਕੜ ਕਰ ਕਾਠ ਕੀ ਲਾਠੀ,
ਕੜਿਆਂ ਵਾਲੀ, ਦੂਰੋਂ ਦੌੜ ਕਰਿ ਆਇ ਸਿਰ ਬੀਚ ਮਾਰਤਾ ਭਇਆ। ਤਬ ਸੀਸ ਬੀਚ ਸੇ
ਫਟ ਗਿਆ। ਰਕਤ ਕੀ ਧਾਰ ਨਿਕਸੀ ਆਪ ਸੰਤ ਮੂਰਛਾ ਭਏ ਊਪਰ ਛਾਤ ਕੇ ਇਹੁ ਕਾਰਨ
ਹੂਆ ਜੋ ਸੋਏ ਹੂਏ ਸਾਧ ਸੇ ਨੀਚੇ ਕੇ ਸੋ ਜਾਗ ਪਰੇ ਐਸਾ ਸਬਦ ਹੂਆ ਅਰਧ ਰੈਨ ਸਮੇ।
ਸੋ ਸਬਦ ਸੁਨ ਕਰਿ ਸਾਧੂ ਜਾਗੇ ਤੇ ਬਡਾ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਭਇਆ। ਤਾਂ ਤਿਸ ਪਾਪੀ ਕੋ ਥੰਮ
ਸਾਥ ਕੜ ਕੇ ਬਾਂਧ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਏਕ ਪਹਿਰ ਬੀਤਗਿਆ ਮੂਰਛਾ ਖੁਲੀ ਸ੍ਰੀ
ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਇਹੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ ਜੋ ਉਹ ਸਾਧ ਕਹਾਂ ਹੈ, ਹੇ ਸਾਧੋ। ਤਾਂ
ਸਰਬ ਸਾਧ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਹੁ ਪਾਪੀ ਥੰਮ ਸਾਥ ਬਾਂਧਾ ਹੂਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ
ਭਏ, ਜੋ ਇਸ ਕੀ ਤਰਫ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਦੇਖੇਗਾ ਵਾ ਇਸ ਕੋ ਮਾਰੇਗਾ
ਸੋ ਹਮਾਰਾ ਵੈਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ ਸੋ ਅਸਾਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ। ਜੋ ਉਸਕੇ ਮਾਰਨੇ
ਕੋ ਅਨੇਕ ਲੋਗ ਅਰ ਸਾਧ ਤਿਆਰ ਹੁਏ ਲਾਤ ਮੁਕੀ ਪੁਨਾ ਲਾਠੀ ਲੇਕਰ ਤਾਂਤੇ ਸੰਤਨੇ
ਵਿਵਰਜਤ ਕਰਾਏ ਹੈਂ, ਐਸੇ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਸੇ। ਆਪਨੇ ਊਪਰ ਕਸਟ ਸਹਾਰਨਾ ਤੇ
ਹੋਰ ਕਾ ਕਸਟ ਨਾ ਦੇਖ ਸਕਨਾ ਇਹੁ ਸੰਤ ਕਾ ਅਨਾਦੀ ਧਰਮ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਭਾਈ
ਜੁਆਇਆ ਰਾਮ ਮਹੰਤ ਸੇ, ਤਿਨ ਕੋ ਕਹਾ ਜੋ ਏਕ ਚੂਰੀ ਕਾ ਛੰਨਾ ਪੂਰ ਲਿਆਉ ਮੀਠਾ

ਪਾਇ ਕਰਿ, ਭਾਈ ਜੀ। ਤਬ ਮਹੰਤ ਜੀ "ਤਥਾਸਤੂ ਕਹ ਕਰ ਬਡਾ ਛਨਾ ਪੂਰ ਕਰ ਆਗੇ ਆਨ
ਧਰਾ, ਸੰਤ ਕੇ। ਤਪਤ ਚੂਰੀ ਮੀਠੇ ਸਹਤ, ਹਰਿਜਨ ਦੇਖ ਕਰ, ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ ਜੋ
ਇਸ ਸਾਧ ਕੋ ਥੀਮ ਸੇ ਖੋਲੋ। ਤਬ ਬਚਨ ਮੰਨ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਬੰਧਨ ਖੋਲਿਆ, ਸਾਧੋ ਨੇ।
ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਸ ਕੋ ਇਹੁ ਭੋਜਨ ਕਰਵਾਇ ਕਰਿ। ਚੂਰੀ ਕਾ, ਭਾਈ
ਹੁਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ, ਤਾਤ ਕਾਲ ਨਗਰ ਕੇ ਬਾਹਿਰ ਛੋੜ ਆਵੋ ਜਾਤੇ ਇਸ ਕੋ ਕੋਈ ਮਾਰੇ ਨਾ।
ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਭੋਜਨ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਬਾਹਿਰ ਦੂਰ ਤਿਆਗ ਆਵਤ ਭਏ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸੰਤ
ਬਚਨ ਪਾਇ ਕਰਿ ਉਤਮ ਜਗਿਆਸੂ ਪਾਪ ਰੂਪ ਸੰਕਲਪ ਕੋ ਤਿਆਗੇ, ਤੈਸੇ ਤਿਆਗ ਆਵਤ ਭਏ,
ਭਾਈ ਹੁਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ। ਤਬ ਦਿਨ ਹੋਇ ਅਨੰਤ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ ਆਵਤ ਭਈ, ਨਗਰ
ਅਰ ਗਿਰਦ ਨਿਵਾਈ ਕੀ, ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਸੁਣ ਕਰਿ। ਤੇ ਅਸਚਰਜਮਾਨ ਹੋਵਹਿ ਸਿਰ ਧੁਨਿ
ਧੁਨਿ ਕਰਿ ਹਾਥ ਕੋ ਮਸਤੇ ਹੈਂ। ਤਿਸ ਪਾਪੀ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਨੈਨੋ ਮੈਂ ਨੀਰ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ,
ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੇ। ਕੋਈ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਭਾਵੀ ਸੀ, ਸੋਈ ਭਈ। ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ
ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੋ ਹੇ ਗੁਰਮੁਖੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਹੋਵੈ
ਸੋਈ ਪਰਵਾਨ। ਆਪਨੰ ਤਜ ਅਭਮਾਨ" ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਹੁਕਮ ਮੇ ਹੂਆ
ਸੋਈ ਭਲਾ ਹੂਆ ਹੈ ਤਿਸ ਪਰ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨੋ। ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਕਉ ਦਿਸੰਤਰਉ
ਜੋ ਕਾਚੂ ਆਇਆ ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਆਈ ਜੋ ਇਸ ਕੇ ਸਾਥ ਮੇ
ਕਲਮ ਬਨਾਇ ਦੇਖੋਂ। ਜਬ ਕਲਮ ਬਨਾਵਣੇ ਕੀ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਕੀਤੀ ਤਬ ਆਂਗੁਰੀ ਕਾਟੀ ਗਈ
ਤਬ ਲੋਗ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਬੂਢਾ ਮੰਤਰੀ ਸਤਿ ਸੰਗੀ ਥਾ ਸੋ ਕਹਿਤ ਭਇਆ
ਜੋ ਭਲਾ ਭਯਾ ਹੈ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਕੋਪ ਕਰ ਤਿਸ ਕੀ ਸੰਪਦਾ ਛੀਨ ਕਰ ਕੇ
ਕੈਦ ਕਰ ਦੀਆ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਰਾਜਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਲਤੇ ਖੇਲਤੇ ਔਰ ਰਾਜਾ ਕੀ ਸੀਮ
ਮੇ ਜੋ ਗਿਆ ਤਬ ਤਿਨੋ ਨੇ ਦੇਵੀ ਕੀ ਬਲੀ ਦੇਨੇ ਕੇ ਲੀਏ ਜਾਇ ਖੜਾ ਕੀਆ, ਭਗਵਤੀ ਆਗੇ
ਜਬ ਤਿਸ ਕੇ ਅੰਗ ਦੇਖੇ ਤਬ ਆਂਗੁਰੀ, ਕਰ ਸੇ ਕਾਟੀ ਦੇਖ ਕਰ, ਦੋਸੀ ਜਾਨ ਕੇ ਤਿਆਗ ਦੇਤ
ਭਏ। ਜਬ ਰਾਜਾ ਘਰ ਆਇਆ ਤਬ ਮਨ ਮੇ ਬਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਮੇਰਾ ਤੋ ਭਲਾ ਹੋਗਿਆ
ਨੇ ਕਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਧਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸੇ ਮੈਨੂੰ ਭਲਾ ਕਹਿਆ ਜੋ
ਹੂਆ। ਤਿਸ ਕੋ ਮਾਨ ਪੂਰਬਕ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਕਹਾ, ਜੋ ਮੇਰਾ ਭਲਾ ਹੂਆ ਪਰ ਆਪ ਕਾ
ਬੁਰਾ ਹੂਆ ਇਸ ਕਹਣੇ ਸੇ ਕਿਉਂ। ਤਬ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜ ਕਹਤ ਭਏ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਭੀ ਭਗਵੰਤ ਭਲਾ
ਕਰਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਮੈਂ ਆਪ ਕੇ ਰਕਾਬ ਸਾਥ ਰਹਿਤਾ ਸੀ ਜੇ ਕਰ ਮੈਂ ਤੁਮਾਰੇ ਸੰਗ ਹੋਤਾ ਤੋ
ਮੇਰਾ ਸੀਸ ਕਾਟਿਆ ਜਾਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਭ ਬਿਧੀ ਸੇ ਭਲਾ ਹੀ ਹੂਆ ਹੈ ਰਾਜਨ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ
ਰਾਜਾ ਤਿਸ ਕੀ ਚਰਨੀ ਲਾਗਾ ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮੇਰੀ
ਖਤਾ ਮਾਫ ਕਰੋ। ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹੁ ਭੀ ਭਲਾ ਹੂਆ ਹੈ ਰਾਜਨ ਜਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ
ਨਿਮਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮੇਸਵਰ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ,

ਗੁਰਮੁਖੋ ਜੋ ਹੂਆ ਸੋ ਭਲਾ ਹੀ ਹੂਆ। ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੈਂ ਬਿਬੇਕੀ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਭਾਣੇ ਰੂਪੀ ਰਜ਼ਾ ਪਰ ਸਦਾ ਅਚਿੰਤ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਰਹਤੇ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ। ਜੋ: "ਤੁਲਸੀ ਭਰੋਸੇ ਰਾਮ ਕੇ ਰਹੋ ਖਾਟ ਪਰ ਸੋਇ। ਅਣਹੋਣੀ ਹੋਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਹੋਹਿ ਸੁ ਹੋਇ।" ਤਿਨੇ ਹੂ ਰਾਜਾ ਭੀ ਆਵਤਾ ਭਇਆ ਸੰਘਿਰਤਾ ਸਹਤ ਅਧਰ ਜਿਸ ਕੇ ਫਰਕਤੇ ਹੈਂ ਕਰੋਧਕਰ। ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਯਾ ਜੋ ਦਿਖਾਵੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਪਾਪੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਪਾਪ ਕਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਤਿਸ ਕਾ ਮੈ ਬੰਦ ਬੰਦ ਜੁਦਾ ਕਰਵਾਵੇ, ਹੇ ਤਾਪੋ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਭ ਕੋ ਸਾਂਤ ਕਰਵਾਵਤੇ ਭਏ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸਾਂਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਸਲੋਕ। ਸਹਨ ਸੀਲ ਸੰਤ ਸਮ ਮਿਤ੍ਰ ਸਵਜਨਹ। ਨਾਨਕ ਭੋਜਨ ਅਨਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੇਣ ਨਿੰਦਕ ਆਵਧ ਹੋਇ ਉਪਤਿਸਟ ਤੇ"। ਤਾਂ ਇਤਨੇ ਹੂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਾ ਮੇਲਾ ਲਗ ਗਯਾ ਅਰ ਘਿਉ ਖੰਡ ਅਰ ਮੈਦੇ ਕੇ ਅੰਬਾਰ ਲਗ ਗਏ। ਤਾਂ ਲਗਾ ਧੀਰਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਹੋਵਣੇ, ਸੰਤ ਨਿਦੇਸ ਪਾਇਕਰ। ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਜੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੂਹਾਂ ਹੀ ਸੋ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੇ ਬਾਂਧੇ ਹੂਏ ਸੰਗ ਹੀ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਰਹਿਤੇ ਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਸਭੀ ਮੋਨ ਭੋਗ ਕਰੀ ਜਾਵੇ, ਹੇ ਭਾਈ ਮੋਹਣ ਜੀ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਜੋ ਭੋਗ ਲਗਾਇ ਕਰ, ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ ਲੇ ਕਰ ਕੇ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ, ਅਰਦਾਸ ਐਸੀ ਕਰਨੀ ਜੋ ਤੇਰਾ ਕਾਜ ਤੁਝਹਿ ਕਿਆ ਅਰਪੇ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ਜੀ, ਹੋਰ ਨਾਮ ਕਿਸੀ ਕਾ ਨਹੀਂ ਲੇਣਾ ਇਜ ਕਰ। ਪੁਨਾ, ਸੰਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾ ਅਤਿਥਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਕੋ ਉਹ ਖਵਾਇ ਦੇਵੇਂ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਤਬ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤੇਭਏ ਭਾਈ ਮੋਹਣ ਜੀ, ਆਗਿਆ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਪਾਇ ਕਰ। ਲਗੇ ਹੂਰਣੇ ਗਰੀਬ ਅਨਾਥ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ। ਆਇ ਅਘਾਇ ਕਰ ਪਰਮ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕੋ ਪਾਵਹਿ। ਗਰੀਬ ਅਨਾਥ ਬਹੁਤ ਸੇ ਬਹੁਤ ਕੜਾਹ ਹੋਵਹਿ ਬਡਾ ਮੇਲਾ ਰਹੇ। ਜੈਸੇ ਏਕ ਦਿਨ ਕਹੂ ਜਗ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਮਹਾਂ ਮਾਸ ਭਰ ਐਸਾ ਜਗ ਰੋਜ ਹੀ ਹੂਆ ਕਰੇ ਜੋ ਅੰਤ ਨਾ ਆਵੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਸੀਸ ਕੋ ਲੋਰ ਸਾਫ਼ ਕਰਿ ਬੀਚ ਜਖਮ ਕੇ ਦੇ ਕਰ ਸੀਸ ਕੋ ਬਸਤ੍ਰ ਸਾਥ ਬਾਂਧਤੇ ਭਏ, ਹਕੀਮ। ਸੋ ਥੋੜੇ ਕਾਲ ਹੀ ਭਗਵੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸੀਸ ਕਾ ਫਟ ਮਿਲ ਗਯਾ, ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਵਿਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਖ ਫੇਰ ਸ੍ਰੇਣੀ ਆਇ ਕਰ ਤਨ ਮਨ ਧੰਨ ਸੌਂਪ ਕੇ, ਸੇਵਾ ਕਰਤਾ ਰਿਦਾ ਦੇ ਕਰ, ਜੈਸੇ ਉਹ ਪੂਨਾ ਗੁਰੂ ਸੇ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ: ਤੈਸੇ ਸੀਸ ਕਾ ਜਖਮ ਅਭੇਦ ਹੋ ਗਯਾ ਸੰਤਾਂ ਕਾ, ਸ੍ਰੀਰ ਅਰੋਗ ਭਯਾ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਦੁਖ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕੇ ਤਿਆਗ ਕਰ ਜੈਸੇ ਸੰਤ ਕਾ ਰਿਦਾ ਸਾਂਤ ਸੁਖ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਅਖੇਦਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ। ਸੰਤ ਸਨਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਰਵਾਨ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਦਾਨ ਮਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਸੰਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਰਨੇ ਕਰ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪਾਠ ਵਿਧੀ ਪੂਰਬਕ ਸਮਾਪਤ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ, ਆਪਸ। ਸੋ ਨੀਚ ਪਾਪੀ ਸੋ ਪ੍ਰਸਜਿਤੀ ਰਾਤ ਦਿਨੀ ਮਿਟੀ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਠੋਕੀ ਫਿਰੇ, ਸੰਤ ਸ੍ਰਾਪੀ ਭ੍ਰਮਤਾ ਫਿਰੇ ਤੇ ਲੋਕ ਧਿਕਾਰ ਕਰੇ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਪਰ ਬਾਲਕੇ ਪੀਛੇ ਲਾਗ ਕਰ ਵਟੇ ਮਾਰੇ ਤਿਸ ਕਉ।

ਸੋ ਕੂਕਰ ਹਰਕਾਏ ਵਤ ਦੌੜੇ ਕਹੂੰ ਅੰਨ ਜਲ ਭੀ ਸੁਖੇਨ ਸੁਆਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰ ਨਾਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ।
ਸੋ ਐਸੇ ਕੇਤਾ ਕਾਲ ਬਡੇ ਦੁਖ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕਰ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਸੰਤੋ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕੀ ਸਰਨ ਆਨ
ਗਿਰਿਆ। ਤੇ ਕੰਠ ਆਪਣੇ ਮੈ ਅੰਦਰ ਡਾਰ ਕਰ ਮੁਖ ਸੇ ਘਾਸ ਲੇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਰੁਦਨ ਕਰਤਾ ਹੂਆ
ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ। ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਮੂਰਤੀ, ਹਰੀ ਦੀਨ ਦਿਆਲ, ਸਦਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਸਭ
ਪਰ, ਸੰਤ ਮੁਕਟਮਣੀ ਜੀ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਬਿਰਦ ਆਪ ਹੀ ਕਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਮੈਂ ਅਪ੍ਰਾਧੀ ਹਾਂ ਮਹਾਂ ਆਪ ਕੀ
ਸਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਜੇ ਕਰ ਆਪ ਮੈਨੂੰ ਖਤਾ ਮਾਫ ਨਾ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਨਰਕ ਭੀ
ਮੈਨੂੰ ਢੋਰ ਨਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਹੇ ਦੇਵ। ਮੈਂ ਕੈਸਾ ਹੋ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ, ਅਪ੍ਰਾਧੀ ਹੋਂ ਤੇ ਗੁਰ ਘਾਤਕ ਹੋ
ਕਾਮੀ ਕ੍ਰੋਧੀ, ਲੰਪਟ ਲੋਭੀ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਤਾ ਮੇਰੇ ਤੇ ਰੀਗੇ ਹੈ। ਮੈ ਸਭ ਪਾਪੀਆਂ ਤੇ ਅਤਿ ਨੀਚ ਹਾਂ
ਧ੍ਰਿਗ ਹੈ ਮੇਰੇ ਜਨਮ ਨੋ ਅਰ ਕਰਮਾ ਨੋ, ਹੁਣ ਆਪ ਮੈਨੂੰ ਬਖਸੋ, ਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ। ਮੇਰੇ ਮੈ ਐਸੇ
ਪਾਪ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਐਸਾ ਮੈਂ ਚੋਰ ਯਾਰ ਨਿੰਦਕ ਪਿਸਨ ਜਨ ਆਪ ਕੀ ਸਰਨ ਸਰਨ ਹਾਂ
ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਪੂਤ ਨਾਤੇ ਫੰਧਕ ਤੁਸਾਂ ਹੀ ਤਾਰੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅਪ੍ਰਾਧੀ ਮੈ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ
ਬਖਸੋ ਹੇ ਦਿਆਲ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਹਰਿਜਨ ਜੀ ਹੰਸ ਕਰ ਕੰਠ ਲਾਇ ਲੇਤੇ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤ
ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਤੈਨੇ ਕਵਨ ਖਤਾ ਕਰੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬਖਸੀਏ। ਪੁਨਾ ਬਖਸਣ ਹਾਰੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ
ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
ਜੀ ਸੇ ਕੈਸੇ ਬਖਸਾਈਏ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਸੁਆਮੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਤਥਾ ਬਚਨ।
"ਪਿਛਲੇ ਅਵਗੁਨ ਬਖਸ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਆਗੇ ਮਾਰਗ ਪਾਵੈ"। ਪੁਨਾ। "ਹਮ ਅਪ੍ਰਾਧੀ
ਨਿਰਗੁਣਆਰੇ। ਨਾ ਕਿਛ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਮਾਰੇ। ਗੁਰ ਬੋਹਥ ਬਡ ਭਾਗੀ ਮਿਲਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸੰਗ ਪਾਥਰ ਤਰਿਆ"। ਪੁਨਾ। "ਕੋਟ ਅਪਰਾਧ ਅਛਾਦਿਓ ਇਹ ਮਨ
ਕਹਿਨਾ ਕਛੂ ਨਾ ਜਾਈ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਦੀਨ ਸਰਣੂ ਆਇਓ ਪ੍ਰਭ ਸਭ ਲੇਖਾ ਰਖਹੁ ਉਠਾਈ"।
ਐਸੇ ਬਖਸੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤੁਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਮਸਤਕ
ਟੇਕੋ। ਜੋ ਬਚਨ ਮੰਨ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਆਗੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ ਤਾਂ
ਸੰਤ ਪਿਨ ਤਿਸ ਕੀ ਊਪਰ ਥਾਪੀ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਕਾ ਭਰਮ ਪਾਪ ਦੂਰ ਭਯਾ।
ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਭਜਨ ਪਰਾਇਣ ਹੂਆ। ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਕੀ
ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਭੀ ਤਿਸ ਕੀ ਦੇਖੀ ਹੈ, ਮੈਨੇ ਛੋਨੇ ਨਿਕਟ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ
ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੰਤ ਸਰਨ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨੰਨ ਨਾਮ ਨਵੰਮੋ ਹੁਲਾਸਾ। ੯ । ਭਾਈ ਮੇਹਰਾ ਰਾਮ
ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਰਹਿਤੇ ਸੇ ਸੋ ਆਪਣੇ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਦਿਨ ਸਮਝ ਕਰ ਥੋੜਾ ਸਾ
ਠੰਢਕਾ ਕਰਵਾਇ ਕੇ ਵਰਤਾਵਣੇ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਤਿਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ।
ਤਬ ਹਰਿ ਜਨ ਪੂਛਤੇ ਭਏ: ਭਾਈ , ਮੇਰਾ ਕੈਸੇ ਠੰਢਕਾ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ
ਕਹਿਤ ਭਏ, ਜੀ ਆਪਣੇ ਗੁਰਾਂ ਨਮਿਤ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਹੋਰ ਕਿਤਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਤਯਾਰ ਕਰਿ ਭਾਈ ਮੇਹਰੇ ਕਉ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਇਨਾਂ ਅਤੀਤਾਂ ਕੋ ਇਹ ਭੋਜਨ
ਪਟਰਸ ਛਕਵਾਇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰਾਂ ਨਮਿਤ। ਤਬ ਭੋਜਨ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਸੋ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇ

ਕਹਿਤ ਭਯਾ ਜੋ ਆਪਨੇ ਬੜੀ ਖੇਚਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਬਚਨ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ
ਤੇਰੇ ਗੁਰੂ ਸੋ ਅਸਾਡੇ ਨਹਿ ਸੇ, ਹੇ ਭਾਈ, ਕਿਆ ਅਸਾਡੇ ਭੀ ਹੈਸੇ। ਐਸੇ ਸੰਤੋਂ ਮੈਂ ਜਿਨ ਕੀ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕਹਿਤੇ ਸੇ ਜੋ ਟੋਪੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਅਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਹੈਂ ਅਸੀਂ ਇਨ ਕੇ ਦਾਸ
ਹਾਂ। ਜਾਂ ਤੇ ਅਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ [illegible] ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਦਾਸ
ਹੂਏ। ਕਬੀ ਇਕ ਸਾਹਾ ਜੀਵਣੇ ਮੈ ਭੀ ਜਾਇ ਰਹਤੇ ਸੇ ਜਾ ਤੇ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ
ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦੇ ਸੇ ਭਾਈ ਮੂਲੇ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ। ਇਹ ਤ੍ਰੈ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ,
ਭਗਤ। ਏਕ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਰਾਮ ਜੀ। ਦੂਜੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੇ ਗੁਰਦੇਵ
ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ। ਤੀਜੇ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਰਾਮ ਜੀ ਭੇਰੇ ਮੈ। ਪਿੰਡ ਮੈ ਸ੍ਰੀ
ਮੰਗਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ, ਭਾਈ ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮਣ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਰ ਭਾਈ। ਪੁਨਾ
ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ। ਭਾਈ ਨਿਵਾਹੂ ਰਾਮ ਤੇ ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦੇ ਗੁਰੂ।
ਹੋਰ ਸਭੀ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬੈਰਾਗੀ ਉਦਾਸੀ ਸਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦੇ ਸੈ।
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਪੁਨਾ, ਸਾਹੀਵਾਲ ਤੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਸਾਹਪੁਰ ਲੇ ਜਾਤੇ ਭਏ।
ਪਰਮ ਭਾਵ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ। ਤਬ ਇਕ ਸਮੇ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਇਕੰਤ ਸੰਤ ਬੈਠੇ ਸੇ।
ਏਕ ਸਿਪਾਹੀ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਤਾਂ ਸੁਆਮੀ ਸੰਤ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ,
ਤੁਸੀਂ ਕਵਨ ਹੋਤੇ ਹੋ ਤੇ ਕਿਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਤੇ ਕਿਆ ਤੁਸਾਡਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਅਰ ਕਰਦੇ ਕਿਆ ਹੋ,
ਕਿਰਤ ਵਿਰਤ। ਸੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਜੀ ਮੈ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਇਥੇ ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੇ ਨੌਕਰ
ਤੇ ਜਨਮ ਦਾ ਬ੍ਰਾਹਣ ਹਾਂ ਜੀ ਤੇ ਦਾਮੂਰਾਮ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ
ਆਪ ਕਹਿਤ ਭਏ ਮੁਖ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ। "ਸਤਿ ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਛਡ ਕੇ
ਮਨ ਮੁਖ ਹੋਇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਬੰਦਾ।" ਤਾਂ ਸੋ ਰਾਜ ਰਿਖੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕੇ ਕੇ **ਧਾਵਤਾ ਭਿਆ**
ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਭਲੇ ਮਾਰਗ ਲਾਵੋ ਜੀ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤਿ
ਭਏ, ਸੰਤ: "ਹੇ ਹੁਸੁਰ ਜੀ ਏਹ ਜੀਵ ਤਾਂ ਆਦਿ ਹੀ ਤੇ ਨੌਕਰ ਕਰਤਾਰ ਕਾ ਹੈ।
ਜਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਮੈ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਤਾਰ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪੁਤਲੀਆਂ ਕੀ ਤਾਰ ਸੂਤ੍ਰਧਾਰ ਕੇ ਹਾਥ
ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਐਸਾ ਹੈ ਤ੍ਰਲੋਕੀ ਨਾਥ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਭ ਕਾ ਬਾਲ ਸਖਾਈ ਹੈ। ਤੇ
ਭਗਤਾਂ ਕਾ ਪਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ। ਅਰ ਅੰਗ ਸੰਗ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਪੁਨਾ ਬਿਸਵੰਭਰ ਹੈ ਸੋ ਅਸਾਡਾ
ਤੁਸਾਡਾ ਮਹਾਰਾਜ ਹੈ। ਜੋ ਏਕ ਕੂਪ ਕੇ ਮਾਲਕ ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾ ਮਾਲਕ ਬੜਾ ਹੈ, ਜਿਸ
ਸੋ ਨਗਰ ਪਤੀ ਸੋ ਨਗਰ ਮੰਡਲੇਸਵਰ ਬੜਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੇ ਦੇਸ ਪਤੀ ਬੜਾ ਹੈ ਤਿਸ ਤੇ
ਖੰਡ ਪਤੀ ਬੜਾ ਹੈ। ਖੰਡ ਪਤੀ ਸੇ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਜਿਸਕਾ ਚਹੂੰ ਚਕਾਂ ਮੈ ਚਕਰ ਫਿਰਤਾ ਹੈ
ਸੋ ਬੜਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਬੜਾ ਹੈ ਸੁਰੇਸਵਰ ਤੇ ਚਤਰ ਬਦਨ ਬੜੇ ਹੈਂ। ਤਿਸ ਤੇ
ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਜੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਬੜੇ ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਸਿਵ ਕਹੇ ਹੈ ਸਿਵ ਪੁਰਾਨੋਂ
ਤਿਨ ਸਭਨੋ ਤੇ ਬੜਾ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਬੜੇ ਹੈਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸੋ

ਰਹੇ ਹੈਂ; ਸਭ ਕੇ ਕਰਤਾ, ਭਰਤਾ, ਹਰਤਾ ਹੈ; ਪੁਨਾ ਸਭ ਕੇ ਭੀਤਰ ਬਾਹਰ ਭੀ ਸੋਈ ਹੈ; ਬਿਆਪਕ ਹੈ। ਅਰ ਸਭ ਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ, ਅਕਾਸਵਤ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਸੁਆਮੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਦੋ: "ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੋਮ ਮੈ ਕੋਟਕ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ। ਕੋਟ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਤੇ ਰਵ ਸਸ ਕੋਟ ਜਲੇਸ"। ਤੇ ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡਾਂ ਦਾ ਸੋ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਬ੍ਰਹਮੇ ਤਿਸ ਨੇ ਰਚ ਕਰ ਜਗਤ ਕੇ ਸਾਜਨ ਪੈ ਲਾਇ ਛੋਡੇ ਹੈਂ। ਕੋਟਾਨ ਬਿਸਨ ਬਨਾਇ ਕਰ ਸੋ ਤਿਸ ਜਗਤ ਕੀ ਪ੍ਰਤਪਾਲ ਕੋ ਕਰੈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਲਖਮੀਆਂ ਤੇ ਸਭੀ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਸਿਧ ਸਾਧਕ ਰਿਧੀ ਸਿੱਧੀ ਸਹਤ ਤਿਸ ਕੇ ਭੈ ਸੰਜੁਗਿਤ ਹੋ ਕਰ ਜਿਸ ਕੋ ਸੇਵ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਤਿਸ ਆਤਮਾ ਦੇਵ ਕੋ ਹਮਾਰਾ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਸੋ ਸਰਬਆਤਮਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀ, ਸਰਬ ਕਾ ਸੁਆਮੀ ਤੇ ਸਰਬ ਕਾ ਪ੍ਰਤਪਾਲਕ ਐਸਾ ਮਹਾਰਾਜ ਬਡਿਆਂ ਤੇ ਬਡਾ ਤਿਸ ਕੋ ਛਾਡ ਕਰ ਜੋ ਮਾਨੁਖ ਦੀਨ ਦੁਖੀ ਵਾ ਦੇਵਤਾ ਸੇਵੀਏ ਤੋ ਲਜਾ ਕਰ ਲੋਨਵਤ ਗਲ ਜਾਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗ ਮਾਨੁਖ ਜੇ ਸੇਵਹੁ ਤਉ ਲਾਜ ਲੋਨ ਹੋਇ ਜਾਈਐ"। ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਚਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਰਾਜਾ ਆਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਅਵਰ ਕਿਸੀ ਗ੍ਰਾਮਪਤੀ ਰਾਣਾ ਕਾ ਨੌਕਰ ਜਾਇ ਹੋਵੈ ਅਥਵਾ ਘੋੜਿਆਂ ਕੇ ਦਰੋਗੇ ਕਾ ਦਾਸ ਹੋਵੈ। ਜੈਸੇ ਉਹ ਅਭਾਗੀ ਸਭ ਕਿਸੀ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਜੋਗ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਇਹ ਜੀਵ, ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਰ, ਜੈਸੇ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਬ ਕਿਸੀ ਇਛਾ ਅਧੀਨ ਅਗਿਆਨ [illegible], ਦੀਨ ਦੁਖੀ ਦਾਲਦੀ ਕਉ ਸੇਵਤਾ ਹੈ, ਤਬ ਆਪ ਭੀ ਦੀਨ ਦੁਖੀ ਰਹਤਾ ਹੈ ਜੇ ਕਰ ਕਹੀਐ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕਉ ਤਾਂ ਨਿਸਕਾਮ ਬਡੇ ਸੰਤ ਪਰਮ ਹੰਸ ਹੈ ਸੋ ਸੇਵਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਾਮਾਰਥੀ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਜੋ ਜਬ ਭਜੇ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲਾ ਕੰਤ ਕੋ ਤਬ ਸਭ ਅਰਥ ਭੀ ਤਿਨ ਕੇ ਪੂਰਨ ਹੋਵੈ, ਸੁਭਾਵਕ, ਅਰ ਦੁਖ ਤਿਨ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਵੈ, ਅਕਸ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਕਿ। "ਕਵਲਾ ਚਰਨ ਸਰਨ ਹੈ ਜਾ ਕੈ। ਕਹੁ ਜਨ ਕਾ ਨਾਹੀ ਤਾਂਕੈ।"
ਪੁਨਾ। "ਇਛਾ ਪੂਰਕ ਸਰਬ ਸੁਖਦਾਤਾ ਹਰਿ ਜਾ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਕਾਮਧੇਨਾ"। ਪੁਨਾ।
"ਸੁਖਸਾਗਰ ਸੁਰਤਰ ਚਿੰਤਾਮਨ ਕਾਮਧੇਨੁ ਬਸ ਜਾਕੇ। ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਅਸਟਮਹਾਂ ਸਿਧ ਨਵ ਨਿਧ ਕਰਤਲ ਤਾ ਕੇ। ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾ ਜਪਸ ਰਸਨਾ। ਅਵਰ ਸਭ ਤਿਆਗ ਬਚਨ ਰਚਨਾ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਨਾਨਾ ਖਿਆਨ ਪੁਰਾਨ ਬੇਦ ਬਿਧਿ ਚਉਤੀਸ ਅਖਰ ਮਾਹੀ। ਬਿਆਸ ਬੀਚਾਰ ਕਹਿਓ ਪਰਮਾਰਥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰ ਨਾਹੀ। ਸਹਿਜ ਸਮਾਧ ਉਪਾਧ ਰਹਿਤ ਹੋਇ। ਬਡੇ ਭਾਗ ਲਿਵ ਲਾਗੀ। ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਪ੍ਰਗਾਸ ਰਿਦੈ ਧਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਭੈ ਭਾਗੀ।"
ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਗੋਬਿੰਦ ਹੀ ਕਾ ਕੇਵਲ ਸੇਵਨਾ ਕਰੋ, ਹੇ ਭਾਈ, ਹੋਰ ਸੇਵਨਾ ਤਿਆਗ ਕਰਿ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਭਏ ਸੰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕਰ। ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਬਰਦੀ ਕੇ ਚਿਹਨ ਜੁਨਤਰ ਆਦੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਜੋ ਵਿਸ਼ਨ ਜੀ ਭਗਵੰਤ ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਚਿਹਨ ਤਿਲਕਮਾਲਾ ਆਦੀ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਜਮਦੂਤ ਭੀ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋਇ ਕਰ ਭਾਗ ਜਾਇ ਸੋ ਐਸੇ ਚਿਹਨ ਧਾਰਤ ਭਏ। ਅਰਥਧੂਤ ਕਾਲ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਹੀ, ਹਰਿ ਸੇਵਨ ਹੀ, ਮੈ ਬਿਤੀਤ ਕੀਤਾ ਕਰੈਂ। ਸੋ ਭਗਤ ਭਗਤ ਤਿਨ ਕੀ ਸੰਗਤਿਆ ਹੋ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਭਗਵੰਤ ਭਗਤੀ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਤਾਂ ਤੇ ਕਲਯਾਨ ਰੂਪ ਭਏ।

ਏਕ ਸਮੇਂ ਰਾਜੜਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਰਾਜੜੀ ਲੈ ਜਾਤੀ ਭਈ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ। ਧਰਮਸਾਲ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਕੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸਭ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਨਰ ਨਾਰੀ ਤੇ ਮੰਹਾਜਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਲੈ ਕਰ ਆਇ ਚਰਨੀ ਲਾਗਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਏ ਧੰਨ ਭਾਗ ਆਜ ਹਮਾਰੇ ਪੁਨਾ ਭੀ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਕੇ ਦਰਸਨ ਭਏ। "ਭਾਗ ਹੋਇਆ ਗੁਰ ਸੰਤ ਮਿਲਾਇਆ। ਪ੍ਰਭ ਅਬਿਨਾਸੀ ਘਰ ਮੈ ਪਾਇਆ।" ਆਜ ਕਾ ਦਿਨ ਤਾਂ ਕਦੀ ਪਰਮ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹੈ, ਜੋ ਮੰਗਲਾਇ ਅਜ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਦਾਸ ਸੰਤ, ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ, ਮੰਗਲ ਸਮੇਂ ਦੇਖੇ ਹੈਂ। ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਬਨੇ ਇਤਿਆਦਿਕ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਜ ਜੀ ਇਕ ਤੁਕ ਪੜਤੇ ਭਏ। "ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੋਹੂ ਮੈ ਨਾਹੀ ਜਨ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਆਏ। ਜੀਅ ਦਾਨ ਦੇਇ ਭਗਤੀ ਲਾਇਨਿ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲੈਨਿ ਮਿਲਾਏ"। ਤਬ ਏਕ ਸਾਧੂ, ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਇਹ ਬਚਨ ਆਪ ਕਿਸ ਪਰਥਾਇ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਿਤ ਭਏ ਸੁਨੋ ਸੰਤ ਜੀ। ਇਹ ਦੇਖੋ ਧਰਮਸਾਲ, ਜਿਸ ਮੈ ਸੁੰਦਰ ਸਫਾ ਵਿਛ ਰਹੀ ਹੈ ਭਜਨਅਰਥ, ਥੱਕਤ ਪੁਰਸ ਦੇ ਸੁਖ ਸਾਥ ਸੋਵਨ ਨੂੰ। ਅਰ ਇਹ ਕੂਪ ਦੇਖੋ ਜਲ ਪਾਨ ਸਨਾਨ ਆਦਿਕ ਕਰਨੇ ਨੂੰ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪੋਥੀਆਂ ਪੜਨ ਸੁਨਣ ਨੂੰ ਤੇ, ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਸੁਭ ਮਾਰਗ ਮੇਂ, ਜੀਵ ਲਾਏ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਹੈ ਸੰਤ ਜਨ ਇਹ ਉਪਕਾਰ ਸੰਤੋ ਕੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਕਰਾਉਣੀ ਤੇ ਆਏ ਨੂੰ ਆਦਰ ਦੇਨਾ। ਸੋ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ... ਸੰਤ ਸੰਤ ਭਏ ਹੈ ਸੋ ਏਕ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਆਲਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ ਭਏ ਹੈਂ। ਜਿਨ ਕਾ ਜਸ ਘਰਿ ਘਰਿ ਪੜਾ ਗਾਵੀਤਾ ਹੈ ਗੁਣ ਸਬੰਧ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਕਲਗੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਦਰਸਨ ਭੀ ਜਿਨ ਕੋ ਸਾਖਿਆਤ ਹੁਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਲੀਏ ਪਦ ਰਚਨਾ ਭੀ ਬਨਾਈ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ: "ਕਰਪਾ ਕਰ ਆਓ ਹਮਾਰੈ ਆਓ"। ਪੁਨਾ ਰਾਗ ਢੋਲਾ। ਲਜਾ ਗਲ ਪਈਆ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਛੋੜ ਕੇ ਨਹੀ ਜਾਣਾ। ਅਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਮਾਣਾ। ਅਸਾਡਾ ਹੋਰ ਨ ਕੋਈ ਤ੍ਰਾਣਾ। ੧। ਰਹਾਉ। ਨੀਲਾ ਘੋੜਾ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਉਤੇ ਜ਼ਰਦ ਪਲਾਣਾ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਿਸ ਚੜ ਆਇਆ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਸਰਬ ਸਮਾਣਾ। ਮਰਨਾ ਹਾਥੀ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਉਤੇ ਲਾਲ ਅੰਬਾਰੀ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਿਸ ਚੜ ਆਇਆ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਧਾਰ। ੨। ਤੂੰ ਆਪ ਉਪੰਨਾਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀਆ ਪਾਸਾਰਾ। ਸਰਬ ਸਮਾਣਾਂ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਬਹੁ ਗੁਣ ਆਲਾ। ਦਾਸ ਪਤਤ ਵੇ ਹੈ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਕਹੀਏ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰਾ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਅਸਾਨੂੰ ਦਿਨ ਦਿਖਾਵੇ ਦਰਸਾਰਾ। ੪। ਰਾਖਹੁ ਅਪਨੀ ਬਿਰਦ ਕੀਤਕੋ ਨ ਹਮਰੀ ਓਰ। ਦਾਸ ਪਤਿਤ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਬਾਹੋ ਤੋਰ। ੧। ਕਰ ਮੁਖ ਲੈ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ ਲਾਜ ਆਵਤ ਹੈ ਮੋਹਿ। ਤੁਝ ਦੇਖਤ ਅਵਗੁਣ ਕਰੋਂ ਕੈਸੇ ਭਾਵੇ ਤੋਹਿ। ਅਵਗੁਣ ਆਰੇ ਕੀ ਬੇਨਤੀ

ਤੁਮ ਸੁਨੋ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ। ਜੇ ਹਮ ਪੂਤ ਕਪੂਤ ਹੈ ਬਹੁਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਲਾਜ"। ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਆ। ਸੋ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਬ ਇਸ ਨਗਰ ਆਏ ਤਾਂ ਜਲ ਬਿਨਾ ਜੀਵ ਦੁਖੀ ਦਿਸਟਾਏ। ਪੁਨਾ ਜੀਵਾਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਭੀ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਧਰਮਸਾਲਾ ਤੇ ਕੂਪ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਟੋਡਾ ਰਾਮ ਜੀ ਗਿਰਸਤੀ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮਕਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਕਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ, ਪੁਨਾ ਧਰਮਸਾਲਾ ਕੀ ਭੀ। ਫੇਰ ਕਥਾ ਸਮੇ ਪੋਥੀ ਭੀ ਸੁਣਿਆ ਕਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਤ ਜੀ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਪਾਵਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਦੁਖੋਂ ਤੇ ਛੂਟੇ। ਫੇਰ ਕਿਸੀ ਸਮੇਂ ਆਗਿਆ ਕਰੇ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ, ਜੋ ਭਾਈ ਟੋਡਾ ਰਾਮ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਲ ਛਕਾਇ। ਤਬ ਉਹ ਜਲ ਛਕਾਇ। ਜੋ ਆਗਿਆ ਕਰੇ, ਸੋਈ ਕਰਨੀ ਕਰੇ, ਆਗੋਂ ਤੇ ਸਤ ਬਚਨ ਹੀ ਉਚਾਰੇ। ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਰੀਤ ਕੀ ਨਿਸਾਨੀ ਭੀ ਇਹੋ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਭ ਸਾਧਨਾ ਤੋਂ ਉਤਮ ਸਾਧਨ ਭੀ ਇਹੀ ਹੈ, ਕਲਿਆਣ ਲੋਈਏ। ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਬਡਿਆਂ ਆਗੇ, ਕਪਟ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਸਤਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰਨਾ। ਤਾਂ ਹਰਿ ਜਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਟੋਡਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਦੇਖ ਕਰਿ ਧਰਮਸਾਲਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੌਂਪਤੇ ਭਏ ਤੇ ਆਪ ਵਿਦਾ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਜਾਤੀ ਵੇਰ ਕਹ ਗਏ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ, ਟੋਡਾ ਰਾਮ ਧਰਮਸਾਲਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੁਸਾਂ ਐਸੀ ਕਰਨੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੁਆਮੀ ਕਾ ਘਰ ਦਰਬਾਰ ਅਸਥਾਨ ਜਾਨ ਕਰ, ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸੌਂਪਕੇ। ਪੁਨਾ, ਜੋ ਪਰਦੇਸੀ ਆਵੇ ਈਹਾਂ ਤਿਸ ਕੀ ਸਨਬੰਧੀਆਂ ਵਤ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਣਾ। ਹੋਰ ਚਿੰਤਾ ਕਾਈ ਨਾ ਕਰਣੀ। ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣਗੇ - ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਖ ਚਾਰ ਚਣਿਆਵਤ। ਦੂਧ, ਪੂਤ, ਧਨ, ਲਖਮੀ ਪੁਨਾ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੇ ਤੁਸਾਡੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਗੇ। ਐਸੀ ਕਹਿ ਕਰ ਸੰਤ ਚਲੇ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੋਰ ਥਾਂ ਉਪਕਾਰ ਕਰਨੇ ਤਉ ਡੇਹਾ ਸਾਹਪੁਰ, ਸਾਹੀਵਾਲ, ਨੂਰਪੁਰ ਇਤਿਆਦਿਕ ਅਨੇਕ ਅਸਥਾਨੋ ਪਰ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਕੂਪ ਤੇ ਧਰਮਸਾਲਾ ਹੀ ਬਣਾਵਤੇ ਭਏ। ਪੀਛੇ ਤੇ ਭਾਈ ਟੋਡਾ ਰਾਮ ਜੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜੈਸੇ ਸੰਤ ਕਹਿ ਗਏ ਸੇ। ਜੋ ਕੋਈ ਪਰਦੇਸੀ ਆਵੇ ਤਿਸ ਕੋ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕਰਿ ਫੇਰ ਅੰਨ ਪਰਪਕ ਕਰਵਾਇ ਦੇਨਾ। ਤੇ ਧਰਮਸਾਲ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਤੇ ਧਰਮਸਾਲ ਕੋ ਅੰਸ ਲਾਲਚ ਕਰਿ ਨਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਣੀ, ਧੀ ਦੇਣ ਕੇ ਪੈਸੇ ਵਤ ਜਾਨ ਕਹਿ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਦੋ ਸੰਤਾਨ ਭਈ, ਬੜੀ ਸੁਭ। ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਤਖ ਰਚਨਾ ਦੇਖ ਲਵੇ ਹੈ ਸਾਧ, ਜੋ ਇਸ ਪਰਥਾਇ ਤੁਕ ਪੜੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਉਪਕਾਰੀ ਹੋਤੇ ਹੈ "ਆਪ ਜਪਹਿ ਅਵਰਾ ਨਾਮ ਜਪਾਵਹਿਆ"। ਐਸੀ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕਰ ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਧੰਨ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ, ਸਹੀ ਜਾਰ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਕੇ ਭੰਜਨ ਵਾਰੇ ਹੀ ਭਏ ਹੈ, ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ। ਧੰਨ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ

ਉਪਕਾਰੀ ਜਿਨ ਮੈਂ ਐਸੋ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਕਲਾ ਧਾਰੀ। ਤਾਂ ਸਤ ਨਗਰ ਕੇ ਸੁਭਜਨ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਕੇ ਜੋ ਐਸੇ ਹੀ ਉਪਕਾਰੀ ਆਪ ਹੋ। ਜਿਸ ਤੇ ਆਪ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰਿ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਕਲਿਆਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਦੇਵ। ਆਏ ਤੇ ਮੁਕਤ ਕੇ ਅਧਕਾਰੀ ਹੈ ਸੋਨ। ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਨਾਮ, ਦਾਨ, ਗਿਆਨ ਦੇ ਕਰਿ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੀਏ ਹੈਂ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਤਬ ਮਾਈ, ਏਕ ਭੇਟਾ ਲੈ ਕਰਿ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਈ। ਅਰ ਏਕ ਆਪਣਾ ਪੁਤ੍ਰ ਛੋਟਾ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਚਰਨੀ ਲਾਵਤੀ ਭਈ। ਜਿਸ ਕੁਲ ਮੈ ਹਰੀ ਦਾ ਦਾਸ ਸੰਤ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕੁਲ ਸਫਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੁਲ ਮੈ ਨ ਸੂਰਾ ਹੋਵੈ, ਧਰਮ ਅਰਥ ਸਿਰ ਦੇਣ ਵਾਰਾ, ਪੁਨਾ ਨਾ ਦਾਨੀ ਹੋਵੈ ਭਗਵੰਤ ਅਰਥ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਰਾ, ਅਰ ਨਾ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਵਾਰੋ ਹੋਵੈ ਸੋ ਕੁਲ ਮੇਂ, ਜੇ ਕਰ ਬੰਸ ਬਹੁਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੋ ਕੁਲ ਕੈਸੇ ਜਾਣਨੀ ਜੈਸੇ ਛਛਰਿਆਂ ਕਾਂ ਧਨ ਵਾ ਮਹਿਆਂ ਕਾ ਧਨ ਨਿਸਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਸੋ ਕੁਲ ਵਿਅਰਥ ਜਾਨਨੀ ਹੈ ਸੰਤੋ। ਐਸੇ ਸਮਝ ਕਰਿ ਆਪਣਾ ਪੁਤਰ ਸੋ ਮਾਈ ਸੰਤ ਕੇ ਚਰਨੀ ਲਾਇਆ। ਨਾਮ ਜਿਸ ਕਾ ਭਾਈ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਵੈਰਕਤ ਸੋ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਸੇਵਕ ਸੁਭ ਭਆ। ਹੋਰ ਕਿੰਦਵਾਲ ਗ੍ਰਾਮ ਕੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਭਾਈ ਹਜ਼ੂਰਾ ਸਿੰਘ ਦੋਨੋ ਭ੍ਰਾਤ। ਸੋ ਭੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੇਟਾ ਲੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਕੰਵਲਨ ਪਰ ਆਪਣਾ ਲਿਲਾਰ ਲਿਟਾਵਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਮਾਨੋ ਕਮਲ ਕੀ ਸੁਗੰਧ ਭੌਰ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ। ਪੁਨਾ, ਸਰਧਾ ਧਰ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਭਏ, ਸੰਤ ਕੀ। ਹੋਰ ਏਥੋਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ, ਗੌਗਿਰਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਕੀ ਜਾਰਹੀ ਆਂਵਦੀ ਹੈ, ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸ੍ਰਵਨਾ ਸੁਨ ਸੁਨ ਕਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਲੀਏ। ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਹਰਿ ਸੁਜਸ ਸੁਨਤੇ ਹੈ ਦਰਸ ਪਰਸ ਕਰ ਸਾਂਤ ਕੋ ਪਾਵਤੇ ਹੈਂ, ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਸੋ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਜੀਵਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਕੇਤ੍ਰੇ ਕਾਲ ਰਹ ਕਰ ਪੁਨਾ ਵਿਦਾ ਹੋਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ, ਮੰਡਲੀ ਸਹਤ। ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਪੋਹੁੰਚਾਏ ਕੇ ਮੁੜ ਕਰ ਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਆਵਤੇ ਹੈਂ, ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਵਿਯੋਗ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਕਹਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਜੀ "ਬਿਛੁਰਤ ਏਕ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰਿ ਲੇਈ। ਮਿਲਤ ਏਕ ਦਾਰੁਣ ਦੁਖ ਦੇਈ"। ਜਬ ਨੀਚਾਂ ਕਾ ਮੇਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਸਿਰਰੇ ਕਰ ਕਸਟ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਤਬ ਤਨ ਮਨ ਕਰ ਪਰਮ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖ ਆਇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਰਿਦੇ ਮ। "ਦਰਸਨ ਭੇਟਤ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ"। ਸੋ ਇਹ ਸੰਤ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਸਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਰਿਤ ਸਿੰਘਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਕਾ। ਅਗਿਆਤ ਜੀਵ ਭੀ ਸੰਗਤ ਸੇਵਾ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਜਾਨੇ ਜੈਸੇ ਰੇਤ ਕੇ ਕਨਕੇ ਭਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆਂ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ, ਸੁਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਤੇ ਕੋਈ ਸੁਤੇ ਭੀ ਸੁਭ ਸੰਸਕਾਰੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ, ਇਸ ਮੇ ਅਸਚਰਜ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਜਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਮਿਲਨਾ ਬੋਲਨਾ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦਸਮੋ ਹੁਲਾਸ: ੧੦ । ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਾਹ ਪੁਰ ਹੂੰ ਸਾਧੇ ਆਏ, ਨਾਵਕਾ ਪਰ ਅਰੂੜ ਹੋ ਕਰ, ਉਵਾ ਤਰਫ। ਤਬ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕੇ ਨਗਰ ਕੀ ਲੁਕਾਈ ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਆਈ ਜੈਸੇ ਨਦੀ ਗੰਗਾ ਸਿੰਧ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤ

ਤਟ ਹੀ ਮੇਲਾ ਵਿਸਾਖੀ ਕਾ ਲਗ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਾਨੋ ਬੇਅੰਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਤੀ ਭਈ, ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਲੀਏ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਿਰਸ਼ਨ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੂਏ, ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ, ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਸਹਿਤ। ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਲ ਧਰਮਸਾਲੇ ਰਹਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਭਾਈ ਭਾਗੂ ਜੀ, ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਧੰਨਾ ਜੀ ਮਲਕ, ਬਡੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਮਿਲੇ ਜਾਤੇ ਭਏ ਕੋਟਲੇ ਮੇਂ। ਸੋ ਤਹਾ ਭੀ ਕੋਈ ਰਾਤ੍ਰੀ ਰਹਤ ਭਏ ਅਤਿਅੰਤ ਤਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਖ ਕਿਰ। ਸਭੀ ਜਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੰਤ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੁਆਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੋ ਆਵਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਬਖਰੇ ਜਾਣ ਲੀਏ। ਸੰਤ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ ਸਿਖੋ ਸਹਿਤ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ਕਰ, ਜਾਪੀ ਕਰਤ ਭਏ ਸੋ ਕੈਸੇ ਸੇ ਭਾਈ ਜੁਆਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ ਸੇ; ਪਰ ਕੇਵਲ ਅਨਾਥੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਤਪਾਲ ਕਰਨ ਲੀਏ ਹੀ ਜਿਨ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਸੀ। ਜੋ ਭਿਖਿਆ ਮਾਂਗ ਮਾਂਗ ਕਰ ਗਰੀਬੋ ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕਰਕੇ ਕੋ ਭੋਜਨ ਖਵਾਇ ਕਰ, ਸਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੇ। ਪੁਨਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਗੰਭੀਰ ਧੀਰ ਸੋ ਦੁਖੀਏ ਕੇ ਦਰਦ ਕਉ ਦੂਰ ਕਰਨਵਾਰੇ, ਐਸੇ ਦਰਦ ਵੰਦ ਸੇ। ਸਿਖੋ ਸਾਧੋਂ ਮੇ ਜਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮਭਾਵ। ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਬਿਨਾ ਭੀ ਰਹਿ ਨਾ ਸਕਣਾ। ਸੋ ਕੌਨ ਕੌਨ ਗੁਨ ਗਨੀਏ। ਜੋ ਦੈਵੀ ਸੰਪਦਾ ਕੇ ਗੁਣ ਸੇ ਸੋ ਸਭੀ ਤਿਨ ਮੇ ਪਾਏ ਜਾਤੇ ਸੇ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਖੀਰ ਸਿੰਧ ਮੇਂ ਰਤਨ ਪਾਏ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਸਾਥੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕਰ ਸੰਤ ਆਪਣੀ ਸਭਾ ਸਹਿਤ ਤਿਆਰ ਭਏ ਤੁਰਣੇ ਕਉ। ਜਦਪ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕੋਟਲੇ ਕੀ ਤੁਰਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਤੀ ਤਉ ਭੀ ਤਿਆਰ ਭਏ, ਸੰਤ ਜੀ। ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਰਾਮ ਜੀ ਭਾਉ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਾਥ, ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਜਾਨ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾਜਨ ਮਲਕ ਧੰਨਾ ਜੀ, ਜੈਸੇ ਸਤਿਜੁਗ ਕੇ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸੰਤ ਵਾਲੇ, ਸੋ ਤੁਰਨੇ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਸੀਸ ਧਰ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਏਹੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਇਹੁ ਕਾਲ ਕਾਲ ਪਹਿਰੇ ਮੇ ਲਜਾ ਰਹ ਆਵੇ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਤੁਸਾਡੀ ਲਜਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਰਾਖੇਗੇ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਜੋ ਇਨਕੀ ਘਰਨੀ ਜੀ ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੀ, ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਚਰਨਾ ਮੇ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸ੍ਰੀ, ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮੇਂ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪੁਨਾ, ਬਖਰੀ ਤੇ ਆਇ ਕਰ, ਧਰਮਸਾਲ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤ ਭਏ। ਸਦਾ ਉਦਾਸੀ ਜੋ ਸੰਤ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਕੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਭੇਟਾ ਲੇਕਰ ਆਇ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੀ ਭਈ ਤੇ ਸੁਖੋ ਕਰਤ ਭਈ, ਜੋ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹੈਂ ਅਹੋ ਹਮਾਰੇ, ਧੰਨ ਤਾਰਾ ਹੈ ਦਿਨ ਕੋ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਵੇਂ ਇਕਾਂਤ ਬਨ ਮੇ, ਪੁਨਾ ਧਰਮਸਾਲੇ ਆਵਨਾ। ਬਨ ਮੇ ਜਿਸ ਜਾਗ ਇਹ ਨਾਲੇ ਬੈਠਦੇ ਸੇ, ਸੰਤਾਂ ਸਹਿਤ, ਸੰਤ ਜੀ, ਹਰਿ ਕਥਾ, ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਲੀਏ, ਸੋ ਜਾਗਾ ਤੇ ਹੇ ਨਾਮ ਸਰਤ ਪਇਆ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਣ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਿਸਚੇ ਮੇ ਏਹ ਆਵਤੀ ਹੈ ਬਾਰਤਾ ਜੋ ਸਭੀ ਮੁਕਤ ਹੂਆ। ਜਿਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ, ਜੋ ਬਰਹਮ ਮੂਰਤੀ ਹੈਂ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਤਿਨ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਕਯ। "ਨਾਮ ਧਾਰੀਕ ਉਧਾਰੇ

ਭਗਤਾਂ ਸੰਸਾ ਕੌਣ। ਜੋਨ ਕੋਨ ਪੁਕਾਰੇ ਹਰਿ ਜਸ ਸੁਨਤ ਸਰਵਨ"। ਇਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਨਿਸਚਾ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰਿਛ ਜੋਨੀ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਮਾਨੁਖ ਤਨ ਪਾਇ ਕੇ ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਮੈ ਭਾਉ ਕਰ ਸੋ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਤੇ ਨਾਮ ਕਾ ਇਸ ਤੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਮਹਾਤਮ ਹੈ। ਆਗੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਗਤ ਗੁਰੂ ਜਾਨੈ ਜੋ ਮੈ ਵਿਸੈ ਅਸਕਤ, ਪਾਮਰ, ਕਿਆ ਜਾਨੈ, ਮੂੜ ਬੁਧੀ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਮੇ ਇਕ ਸਾਧੂ ਤਹਾਂ ਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਕਹਤ ਭਇਆ ਸੰਤਾਂ ਕੋ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸੰਤ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਇਹ ਨਿਸਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹੀ ਹੈ। "ਜਿਸ ਮਿਲੀਐ ਮਨ ਹੋਇ ਅਨੰਦ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹੀਐ"। ਜੋ ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਆਇਆ। ਤਬ ਲੋਕਾਂ ਸੁਨਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਏ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਜਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੈ ਕਰ ਦੌੜੇ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੂਏ ਹੁਏ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਸ, ਆਪ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ। ਜਬ ਸੀੜ੍ਹੀ ਜੋ ਪਉੜੀ ਹੈ, ਤਿਸ ਦੁਆਰਿਓ ਉਪਰਾਮ ਦੇਖੇ ਤਬ ਆਪ ਕਾ ਦਰਸਨ ਤੋ ਨਾ ਹੂਆ । ਉਲਮੇ ਹੋ ਕੇ, ਪੁਨਾ ਪਿਛਲੇ ਪਾਵੇਂ ਸੋ ਹਟ ਕਰ, ਘਰੀ ਲੋਕ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਦਰਸਨ ਆਪ ਕਾ ਮੈ ਅਬ ਦੇਖਤਾ ਹੂੰ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਦਰਸਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਕਾ। ਮੈਂ ਕੌਨ ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾ। ਏਕ ਸਮੇ ਖਖਰੀ ਬਾਹਰ, ਮੈਂ, ਏਨ੍ਹ ਜਾਲ ਬ੍ਰਿਛ ਨੀਰੇ, ਬੈਠੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ.ਸੰਤੋਂ ਸਹਤ। ਪੁਨਾ, ਪ੍ਰਮ ਹੰਸ ਅਵਧੂਤ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਤਪਸੀ ਵੀ ਆਗੇ ਬੈਠੇ ਸੇ। ਤਾਂ ਉਪਰੋਂ ਨਾਗ ਲਟਕ ਕਰ ਡਾਲੀ ਸੇ ਨੀਚੇ ਉਤਰ ਕੇ ਗਿਰ ਪੜਿਆ। ਤਬ ਔਰ ਸਾਧ ਤਾਂ ਉਠ ਕਰ ਕਨਾਰੇ ਹੁਏ, ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਤਬ ਸਰਕ ਸਰਕ ਕਰ ਸੁਤੇ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਸੰਤ ਕੋ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕੀ ਤੁਰੰਤੇ ਪੁਨਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਤਬ ਪੀਛੇ ਪੂਛੇ ਭਏ ਸੰਤ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰ[illegible] ਸੇ। ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ, ਸ੍ਰੂਪ ਕੇ ਆਇਆਂ ਤੁਸੀ ਪਿਛੇ ਕਿਉ ਨਾ ਹਟ ਖਲੋਤੇ ਤਹਾਂ ਹੀ [illegible] ਰਹੇ। ਤਾਂ ਇਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਪਰਮ ਹੰਸ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਗੇ ਨਿਵੇਦਨ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਕਿਉਂ ਬੈਠ ਰਹੇ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਜੀ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਤ ਭ[illegible] ਦੇਹ ਅੰਤ ਜੜ ਪ੍ਰਨਾਮੀ ਹੈ। ਤੇ ਆਤਮਾ, ਤ੍ਰਿਕਾਲਾ ਬਾਧੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ [illegible] ਸੋ ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ ਨਾਸ ਹੋਤਾ ਨਾਹੀ। ਨਾਸ ਸਤ੍ਰ ਕਰ ਛੇਦਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਜਲ ਕਰ ਡੂਬਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਅਗਨ ਕਰ ਜਲਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਪਵਨ ਕਰ ਉਡਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕੋ ਕੋਊ ਮਾਰਨੰ ਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਦੇਹ ਜੋ ਕੇਹੀ ਕੀ ਨੇਤ ਰਚੀ ਹੈ ਸੋਈ ਹੈ ਸੋ ਅਨਥਾ ਨਹੀ ਹੋਤੀ, ਚਾਵੇ ਕੋਊ ਕੈਸਾ ਜਤਨ ਕਰੈ। ਤਥਾ ਸਲੋ । "ਜੋ ਬਨਨੀ ਸੋ ਬਨ ਰਹੀ ਬਨੀ ਸੋ ਬਨੀ ਬਨੀ। ਅਨ ਬਨਨੀ ਕੇ ਬਨਨ ਕੋ ਪਚ ਪਚ ਰਹੀ ਧਣੀ। ਆਦ ਦੇਵ ਜੋ ਦੇ ਦੀਆ ਮਾਥੇ ਤਾਗ ਕਠੀਆ।ਜਤਨ ਕੋਟ ਕਰ ਕਰ ਖਰੇ ਘਟੇ ਨਾ ਬਢੇ ਕਣੀਆ"। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਪਰਛਤ ਰਾਜਾ ਸਰਪ ਕੇ ਡਸਣੇ ਤੇ ਪਰ ਜਤਨ ਭੀ ਕਰਤ ਭਿਯਾ ਤੌ ਭੀ ਸਰਪ ਹੀ ਨਮਿਤ ਭਯਾ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ।

"ਬਹੁਤ ਜਤਨ ਕਰਤਾ ਬਲਵੰਤ ਕਾਰੀ ਸੇ ਵੰਤ ਸੂਰਾ ਚਤੁਰ ਦਿਸ"। ਹੋਵੰਤ ਆਗਿਆ ਭਗਵਾਨ ਪੁਰਖਾ ਨਾਨਕ ਕੀਟੀ ਸਾਸ ਅਕਰਖਤੇ"। ਅਰ ਜਿਸ ਕੀ ਭਗਵੰਤ ਰਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ ਮ੍ਰਿਤ[illegible] ਤਿਨ ਕੋ ਲੇਖ ਡੰਪ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ਲਾਗਤਾ ਉਨ ਕਾ ਕਲਯਾਨ ਹੀ ਕਲਯਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਪਰ [illegible] ਕਾ

ਸ਼ਰਨ ਹੈ । "ਮ੍ਰਿਗੀ ਪੇਖੰਤ ਬਧਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇਣ ਲਖ ਆਵਧਹਿ। ਅਹੋ ਜਸ ਰਖੇਣ ਗੋਪਾਲਹਿ ਨਾਨਕ ਰੋਮ ਨ ਛਿਜਤੇ"। ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜਿਨ ਪਰ ਨਾਰਾਇਣ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਆਗੇ ਸੋ ਜੀਵ ਕਰੜ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਤਾਮਸੀ ਸਿੰਘ ਸਪਰ ਆਦੀ ਸੋ ਕੋਮਲ ਸੁਭਾਵਵਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪੀਪਾ ਜੀ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਜੀ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸਮਝਨਾ, ਹੇ ਗੁਰਮੁਖੋ। ਸੋ ਪੀਪਾ ਜੀ ਕਉ ਜੋ ਪੈਂਤਾਨ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਿਸ ਕੇ ਕਾਨੋ ਮੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮੰਤਰ ਦੇ ਕਰ ਕੰਠ ਮੈ ਮਾਲਾ ਪਹਿਰਾ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਜੀਵ ਹਿੰਸਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਮੁਕਤ ਹੂਆ। ਪੁਨਾ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਜੀ ਸੰਤ ਕਉ ਮਾਰਗ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਿਲਿਆ। ਸੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਚਲਾ ਗਯਾ। ਮਾਨੋ ਸੰਤ ਦਰਸ ਸੇ ਹੀ ਸ਼ੁਭ ਸਿਖ੍ਯਾ ਆਪੇ ਆਇ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਨਾ, ਮੁਹਾਰ ਦਾਸ ਸੰਤ ਜੀ ਖੂਨੀ ਹਾਥੀ ਕਉ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਕਰਿ ਗੋਪਾਲ ਮਹੰਤ ਨਾਮ ਤਿਸਕਾ ਧਰਿਆ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਕੰਚਨ ਰਾਮ ਜੀ ਕਉ ਜੋ ਬਨ ਮੈਂ ਬਨਰਾਜ ਜੀ ਮਿਲੇ ਸੋ ਭੀ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਸ਼ੁਭ ਸੁਭਾਉ ਧਾਰਤ ਭਏ। ਐਸੇ ਸਮਝ ਕਰ, ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਅਚਲ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਪਰਮ ਹੰਸ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਗਵਨ , ਆਪ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰਿ ਮੇਰੇ ਭੀ ਇਹ ਨੈਸਟਾ ਬਨੀ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮਾ ਤ੍ਰਿਕਾਲਾ ਬਾਧ ਹੈ। ਤੇ ਹੀ ਆਦਿਕ ਕਾਲ ਕਾ ਭ੍ਰਿਮ ਹੈ। ਕਾਲ ਤੇ ਕਾਰਣ ਪੁਰ[illegible] ਭੂਮੀ ਇਨ ਤੀਨੋ ਬਿਨਾ ਦੇਹ ਕਾ ਅਭਾਵ [illegible] ਨਹੀ ਹੋਤਾ, ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਇਸਥਿਤ ਹੀ ਰਹਿਆ ਹੋ ਤੁਮਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ, ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ। ਪੁਨ ਉਸ ਸਮੇ ਰਾਵੜੀ ਨਦੀ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਕੁਟੀਆ ਮੈ ਇਸਥਿਤ ਹੈਂ ਇਕੰਤ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ। ਜੋ ਫਤੇ ਖਾਨ ਆਵ[illegible] ਭਇਆ ਤੇ ਝੁਕ ਕਰ ਸਲਾਮ ਕਰਤਾ ਭਇਆ, ਭੇਟਾ ਧਰ ਕਰ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਸਹਤ, ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਖ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਛਿਨ ਹੋ ਕਰ ਬੈਠ ਗਇਆ। ਪੁਨਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ, ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਜੋ ਆਗੇ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਬਣਿਆ ਸੀ ਪਰ ਫੇਰ ਮੁਲਖ ਖੁਸ ਗਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਹੁਣ ਲਾਚਾਰ ਹਾਂ ਜੀ। ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਤਾਂ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਤੇ ਹੈਂ, ਸਭ ਕਿਸੀ ਕੋ, ਤੇ ਆਪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਮੇਰੇ ਪਰ ਮਿਹਰਬਾਨਗੀ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਓਹੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੈਨੂੰ ਭੀ ਦੇਵਣਗੇ। ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਅਨਾਥਾਂ ਪਰ ਦਇਆ ਰਖੋਗੇ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਭੀ ਸੁਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਰ ਜੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਾਇਕਰ ਅਧਰਮ ਕਰੇਂਗਾ ਤਾਂ ਦੁਖ ਪਾਵੇਂਗਾ। ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਲਾਲ ਰਾਮ ਜੀ, ਪੁਨਾ ਤਿਨਕੇ ਜਿਗਿਆਸੂ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਹੋਰ ਨਗਰ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਜਤੀ ਸਾਧ ਸੰਤ, ਸਿਖ ਸੇਵਕ, ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿਧ, ਸਭ ਕੋਈ ਭਾਈ ਜੀ ਕੈਸੇ ਪਿਆਰੇ ਲਾਗਤੇ ਹੈਂ, [illegible] ਇਸਟ ਦੇਵ ਹੋਵੈ ਆਪਣਾ। ਸਭੀ ਜਨ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਉ ਨੈਨੋਂ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀਵਤ ਰਿਦੇ ਰੂਪ ਮੰਦ੍ਰ ਮੈ ਧਾਰ ਰਖਤੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਜੋ ਸੰਤ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸੋ ਸਫਲ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਦਰਸ ਕਰ ਸਭੀ ਜਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਤਹਾਂ ਕੇ ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈ ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਚੇਲੇ ਭਾਈ ਰੋਗੀ ਰਾਮ ਬੜੇ ਕੇ ਸੋ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਹਿਤ ਜਾਣ ਕਰਿ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਹੀ ਰਹਿਤੇ ਜੀ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਜੋ ਹੰਸ ਮੂਰਤੀ ਤੇ ਆਸਨ ਕੇ ਅਧੀਨ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਕਉ ਜਿਨ ਕਾ ਸਮਾ ਬਿਤੀਤ ਭਇਆ ਹੈ ਤੇ ਪਰਮ ਨਿਸਚੇ ਵੰਤ ਗੁਰਬਾਨੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ, ਪੁਨ [illegible] ਪੁਨਾ ਅਨੇਕ ਜੀਵਹੁ ਕੋ

ਸੁਵਿਦਿਆ ਦਾਨ ਬਖਸ਼ਣ ਹਾਰੇ ਤੇ ਉਪਕਾਰੀ, ਐਸੇ ਥੇ ਜੋ ਏਕ ਨਗਰ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲ ਅਗਨ
ਆਚਰਕਰ ਸਾਂਤਿ ਹੋ ਗਈ। ਜਹਾਂ ਭਾਈ ਸਾਂਈ ਦਿਤਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਭਏ। ਤਬ
ਧਰਮਸਾਲੀਏ ਕਾ ਨਾਮ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਸੀ, ਸੋ ਕਹੁ ਚਲਤਾ ਰਹਿਆ। ਐਸੇ ਜਾਨ ਕਰ
ਮੇਰਾ ਧਿਰ ਅਰ ਸਾਹੁ ਹੈ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਕੈਸੇ ਬਨਵਾਵੇ ਧਰਮਸਾਲ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਮਝ ਕਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਇਨ ਕੇ ਆਵਣੇ ਕਰਿ ਚਉਧਰੀ
ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬੀਚ ਹੋਇ ਕਰ ਕਾਠ ਕਿਲਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਮੇ ਹੀ ਧਰਮਸਾਲਾ
ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਭਈ, ਇਨ ਕੇ ਬੀਚ ਹੋਣੇ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ: ਹੇ ਭਾਈ ਬਾਲਾ, ਤੁਸੀ ਬੀਚ
ਖੜੋਇ ਰਹੁ ਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਸੋ ਇਹੁ ਭੀ ਐਸੇ ਭਈ। ਤਬ ਧਰਮਸਾਲੀਏ ਕੋ ਧਰਮਸਾਲਾ
ਸੌਂਪ ਕਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਵਾਇ ਕਰਿ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਸਣ ਪਰ
ਆਸੀਨ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਕੋਟ ਭਾਈ ਖਾਨ ਕੇ ਧਰਮਸਾਲ ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਬਨਵਾਇ ਕਰ ਅਪਣੇ
ਆਸਣ ਪਰ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਹੋ ਕਰਿ। ਭਾਈ ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੋ ਹਰਿ
ਜਨ ਕੇ ਸਾਥ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਚਕਮੂਸੇ ਮੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਾਲ
ਰਹਤੇ ਸੇ ਆਦਿ ਧਰਮਸਾਲ ਜੋ ਬੜੀ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਕੀ। ਜਹਾਂ ਭਾਈ ਲੁੜੀਂਦਾ ਰਾਮ ਜੀ
ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਕੇ ਬਡੇ ਗੁਰਭਾਈ। ਵਿਹਾਰ ਪਰਮਾਰਥ ਕੇ ਵੇਤਾ। ਪੁਨਾ ਨਿਕਟ ਹੀ
ਝਾਵਰੀ ਮੇਂ ਰਹੇ ਤੈਸੇ ਭਾਈ ਵਿਸਾਖੀ ਰਾਮ ਜੀ, ਵੈਰਾਗ ਮੂਰਤੀ, ਸੁਹਿਰਦ, ਉਦਾਰ ਆਤਮਾ।
ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਕਉ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋ ਕਰ ਚਰਨੀ ਸੰਤ ਕੇ ਮਸਤਕ
ਟੇਕਤ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਪਰਮ ਭਾਵ ਕਰਤੇ ਭਏ ਬਾਰੰਬਾਰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹੈ
ਕਥਾ ਅਰ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਸੁਨਤੇ ਸੁਨਾਵਤੇ ਹੈ। ਤਾਲ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਪਰ ਭਾਈ ਲੁੜੀਂਦਾ ਰਾਮ ਜੀ
ਭੀ ਹੋਰ ਭੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਸਮੂਹ। ਏਕ ਤਹਾਂ ਤਾਲ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭੀ ਸੰਤ ਕਰਵਾਵਤੇ ਭਏ
ਸੰਤ-ਸਰ ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ। ਤਿਸ ਪਰ ਮਹੀਰੂ ਜੋ ਬ੍ਰਿਛ ਹੈ ਸੋ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤ ਕੇ ਹੋਤੇ ਭਏ, ਸਘਨ
ਛਾਇਆ ਹੈ ਜਿਨ ਕੀ, ਅਰੁ ਸਮਤਾ ਜਿਸ ਕੋ ਪੰਚ ਬਟੀ ਕੀ ਦੇਵੀਏ, ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨਿਵਾਸ
ਕਰਿਆ ਹੈ/ਤੇ ਇਸ ਸਰ ਪਰ ਹਰੀ ਨੇ ਵਾਸਾ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਉਹਾਂ ਰਿਖੀਆਂ ਕੀ
ਮੰਡਲੀ ਈਹਾਂ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ। ਜੋ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਕਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਅਰ ਪਰਮਹੰਸ ਹਰੀ ਹਰਿ ਤੇ
ਭਾਗਵਾਨ ਦਾਸ ਆਦਿ ਸਰਬ ਸੰਤ ਜੋ ਬੈਠਦੇ ਸੇ, ਇਕੰਤ ਰਿਦੇ, ਧਿਆਨ ਕਰਣ ਲੋਟੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ
ਕੇ ਸਰੂਪ ਮੇਂ। ਪੁਨਾ ਕਥਾ ਤੇ ਗੁਨ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀਰਤਨ ਹੋਤਾ ਸੀ ਅਰ ਰਿਧ, ਸਿਧ, ਨਿਧ, ਸਕਾਲ
ਸੰਪਦਾ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਜਹਾਂ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਰਹੀ ਹੈ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਨਗਰ ਮਹਾਜਨ ਭਾਈ
ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਤੋ ਆਦਿ ਸਭੀ ਸਿਖ ਸੰਗਤ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਾਉ ਕਰੇ। ਏਕ ਸਿਖ ਜੋ ਹੈ ਸੀ ਸੋ
ਬਹੁਤ ਸਰਧਾ ਸੋ ਸੇਵਾ ਕਰੇ, ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ। ਤਿਸ ਕਾ ਛੋਟਾ ਭਾਈ ਸੀ ਸੋ ਉਨ੍ਹੇ ਇਸ ਕੀ ਜਗਾ
ਖਸੋਟੀ ਹੂਈ ਸੀ। ਉਹ ਬਲੀ ਸੀ, ਛਲ ਛਿਦ੍ਰ ਕੇ ਕਰਣੇ ਮੇ। ਤੇ ਇਹੁ ਸਾਧੂ ਸੁਭਾਵ ਸੰਤ
ਸੇਵੀ ਸੂਧਾ। ਤਾਂ ਬੜਾ ਭਾਈ ਕਸੀ ਕਸੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤਾ ਕਰੇ। ਹੇ ਭਗਵਨ,
ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਗਰੀਬ ਕਾ ਨਿਰਬਾਹੁ ਬਿਨਾ ਜਗਾਹਿ ਤੇ ਤੰਗ ਹੋਤਾ ਹੈ ਆਗੇ ਆਪ ਸਭ ਕਿਛ ਜਾਣਤੇ ਹੋ।

ਮੇਰੇ ਕਥਨ ਕੀ ਕਿਆ ਚਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੋ। ਭਜਨ ਵੰਤ ਸੰਤ ਕੇ ਬਿਵਹਾਰ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਕਹਣੀ ਸੁਨਣੀ ਜਦਪ ਪਿਆਰੀ ਤੋ ਨਹੀਂ ਲਾਗਤੀ। ਤਦਪ ਗਰੀਬ ਅਨਾਥ ਤੇ ਜਨਕਾ ਅੰਗ ਨਿਰਾਹਾ ਸਮਝ ਕਰੁ। ਇਸ ਕੇ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ, ਇਹ ਤੇਰਾ ਬੜਾ ਭਾਈ ਹੈ ਇਸ ਕੋ ਤੂੰ ਭੂਮੀ ਅਰਧ ਬਾਂਟ ਦੇ। ਵਸਤੂ ਕੇ ਬਾਂਟਨੇ ਕਰ ਵਸਤੂ ਕਾ ਭਾਰ ਸੀਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਇਹ, ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਬੜਾ ਤਾਤ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕਰ ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਜੀ ਮੇਰਾ ਤੋ ਇਸ ਸਾਥ ਕਿਛ ਪਰਜੋਜਨ ਨਹੀ। ਤਬ ਸੰਤ ਸਬਾਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ ਪਰ ਪੀਛੇ ਪਛਤਾਇ ਕਰ ਦੇਵੇਂਗਾ। ਪੁਨਾ ਭੀ ਦੁਖ ਪਾਵੇਂਗਾ ਦੁਰਜੋਧਨ ਵਤ। ਤਬ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਤਿਸ ਕੋ ਕਾਲਾ ਨਾਗ ਲੜਿਆ। ਤਿਸ ਕਰ ਦੇਹ ਤਿਸ ਕਾ ਕਰੂਪ ਭਯਾ ਤਾਂ ਪਛਤਾਇ ਕਰ, ਛੁਣਾ ਮਾਰਕੇ, ਅਰਧਜਮੀਨ ਦੇਤ ਭਯਾ, ਬੜੇ ਭਾਈ ਕੋ। ਗ੍ਰਿਥਕਾਰ ਕਥਨੀ। ਤਾਂ ਬੜੇ ਭਾਈ ਕੋ ਚੰਗਾ ਛੁਣਾ ਆਇਆ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਜਗਾ ਕਾ ਛੁਣਾ ਜੋ ਬੜੇ ਭਾਈ ਕੋ ਆਇਆ ਸੋ ਛੋਟਾ ਭਾਈ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਦੁਖੀ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੈ ਪੁਨਾ ਸਰੀਰ ਭੀ ਕਰੂਪ ਭਯਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੂਰਾਤਮਾ ਲਖਮੀ ਕੰਤ ਨਾਰਾਇਣ। ਮੈਂ ਦਾਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਤੀ ਦੇਓ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਬਚਨ ਸਤ ਸੱਤ ਕਰ ਸਿਰ ਪਰ ਧਾਰਨ ਕਰੀਏ। ਸੋ ਸੰਤ ਬਚਨ ਕੈਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਸਿਧ ਸਾਧਕ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਸਭੀ ਸੀਸ ਪਰ ਧਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਆਗਯਾ ਉਲੰਘਨ ਕਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਾਨ ਆਦੀ ਭੀ ਕਰੈ ਸੋ ਸਭ ਨਿਸਫਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਸੰਕੂ ਰਾਜਾਵਤ। ਜਬ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਆਗਯਾ ਰੂਪੀ ਲੀਕਾ ਮੇਟ ਕਰ ਚਲਤਾ ਹੈ ਤਬ ਪਰਮ ਦੁਖ ਆਪਦਾ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਮਾਤਾ ਸੀਤਾ ਵਤ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਲਛਮੰਨ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਲੀਕਾ ਮੇਟ ਦਿਤੀ ਭਾਵੇਂ ਭਿਖੂ ਕੋ ਦਾਨ ਹੀ ਦੇਣ ਲਗੀ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮ ਖੇਦ ਪਾਇਆ, ਪੁਨਾ [illegible] ਸਤੀ ਜੀ ਨੇ ਸਿਵਜੀ ਕੇ ਬਚਨ ਕੋ ਹਟਾਇ ਕਰ ਮਹਾਂ ਅਵਾਹ ਕਸਟ ਪਾਇਆ। ਜੈਸੇ ਗਾਲਕ ਨਾਮ ਰਿਖੀ ਨੇ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਵਚਨ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਤਾਂ ਤੇ ਸਰਪ ਭਯਾ। ਅਵਰ ਕਿਸ ਕਿਸ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਕਹੀਏ। ਗ੍ਰੰਥ ਕੇ ਬਧਣ ਕੇ ਭੈ ਤੇ ਅਤ ਸੰਕੋਚ ਕਰ ਕਹਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬੁਧੀ ਜਨ ਸਭ ਤਾਤ ਪਰਯ ਸਮਝਤੇ ਹੈਂ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ। ਮੈਂ ਅਗਿਯਾਤ ਕੀ ਕਿਆ ਚਲੀ ਹੈ, ਤਿਨ ਆਗੇ ਕਥਨ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਜਿਨੋਂ ਜਿਨੋ ਆਗਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰੀ ਹੈ, ਸੀਸ ਪਰ ਧਾਰ ਕਰ। ਤੇ ਸਭੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕਰੀ ਕੇ ਭੀ ਪੂਜਨ ਜੋਗ ਹੋਇ ਗਏ ਹੈਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਸੇ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਕੀ ਆਗਯਾ ਸੀਸ ਪਰ ਧਾਰਨ ਕਰੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਲਹਣਾ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਆਗਯਾ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਹੈ। ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਜੀ ਕਾ ਹੁਕਮ ਮਨਿਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਤਥਾ ਤਿਨ ਕੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਆਦਿ। ਜਿਸ ਜਿਸ ਨੇ [illegible] ਪੂਰਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਰਜਾਇ ਰਾਜੀ ਹੋਇ ਕਰ ਮੰਨੀ ਹੈ। ਤੇ ਈ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਜਗਤ ਮੇ ਗੁਰ [illegible]

ਸਭ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਉਨ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸਿੰਘ ਸਰਪ ਆਦੀ ਉਨ ਕੇ ਆਗੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵਤੇ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਾ ਭੀ ਉਨ ਕਾ ਬੋਲ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ, ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਸਭੀ। ਜੈਸੇ ਹਰੀ ਦਾਸ ਸੰਤੋ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਾਨਤਾ ਸੀ। ਤਿਸ ਕੇ ਘਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਈਧਨ ਕੀ ਪੋਟ ਦੇਵੀ ਲਿਆ ਸੁਟੇ। ਭਾਵ ਇਹ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਅਪਨੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਨ ਕੀ ਮਤੀ ਦੇਵੇ। ਸੋ ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋ ਪੁਰਖ ਭੀ ਸੰਤੋਂ ਆਗੇ ਆਪਣੀ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੈ ਕਰ ਨਿਰਮਲ ਮਨ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਤਹਾਂ ਸੇ ਵਿਦਾ ਹੂਏ, ਭੇਰਹੇ ਨਗਰ ਮੇ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ [illegible] ਸੰਤ ਆਗਿਆ ਮਾਨਨੀਯ ਬਰਨਨੰ ਏਕਾਦਸ ਹੁਲਾਸਾ। ੧੧ । ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਵਣੇ , ਪੁਨਾ ਜਾਵਣੇ ਕਾ, ਜੋ ਕੈਸੇ ਸਾਧੂ ਵਾ ਨਗਰੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਲੈ ਆਏ ਅਮਕੇ ਨਗਰ ਸੇ ਅਪਣੇ ਪੁਰਮੋ। ਸੋ ਇਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਗਰ ਨਗਰ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਹੀ ਲਿਖਾਇ ਸਡੇ ਕਰ ਜੇ ਗਰੰਥ ਬੜ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਹੋਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਬਾਰਤਾ ਕਾ ਮੈਨੇ ਸੰਕੋਚ ਹੀ ਕੀਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੰਤੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਦੂੰਰ ਤੀਕ ਪੌਹੁਚਾਇ ਆਵਤੇ ਹੈ ਅਰ ਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸਨ ਉਤ੍ਰ ਭੀ ਤੇ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਕਰ ਜੋ ਕਰੀ ਹੈ। ਸੋ ਕਹੁ ਕਹੁ ਏਹ ਬਾਰਤਾ ਪਰਗਟ ਭੀ ਕਰਦੀਨੀ ਹੈ, ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਿਆਸ ਸਮਾਸ ਸਹਤ। ਜਿਸ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਨ ਲੇਤੇ ਹੈ ਥੋਰੇ ਕਥਨ ਸੇ। ਜਬ ਭੇਰਹੇ ਮੇ ਗਏ, ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਤਾਂ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਜੀ ਸਹਿਤ ਸੂਬਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ ਭਾਈ ਵੀਰੂ ਜੀ ਜੁਗਲ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਰਤਨ ਜੀ, ਭਾਈ ਜੈਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ,। ਕਿਤਨੇ ਵੇਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਭੀ ਤਹਾਂ ਹੋਤੇ ਸੇ ਰਾਗੀ। ਭਾਈ ਗੁਰਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ, ਭਾਈ ਚਾਨਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ, ਭਾਈ ਸਾਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਲਛਮਨ ਜੀ ਭਾਈ ਵਪਾਰੀ ਜੀ। ਗੋਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਜੀ ਭਾਈ ਗੁਲਜਾਰੀ, ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਸਾਧੂ। ਅਰ ਨਗਰੀ ਕੇ ਲੋਕ ਲੁਕਾਈ ਸਭੀ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਹਿਤ। ਧਰਮਸਾਲ ਬਡੀ ਉਹਾ ਦੁਚਾਰਿਆ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸੰਤ ਰਾਜ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਪਿੰਡ ਕਿਰਪਾ ਮੂਰਤੀ ਭਾਈ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੋ ਆਵਹਿ ਸੰਤ ਦਰਸਨ ਕੋ। ਮਿਆਣੀਓ ਭਾ. ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਜੁਹਾਂ ਕੇ ਹਜੂਰੀ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਸੋ ਆਵਹਿ। ਏਕ ਸਮੇ ਕੋਈ ਮਾਈ, ਜੋ ਅਨਾਥਨੀ, ਸੋ ਧਰਮਸਾਲੇ ਆਈ ਦੇਖ ਕਰ ਕਟ ਮੇ ਲੋਹਿੰਗਾ ਜਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰਮ ਜੀਰਨ ਤਬ ਭਾਈ ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇਖਤ ਭਏ। ਤਾ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਕਿਉ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋਈ ਆਗਿਆ ਕਰੋ। ਤਬ ਭਾਈ ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਭਾਈ ਬਧੂ ਇਸ ਮਾਈ ਕੋ ਲਹਿੰਗਾ ਲਿਆ ਦੇ ਮੋਲ। ਤਬ ਭਾਈ ਭਾਨੂੰ ਜੀ ਤਾਤ ਕਾਲ ਲਿਆਇ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਇਹ ਸੰਤ ਐਸੇ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਥੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਜੋਗੀ ਆਪਸ ਮੇ ਮਾਇਆ ਕੇ ਵਾਲੇਵੇ ਕਾਰਣ ਲੜ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਆਵਤੇ ਭਏ

ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬੁਢਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਸਾਧੋ ਮੈ ਤਾਂ ਬੁਢਾ ਹਾਂ ਪਰ ਭਾਈ ਸਾਧ ਭੇਖ ਧਾਰ ਕਰ ਫੇਰ ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਝਗੜਨਾ ਇਹੁ ਕੰਮ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ, ਲੋਕ ਮਤੇ ਭੀ ਪਰਲੋਕ ਮਤੇ ਭੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਸਾਂ ਪਾਸੋਂ ਉਤਨਾ ਪਦਾਰਥ ਅਰ ਧਾਤੂ ਲੈ ਲਵੋ ਜਿਤਨਾ ਤੁਸਾਨੂੰ ਘਟ ਆਂਵਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਹੋਰ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਧਰਮਸਾਲ ਤੁਸੀਂ ਧਾਰ ਲਵੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਝਗੜੋ ਨਾਹੀਂ ਸਾਧੋ ਸਾਧ ਹੋ ਕਰ। ਤਬ ਉਇ ਸਰਮਿੰਦੇ ਹੋ ਕਰ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪੜੇ ਝਗੜਾ ਮੁਕਾਇ ਕਰ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇ ਕਰ, ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ ਹੋਏ, ਸੰਤਾਂ ਕੇ, ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਅਸਥਾਨੋ ਪਰ ਜਾਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਵੈਰ ਭਾਵ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਸੰਤ ਬਚਨ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਭਾਈ ਬੁਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ। ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ, ਲੰਗਰ ਕੇ ਬਹੁਤ ਭਾਂਡੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹੈਨ ਪ੍ਰਦੇਸੀਓ ਕਰ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਮੰਨਾ, ਭਾਂਡੇ ਗਿਣਿਆ ਨਾ ਕਰ। ਜਿਸ ਸਮੇ ਸਭੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਛਕ ਲੇਵਨ ਤਾਂ ਜਿਤਨੇ ਭਾਂਡੇ ਹੂਏ ਉਤਨੇ ਟੋਕਰੇ ਵਿਚ ਪਾਇ ਦੇਨੇ। ਨਾ ਗਿਣੇ ਨਾ ਸੰਸਾ ਪਇਆ ਮਨ ਮੇ, ਹੇ ਭਾਈ ਮੰਨਾ। ਤਬ ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਮੰਨ ਲੇਤੇ, ਭਏ, ਸਤਿ ਬਚਨ ਕਹ ਕਰ, ਲਾਗੀ ਲੰਗਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ। ਕੋਈ ਪੁਰਸ ਬੁਢਾ ਜੀ ਪਾਸ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪੈਆ ਭੂਮੀ ਧਰਕਰ ਪੁਨਾ ਆਪ ਹੀ ਨਿਕਾਸ ਲੇਤਾ ਭਇਆ। ਜਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸੁਭਾਵਕ ਮਟ ਮੇਂ ਧਰਿਆ ਸੀ। ਪੁਨਾ ਆਇ ਮਾਂਗਨੇ ਲਗਾ ਸੋ ਪੁਰਸੁ, ਜੋ ਜੀ ਮੇਰੇ ਰੁਪਏ ਦੇਹੋ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਤਹਾਂ ਸੇ ਜਬ ਹਾਥੋਂ ਕਰ ਦੇਖਆ ਤਬ ਜੋ ਰੁਪੈ ਨਾ ਪਾਏ। ਤਬ ਬਾਜਾਰ ਗਏਆਂ ਬੋਰ ਕਰ ਤੇ ਕਿਤੁ ਉਧਾਰੇ ਲੈ ਕਰ ਤਿਸ ਕੀ ਝੋਲੀ ਮੇਂ ਦੋ ਸੌ ਪਾਵਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਕਹਤੇ ਭਏ ਲਾਨਾ, ਜੋ ਦੋ ਸੋ ਚਲਾ ਗਯਾ ਹੈ। ਸੋ ਮਨਮੁਖ ਚਾਰ ਸੌ ਲੈ ਕਰ ਜਬ ਤੁਰਿਆ ਤਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਅੰਧਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਾਪੀ। ਤਬ ਆਇ ਕਰ ਸੰਤਾਂ ਆਗੇ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹ ਦੀਆ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਆਸਾਂ ਦਾ ਅਸਾਂਨੂੰ ਦੇ ਦੇ, ਜੇ ਕਰ ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ ਹੈ ਤਾਂ, ਹੇ ਭਾਈ ਅਰ ਅਪਣਾ ਆਪ ਰਖ। ਤਬ ਉਹ ਅਢਾਈ ਸੌ ਦੇ ਕਰ ਸੇ ਸੁਭ ਸਿਖਿਆ ਧਾਰ ਕਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਅਗਾਧ ਬੋਧ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਪੀਨ ਸੰਤ ਹੈਂ ਜਿਨਾਂ ਆਪਾ ਭਾਉ ਦੂਰ ਕੀਆ ਹੈ ਸਭ ਮੇਂ ਏਕ ਗੋਬਿੰਦ ਜਾਨ ਕੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਰਾਜਾ ਆਵਤਾ ਭਯਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸਰਵਣ ਲੀਏ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਮਹਾਂ ਵਾਕ। ਸੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਅਰ ਭੇਟਾ ਧਰ ਕਰ ਬੈਠ ਗਿਆ ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ: ਜੀ, ਭਾਈ ਬੁਢਾ ਜੀ ਕਿਧਰ ਹੈਂ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਸਾਧ ਕੋ ਭੇਜਤੇ ਭਏ ਜੋ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆ ਦਰਸਨ ਲੀਏ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਭਾਈ ਬੁਢਾ ਜੀ ਤੰਦੂਰ ਪਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪ੍ਰਪਕ ਕਰਦੇ ਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਮਹਤ ਲੰਗਰ ਮੇਂ ਸਭ ਪ੍ਰਦੇਸੀਓ ਕਾ। ਜੇ ਕਰ ਰੁਮਾਲ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਹਾਥ ਮੇ ਤੰਦੂਰ ਬੀਚ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੀ ਗਿਰ ਜਾਣ ਲੀਏ ਤਬ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਕੀ ਟੋਪੀ ਉਤਾਰ ਕਰ ਨਿਕਾਸ ਲੈਣੀ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਸਾਧੂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੀ ਨਰਪਤੀ ਆਇਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਦਰਸਨ ਦੇ ਹੋ ਤਬ ਭਾਈ ਬੁਢਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ : ਮੈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਮਤ

ਉਹੇ ਬੈਠੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਸ ਕਾ ਵਰਤਾਇ ਦੇਓ ਪੁਨਾ ਓਹ ਚਲਾ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਸਾਧ ਕੇ ਮੁਖੋਂ
ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਠ ਕਰ ਸਦੌਨ ਆਏ। ਤਬ ਸੀਸ ਨਗਨ ਸਾਥ ਹੀ
ਉਨ ਖਲੋਤੇ ਤੰਦੂਰ ਮੇ ਅਰ ਟੋਪੀ ਸਾਥ ਰੋਟੀਆਂ ਨਿਕਾਸਤੇ ਥੇ ਸੋ ਉਹੀ ਹੀ ਧਰੀ ਰਹੀ। ਜਾਂਤੇ ਸੰਤ ਕਾ
ਆਪ ਆਵਨਾ ਸਮਝ ਕਰ ਦੇਰ ਸੇ ਸਿਦੇਹ ਹੂਏ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੌੜਕਰ ਸੀਸ
ਪਰ ਤਿਨਕੇ ਟੋਪੀ ਆਨ ਰਖਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਜੀ ਪੀਛੈ ਭੁਜਾ ਕਰ ਅਸਵਾਨੇ ਕਰ ਚਲਤੇ
ਹਏ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੋ ਆਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਆ ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਕਿਸੀ ਸਾਧ ਕੋ
ਜੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਾਂਟ ਦੇਉ। ਸੋ ਨਰਪਤ ਦੇਖ ਕਰ ਅਸਚਰਜ ਭਇਆ ਤੇ ਮਨ ਮੇ ਤਿਸ ਵਿਚਾਰਿਆ
ਜੋ ਇਹ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਹਮਰੇ ਜੈਸੇ ਕੀ ਕੋਈ ਖ਼ਾਹਸ ਨਹੀਂ। ਐਸੇ
ਸਮਝ ਕਰ ਪੁਨਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਚਲਤਾ ਰਹਾ। ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਰਾਮ ਕੇ ਸਰੀਰ
ਕਟ ਅਸਥਾਨੇ ਏਕ ਬ੍ਰਣ ਹੂਆ, ਸੋ ਚਿਰੰਕਾਲ ਰਹਾ। ਜਬ ਜਰਾਹ ਤਿਸ ਕੋ ਕਾਟਨੇ ਲਾਗਾ ਤਬ ਕਹਤ
ਭਇਆ ਜੋ ਇਨ ਕਾ ਸਰੀਰ ਕੋਈ ਪਕੜ ਰਾਖੇ ਜੋ ਪੀੜਾ ਕੇ ਖੇਦ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਹਲ ਚਲ ਕਰੇਗੇ।
ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਨਾ, ਪਰ ਜੈਸੇ ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ ਹੈ ਤਥਾ ਤੂੰ ਕਰਲੈ। ਸੋ ਰਾਜ
ਬ੍ਰਣ ਅਸਥਾਨੇ ਸਰੀਰ ਕਉ ਕਾਟ ਕਾਢ ਕਰ ਬਾਹਰ ਮੇ ਨਿਕਾਸਤ ਭਇਆ। ਐਸੇ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਜੈਸੇ
ਜੋਗੇਸਰ ਕੀ ਪ੍ਰਮ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧ ਲਗ ਜਾਤੀ ਭਈ ਹੈ, ਤੈਸੇ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਹੈਰਾਨ
ਭਯਾ। ਅਰ ਬੀਚ ਸੇ ਕਿਤਨੀਆਂ ਪਥਰੀਆਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਤਾਂ ਸਭੀ ਜਨ ਅਸਚਰਜਮਾਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ
ਭਏ। ਜੋ ਸੰਤਨ ਕਾ ਰਾਖਾ ਆਪ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ਜੋ ਇਹੀ ਪਿਸਾਬ ਅਸਥਾਨੇ ਜਾਤੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮ ਖੇਦ ਕਰਤੀ
ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀਪਤੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ, ਤਿਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹੈ, ਇਨ ਪਰ। ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਗੁਣ ਗੁਣ ਗਣ
ਪਤੀ ਗਿਰਜਾਪਤੀ ਆਦਿਕੋ ਸੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਥਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਅਲਪ ਮਤੀ ਤੇ ਕੈਸੇ ਕਹਾ
ਜਾਣਿਆ ਜਾਏ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਜੀ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਬੁਧ ਮੂਰਤੀ ਹੋਤੇ ਭਏ, ਭੂਤਨ ਮੇ।
ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਸਾਥ ਭੀ ਤਿਨ ਕੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋਤੀ ਭਈ। ਜਾਂਤੇ ਵਸਤੂ
ਕੋ ਵਸਤੂ ਲਖ ਲੇਤੀ ਹੈ। ਸਜਾਤੀ ਸਜਾਤੀ ਕਾ ਮੇਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸੰਤਾਂ
ਸਹਿਤ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਹਾਂ ਰਹਤੇ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਨਗਰਵਾਸੀ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ ਤਾਂ ਸੇਵਕ ਰੂਪ ਹੀ ਥੇ, ਹਰਿ
ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੂਜਰਾਂ ਵਾਸੀ ਸੰਤੋਸ ਮੂਰਤੀ ਜਬ ਆਵਹਿ ਤਿਨ ਕੋ ਉਠ ਕਰ
ਮਿਲਹਿ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਉ ਸੇ ਆਸਣ ਕਰ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਪਰਮ ਸੰਨਿਗਦ ਭੋਜਨ ਛੁਕਾਵਹਿ
ਅਰ ਮੀਠੇ ਮੀਠੇ ਬਚਨ ਬੋਲਹ ਪਰਸਪਰ ਨਿਸਕਪਟ ਹੋ ਕਰ। ਪ੍ਰੀਤ ਰੀਤ ਕੀ ਭੀ
ਇਹੀ ਨਿਸਾਨੀ ਹੈ ਜਗਤ ਮੇ। ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਕਉਤਕ ਕੋਊ ਅਗਾਧ ਅਸਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਭਾਵਤ ਸੰਬੰਧੀ।
ਪੁਨਾ ਏਕ ਗਿਰਸਤੀ ਗਰੀਬ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਹੈ ਸੀ, ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਕਰੈ, ਸੰਤ ਜੀ। ਤਬ
ਏਕ ਸਾਧੂ ਸਮਾ ਦੇਖ ਕਰ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ, ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਇਨ ਦੋਨੋ ਕਾ ਆਪ ਅਧਿ
ਕਾਈ ਰਖਤੇ ਹੋ, ਇਸ ਮੇਂ ਕਵਨ ਕਾਰਨ, ਕੇਵਲ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਤੇ ਵਾ ਅਵਰ ਕੋਊ ਔਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ।
ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਾਧ, ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਇਸ ਗਿਰਸਤੀ ਨੇ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਪੋਸਾਕ ਬਣਾਇ

ਦੀਨੀ ਸੀ ਅਬ ਸੋ ਲੋੜ ਵੰਦ ਹੈ ਇਸ ਕਾਲ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਉਪਕਾਰ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਕਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਅਸਾਡੇ
ਆਗੇ ਆਨ ਖੜੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਹੈ ਕਛੂ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਭੀ ਆਪ ਹੈ,
ਸ੍ਰੀ ਕੰਤ; ਅਰ ਪਦਾਰਥ ਰੂਪ ਭੀ ਆਪ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸਲੋਕ ਮੈਲ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਭਾਈ ਸਜੇਸ ਮੂਰਤੀ
ਸ਼ੁਭ ਗੁਨਵੰਤ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਹੈ ਤਿਨਾ ਅਸਾਂਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਦਸ ਪਾਈ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਨਕਾ ਉਪਕਾਰ ਤੋ
ਅਸਾਂ ਤੇ ਤਿਨਕਾ ਮਾਤ੍ਰ . ਨਹੀਂ ਉਤ੍ਰ ਸਕਤਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਪੁਨਾ ਓਹ ਆਪ ਸੰਤ ਮੂਰਤੀ ਹੈਂ ਇਸ ਕਰ
ਉਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਉ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ। ਇਸੀ ਤੇ ਕਹਨ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਯਾਲ ਜੀ
ਹਿਜਵਰ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਅਦਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ, ਸਾਹਦਰੇ, ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਸ ਏਕ ਬਾਲਕ ਆਵੇ।
ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਤਿਸ ਆਗੇ ਉਠ ਖਲੋਵੇ। ਪੁਨਾ ਜੇ ਕਤ ਕੁਛ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੋਵੇ ਤਉ ਭੀ ਤਿਸ ਕੀ
ਭੇਟਾ ਕਰੇ। ਤਬ ਕੋਊ ਪੂਛਤਾ ਭਯਾ, ਹਰਿਜਨ ਜੀ ਤੇ। ਜੋ ਆਪ ਇਸ ਆਗੇ ਕਾਹੇ ਉਠੇ ਹੋ
ਸੰਤ ਜੀ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਯਾਲ ਜੀ ਬਚਨ ਉਚਾਰ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ ਇਸ ਬਾਲਕ ਨੇ ਅਸਾਂ ਨੂੰ
ਧਰਮਸਾਲਾ ਦਸੀ ਹੈ ਉਂਗਲੀ ਕਰ ਜੋ ਜਹਾਂ ਭਾਈ ਅਦਨ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਜੀ ਰਹਤੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਇਹ
ਧਰਮ ਨਿਕੇਤ ਹੈ ਪੁਨਾ ਰਿਦੇ ਕਰ ਭੀ ਇਸ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਭਲਾ ਮਨਾਵਤੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰ ਇਸ ਆਗੇ
ਉਠ ਖੜੇ ਹਾਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਇਹ ਸੁਣ ਕਰ ਸੋ ਸਾਧ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ
ਧੰਨ ਹੋ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਪ੍ਰਮ ਕਿਰਤਗਯ ਹੋ, ਤੁਮਰੀ ਉਪਮਾ ਤੁਮ ਹੀ ਕੋ ਬਨ ਆਵਤੀ ਹੈ।
ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਉਤ੍ਰਾਧੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੰਤ ਕਿਰਤਗ੍ਯਤਾ ਬਰਨੰਨ ਦੁਆਦਸਮੋ ਹੁਲਾਸ: ੧੨ ।
ਏਕ ਸਾਧ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ ਪੂਛਤ ਭਯਆ ਬੇਨਤੀ ਪੂਰਬਕ ਸੁਭ ਸਿਖਿਆ ਸੰਤੋਂ ਸੇ। ਹੇ ਭਗਵਨ,
ਰਖ ਅਰ ਧਾਗ੍ਰੀ ਦੇਨ ਕਉ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਭੀ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਲੋਕੋ ਕਉ। ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਮਾਰਗ ਸੋ, ਵਿਘਨ
ਰੂਪ ਤੋ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇਵ: ਤਬ ਸੰਤ, ਮੁਕਟ ਮਨੀ, ਕਹਤ ਭਏ, ਸੀਸ ਕੋ ਧੂਨਕੇ ਤੇ ਦੀਰਘ ਸੁਆਸ ਲੇਕਰ।
ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਤੈਨੇ ਭੂਲ ਕਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਗੋਬਿੰਦ ਮਾਰਗ ਮੇ ਪ੍ਰਬਤ ਰੂਪਾ
ਦੇਖ ਵਿਘਨ ਹੈ, ਕਿਆ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਹੈ, ਜੰਤ੍ਰ ਹਕੀਮੀ ਕਾ। ਕੀਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕਾ ਹੀ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਦੇਖ ਵਾ
ਸੁਖ। ਪਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਹਉਮੈਂ ਕਰ ਮੂੰਹ ਕਾਲਖੀ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਲੋਕ ਲੋਕ ਮੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਪੁਨਾ ਭਜਨ
ਕੀ ਸਕਤੀ ਭੀ ਚਲੀ ਜਾਤੀ ਹੈ; ਸੋ ਕੈਸੇ, ਜਿਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੇ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਤਰਫ ਕਾ ਅਵਲੰਬਨ
ਕਰ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋਣਾ ਸੀ ਸੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਰਸਾਇਣੀ ਬੂਟੀ ਅਵਧ ਸੇ ਰਸਾਇਣ
ਨਾ ਬਨੇ ਤੈਸੇ ਸੋ ਸਮਝੋ, ਹੇ ਸਾਧੋ। ਪੁਨਾ ਇਹੁ ਜੀਵ ਜਮਜਾਤਨਾ ਪ੍ਰਮ ਪਾਵੇ ਹੈ, ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੇ
ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਤਿਆਗਨੇ ਜੋਗ ਹੈ, ਦੂਰ ਤੇ, ਕਲਿਆਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਜਗਯਾਸੂ ਕੋ, ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕੀ
ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ, ਜੋ ਸਾਧੂ ਰਿਦਓ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਕਰਨੇ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਤਿਆਗ
ਦੇਤਾ ਭਇਆ, ਤਾਤ ਕਾਲ ਤੇ ਪਾਇ ਕਰ ਭਗਵੰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਥ । ਜਬ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਤੁਰਨੇ ਲਾਗਤੇ ਸੇ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਧਰਮਸਾਲੋਂ ਬਾਹਰ ਇਕੰਤ ਨਦੀ ਮੈ ਵਾ ਬਨ ਮੈਂ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਲੀਏ, ਤਾਂ
ਇਹੁ ਸਲੋਕ ਪੜਦੇ ਸੀ। "ਕਬੀਰ ਦਾਤਾ ਤ੍ਰਵਰ ਦਯਿਆ ਫਲੁ ਉਪਕਾਰੀ ਜੀਵੰਤ। ਪੰਖੀ ਚਲੇ ਦਸ
ਦਿਸਾਵਰੀ ਬਿਰਖਾ ਸੁਫਲ ਫਲੰਤ।" ਪੁਨਾ "ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਬੀਜ ਬੋਇ ਬਾਰਹ ਮਾਸ ਫਲੰਤ।

ਸੀਤਲ ਛਾਇਆ ਗਹਿਰ ਫਲ ਪੰਖੀ ਕੇਲ ਕਰੰਤ"। ੨ । ਇਹ ਅਸੀਰਵਾਦ ਦੇਨਾ ਧਰਮਸਾਲ ਕੋ ਅਰ ਧਰਮਸਾਲੀਏ ਕੋ, ਤੁਰਨੇ ਸਮੇ ਭੀ ਜਬ ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਨਗਰ ਜਾਣਾ। ਇਸ ਪਰ ਏਕ ਦਿਰਸਟਾਂਤ ਭੀ ਹੈ ਜੁਗਲ ਹੰਸੋ ਕਾ। ਜੋ ਕਿਸੀ ਨ੍ਰਿਪਤੀ ਕੇ ਬਾਗ ਮੈ ਜੁਗਲ ਹੰਸ ਆਇ ਉਤ੍ਰੇ ਸੇ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਨੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਤਿਨ ਆਗੇ ਬਿਥਾਰ ਦੀਏ ਦੁਗਧ ਸਾਥ । ਤਬ ਕੋਈ ਮੁਕਤਾਹਲ ਗਿਰ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਮੇ ਅੰਕਰ ਨਿਆਵਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੋਤੀਆਂ ਕਾ ਬ੍ਰਿਛ ਬਾਂਸ ਰੂਪਾ ਭਯਾ । ਤੇ ਹੰਸ ਸਾ... ਪਾਇ ਕਰ ਚਲਤੇ ਰਹੇ ਸਰਾਏ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿਹਵਤ । ਅਰ ਜਾਤੀ ਵੇਰ ਇਹ ਅਸੀਰਵਾਦ ਦੇ ਗਏ ਬਾਗ ਕੋ ਪੁਨਾ ਰਾਜਾ ਕੋ । ਤਬ ਸੋ ਬਨ ਰਾਜਾ ਸਹਤ ਸਦਾ ਫੁਲਿਆ ਫਲਿਆ ਰਹੇ ਬਿਹੰਗਮੋ ਕੇ ਅਸੀਰਵਾਦ ਕਰਿ । ਤਾਂ ਤੇ ਅਭਿਯਾਗਤੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਇਸ ਪੁਰਸ ਕੋ ਜੋ ਆਤਮ ਦਰਸੀ ਹੈ ਤੱਤਵੇਤਾ । ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਕਿਆ ਸਭਾਵ ਥਾ । ਜੋ ਅੰਨ ਕਾ ਬਹੁਤ ਅਦਬ ਅਦਾਬ ਰਖਤੇ, ਥੋੜਾ ਖਾਵਤੇ ਥੇ । ਜੋ ਕਹੂੰ ਅੰਨ ਕਾ ਦਾਨਾ ਭੁੰਜੇ ਪੜਾ ਹੋਵੇ ... ਬਜਾਰ ਮੇ ਤਬ ਝੁਕ ਕਰ ਉਠਾਇ ਲੇਤੇ ਸੇ । ਜਬ ਚਲਤੇ ਥੇ ਭਾਈ ਜੀ ਹੰਸ ਅਰ ਹੰਸ ਪੁਨਾ ਨਦੀ ਕਉ ਲਜਾਇਮਾਨ ਕਰਤੇ ਥੇ।। ਤੇ ਸੰਤ ਸਾਥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਪੀਛੇ ਚਲਤੇ ਹੈਸਨ ਜਿਨ ਕੇ ਐਸੀ ਥਿਰ। ਬਡਿਆਈ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਭੀ ਪ੍ਰੇਮ ਗਰੀਬੀ ਧਾਰਤੇ ਸੇ। ਕਦਾਚਿਤ ਕੋਈ ਕੀਟ ਭੀ ਚਰਨੋ ਨੀਚੇ ਨਾ ਆਵੈ। ਜੋ ਧਨਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿਰਸਟੀ ਕਰਨੀ ਪਰ ਧਰਨੀ ਜਾਂਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਜਗਿਆਸੂ ਕੀ ਸਿਖਆ ਅਰਥ। ਪੁਨਾ ਅੰਨ ਕਾ ਦਾਨਾ ਦੇਖ ਕਰ ਯਥਾ ਅਧਿਕਾਰ ਧਰ ਦੇਨਾ। ਏਕ ਕਾਲ ਮੋਂ ਏਕ ਸੇਵਕ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕ ਦਾਣਾ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਕੇ ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹ ਉਠਾਇ ਕਰ ਅੰਨ ਕਹੂ ਕਿਨਾਰੇ ਧਰ ਦੇਹੁ ਜੋ ਕਾਵੁਉ ਮੈਨਾ ਆਵੇ ਅਰ ਕੋਈ ਪੰਖੀ ਖਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਮਨ ਆਈ ਜੋ ਏਤਾ ਯਤਨ ਸੰਤ ਜੀ ਕਿਉਂ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਲਾਨੀ ਸਤਿ ਪੁਰਖਾਂ ਤੇ ਕਰਨੀ ਮਨ ਮੈਲੇ ਕੀ ਨਿਸਾਨੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਰਿਦੇ ਕੀ ਜਾਣ ਕਰ ਜਾਨਤੇ ਅੰਤਰ ਕੇ ਹਰਿ ਜਨ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਸੁਣ ਹੇ ਭਾਈ, ਇਸ ਪਰ ਏਕ ਦਿਰਸਟਾਂਤ ਹੈ। ਏਕ ਰਾਜਾ ਕਰੀ ਕੀ ਅਸਵਾਰੀ ਕਰੀ ਆਵਦਾ ਸੀ। ਏਕ ਸੁਰਹੀ ਨੇ ਦਾਣੇ ਖਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਗੋਬਰ ਕਰਾ ਹੈ ਬਜ਼ਾਰ ਮੇਂ ਸੋ ਦਾਣੇ ਸਾਬ੍ਰਤ ਦੇਖੇ ਰਾਜਾ ਨੇ। ਤਬ ਉਤਰ ਕਰ ਨਾਗ ਸੇ ਸੇਤੰਬਰ ਮੈ ਸੋ ਪਾਇ ਲੀਆ। ਤਬ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਜਾ ਜਨ ਚਕਰਤ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਧੋਇ ਕਰ ਜਲ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਸੁਧੁ ਕਰ ਛੰਨਵਾਇ ਕਰ ਬੀਚ ਮਿਠਾ ਮਿਲਾਇ ਕਰ ਸੋ ਰਾਜਾ ਖਾਤ ਭਯਾ ਤਬ ਅੰਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕਰ ਕਹਾ। ਦੇਵਤਾ ਬਾਚ। ਹੇ ਰਾਜਾ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈ ਪੁਨਾ ਭੀ ਧੰਨ ਹੈ। ਜੋ ਤੈਨੇ ਮੇਰਾ ਬੜਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਰਾਜਾ ਹੋਰ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਮਹੰਤ ਪੁਰਸ ਗੰਗਾਜਲ ਕੋ ਚੁਲੀ ਪਰ ਲੀਆ ਸੋ ਤਿਸ ਬੀਚ ਮਲ ਕਾ ਕਿਣਕਾ ਦੇਖਾ ਤਾਂ ਸੋ ਪਾਨ ਕੇ ਪਾਨੀ ਬੀਚੋਂ ਮਲ ਕਿਣਕਾ ਨਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਕਰ ਸਾਥ। ਪੁਨਾ ਪਾਨੀ ਪਾਨ ਕਾ ਪਾਨ ਕਰ ਲੀਆ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜੋ ਤਿਸ ਪਰ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੂਏ। ਦਰਸਨ ਦੇ ਕਰ ਵਰ ਦੀਆ ਤੈਸੇ ਏਹ ਬਾਰਤਾ ਭਈ। ਐਸਾ ਮੇਰਾ ਆਦਰ ਕਿਸੀ ਕਦੀ ਨਾ ... ਜੈਸੇ ਤੈਨੇ ਕੀਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਮਨੋਕਾਮਨਾ ਮੰਗ ਜੋ ਮੈ ਤੇਰੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੂਆ ਹੋ

ਤਬ ਰਾਜਾ ਅੰਨ ਦੇਵ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਬੰਦਨਾ ਪੂਜਤ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਰਾਜੇ ਵਾਚ। ਹੇ ਅੰਨ ਦੇਵ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਰ ਦੇਵੋ ਜੋ ਅੰਨ ਕੌਨ ਦੇਖ ਕਰ ਕੋਈ ਜੀਵ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਵੈ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਭਗਵਾਨ ਬੋਲਤ ਭਏ। ਹੇ ਰਾਜ, ਨੇਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਕਿਸੀ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਤੇ ਮੇਟੀ ਨਹੀਂ ਜਾਤੀ। ਜੈਸਾ ਕੋਊ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਫਲ ਵਾਪਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਮੇਰੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਜਗਤ ਜੀਵ, ਤਬ ਮੋਹ ਕਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਈਸਵਰ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਤੇਰੀ ਪੂਜਾ ਕੀ ਤੇਰੇ ਸਹਿਤ ਬੁਧ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਲ ਸਤ ਜੁਗ ਸਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਦੇਵਤਾ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਭਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਅੰਨ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਮੈ ਭੀ ਇਸ ਕਾ ਮਾਹਾਤਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਨਾਮ ਜਪੀਐ ਅੰਨ ਕੇ ਸਾਦ। ਜਪੀਏ ਨਾਮ ਜਪੀਐ ਅੰਨਾ"। ਇਸ ਕਾ ਅਰਥ ਜਪੀਐ ਕਹੀਐ ਪਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਜਪੀਐ ਨਾਮ। ਸਬਦ ਕੇ ਅੰਤ ਭੀ ਕਿਹਾ ਹੈ॥ ਕਹਿਤ ਕਬੀਰ ਹਮ ਐਸ ਜਾਨਿਆ। ਧੰਨ ਅਨਾਦ ਠਾਕਰ ਕਰ ਮਾਨਿਆ।" ਅਨਾਦ ਕਹੀਏ ਅਨਾਜ ਅਥਵਾ ਅਨਾਦ ਜੋ ਠਾਕਰ ਹੈ ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਮੰਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਭੋਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਦਕ ਰੂਪ ਧਾਰ ਧਾਰ ਕਰ। ਕਬੀਰ। "ਖੁਦਿਆ ਕੂਕਰ ਬਾਵਰੀ ਕਰੈ ਰਾਮ ਸਿਉ। ... ਤਿਸ ਕੇ ਟੁਕੜਾ ਡਾਰ ਕੇ ਲਗੈ ਰਾਮ ਸਿਉ ਰੰਗ"। ਅਥਵਾ ਹੋਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੇ ਆਏ ਭਗਵਾਨ ਆਗੇ ਤੋਂ ਉਠਤੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਅੰਨ ਦੇਵਤਾ ਜਬ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਸੰਖਿਤਾ ਸਹਤ ਉਠ ਖਲੋਤੇ ਹੈਂ ਆਗੇ ਤੇ। ਐਸਾ ਆਦਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅੰਨ ਕਾ। ਅੰਤ ਨਾਮ ਜਲ ਕਾ। ਸੋ ਜਲ ਸੰਗ ਭੋਜਨ ਕੀਤਾ ਕਿਆ ਅਰਧ ਭੋਜਨ ਖਾਇਕਰ ਪੁਨਾ ਬੀਚ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਨਾ ਸੋ ਠੀਕ ਕਹੀਏ ਚੰਗੀ ਤ੍ਰਪਟੀ ਪੁਸਟੀ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਵੇਦ ਭੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਸੁਖ ਸਾਥ ਪੁਨ ਕਰ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਸਾਂਤ ਸਰੂਪ ਮੈ ਸਮਾਇ ਗਇਆ ਸਾਧ। ਤ੍ਰਿਜਾਮਨੀ ਹਰ ਕੀਰਤਨ, ਹਰ ਕੀਰਤਨ ਹਰ ਸਿਮਰਨ ਸੇ ਬਿਤਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਗਜਨ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਬਾਹਿਰ ਇਕੰਤ ਜਾਤੇ ਸੋ ਪੁਨਾ ਭੀ ਭਜਨ ਮਨ ਇਕਾਂਤ ਕਰਨ ਲੀਏ। ਪੁਨਾ ਪਹਿਰ ਦਿਨ ਚੜੇ ਆਵਨਾ ਧਰਮਸਾਲ ਵਿਖੇ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਜੋ ਆਏ ਏਕ ਸੇਵਕ ਇਨ ਕਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਦਰਸਨ ਕਰਤਾ ਥਾ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਨਿਕਟ ਆਇ। ਆਗੇ ਤੇ ਉਠ ਖਲੋਤਾ, ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਅਦਬ ਲੀਏ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ, ਕ੍ਰਭ ਰੋਸ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ, ਐਸੇ ਤੈਨੇ ਫੇਰ ਕਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਕਰਤਵ। ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰਤੇ ਕੋਊ ਆਵੇ ਦੇਹ ਧਾਰੀ ਕਿਸੀ ਆਗੇ ਇਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਨਾ ਉਠੇ। ਜਾਤੇ ਰਤਰ ਦਾਸ ਲੋਕੋ ਮੇ ਇਨ ਸਦਰਸ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਮੁਕਤ ਭੁਗਤ ਦਾਤਾ ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਐਸੇ ਮਹਤਤਾ ਧਰਿਆਂ ਤੇ ਧਰੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਆਸਨ ਅਸੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਸੁਭ ਸਿਖਿਆ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਤਥਾ ਹੀ ਵਰਤਤਾ ਭਯਾ। ਐਸੇ ਸੰਤਾ ਕਾ ਆਸਾ ਥਾ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਸੰਕਾ ਉਤਾਰ ਕਰ ਸੋ ਸੰਤ ਆਸਨ ਤਰਫ ਆਏ ਤਬ ਸਭੀ ਜਨ ਆਗੇ ਤੇ ਉਠ ਠਾਂਢੇ ਭਏ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਜੋ ਜੋ ਮਹਾਜਨ ਦਰਸਨ ਕਰਣ ਲੀਏ ਆਇ ਥੇ ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਕੇ। ਅਰ ਮੁਖ ਸੇ ਠਾਕਰ ਜੀ ਸੰਬੋਧਨ ਦੇ ਕਰ ਕਰਤ ਭਏ, ਜੋ ਠਾਕਰ ਜੀ ਆਏ। ਸੋ ਇਹੁ ਦੋਨੋ ਬਾਰਤਾ ਦੇਖ ਕਰ ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਕਮਲ ਜਲ ਸਾਥ ਧੋਇ ਕਰਿ ਬੈਠ ਕਰ

ਕਹਤੇ ਭਏ ਸੰਤ ਰਾਜ ਜੀ, ਅਪਣੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ, ਸਭ ਸੁਜਨ ਜਨਾ ਕੋ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰਿਹੋ ਆਗੇ ਤੇ ਪੁਨਾ ਉਹੇ ਭੀ ਨਹੀ ਹੋਣਾ ਅਸਾਡੇ ਆਇ ਤੇ ਅਰੁ ਠਾਕੁਰ ਸੰਬੋਧਨ ਦੇਕਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ, ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਕਉ। ਜਾਂਤੇ ਠਾਕੁਰ ਸਭ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੁਆਮੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈ।" ਸਜਣ ਸਚੁ ਪਰਖੁ ਮੁਖਹੁ ਅਲਾਵਣ ਥੋਹਰਾ"। ਭਾਵ ਇਹੁ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਚੰਗੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਆਗੇ ਤੇ ਉਠਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਬਡੇ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਹੈਂ ਤਿਨ ਆਗੇ ਚਾਹੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਕੰਗਾਲ ਟੁਕੜੇ ਦਾ ਭਿਖਾਰੀ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦਰ ਦੇ ਸੁਆਨ, ਤਾਂ ਤੇ ਅਸਾਡੇ ਆਇਆ ਫੇਰ ਉਠਣਾ ਨਹੀਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜਾਂਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਸਾਧਾਂ ਕੀ ਸੂਧੀ ਨਿਸਕਪਟ ਚਾਲ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਆਇਆਂ ਆਗੇ ਤੇ ਠਾਢ ਹੋਣਾ ਜੋਗ ਹੈ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਂ ਨੂੰ, ਸਭ ਕੋ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੰਤ ਜੀ ਮਾਰਗ ਮੈ ਹੰਸ ਚਾਲ ਸਮ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਸੇ, ਕੀਟੋ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰਤੇ ਹੂਏ। ਤਾਂ ਏਕ ਸਾਧ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਜੀ ਆਪ ਇਨ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਿਉਂ ਕਰਤੇ ਹੋ ਜੋ ਪਦ ਪਦਮ ਆਪ ਕੇ ਨੀਚੇ ਆਵੇਗਾ ਸੋ ਸਦਗ ਕਉ ਪਾਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਮੁਖ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਲੇਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹ ਤੈਨੇ ਕੀ ਚਾ ਆਖਿਆ ਹੈ ਹੇ ਭਾਈ, ਪੁਨਾ ਇਹੁ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ।

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਮੇਰੀ ਸਦਗਤੀ ਹੋਵੇ ਕਿਵੇਂ। ਜੋ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਗੁਣੀ ਅਚਾਰ ਨਹੀਂ ਰੰਗ ਜਾਤੀ ਅਉਗੁਣਿ ਬਹਿ ਬਹਿ ਰੋਸੀ।" ਇਕੇ ਤੇਰਾ ਐਸਾ ਬਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਗਵੁਣਿਆਰੇ ਹਾਂ। "ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਕਿਆ ਹੋਸੀ ਪਾਇ"। ਪੁਨਾ ਐਸੀ ਬਾਫਲੀ ਤਾਂ ਅਵਤਾਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤੇ। ਤੋ ਮੈਂ ਕੌਣ ਕੀਟਹਾਂ ਵਿਚਾਰੋ। ਆਪ ਕੋ ਅਧਕ ਜਾਣੇ ਮੇ ਇਸ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕਾਂ ਮੇਂ। ਐਸੀ ਕਰਤਵ ਸੇ ਕਲਿਆਣ ਹੈ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਤੈ ਵਿਚੁ ਸੀਸੇ ਭੇ ਰਹੇ ਤੈ ਵਿਚ ਕਮਾਵੈ ਕਾਰੁ। ਐਥੈ ਸੁਖ ਵਡਿਆਈਆਂ ਦਰਗਹਿ ਮੋਖਦੁਆਰ।" ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਜੋ ਸਾਧ ਚਰਣੀ ਲਾਗ ਕਰ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਾਵਤ ਭਯਾ। ਏਕ ਮਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿ ਸੰਤ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਹਾਥ ਰਾਖਾ।

ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੂਰੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਲੀਆ ਕਰੋ ਸਭਨ ਸੰਤਾਂ ਕੋ।

ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਜੀ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਅਪਣਾ ਚਰਨ ਜਲ ਸਾਧ ਹੋਇ ਦੀਆ ਜਾਤ ਕਿਸੀ ਤਾਂਤ ਸਪਰਸਨਾ ਹੋਵੈਂ ਸਾਧ ਕਉ ਇਕੀ ਆਦਿਕਉ ਕਾ। ਸੁਜਨ ਜਨਾ ਕਉ ਸਿਖਿਆ ਹੈ, ਸੰਤ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਜੀ ਬਨ ਮੇ [illegible] ਰਹਿ ਸਿਮਰਨ ਲੀਏ ਜਾਤੇ ਭਏ ਚਾਰ ਘਟ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿਨ ਸੀ ਜੋ ਇਤਨੇ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਰਬ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਸਹਿਤ ਧਰਮਸਾਲੇ ਆਵਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬੋਧਰਾਮ ਕੀ ਜਹਾਂ ਕਥਾ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਆਗੇ ਭੀ ਸੰਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਭ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇਹ ਬੁਲਾਇ ਕਰ; ਪੁਨਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਸੰਗਤ ਬੀਚ ਆਸਨ ਸੁਪਾ ਬੈਠਤੇ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਸੰਧ ਮੂਰਤੀ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਕਾਰ ਬੈਠੇ ਪੀੜੀ ਪਰ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜਿਨ ਕਾ ਮਨ ਤੇ ਕਨ, ਨੈਨ ਤੇ ਬੈਨ, ਕਥਾ ਕੇ ਸਿਧਾਂਤੇ ਸੇ ਮੇਂ। ਤੇ ਔਰ ਭੀ ਜਹਾਂ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ, ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਚਾਂਦਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਸਡੇ ਬਾਣੀ ਕੇ ਜਹਰ ਪੁਨਾ ਤਥਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਪ੍ਰੀਜ ਸੁਹਿਰਦ ਅਰ ਉਪਕਾਰੀ

ਪੁਨਾ ਰਾਗੀਆਂ ਸੋਰ ਪੈਨ ਕੇ ਪੀਛੇ ਮਿਲਕਰ ਸਬਦ ਗਾਵਣਾ ਭਿੰਨ ਹੋ ਕਰ ਅਪਣਾ ਆਪ ਜਣਾਵਣਾ ਨਾ। ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ "ਪੀਛੈ ਨਾਗ ਚਲੀ"। ਸਮਾਵੇਸ ਕੇ ਵੇਹਲੇ ਵੇਲੇ ਦੁਤਾਰਾ ਲੈ ਕਰ ਪਰਮ ਨਿਰਬਾਣ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਕਵਲਾ ਕੀਤ ਕੇ ਜਸ ਸੁਣੇ ਸੇ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮੂਰਤੀ ਹੀ ਹੋ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਭਾਈ ਰਾਇਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਗੁਰਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਅਰ ਕਿਤਨੇ ਕੁ ਮਾਸ ਪ੍ਰੀਤ ਤਹਾਂ ਭਾਈ ਸੁਘੜ ਜੀ ਜੋ ਪਰਮ ਸੁਘੜ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਤਹਾਂ ਕਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਧਰਮਸਾਲੇ ਭਾਈ ਬੋਧ ਮੁਰਲੀ ਜੀ ਭੀ, ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਭੀ ਅਰ ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਸੁਣਤੀ ਹੈ, ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ। ਅਰ ਕਈ ਮਸਨਵੀ ਭਾਈ ਮੰਞੂ ਜੀ ਵਾਚਤੇ ਥੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਨਗਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਹੈ ਆਪ ਇਕਾਂਤ ਹਰਿ ਭਜਨ ਕਰਨ ਲੀਏ ਤਬ ਏਕ ਪਾਂਡੀ ਪੰਡ ਚੁਕੀ ਹੋਈ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਤਿਸ ਹਰਿਜਨ ਕੋ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰ ਜੜ ਕਰ ਕੀ। ਸੋ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਹਰਿਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ, ਤੂੰ ਕਉਣ ਹੈ। ਸੋ ਪੁਰਸ ਕਹਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਾਂ ਜੀ। ਵਿਦਿਆ ਤੇ ਹੀਨ ਹਾਂ ਤਾਂਹੀ ਏਹੁ ਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹਾਂ ਜੀ। ਤਬ ਸੰਤ ਹਸਕਰ ਕਹਾ ਏਹੋ ਜੰਜਾਲ ਹੀ ਤਿਆਗ ਦੇਹੁ। ਦੇਖ ਜੋ ਅਸਾਡੀ ਨਿਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਅਰ ਨਿਰਗੁਣਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਭੀ ਉਹ ਕਰੇਗਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸੋ ਸੁਣ ਕਰ ਐਸੇ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਜੋ ਜੰਜਾਲ ਆਲੇ ਕ ਤਿਆਗ ਕੇ ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਚਰਨੋ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤਾ ਭਯਾ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੁਝੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਹੋ ਜੀ। ਤਬ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ, ਪ੍ਰਿਆ ਪਾਰੀ ਕੋਟ ਈਸੇ ਸਾਹ ਕੇ ਅਸਾਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋ ਜਾਨ ਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਉਹਾ ਉਪਦੇਸ ਜਾਇ ਲੇਵੋ। ਜਿਸ ਤੇ ਇ ਨੀਤ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਾਖਿਆਤ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਉਪਦੇਸ ਨਾ ਦੇਵੈ ਤਾਵੈ ਸਮਰਥ ਭੀ ਹੋਵੈ ਤੇ ਅਸਾਡੇ ਮੈ ਤਾਂ ਸਮਰਥਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਨਹੀਂ ਦੇਦੇ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈ ਸੋ ਸੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਜਾਇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਵਤਾ ਭਯਾ। ਰੂਪ ਰਾਮ ਸਮਾਧ ਪਰਾਇਣ ਹੂਏ ਸੰਤ ਅਨਗ੍ਰਹ ਤੇ ਸੋ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਐਸੇ ਭਈ। "ਘਾਣੀ ਪੀੜਤੇ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਲੀਏ ਛਡਾਇ। ਪਰਾ ਪੂਰਬਲੀ ਭਾਵਨੀ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਈਆਣਿਆ"।

ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਗਾਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤਾਰਧੇ ਭੇਰਹੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਤ੍ਰੈਦਸੋ ਧਿਆਇ। ੧੩।
ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਮਿਆਣੀ ਨੇ ਆਵਤੇ ਭਏ।
ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਮਿਆਣੀ ਆਇ ਕਰ, ਧਰਮ ਸਾਲੇ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਮਿਲਤੇ ਭਏ। ਪਰਮ ਹਰਖ
ਭਯਾ ਆਪਸ ਮੇਂ। ਭਾਈ ਜੀ ਸੁਘੜ ਰਾਮ ਜੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਸਿਮ੍ਰਨ ਮੇ ਸੁਘੜ ਹੈ, ਸੋ ਭੀ
ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਮਿਲਤੇ ਭਏ। ਭਾਈ ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਸੰਤ, ਜੋ ਮਹੰਤ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੀ ਤੋ ਅਕਥ ਕਥਾ ਹੈ ਮੈਂ ਅਲਪ
ਬੁਧੀ ਕਿਆ ਕਹੋਂ ਤਿਨ ਕੀ ਗਾਥਾ। ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਭੁਜਾ ਪਕੜ ਕਰ ਨਾਮੰ ਬਿਠਾਇ ਕਰ
ਆਦਰ ਯੁਕਤ ਸੰਤਾ ਲੀਏ ਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਪਰਨਾ ਸੋ ਘ੍ਰਿਤ ਇਤਨਾ ਡਾਲਣਾ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਕਿਛ
ਸੁਧ ਨ ਰਹਿਨੀ ਤੇ ਜੂਠੀਆ ਸਾਥ ਸਰਪੀ ਪਾਈ ਜਾਣਾ। ਐਸੇ ਪ੍ਰੇਮਵੰਤ, ਯਸਵੰਤ ਅਰ ਸੁੰਦਰ
ਸਦ ਗੁਣੋ ਕਰ, ਪਰਮ ਧਰਮ ਮੂਰਤੀ ਸੇ ਅਰ ਸਵੰਤਰੀ ਜਿਨ ਕਾ ਸਾਮਸ੍ਰ ਸੀਘਰ ਉਜਲ ਹੀ ਰਿਦਾ
ਸੀ, ਪੁਨਾ ਉਜਲ ਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਉਜਲ ਕਰਤਵ ਸੀ ਜਿਨ ਕਾ ਐਸੇ ਅਨੰਤ ਗੁਣੋ ਸਹਤ ਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ
ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਸਾਖਿਆਤ ਭਾਈ ਜਗਤਾ ਜੀ ਨੂਰਪੁਰ ਆਏ ਹੋਂ ਕਿਧੋਂ ਸਰੂਪ ਭੀ ਸ੍ਰੀ
ਭਾਈ ਜਗਤੇ ਜੀ ਵਾਲਾ, ਪੁਨਾ ਕਰਨੀ ਭੀ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਸਰਬ
ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਤਿਨ ਕੇ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਵਿਸਾਖਾ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਮ ਸੁਹਿਰਦ ਮੂਰਤੀ। ਪੁਨਾ ਨਗਰ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਅਨੰਤ ਲੋਕ ਮਨਾਵਹਿ ਮਨਾਵਨ ਯੋਗ ਸੰਤ ਕਉ। ਪੋਹਨ ਭੋਗ ਤਸਮਈ ਲੂਚੀ ਕਚੋਰੀ ਪੂਰੀ
ਪੂਰਾ ਹੋਵਹ ਖਾਨ ਪੂਰਾਕ। ਪਰ ਸੰਤ ਕਉ ਸੋ ਪਦਾਰਥ ਮਨ ਕਰ ਅਹਿਲਾਦਨਾ ਦੇਵਹਿ।
ਜਾਤੇ ਭਜਨਾ ਨੰਦ ਕਰ ਪਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਸੇ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਹਰਿ ਰਸ
ਜਿਨ ਸਭ ਸੁਆਦਿ ਫਿਕਰੀਆ। ਜੋ ਸੰਤਾ ਜਨਾ ਕਾ ਰਿਦਾ ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਯਾ। ਅਰ ਹੋਰ ਅਨੰਤ ਲੋਕ
ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੈ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਹਿ। ਤਾਂ ਏਕ ਕੋਊ ਪੁਰਸ਼ ਭਗਵੰਤ ਸੋਕਹੀਨ ਕੇਵਲ ਖਾਨ
ਪਾਨ ਦੀ ਸੋਕ ਕਉ ਧਾਰਨ ਵਾਰਾ ਅਰ ਇਸਟ ਪੁਸ਼ਟ ਭੀ। ਪੁਨਾ ਖਾਇ ਅਘਾਇ ਕਰ ਸੋਇਆ ਰਹੇ
ਘਰ ਤਿਆਗ ਕਰ ਜੋ ਐਸੇ ਭਜਨ ਘਰ ਮੈ ਕਹਾ। ਇਸੀ ਤੇ ਮੇਹਨਤ ਕੇ ਡਰ ਕਰ ਭਰੋਸ ਹੋਇ
ਕਰ ਭਾਗ ਆਇਆ। ਸੋ ਸੰਤਾ ਕੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਕਾਗ ਕਲਮਾ ਕੀ ਮਾਰ ਮੈ ਤਾਂ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ
ਸਾਥ ਰਹੋਗਾ। ਜਬ ਕਿਤਨਾ ਕਾਲ ਬੀਤਿਆ ਤਬ ਕਿਸ ਕੋ, ਸੋ ਕਹੀ ਨ ਜਾਣ ਕਹ ਕਹਤ ਭਏ, [illegible]
ਹੇ ਭਾਈ ਤੇਰਾ ਅਸਾਡਾ ਮੇਲ ਐਸੇ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਏਕ ਕੋਊ ਭੁਘੜ ਪੰਧ ਸੀ ਅਸਾਡੇ ਜੈਸਾ। ਸੋ
ਸੰਤ ਤਮੂਹ ਵਿਚ ਰਤੇ ਵਿੱਚ ਜਤੇ ਏਕ ਕੋਈ ਨਗਰ ਹੈ ਤਹਾ ਅਨੰਤ ਅਨਾਜਰ ਲੋਕ ਬਸਤੇ ਹੈ। ਸੋ
ਸੰਤ ਬਾਹਰ ਨਗਰ ਤੇ ਏਕ ਕੂਏ ਪਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਤਹਾਂ ਕੇ ਲੋਕ ਐਸੇ ਹੀ ਮੀਠਾਂ ਖੰਡਾਂ
ਸੰਤਾ ਕੋ ਲਿਆਇ ਦੇਵੈ। ਬਹੁਤ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ। ਤਬ ਸੋ ਸੰਤ ਆਪ ਭੀ ਖਾਵਹਿ ਅਰ ਕੂਪ
ਵਾਲੇ ਕਉ ਭੀ ਦੇਵੈ ਭੋਜਨ ਭਲੇ ਭਲੇ ਸੋ ਖਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਵਹਿ। ਆਗੇ ਸੋ ਜੀਨੇ ਰੂਪੇ
ਸਹਰ ਮਿਸੀ ਰੋਟੀ ਮਿਲੇ ਤੋ ਖਾਵੇ ਨਾਹੀ ਤੇ ਐਸੇਂ ਸਮ ਮੇਹਨਤ ਹੀ ਕਰਤਾ ਰਹੇ।
ਹੇ ਸੰਤ ਖਾਇ ਕਰ ਜੀਨੇ ਰਹੇ ਵਾਮ੍ਰਤੇ ਰਹੇ ਵਾਸਨਾ ਨਾਹੀ ਵਾਸੁ ਦੇਤੇ ਤਾੜਦੇ ਰਹੇ। ਤਾਂ ਉਹ

ਦੇਖ ਕੇ ਕਹਤਾ ਹੈ ਔਰ ਇਹ ਕੈਸੇ ਸੁਖੀ ਹੈ ਭਾਈ। ਤਬ ਸੋ ਭੁਗੜ ਪੰਥ ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹਕਰ ਚੁਹਣੇ ਲਗੇ ਤਾ ਸੋ ਭੀ ਹਲ ਤਾਲਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਤੁਰ ਪਇਆ ਸਾਥ। ਤਾਂ ਉਹ ਭੁਗੜ ਪੰਥ ਅਵਰ ਕਿਸੀ ਅਸਥਾਨ ਜਾਇ ਉਤਰੇ। ਉਹਾਂ ਕੇ ਲੋਕ ਕੰਕਰ ਰੂਪ ਸੇ ਸਾਕਤ। ਤਬ ਉਹ ਸੰਤ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਭੁਖੇ ਰਹੇ ਭਾਗਵੰਤ ਕੀ ਐਸੀ ਮਰਜੀ ਭਈ। ਤਬ ਭਲਕ ਕੋ ਕਹੂੰ ਚਲੇ ਆਏ ਸੁ ਭੀ ਮੁਠੀ ਭਰ ਸਭ ਕੋ ਬਾਂਟੇ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਮੁਸਟੀ ਏਕ ਚਣਿਆ ਹੀ ਕੀ ਆਵਣੀ ਸੀ। ਤਾਂ ਸੋਈ ਖਾਇ ਕਰ ਕੇ ਰਾਤ ਕੋ ਸਬਰ ਕਰਕੇ ਸੋਇ ਰਹਿਆ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਪਾਛੈ ਕੀ। ਏਕ ਮਜ਼ੂਲ ਕਰ ਆਇਆ ਸੀ ਸਾਧੋ ਸਾਥ ਦੂਜੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਕਾ ਭੁਖਾ ਜਟ ਤਾਂ ਰਾਤ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਭੀ ਸੁਖ ਦੀ ਨਾ ਆਈ, ਚਿੰਤਾ ਕਰ। ਤਬ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਪਣਾ ਨਗਰਵਾਸੀ ਤਿਸੀ ਨਗਰ ਜਾਤਾ ਤਿਸ ਕੋ ਮਿਲਾ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਸੰਦੇਸ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਹੇ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਮੇਰੇ ਘਰ ਅਰ ਮੇਰੇ ਕੂਪ ਪਰ ਮੇਰੇ ਲੜਕਿਆ ਬਾਲਿਆ ਕੋ ਕਹ ਦੇਣਾ ਜੋ ਦੇਖਣਾ ਮੇਰਾ ਹਲ ਫਾਲਾ ਮਤ ਕਹੂੰ ਚੋਰਤੇ ਹੋਵੈ। ਇਹ ਜਾਨ ਕਰ ਜੋ ਉਹ ਤਾਂ ਭੁਗੜ ਪੰਥ ਸਾਥ ਚਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈ ਇਸ ਭੁਗੜ ਪੰਥ ਦੀ ਗਲ ਅਲਪਿਲੱਲੀ ਦੇਖੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਅਪਣਾ ਹਲ ਫਾਲਾ ਹੀ ਆਇ ਸਮਾਲੇਗਾ ਆਜ ਕਾਲ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਤੇਰਾ ਐਸਾ ਸਾਥ ਹੂਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਸਾਧ ਸੁਣ ਕਰ ਹਸਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਐਸੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਸੇ ਜੋ ਆਪ ਨਾ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੂੰ ਚਲਿਆ ਜਾਇ, ਜਾਤੇ ਸਰਬ ਮੈ ਭਗਵਾ ਦੇਖਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਉਹ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਚਲਿਆ ਜਿਥਾ ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹਿ ਕਰ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਰੋਜ਼ ਬਾਹਿਰ ਏਕ ਕੂਪ ਪਰ ਪੂਰਬ ਤਰਫ ਜਹਾਂ ਸਘਨ ਛਾਇਆ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਬੈਠਦੇ ਸੇ। ਤਹਾਂ ਕਥਾ ਭੀ ਅਰ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਭੀ ਹੋਤਾ ਸਾ, ਪੁਨਾ ਧਰਮਸਾਲੇ ਭੀ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਆਇ ਸੁਣਤੇ ਸੇ, ਸਤਿ ਸੰਗ ਮੈ। ਬਾਹਰ ਬੈਠਿਆ ਹੀ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਆਇ ਦਰਸਤੇ ਥੇ ਪਰਮ ਭਾਵ ਸਹਿਤ। ਤਹਾਂ ਹੀ ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਗੁਰ ਸਹਾਈ ਜੀ ਆਵਤੇ ਭਏ ਵੈਰਾਗ ਪੂਰਤੀ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਤਿਨ ਕੋ ਐਸੇ ਮਿਲੇ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਮਿਤ੍ਰ ਮਿਲਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਵਾਰਤਾ ਇਹ ਸਿਖਿਆ ਅਰਥ ਲਿਖੀ ਹੈ ਜੋ ਕੋਊ ਉਤਮ ਜਗਿਆਸੀ ਗੁਰ ਮਾਹੂਰੂ ਖਾਵੰਤ, ਇਸ ਦੇਵ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨਿਕਟ, ਅਪਾਨ ਵਾਊ ਨਾ ਤਿਆਗੀ। ਏਕ ਪੁਰਸ ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਕਰ ਤਿਆਗਤ ਭਯਾ ਸੰਤ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾ ਹੂਆ ਅਪਾਨ ਵਾਊ। ਸੋ ਤਿਸ ਪੁਰਸ ਕੀ ਮੈ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਕਰ ਪਰਮ ਦੂਰ ਦਸ਼ਾ ਦੇਖੀ ਹੈ। ਜੋ ਉਹ ਪੁਨਾ ਧਰਮ ਹੀਨ ਹੋ ਗਯਾ, ਜਮ ਕਾ ਪਸ਼ੂ ਦੋਨੋ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਸ੍ਰਮ ਤਿਸ ਕੇ ਨਸਟ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਕਿਤਨੇ ਪੁਰਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗ੍ਰਿਥ ਜੀ ਕੇ ਨਿਕਟ ਜਬ ਤਿਨ ਨੇ ਅਪਾਨ ਪਵਨ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਤਬ ਤਿਨ ਕੀ ਭੀ ਮੈ ਮਹਾ ਨਸਟ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਦੇਖੀ। ਜੋ ਏਕ ਊਚੇ ਪਦ ਇਸਥਿਤ ਸੀ ਸੋ ਤੁਰਤ ਹੀ ਤਹਾਂ ਸੇ ਗਿਰਾਇਮਾਨ ਭਯਾ। ਤੇ ਦੋ ਕੇ ਦੇਹ ਵਿਪਰਜੀ ਕਰੂਪ ਰੂਪ ਹੋਇ ਗਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਨਿਕਟ ਅਥਵਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਕੇ ਪਾਠ ਪੜਤੇ ਵਾ ਗੁਰ ਹਰੀ ਮੰਦਰ ਮੈ ਬੈਠਿਆ ਅਪਾਨ ਵਪਨ ਤਿਆਗੇ ਨਹੀਂ ਦ੍ਰਿੜ ਆਸਣ ਲਾਇ ਬੈਠੇ। ਨਹੀਂ ਕਿਨਾਰੇ ਹੋਇ ਬੈਠੇ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਵਾਰਤਾ ਦਾ

ਜੋ ਭੇ ਸਹਿਤ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਇ ਕਰ ਰਹੇ ਪਰਮ ਗਾੜ੍ਹਤਾ ਮੈ ਬਹਿ ਨ ਜਾਇ ਮਮੋਖੂ। ਅਰ ਕਿਧਰੇ ਉਰੇ ਪਰੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾ ਦੇਖਣਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਨੈਨ ਸੈਨ ਬੈਨ ਜਿਹ ਚਰਨਾ ਮੇ ਜੋੜੇ। ਏਕ ਸਾਧ ਕਹੂੰ ਸੇ ਆਇਆ ਧਰਮਸਾਲੇ ਮਾਂਹੀ ਜੋ ਸਾਰਸਾ ਸਰੀਰ ਮੋ। ਸੋ ਸੰਗ ਪਰਹੀ ਤਿਸ ਕੇ ਸਿਰਾਜੇ ਦਸਤ ਹੈ ਸੋ ਮੰਚ ਪਰਹੀ ਤਿਸ ਕੇ ਹੋਰ ਜੋ ਦਸਤ ਹੈ ਸੋ ਸੈਗ ਕਰ ਜਾਵਹਿ। ਤੇ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਸ ਕੇ ਮਲੀਨ ਮੈਲ ਕਰ ਹੋਵਹਿ। ਸੋ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪ ਤਿਸਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਧੋਵਹਿ, ਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਥ। ਤੇ ਸੁਕੇ ਤਾਂ ਕਰਵਾਵਹਿ ਹੋਰ ਛਾਦਨ ਸੁਕੇ ਪਹਿਰਾਵਹਿ, ਤਿਸ ਕੋ। ਜੋ ਜੋ ਵਸਤੂ ਤਿਸ ਕੋ ਚਾਹੀਏ, ਭੋਜਨ ਆਦੀ, ਸੋ ਸਭੀ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰੇ। ਸੋ ਐਸੇ ਕਿਤਨਾ ਕਾਲ ਬੀਤੇ, ਚਕਿਤਸਾ ਕਰਾਵਤੇ, ਤਾਂ ਤਿਸ ਸਾਧ ਕਾ ਸਰੀਰ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਤਿਸ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਕੇ ਨਦੀ ਮੈ ਪਰਵਾਹ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਤਿਸ ਨਮਿਤ, ਔਰ ਭੀ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੀ, ਐਸੇ ਸੰਤ ਦੀਆਲ ਸੇ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਸੰਤ ਸਾਹਨ। ਦੋਹਰਾ: ਔਰ ਦੁਖੀ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਆਪ ਦੁਖੀ ਹੋਇ ਆਇ। ਸੁਖੀ ਸੰਤ ਨੈਨੋ ਨਿਰਖ ਸੁਖੀ ਸੰਤ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਇਹ ਸੰਤ ਲਛਣ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਦਰਦਵੰਦਾ ਨਾਲ ਜਾਲਣ ਤੇਖਾ। ਮਿਹਰਦਾ ਪਾਸੋਂ ਦੇਵੈ ਸਾਂਈ ਗੋਸਾ।

ਸੋ ਪੁਰਸ਼ ਭੀ ਬਡ ਭਾਗੀ ਭਵਨ ਮੈ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੇ ਐਸੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਸੰਤ ਹੋਵੈ ਨਿਕਟ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੰਗਤ ਸਮੂਹ ਸਹਤ, ਪਿੰਡ ਦਾਦਲਖਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਅਵਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਠਾਕਰ ਮੰਗਲ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੀ, ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੂਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ, ਜੋ ਠਾਕਰ ਮੰਗਲ ਦਾਸ ਜੀ ਸਾਧੂ ਅਰਦਾਹਨ ਭੇਜ ਕੇ, ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਮੰਗਵਾਏ ਸੇ। ਸੋ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਸਹਤ ਜਬ ਸੰਤ ਜੀ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਸੇਓ ਹੂਏ ਜਾਨ ਕਰ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕਰ ਆਪਸ ਮੇ ਸੰਤੋ ਕੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਾ ਭਈ। ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਜੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤੇ ਭਏ ਅਰ ਤਹਾਂ ਲੋਕ ਭੀ, ਨਰ ਨਾਰੀ ਬਡੀ ਸਰਧਾ ਕਰ ਪੂਜਨ ਕਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਇਕੰਤ ਹੋਵੈ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਬਗੀਚੀ ਮੈ, ਤਬ ਭਾਈ ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੀ ਅਰ ਭਾਈ ਗੁਰ ਸਹਾਈ ਜੀ ਹਰੀ ਹਰਿ ਇਤ ਆਦਕ, ਸਖਾ ਭਾਵ ਵਾਲੇ, ਸੰਤ ਆਇ ਨਿਕਟ ਬੈਠੇ। ਤਬ ਕਿਦੇ ਕੀਆਂ ਬਾਰਤਾ ਸਰੂਪ ਕੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਕਰੇ ਅਰ ਗਿਆਨ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਕਾਈ ਇਕ ਹਾਸਰਸ ਕਰਹ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ। ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਵਸਥਾ ਕਿਆ ਸੀ ਦੇਖੇ ਜੋ ਹਾਥ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਲੋਟਾ ਤੇ ਰੂਪ ਭੂਰਾ। ਪੁਨਾ ਏਕਾ ਏਕੀ ਵਿਚਰਨਾ ਤਪਮਈ ਬ੍ਰਿਤ ਧਾਰ। ਅਬ ਤੋ ਇੰਦਰ ਸੋਭਾ ਸਹਤ ਹੋ, ਅਰ ਸਹਤ ਮੰਡਲੀ ਸਹਤ ਹੋ। ਪੁਨਾ ਕਹਾਂ ਕਹਾਂ ਪੂਜਿਯੋ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ ਆਪ ਕੀ, ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤੇ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਚਰਨਾ ਪਰ ਸਭ ਨਿਮਸਕਾਰਾਂ ਕਰੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਤਪ ਕਾ ਫਲੁ ਫੈਲਿਆ ਕਿਉ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ, ਮਧਰ ਬਦਨ, ਸੁੰਦਰ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ। ਤਥਾ ਬਾਨੀ। ਕਬੀਰ ਨਾ ਹਮ ਕੀਆ ਨਾ ਕਰਹਿੰਗੇ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਸਰੀਰ।

ਜੋ ਕਿਛ ਕੀਆ ਸੋ ਹਰਿ ਕੀਆ ਭਯੋ ਕਬੀਰ ਕਬੀਰ। ੧ । ਹੇ ਸਾਧੋ ਇਹ ਜੋ ਕਰਤਵ ਹੈ ਸੋ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਕਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸੁਯੰ ਜੋਤੀ ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਹਮ ਸੰਤ ਤੋ ਹੋਤ ਕਾ ਕਨ ਹੈ, ਜੈਸੇ ਸ਼ਾਲੂ ਕਾ ਕਣਕਾ, ਜੋ ਚਮਕਤਾ ਹੈ ਸੋ ਦਿਨ ਮਣੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪਾਇ ਕਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਹੈ ਤੋ ਨਾਹੀ ਪਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਜੋ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਸੋ ਸੋ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਦੀ ਸੱਤਾ ਪਾਇ ਕਰ, ਵਿਚਰਿਦੇ ਹੈ ਭੂਲੇ ਨਾਹੀ। ਕਿਆ ਕਰਨੀ ਸਰੂਪ ਹੈ ਸੰਤੋ। "ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ। ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਗਟੁ ਹੋਇਆ। ਸੂਰਜ ਚੰਦਰਮਾ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਵਰੁਣ ਕੁਬੇਰ, ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸ਼ਨ ਮਹੇਸ਼ ਗਨੇਸ਼ ਆਦੀ, ਸੋ ਤਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੈ ਹੈ, ਆਪੇ ਨਾਹੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕਰਤ, ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਗਟ ਉਸੀ ਕਰਤਾ ਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਤਾਰ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੀ। ਉਸ ਕੀ ਜੋਤ ਤਿਨ ਕੇ ਰਿਦੇ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਈ ਹੈ; ਸਾਖੀ ਕਹੀਏ, ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਜਿਨਹੁ ਲੀਆ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਮਨਨ ਅਰ ਨਿਦਿਆਸਨ ਕਰਾ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਸਾਖਿਆਤ ਕਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੱਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਹੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਸਭੀ ਸੰਤ ਜੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ। ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ ਛੋਟੇ ਕੋਟ ਮੈ ਮਹੰਤ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਸੋ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਆਇਆ ਕਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ। ਤੇ ਹਰਿ ਜਨ ਭੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਜਾਵਹਿ, ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਹਿ, ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਤੇ ਪੰਦ੍ਰਵੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰੈ ਪ੍ਰੇਤ ਸਹਤ। ਅਰ ਅਵਰ ਲੋਕ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਰਹਿ। ਏਕ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਠਨਿਆਰ ਸਿਖ ਥਾ ਕੋਟ ਮੈ, ਪਰ ਤਿਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾ ਹੂਆ, ਤੇ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਭੀ ਨਿਕਟ ਆਈ। ਸੋ ਅਰਜ ਕਰਤ ਭਇਆ ਸੰਤ ਅਗੇ। ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਤੇ ਤਿਸ ਕੀ ਘਰਨੀ ਤੇ ਕੈਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਿਆ, ਜੈਸੇ ਉਤਮ ਜਗਿਆਸੀ ਕੇ ਰਿਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈ ਆਤਮ ਵਿਖੈ ਸੁਧੀ ਰੂਪ ਭਾਰਜਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਗਟੇ। ਸੋ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤ ਭਯਾ। ਹੋਰ ਇਕ ਤਾਪ ਰੋਗ ਕਰ ਗ੍ਰਸਤੀ ਸੀ, ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਕਿਸੀ ਭੇਖ ਜੋ ਕਰ ਤਾਪ ਦੂਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਹਾਰ ਕਰ ਚਰਨੋ ਕੀ ਸਰਨ ਸੰਤ ਕੀ ਆਇ ਗਿਰਿਆ, ਸੋਭਾ ਸੁਨ ਕਰ। ਤਬ ਸੰਤ ਬਾਜਰੇ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਤੇ ਸੋ ਤਿਸ ਰੋਗੀ ਕਉ ਭੀ ਸੋਈ ਬਾਜਰੇ ਕੀ ਰੋਟੀ ਸੰਤ ਕੀ ਖਵਾਇ ਦੀਨੀ ਤੋ ਤਿਸ ਕਰਹੀ ਰੋਗ ਦੂਰ ਭਯਾ, ਤਾਤਕਾਲ ਤਿਸ ਕਾ। ਵਡੇ ਕੋਟ ਮੈ ਏਕ, ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਜੀ ਹੋਏ, ਸੋ ਕੈਸੇ ਜੋ ਸਬਦ ਕੇ ਪਰਮ ਪਰੇਮੀ। ਜਬ ਸਬਦ ਪੜਹਿ ਉਨ ਕੀ ਰਸਨਾ ਛੁਟਾਵੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗੇ, ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੋ। ਅਰ ਆਪਣੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਪਰਮ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਹਤ, ਕਰਨੀ। ਤੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭੀ ਬਹੁ ਕਰਨੀ, ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ। ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਮੈ ਭਾਈ ਕਾਕਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਤਿਨਕੇ ਪੀਛੇ ਭਾਈ ਛੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ; ਸੋ ਭੀ ਤੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਲੀ. ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਥ ਲਾਵਣਾ। ਅਰ ਜੋੜ ਮੇਲ ਗੁਰੂ ਕੇ

ਪ੍ਰੀਤ ਸਹਤ ਕਰਨਾ। ਕੋਟ ਮੈ ਪਿੰਡੀ ਦਾਸ ਹਲਵਾਈ ਅਪਣੇ ਅਨੁਜ ਸਹਤ ਆਦਿ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਾ
ਜਨੋਂ ਮੈ। ਪੁਨਾ ਦੋਨੋ ਭਾਈ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਪੂਛਤ ਭਏ ਸੰਤ ਆਪ ਜੀ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਤਵ
ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਕਹੋ। ਜਿਸ ਕਰ ਆਸਾਡੋ ਕਲਿਆਨ ਹੋਵੈ, ਹੇ ਸੰਤ ਪੁੰਨਿਆਤਮਾ ਜੀ। ਤਾਂ
ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਪਿੰਡੀ ਦਾਸ ਕੇ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਨੂੰ ਤੂ ਸਾਧਾ ਬ੍ਰਿਤੀ ਧਾਰ ਲੈ ਭਾਈ।
ਸੋ ਉੱਤਮ ਜਗਿਆਸੀ ਭਯਾ। ਤੇ ਪਿੰਡੀ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਹੋਇ ਕੇ ਸਾਧ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਕਰ।
ਭੁਲਾਵਾ ਇਸੀ ਕਰ ਭਲਾ ਹੈ, ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਮੈ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਗ੍ਰਿਸਤ ਆਸ਼੍ਰਮ ਧਾਰ ਕਰ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ
ਲਗੇ ਕਰਨੇ, ਬਡੇ ਕੋਟ ਮੈ ਤਨ, ਮਨ ਧਨ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਭਏ। ਜੋ ਅਪਣੀ ਗੁਜਰਾਨ ਤੰਗੀ ਸੇ
ਹੋਨੀ ਤੇ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦੇਨਾ ਵਾਦਨੰ ਕੋਸ਼ਲਾਦ ਕਰ। ਇਹ ਉਪਕਾਰ ਹੋਤੀ ਸੰਤ ਦੁਆਰਿ ਪ੍ਰਗਟਿ
ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਕਛੂ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਪਿੰਡੀ ਦਾਸ ਹਲਵਾਈ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਏਕ ਵਾਰਤਾ
ਸੁਨਾਵਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਪਿੰਡੀ ਦਾਸ, ਏਕ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਮਹਾਜਨ ਥੀ, ਪਰ ਗਿਆਨਵਾਨ ਸੀ। ਤਿਸ ਕੀ
ਬੈਠਕ ਪਰ ਸੰਤ ਆਏ ਉਤਰੇ ਸੇ ਅਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਹੋਵਦਾ ਸੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਤਿਸ ਕੀ
ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਥਾ ਕੰਨਯਾ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ, ਸੀਤ੍ਰ ਕੀ, ਏਕ ਕਾਲ ਕਥਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜੋ ਤੇਸ ਦੇ
ਗ੍ਰਾਂ ਰਾਜਾ ਤਹਾਂ ਆਵਤ ਭਯਾ, ਸੋਭਾ ਸੁਨ ਕਰ। ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਥਾ ਸੁਨੀ ਤੇ ਫਿਰ ਭੇਟਾ ਧਰੀ
ਪੁਨਾ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਆਗੇ ਭੀ ਥੈਲੀ ਧਰੀ। ਤਾਂ ਸੋ ਮਹਾਜਨ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਜੋ ਜੀ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਕਿਪਾ
ਸੇ ਧਨ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਹੋ। ਰਾਜਾ ਕਹੇ ਲੇਵੋ, ਸੋ ਕਹੇ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ
ਕਿਤਨੀ ਦੇਰ ਰਾਜਾ ਕਾ ਬਚਨ ਮੋਹਨ ਸੇ ਕਹੇ ਸੁਨ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਰਾਜਾ ਕੋ ਗਿਲਾਨੀ ਆਇ ਗਈ।
ਉਠ ਕਰ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰੇ ਆਇਆ। ਤੇ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦੀਆ ਜੋ ਇਸ ਕੀ ਕੋਈ ਵਾਰਤਾ ਅਵਗੁਣ
ਕੀ ਤੁਸਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿ ਦੀਜੇ, ਜੋ ਇਸ ਕਾ ਮੈ ਸਿਆਨ ਤੋ ਦੇਖੋ। ਤਾਂ ਦੂਤਨ ਕਹਿ ਦੇਤੇ ਭਏ ਜੋ
ਇਸ ਕੀ ਕੰਨਯਾ ਅਪਨੇ ਸਾਧ ਸਾਥ ਰਹਿਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਸੁਨ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧਵਾਨ ਭਯਾ ਤਾਂ
ਮੁਗਲ ਭੇਜੇ ਸੇ ਤੇ ਤੁਗਲ ਨਹੀਂ ਸੇ ਭੇਜੇ। ਅਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਹੇ ਅਨਹੋਣੀ ਤਬ
ਸੋ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਹਿ ਦੀਆ ਮਹਾਜਨ ਕੋ; ਤਹਾਂ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਬੈਠਾ ਰਹੇ। ਤਿਸ ਕਾਲ
ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਇਕ ਸਾਧੂ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯਾ। ਜੋ ਜੀ ਅਬ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਕੀ ਵਾਰਤਾ
ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਮਹਾਜਨ ਕਹਿਆ: ਸੁਨੋ ਸੰਤ ਜੀ, ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਆਤਮਾ
ਸਦਾ ਅਨੰਦੀ ਹਾਂ ਜਾ ਤੇ ਉਹ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਅਨੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਕ੍ਰਿਤਮਾਨ ਅਨੰਦ ਮਿਥਿਆ
ਜਲਵਤ ਜਾਨਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸ਼ਾਂਤ ਤੇ ਸੁੰਨ ਹੈ, ਸਾਖੀ, ਅਨੰਦ ਹੈ। ਆਤਮ ਪਦਾਰਥੋ ਕੇ ਅਭਾਵ
ਹੋਇਆ ਕੋਊ ਆਤਮ ਸੱਤ ਵਾਤੂ ਕਾ ਅਭਾਵ ਤੋ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਪੁਨਾ ਪਦਾਰਥਾਨੰਦ ਦੁਖਮਾਨੰਦ
ਕਾ ਕੋਈ ਸਹਾਇਕ ਤੋ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮਾਲ, ਮਿਲਖ, ਇਸਤ੍ਰੀ, ਪੁਤ੍ਰ, ਮਿਤ੍ਰ, ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਅਭਾਵ ਸੋ
ਹੂਆ ਹੈ। ਸਾਥ ਦੁਖਮਾਨੰਦ ਭੀ ਇਸ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਜਿਨ੍ਹੇ ਕਰ
ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਆਪ ਪੂਛੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਕਿਆ ਹੈ ਹੋ ਕਾਕ ਦੀਰ ਵਤ ਸੂਨਾ

ਹੇ ਸਾਧੂ। ਉਹ ਅਕਰੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ, ਘਟ ਕੇ ਨਾਸ ਹੋਇਆ ਘਟਾ ਕਾ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਕਦੀ। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕੇ ਜਲ ਕੇ ਅਭਾਵ ਹੋਇਆ ਨਦੀ ਕੂਪ ਕਾ ਜਲ ਸਾਥ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਨਾਸ ਹੋਇਆ ਆਤਮਾਨੰਦ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ, ਜਾਂ ਤੇ ਓਹ ਨਿਤ ਹੈ। ਤਬ ਸਾਧ ਤਿਸ ਕੇ ਚਰਨੀ ਲਾਗਾ ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੋਤੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇਸਟੀ ਹੋ ਤੁਮੀ, ਧੰਨ ਤੁਮਾਰਾ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਰ ਗਿਆ, ਪੁਨਾ ਰੋਮ ਰੋਮ ਮੈ ਅਗਨ ਆਇ ਲਾਗੀ। ਤਬ ਤਿਸ ਮਹਾਜਨ ਕੇ ਚਰਨ ਆਇ ਲਾਗਾ, ਪੁਨਾ ਸਰਵੰਸ ਦੇ ਕਰ ਅਪਨੇ ਅਸਥਾਨੋਂ ਪੁ ਬੈਠਾਯਾ ਔਰ ਤਿਸ ਕਾ ਦਾਸ ਭਾਵ ਧਾਰਤ ਭਯਾ। ਤਿਸ ਕਾ ਬਡਾ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਭਯਾ ਮਹਾਜਨ ਕਾ, ਅਰ ਨਿੰਦਕ ਦੁਸ਼ਟਾ ਕੇ ਮੁਹ ਕਾਲੇ ਭਏ, ਦੋਨੋ ਲੋਕਾ ਮੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤਿਨ ਪਰ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਕੀ, ਸਾਖੀ ਸੁਨਾਵਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਸੰਤਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਹਤ ਕਿਸੀ ਨਗਰ ਨਿਕਟ ਕੂਪ ਪਰ ਉਤ੍ਰੇ। ਏਕ ਧਨਾਢ ਕਾ ਬਾਲਕ ਭੀ ਊਹਾ ਸਨਾਨ ਕਰਤਾ ਥਾ। ਤਬ ਸੋ ਸੰਤਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਸੰਤ ਮੁਕਟ ਮੰਣੀ ਆਗੇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਬੇਨਤੀ ਜੋ ਹੇ ਪ੍ਰਭ, ਆਪ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ, ਗ੍ਰਿਹ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਰਥ ਚਰਨ ਪਾਵਨ ਪਾਇ ਕਰ। ਤਬ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਬਾਲਕ, ਤੂ ਤੋ ਬਾਲਕ ਹੈ ਜੇ ਕੋਊ ਤੇਰਾ ਬਡਾ ਹੋਤਾ ਤੋ ਹਮ ਮਾਨਤੇ। ਪੁਨਾ ਬਾਲਕ, ਧੰਰਮੀ ਬ੍ਰਿਧ, ਸੰਤਾ ਕੋ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਕਰ ਜੋਰੀ ਕੇ। ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੀ, ਏਹ ਆਗਿਆ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਦਈ ਹੈ ਮੋ ਕੋ। ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ, ਨਗਰ ਅਥਵਾ ਬਾਹਿਰ, ਜਿਨ ਸੰਤਨ ਪਰ ਤੇਰਾ ਮਨ ਮਨੀਵੇ ਤੇ ਜਿਨ ਕੌ ਦੇਖੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਚਿਤ ਆਵੇ, ਤਿਨ ਕੋ ਭੋਜਨ ਛਾਦਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ, ਪ੍ਰੇਮ ਜੁਗਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸਤਿ ਚਿਤ ਮੈਨੂੰ ਨਜਰ ਆਵਤੇ ਹੋ, ਹੇ ਮਾਨਧ! ਜਬ ਤੇ ਆਪ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕਰੇ ਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਸੁਭਾਵਕ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮਮਈ ਜੋ ਬਾਲਕ ਹੈ, ਯੁਕਤ ਪੂਰਬਕ ਜੋ ਤਿਸ ਕੀ ਬਾਨੀ ਹੈ, ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲੇ ਰਾਮ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਆਏ ਕਰ ਭਾਉ ਸੇ ਭੋਜਨ ਛਕਾਇ ਕਰ ਰਾਤ੍ਰ ਊਹਾ ਹੀ ਰਹੇ। ਤਿਨ ਕੇ ਘਰ ਉਤਮ ਬੈਠਕਾਂ ਥੀ ਹਵੇਲੀਆਂ। ਪੁਨਾ ਰੈਨ ਕੋ ਭੋਜਨ ਛਕਾਇ ਪੁਨਾ ਪੈ ਪੀਆਇਆ, ਮੀਠੇ ਸਰਬਤ, ਸੰਤ ਸੰਤ ਸੈਨ ਕਰਨੇ ਲਗੇ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਜਬ, ਤਬ ਸੋ ਬਾਲਕ ਸੰਤ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਕੋ ਆਇ ਕਰਨੇ ਲਗਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ। ਤਬ ਸੰਤ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਉਠ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮਮਤੀ ਬਾਲਕ ਕੋ ਚਾਪੀ ਕਰਨ ਸੇਵਾ ਸਿਖਾਵਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਕੇ ਤੂੰ ਹੁਨ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਚਾਪੀ ਕਰ। ਤਬ ਪ੍ਰੇਮਮਤੀ ਬਾਲਕ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਰੇ ਜੈਸੇ ਸੰਤ ਸਿਖਾ ਦੀਨੀ ਸੀ। ਤਬ ਸੰਤ ਸਜਨ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਹੇ ਬਾਲਕ, ਤਰ

ਸੇਵਾ ਤੇਰੇ ਕਾਮ ਆਵੇਗੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੈ। ਐਸੇ ਵਰ ਦੇ ਕਰ ਆਪ ਰਮਤਿ ਰਾਮ ਹੂਏ ਸੰਤਾ ਸਹਿਤ। ਤਬ ਉਸ ਦੇਸ ਕਾ ਜੋ ਰਾਜਾ ਥਾ ਸੋ ਤਿਸ ਨੇ ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਕੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਾਰ-ਦਾਰ ਕਰ ਦੀਆ ਕਿਸੀ ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਤਾਂ ਕਿਤਨੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਲੇਤ ਦੇ ਤਿਨ ਕੋ ਘਾਟਾ ਪੜਾ ਕਾਰਦਾਰੀ ਮੈ ਲਾਖ ਰੁਪੈਆ ਦੇਣਾ ਆਇਆ। ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕੈਦ ਕਰ ਦੀਆ ਤਿਸ ਕੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤਾਂ ਸੋ ਰਾਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਏਹ ਤੁਸਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਗੈਹਣੇ ਰਖੋ ਤਾਂ ਮੈ ਕਿਧਰੋ ਉਧਾਰ ਕਰਕੇ ਭੀ ਲਿਆ ਦੇਵਾਂ। ਸੋ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਰਾਣੇ ਪਾਸ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਆਪ ਮਹਾਜਨ ਕੈਦੀ ਖਾਨੇ ਤੇ ਛੂਟ ਕਰ ਗਿਆ। ਤਬ ਰਾਤ ਸਮੇ ਰਾਨਾ ਮੰਜੇ ਪਰ ਕਭੀ ਕਿਸੀ ਤਰ੍ਹ ਲੇਟੇ, ਕਭੀ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਲੇਟੇ, ਸਘਿਰਤਾ ਸਹਤ। ਸੋ ਮਹਾਜਨ ਕਾ ਫਰਜ਼ੰਦ ਬੋਲਤ ਭਯਾ, ਜੋ ਆਪਦੇ ਸਰੀਰ ਮੈ ਦੁਖ ਤੋ ਹੈ ਜੀ। ਸੋ ਰਾਜਾ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੋ ਹਮਾਰੀ ਚਾਪੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਥਾ, ਪਸੰਦ ਲਾਇਕ, ਤਿਸ ਕੋ ਜ਼ੁਆਬ ਦੇ ਗਯਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਦੁਖ ਹੈ, ਇਕ ਨਿੰਦਰਾ ਨਹੀ ਆਵਤੀ। ਸੋ ਬਾਲਕ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੀ ਮੁਝੇ ਹੁਕਮ ਹੋਇ ਤੋ ਮੈ ਚਾਪੀ ਚਾਪੋ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਨੂੰ ਲਾਖ ਰੁਪੇ ਕੀ ਬਾਹ ਹੈ ਤੇਰੇ ਸੇ ਮੈ ਕੈਸੇ ਮੁਠੀ ਭਰਵਾਵੋ ਸੋ ਬਾਲਕ ਕਹਤ ਭਯਾ ਮੈ ਭੀ ਤੁਮਾਰਾ ਦਾਸ ਹੋ। ਐਸੇ ਕਹਿਕਰ ਐਸੀ ਚਾਪੀ ਕੀਨੀ ਜੈਸੀ ਭਗਵਾਨ ਸੈਨ ਲੋਏ ਕੀਨੀ ਥੀ, ਤਦ ਵਤ। ਸੋ ਅਨੰਦੀ ਭਯਾ ਰਾਨਾ ਬਾਲਕ ਪਰ। ਤਾਂ ਦਿਨ ਹੋਇ ਬਾਲਕ ਕੋ ਇਸਨਾਨ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰ ਭੂਖਤ ਕਰਿਆ। ਤੇ ਰਾਜਾ ਕਹਤ ਭਇਆ ਤਿਸ ਕੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਸਦਾਇ ਕਰ ਉਹ ਲਾਖ ਰੁਪੈਆ ਮੈਨੇ ਤੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪਰ ਵਾਰਨੇ ਕੀਤਾ। ਹੋਰ ਬਖਸ਼ ਕੀਤੀ, ਬਖਸ਼ੀ, ਬਹੁਤ ਸੇ ਬਹੁਤ। ਤੇ ਬਾਲਕ ਕੋ ਆਪਨਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਰ ਲੀਨਾ ਤਿਸ ਰਾਣੇ ਨੇ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰ ਇਸ ਲੋਕ ਭੀ ਆਇਆ ਸੁਖੁ ਪ੍ਰਲੋਕ ਭੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਾ ਅਨੰਦ ਫਲ ਹੈ, ਹੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ। ਸੋ ਖਿੰਡੀ ਰਾਮ ਭੀ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖੋ ਸੇ ਭੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਭਯਾ। ਸਾਖੀ ਪੂਰਨ ਹੋਈ। ਭਾਈ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਤਿਨ ਕੇ ਚੇਲੇ ਨਿਵਾਹੂ ਰਾਮ ਜੀ ਹੋਏ ਹੈ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮਾ ਪ੍ਰੀਤ ਗਰੀਬ ਪ੍ਰਦੇਸੀਆਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਰਹੇ, ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਗੁਨ ਪਰੀਤ ਹੈ। ਸੋ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ ਰੋਜ਼ ਆਇਆ ਕਰੇ। ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਜੀ ਇਕ ਕਾਲ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਨਿਕਟ ਦਰਿਆਈ ਕੀ ਰਜਾਈਆਂ, ਪੁਨਾ ਤੁਲਾਈਆਂ ਤੇ ਤਕੀਏ ਆਪ ਉਠਾਇ ਲਿਆਇਆ ਕਰਨਾ ਜੋ ਲਿਵੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਪ ਪਹਿਰਨ ਤੇ ਪਾਸ ਰਖਨਾ। ਪਰ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਲੇਵੈ। ਘਰ ਤਿਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹੈ ਜੋ ਅਸਾਂ ਗਰੀਬ ਹਾਂ ਭੂਰੇ ਕੰਬਲ ਸੇਤੀ ਅਸਾਡਾ ਤੇਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਪ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਐਸੇ ਅਨੰਤ ਭਾਵ ਦਿਨਿ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਵਹਿ। ਤਹਾਂ ਏਕ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਊਠ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਲੂਣ ਕੇ ਲਾਦਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ੀ ਬਿਧ ਏਕ ਅਪਨਾ ਊਠ ਜਾਨ ਕੇ, ਨਾਲ ਤੇ ਅਰਧ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੂਰ, ਤਿਸ ਕੋ ਤਹਾਂ ਤਿਆਗ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਜਾਂਤੇ ਸਭੀ ਜਨ

ਸੁਆਰਥ ਜੋ ਅਪਨਾ ਕਾਰਜ ਹੈ ਕਿਤ ਸਿਧ ਹੋਇਆ ਦੇਖਤੇ ਹੈ ਤਿਸ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤ ਪਾਲਤੇ ਹੈ। ਤਥਾ ਸਾਨ। ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਕੋ ਸਭ ਲਗਾ ਬਾਂਧਿਓ ਕੋ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਾਹੀ। ਜਨ ਸਭ ਸੁਆਰਥ ਮੇ ਰਮੇ। ਜਗਤ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਜਬ ਕਾਰਜ-ਹੋ ਰਹਿਆ ਫੇਰ ਜਾਣੂ ਨਹੀ ਬਨਤੇ। ਜੈਸੇ ਸੁਸਕਮ ਬ੍ਰਿਛ ਕੋ ਤੁਰ ਪੰਛੀ ਉਸ ਪਸਾਰ ਕਰ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ਨਿਸਫਲ ਜਾਨ ਕਰ। ਜੋ ਸੰਤ ਜਨ ਹੈ ਸੋ ਗੋਬਿੰਦ ਅਗਥ ਤੇ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜਾਣ ਕਰ ਸਭ ਕੋ ਸੇਵਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਮੀਠਾ ਬੋਲਤੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਭੂਤ ਜੀਤ ਕ੍ਰੀ ਨਜਰੀ ਪਇਆ। ਜਿਸ ਕੇ ਬੜੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ ਹੈ। ਸੋ ਦੋਨੋ ਵਕਤ ਘਾਸ ਤੇ ਜਲ ਸੰਤ ਜੀ ਪੁਚਾਵੇਂ ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਦਿਨ ਪੀਛੇ ਸੋ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਜਾਤਾ ਭਯਾ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਪੰਛੀ ਆਲ੍ਹਣਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਆਨ ਬ੍ਰਿਛ ਪਰ ਜਾਇ ਬੈਠਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸੋ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਭਯਾ। ਇਸ ਮੇ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਬਿਨਾ ਕਾਰਣ ਤੇ ਸੰਤ ਜਨ ਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਅਪਨੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸੰਤਾਂ ਸਾਥ ਹੀ ਰਾਖੇ। ਬਲਾਤ ਕਾਹਤੇ ਭੀ ਭਾਵੇ ਚਿਤ ਨਾ ਭੀ ਚਾਹੇ ਤੋ ਭੀ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਅਪਨਾ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਹੀ ਵਾਰਨੇ ਕਰੇ। ਸਭ ਤਿਨ ਕੇ ਭਗਵਤ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੇਮ ਉਤਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਿਦੇ ਭੂਮੀ ਸੋ ਬੀਜਵਤ। ਫਲ ਤਿਸ ਕਾ ਮੋਖ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੀ ਨਵਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਕਾਮਨਾ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਹੂਆ ਹਿਰਦਾ ਉਨ ਪੁਰਸੋਂ ਕਾ ਤੋ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਮੇ ਅਖੇ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ਨੇ ਨਰਕਾਂ ਮੇ ਤੋ ਨਾ ਜਾਵੇਗੇ, ਸੰਤ ਸੇਵ ਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਅਨੇਕ ਵਾਰੀ ਆਵਹਿ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਲੀਏ, ਜਾਂ ਤੇ ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਲੇ ਹੈ ਸੰਤ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੂਰਤੀ ਸਦਾ ਜਿਨ ਕੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਧਰਮ ਮਈ ਕਿਰਤ ਕਰਕੇ ਬਾਂਟ ਖਾਵਣਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਅਰਥ। ਤੇ ਮਾਇਆ ਤੋ ਗੁਰਮੁਖਤਾ ਦੇ ਬਲ ਕਰ ਐਸੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਨਾ ਜੈਸੇ ਮੁਰਗਾਈ ਕਾ ਪੰਖ ਨਹੀਂ ਭਿਜਤਾ ਨੀਰ ਮੇ। ਜੋ ਤਹਾਂ ਕਾ ਨਾਲੇਦਾਰ ਲੂਣ ਮਗਸੀ ਸੋ ਕਹੀ ਵੇਰ ਆਵਤ ਭਯਾ। ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰੈ ਜੀ ਆਪ ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਲਵਣ ਲੇਵੇ ਜੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ। ਤੋ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਤਿਸ ਤਰਫ ਰੁਖ ਹੀ ਨ ਰਖੇ। ਜਬ ਸੋ ਬਿਨਾ ਪੂਛੇ ਤੇ ਸੈਕੜੇ ਮਨ ਲਵਣ ਧਰਮ ਸਾਲ ਨਮਿਤ ਤਹਾਂ ਸੁਟਾਇ ਦੀਆ। ਕਿਵੇ ਇਹ ਵਸਤ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਕਾਮ ਆਵੇ ਸੋਈ ਸਫਲ ਹੈ। ਤੇ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਦੂਜੇ ਭਾਵ ਮੇ ਲਗੇ ਸੋ ਸਭੀ ਨਿਸਫਲ ਹੈ, ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਅਰ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੇ ਭੀ, ਤਬ ਸੋ ਲਵਣ ਬਾਹਰੋ ਬਾਹਰ ਹੀ ਗ੍ਰੀਬਾਂ ਅਨਾਥਾਂ ਅਥਿਤਾਂ ਕੋ ਦੇ ਦੀਆ। ਤਿਸ ਸਾਥ ਆਪਣੇ ਲੰਗਰ ਕਾ ਕਾਮ ਕੋਊ ਨਾ ਚਲਾਇਆ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪਨੇ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਰਾਜ ਅੰਸ ਨਹੀ ਖਵਾਵਣੀ, ਅਰ ਨਾ ਆਪ ਖਾਵਣੀ ਹੈ, ਸਮਾਨ ਰਕਤ ਕੇ ਜਾਣਕੇ। ਜਿਨੇ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਮਾਇਆ ਤੇਈ ਗੁਰਮੁਖ ਵਡਭਾਗੀ ਹੈ ਮਾਇਆ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ

ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਹਾਂ ਸੇ ਵਿਦਾ ਹੂਏ ਜਾਨ ਕਰਿ। ਸਰਬ ਸੰਤ ਮਹੰਤ, ਨਗਰ ਕੇ
ਨਰ ਨਾਰੀ ਆਗੇ ਦੂਰ ਤੱਕ ਪੌਂਚਾਵਤੇ ਭਏ, ਭੇਟਾ ਦੇਤੇ ਕਰਿ, ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਮਲਕੋਵਾਲ
ਮੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਲੈ ਜਾਵਤੇ ਭਏ ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ। ਜਿਨਕੇ ਚੇਲੇ ਭਾਈ ਸੋਮਾ ਰਾਮ ਜੀ
ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵ ਕਰਤ ਭਏ, ਪੁਨਾ ਤਹਾਂ ਏਕ ਦਿਨ ਕਾ ਜਗਿਆਸੀ ਚਿਰੰਕਾਲ ਕਾ ਵਿਛੜਿਆ
ਹੋਇਆ ਸੋ ਭੀ ਆਇ ਮਿਲਤਾ ਭਯਾ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਲ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ
ਜੀ ਸਾਰੇ ਮਾਂਜਰੀ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੀਨੇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਕੇ ਸਮਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੇਟਾ ਧਰ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੀਨੇ ਜੀ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਤਾਰਨ ਕਾਰਨ
ਜਿਨ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਹੂਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਭਾਈ ਸੀਨੇ ਜੀ ਸਾਹਿਬ। ਭਾਈ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ
ਆਦਿਕ ਸਤਿਸੰਗੀ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ। ਫੇਰ ਕੇਰ ਸਾਹਿਬ ਆਵਤੇ
ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸ੍ਰੀਬੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨੰਨ ਚੌਦਸਮੋ
ਹੁਲਾਸ:। ੧੪ । ਤਾਂ ਏਕ ਸਾਧ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਜੀ, ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੈਸੇ ਆਏ ਹੈ, ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਜੀ ਜਿਸ ਤੇ ਇਹੁ ਕਥਾ ਕਿਸੀ ਗ੍ਰੰਥ
ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਦਿਕ ਵਿਖੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸੁਨੀ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ
ਭਾਈ ਗੁਰ ਪ੍ਰੇਮਸੁਵਰ ਜੋ ਅਨੰਤ ਹੈ ਤੇ ਉਨ ਕੇ ਗੁਣ ਚਰਿਤ੍ਰ ਭੀ ਅਨੰਤ ਹੈਂ। ਤੇ ਗੁਨਾ ਕੇ
ਕਹਿਨ ਸੁਨਣ ਵਾਰੇ ਭੀ ਅਨੰਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅਖੋ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ ਮੇ ਜੈਸੀ ਸੁਧੀ ਹੈ ਬੁਧ ਮਤ
ਕੋ ਤਥਾ ਵਰਨਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਆਪਨੇ ਕਲਿਆਨ ਲੀਏ ਤੇ ਸਰਬਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹੈ।
ਸੁਨ ਪੜ ਕੇ ਕਲਯਾਨ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਐਸਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ। ਤਾਂ ਤੇ
ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਣੋ ਜੋ ਸ੍ਰਵਣਾ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ
ਕਾਬਲ ਕੋ ਚਰਕੇ ਆਏ ਹੈਂ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਤੋ ਜਿਸ ਨੇ ਕੋਪ ਕਰ ਪਾਸਾਰ ਫੈਂਕਿਆ
ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਉਪਰ ਮਰਦਾਨੇ ਕੇ ਜਲ ਮੰਗਾਣੇ ਸੇ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਗਿਰਧਾਰੀ,
ਸੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਹੈ ਜੋ ਗਿਰ ਕੋ ਧਾਰ ਲੇਤੇ ਭਏ, ਲੀਆ ਸਾਤ੍ਰ ਜੀ। ਤਬ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਆਇ ਗਿਰਿਆ ਅਰ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਵੈਲੀ ਇਸ ਤਪਸਿਆ ਤੇ ਐਸੀ ਫਕੀਰੀ ਨਾਲੋਂ
ਗ੍ਰਿਸਤ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਆਇਆ ਅਭਿਆਗਤ ਵਰਤਾਵੈ ਅੰਨ ਜਲ ਕਰ। ਜਨਾਂ ਕੀ
ਪੈਜ ਰਾਖਨ ਕੋ ਪਰਮ ਨਿਸਾਨਾ ਦਿਖਾਇ ਦੀਆ ਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੋਖੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲੇ ਕਰਨ
ਕਉ ਸੋਤ ਧੀਰਾ ਧਾਰ ਪਾਂਚ ਆਂਗਲੀਆਂ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਚਲਾਇ ਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ
ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਭਇਆ। ਜਿਸ ਕੇ ਸੀਤ ਸੇ ਅਖੰਡ ਸੀਤਾ ਜਲ ਧਾਰਾ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ
ਚਲਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਪੰਜ ਦਾਸੋ ਕੀ ਸਵਾਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਮੇ ਆਇ ਕੇ
ਪ੍ਰਗਟਿ ਭਏ। ਏਕ ਪੂਰਾ ਸੰਸਾਰ ਮਿਤ੍ਰਕਾ ਕਾ ਰਿਛ ਹੋਤਾ ਸਾ ਤੇ ਪਾਸ ਖੇਤ੍ਰ ਜੋ ਬਾਜਰੇ ਦਾ।

ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਟਿਲੇ ਉਤੇ ਪਾ ਬੈਠ ਕੇ ਖੇਤ੍ਰ ਮੈ ਲੈਨੇ ਪਰ ਪਿੰਗਲਾ ਕੋਊ ਪੁਰਸ਼
ਦੇਖਿਆ। ਤਿਸ ਕਉ ਬੁਲਾਏ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੁਆਮੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਜੋ
ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹ ਜਲ-ਪਾਤ੍ਰ ਜਲ ਕਰ ਪੂਰਨ ਕਰ ਲਿਆਉ, ਇਨ ਸੀਤਲ ਕੇ। ਸੋ ਕਹਤ
ਭਯਾ: ਜੀ, ਮੈ ਪਿੰਗਲਾ ਹਾਂ ਕੈਸੇ ਲਿਆਉ ਭਰ ਕਰ, ਪਾਵੈ ਨਿਠਾ। ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ:
ਸਤਨਾਮ ਕਹਿ ਕਰ ਤੂੰ ਉਠਕਰ ਆਉ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕਹ ਕਰ ਜਬ ਉਠਨ ਲਾਗਾ
ਤਬ ਪਾਵ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋ ਆਏ ਤਤ ਕਾਲ ਹੀ। ਜੈਸੇ ਅਸਾਧੋ ਕੇ ਸੁਭ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਆਵੇ
ਤਿਵੇ ਸੋ ਸੀਤ ਸੰਗ ਕੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ। ਤਬ ਸੋ ਨਗਰ ਤਰਫ ਦੌੜ ਆਇਆ ਜਲ-ਪਾਤ੍ਰ ਲੇਕਰ।
ਤਬ ਲੋਕ ਦੇਖ ਕਰ ਵਿਸਮਾਦਿ ਭਏ, ਪੁਨਾ ਪੂਛਿਆ। ਹੇ ਭਾਈ, ਪਾਵ ਪਦਮ ਤੈ ਕੈਸੇ ਪਾਏ,
ਸੋ ਕਹੋ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪਾਏ। ਪੁਨਾ ਇਹ
ਪਾਤ੍ਰ ਦੇ ਕਰ ਮੁਝੇ ਜਲ ਲੇਨੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਸੋ ਮੈ ਚਲਾ ਹਾਂ। ਤਬ ਸੁਣ ਕਰ ਲੋਕ
ਧਾਏ ਤੇ ਸੋ ਜਲ ਪੂਰਨ ਕਰ ਪਾਤ੍ਰ ਭੀ ਲਿਆਇਆ। ਤਬ ਕਿਆ ਦੇਖੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਗੁਪਤ ਹੂਏ। ਕੇਤ ਅਲਪਾਤ ਸੀਤ ਹੋਏ ਹੈਂ, ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਪਨ ਮੈ ਮਹਾਤਮ ਦਿਖਾਇ ਕਰ
ਇਹ ਇਸਥਾਨ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟਿ ਕੀਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਜੀਆਂ ਕੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ
ਜੋ ਏਹਾਂ ਅਨੰਤ ਲੋਕ ਸੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸਤਿਸੰਗ ਜਹਾਂ ਬਣ
ਰਿਹਾ ਹੈ ਐਸੇ ਇਹ ਕਥਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਹੋਰ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀਆਂ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਆਂ
ਕਥਾ ਹੈਂ। ਸਿਖ ਬਾਚਨਾ। ਹੇ ਗੁਰੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਉਹ ਕਥਾ ਭੀ ਮੁਝੇ ਸੁਣਾਵੋ ਜੀ ਜੋ
ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਥਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੈ ਤਨ ਮਨ ਕਉ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨ ਹਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਕਲੀ ਕੇ
ਕਲੇਸ਼ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਹਾਰੀ ਹੈ। ਗੁਰੋਵਾਚ। ਸੁਨੋ ਹੇ ਸਿਖ ਸੋ ਮਤਵਾਲੇ ਸੋ
ਐਸੀ ਹੈ ਗੁਰ ਕਥਾ ਜੋ ਕਥਨ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮ ਸੁਖਦਾਤੀ ਹੈ। ਏਕ ਸਿਖ ਸੀ,
ਸਿਰਦਾਰ ਕਰ ਸੋ ਨਿਤ ਉਠਿਆਂ, ਅੰਦਰ ਬੋਲ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਜੀ ਕੈ ਲਗਾ ਪਾਠ ਕਰਵੈ
ਅੰਨ ਜਲ ਤ੍ਰਿਆਗ ਕਰ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪ੍ਰਗਟਿ ਤਿਸ ਕੋ ਦਰਸਨ ਦੇਤੇ ਭਏ।
।੧। ਏਕ ਸਮੇ ਮੁਲਤਾਨ ਕੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਦੂਰ ਜਾਵ ਦੇਸ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਚਲੇ
ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਜੀ ਸਹਤ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਸਹਤ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਕਹਤ ਭਏ:
ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਰੂਪ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਖੁਧਿਆ ਵਿਆਪੀ ਹੈ ਅਧਕ, ਹੁਣ ਕੌਨ
ਉਪਾਇ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਸ ਨਿਰਜਨ ਬਨ ਮੈ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਫਲ ਫੂਲ ਕੋਈ
ਦਿਸਟ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ। ਹੇ ਨਾਥ, ਕੋਈ ਜਤਨ ਕਹੋ। ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣਾ ਕੀ ਰਖਿਆ ਹੋਏ।
ਜਿਸ ਤੇ ਆਪ ਸਮਰਥ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਹੋ। ਇਤਨੇ ਨੂੰ ਏਕ ਸੀਹ ਕਾ ਬ੍ਰਿਛ ਨਿਕਟਿ
ਆਇ ਗਿਆ, ਸੰਗਤੀ ਸਹਤ ਫਲੀਆਂ ਕੇ ਗੁਛੇ ਜਿਸ ਕੇ ਲਟਕਤ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਪਟਕਤ ਹੈ
ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖ ਕੇਰ, ਸੀਹ ਓਹ ਦੇਖਿਆ, ਗੁਰੂ ਨੇਤਰ ਕਰ ਮੋ

ਤਿਸ ਪਨੀਰਹੁ ਤੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਮਿਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਗੁੜੇ ਹੋ ਜਾਂਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਆਪ ਹਸ ਕਰ, ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਰਤਾ ਸਾਖਤੇ ਭਏ, ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ, ਇਹ ਮਿਸ਼੍ਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤੀ ਤੁਸੀ ਖਾਵੋ। ਸੋ ਖਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਭੀ ਪੁਨਾ ਆਪ ਭੀ ਆਗੇ ਚਲੇ। ਅਰ ਤੇ ਉਦਿਆਨਿ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਬੜਾ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਜੀਵ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ। ਤਾਸ ਮੈ ਹੁਣ ਭੀ ਤਿਸ ਜੰਡ ਮੈ ਮਿਸ਼੍ਰੀ ਲਗਤੀ ਹੈ, ਕਲੀਆਂ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰ, ਹੇ ਸਾਧਾ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਰਬ ਸਕਤਿ ਰੂਪ ਹੂਏ ਹੈ। ਹੋਰ ਕਥਾ। ਮਕੇ ਤੇ ਪਰ੍ਹੇ ਦਸ ਹਜਾਰ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕੋਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਸਿਲਾ ਹੈ ਸੋ ਅਕਾਸ਼ ਬੀਚ ਖੜੀ ਹੈ। ਸਾਖੀ ਪੁਨਾ। ਏਕ ਧਮਨ ਫਕੀਰ ਕਲਾਵੰਤ, ਖੂਨ ਸ਼ਾਹ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕਾ, ਸਮਤਾ ਜਿਸ ਕੋ ਜਿਥੋ ਕੀ ਦੇਵੀਏ, ਅਰ ਪਰਮ ਸਮਤਾ ਵਾਨ ਕੋਨੋ ਪਖੋ ਕੇ ਪੂਜਨ ਸੇ ਭੀ। ਤੇ ਆਸ੍ਰਮ ਤਿਨ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਪਾਨ ਹੈ ਜੈਸੇ ਤਿਖੀਓ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਜੀਵ ਸੁਭਾਵਕ ਸਤ੍ਰ ਭਾਵ ਧਰਨ ਹਾਰੇ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨ ਕੇ ਆਸ੍ਰਮ ਪਰ ਵੈਰ ਤਿਆਗ ਕਰ ਵਿਚਰਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਅਨੰਤ ਗੁਨਾ ਕੇ ਧਾਰਨ ਹਾਰੇ ਸੋ ਸਾਂਈ ਲੋਕ। ਕੋਈ ਰਬਾਬੀ ਕੁਲ ਪਾਨ ਕਰਤ ਆਯਾ ਤਿਨ ਪਾਸ ਜਾਇ ਕਰ। ਤਬ ਸੋ ਪੂਛਤ ਭਯਾ ਜੋ ਤੁਮ ਕੌਨ ਹੋ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਰੇ ਰਬਾਬੀ ਕਹਵਾਵੈ ਸੋ ਮਾਂਗ ਖਾਤੇ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਸੋ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਕੀ ਉਮਿਤ। ਫੇਰ ਕਹਤ ਭਏ ਉਹ ਸਾਂਈ ਲੋਕ: ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਨਾਨਕ ਦਰਵੇਸ਼, ਵਾਹ ਨਾਨਕ ਕਲੰਦਰ। ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹੁ ਫਕੀਰ, ਹਿਦੂਆਂ ਕਾ ਗੁਰੂ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਕਾ ਪੀਰ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਦਰਜਾ ਬੜਾ ਹੈ ਖੁਦਾਇਕੇ ਦਰਬਾਰ ਮੈ। ਜੋਕੋਂ ਸੋ ਖੂਨ ਸਾਹਿਬ ਕਹਤ ਭਏ ਕੇ ਮੈ ਅਪਨੇ ਪੀਰ ਸਾਥ ਮਕੇ ਤੋਂ ਦਸ ਹਜਾਰ ਕੋਸ ਆਗੇ ਗਿਯਾ ਹਾਂ। ਤਹਾਂ ਬੜੀ ਉਜਾੜ ਕੂਰੇ ਕਾਂਹੇ ਬਿਛੂ ਜਿਸ ਬਨ ਮੈ ਹਸਤੀ ਕੂਰਤੇ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਭੀ ਜਹਾਂ ਅਨੰਤ ਵਿਚਰਤੇ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਏਕ ਸਿਲਾ ਪਥਰ ਕੀ ਅਕਾਸ ਮੈ ਖੜੀ ਹੈ ਨਿਰਾਧਾਰ। ਤਹਾਂ ਕੇ ਪੁਜਾਰੀ ਜੋਤਿਸ ਸਿਲਾ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਪ੍ਰ ਸੇ ਫੜ ਪੜੇ ਕਰਤੇ ਹੈ ਅਰਥ ਸਾਥ ਤਬ ਆਪਾਂ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸਭ ਲੋਕੋ ਇਹ ਸਿਲਾ ਕਿਸ ਕੀ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਖੁਦਾਇਕੇ। ਆਦੇ ਇਹ ਸਿਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹਿ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤਪ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਕ ਜੀ ਆਇ ਕਰ ਇਸ ਦੇਸ ਦਾ। ਪਾਤਸਾਹੁ ਇਸ ਕਾ ਮੁਰੀਦ ਹੈ। ਲਖ ਰੁਪਏ ਕੀ ਜਗੀਰ ਸਾਥ ਹੈ ਇਸ ਕੇ; ਜੋ ਕੋਈ ਆਵੇ ਨੰਗਾ ਭੁਖਾ ਤਿਸ ਕਾ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ। ਪੁਨਾ ਸਾਖੀ। ਏਕ ਕਲੰਬਨ ਨਾਮ ਦੇਸ ਹੈ ਸੋਮੇਰੋ ਉਤਰ ਕਾ, ਤਿਸ ਧਰਤੀ ਪਰ ਆਏ ਹੈ ਏਕ ਗੋਰਖ ਜੀ ਪ੍ਰਿਥਮੇ। ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ, ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਜੀ, ਲਛਮੀ ਸਹਿਤ ਬੈਠੇ ਸੇਸੇ, ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਾਂ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬੈਠਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੀ ਜਾਂ ਤੇ ਮ੍ਰਿਜਾਤਾ ਪੁਰਸੋਤਮ ਹੈ। ਗੋਰਖ ਅਰ ਰਤਨਨਾਥ ਬੀਚ ਬੈਠਣ ਨਹੀ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹਿਤ

ਭਯਾ। ਰਜੋ ਗੁਣ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾ ਸੋ ਸੁਭਾਵ ਕਹ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਬ੍ਰਹਮੇ ਵਾਚ।
ਹੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਇਸ ਜਾਗ੍ਹਾ ਪਰ ਆਪ ਨ ਬੈਠੋ, ਜੇ ਕਰ ਕਹੋ ਕਿਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ। ਇਸ ਮੈ ਜਿਸ
ਕਾਰਨ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ। ਜਹਾਂ ਤੁਮ ਬੈਠਤੇ ਹੋ ਤਹਾਂ ਤੁਮਾਰੀ ਹੀ ਪੂਜਾ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਔਰ ਜਿਧੋਂ ਅਹ
ਦੇਵਤਿਓਂ ਕੀ ਪੂਜਾ ਹਟ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖ ਇਹ ਗੋਰਖ ਵਿਚਾਰਾ ਤੁਮਾਰੇ ਭੈ ਸੇ ਛਿਪ ਕਰ
ਈਹਾਂ ਆਇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਹਾਂ ਕਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।
ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਔਰ ਕੋਊ ਸਥਲ ਦੇਖ ਕਰ ਬੈਠੋ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਾ ਜੀ ਬਾਚ ਚਤਰਮੁਖੀ ਪ੍ਰਤੀ। ਹੇ
ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੈਸੇ ਭਾਨ ਉਦੇ ਤਾਂ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰ ਤਾਰਾ ਗਣਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਟਿੰਗਣ ਜੋਤੀ ਜੋ ਟਿਣ
ਟਿਣਾ ਪੁਨਾ ਦੀਪਕ ਆਦੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਭੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਰੂਪ
ਸੂਰਜ ਉਦੇ ਸੋ ਗੋਰਖ ਤੇ ਤੁਮ ਸਾਰਖੇ ਦੇਵਤਾ ਕਾ ਪੂਜਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੈਸੇ ਹੋਵੈ। ਇਸ ਤੇ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਪਉੜੀ ਕਥਨ ਕਰੀ ਹੈ। ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਮਿਟੀ ਧੁੰਧ ਜਗ
ਚਾਨਣ ਹੋਇਆ। ਜਿਉ ਕਰ ਸੂਰਜ **ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਰੇ** ਛਪੇ ਅੰਧੇਰ ਪਲੋਇਆ। ਸਿੰਘ ਬੁਕੇ ਮਿਰਗਾਵਲੀ
ਭੰਨੀ ਜਾਇ ਨਾ ਧੀਰ ਧਰੋਇਆ। ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਪੈਰ ਧਰੇ ਪੂਜਾ **ਆਸਣ** ਥਾਪਣ ਸੋਇਆ।
ਸਿੱਧ ਆਸਣ ਸਭ ਜਗਤ ਦੇ ਨਾਨਕ ਆਦਿ ਮਤੇ ਜੇ ਕੋਇਆ। ਘਰ ਘਰ ਅੰਦਰ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਵੈ
ਕੀਰਤਨ ਸਦਾ ਵਸੋਇਆ। ਬਾਬੇ ਤਾਰੇ ਚਾਰ ਚੱਕ ਨਵ ਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸਚਾ ਢੋਆ। ਗੁਰ ਮੁਖ ਕਲਿ
ਵਿਖ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋਇਆ। ੧ । ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਲਾਂ ਥਲਾਂ ਮੈ ਬਨ
ਪਰਬਤਾਂ ਮੈ ਨਵਖੰਡ ਸਪਤ ਸਾਗਰ ਸਪਤ ਦੀਪਾਂ ਮੈ ਅਨਕ ਅਕਾਸ ਤੇ ਅਨਕ ਪਾਤਾਲ ਮੈ, ਪੁਨਾ
ਪੁਰਸਾਂ ਕੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਈਰਖਾ ਕਰਤੇ ਤੇਰੀ ਆਗੇ ਭੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀ ਲੋਕ
ਮੈ। ਜੇ ਕਰ ਕਹੇ ਕੈਸੇ, ਤਾ ਉਹ ਬਾਰਤਾ ਯਾਦ ਕਰ ਜਬ ਵਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਹੀਤੇ ਪੂਜਾ
ਦੇਖੀ ਸੀ ਸਹਿ ਤੇਈ ਰਖਾ ਕੀਤੀ। ਸੰਨਤ ਕੁਮਾਰੀ ਸੰਘਤਾ ਮੈ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਾ ਹੈ। ਜੋ
ਏਕ ਸਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੋ ਹੰਕਾਰ ਮੈ ਚਿਤ ਆਇਆ ਜੋ ਜਗਤ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਉਤਪਤ ਮੈ ਕਰਤਾ ਹਾਂ
ਪੁਨਾ ਲੇਖ ਭੀ ਮਸਤਕ ਕੇ ਮੈ ਪਾਵਣਾ ਹਾਂ, ਸੰਪਦਾ ਕੇ ਭੀ, ਪੁਨਾ ਅਪਦਾ ਕੇ ਭੀ, ਅਰ ਆਦਮ [illegible]
ਪੁਨਾ ਮੇਰੇ ਪੂਜਨ ਕੋ ਤਿਯਾਗ ਕਰ ਸੋ ਵਿਸਨਾਦਕੋ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਗੰਗਾ ਆਦਿਕ ਤੀਰਥੋ
ਪਰ, ਪੁਨਾ ਇਤਰ ਸਥਾਨੋ ਭੀ। ਜਬ ਕਹੀ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਸੋ ਵਿਸਨ ਕਾ ਤਬ ਬ੍ਰਹ-
ਮਨ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਮੂਰਖੋ, ਮੈ ਪ੍ਰਿਤਾਮ ਹੋ, ਮੋ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਵਿਸਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕੈਸੇ ਪੂਜਤੇ ਹੋ।
ਤਾ ਰਿਖੀਆਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਨ ਜੀ ਕਾ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੇ ਭਏ ਜਬ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਹੇ ਵਿਸਨ ਤੇ ਭਰਮਾਇ ਕਰ ਆਪਣੇ ਪੂਜਨ ਮੈ ਜੋੜ ਦੀਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲਾ ਕੰਤ ਜੀ ਕਹਤ
ਭਏ, ਮਧਰ ਬਾਨੀ ਕਰਾ, ਹੇ ਬਿਧਾਤਾ ਜੀ, ਮੈ ਕਿਸੀ ਕੋ ਨਹੀਂ ਕਹਾ ਆਪ ਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਜੇ
ਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹਟਾਵੋ ਇਨ ਕੋ ਤੋ ਮੈ ਤੁਸਾਨੂੰ ਮਨਾ ਨਾਹ ਕਰਾਂਗਾ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਪੂਜਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ
ਹੈ ਤਾਂ ਐਸੇ ਨਹੀ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ ਮੈ ਵੱਡਾ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈ ਕਹਾਂ ਮੈ ਵੱਡਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਕੋ ਕੋਈ

ਤਟਿਹੁ ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਤਾਂ ਤੇ ਚਲੋ। ਤਬ ਕਾਂਸੀ ਮੇਂ ਆਏ, ਸਿਵ ਜੀ ਪਾਸ। ਤਾਂ ਸਿਵ ਜੀ ਮਨ ਮੈ ਕਹਾ ਕੇ ਇਨ ਹੂੰ ਮੈ ਸਦਾ ਝੂਠਾ ਕਰਾਂ। ਜਾ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਬਿਸਨ ਜੀ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ। ਤਬ ਜੁਗਤ ਕੀਨੀ। ਲਿੰਗ ਵਿਸੇਸਰ ਨਾਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਇਸ ਕਾ ਅੰਤ ਪਾਵੈ ਸੋ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਹੰਸ ਅਰ ਅਰੂੜ ਹੋ ਕਰ ਦੌਰੇ ਅਕਾਸ਼ ਕੋ, ਪੁਨਾ ਬਿਸਨੂ ਭਗਵਾਨ ਗਰੜ ਪਰ ਚੜਕੇ ਪਤਾਲ ਮੈ ਗਏ ਧੀਜ ਸੈ ਚਲਾ ਤੋਕ ਅੰਤ ਨ ਆਇਆ। ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਵਿਚਾਰਿਆ, ਕਮਲਾ ਪਤੀ ਨੇ, ਜੋ ਇਹ ਅਵਿਦਿਆ ਰਚਤ ਹੈ! ਇਸ ਕਾ ਇਹੀ ਅੰਤ ਹੈ, ਜੋ ਤਿੰਨੇ ਕਾਲ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਬੈਠ ਜਾਤੇ ਭਏ ਸਿਵ ਜੀ ਪਾਸ ਆਇ ਕੈ, ਜਾਂ ਤੇ ਸ਼ੁਧ ਸਤੋ ਗੁਣੀ ਹੈ। ਅਬ ਭੀ ਜਿਸ ਮਾਨੁਖ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੈ ਸਤੋ ਗੁਣ ਅਧਿਕ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਸਹਜ ਅਵਸਥਾ ਹੋਤੀ ਹੈ।

ਇਹੁ ਨੀਸਾਨੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇ ਰਜੋ ਗੁਣ ਅਧਿਕ ਹੈ ਸੋ ਮਾਨ ਆਦਰ ਕੋ ਬਹੁਤ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੋ ਤਮੋ ਗੁਣ ਅਧਕ ਹੈ ਸੋ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕੋ ਧਾਰ ਕਰ ਪੜਾ ਜਲਤਾ ਹੈ, ਸਰਪ ਸਮਾਨ। ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਕੋ ਚਲਤੇ ਚਲਾਤੇ ਕੋਊ ਅੰਤ ਨਾ ਆਵੈ, ਤਾਂ ਹਾਰ ਕਰ ਸਾਖ ਭਰਨ ਲੀਏ ਕੇਤਕ ਕਾ ਫੂਲ ਤੇ ਗਊ ਕੋ ਸਾਥ ਲੈ ਕਰ ਸਿਵਜੀ ਨਿਕਟਿ ਆਏ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹਤ ਭਏ, ਸਿਵ ਜੀ ਨਿਕਟਿ ਆਇ ਕਰ, ਬਾਣੀ ਮੁਖੋ ਬੋਲਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਇਹ ਕੇਤਕੀ ਫੂਲ ਪੁਨਾ ਸੁਰਭੀ ਭੀ ਤੁਮ ਪੂਛ ਲੋ ਜੀ ਮੈ ਅੰਤ ਲਿੰਗ ਕਾ ਪਾ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਤਬ ਸਿਵਜੀ ਅਲੀਕ ਬਚਨ ਸੁਨਕਰ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਤੇ ਭਏ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਗਤ ਮੈ ਮੰਦਰ ਬਨਾਇ ਕਰ ਤੇਰਾ ਪੂਜਨ ਨਾ ਕੋਊ ਕਰੇਗਾ। ਤੇ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਸਭ ਕਰਤੇ। ਕੇਤਕੀ ਕੋ ਕਹਾਂ ਜੋ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪਰ ਨਾ ਚੜ੍ਹੇਗਾ। ਪੁਨਾ ਸੁਰ ਕਉ ਭੀ ਮਲਭੁਖੀ ਕਹਾ। ਇਹ ਈਰਖਾ ਤੇ ਕਥਾ ਕਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈ ਸੋ ਈਰਖਾ ਬਾਦ ਤਿਆਗ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਬਚਨ। "ਝਾੜ ਕਰਤ ਸਾਕਤ ਗਵਾਰਾ। ਜਿਹ ਹੋਏ ਅਹੰਬੁਧ ਬਿਕਾਰਾ। ਝਾੜਾ ਗੁਰਮੁਖ ਝਾੜ ਮਿਟਾਈ। ਨਿਮਖ ਮਾਹਿ ਨਾਨਕ ਸਮਝਾਈ"। ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਸੀਤ ਕਹਤੇ ਹੈ ਕਦੀ ਤਾਰ ਸੂਤ ਕੀ ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਮੈ ਏਕ ਤਰਫ ਹੋਵੈ, ਅਰ ਦੂਜੀ ਤਰਫ ਸਾਰਾ ਜਹਾਨ ਖਿੰਚਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਮੈ ਤਿਸ ਕੋ ਟੂਟਨੇ ਨ ਦੇਵੋਗਾ। ਸੋ ਕੈਸੇ, ਜੋ ਜੈਸੇ ਕਊ ਖਿੰਚੇਗੇ ਤੈਸੇ ਮੈ ਢੀਲੀ ਤਾਰ ਕਰੂੰਗਾ। ਤੇ ਜਿਉ ਜਿਉ ਇਹ ਵਿਆਰਥ ਕਾਰਜਾਂ ਲੀਏ ਝਗੜੇ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਤਿਸ ਕੀ ਕਲਾ ਜੋ ਸਕਤ ਹੈ, ਜਿਦ ਰੂਪ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ, ਸੋ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਇਸ ਮੈ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁਨਾ ਦੁਖ ਦਾ ਪਾਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਗੁੰਸੀ ਹੈ। ਅਰ ਪਾ ਭਰ ਤਾਂ ਭਵਨਾ ਮੈ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਬਿਚਾਰੇ ਦੇ ਕ੍ਰਿਆ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਹੇ ਮਿਤ੍ਰੋ। ਏਕ ਤਾਰ ਜੋ ਗੁਨਕਾ ਸੁਭਾਵ ਹੂਆ ਦੂਜੇ ਗੁੰਧੀ ਨ ਹੂਈ, ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਕਿਆ ਕਰੇ। ਭਾਵਨ ਬ੍ਰਹਮੇ ਲਿਖਿਆ ਇਤਿ ਕਰ ਬਿਧਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਾਰਤਾ ਕਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿ ਆਏ ਹਾਂ। ਤਬ ਤਤਕਰ ਸੁਖ ਕੇ ਕਰਨ ਕਉ ਸੁਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਮੂਰਤੀ ਆਸੇ ਤੇ ਮਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਸਾਠ ਕਰੋੜਾਂ ਪਰਤ ਸੀਰ ਬਿਸਨ ਜੀ ਆਇ

ਪੈਠ ਜਾਏ। ਤਬ ਤਿਨ ਤੇ ਭੀ ਆਗੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਜਿਨ ਕੇ ਹਾਥ
ਮੇ ਗੁੜ੍ਹੀ ਜਾਦਾ ਹੈ। ਤਬ ਬਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਕਮਲ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਸੁਣ ਕਰ ਬਾਕਯ, ਉਠੇ ਹੁੰਕਾਰ
ਤਰ ਕਰਤੇ, ਲੰਬੀ ਭੁਜਾ ਪਸਾਰ ਕਰ ਮੁਠੀ ਮੀਚ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਜਿਸ ਮੇ ਜੋ ਐਸ
ਬਦਨ ਨ ਕਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਨ ਜੀ ਕੋ, ਹੇ ਬੇਦ ਪਾਠੀ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਅਪਨਾ ਮੁਖ
ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤਰਫ਼ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ ਅਰ ਕਮਲਾ ਜੀ ਤਰਫ਼ ਪਿਠ ਕਰ ਦੀਨੀ
ਅਧਮ ਰੂਪਾ ਜਾਣਕੇ। ਜਾਂਤੇ ਨਿਤ ਅਵਿਦਿਆ ਕਾ ਬੜਾ ਪਾਪ ਹੈ। ਤਬ ਰਾਤ ਕੇ ਸਵਰਨ
ਕਟੋਰਾ ਦੁਗਧ ਕਾ ਪੂਰਨ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜੀ, ਲਖਮੀ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੋ ਪੀਆਉ ਆਏ, ਹੇ ਪ੍ਰਿਯ। ਪੁਨਾ ਕਮਲਾ ਪਤੀ ਕਮਲਾ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ।
ਕਮਲਾ ਤਿਆਗੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਜੀ ਹੈ, ਤਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹ ਕਹਨਾ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ, ਮੇਰੀ ਤਰਫੋ ਬਿਨਤੀ
ਕਰਨੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਅਰਨ ਭਾਗ। ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਬਚਨ ਚਿਤ ਚੇਤੇ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਜਾਂ ਤੇ
ਆਪ ਖਿਮਾ ਧੀਰਜ ਮੂਰਤੀ ਹੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਗੁਰ ਜੀ ਮਧਰ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤੇ ਭਏ ਵੇਦ
ਸਿਧਾਂਤ। ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ, ਸਭ ਮੇ ਰਮ ਰਹਿਆ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਕਿਸ ਪਰ ਕੋਪ ਕਰਾ। ਅਰਥਾਤ
ਇਹ ਕੋਪ ਕੀ ਜਾਗਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਤੇ ਦੂਤੀਆ ਭਾਵ ਨਾ ਸੀ। ਪੁਨਾ ਗੋਪਾਲ ਕੀ ਭੂਮੀ
ਬਹੁਤ ਹੈ ਸਭ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਸੁਖ ਸਾਥ। ਤੇ ਹੁਨ ਤੁਸੀਂ ਜਾਵੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਪਾਸ, ਪਰ
ਦੇਰੀ ਕਿਨਾ। ਤਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਸ੍ਰੀਪਤ ਪਾਸ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ
ਹਸ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਲਖਮੀ ਸੋ ਦੂਧ ਸਭੀ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕੋ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਪਿਲਾਇਆ।
ਲਖਮੀ ਵਾਚ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸੋ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਦੇਖਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ਕਰ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਪਾਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਆਪ ਕੈਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੇ ਪੀਆ ਹੈ।
ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਖਾਤੇ ਪੀਤੇ ਹੈ ਸੋ ਮੈ ਭੋਗਤਾ ਹੂੰ,
ਨਾਤਰ ਸੀਜਿਏ। ਦੂਜੇ ਭਾਵ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਲਖਮੀ, ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ਕਰ
ਜੋ ਅਪਨੇ ਬਦਨ ਸੋ ਗ੍ਰਾਸ ਪਾਵਤੇ ਹੈ ਇਤਰ ਜੀਵ ਭੀ ਸੋ ਗ੍ਰਾਸ ਭੀ ਮੇਰੇ ਮੁਖ ਮੇ ਆਵਤਾ ਹੈ।
ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ, ਕਮਲਾ ਕੇ ਮੁਖੋ, ਕਮਲਾ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ, ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋ
ਜੋ ਓਹੀ ਸਾਂਤਤਾ ਭਈ ਜਿਸ ਤੇ ਰਤਨਮੁਖ ਭਾਰਤਾ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਏਥਾਂ ਆਏ
ਤਬ ਹਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੋ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਹੀ ਜੀ
ਕਰਨ ਲਗ ਗਿਆ। ਗੋਰਖ ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੋਈ ਨਹਜ ਕਰੈ ਹੋਰ ਕਿਆ
ਇਤਨੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨ ਹੋਵੈ ਜਿਤਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਹੋਵੈ, ਇਹ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ
ਮਰਜ਼ੀ ਜੋ ਆਪਨੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਤੇ ਜੋ ਜੈਸੇ ਆਪਣੇ ਦਾਸਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ
ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਜੋ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹੈ ਤਿਨਾ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਅਰ ਉਹ
ਤਪ ਭੂਮੀ ਹੈ, ਜੇ ਤਰ ਕਹੀਏ ਉਹਾ ਵਿਸ਼ਨ ਆਦਿਕੋ ਨੇ ਕਿਉਂ ਨਿਵਾਸ ਕੀਆ ਹੈ। ਉਤਰ

ਜਾਤੇ ਕੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਸਾਥੇ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਆਪੀ ਦੇਖਤੇ ਹੈ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਵਿਚਰਤੇ ਹੈ [illegible] ਜੋ
ਤੌਂ ਲਛਮੀ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਵਤੀ ਹੈ ਤਹਾਂ। ਸਾਖੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭੂ ਵਾਚੇ [illegible]
ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਏਕ ਸਿਖਣੀ ਦਾਸੀ ਪ੍ਰਦੇਸ ਲੇਗਾ ਕਥਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ
ਦੇਵ ਜੀ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਸਾਥਾ ਪਾਇ ਕਰ ਸਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਹੋ ਕੈ ਕਾਲ ਵਸ ਭਏ। ਏਕ ਦੁਆਦਸ
ਸਮੇਂ ਕਾ ਐਸੀ ਕਰ, ਮੁਝਿਆ ਏਕ ਜਨੇਊ ਪਾਇ ਕਰ, ਏਕ ਚੋਲਾ ਪਹਨ ਕਰ, ਕਰੁਣਾ ਇਕ ਦਿਨ
[illegible] ਕਰਾ। ਸੋ ਸਿਖਣੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨਿਕਟ ਆਇਆ। ਆਂਸੂ ਚਾਰਨਾ ਕਰਾਂ, ਨੈਨ.
ਭਰ ਕਹਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਅੰਦਰ ਕੇ ਪਿਛਵਾਰ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਕਾਲ ਦੇਖ ਜਾਕਰ।
ਸੋ ਕਥ ਹੋਸਤ ਭਇਆ ਪ੍ਰੀਤ ਸਮੇ ਅਪਨੇ ਨਜੇਤ ਪੀਹੇ, ਤਬ ਸੋ ਸਾਰੇ ਬਾਲਕ ਬੋਲਤੇ ਹੈ ਇਹ
ਜੋ ਅਸਾਡਾ ਦੁਸਮਨ ਸੀ ਅਸਾਡਾ ਇਹ ਕੁਰਬਾਣਿ ਮਾਰਨਾ ਥਾ, ਪਿਆਰ ਕਰ, ਪਰ ਕਿਆ ਕਰੀਏ ਜੋ
ਇਹ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀ ਜਾਇ [illegible]ਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਮੂਰੀ ਜਨਮ ਤੇ ਕ੍ਰਿਤੇ ਭਾਗਨਾ ਏ [illegible]ਤੇ
ਲਗੇ ਪੈਨ। ਪ੍ਰਿਤ ਪਾਠ ਨਾਮਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਧਨ ਨਹਿਸੂ। ਏਕ ਦੇਵ ਸੰਤ ਜੀ ਉਦਾਸੀਨ ਉਸ ਕੇ
ਪਾਸਿ ਪੇ ਕਹਿਣ ਮੁਰਗੀ ਭਈ ਤੇ ਪਾਠ ਮੈ ਨਾਮ ਨਹੀ ਤਾਂ ਕਹੂੰ ਸਿਆਣੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਪਾਠ
ਕਰ ਜੈਸੀਏ ਕੋ ਕਹਾ ਹੈ, ਤੋ ਸਮਾਧਿ ਕਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਤਾਂ ਪੁਨ ਕਰ ਸੋ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ।
ਜਬ ਹਮ ਸ੍ਰੀ ਜਪਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਤੇ ਮਾਤਰ ਦੇਖਹਿ, ਤਬ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਜੈਸੇ ਭਲੀ ਲਾਗੇ ਤੈਸੇ ਕਰਨੀ;
ਹੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨੋ। ਤਾਂ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਪਾਠ ਕਰ ਜਿਸ ਸਮੇ ਮਾਤਰ ਦੇਖਤ ਭਏ ਤਬ
ਕਟ ਕਰਾ ਹੁਕ ਕੀ ਤੇਲ ਤਤੇ ਮੇ ਡਲਵਾਇਆ। ਜਬ ਮਾਤਰ ਉਠਾਇਆ, [illegible]ਤਾਂ ਕੇ ਤਾਂ ਦੇਹਾਂ
ਪੁਛਿਆ ਆਪ ਕੋ ਦਰਦ ਹੂਆ ਕੇ ਨਾ ਹੂਆ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ : ਹੇ ਭਾਈ; ਜਪ ਸਾਹਿਬ ਕਾ
ਪਾਠ ਜਬ ਹਮ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੇ ਹੁਏ ਹਨ, ਸੁਣਦੇ। ਤਾਂ
ਜਬ ਮੈ ਧੋਰ ਪਾਵਦਾ ਹਾਂ ਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੇ ਚਰਨਾ ਉਪਰ ਮਾਤਰ ਦੇਖਨਾ ਹਾਂ ਤਾਂ
ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੇਹ ਕੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਪੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਨ
ਮਾਤਰ ਦੇਖਤ ਭਏ। ਇਹ ਸਾਖੀ ਜਪ ਮਹਾਤਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਪੂਰੀ ਭਈ।
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਗਾਧ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸ੍ਰੀ ਉਦਾਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤ [illegible] ਬੀਸਵੀ
ਲਿਖਤੇ। ੧੫। ਸਾਖੀ। ਏਕ ਕਥਾ ਜੋ ਕਹੀ ਹੈ, ਮਹਾਤਮ ਸਿਮਰਨਾਦਿ ਪੇ, ਜਿਨ ਕੇ
ਜੋ ਦਰਸਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਕਥਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਜੀ ਤਿਨਾ ਆਖਾ ਹੈ।
ਏਕੋ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਆਏ ਥੇ ਦਰਸਨ ਅਤੇ ਮਜਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰ। ਤਾਂ ਮਹਾਜਨ [illegible]
ਮਿਲ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੇ ਭਏ, ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੰਗਾਇਆ ਤਿਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਕੇਵ ਜੀ ਕਾ। ਤਬ ਹਾਥ
ਜੋੜ[illegible] ਕਹਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੀ ਕੈਸੇ ਆਪਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਗਾਏ, ਜਿਸ
ਸਿਧਿ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾਣਤੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਕਰਤਾਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦ
ਗੁਰਾਂ ਕਾਂ ਪੇ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸੋਈ ਸਿਧ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਜਾਣੀ ਸੋ [illegible]

ਦਸਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੋ ਪਾਖੰਡ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਪਖੰਡੀ ਹੈ ਸੋਈ ਲੋਭੀ ਹੈ ਤੇ ਸੋਈ ਜਮ ਕੇ
ਡੰਡ ਜੋਗ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਐਸੀ ਸਹਜ ਸੁਭਾਖਾ ਵਾਲੇ ਜੋ
ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਲਾਸਨ ਕਵਰ ਜੀ, ਸੁਣ ਭਾਰ। ਵੇਦ ਕੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮਝਨ ਲਾਏ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਸੁਆਮੀ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਮਰਦਾਨੇ ਸਹਿਤ, ਸਤਿਗੁਰ ਸਾਖਿਆਤ
ਹੋਤੇ ਭਏ, ਪ੍ਰਗਟ ਹਿਰਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਤੇ, ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਬੋਝਲ ਕਲਾ ਸੁਜੀਤ ਵਿਚ ਪਰਗਟੇ ਮਹਾਂ
ਅਕਾਸ਼ ਤੇ। ਜਬ ਕਵਰ ਜੀ ਪੂਜਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਤਿਗੁਰ ਦਾ ਬਾਲੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸਹਤ।
ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਵਰ ਦੇ ਕਰ, ਜੋ ਸਗਲ ਤੰਤ੍ਰਾਂ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਸਾਨਾ ਮੇ
ਨਿਵਾਸ ਕਰੈਗਾ, ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਭਏ। ਸਾਖੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਬਾਬਾ
ਨਾਨਕ ਕੀ ਬਾਵਲੀ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੀ ਆਰਤੀ ਹੈ ਕਰੀ, ਸ੍ਰੀ
ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੀ। ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ।
ਧੂਪ ਦੀਰਘ ਵਰਸੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਹੈਂ। ਐਸੀ ਜੋ ਸਦਾ ਆਰਤੀ ਆਰਤਿ ਹਰਿ ਕੀ
ਹੋਇ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਰਵਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ , ਪੁਨਾ ਸਭੀ ਪਾਂਡੇ ਭੀ
ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ/ਭਏ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਮੁੰਦਰ ਕਨਾਰੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ, ਜਗਤ ਮਾਨ
ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਹੋਰਨਾ ਨੂੰ ਮਾਨ ਦੇਨੇ ਕੋ, ਪਰਮਾਰਥ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੀ ਵਤ। ਤਬ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਾ
ਥਾਲ ਲਛਮੀ ਹਾਥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭੇਜਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਪੀੜੇ ਏਕ ਕਲਜੁਗ
ਜਿਸ ਕੋ ਅਵਰ ਪੰਡਾਂ ਨੇ ਨਿਕਾਸ ਦੀਆ ਥਾ ਜਜਮਾਨ ਪ੍ਰੋਹਤੀ ਸੇ। ਸੋ ਰੁਦਨ ਕਰਤਾ
ਹੂਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਰਾਇਣ ਕੀ ਸਰਣ ਲੇਤਾ ਭਇਆ। ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ
ਭਯਾ ਹੇ ਪ੍ਰਭੋ ਅਬ ਤੋ ਆਪ ਕੀ ਸਰਣ ਹਾਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਹਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ।
ਜਾਹਿ ਤੁਮ ਤੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਧਿਕ ਹੋਵਗਾ। ਸੋ ਸਰਨ ਪਾਇ ਕਰ ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਯਾ। ਸੋ
ਕਲਜੁਗ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਕਹਾਵਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਸੁਆਮੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ। ਜਹਾਂ ਸਿੰਧ ਤਟ ਪਰ ਬੈਠੇ ਥੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਰਾਇਣ ਜੀ,
ਤਹ ਮੀਠਾ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਨ ਕਉ ਅਤਿ ਸਨਾਨ ਕਰਨ ਕਉ, ਸਰਬ ਜੀਵਾ ਵਾਸਤੇ, ਖੂਹ
ਕੇ ਦੀਆ। ਪ੍ਰਭ ਸੁਖਦਾਈ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਕਲਨਾ ਕੀਆ ਫੁਰਨਾ ਹੂਆ। ਤਾਤੇ
ਸਮਾਨ ਹੀ ਕੀਆ ਸੀ। ਘਰ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਜੀਆ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸਿੰਧ ਦੁਆਰਿਓ ਆ ਪ੍ਰਗਟਿਆ, ਤਹਾਂ ਜਾ
ਪੀਰ ਸੀਸ ਅਵਤੀਸ , ਕਿਆ ਮੁਕਟ ਮਣੀ, ਬੈਠੇ ਸੀ। ਤਬ ਆਪ ਗੁਪਤ ਭਏ ਤਹਾਂ ਸੇ, ਪੁਨਾ
ਪੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਭੇਜੇ ਹੂਏ, ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਲਮਾਣ ਜੀ ਆਵਤ ਭਏ,
ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਜੀ ਸੇਵਾ ਲੀਏ। ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਜੀ ਕੀਰਤਨ ਕੇ ਥਾਲ ਮੇ
ਪ੍ਰਸਾਦ ਭੇਜਦੀਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕੇ, ਇਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨਮਤ ਜੀ
ਸਤਿਆਂ ਤੇ ਭੀ ਸਦਾ ਉਦਾਸ ਰਹਤੇ ਸੇ, ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਫਲ ਪਾਇਕਰ। ਸੋ ਬਾਵਲੀ

ਅਬ ਤੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ। ਸਭੀ ਜੀਵ ਸੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈ, ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਕਰ ਕਰ। ਏਕ ਸਮੇ ਕਲਕਤੇ ਜਾਇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਭਏ ਤਬ ਬਾਜਾਰ ਬੀਚ ਹਾਟੋਂ ਪ੍ਰ ਧਨਾਢ ਬੈਠੇ ਹੈ। ਤਿਨਾ ਆਗੇ ਮੋਹਰਾਂ ਰੁਪਏ ਜਵਾਹਰਾਤ ਕੇ ਢੇਰ ਦੇਖ ਕਰ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਪ੍ਰਭ ਜੀ, ਇਹ ਬਡੇ ਧਨਾਢ ਹੈ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ, ਧੰਰਮ ਹੀ ਬਡਾ ਧਨੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਤਿਨ ਸੋ ਪੂਛ ਕਰ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਕੋ ਦਿਖਾਤੇ ਭਏ, ਸੋ ਕੈਸੇ। ਜੋ ਦਮੜੀ ਸੈਕੜਾ ਲੈਂਦੇ ਸੇ ਬਿਆਜ ਧਰਮ ਪਰਸਾਦਾ ਸਮਝ ਕਰ ਜੋ ਥੋੜਾ ਖਟਿਆ ਤੇ [illegible] ਬਰਕਤ ਜ਼ਰੂਰ, ਤਿਨਾ ਆਗੇ ਮੋਤੀ ਮਾਣਕੋ ਕੇ ਢੇਰ ਲਗੇ ਪਏ ਦੇਖੇ। ਜੋ ਅਧੇਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸੇ ਤਿਨਾ ਆਗੇ ਮੋਹਰਾਂ ਕੇ ਜੋ ਪੈਸਾ ਲੈਂਦੇ ਸੇ ਤਿਨਾਂ ਆਗੇ ਰੁਪਏ ਜੋ ਅਧ ਆਨਾ ਰੁਪੈ ਕੀ ਬਿਆਜ ਲੈਂਦੇ ਸੀ ਮਹੀਨਾ ਤਿਨਾ ਆਗੇ ਢੇਰ ਪੈਸਿਆਂ ਕੇ ਦੇਖੇ, ਜੋ ਆਨਾ ਮਹੀਨਾ ਲੈਂਦੇ ਸੀ ਤਿਨਾ ਆਗੇ ਕੌਡੀਆਂ ਦੇ ਢੇਰ ਦੇਖੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਧਰਮ ਹੀ ਧਨ ਹੈ ਪੁਰਸ਼ ਕਾ ਜਲ ਕੀ ਧਾਪੀ ਲਛਮੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗੀ ਆਇ। ਜਲਾਮਤਾਂ ਸਹਤ ਕਰਮਕਰੀਆ ਹੂਆ ਉਸੀ ਜਨਮ ਭੀ ਪੁਨਾ ਜਨਮਾਤ੍ਰੋ ਭੀ ਫਲ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਤੂੰ ਕਹੇ ਤੁਸਾਡੇ ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਤੋ ਇਹ ਧਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਧਨ ਝੂਠਾ ਹੈ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਧਨ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਜੋ ਅਸਾਡੇ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਗ ਰਹੇ, ਹੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ। ਇਹ ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ ਕਾ ਜੋ ਧੰਨ ਹੈ ਜੋ ਕਾਚੀ ਮਤ ਵਾਲੇ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੀ ਇਛਾ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਮੂਢ ਮਤੀ ਜੋੜਦੇ ਭੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤਹੁ ਕਾ ਨਾਮ ਧੰਨ ਹੈ ਇਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ। ਹਮਰਾ ਧਨੁ ਮਾਧੋ ਗੋਬਿੰਦ ਧਰਣੀ ਧਰ ਇਹੈ ਸਾਰ ਧਨੁ ਕਹੀਐ। ਜੋ ਸੁਖ ਪ੍ਰਭ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੋ ਸੁਖ ਰਾਜ ਨ ਲਹੀਐ। ਜਬ ਕਾਬਲ ਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਪਿਸ਼ੌਰ ਤੇ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਮੇ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਮਰਦਾਨੇ ਸਹਤ। ਤਿਸ ਨਗਰ ਕਾ ਨਾਮ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਤਹਾਂ ਭੀ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਨ ਕਉ ਢੂੰਢਲੈਤ। ਤਬ ਨਗਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੋ ਕਰ ਬੈਠੇ ਹੈ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇ। ਜਬ ਜਾਗੇ ਹੈ, ਤਬ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ, ਮੈ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਣਾ ਹੈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਿਰਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇਖ ਭਿੰਨਾ ਅਸਥਾਨਾ ਆਗੇ ਭਿੰਨੇ ਸੀਸ਼ਾ ਜਪਨਾ ਸੁਗਾਤੀ ਰੂਪ ਚਸ਼ਮੇ ਜਲ ਪੜੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਪੁਨਾ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਜਲ ਪਾਨ ਸਨਾਨ ਕਰਤੇ ਫਲ ਖਾਏ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਖ ਪਾਇਆ ਤਹਾਂ ਸੇ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਭਏ ਆਨ ਸਥਾਨ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਕਲਿਆਨ ਕਰਣ ਲੀਏ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ। ਪੀਛੇ ਸੇ ਸੋ ਤਿੰਨੇ ਚਸ਼ਮੇ ਮਿਲਿ ਕਰ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ ਤਿਆ ਅਭੇਦ ਰੂਪ ਹੂਏ। ਆਗੇ ਤਿਸਕਾ ਏਕ ਕੁੰਡ ਬਨਿਆ ਜਿਸ ਊਪਰ ਉਦਰਪਾਰ ਮਾਰਗ ਕਾ ਪੁਲ ਹੂਆ। ਜੋ ਤਹਾਂ ਜੋ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਸੀਸ਼ਾ ਉਦਕ ਸਾਥ, ਸੋ ਸਰਬ ਦਰਦ ਦੁਖ ਰੋਗ, ਸੋਗ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਰਖ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ।

ਦੂਰ ਦੂਰ ਕੇ ਲੋਗ ਤਹਾਂ ਆਤੇ ਹੈ ਮੇਲਾ ਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਏਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇ ਪਾਤਿਸਾਹ
ਕਾ ਕੂਪ ਹੈ ਤਹਾਂ ਭੀ ਜੋ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਦਰ ਰੋਗ ਹੋਰ ਰੋਗ ਭੀ ਤਿਸ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਂ,
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਹੋਰ ਕਾਬਲ ਕੀ ਤਰਫ ਭੀ ਗੁਰੂ ਕਾ ਕੋਠਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਭੀ ਮੇਲਾ
ਹੋਤਾ ਹੈ, ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਾਨਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇ ਪਾਤਿਸਾਹ
ਕੀ ਸਵਾਰੀ ਆਦਿਤਵਾਰ ਕੀ ਰਾਤ, ਅਰਥ ਘੋੜੇ ਪੀੜ੍ਹੇ, ਆਵਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਕਥਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ
ਅਰ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਮਸਤਕ ਤਲ ਟੇਕੀਏ। ਤਬ ਭੇਟਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੇਕਰ
ਮਸਤਕ ਟੇਕਆ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ, ਸੰਤੋਂ ਸਹਤ। ਤੇ ਸਾਧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ।
ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕਰ ਅਰ ਦਰਸਨ ਕਰ। ਤਾਂ ਸਭੇ ਗੁਰਦੁਆਰੀਏ ਭੀ ਬਹੁਤ ਭਾਉ
ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਵਿਦਾ ਹੋਇ ਕਰ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲੇ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਭਗਵਾਨਦਾਸ
ਪ੍ਰੇਮ ਹੰਸ ਜੀ ਅਵਧੂਤ ਬਾਹਰ ਰਹੇ ਨਾਲੋਂ, ਇਕ ਕੂਪ ਪਰ, ਜਿਊਂ ਜੋ ਤੱਪਸੀ ਸੇ। ਪੁਨਾ
ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਥਾ। ਜੇ ਕਰ ਭਾਈ ਚਾਹਿਸ ਤਿਨ ਕੋ ਤਿਆਗ ਭੀ ਜਾਵੇ,
ਪ੍ਰੇਮ ਹੰਸ ਕਊ, ਤਊ ਭੀ ਢੂੰਡ ਕਰ ਆਏ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਹੋਵੇ। ਐਸੀ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਥੀ। ਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਕਿਸੀ ਕੂਪ ਪਰ ਸੋਏ ਹੂਏ ਥੇ।
ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸਿਕ ਕਾ ਉਸ ਕੂਪ ਵਾਲੇ ਸਿਓ ਥਾ। ਸੋ ਉਨ ਕਾ ਮਾਨੁਖ ਜਾਨ ਕਰ ਸੋਏ
ਹੂਏ ਹੁੰਤ ਕੇ ਸਿਰ ਪ੍ਰੇਮ ਹੰਸ ਕੇ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰ ਚਲਾਏ। ਤਾਂ ਦਿਨੇ ਧਰਮਸਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ
ਤਾਂਈ ਖਬਰ ਹੋਈ। ਜੋ ਉਠਵਾਇ ਲੈ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਫਟ ਸੀਤੇ ਜੋ ਬਡਾ ਫਟ ਥਾ
ਜੋ ਹਕੀਮ ਮਨਾ ਕਰੇ ਖਾਣ ਕੋ ਦਾਰੂ ਪ੍ਰੇਮ ਹੰਸ ਜੀ ਸੋਈ ਖਾਵੇ। ਜੇ ਕਰ ਸਾਧ ਕਹੇ ਹੇ
ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ ਹਕੀਮ ਮਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਲਸੀ ਨਾ ਪੀਵੋ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਹੰਸ ਕਹਣ ਨਹੀਂ ਤੁਮ
ਹਮਰਾ ਕਹਣਾ ਮਾਨੋ। ਤਰੂਤ ਅਸ ਦਹੀ ਆਦਕ ਖਾਇਆ ਕਰੇ। ਜੋ ਕੋਈ ਕਹੇ ਭਗਵਾਨ
ਦਾਸ ਜੀ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਆਗੇ ਤੇ ਕਹਵੇ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮਾਰ
ਗਏ ਹੈ, ਅਰ ਦੂਜਾ ਤੁਮ ਜੀ ਮਾਰ ਗਏ ਹੈ, ਤੇ ਸਿੰਘਰਾ ਤਾਰਕ ਮਾਰ ਗਏ ਹੈ, ਤੇ ਸਾਬ ਜਿਨ ਕੇ
ਸੰਗਾ ਤੇ ਜਮਨਾ ਪੁਨਾ ਗੁਰਸਤੀ ਜੀ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਕਿਸੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਇਹ ਕਰਤਾਰ
ਕਾ ਕੌਤਕ ਹੈ। ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੈ: ਕਹੋ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ, ਹੁਣ ਕੀ ਖਬਰ ਹੈ ਤਾਂ
ਪ੍ਰੇਮ ਹੰਸ ਜੀ ਕਹੈ ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੈ ਰਾਜੀ ਹਾਂ, ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ। ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਕਿਆ ਹੈ ਮੈ ਤੋ
ਸੁਧ ਅਕਰੇ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੋ। ਜੋ ਸਸਤ੍ਰ ਲਾਗੇ ਹੈ ਤੋ ਦੇਹ ਕੇ ਤਾਂਈ ਲਾਗੇ ਹੈ। ਕੋਊ
ਆਤਮਾ ਤੋ ਨਹੀ ਲਾਗਿਆ ਸੀ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਇਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ
ਗੀਤਾ ਮੈ ਸਲੋਕ ਨੈਨੰ ਛਿੰਦੰਤਿ ਸਸਤ੍ਰਾਣਿ ਨੈਨੰ ਦਹਤਿ ਪਾਵਕ: । ਨਚੈਨੰ ਕਲੇ
ਦਿਯੰਤੀ ਆਪੋ ਨ ਸੋਖਯਤੀ ਮਾਰੁਤ: ਜੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਸਭ ਕਾ ਆਤਮਾ ਜੈਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕੂਟਸਥ ਹੈ।

ਪੁਨਾ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕਰ ਕਿਸੀ ਤੇ ਕਾਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ, ਤੇ ਅਗਨੀ ਕਰ ਜੋ ਦਾਹਦ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ।
ਅਰ ਆਪ ਜਲ ਕਰ ਕਲੇਦਸ਼ ਕਹੀਏ ਗਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਪਵਨ ਕਰ ਸੁਕਤਾ ਕਹੂੰ ਉਡਤਾ ਨਹੀਂ।
ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਭਾਈ, ਐਸੇ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਮੇਂ ਮੇਰੀ ਅਲਾਪਤਾ ਕ੍ਰਿਆ ਇਸਥਰਤਾ ਪਈ ਹੈ, ਆਪ
ਸ[illegible] ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਜੋ ਕਹੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ, ਕਿਛੂ ਪਾਵੈ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ ਤਾਂ ਸੋਈ
ਆਖੋ ਜੋ ਕਹਾਂ ਮਮ ਨਾ ਕਥ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬਿਲਾਸ ਕਰ ਕਹੇ: ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ,
ਪਤ ਕ੍ਰੂ ਮਰਜਾਹਿ। ਤਬ ਅਵਧੂਤ ਜੀ ਕਹੇ: ਜੀ, ਮੈ ਮਰਨ ਵਾਰੇ ਨਹੀਂ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ
ਜੀ ਤੇ ਪੁਨਾ ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਰਾਜੀ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਤਪਸੀ ਜੀ। ਭਾਵ ਇਹ ਜੋ ਐਸੀ
[illegible] ਭਗਵੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਸੰਤ ਭਾਈ ਧਰਮ ਦਾਸ, ਭਾਈ
ਜਸ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਧ੍ਰੂਹੂ ਜੀ ਆਦਿ ਲੈ ਕਰ ਸਭ ਕੇ ਮਿਲਿ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ,
ਵਜੀਰਾਬਾਦ ਗੁਰੂ ਕੇ ਕੋਠੇ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੇ ਦੇਹੁਰੇ ਤੇ
ਆਦਿ ਲੇ ਕਰ ਸੋ ਦਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸੰਧਾ ਵਾਲੇ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਭਾਈ ਰਾਮ ਟਿਕਾਇਆ ਜੀ ਮਹੰਤ ਸੰਤ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਗਿਆਨ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋਰ ਭੀ ਸਾਧ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਭਏ ਜੋ
ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਉਡੀਕ ਸੀ ਸੋ ਹੁਣ ਆਵਦੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹੂਏ ਜੋ ਆਪ ਕੇ
ਦਰਸਨ ਹੂਏ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਟਿਕਾਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸੰਤਾਂ ਸੇ।
ਜੀ ਕੇ ਜੋ ਸੋ ਭਾਈ ਤਿਲਕਰਾਮ ਜੀ ਸੰਤ ਮੂਰਤੀ ਉਪਦੇਸ ਅਰ ਲਾਹਾ ਦਾਹੜਾ ਪੁਨਾ
ਰਿਜਾ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਹਰ ਭਜਨ ਜਾਗਤੀ ਕਰ ਜਾ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ, ਤਬ ਹੀ
ਉਠ ਕਰ, ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਕਿਰਆ ਕਰਕੇ, ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਆਦਿਕ ਪਾਠ ਕਰਨਾ। ਅਖਰ ਮਧਰ ਬਾਣੀ
ਕਰ ਉਚਾਰਨਾ। ਅਰ ਲਗ ਦੀਰਘ ਮਾਤ੍ਰਾ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੋਧ ਕੇ, ਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇਕਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ,
ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਆਤਮਾ ਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਮੂਰਤਿ
ਅਰ ਭਾਈ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੂਰੇ ਸੇਵਕ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਵਾਰਨ ਵਾਰੇ ਤਨ, ਮਨ,
ਦੇਨ ਕਰ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰ ਲਵਾਵਣ ਹਾਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਤਿਲਕ ਜੀ ਕੇ ਦਾਸ। ਸੋ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਆਦਰ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਪ੍ਰਕਾਰ ਛਿਕਾਵਹਿ। ਤੇ ਦਧੀ ਅਰ
ਨਵਨੀਤ ਤੇ ਦੁਧ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਫਲੋ ਕਰ ਪ੍ਰਸਿਨ ਕਰਹਿ, ਪੁਨਾ ਆਪ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਵਹਿ। ਸੋਈ
ਦਯਾਰਥ ਸਫਲ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਅਰਥ ਆਇਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹਿ ਕਰ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਵਿਦਾ
ਹੋਤੇ ਭਏ। ਗ੍ਰਾਂਵੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਤਿਲਕ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ, ਅਰ ਨਗਰ ਵਾਸੀਆਂ ਸਹਤ, ਬਹੁਤ ਬੇਨਤੀ
ਕਰਤੇ ਭਏ, ਤਉ ਭੀ ਸੰਤ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਦੁਬਾਰ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰ, ਚਲਤੇ ਭਏ ਅਰ
[illegible] ਭਏ ਜੋ ਕੋਈ ਮਾਸ ਭਰ ਤਹਾਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰਾਂ ਜੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸਿਰ ਤਿਸ ਕਰ ਸੰਕੜੇ

ਰੂਪੀ ਹੀਲੇ ਕਰਤੇ ਹਾਂ, ਹੇ ਭਾਈ ਤਿਤਕ ਰਾਮ ਨਿਹਰਾਮ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆ ਕਰ ਦੇਰੇ ਭਏ ਹੈ, ਸਾਈਵਾਲ ਆਦ ਨਗਰੋ ਸੇ, ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਨਿਰਬਾਹ ਲੀਏ, ਜਾਤੇ ਖੇਤ੍ਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨਾ ਲੇਨੀ ਪੜੇ। ਤਬ ਆਪਸ ਮੇ ਗੁਪਤ ਮਸਲਤ ਟੋਰ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਆਏ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤਾਰਧੇ ਸੰਤ ਆਗਮਨ ਬਰਨੰਨ ਸੁਧਾਸਰ ਖੋੜਸੋ ਹੁਲਾਸ(੧੬) ੧ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸਾਇ ਨਮ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਚਰਨਕਮਲ ਭਯੋ ਨਮ: ਪੁਨਾ ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਭਗਤ ਰਤ ਸਾਗਰ ਅਰਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡ ਲਿਖਯਤੇ; ਖੰਡ ਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਰਣ ਕਾ, ਜਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਭੀ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ। ੧੦। ਦੋਹਰਾ: ਮੁਖ ਉਚਰੇ ਸਾਸਤ ਖਟ ਪਿੰਗ ਗਿਰਨ ਚੜ ਜਾਇ। ਅੰਧ ਲਖੇ ਬਧਰੋਂ ਸੁਣੈ ਜੋ ਕਾਲ ਕਿਰਪਾ ਕਰਾਏ। ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਪ੍ਰੇਮਧਾਮ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਕੀ। ਜਿਸ ਮੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲਾਪਤੀ ਸਗੁਣ ਮੂਰਤੀਧਾਰ ਕਰ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਕਲਿਯਾਨ ਹੇਤੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਭਗਤਾਂ ਕੇ ਭਾਉ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਨ ਲੀਏ ਅਬਿਨਾਸੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ। ਆਪ ਭੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਸਭਾ ਭੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ਜਿਨ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਹਰ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਏ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕਿਰਸਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ। ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨਾਮ ਦਾਨ ਅਰ ਵਾਤੂ ਏਕ। ਅਦੁਤੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਬਿਆਪਕ ਜੋ ਭਗਤਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਸੀਤਲਤਾ ਕੇ ਲਾਗਣੇ ਕਰ ਅਰੂਪ ਸੇ ਰੂਪਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ ਦਸ਼ਨਾਮ ਜੈਸੇ ਜਲਸੇ ਉਪਲ ਜੋ ਬਰਫ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਏਹ ਸਮਝਨੇ, ਹੇ ਗੁਰ ਸਿਖੋ। ਜੋ ਐਸੀ ਬਰਹਮ ਬਿਆਪਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ ਸੀਸ ਧਰਨੀ ਪਰ ਧਾਰ ਧਾਰ ਕਰ। ੨। ਜੋ ਕੈਸਾ ਹੈ ਬਰਹਮ ਬਿਆਪਕ ਅਜੂਨੀ ਸੁਵੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਅਰ ਸਤਚਿਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੋਣੇ ਤੇ ਤੋ ਸਤੋ ਰਹਿ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਜੜ ਜਿਸ ਚੇਤਨ ਕੀ ਚੇਤਨਤਾ ਪਾਇਕਰ ਚੇਸ਼ਟਾ ਕਰੈ ਹੈ ਕੈਸੇ। ਜੈਸੇ ਚੁੰਬਕ ਕੀ ਨਿਕਟਤਾ ਕੋ ਲੇਕਰ ਲੋਹਾ ਚੇਸ਼ਟਾ ਕਰੇ ਹੈ, ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਅਧਿਕ। ਫਿਰ ਓਹ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕੈਸਾ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਸਿੰਧੂ ਜਿਸ ਕੀ ਇਕ ਨਿਰ ਲੇਸ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਚੌਦਾਂ ਭਵਨ ਅਨੰਦ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਕੋਈ ਹੈ ਤਹਾਂ ਹੀ ਅਨੰਦ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਪੂਰਨ ਜਾਨ ਕਰ। ਐਸੇ ਬਰਹਮ ਬਿਆਪਕ ਕੋ ਮੇਰੀ ਅਤਿ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਜੋ ਕਹੀਏ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਆਪਕ ਕੋ ਬੰਦਨਾ ਕੈਸੇ ਪਹੁੰਚਤੀ ਹੈ ਸਾਕਾਰ ਕੀ ਨਿਰਾਕਾਰ ਕਉ। ਉਤ੍ਰ। ਬਿਆਪਕਤਾ ਕਰ ਕੇ ਭੀ ਪਹੁੰਚਤੀ ਹੈ ਬੰਦਨਾ ਤਹਾ ਕਰੇ। ਜਉ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਕੇ ਗਰਾਹਕ ਹੈ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ। ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਪਾਖਾਣਿ ਆਦਕੋ ਕੋ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵਨਾ ਕਰਿ ਕੇ ਕਰੈ ਤਉ ਭੀ ਪਹੁੰਚਤੀ ਹੈ। ਇਸੀ ਤੇ ਗੁਰ ਬਚਨ ਹੈ। ਸੂਖਮ ਅਸਥੂਲ ਸਗਲ ਮੈ ਭਗਵਾਨ। ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਮੁਖ ਬਰਹਮ ਪਛਾਨ।

ਪੁਨਾ ਜੋ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਹੈ ਸੋ ਤਾਂ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਭ ਕਾ ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਨੇ ਏਹ ਸਗੁਨ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਹੈ, ਦੇਹਾ ਜੁਗਆਸੀਆਂ ਕੀਆਂ ਅਵਿਦਆ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲੀਏ ਗੁਰੋਂ ਸਤਿ ਕੀ। ਤਥਾ ਬਚਨ। ਸਤਿ ਗੁਰ ਦੇਵ ਪ੍ਰਤਖ ਹਰਿ ਮੂਰਤ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ। ਪੁਨਾ। ਤਿਸ ਗੁਰ ਕੋ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਬਹੁ ਬਿਸਤ੍ਰ ਕਰ ਮੁਖ ਸੇਰਹ ਤਿਸ ਪੁਨ ਕੀ ਫਿਰ ਤੋਟ ਨ ਆਵੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਗਰਹ ਕਹੀਏ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਬਿਯਾਪਕ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਜੋ ਵ੍ਰਾਤੂ ਦੇਵੀਏ ਭਾਵ ਸਹਤ ਸੋਈ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਜੋਤ ਰੂਪ ਹੋ ਪਰੁੰਰਤੀ ਹੈ। ਏਕ ਬੰਦਨਾ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਾਰਤਾ ਕਹਿਨੀ ਹੈ, ਹੇ ਸਿਖ। ਅਬ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਜੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੈ ਆਵਤੇ ਭਏ, ਸੰਗਤ ਸਹਤ। ਜੋ ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਸਹਤ ਸੁਭ ਖੇਤ੍ਰ ਤੇ ਤਿਨ ਮੋ ਨਿਹਕਾਮ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨੋ ਕਰ ਦੀਆ ਹੂਆ ਥਾ। ਆਗੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੀ ਕਾਰ ਹੋਵਤੀ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਗਮਾਨ ਕਰ ਸੀਸ ਪਰ ਕਾਰ ਕੀ ਟੋਕਰੀ ਚਕਤੇ ਭਏ, ਸਾਧੋ ਸਹਤ। ਜਹਾਂ ਬਿਅੰਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਮਾਈ ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿੰਧ ਜੁਵਾ ਸੁਭ ਸੇਵਾ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਗਮਾਨ ਕਰ ਸੰਤ ਮਹੰਤ। ਭਾਈ ਗੁਰ ਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਠਾਕੁਰ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਤ੍ਰਯਾਮੀ ਸਹਿੰਤ। ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਅੰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਰ ਗੁਨੀ ਗਿਆਨੀ ਸਤਿ ਪ੍ਰਮਹੰਸ, ਰਾਜਾ ਨੋਕ, ਸਰਦਾਰ, ਲੋਕ ਦੁਸਾਲ ਮੋ ਪਾਇਕਰ ਪ੍ਰਸਿਤਾ ਸਹਤ ਸੀਸ ਪਰ ਉਠਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਹੋਰ ਦੇਸ ਦੇਸੰਤ੍ਰ ਸੇ ਆਇ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਔਰ ਭੇਖਾ ਕੇ ਸਾਧੂ ਭੀ ਜਿਸ ਤੀਰਥ ਕੋ ਸੇਵ ਰਹੇ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ, ਉਦਾਸੀ, ਨਿਰਮਲੇ, ਨਿਹੰਗ, ਸੁਥਰੇ, ਹੋਰ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹਨੀ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਚਾਰ ਵਰਨ ਚਾਰ ਆਸਰਮ ਸੇਵਤੇ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ। ਤਹਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਸੰਤੋ ਸਹਤ ਤੀਰਥ ਕੀ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਧ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ, ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਹੈ ਸੋ ਪੁਨਾ ਨੀਰ ਨਦੀ ਕਰ ਭਰਪੂਰ ਹੂਏ ਪਰ, ਉਜਲ ਸਰੂਪ ਜਿਸ ਮੈ ਸੁੰਦਰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭਤੇ ਸੋ। ਤਿਸ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮੈ, ਬਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਪੈ, ਸਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸਤਿ ਜੀ ਸੰਤੋ ਸਹਿਤ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮੈ ਦੇਖਣ ਕੀ ਤ੍ਰਫ ਨਿਕਟ ਬੂਹੇ ਕੇ, ਪੂਰਬ ਪਸੇ ਮੁਖ ਕਰ ਕੇ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤ੍ਰਫ ਬੈਠਦੇ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਅਬਨਾਸੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸ੍ਰਪਨੇ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਸੁਨਨੇ ਕੇ ਲੀਏ। ਜਹਾਂ ਆਪ ਸਾਖਿਸ਼ਾਤ, ਸਤ-ਚਿਤ-ਅਨੰਦ ਮੂਰਤੀ ਭਗਵਾਨ, ਪ੍ਰਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਪਰਾ ਸਰੂਪ, ਪ੍ਰਵਰ, ਨਾਥ, ਸਰਬ ਕਾ ਸਾਖੀ, ਸ੍ਰਮ ਨਿਯੰਤਾ, ਸਭ ਕਾ ਬੀਜ ਰੂਪ ਓਅੰਕਾਰ ਉਤਪਤ ਕਰਤਾ, ਪਾਲਨ ਸੰਹਰਤਾ। ਬ੍ਰਹਮਾ, ਬਿਸਨ, ਮਹੇਸ, ਤ੍ਰਿਮੂਰਤੀ ਰੂਪ, ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਰੂਪ, ਸੁਯੰਜੋਤੀ, ਸੁਵਤ੍ਰਤ ਦੇਵਨ ਕੇ ਭੀ ਦੇਵ, ਪੁਨਾ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹਰੀਹਰ ਮੰਦਰ ਮੇ ਜਹਾਂ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਵਿਰਾਜਤੇ ਹੈ, ਤਹਾਂ ਸਾਮਣੇ ਬੈਠਦੇ ਸੇ; ਸਤਿ ਜੀ ਸੁੰਦਰ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਲੀਏ। ਪੁਨਾ ਗਦ ਗਦ ਹੋ ਕਰ ਭਾਈ ਜੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਰਮਣ ਕੀ, ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੀ, ਕਬਿਤ ਤੇ ਛੰਦ ਆਨ ਕਵੀ ਦਾ ਉਸਤਤੀ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ ਧਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਕਬਿਤ। ਪੂਰਨ ਕਰੇ ਆਸ ਧਰ ਕੇ ਜੋ ਆਵੈ ਆਸ ਆਨ ਕੀ ਨਾ ਰਾਖੀ ਆਸ

ਅਮਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਦਾਸ। ਭਗਤ ਗਿਆਨ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪਾਇਓ ਪਦ ਅਬਿਨਾਸਿ ਜਾਂ ਨੰਦ ਕੇ ਹੁਲਾਸ ਮਾਇਆ ਤੇ ਰਹੀ ਉਦਾਸ। ਬਿਅੰਤ ਜਾ ਸਿਉ ਅਗਾਸ ਗੁਰੂ ਉਚੀਮੈ ਬਿਸਵਾਸ ਗੁਨਨ ਕੀ ਹਵੇ ਹੈ ਰਾਸ। ਆਪ ਕੋ ਕਹਾਇ ਉਦਾਸ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਜਾਂ ਕੇ ਪਾਸ ਪਾਪਨ ਕੋ ਹੋਤ ਨਾਸ ਜਮ ਕੀ ਨ ਹੋਤ ਤ੍ਰਾਸ ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ। ੧ । ਦੋਹਰਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬੈਕੁੰਠ ਕੋ ਤੋਲਿਓ ਹਰਿ ਕੇ ਦਾਸ। ਭਾਰ ਹੁਤੇ ਸੋ ਧਰ ਰਹਿਓ ਏ ਨ ਗਜੇ ਅਕਾਸ। ੨ । ਛੰਦ । ਸਰਬ ਤ੍ਰਸਕਤ ਰੂਪਨੰ ਸੁ ਅੰਤ੍ਰੰ ਸਰੰਭਰੰ। ਸੁਪਾਨ ਦਿੱਬਦੀਹ ਪਾਰਜਾਤ ਕਲਪ ਸੇਤਰੀ ਦ੍ਰਿਸਟੰਤ ਪਾਪ ਕਾਸਨਿ ਸਨਾਨ ਮੁਕਤ ਤੇਵਰੰ। ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ। । ੧ । ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਕਹੋ ਸਦਾ। ਕਲੇਖ ਦੁਖ ਹਰਨ ਸਰਨ ਪਾਪ ਤੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ਸੇਸ ਐ ਮਿਹੇਸ ਕਾਮੁਰੇਸੁਰੰ। ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ। ੨ । ਕਰੰਤ ਜੋ ਪ੍ਰਦਛ ਨਾਨਾ ਦਛਨਾ ਦਿਸੰਗਮੰ। ਪਵਿੰਤ ਜੋ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤੰ ਸੁਨਿਮ੍ਰਿਤੰ ਕਰੰਜਮੰ। ਲਗਾਏ ਚਰਨ ਧੂਰ ਕੇਸ ਪੂਰ ਕਾਮ ਨਾਕਰੰ। ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ। ੩ । ਸੁਮੇਰ ਦੇਖ ਲਜਤੰ ਕੁਮੇਰ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਕਜਤੰ। ਫਨੀਮਨਿ ਸਜੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਾਨ ਫੁਨੰਤ ਸੁਗੰਧ ਧੂਪ ਦੀਪ ਪੂਜ ਆਰਤੀ ਕੰਰ ਸੁਰੰ। ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ। ੪ । ਪਵਿਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਹੋਇ ਕੇ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਨਾਵਈ। ਤੀਆ ਪੀਆ ਬਿਨੋਦ ਮੋਦਿ ਗੋਦਿ ਮੋਖਿ ਪਾਵਈ। ਨਮਾਨ ਮਾਨ ਪਾਵਈ ਮਾਗਿਆਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਕਰੰ। ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ। ੫ । ਗ੍ਰਿਥ ਪੰਥ ਹੇਤ ਪਾਠ ਪ੍ਰੀਤ ਸੋ ਪਢਿਓ ਕਰੈ। ਅਨਾਤਿ ਪ੍ਰਾਤਿ ਸਿਖ ਸੰਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰਹਿਓ ਕਰੈ। ਬਜੰਤ ਸਖਿ ਭਰਿਨਾਦਿ ਸਬਦ ਸੋ ਸਦਾ ਸਗਿ। ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ। ੬ । ਉਤੰਗ ਬੁੰਗੰ ਮੰਦਰੰ ਪੁਰਿੰਦਰੰ ਨਿਹਜਰ ਕੈ। ਨਰਿੰਦਰੰ ਮਨਿੰਦਰੰ ਜੁਗਿੰਦਰੰ ਬਿਚਾਰ ਕੈ। ਕਹੈ ਬਿਰਿੰਦ ਬ੍ਰਿੰਦਏ ਮੁਨਿੰਦਏ ਮਹਾਂ ਮੁਰੰ। ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ। ੭ । ਮੁਕਤ ਚਾਰ ਪਾਵਈ ਭਗਤ ਦੇਾਂਨ ਲੇਤ ਹੈ। ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਸਮੁ ਦੁਖ ਛੀਨ ਲੇਤ ਹੈ। ਪਰੇ ਸੁਧਾਇ ਆਟੰ ਸੁਲਾਟੰ ਮਹਾਂ ਹਰੰ। ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ ਨਮਾਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੰਸਰੰ। ੮ । ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੁ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਤੀਰਥ ... ਬਰਨਨੰ ਸਤਾਰਾਮੁ ਹੁਲਾਸ:। ੧੭ । ਐਸੇ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਾਨ ਪੂਜਨ ਅਰ ਉਸਤਤੀ ਕਰਿ ਕੇ ਗੁਰ ਭਾਈ ਜੋ ਭਾਈ ਲਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈ ਤਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤ, ਤਬ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੋ, ਤਹਾਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਸੀਤ ਸਹਤ। ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਜੀਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਨੇ ਲਾਗੇ। ਤਿਸ ਸੋ ਬੜਾ ਵਿਖੇਪਰ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਸੁਆਮੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਭੀ ਵੇਮੁਖ ਰਹਨਾ ਪੜੇ। ਤਸ ਸੀਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਜਗਤ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਤੀਨ ਤਾਪ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਨੇ ਹਾਰੇ ਕੋ ਆਠ ਤਾਪ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਨੇ ਕੀ ਚਿੰਤਾ। ੧ । ਪਾਧੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਭੈ। ੨ । ਘੋਖਨੇ ...

ਕੀ ਚਿੰਤਾ। ੩ । ਬਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾ ਭੈ। ੪ । ਪ੍ਰਸ਼ਨਤੋਂ ਕੀ ਚਿੰਤਾ। । ੫ । ਵਿਦਿਆ ਭੂਲਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ। ੬ । ਅੰਨ ਬਸਤ੍ਰ ਕੀ ਚਿੰਤਾ। ੭ । ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਕਥਾ ਕਰਨੇ ਕੀ ਚਿੰਤਾ। ੮ । ਇਹ ਆਠ ਤਾਪ ਹੈ। ਜੋ ਕਰ ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕਰ ਕੋਊ ਰਿਖਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਪਠਨ ਭੀ ਕਰ ਲੀਏ, ਪੰਡਿਤ ਭੀ ਕਿਵ ਲੋਕੋਂ ਮੈ ਕਹਾਇ ਲੀਆ, ਜਉ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕਮਲਾ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਵੰਤ ਕੋ ਤਬ ਐਸੇ ਤਿਸ ਕੋ ਕਿਆ ਗੁਣ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਸੁਗੰਧੀ ਕਾ। ਕਿਆ ਕਿਛ ਨਹੀ ਤਾਤਪ੍ਰਜ ਇਹ ਕੇਵਲ ਭਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਮਾਨੁਖ ਜਾਨੇ ਜੇ ਕਰ ਗੁਰਮੁਖ ਦੁਆਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਹਰਿ ਕੇ ਸਿਮ੍ਰਨ ਪਾਇਨ ਹੂਆ ਨਿਰਵਾਸ ਹੋ ਕਰ ਤੋ ਪੁਨਾ ਸੁਫਲ ਹੂਆ ਤਿਸ ਪੁਰਸ ਕਾ ਨਹੀ ਤੋ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਵਾਸਨਾ ਭੀ ਖਾਤ ਕਹਿਆ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਜੀ ਮੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। "ਪੰਖੀ ਬਿੰਜਨ ਪ੍ਰਾਨ ਹਾਰੇ। ਜਿਹ ਭੋਜਨ ਕੀ ਹੋਤੇ ਤ੍ਰਿਪਤਾਰੇ"। ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਨਾਨਾ ਸੁਆਦੀ ਕਾ ਥਾਲ ਮੈ ਪਰੋਸ ਧਾਰੇ ਹੈ। ਤਬ ਤੀਕ ਖਾਏ ਨਹੀ ਤਬ ਤੀਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਰ ਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇਹ ਕੀ ਨਹੀ ਹੋਤੀ, ਜੈਸੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੀਆ ਹੈ। "ਆਤਮ ਗਿਯਾਨ ਨਾ ਜਾਨਿਓ ਜਿਉ ਦਰ-ਬੀਰਸ ਪਾਕ"। ਜੈਸੇ ਅਨਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੋਜਨ ਭਾਜਿਸ ਮੈ ਕੜਛੀ ਖਾਲੀ ਰਹਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮੂਰਖ ਮਨੁਖ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਤ ਤੇ ਹੀਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਖਟ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ ਸੁਨ ਕਰ ਭੀ ਤਿਸ ਕੇ ਭਾਵ ਗ੍ਰਹਣ ਤੇ ਹੀਨ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਇਸੀ ਤੇ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਕਥਨ ਹੈ। ਆਵਰਤੀ। "ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ਸੋ ਪੜਨ ਕਿਸੇ ਨ ਲੇਖੈ। ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਿਤਿ ਨਹੀ ਭਾਵੈ ਘਟ ਘਟ ਰਾਮ ਨ ਪੇਖੈ। ਉਸਤਿਤ ਕੀ ਮਨ ਕਾਖਯਾ ਰਾਖੈ ਮਾਨਹਿਮਾਨ ਵਿਸ਼ੇਖੈ। ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਕੀੜਾ ਮਰਕਰ ਨਰਕ ਸੁਪੇਖੈ। ੧ । ਪੁਨਾ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤਿਯਾਗ ਕਰ ਗੁਰ ਸੇਵਕ ਕੋ ਪਰਮ ਵਿਘਨ ਹੈ। ਜਿਸ ਜਗਿਯਾਸੀ ਨੂੰ ਕਲਿਯਾਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰ ਪੂਰਿਆਂ ਕੀ ਸਰਨ ਲਈ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਤੋ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਬਚਨ ਹੈ ਸੋਈ ਬੇਦ ਕਾ ਸਿਧਾਂ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੇਵਾ ਕੋ ਕਲਿਯਾਨ ਕਾ ਸਾਧਨ ਸਮਝੇ ਔਰ ਵਿਦਿਯਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕੀ ਜੋ ਕਿਛ ਇਛਾ ਬਨਣ ਕੀਏ ਹੈ ਸੁ ਤਿਯਾਗ ਕਰੈ। ਇਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ਏਕ ਟੇਕ ਪਰ। ਕਬਿਤ। ਲੋਗ ਬੇਦ ਗਿਆਨ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ਪਤੀ ਬ੍ਰਤਾ ਕਉ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਸੁਆਮੀ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਾਮ ਇਸਨਾਨ ਦਾਨ ਸੰਜਮ ਨਾ ਜਾਪ ਤਾਪ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਪੂਜਾ ਨੇਮ ਨਤਕਾਰ ਹੈ। ਹੋਮ ਜਗ ਭੋਗ ਨਹੀ ਬੇਦ ਨਹੀ ਦੇਵੀ ਦੇਵ ਸੇਵ ਰਾਗ ਨਾਦ ਬਾਦ ਨਾ ਸਬਾਦ ਆਨ ਦੁਆਰ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਸਿਖਨ ਮੈ ਏਕ ਟੇਕ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਨ ਗਿਯਾਨ ਧਿਯਾਨ ਸਿਮ੍ਰਨ ਬਿਭਚਾਰ ਹੈ। ੧ । ਇਸ ਪਰ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹਤੇ ਹਾਂ ਬਿਪ੍ਰ ਬਾਲਕ ਕਾ। ਜੋ ਕੇਤੇ ਬਿਪ੍ਰੋ ਕੇ ਬਾਲਕ ਕਿਸੀ ਅਚਾਰਿਯ ਰਿਖੀ ਪਾਸ ਮਿਲ ਕਰ ਪੜਨੇ ਕਉ ਆਏ।

ਜੋ ਜੇਤਾ ਕਾਲ, ਬਿਪ੍ਰ ਬਾਲਕੋ ਕਉ ਵਿਦਿਆ ਪਠਨ ਕਰਨ ਮੇ ਸਮਾ ਬਿਤੀਤ ਭਯਾ, ਪੁਨਾ ਤੇਤਾ ਹੀ ਕਾਲ ਏਕ ਬਿਪ੍ਰ ਬਾਲਕ ਤੋਟਕ ਨਾਮ ਕੋ ਗੁਰਨ ਜੀ ਬੜਵਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਬਿਤੀਤੋਂ ਭਯਾ। ਤਬ ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਬਾਲਕੋ ਕਾ ਸਮਦਾਇ ਵਿਦਿਆ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਕਰ ਬੈਠੇ ਜੋ ਅਰਾਰਯ ਬਿਨਾ ਤਬ ਤਿਸ ਤੋਟਕ ਬਾਲਕ ਕਉ ਹਾਸੀ ਕਰਤ ਭਏ ਜੋ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਿਆ ਇਹ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹਾਸ ਮੈ ਖੁਰਪਾ ਦਾਤ੍ਰੀ ਹੈ ਤੇ ਭੁਰਾ, ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਕਛ ਉਤ੍ਰ ਨ ਕਹਿਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਤਿਸ ਕੇ ਸਰਬਗ ਸੇ ਖਟ ਕਰਮੀ ਸਤ ਸੰਤੋਖਵਾਨ ਤੇ ਪਰਮ ਤਪਾਵੀ। ਸੋ ਜਾਣ ਸਭੈ ਤੂੰ ਕਹਤ ਭਏ ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸੀਸ ਪਰ ਹਾਥ ਫੇਰ ਕਰ ਜੋ ਇਹ ਬਾਲਕ ਸਭ ਤੇਰੇ ਹੀ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀ ਹੂਏ। ਇਨ ਕੋ ਵਿਦਿਆ ਭੂਲਕਰ ਸੋ ਵਿਦਿਆ ਤੇਰੇ ਰਸਨਾਗ੍ਰ ਭਈ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਭਯਾ, ਰਿਸ਼ੀ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੂਆ। ਐਸਾ ਪੰਡਿਤ ਭਯਾ ਦੇਵੀ ਸੰਪਦਾ ਦੇ ਸੁਭ ਗੁਣੋ ਸਹਤ। ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਾ ਅਧਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੀ ਜੇ ਕਰ ਜਾਣੈ ਤੋ। ਆਗੇ ਗੁਰੂ ਭੀ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇ।

ਤਬ ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਰੁਦਨ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਚਰਨੋ ਪਰ ਸੀਸ ਧਾਰਤਾ ਭਯਾ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਤਿਸ ਕੋ ਉਠਾਇ ਕਰ, ਸੀਸ ਪਰ ਹਾਥ ਕਮਲ ਫੇਰਿਆ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਤੂੰ ਕਾਟ ਨ ਕਰ ਜਿਸ ਗ੍ਰਿੰਥ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰੇਗਾ ਤਿਸ ਕਾ ਤੂੰ ਕਥਨ ਭੀ ਕਰ ਲੇਵੈਗਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਹੋਰ ਤੈਨੇ ਕਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਥਨੀਆਂ ਮਾਤ੍ਰ ਹੋ ਸੋ ਫੋਕੀਆਂ ਹੈ। "ਕਥਨੀ ਕਹ ਭਰਮ ਨਾ ਜਾਈ। ਸਭ ਕਥ ਕਥ ਰਹੀ ਲੁਕਾਈ। ਜਾਂ ਕਉ ਗੁਰਮੁਖ ਆਪ੍ਰ ਬੁਝਾਈ। ਤਾਂ ਕੇ ਹਿਰਦੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ।" ਰਿਦੈ-ਮੋਰਖਮਾਰਵਾਣੇ ਕਰਮਨ ਤਿਨਕਾ ਮੂਲ ਵਰਗਾ ਹੋਇ ਗਿਯਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਥਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਰਹੀ। ਮੁਕਤਿ ਪਦ ਪਾਵਨੇ ਕਉ ਏਕ ਤੁਕ ਭੀ ਸਹੁਤ ਹੈ। "ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸਿਮ੍ਰਨ ਗਰਭ ਨਾ ਬਸੈ"। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰ ਗਿਆਨ ਧਿਯਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਤਤਵ ਸਰੂਪ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਲੀ ਬੁਧ ਹੋਤੀ ਹੈ ਆਤਮ ਦਿਸ਼ੈਨੀ। ਨਾਮ ਕੇ ਸਿਮ੍ਰਨ ਵਾਰੇ ਨਿਹਕਾਮ ਪੁਰਸ਼ ਸੁਭ ਗੁਣੋਕੀ ਤੋ ਸੁਖ ਕੀ ਖਾਣੀ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਸਭ ਜਗਤ ਕਾ ਗੁਰੂ

ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਸਿਧਾਲਾ ਪ੍ਰਾਇਣ ਹੂਏ, ਮਾਨੋ ਕਰ। ਭਾਈ ਲਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋਗੀਸਰ ਬਹੁਤ ਅਦਬ ਆਦਰ ਕਰੇ; ਗੁਰ ਸਵਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਲਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਯੋਗ ਕੇ ਬਲ ਕਰ ਆਪਨੇ ਸਰੀਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਵਿਜੋਗ ਕਾ ਸਮਾ ਜਾਨਕਰ ਸੰਤ ਰਾਜ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਗਵਨ, ਮੇਰੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਹੋ ਤੇ ਇਸ ਦੇਹ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਵਿਯੋਗ ਹੋਵੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਅਤਿ ਭਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮੂਰਤੀ ਹੋ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੂਆ ਸਰੀਰ ਸੁਖੈਨ ਹੀ ਛੂਟਾ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਹੋਤੇ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ, ਸਰੀਰ ਕੀ ਜੋ ਸਾਤ੍ਰਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਬਿਧਿ ਕਰ ਪੂਰਨ ਕਰਤ ਭਏ, ਪੂਰਨ ਜੋ ਸੰਤ ਹੈ। ਤਬ ਸਾਧੂ ਜੀ ਤੇ ਸੁਖਾਨੰਦ ਆਦੀ ਮਹਾਜਨ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਬਹੁਤ ਕਹ ਰਹੇ ਜੋ ਧਰਮਸਾਲਾ ਆਪ ਲੇਵੋ । ਪਰ ਸੰਤ ਜੀ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਨ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤ ਭਏ। ਜਾਂ ਤੇ ਨਿਰਬੰਧ ਕਾ ਪਰਮ ਸੁੱਖ ਹੈ

ਨਿਰਬੰਧਨੋ ਪੁਰਸੋ ਕਉ। ਆਸਾ ਪਰਮ ਦੁਖਰਯ ਨਿਰਾਸਾ ਪਰਮ ਸੁਖਯੰ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡੇ ਵਿਦਿਆ ਸੀਤ ਵਿਦੇਹਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨੰਨ ਅਠਾਰਮੋ ਹੁਲਾਸ: । ੧੮ । ਏਕ ਸਮੇ ਧਰਮਸਾਲੇ ਬੀਤਾਂ ਸਹਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬੈਠੇ ਸੀ. ਪੁਨਾ ਕਈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਭੀ ਜੋ ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਲੀਏ ਸੁਖਾਨੰਦ ਜੀ, ਆਦਿ ਲੈ ਕਰ, ਤਬ ਸੋ ਜਨ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸੰਸਾ ਆਪ ਦੂਰ ਕਰੋ ਅਸਾਡਾ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਔਰ ਜੋ ਅਵਤਾਰ ਭਏ ਹੈ ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਜੀ। ਕਈ ਦਤਾਤ੍ਰਿ, ਸੰਕਰਾਚਾਰਯ ਜੀ, ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਆਦੀ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਕੇ ਭਏ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਦੇਵਤਾ ਕਾ ਅਵਤਾਰ, ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਦੇਵਤਾ ਕਾ। ਸੋ ਹੇ ਭਗਵਨ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੋ ਸੂਰਜ ਵਤ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈ, ਆਦਿ ਦਿਆ ਰੂਪੀ, ਰਾਤ੍ਰੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਾਦਿ, ਅਰ ਭਰਮ ਰੂਪ ਅੰਧਕਾਰ ਕੇ ਨਾਸ਼ ਕਰਤਾ, ਅਵਤਾਰੋ ਮੇ ਭੀ ਮਹਾਂ ਮਣੀ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰੀ ਸੋ ਜੋ ਇਹ ਕਿਸ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਭਏ ਹੈ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੈ ਕਹੋ ਜੀ, ਹੇ ਸਤਿ ਜੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਂ ਮੋਹਨੀ ਮੂਰਤ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਅੰਤਰ ਅੰਤਰ ਮਨਸਾ ਪੂਰਨ ਕਰੇ ਹੈ। ਜੋ ਐਸਾ ਸਾਤ ਪੁਰੀਆ ਚਤਰ ਧਾਮ ਤੇ ਅਨਕ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਤਟ ਮੇ ਨਾਹੀ। ਜਹਾਂ ਐਸਾ ਨਾਮ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੋ ਰੋਹਾ ਹੈ, ਅਖੰਡ ਹਰਿ ਸਿਮ੍ਰਨ ਪੁਨਾ ਦੁਖ ਭੁਖ, ਦਾਲਿਦ ਰਾਲਦ੍ਰ, ਕਾਲ ਕਰਮ ਗਤੀ, ਕਠਨ ਨਾਨਾ ਵਿਘਨ, ਅਘ ਓਘ, ਅਨਕ ਪਾਪ ਦੁਰਮਤਤਾ ਆਦੀ ਇਹ ਭਏ ਮ੍ਰਿਗਾਂ ਕੇ ਜੇਵਕਾ ਕਾ, ਸਮੂਹ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਜਿਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਏ ਹੋਇਆ ਇਹ ਨਾਨ ਵਿਘਨ ਪਾਪ ਸਭੀ ਤਾਤ ਕਾਲ ਦੂਰ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕਿਸ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਭਏ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ, ਹੇ ਸੰਤੋ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਕਹੋ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕਹਣੇ ਯੋਗ ਹੋ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਤਿਨਾ ਜਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨਿ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਜੋ ਉਤਰ ਹੈ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਹਰਿ ਜਨੋ ਬਾਚ। ਸੁਨੋ ਹੇ ਗੁਰ ਸਜਨੋ ਕੇ ਸਮੂਹ, ਸ੍ਰਵਣ ਯੋਗ ਕਥਾ, ਪੁੰਨੀ ਰੂਪ, ਪੁੰਨ ਮੂਰਤੀਆਂ ਕੋ ਤੁਮਾਰੇ ਰਿਦੇ ਗੁਰ ਸਮਰੂਖਾ ਸਰਧਾ ਯੁਕਤ ਦੇਖ ਕਰ ਅਸੀ ਕਹਦੇ ਹਾਂ, ਹੇ ਭ੍ਰਾਈ। ਬਹੁੰ ਪੁਰਾਣੰ ਤਰ ਇਹ ਕਥਾ ਪੁਰਾਤਨ ਕਥਨ ਕਰੀ ਹੈ, ਗੁਰ ਜਨੋ ਨੇ। ਹਰਿ ਅਨੰਤ ਹਰਿ ਕਥਾ ਅਨੰਤਾ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਬਨ ਮੇ ਆਏ ਪਿਤਾ ਆਗਿਆ ਤੇ, ਅਰ ਪੰਚ ਬਟੀ ਆਦਕੋ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕੀਆ ਹੈ। ਉਪ੍ਰੰਤ ਸੀਤਾ ਜੀ ਕਾ ਵਿਯੋਗ ਹੂਆ ਹੈ, ਨੇਤ ਅਨੁਸਾਰ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਸੀਤਾਂ ਕੇ ਵਿਯੋਗ ਕਰ ਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਫਿਰੇ ਹੈ, ਬਨਮੇ। ਪੁਨਾ ਕਈ ਮਹਾਤਮਾ ਰਿਖੀ ਮਿਲੇ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਮੂਰਤੀ ਤੇ ਸਤਿ ਆਤਮਾ, ਭੀਲਨੀ ਸੇ ਆਦ ਲੇਕਰ। ਤੇ ਆਪ ਪਰਮ ਵਿਖੇਪ ਰੂਪ ਜੋ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਭਗਵਾਨ ਵੀਚਾਰ ਕੀਆ। ਅਹੋ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪ ਕਰਕੇ ਸੋ ਸੁਖ ਅਰ

ਸੋ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋ ਕੈਸਾ ਵਿਖੇਪ ਵਿਘਨ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ। ਜੋ ਆਗੇ ਭੀ ਇਹ ਵਿਘਨ ਵਿਖੇਪ ਕਈ ਘਰ ਗਾਲੇਗਾ। ਕਿਆ ਅਨੰਤ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਕੇ ਜੀਵ ਕਲੇਸ ਕਉ ਪਾਵਹਿਗੇ। ਕੋਟਾਂਨ ਕੋਟ ਸੀਤਾ ਤੋ ਆਦ ਲੈ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਐਸਾ ਦੁਖ ਕਲੇਸ ਮੈਨੂੰ ਕਹਾਂ ਸੇ ਭਯਾ ਹੈ। ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਇਕੰਤ ਕਰ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕਾਰਤਾ ਸਮਝਤੇ ਭਏ। ਅਹੋ ਇਸ ਦੁਖ ਕਲੇਸ ਕਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਚੰਦ ਹੀ ਹੈ। ਸਰਬ ਉਪਾਧੀ ਕਾ ਮੂਲ ਇਹੁ ਹੀ ਹੈ ਅਵਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚੰਦ ਬਿਨਾ। ਜੋ ਕਲੰਕ ਹੈ ਤ ਚੰਦ ਹੀ ਮੈਂ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਖਈ ਰੋਗ ਹੈ ਤੇ ਚੰਦ ਹੀ ਮੈਂ। ਗੁਰ ਦੇਹ ਹੈ, ਕਿਆ ਗੁਰ ਤਲਪਾ, ਕਉ ਚੰਦ ਹੀ ਸੇਵਿਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਚੰਦ ਹੀ ਮੈਂ ਵਧਨਾ ਘਟਨਾ ਹੈ ਤੇ ਰਾਹੂ ਦੈਂਤ ਕਰ ਗ੍ਰਸਣਾ ਚੰਦ ਹੀ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਜਗਤ ਮੈਂ। ਫੇਰ ਏਕ ਸਮੇਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦੈਂਤਾਂ ਸਾਥ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੁਰਮਤ ਧਾਰ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਮੇਂ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ ਪਤੀ ਜੀ ਆਇ ਨਿਕਸੇ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ [illegible] ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ ਜੀ, ਜੋ ਲੰਬਾ ਹੈ ਉਦਰ ਜਿਨ ਕਾ ਤੇ ਏਕ ਰਦਨ ਸੁਖਸਦਨ ਹੈ। ਚਾਰ ਹੈ ਭੁਜਾ ਜਿਨ ਕੀ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਚਾਰੋਂ ਤਰਫੋ ਵਿਘਨ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ। ਮੁਖ ਮਸਤਕ ਪਰ ਜਿਨ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਹੈ। ਨਾਗ ਕੰਠ ਮੈਂ ਤੇ ਨਾਗ ਹੀ ਕਾ ਸੀਸ ਹੈ। ਏਕਦੰਤ ਲੰਬਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਸਿਆ ਹੂਆ। ਪੁਨਾ ਮੂਸੇ ਕੀ ਸਵਾਰੀ ਮਹਾਂ ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ ਕਉ ਦੇਖ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਭਾ ਮੇ ਹੰਸਤਾ ਭਯਾ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗਜਾਨਨ ਜੀ ਕੋਪ ਕਰ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਆਪਨੀ ਸੁੰਦ੍ਰਤਾ ਦੇ ਅਭਮਾਨ ਪੁਨਾ ਅਸਾਡੀ ਕਰੂਪਤਾ ਦੇਖ ਕਰ ਜੋ ਤੂੰ ਹਸਿਆਂ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਸੁੰਦ੍ਰਤਾ ਤੇ ਕਰੂਪਤਾ ਕਿਸੀ ਕੇ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਮੈ ਤਾਂ ਨਾਹੀ। ਜੈਸੇ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕਰਤਾਰ ਨੇ ਕੀਆ ਹੈ, ਤਥਾ ਸੋ ਬਨ ਰਹਾ ਹੈ। ਜੋ ਸਭ ਕਾ ਸੁਆਮੀ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਕੀ ਜਾਨਨੇ ਹਾਰਾ ਤਿਸ ਨਾਰਾਇਣ ਤੋਂ ਭੂਲ ਕਰ ਸੋ ਤੂੰ ਹਸਿਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਕੋ ਹਸਿਆ ਹੈਂ, ਮੂਰਖਤਾ ਕਰਕੇ। ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਫਲ ਜਾਇ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਜੋ ਰੂਪ ਤੇ ਕਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਤੇਰਾ ਦਰਸਨ ਕਰੇਗਾ ਤਿਸ ਕੋ ਕਲੰਕ ਲਗੇਗਾ ਤੁਰਤ ਹੀ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਰੀ ਸਭਾ ਮੈ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਹੋਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਜਾਇਮਾਨ ਹੋਇਕਰ ਆਪਨੇ ਭੀਤਰ ਗੁਪਤ ਹੋਗਿਆ। ਜਗਤ ਮੇ ਪ੍ਰਕਾਸੈ ਨਾਹੀ। ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਬਿਨਾ ਔਖਧੀਆਂ ਜੋ ਅੰਨ ਆਦਿਕ ਹੈ ਤਿਨ ਮੇਂ ਰਸ ਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਤੇ ਜਗਤ ਭਰ ਕਾ ਵਿਹਾਰ ਕੈਸੇ ਤੁਰੇ। ਇਹ ਸਮਝ ਕਰ ਸਭੀ ਦੇਵਤਾ, ਮੀਨ ਕੇਤੂ ਸਤ੍ਰੂ ਜੋ ਸਿਵਜੀ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਤ ਕੀ ਸਰਨ ਆਇ ਲਈ। ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ ਜੀ ਪਾਸਤੇ ਸਰਾਪ ਖਿਮਾ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨਾਇਕ ਜੋ ਗਿਰਜਾ ਨੰਦਨ ਹੈ ਸੋ ਖਿਮਾ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਦਰੋਂ ਕੀ ਚੌਥ ਕਾ ਜੋ ਏਕ ਦਿਨ ਹੈ ਤਿਸ ਰਾਤ ਸਮੇ ਮੇ ਜੇਤਾ ਕਾਲ ਜੋ ਕੋਈ ਇਸ ਕੋ ਦੇਖੇਗਾ ਸੋ ਕਲੰਕਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਹੇ ਦੇਵਤਿਓ। ਸੋ ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਪੁਰਸ ਪਰਨਾਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਦੇਖਿਆਂ ਕਲੰਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਤੈਸੇ ਚੰਦ ਕੋ ਦੇਖੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਸੀ ਦਿਨ ਇਨ ਕੋ ਸਰਾਪ ਹੂਆ ਹੈ, ਦੇਵ ਲੋਕ ਮੈਂ। ਵਿਘਨ ਗਨ ਹਰਨ ਹਾਰੇ ਸੁਖ ਕੇ ਕਰਨ ਹਾਰੇ ਏਕ ਰਦਨ ਜੋ ਦੁਖ ਹਰਨ ਹੈ, ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ ਸ੍ਰੀ

ਗਿਰਜਾ, ਸੁਨ ਕਹੀਏ ਫਰਜਿੰਦ ਹੋਰ ਸਰਬਦਾ ਸੁਖਸ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਚੰਦਰਮਾ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਸੁਤ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ, ਪੁਨਾ ਜਗਤ ਮੈ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਐਸੇ ਐਸੇ ਦੂਸਨ ਵਿਚਾਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਅਬ ਭੀ ਸੀਤਾ ਬਿਨਾ ਜਾਨ ਕਰ ਸੋਕੋ ਆਪਨੀ ਕਿਰਣੋ ਸਾਥ ਦਗਧ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਔਰ ਬਿਰਹਨੀ ਕਾਂਤਾ ਅਥਵਾ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ ਸਾੜਤਾ ਹੈ, ਅਪਨੀ ਅਗਨੀ ਕਰ, ਜਾਂ ਤੇ ਇਹ ਅਗਨ ਕਰ ਭੀ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਤਿਆਦਿਕ ਅਨੰਦ ਦੂਸਨੋਂ ਸਹਤ ਜਗਤ ਮੇ ਭੂਖਨ ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਚੰਦ ਦੇਖਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਰਾਮ ਮੈ ਤਾਂ ਕਲੰਕ ਕਸ਼ਟ ਕੋਊ ਨਹੀ। ਇਹ ਰਾਮ ਨਾਮ ਤਾਂ ਜਪਨੇ ਵਾਰਿਆਂ ਪੁਰਸਾਂ ਕੇ ਚੌਰਾਸੀ ਕੇ ਕਸ਼ਟ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਵਾਲਾ ਸਦਾ ਦੁਖੋਂ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਨੇ ਵਾਰਿਆਂ ਕੀ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਕੀ ਰਜ ਸੁਧ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਪਾਵਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਅਹੋ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਜੋ ਮੈ ਆਪ ਰਾਮ ਹੋ ਕੇ ਏਤਾ ਕਸਟ ਪਾਇ ਰਹਾ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ ਇਹੁ ਕਸ਼ਟ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਚੰਦ ਮੇ ਹੈ, ਰਾਮ ਮੈ ਨਾਹੀ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਤਾਂ ਅਨੰਦ ਕਾ ਦਾਰਕ ਹੈ। ਜੋ ਜੋ ਦੁਖ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕਰ ਮੁਝੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਚੰਦ ਹੀ ਕਰ ਹੂਆ ਹੈ। ਅਬ ਤੋਂ ਰਾਮ ਮੇ ਚੰਦ ਕਲੰਕ ਲਗਾਂ ਸੋ ਲਗਾ। ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਜੋ ਚਰ ਦੀਆ ਸੋ ਧਰ ਦੀਆ। ਫੇਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਕੁਲ ਮੇ ਅਪਣਾ ਨਾਮ ਚੰਦ ਕੀ ਜਗਾ ਦਾਸ ਧਰਾਵਾਂਗਾ। ਨਿਸ਼ਚਿੰਤਾ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨੇ ਆਗੇ ਪੁਨਾ ਭੀ ਸਤਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਓ। ਤੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮ ਸੁਖ ਪਾਵਾਂਗਾ, ਯਦਪ ਮੈਂ ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਹੂ ਸਦਾ। ਇਹ ਉਪਾਨੋ ਚੰਦ ਹੀ ਹੈ ਦੁਖ ਕੀ। ਸੋ ਮੈਂ ਦੂਰ ਕਰੋਗਾ। ਪੁਨਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕੇ ਅਨਿਕ ਪਦ ਬਨਾਵਾਂਗਾ ਗੁਰ ਸਰੂਪ ਹੋਕਰ। ਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਅਪਨਾ ਆਪ ਭੀ ਜਪੋਗਾ। ਦਾਸ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਅਰ ਔਰ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਭੀ ਜਪਾਵੋਗਾ ਤਿਨ ਕੇ ਜਨਮ ਮਰਣ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲੀਏ। ਇਹ ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਤੇ ਸੋਢ ਬੰਸ ਹੋਨਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੁਲ ਮੇ ਮੈਂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਾਮ ਰਖਾਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਕਿਰ ਪਿਤਾ ਦਸਰਥ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਭੀ ਮੈ ਪੁਨਾ ਪੂਰਨ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕਿਆ ਤਿਸ ਕੇ ਗਿਰਹ ਮੇ ਲੀਨਾ ਕਰੂੰਗਾ। ਤਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰੇ ਕੇ ਪੌਤ੍ਰ ਜਨੋ, ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਆਪ ਹੀ ਸੁਧ ਛਿਤ ਆਨੰ ਉਤਰੇ ਹੈਂ। ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਚੰਦ ਪਦ ਹਟਾਇ ਕਰ ਤਹਾਂ ਦਾਸ ਧਰ ਦੀਆ। ਅਖਰੋਂ ਸੇ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਭਏ, ਦਾਸ ਹਿਤ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਸਭੀ ਨਗਰ ਨਾਗਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਹਕਰ ਪੁਨਿ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ, ਸੰਤੋ ਕੇ, ਅਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸਾਡਾ ਸੰਸਾ ਐਸੇ ਗੁਯਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਤੀਖ੍ਰ ਪਵਨ ਕੇ ਗਵਨ ਕਰ ਸੂਕਾ ਪੀਪਲ ਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਕਹਾਂ ਗਿਆ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਪੂਨੀ ਖੰਡਨ ਨਿਆਇਕਰ। ਹੇ ਭਾਈ ਇਸ ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੁਨੋ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਕਾ। ਲਾਹੌਰ ਕੇ ਪਤ੍ਰੀ ਲੋਕ, ਸੋਢੀ, ਚੀਗਾ ਕੇ ਜਾਤੇ ਹੂਏ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਮੈ ਜਾ ਰਹੇ ਰਾਤ। ਤਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਨੰਦਨ ਸੀਸ ਪਰ ਟੋਕਰੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੀ ਉਠਾਈ ਹੂਈ ਤਿਨੋ ਦੇਖੀ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੈਨੇ ਸੋਢੀਆਂ ਕਾ ਨਾਮ ਡੋਬਿਆ।

ਸੁਸਰਾਲ ਘਰ ਭੀ ਕੋਈ ਐਸਾ ਕੰਮ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੈਸਾ ਤੈਨੇ ਕੀਆ ਹੈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹੇ। ਤਬ ਭਗਤ ਵਛਲ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਾ ਜੋ ਨੇਤ੍ਰ ਮੀਚੋ। ਜਬ ਨੈਣ ਮੂੰਦੇ ਸੋ ਕਿਆ ਦੇਖਤੇ ਭਏ ਸੋ ਸਾਖਯਾਤ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਭਗਵਾਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠੇ ਹੈਂ। ਸੀਤਾ ਸਹਤ। ਪੁਨਾ ਸੀਸ ਪਰ ਟੋਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸੋ ਛਤ੍ਰ ਝੂਲਤਾ ਦੇਖਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਸਭੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਪੂਜਨ ਪੜੇ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸੁੰਦਰ ਸਲੋਕ ਬਨਾਇ ਕਰ ਬੇਦਾਂ ਸਹਤ। ਉਤਮ ਸਲੋਕੋਂ ਕੀ। ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਨ ਤੁਮ ਮੁਕੰਦ ਹੋ ਸੁਆਤੰਤਰ। ਇਕ ਭਗਤ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋ। ਸੋ ਭਗਤਾਂ ਲੀਏ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਰੂਪ ਤ੍ਰੇਤਾ ਮੈਂ ਧਾਰਿਆ। ਪੁਨਾ ਦੁਆਪਰ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਬਾਸਦੇਵ ਭਏ ਹੋ ਅਬ ਕਲ ਮੇਂ ਕਾਲੂ ਨੰਦਨ ਪੁਨਾ ਫੇਰੂ ਨੰਦਨ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਜੋ ਕੇ ਤਾਤ ਬਨੇ। ਸੋਈ ਰਾਮਦਾਸ ਹਰ ਦਾਸ ਕੇ ਭੁਰਵਿੰਦ ਰੂਪ ਭਏ ਹੈਂ ਦਸਰਥ ਰੂਪ ਸੇ ਜੋ ਹੈ ਤਿਸ ਦੀ ਮਨੋ ਕਾਮਨਾ ਸਿਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਆਪ ਕੋ ਬੰਦਨਾ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ, ਹੇ ਦੇਵ। ਤਬ ਸੋਂ ਲੋਕ ਦੇਖ ਕਰ ਐਸੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਪਨੀ ਭੁਲ ਖਿਮਾਂ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ, ਖਿਮਾ ਯੋਗ ਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੋ ਕਮਲੋ ਕੀ ਪਰਾਗ ਮਸਤਕ ਲਾਇਕਰ ਸੋ ਲੋਕ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤੇ ਭਏ। ੧ । ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਇਸ ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੁਣੋ ਬੇਦ ਕਾ ਜੋ ਸਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਕਹਿਆ ਹੈ ਬੇਦ ਉਸਤਤੀ ਮੈਂ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥੇ। "ਜਿਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਸਾਧੂ ਜਨ ਜੰਪਹਿ ਕਰ ਚਰਿਤ ਚਾਉ। ਅਨੰਦ ਨਿਤ ਮੰਗਲ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਸਫਲ ਸੰਸਾਰ। ਸੰਸਾਰ ਸਫਲ ਗੰਗਾ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਸਨ ਪ੍ਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਤੇ। ਜੀਤਹਿ ਜਮਲੋਕ ਪਤਿਤ ਜੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹਰਿ ਜਨ ਸਿਵਗੁਰ ਗਿਆਨ ਰਤੇ। ਰਘੁਬੰਸ ਤਿਲਕ ਸੁੰਦਰ ਦਸਰਥ ਘਰ ਮੁਨ ਬੰਛਹਿ ਜਾਕੀ ਸਰਨੰ। ਸਤਿਗੁਰ ਗੁਰ ਸੇਵ ਅਲਖ ਗਤ ਜਾਕੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਤਾਰਣ ਤਰਣੰ।" ਭਾਵ ਇਹੁ ਓਹੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਹੀ ਦਸਰਥ ਨੰਦਨ ਹਰਦਾਸ ਨੰਦਨ ਭਏ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਬੇਦ ਭੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਲੋਕ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਹਮਾਰੀ ਅਬ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਭਈ ਹੈ, ਇਸ ਉਤ੍ਰ ਕਰ ਭੀ। ਅਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਗਵਾਨ ਮੂਰਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤ ਚਿੱਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਲਖਮੀ ਕਾਂਤਿ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਤ ਸਵਜਨਾ ਕੋ। ਜੋ ਬੇਦ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਬੇਦ ਉਸਤਤੀ ਮੈ। ਜੋ ਹੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੋ ਕਰਮ ਹੈ ਅਰ ਕਾਲ ਹੈ ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਤੇ ਮਰਣ ਹੈ ਪਾਪ ਤੇ ਪੁੰਨ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਹੈ, ਬੰਧ ਤੇ ਮੋਖ ਹੈ ਚਾਹੇ, ਦੁਖ ਤੇ ਸੁਖ ਹੈ। ਲਖਮੀ ਤੇ ਅਲਖਮੀ ਹੈ, ਸਿਧੰਤਾ ਤੇ ਅਸਿਧਤਾ ਹੈ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੇ ਅਸੁੰਦਰਤਾ ਹੈ, ਦੇਵਤਾ ਤੇ ਦੈਂਤ। ਧਰਮ ਤੇ ਅਧਰਮ ਹੈ ਜਮ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈ ਸੁਰਗ ਤੇ ਨਰਕ ਹੈ ਬੰਧਨ ਤੇ ਰਮਣ ਹੈ।

ਇਹੁ ਸਭੀ ਤੇਰੇ ਦਰਬਾਰ ਆਗੇ ਭੈ ਸਹਤ ਹੋ ਕੇ, ਤੇਰੇ ਆਗੇ, ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਪੜੇ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਹੇ ਅਸਾਡੇ ਨਾਥ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੋ ਆਪਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਵੈ ਸੋ ਹਮ ਕਰੈਂ।

ਰਿਧੀ ਸਿਧੀ ਨਉ ਨਿਧੀ ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ਹਮਾਰੇ ਕਰਤਾ ਰਾਮ ਤਿਸ ਕੋ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ, ਜਿਸ
ਪਰ ਆਪਕਾ ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਖ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਪ੍ਰਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥੇ। "ਮੋਹ ਮੈਲ ਬਿਵਸ ਕੀਓ
ਕਾਮ ਗਹ ਕੇਸ ਪਛਾੜਿਓ। ਕਰੋਧ ਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲੋਭ ਅਪਮਾਨ ਸੋ ਝਾੜਿਓ। ਜਨਮ ਕਾਲ
ਕਰ ਜੋੜ ਹੁਕਮ ਹੋਇ ਸੋ ਮੰਨੇ। ਭਵਸਾਗਰ ਬੰਧਓ ਸਿਖਤਾਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨੇ। ਸਿਰ ਆਤਪਤ
ਸਚੋ ਤਖਤ ਜੋਗ ਭੋਗ ਸੰਜੁਤ ਬਲ। ਗੁਰ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਚ ਸਲਭਣ ਤੂੰ ਅਟਲ ਰਾਜ ਅਭਗ ਦਲ"।
ਬੇਦ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ, ਹੇ ਗੁਰ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਐਸੇ ਸੂਰ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਜੋਧੇ ਹੋ। ਹੇ ਦੇਵ ਮੋਹ ਨੂੰ
ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਰ ਤੁਸਾਂ ਬਿਵੱਸ ਕਰਦੀਆ ਹੈ, ਪਿੰਗੁਲਾ, ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਬਲ ਕਿਛ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਕਾਮ ਨੂੰ
ਤੁਸਾਂ ਕਿਰਸਨ ਰੂਪ ਹੋਕੇ ਕੇਸੋ ਕੰਸਵਤ ਪਛਾੜ ਸੁਟਿਆ ਹੈ ਭੂ ਪਰ। ਕਰੋਧ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਖੰਡਿਆ
ਹੈ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ਨੇ ਜੀਤਾ ਸੀ ਕਰੋਪ ਕਰ ਜਬ ਇੰਦਰ ਨੇ ਕਾਮ ਕੋ ਭੇਜਾ ਸੀ
ਅਪਨੇ ਡਰ ਕਰ ਕਿਤੇ ਤਪ ਕਰ ਮੇਰਾ ਸੁਰਗ ਹੀ ਨਾ ਖੋਟ ਲੇਵੇ। ਤਬ ਕਾਮ ਆਇਕਰ
ਬਸੰਤ ਰਿਤ ਲੇਕਰ ਪੁਨਾ ਸੁਗੰਧ ਸਮੀਰ ਕਰਤੇ ਨਾਨਾ ਸੁੰਦਰ ਅਪਛਰਾਂ ਮਦਨਕਾ ਆਦਕ। ਸੋ
ਪਰਿਹਾਰਿਆ ਸ੍ਰੀ ਬਦਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ਸੁਮੇਰਵਤ ਰਹੇ। ਚਿਤ ਕਰ ਨਾ ਚਲਾਇਮਾਨ ਹੂਏ ਕਾਮ
ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ, ਆਪ ਉਨ ਕਉ ਸੁੰਦਰ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਰ ਪਸੰਨ ਕੀਆ ਜਾਂਤੇ
ਤੁਸੀਂ ਅਸਾਡੇ ਅਤਿਥੀ ਆਏ ਹੋ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਬ ਕਾਮ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਦੇਵ,
ਮੇਰਾ ਜੀਤਨਾ ਤੋ ਸਿੰਧ ਕਾ ਤਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਇਕ ਮੈਨੂੰ ਜੀਤ ਕੇ ਕਿਆ ਸਿੰਧ ਤਰਕੇ ਪੋਖਾਰ ਕੀ
ਨਿਆਈ ਜੋ ਕਰੋਧ ਹੈ ਤਿਸ ਮੋ ਜੋ ਗਿਰ ਪੜਤੇ ਹੈਂ। ਆਪ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਜੀਤਾ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਕਰੋਧ
ਨੂੰ ਭੀ ਜੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ: ਹੇ ਗੁਰਮੁਖ ਜਨੋ, ਐਸਾ
ਜੋ ਕਰੋਧ ਹੈ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋ ਤਿਸ ਕੋ ਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਲੋਭ ਜੋ
ਬੜਾ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਭਵਾਂ ਟੇਢੀ ਦੇਖੀ ਹੈ, ਕਟਕ ਹਰਨ ਕਰ। ਹਟ ਜਾ ਹੇ ਨੀਚ
ਸਤ ਸੰਗਤ ਸੇ। ਸੋ ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਥਰ ਥਰ ਕਾਂਪਤਾ ਭਾਗਾ। ਕਹਾਂ ਜਾਇ ਲੁਕਿਆ ਕਲਿਜੁਗ
ਕੇ ਰਾਜਾ ਲੋਗ ਤੇ ਧਨਾਢ ਇਹ ਭਏ ਪ੍ਰਗਤ। ਤਿਨ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪ ਕੰਦਰਾਂ ਮੇ ਜਾ ਲੁਕਿਆ।
ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਸਭੇ ਧਨੀਆ ਕੋ ਬਹੁਤੀ ਲੋੜ, ਇਛਾ, ਰਹਿਤੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਬੇਦ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮ
ਦਾਸ ਜੀ ਆਪ ਕੇ ਸੀਸ ਪਰ ਝੂਲਤਾ ਹੈ ਸਦਾ ਆਤਪਤ੍ਰ ਕਹੀਏ ਛਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕਾ। ਪੁਨਾ
ਬੇਦ ਧਰਨ।ਤੂੰ ਸਤਿ ਗੁਰ ਰਹੁਗੁਰੀ ਆਪ ਆਹੀ ਪਰਮੇਸਰ। ਸੁਰ ਨਰ ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ
ਸਿਖ ਸੇਵੰਤ ਧੁਰੇ ਧੁਰ। ਆਦਿ ਜੁਗਾਦ ਅਨਾਦ ਕਲਾਧਾਰੀ ਤ੍ਰੈ ਲੋਅ। ਅਗਮ ਨਿਗਮ ਉਧਰਨ
ਜਰਾ ਜੰਮੇ ਆਰੋਹ। ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਥਿਰਥਪਿਓ ਪਰਗਾਮੀ ਤਾਰਣ ਤਰਣ। ਅਘ ਅੰਤ੍ਰ ਕਾਟੇਨ ਸਲ
ਕਵਿ ਗੁਰਰਾਮਦਾਸ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾ। ਬੇਦ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕੈ: ਹੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ.
ਤੂੰ ਸਰਬ ਜਗਤ ਦਾ ਗੁਰੂ ਆਦੀ ਚਲਿਆ ਆਂਵਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਅਜ ਬਣਿਆਂ ਹੈਂ ਤੂੰ
ਸਦਾ ਸਦਾ ਕਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈਂ, ਜਗਤ ਕਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਖੁਦ ਮਾਲਕ ਹੋਣੇ ਤੇ ਤੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਜੋ
ਹੋਇਓ। ਦੇਵਤਾ ਮਾਨੁਖ ਸਿਧ ਸਾਧ ਅਨਾਦਕਾਲ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਸੇਵਦੇ ਆਏ ਹੈਨ। ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ
ਤੇਰੀ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਰ ਧਾਰੀ, ਕਿਆ ਇਸਥਤ ਹੈ,। ਜੁਗਾਂ ਤੇ ਪੈਹਲੇ ਭੀ ਤੁਸਾਂ ਹੀ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਰੀ ਹੀ

ਬਨਾਈ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ। ਸਭ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਭੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਕਠਨ ਭੀ ਹੈ।
ਤੇ ਨਿਗਮ ਵੇਦਾਂ ਕਾ ਉਧਾਰ ਤੈਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੰਖਾ ਸੁਰ ਕਉ ਮਾਰਕੇ ਜਲ ਮੈ। ਮਾਨੁਖ
ਨਾਟ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਬੇਦ ਕੈਹਤੇ ਹੈਂ ਅਸਾਡੀ ਮਰਯਾਦਾ ਰਖਨ ਲੀਏ ਤੈਂ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਜਾਇ ਕੇ ਸਰਨ ਲਈ ਹੈ।
ਪਾਰਗਰਾਮੀ ਕਹੀਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਜਾਨਣੇ ਵਾਲੇ ਤੂੰ। ਤਾਰਣੇ ਕੌਉ ਮਹਾ ਜਹਾਜ
ਹੈ ਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾਸ ਕਰਨੇਵਾਰਾ ਹੈ ਤੂੰ। ਕਾਲ ਕਉ ਭੀ ਨਹੀਂ ਬਦਣਾ ਤੂੰ ਹੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
ਜਾਂਤੇ ਕਾਲ ਕਾ ਭੀ ਤੂੰ ਮਹਾਂਕਾਲ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਬੇਦ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤੇਰੀ
ਸਰਣ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕਰ ਸ੍ਰਵਣਾ ਕਉ ਜੋ ਅਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭੀ
ਜਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਭਗਵਾਨ ਮੂਰਤੀ ਧੰਨ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ, ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ। ਹੇ ਸੰਤੋ ਅਬ ਤੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਰਸਨ ਹੂਆ ਹੈ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ
ਕਾ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੁਖੋਂ ਗੁਰੂ ਸੁਜਸ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਸ੍ਰਵਣਾਪ੍ਰਿਤ। ਹੇ ਅਗੁਰ ਗੌੜ ਸੰਤ ਜੀ,
ਅਬ ਅਸਾਂ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਕਲਿਆਨ ਲੀਏ ਗੋਬਿੰਦ ਹੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ
ਆਏ ਹੈਂ। ਤਾਂਤੇ ਗੁਰੂ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ, ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹੈ। ਹੇ ਭਗਵਨ ਸਾਡੇ ਸੰਸੇ
ਸਿਗਰੇ ਐਸੇ ਦੂਰ ਗਏ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਤੀਬਰ ਜਲ ਕੇ ਬੇਗਕਰ ਤ੍ਰਿਣ ਸੁਮਰ ਬਹ ਜਾਤੇ ਹੈਂ।
ਪੁਨਾ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਿਰਣੋਂ ਕਰ ਜੈਸੇ ਅੰਧਕਾਰ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸੰਸੇ ਰੂਪ ਅੰਧਕਾਰ
ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ਜੋ ਕਹਾਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਤ ਸਜਣੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ ਪੁਨਾ ਭੀ
ਹਮਾਰੀ ਵਾਰੀ ਵਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਤ੍ਰੈਤਾਰੇ ਈਸਰ ਅਵਤਾਰ
ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੈਦੀ ਉਸਤਤੀ ਬਰਨਨੰ ਏਕਓਨਵਿੰਸਤ ਹੁਲਾਸਾ। ੧੯। ਬ੍ਰਹਮ
ਮਹੂਰਤ ਸੇ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਧਾਮ ਸਤਖੰਡ ਦਰਬਾਰ ਸਨਾਨ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਜਾਤੇ ਹੈ ਸੰਤ।
ਤਉਭੀ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਦੇਵ ਨਗਰ ਤੇ
ਬਾਹਰ ਦੂਰ ਇਕੰਤ ਜਾਤੇ ਹੈਂ, ਤਉ ਭੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸਿਵਰਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਕਈ
ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸਾਧੂ ਦੂਰੋਂ ਗੁਨਕਰ ਸਾਗ ਭਾਜੀ ਲੰਗਰ ਮੈ ਰਖਾਇ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਭੋਜਨ ਲੀਏ
ਸੰਤ ਅਸਥਾਨ ਮੈਂ ਜੋ ਸੇਵਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਕਈ ਸ੍ਰਧਾ ਆਪਣੇ ਸੰਤ ਅਸਥਾਨੋ
ਧ੍ਰਮਸਾਲੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੈਕਰ ਸਾਦ੍ਰਾ ਕਰਨੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੰਤੋ ਮਹੰਤੋ
ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨਮਣੀ। ਪੁਨਾ ਨਾਮਕਰ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਰ ਹੀ ਨਾਮ ਜਿਨ ਕਾ ਜਸਾ
ਜੋ ਸਭਜੀਵਾਂ ਪਰ ਦਯਾਲ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਅਵਣ ਸਾਹੀ
ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਤੈਸੇ ਭਾਈ ਅੰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਾਗੀ ਵੈਰਾਗੀ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ
ਦੂਲੋ ਜੀ ਸੰਤ ਤੇ ਮਾਈਆਂ ਭਾਇਆਂ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਾਈ ਧਨਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਤਥਾ ਭਾਈ
ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਜੀ ਇਤਿਆਦਕ ਜੋ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਸੋ ਸਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਆਦਰ ਕਰੈਂ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਸੇਵਾ ਕਰਕਰ ਸੰਤ ਮੂਰਤੀ ਜਾਣਕੇ ਭੀ ਪੁਨਾ ਬਹਿਰੰਤ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸਦਕਾ।
ਭਾਈ ਚਾਂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਸਾਮਧੀ ਜੀ ਐਸੇ ਹੀ ਅਨੰਤ ਅਸਥਾਨੋ

ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਪਰ ਕਭੀ ਥੋੜਾ ਸਾ ਨੈਨ ਕੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਧਿਆਇਨ ਪਰਾਇਨ ਹੋਨਾ ਇਸ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਕਭੀ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨੋ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤੀਰਥੋਂਕੇ ਸਨਾਨੋ ਸਹਤ। ਸ੍ਰੀ ਜਾਮਾਸਰ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਬਿਬੇਕਸਰ ਜੀ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਖਸਰ ਟਾਹਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲਸਰ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਆਇਕੇ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਦਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵ ਸੇ। ਇਹ ਮੂਲ ਕਹਿਆ ਹੈ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਾ ਸਮਾਸ ਕਰ ਕੇ। ਅਬ ਜੋ ਗੁਰ ਸੰਤ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਪਾਇਕਰ ਇਸਕਾ ਵਿਆਸ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋ ਟੀਕਾ ਭੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ, ਪੰਡਤ ਲੋਕ। ਅਬ ਗੁਰ ਸਥਾਨ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਥਨੰ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਬੀਚ ਆਇ ਗਈ ਤਾਂ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਕਹੀਏ, ਸੰਤੋ। ਸਭ ਤੇ ਆਦੀ ਧਰਮਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਾਲੋ ਜੀ ਕੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਕਥਾ ਪਿਛੈ ਥੋਰੀ ਸੀ ਕਹਿ ਭੀ ਆਏ ਹਾਂ। ਅਬ ਹੋਰ ਸੁਣੋ ਗਿਲਾਨੀ ਤੇ ਆਲਸ ਪੁਨਾ ਜੰਜਾਲੋ ਕੀ ਅਸਕਤਤ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਕੇ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਮੇ ਸਾਧੂ ਕਈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਤ ਕਉ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਏਕ ਬੇਰ ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਸਥਾਨੋ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਦਰਸਨ ਕਰਵਾਵੋ, ਆਪ ਕੇ ਪੀਛੇ ਹਮ ਭੀ ਕਰਹਿਗੇ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਸਤ ਬਚਨ ਕਹ ਕਰ ਤਿਆਰ ਹੋਏ ਦਰਸਨ ਕਉ, ਥੈਲਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਾ ਭਰਕੇ ਸਾਥ ਲੀਆ, ਭੇਟਾ ਭੀ, ਪ੍ਰਿਥਮ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਲੋ ਜੀ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇਂ ਮਸਤਕ ਜਾ ਟੇਕਿਆ ਅਕੋਰ ਧਰ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਗੈਨ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਗੁਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੂਏ: ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ, ਇਹੁ ਆਗਿ ਤੇ ਕੈਸੇ ਮਿਲੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਉ ਸੋ ਕਥਾ ਕਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸਰਬ ਸੰਸਿਆ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨਵਾਰੇ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਗੁਰਿ ਜਨ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਾਧੋ, ਜੈਸੇ ਮੈਂ ਇਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨਿਆ ਹੈ, ਬਡੇ ਸੰਤ ਜਨਾ ਤੇ, ਤਥਾ ਤੁਮ ਭੀ ਸੁਣ ਲੀਵੋ। ਡਲੇ ਨਗਰ ਮੇ ਜਾਟ ਕੇ ਘਰ ਇਨ ਕਾ ਜਨਮ ਹੈ ਧੰਨੋਵਤ। ਏਕ ਸਮੇ ਮਾਈ ਇਨ ਕੋ ਭੇਜਿਆ ਮਾਲਵੇ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਕਾਰਜ ਲੀਏ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਇਨ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਖੋੜਸ ਸਾਲ ਕੀ ਹੈ ਸੀ। ਤੇ ਬਤ ਸਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਕੇ ਇਨ ਕੇ ਮਸਤਕ ਕੀ ਕਾਂਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਸੇ। ਆਨਨ ਪੈ ਸਸ ਸੋਜਤੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਕਮਲ ਪਤ੍ਰਵਤ ਨੇਤ੍ਰ ਹੈ। ਮਾਰਗ ਸੋ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਤੇ ਹੂਏ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ। ਜੋ ਬਾਲਪਨ ਮੇ ਕਿਸੀ ਸਿਖ ਕੋ ਸੁਖਮਨੀ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਜੋ ਸੁਣਿਆ ਇਨੋਨੇ। ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾ ਜੋ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਮੇ ਕੰਠ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ, ਜਾਤੇ ਸੁਭ ਸੰਸਕਾਰੀ ਸੇ। ਸੋ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਤੇ ਮਾਰਗਸੋ ਚਲੇ ਜਾਤੇ। ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ ਇਨ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇ ਏਕ ਸਰਦਾਰ ਪਠਾਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਆ ਮੋਹਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ, "ਰੂਪੈ ਕਾਮੈ ਦੋਸਤੀ"। ਸੋ ਦਾਸੀ ਦੁਆਰਿਓਂ ਬੁਲਾਵਤ ਭਈ। ਇਹੁ ਤੋ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕਾਰਜ ਕੀ ਮਿਸ ਪਾਇਕਰ ਸੋ ਜਤਨ ਸੇ ਲੈ ਗਈ ਤ੍ਰਿਆ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰ। ਸੋ ਕਾਂਤਾ ਕਹਤ ਭਈ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮੋਤੀ ਮੁਹਰਾਂ ਮੈ ਤੇ ਲੇਵੋ ਪਰ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਰਹੋ ਰਮੋ। ਤਬ ਆਪ ਕਮਲ ਬਦਨ ਸੁਖ ਸਦਨ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਮੈਂ ਇਹ ਕਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ। ਇਤਨੇ ਹੂੰ ਬਾਹਰ ਸੇ ਖਾਨ ਆਵਤਾ ਭਯਾ ਘਰ ਕਉ।

ਤਾਂ ਦਾਸੀ ਕਹਾ ਜੋ ਖਾਨ ਜੀ ਆਏ ਹੈਂ। ਤਬ ਇਨ ਕੋ ਏਕ ਭੜੋਲੇ ਬੀਚ ਲੁਕਾਇ ਦੀਆ ਤ੍ਰਿਆ ਨੇ ਤੇ ਜੁਤੀ ਲੁਕਾਵਨੀ ਇਨ ਕੀ ਯਾਦ ਨਾ ਰਹੀ ਉਤਾਵਲ ਸੇ ਬੇਗਮ ਕੋ। ਤਾਂ ਖਾਨ ਕਹਤ ਭਯਾ ਈਹਾਂ ਕੌਣ ਆਇਆ ਹੈ ਮਾਨੁਖ ਜਿਸ ਕੀ ਪਨਹੀ ਪੜੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਖਾਨ ਸਾਰੇ ਘਰ ਮੇਂ ਆਪ ਟੋਲਤਾ ਭਯਾ ਨਜਰ ਕਰ। ਜਬ ਭੜੋਲੇ ਬੀਚ ਨਜਰ ਕਰਨੇ ਲਾਗਾ ਤਬ ਭਾਈ ਸਾਹੋ ਜੀ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹੋ ਕਰ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਰਣ ਲਈ। ਤੇ ਕਹਾ ਹੇ ਸੁਖਮਨੀ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਇਹ ਸਰੀਰ ਤੈਨੂੰ ਅਰਪਨ ਹੂਆ ਮੇਰੀ ਦ੍ਰੋਪਤ ਜਣਾ ਵਤ ਰਖਯਾ ਕਰੋ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਕੁਛ ਨਜਰ ਨਾ ਆਇਆ ਭੜੋਲੇ ਬੀਚ ਐਸਾ ਜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੋ ਮਲੇਛ। ਜਬ ਖਾਨ ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਤਬ ਇਹ ਤਾਤਕਾਲ ਤਹਾਂ ਸੇ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਮਾਈ ਕੇ ਕਾਰਜ ਕੋ ਭੀ ਤਿਆਗ ਦੀਆ। ਸੁਭ ਏਤੁਨਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋ ਦਾਸਾਂ ਕੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਸੁਨਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਣ ਆਇ ਲਈ। ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਭਗਤਵਤ। ਜਦਯਪ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਭ ਦਿਖਾਇ ਰਹੇ ਪਦਾਰਥ ਅਰਿ ਸਾਦੀ ਕਾ ਤੋ ਭੀ ਨਾ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਹੰਸ ਮਾਨਸਰ ਵਾਸੀ ਸੁਖ ਰਾਸੀ ਦੁਖ ਨਾਸੀ ਜੋ ਕਊਅਨ ਕੀ ਪੰਗਤੀ ਹੈ ਉਸ ਤਰਫ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ। ਤੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਤਰਫ ਚਿਤ ਕੀ ਬਿਰਤਿਵਾ ਨਾ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹੋ ਜੀ। ਤਨ ਕੀ ਧਨਮਾਲ ਨਿਛਾਵਰਕਰ ਸਤਿ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੇ ਹੀ ਤਤਪਰ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਕ੍ਰਿਪਨ ਧੰਨ ਕੇ ਉਦਮ ਕੋ ਲਗਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਏਹ ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਜੋ ਸਾਚਾ ਧਨ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੇ ਲਗਤੇ ਭਏ ਸਤਿ ਗੁਰ ਸਾਚਾ ਦੁਆਰਿ ਤਾਂ ਤੇ ਇਨਕਾ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੇ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਭਇਆ; ਇੰਦ੍ਰ, ਜਮ, ਵਰੁਣ, ਕੁਬੇਰ, ਬ੍ਰਹਮਾਦਕੋ ਕਰ ਇਹ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦ, ਹੇ ਸਾਧੋ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸਭੀ ਸਾਧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ। ਤਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਤੇ ਪੂਜਨ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਲੋਹਗੜ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕਾ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕਰਤ ਭਏ ਪ੍ਰਸਾਦ ਭੇਟਾ ਦੇਇ ਕਰ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਗੁਰ ਸਾਧੋ ਏਥੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੇ ਹੁਕਮਾਂ ਕਰ ਜਿਥੋਨੇ ਲਕੜਿਓਂ ਕੇ ਜੋ ਮੋਟੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤੋਪ ਬਣਾਈਆਂ ਹੈਂ ਪੁਨਾ ਮਿਰਕਾ ਕਾ ਦਾਰੂ ਜੋ ਬਾਰੂਦ ਹੈ ਸੋ ਬਨਾਯਾ ਤੇ ਇਟਾਂ ਦੇ ਗੋਲੇ ਤਿਨਾ ਬੀਚ ਪਾਇਕੇ ਸੋ ਚਲਾਏ ਸ਼ਹਰ ਲਾਹੌਰ ਕੀ ਰਖਯਾ ਕਰਨ। ਐਸੇ ਜੋ ਦੁਸਟ ਦਲਭੰਜਨ ਦੂ ਖੰਡਨ ਹੈਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਮਹਾਂਬੀਰ, ਰਣਧੀਰ, ਖਲ ਖੰਡਨ, ਸਰ ਸੰਤਨ ਕਾ ਸੋ ਇਹ ਲੋਹਗੜ ਨਾਮਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਭਗ ਗਾਥਾ ਸੁਨਕਰ ਸਾਧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ। ਪੂਜਨ ਕਰ ਆਨ ਗੁਰ ਸਥਾਨੋ ਕੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਹੀ ਗੁਰ ਮਹਲੋਂ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਗਲੀ ਲਾਂਗਾ ਵਿਚੋ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਬ ਕੇ ਬਿਆਹ ਕਾ ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਜਹਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਿਸ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪੂਜਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਚੌਰਸਤੀ ਅਟਾਰੀ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਕੋ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਜਾਰ ਕੇ ਦਰਸਨੀ ਦਰਵਾਜੇ ਕੋ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਖਸਰ ਜਹਾਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਟਾਹਲੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਪ੍ਰਸਾਦ ਧਰਕਰ। ਅਰ ਸਨਾਨ ਕੀਆ। ਫਰੋ ਸ੍ਰੀ ਬਿਬੇਕਸਰ ਜੀ ਆਇ ਸਨਾਨ ਕੀਤਾ ਰਾਮਸਰ ਕਾ ਪੁਨਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ

ਜਾਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਭੇਟਾ ਸਹਿਤ। ਐਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਜੀ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਥਾਨ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਜੋ ਕੈਸਾ ਦਿਬ ਇਸਥਾਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਜੀ ਸਾਖਸਾਤ ਧੰਨ ਧਾਨੀ ਕੀ ਜਿਸ ਕਉ ਉਪਮਾ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਗੁਰਾਂ ਨੇ। ਜਹਾਂ ਅਜ ਤੋਕ ਰਿਖੀਆਂ ਕੇ ਸਮਦਾਇ ਰਹਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜਹਾਂ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸਨਾਨੋਂ ਕਰਕੇ ਹਿਰਦਾ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੁਤੇ ਹੀ ਭਜਨ ਕੀ ਰੁਚੀ ਧਰ ਆਵਤੀ ਹੈ ਜਹਾਂ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨਾ ਕੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਗੁਰੋ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਪੁਨਾ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੇ। ਐਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਬਾਹੇ ਕੇ ਭਵਨ ਕੋ ਗਵਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲਸਰ ਕਾ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਆਦਰ ਪੂਰਬਕ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਹੇ ਜੀ ਕੇ ਮੰਦਰ ਅੰਦਰ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਪ੍ਰਸਾਦ ਧਰ ਕਰ। ਤਬ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਅਨਿਕ ਲੋਕ ਸ੍ਰੀ ਬਾਹੇ ਜੀ ਕੋ ਥਾਪੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਏਕ ਸਾਧ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਏਹ ਭੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਥਾਪੀ ਕਰਨੇ ਕੀ ਕਿਧੋਂ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਸੁਭ ਕਰਤਵ ਹੈ ਸਭ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸਭੇ ਕਰਨੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਸੋ ਕਬ ਤੋਕ ਜਬ ਤੋਕ ਸਰੀਰ ਮੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ ਸਭ ਸੁਭ ਕਰਤਵ ਕਟ ਬਾਂਧ ਕਰ ਪੁਰਖਾਰਥ ਕਰੇ ਇਹ ਜੀਵ। ਜਬ ਅਪਨੇ ਸੁਭਾਵ ਪਰ ਇਸਥਤ ਹੂਆ ਤਬ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਕਾਮਨਾ ਸਿਧੋ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕੰਨਿਆ ਜਬ ਕੰਵਾਰੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਗੁਡੀਆਂ ਸਾਥ ਖੇਲਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਵਿਆਹੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤਬ ਭਰਤਾ ਕੇ ਅਨੰਦ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਗੁਡੀਆਂ ਸਾਥ ਖੇਲ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਏਹ ਬਾਰਤਾ ਸਮਝਨੀ, ਹੇ ਸੰਤੋ। ਪੁਨਾ ਥਾਪੀ ਕਰਨੇ ਪਰ ਏਕ ਬਾਰਤਾ ਭੀ ਹੈ ਜੋ ਏਕ ਮਾਈ ਪ੍ਰਿਥਾ ਜੀ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਥਾਪੀ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਓਂ ਕਈ ਬੇਰ ਖੇਲਤੇ ਖੇਲਤੇ ਤਿਸਕੀ ਗੋਦੀ ਮੇ ਭੀ ਜਾਇ ਐਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਓ ਆਪ ਜਾਂ ਤੇ ਭਾਵ ਗਰਾਹਕ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਕੋਊ ਉਸ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਾ ਫਲ ਦੇਨਾ ਹੂਆ। ਸੋ ਉਸ ਕੀ ਘਾਲੀ ਤਿਹੀ ਜਾਣੇ, ਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ। ਅਥਵਾ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਵਨਾ ਉਸ ਕੇ ਹੁਈ ਹੈ ਸੋ ਉਸੀ ਮੇ ਸੁਪਤਾ ਦੇਨਾ ਹੂਆ, ਜੀਆਂ ਕਾ ਅਰਥ। ਜਾਂਤੇ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਦੇਨ ਕਉ ਸੁਰਤਰ ਜੋ ਹੂਏ ਸਤਗੁਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਕੇ ਜੋਤੀਜੋਤ ਸਮਾਵਣੇ ਸੀ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋ ਮਾਈ। ਜਬ ਤਿਸ ਨੇ ਸੁਨਿਆ ਸੋਘਰ ਹੀ ਦੌੜ ਕਰ ਰੁਦਨ ਕਰਤਾ ਜਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕਾ ਦੇਹੁਰਾ ਸਥਾਪਨ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਕੀਆ ਹੈ ਅਪਨੇ ਹਾਥੋਂ ਸੇ, ਬਹੁਤੇ ਵਰ ਦੇ ਕਰ। ਤਬ ਸੋ ਧੀਰ। ਮਾਈ ਆਈ ਸ੍ਰੀ ਦੇਹੁਰੇ ਅਲਪ ਹੋ ਕੀਨ ਲਾਵਤੀ ਹੈ ਸੂਲ ਕਰਤੀ ਪੁਨਾ ਥਾਪੀ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਧੀਰ ਸੇ ਅਵਾਜ ਆਈ ਜੋ ਹੇ ਮਾਈ ਸਹਜ ਸਾਥ ਆਨੂੰ ਥਾਪੀ ਕਰ। ਤਬ ਕੇਤੇ ਔਰ ਭੀ ਸਰੀਰ ਸੁਕਤੇ ਸੇ ਸੋ ਨਿਸਾਂ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਸੇਵਾ ਥਾਪੀ ਕੀ ਹਜੂਰ ਪਹੁਚੀ ਹੈ; ਤਊ ਸਫਲ ਹੂਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਏਹ ਕਰਨੀ ਜੋਗ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਹੰਕਾਰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਇਹ ਸਿਖਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਮਪਰਾ ਪੁਨਾ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਮਾਨ ਕੇਵਲਤਾ ਭਯਾ ਜੋ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਿਆ

ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ। ਤਬ ਮਿਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਏਕ ਬਾਲਕ ਸਾਥ ਏਵੇਂ ਖੇਡਾ ਕੀ ਖੇਡ ਖੇਡੀ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੀ ਬਾਰੀ ਆਈ। ਤਬ ਰਾਤ ਪੈ ਗਈ। ਤਬ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਬਾਲਕ ਮੋਹਨ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਜੀ। ਮੈ ਸਵੇਰੇ ਇਹ ਬਾਜੀ ਆਪ ਕਉ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਸੋ ਘਰ ਕੋ ਜਾਤ ਭਯਾ ਰਾਤ ਕਉ ਨਾਗ ਲੜਿਆ ਜਿਸ ਕਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਤੂ ਭਯਾ। ਤਬ ਸਵੇਰੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਜਾਇ ਪੂਰੀ ਛੂਹਾਈ ਜੋ ਅਸਾਡੀ ਬਾਜੀ ਦੇ ਤਬ ਸੋ ਉਠ ਕਰ ਬਾਲਕ ਪੁਨਾ ਖੇਲਤ ਭਯਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਸਾਥ। ਬਡਾ ਅਨੰਦ ਹੂਆ ਸਭਈ ਲੋਕੋਂ ਮੇ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਰਵਨ ਕਰ ਕੇ ਕੋਪ ਕਰ ਉਪਰ ਸੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਦੇਹ ਰਖੋ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਰਖਣੇ ਹਾਂ ਤਬ ਤੁਰਤ ਹੀ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਫੋੜ ਕਰ ਇਸ ਤਨ ਮੇ ਪ੍ਰਮ ਧਾਮ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਏਹ ਕਥਾ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥੋ ਮੇਂ ਲਿਖਦਰੀ ਹੈ ਗੁਰਦਵਾਨੋ ਨੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾਹੇ ਨੇ ਤਾਂ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਇਸ ਕਥਾ ਕਾ। ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦ ਨੇ ਆਗਿਆ ਮੰਨੀ ਹੈ ਪਿਤਾ ਕੀ ਤੈਸੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਕੀ ਆਗਿਆ ਇਨਹੋ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੀਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਧੰਨ ਹੈ ਪੁਨਾ ਭੀ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਜੀ ਸਾਹਿਬ। ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਅਧਾਰ ਭੂਤ ਹੈ ਸੁਧਾਤਮਾ ਗੁਰੂ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਨਾ ਇਨ ਕੋ ਜਨਮ ਹੈ ਨਾ ਮਰਨ ਹੈ ਸਦਾ ਸੁਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸਭੀ ਸਾਧ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਬੰਦਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਜੋ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਜੀ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਕਵਾਇਕਰ ਬਡੀ ਰੋਟੀਆਂ ਉਪਰ ਖਿਚੜੀ ਪਾਇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੀ ਭੇਟਾ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਵਰਤਾਵਤੇ ਭਏ ਸਾਧੂ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਤ੍ਰੈਤ੍ਰਯੋਦਸ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬੇ ਅਟਲ ਰਾਇ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਉਰਜਨੋ ਨਾਮਸੋ ਹੁਲਾਸ। ੨੦। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਜੀ ਕੇ ਜਾਇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ, ਸਾਧ ਸਹਤ। ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਜੀ ਬਾਬਾ ਹਰਿਆ ਜੀ ਕਵਨ ਭਏ ਹੈ। ਕਥਾ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਕੀ। ਹਰਜਨੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਾਧੋ, ਜਬ ਭਾਨਣ ਉਦੇ ਹੋਨ ਨੂੰ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਕਿਰਨ ਉਜਲੇ ਕੇ ਭਾਸ ਆਵਤੇ ਹੈ, ਅਕਾਸ ਮੇ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਜਹਾਂ ਆਤਮਾ ਸਾਖਿਆਤ ਕਾਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਨ ਪੁਰਸੋਂ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਸਾਸਵਤ ਪ੍ਰੇਮਾਧੀਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਸੰਸਾਰੀਆਂ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਰੀਤ ਕਾ ਕਿਰਨ ਨਹੀਂ ਰਹਤਾ ਉਨਕਾ। ਸੋ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਜੀ ਕਾ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਤੇ ਹੀ ਅਤਿ ਕਿਰਿਆ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਵ ਸੀ। ਭਾਵਤ ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਉ ਜਿਵਾ ਨਿਰਭੁਰ ਕਿਆ ਪੂਰਨ ਰਹਤਾ ਸੀ ਦੇਵੀ ਸੰਪਦਾ ਦੇ ਗੁਨਨ ਕੇ ਸਾਗਰ ਸਾਗਰ ਤੇ ਕੋਮਲ ਸੁਭਾਵ ਸੇ। ਭਜਨ ਸਮੇਂ ਬੈਠਿਆਂ ਜਬ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਮੇ ਨੀਂਦ ਆਵੇ ਤਬ ਮਿਰਚਾਂ ਪੀਸ ਕਰ ਲਾਵਣੀਆਂ ਜੋ ਕਿਵੇਂ ਨਿੰਦਰਾ ਨਾ ਆਵੇ ਭਜਨ ਕੀ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਜਾਨ ਕਰ। ਤੇ ਇੰਦ੍ਰੀ ਨੂੰ ਸੂਈਆਂ ਚੋਭਣੀਆਂ ਜੋ ਕਿਵੇਂ ਕਾਮ ਪੀੜਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਸਟਪਦੀ ਕੀ ਅੰਤ ਕੀ ਪੰਗਤੀ ਜਬ ਸੁਣੀ "ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਹਰ ਸਿਮਰਨ ਲਗ ਬੇਦ ਉਪਾਏ। ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਭਏ ਸਿਧ ਜਤੀ ਦਾਤੇ। ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਨੀਚ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਜਾਤੇ।

ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਜਾਨੋ ਸਭ ਘਟਨਾ। ਸਿਮਰ ਸਿਮਰ ਹਰਿ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ। ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕੀਓ ਸਗਲ ਅਕਾਰਾ। ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਆਪ ਨਿਰੰਕਾਰਾ। ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਸ ਆਪ ਬੁਝਾਇਆ। ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਤਿਨ ਪਾਇਆ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ, ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ, ਕਹਿਨ ਲਗੇ ਧੰਨ ਹਰ ਕਾ ਨਾਮ, ਧੰਨ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ, ਧੰਨ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ, ਧੰਨ ਹਰਿ ਕਾਨਾਮ, ਧੰਨ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ, ਧੰਨ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ। ਐਸੇ ਹੀ ਕਹਿਤਿਆਂ ਸਮਾਧੀ ਲਗ ਜਾਵੇ ਜਹਾਂ ਬੈਠੇ ਖਲੋਵੇਂ ਐਸੇ ਹੀ ਭਜਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮ ਹੀ ਬਾਬਾ ਹਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੁਨਾ ਬਹੁਤ ਸਮੇ ਪੀਛੇ ਸ੍ਰੇਰ ਕਾ ਸਮਾਧਿ ਕਟਿ ਜਾਨ ਕਰ ਬਾਬਾ ਕੇਸਰੇ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬੁੰਗੇ ਮੇ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਆਗੇ ਜਹਾਂ ਪੜੇ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਪੜੇ ਰਹੇ। ਪੁਨਾ ਤ੍ਰਿਤਾਲੀ ਦਿਨ ਏਕ ਆਸਨ ਹੀ ਰਹਿਤੇ ਭਏ। ਤਿਨੋ ਦਿਨਾਂ ਮੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੀਆ। ਔਰ ਸਮੇ ਅਰਧ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਸਰਦਾਰ ਕਮਲੀ ਫਿਰ ਕੇ ਵੇਸ ਵਟਾਇ ਕਰ ਸਾਧ ਸੇਵੀ ਕਾਜ ਕਰਦੇ ਸੇ। ਔਰ ਸਿੰਘ ਭੀ ਸਾਰੇ ਏਹਾਂ ਅਨੇਕ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਜੋ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਕੇ ਆਇ ਚਰਨੋ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਾਨੇ ਰਾਇ ਸਾਹ ਕੋ ਸਾਥ ਲੇ ਕਰ ਜਿਸਕੇ ਵਿਸਨ ਦਾਸ ਤੇ ਸੁਲਖਣ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ। ਦਾਨੇ ਰਾਇ ਸੰਤ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਕੀ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਥੇ। ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤਿਸ ਕੋ ਸਾਹ ਜੀ ਕਹਿ ਕਰ ਬੁਲਾਵਤੀ ਸੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਮਸਤਕ ਆਨ ਟਿਕਾਇਆ ਤੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਹਾ ਮੁਝੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਬਖਸ਼ੋ ਜੋ ਸੰਤੋ ਕੇ ਹਾਥ ਸਭ ਕਿਛ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜਾ ਤੈਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਭ ਕਿਛ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਦਰਸਨੀ ਦਰਵਾਜੇ ਅਗੇ ਹਾਥ ਜੋੜੋ। ਤੇਰੀਆਂ ਸਭ ਕਾਮਨਾ ਗੁਰੂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੇਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਰਨ ਘਰ ਜੋਗ ਹੋ ਗਈ। ਜੋ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਤੈਸੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਈ ਜਥਾ ਸੰਤੋ ਆਖੀ ਸੀ। ਪੁਨਾ ਪੀਛੇ ਦੇਹ ਕਾ ਤਿਆਗਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਬਾਬਾ ਹਰਿਆ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਰਾਇ ਜੀ ਕੇ ਤਰਨਾ ਨਿਕਟਿ ਚਿਤਾ ਬਨਾਇ ਕਰ ਦੇਹ ਦਾਹ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਅਰਣ ਸਾਹੀ ਸੰਤ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕੋ ਭੇਜਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਉਹਾਂ ਕਿਆ ਕੌਤਕ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰਧ ਰਾਤ ਸਮੇ। ਸੋ ਪੁਛਾ ਕਿਆ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਵਤਾ ਬਾਜੇ ਬਜਾਵਤੇ ਹੂਏ ਮੰਗਲ ਗੀਤ ਗਾਇਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਕੋ ਲੈ ਚਲੇ ਹੈਂ, ਪਰਮ ਧਾਮ ਕੋ ਬਿਬਾਨ ਪਰ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕਰ, ਪਰ ਸਾਥ ਉਨ ਕੇ ਭੀ ਜਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕੋ ਕੋ ਧੂਮ ਲਗਾ ਹੈ ਸੰਤ ਕੀ ਚਿਖਾ ਕਾ। ਸੋ ਉਨੀ ਪੀਛੇ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਕੋ ਚਲੇ ਹੈ, ਇਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਭਾਈ ਅਜਾ ਸਿੰਘ ਸਿਧ ਜੋ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਕੇ ਜਗਿਆਸੀ ਭਏ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਾਂਕੇ ਭੀ ਇਹ ਭੀ ਬੜੇ ਸੰਤ ਮਸਤਾਨੇ ਸੀ, ਨਾਮ ਰੰਗ ਕਰ ਰੰਗੇ ਪਏ। ਜੋ ਇਹ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਕੀ ਸਮਾਧਿ ਹੈ ਸੰਤ ਲੋਕੋ। ਐਸੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਆਗੇ ਚਲਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਕੌਲ ਸਰ ਕੇ ਕੰਢੇ ਪਰ। ਔਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੇ ਸਥਾਨ ਦੇਖ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਸੰਤ ਕੀ ਸਮਾਧਿ ਦੇਖ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ।

ਸੰਤ ਜੀ। ਤਬ ਔਰ ਸਾਧੂ ਭੀ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਪੂਛਤੇ ਹੈ ਹੇ ਭਗਵਨ ਇਹ ਕਿਸ ਕੀ ਸਮਾਧਿ ਹੈ। ਹਰਿ ਜਨੋ ਵਾਚ। ਸ੍ਰੀ ਕਵਲ ਸਰ ਕੇ ਤੀਰਥ ਕੇ ਕੰਠੇ ਪਰ ਜਿਨ ਕੀ ਦੇਹੁਰੀ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਆਤਮ ਸਾਹੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ਸਿਧ ਹੂਏ ਹੈ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਜੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੀਵਤ ਜੋ ਈਹਾਂ ਧਿਆਨ ਪਰਾਇਣ ਹੋਏ ਸੇ। ਸੋ ਇਨ ਕੀ ਕੌਨ ਕੌਨ ਸਕਤੀ ਕਹੀਏ ਸਿਧ ਕੀ ਨਹਰਾਂਵਤ। ਜਿਸ ਤੇ ਆਗੇ ਸਾਖੀਆਂ ਇਨ ਕੀਆਂ ਸੁਧਾਪਾਨੋ ਨੇ ਗ੍ਰਿੰਥੋਂ ਬੀਚ ਲਿਖ ਧਰੀਆਂ ਹੈਂ। ਪਹਿਲੀ ਭਾਈ ਸਹਿਜ ਰਾਮ ਜੀ ਪਾਤਸ਼ੀਆਂ ਜੇ ਲਿਖ ਧਰੀ ਹੈਂ। ਫੇਰ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਰਾਗੀ ਨੇ ਲਿਖ ਰਖੀਆਂ ਹੈ, ਹੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੰਤ, ਰਤਨ ਮਾਲਾ ਮੇ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਸੋਭਾ ਰਾਮ ਸੰਤ ਮੁਕਟ ਮਨੀ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਮਾਲਾ ਮੈ ਲਿਖ ਧਰੀਆਂ ਹੈ। ਇਨ ਕੀ ਸੀਤਲਜਾਪਤਾ ਜੈਸੇ ਖੋਲ ਦਿਖਲਾਇਆ ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਵੈਰਾਗ ਕੇ ਅਭਮਾਨ ਕਰ। ਤੈਸੇ ਲਿਖਾਰੀ ਅਪਨੀ ਸੋਹ ਬਨੀ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਸੁਕਤੀ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਇ ਵਤ ਤਿਨ ਕੀ ਬਰਨਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਤੁਛ ਮਤਿ ਨੇ ਕਿਆ ਕਿਛ ਬਰਨਨ ਕਰ ਸਕਨਾ ਹੈ। ਪੰਤੂ ਮਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਰਥ ਯਦ ਕਿੰਹਤ ਕਹਤਾ ਹੂ ਪੁਨਾ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਕੇ ਹੇਤੁ। ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਦਾਸੇ ਪਾਤਸਾਹ ਕਾ ਦਰਸਨ ਭਇਆ ਇਨ ਕੋ। ਭਾਂਵੇ ਸੁਰਮਾ ਦ੍ਰਿਕ ਸੇ, ਕਿਆ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮ, ਹੀ ਦੇਖਤੇ ਸੇ। ਤਉ ਭੀ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੁਆਰਿਤੋ ਜੋ ਦਿਸ ਦੇਖਿਆ ਭੀਤਰ ਹਿਰਦੇ ਕੇ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇ ਤਰਦੇ ਦਿਨੋ ਬਹੁਤ; ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਸੇ। ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਕਉ ਜਾਤੇ ਸੇ ਜਬ ਮੌਜ ਆਵੇ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਦੀਪਮਾਲਾ ਕੀ ਰਾਤ ਕਉ ਜਾਤੇ ਭਏ ਦਰਸਨ ਲੀਏ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਕਉ। ਜੋ ਇਨਾਂ ਸੰਤੋਂ ਨੇ ਸੁਨੀ ਧਾਰਥਾ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਜੋ ਦੀਪ ਵਾਲੀ ਮੈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੈਂ ਸੋ ਜਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਜਹਾਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕੀ ਭੀੜ ਕਹੀਏ ਮਹਾਂ ਸਘਨਤਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਦੀਪਕ ਐਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸਤੇ ਹੈ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਜੈਸੇ ਦੇਵੀ ਸੰਪਦਾਕੇ ਗੁਣ ਸੁਨ ਉਤਮ ਜਗਿਆਸੂ ਸੋ ਸੋਭਾ ਦੇਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਜੀ ਦਮਨ ਤਰਫ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਦਰਵਾਜਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਬਾਹਰ ਖਲੋਇ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਧਾਰ ਪਦਮ ਆਪਨੇ ਉਚੇ ਕਰਕਾ ਭੀਤਰ ਨਜਰ ਪਸਾਰ ਕਰ ਭੀ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਦਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਕੇਤਾ ਚਿਰ ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਸੈ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਆਪਨੇ ਆਸਨ ਪਰ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਪੂਛਤ ਭਯਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਆਪ ਉਚੇ ਪਾਉ ਕਾਹਕਰ ਕੇ ਕੀ ਦੇਖਤੇ ਥੇ, ਭੀਤਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਭੀੜ ਮੇ ਤੋ ਕਹੀ ਜਾਤੇ ਨਹੀਂ ਸੇ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸੰਤ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਜੀ ਬਰਨਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ। ਭਾਈ ਚੰਚਲ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥੀ ਕੇ ਆਗੇ ਤਿਸ ਕੋ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤ। ਪੂਜਾ ਕੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਕਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਕੋਊ ਚਿਤ ਵਿਖਪਤ ਪੁਰਸ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕੋ ਭਾਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਦੇਵਤਾ ਜਾਨੇ ਉਨਕੇ ਨਿਕਟ ਭੀ ਕਿਉ ਨ ਹੋਵੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ। ਕੋਈ [illegible] ਸੀ। ਪੁਨਾ [illegible] ਸਿੰਘ [illegible]

ਸੰਤੋਖ ਕਰ ਰਿਦੇ ਗੁਰ ਕਾ ਪੂਰਨ ਪੁਨਾ ਇਸੀ ਸਰੂਪ ਕਾ ਧਿਆਨ ਵਾਲਾ। ਇਕ ਸੋਈ ਦੇਖਤਾ ਸੀ, ਚਸ ਭਿਨੇ ਨੈਨੋ ਕਰ। ਦੂਜਾ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਹੁ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਦੇਖਤਾ ਸੀ। ਅਵਰ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖ ਸਕਤਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕੋ ਜੋ ਐਸੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਜੀ ਹੂਏ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਸੇ ਦੂਰ ਇਕੰਤ। ਇਕ ਸੇਵਕ ਭੀ ਪਾਸ ਹੈ ਸੀ; ਤਿਸ ਜੋ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ: ਚਲ ਤੋਹੂ ਅਚਰਜ ਸਾਹੀ ਦਿਖਾਈਏ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਕਿਵੇ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਅੰਮਰਕੇ ਧਨਾਢ ਕੇ ਘਰ ਸੋ ਮਾਖੀ ਕੇ ਪੇਟੋਂ ਸੰਢਾ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਜਨਮਿਆ ਹੈ, ਮਾਥੇ ਜਿਸ ਕੇ ਸਵੇਦ ਫੂਲ ਹੈ। ਜਬ ਆਇ ਕਰ ਦੇਖਾ ਤਿਸ ਕੇ ਸਾਹ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਤਬ ਮੂਆ ਹੂਆ ਨਿਕਸਿਆ, ਮਹਿਂ ਕੇ ਪੇਟੋਂ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਹ ਪਾਪੀ ਨਰਕ ਭੋਗ ਕਰ ਆਇਆ ਸੀ ਸੋ ਧਰਮ ਰਾਇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕਰ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਜਾਕੇ ਕੂਪੋਂ ਸਾਥ ਧਰਕੇ ਪੈਰੋਂ ਕੇ ਜਲ ਸਿੰਚੇ ਗਾ। ਪੁਨਾ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਭੀ ਪਾਨ ਕਰਹਿਗੇ ਪਾਨੀ ਮੈਣਾ ਨਿਕਾਲਿਆ ਹੂਆ। ਤੇ ਮਤ ਕੋਊ ਸਾਧ ਸਿਖ ਸੇਤ ਹੀ ਫਿਰ ਕਰ ਹਾਥ ਹੀ ਧੋਵੇਗਾ। ਇਸੀ ਹੀ ਕਰ ਮਤਿ ਮੈ ਬਖਸਿਆ ਜਾਵਾਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੇਰੀ ਖਤਾ ਮਾਫ ਕਰੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਢੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ, ਤਿਸ ਕੋ ਜੀਆਂ ਦਾ ਦੁਖ ਦਾਈ ਜਾਨ ਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੀ ਜਿਸ ਪਾਪੀ ਨੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯਾ ਤੇ ਗਰਭ ਮੇਰ ਹੀ ਗਲ ਕਰ ਤੇਰਾ ਦੋਜਕਾਂ ਨੂੰ ਚਲ ਗਿਆ ਹੈ ਆਪ ਕਰਮੋ ਕਾ ਚਲਾਇ ਹੂਆ। ਜਿਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਢੋਈ ਨਹੀਂ ਇਸ ਲੋਰ ਵੈਰ ਸੋ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਗਰਭ ਮੈ ਗਲਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਿਸੀ ਕਾ ਭੀ ਵਿਗਾੜ ਨ ਸਕੇ। ਜੇ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਆਪ ਉਹ ਵਿਗੜ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੀ ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈ। ਜੋ ਔਰ ਕਉ ਛਲ ਦੇਵੇਗਾ ਸੋ ਆਪ ਭੀ ਛਲ ਪਾਵੇਗਾ। ਜੇਹੂ ਸੋ ਤੇਹੂ। ਜੈਸੇ ਜੋ ਚਾਵਲ ਸੋ ਚਾਵਲ ਪਾਵੇਗਾ। ਕਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਲ ਪਾਵੇਗਾ। ਕਲ ਪਾਵੇਗਾ, ਕਲ ਪਾਵੇਗਾ। ਕਲਪੇਗਾ। ਕਲਿ ਜੁਗ ਨਹੀਂ ਕਾਂਜੁਗ ਹੈ ਇਸ ਹੱਥ ਦੇਇ ਇਸ ਹੱਥ ਲੈਇ। ਕਿਆ ਖੂਬ ਸੌਦਾ ਨਕਦ ਹੈ ਜਹਾਂ ਦਿਨ ਕੋ ਦੇਹਿ ਅਰ ਰਾਤ ਕਉ ਲੈ। ਇਸੀ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸੁਭ ਗੁਣੋ ਕਾ ਹੀ ਖੇਤ ਬੀਜਦੇ ਹੈਂ ਰਾਜੇ ਬਲੀਪਵਤ, ਰਾਜੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਵਤ, ਰਾਜੇ ਭਰਥਰੀ ਵਤ, ਰਾਜੇ ਭਗੀਰਥ ਵਤ, ਰਾਜੇ ਬਿਕ੍ਰਮਜੀਤ ਵਤ। ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪੂਰਨ। ਮਾਤਾ ਕੌਲਾਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਹਤ ਤਿਸ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਦਾਸ ਮੈ ਗੁਰੂ ਆਖਾਣੋ ਕਉ ਪਰਗਸ ਕਰ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਨਮਖ ਤੀਰਥ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਤਹਾਂ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜਲ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਕੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਗੇ ਧਰ। ਪੁਨਾ ਧਰਮ ਧਾਮ ਤੌਰ ਏਕ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤਿਸ ਕਾ ਬਖਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਪਰਮ ਭਾਵ ਸੇ।

ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਇਕੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸ। ੨੧ । ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਜੋ ਉਤ੍ਰਾਰਧ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਜਿਨ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਮੈ ਯਾਤਰਾ ਕਾ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡ ਕਾ ਬਰਨਨੰ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡ ਕਾ ਇਹੀ ਤਾਤ ਪਰਜ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤੋ ਜਿਸ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬਾਸੀ ਸੁਖ ਰਾਸੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਕਰਨੀ ਕਾ ਬਰਨਨ ਹੋਵੈ ਸਮੇ ਕੀ ਸੁਫਲਤਾ ਲੀਏ। ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਚੌਥੇ ਸਮਾ, ਕਾਲ ਭੀ ਬਿਤੀਤ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ, ਪਲ ਪਲਿ ਘੜੀਆਂ ਪਹਿਰ ਘੰਟੇ। ਇਹ ਚਾਰੋ ਵਸਤੂਆਂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀਆਂ ਹੈ। ਐਸੇ ਜਾਣ ਕੇ ਜਿਨੋ ਗੁਰਮੁਖ, ਹਰਿ ਗੁਰ ਭਗਤੋ, ਭਗਵਤ ਭਗਤੀ ਪੁਨਾ ਭਗਤੋ ਕੀ ਭਗਤੀ ਹੀ ਕਾ ਕਰਨਾ ਕਰਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਨੇ ਫੂਲਵਤ ਸੁਗੰਧਤ ਹੋਏ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਮੈ ਕੀਰਤੀ ਰੂਪੀ ਸੁਗੰਧੀ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਨੇ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਧੰਨ ਕੀ ਤੇ ਸਮੇ ਕੀ ਸੁਫਲਤਾ ਲੀਏ ਬਰਨਨੰ ਕਰੀ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਲੀਏਂ ਸ੍ਰਵਣ ਜੋਗ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਜੋ ਸ੍ਰਵਣਾ ਕਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਕਿਆ ਮਲਕਨ ਲਾਵਨੇ ਸੇ ਲੋਕ ਮਹਤ੍ਰ ਹੀ ਅਮਰ ਰੂਪ ਕਰ ਦੇਤੀ ਹੈ। ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਥਾ । ਪੁਨਾ ਜੋ ਹਰਿ ਗੁਰ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਅਗੇ ਜਿਨ ਕਾ ਦਾਸਾ ਭਾਵ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਤੱਗ ਹੈ ਅਰ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਹੀਓਂ ਤੇ ਹੈ ਭ੍ਰਮਰਵਤ। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਖੋਤੇ ਪਰ ਖੰਡ ਹੋਵੇ ਗੈਨਮੇ ਤੇ ਘ੍ਰਿਤ ਹੋਵੈ ਸਮਰ ਕੁਪ ਮੈ ਜੋ ਸਿਆਨੇ ਪੇਕ ਤੋ ਖੰਡ ਘ੍ਰਿਤ ਭੀ ਲੈ ਲੇਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਘਣਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਖੰਡ ਕੇ ਲਾਭ ਕਰ। ਅਰ ਕੁਪੇ ਕਉ ਭੀ ਸਾਂਭ ਰਾਖਤੇ ਹੈਂ ਘ੍ਰਿਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਰਨ ਤੈਸੇ ਇਹ ਹਰਿ ਗੁਰ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਖੰਡ ਘ੍ਰਿਤ ਵਤ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰਾ ਸੁਭਾਵ ਖੋਤੇ ਤੇ ਕੁਪੇ ਵਤ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਸੰਤ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਹੋ ਤੁਸਾਂ ਸੁਭ ਤਾਤ ਪ੍ਰਯ ਕਲਿਆਨ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਧਾਰ ਲੈਨਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਗੁਣ ਅਵਗੁਣ ਤਰਫ ਨਹੀਂ ਦੇਖਨਾ, ਜੋ ਅਮਕਾ ਐਸਾ ਹੈ। ੧ । ਅਥ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇਸ ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਧਾ ਸਰਬਾਸੀ ਕੀ ਹਰਿ ੴ ਤਤੱਸਤਿ ਬ੍ਰਹਮ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਚਰਨ ਕਮਲੇਭੋ ਨਮ: ਦੇਸ ਰਾਜ ਕੀ ਕਰਨੀ ਕਾ ਲਿਖਣਾ ਲਿਖਣੇ ਕਰ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਅਗਮ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਉਸ ਕਾ ਹਿਰਦਾ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੈ ਜੋ ਲੀਨ ਭਇਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਸਾਨਾ ਜੋ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਉਚਾਰਨ ਕਰਵਾਏਗੇ ਸੂਤ੍ਰਧਾਰ ਕੀ ਪੁਤਲੀ ਵਤ ਮੇਰੇ ਕਲਿਆਨ ਲੀਏ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰਵਾਸੀ ਸੁਖਰਾਸੀ ਇਕ ਦੇਸ ਰਾਜ ਜੀ ਭਏ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮੇ ਪਾਤ੍ਰਿਸਾਹ ਤੇ ਪੋਤੇ। ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਘਰ ਧੰਨ ਬਹੁਤ ਪਰ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀਂ। ਦਾਨ ਪੁਨਿ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਰੇਂ, ਤੇ ਮਤਿ ਊਚੀ ਤੇ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਤਿਸ ਕਾ, ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਇਤ ਰਾਜ ਕੇ ਦਿਨੋ ਮੈ। ਤਬ ਬਸੰਤ ਕੇ ਦਿਨੋ ਮੈ ਬਸੰਤ ਕਾ ਸਬਦ ਸੁਨਤੇ ਭਏ।

ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ। ੯ ।"ਮਨ ਕਹਾਂ ਬਿਸਾਰਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮ। ਤਨ ਬਿਨਸੈ ਜਮ ਸਿਉ ਪਰੈ ਕਾਮ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਇਹ ਜਗੁ ਧੂਏ ਕਾ ਪਹਾਰ। ਤੈਂ ਸਾਚਾ ਮਾਨਿਆ ਕਹ ਬਿਚਾਰ। ਧਨ ਦਾਰਾ ਸੰਪਤ ਗ੍ਰਹ, ਕਛੂ ਸੰਗ ਨਾ ਚਾਲੈ ਸਮਝ ਲੇਹ। ੨ । ਇਕ ਭਗਤ ਨਾਰਾਇਣ ਹੋਇ ਸੰਗ।

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਭਜ ਤਿਹ ਏਕ ਰੰਗ"। ੮ । ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਕੀ ਆਵਾਜ਼ ਰਿਦੇ ਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਨਕਰ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਤੇ ਸੀਤਲਤਾ ਵਤ। ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ ਪੁਨਿਆ ਕਾ ਚੰਦ ਰਿਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਮੇ ਆਨ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਸੀਤਲਤਾ ਭਵ ਭੰਜਨ ਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਰਾ। ਤਾਂ ਮਨ ਮੇ ਬਿਬੇਕ ਕਰਤੇ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਕਰ ਧੰਨ ਦਾਰਾ ਇਨ ਨਾਲ ਚਲਨੇ ਨਾ ਹੂਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਤਾਣਾ ਪੇਟਾ ਕੈਸੇ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਤਾਤ ਕਾਲ ਆਇ ਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਧੰਨ ਕੀ ਇਕਤ੍ਰਤਾ ਕਰਕੇ ਆਪਨੀ ਭਾਰਜਾ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਲੀ ਲੋਕ ਤੈ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਨਹੀ ਚਲਣਾ ਮੈ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਨਹੀ ਚਲਨਾਂ। ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਤੇ ਐਵੇ ਪਚੇ ਪੱਚ ਮਰੀਏ, ਮੂਰਖੇ ਵਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੁਨ ਅਸਾਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੂਈ ਹੈ ਅਬ ਸੋ ਕਾਮ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਕਰ ਤਨ ਕੀ ਮਨ ਕੀ ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਜੀ ਰੋਜ਼ੇ ਸਮੇ ਸਵਾਸਾਂ ਕੀ ਪਰਮ ਸਫਲਤਾ ਹੋਵੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਜੇਤਾ ਕਿਛੁ ਬਿਤ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇਤਾ ਕਿਛੂ ਆਪਨੇ ਨਿਰਬਾਹੁ ਕੋ ਜੁਦਾ ਕਰਲੈ। ਸੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਈ, ਤਿਨ ਕੀ ਕਾਂਤਾ, ਹੇ ਨਾਥ ਆਪ ਕਿਧੋ ਧਾਮ ਚਾਰ ਪ੍ਰਰਸਨ ਚਲੇ ਹੋ, ਅਥਵਾ ਤੀਰਥੋ ਕੇ ਸ਼ਨਾਨ ਕਉ ਚਲਤੇ ਹੋ ਵਾ ਬੇਦੋ ਕੋ ਸੁਣਨੇ ਪੜਨੇ ਲੀਏ ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਿਵਾਸ ਲੀਆ ਚਾਹੁਤੇ ਹੋ, ਕਿਧੋ ਬਨ ਮੇ ਜਾਇਕਰ ਤਪਸਿਆ ਕਰਨੇ ਕਾ ਆਪ ਕਾਂਤਖ ਪ੍ਰਹੈ; ਰਿਖੀਓ ਕੇ ਅਸ਼ਰਮੋ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਕੇ। ਤਾਂ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਜੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ। ਸੁੰਦਿਰ ਬਦਨ ਤੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਬੇਕ ਸਹਤ। ਤੇਰਾ ਕਿਸ ਤਰਫ ਧਿਆਨ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਮੂਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਬਿਆਪਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੌਨ ਖਾਤਿਆਂ ਮੇ ਜਾਇ ਪੜੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤੋ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਤੇ ਬੇਦੋਂ ਦਾ ਪੁਨਾ ਧਾਮਾ ਕੇ ਪਰਸਨੇ ਕਾ ਅਰ ਜਗਾਂ ਤਪਾਂ ਦਾਨਾਂ ਕਾ ਪੁਨਾ ਪੁਰਬੀਆਂ ਕੇ ਸ਼ਨਾਨਾ ਕਾ ਆਸਰਾ ਨਿਚੋੜ ਇਹ ਫਲ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਕੀ ਸੇਵਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਭੀ ਮਨਬਾਂਛਤ ਅਰਥ ਸਿਧ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ। ਅਬ ਕਿਸੀ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਜਾਣ ਕੀ ਅਪੇਛਾ ਨਹੀ ਮੈਨੂੰ, ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ, ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਪਰਮ ਨਿਵਾਸ ਹੋ ਕਰ ਨਿਰਮਲ ਹੂਆ ਹੈ। ਜੋ ਤੂੰ ਕਹੇ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸ ਨਿਰਵਾਨ ਕਰਿਆ ਹੈ ਐਸਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਆਪ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਪੁਰਸਾ ਸਾਡੀ ਇਕ ਬਾਰਤਾ ਸੁਣ ਲੈ ਧੰਨ ਦਾਰਾ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕ ਸੁਖਦਾਈ ਨਹੀ ਤਾਂ ਤੇ ਇਨ ਕੀ ਵਾਸਨਾਕਰ ਕਿਉਂ ਵਿਰਅਰਥ ਜਨਮ ਗਵਾਵਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈ ਕਹਿਆ ਹੇ ਜਗਤ ਗੁਰੂ, ਜਗਨ ਨਾਥ ਗੁਰੂ, ਭਗਵਾਨ ਜੀ, ਸਦਾ ਸੰਗੀ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ਕੌਨ ਹੈ, ਸੋ ਕਹੋ ਗੁਰੂ ਮੇਰੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਭਏ ਬੇਦ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰੂਪ। ਹੇ ਭਾਈ ਸਦਾ ਸੰਗੀ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੋਈ ਨਹੀ, ਕੇਵਲ ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੰਗੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਹੇ ਉਹ ਕਿਥੇ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਤਾਂ ਉਹ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਬਿਆਪਕ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਫੂਲ ਕੀ ਬਾਸਨਾ ਤਿਸ ਕੇ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਬਿਆਪਕ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਉਹ ਸਰਬਰੂਪ, ਸਰਬ ਕਾਲ ਨਿਵਾਸੀ, ਘਟ ਘਟ ਵਾਸੀ, ਸੁਖ ਰਾਸੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ, ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਮੈ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਬਚਨ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਹੇ ਦੇਵੀ, ਮੈਨੂੰ ਦੇਹ ਆਦਿਕੋ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਝੂਠਾ ਜਾਨਕਰ ਇਨ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਅਰ

ਰਿਦੈ ਤੇ ਦੂਰ ਕੀਆ ਹੈ। ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਅਬ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਮੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਆਇ ਉਦੈ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੂਪ ਤਾਪ ਪਾਪ ਨਿ੍ਵਿਰਜਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਰਜਤਨ ਹੀ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ। ਅਰ ਸੱਤ ਅਸੱਤ ਕਉ ਜਾਨਕਰ ਮੈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਤਿਆਗ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਅਬਿ ਤਿਸ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਭੀ ਦੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਨ ਤਿਆਗ ਕਾ ਤਾਂਤੇ ਕਹੋ ਅਬ ਮੈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੌਨ ਤੀਰਥ ਸੇਵੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਮੇਰੀ ਪਿਆਰ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਦੇ ਪਾਵਨ ਕਰਨੇ ਵਾਰਾ ਇਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਈ ਹੈ, ਮਹਾਂ ਤੀਰਥ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਮੈ ਇਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤਾ ਹੋ। ਕਹੋ ਤੇਰੀ ਕੀ ਮਰਜੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਬਚਨ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਈ ਸੋ ਸਵਾਧਵੀ, ਆਪਨੇ ਸੁਆਮੀ ਕਉ। ਹੇ ਨਾਥ ਕਹੂੰ ਦੇਹ ਕਾ ਪ੍ਰਿਛਾਵਾ ਦੇਹ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਧੰਨ ਕਾ ਲੋਭ ਦੇਕਰ ਕੈਸੇ ਜੁਦਾ ਕਰਤੇ ਹੋ ਮੈ ਤਾਂ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕੀ ਦਾਸੀ ਹੂਈ। ਆਪ ਕੇ ਚਰਨੋ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਵਿਭਚਾਰਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆ ਵਤ ਮੈ ਨਾਹੀ ਧੰਨ ਕੋ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਤੀ, ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਜੋ ਆਪ ਕਾ ਹਵਾਲ ਸੋਈ ਮੇਰਾ ਹਵਾਲ। ਆਪ ਕਾ ਸੁਖ ਅਥਵਾ ਦੁਖ ਸੋਈ ਮੇਰੇ ਸੀਸ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈ, ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਮਹਤ। ਜੈਸੇ ਆਪ ਕੀ ਮਰਜੀ ਹੋਵੈ ਤੈਸੇ ਆਪ ਕਰੋ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪਰੇ ਔਰ ਕੌਨ ਪਰਮ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਪਰਮ ਮੰਗਲ ਤੇ ਕਲਿਆਨ ਦੇ ਦੇਣ ਹਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਹੈ, ਸੋ ਆਪ ਕੀਤੀ ਚਾਹੁਤੇ ਹੋ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਜਾਨ ਹੋ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਇਸੀ ਤੇ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ ਪੁਨਾ ਭੀ ਧੰਨ ਹੋ, ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਸਰੂਪ ਹੋ । ਤੁਮਾਰੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰ ਮੈਂ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਈਆਂ ਤਨ ਮਨ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਤਿਆਗ ਕੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਨਾਥ ਜੋ ਆਪ ਕੋ ਭਲਾ ਲਗੀ ਸੋ ਕਰਤਵ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਿਤ ਭਏ ਸੋਈ ਸਾਰਤਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਹੀ ਨੀਕੀ ਲਾਗਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਰਬ ਸਾਧਨੋ ਤੇ ਜਹਾਂ ਕਸਤੀ ਰੂਪ ਇਨ ਕੀ ਮਾਤਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਹੀ ਸਰਬ ਸਾਧਨ ਹੈ ਸਮਦਮ ਆਦੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਸੋ ਕਰਤਵ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਜਿਸ ਤੇ ਕਰਨੇ ਤੇ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਕਰਤਵ ਕਰਨੇ ਕੀ ਅਪੇਖ੍ਯਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਤੇ ਸੁਭਾਸ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਲੱਖ ਰੁਪਈਏ ਕਾ ਏਕ ਢੇਰ ਲਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਔਰ ਭੀ ਜਹਾ ਜਹਾਂ ਜਮਾ ਸੀ ਧਨ ਮਾਲ ਮਿਲਖ ਮੰਦਰੋ ਸਹਿਤ, ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰੋ ਸਹਿਤ, ਸਭ ਕੀ ਇਕਤ੍ਰਤਾ ਕਰਕੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਸਤਿ ਗੁਰੋ ਇਹ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਆਪ ਕਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਹੋ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ। ਐਸੇ ਕਹਿਤਆਂ ਭੀ ਮੁਝ ਕੋ ਬੜੀ ਲਾਜ ਆਵਤੀ ਹੈ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹੇ ਦੇਵ। ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੋ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਹੋਇਆ ਝੂਠਾ, ਪੁਨਾ ਹੋਇਆ ਆਪ ਕਾ, ਤੇ ਮੈ ਝੂਠੀ ਰੰਗਤਾ ਕਹਿ ਸਿਆ ... ਤੇ ਮੈਨੋ ਕੇ ਦੀਆ। ਤਾਂ ਮੈ ਤੇਰੀ ਸਰਨ ਹਾਂ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਬ ਸੇਵਕ ਹੋਇ ਕਰ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਰ ਅਰੰਭ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਾ। ਜਿਸ ਕਾਲ ਤਬ ਸਭੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਨਹੀ ਬਨੀ ਸੀ ਤਾਤ ਕਾਲ ਬਡੇ ਬਡੇ ਕਾਰੀਗਰ ਰਾਜ ਮਜੂਰੋ ਕੋ ਬੁਲਾਏ ਕਰ ਚਨੀਆਂ ਪੂਨੇ

ਕੀਆਂ ਧਰਾ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਪਰਮ ਧਾਮ ਕਾ ਭੁਜਨ ਕਰਤੇ ਗੁਰ ਗਣੇਸ਼ ਕਉ ਮਨਾਇ ਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਦੁਗਧਾਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਜਹਾਂ ਉਤਮ ਭੂਮੀ ਅਰ ਚਿਕਨੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਸੇ ਇਟਾਂ ਬਨਵਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਆਵਿਆਂ ਮੈ ਪਰਪਕ ਕਰਵਾਇਕਰ ਲਿਆਵਤ ਭਏ। ਅੰਬਾਰ ਲਾਇ ਦੀਏ। ਰੋਜ ਕੇ ਰੋਜ ਸਿਰਕੇ ਥੈਲੀਆਂ ਕੇ ਮੁਖ ਖੋਲ ਕਰ ਰਾਜ ਮਜੂਰੋ ਕੋ ਬਾਂਟਤੇ ਹੈ, ਤੇ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਜੀ ਭਗਤ ਰਾਜ। ਆਪ ਭੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਜੂਰੋਂ ਵਤ ਕਮਾਵਤੇ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਕਰ ਰਸਨਾ ਤਿਸ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਨਾਮ ਜਪ ਕਰ ਤੇ ਧੰਨ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਸੇਵਾ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਮਨ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਅਦਵੈਤ ਸਿਰੈ ਗੁਰ ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਧਿਆਨ ਧਰ।

ਧੰਨ ਕੀ ਥੈਲੀਆਂ ਕੇ ਮੁਖ ਖੋਲ ਕਰਜੇ ਦੇਤੇ ਹੈ, ਗੋਬਿੰਦ ਅਰਸ। ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਮਜੂਰੋ ਰਾਜੋ ਬੀਚ ਹੋ ਕੇਸਤ੍ਰਿਯਾਂ ਦੀ ਤਿਨ ਕੋ ਉਤਮ ਭੋਜਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੇ ਬਨਾਇ ਕਰ ਦੇਵੀ ਅਚਵਾਵਤੀ ਹੈ ਸੁਆਮੀ ਕੀ ਆਗਯਕਾਰ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਛਾਦਨ ਕੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਦੇਖਤੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬਸਤਰ ਗੁਪਤ ਦੇਵਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਲੋਕ ਦਿਖਾਲਾ ਰੂਪ ਭੈਸਾ ਸੁਭ ਗੁਣੋ ਰੂਪ ਖੇਤਰ ਕਉ ਨਾਸ ਨਾ ਕਰਦੇਵੈ। ਪੁਨਾ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਗੜੇ ਥੀ ਵੀ ਡਰਤੇ ਹੈਂ। ਤੇ ਉਤਮ ਪ੍ਰਮਾਨਤਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਸਰਨ ਪਰਤੇ ਹੈ ਤੇ ਕਹਤੇ ਹੈ: ਹੇ ਨਾਥ, ਸਭ ਕਿਛ ਤੇਰਾ ਹੈ। ਮੈ ਤੋ ਕਿਛੁ ਨਹੀ ਸਭ ਕਿਛੂ ਤੁਮ ਹੀ ਤੁਮ ਹੋ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਕਾਲ ਮੇ ਵਰਖਾ ਬਹੁਤ ਹੋਈ। ਤਬ ਭੋਜਨ ਸਾਲਾ ਚੋਇ ਪੜੀ ਕਹੂੰ। ਤਬ ਦੇਵੀ ਆਨ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਈ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਏਕ ਤਗਾਰੀ ਚੂਨੇ ਕੀ ਅਮਕੇ ਸਥਾਨ ਕੋ ਚਾਹੀਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਉਹਾ ਜਲ ਬਰਖਾ ਕਾ ਗਿਰਤਾ ਹੈ ਸੀਰੇ ਤਾਂ ਆਪ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ, ਭਗਤ ਰਾਜ ਜੀ, ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਰਖਨਾ ਹਈ ਕਿ ਨਾਸ ਕਰਣਾ ਹਈ ਇਸੇ ਚੂਨਾ ਲਵਾਇ ਕਰ। ਸਭ ਧੰਨ ਇਟਾਂ ਚੂਨਾ ਇਹ ਤਾ ਹੋਇਆ ਸ੍ਰੀ ਜਗਤ ਨਾਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਨਾ ਤਾਂ ਸੇਵਕ ਕੀ ਕਿਆ ਕੁਦਰਤ ਹੈ। ਜੋ ਕਹੀ ਇਸੋ ਲੈ ਲਵੈ। ਕਦਾਚਿਤ ਗ੍ਰਿਹ ਗਿਰ ਪੜੇ ਤਾਂ ਭੋਜਨ ਕਹੂੰ ਆਨ ਸਥਾਨ ਕਰ ਲੇਣਾ। ਜੇ ਕਰ ਜਰੂਰ ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ ਹੈ ਉਸ ਮੇ ਤੇਰਾ ਮੋਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਈਹਾਂ ਚੂਨੇ ਕੀ ਮੰਗੀ ਪੀਸ ਤੂੰ ਆਪ ਮਜੂਰੋ ਵਤ। ਜਿਸ ਕੀ ਜੋ ਮੇਹਨਤ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕਾ ਚੂਨਾ ਲੇ ਕਰ ਜਾਇ ਲਵਾਇ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਾਇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਢੁਈਤੇ ਸੁਭ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਨਾਇ ਇਸ ਕੂੜੇ ਧੰਧੇ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ। ਸੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਐਸੇ ਨਿਦੇਸ ਸੁਨ ਕਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਪਤੀ ਹੂਈ ਹਰਖ ਸੋਗ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋ ਕਰ। ਆਪਣੇ ਭਵਨ ਕੋ ਗਵਨ ਕਰਤ ਭਈ ਸੁਆਮੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲੀਏ ਇਹ ਦੇਖੋ ਸ੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਬਰਨਨ ਗੁਰਸੇਵਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਇਨ ਕੋ ਭਗਤ ਰਾਜ ਸੰਬੋਧਨ ਦੀਆ ਹੈ, ਐਸੀ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ। "ਜਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਬਨ ਸਮਸਰ ਕੀਏ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਨ।" ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਸਵੇ ਪਾਤਸਾਹ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਰਾਮ ਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ਦਸਵੀ। ੧੦ T

"ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰ ਸੰਨਿਆਸਾ। ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਭੈ ਕਰ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ। ੧ ।

ਰਹਾਉ।ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜੋਗ ਕੋ ਮਜ਼ਨ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖਨ ਬਢਾਓ। ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ ਨਾਮ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਇਓ। ੧ । ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪ ਸੀ ਨਿੰਦਰਾ ਦਿਯਾ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤ। ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ ਹਵੈਵੋ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਅਤੀਤ। ੨ । ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਮੋ ਲਿਆਵੈ। ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤੁਤ ਕੋ ਦਰਸੈ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹਿਪਾਵੈ"। ੩ । ਐਸੇ ਏਹ ਸਨਿਆਸੀ ਭਏ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਜੀ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪਰਕਰਮਾ ਪੂਰਨ ਭਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁੰਦਰ ਕੁਨੇਗਜ। ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕਾ ਭੀ ਅੰਤ ਆਵਤਾ ਭਯਾ ਕੋਈ ਸਮੇ ਪੀਛੇ। ਤਾਂ ਸਾਖਿਆਤ ਨਾਰਾਇਣ ਮਹਾ ਵਿਸਨ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਦਰਸਨ ਭਯਾ। ਸੋ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਲੀਨ ਹੋ ਗਈ ਜੋਤ ਤਿਸ ਕੀ। ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਜਿਉ ਜਲ ਮਹਿ ਜਲ ਆਇ ਖਟਾਨਾ।ਤਿਉ ਜੋਤੀ ਸੰਗਿ ਜੋਤ ਸਮਾਨਾ। ਮਿਟ ਗਏ ਗਵਨ ਪਾਏ ਬਿਸਰਾਮ। ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨ"। ਸੋ ਐਸੇ ਤਿਨ ਕੀ ਗਤੀ ਭਈ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖਕਰ ਇੰਦਰ ਵਰਣ ਕੁਮੇਰ ਸੂਰ ਚੰਦਰਾਦੀ ਭੀ ਸਿਹਾਵਤੇ ਭਏ ਜੋ ਐਸੇ ਤੋ ਹਮ ਹੋਤੇ ਤੋ ਭਲਾ ਥੀ। ਸੋ ਚਤਰ ਭੁਜ ਹੋ ਕਰ ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ ਨਿਕਟ ਪਾਰਖਦ ਹੋ ਕਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ ਪੀਛੇ ਕਾਂਤਾ ਤਿਨਕੀ ਸੋ ਭੀ ਤਨ ਤਜ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮਧਾਮ ਕੋ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ, ਆਗਿਆ ਮੰਨਣੇ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿਧੂ ਗਰੰਥੇ ਉਤਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾਸਰ ਉਤੇ ਦੇਸ ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ਬਰਨੰਨ ਨਾਮ ਦੋਇਬਿੰਸਤਸ ਹੁਲਾਸਾ। ੨੨ । ਜੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਮ ਕੀ ਜੈ। ੧ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ। ਅਬ ਕਥਾ ਸ੍ਰੀ ਵਣਖੰਡੀ ਸਿਧ ਕੀ ਅਤੇ ਬਾਵਾ ਪਰੀਤਮਦਾਸ ਜੀ ਕੀ। ਜੰਗਲ ਕੀ ਤਟਪੁਰ ਜੋ ਨਪਾਲ ਕੀ ਝਾੜੀ ਭੀ ਕਹਲਾਵਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਐਸਾ ਬਨ ਹੈ ਜਹਾਂ ਸੂਰਜ ਅਰ ਚੰਦ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭੀ ਕਠਨ ਦਿਰਸਟੀ ਮੈ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਐਸਾ ਸਘਨ ਘਨ ਘਟਾ ਵਤ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਉਹੇ ਬਟ ਤਾਲ ਬ੍ਰਿਛ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਬਾਵਾ ਵਣਖੰਡੀ ਜੀ ਰਹੇ ਹੈ ਬੜੀ ਸਿਧੱਤਾ ਸਹਤ। ਅਰ ਦੋ ਇਨ ਕੇ ਬਾਲਕੇ ਚੇਲੇ ਥੀ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਹਮ ਕੋ ਅੰਬ ਦੇਵੋ ਜੋ ਹਮ ਖਾਏ ਹੈ। ਤਬ ਬਾਵਾ ਵਣਖੰਡੀ ਜੀ ਸੇ ਆਗੇ ਤੀਨ ਕੋਹ ਬਾਵਾ ਗੁਸਾਈ ਰਹਤੇ ਸੇ ਤਿਨਕੇ ਆਂਬੋ ਕਾ ਬਾਗ ਥੀ ਬੜਾ। ਇਨਕੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਥੀ, ਇਹ ਬਨਵਾਸੀ ਥੇ। ਤਬ ਬਾਵਾ ਜੀ ਜੌਰਾ ਤੇ ਭੌਰਾ ਬਾਲਕਿਆਂ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਜਾਵੋ ਗੁਸਾਈਆਂ ਤੇ ਆਂਬ ਤੁਮ ਭੀ ਖਾਇ ਆਵੋ ਉਨੇ ਕੀ ਆਗਿਆ ਲੇਕਰ। ਤਬ ਜੌਰਾ ਤੇ ਭੌਰਾ ਬਾਲਕ ਜਾਇ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਗੁਸਾਈ ਕਹਤ ਭਯਾ ਤੁਮਰਾ ਜੋ ਗੁਰੂ ਵਣਖੰਡੀ ਸਿਧ ਕਹਲਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੁਮ ਕੋ ਆਂਬ ਨਹੀ ਖਵਾਵਤਾ ਕਿਆ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਬਾਲਕ ਆਪਨੇ ਗੁਰੂ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ, ਸੋ ਬਾਰਤਾ। ਤਬ ਵਣਖੰਡੀ ਬਾਵਾ ਜੀ ਏਕ ਸਾਟਕਾ ਦੇਤੇ ਭਏ ਜੌਰਾ ਭੌਰਾ ਕਉ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਸਤਿ ਨਾਮ ਕਹਕਰ ਜਿਸ ਤਾਲ ਕੇ ਪੇੜ ਮੋ ਛੁਹਾਵੋਗੇ ਸੋਈ ਆਮ ਹੋਇਗਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ। ਸੋ ਬਾਲਕੇ ਜਾ ਜਾਇ ਛੁਹਾਵਤੇ ਭਏ ਸਤਿਨਾਮ ਕਹ ਕਰ ਜੋ ਤਾਤ ਕਾਲ ਅੰਬ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ਸੰਤ ਬਰਤਤੇ।

ਸੋ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਚੋਰ ਤੇ ਸਾਧ ਹੋਇ ਜਾਤੇ ਹੈ, ਤੇ ਕਾਮੀਆਂ ਤੇ ਜਤੀ ਹੋਤੇ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਲੋਕੀਆਂ ਤੇ ਸੰਤੋਖਵਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈ ਅਰ ਮੂਰਖ ਤੇ ਪੰਡਤ ਹੋਤੇ ਹੈ; ਕਰੀਰ ਪਾਹ ਤੇ ਤਾਹਾ ਅੰਬ ਹੋਤੇ ਭਏ ਸੰਤ ਬਚਨ ਤੇ ਸਾਲ ਬ੍ਰਿਛੇ ਤੇ ਅੰਬ ਹੋਤੇ ਭਏ ਨੌਸੇ ਪ੍ਰਤੀਤ। ਅਬ ਭੀ ਲਾਗਤੇ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤ ਦੇਖ ਆਏ ਹੈ। ਤਿਨੋ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਤਬ ਸੰਨਿਆਸੀ ਸਿਧ ਇਨ ਪਰ ਕੋਪ ਕਰ ਸਰਾਪ ਦੀਆ ਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਗਦੀ ਪਰ ਬੈਠੇਗਾ ਸੋ ਤੁਰਤ ਹੀ ਮਰ ਜਾਏਗਾ। ਤਬ ਵਣਖੰਡੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹਮ ਏਕ ਲੜਕਾ ਮਹੰਤ ਕਰੇਂਗੇ। ਸੋ ਅਬ ਭੀ ਊਹਾਂ ਉਨਕੇ ਏਕ ਖੰਭਾ ਮਹੰਤ ਹੈ ਉਸ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਫੇਰ ਵਣਖੰਡੀ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਗੁਸਾਂਈ ਕੋ ਜੋ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਪੀਛੇ ਤੁਮਰਾ ਮਹੰਤ ਜੋ ਗਦੀ ਪਰ ਬੈਠੇਗਾ ਸੋ ਕੁਸਟੀ ਹੋਵੈਗਾ। ਸੋ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਪੀਛੇ ਮਹੰਤ ਬਦਲਾ ਦੇਤੇ ਹੈ ਅਪਨੇ ਸਥਾਨ ਪਰ। ਹੋਰ ਵਣਖੰਡੀ ਕਾ ਚੇਲਾ ਵਾਰੇ ਬੰਗਾਲ ਥਨ ਤਿਸ ਕੋ ਇਕ ਸਿੱਧ ਸ਼ੇਰ ਕੀ ਸਵਾਰੀ ਅਰ ਸਰਪ ਕਾ ਕੋਰੜਾ ਹਾਥ ਮੇ ਲੈ ਕਰ ਮਿਲਨੇ ਕੋ ਚਲਾ ਆਵਤਾ ਥਾ। ਤਬ ਇਹ ਕੰਧ ਦੁੜਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਜਾਇ ਮਿਲੇ ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਐਸੀ ਸਕਤੀ ਮਾਤਰ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਗਰੰਸਾਕਾਰ ਕਥਨੰ। ਐਸੀ ਐਸੀ ਸਕਤ ਅਨੇਕ ਦੇਖੀ ਸੁਨੀ ਹੈ ਪਰ ਏਕ ਸਕਤੀ ਕਹੂ ਦੇਖੀ ਸੁਨੀ ਨਹੀ। ਅਨਹੋਦਾ ਅਵਿਦਯਾ ਰੂਪ ਜੋ ਮਲਨ ਹੰਕਾਰ ਹੈ ਪੁਨਿ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਕਤੀ ਕਰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੋਵੇ ਅਪਨਾ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਕਾ। ਜੋ ਅਤ ਦੁਰਵਿਰੋ ਵਾਰਤਾ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਹਰਿਭਜਨ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਜੋਨੀ ਕੇ ਜੋ ਖੇਦ ਹੈ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪਾ ਸੋ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਹੋਵਨ ਸੋ ਭੀ ਨਹੀ। ਤਾਂਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧਤਾ ਸਕਤੀ ਕੀ ਅਭਿਲਾਖਾ ਗੁਰ ਸਿਖ ਗਿਆਨਵਾਨ ਨਹੀ ਕਰਦੇ, ਝੂਠਾ ਧੰਧਾ ਜਾਨਕਰ। ਏਕ ਟੇਕ ਜਿਨਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਹੈ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਤਾਂ ਤੇਤਿਨ ਕੋ ਇਤਨੇ ਮੇ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਚਰਨ ਕਵਲ ਧੂਰੀ ਮਾਤਰ ਲਾਵਣੀ ਤੇ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਪਰਸੰਗ। ਬਾਵਾ ਵਣਖੰਡੀ ਉਦਾਸੀ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਮਤੇ ਕੋ ਜਾਤਾ ਹੋਏ ਹੈ ਜਹਾਂ ਕਮਲੀਆ ਸਿਧਿ ਕੋ ਇਸ ਕਿਛਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਗ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲੀਏ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਥੋੜੀ ਸੁਨੋ ਹੇ ਸੰਤੋ। ਜੋ ਕਮਲੀਆ ਖਤ੍ਰੀ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਧਾਸਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨਿਕਟ ਰਹਤੇ ਸੇ। ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੋ ਰਣਧੀਰ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬਾਲਪਨ ਮੇ ਖਿਡਾਵਤੇ ਰੀਝਾਵਤੇ ਥੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ ਪਗਤੂਨ ਹੈ ਪਨਹੀ, ਜੋ ਪੂਜ ਕਰ, ਤਿਸ ਕੋ ਮਾਤਰ ਪਤ ਲਾਇਆ। ਤਬ ਦਿ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਧਤਾ ਹੋਈ। ਜਬ ਬ੍ਰਿਪ ਮੋਹਰੇ ਕੀ ਕਟੋਰੀ ਭਰ ਲੈ ਚਲਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲ ਗੁਰੂ ਕੋ ਪਿਲਾਵਣ ਤਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਕਮਲੀਆ ਖਸੋਟ ਕਰ ਪਾਨ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਸੋ ਦਿਜਾਧਮ ਦੂਜੀ ਕਟੋਰੀ ਲਿਆਇਆ ਮੋਹਰੇ ਕੀ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਲਾਲਚ ਕਰ ਤਬ ਭੀ ਸੋ ਪਾਨ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਜਬ ਓ ਨੀਚ ਤੀਜੀ ਬੇਰ ਲਿਆਇਆ ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਕਮਲੀਆ ਜੀ ਅਬ ਜਾ। ਤੇ ਗੁਰੂ ਭੀ ਤ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਹੈ ਪ੍ਰਭ ਹੈ। ਤਬ ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਦਿਜਨੀਚ ਦੇ ਕਨੇ ਕਹਾਂ ਗਏ।

ਇਹ ਤੇ ਤੀਜੀ ਕਟੋਰੀ ਹੈ। ਸੋ ਪਾਪੀ ਇਸ ਧਾਮ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਕਮਲੀਏ ਪੀਤੇ ਹੈ।
ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਕਮਲੀਏ ਏਤੀ ਸਰਕ ਛੇ ਕਹਾਂ ਤੇ ਪਾਈ। ਤਾਂ ਕਮਲੀਏ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕੇ ਕਹਾ ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ਤੁਸਾਡੀ ਪਰਤ੍ਰਾਣ ਕੇ ਪੂੰਛਨੇ ਸੇ ਪਾਈ ਹੇ ਗੁਰੋ, ਆਪ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਆਪ ਕਾ ਸਦਕਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕਰ ਕਹਾ ਤੁਮਨੇ ਸਭੀ ਸਾਧਾ ਸਿਧ ਹੋਇਗੇ। ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਕਰਤਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਰਹਾ। ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਕਰ ਵਿਚਰ। ਤਾਂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਨਾਥ ਜਹਾਂ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਰਹੋ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸਰਨ ਕਰਕ ਕਏ। ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਮਤੇ ਜਾਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰੋ। ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਤੁਮਾਰੀ ਘਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਬਹੁਤ ਹੋਸੀ। ਸੋ ਏਹੀ ਬਾਬੇ ਗੁਰਦਿੱਤੇ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਚੇਲੇ ਭਏ ਹੈ ਅਲਮਸਤ ਜੀ ਕਮਲੀਏ ਤੇ ਨਾਮ ਭਯਾ ਹੈ। ੨। ਦੂਜੇ ਚੇਲੇ ਬਾਲੂ ਹਸਨਾ ਜੀ। ੩ ਤੀਜੇ ਚੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਫੂਲ ਜੀ। ੪। ਚਤਰਥ ਚੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ। ਉਦਾਸੀਓਂ ਮੇ ਏਹ ਚਾਰ ਧੂਏ ਕਹਲਾਵਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਗੁਰਦਿਤੇ ਜੀ ਕੇ ਏਹ ਚੇਲੇ ਚਾਰ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਕੇ ਬੇਟੇ ਸੋ ਚੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਕੇ ਭਏ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਨ ਹੈ। ਵਿਸਨ ਜਿਵਕੇ ਸਿਵ ਪਦ ਆਪੇ ਆਪ। ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ਜਿਸ ਸਿਵ ਪਦ ਕੇ ਟਹਲੂਹੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਫੇਰੂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮਦਾ ਜੀ। ਭਾਈ ਕਨਈਆ ਰਾਮ ਜੀ। ਹੋਰ ਅਨੰਤ ਏਹ ਸਭੀ ਬਖਸੀਸਾਂ ਕੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਲਮਸਤ ਜੀ ਕੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਮੇ ਬਾਵਾ ਵਣਖੰਡੀ ਜੀ ਸਿਧਿ ਭਏ ਹੈ। ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੋਨ ਕੋਨ ਨਾਮ ਕਰੀਏ। ਫੇਰ ਇਨਹੀ ਕੋ ਨਿਪਾਲ ਕੀ ਝਾੜੀਓਂ ਮੇ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ ਜਾਇ ਮਿਲੇ ਹੈ ਪੂਰਬ ਬਾਵਾ ਵਣਖੰਡੀ ਕੇ ਸਰੀਰ ਪਰ ਭਭੂਤ ਚਾੜੀ ਭਈ ਤੇ ਸੀਸ ਤੇ ਜਟਾ ਮੁਕਟ ਆਗੇ ਧੂਣੀ ਧੁਖੇ। ਪੂਨਾ ਕਟ, ਸੰਗਲ, ਬੈਰਾਗਣ, ਚਿਮਟਾ, ਝੋਲੀ ਧਰੀ ਭਈ ਮਾਨੋ ਸਿਵਜੀ ਆਨ ਇਸਥਰ ਕਏ ਹੈ ਭੂਮੀ ਪਰ, ਐਸੀ ਸਮਾਧ ਲਗੀ ਭਾਈ ਬਾਵਾ ਜੀ ਕੀ। ਤਬ ਵਿਚਰਤੇ ਵਿਚਰਤੇ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ ਜਬ ਇਨ ਕੋ ਦੇਖਾ ਤਬ ਚਿਤ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ ਅਰ ਉਨਕੀ ਸੇਵਾ ਮੇ ਤਤਪਰ ਹੂਏ। ਬਾਸਨਾ ਤੇ ਕਾਮਨਾ ਉਨ ਕੀ ਸਹਾਰ ਸਹਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਭਏ ਬਹੁਤ ਕਾਲ। ਤਬ ਕਹੇ ਜੋ ਫਲ ਕੈਸੇ ਸਮੇਰਰ ਪਰਪਕ ਹੋਤਾ ਹੈ ਮੀਠਾ ਮਹੀਰਹੁ ਸਾਥ ਤਹਾ ਏਹ ਹੋਤ ਭਏ। ਤਬ ਉਹ ਵਰ ਦੇਤੇ ਭਏ ਜੈਸੇ ਹਮ ਐਸੇ ਤੁਮ। ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਧਾਂਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤ ਕੀ ਪੂਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਗਿਆਨ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚਾਰ ਸਹਤ ਹੋਤੇ ਭਏ ਸੇਵਾ ਤੇ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਧਾਰ ਕਰ। ਅਰ ਵੈਸੇ ਹੀ ਜਟਾ ਅਗਰਭੂਤੀ ਧਾਰਕ ਭਏ ਸੰਗਲ ਆਦੀ ਚਿੰਨ। ਆਗੇ ਵਿਸੇਸ ਕਹੀ ਜੀ ਕੋਈ ਸਾਰਦਾ ਬਾਵਾ ਵਣਖੰਡੀ ਤੇ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮਦਾਸ ਤੇ ਚਲੀ ਹੈ ਰੀਤੀ ਸੰਗਲ ਧੂਣੀ ਕੀ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸੰਨਿਆਸ ਧੂਜਰਤੇ ਭਏ ਆਏ ਕਰ ਜੋ ਇਹ ਚਿਹਨ ਹਮਾਰੇ ਹੈ ਭਭੂਤੀ ਆਦ ਤੁਮ ਮਤ ਪਹਿਨੋ।

ਤਬ ਬਾਵਾ ਵਣਖੰਡੀ ਜੀ ਤੇ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ ਤਿਨੋ ਸਾਥ ਇਹ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ ਜਿਨ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜੀ ਦੇਵੇ ਸੋ ਪਹਿਰੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਮ ਤੁਮ ਸਾਥਿ ਕਰ ਬਿਭੂਤੀ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜੀ ਸਨਾਨ ਕਰੇ। ਹਮ ਤੁਮ ਕੋ ਮਲ ਨਿਵਾਵੇ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਮਲ ਨਵਾਵੋ। ਤਬ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਭਏ ਜਬ ਸੰਨਿਆਸੀਆਂ ਕੀ ਤੋ ਗੰਗਾ ਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਤਿਆਂ ਹੀ ਉਤਰ ਜਾਤੀ ਭਈ ਬਿਨਾ ਸਰੀਰ ਕੇ ਮਲੇ। ਜੋ ਸੰਨਿਆਸੀ ਈਰਖਾ ਕਰਕੇ ਉਦਾਸੀਆਂ ਕੀ ਦੇਹ ਮਲ ਰਹੇ ਥੇ ਜਿਵੇਂ ਉਤਰੇ ਸੋ ਨਾ ਉਤਰਤੀ ਭਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੰਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦਰੋਪਤੀ ਚੀਰਵਤ। "ਜਿਨ ਕਾ ਪੱਖ ਕਰੇ ਤੂੰ ਸੁਆਮੀ ਤਿਨ ਕੀ ਊਪਰ ਗਲ ਤੇ ਆਣੀ ਹੈ।" ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਕਹਿਆ ਸ੍ਰੀ ਗੀਤਾ ਮੇ ਜਿਸ ਤ੍ਰਫ਼ ਜੈ ਹੈ ਤਿਸ ਤ੍ਰਫ਼ ਮੈ ਹੋ। ਤਾਤ ਪ੍ਰਜ ਏਹ ਜੋ ਆਪ ਜੀਹ ਪਖ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਉ ਜੈ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਿਸਾਨ ਪਾਂਡਵੇਂਵਤ ਨਹੀ ਤੋ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਭਾਵੇ ਦੁਰਯੋਧਨ ਵਤ ਜਪਿਦਾ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਬੜਾ ਜੈਕਾਰ ਭਯਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਤਬ ਸੰਨਿਆਸੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਭਏ ਖਟਦਰਸ਼ਨੋ ਮੇ। ਫੇਰ ਕਬੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਕੋ ਏਕਲਾ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਸਿਗਲ ਹਮਾਰੇ ਹੈ ਤੁਮ ਕਿਉਂ ਪਹਿਰੇ ਹੈ। ਤਬ ਨਿਰਬਾਣ ਜੀ ਨੇ ਕਟ ਸੋ ਸਿਗਲ ਉਤਾਰ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਫੈਂਕ ਦੀਆ, ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਜੀ, ਜਿਸ ਕਾ ਹੈ ਸੋ ਪਹਿਰ ਲੇਵੇ। ਜਬ ਸੰਨਿਆਸੀ ਤਿਸ ਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਵਹਿ ਤਬ ਫਨੀਅਰ ਸਰਪ ਹੋ ਕਰ ਤਿਨ ਕੋ ਫੂਕਾਰ ਕਰ ਉਛਲੇ ਡੀਸ ਮਾਰਨ ਕਉ। ਜਬ ਬਾਵਾ ਜੀ ਹਾਥ ਲਾਏ ਤਬ ਸਿਗਲ ਹੋ ਜਾਏ। ਜੋ 'ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਕਰਮਹੀਣ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਹਥ ਪਾਵਂਦਾ ਹੈ ਤਬ ਮਾਟੀ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਭਾਗਵੰਤ ਮਾਟੀ ਕੋ ਕਰ ਛੁਹਾਵਤਾ ਹੈ ਤਬ ਕੰਚਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਸੰਨਿਆਸੀਆਂ ਨੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਕਹਾ ਤੁੰਮਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਕੀ ਬਖਸ਼ੀਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਵਸਤੁ ਤੁਮਾਰੀ ਹੈ, ਹਮ ਭੂਲੇ ਹੈ, ਤੁਮ ਖੁਸੀ ਸੇ ਪਹਿਰੋ ਹੋਰ ਕਉ ਦੇਵੋ। ਫੇਰ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਸੰਨਿਆਸੀ ਸਿਗਲ ਲੀਏ ਝਗੜਤੇ ਭਏ ਨਿਰਬਾਣ ਜੀ ਸਾਥ ਜਾਂ ਤੇ ਬਾਦੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਕਉ ਝਗੜਾ ਹੀ ਪ੍ਰਿਯ ਲਗੇ ਹੈ, ਤਮੋ ਗੁਣ ਕੀ ਅਧਕਤਾ ਕਰਿ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਧੂਣੀ ਸੋ ਪਕੜ ਤਪਾਇਆ ਲਾਲ ਕੀਆ ਅੰਗਾਰੇ ਵੱਤ। ਤੇ ਕਹਾ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਤੂਹੀ ਪਹਿਰ ਲੇਵੋ। ਤਬ ਕੌਣ ਪਹਿਰੇ ਫੇਰ ਆਪ ਉਠ ਕਰ ਸਤਿਨਾਮ ਮੰਤਰ ਪੜ੍ਹ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ, ਪਹਿਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਾਂਸੀ ਆਦਿਕੋ ਮੇਂ ਅਖਾੜੇ ਬਾਂਧ ਕਰ ਤਹਾਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਕਾਂਸੀ ਖੰਡ ਕਾ ਮਹਾਤਮਾ ਸੁਨਤੇ ਭਏ ਪੰਡਤ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ। ਜੋ ਕੈਸਾ ਮਹਾਤਮ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਕੂਹੇ ਕਿਤੇ ਰਾਵੰਡਾ ਚਰਕਵੀ ਚਰਕਵਾ ਖਗ ਆਦਿ ਸਿਵਲੋਕ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈ, ਮਰ ਕਰ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਿਵੇਂ ਤਾਰਕ ਮੰਤ੍ਰ ਜਬ ਸਿਵਜੀ ਦੇਤੇ ਹੈ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਤਬ ਇੰਦ ਲੋਕ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਚੌਰਾਸੀ ਖਾਣਕੇ ਜੀਵ ਤੇ ਮਨੁਖ ਕੀ ਕਿਆ ਬਾਰਤਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਸਾਨ। ਜੇਹੜੇ ਜੀਵ ਕੇ ਕਰਮ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਲੇਖਾ ਭੈਰਉ ਕੀ ਲਾਠ ਕਰ ਲੇਤੇ ਹੈ।

ਜਬ ਜੀਵ ਕੋ ਕਾਲ ਬੀਰ ਲਾਨ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਤੀ ਹੈ ਤਬ ਉਸ ਪੀੜਾ ਕੋ ਜੂੰ ਪ੍ਰਤਿ ਜੀਵ ਅਨਭਵ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਂ ਕਸ਼ਟ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਜਹਾਂ ਇਹ ਹੈ ਤਹਾਂ ਹੀ ਜੋ ਕਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਸਿਮਰੇ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਿਓ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ੁਭ ਕਰਤਵ ਸਰੀਰ ਕਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿਸ ਕੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਕਾਸ਼ੀ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਮਾਨ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਨਿਰਬਾਣ ਸਾਹਿਬ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੈ ਜੋ ਸਿਵ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਿਆ ਭਯਾ। ਜੋ ਬਲਦ ਚਰੇ ਕੌਹੂ ਭ੍ਰਮਕਾਵੈ ਇਹ ਭਯਾ ਅੰਤ ਨੂੰ। ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੀ ਮੁਕਤੀ ਕਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ ਆਸੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਹੋ ਕਰ। ਇਹੁ ਮੁਕਤੀਆਂ ਤੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਪਰ ਧੂਰੀ ਸੇ ਪੜੀ ਰੁਲਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਜੋ ਤਨ ਕਾਂਸੀ ਤਜੈ ਕਬੀਰਾ ਰਮਈਐ ਕਹਾਂ ਨਿਹੋਰਾ"। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਂਸੀ ਤਨ ਤਜੇ ਤਾਂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਮੈਨੇ ਸਿਮਰ ਕਰ ਕਿਆ ਫਲ ਪਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਡੇ ਨਾ ਕਾਮ ਆਏ ਤੋ ਕਿਆ ਸਿਵਰਿਆ ਤਾਂ ਤੇ ਮੁਕਤ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਰਣਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪਰਮ ਗਿਆਤ ਹੂਈ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਦੁਆਰਿਓ ਕਿਨਕੀ ਬਾਰਤਾ। ਮੁਕਤ ਬਪੁੜੀ ਭੀ ਗਿਆਨੀ ਤਿਆਗੇ। ਪੁਨਾ ਬਾਕਯ। "ਦਰ ਦਰਸਨ ਕਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਵੈ ਮੁਕਤ ਬੈਕੁੰਠੇ ਕਰੇ ਕਿਆ"। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਮੁਕਤ। ਜੋ ਏਕ ਬੇਰ ਰੀਸਮਾਧਨ ਨਾਸ਼ਾ ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੰਦਰਾ ਮੇ ਭੀਤਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਸੇ, ਇਕੰਤ ਜਾਨ ਕਰ। ਤਬ ਚਾਰੋ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੇ ਮੇ ਆਇ ਬਾਰ ਜੋ ਮੋਹਨੀ ਦੇਤੀ ਭਈ। ਤਬ ਹਨਵੰਤ ਜੀ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਤੋ ਤੁਸੀ ਕਵਨ ਹੋ। ਤਿਨੋਂ ਕਹਾ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰ ਜੀ ਬੈਕੁੰਠ ਕੀ ਮਾਲਕਤੀ ਹੈ ਹਮ ਚਾਰੋ। ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਆਗਿਆ ਸੇ ਹਮ ਤੁਮ ਕੋ ਵਰਨੇ ਕੋ ਆਈ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਣ ਕਰ ਨਿਹੋਰ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ ਮੁਕਤ ਪੁਰਸੋ ਵਾਲਾ ਉਤੱਰ। ਜੋ ਜਾਹਾਂ ਜਿਸ ਕੋ ਲੋੜ ਹੋਵੈ ਤੁਮਰੀ ਤਹਾਂ ਆਪ ਜਾਵੋ, ਹੇ ਦੇਵੀ, ਮੁਝ ਕੋ ਲੋੜ ਨਹੀ ਮੈਨੂੰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸੋ ਈਹਾਂ ਮੈਨਾ ਸਿਮਰਨਾ ਹਾਂ। ਜੋ ਬਾਵਾ ਜੀ ਮਨ ਮੇ ਕਹਤੇ ਹੈ, ਈਹਾਂ ਕਾਂਸੀ ਭੀ ਜੈਸੇ ਕਰਮ ਹੋਤੇ ਹੈ ਜਿਦੇ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਤਥਾ ਗਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਪਦਮ ਪੁਰਾਣ ਆਦਿਕੋ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਭੂਤ ਅਰ ਪ੍ਰੇਤ ਚਿਰੰਕਾਲ ਅਨੰਤ ਸਹੰਸਰ ਬਰਖੋ ਕੀ ਪੰਗਤੀ ਬੀਤ ਜਾਇ ਤਉ ਉਨ ਕੀ ਗਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਭੀ ਕਰਤਾਰ ਜਾਣੈ ਜੇ ਕਹੂੰ ਅਨ ਅਸਥਾਨ ਚਲਾ ਜਾਏ ਤਉ ਭੀ ਕੈਸੇ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੈ। ਇਸ ਪਰ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਬ੍ਰਹਮਨ ਕੀ ਕੰਨਿਆ ਕਾ। ਕਾਂਸੀ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਏਕ ਪੰਡਤ ਸਾਥ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਭਈ ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿਖਾਵਤ ਭਯਾ। ਕੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਵਿਚਾਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੋਵੈ ਸਿਵ ਤੋ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪੰਤੂ ਇਹੁ ਵੇਖ ਇਕਨਾ ਸਿਵਾ ਤੇ ਕੁਤੇ ਪੈ ਮੂਤਰ ਦੇਨੀ ਤੇ ਪੂਰ ਵਿਸ਼ਟਾ ਖਾਇ ਸੂ ਕਰ ਮੁਖ ਅਪਨਾ ਉਨਾ ਸਿਵਾਂ ਸਾਥ ਪੂੰਛ ਦੇਨੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਭੀ ਸਿਵ ਹੈ। ਹੋਰ ਦੇਖ ਇਕਨਾ ਕੇ ਸਿਰਕੇ ਲਗ ਕਰ ਸਿਵਾਂ ਕੇ ਮੰਦਰ ਬਨੇਨੀ। ਇਕਨਾ ਕੇ ਹਜਾਰੋ ਰੁਪਏ ਲਗਾ ਕਰ ਮੰਦਰ ਬਨੇਨੀ ਸਿਵਾਂ ਦੇ। ਇਕਨਾ ਕੇ ਲਾਖੋ ਰੁਪਏ ਲਗ ਕਰ ਮੰਦਰ ਬਨੇ ਕੀ ਆਰਤੀਆਂ ਘੰਟੇ ਛੈਣੇ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਜਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਇਕਨਾ ਕੇ ਕੋਈ ਭੇ [illegible] ਕਾ ਲੀਗਾ

ਰੜ੍ਹਤੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਗੰਗਾ ਕੀ ਧਾਰਾ ਤਿਨ ਪਰ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਇਹੁ ਦੇਖ ਸਿਵ ਜੋ ਵਿਸੇਸੋ ਪਰ ਰੁਲਤੇ ਹੈ ਇਹਨਾ ਕੇ ਹਡਾਂ ਹੀ ਕੇ ਮੰਦਰ ਬਣੇ ਹੈਂ ਕਾਂਸੀ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤੇ ਖੋਟੇ ਕਰਮ। ਪੁਨਾ ਮਰ ਕਰ ਦੁਖ ਮਹਾਂ ਪਾਇਆ ਜੁਗੋ ਪ੍ਰਯੰਤ। ਤਹਾ ਪ੍ਰਮਾਣ। "ਮਨੋ ਕਠੋਰ ਮਰੇ ਬਨਾਰਸਿ ਨਰਕ ਨਾ ਬਾਂਚਿਆ ਜਾਈ। ਹਰਿ ਕਾ ਸੰਤੁ ਮਰੈ ਹਾੜੰਬੈ ਤਾਂ ਸਗਲੀ ਸੈਨ ਤਰਾਈ।" ਪੁਨਾ ਸਿਵ ਮਾਤ੍ਰ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਵੇਖ ਲੈ ਤਉ ਭੀ ਕਰਮ ਗਤੀ ਨਹੀ ਮਿਟਦੀ ਹੈ ਪੁਤਰੀ। "ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਤੇਹੇ ਆਵਨ ਪੇਸ। ਬਸ ਕਰ ਕਾਂਸੀ ਮੈ ਜਬੈ ਮਰ ਕਰ ਬਣੈ ਮਰੇਸ"। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਦੇਖ ਕਰ ਕੰਨਿਆ ਕੰਪਾਏਮਾਨ ਭਈ ਤੋ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਤਿਸ ਤਿਆਗ ਦੀਨੀ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਾ ਜੀ ਮਨ ਮੈ ਵਿਚਾਰਤੇ ਹੈ। ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਈਹਾਂ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਲੈਣੀ ਭੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀ। ਭਿਖਾਰੀਓਂ ਵਤ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਕ੍ਰੋੜਾ ਪਤੀ ਸਾਹ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋ ਕਰ ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਸਾਹ ਕੀ ਦਿਸਾਂਤਰ ਮੈ ਸਰਨ ਜਾਇ ਲੇਵੈ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਅਰ ਉਸ ਕੋ ਸਦਾ ਬੂਤ ਕਾ ਸੇਰ ਚੂਨ ਲੈ ਕਰ ਸੋ ਭੁੰਚੇ। ਤਬ ਸੋ ਪੁਤ੍ਰ ਪਿਤਾ ਕੇ ਕੋਪ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਨਾਲਾਇਕੋ ਮੈ ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਲਿਖਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪੀਛੇ ਮੇ ਸੋ ਮੁਖ ਨਹੀ ਜੋੜਤਾ ਹੈ, ਜਗਤ ਭਰ ਮੇ। ਪ੍ਰਮਾਣ। "ਜੇ ਘਰਿ ਹੋਦੈ ਮੰਗਣ ਜਾਈਏ ਫੇਰ ਉਲਾਮਾ ਮਿਲੈ ਤਹੀ"। ਜੋ ਪਿਤਾ ਕੀ ਸਰਨ ਰਹਤਾ ਤਉ ਸਭ ਸੁਭ ਗੁਣਾ ਕਾ ਸੋ ਪਾਤ੍ਰ ਸੀ। ਤੇ ਬਖਸੀਸਾ ਭੀ ਭਿਖਾਰਿਉ ਕੋ ਮਨ ਭਾਵਤੀਆਂ ਦੇਤਾ। ਤੇ ਉਸ ਕੀ ਬਖਸੀਸ ਪਾਵਣੀ ਮੰਗਤਿਆਂ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ। ਤੇ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਧਿਕਾਰ ਮੰਗਤੇ ਨੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਜੋ ਅਸੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਤੇ ਹਾਂ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਫਲ ਹਮ ਕਿਆ ਜਾਨਾਂਗੇ। ਜੇ ਅਸੀ ਜੀਵਦਿਆਂ ਹੀ ਨਾ ਮੁਕਤ ਹੂਏ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਕਾਂਸੀ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਿ ਮਗਹਰ ਧਰਤੀ ਮੈ ਪਰਮ ਧਾਮ ਕਉ ਪਹੁੰਚੇ ਹੈ ਸੋ। ਪੁਨਾ ਮੈ ਤੋ ਕਾਂਸੀ ਤਜ ਕਰ ਜੀਵਤੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚਲਤਾ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਤਸ ਮਾਤ ਭਲਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਗੁਰ ਇਸਟ ਅਸਥਾਨ ਕਾਂਸੀ ਤੇ ਕੋਟ ਗੁਣਾਂ ਅਧਕ ਹੈ ਸੋਈ ਗੁਰਧਾਮ ਹੀ ਮਹਾਂ ਕਾਸੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਗੁਰ ਇਸਟ ਅਸਥਾਨੇ ਕਾਂਸੀ ਤੇ ਕੋਟ ਗੁਣਾਂ ਅਧਕ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਭ ਪਦਾਰਥੋ ਕੀ ਮਮਤਾ ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਤਿਆਰੀ ਜਾਣੇ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੀ ਕਰਤਾਏ, ਦ੍ਰਿੜ ਨਿਸਚੇ ਕਰਿ। ਤਬ ਮੀਤ ਅਸੋ ਕੇ ਜੋ ਨਹੀ ਭੇਦੀ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਬਾਵਾ ਜੀ ਕਾਂਸੀ ਤਿਆਗੋ ਸੇ ਲੋਕ ਤੁਮਾਰੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਗੇ। ਜੋ ਬ੍ਰਿਧਾਪਨ ਮੈ ਮੁਕਤ ਅਸਥਾਨ ਇਨੋ ਤਿਆਗਿਆ ਹੈ, ਸਮਰਥਵੰਤ ਹੋ ਕਰ। ਤਬ ਮੀਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਲੋਕੋ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਸੇ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਦੋਨੋ ਕੀ ਤੋ ਅਭਲਾਖਾ ਰੂਪ ਤ੍ਰਿਨ ਹਮੋ ਤੋੜ ਦੀਆ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ, ਹੇ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਚੰਨ। "ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ। ੪ । ਅਬ ਹਮ ਚਲੀ ਠਾਕੁਰ ਪੈ ਹਾਰ। ਜਬ ਹਮ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀ ਆਈ ਰਾਖੁ ਪ੍ਰਭੂ ਭਾਵੈ ਮਾਰ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਲੋਕਨ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਉਪਮਾ ਤੇ ਬੈਸੰਤਰਿ ਜਾਰਿ। ਕੋਈ ਭਲਾ ਕਹਉ ਭਾਵੈ ਬੁਰਾ ਕਹਉ ਹਮ ਤਨ ਦੀਓ ਹੈ ਢਾਰਿ। ੧ । ਜੋ ਆਵਤ ਸਰਣਿ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਭੁ ਤੁਮਰੀ ਤਿਸੁ ਰਾਖਹੁ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ।

ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਰਣ ਤੁਮਾਰੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਰਾਖਹੁ ਲਾਜ ਮੁਰਾਰਾ।੨ । ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਤੁਰਕੇ
ਮਾਰਗ ਉਲੰਘ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਕਾ ਸਨਾਨ ਆਇ ਕੀਆ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾ
ਦਰਸ਼ਨ, ਭੇਟਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦੇਕਰ, ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ, ਚਰਨ ਧੂਰੀ ਮਸਤਕ ਪਰ ਲਾਵੰਤੇ ਭਏ, ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ
ਭਏ। ਪੁਨਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ, ਪਿਛਲੀ ਭੂਲ ਦਾਸ ਦੀ ਮਾਫ ਕਰਨੀ
ਅਗੇ ਦਾਸ ਕੋ ਵਿਛੋੜਨਾ ਨਹੀ। ਅਪਨੇ ਚਰਨਾ ਤੇ ਹੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ। ਤਬ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਅਵਾਜ਼
ਆਈ। "ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਤੁਠਾ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਮੇਲੇ ਹਰੇ। ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੋ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾਧਾਰੀ।
ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਤੁਠਾ ਮਿਲਿਆ ਬਨਵਾਰੀ"। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ, ਸਤਿ ਜੀ। ਐਸੇ
ਹੀ ਸਾਧੋ ਸਹਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਥੜੇ ਸਾਹਿਬ ਮਸਤਕ ਆਨ ਟੇਕਿਆ,
ਪ੍ਰਸਾਦ ਭੇਟਾ ਲੈਕਰ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਦੁਆਰੇ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਸਾਲੋ
ਆਦਕ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਨਿਕਟ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਲੀਏ ਅਪਨਾ ਅਖਾੜਾ
ਰਚਾਵਤੇ ਭਏ ਦਿਬ । ਰੋਜ਼ ਸਨਾਨ ਤੀਰਥ ਕਾ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਗੁਰੂ ਕਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸਭ ਕੋ
ਸੁਹਿਰਦ ਬੋਲਨਾ, ਆਪ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ। ਸਿੰਘ ਕੋ ਗੁਰ ਭਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀਵਾ ਸਤਿ ਸਿੰਘ ਜੀ·
ਅਥਵਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਜ਼ਤੀ ਚੀਨੀ ਕ੍ਰਿਨ ਲੌ ਆਦੀ। ਏਕ ਅਖੰਡਤ ਬਨੇ ਅਨੰਦ ਪੇ। ਸਰਬ ਮੈਂ
ਪੂਰਨ ਭਗਵਾਨ ਦੇਖਤ ਭਏ, ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੈਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤ ਭਏ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲ
ਮੂਰਤੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਨਿਰਬਾਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈ। ਐਸਿਆਂ ਸਤਿ ਜਨੋ ਕੀ ਧੂਰ ਚਰਨੋ ਕੀ ਮੇਰੇ ਸੁਖ
ਲੋਟੇ ਪਰ ਭੀ ਲਾਗੇ ਜੋ ਤੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਹੋਇ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਹੇ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ
ਤੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਬਿਨਾ ਨਾ ਵਿਹਾਰ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਨਾ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਜੀਵ ਕਾ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ। "ਤੇਰੇ
ਹੁਕਮ ਪਾਵੈ ਨੀਸਾਨ ਤੌ ਕਰੋ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ"।ਪੁਨਾ। "ਤੂੰ ਹੀ ਦਰੀਆ ਤੂੰ
ਹੀ ਕਰੀਆ ਤੁਝੈ ਤੇ ਨਿਸਤਾਰ"। ਦਰੀਆ ਸੰਸਾਰ ਜਿਸ ਤੇ ਕਰੀਆ ਕਿਆ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲਾ
ਮਲਾਹ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਔਰ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਊ। ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਕਾ ਮੇਲ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਹੇ
ਸੁਆਮੀ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਤੇ ਆਪਨੂੰ ਤਾਰ ਲੈ, ਨਾਮ ਜਹਾਜ ਦੇ ਕਰ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ
ਗ੍ਰੰਥ ਉਤਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡੇ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਉਦਾਸੀਨ ਕਾਂਸੀਓ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਆਗਮਨ
ਪ੍ਰਸੰਗ ਪ੍ਰਨੀਏ ਤ੍ਰਿਬਿਸਤ ਹੁਲਾਸ। ੨੩ । ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਸੰਤ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੂਰਤੀ ਹੋਏ ਹੈ
ਸਿਧੀ ਸਾਥ ਧ੍ਰੋਹਨਾ ਕਰਨਾ ਸਰਬ ਮੈ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾ ਸਰਨ ਬੋਲਣਾ। ਪੁਨਾ
ਪ੍ਰੇਮ ਸੀਲ ਅਰ ਸਾਰ ਗਿਰਾਹੀ ਦੇਹ ਆਦਿਕ ਅਭਿਮਾਨ ਅਸਾਰ ਜਾਨ ਕੇ ਜਿਨਾਂ ਤਿਆਗਿਆ ਸਭ ਕਾ
ਸਾਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਿਨੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸੁਖ ਤੇ ਦੁਆਸ ਸਦਾ ਜਿਨ ਕਾ ਹਿਰਦਾ ਸੰਸਾਰ ਕੀ
ਕਾਮਨਾ ਤੇ ਰਹਤ। ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋਮਲ ਸੁਭਾਓ ਤੇ ਸ਼ੁਭ ਸਾਊ ਉਪਕਾਰ ਹੀ ਕਰਨਾ। ਅਰ ਕਥਾ
ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਭਗਵਾਨ ਭਜਨ ਮੇ ਲੀਨ ਰਹਿਨਾ। ਪੁਨਾ ਰੋਤੀ ਬਾਰ ਲਡੂਆਂ ਕਾ ਯਗ ਕਰਤੇ ਭਏ।
ਪ੍ਰਥਮ ਗੁਰਅਸਥਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਜਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਭ ਕੋ ਬਾਂਟਤੇ ਭਏ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਤੋਟਾ
ਨਾ ਆਵਤ ਭਯਾ। ਪ੍ਰੇਮ ਸਤਿ ਭਾਈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਪੁਰੀ ਮੈ ਤਿਸ ਕਾਲ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸਿਧ ਭਏ
ਹੈ ਭਗਤ ਅਵਤਾਰ। ਬਾਵਾ ਸੰਤੋਖ ਦਾਸ ਸੇ ਆਦ ਲੈਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕੀ ਕੋਣ ਮੇ ਪੂਰਬ ਕੀ ਤਰਫ

ਜਿਨਾ ਕਾ ਅਖਾੜਾ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਥਮ ਉਹਾਂ ਤਪ ਕਰਤੇ ਥੇ। ਸੋ ਆਪਸ ਮੇ ਮਿਲ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੇ ਦੇਵਾਨ ਵੇਲੇ ਆਵਦੇ ਸੇ ਰਹਿਰਾਸ ਸਮੈ। ਏਨ ਸਮੇ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ ਬਾਵਾ ਸੰਤੋਖ ਦਾਸ ਜੀ ਪੁਨਾ ਚਿਟੇ ਅਖਾੜੇ ਵਾਲੇ ਮਹੰਤ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਦਾਸ ਜੀ ਇਨਹੋ ਭੀ ਕਾਂਸੀ ਨਿਵਾਸ ਤਜ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਕੀਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ। ਹੋਰ ਭੀ ਸਿਖ ਸੰਗਤ ਸਰਦਾਰ ਉਤਮ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕ ਮਿਲਕਰ ਸਲਾਹ ਕਰੇ ਹੰਸਲੀ ਕਾ ਪੁਨਾ ਖਨਵਾਇਕਰ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੇ ਪਾਵਣ ਲੀਏ ਪਠਾਨਕੋਟੋ ਐਰਾਪਤ ਨਦੀ ਸੇ ਲੈ ਆਵਤ ਭਏ। ਜਿਸ ਸਰਦਾਰ ਕੀ ਜਮੀਨ ਬੀਚ ਆਵਤੀ ਹੈ ਹੰਸਲੀ ਕੇ ਹੰਸ ਹੰਸ ਸਮ ਹੀ ਚਾਲ ਜਿਸਕੀ ਸੋ ਲੋਗ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਗ ਮਾਨ ਕਰ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਔਰ ਸਾਧੋ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਭੋਜਨ ਦੇਣੇ ਪਕਾ। ਐਸੇ ਖਨਤੇ ਖਨਤੇ ਕਨਯੇ ਸਰਦਾਰ ਕੀ ਜੈਮੀਨ ਮੋ ਜਬ ਆਏ ਸੋ ਨਾ ਖਨਨੇ ਦੇਵੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਹਾਤਮ ਤੈ ਪ੍ਰਮੁਖ ਸੇ। ਤਬ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਬੂਏ ਪਰ ਧੂਨੀ ਲਾਇ ਕਰ ਸਤਿਨਾਮ ਕਹਿਕਰ ਬੈਠ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਸੰਤ ਹਾਸ ਕਹਤੇ ਭਏ ਵਾਹ ਵਾਹ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਜੀ ਜੈਸੀ ਤੁਮਾਰੀ ਮਰਜੀ ਹੈ ਤਥਾ ਸਹੀ। ਤਬ ਉਹ ਚਰਨੀ ਆਇ ਭਏ ਭੇਟਾ ਦੇ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਸੌ ਰੁਪਈਆ ਪੁਨਾ ਸੰਗਤਾਂ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕੀਆ ਪਰ ਘਰ ਮੈ ਤੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਹੰਸਲੀ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਹੰਸਲੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬੀਚ ਆਇ ਮਿਲੀ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਚਤੁਰਾਟੇ ਸਪੰਨ ਜੋ ਉਤਮ ਜਗਿਆਸੂ ਹੈ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਸ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੈ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੰਸਲੀ ਸੰਗਤ ਕਰਖਨੀ ਗਈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬੀਚ ਆਇ ਅਭੇਦ ਹੂਈ, ਪਵਿਤ੍ਰਾਤਮਾ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਥ ਅਭੇਦ ਹੋਕਰ ਨਦੀ ਐਰਾਵਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ। ਜੋ ਅਬ ਮੈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਿਰਤ ਰੂਪਾ ਭਈ ਹੈਂ ਅਰ ਬੜੀ ਬਡਿਆਈ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ। ਕਰ ਬਾਵਨ ਜਿਉਂ ਲਾਟਕਾ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਬਾਵਨ ਕੇ ਹਾਥ ਮੈ ਕਿਸੀ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀ ਲਾਠੀ ਆਈ। ਜਬ ਸੋ ਬ੍ਰਿਛ ਸਭ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸੇ ਉਤਮ ਹੋ ਜਾਤ ਭਯਾ, ਤੇ ਸਬਕਤ ਹੂਆ ਤੈਸੇ ਇਹ ਨਦੀ ਜਲੋ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜੀ ਹਰਿ ਦੁਆਰ ਮੈ ਮਿਲ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਈ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਪੈ ਅਭੇਦ ਹੋਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸਨ ਭਈ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਬਡੇ ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਹੂਏ, ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਤੇ ਭਏ ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਅਕਾਸ ਸੇ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬ੍ਰਖਾ ਕਰਤ ਭਏ; ਜੈ ਜੈ ਸਬਦ ਕਾ, ਜੈ ਜੈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਕੀ, ਜੈ ਜੈ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਮਹਾਂ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਸਮੇ ਪੰਚ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਡੂ ਪੂੜਾ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੂਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਪਾਠ ਸਮਾਪਤ ਭਏ। ਕੀਰਤਨ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ, ਦੇਵੀ ਜੀ ਕੇ ਪਾਠ ਭਏ, ਸ੍ਰਬ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕਾ ਯਥਾ ਜੋਗ ਪੂਜਨ ਹੂਆ। ਸਰਬ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤਿਨਾ ਮੁਖ ਪੂਜਨ ਹੂਆ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰੇ ਮੋ ਅਨੰਦ ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਕੀ ਧੁਨੀ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹਾ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ। ਜੈਸੇ ਜਿਸ ਕੋ ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹਤਾ ਹੈ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ। ਐਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਰੀ ਕੇ ਮੰਗਲੋ ਕੀ ਧੁਨੀ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹਾ। ਇਸ ਕੋ ਜੋ ਸੁਨਨਗੇ ਅਥਵਾ ਕਥਨ

ਕਰਨਗੇ ਸਤ ਭਾਵ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਬਕ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋ ਕੀ ਬ੍ਰਿੰਨ ਰੂਪ ਹੀਰਲੀ ਖਿਰੀ ਹੂਈ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪ ਗੁਰਦੁਆਰ ਮੇ ਜਾਇ ਮਿਲੇਗੀ। ਜਹਾਂ ਗੁਰੂ ਕਾ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਮੰਗਲ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਉਤਮ ਕਰਤੇ ਭਏ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਸੋ ਜਹਾਂ ਘਣੇ ਬਨ ਹੈ ਨਿਰਜਨ ਸਾਲ ਤੇ ਤਮਾਲ ਤੇ ਰਸਾਲ ਪੁਨਾ ਤਾਲ ਨਾਮਾ ਬਡੇ ਊਚੇ ਮਹੀਰੁਹ ਕਿਆ ਬ੍ਰਿਖ ਹੈ। ਜਿਨ ਪਰ ਸੁਸੋਭਿਤ ਬੂਰ ਵਾ ਫੂਲ ਉਪਰ ਹੈ ਸੋ ਕੈਸੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਮਾਨੋ ਸੂਰਜ ਕੇ ਘੋੜਿਆਂ ਕੇ ਚਲਤਿਆਂ ਕੇ ਮੁਖੋ ਝਗ ਗਿਰੇ ਭਏ ਹੈ। ਤਿਨ ਊਪਰ ਜਿਨ ਨਰੋਂ ਨੇ ਤਰ ਦੇਖੇ ਸੋ ਸੂਰ ਸਸੀ ਕੀ ਗਤੀ ਆਦਰੋ ਕੀ ਚਾਲ ਮੰਦ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਘਰਬਰ ਬਨਘੋਰ ਮੌਜਾਇ ਕਰ ਸਤਿਨਾਮ ਕੈ ਕਰ ਜਿਨ ਬ੍ਰਿਛੋ ਕੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ ਸੋ ਤਿਨ ਬ੍ਰਿਛਨ ਕੋ ਉਠਾਇ ਕਰ ਮੂਲ ਤੇ ਪੁਨਾ ਗਾਡਿਆਂ ਮੇ ਪਵਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਦਰਸਾਣੀ ਦਰ ਆਗੇ ਸੁਭ ਬਨਵਾਇ ਕਰ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਕਰ ਝੁਲਾਵਤੇ ਭਏ ਉਹੇ। ਤਿਸਕਰ ਭੀ ਅਨੰਤ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੂਏ ਸਬਦ ਕੀਰਤਨ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਸਿਧ ਸਾਧਕ, ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ , ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ, ਸਿਵਗਨੇਸ ਮਹੇਸ, ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਕੇ ਈਸਵਰ, ਵਰਣ, ਕੁਬੇਰ, ਸੂਰ, ਸਸੀ ਅਪਨੇ ਪਵਿਤ੍ਰਾਰਥ ਕੇ ਲੀਏ ਆਇਦਰਸਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਨਗਰ ਕੇ ਨਰ ਨਾਰੀ ਸੁਭ ਮੰਗਲ ਮੈ ਵੇਸ ਬਨਾਇਕਰ ਆਏ ਬਡੇ ਉਤਸਾਹ ਕਰ ਦੇਸੋਂ ਦੇਸੋਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਗੁਨ ਗਾਵਤੀ ਆਇ ਇਕਤ੍ਰ ਭਈ। ਆ ਕੇ ਦਾਨ ਸਨਾਨ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਬੇਦੋ ਕੀ ਧੁਨੀ, ਮੁਨੀ, ਗੁਨੀ ਸੁਨਤੇ ਸੁਨਾਵਤੇ ਭਏ। ਪੂਰੀ ਪੂੜਾ ਲਡੂ ਤੇ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤ। ਤਿਸਕਰ ਵਿਸਨਾਦਕ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਦੋਨੋ ਪਾਤਿਸਾਹੀਆਂ ਭੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਭਈਆਂ ਕੇਵਲ ਭਾਵਨਾ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸਭ ਸੰਗਤ ਲੋਕ ਅਤਿਤ ਮੰਗਤਾ ਭੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲਾਕੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਹੂਏ ਤਹਾਂ ਕੌਨ ਕਮੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸ੍ਰੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨ ਧੂਪ ਦੀਪ ਫੂਲਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਕਰਿ ਆਰਤੀ ਕਰਤ ਭਏ, ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੇਟਾ ਧਰ ਕਰ, ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ, ਪੁਨਾ ਬਾਵਾ ਸੰਤੋਖਦਾਸ ਜੀ ਸਭੀ ਸੰਗਤ ਸਹਿਤ ਅਰਦਾਸੇ ਕਰਵਾਇ ਕਰ। ਦਾਸ ਅਰ ਦਾਸੀਓ ਸੋ। ਫੇਰ ਨਿਰਬਾਣ ਸੰਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ ਹੋ ਕਰ, ਹਾਥ, ਜੋੜ ਕਰ ਕੇ, ਗਰ ਮੇ ਅੰਚਰਾ ਪਾਇ ਕਰ। ਹੇ ਦੇਵ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ, ਮੇਰੇ ਤੇ ਕਿਛ ਨਾਹੀ ਬਨਤਾ ਸੇਵਾ ਕਾ ਬਨਾਉ। ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਝ ਤੇ ਹੋਵੈ ਅਵਰ ਨ ਦੂਜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸਭ ਬਿਆਪੀ "ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਤੁਝੈ ਕਿਆ ਅਰਪੌ"। ਜੋ ਕੁਛ ਹੈ ਸੋ ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ ਅੰਤ੍ਰ ਬਾਹਰ ਤਾਂਤੇ ਮੈ ਤੇਰੀ ਸਰਨ ਹਾਂ, ਸਰਨ ਹਾਂ, ਸਰਨ ਹਾਂ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ। ਇਹ ਕਥਾ ਜੋ ਪੜਨਗੇ ਸੁਣਨਗੇ ਵਾ ਲਿਖਨਗੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਤਿਨ ਕੋ ਜਸ ਰੂਪ ਝੰਡੇ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਕ ਝੂਲਨਗੇ ਤਾਤ ਪ੍ਰਜ ਇਹੁ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਉਨ ਕੀ ਕੀਰਤੀ ਹੋਵੈਗੀ। "ਹਰਿ ਕਥਾ ਸੁਣਹਿ ਜੋ ਧੰਨਵੰਤ ਦਿਸਹਿ ਜਗਮਾਹੀ। ਤਿਨ ਕੋ ਸਭ ਨਿਵੈ ਅਨਦਿਨ ਪੂਜ ਕਰਾਈ"। ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮਦਾਸ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੈ, ਦਾਸ ਰੂਪ ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀ ਕਥਾ ਇਹੁ ਪੂਰੀ ਭਈ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ। ਇਤਿ

ਰੂਪ ਜੀ ਬਾਵਾ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ ਥੇ ਸੋ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਸ੍ਰਿਤੀਏਸ਼ ਕਰ ਨਿਰਬਾਣ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਤੁਸੀ ਇਛਾ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕਰ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਏ ਪ੍ਰਯਤਨ ਕਰੋਗੇ। ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਛਮਾ ਪਾਇ ਕੇ ਆਪ ਦੇਹਤੇ ਵਿਦੇਹ ਰੂਪ ਭਏ ਤਿਆ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਮੇ ਲੀਨ ਹੂਏ ਤੇ ਮਹੰਤ ਔਰ ਚੇਲਾ ਹੂਆ ਤਬ ਇਨਕੋ ਇਛਾ ਰੂਪ ਪਿਸਾਚਨੀ ਆਇ ਰਿਮਤੀ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕੋ ਸੱਤਿ ਬਚਨ ਕਰ। ਤਬ ਨਿਜ ਰੂਪ ਜੀ ਅਪਨੀ ਵੈਰਾਗ ਤਿਆਗ ਬੁਧੁ ਕੋ ਧਿਰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਅਹੋ ਮੈ ਮੂਰਖ ਨੇ ਕਿਆ ਕਰਿਆ, ਜੋ ਐਸੀ ਮਹੰਤੀ ਬੜੇ ਮਾਨ ਸਾਥ ਗੁਰੂ ਆਪ ਦੇਵੇ, ਸੋ ਮੈ ਨਾ ਲਈ ਧਿਕਾਰ ਹੈ ਮੇਰੀ ਮਤ ਕਉ। ਭੀਤਬਚਨ ਜਿਨੋ ਨੇ ਸਤਿ ਗੁਰਦੇਵ ਕੀ ਆਗਿਆ ਸਰ ਭਾਵਨਾ ਸਹਤ ਨਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰੀ ਤਿਨਾ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਜਨਮ ਜਨਮ ਮਹਾਂ ਕਸ਼ਟ ਤੇ ਪ੍ਰਮ ਪਸਚਤਾਪ ਕਿਰ ਧੁਨ ਧੁਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੈਸਾ ਉਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਸਿਧਤਾ ਭੀ ਜਗਤ ਮੇ ਹੋਵੇ ਤੋ ਭੀ ਮਹਾਂ ਕਸਟ ਪਾਇਗੇ ਤਥਾ ਬਚਨ। ਸ੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਜੀ ਤ੍ਰਿਕਾਦਸਮੇ ਸਿਆਏ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ। "ਹੇ ਉਧਵ ਜੇ ਕਰ ਮੇਰੀ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੈ ਸੋਭੀ ਮੇਰੇ ਮੇ ਠੌਰ ਨਹੀ ਪਾਵਤਾ ਔਰ ਕੀ ਕਿਆ ਕਥਾ ਕਹਿਣੀ ਹੈ"। ਤਾਂ ਤੇ ਭਗਤੀ ਕਾ ਮੂਲ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਅਗੇ ਸਤ ਬਚਨ ਬੋਲਨਾ, ਕਪਟ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਭਾਵ ਕਿਹ ਆਪ ਸਿਆਣਾ ਨਾ ਬਣੇ ਗੁਰਾਂ ਅਗੇ। ਫਿਰ ਇਹ ਸਮਾ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਾ ਉਨ ਕੇ ਹਾਥ ਨਹੀ ਆਵਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਜਗਆਸੂ ਕੋ ਕਲਿਆਨ ਕੀ ਇਛਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰੋ ਸੰਤੋ ਆਗੇ ਅਪਨੇ ਕਿਸੀ ਗੁਨ ਵਿਦਿਆ ਅਭਿਮਾਨ ਕੋ ਨਾ ਜਨਾਏ। ਪੁਨਾ ਬਾਣੀ ਕੀ ਸੁਧੁ ਬੋਲੇ ਗੁਰੋ ਆਗੇ। ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਨਿਜ ਰੂਪ ਸੰਤ ਜੀ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਜੀ ਕੇ ਦਿਵਾਨ ਮੇ ਆਇ ਬੈਠਦੇ ਥੇ ਤੋ ਕੈਸੇ ਅਪਨੇ ਪੁੰਨ ਜਪ ਤਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤੇ ਥੇ ਮਾਨੋ ਸਿਵਜੀ ਬੈਠੇ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਿਆਮ ਸੂਰਤੀ ਸਮਧਤ ਗੌਰਾਤ ਸਹਿਤ ਉਪਰ ਸਰੀਰ ਕੇ ਭਭੂਤੀ ਲਗੀ ਹੋਈ ਤੇ ਸੀਸ ਪਰ ਜਟਾ ਮੁਕਟ ਸੁੰਦਰ ਕਮਲ ਪਤ੍ਰਵਤ ਨੇਤ੍ਰ। ਜਿਸ ਕੇ ਮਸਤਕ ਦੇਖਨਾ ਤਿਸਕੋ ਕਹਨਾ ਆਓ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ। ਸਿਖ ਕੋ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਨਾ ਵਾ ਗੁਰ ਭਾਈ ਸਿਖ ਵਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿਖ ਪਰਮ ਸੁਭ ਲੋਸਟਾ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਨਿਰਬਾਣ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਤਥਾ ਉਨ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਫਰਕ ਇਤਨਾ ਹੀ ਹੂਆ ਜੋ ਉਨਾ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸੰਤੋ ਆਗੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸਹਤ ਬਚਨ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਤੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਨਿਰ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜੋ ਸੱਤ ਬਚਨ ਨਹੀ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੀ ਕਰ ਪੁਨਾ ਇਛਾ ਰੂਪੀ ਪਿਸਾਚਨੀ ਕਰ ਗ੍ਰਸੇ ਗਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਤ ਕੋਈ ਅਪਨੇ ਧੁਰ ਗੁਣੋ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰੇ ਜੋ ਗੁਣ ਮੇਰੇ ਹੈ ਵੈਰਾਗ ਆਦੀ, ਵਾ ਜਪ ਤਪ ਆਦੀ। ਗੁਣ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਹੀ ਐਸੋ ਧਨ ਧਨੀ ਸਾਹ ਕਾ ਹੈ ਇਹ ਸਾਹ ਦੁਆਰਿਓਂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਵਣਜ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਮਾਲਕ ਸਾਥ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰੇਗਾ ਤਬ ਇਹੁ ਫਲ ਪਾਵੇਗਾ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਉਸਕੇ ਪਤ੍ਰਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੇ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਬਾਕਯੰ। "ਖਸਮੈ ਕਰੈ ਬਰਾਬਰੀ ਫਿਰ ਗੈਰਤ ਅੰਦਰ ਪਾਇ। ਵਜਹੁ ਗਵਾਏ ਅਗਲਾ ਮੂਹੇ ਮੂਹਿ ਪਾਣਾ ਖਾਇ।" ਜੇ ਕਰੇ ਫੇਰ ਸ਼ਰਨ ਲੈ ਲੇਵੇ, ਪੁਨਾ ਸ਼ਖਸ਼ਿਆ ਕੀ ਜਾਚਤਾ ਹੈ ਜਾ ਤੇ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਹੈ, ਅਰ ਦੁਖ ਕਟਨ ਹਾਰ ਹੈ। ਤਬ ਨਿਜ ਰੂਪ

ਜੀ ਮਹੰਤੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਬੜੀ ਦੀਨਤਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੇ ਆਗੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਦਿ ਜੋ ਹੈ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਇਹੁ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੇ ਮਹੰਤੀ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਿਓ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਗੇ ਕੁੰਭ ਬੀਚ ਦੋ ਚਿਠੀਆਂ ਪਾਇ ਕਰ ਤਿਨ ਕੋ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਹਾਥੁ ਸਿਓ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਦੇਖੋ ਜੋਈ ਆਵੈ ਚਿਠੀ ਸੋਈ ਤੁਮਾਰੀ ਹੁਈ। ਇਹੁ ਗੁਰੂ ਆਗੇ ਨਿਆਇ ਨਿਆਇਓ ਹੂਆ। ਤਬ ਨਿਜ ਰੂਪ ਜੀ ਗੁਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰ ਜਬ ਬੀਚ ਹਾਥ ਪਾਇਆ। ਤਬ ਇਨ ਕੋ ਮਹੰਤੀ ਦੀ ਆਈ ਆਗਿਆ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਜਗੀਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਈ ਦੂਜੇ ਗੁਰ ਭਾਈਆਂ ਕੋ। ਜੈ ਜੈਕਾਰ ਭਯਾ ਤਬ ਨਿਜ ਰੂਪ ਜੀ ਅਪਨੇ ਗੁਰੋ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਆਸਨ ਪਰ ਬੈਠੇ ਤਬ ਹੀ ਚਿਤ ਕੋ ਸਾਂਤ ਆਇ ਗਈ। ਜੈਸੇ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਜੀ ਕੋ ਲੇਰਹਨੇ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਜੀ ਜੋ ਇਸ ਧਰਮਸਾਲਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੁਮ ਕਰੋ ਮੁਖੀਆ ਸੇਵਕ ਹੋ ਕਰ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ ਇਹ ਜੰਜਾਲ ਮੇਰੇ ਸੇ ਨਹੀ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਤਾ। ਤਬ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ ਜੋ ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਇਸ ਮੇ ਮਰਜੀ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਜੋ ਗੁਰ ਸਿਖ ਕਾ ਸਨਿਬੰਧ ਸੱਤ ਬਚਨ ਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਕਪਟ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸੱਤ ਬਚਨ ਹੂਆ ਗੁਰੋ ਆਗੇ ਤੋ ਸਿਖ ਕਾ ਸਨਿਬੰਧ ਗੁਰੋਂ ਸਾਥ ਪੁਨਾ ਗੁਰੋਂ ਕਾ ਸੰਜੋਗ ਸਿਖ ਸਾਥ। ਜੇ ਨਾ ਹੂਆ ਸਤ ਬਚਨ ਤੋ ਕੋਈ ਨਾ ਸਬੰਧ, ਸਿਖ ਕਾ ਗੁਰਾਂ ਸਾਥ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਤਨ, ਮਨ, ਧਨ ਗੁਰਾਂ ਸੋ ਚੁਰਾਇ ਕਰ ਉਲਟਾ ਚੋਰ ਹੂਆ। ਤਬ ਭਾਈ ਬੁਧੂ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਅਰਾਮ ਨਾ ਆਵੈ। ਚਿਤ ਕਲਪਨਾ ਮੇ ਰਹੇ। ਤਾਂ ਅਪਨਾ ਅਵਗੁਨ ਜਾਨ ਕਰ ਫੇਰ ਸਤਿ ਆਗੇ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਮਹੰਤੀ ਸੇਵਾ ਕੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ, ਧਰਮ ਮੰਦਰ ਕੀ ਸੱਤ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਚਿਤ ਕਉ ਭੀ ਸਾਂਤ ਆਇ ਗਈ ਨਿਰਜਤਨ ਹੀ ਜਾਂ ਤੇ ਸਰਬ ਸੁਖ ਗੁਰੋ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਮੇ ਧਰੇ ਹੈਂ ਕਰਤਾਰ ਨੇ। ਤਥਾ ਬਚਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ। "ਤਬ ਇਹੁ ਮਨੁ ਗੁਰਮੁਖ ਤਤ ਨਾਲ ਵਸ ਆਵੈ"। ਜੈਸੇ ਸਾਹ ਜੀਵਨੇ ਮੇ ਧਰਮਸਾਲ ਕੀ ਮੁਖਤਾ ਸੇਵਾ ਕੀ ਭਾਈ ਦੂਲੇ ਸਾਧ ਕੋ ਕਹ ਰਹੇ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਧਰਮ ਦਾਸ ਜੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਦੂਲ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਜੀ, ਇਹ ਪੰਡ ਭਾਰੀ ਹੈ ਮੇਰੇ ਤੇ ਨਹੀ ਉਠਾਈ ਜਾਤੀ। ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜਾਤਾ ਹਾਂ ਮਹੰਤੀ ਕੇ ਭੈ ਕਰ। ਤਬ ਭਾਈ ਧਰਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਮੈ ਇਸ ਸੇ ਭੀ ਭਾਰੀ ਪੰਡ ਉਠਾਏਗਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਮਰਜੀ ਹੈ ਪੰਡ ਸੀਸ ਦੇਣੇ ਕੀ ਤੋ ਪਾਂਡੀ ਕੀ ਕਿਆ ਕੁਦਰਤ ਹੈ ਨਾਹ ਕਰਨੇ ਕੀ। ਸੋਈ ਬਾਰਤਾ ਭਈ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਪਰਸ ਰਾਮ ਜੀ ਆਸਥਾਨ ਮੇ ਪੀਛੇ ਤਿਨ ਸੋ ਇਹ ਮਹੰਤ ਬਣੇ। ਸਿਧਾਂਤ। ਸੇਵਕ ਹੋਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਗੁਰ ਸਤਿ ਕੀ ਅਥਵਾ ਗੋਬਿੰਦ ਭਾਵਨਾ ਕਰਿ ਇਤਰ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲਵੈ। ਅੰਨ ਜਲ ਆਸਥਾਨ ਰਾਖੀ ਪੰਖੇਕਰ ਜਿਦਿਓ ਹੰਕਾਰ ਕੇ ਬੀਜ ਕੋ ਅਭਾਵ ਕਰ। ਤਬ ਸੋਈ ਸੇਵਕ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਸਾਹਿਬ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕਿਯੰ। "ਸੇਵਕ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸੇਵਕ ਕਿਆ ਕੋ ਕਹੈ ਬਹਲਾਇਆ"। ਪੁਨਾ। "ਗੁਰ ਸਿਖ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਹੈ ਨਾਨਕ ਭੇਦ ਨਾ ਭਾਈ"। ਆਵੇ ਜਾਵੇ ਨਾਰਦ ਕਾ ਤਬ ਇਸ ਕੋ ਦੋਨੋ ਲੋਕੋ ਕਾ ਸੁਖ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਏਕ ਰਾਜਾ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨੋ, ਹੇ ਗੁਰ ਮੁਖੋ, ਜਾਂ ਤੇ ਇਸੀ ਧਾਰਨਾਸੋ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਖ ਹੋਵਣਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਦ ਜੀ ਏਕ ਰਾਜਾ ਨੋ ਦਰਸਨ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਹਰਿ ਇਛਾ ਸੇ ਤਬ ਸੋ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਕਾ ਸਰੂਪ ਦੇਖ ਕਰ ਵੈਰਾਗ ਮੂਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਦ ਕੀ ਦੇਖ ਕਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਭੀ ਨਿਰਵੇਦ ਹਿਦੇ ਮੇ ਭਇਆ ਪਦਾਰਥੋ ਸੇ। ਜਬ ਨਾਰਦ ਜੀ ਚਲਨੇ ਲਗੇ ਹਰਿ ਇਛਾ ਸੇ। ਤਬ ਸੋ ਨਰਪਤੀ ਖਿੰਡਾ ਛੋਡ ਕੇ ਸਾਥ ਹੀ ਤੁਰ ਪੜਾ, ਸਰਬ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਤਿਆਗ ਕਰਿ, ਦਕਸ਼ ਪ੍ਰਜਾ ਪੌਤ੍ਰ ਪੂਰੋਵਤ। ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦੀਵਾਨ ਨਗਰਜਨ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੀ ਆਇ ਗਿਰੇ ਗਲ ਅੰਚਰ ਪਾਇ ਕਰ। ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਇਹੁ ਰਾਜਾ ਨਹੀ ਆਪ ਲੈ ਚਲੋ ਕਿਓ ਇਹ ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਸੁਖ ਰਾਜਾ ਰੂਪ ਥਾ ਧਰਮਾਤਮਾ ਸੋ ਤੁਮ ਲੈ ਚਲੇ ਹੋ। ਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ ਜੇ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਦੁਖੀ ਕਰ ਮਾਰਨਾ ਹੈ ਆਪ ਤੋ ਤੁਮ ਲੈ ਜਾਵੋ। ਜੋ ਕਹਿ ਸਤਿ ਸਭ ਕੋ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਤੋ ਆਪ ਇਹੋ ਏਹਾਂ ਤਿਆਗ ਜਾਵੋ। ਤਬ ਨਾਰਦ ਜੀ ਨੇ ਇਕਾਂਤ ਲੇ ਜਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ ਪੁਨਾ ਕਹਾ ਹੇ ਰਾਜਾ ਇਹੀ ਰਾਮ ਸੰਪੂਰਣ ਭੂਤੋ ਮੇ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਨੋ। ਤੇਰੇ ਮੇ ਸਭੀ ਮੇ ਇਹੁ ਭਾਵਨਾ ਹਿਦੇ ਮੇ ਤੁਮ ਧਾਰੋ, ਇਹੀ ਮੇਰਾ ਉਪਦੇਸ ਹੈ। ਸੋ ਰਾਜਾ ਸੁਨ ਕਰ ਧਾਰਤ ਭਯਾ, ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਸੁਧ ਆਰਸੀ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਿਤਬਿੰਬ ਕੋ ਧਾਰਤੀ ਹੈ। ਤਥਾ ਉਪਦੇਸ ਨਾਰਦ ਕਾ ਰਾਜਾ ਧਾਰਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਹੋ ਤੇ ਮੈ ਆਪ ਕਾ ਚੇਲਾ, ਸਿਖ, ਹੋ। ਇਹ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਰਾਜ ਸਮੁਦਾਇ ਸਭੀ ਆਪ ਕਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਕਿਸੀ ਕੋ ਦੇਵੋ ਮੈ ਆਪ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮ ਸਾਥ ਰਹ ਕਰ ਆਪ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੂੰਗਾ, ਹੇ ਦੇਵ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਅਸਾਡੇ ਆ ਰਹਕਰ ਅਸਾਡੀ ਆਗਿਆ ਹੀ ਤੈ ਮਾਨਨੀ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਕੀ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਗੁਰ ਦਖਣਾ ਦੇ ਪਿਆਰੇ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਇਹੁ ਸਰਬੰਸ ਆਪ ਕਾ ਹੀ ਹੈ। ਤਬ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕਹਾ ਇਹ ਰਾਜ ਅਸਾਡਾ ਹੂਆ ਤੇ ਇਹ ਅਸਾਡੀ ਤੂੰ ਸੇਵਾ ਕਰ। ਇਸ ਰਾਜ ਗਿਆਨ ਪਰ ਇਸਥਿਤ ਹੋਇ ਕਰ ਪੂਰਬਵਤ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਉ ਚਲਾਇ ਲੋਊ ਪਦਾਰਥ ਆਵੇ ਅਥਵਾ ਜਾਵੇ ਸੋ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਕਿਛੁ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀ। ਮੈ ਤੋ ਉਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਆਗਿਆ ਮਾਨਨੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਸੇਵਕ ਜੋ ਹੂਆ ਉਨ ਕਾ। ਹੋਰ ਆਵੇ ਜਾਵੇ ਨਾਰਦ ਕਾ। ਐਸੇ ਸਮਝ ਕਰ ਹਰਖਸੋਗ ਤੇ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਕਰ ਇਸਥਤ ਹੋਤਾ ਭਯਾ। ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਮੇ ਮੁਕਤ ਰੂਪ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੋ ਕੀ ਆਗਯਾ ਮਾਨਣੇ ਕਰ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਮਾਪਤਮ ਚਤਰਬਿੰਸਤ ਹੁਲਾਸ। ੨੪ ।

ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਖਣ ਦਿਸ਼ਾ ਕੋ ਜਾਤੇ ਸੇ। ਤਾਂ ਏਕ ਸਿਖ ਆਇ ਸੀ ਬੁਲਾਕਾ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਤੇ ਸਿੰਘਾ ਹੈ ਅਵਾਸਾ ਜਿਸ ਕੀ। ਤਿਸ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਭਾਈ ਬੁਲਾਕਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀ ਲਹੌਰ ਜਾਵੋ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕਰੋ. ਜਾਏ ਕੇ, ਮੇਰਾ ਵਰ ਹੂਆ ਤੁਸੀ ਕਮਲ ਵਤ ਰਹੋਗੇ ਨਿਰਲੇਪ ਮੋ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲਾਲ ਹੋਣਗੇ, ਹੋਣੇ ਹੈ। ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਤੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਰਾਮ। ਸੋ ਸਰਵਣ ਕਰ, ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਜੀ, ਇਸ ਸਿੰਧ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਕਵਨ ਕੰਨਯਾ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਏਕ ਸਿਖ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੰਤਤ (ਸੰਤਾਨ) ਮੈਨੂੰ ਮੰਨੀ ਸੀ। ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਘਰ ਮੇ ਕੰਨਯਾ ਹੀ ਹੂਈ । ਸੋ ਕਹਤਾ ਹੈ ਹੇ ਗੁਰੋ ਲੇਵੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਜਾਵੋ। ਤਬ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਕੇ ਜਬ ਗਏ ਤਬ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸੁਵਪਨ ਮੋ ਕਹ ਦੀਆ ਜੋ ਇਹ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲਾ ਬੁਲਾਕਾ ਸਿੰਘ ਮੇਰਾ ਹੀ ਸਰੂਪ ਜਾਣ ਕੇ ਇਸ ਕੋ ਸਾਤਕ ਟੋਲਦੇ ਮਾਨ ਸਹਤ। ਸੋ ਭੇਟਾ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਪੌਹੰਚੀ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰਸਿਖ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੂਆ ਜਬ, ਤਬ ਸੰਤ ਸਜਨ ਮਹਾਤਮਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸਾਦ ਛਕਾ ਕੇ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਕੀਆਂ ਪੰਜ ਪੌੜੀਆਂ ਪੜ ਕਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਦੀਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕਾਰਜ ਸਾਰਾ ਸਬਦ। ਤਬ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਜਨਮ ਧਾਰਤ ਭਏ ਅਰ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਬਡੇ ਹੂਏ। ਕਰਤਵ ਜਿਨ ਕਾ ਯਥਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮ ਉਪਕਾਰੀ, ਪਿਆਰੀ ਬਾਣੀ ਭਨਨਵਾਲੇ, ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ। ਉਪਕਾਰ ਲੀਏ ਯਦਿ ਕਿੰਚਿਤ ਫੋੜੇ ਕੀ ਦਵਾਈ ਭੀ ਰਖਦੇ ਸੀ। ਕਬੀ ਤਿਸ ਕਰ ਏਕ ਪਸਾਰਨੀ ਕਾ ਅਸਥਨ ਅਰੋਗਤਾ ਲੀਏ ਚੂਸ ਸੁਟਿਆ ਸੁਖ ਕੀਆਂ ਪਰਕਾਰੀਆਂ ਭਜ ਕਰ ਕਰ। ਤਬ ਤਾਤ ਕਾਲ ਤਿਸ ਪਸਾਰਨੀ ਕੋ ਸੁਖਅਰਾਮ ਆ ਗਿਆ। ਪੁਨਾ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਜਖਮ ਭੀ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਅਰ ਇਨ ਕੋ ਤਿਸੀ ਖਿਨ ਸਾਂਤ ਆ ਗਈ। ਅਰ ਸੁਭ ਮਹਤੁ- ਗੁਣ, ਅੰਤ੍ਰਜਾਮਤਾ, ਸਹਤ ਹੋ ਆਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ । ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬੇਅੰਤ ਹੈ। । ਉਪਰ ਭੂਰਾ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਰਖਦੇ ਸੇ, ਜਾਂ ਤੇ ਵਡਭਾਗੀ ਵੈਰਾਗੀਆਂ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇ ਜੋ ਰਹਤੇ ਸੇ, ਅੰਤ੍ਰ ਬਾਹਰ। ਜਿਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਜਿਹ ਬਿਖਿਆ ਸਗਲੀ ਤਜੀ ਲੀਓ ਭੇਖ ਬੈਰਾਗ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨ ਰੇ ਮਨਾ ਤਿਹ ਨਰ ਮਾਥੇ ਭਾਗ।" ਮਾਨੋ ਪਹਲਾ ਲਛਨ ਏਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਤੇ ਲਾਗ। ਸੋ ਲੋਕ, ਪਰਲੋਕ ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਨਿਸਕ੍ਰਾਪ. ਪੂਜਾਣੇ ਧਾਰੀ ਹੈ ਗੁਰ ਦੁਆਰਿਓਂ। ਸੋਈ ਧਾਰਨਾ ਤਪ ਤੇ ਤਿਖਆ ਕੀ ਧਾਰ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਇਕੰਤ ਸੁਵਛ ਅਸਥਾਨੋ ਮੇ ਹਰਿ ਸਿਮ੍ਰਣ ਲੀਏ ਵਿਚਰਦੇ ਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਕੇ ਇਰਦਾਲੇ ਕਿਸੀ ਸਰਦਾਰ ਕੇ ਬਾਗ ਮੇ ਭੀ ਇਕੰਤ ਜਾਇ ਬੈਠਦੇ ਸੇ, ਸੁਦਿਰ ਸਬ ਜਾਈ ਤੇਇਕੰਤ ਜਾਨ ਕਰ। ਸੋ ਬਾਗਵਾਨ ਕਹੂ ਫਲ ਟੂਟੇ ਲੂਟੇ ਜਾਣਕਰ। ਤਿਸ ਮਨ ਮੈ ਜਾਣਿਆ। ਜੋ ਇਹੀ ਭੂਰੇ ਵਾਲਾ ਹੀ ਚੋਰ ਹੈ। ਫਲੋਂ ਕੋ ਚੁਰਾਇ ਕਰ ਕਹੂ ਬੇਚਤਾ ਹੈ, ਪੁਰ ਮੈ। ਤੇ ਫਲ ਲੈ ਜਾਵਿਹ ਹੋਰ ਚੋਰ ਚੁਰਾਇਕਰ। ਐਸੇ ਉਨਮਾਨ ਬੇਈਮਾਨ ਨਿਸਚੇ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਮਣ ਰੂਪ ਨੇ ਭੀ ਅਪਨੀ

ਕਸਟ ਰੂਪੀ ਕਸੌਟੀ ਪਰ ਲਾਇਕਰ ਵੇਖਣਾ ਹੂਆ ਜੋ ਏਹ ਅਤੀਤ ਕਚਾ ਹੈ ਵਾ ਪਕਾ ਹੈ। ਤੇ ਸਹਜ ਸੀਲ ਸੁਭਾਵੋ ਕਰ ਹੀ ਜੀਵ ਕਾ ਭਲਾ ਹੋਣਾ ਹੂਆ। ਜੋ ਬਾਗਮਾਨ ਤਿਨ ਕੋ ਪਨਹੀ ਕਰ ਪ੍ਰਮ ਤਾੜਨਾ ਕੀਆ, ਜੋ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਰ ਆਪ ਹੀ ਥਕਤ ਹੋ ਕੇ ਤਿਆਗਤ ਭਯਾ। ਤੇ ਭਾਈ ਜੀ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਬੈਠੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਜਬ ਚੁਪ ਕਰ ਕੇ ਬਾਗ ਕਾ ਬੂਹਾ ਲੰਘਦੇ ਸੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਬਾਗ ਕਾ ਸੁਆਮੀ, ਸੋ ਦੇਖ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਪੁਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਹੇ ਭਗਵਾਨ, ਇਸ ਬਾਗ ਕੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹਨ ਜਹਾਂ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਚਰਨ ਧਾਰੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੋਊ ਮੋਕੋ ਸੇਵਾ ਬਤਾਵੋ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਜੇਤੀ ਤੁਮ ਇਸ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਨੌਕਰੀ ਦੇਤੇ ਹੋ ਤਿਸ ਤੇ ਇਨ ਕੀ ਦੁਗਣੀ ਕਰਦੇ ਵੋ ਏਹੀ ਹਮਾਰੀ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਤੇ ਬਾਗ ਬਾਨ ਥਰ ਥਰ ਕਾਂਪੇ ਨਿਕਟ ਖਲੋਇਆ ਹੂਆ, ਖਬਰ ਨਹੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਾਰਨ ਕਉ ਹੁਣ ਕੀ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਨ ਕੇ ਕਹਣੇ ਕੀ ਦੇਰੀ ਹੈ ਇਕੇ ਮੈਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਵਨਗੇ, ਵ ਤੋਪ ਅਗੇ ਉਡਾਵਨਗੇ, ਵ ਧਰਤੀ ਮੇ ਗਾਡ ਕਰ ਤੀਰੋ ਕੀ ਚੋਟ ਕਰ ਮਾਰਨਗੇ। ਤਬ ਜੋ ਨਰਪਤ ਬਾਗਬਾਨ ਕੋ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਸਾਚ ਕਹੋ ਤੁਮਾਰੇ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਪਰ ਰਾਜੀ ਹੈਂ। ਤਬ ਸੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੀ ਭਾਂਵੇ ਮਾਰੋ ਭਾਂਵੇ ਰਖੋ ਹੇ ਦੁਨੀਆ ਕੇ ਮਾਲਕ । ਫਲ ਟੂਟੇ ਦੇਖ ਕਰ ਚੋਰ ਕੇ ਭੁਲੇਖੇ ਮੈ ਇਨ ਕੋ ਮਾਰਾ ਹੈ। ਤਬ ਰਾਜ:,ਕੋਪ ਕਰ, ਸੰਤ ਕੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਜੀ ਅਬ ਐਸ ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਹੁਕ ਨਾ ਕਰ। ਇਹੀ ਹੁਕਮ ਦੇਹੋ ਜੋ ਇਸ ਕੋ ਕੌਨ ਕੁਮੌਤ ਮਾਰਾ, ਜਾਂ ਤੇ ਇਹ ਆਪ ਕਾ ਤਕਸੀਰੀ ਹੈ। ਸੋ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਰਾਜਨ ਤੁਮ ਤੋ ਮੇਰੇ ਕੋ ਸੇਵਾ ਪੂਛਤੇ ਥੇ ਹੁਣ ਆਪ ਹੀ ਸਾਰੀ ਕੜ ਅਵਰ ਕਰ.. ਚਾਹੁਤੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕੈਸੀ ਬਨ ਆਵੈ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਡਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੀ ਮੈ ਭੁਲਾ ਹੋ, ਜੈਸੇ ਆਪ ਕੀ ਰਜਾਇ ਤਥਾ ਮੇਰੇ ਸੀਸ ਪਰ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੀ ਦੁਗਣੀ ਕਰ ਦੇਨੀ ਨੌਕਰੀ, ਨਰਪਤ ਨੇ, ਸੰਤ ਆਗਿਆ ਸੇ ਪੁਨਾ ਸੀਸ ਧਰ ਕਰ ਸੰਤ ਚਰਨ ਪਰ ਗੁਨ ਗਾ.. ਹੂਆ ਸੈਨਾ ਸਹਤ ਨਿਜਿ ਘਰ ਗਿਆ। ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ, ਦੇਖੋ ਏਹ ਸੰਤ ਕੀ ਸਹਨਸੀਲਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਬੁਧਮਾਨੋ ਨੇ ਇਸੀ ਤੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਦੋਹਰਾ। "ਭਲੋ ਭਲਪਨ ਨਹ ਤਜੈ ਜੌ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ਤਾਸ ਜਿਉ ਜਿਉ ਧਰੀਏ ਅਗਨ ਪਰ ਤਿਉ ਤਿਉ ਅਗਰ ਸੁਬਾਸ"। ।ਏਸਾ ਸਮੇ ਅਪਨੀ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੰਗ ਮੇ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ। ਤਬ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਭਾਈ ਕਾਊ, ਹਾ.. ਮੈ ਦੁਤਾਰਾ ਲੀਆ ਹੂਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਹੂ ਚੌਕੀ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਕਰੀਏ, ਕਿਸੀ ਹਾਟ ਪਰ ਵ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੇ। ਕਹੂ ਜੋ ਕੁਛ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ। ਤਾਂ ਸਹਜ ਸੁਭਾਏ ਆਇ ਨਿਕਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ। ਤਬ ਦੂਰੋ ਹੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਬਾਲਕ ਆਵਤੇ ਦੇਖ ਕਰ ਬਚਨ ਬੋਲਿਆ । ਆ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਸਬਦ ਸੁਣਾਇ। ਤਾਂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਬਾਲਕ ਬੋਲਿਆ ਜੀ ਮੈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਕੁਤਿਆਂ ਵਰਗਾ ਭੀ ਨਾਹੀ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕਹਤ ਭਏ ਨਹੀ ਨਾ..।

ਤੂੰ ਸਹੀ ਸਚ ਮਰਦਾਨਾ ਹੈਂ, ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਊ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੂੰ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਬੈਠ ਕੇ ਸਬਦ ਸੁਣਾਇ। ਤਬ ਸੁਰ ਬਨਾਇਕੇ ਸੁਰ ਸੁਆਦ ਕਰ ਸਬਦ ਸੁਣਾਇਆ। ਤਾਂ ਸੁਣ ਕਰ ਸਬਦ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜਾਂ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਦਫਤ੍ਰ ਮੇ ਲਿਖ ਦੀਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਅੰਤ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਗਤੀ ਭੀ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਮੇ ਹੋਈ, ਕਿਆ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਹੈਂ। ਜੋ ਐਸਾ ਦਾਨੀ ਦੀਨਾ ਪਰ ਕੋਈ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਨਾਹੀ ਸੁਰਲੋਕ ਆਦਕੋ ਮੇ ਕੀ। ੩ । ਤਬ ਮਹਮਾ ਬਿਅੰਤ ਭਈ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ। ਤਬ ਕੋਈ ਪੁਰਸ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਆਜ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਏਕ ਸਿੱਧ ਬਾਬਾ ਮਲੰਗਾ ਸੇ, ਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਰੰਗ ਸੇ, ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਸਰੇ, ਤਿਸ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਕੀ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਕਿਆ ਉਸਤਤ ਕਰਤਾ ਹੈਂ, ਹਮ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਬਾਬਾ ਮਲੰਗਾ ਭੀ ਬੜੀ ਸਕਤੀ ਰਾਖਤੇ ਸੇ। ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੇ ਅਸਾਡੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤ੍ਰਿਆ ਤਉ ਹਮ ਪੂਰਨ ਜਾਨਗੇ। ਤਬ ਵਿਸਟਾ ਕਾ ਏਕ ਡੂਨਾ ਭਰ ਕਰ ਏਕ ਸੇਵਕ ਕੇ ਹਾਥ ਭੇਜਾ, ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਪਾਸ। ਤਬ ਤਿਸ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਭ... ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਅਗੈ ਆਨ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਡੂਨਾ ਮਲ ਕਾ ਤੇ ਕਹਤਿ ਭਯਾ ਮੁਖੋ: ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਇਹੁ ਬਾਬਾ ਮਲੰਗਾ ਜੀ ਦੀਆ, ਆਪ ਕੋ। ਤਬ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ ਦੇਖ ਕਰ, ਤੇ ਕਹਾ: ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਬੱਡੀ ਦਿਆ ਕਰੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੇ ਯਾਦ ਤੋ ਕੀਆ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਰਾਮ ਜੀ ਸੋ ਕੈਸੇ ਸੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਕੇ ਲਖਸਮਨ ਅਰ ਭਰਤ ਆਦਿ ਭਏ ਤਥਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸੇ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਅਨੁਜ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਰਾਮ ਜੀ। ਤਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਾ: ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਰਾਮ ਜੀ, ਇਹੁ ਪ੍ਰਸਾ... ਸਧਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਾਇ ਆਵੋ। ਤਬ ਤਥਾ ਸਤੁ ਕਹ ਕਰ, ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਸੋ ਡੂਨਾ ਲੈ ਕਰ ਸੈਂਕੜੋ ਕੇ ਬੂਟੇ ਬੂਟੇ ਕੇ ਮੂਲ ਮੇ ਧਰ ਕਰ ਜਲ ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਕੀਤਾ ਆਗੇ। ਤਬ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਵਿਦਾ ਕਰੋ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਕਰ। ਤਬ ਸਹਾਈ ਰਾਮ ਜੀ ਨੁਕਤੀ ਕੀ ਥਾਲੀ ਭਰ ਦੀਨੀ ਸੇ ਸੇਵਕ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਜੋ ਅਸਾਡੀ ਤਰਫੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਣਾ, ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਇਸ ਯਾਦਗੀਰੀ ਆਪ ਕੀ ਕਰ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਹੂਆ ਹੈ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੋਗੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਧੀਰਜ ਧਰਮ ਦੇਖ ਸੁਨ ਕਰ ਬਾਬਾ ਮਲੰਗਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਜੇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਲੂਟ ਲੂਟ ਲੀਆ। ਮੇਰਾ ਫੱਕਾ ਭੀ ਰਹਣੇ ਨਹੀ ਦੀਆ। ਜੋ ਕੋਰੀ ਮੇਰੀ ਸਕਤੀ ਥੀ ਸਭੀ ਖਿੰਚ ਲਈ ਹੈ। ਤਬ ਬਾਬਾ ਮਲੰਗਾ ਜੀ ਨਗਨ ਚਰਨੀ ਦੌੜ ਕਰ, ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮੋ ਮੇ ਆਇ ਗਿਰੇ, ਅਰ ਅਪਨੀ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਈ। ਤਥਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ । ਐਸੇ ਹੀ ਕਿਸੀ ਦੁਸਟ ਮਾਨੁਖ ਨੇ ਬਟੇ ਬਾਂਧ ਕਰ ਰੁਮਾਲ ਸਮੇਤ ਭਾਈ ਅੱਡਨ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਆਗੇ ਆਇ ਧਰੇ ਕਹਾ ਬੀਚ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸੈਰੀ ਰਾਮ ਕੋ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਸੋ ਕਹਾ। ਤਬ,ਸੋ, ਰੁਚੀ ਰਾਮ ਨੇ, ਛੋਟੇ ਪਾਖਾਨੇ ਮੇ ਧਰ ਦੀਏ
ਜੋ ਰੁਮਾਲ, ਪੁਨਾ ਧੋਇ ਸੁਕਾਇ ਕਰ, ਤਿਸ ਮੇ ਲਡੂ ਬਾਂਧ ਕਰ, ਮਿਸ੍ਰੀ ਸਹਤ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ
ਅਰਪਨ ਕੀਏ। ਪੁਨਾ ਕਹਾ ਜੋ ਜਿਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਸੋ ਆਪ ਨੇ ਕਿਰਪਾਕਰ ਲਿਆ ਪਹੁਚਾਈ ਹੈ।
ਆਪ ਨੂੰ ਖੇਚਲ ਹੂਈ ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਹੋ ਉਪਕਾਰੀ ਸੰਤ। ਸੋ ਐਸੇ ਦੇਖ ਸੁਣ ਕਰ ਚਰਣੀ ਗਿਰ ਕਰ
ਸਿਖ ਬਣਿਆ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ। ੪ । ਪ੍ਰਸੰਗਿ ਮਿਲਣੇ ਸੇ,ਬੀਰਇਹੁ ਕਥਾ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈ
ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਕੀ ਕਥਾ ਮੇ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ
ਅਰਕ ਧਰਿਆ ਨਿਕਾਸਨੇ ਵਾਸਤੇ। ਅਰ ਆਪ ਹੇਠਾਂ ਤਖਤ ਪੋਸ਼ ਪਰ ਆਇ ਬੈਠੇ। ਬ੍ਰਿਤੀ ਸਿਆਇਣ
ਪਰੈਣ ਹੋ ਗਈ ਐਸੀ ਜੋ ਜਿਸ ਔਖਦੀ ਕਾ ਅਰਕ ਨਿਕਾਸਨਾ ਧਰਿਆ ਸੋ ਸਭ ਸੜ ਬਲ ਗਈ।
ਜਬ ਨੇਤ੍ਰ ਖੁਲੇ ਅਰਕ ਕੀ ਸਭ ਸਾਮਗਰੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਦੇਖੀ ਜਾਇਕੇ। ਤਬ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਏਕ
ਸਮ ਹੀ ਰਹੀ। ਅਪਣੀ ਇਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਚਿਤ ਮੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ
ਜੀ, ਅਰ ਭਜਨ ਵਿਖੇ ਪੁਨਾ ਜੁੜ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਅਰਕ ਸਾਜਨ ਕਾ ਜੋ ਯਤਨ ਨਿਸਫਲ ਭਯਾ ਅਰ ਸਭ
ਵਸਤੂ ਵੈਅਰਥ ਗਈ ਉਸਦਾ ਸੋਕ ਮਾਤ੍ਰ ਨਹੀ ਕੀਤਾ। ਜਾਂਤੇ ਹਰਖ ਸੋਕ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸਮਾਨ
ਸੀ। ਐਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਸੇ ਸੰਤ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ। ੫ । ਏਕ ਭਾਈਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੋ
ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ। ਸੋ ਵੈਰਾਗ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤੇ
ਕਿਸੀ ਪੀਰ ਕੋ ਢੂੰਢਤੇ ਫਿਰਨ ਲਿਗੀ ਦੇਸਾਂਤ੍ਰ ਮੇ। ਏਕ ਸਮਨ ਸਿਧਿ ਮਿਲਿਆ। ਸੋ ਦੂਰੋ
ਆਵਤੇ ਸੇਵਾਸਿੰਘ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਆਵਤੇ ਲਹਿਣੇ। ਤਿਸ ਕੀ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮਤਾ ਸਮਝਕਰ
ਇਹ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ, ਜੋ ਤੁਸੀ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਬਣੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲਹਿਣਾ ਬਣਾ, ਹੇ ਸਿਧ ਜੀ
ਸੋ ਅਉਲੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਮੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕੁਤਿਆਂ ਦੇ
ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਖਾਕ ਜੇਹਾ ਭੀ ਨਹੀ । ਪਰ ਮੈ ਤੇਰੇ ਯੁਕਤ ਪੂਰਬ ਬੋਲਨੇ ਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਇਆ ਹਾਂ।
ਜੋ ਸਹੀ ਸਚ ਭਗਵੰਤ ਦਾ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਕਾ ਜੋ ਸਰੂਪ ਹੈ ਆਜ ਸੋ
ਮੈ ਤੈਨੂੰ ਦਸਦਾ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੇ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਹੈ ਤਿਨਾ ਨੂੰ ਤੂੰ ਜਾਇ ਮਿਲਿ
ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੈਸੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। " ਸੋ ਮੁਕਤ ਨਾਨਕਾ
ਜਿਸਸਤਿਗੁਰ ਰਗਿਾ"। ਤਬ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਇ ਮਿਲੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ
ਮੈਂ। ਤਬ ਮਨ ਮੇ ਗਿਲਾਨ ਆਈ। ਜੋ ਇਹ ਤਾਂ ਗਿਰਸਤੀ ਹੈ। ਇਨ ਸੇ ਮੇਰਾ ਕਸ ਕਲਿਆਨ
ਹੋਨਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਦੇਵੇਂ । ਜਬ ਇਹ ਜਾਂਦੇ ਭਏ ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ
ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਜਲ ਮੈ ਡੁਬਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨਹੀ ਪਾਈਤਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਬ ਚਿਤ ਮੇ ਸੋਚੇ
ਜੋ ਜਿਨਾ ਮੇਰੇ ਜਿਦੇ ਦੀ ਬੂਝੀ ਹੈ ਬਾਰਤਾ, ਤਾਂ ਤੇ ਏਹ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਹੈਂ, ਗਿਆਨ ਵਾਨ।
ਫੇਰ ਮਨ ਮੈ ਕਥੀ ਆਈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਅਜਾੜਾ ਸੌਨਾ ਹੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਏ
ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦਹੀ ਲੈ ਆਵੋ ਜੋ ਅਸੀ ਕੇਸ ਹਰੇ ਕਰੀਏ। ਤਬ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇਸ ਹਰੇ ਕਰ
ਲਗੇ ਦਹੀ ਸਾਥ। ਸੋ ਕਿਆ ਦੇਖਤੇ ਭਏ ਜੋ ਸਵਾ ਗਜ ਕੇ ਕੇਸ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ
ਤਬ ਪੀਰ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਤਰਕਾਂ ਦਾਨਟਾਂ ਤੇ ਕਰ ਕਰ ਜੋ ਬੇਅਦਬੀ

ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੇਸ ਅਸੀ ਭੀਤਰ ਰਖੇ ਹੂਏ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤੁਸੀ ਕਹਤੇ ਹੋ ਜੋਂ ਏਹ ਵ੍ਰਸਤੀ ਰਾਮ ਸਹਜਧਾਰੀ ਹੈ ਮੋਨਾ। ਅਸੀ ਤਾਂ ਅਨੇਕ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਸਿਖ ਹੀ ਚਲੇ ਆਵਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਪੜੇ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਿਸਚਾ ਹੂਆ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਕੇ ਡਗਰ ਮਗਰ ਬੀਥੀਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰੋ ਮੇ, ਨੰਦੀਗਨੋ ਸਾਹਨ ਬਹੁਤ ਫਿਰੇ, ਅਰ ਲੜੇ ਆਪਸ ਮੇ, ਤੇ ਫੁਕਾਰੇ ਮਾਰਨ। ਨਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਭੀ ਅਟਕਾਵੇਂ ਆਵਨ ਜਾਵਨ ਤੇ। ਐਸੇ ਮਲੂਕ ਚੀਤ ਸੁਖਦਾਈ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਇਨ ਬ੍ਰਿਖਤਾਂ ਕੋ ਗਡਿਆਂ ਸਾਥ ਜੋਇਕਰ ਅੰਨ ਲਾਦਾਂ ਕੇ ਭਰ ਭਰ ਕਰ ਜਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਹੋਤੇ ਹੈ ਤਹਾਂ ਪੁਚਾਵੇ। ਪੁਨਾ ਕੂਪ ਜਲ ਜੋਤਿ ਕਰ ਖੇਤ੍ਰ ਸਿੰਚੋ, ਜਲ ਕਰ, ਨਰ ਨਾਰੀ ਪਸ਼ੂ ਪੰਖੀ ਭੀ ਸੁਖ ਪਾਏਗੇ। ਤੁਸੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਰੋ। ਤੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਖਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਣ ਇਨ ਕੋ ਰਿਆਜਾਰੇ ਹੈ ਸੁਖ ਲੀਏ। ਅਸੀ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕੈਸੇ ਦੇਈਏ ਹੇ ਗੁਰੋ, ਪੁਨਾ ਪਕੜੇ ਹੀ ਨਹੀ ਜਾਤੇ। ਨੀਰ ਬੱਚਨ। ਫਾਰਸੀ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਤਾਦਿ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਗਿਰਦ ਫੇਰ ਦਿਲ ਮੇ ਦਲੀਲ ਦੌੜਾਂਵਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹੁ ਕੰਮ ਮੈ ਕਰਾਂ ਕਿ ਨ ਕਰਾਂ, ਸੋ ਇਹੁ ਉਸ ਪੈ ਬਾਜੀ ਖਰਾ ਹੈ। ਓਹ ਕਦੇ ਨਾ ਦਾਨਸ਼ਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਉਸਤਾਦਿ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਸੱਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਇਲਮੰਵਰ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਉੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀਰਾਮ ਜੀ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹੇ ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਪਰਮ ਗੰਭੀਰ ਸੀਰ ਹੈ। ਭਾਈ ਕੂਹਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮਣ ਸਿੰਘ ਪਰਮ ਸਿਰੋਵੰਤ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਇਸੀ ਸੇਵਾ ਮੇ ਤਤਪਰ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਿੰਗੋਂ/ਸਾਨ ਆਇ ਮਾਰਨ ਲਾਗੇ। ਸੋ ਨੰਦੀਗਨ ਜਹਾਂ ਭਾਗ ਕਰ ਜਾਏ ਤਹਾਂ ਪੀਛੇ ਆਏ ਮਾਰੇ ਸੰਗ ਸੀਸ ਕਰ ਬੈਲ। ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਕਹਤ ਭਯਾ ਕਿਵੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਭੀ ਮਾਰੋ। ਤਬ ਬ੍ਰਿਖਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਜੁ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਸਾਂ ਤੋ ਟਹਿਲ ਲੈਣੇ ਕਾ ਸੋ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਲੈਦਾ ਜਾਂ ਤੇ ਅਸੀ ਮਬਲਕਤ ਹੋਏ ਅਬ ਭੀ ਜੇਕਰ ਅਸਾਂ ਕੋ ਟਹਿਲ ਲੇਵੇ ਤਾਂ ਤੇਨੂੰ ਛਡਤੇ ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਮਾਰਾਂਗੇ ਤੈਨੂੰ। ਜੋ ਤੈ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੋੜਿਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਾਡੀ ਭੀ ਖਤਾਵੰਦ ਹੈ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਭਾਈ ਜੀ, ਮੈ ਤੁਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮੇ ਨਹੋਲਾ ਪਾਇਕਾ" ਲੇਵਾਂਗਾ। ਤਬ ਛਾਡ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਵਸਤੇ ਕੇ ਸੰਤ ਆਗੇ ਇਹ ਬਿਰਤੰਤ ਕੀਤਾ ਰੈਨ ਕੇ ਸਵਪਨ ... ਤਬ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕਹਤ ਭਏ। ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਖੰਡੀ ਹੈ, ਕੜਾਹ ਰੰਗੀਲ ਅਸਾਨੇ ਕੋ ਲਗਾਨ ਦੇਦੇ ਆਪ ਚੁਰਾਇ ਕਰ ਖਾਤੇ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਪਾਖੰਡ ਧਾਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਕੀ ਪੂਜਾ ਇਕਤ ਪੂਜਾ ਖਾਤੇ ਸੇ, ਪਾਖੰਡੀ ਸਿਖ ਸਾਧ ਕਹਾਇ ਕਰ, ਨਾਮ ਵਿਮੁਖ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਨ ਕੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਨ ਸੇ ਟਹਿਲ ਲੇਵੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਬ ਕਬ ਟਹਲ ਹੀ ਕਰ ਜੀਵ ਕਾ ਭਲਾ ਹੈ। ਜਿਨਾ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਕਰ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਅਨਾਥਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪੰਖੀ ਕੋ ਸੇਵਿਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਤੇ ਫੇਰ ਕਿਸੀ ਪੰਖੀ ਪਸ਼ੂ ਜਨਮ ਮੈ ਨਹੀ ਆਤੇ। ਜੋ ਕਰ ਨਿਸਕਾਮ ਸੇਵਿਆ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੋ, ... ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਆਦਿਕੋਂ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਨਰਕ ਤੇ ਬਚਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਇਨ ਸੇ ਟਹਲ ਲੇ...

ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਚਨ ਕਰ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਤੂਹਮਾ ਸਿਘ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿਘ ਜੀ ਭੀ ਲਗੇ ਇਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ। ੧ । ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿਘ ਤੇ ਭਾਈ ਤੂਹਮਾ ਸਿਘ ਜੀ ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਧੰਨ ਨਹੀ ਸਨ ਆਪ ਵਰਤਦੇ। ਤਬ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਲਾਖ ਰੁਪਿਆ ਭੇਜਿਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਸਭੀ ਦਾਨ ਗਰੀਬਾਂ ਕੋ ਪੁਨਾ ਲੰਗਰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦੀਆ। ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਤੇ ਕਾਂਹੇ ਲੰਗਰ ਕੇ ਸੋ ਭੀ ਮਾਟੀ ਹੀ ਕੇ ਬਨੇ ਰਹੇ। ਐਸੇ ਆਪ ਮਾਇਆ ਤੇ ਅਤੀਤ। ਜੋ ਮਾਇਆ ਨਾ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਸੁਨ ਦੇਖ ਕਰ ਆਸਚਰਜ ਭਈ ਜੋ ਇਹੁ ਮਾਇਆ ਕੋ ਬਾਹਿਰ ਬਾਂਟ ਕਰਨ ਹਾਰੇ ਸੰਤ ਹੈ। ਬਾਕਾਂ ਟੁਕੜੇ ਵ ਮਾਇਆ ਕੋ ਭੀ ਅਪਦਾ ਪਾਇ ਦੇਣੇ ਹਾਰੇ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਾਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਹੀ ਸਿਖ ਹੂਏ ਭਾਈ ਤੂਹਮਾ ਸਿਘ ਦਿਰਬਰ ਪਰਮ ਸਿਧ। ਜੋ ਬਿਖਮ ਚਾਲੀ ਸਿਖੀ ਕੀ ਜੋ ਕੌਨ ,ਜਿਸੇ ਆਪਾ, ਭਾਵ ਹੰਕਾਰ, ਮੈ ਮੇਰੀ, ਨ ਰਹਣੀ। ਸੋ ਤਿਸ ਰਹਣੀ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਗੁਰ ਸੰਤ ਜੀ ਤੇ ਚਲਤੇ ਭਏ ਆਪ ਭੀ। ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਸੰਤ ਕੀ ਹੋਈ ਸੋ ਭੀ ਕੋਈ ਇਕ। ਅੰਨ ਕੀ ਦੇਗ ਤੇ ਸੂਖੇ ਕੀ ਦੇਗ ਜੋ ਪਰਮ ਨਿਪੁੰਨ ਹੂਏ। ਆਲਸ ਆਦੀ ਜੋ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸੁਖ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਤਾਂਦੀਆਂ ਲਾਇ ਬਹਿਨਾ ਸੋ ਇਹ ਸਭੀ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਮਿਤ੍ਰ ਕਾ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਕਰ ਦੀਆ। ਭੂਸਤ ਆਪਣੀ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕਾ ਸੁਖ ਮਾਨੋ ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਪਾਰ ਛੋੜ ਆਏ ਹੈ। ਜਿਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਾਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਗੁਰ ਗੋਰ ਮੈ ਮੁਰਦਾ ਰੂਪ ਮੁਰੀਦ ਹੋ ਕਰ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਸਮਾਇ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਰਾਜ ਰੋਗ ਵਾਲਿਆਂ ਪਾਤਕ ਮੈ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ ਸੇਵਾ ਮੈ ਲਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਪਾਪ ਰੋਗ ਕਹਰ ਕਰ ਦੇਨਾ ਇਹ ਜਿਨ ਮੈ ਸਕਤੀ ਭਈ ਪ੍ਰਤੱਖ। ਪੁਨਾ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮਾਲੀ ਪਕੜ ਕਰ, ਮਾਨੋ ਜੋ ਹਟਾਏ ਆਪਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ, ਕ੍ਰਿਪਾਦਿ ਚੇਲਿਆਂ ਕੋ ਸਿਮਰਨ ਮੈ ਲਾਇ ਦੇਣਾ। ਅਰ ਅਨੇਕ ਧਰਮਸਾਲਾ ਬਨਾਵਾਵਤੇ ਭਏ ਧਰਮ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਲੀਏ। ਏਕ ਸਮੇ ਸਰਕਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿਘ ਜੀ ਆਨ ਮਾਤਰ ਟੇਕਿਆ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੀਏ ਬਚਨ ਕਹਾ। ਮਹਾਰਾਜ ਬਚਨ। ਹੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਮੈ ਕੌਨ ਹਾਂ ਜੋ ਕਈ ਮੋਕੋ ਕੋਈ ਰਿਗਾ ਅਵਤਾਰ ਕਹਤੇ ਹੈ ਕਈ ਯਗ ਕਰਾਵਨ ਹਾਰੇ ਪੰਡਿਤ ਕਾ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਲਖਮੀ ਕੀ ਬਹੁਲਤਾ ਕਰ ਕੋਈ ਇੰਦਰ ਕਾ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਜਯੰਤਾ ਕਾ ਜੋ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਭੀ ਕਈ ਕਲਪਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਆਪ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹੋ ਜੋ ਮੈ ਕਵਨ ਹਾਂ ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਜਿਦੇ ਕਾ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੋਵੈ, ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਹਰਿਜਨ ਬਾਚ ਨਰਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਿ। ਹੈ ਰਾਜਨ ਮੈ ਤੋ ਆਪ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿਖ ਜਾਨਤਾ ਹੋ। ਜਬ ਨਰਿੰਦਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ, ਜੀ ਕੌਨ ਲਖਣ ਕਰ ਮੈ ਕੋ ਸਿਖ ਆਪ ਜਾਨਤੇ ਹੋ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਤੂਹਮਾ ਸਿਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਸੁਨੋ ਹੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲੀਏ ਆਵੇ ਇਟਾਂ ਹੈ ਚੜਾਏ ਜੋ। ਤਬ ਸੋ ਆਵੇ ਇਟਾ ਪਰਪਕ ਸੰਗ ਸੁਪੈਦ ਤੇ ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਵਤ ਦੇਖ ਕਰ ਪਾਪੀ ਨੂਰ ਦੀਨ ਮਲੇਛ ਸੂਬਾ ਜੁਲਮੀ ਕਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤੇ ਖੋਟ ਲੈਕਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। "ਜਾ ਹਮਾਰਾ ਸਿਖ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਇਹੀ ਇਟਾਂ ਸਜਾਇ ਲੀਆਂ

ਸਿਖੋਂ ਨੇ ਹਾਥੋਂ ਕਰ ਜਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭਈ ਹੈ, ਸੋ ਸਰਾਇ ਤੇ ਢਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਇਸ ਤੀਜਾ ਰਾਜ
ਪਰ ਲਵਾਇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਵਾਇਗੇ। ਜੋ ਸੇਵਾ ਸਤਿਗੁਰ ਨੇ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਤੇ
ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀ ਤੈਨੂੰ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿਖ ਜਾਨਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਰਾਜਿੰਦਰ
ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ। ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਮੁਖੋ ਬਚਨ ਕਾਂ ਹੂਆ ਹੈ। ਮੋ ਕੋ ਗੁਰ ਸਿਖ ਕਾ ਤਾਂ ਤੇ
ਮੇਰੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਚਰਨੋ ਪਰ ਕਹਤ ਭਈ ਸਰਕਾਰ: ਹੇ ਸ੍ਰੀ
ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਤੁਸੀ ਧੰਨ ਹੋ ਮੈ ਨਿਸਚੈ ਜਾਨਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਸੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹੋ।
ਮੈ ਡੁਬੇ ਹੋਏ ਜਾਂਦੇ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਬਚਨ ਰੂਪ ਬੇੜਾ ਦੀਆ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਜੋ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਕਰ
ਮੈ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਜੋ ਕਬੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਭੀ ਸੁਰਤ ਮੁਕਤ ਕੀ ਲੇਵੇਗਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ।
ਪੁਨਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਵਿਦਾ ਹੂਏ। ਇਨ ਕੇ ਸਿਖ ਚਾਟੜੇ ਭਾਈ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਿਲਾਬਰ ਹੋਤ
ਭਏ। ਸੋ ਭੀ ਸਦਾ ਹੀ ਜਾਨਣੇ ਸੇਵਾ ਬੰਦਗੀ ਪ੍ਰਾਇਣ। ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਸੋਕ ਕਰ ਇਹ ਸੇਵਾਂ
ਗਾਖੜੀ ਜਿਨਾ ਗੁਰਦੁਆਰਿਓ ਲਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਥਮ ਕਾਲ ਘੋਰ ਚਲਿਓ ਮੈ ਜੋ ਕੰਚਨ ਕੰਕਨ ਹਾਥੇ
ਮੈ ਜੋ ਜਿਨ ਕੇ ਸੋ ਉਤਾਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਅਵਰ ਸੰਪਦਾ ਭੀ ਭਾਈ ਕੂਰਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਗੇ ਧਰ ਕਰ
ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਚਰਨੋਂ ਪਰ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਅੰਨ ਜਲ ਲੇਕਰ ਪਰਪਕ ਗਰੀਬੋ ਆਦਿ ਕੋ
ਭੁਗਵਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਪੀਛੇ ਸੰਤਾਂ ਕਹੁ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਭਈ। ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਦਯਾ ਸਿੰਘ
ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਥੈਸੀ ਸੋ ਕਿਸੀ ਕਰਮ ਗਤੀ ਕਾ ਸੰਗ ਕੁਸੰਗ ਸੇ ਕਿਸੀ ਮਾਨੁਖ ਕਾ ਖੂਨ ਤਿਸ ਕੇ
ਹਥੋ ਨਿਕਸਿਆ। ਤਬ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਬਾਬੇ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਜੀ , ਤੁਮਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ
ਫਾਂਸੀ ਕੀ ਸਜਾਇ ਆਵਤੀ ਹੈ, ਨਿਆਇ ਕਰ। ਆਗੇ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਸੋ ਹਮ ਕਰੀ। ਤਬ ਭਾਈ
ਦਯਾਸਿੰਘ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਜੈਸੇ ਤੁਮਰੇ ਨਿਆਉ ਮੇ ਆਵੈ ਤੈਸੇ ਕਰੋ, ਮੇਰੇ ਲੀਏ ਮਨ ਮੇ
ਨਾ ਧਰੋ। ਤਬ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦੀਨੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਮਨ ਮੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਾ ਭਾਣਾ ਹੀ
ਮੀਠਾ ਲਾਗਾ। ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਮੈ ਆਇਆ, ਸਿਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾ ਕਾ ਜੋ
ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਅਭਾਵ ਕਰ ਦੀਆ। ਤਬ ਅਪਨੀ ਨੁਖਾ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਸੰਗ ਮੇ
ਤਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਜੋ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਕੀ ਤੋ ਇਹ ਦਸਾ ਭਈ ਹੈ।
ਅਬ ਤੇਰੀ ਕੀ ਮਰਜੀ ਹੈ, ਕਹੋ। ਜੋ ਕਰ ਤੈਨੇ ਕੋਈ ਭਿਠਾ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੋਵੈ ਤਬ ਸੁਹਿਦ ਸਾਵਨ
ਹੋ ਕਰ, ਜੈਸੇ ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ ਹੋਵੈ ਖੇਡੋ, ਅਜੇ ਤੇਰਾ ਬਾਲਪਨ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ
ਰਹਿਨਾ ਹੋਵੈ ਤਬ ਘੂੰਘਟ ਖੋਲ ਕਰ ਲੰਗਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਜੈਸੇ, ਪੀਸੋ ਤੇ ਪਕਾਵੋ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕੋ
ਭੋਜਨ ਭੁਚ ਵਾਵੋ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਭੀ ਨਿਰਮੋਹ ਹੋ ਕਰ ਘੂੰਘਟ ਖੋਲ ਕਰ
ਲੰਗਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੇ ਤਤਪਰ ਭਈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ, ਰੱਬੀ ਪੀਸਨੀ, ਪੁਨਾ ਲੰਗਰ ਕੀ
ਸੇਵਾ ਪਰਾਇਣ ਹੋ ਕਰ ਜਨਮ ਆਪਨਾ ਸੁਫਲ ਕਰਤ ਭਈ। ਜੈਸੇ ਜਲਣ ਕਟ ਸੰਤ ਕੀ ਐਸੇ
ਹੀ ਆਪਨੀ ਨੋਖਾ ਕੋ ਕਹਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਕਰ ਖਾਇੰਗੀ ਦੂਧ ਮਲਾਈ ਤੋ ਮੇਰਾ ਕਿਛੁ ਬਸ ਨਾਹੀ।
ਜੋ ਕਰ ਪਿਛੈ ਹੋਵੈ ਕੰਧ ਤੇ ਅਗੇ ਹੋਵੈ ਚਰਖਾ। ਅਰ ਰੁਖਾ ਮਿਸਾ ਖਾਇੰਗੀ ਤੋ ਤੈਨੂੰ ਕਿਛੁ
ਡਰ ਨਾਹੀ। ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਵਧੀਕ ਭਈ ਭਾਈ ਦਯਾਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੇਵਾ

ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਨੁਖਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਯਾ ਜਿਸ ਕਾ। ਅਹੋ ਆਸਚਰਜ ਹੈ ਸੰਤੋ ਭਾਈ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਕਾ ਮੋਹ ਕੈਸਾ ਨਿਰਮੂਲ ਹੋਇਆ, ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾ ਸਰ ਖੰਡੇ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਸਿਖ ਸਾਖਾਂ ਸਹਤ ਪੰਚ ਬਿਸੰਤ ਹੁਲਾਸਾ। ੨੫। ਬਾਬਾ ਮਲੰਗਾ ਸਿਧ ਕੈਸੇ ਥੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਤਿਨ ਕੋ ਰੋਜ ਮਿਲਨੇ ਆਵਤੀ ਸੀ। ਏਕ ਦਿਨ ਸੰਤੋ ਕੀ ਡੇਵਢੀ ਮੇ ਦੁਸਮਨੋ ਨੇ ਦਸ ਹਜਾਰ ਰੁਪਏਦੇਨਾ ਕਰ ਏਕ ਮਨੁਖ ਕੋ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕੋ ਖੜਵਾਇਆ। ਸੰਤ ਉਪਰ ਸੇ ਬੈਠੇ ਝੂੰਖੇ ਬੀਚ। ਜਬ ਸਰਕਾਰ ਬੀਚ ਬੂਹੇ ਕੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਨ ਲਗੀ ਤਬ ਬੁਲਾਇ ਕੇ ਝੂੰਖੇ ਬੀਚ ਸੇ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਭੁਜਾ ਪਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਹਾਥੀ ਕੀ ਅੰਬਾਰੀ ਬੀਚ ਸੇ। ਅਰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬਿਠਾਇ ਕਰ ਪਵੜੀ ਬੀਚ ਸੇ ਸੋ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਕਿਹਾ ਰੇ ਨੀਚ ਤੇਰਾ ਤਾਂ ਸੀਸ ਕਾਟਿਆ ਜਾਤਾ ਜੇ ਤੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋ ਮਾਰਤਾ। ਸੋ ਰੁਪਈਏ ਤੇਰੇ ਕਿਸ ਕਾਮ ਆਵਤੇ। ਉਹ ਅਸਚਰਜ ਹੈਂ ਅਗਿਆਨੀ ਜੀਵ ਜੋ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਕਰ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾ ਫਲ ਕੇਵਲ ਦੁਖ ਹੀ ਦੁਖ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਐਸੇ ਪਾਪੀ ਕੋ ਭੀ ਸੰਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਸੋ ਨ ਮਾਰਨ ਦੀਆ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਰਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕ੍ਰਿਉਂ ਮਰੇ। ਸੋ ਐਸੇ ਸਿਧ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਸੇ ਤਪ ਜਪ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਕਥਾ ਬਹੁਰੰਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਬਾਸੀ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਹੁਪਰੰਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਬਾਸੀ ਹੋਤ ਭਏ। ਜੋਗੀ ਪੁਨਾ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕਉ ਭਗਵਤ ਚਰਨਾਰ ਬਿੰਦੋ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵਨਾ ਇਹੁ ਭੀ ਦੁਰਲੰਭ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਤਿਨ ਕਉ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ। ਇਸੀ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੀ ਉਲਾਸ ਕਰਤ ਭਏ। ਪਰਮ ਨਿਸਚੇ ਕਰਿ। ਪਰਮ ਮਸਤ ਅਵਸਥਾ ਪੁਨਾ ਗਲੀਆਂ ਬਾਜਾਰਾਂ ਮੇ ਜੇ ਕਭੀ ਚਲੇ ਭੀ ਸਹਜ ਤਬ ਇਹੁ ਪਦ ਗਾਵਤਿਆਂ ਫਿਰਨਾ।

ਤਥਾ ਪਦ। "ਮਾਈ ਮੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਗਦਾ ਪਿਆਰਾ। ਆਸ ਪਾਸ ਬੂੰਗੇ ਕੇ ਸੋਹਤ ਬੀਚ ਸੋਹੈ ਦਰਬਾਰਾ। ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮੇ ਹਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ਗੁਰੂਰੂਪ ਅਵਤਾਰਾ। ਸਿਖ ਪੋਥੀਆਂ ਬਹੁਤ ਬਨਾਈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਧਾਰਾ"। ਪੁਨਾ ਕਭੀ ਰਿਦੇ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਮੇ ਇਹ ਕਹਨ ਉਨਕੀ ਮੁਖ ਦੁਆਰੇ। ਮਜ਼ਹਬੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਹਬੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ। ਐਸੇ ਸਾਰੀ ਜਾਮਸ੍ਰਿ ਉਚਾਰਨਾ। ਪਰਮ ਸਿਖੱਯਾ ਸਹਤ ਹੂਏ, ਜੋ ਕੈਸੇ ਏਕ ਬਾਲਕ ਪਰਮ ਸੁੰਦਰ ਸੀ ਲੈਨ ਵੀਰ ਕਾ ਬੇਟਾ ਜੋ ਜਿਸ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੋ ਨਿਤਾ ਆਗੇ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਹਿ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਬੇਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿ ਬੈਠਾ ਰਹੈ ਨਿਕਟ। ਏਕ ਦਿਨ ਅਵੇਰ ਜੋ ਆਇਆ ਤਬ ਸੰਤੋ ਕਹਾ ਤੂੰ ਅਵੇਰ ਆਇਆ ਹੈਂ, ਹੇ ਬਾਲਕ। ਸੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀਵਨ ਦਾਸ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਮੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋ ਬੜਾ ਤਾਪ ਨੇ ਦੁਖ ਦੀਆ ਹੈ। ਤਬ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀਵਨ ਦਾਸ, ਤੂੰ ਨਾਨੀ ਕੇ ਊਪਰ ਮੂਤ ਦੇ, ਤਪ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ ਤੈਂ ਨੇ ਮੂਤਨਾ ਤੇ ਨਹੀ ਜਲ ਕਾ ਗੜਵਾ ਊਪਰ ਪਾਇ ਦੇਵੇ ਜਾਇ ਕਰ। ਸੋ ਜਾਇ ਕਰ ਜਬ ਜਲ ਕਾ ਗੜਵਾ ਪਾਇਆ ਤਿਸੀ ਖਿਨ ਤਪ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਸੰਤ ਬਚਨ ਤੇ। । ਏਕ ਸਮੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਬੇਟੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਸੇ ਜੋਗ ਕਲਾ ਸੀਖਤੇ ਭਏ। ਕੈਸੇ ਏ ਸ੍ਰੀ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ...

ਜਨਮ ਹੀ ਕੇ ਜੋਗ ਭ੍ਰਸਟੀ ਸੇ ਤਾਤ ਕਾਲ ਜੋਗ ਕਲਾ ਸਿਧ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਰਾਜ
ਕੀ ਵਾ ਭੋਗੋ ਕੀ ਕਿਛੁ ਖਬਰ ਨਹੀ ਜਿਨਕੋ। ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਭੋਲੇ ਮਹਾਦੇਵ ਜੇ ਮਿਜਾਜ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ
ਧਿਰੇ ਤੇ ਸਦਾ ਭੂਮੀ ਸੈਨ ਕਰਤੇ ਸੇ। ਬੜੀ ਰਾਤ ਤਕ ਜਾਗ੍ਰਤ ਕਰਨਾ। ਸ਼ਨਾਨ ਆਦੀ ਨਿਤ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਕੇ
ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਜਾਪ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾ ਪਠਨ ਕਰਨਾ ਚਿਤ ਇਕਾਗਰ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ
ਦੀ ਵਾਰ ਸੁਣਨੀ ਰਾਗੀਆਂ ਸੇ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀਆਂ ਮੇਂ ਮੁਖੀ ਸੀ, ਤੰਬੂਰਾ ਜਿਸ ਕੇ ਹਾਥ
ਸੇ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਸੇਵਕ ਗੁਲਾਮ ਕੋ ਧਿਕਾਰ ਆਦਿਕ ਕੁਬਚਨ ਮੁਖ ਸੇ ਨ ਕਹਨਾ। ਸਮੋਹ ਕਰ
ਵਰਤਨਾ। ਕੇਵਲ ਆਪ ਹੀ ਕੋ ਬੜਾ ਨ ਸਮਝਨਾ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਜੋ ਏਕ ਸਮੇ ਕਿਸੀ ਸੇਵਕ
ਤੇ ਕਈ ਵੇਰ ਭਾਰੀ ਚੋਰੀ ਕੀ, ਸੋ ਦੇਖ ਅਦੇਖਾ ਕਈ ਬਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਬ ਫੇਰ ਫੇਰ ਸੋਈ ਕਾਮ
ਸੋ ਮੂਰਖ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ। ਐਸਾ ਕੀਮ ਨਾਹੀ ਥੋਰਾ ਤੁਸਾੜੇ ਅਸਾੜੇ ਕ੍ਰਿਤ੍ਰ
ਹੋਣੇ ਕਾ ਇਹੁ ਫਲੁ ਨਾਹ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਤੈਨੂੰ ਰਖੇ ਇਕੇ ਮੈਨੂੰ ਰਖੇ ਐਸੀ ਇਕਰਤਾਈ ਕਰ
ਖੈਰ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਇਕੇ ਤੂੰ ਚਲਿਆ ਜਾਇ ਇਕੇ ਮੈ ਚਲਿਆ ਜਾਨਾ ਹਾਂ।
ਭਾਵੇ ਉਸ ਕਾ ਬੰਦ ਬੰਦ ਜੁਦਾ ਕਰਾਇ ਦੇਤੇ ਤੌ ਭੀ ਆਪ ਖੁਦ ਮਾਲਕ ਸੇ। ਪਰ ਚਿਤ ਮੇ ਇਹੀ
ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਨਿਰੰਹਕਾਰਤਾ ਹੀ ਜੋ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਨੌਕਰ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮੈ ਭੀ ਨੌਕਰ ਹਉ। ਸ੍ਰੀ
ਸਾਹਜਾਦਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸੇ। ਕਿਤਨਿਆਂ ਬਰਸਾਂ ਪੀਛੇ ਜਬ ਬਹੁਰੰਗੀ ਜੀ
ਕੋ ਮਿਲੇ ਭੇਟਾ ਧਰ ਕਰ ਜਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਬੈਠੇ ਨਿਕਟ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ
ਇਸ ਤਰਫ ਦੇਖ ਕੇ। ਉਹ ਨਵਿਆ, ਉਹ ਜੋਗ ਕਲਾ ਆਪੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਵਾ ਨਹੀ। ਤਬ ਮਹਾਰਾਜਾ
ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ ਅਬ ਤੋ ਨਹੀ ਹੋਤੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਹੁਤ
ਰਾਜ ਕੇ ਕਾਰਜ ਸੌਂਪੇ ਹੈਨ ਉਨ ਸੇ ਵੇਹਲ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਤਬ ਆਪ
ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ ਜੋ ਹਮ ਨੇ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜੋ ਅਬ ਜੋਗ ਕਬਹੂ ਆਇ ਨਾ ਸੇ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮ
ਹੂਆ ਸੋ ਹੂਆ। ਏਕ ਸਮੇ ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਸ੍ਰੀਰ ਮਾਂਦਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਬਹੁਰੰਗੀ ਕਉ ਸਦਾਇਆ ਚਾਹਿਨ
ਸੁਰ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਕਰਿ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬਹੁਰੰਗੀ ਜੁ ਆਏ ਉਠ ਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ
ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਗੁਰੂ ਭਲਾ ਕਰੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਿਖਾ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕੋਤ੍ਰ ਸੌ ਦਾਮ ਰੋਜ ਕਾ
ਰਸਦ ਕਰ ਦੀਆ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕਉ। ਸੋ ਕਾਗਜ਼ ਸਹਜਾਦੇ ਕੇ ਹਾਥ ਮੋੜਾਦੇ ਦੀਆ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਨੇ।
ਤਾਂ ਬਹੁਰੰਗੀ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਦੁਖਭੰਜਨੀ ਜੀ ਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਮੰਗਵਾਇ ਕਰ ਸਰਕਾਰ ਕਉ ਜਬ ਦੀਆ ਸੋ ਪਾਨ
ਕਰ ਮਨ ਤਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਰਕਾਰ ਜੀ ਕਾ। ਪੁਨਾ ਜਤੀਜੀ ਤਾਤਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਆਵਤ ਭਏ
ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਗੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ। ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਆਪ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਹੋ ਅਰ ਅਖਲੰਤਰ ਆਤਮਾ ਮੇਰੀ ਕਿਦਿਓ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਹੀ
ਮਾਇਆ ਧਾਰੀਓ ਕੇ ਮਿਲਣ ਕੀ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਰ ਕੋਪ ਨਹੀ ਕਰਨਾ, ਹੇ ਦੇਵ। ਪੁਨਾ ਕਿਤਨਾ
ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸਾਹਜਾਦਾ ਜੀ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕਰਤ ਭਏ ਬਹੁਰੰਗੀ ਸਿਧ ਕਾ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੀ ਆਪ
ਕੇ ਰੁਪਏ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਏ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਲੇਵੀਏ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ। ਜੋ ਇਕ ਬਗ਼ਾ ਕਾ ਦਾਮ

ਛੋੜੀ ਹਜਾਰ ਹੈ ਊਪਰ ਆਪ ਕਾ ਨਿਸਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਬਹੁਰੰਗੀ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਉਹ ਕਾਗਜਾਤ ਕਹਾਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੁਨਕਰ ਰਾਜਾ ਜੀ ਨੇ ਓ ਕ੍ਰਾਗਜ਼ ਆਗੇ ਧਰ ਦੀਆ, ਜਤੀ ਜੀ ਕੇ। ਸੋ ਕਾਗਦ ਸ੍ਰੀ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਬੀਚ ਡਾਰ ਦੇਤੇ ਭਏ ਤਹਾਂ ਹੀ ਰੈਹੇ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੋ। ਅਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਦੁਖ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਜੀ ਨੇ ਦੂਰ ਕੀਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਹਮ ਨੇ ਦੂਰ ਨਾਹੀ ਕੀਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਕਾਗਦ ਦਾਮੋ ਕਾ ਸ੍ਰੀ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਹੀ ਕੋ ਅਰਪਣ ਕੀਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੈ ਨਵੇ, ਹਮ ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ ਕਿਆ ਕਰੇਂਗੇ ' ' ਕਿਰਨ ਸਾਧੂ ਹੋਇ ਕਰ। ਸੋ ਧ੍ਰਹ ਕੰਚਨ ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਮੋਹਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤ ਜੀ ਕਨਕ ਕਾਮਨੀ ਸੂਕੇ ਤਿਣ ਵਤ ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਵੁਹੀ ਬਡਭਾਗੀ ਹੈ ਜਿਨ ਪਾਇਓ ਦੁਬ ਤਿਆਗੇ ਹੈ। ਇਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੁਣੋ। ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਜੋ ਬਾਹਿਰ ਜੰਗਲ ਮੇ ਬੜੇ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦੀ ਇਛਾ ਹੋਈ। ਸੋ ਵਜੀਰ ਕੋ ਵਾਹਿਨ ਸਹਿਤ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਲੈਣੇ ਕੋ ਭੇਜਿਆ। ਸੋ ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਹਾਜਰ ਹੋ ਕਰ ਰਾਜੇ ਵਲੋਂ,ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਸੁਣ ਕਰ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਆਪਨਾ ਮੂੰਹ ਤਵੇ ਕੀ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਕਾਲਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਪੁਨਾ ਆਪਨੀ ਗੋਦੜੀ ਸਾਥ ਲਾਇ ਲੀਤੀ,ਅਰ ਵਾਹਿਨ ਜੋ ਵਜੀਰ ਲਿਆਇਆ ਸੀ ਉਸ ਪਰ ਸਵਾਰ ਨਾ ਹੂਏ। ਅਰ ਚਰਨੀ ਚਲ ਕੇ ਰਾਜੇ ਪਾਸ ਆਏ। ਆਗੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਦਰ ਪੂਰਬਕ ਉਠ ਕੇ ਆਸਣ ਪਰ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਯਤਿ ਜੀ ਰਾਜੇ ਦੇ ਆਸਣ ਤੇ ਨਾ ਬੈਠੇ। ਅਰ ਆਪਨੀ ਗੋਦੜੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਹੇ ਰਾਜਾ ਸਾਨੂੰ ਕਿਉ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਰਾਜੋਵਾਚ। ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਪਹਿਲੇ ਆਪ ਦੋ ਗਲਾਂ ਦਾ ਉਤੱਰ ਦੇਵੋ। ਇਕ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਆਪ ਮੇਰੇ ਆਸਣ ਪਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਬੈਠੇ। ਸੰਤ ਜੀ ਵਾਚ। ਹੇ ਰਾਜਾ, ਜੋ ਅਭਿਆਗਤ ਤਿਆਗੀ ਫੱਕੀਰ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀਓ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕਾ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸੋ ਮੈ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਆਪਨਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਧਰਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖੇਚਲ ਨ ਹੋਵੈ। ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤੱਰ ਅਬ ਸੁਣੋ। ਜੋ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀਓ ਕੇ ਬਸਤਰ ਹਨ ਓਹਨਾ ਪਰ ਬੈਠਨੇ ਕਰ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀਓ ਵਾਲੀ ਬੁਧ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਆਪਨੀ ਗੋਦੜੀ ਵਿਛਾਇ ਕਰ ਬੈਠਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਉਤੱਰ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜਾ ਦੀ ਨਿਸਾ ਹੋਈ। ਅਰ ਜਾਣਿਆ ਜੋ ਪੂਰੇ ਸੰਤ ਹਨ। ਤਬ ਰਾਜੇ ਨੇ ਮੋਹਰਾਂ ਕਾ ਥਾਲ ਭਰਵਾਇ ਕੇ ਆਗੇ ਆਨ ਰਖਿਆ। ਦੇਖ ਕਰ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਰਾਜਾ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਸੀਸ ਕਟਾਇਆ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ, ਚੋਰੋ ਕੋ ਖਬਰ ਹੂਈ ਜਬ ਮਾਇਆ ਕੀ ਤਬ ਜੰਗਲ ਮੇ ਜੋ ਕੁਟੀਆ ਹੈ ਉਸ ਮੇ ਆਇ ਕਰ, ਰਾਤ ਰਉ ਮਾਇਆ ਭੀ ਲੈ ਜਾਵਨਗੇ ਅਰ ਸੀਸ ਭੀ ਕਾਟ ਦੇਂਵਗੇ ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਤੂੰ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿ ਕਰ ਸੰਤ ਵਿਦਾ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਲਿਆ ਕੁਛ ਨਾਹੀ। ਚੇਲਾ ਨਾ ਅਪਨਾ ਕਉ ਬਨਾਵਤੇ ਭਏ , ਐਸੇ ਨਿਸਕਾਮ। ਇਕ ਵੇਦੀ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਕਰੋ ਚੇਲਾ। ਤਬ ਮੁਖ ਮੈ ਅੰਗੁਰੀ ਡਾਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂੰ ਚੇਲਾ ਕਿਸੀ ਕਾ ਨ ਬਣ। ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਸਿਖ ਹੋ ਕਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪਿਆ ਕਰ ਜੋ ਤਾਰਾ ਕਰਤਾ ਭਯਾ। ਇੱਕ ਸਿਖ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਕਰੋ ਚੇਲਾ

ਤੋ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂੰ ਸ਼ੇਰ ਹੋ ਕੇ ਕੌਨ ਖਾਤਿਆਂ ਮੇ ਪਇਆ ਚਾਹਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਪ । ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਜਬ ਤਿਆਗਣੇ ਲਗੇ ਸ੍ਰੀ ਬਹੁਰੰਗੀ ਜੀ ਪ੍ਰਾਣ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕਰ। ਤੋ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਛਤ ਭਏ ਸੇਵਕੋ ਕੋ ਜੋ ਆਜ ਕੌਨ ਤਿਥੀ ਹੈ। ਤੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਆਜ ਤੋ ਪੂਰਨਮਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਆਜ ਸ਼ਰੀਰ ਨਹੀ ਤਿਆਗਤੇ। ਜਾ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰੋ ਨੇ ਇਸੀ ਤਿਥੀ ਮੇ ਦੇਹ ਤਿਆਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਨ ਕੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਸੇਵਕ ਹੋ ਕਰ। ਤਬ ਏਕਮ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਬਹੁਰੰਗੀ ਜੀ ਤਨ ਤਿਆਗ ਕਰ ਜੋਤੀ ਮੈ ਲੀਨ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਐਸੇ ਘਟ ਫੂਟ ਕਰ ਘਟਾ ਅਕਾਸ਼ ਮੈ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਸਮਾਇ ਗਏ। ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਰਤੇ ਸੇ ਗੜੀ ਧਰਮਸਾਲ ਵਾਸੀ। ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਲ ਸਧੜਿਆਂ ਕੀ ਤਰਫੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਪਹੁੰਚਾਵਤੇ ਰਹੇ ਹੈ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਬਾਵਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਕੀ। ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਸਿਧ ਬਾਬੇ ਹਰੇ ਕੇ ਚੇਲੇ ਹੂਏ ਹੈ। ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਅਸਾੜੇ ਗੁਰੂ ਗਏ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਸਾਥ ਹੇਮੇ, ਜਾਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਬੈਠ ਗਏ। ਆਗੇ ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਿਚੜੀ ਰੀਧਦੇ ਜੋ ਰਾਮ ਵਲਟੋਹੀ ਮੇ ਤੇ ਕਾਠ ਕੀ ਦਰਬੀ ਬੀਚ ਹਲਾਵਤੇ ਹੈ ਸੋ ਰੀਧ ਕਰ ਮਿਤ੍ਰਕਾ, ਕਾਰੂ ਸਾਹਨਕੀ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ, ਸਭੀ ਖੀਚੜੀ ਤਿਸ ਬੀਚ ਪਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਚਾਰ ਸਰੀਰ ਸੇ। ਇਕ ਭਾਈ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਦੂਜੇ ਹੇਮਾ, ਤੀਜੇ ਕੋਈ ਸਾਧ ਸੀ ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਚੌਥੇ ਆਪ ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਬੀਚ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਬੀਚ ਕੁਨਾਲੀ ਧਰ ਕਰ ਸਾਧਾਂ ਕੇ ਆਪ ਤਿਸ ਕੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠ ਜਾਤੇ ਭਏ ਸਤਿ ਨਾਮ ਕਹ ਕਰ। ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਖਿਚੜੀ ਕੇ ਦੁਆਲੇ ਬਿਠਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਭਾਈ ਸਾਧੋ ਖਾਵੋ ਖਾਵੋ ਆਪ ਭੀ ਤਿਸ ਬੀਚ ਭੋਜਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਸੰਤ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰ ਹੋਰ ਸਾਧ ਭੀ ਲਗੇ ਖਾਵਣੇ। ਹੇਮਾ ਨਾ ਖਾਏ। ਏਕ ਤੋ ਗੁਰੂ ਆਪਨ ਬੀਚ ਭੋਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ੧ । ਦੂਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੀਆ ਸਿੰਘ ਸਾਧੂ ਸਾਥ ਭੋਜਨ ਜੇਵਤਾ ਹੈ। ੨ । ਤੀਜੇ ਆਪ ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਜੇਵਤੇ ਹੈ। ੩ । ਤਾਂ ਤੇ ਹੇਮਾ ਕੈਸੇ ਬੜਿਆਂ ਕਉ ਉਚਿ ਸਮਝਾਵੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ ਜੋ ਸੁਖਮਨੀ ਪੜੀ ਹੈ, ਤੈਨੇ। ਤਾਂ ਮੈ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਆਖਿਆ ਜੀ ਤੁਸਾਡੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਪੜੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਏ ਬਸ ਏਹੋ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਜਿਨਾ ਨੇ ਪੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਫੇਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਜੂਠੇ ਕਹਾਂ ਕਿਆ ਸੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸਵਾਰੇ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਤਾਂ ਤੇ ਖਾਵੋ। ਤਬ ਭੋਜਨ ਮਿਲਕਰ ਸਭੀ ਸੰਤ ਕੁਨਾਲੀ ਮੇ ਜੇਵਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਅਗਾਧ ਬੋਧ ਹੈ। ੧ । ਏਕ ਸਮੇ ਪਟਫੇਰਿਆ ਕੇ ਬਾਲਕ ਮੋਹਨ ਤੇ ਭਗਾ ਕਰ ਖੇਲਤਿਆਂ ਕੋ ਸੰਧਿਆ ਪੜ ਗਈ। ਤਬ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੇ ਡਰ ਸੇ ਘਰ ਕੋ ਨਾ ਜਾਤ ਭਏ ਤੇ ਭੂਖ ਕਰ ਆਤਰ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਬਾਵਲੀ ਮੈ ਸੰਤ ਜੀ ਸੇ ਸਿਧਤਾ ਆਏ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਕਹਾ ਹਮ ਭੂਖੇ ਹਾਂ ਦਿਨ ਕੇ ਜੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤਰਾਜ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੌ ਕਿਆ ਭੋਜਨ ਕਰੋ ਹੋ ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ। ਸੋ ਬਾਲਕ ਕਹਤ ਭਏ।

ਭਲਾ ਜੀ ਏਹੋ ਦਿਓ। ਤਬ ਨੂੰਠੀ ਬੀਚ ਸੋ ਸੁੰਦਰ ਸੁਗੰਧਿਤ ਕਰਨੇ ਵਾਰੀ ਬਨਾਸਪਤੀ ਚਾਵਰ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਸੋ ਬਾਲਕ ਭੋਜਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ ਸਾਥ ਸੂਪ ਭੀ ਚਾਹੀਏ ਹੇ ਗੁਰੋ। ਤਬ ਤਿਸੀ ਕੂੰਠੀ ਬੀਚੋ ਸੂਪ ਭੀ ਨਿਕਾਸ ਦੇਤ ਭਏ ਮੂੰਗੀ ਕੀ ਕੜਛੀ ਭਰ ਭਰ ਕਰ ਹੋਤ ਜੋ ਕੋਈ ਵਸਤ ਖਾਵਣੇ ਕੀ ਮਾਂਗਤ ਭਯਾ ਸੋ ਤਿਸੀ ਬੀਚ ਸੇ ਕਾਢ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਨਿਰਾਰੇ ਨਿਰਾਰੇ। ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਦੁਰਪਦੀ ਸੁਤਾ ਵਲਟੋਹੀ ਬੀਚੋ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਨਿਕਾਸ ਦੇਤੀ ਸੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸਵੈਤਾ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਦੀਨੀ ਭਈ ਸੀ ਪਾਂਡਵਾਂ ਕੋ। ਪਰ ਏਹ ਰਾਮ ਵਲਟੋਹੀ ਤ੍ਰਿਆ ਤੇ ਪਰਮ ਆਗਿਕ ਸੇ ਅਧਿਕ ਜਾਂ ਤੇ ਦਰੋਪਦੀ ਆਪ ਖਾ ਲੇਵੇ ਤਾਂ ਬੀਚ ਤੇ ਕਛੂ ਨਾ ਪਾਵੇ ਵਲਟੋਹੀ ਮੈ। ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰਠੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਸੋ ਆਪ ਸਤਿ ਭੋਜਨ ਕਰਤੇ ਦੇਵੇ ਅਰ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੀ ਸਭੇ ਦੇਵੇ ਅਤੀ ਕੋ ਨਿਖੁਟੇ ਨਾਹੀ, ਸੰਤ ਨਿਰਖਾ ਸੰਤੂ ਖੁਰਾਣਾ ਜਹ ਮਿਲੈ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘਾਂ ਕੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਚਰਨ ਪਕੜ ਕਰ ਕਹੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਰ ਭੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਜਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਭਗਵੰਤ ਰੰਗ ਚੜੇ। ਆਗੇ ਸੰਤ ਕੇ ਰੰਗਨਾ ਵੇਲਾ ਹੋਇ। ਏਕ ਸਮੇ ਚਲਤੇ ਸੁਭਾਵਤ ਮਜੀਠ ਮੰਡੀ ਮੇ ਆਏ। ਤਬ ਸੰਤੂ ਉਠਕਾਰ ਮਾਰਕ ਟੋਰਿਆ। ਤੇ ਰਿਹਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ। ਜੀ ਕਬੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ, ਹੇ ਭਗਵਾਨ। ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਲਿਆ ਦੂਧ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਬੜਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ ਜੋ ਦੂਧ ਪੀ ਕਰ ਮੇਰੇ ਪਰ ਅਬ ਕਿਰਪਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਬਾਟੀ ਮੇ ਦੂਧ ਲੇਕਰ ਮਲਾਈ ਸਹਤ ਬੀਚ ਮੇ ਮਿਟੀ ਚੀਨੀ ਮਿਲਾਇ ਕਰ ਆਗੇ ਧਰਿਆ ਆਨ ਸੰਤਾਂ ਕੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਇਧੂਰੇ ਉਧਰੇ ਦੇਖਤ ਭਏ। ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸਤ ਸੰਕਲਪ ਤਹਾਂ ਇਕ ਖੋਤਾ ਖਲੋਤਾ ਹੂਆ, ਦੇਖਤ ਭਏ। ਸੋ ਕਥਾ ਰਾਸਭ ਲਾਦੇ ਕੇ ਪਾਕ ਪੱਠੀ ਵਗੀ ਜਿਸੇ ਕੇ ਨਾਕ ਮੇ ਸੀਡ ਮੁਖ ਤੀਕ ਚਲੇ। ਸੋ ਦੁਗਧ ਕੀ ਬਾਟੀ ਉਠਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਖੋਤੇ ਆਗੇ ਧਰ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਜੀ। ਜਬ ਸੋ ਬਹੁਤ ਪੀ ਪੀ ਗਿਆ। ਥੋੜਾ ਸਾ ਰਹਿਤਾ ਥਾ ਬਾਟੀ ਮੇ ਤਿਸ ਆਗਓ ਉਠਾਇ ਕਰ ਸੰਤੂ ਖੁਰਾਣੇ ਕੋ ਕਹਤੇ ਭਏ ਲੈ ਪੀ, ਲੈ ਪ੍ਰਸਾਦ। ਸੋ ਬੜਾ ਚੌਧਰੀ ਲੋਕ ਸੈਂਕੜੇ ਪਰਤ ਦੇਖਨ ਇਹੁ ਤਮਾਸਾ। ਜੋ ਦੇਖੀਏ ਸੰਤ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀਸਾ ਕੀ ਬਨਾਵਟ ਥਾਥਾ ਤਿਸ ਕਾ ਕਿਦਾ ਪੂਰਨ ਇਹ ਰਾਮ ਕਸੌਟੀ, ਹੋਈ, ਸੋ ਕੈਸੇ ਸਹਾਰੇ। ਤਬ ਹੀ ਸਹਾਰੇ। ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ਤਨ ਮਨ ਰੂਪ ਰੰਗ ਜੋ ਲੋਕ ਬਨਾਵਟ ਹੈ ਵਟਾ ਰੋੜਾ ਤਿਸ ਪਰ ਭਲੀ ਪਰਕਾਰ ਸੁਹਾਗਾ ਫੇਰੇ। ਕਿਆ ਜੋ ਧ੍ਰਾਮੇ ਅਭਾਵ ਹੈ ਜਾਵੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੀ ਪੀਵੇ ਇਵੇਂ ਕੈਸੇ ਪੀਵੈ। ਸੋ ਨਾ ਪੀਤਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਸੋ ਦੂਧ ਆਪ ਪਾਨ ਕਰ ਮੁਖੋ ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਭਾਗ ਗਏ ਜੋ ਰੁਲ ਗਿਆ, ਭੁਲ ਗਿਆ, ਰੁਲ ਗਿਆ।

। ੩ । ਏਕਸਮੇ ਊਚੇ ਕੋਠੇ ਪਰ ਬੈਠੇ ਹੈ, ਤਹਾਂ ਹੀ ਸੰਤ ਭਾਈ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਆਇ ਬੈਠ, ਦਰਸਨ ਲੀਏ ਸੰਤ ਕਾ। ਤਬ ਭਾਈ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸਾਂਤ ਆਵੇ, ਜੇ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤਾਂ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਮਾਰੋ ਕੋਠੇ ਤੇ ਛਾਲ ਸੋ ਨਾ ਮਾਰਤੇ ਭਏ। ਮਨ ਮੇ ਵਿਚਾਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਕੌਨ ਟੰਗ ਬਾਹ ਤੁੜਾਏ ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਥ ਹਾਂਸੀ ਕਰੇਗੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਪ ਕੋਠੇ ਤਾ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਆਸ਼ਕ ਐਵੇ ਜਾਂਦੇ ਨੀ। ਇਸ ਮੈ ਇਕ ਕਿਸੀ

ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਅਪਨਾ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਰਖਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿਆਗੇ, ਕਿਆ ਵਾਰਨੇ ਕਰੇ ਗੁਰ ਸੰਤਾਂ ਤੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਕ੍ਯੰ। "ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸਭ ਸੌਪ ਗੁਰ ਕਉ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਐ ਪਾਈਐ"। ਭਾਵ ਇਸ ਮੇ ਜੋ ਗੁਰ ਸੰਤੋ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਜਗਿਆਸੂ ਕਲਯਾਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਫਿਰ ਅਪਨਾ ਕੁਛੁ ਬਣਾ ਬੈਠੇ। ਜੇ ਕਰ ਕੁਛ ਬਣੇਗਾ, ਤਬ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਤੋ ਤਿਲਕ ਜਾਏਗਾ। ਤੌ ਕਾਰਜ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਬ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਾਵੇਗਾ। ਜਬ ਸਭ ਕੁਛ ਕਉ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਸੀਸ ਕਾਟ ਕਰ ਗੁਰ ਆਗੇ ਭੇਟ ਧਰੇਗਾ। ਬਚਨ ਮੰਨਨਾ ਸਭ ਤੇ ਕਠਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਸਾਧੋ ਇਹ ਨਹੀ ਕਹਿਨਾ ਜੋ ਕਿਨਹੋ ਨਾਹੀ ਮਾਨਾ। ਜਿਨ ਕਾ ਤ੍ਰਹਮ ਜਨਮ ਕਿਆਹੂ ਸੀਤ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਨਾ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਕੋ ਮਾਨਣਾ ਸੁਗਮ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦਵਤ। ੪ । ਏਕ ਸਮੇ ਬਾਜਾਰ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਦੌੜੇ ਜਾਤੇ ਹੈ ਕੇ ਬਾਲਕ ਪੀਛੇ ਲਗੇ ਹੂਏ ਹੈ। ਹਾਟ ਪਰ ਸਰਾਫ ਕਾ ਪੁੱਤਰ ਬੈਠਾ ਹੈ ਆਪ ਕਿਸੀ ਕਾਰਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਬ ਇਹ ਸੰਤ ਬੁਕ ਬੁਕ ਭਰ ਭਰ ਕਰ ਲੁਟਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ ਸੋ ਲੜਕਾ ਕਹੇ ਹੋਤਮ ਲੇ ਜਾਹੁ। ਸੋ ਲੇ ਜਾਤੇ ਭਏ ਪੁਨਾ ਆਪ ਚਲੇ ਗਏ। ਤਬ ਇਹੁ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਕਰ ਪੁਤਰ ਨੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜਾ ਸੁਣਾਇਆ ਰੋਇ ਕਰ ਜੋ ਹੇ ਪਿਤਾ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਹਾਟ ਉਜਾੜ ਦੀਨੀ। ਤਬ ਸੋ ਕਾਹਲੀ ਤਾਂ ਦੌੜਿਆ ਆਇਆ ਹਾਟ ਪਰ ਤਬ ਸਭੀ ਢੇਰ ਤੈਸੇ ਕੇ ਤੈਸੇ ਦੇਖੇ ਜੈਸੇ ਛਾਡ ਗਿਆ ਥਾ। ਜਬ ਗਿਣੇ ਦਾਮ ਤਬ ਭੀ ਪੂਰੇ ਕੇ ਪੂਰੇ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੂਆ। ੫ । ਹੋਰ ਸਰਕਾਰ ਕਾਸੀ ਜਹ ਮਿਲੇਂ ਬੀਰ ਬਾਜਾਰ ਮੇ ਤਬ ਜੋ ਕੁਛ ਦੇਵੇ ਮੁਹਰਾਂ ਰੁਪੈਏ ਸੋ ਸਭੀ ਲੁਟਾਏ ਦੇਵੈਂ, ਕਲਾ ਕਿਸਿ ਸੰਤ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਦਿਨ ਬਡੀ ਜਾਜਾਲ ਜੋ ਸਾਧਾਂ ਕੀਆਂ ਮੇ ਚਕੂ ਮੁਗਲੀਆਂ ਹੋਵੈ ਪੀਡੀਆਂ ਪਾਵੀਆਂ ਤੀਰ ਸੋ ਸਭੀ ਕੂਪ ਬੀਚ ਡਾਰ ਦੀਨੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੂਲੋ ਰਾਮ ਜੀ ਸੋ ਮਹੰਤ ਜੋ ਭਾਈ ਧਰਮ ਦਾਸੋ ਆਏ ਸੀ ਜੀਵਨੇ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਲਾਂਗਰੀ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਹਿਰਦ ਆਤਮਾਂ ਸੁਖਦਈ। ਸੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਕਰ ਸਾਧ ਤੰਗ ਹੋਵਨੇ ਲਾਗੇ ਵਰਜਣੇ ਕਉ। ਤਬ ਭਾਈ ਦੂਲੋ ਰਾਮ ਜੀ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸਾਧਾਂ ਕੋ ਵਰਜਤੇ ਭਏ। ਦੇਖੋ ਸਾਧੋ ਇਨ ਕੋ ਕਿਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ। ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਮਰਜੀ ਹੋਵੈ ਜੋ ਇਹੁ ਕਰੈ। ਪੁਨਾ ਭਾਗ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਜੀ। ਫੇਰ ਕਿਸੀ ਦਿਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਦਰਸਨ ਕੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਜਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਤਬ ਏਕ ਲਕੜੀ ਕੀ ਸਕਲ ਬੈਰਾਗਨ ਰੂਪ ਸੀ ਸੋ ਲੇ ਕਰ ਕੈਹਿਤੇ ਭਏ ਸੀ ਤੈਨੂੰ ਬੈਰਾਗਣ ਦੀਨੀ, ਮਹੰਤੀ ਕੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤਾ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੋ ਕਰ ਲੇ ਲੇਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਦਾਨ ਸਫੁਲ ਜਾਨ ਕਰ। ਮਾਨੋ ਭਵਿਖਤ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਨੇ। ਪੁਨਾ ਮਹੰਤੀ ਭੀ ਭਈ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਸੰਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਇਹੁ ਗੁਲਾਬਦਾਸ ਕਥਨ ਕਰੇ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਕੇ। ਉਹ ਅਪਨੀ ਗਤੀ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣੈ ਮੈ ਜਨਤ ਕਿਆ ਜਾਨੋ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਚਰਨ ਰੇਣ ਲਾਵਉ ਹੋਂ ਮੈ ਅਪਨੇ ਲਿਲਾਰ ਪਰ ਸੁਭ ਗਤੀ ਲੀਏ । ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੋ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡ ਸੰਤ ਗੁਣ ਗੀਤ ਕਥਨੰਨ ਛਬੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸ। ੨੬ ।

ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਪ੍ਰਮਾ ਜੀ ਸਹਜ ਸਰੂਪ ਮੇ, ਜਿਨ ਕੀ ਪਰਮ ਹੰਕਾਰ ਰਹਿਤ ਨਿਰਵਕਲਪ ਸਮਾਧੀ, ਹੁਈ ਹੈ, ਜਹਾਂ ਚਾਵਲ ਮੰਡੀ ਕੇ ਪੀਛੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸਮਾਧਾਂ ਹੈਂ; ਤਿਸ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੇ ਰਹਿਤੇ ਸੇ, ਸੰਸਾਰ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ। ਪਰਮ ਸਤਿ, ਨਿਰਚਾ ਇਸਟ, ਅਨਿਸਟ ਸੁਖੁ ਦੁਖੁ ਮੇਂ ਸਮ ਬੁਧੀ, ਸਦਾ ਇਕਾਂਤ ਵਾਸੀ ਤੇ ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੇ ਲੀਨ। ਕੋਈ ਕਿਰਤ ਕਾ ਬਿਯੋਤ ਭੀ ਤਨ ਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਕੇਵਲ ਨਿਰਾਧਾਰ ਸੰਤੋਖ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰ। "ਆਸਾ ਪਰਮ ਦੁਖਿਣੰ ਨਿਰਾਸਾ ਪਰਮ ਸੁਖਣੰ"। ਭਾਵੇ ਭੁਖ ਅਤਿਅੰਤ ਵਿਆਪੇ ਤੌ ਭੀ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰੇ ਜਾਇ ਕਰ ਦੇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਕਹਨਾ। ਜਉ ਕੋਉ ਲਿਆਇ ਭੀ ਦੇਵੈ ਤੌ ਭੀ ਤਿਆਗਣਾ। ਇਸ ਦੁਆਰਿਓ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਕੇਵਲ ਇਹ ਕਿਰਨ ਭਗਤ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਪਰਮਾ ਅਡਣ ਸਾਹੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮਾ ਨੰਦ ਮੂਰਤੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਮੇ, ਮੇਲੇ ਤੇ ਪੀਛੇ, ਜੋ ਕੋਈ ਟੁਕੜਾ ਡਿਗਿਆ ਛਡਾ ਪੜਾ ਹੋਵੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੀ ਕਾ ਹੋਵੈ, ਸੋ ਧੋਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸੁਕਾਇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟ ਕੇ ਧਰ ਦੇਨਾ। ਜਬ ਕਬੀ ਅਤਿਅੰਤ ਭੁਖ ਬਿਆਪੇ ਤਬ, ਚਾੜ ਕਰ ਠੂਠੀ ਮੇ, ਖਾਇ ਲੇਣੇ। ਵਾ ਸਤੂ ਆਦੀ ਜਲ ਮੇ ਭਿਗੋਇ ਕਰ ਭੋਜਨ ਕਰ ਲੇਣਾ ਅਥਵਾ ਇਵੇਂ ਸੁਕੇ ਖਾਇ ਲੈਣੇ। ਉਨ ਕੀ ਨਿਰਇਛਤਾ ਇਹੁ ਵਰਨੰਨ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰਮੁਖੋ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਕੋਈ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਆਵੇ, ਸਾਧੂ, ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਇਹ ਭਾਵ ਕਰਨਾ ਜਾ ਤੇ ਸਰਲ ਸੁਭਾਉ ਨਿਸਕਪਟ ਹੈ ਜਲ ਮੇ ਡਬੋਇ ਦੇਣ। ਤਨ, ਮਨ, ਧੰਨ, ਸੰਤਾਂ ਸਜਨਾ ਤੇ ਛੁਪਾਇ ਨ ਰਖਣਾ। ਪੁਨਾ ਸਾਖਿਆਤ ਕਾਰੀ ਕਰਤਾਰ ਕੀ ਜਿਨ ਕੋ ਭਈ, ਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਧੰਨ ਸੰਤ ਹੈ ਪੁਨਾ ਭੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਸਰੂਪ ਹੂਏ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੈ।

੧। ਕਥਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਪਰਸ ਰਾਮ ਜੀ ਪਰਮ ਸਿਧੌਤਾ ਸਹਤ ਹੂਏ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਰਮਸਾਲਾ ਇਨ ਹੀ ਬਨਾਈ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਅਡਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕਰਕੇ। ਸ੍ਰੀਰ ਕਰ ਪਿੰਗਲ ਸਰੂਪ ਸੇ, ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੇ ਰਥਵਾਈ ਅਰਣ ਜੀ ਭਏ ਹੈ। ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਨਿਵਾਸ ਲੀਏ ਜਾਗਾ ਰੋਕਤੇ ਭਏ ਈਹਾਂ ਭੀ ਜਹਾਂ ਸਮਾਧ ਹੈ, ਏਕ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਜਥਾ, ਭਾਈ ਪਰਮਾ ਜੀ ਕੋ। ਇਹ ਚਾਰੋਂ ਭਾਈ ਸਾਹਦਰਿਅਉ ਆਏ ਸੇ। ਬਡੇ ਭਾਈ ਪਰਸ ਰਾਮ, ਭਾਈ ਪਰਮਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਵਜੀਰਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਿਲਣ ਜੀ। ਚਾਰੋਂ ਹੀ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਇਹੁ ਹੂਏ ਹੈ। ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਗ੍ਹੋਂ ਮੇ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਪਰਸ ਰਾਮ ਜੀ ਆਸਣ ਕੇ ਪਰਮ ਇਸਥਿਤ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਕੋਈ ਅਰਥੀ ਆਵੈ ਆਪਨੇ ਆਸਣ ਦੇ ਨੀਚਿਓਂ ਹੀ ਕਢ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਜਥਾ-ਸਕਤ ਅਰਥ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਦੂਲੋ ਰਾਮ ਜੀ ਭਏ ਮਹੰਤ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਮਹੰਤ ਤਦ-ਨੰਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੰਤੋਂ ਮੇਂ ਸੰਤ ਮਹੰਤੋਂ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹੰਤ। ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਮੇਂ ਪਰਮ ਭਾਵ ਕਰਨਾ ਤਨ ਮਨ ਧੰਨ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਅਰਥੀਆਂ ਕੋ ਕਾਮਧੇਨੂ ਤੇ ਕਲਪਤਰੁ ਸਮਾਨ ਭਏ। ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਕੁਟੀਆਂ ਮੇ ਗੁਪਤ ਦਾਨ ਦੇਣਾ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਭੀ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਬਾਦੀ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮੇ ਵਲੇਟ ਦੇਣਾ। ਏਕ ਸੰਤ

ਉਦਾਸੀਨ ਹੋ ਕਰ ਧਰਮ ਸਾਲ ਤੇ ਤੁਰਨੇ ਲਾਗਾ। ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੋ ਇਕੱਤ੍ਰ ਹੋਇ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਕਿਸ ਦੁਖ ਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਦਾਸੀਨ ਹੋ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਤੇ ਮੁਝ ਸੇ ਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤਬ ਭੀਤਰ ਸੇ ਰੁਪਏ ਕਾਢ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਦੀਏ। ਤੇ ਕਹਾ ਇਹ ਲਾਂਗਰੀ ਕੋ ਦੀਜੋ ਤੁਮ, ਤੇ ਕਹਨਾ ਭਾਈ ਹਮਾਰਾ ਖਰਚ ਗਿਣ ਲੈ। ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਵੋ ਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਛਾਡ ਕੇ, ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਦਰਸਨ ਬਡਿਆਂ ਭਾਗਾਂ ਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਸੁਖ ਸਾਥ ਦਰਸਨ ਕਰੋ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰੋ। ਸੋ ਸਾਧੂ ਜਬ ਲਾਂਗਰੀ ਕਉ ਦਾਮ ਦੇਤ ਭਯਾ ਤਬ ਭਾਈ ਖੁਸੀਆ ਰਾਮ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ, ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਇਹ ਰੁਪਏ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਨੇ ਅਪਨੀ ਹਥੀਂ ਤੁਸਾਡੇ ਭੀਤਰ ਧਰੇ ਸੇ। ਮੈਂ ਸਿਯਾਣ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਧ ਕੋ ਤੁਸਾਂ ਹੀ ਦਿਤੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਪਰਮ-ਸੁਖਦਾਈ ਸੰਤ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਰੁਪਈਆਂ ਜੈਸੇ ਹੋਰ ਰੁਪਏ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ। ਹਮਾਰੋ ਰੁਪਇਆਂ ਕੀ ਮੋਹਰ ਏਕ ਸਮ ਹੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਖਬਰ ਨਹੀ ਸਾਧ ਕੇ ਪਾਸ ਹੀ ਹੋਵਹੀ ,ਅਪਨੇ! ਐਸੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਸੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ। ਜਿਨ੍ਹਾ ਤਨ ਧੰਨ ਦੇ ਕਰ, ਸਾਰ ਕੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਾ ਹੈ। ਨਿਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸੁਖ ਸੋ ਜਿਨ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਦਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮ ਚਤਰ ਭਏ ਸਰਬ ਇਲਮ ਵਾਲਿਆਂ ਸੇ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਵਿਦਿਆ ਕੋ ਪਠ ਕਰ ਵਿਦਿਆ ਵੰਤ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਝੂਠੇ ਕਾਰਜੋ ਮੇਂ ਖਰਚਤੇ ਹੈ, ਤੇ ਤੇ ਸੋ ਮੂਢ ਮਤ-ਹੀਨ ਹੈਂ। ਨਿਦਾਨ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਜਨਮ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੇ ਕਾ ਹੈਸੀ। ਤਾਂ ਭੀ ਇਨ ਕਾ ਸੰਸਕਾਰ ਸੰਤੋਂ ਮੇ ਹੀ ਰਹਤਾ ਸੀ ਸੁਭ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਰ ਈਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਮੇ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸੁਭ ਕਰਮ ਛਟੀ ਪਾਰ ਸੁਕਾਰੀਤਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰਿਆ । ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦੂਲੋ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਪਾਸ ਰਹ ਕਰ ਲੰਗਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇਤਨੀਕ। ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਐਸੇ ਬਿੰਜਨ ਬਨਾਵੇ ਜਿਨ ਕੇ ਦੇਖ ਕਰ ਹੀ ਸਾਧੂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵਹਿ। ਜਬ ਭੋਜਨ ਕੋ ਗ੍ਰਹਹਿ। ਤਬ ਸਵਾਦੀਕ ਸਨਿਗਧ ਜੀਵ ਕਰ ਬਡੇ ਅਹਿਲਾਦ ਕੋ ਪਾਵਹਿ। ਏਕ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾਤ ਕਾ ਧਾਵੀ , ਸਾਧ ਸਰੂਪ, ਤਿਸ ਕਾ ਜਨਮ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰੇ ਕਾ ਸੀ ਮਹੀਤ ਕਾ ਵਤਨੀ ਤਾਂ ਤੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਸੀ। ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਧਰਮ ਸਾਲ ਕੀ ਸਾਧੂਆਂ ਕੋ ਛਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਬਨਾਇ ਦੀਨੀ, ਪਾਦਕਾ ਭੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਉੱਤਰ ਤਰਫ਼ ਕੀ ਕੰਧ ਸਾਥ ਏਕ ਬੁਸਟ ਜਨ ਕਾ ਨਿਵਾਸ ਥਾ। ਸੋ ਨੀਵ ਕੇ ਉਸਾਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ, ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਜ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਏ: "ਧਰਮ ਦਲਾਲ ਪਠਾਏ ਨੀਸਾਨੁ। ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲਾਹਾ ਪਰਵਾਣਾ"। ਜੈਸੇ ਤੁਸਾਡੀ ਮਰਜੀ ਹੋ ਤਥਾ ਕਰੋ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਆਪ ਤੋ ਪਾਤ ਸ੍ਰਾ ਜਾਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਤੇ ਭਏ

ਗ੍ਰਾ ਲੀਏ। ਪਾਛੇ ਤੇ ਸੋ ਦੁਰਜਨ ਦੁਸਟ ਜਨ ਅਪਨੀ ਤਰਫੋ ਜਗ੍ਹਾ ਵਧਾਇ ਲੇਤਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਨਾ ਮਰਨੇ ਉਦਰ ਸੂਲ ਕਰ। ਸਭੀ ਲੋਕ ਤਿਸ ਕੋ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਇਸ ਪਾਪੀ ਨੇ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਤਬ ਨੀਚ ਚਰਨੀ ਆਇ ਗਿਰਿਆ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਾਈ। ਅਬ ਸੋ ਪਾਪੀ ਕੀ ਨਿਸਾਨੀ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਝੇੜਾ ਦੁਖਾਨਾ ਹਰਾ ਭਰਿਆ ਵਸਤਾ ਹੈ, ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਬਹੁਤ ਚੇਲੇ ਭਏ ਸਰਬ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਸੋ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਪਰਮ ਵਿਦਵਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਹੰਤ ਪੀਛੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੋਭਾ ਰਾਮ ਜੀ ਹੂਏ। ਏਕ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਬਨਾਵਤੇ ਭਏ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ। ਦੂਜੇ ਸੰਤ ਕਥਾ ਸੰਤ ਮਾਲ ਬਨਾਵਤੇ ਭਏ। ਤੀਜੇ ਗੁਰ ਪਰਨਾਲਕਾ। ਸਰਬ ਸੰਤੋਂ ਸਾਥ ਪਰਮ ਭਾਵ ਕਰਤ ਭਏ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਅਡਣ ਸਾਹਿਕੀ।

ਤਿਨ ਕੇ ਚਲਾਣੇ ਸਮੇ ਅਨੰਤ ਸਾਧੂ ਗੁਪਤ ਪਰਗਟਿ ਆਏ। ਏਕ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ ਕਉ ਦਰਸਨ ਭਯਾ, ਕੂਪ ਪਰ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਬੈਠੀ ਹੈ ਤੇ ਅਨਾਹਦ ਧੁਨੀ ਸੁੰਦਰ ਹੋ ਰਹੀਆ ਹੈ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕੀ। ਸੋ ਸਾਧੂ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹੋਰ ਸੰਤਾਂ ਕਉ: ਹੇ ਭਾਈ ਜਨੋ, ਇਸ ਕੂਪ ਪਰ ਜੋ ਸੰਤ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਲਾਲੀ ਸੁੰਦਰ ਕਾਂਤੀ ਤੇ ਸੋਭਨੀਕ ਚੇਹਰੇ ਪੁਨਾ ਸੋਹਨੇ ਦਾਹੜੇ ਐਸੇ ਸੰਤ ਮੈ ਆਗੇ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ , ਹੇ ਭਾਈ। ਤਬ ਬੁਧਮਾਨੋ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸਰੀਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਨਿਕਟ, ਅੰਤ ਸਮੇਂ , ਕਿਸੀ ਸਾਧ ਨੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਆ, ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਅਬ ਕਿਆ ਦਸ਼ਾ ਹੈ ਚਿਤ ਕੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਜੋ, "ਏਕ ਸਬਦ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਵਸਤ ਹੈ ਬਹੁੜ ਜਨਮ ਨਾ ਆਵਾ"। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਧੂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ ਅਤਿਅੰਤ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਐਸੀ ਆਪ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਵੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋ। ਤਬ ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੂਆ ਜੁ ਤਬ ਸਰੀਰ ਕਾ ਤਿਆਗਨ ਕੀਆ। ਜੋ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮ ਧਾਮ ਕੋ ਲੇ ਗਏ। ਪਰਮ ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਕਰ। ਤਬ ਪੀਛੇ ਵੇਦ ਵਿਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਿਆ ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਮਹੰਤ ਭਏ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ ਸੰਤ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਜੋ ਫਲ ਫੂਲ ਕਾ ਸਮਾਂ ਹੋਇ ਤਿਸ ਕਰ ਸਰਬ ਸੰਤੋ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਤਾ ਕਰਨੀ ਦੇ ਕਰ। ਤੇ ਕਟ ਬਾਂਧ ਕਰ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਅਸਥਾਨ ਕੀ ਸੂਹਨੀ ਆਦਿ ਸੇਵਾ ਆਪ ਕਰਨੀ ਤੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਨਾਮ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰ ਤਿਆਰ ਰਹਿਨਾ। ਪੁਨਾ ਲੰਗਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੇ ਸਾਵਧਾਨ। ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਮੇ ਸਾਵਧਾਨ ਤੇ ਦੋ ਵੇਰ ਸ੍ਰੀ ਅਵਚਲ ਨਗਰ ਹੋ ਆਵਤੇ ਭਏ, ਪਰਮ ਸਰਧਾ ਕਰ। ਜੋ ਆਸਨ ਨਿਕਟ ਚਲ ਕੇ ਆਵੇ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹਨਾ: ਜੀ ਆਈਏ, ਰਿਜਕ ਆਇਆ, ਭਾਗ ਆਇਆ। ਸੁੰਦਰ ਆਸਨ ਤੇ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕਰ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਨਾਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਐਸਾ ਸੁਭ ਸੁਭਾਵ। ਪੁਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਤੇ ਜਾਵਣਾ ਤੇ ਆਪ ਭੀ ਕਰਣੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕੇ ਮੇਲਾ। ਸੰਤਾਂ ਵਡਿਆਂ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਬਚਨ ਪੂਛਣੇ, ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸਹਤ। ਜੈਸੇ · ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਵਡਾ ਹੋਇ ਨ ਆਪ ਜਣਾਵੇ"। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕਿਅੰ। "ਜੋ ਦੀਸੈ ਗੁਰ

ਸਿਖੜਾ ਤਿਸ ਨਿਵ ਨਿਵ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ਜੀਉ। ਆਖਾਂ ਬਿਰਥਾ ਜੀਅ ਕੀ ਗੁਰ ਸਜਣ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ਜੀਉ। ਸੋਈ ਦੱਸ ਉਪਦੇਸੜਾ ਮੇਰਾ ਮਨ ਅਨਤ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਇ ਜੀਉ"। ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਗੁਣੋ ਸਹਿਤ ਭਏ ਚੇਲੇ ਭਾਈ ਬਾਘਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ। ਭਾਈ ਬਾਘਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਪੀਛੇ ਭਾਈ ਆਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੂਏ ਤੈਸੇ ਹੀ ਸਰਲ ਸੁਭਾਵ ਨਿਸ ਕਪਟ, ਉਦਾਰ ਚੌਕ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਅਰਥ ਦੇਣਾ। ਜੋ ਕੋਈ ਬਡਾ ਛੋਟਾ ਸਾਧ ਮਿਲੇ ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੈਰੀ ਪਵਣਾ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਆਪ ਬੁਲਾਵਣੀ, ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਣਾ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ। ਨੀਤ ਬਚਨ। ਜੋ ਭਾਵ ਸਹਤ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬੁਲਾਵਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਤਰਫ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਮੁਖ ਜੋ ਪੀਛੇ ਬੁਲਾਏ ਤਿਸ ਤਰਫ ਦਾਹਨਾ ਸਕੰਧ। ਜੋ ਨ ਬੁਲਾਏ ਹੰਕਾਰ ਕਰ ਤਿਸ ਤਰਫ ਪਿੱਠ ਸੋ ਅਧਰਮ ਰੂਪ ਜਾਂ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਭੀ ਬਚਨ ਹੈ ਅਧਰਮ ਮੇਰੀ ਪਿਠ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਦੂਜੀ ਚੌਕੀ ਮੇ ਇਨ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਨੇਮ ਸਾਥ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਪਰਾਤ ਸਮੇਂ ਕੂਪ ਪਰ ਨਹਾਇ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਉੜੀ ਪਰਮ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਤੇ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਾ ਭੀ ਨੇਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਨੀ ਅਰ ਗੁਰਪੁਰਬੋ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨੋ ਮੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਣਾ ਤਾਲਾਂ ਸਹਤ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰ। ਚਰਨ ਧੂਰੀ ਲਾਇ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਣਾ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਗੁਰ ਸਿਖੀ ਸੋ ਥਾਨ ਭਾਲਿਆ ਲੈ ਧੂੜ ਮੁਖ ਲਾਵਾ"। ਜਬ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੇ ਸਨਾਨ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਕਰਨਾ ਤਬ ਨਿਕਿਆਂ ਬਡਿਆਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ। ਐਸੀ ਉੱਤਮ ਭਾਵਨਾ ਸੰਤਾਂ ਪਰ। ਪੁਨਾ ਕੇਤੀ ਬਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਪੰਡਤ ਕੀ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਭਗਵਾਨ ਮੇ ਸਰਧਾ ਉਤਕੰਠਾ ਤਥਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੋ ਮੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਜੋ ਕੋਈ ਕਥਾ ਕਰਦਾ ਦੇਖੇ ਸੋਈ ਇਹ ਕਹੇ ਜੋ ਇਹ ਬਾਲਮੀਕੀ ਹੈ ਵਾ ਵਿਆਸ ਜੀ ਹੈ। ਆਸ੍ਰਮ ਐਸਾ ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਰਿਖੀਆਂ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਕਥਾ ਕਰਤੇ ਸਮੇਂ ਬਚਨ ਪਠਨਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਪਰਾਣ ਹੋਣਾ, ਕੰਠ ਗਦ ਗਦ ਤੇ ਰੁਮਾਂਚ ਖੜੇ ਹੋ ਆਵਣੇ। ਕਥਾ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਦ੍ਰਿੜ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਕਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਣਾ ਸਭਾ ਮੇ ਤਬ ਸਭ ਕੇ ਰੁਮਾਂਚ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਣੇ। ਬੈਸਨਵ ਧਰਮ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਧਾਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਕਹਤੇ ਹੈ ਆਪ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਹੁਕਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਸੰਖ ਚਕਰ ਮਾਲਾ ਤਿਲਕ ਬਿਰਾਜਤ ਦੇਖ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਮ ਡਰਿਓ। ਨਿਰਭਉ ਭਏ ਰਾਮ ਬਲ ਗਰਜਤ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੰਤਾਂ ਪਹਿਰਿਓ"। ਪ੍ਰਿਥਮ ਤੋਟਕ ਨਾਮ ਗ੍ਰੰਥ ਭਾਖਾ ਕਰਤ ਭਏ। ਫੇਰ ਰਾਮ ਰਹੱਸ ਪੁਨਾ ਸਤਿਯੋ ਪਖਿਆਨ ਤੇ ਰਾਮ ਨਲਾਮ ਤੇ ਸ੍ਰੀਮਤ ਭਗਵਤ ਸੂਚੀ ਪਤ੍ਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ਤੇ ਰਾਮ ਸਹੰਸ੍ਰ ਨਾਮ। ਪੁਨਾ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸਾਹੀਆਂ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕਬਿਤ ਅਠੋਤ੍ਰੀ ਮਾਲਾ ਬਨਾਈ ਕਵਿਤਾ ਔਰ ਗੀਤ ਪਦ ਬਹੁਤ ਬਨਾਏ। ਸੋ ਸਭੀ ਗ੍ਰੰਥ ਬਡੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਮੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕੋ ਸੁਨਾਵਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ ਮਸਤਕ ਡੰਡੌਤ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਕੇ ਚਰਨ

ਰੈਨ ਲਿਲਾਰ ਮੇ ਲਾਇ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਭੀਤਰ ਆਰਤ ਹਰਿ ਕੀ ਆਰਤੀ ਸੁਣਨੀ। ਪੁਨਾ ਕਥਾ ਆਣਿ ਕਰਨੀ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਆਸ੍ਰਮ ਜਾਵਣਾ। ਏਕ ਸਮੇ ਬਹੁਤ ਬਾਰਸ਼ ਜੋ ਹੂਈ ਸਰਦਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਮੰਦਰ ਸੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਕਾ, ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਆਸ੍ਰਮ ਮੇ। ਤਬ ਝਲਨਾ ਦੁਆਰਿਓਂ ਜਲ ਏਤਨਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੂਆ ਨੇਜਾ ਭਰ। ਤਿਸ ਕਰ ਜੋ ਉਪਰ ਛਾਤ ਸੀ ਸੋ ਗਲ ਕਰ ਨੀਰੇ ਜਾਇ ਪੜੀ। ਤਹਾਂ ਹੀ ਸਾਰੀ ਬੀੜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸੇ ਸੋ ਭੀ ਨੀਰ ਤਲੇ ਗਏ। ਰਹਿ ਇਛਾ ਸੇ ਰਾਤ ਕਾ ਸਮਾ ਨਿਵੜ ਅੰਧਕਾਰ ਤਬ ਕਿਸੀ ਦੇਖ ਕਰ ਸਾਧੂ ਜਾਇ, ਕਹਿਆ ਜੋ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੰਦਰ ਕੇ ਗਿਰਨੇ ਕਰ ਜਲ ਖਾਤੇ ਬੀਚ ਡੂਬ ਗਏ ਹੈ। ਤਬ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਮੂੜ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਕੋ ਤਾਰਨ ਹਾਰੇ ਹੈਨ ਇਹ ਲੋਕ ਤੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਤਰਨੀ ਆਦਿਕੋ ਸੇ, ਸੋ ਆਪ ਕੈਸੇ ਡੂਬਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਕਹਨਾ। ਤਬ ਸੀਘ੍ਰ ਆਪ ਉਠ ਕਰ ਆਏ ਤਬ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਜੋ ਸਹੀ ਬੀਚ ਕੂਰਮ ਭਗਵਾਨ ਤਾਂ ਜਲ ਬੀਚ ਗਏ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਜਬ ਦੇਖਾ ਤਹਾਂ ਜਲ ਘਣਾ ਤਾਰੂ ਮਾਨੁਖ ਤਾਰੂ ਕੋਈ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਸਕੇ। ਤਬ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਤ ਭਏ ਟੱਕਾ ਹਾਥ ਮੇ ਲੇ ਕਰ ਤੇ ਸਵੇ ਰੁਪਏ ਕਾ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੰਨ ਕਰ। "ਹੇ ਸਤਿ ਗੁਰੋ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਕੇ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਜੀਏ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਦਾਸਾਂ ਕੀ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰੋ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ"। ਤਬ ਤਤ ਕਾਲ ਊਪਰ ਤਰ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਨੀਰੇ ਜਿਉ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਉਤਮ ਜਗਿਆਸੂ ਕਉ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੋਇ ਆਵੈ, ਅਗਿਆਨ ਆਵਰਨ ਤਿਆਗ ਕੇ। ਤਿਸ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਜੋ ਦ੍ਰਿੜ ਅਭਿਆਸ ਹੈ, ਤਿਸ ਕਰ। ਤਥਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੋ ਆਏ, ਅੰਛ ਬੀਚ ਸੇ। ਤਬ ਵਡੀ ਪ੍ਰੀਤਾ ਭਈ ਆਪਸ ਮੇ। ਰੁਮਾਲ ਭੀਜੇ ਊਪਰ ਸੇ ਪੁਨਾ ਭੀਤਰ ਸੇ ਖੁਸ਼ਕ ਤਬ ਔਰ ਰੁਮਾਲ ਪਹਿਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਹਰੀ ਭਗਤਾਂ ਕਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹੈ, ਹੇ ਮੀਤੋ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾਸ ਉਦਾਸੀ ਕੀ। ਵੈਰਾਗ ਮੂਰਤੀ ਸਿਰੋਂ ਸਾਧੋਂ ਮੇ ਜਿਨਕੀ ਸਮਤਾ। ਜੋਈ ਪਦਾਰਥ ਆਵੇ ਸੋਈ ਗਰੀਬਾਂ ਅਨਾਥਾਂ ਕਉ ਤੀਰਵਾਇ ਦੇਣਾ ਅਰ ਕਹੂੰ ਮੋਹ ਕੀ ਫਾਸ ਮੇ ਨ ਫਸਨਾ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਾ ਤਬ ਆਪਣੀ ਦਾਹੜੀ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਦਰ ਆਗੇ ਝਾੜੂ ਦੇਣਾ। ਕਲੋਲ ਤਿਆਗ ਕੇ ਤਾਂ ਤੇ ਸੀਘਰ ਹੀ ਰਲਤੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ। ਪਰਮ ਸਕਤਵੰਤ ਸਿਧਤਾ ਸਹਤ ਭਏ ਅਨੰਤ ਲੋਕ ਸਿਖ ਭਏ ਜਿਨ ਕੇ। ਤੌ ਭੀ ਆਪਨੀ ਗਰੀਬੀ ਨਾ ਤਿਆਗਤ ਭਏ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਤਿਨਕੇ ਸਿਖ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ ਤਪੋਬਨ ਮੇ, ਪਰਮ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾ, ਸਿਧਤਾ ਸਹਤ, ਤਪ ਹੀ ਜਿਨ ਕਾ ਧਿਆਨ ਹੂਆ ਤੇ ਆਸਨ ਕੇ ਪਰਮ ਅਡਿਤ, ਸੰਤੋ ਮੇ ਪ੍ਰੀਤੀ, ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ। ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਢੂਲੇ ਕੀ। ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਜੋ ਸਰਬ ਆਰਬਲਾ ਮੇ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਸਿਖਾਂ ਸਾਧਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬਤੀਤ ਭਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਪੁਰੀ ਮੇ।

ਤੁਨ ਦੇ ਸਾਧ ਮਮਤਾ ਤੇ ਨਿਸਕਾਮਤਾ ਦਾ ਰਾਤ ਦਿਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਹੁ ਭੀ
ਤੇਹੂ ਕਿਛੁ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿਧੋ ਨਾਹੀ। ਉਹ ਸਕਾਮੀ ਵਿਹਾਰ ਤਿਆਗ ਕਰ ਆਏ। ਇਹੁ ਨਿਸਕਾਮੀ
ਨਾਮ ਸੁਣਤੇ ਪੜਤੇ ਭਜਨ ਕਰਤੇ ਗਏ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਸੰਤ ਜਨ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਨ ਸੰਤੋਂ ਕੋ ਦਰਸਨ ਅਵਰ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਨਕ ਪੁਰੀ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਦਰਸਨ ਮੂਰਤੀ ਏਕ ਨਿਜ
ਮਾ ਨਿਸਚਿਆ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਾ ਫਲ ਅਨੇਕ ਰੂਪ। ਇਕਨਾ ਕੋ ਪਰਮ ਇਸਟ ਰੂਪ ਪ੍ਰੇਮ। ਇਕਨਾ ਕੋ
ਜਨ ਰੂਪ ਜੋਟੀ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਸਰੂਪ ਦ੍ਰਿਸਟ ਭਾਵਨਾ ਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਜੀ ਤੇ ਉਰਮਲਾ ਪੁਨਾ ਸੁਰਤ ਕੀਰਤੀ
ਤੇ ਮਾਂਡਵੀ ਇਹ ਚਾਰੋਂ ਰਘੁਬੀਅਨ ਕੀ ਭਾਰਜਾ ਜੈਸੇ ਇਨ ਕੋ ਦਰਸਨ ਤੇ ਦਰਸਨ ਕਾ ਫਲ ਹੂਆ ਹੈ ਐਸਾ
ਅਵਰ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕਥਨ ਕਰੀਏ। ਹੋਰ ਸੁਣੋ, ਜੈਸੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਾ ਦਰਸਨ ਦਰਬਾਰ ਪਰ ਅਨੇਕ ਮੰਗਤੇ ਭੀ
ਕਰਤੇ ਹੈ, ਜਾਰਨਾ ਸਹਤ। ਸੋ ਪਾਤਸਾਹ ਤਿਨ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਤੇ ਦਰਸਨ ਸੁਣਿਆ ਅਣਸੁਣਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ।
ਕਿਉਂ ਕਰਤਾ ਹੈ ਦਾਤ ਦੇਣੇ ਕਉ ਸਮਰਥ ਨਾਹੀ। ਕਿਧੋ ਸਮਰਥ ਤੋ ਹੈ ਪੈਰੂ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ ਕਾ
ਮਾਂਗਨਾ ਫੋਕਾ ਹੈ ਵਿਤ, ਜੋ ਮਿਰਜਾਦਾ, ਤੋਂ ਬਾਹਿਰ ਜੋ ਮਾਂਗਤੇ ਹੈ ਮੇਵਾ ਬਿਨਾ ਦੇ ਭੀ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਜੁ ਤਿਸਕੇ
[illegible] ਵਜੀਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦੀਵਾਨ ਆਦੀ ਸੇਵਕ ਸੇਵਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਇਹੁ ਹੁੰਦੇ ਭੀ ਪਾਤਸਾਹ ਕੇ ਦੀਏ ਭਏ ਹੈ ਪੁਨਾ
ਜੋ ਮਾਂਗੇ ਸੋ ਭੀ ਦੇਤਾ ਹੈ ਤੇ ਦਰਸਨ ਭੀ ਮੰਗਤਿਆਂ ਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਅਦਭੁਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪਾਤਸਾਹ ਹੰਸ ਮੁਖ
ਹੋਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਸ ਦਰਸਨ ਮਿਸਟ ਬਚਨ ਤੇ ਬਾਂਧੀ ਛੂਟੀ ਭੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਾਥ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਸੰਤ
ਸਮਝਨੇ ਜੋ ਉਨ ਕੋ ਪ੍ਰਿਯ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ। ਫਿਰ ਕੈਸੇ ਸੇ ਭਾਈ ਅਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਸਰਬ ਗੁਣੋ ਕੀ ਖਾਨ ਸੇ ਤੇ ਸਰਬ ਰਾਗੋਂ ਕੀ ਭੀ। ਸਿਰੰਦੇ, ਸਤਾਰਾ, ਦੁਤਾਰੇ, ਤੰਬੂਰੇ,
ਰਬਾਬ, ਤਾਊਸ, ਮਧਮਾ, ਢੋਲਕ, ਤਾਲ, ਮਰਦੰਗ, ਜੋੜੀਆਂ ਛੈਣੇਰੀਆਂ, ਪ੍ਰੇਮਦਾਸੀਆਂ ਹੋਰ ਕੌਨ ਕੌਨ ਗਿਣੀਏ।
ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੇ ਪੋਥੀਆਂ। ਜੈਸਾ ਕੋਈ ਅਨਾਥ ਆਵੈ ਗਰੀਬ ਰਾਗੀ ਵ ਰਬਾਬੀ ਗੋਬਿੰਦ
ਕਾਰੇ ਖਰਾ ਸੌਦਾ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਸੀਤ ਕਾਲ ਮੈ ਭੂਰਾ ਲੋਈਆਂ ਤੇ ਬਸਤ੍ਰ ਤੇ ਹੀਨ ਦੀਨ ਜੋ ਦੇਖਣਾ ਤਿਸ ਕੋ
ਦੇਣਾ ਸੋ ਦੇਵਨ ਨਿਸਕਾਮ ਤੇ ਗੁਪਤ ਗੋਬਿੰਦ ਅਰਥ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਜਾਨ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਪੁਨਾ ਸੁਣਿਆ
ਗਾਈਆਂ ਸਬਦੋਂ ਕੇ ਸੁਰਾਂ ਕੀ, ਰੀਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ, ਸੁਰ ਸੁਆਦ, ਜਿਨਸੋ ਤਿਨਸੋ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ।
ਸੁਣਾ ਤਾਨਾ ਰ ਰੀ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਛੰਤ ਅਸਟਪਦੀਆਂ ਪਉੜੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਕੀਆਂ ਜਿਨ ਮੈ
ਸਪਤ ਸੁਰਾਂ। ਖਰ ਜਜਿ, ਖਰ ਗੰਧਾਰ, ਮਧਮ, ਪੰਚਮ, ਧੈਵਤ, ਨਿਖਾਦ। ਤੀਨ ਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ
ਮੁਰਛਨਾ ਭੀ ਯਦ ਕਿੰਚਤ ਤਾਨ ਭੀ ਜਿਨਿ ਰੀਤੀ ਮੈ ਦ੍ਰਿਸਟਮਾਨ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ਸੋ ਗਾਇਨ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ
ਕਰਨਾ ਆਪ। ਜੋ ਸਰੋਤਾ ਸੁਨੇ ਅਸਚਰਜ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਪੁਨਾ ਅਵਰ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਤੇ ਸੋ ਰੀਤਾਂ ਸਾਧੀਆਂ ਆਪ
ਕਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ। ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜੋੜ ਮੇਲ ਹੋਵੈ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਪੋਥੀ ਪੀਖਾ ਲੈ ਕਰ ਜਾਇ। ਇਸਥਿਤ
ਕਰਾ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨੋ ਸਹਤ, ਸੂਟੀ-ਦਾਨ ਥੈਲਾ ਜਿਨ ਕੇ ਮੋਢੇ ਪਰ। ਜੋ ਜਾਣਨਾ ਰਾਗੀਆਂ ਕੋ ਕੁਛ ਦੇਰ ਹੈ ਤਬ
ਆਪ ਸਬਦ ਕਾ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਗੇ। ਜੇ ਰਾਗੀ ਆਵੈ ਤਬ ਹਾਲ ਮੈ
ਕਲਾ, ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਆਦ ਬਾਣੀ। ਤੇ ਸਭ ਕੇ ਪੀਛੇ ਬੈਠਨਾ ਉਸਨ ਕਾਲ ਮੈ

ਖਾ ਫੇਰਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੁਪੈਹਰੀ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਆਵਣਾ ਸਬਦ ਸੁਣਨਾ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੂਈ-ਦਨ ਨੇ ਦੋ ਰੁਪੈ ਜੋ ਰਖੇ ਸੇ ਸੋ ਏਕ ਕਹੋ ਗਿਰਪੜਾ। ਤਬ ਦੂਜਾ ਕਾਢ ਕਰ ਥੈਲੇ ਸੇ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾ ਦੀਆ। ਅਰ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਜੋ ਤਿਸ ਕਾ ਅਫਸੋਸ ਦੋਇ ਦੀਆ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸੇ। ਕਭੀ ਕਭੀ ਪਾਰਮ ਤਰਫ ਭੀ ਜਾਤੇ ਸੇ, ਮੰਡ ਸੰਗਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੋਣੀਆਂ। ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਸਿਖਾਂ ਸਾਧਾਂ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਨੀ ਧੰਨਵੰਤਾਂ ਸਾਧ ਕਦੇ ਭੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨ, ਸੂਧੇ ਮੁਖ, ਬਾਤ ਨਾ ਕਰਨੀ। ਪਸਰਮ ਜੋ ਜਾਤੇ ਸੇ ਭਾਈ ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਸੁਧੂ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਕਿਸਨ ਜੀ, ਭਾਈ ਮੂਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ [illegible] ਜੀ ਸਾਹੁ ਜੀਵਨੇ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਤਿਆਦਕ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਕਈ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਭਲਾ ਕਰ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੋ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੁਆਮੀ, ਕੀ ਸੇਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਕੀ, ਸੁੰਦਰ ਮੰਦਰ ਬਨਵਾਵਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ, ਆਪ ਜਾਇ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵੈਰਾਗ ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮੂਰਤੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੇ ਪਾਸ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਵਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਸਰਬ ਰਾਜਿਓ ਕੀ ਸੰਪਦਾ ਕੀ [illegible] ਤਿਆਗ ਕਰ। ਇਨ ਕੇ ਜੋ ਵਡੇ, ਵਾ ਭਾਈ ਜੀ ਸੇ, ਭਾਈ ਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ [illegible] ਕੇ ਨਿਵਾਸੀ, ਸੁਖ ਰਾਸੀ, ਸੋ ਤਾਂ ਸਾਖਯਾਤ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੀ ਸੇ, ਸਭ ਕੋ ਸੁਖਦਾਇਕ, ਹੇ [illegible]। ਜੋ ਭਾਈ ਸੰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਗੁਣਣ ਬਰਨਨ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋ ਭਾਈ ਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈ ਇਨ ਸਿਉ ਭੀ ਅਧਿਕ ਸਮਝਨੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗਰੰਥੇ [illegible] ਪੁਨਾ ਸਰ ਖੰਡੇ ਸੰਤ ਗੁਣ ਪ੍ਰੀਤ ਹੀਏ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਛਤਾਈ-ਸਮੋ ਪੁਲਾਸ। ੨੭ । ਅਥੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਰਾਨਣਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਠਾਕਰ ਸੰਗਯਾ ਭੀ ਜਿਨ ਕੀ ਪਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਗੰਭੀਰ, ਧੀਰਮਤ, ਸੰਤਵਤ ਤੇ ਪ੍ਰਮ ਉਦਾਰ ਰਿਦੇ ਕੇ ਸਰਲ। ਕੋਈ ਸਾਧੂ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਰਜੋਗ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਹੂਆ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਸ ਕੀ ਨਿਵਰਤੀ ਲੀਏ ਮੋ ਕੋ ਦੇਧੀ ਚਾਹੀਏ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਜੋ ਮਣ ਖਸ ਕੇ ਕਨਕ ਕਾ ਦੂਧ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਪੁਨਾ ਔਰ ਦੂਧ ਮਿਲਾਇਕਰ ਕਾੜਨਾ, ਖੀਰ ਮੇਵਾ, ਪਿਸਤਾ ਤੇ ਬਦਾਮ [illegible] ਮਿਲਾਵਣੀਆਂ ਮਿਸਰੀ ਚੀਨੀ ਖੀਰ ਪਾਇਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਸੈ ਖਾਵਣੀਆਂ ਐਸੇ ਮੋ ਕੋ ਸਿਆਣੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਬ ਲੰਗਰੀ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੂਪ ਕਾਰ, ਜੈਸੇ ਏਹ ਸੰਤ ਜਨ ਕਹਤੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੇਤੇ ਦਿਨ ਕਰੋ ਰਾਤ ਦਿਨ ਹੀ ਪਰ ਸਾਰਾ ਲੰਗਰ ਹੀ ਸਰਬ ਸੰਤਾ ਲੀਏ ਹੈ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾਂ ਤੇ ਨਿਸਕਪਟ। ਭਜਨਾ ਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਗਿਆਨਵਾਨ ਵਿਸੇ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ। ਇਹੀ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਗੁਣ ਭੂਖਣ ਹੈ। ਚਾਰ ਘਟ ਕਾ ਜਬ ਦਿਨ ਰਹੈ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਾਤੇ ਸੇ ਸੰਤ। ਜੋ ਕਭੀ ਉਤਰ ਕੀ ਤਰਫ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਉ ਜਾਤੇ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ ਭਾਈ ਰਾਨਣ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਬ ਜੋ ਪੰਡਤ ਕਥਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਮੇ ਪਰ ਏਕਲਾ ਬੈਠਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਮੁਖ ਕਰ।

ਪੱਖਾ ਫੇਰਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੁਪੈਹਰੀ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਆਵਣਾ ਸਬਦ ਸੁਣਨਾ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੂਈ-ਦਾਨ ਮੈ ਦੋ ਰੁਪੈ ਜੋ ਰਖੇ ਸੀ ਸੋ ਏਕ ਕਹੈ ਗਿਰਪੜਾ। ਤਬ ਦੂਜਾ ਕਾਢ ਕਰ ਬੈਠੇ ਸੇ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾ ਦੀਆ। ਅਰ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਜੋ ਤਿਸ ਕਾ ਅਫਸੋਸ ਹੋਇ ਗੀਆ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਤਾ ਸੇ। ਕਭੀ ਕਭੀ ਪਾਸਰਮ ਤਰਫ ਭੀ ਜਾਤੇ ਸੇ, ਮੰਤ ਸੰਗਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੋਣੀਆਂ। ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਸਿਖਾਂ ਸਾਧਾਂ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਨੀ ਧੰਨਵੰਤਾਂ ਸਾਧ ਕਦੇ ਭੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨ, ਹੂਪੇ ਮੁਖ, ਬਾਤ ਨਾ ਕਰਨੀ। ਪਸਰਮ ਜੋ ਜਾਤੇ ਸੇ ਭਾਈ ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਘੁਰੂ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਜੀ, ਭਾਈ ਮੂਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ [illegible] ਜੀ ਸਾਹੁ ਜੀਵਨੇ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਤਿਆਦਕ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਕਈ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਭਲਾ ਕਰ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਧਸਰ ਮੋ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੁਆਮੀ, ਕੀ ਸੇਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਕੀ, ਸੁੰਦਰ ਮੰਦਰ ਬਨਵਾਵਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ, ਆਪ ਜਾਇ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵੈਰਾਗ ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮੂਰਤੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਤੀਆਂ ਕੇ ਪਾਸ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਵਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਸਰਬ ਰਾਜਿਓ ਕੀ ਸੰਪਦਾ ਕੀ ਮਿ[illegible] ਤਿਆਗ ਕਰ। ਇਨ ਕੇ ਜੋ ਵਡੇ, ਵਾ ਭਾਈ ਜੀ ਸੇ, ਭਾਇ ਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ [illegible] ਕੇ ਨਿਵਾਸੀ, ਸੁਖ ਰਾਸੀ, ਸੋ ਤਾਂ ਸਾਖਸਾਤ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੀ ਸੇ, ਸਭ ਕੇ ਸੁਖਦਾਇਕ, ਹੋ ਗਏ। ਜੋ ਭਾਈ ਅੰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਗੁਣਣ ਬਰਨਨ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋ ਭਾਈ ਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈ ਇਨ ਸਿਉ ਭੀ ਅਧਿਕ ਸਮਝਨੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗਰੰਥੇ [illegible] ਪੁਨਾ ਸਰ ਖੰਡੇ ਸੰਤ ਗੁਣ ਪ੍ਰੀਤ ਹੇਤ ਬਰਨਨੰ ਸਤਾਈ-ਸਮੋ ਹੁਲਾਸ। ੨੭ । ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਰਾਨਣਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਠਾਕਰ ਸੰਗਯਾ ਭੀ ਜਿਨ ਕੀ ਪਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਜਾਰਾਰ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਗੰਭੀਰ, ਧੀਰਮਤ, ਸੰਤਵਤ ਤੇ ਪ੍ਰਮ ਉਦਾਰ ਹਿਰਦੇ ਕੇ ਸਹਨ। ਕੋਈ ਸਾਧੂ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਰਜੋਗ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਹੂਆ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਸ ਕੀ ਨਿਵਰਤੀ ਲੀਏ ਮੋ ਕੋ ਦੋਧੀ ਚਾਹੀਏ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਜੋ ਮਣ ਮਣ ਕੇ ਕਨਕ ਕਾ ਦੂਧ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਪੁਨਾ ਔਰ ਦੂਧ ਮਿਲਾਇਕਰ ਕਾੜਨਾ, ਖੀਰ ਮੇਵਾ, ਪਿਸਤਾ ਤੇ ਬਦਾਮ [illegible] ਮਿਲਾਵਣੀਆਂ ਮਿਸਰੀ ਚੀਨੀ ਖੀਰ ਪਾਇਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਸੈ ਖਾਵਣੀਆਂ ਐਸੇ ਮੋ ਕੋ ਸਿਆਣੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਬ ਲੰਗਰੀ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੂਪਕਾਰ, ਜੈਸੇ ਏਹ ਸੰਤ ਜਨ ਕਹਤੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੇਤੇ ਦਿਨ ਕਰੋ ਰਾਤ ਦਿਨ ਹੀ ਪਰ ਸਾਰਾ ਲੰਗਰ ਹੀ ਸਰਬ ਸੰਤਾ ਲੀਏ ਹੈ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾਂ ਤੇ ਨਿਸਕਪਟ। ਭਜਨਾ ਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਗਿਆਨਵਾਨ ਵਿਸੈ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ। ਇਹੀ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਗੁਣ ਭੂਖਣ ਹੈ। ਚਾਰ ਘਟ ਕਾ ਜਬ ਦਿਨ ਰਹੇ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਾਤੇ ਸੇ ਸੰਤ। ਜੋ ਕਭੀ ਉਤਰ ਕੀ ਤਰਫ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਉ ਜਾਤੇ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ ਭਾਈ ਰਾਨਣ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਬ ਏਕ ਪੰਡਤ ਕਥਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਮੇ ਪਰ ਏਕਲਾ ਬੈਠਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਤਰਫ ਮੁਖ ਕਰ।

ਪਹਿਲੇ ਤਿਸ ਤੇ ਕੋਈ ਜਨ ਪੂਛਤ ਭਯਾ ਤੇ ਤੁਮਾਰੀ ਕਥਾ ਕੌਨ ਸੁਨਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਦਿਜ ਪੁੰਗਵ ਜੀ। ਤਬ ਸੋ ਧੀਰਜਵੰਤ, ਯਸ਼ਵੰਤ, ਪੰਡਿਤ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਭਾਈ, ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਸੁਨਤੇ ਹੈ ਮੈ ਉਨ ਕੋ ਸੁਨਾਤਾ ਹੌਂ। ਪੁਨਾ ਪੀਛੇ ਸੰਤ ਜੀ ਆਏ ਏਕਲੀ ਕਥਾ ਦੇਖ ਕਰ ਕੇ ਆਪ ਸ੍ਰੋਤ ਬੈਠਨੇ ਕਾ ਨੇਮ ਹੀ ਕਰਦਿਆ। ਜਬ ਠਾਕੁਰ ਜੀ ਬੈਠੇ ਤਬ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਮੇਲਾ ਲਗ ਗਈ ਤਹਾਂ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਤਬ ਕਥਾ ਕੇ ਭੋਗ ਸਮੇ ਸਾਤ ਸੈ ਰੁਪੱਯਾ ਹੂਆ ਔਰ ਬਸਤਰ ਬਿਭੂਖਣ ਅਨਕ ਪਾਤ੍ਰ ਸਹਤ, ਐਸੇ ਅਨੰਤ ਸੰਪਦਾ, ਮਾਨ ਸਹਤ ਭਈ ਤਿਸ ਪੰਡਤ ਕੀ ਜਾਂਤੇ ਦੀਨ ਦਿਲਾ ਕੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਪੰਡਤ ਕਉ ਨਿਸਕਾਮ ਸਮਝ ਕਰ ਆਪਨੇ ਡੇਰੇ ਰੋਜ ਹੀ ਕਥਾ ਕਰਾਵਤ ਭਏ। ਤਿਸ ਪੰਡਤ ਕੇ ਤਬ ਚਾਂਦੀ ਕੇ ਪਾਤ੍ਰ ਬਨੇ ਐਸਾ ਧੰਨੀ ਹੂਆ ਸੰਤ ਗੁਰ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਜੋ ਭੋਜਨ ਤੇ ਦੁਖੀ ਸੀ ਸੋ ਪ੍ਰਪ ਸੁਖੀ ਭਯਾ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਮੁਸਤਾਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਚਾਵਲ ਮੰਡੀ ਮੇ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਜਿਨ ਕੀ ਅਰਖੀਆ ਹੈ ਕਲਪਤਰੂ ਸਮ। ਐਸੇ ਪ੍ਰਮ ਉਦਾਰ ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਿਖੀ ਮੇ ਪ੍ਰਮ ਨਿਸਚੇਵੰਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਜਾਗਯਾ ਮੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਬੈਠਾ ਰਹਿਣਾ, ਬੈਰਾਗਣ ਪਕੜ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸਿਧ ਅਵਸਥਾ ਜੋ ਬਚਨ ਕਹੈ ਸੋ ਪੂਰਾ ਹੋਵੈ। ਥੋਰ ਹੀ ਜੇ ਕਿਸੀ ਦੁਰਜਨ ਨੇ ਉਨ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਚੁਰਾ ਲੀਆ। ਤਬ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਕਹ ਦੇਵੈ ਮੈ ਰੁਪਏ ਲਏ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਖਤਾ ਮਾਫ, ਸਰਮ ਲਾਜ ਸਾਥ ਤਿਸ ਕਾ ਕੋਊ ਨ ਕਾਮ। ਨਾਹੀ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਪਾਜ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏਗਾ। ਤਬ ਥੋਰੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਚੋਰ ਜੋ ਛਾਤ ਸੇ ਗਿਰਾਂ ਟਾਂਗ ਤਿਸ ਕੀ ਟੂਟ ਗਈ ਸੋ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕਰ ਮਰ ਗਿਆ। "ਗੁਰ ਕੇ ਬੰਨ ਕੋ ਜਨ ਜੋ ਹਰ ਹੈ। ਹਤ ਤੇਜ ਵਿਭੂਤੀ ਦੁਖੀ ਮਰ ਹੈ"। ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਜਿਨਹੋ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਮਾਨਾ, ਉਲਟ ਅਵਿਗਯਾ ਕਰੀ ਹੈ, ਸੋ ਅਵੱਸ਼ ਦੁੱਖੋਂ ਕੇ ਪਾਤ੍ਰ ਹੂਏ ਹੈ, ਅੰਤ ਪਤਿਤ ਮੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਮੁਸਤਾਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਸਦਾ ਗੁਰੌਂ ਪਰ ਮੁਸਤਾਕ ਰਹਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਤਪ ਕੀ ਤੇ ਜਾਗਰਤ ਕੀ, ਪੁਨਾ ਭਜਨ ਕੀ ਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਕੀ, ਐਸੇ ਗੁਨੋ ਕੀ ਖਾਨੀ ਸੇ ਧੰਨ ਐਸੇ ਸੰਤ ਜਨ ਹੈ। ਏਕ ਸਮੇ ਠਾਕਰ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਮੁਸਤਾਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਡੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਮੇ ਜੋ ਮਿਲੇ ਪੁਨਾ ਭੁਜਾ ਪਸਾਰ ਕਰ ਕੰਠ ਮਿਲੇ। "ਆਵਹੁ ਭੈਣੇ ਗਲ ਮਿਲਹੁ ਅੰਕ ਸਹੇਲੜੀਆਹ"। ਭਾਈ ਮੁਸਤਾਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਹਥ ਫੇਰਿਆ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਪਿਠ ਤੇ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਕਛ ਦੇ ਕੁਪੀਨ ਭਾਸੀ ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਏ ਅੰਦਰੋ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਰ ਬਨਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ। ਕਥਾ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਕੀ। ਏਕ ਸਮੇ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਏਕਲੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕਣੇ ਗਏ ਹੈ, ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਬ ਏਕ ਨਿਗਾਹੀਆਂ ਰਾਮ ਸੋਇਆ ਦੇਖਾ, ਭਗਤ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਚਰਨ ਛੁਆਇ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀ ਲਿਵ, ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਉ ਲਵਾਈ, ਤਥਾ ਹੀ ਪਾਦ ਪਦਮ ਸਿਰ ਕੋ ਲਗਾਇ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਉਠ ਕਰ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਿਮਰ। ਤਬ ਸੋ ਉਠ ਕਰ, ਸੁਣ ਕੇ ਉਪਦੇਸ, ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਧਾਰ ਕਰ, ਸੰਤ ਹਰੀ ਗਿਆਨੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਤਬ ਸੰਤ

...ਪ ਸਾਹਿ ਰਿਦੇ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਨਿਗਾਹੀਆ ਰਾਮ ਫੇਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੌਣਾ ਨਹੀਂ,
... ਤੇ ਏਹ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਵੇਲਾ ਹੈ, ਸੁਖ ਸਰੂਪ, ਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਊਪਰ ਸੇ ਵਰਸਦਾ ਹੈ, ਸਦਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਇਸ
... ਉਠ ਕੇ, ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰ ਕੇ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕੀਤਾ ਕਰੋ ਤੁਸਾਡਾ ਦੋਨੋ ਲੋਕੋਂ
... ਭਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੂਆ। ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਧਨ ਸੁਖਨੀਆ ਹੋਆ,
...ਲੇ ਮੇ ਰਹਿਤਾ ਸੀ। ਸੋ ਸਰੀਰ ਇਕਾਦਸੀ ਕੇ ਦਿਨ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ, ਮੇ ਤਿਆਗਤ ਭਯਾ, ਪਰਮ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਸੀ।
... ਦਿਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੇਨੇ ਲੀਏ ਨੇਮ ਕਥਾ ਕਾ ਸੁਨਕਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ
...ਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਦੋ ਮੁਸਾਹਿਬ ਬਾਹਿਨੋ ਸਾਬ ਭੇਜੇ ਰਾਮ ਬਾਗੋਂ। ਜੋ ਸਿਤਾਬੀ ਮੇਰੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ
...ਆਵੋ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ। ਤਬ ਆਇਕਰ ਤਿਨੋ ਨੇ ਹੁਕਮ ਅਰਜ ਸੁਨਾਈ ਸਰਕਾਰ ਤਰਫੋਂ।
ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਿਨ ਕੋ ਆਦਰ ਪੂਰਬਕ ਬੈਠਾਇ ਦੀਆ। ਪੁਨਾ ਹੋਰ ਆਏ ਤਿਨ ਕੋ
...ੀ ਸਾਥ ਲੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਗਏ ਤੇ ਕਥਾ ਕੀਤੀ। ਤਬ ਹੋਰ, ਦੋ ਮੁਸਾਹਿਬ ਹੋਰ, ਆਏ
... ਭੀ ਬੈਠ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਆਪਣਾ ਨਿਤ ਨੇਮ ਕਥਾ ਕਾ ਕਰਕੇ, ਰੋਜ ਵਾਂਗੂ, ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਪੁਨਾ ਆਪਨੇ
...ਮੇ ਆਇ ਬੈਠੇ ਜਬ ਇਤਨੇ ਮੇ ਊਹਾਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ, ਆਈ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਈ, ਭੇਟਾ ਸਹਤ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਤੇ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਕਥਾ ਦ੍ਰਿੜ ਨੇਮ ਜਾਨਕੇ। ਜਿਨਾ ਪੁਰਖਾਂ ਗੁਰੂ
ਤਰਫ ਮੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਮਾਇਆ ਤਿਨ ਕੇ ਪੀਛੇ ਆਵਤੀ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਨਿਮਿਤ। ਜਿਨੋ ਨੇ ਮਾਇਆ
ਤਰਫ ਮੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਤਰਫ ਪਿਠ ਕਰੀ ਹੈ, ਤਿਨ ਕੋ ਮਾਇਆ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ।
ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਹੀ ਸਹਾਈ ਹੋਤੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕੇ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਭਿਰਸਟ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਭਾਵ
...ਹੁ ਜੋ ਕਥਾ ਕਾ ਨੇਮ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਾ ਭਾਈ ਜੀ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਸਦਿਆਂ ਭੀ ਨ ਤਿਆਗਿਆ। ੨ ।
ਹੋਰ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਪੂਰੀ ਨਜਰ ਸੀ; ਸੰਤੋਖਵਾਨ, ਭਜਨ ਵੰਤ, ਰਹਤ ਵੰਤ; ਸਿਖ, ਸਾਧ, ਵਿਰਕਤ
ਕੀ ਖਬਰ ਰਖਦੇ ਸੀ, ਮਰੇਮ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਮਝ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਆਪਨੇ ਆਸਨ ਪਰ ਹੀ ਦਾਨ ਮਾਨ
ਪਹੁੰਚਾਵਨਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਿਓ। ਹੋਰ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮਾਇਣ ਕਾ ਤਿਲਕ ਬਨਾਵਤੇ ਭਏ, ਟੀਕਾ।
ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਸਵਮੇਧ ਸਹਸ ਕਿਰਤ ਸੇ ਭਾਖਾ ਬਨਾਵਤੇ ਭਏ। ਪਰਮ ਸੁੰਦਰ ਕਵਿਤਾ ਰਚੀ। ਜੋੜ
ਮੇਲ, ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ, ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਆਦਕੋ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮ੍ਰਿਯਾਦਾ ਬਨਾਈ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ ਕਿਆ
ਨੇਮ ਥਾ। ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਬੀਰ ਜਾਤਰਾ ਕਰਤਾ ਕਿਸੀ ਕੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮਝਨੇ ਕਉ ਤੈਸੇ ਇਹ ਭੀ
ਕਰਤੇ ਸੇ। ਫੇਰ ਇਕੱਤ ਹੋਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭੀ ਕਰਤੇ ਥੇ, ਭੀਤਰ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕੇ
ਕੰਕੁਰਾਂ ਕੀ ਵਿਨ ਉਠਾਵਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਓ, ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਅਸਥਾਨ ਕੇਸ ਗਿਰੇ ਹੋਵਨ ਸੋ ਉਠਾਇਕਰ
ਬਾਹਰ ਫੈਕਣੇ। ਅਰ ਵਡੀ ਪਰਕਰਮਾ ਮੇ ਸਵਾਨ ਕੀ ਵਿਠ ਉਠਾਵਨੀ, ਆਪਣੀ ਹਥੀਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ
ਜੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਜਾਨ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਦਿਨ ਘੋੜ੍ਹਾ ਮ੍ਰਿਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਤਿਸ ਕਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਫੇਰ
...ਹਾ ਹੀ ਆਇ ਕਰਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇ। ਐਸੇ ਨਿਸਰੇਵੰਤ, ਭਜਨਵੰਤ, ਜਸਵੰਤ, ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤਾ
...ਘ ਗਿਆਨੀ। ਇਨ ਕੇ ਪਿਤਾ ਸੇ ਭਾਈ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਚਨਿਓਟ ਕੇ ਵਾਸੀ ਖਤਰੀ ਥੇ। ਪੁਨਾ
ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਆਇ ਬੈਠੇ ਸੇ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਰੇਸਮ ਕੀ ਕਿਰਤ ਕਰਤੇ ਥੇ। ਤੇ ਭਾਈ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ

ਹੈ ਵਡੇ ਭਾਈ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇ ਕਥਾ
ਕੀਤੀ ਕਰਤੇ ਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਤਉਕੀ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕੀ ਸੰਧਿਆ ਵੇਲੇ
ਇਨ ਕਾ ਨਿਤ ਨੇਮ ਸੀ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਤਿਨਾ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮੇ ਜੁਧ ਮੇ ਮਰ ਗਿਆ।
ਬੜਾ ਸੁੰਦਰ ਜਵਾਨ। ਤਬ ਕੋਊ ਪੂਛਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਹੁਣ ਤੁਸਾਡੇ ਚਿਤ ਕੀ ਅਵਸਥਾ
ਕਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਹੋ। ਤਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਏ। "ਜਬ ਲਗ ਮੋਹ ਮਗਨ
ਮਾਇ। ਤਬ ਲਗ ਧਰਮ ਰਾਇ ਦੇਇ ਸਜਾਇ"। ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਜੁਧਾ ਮੇ ਇਨ ਸੇ ਕਛੂ ਵਿਭਚਾਰ ਹੂਆ
ਭੋਗ ਕਾ, ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੇ ਬੜਾ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾ ਹੂਆ ਥਾ ਦੂਰ ਤੀਕ। ਤਬ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਗਰ ਮੇ
ਪੱਲਰਾ ਪਾਇ ਕਰ ਪੁਨ ਖੜੇ ਹੂਏ ਦੀਵਾਨ ਮੇ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਹੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਦੀਵਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀ
ਸਾਹਿਬ, ਮੇ ਐਸੇ ਤਨਖਾਹੀਆ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਪਾਪੀ ਕੋ ਖਤਾ ਮੁਆਫ ਕਰੋ। ਸੋ ਪੁਰਖ ਕਰ
ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਭਾਵ ਇਸ ਮੇ ਇਹ ਜਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਲੋਕ ਨਜਰ ਆਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪਾਪ ਅਵਗੁਨ ਕਰਤੇ
ਹੀ ਨਾਹੀ ਜਬ ਦੈਵ ਸੰਜੋਗ ਹੂਆ ਤਬ ਗੁਰਾਂ ਆਗੇ ਬਖਸਾਇ ਲੇਤੇ ਹੈ, ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੀ ਸਜਾਇ ਕੇ ਡਰ ਸੇ।
ਸੋ ਐਸੇ ਥੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਕਥਾ ਵਡੇ ਬਾਬੇ ਕੀ। ਬਡਾ ਬਾਬਾ ਜਨਮ ਕੇ ਖਤਰੀ
ਸੇ। ਸੰਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲਿਵ ਕਰ ਮਸਤ ਰਹਤੇ ਸੇ। ਜੜਾਊ ਮਹਲੇ ਕੀ ਤਰਫ। ਤੇ ਸਰੀਰ
ਕੇ ਭਾਰੇ ਦੋ ਢਾਈ ਸੇਰ ਭੋਜਨ ਕਰਤੇ ਥੇ। ਜਬ ਸਨਾਨ ਕਰ ਰਹਨ ਜੋ ਚੰਦਨ ਕੀ ਚੌਕੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਇ ਬੈਠੇ। ਅਰ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਨਾਮ ਉਚਾਰੀ ਜਾਤੇ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਬਸਤਰ ਤੇ ਭੂਖਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਪਹਰਾ ਦੀਏ। ਤਬ
ਲੋਕ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਹ ਕਹਾਂ ਸੇ ਪਹਰੇ ਹੈ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਕਉ ਗਾਲਾਂ ਕਢ ਕਰ ਕਹਤੇ
ਉਲਟਾ ਮੈਨੂੰ ਬੰਦਨ ਪਾਏ ਦੀਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਲੁਟਾਇ ਦੀਆ। ਤਬ ਫੇਰ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤੇ ਭੂਖਨ
ਲਿਆਈ, ਭੋਜਨ ਸਹਤ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਗਾਹਲ ਨਿਕਾਲ ਕਰ 'ਨੇ ਭੜੂਏ ਤੈਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚਾਹੁ ਹੈ
ਤਾਂ ਤੇ ਅਸਾਡੀ ਦਸ ਬਰਸ ਆਰਜਾ ਰਹਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਹੀ ਲੈ ਲੈ। ਅਸੀਂ ਨਾ ਭੋਗਾਂਗੇ ਪਿਛੇ ਜੋ ਤੂੰ
ਆਦਿ ਰਿਮਝਉ ਗਰਾਮ ਸਿੰਘ ਵਤ"। ਤਥਾ ਪਦ "ਰੇਧੋ ਰੀ ਮੈਰੀ ਮਤ ਬਉਰਾਨੀ ਸਦਾ ਜੀਵਨ ਮਨ
ਲੋੜ। ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਕ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾਦਕ ਤੇ ਭੀ ਕਾਲ ਨ ਛੋੜੇ"। ਏਹ ਪਦਗਾਇਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਜਬ
ਸਰਕਾਰ ਚਲੀ ਗਈ ਤਬ ਇਹ ਪੀਛੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਸਮਰਥ ਸੇ ਸੋ ਦਸ ਬਰਖ
ਪਰਤੀਤ ਦੁਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਧੋਤੇ। ਕਥਾ ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ
ਕਾ ਪੁਤਰ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਕਾ ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ। ਏਕ ਸਮੇ ਹੋਤਿਆਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਸੰਤਾਂ
ਕਾ ਤਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੀਆ। ਸੋ ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਲੋੜਵੰਦ ਸੇ ਪ੍ਰਦੇਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਭੋਜਨ ਛੀਰਵਾਇਕਰ ਪੁਨਾ
ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਆਗੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਸਹਤੇ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਤ ਜੀ ਜੋ ਤੂੰ ਮਾਂਗੇ ਸੋ ਗੁਰਾਂ
ਤੇ ਦਵਾਈਏ। ਤਬ ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਾ ਜੀ ਜੋ ਰਾਜ ਮਿਲੇ ਇਸ ਭੂਮੀ ਕਾ। ਤਬ
ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ, ਪਿਠ ਪਰ ਥਾਪੀ ਦੇ ਕਰ, ਕੇ, ਤੂੰ ਭੀ ਰਾਜਾ ਤੇਰਾ ਪੁਤਰ ਭੀ ਰਾਜਾ ਤੇਰਾ ਪੋਤਰਾ
ਹੋਗਾ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਸੰਤ ਚਲੇ ਗਏ ਕਾਹੂ। ਤਬ ਸੰਤ ਸਹਨ ਤੇ ਸੋਈ ਸਿਧਿ ਬਨੀ। ਜੋ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੜਗ ਪਹਰਾਵਤੇ ਭਏ ਸਰਕਾਰ ਕਉ। ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਜਿਸ ਕਾ ਅਟਕ ਭੀ ਨਾਮ ਹੈ ਸਿੰਧ ਸਾਦਰਸ ਜਿਸ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ ਤੇ ਮਹਮੂਦ ਜੈਸਿਆਂ ਕੋ ਜਿਸ ਅਟਕਾ ਦੀਆ ਹੈ ਇਸ ਤਰਫ ਨਹੀਂ ਆਵਣੇ ਦੀਆ। ਸੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੇ ਬੀਚ ਅਪਨਾ ਘੋੜਾ ਪਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਹਾਥ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਜਿਸ ਬੀਚ ਕੇਤੇ ਗਾਡਰੋਂ ਅਜਾ ਕੇ ਸਮੂਹ ਅਰ ਮਾਨੁਖੋ ਕੇ ਸਮੂਹ ਚਲੇ ਜਾਵਹਿ ਪਾਰ ਕੋ। ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭੀ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਅਨੇਕ ਸੰਤਾਂ ਮਿਲਨੇ ਪੂਜਨੇ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਥਾ ਜਿਨ ਕਾ। ਭਾਵੇ ਕੋਈ ਭੇਖੀ ਭੀ ਹੋਵੇ ਤੋ ਭੀ ਪੂਜਦੇ ਸੇ, ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਤੇ। ਕਿਸੀ ਕਹਾ ਕੇ ਆਪ ਕੈਸੀਆਂ ਸਾਧਾਂ ਕੋ ਕਿਉਂ ਜਾਇ ਮਿਲਤੇ ਹੋ, ਅਸਥਾਨ ਪਰ, ਹੇ ਰਾਜਿੰਦਰ। ਤਬ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ; ਮੈ ਤੋ ਤਰਨੇ ਕੋ ਜਾਤਾ ਹੂੰ, ਹੇ ਭਾਈ, ਸੰਤਾਂ ਸਾਧਾ ਕੇ। ਜੈ ਕਰ ਮੈਨੂੰ ਤਾਰਨੇ ਕੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਜਾਵਨੇ ਕਰ ਸੋ ਤੋ ਤਰ ਜਾਏਗੇ। ਸੰਨ ਤੇ ਮਾਨ ਪਾਇ ਕਰ ਜਿਸ ਕੇ ਕਈ ਅਭਿਲਾਖੀ ਹੈ ਹੇ ਭਾਈ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਤੁਸਾਡਾ ਪੂਰਾ ਤਾਤ ਪ੍ਰਜ ਹੈ। ਜਬ ਘੇਰਾ ਲੈਣ ਗਏ ਹੈ ਤਬ ਬਾਹਰ ਭਾਈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜੀ ਮਿਲੇ ਤਬ। ਸਰਕਾਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਤ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਨਗਰੀ ਇਹੁ ਲੈਵੋ ਪਰ ਹਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਹੇ ਰਾਜਨ ਸ੍ਰੀ ਜਪਜੀ ਕੰਠ ਕਰੋ। ਤਬ ਰਾਜਿੰਦਰ ਜੀ ਸਤਿ ਬਚਨ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਕੰਠ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਲੁਟਨਾ ਕਿਸੈ ਨਹੀ। ਇਸ ਰੀਤ ਸੇ, ਸੰਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਨਗਰ ਕਾ ਬਿਜਾਇ ਹੂਆ ਤੇ ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਭਲਾ ਭਯਾ, ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰ। ਆਗੇ ਸਾਖੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਦੇਹਰੇ ਕੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੀ। ਏਕ ਸਮੇ ਸਰਕਾਰ ਪਰੇਡ ਪੇ ਸਬਜਾਈ ਦੇਖਣੇ ਕੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਲੀਏ ਸਾਵਨ ਕੇ ਦਿਨਾ ਮੇ ਬੂੰਦਾਂ ਬਰਸਾਤੀਆਂ ਹੈ, ਖਾਸੇ ਮੇ ਅਰੂੜ ਹੋ ਕਰ ਤਹਾਂ ਵਿਚਰਤੀ ਸੀ, ਸੁਭਾਵਕ। ਤਬ, ਕਰਤਾਰ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸਿਉ, ਇਕ ਖੂਨੀ ਹਾਥੀ ਫਿਰਰਦਾ ਸੀ, ਸੋ ਸਾਹਮਣੇ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਆਏ ਗਿਆ। ਸਿਖੂ ਫੌਜ ਜੋ ਸੋ ਭੀ ਪਿਛਾਹਾਂ ਹਟ ਗਈ, ਸੁੰਡੀ ਕੇ ਭੈ ਕਰ। ਰਸਾਲੇ ਕੇ ਸਮਦਾਇ ਕੇ ਪਾਰਮ ਤਰਫ ਕੋਣਾ ਜਲ ਸੀ , ਤਹਾਂ ਨਦੀ ਕੇ ਰੜਨੇ ਕਰ। ਤਹਾਂ ਜਲ ਕੇ ਬੀਚ ਹੀ ਕਹਾਰ ਭੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਚਲਤੇ ਰਹੇ, ਹਾਥੀ ਕੇ ਭੈ ਕਰ, ਖਾਸੇ ਕਉ। ਜਬ ਸਾਮਨੇ ਨਿਕਟ ਆਇਆ ਕਰੀ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਭਈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸੁਆਮੀ ਕਾ ਦੇਹੁਰਾ ਆਗ ਭਾਗ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਾ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ, "ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮੇਰੀ ਅਬ ਰਖਿਆ ਕਰੋ ਇਸ ਸੁੰਡੀ ਸੇ। ਪੂਰਬ ਤੋ ਗਜ ਕੀ ਗਰਾਹ ਸੇ ਰਖਯਾ ਕਰੀ ਹੈ। ਅਬ ਇਸ ਗਜ ਸੇ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ। ਤੁਮ ਊਹਾਂ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਜਹਾਂ ਇਸ ਜੀਵ ਕਾ ਰਖਯਕ ਨਹੀਂ, ਹੇ ਦੇਵਾ"। ਸਭ ਜਗਤੁ ਤੇਰਾ ਕੀ ਹਾਥ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਤਾਰ ਪੇਖਨੇਕੀ ਪੁਤਲੀ ਵਤ ਜੋ ਸਭ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰੇ ਹੈ ਸੋ ਐਸਾ ਜੋ ਕਰਤਾਰ ਹੈ ਨਿਯੰਤਾ ਤਿਸ ਕੇ ਪਰੇਰੇ ਹੂਆ ਜੋ ਨਾਗ ਸਰਕਾਰ ਕਿਉ ਪਰਕਰਮਾ ਕਰ ਪੁਨਾ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਔਰ ਤਰਫ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਤਬ ਕਹਾਰ ਭੀ ਆਇ ਗਏ, ਬੜੀ ਲਜਾ ਸਹਿਤ। ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਰਹਨੇ ਕਰ ਤੁਰਤੇ ਗਰ ਬੀਚ ਅੰਦਰਾ ਪਾਏ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦੇਹੁਰੇ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਜਹਾਂ ਜਲ ਖੜਾ ਹੈ, ਬਰਖਾ ਕਾ, ਪੁਨਾ ਨਦੀ ਕਾ ਤਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ

ਸਰਕਾਰ ਕਹਿਤ ਭਈ ਅਪਨੀ ਖਤਾ। "ਦੇਖੋ ਮੇਰੀ ਭੂਲ [illegible],ਕਾ ਦਰਬਾਰ ਨੀਵਾਂ, ਤੇ ਮੈ ਮੂਰਖ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਸਮਨ ਬੁਰਜ ਪਰ ਬੈਠਾ ਰਹਤਾ ਹੂ ਉਚਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਐਸਾ ਤੇ ਕਾਹੇ ਕੋ ਨਾ ਹੋਇ ਜਾਂ ਤੇ ਗਫਲੋਂ ਕੋ ਮਹਾ ਭੈ ਹੋਤਾ ਹੈ"। ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਜੋ ਸੰਤਾਨ ਹੈ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਤਿਸ ਕੋ ਹਜਾਰ ਰੁਪੈਯਾ ਦੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਬੁਲਾਏ ਕਰ ਜੋ ਇਹੁ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਦੇਹੁਰਾ ਬਨਾਵੋ ਪ੍ਰੀਤ ਸਹਤ, ਔਰ ਜੇਤਾ ਚਾਹੀਐ ਤੇਤਾ ਦਰਬ ਲੋ ਤਬ ਕੇਤਾ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਸਰੀਰ ਛੂਟ ਗਿਆ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦੇਹੁਰੇ ਕੀ ਟਹਿਲ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਰ ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਸਹਤ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬਾਸੀ ਦਿਲਬਰ ਭਾਈ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਕਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਬਿਰੋ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਚੇਤ, ਲਿਆ ਤਕੜੇ ਰਹੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਮ ਅਨਿਨ ਨਿਸਚਾ। ਦੋਹਰਾ। "ਭਗਤ ਜਈ ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਦੀਨੀ ਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਜਬ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਸੰਪਦਾ ਦੀਨੀ ਪਾਨੀ ਹਾਰ"। ੧ । ਏਕ ਲੋਕ ਨਾਥ ਮਹਾਜਨ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਜਾਰ ਮੇ ਜਿਸ ਕੀ ਹਾਟ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬਾਸੀ ਤਿਸ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਮ ਸਰਧਾ ਰਾਖਤੇ ਸੇ। ਜਬ ਬਾਲਕ ਅਵਸਥਾ ਮੋ ਲੋਕ ਨਾਥ ਕਾ ਬਿਵਾਹ ਹੂਆ ਤਬ ਤਿਸ ਕੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰਹ ਭੀ ਤੇ ਪੁਤਰ ਸਾਥ ਲੇਕਰ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਮਸਤਕ ਟਿਕਾਵਣੇ ਲਿਆਈ ਸਹਤ ਅਕੋਰਦੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਪੁਨਾ ਆਗਿਆ ਪਾਏ ਕਰ ਬੈਠ ਗਏ। ਤਬ ਭਾਈ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਏਕ ਰੋਟੀ ਪਰ ਰੁਪਯਾ ਰਾਮ ਧਰ ਕਰਿ ਬਾਲਕ ਕੀ ਝੋਲੀ ਮੇ ਪਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਬਾਲਕ ਨੇ [illegible] ਜੋ ਫਲ ਹੈ ਸੋ ਤਾਂ ਸੁਟ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਰੋਟੀ ਰੱਖ ਲੀਨੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਹੋ ਬੈਸਨਵੈ ਸੇ ਠਾਕਰ ਕੇ ਪੁਜਾਰੀ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਨਿਕਿਆ ਫੋਲ ਤਾਂ [illegible] ਪਾਇਆ ਹਈ ਤੇ ਰੋਟੀ ਰੱਖ ਲਈ। ਸੋ ਦੋਨੋ ਇਹੁ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੇ ਤਾਂ ਤੇ ਏਕ ਕਾ ਤੋ ਆਦਰ ਕਰਿਆ ਹੈ ਪੁਨਾ ਦੂਜੇ ਫਲ ਕਾ ਤੋ ਅਨਾਦਰ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਜਾਹਿ ਰੋਟੀ ਦੀ ਤੇਨੂੰ ਕੀਸੀ ਕਾਈ ਨ ਲਾਗਸੀ; ਤੇਰਾ ਘਰ, ਤੇਰਾ [illegible], ਹੋਰ ਲੋਗੀ ਭੋਜਨ [illegible]। ਅਰ ਫਲ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਂਗਾ। ਸੋਈ ਬਾਰਤਾ ਜੈਤ ਭਈ ਸੋ ਸੰਤ ਸਜਨ ਨੇ ਕਹੀ ਸੀ। "ਭਗਤ ਮੁਖੋ ਜੋ ਬੋਲਦੇ ਸੋ ਬਚਨ ਹੋਵੰਦੇ। ਪ੍ਰਗਟ ਪਹਾਰੇ ਜਾਪਦੇ ਸਭ ਲੋਕ ਸੁਣੰਦੇ"। ਜਬ ਲੋਕ ਨਾਥ ਜੁਬਾ ਅਵਸਥਾ ਪਾਈ ਤੋ ਭੀ ਫਰਜੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਸੁਨ ਖਾਲੀ ਰਿਹਾ। ਤਬ ਮਾਤਾਂ ਅਵਰ ਬਿਵਾਹ ਕਰ ਦੀਆ। ਤੋ ਭੀ ਫਰਜੰਦ ਪੂਤ ਨ ਹੋਇਆ। ਪੁਨਾ ਔਰ ਭਾਈ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਆਪਨੇ ਘਰ ਮੇ ਮੁਤਬੰਨਾ ਬਨਾਇਆ ਤਬ ਏਕ ਸਮੇ ਹਾਟ ਪਰ ਤਿਸ ਕਾ ਪਿਤਾ ਆਇਆ ਜੋ ਬਾਲਕ ਪਿਤਾ ਕੀ ਗੋਦ ਮੇ ਜਾਇ ਬੈਠਾ, ਲੋਕ ਨਾਥ ਕੋ ਛਾਡ ਕਰ। ਤਬ ਪਿਤਾ ਭੀ ਅਰ ਅਵਰ ਲੋਕ ਭੀ ਕਹ ਰਹੇ ਕਿ ਰੇ ਬਾਲਕ, ਤੂੰ ਲੋਕ ਨਾਥ ਕੋ ਲਾਲਾ ਕਹ ਬੁਲਾਇ, ਜੋ ਕਿਵੇਂ ਲੋਕ ਨਾਥ ਕਾ ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਜਾਏ। ਪਰ ਸੋ ਇਆਣਾ ਲਾਲਾ ਕਰਿ ਤਿਸ ਕੋ ਨਾਹੂ ਬੁਲਾਇਆ ਅਪਨੇ ਪਿਤਾ ਹੀ ਕੋ ਲਾਲਾ ਕਰ ਬੁਲਾਏ। ਤਬ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਲੋਕ ਨਾਥ ਨੇਨ [illegible]

ਜਿਨ ਕੋ ਸਰਮਿੰਦਗੀ ਭੀ ਆਈ ਹੈ ਲੋਕ ਲਾਜ ਸੇ। ਹੇ ਲੋਕੋ ਅਵਲੋਕੋ ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਜੋ ਬਿਗਾਨੇ
ਅਪਨੇ ਕਬ ਹੂਏ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਸੁਰੇਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸੋਇ
ਸਤਿ ਹੂਆ ਜਾਤੇ ਸੰਤ ਬਚਨ ਅਟਲ ਹੈ, ਸਦਾ ਸਦਾ। ਮੈ ਮੂਰਖ ਨੇ ਤਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਥੋੜਾ
ਜਾਣ ਕਰ ਸੁਟ ਪਾਇਆ। ਜੇ ਕਰ ਮੈ ਰੁਪਾ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਤਬ ਅਜ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਮੇਰੇ
ਪਿਤ੍ਰਾਂ ਤੇ ਤਾਰਨਕਾ ਕਾਰਨ ਪੁਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੁੰਦਾ, ਸੋਈ ਵਸਲ ਰੂਪ ਫਲ। ਪਰ ਮੈ ਕਿਆ ਕਰਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ
ਮਤ ਬੈਸਨਵ ਸੀ ਸੰਤ ਅਗਾਧ ਮਤ ਨ ਜਾਣੈ ਜੋ ਜਿਤਨੇ ਕਰਮ ਧਰਮ ਹੈ ਬੇਦ ਨੇ ਕਹੈ ਸਭ ਕੇ ਸਿਰ
ਊਪਰ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਆਸਨ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਣਾ ਮੇ ਹੈ ਤੇ ਸੰਤ ਚੌਥੀ ਪਦ ਮੇ ਵਰਤਤੇ ਹੈ।
ਸਾਧ ਸੇਵੀ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਥਾ ਸਕਤ, ਲੋਕ ਨਾਥ ਮਹਾਜਨ। ੧। ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਮੰਜੀਠ ਮੰਡੀ ਕੇ ਧਰਮ ਸਾਲ ਕੇ ਸੋ ਜਾਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਤੇ ਮੁਖੋਂ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਬੁਲਾਇ
ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਬੈਠ ਕੇ, ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਸਾਂਤ ਆਵੈ ਕਿਵੇ। ਤਬ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਕਿਰਤ ਕਾ ਕਾਰਜ ਕਰੋ ਤੁਸੀ ਮੁੰਜ ਰਸੀ ਕਾ ਤਿਸ ਮੇ ਸੌਣ ਸਮੇਂ
ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰ। ਐਸਾ ਸੁਧ ਬਿਵਹਾਰ ਕਰ ਬਾਂਟ ਖਾਵੈਗੇ, ਮਨ ਭੀ ਤੁਮਾਰਾ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ
ਕਰ ਸੁਧ ਹੋਵੈਗਾ। ਤਬ ਸਾਂਤ ਭੀ ਹੋਵੈਗਾ। ਤਬ ਭਾਈ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ, ਜੀ ਝੂਠ
ਬੋਲੇ ਬਿਨਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਛੁ ਬਰਤਾ। ਤਿਸ ਪਰ ਕਿਆ ਕਰੈ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਫੇਰ ਸਾਂਤਿ
ਭੀ ਕਹੂੰ ਸਸਤੀ ਨਹੀਂ ਪਈ ਜੋ ਗਾਂਠ ਬਾਧ ਲਿਆਵਣੀ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਕਹੂੰ ਬਜਾਰ ਮੇ ਕੋਈ ਬੇਚਤਾ ਹੈ।
ਤਬ ਮੋਤੀ ਦੇ ਕਰ ਭੀ ਲਿਆਵਣੀ ਹੈ, ਭਾਈ। ਜਿਤਨਾ ਮੁਖੋਂ ਕਹਨਾ ਤਿਤਨਾ ਹੀ ਦੇਣਾ। ਤਬ ਕਹਤ
ਭਏ ਭਾਈ ਜੀ ਸੰਤ ਬਚਨ ਜੀ ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਭਏ ਜਿਤ ਕੀ ਅਰਾਮਦਾਰੀ ਲੀਏ ਸੋ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ
ਸਾਂਤਾ ਭਈ। ੨। ਆਪਨੇ ਭਾਈ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਪਕਾਰੀ ਕਰ ਲਿਖੇ ਹੈ ਬਡੀ ਧਰਮ ਸਾਲ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤੇ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਮੇ ਰਹਤੇ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕਿਰਤ ਸੁਧ ਸਿਖਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੋ
ਛਕਾਇ ਦੇਤੇ ਸੇ ਰੋਜ, ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਰ ਸਰੂਪ ਸੇ ਜੋ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਇਨ ਸੇ ਛਕਿਆ ਸੀ ਤਿਨਾ ਨੇ। ੩।
ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਅਕਥ ਕਥਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਕਰੈ ਸੋ ਛਾਜੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੁਰੇਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਕਾਦਸੀ ਕੀ
ਰਾਤ, ਆਪ ਬੀਚ ਸੰਗਤ ਕੇ ਬੈਠ ਕਰ, ਜਾਗ੍ਰਤ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਸੇ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰ। ਪੁਨਾ
ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਦੂਧ ਚਾਵਰ ਕੀ ਬਨਾਇ ਕਰ ਥਾਲੀਆਂ ਭਰ ਭਰ ਕਰ ਸਿਖਾਂ ਸਾਧਾਂ ਕੋ ਛਕਾਵਣੀਆਂ।
ਭਾਵੇ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਮੇ ਚਾਵਲ ਅਜੋਗ ਕਹੇ ਹੈ। ਇਕਾਦਸੀ ਕੇ ਦਿਨੋ ਪਰ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਹਾਥ ਕਰ ਪੁਨਾ
ਆਗਿਆ ਕਰ ਜੋ ਦੀਏ ਭਏ ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮ ਜੋਗ ਰੂਪ ਹੂਏ। ਜਾਂ ਤੇ ਤੀਰਥ ਬ੍ਰਤ ਜਗ ਆਦਿਕ
ਜੋ ਕਰੀਤੇ ਹੈ ਗੁਰ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਕਰੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਨਾ ਦੁਆਰਿਓ ਗੋਬਿੰਦ ਮੇ
ਅਭੇਦ ਹੋਣਾ ਹੈ। ੪। ਸੰਤਾਂ ਸੇ ਕੋਈ ਸੁਖਮਨੀ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਪੂਛਨੇ ਆਯਾ ਤਿਸ ਪਰ ਕਥਾ ਕਹਤ ਭਏ
ਸਾਂਈਆਂ ਕੀ ਕਥਾ ਕਥਨ ਸੇ ਸੁਭ ਕਰਣੀਆਂ ਅਲੌਕਕ ਸਮਝ ਕਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਸੁਧ ਆਦਕ ਹੰਨਤ ਹੋਤੇ ਹੈ।
ਮਥਰਾ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਕੀ ਤਰਫ ਕੋਈ ਕਾਇਥ ਜੀ, ਸੋ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਖੱਰ ਸਿਖ ਕਰ ਕਿਸੀ
ਸਿਖ ਦੁਆਰਿਓ, ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਸੁਖਮੰਨੀ ਕੰਠ ਕਰਤ ਭਯਾ, ਜਾਂ ਤੇ ਕਾਇਥ ਬਹੁਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਘਰ ਕੇ

ਸਿਖ ਹੈ ਪੁਰਖ ਮੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਕੰਠ ਕਰ ਪ੍ਰਕਤ ਭਯਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਜੀ ਇਸ ਕੇ ਪੜਨੇ ਕੀ ਵਿਧ ਮੈ ਕੋ ਸਮਝਾਵੋ ਜੀ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਮੈ ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਆਗੇ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਏਕ ਵਿਪ੍ਰ ਤਿਸ ਕਾ ਰਸੋਇਆ ਸੀ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾਲ ਤਿਸ ਕੋ ਅਤੀਸਾਰ ਲਗਾ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਮੈ ਸੋ ਉਠ ਕਰ ਪੜਨੇ ਲਾਗਾ। ਤਬ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਿਜ ਕੋ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਕਿਛੁ ਜਲ ਆਦੀ ਤੁਮੇ ਜੋ ਚਾਹੀਏ ਸੋ ਅਬ ਮੁਝ ਕੋ ਕਹੋ ਜਾਂ ਤੇ ਪਾਠ ਸਮ ਉਠਨਾ ਬੋਲਨਾ ਨਹੀ। ਸੋ ਆਪ ਦਿਜ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਆਪ ਪੜੋ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਕਿਛੁ ਨਹੀ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੋ ਜਬ ਪੜਤੇ ਪੜਤੇ "ਆਦਿ ਸਤੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਤੁ" ਇਹੁ ਸਲੋਕ ਸਤਾਰਵਾਂ ਪਾਠ ਕੀਆ ਤਬ ਮਨ ਮੈ ਆਈ ਜੋ ਇਹ ਹਟਤਾ ਚਲਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀ। ਔਰ ਕਿਛੁ ਬਸਤ ਕੀ ਇਸ ਕੋ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਤਬ ਪੁਨ ਨੇਵੜੂ, ਜਬ ਹਿਲਾਇਆ ਤਬ ਓਹੀ ਸਲੋਕ ਸੁਣ ਕਰ ਮੰਚ ਪਰ ਹੀ ਮਲ ਸਾਧ ਸ੍ਰੀਰ ਭੀ ਤਿਸ ਕਾ ਤਜਿਆ ਹੂਆ ਸੋ ਪ੍ਰਾਣੀ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਅਸਚਰਜ ਹੋ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਲੀਪ ਕਰ ਤਿਸ ਤੇ ਪਾਇਆ ਤੇ ਸਭ ਤਿਸ ਕੀ ਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਮਨ ਉਸ ਕੇ ਮੇ ਇਹੁ ਸੰਸਾ ਰਹੇ ਜੋ ਉਹ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਹੂਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਤੇ ਅਬਗਤ ਜੋ ਮੂਆ। ਸੋ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਵਿਸਨ ਲੋਕ ਮੇ ਵਿਸਨ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਨ ਨਿਕਟ ਇਸਥਿਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਪਾਰਖਦੋ ਕੀ ਸਭਾ ਲਾਗੀ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋ ਕਰ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ, ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਪਾਸ। ਤਬ ਸੋ ਪਾਰਖਦ ਭੀ ਆਵਤ ਭਯਾ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਭਗਵਾਨ ਹੰਸ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਪਾਰਖਦ, ਤੂੰ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੂਆ ਹੈ ਪਰ ਤੇਰਾ ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਹੈ ਕਾਇਥ ਤਿਸ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਸੰਸਾ ਹੈ ਜੋ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਤਿਸ ਕੀ ਕਿਆ ਗਤੀ ਭਈ; ਤਾਂ ਤੇ ਜਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਸੰਸਾ ਦੂਰ ਕਰ ਆਓ। ਦਰਸਨ ਦੇ ਕੇ। ਸੋ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਵਿਮਾਨ ਪਰ ਆਰੂੜਹੋ ਕਰ ਆਇਆ। ਸੋ ਕਾਇਥ ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਰਹਤੇ ਹਾਥ ਮੇ ਗੜਵਾ ਲੇ ਕਰ ਬਾਹਰ ਸੌਚ ਕੋ ਆਵਤਾ ਥਾ, ਤਬ ਹੀ ਪੂਰਬ ਤਰਫ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਈ। ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇਖ ਕਰ ਤਹਾਂ ਇਸਥਤ ਹੂਆ ਰਮਣੀਕ ਅਸਥਾਨ ਦੇਖਣ ਕੋ। ਸੋ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਏਕ ਸੁੰਦਰ ਵਿਮਾਨ ਹੈ, ਸੁੰਦਰ ਝਰੋਖੇ ਹੈ, ਔਰ ਬਾਗ ਬਗੀਚੇ ਹੈਂ ਤਿਸ ਮੇ ਏਕ ਵਿਸਨ ਚਤ੍ਰ ਭੁਜ ਨਿਕਸ ਕਰ ਚਰਨਾਂ ਕੋ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਤਬ ਓਹ ਕਾਇਥ ਕਹਤ ਭਇਆ ਮੈ ਪਾਪੀ ਤੁਸੀਂ ਨਾਰਾਇਣ ਰੂਪ ਇਹੁ ਕਿਆ ਕੀਆ। ਤਬ ਸੋ ਸਭ ਕਥਾ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਮੈ ਤਾਂ ਓਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤੇਰਾ ਰਸੋਈਆ ਹਾਂ ਇਹ ਤੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਅਬ ਮੁਕਤ ਭਯਾ ਹੋ। ਪੁਨਾ ਤੇਰੀ ਗਤੀ ਤੋ ਕਿਆ ਸੰਸਾ ਹੈ। ਤੇਰੀ ਕੁਲ ਪਿਤ੍ਰ ਭੀ ਬੈਕੁੰਠ ਬੀਚ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੈ। ਸੋ ਕਾਇਥ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਧੰਨ ਮੇਰੇ ਭਾਗ ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਮੁਕਤ ਹੂਆ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਸੋ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਭਏ ਵਿਸਨ ਲੋਕ ਕੋ ਸਵਰਗ ਗਤੀ। ਏਕ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨੀਂਹ ਕਿਲੇ ਕੀ ਮੇ ਚਿਣਾਇ ਦੀਆ। ਕਿਸੀ ਦੇਖ ਕਰ। ਸੋ ਸੁਖਮਨੀ ਪੜਤਾ ਥਾ। ਪੁਨਾ ਜਬ ਦੇਖਾ ਤਿਸ ਕੀ ਅਸਤੀ ਮਾਤਰ ਭੀ ਨਾ ਨਿਕਸੀ। ਤਬ ਦਸਮੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਹਤ ਭਏ। "ਹੇ ਸਿਖੋ ਇਸ ਸਿਖ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਅਪਨੇ ਲੋਕ ਲੈ ਗਈ ਹੈ ਸਨੇਹ"। ੨੬ਵੀਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਏਕ

ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਸਟਪਦੀ ਹੀ ਕੰਠ ਕਰ ਪੜਤਾ ਸਾ ਮਗਰ ਤਿਸ ਕੋ ਨਾਹੀਂ ਕੰਠ। ਜਬ ਸੋ ਮੂਆ ਤਬ ਬੈਕੁੰਠੋਂ ਬੈਣਾ ਦੇਵਿਆਂ ਵਿਮਾਣ ਪਰ ਆਈਆਂ ਤਰੋਵੀ ਇਹੁ ਜਾਨ ਕੇ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਗਮਾਹੀ ਰਖੀ ਹੋਣ ਆਵਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਸਹਤ ਬੈਕੁੰਠ ਲੈ ਗਈਆਂ। ੜ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤਰਾਰਧੇ ਸੂਤਾ ਸਰ ਖੰਡ ਸੰਤਿ ਕਥਾ ਬਰਨਨੰ ਅਸਟ ਬਿਸਤ ਹੁਲਾਸ॥ ੨੯ । ਆਗੇ ਕਥਾ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਤੇ ਰਮਤੇ ਵਿਚਰਤੇ ਅਰ ਤਪ ਤਤਤੀਖਯਾ ਕਰਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਨਾਨ ਅਰ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਵਸਥਾ ਮੇ। ਕਭੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਬੀਚ ਬੈਠ ਕਰਿ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ ਕਰੈ। ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਹਰ ਕੀ ਪਵੜੀ ਬੈਠ ਰਹੇ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਰਹੇ। ਕਟ ਕਛੈਹਰਾ ਏਕ ਚਾਦਰ ਸਰੀਰ ਭੀ ਦੂਰ ਕਰ ਝੂਜਰ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਬੈਰਾਗ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੂਆ ਹੈ, ਆਪਨੀ ਇਛਾ ਸੇ। ਹਰ ਕੀ ਪਉੜੀ ਏਕ ਸਮੇਂ ਬੈਠਿਆਂ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਰਾਗੀ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਰਧਾ ਆਵਤ ਭਈ। ਪੁਨਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਪ੍ਰਸਾਦ ਘਰ ਚਲ ਜੇਵਆ ਕਰੋ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਨ ਬੋਲਤ ਭਏ, ਨ ਘਰ ਹੀ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਪਰਮ ਵਿਰਕਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ ਕੀ ਘਰ ਕੀ ਤ੍ਰਨੀ ਈਹਾਂ ਹੀ ਆਸਨ ਬੀਚ ਲਪੇਟ ਕਰ ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਆਨ ਦੇਵੇ ਸੋ ਲੇ ਕਰ ਆਪਨੀ ਮਰਜੀ ਸੇ ਭੋਜਨ ਕਰ ਲੇਵੇ, ਹਰਿ ਕੀ ਪਉੜੀ ਮੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰ। ਕਈ ਬਾਰ ਮਾਰਗ ਸੇ ਪੜੇ ਹੋਵਹਿ ਊਪਰ ਸੇ ਲੋਗ ਲੰਘ ਲੰਘ ਜਾਵੇ। ਜੋ ਜਾਨਤ ਭਏ ਨਿਮਸਕਾਰ ਭੀ ਕਰਿਹ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਵੇਰ ਇਕੰਤ ਚਲੇ ਜਾਵਹ ਭਜਨ ਲੀਏ। ਐਸੇ ਹੀ ਕਿਤਨੇ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮੇ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਮਾਏ ਪੀਛੈ ਘਰ ਗਰੀਬੀ ਬਹੁਤ ਜਾਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਕੋ ਮਾਨੋ ਦਾਇਜ ਪਾਇ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਏਕਾ ਮਾਈ ਤੇ ਏਕ ਆਪ। ਸੋ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰਤੇ ਕਿਸੀ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਮਾਗੀ ਨਾਹੀ ਆਪੇ, ਐਸੀ ਬਿਆਤ ਕਿਸ ਕੋ ਹੈ। ਏਕ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੋ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਰਿੱਧ ਸਿਧ ਭੇਜਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਅਨੇਕ ਆਵਦੀ ਹੈ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਮੇ ਆਪੇ ਆਪਨੇ ਮੇਲਸੇ ਮਿਲ ਕਰ ਤੇ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨੋ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਨੇ ਚਲਤੇ ਰਹੇ ਘਰਾਂ ਕੋ। ਇਹ ਕਿਸੀ ਤੇ ਜਾਤੇ ਭੀ ਨਾਹੀ ਮਾਂਗਨੇ ਜਾਤੇ ਤਾਤੇ ਜੋ ਆਪ ਹੂਏ ਤਬੋ ਕਿਸੀ ਤੇ ਕੈਸੇ ਮਾਂਗੇ। ੧ । ਇਕ ਕਾਲ ਸੀਤ ਕਾਲ ਕਾ ਸਮਾ ਹੈ ਅਰ ਝੜੀ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਤਾਤਮਾ ਨਿਰੰਕਿੰਚਨ ਅਰਨਰੇਤ ਸਾਧੂ ਆਵਤ ਭਏ। ਸੋ ਸੀਤ ਕਰ ਕੰਪਾਇਮਾਨਤੇ ਪਰਮ ਦੂਖੇ ਸੋ ਮਾਰਗ ਕਰ ਭੀ ਸ੍ਰਮਤਾ। ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਸੇ ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਰ ਸਿਖ ਜਾਂ ਆਤਮਾ ਤਪੇ ਹੀ ਥੇ ਜਿਨ ਕੇ ਬਰਖਾ ਕਰ ਤਨ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਭੀਗ ਗਏ। ਜਿਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਸੀਤ ਅਤ ਵਿਆਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਬ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਆਇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਾ ਨਿਵਾਸ ਲੀਏ ਕਿਸੀ ਕੇ ਕਹੇ ਜੋ ਇਹੁ ਬਡਾ ਭਗਤਿ ਹੈ ਤੇ ਉਦਾਰ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੈਸੇ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸੇਵਕ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਆਵਤ ਭਏ। ਤਬ ਉਠ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਬਿਠਾਇ ਲੀਆ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਆਸਣ ਤੇ। ਤੇ ਘਰ ਮੇ ਸੀਨ ਹੀਨ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਆਪਨੇ ਖਾਨ ਪਾਨ ਲੀਏ ਭੀ, ਪਰ

ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਸਟਪਦੀ ਹੀ ਕੰਠ ਕਰ ਪੜਤਾ ਸਾ ਮਗਰ ਤਿਸ ਕੋ ਨਾਹੀਂ ਕੰਠ। ਜਬ ਸੋ ਮੂਆ ਤਬ ਬੈਕੁੰਠੋਂ ਲੈਣਾ ਦੇਵਿਆਂ ਵਿਮਾਣ ਪਰ ਆਈਆਂ ਤਰੈਵੀ ਇਹੁ ਜਾਨ ਕੇ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹਮਾਰੀ ਸਖੀ ਲੈਣ ਆਵਤੀ ਹੈ ਜੋ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਸਹਤ ਬੈਕੁੰਠ ਲੈ ਗਈਆਂ। ੩ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾ ਸਰ ਖੰਡ ਸੰਤ ਕਥਾ ਬਰਨਨੰ ਅਸਟਬਿੰਸਤ ਹੁਲਾਸ। ੨੮ । ਆਗੇ ਕਥਾ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਤੇ ਚਲਤੇ ਵਿਚਰਤੇ ਅਰ ਤਪ ਤਤਤੀਖਣਾ ਕਰਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਨਾਨ ਅਰ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਵਸਥਾ ਮੇ। ਕਭੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਬੀਚ ਬੈਠ ਕਰਿ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ ਕਰੈ। ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਹਰ ਕੀ ਪਵੜੀ ਬੈਠ ਰਹੇ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਰਹੇ। ਕਟ ਕਛੈਹਰਾ ਏਕ ਚਾਦਰ ਸਰੀਰ ਭੀ ਧੂੜ ਕਰ ਧੂਸਰ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਬੈਰਾਗ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੂਆ ਹੈ, ਆਪਨੀ ਇਛਾ ਸੇ। ਹਰ ਕੀ ਪਉੜੀ ਏਕ ਸਮੇਂ ਬੈਠਿਆਂ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਰਾਗੀ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਰਧਾ ਆਵਤ ਭਈ। ਪੁਨਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਪ੍ਰਸਾਦ ਘਰ ਚਲ ਜੇਵਆ ਕਰੋ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਨ ਬੋਲਤ ਭਏ, ਨ ਘਰ ਹੀ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਪਰਮ ਵਿਰਕਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ ਕੀ ਘਰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਮੀ ਈਹਾਂ ਹੀ ਆਸਨ ਬੀਚ ਲਪੇਟ ਕਰ ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਆਨ ਦੇਵੇ ਸੋ ਲੈ ਕਰ ਆਪਨੀ ਮਰਜੀ ਸੇ ਭੋਜਨ ਕਰ ਲੇਵੇ, ਹਰਿ ਕੀ ਪਉੜੀ ਮੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰ। ਕਈ ਬਾਰ ਮਾਰਗ ਸੇ ਪੜੇ ਹੋਵਹਿ ਊਪਰ ਸੇ ਲੋਗ ਲੰਘ ਲੰਘ ਜਾਵੇ। ਜੋ ਜਾਨਤ ਭਏ ਨਿਮਸਕਾਰ ਭੀ ਕਰਿਹ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਵੇਰ ਇਕੰਤ ਚਲੇ ਜਾਵਹ ਭਜਨ ਲੀਏ। ਐਸੇ ਹੀ ਕਿਤਨੇ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮੇ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਮਾਏ ਪਾਏ ਘਰ ਗਰੀਬੀ ਬਹੁਤ ਜਾਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਕੋ ਮਾਨੋ ਦਾਇਜ ਪਾਇ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਏਕਾ ਮਾਈ ਤੇ ਏਕ ਆਪ। ਸੋ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰਤੇ ਕਿਸੀ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਮਾਗੇ ਨਾਹੀ ਆਪੇ,ਐਸੀ ਗਿਆਤ ਕਿਸ ਕੋ ਹੈ। ਏਕ ਹਰੀ ਬਿਨਾ ਜੋ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਰਿੱਧ ਸਿਧ ਭੇਜਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਅਨੇਕ ਆਂਵਦੀ ਹੈ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਮੇ ਆਪੋ ਆਪਨੇ ਮੇਲਸੇ ਮਿਲ ਕਰ ਤੇ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨੋ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਨੇ ਚਲਤੇ ਰਹੇ ਘਰਾਂ ਕੋ। ਇਹ ਕਿਸੀ ਕੇ ਜਾਤੇ ਭੀ ਨਾਹੀ ਮਾਂਗਨੇ ਜਾਤੇ ਤਾਤੇ ਜੋ ਆਪ ਹੂਏ ਕਹੋ ਕਿਸੀ ਤੇ ਕੈਸੇ ਮਾਂਗੇ। ੧ । ਇਕ ਕਾਲ ਸੀਤ ਕਾਲ ਕਾ ਸਮਾ ਹੈ ਅਰ ਝੜੀ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਰਾਤਮਾ ਨਿਰੰਕਿੰਚਨ ਅਰਨਰੇਤ ਸਾਧੂ ਆਵਤ ਭਏ। ਸੋ ਸੀਤ ਕਰ ਕੰਪਾਇਮਾਨਤੇ ਪਰਮ ਦੁਖੇ ਸੋ ਮਾਰਗ ਕਰ ਭੀ ਸੁਮਤਾ। ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਸੇ ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਰ ਸਿਖ ਜਾਂ ਆਤਮਾ ਤਪੋ ਹੀ ਧੰਨ ਜਿਨ ਕੇ ਬਰਖਾ ਕਰ ਤਨ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਭੀਗ ਗਏ। ਜਿਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਸੀਤ ਅਤ ਵਿਆਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਬ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਆਇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਾ ਨਿਵਾਸ ਲੀਏ ਕਿਸੀ ਕੇ ਕਹੇ ਜੋ ਇਹੁ ਬਡਾ ਭਗਤਿ ਹੈ ਤੇ ਉਦਾਰ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੈਸੇ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸੇਵਕ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਆਵਤ ਭਏ। ਤਬ ਉਠ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਬਿਠਾਇ ਲੀਆ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਆਸਣ ਤੇ। ਤੇ ਘਰ ਮੇ ਅੰਨ ਹੀਨ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਆਪਨੇ ਖਾਨ ਪਾਨ ਲੀਏ ਭੀ ,ਪਰ

ਇਨ ਕੇ ਤੋ ਆਵੱਸ ਚਾਹੀਏ। ਤਬ ਮਾਤਾ ਕਾ ਏਕ ਬਸਤ੍ਰ ਬੇਚ ਕਰ ਸੀਧਾ ਸੋਧ ਮੋਲ
ਲਿਆਵਤੇ ਭਏ। ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਪੱਕ ਕਰ ਲੀਏ ਮਾਤਾ ਕਹਤ ਭਈ ਪੁਤ੍ਰ ਈਂਧਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹੁ ਬਿਧ
ਕੀ ਬਨੇ। ਬਾਹਰ ਭੀ ਅਬ ਬਰਖਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਸੰਤਾਂ ਕੋ
ਅਗ ਤਪਾਵਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਸੀਤ ਕਰ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਮਾਤਾ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਏ ਕਰ
ਘਰ ਕੀ ਚੋਗਾਠ ਤੇ ਚਰਖਾ ਤੋੜ ਫੋੜ ਕਰ ਤਿਸ ਈਂਧਨ ਕਰ ਕ੍ਰਿਸਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਿ ਕਰੰ ਪ੍ਰਿਥਮੇ।
ਸੰਤੋ ਕੋ ਤਪਵਾਇਆ। ਪੁਨਾ ਮਧਰ ਭੋਜਨ ਭੁੰਜਵਾਏ। ਰਾਤ ਪਰਮ ਸੁਖਸਾਥ ਬੀਤੀ। ਸੰਤਾਂ
ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਇਨ ਕੇ ਗਰੀਬੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਦਿਆਲ ਹੋ ਕਰ ਵਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜੋ
ਏਤੇ ਬਡੇ ਤੁਮਾਰੇ ਬੂਹੇ ਹੋਇਗੇ ਜਿਨਾ ਮੇ ਹਾਥੀ ਝੂਲਤੇ ਲੰਘੇਗੇ। ਅਰ ਮਾਇਆ ਤੁਮਾਰੇ ਚਰਨਾ ਕੀ
ਆਨ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਤਨਾ ਕਹ ਕਰ ਆਪ ਰਮਤ ਰਾਮ ਹੂਏ, ਨਿਰ ਅਪੇਖ, ਨਿਹ ਕਿੰਚਨ, ਸੰਤ।
ਜੋ ਇਨ ਕੀ ਵਿਭੂਤੀ ਕੀ ਕਿਆ ਕਥਾ ਕਹਣੀ ਹੈ। ਜਿਨਕੇ ਵਰ ਕਰ ਨਿਵਾਜਿਆ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਪੁਨਾ
ਕੰਪਤਾ ਸੀ ਇਨ ਕੇ ਡਰ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕੀਰਤੀ ਕੇ ਕਈ ਗ੍ਰਿੰਥ
ਬਣ ਗਏ ਹੈ ਅਰ ਅਨੰਤ ਸਕਤੀ ਸਹਤ ਹੂਏ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਊਨੇ ਮੇ ਐਸੇ ਵਿਰਾਜਤੇ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ
ਚੰਦਰ ਸੁਕੇਤ ਪੁਰੀ ਮੇ ਵਿਰਾਜੇ ਹੈ ਵਾ ਜੈਸੇ ਜਨਕ ਜੀ ਵਿਦੇਹ ਜਨਕ ਪੁਰੀ ਮੇ ਵਿਰਾਜੇ ਹੈ।
ਕਿਸੀ ਸਿੰਘ ਕਉ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਿੰਘ ਅਰਧ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਬੁਲਾਵਤਾ ਭਯਾ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਲੀਏ। ਤਬ ਸੁਨ
ਕਰ, ਤਿਸ ਸਹਤ ਅਵਰ ਸਿੰਘ ਕੋਪ ਕਰ ਅਰਧ ਨਾਮ ਬੁਲਾਵਣੇ ਹਾਰੇ ਕਉ, ਤਨਖਾਹੀਆ ਬਨਾਇ ਕਰ
ਪਕੜਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਹਜੂਰ ਆਇਕੇ ਤੇ ਮਿਲਕਰ ਪੁਨਾ ਸਭੀ ਕਹਤ ਭਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿ ਕਰ ਇਸ
ਨੇ ਸਿੰਘ ਕੋ ਅਰਧ ਨਾਮ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਤਨਖਾਹੀਆ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ
ਸੁਣ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਭੇ ਤਨਖਾਹੀਏ ਹੋ। ਜਿਸ ਕਰ ਮੋ ਕੋ ਜੋ ਤੁਮ ਸਭੀ
ਜਨ ਅਰਧ ਨਾਮ ਕਰ ਬੁਲਾਵਤੇ ਹੋ। ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਸਾਹਿਬ ਕਹ
ਬੁਲਾਵਤੇ ਹੋ। ਐਸੀ ਸੁਨ ਕਰ ਹੱਸ ਕਰ ਬਖਸੀਸ ਮਾਂਗਤੇ ਭਏ। ਕੋਈ ਪੁਰਸ ਕੋਲੇ ਫੂਕ ਦੇ
ਕਰ ਭਖਾਵਤਾ ਸੀ ਸੀਤ ਕਾਲ ਮੇ ਨਿਕਟ ਤਿਨ ਕੇ। ਤਬ ਆਪ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ,
ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਹੂੰ ਕੋਲਿਆਂ ਪਰ ਤੂੰ ਡੋਲਨਾ ਹੈ। ਅਰ। ਇਹ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਕੇ ਸਵਾਸ ਹੈ ਇਸ
ਪੁਰਸ਼ ਕੇ ਤਿਸ ਕੋ ਸਵਾਸ, ਸਵਾਸ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ,
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਕਾ ਜਾਪ ਕਰੈ ਤਿਸ ਕਰ ਬਡਾ ਅਨੰਦ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕੋਲੇ ਬੀਜਨ ਕਰ ਪ੍ਰਜਵਲਤ ਕਰੈ,
ਹੇ ਭਾਈ। ਇਨੇ ਪਰ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਗਵਾਇ ਜੋ ਏਕ ਭੀ ਸਵਾਸ ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਕੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਪਰੇ ਹੈ।
ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸਤਿ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਯਾ। ੪। ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ, ਸਾਹੀ ਵਾਲੀਏ,
ਜੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਵਾਮੀ ਜੀ, ਮੋ ਕੋ ਕਾਮ ਸਤਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੀ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਜੋ ਆਨੀ ਸਾਂਤ ਹੋਵੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਅਹੋ ਭਾਈ
ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤੇਰੇ ਜੇਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਮੁੱਖਾਂ ਕੋ ਕਾਮ ਕੀ ਕਹਤਾ ਹੈ, ਕਿਆ ਕਿਛੁ ਨਹੀਂ ਕਹਤਾ

ਪਰ ਨਾ ਭਾਈ, ਮੈ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹਸਿਆ ਹਾਂ ਕਾਮ ਬਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਵ ਜੈਸਿਆਂ ਕੋ, ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਾਸਰਮੋਰ ਭੀ ਰਿਖੀ ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਜੈਸਿਆਂ ਕੋ ਚਲਾਇਮਾਨ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ ਤੋ ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਇਹੋ ਕਿਆ ਚਲੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰਮਾਨ ਹੋ ਕਰ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ਤੇ ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਨਾਮ ਜਪੋ ਇਹੋ ਉਪਾਇ ਹੈ ਔਰ ਕੋਊ ਤਪ ਆਦਿਕ ਉਪਾਇ ਭੀ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਭਾਈ ਜੀ। ਤਬ ਸੁਖੈਨ ਹੀ ਸਿਵ ਰਿਪ ਕਉ ਜੈ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ੫ । ਏਕ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੀ, ਭਾਈ ਵਸਨਾ ਨਾਮ ਜਿਸ ਦਾ। ਸੋ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਇਆ ਅਰ ਇਕ ਬੜੀ ਛਾਲਨੀ ਭੇਟਾ ਲਿਆਇਆ ਸਵਾਮੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਹਜ਼ੂਰ। ਕੈਸੀ ਛਾਨਨੀ ਕੁੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਜਿਸ ਮੇ ਬੋਰੀ ਕੀ ਇਕਠੀ ਛਾਣੀ ਜਾਏ ਵਾਤ ਜੋ ਬੰਧ ਕਰਿ। ਸੋ ਸਿਖ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਜੋ ਇਕ ਬਾਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਿ ਦੇਵੋ ਜੋ ਵਸਨਾ ਮੇਰਾ। ਆਗੇ ਸਾਹਿਬ ਮਾਇਆ ਕੇ ਊਪਰ ਥੂਕਤ ਸੇ, ਸੋ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਬਲੂ ਸੇ ਸਿਫਾਰਸ ਕਰਾਈ ਤਬ ਸਾਹਿਬਾਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ: "ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਮੈ ਤੇਰਾਂ ਨਾ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਨਾ ਮੈ ਤੇਰਾ"। ਪੁਨਾ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ ਜੋ ਤੀਨ ਬਾਤਾਂ ਕਰ ਮੈ ਭੀ ਜਗਤ ਮੇ ਆਇ ਕਰ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਤੋ ਦੂਜਾ ਵਿਵਾਹ ਕਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਅਨੀਤੀ ਅਨਅਧਿਕਾਰਨ ਕਉ ਮਾਤਾ ਨਹੀ ਸੀ ਕਹਨਾ, ਬਚਨ ਰੂਪ ਫਾਸੀ ਮੇ ਫਸ ਕਰ ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਦੁਖ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤੀਜੇ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਗਾਤਰੇ ਤਲਵਾਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਵਨੀ । ਜਾਂ ਤੇ ਜਥਾ ਜੋਗ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋ ਤੋ ਨਹੀਂ ਰਹਿਆ 'ਪੁਨਾ ਪੰਜਾਬ ਕਾ ਦੀਵਾ ਭੀ ਕਰਤੇ ਸੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋ। ਏਕ ਸਮੇ ਸਾਧੂ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਸਾਮਨੇ ਆਇ ਖੜਾ ਭਯਾ। ਤੇ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਯਾ ਅਹੀ ਸੰਨਿਆਸੀ। ਤਬ ਹੰਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਤੂੰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਨਿਆਸੀ ਹੈ। ਵਾ ਸੰਢਿਆਸੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਜੋ ਤੈਨੇ ਸਰਬ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਹੈ ਤੌ ਤੂੰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੈ। ਤੇ ਜੇ ਕਰ ਸੁੰਨ ਅਫੁਰ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਤੇਰਾ ਵਾਸਾ ਹੂਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪੇਟ ਭਰ ਪੜਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ਸਾਂਢੇ ਵਤ ਤੌ ਤੂੰ ਸੰਢ ਆਸੀ ਹੈ ਕਹੋ ਤੂੰ ਕੌਣ ਹੈ। ਸੋ ਹੰਸ ਕਰ ਚਰਨੀ ਲਾਗਤਾ ਭਯਾ, ਗੁਰਾਂ ਕੇ। ੬ । ਏਕ ਕੋਊ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਤਿਸ ਨੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਦੇਸ ਖਸੋਟ ਲੀਨਾ ਸੀ, ਕੋਈ। ਪੀਛੇ ਗਰੀਬ ਹੋਇ ਕਰ ਟਬਰ ਸਹਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਿਆ ਕਰੇ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਖੇ । ਲੋਕਾਂ ਆਖਿਆ ਜੋ ਇਹ ਤਾਂ ਓਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ ਖੋਹਿਆ ਸੀ। ਸਾਹਿਬਾਂ ਆਖਿਆ: "ਘਰ ਆਇਆ ਮਾਂ ਪਿਉ ਜਾਇਆ।" ਦੂਸਰਾ ਬਚਨ ਇਹ ਭੀ ਕਰਦੇ ਸੀ। 'ਭਲ ਪਤੀਜੇ ਨਾਹੀ ਚੂਕ ਤਿਨਾ ਕੀ ਦਾੜ੍ਹੀ'। ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਜਾਣਕੇ ਭੀ ਜੋ ਕਪਟ ਕਰੇ ਤਿਸ ਪਰ ਇਹ ਬਚਨ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਊਨਾ ਜੀ ਮੇ ਭਾਈ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਵਧੂਤ ਮਾਇਆ ਤੇ ਅਤੀਤ। ਤੀਜੇ ਭਾਈ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ, ਜੀ, ਭਾਈ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਸੁਖਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ। ਇਹੁ ਪੰਜ ਪਰਵਾਣ ਰੂਪ ਸੰਤ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਸਿੰਧ ਤੇ ਸੁਖੈਨ ਹੀ ਤਰ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਘਰਨੀ ਨਾਰਾਇਨ ਦੇਵੀ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸੋ ਭੀ ਪਰਮ ਭਗਤਿ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਨੌਧ ਸਿੰਘ ਉਪਕਾਰੀ ਜੀ।

ਸਾਹਿਬ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਘਰ ਕੇ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੁਪ ਬੈਰਾਗ ਮੂਰਤੀ।
ਪੁਨਾ ਫੇਰਵੀ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਉੂਨੇ ਕੀ ਚੋਨੀ ਘਾਟੀ ਮੇ, ਸ੍ਰੀ ਦਿਆਲ ਦਾਸ ਫਕੀਰ ਸੇ ਸਹੀ ਸੌਂਚ, ਸਭ
ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਤਾਰਕ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ, ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਰਸੀਏ ਤੇ ਸਮ ਦਰਸੀ,
ਉਦਾਰ ਚਿਤ ਤਿਆਗੀ ਵੈਰਾਗੀ ਪਰਮ ਜੋਗੀ। ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰੋਂ ਕਰ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਭਏ।
ਸ਼ੋਧ (੧) ਸਾਧਨ (੨) ਸਮ (੩)। ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਬੋਧ ਭੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹੂਆ ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ
ਤੇ ਸਭ ਮੈ ਪਰੀ-ਪੂਰਨ-ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਦੇਖਤ ਭਏ। ਜੋ ਆਵੇ ਸਭ ਕੋ 'ਆਓ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ', ਐਸੇ ਮੁਖੋ
ਕਹਤੇ ਸੇ। ਇਸੀ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਸਰਬ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਇਛਾ ਕਾ ਤਿਆਗਤ ਭਏ।
ਕਹਤ ਭਏ: "ਦੇਹ ਜਲ ਤਰੰਗ ਵਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕੀ ਸਾਧ ਕਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ"। ਪੁਨਾ ਏਕ
ਚੂੜ ਪੀਨ ਆਪਨੇ ਪੀੜੇ ਰਖਤੇ ਥੇ ਤਿਸ ਕੇ ਅਵਾਸਨੇ ਕਰ ਬੈਠੇ ਰਹਤੇ ਸੇ। ਮ੍ਰਿਗ ਤੇ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਜਿਨ
ਕੇ ਨਿਕਟ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਕਰ। ਸੰਤ ਜਾਣ ਕਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਭੀ ਤਹਾਂ ਸਿਕਾਰ ਨਾ ਖੇਲਤ ਥਾ।
ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਗ ਮੇ ਸੰਤ ਦੇਸਾਂ ਦੇਸਾਂਤਰਾਂ ਕੇ ਆਏ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਸਮਝ ਕਰ।
ਇਹ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਕਹਾ ਜੋ ਭੇਟਾ ਲੈ ਕਰ ਸਭ
ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਮਿਲਣੇ ਆਵਣਾ ਹੈ ਦੇਸਾਂਤਰਾਂ ਕੇ ਉਦਾਸੀ ਸੰਤ ਮਹੰਤ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸਭ ਤਕੀਏ ਤੇ
ਗਦੀਆਂ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਏਕਠੇ ਤਿਸ ਚਾਂਦਨੀ ਹੇਠ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਭੇਜੀ ਭਈ ਸੀ। ਜਬ ਸਰਕਾਰ
ਆਈ ਤਬ ਸਭ ਮਹੰਤੋਂ ਕੇ ਚੋਬਦਾਰ ਕਹੈ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਚੋਬਦਾਰਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਉ। ਮਹਾਰਾਜ ਅੰਦਰ
ਚਲੋ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇਖੋ ਇਹ ਮਹੰਤ ਬਡੇ ਹੈ ਇਧਰੇ ਚਲੋ। ਸਰਕਾਰ ਜਿਸਕੋ ਕੀਆ ਇਹ ਸਭੀ ਕਰਿ
ਕੰਗਾਲ ਹੈ ਮਾਇਆ ਕੇ ਲਾਲਚੀ। ਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਦਾਸ ਜੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਭਾਗ ਜਾਤੇ ਭਏ ਮਹਾਰਾਜ
ਕਾ ਆਗਮਨ ਸੁਨ ਕਰ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਬਾਵਾ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰੀਏ ਸੋ ਭੀ ਚਲੇ ਗਏ ਸ੍ਰੀ
ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮਾਤਕ ਟੇਕ ਕਰ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਸਭ ਕੋ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਦੂਰ ਦੂਰ ਗਈ ਕਿਸੀ
ਪਾਸ ਨਾ ਆਈ। ਪੁਨਾ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਚੋਨੀ ਘਾਟੀ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਕਹਾਂ ਹੈ। ਤਬ ਲੋਕੋ ਕਹਾ
ਉਹ ਤੋ ਚਲੇ ਗਏ ਹੈ, ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਕਹਾ ਜੋ ਫਕੀਰ ਤਾਂ ਉਹੀ ਥਾ ਇਸ ਮੇ
ਇਹ ਤਾਂ ਸਭੀ ਕੀਰ ਹੈ ਪਾਖੰਡੀ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੀ ਕੋ ਪਾਂਚ ਸੈ ਭੇਜ ਦੀਆ ਮਹੰਤ ਕਉ।
ਕਿਸੀ ਕਉ ਅਢਾਈ ਸੈ ਕਿਸੀ ਕੋ ਦੋ ਸੈ ਕਿਸੀ ਕੋ ਏਕ ਸਉ। ਐਸੇ ਐਸੇ ਪੂਜਾ ਸਭ ਕੀ ਕਰਵਾਈ।
ਫੇਰ ਸਾਰਤ ਕਰ ਦੀਨੀ ਜੋ ਚਾਂਦਨੀ ਕਾ ਸ਼ੀਤਲਾ ਖੰਭਾ ਕਾਢ ਦੇਵੋ, ਪਰ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਆਵਾਜ ਕਰ ਕੇ:
ਅਵਾਜ ਕਰ ਕੇ ਬੀਚ ਸੇ ਜਬ ਖੰਭਾ ਕਾਢਿਆ। ਪੁਨਾ ਚੋਬ ਚੌਤਰਫੋ ਭੀ ਜਬ ਕਾਢਿਆ, ਤਬ ਬੀਚ ਹੀ
ਸਾਰੀ ਚਾਂਦਨੀ ਕੇ ਦਬੇ ਗਏ ਮਹੰਤ, ਜੋ ਪਾਖੰਡੀ ਗਦੀਆਂ ਤਕੀਏ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਸੇ। ਬਡੇ ਜਤਨ ਸੇ ਨਿਕਲੇ,
ਜਟਾ ਕੇ ਜੂੜੇ ਖੁਲ੍ਹ ਗਏ। ਕਹਾ ਮ੍ਰਿਗਾਨਾ, ਕਹਾਂ ਤੂੰਬੇ ਪਾਤ੍ਰ ਤੇ ਆਸਨ ਝੋਲੀ ਸਿਮਟੇ ਗਏ। ਇਹ
ਮਾਇਆ ਕੇ ਲਾਲਚ ਕੀ ਦਸਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਲੋਕੋ ਮੈ ਬਡਾ ਹਾਸਰਸ ਹੂਆ। ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਤਿਆਗਿਆ
ਲਾਲਚ ਮਾਇਆ ਕਾ ਤਿਨ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੈ। ਜਸ ਮਾਇਆ ਤੇ ਅਤੀਤ ਸੇ ਅਤੀਤ ਤਿਨ ਕੋ

ਸਭ ਕੋਈ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰੇ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਦਿਆਲ ਦਾਸ ਜੀ ਪਰਮ ਅਤੀਤ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾਸਰ ਥੀੜੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਇਕਨਤ੍ਰਿੰਸਿ ਹੁਲਾਸ।

੨੯ । ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਕਵਲ ਸਿਰਿਏ ਸਿਰਹ ਕੀ। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣੇ ਸਾਹਿਬ ਆਵਤੇ ਥੇ, ਬਸਤ੍ਰ ਪਰਮ ਜੀਰਨ ਸੇ। ਏਕ ਗ੍ਰਾਮ ਤੇ ਜਬ ਲੰਘ ਚਲੇ। ਊਹਾਂ ਏਕ ਸਿਖ ਧਾ ਦੌੜ ਕਰ ਲੈ ਗਿਆ, ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਘਰ ਮੇ, ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜੇਵਣੇ ਲੀਏ। ਜਬ ਉਸ ਕੇ ਭੋਜਨ ਜੇਵਿਆ ਤਬ ਏਕ ਔਰ ਸਿਖ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤ ਜੀ ਮੇਰੇ ਘਰ ਚਰਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਾਇ ਜਾਣੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ। ਤਾਂ ਰਾਤ ਰਹ ਕਰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਜਬ ਉਨ ਕੇ ਭੋਜਨ ਪਾਵਣੇ ਪਏ, ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ: ਜੀ, ਇਹ ਜੋ ਮੋਰ ਹੈ ਸੋ ਲਹੌਰ ਮੇ ਬੇਚ ਕਰ ਤਿਸ ਕਰ ਤੁਸਾਡੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਨਾਇ ਦੇਵੀਏ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਜੀ ਤਬ ਲਸ਼। ਜੋ ਐਸੇ ਹੀ ਕਹਤ ਭਏ ਸਿਖ। ਤਿਨ ਘਰ ਏਕ ਮਿਸਾ ਆਟਾ ਏਕ ਕਣਕ ਕਾ ਗੁਨਿਆ ਭਇਆ ਦੇਖ ਕੇ ਭਾਈ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਦੋ ਤਰਾਂ ਕਾ ਆਟਾ ਕੈਸਾ ਹੈ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ ਮਿਸਾ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਤੁਰ ਪਏ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਦੇਗ ਵਿੱਚ ਭੇਦ ਕਿਉਂ ਪਾਇਆ। ਸੋ ਬਖਸਾਵਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਇਹ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਦੇਗ ਏਕ ਜੈਸੀ, ਭਾਵੇ ਸਾਗ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸਿਖ ਸਾਧ ਹੋਵੇ ਸੋ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਨਾ ਕਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਐਸਾ ਭੋਜਨ ਬਨਾਵੇ ਜੋ ਸਰਧਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਸੋ ਸੰਤੋਖ ਪੂਰਬਕ ਭਖੇ। ਉਸ ਤਰਫ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਭੀ ਫਰਕ ਨਾ ਕਰੇ ਘਰ ਹੋਵੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਬ ਸਮੁੰਦਰ ਕਿਨਾਰੇ ਸੁਦਾਮਾ ਪੁਰੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੇ ਜਬ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਏਕ ਰਾਣੀ ਦੇਖ ਕਰ ਝਰੋਖੇ ਬੀਚ ਸੇ ਇਨ ਕੋ ਇਕ ਸੇਵਕ ਭੇਜਿਆ ਜਹਾਂ ਏਕ ਬੈਰਾਗੀ ਕੇ ਮਕਾਨ ਮੇ ਉਤਰੇ ਸੇ ਤਹ ਚੋਬਦਾਰ ਆਇ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਮ ਕੋ ਰਾਣੀ ਬੁਲਾਵਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਾ ਜੋ ਮੇਰਾ ਕਿਆ ਕਾਮ ਹੈ। ਤਾਂ ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ ਕਹਾ ਉਨ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਹੈ। ਤਬ ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ ਸਹਤ ਗਏ। ਆਗੇ ਰਾਜਪੁਤ੍ਰ ਭੀ ਮਾਈ ਪਾਸ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਤਬ ਸਤਕਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾਇ ਲੀਆ ਤੇ ਰੁਪਏ ਤੇ ਮੁਹਰਾਂ ਕ੍ਰੜ ਔਰ ਮੋਤੀ ਭੀ ਸੋ ਥਾਲੀ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਆਗੇ ਧਰੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ, ਹੇ ਰਾਣੀ ਮੇਰੇ ਇਹ ਕਿਆ ਕਾਮ ਹੈ। ਤਬ ਮਿਸਰੀ ਮਾਤ੍ਰ ਲੈ ਲਈ ਔਰ ਪਦਾਰਥ ਸਭ ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ ਕੀ ਝੋਲੀ ਡਾਰ ਦੀਆ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਜੋ ਏਕ ਦੇਗ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਜੋ ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ ਭੀਆਇ ਕੇ ਰੋਟੀ ਦੇਤੇ ਸੇ। ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਕਾ ਛਲ ਤਿਆਗਤ ਭਏ, ਗੁਰੂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ, ਭਾਈ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਰਾਣੀ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਭੀ ਤਿਆਗੀ ਇਹੁ ਜਾਣ ਕੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮੇ ਇਹ ਪ੍ਰਮ ਵਿਘਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਕੇ ਲਾਂਗਰੀ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੇ ਜਾਣੜੇ ਭਏ ਹੈ। ਅਰ ਸਵਾ ਸੌ ਬਰਖ ਤਿਨ ਕੀ ਆਰਬਲਾ ਸੀ। ਪੁਨਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਕਾ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਬਡੇ ਬਡੇ ਸਿਖਾਂ ਵਿਰਕਤਾਂ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਕਰਤੇ ਅਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਦੀਵਾਨ ਮੇ ਐਸੇ ਬੈਠਤੇ ਸੇ ਜੈਸੇ ਹਰਖੀਭ੍ਰਤ ਹੋਵੇ। ਡੇਢ ਪਹਰ ਰਾਤ ਲੇ ਕਰ ਉਠ ਕਰ ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸਨੀ ਦਰ ਪਰ ਆਇ ਬੈਠਨਾ। ਏਕ ਸਮੇ ਕੋਈ ਦੇਹ ਕੀ

ਮਾਂਦਗੀ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਤੁਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਦੇਹ ਹਾਂ, ਸਰੀਰ ਸਾਥ ਸਾਡਾ ਕੀ ਵਾਸਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਦੇਵ ਜੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਉਪਾਸਕ ਹਾਂ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਗਰੰਥੀ ਜੀ ਕੀ। ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਗਰੰਥੀ ਭਾਈ ਸਿਆਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਚਾਟੜੇਂ ਸੋ ਭਾਈ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਰੰਥੀ ਭਾਈ ਚੰਚਲ ਸਿੰਘ ਗਰੰਥੀ ਕੇ ਜਿਨ ਕੀ ਸਮਾਧ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਅਟਲ ਰਾਇ ਜੀ ਕੇ ਦੁਵਾਰਾ ਪਾਸ ਹੈ। ਜਬ ਭਾਈ ਚੰਚਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮਾਏ ਤਿਨ ਕਾ ਏਕ ਸਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੀ ਤੋ ਤਿਨ ਕੀ ਚਿਖਾ ਜਲਤੀ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭੀ ਬੀਚ ਕੂਦ ਪੜਾ ਵਿਜੋਗ ਨਾ ਸਹਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤਿਸ ਤੇ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਜਿਸ ਪਿਆਰੇ ਸਿਉ ਨੇਹ ਤਿਸ ਆਗੈ ਮਰ ਚਲੀਐ। ਧ੍ਰਿਗ ਜੀਵਨ ਸੰਸਾਰ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਜੀਵਣਾ"। ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਪੋਤ੍ਰੇ ਰੂਪ ਬਿਰਧ ਮੂਰਤੀ ਸੋ ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ। ਸੋ ਐਸੇ ਥੇ ਉਪਕਾਰੀ ਜੋ ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਮਰਨੇ ਪਰ ਚਲੋ। ਤਬ ਜਾਇ ਕਰ ਸਣਾ ਨੁਹਾਵਾਇ ਕਰ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਵਾਏ ਕਰ, ਮਰਣਾ ਸਵਾਰ ਆਵਣਾ, ਜਾਤੇ ਸਦਾ ਮੰਡਨ ਜੋ। ਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ। ਜੋ ਸਭੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਨੇ ਆਗੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵਣਾ ਹੂਆ। ਜੋ ਗਰੀਬ ਕੇ ਕੋਈ ਬਹਾ ਲੇਕ ਜਾਏ ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਆਪਨੀ ਸੇਵਾ ਸਮਝ ਕਰ ਭਾਵੇ ਨੀਦਰ ਤੇ ਭੀ ਅਨੀਦਰ ਰਹੇ ਅਰ ਅਮਲ ਖਾਨੇ ਤੇ ਬੇਅਮਲੀ ਰਹੇ। ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਛੁਧਿਆਵੰਤ ਭੀ ਰਹੈ ਤੋ ਭੀ ਗਰੀਬ ਕੇ ਸਮਾਜ ਮੇ ਜਾਵਣਾ ਪ੍ਰਜਾਵਣਾ ਸ੍ਰੀ ਗਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਆਪਨੇ ਹਾਥੋਂ ਸੇ ਅਨੇਕ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੇ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਤੇ ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ ਭਾਗਵਤ ਗੀਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਰ ਔਰ ਕੌਨ ਕੌਨ ਗ੍ਰੰਥ ਗਨੀਏ [illegible] ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੋ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੀਏ। ਅਨਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਆਵਣੇ ਮਾਇਆ ਸਹਤ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਦਕਾ ਪਰ ਆਪ ਮੁਖ ਲੰਗਰ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੀ ਪਾਵਣਾ ਵੇਲੇ ਸੰਧਿਆ ਕੇ। ਐਸੇ ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕੋਇਲ ਤੇ ਭੀ ਸੁੰਦਰ। ਜਬ ਆਵਾਜ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਲੈਣੀ। ਤਬ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਆਨੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹਣੇ ਹਾਰ ਸਾਰੇ ਮੀਤ੍ਰ ਬਾਹਰ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪੂਰਨ ਨਿਤ ਸਮਾਜ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾ। ਜੈਸਾ ਕਉ ਔਰ ਨਾ ਹੋਵੈ। ਪੁਨਾ ਦੂਜੇ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਹਮਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਰੰਥੀ। ਜਬ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮਾ ਕਰਨੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ/ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਤਬ ਦੋ ਤ੍ਰਫੀ ਭੁਜਾ ਕੇ ਦੋ ਮਾਨੁਖਾਂ ਨੇ ਫੋਰੀ ਜਾਣਾ। ਤਬ ਭੀ ਮੁਕਤ ਪਾਲ ਜੋ ਚਤੁਰ ਦਰਵਾਜੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਕੇ ਮਾਨੋ ਸਮ ਸੰਤੋਖ ਵੀਚਾਰ ਸਤਸੰਗ ਇਹੁ ਮੁਕਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਖੇਤ੍ਰ ਹੈ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਕਲਿਆਣ ਲੀਏ, ਤੇ ਸੁਆਮੀ ਕਹੇ ਸੇਵਾ ਜਾਨ। ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦਰਾਂ ਮੇਂ ਤੇ ਚਾਰੋ ਹੀ ਕੋਣਿਆਂ ਮੇ ਮਸਤਕ ਨਿਵ ਕਰ ਟੇਕਣਾ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਿਜਵਰ। ਪੁਨਾ ਨੌਵੇ ਮਹਲ ਪੁਨਾ ਉਸੀ ਦਰ ਆਗੇ ਲਿਲਾਰ ਨਿਵਾਵਣਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਆਗੇ ਐਸੇ ਨਿਰਾਲਮ ਬ੍ਰਿਧ। ਵਿਦਵਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈ ਜੋ ਆਲਸ ਕਰ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਅਜ ਕਲ ਕੇ ਦਿਨੋ ਮੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਨੇ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਐਸੀ ਹੀ ਪਰਕ੍ਰਮਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੀ ਕਰਨੀ ਚਤੁਰ ਦਾਰ ਤੇ ਚਾਰੋ ਹੀ ਕੋਣੇ ਪਰ ਸੁਭਾਗ ਜੋ ਭੂਮੀ ਹੈ ਤਿਸ ਪਰ ਮਸਤਕ ਲਾਵਣਾ। ਤਿਨ ਕੇ ਚਾਟੜੇ ਭਾਈ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਿਜਵਰ ਭਏ

ਪਰਮ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਤਿਨਕੇ ਛਾਟਕੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਰਹਤ ਵੰਤ ਤਿਨ ਕੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ। ਤੀਜੇ ਸਾਂਧੀ ਭਾਈ ਮਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਬਾਦਾਮ ਬਣਵਾਇ ਕਰ ਬਾਂਟ ਦੇਣੀਆਂ ਗੁਰੂ ਅਰਥ ਸਹ ਗਿਆਨੀਆਂ ਤੇ ਰਬਾਬੀਆਂ, ਰਾਗੀਆਂ ਤੇ ਔਰ ਸਭਾਂ ਕੋ। ਜਹਾਂ ਮਾਈ ਭਾਈ ਨੇ ਡੇਢ ਪਹਰ ਰਾਤ ਲੇ ਕਰ ਜਾਗਰਤ ਕਰਨਾ। ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਸੁਭ ਕਰਤਵ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਠਨ ਸੁਨਨ ਕਰਨ ਗੁਰੂ ਕੇ ਧਿਆਨ ਸਹਤ। ਕਥਾ ਭਾਈ ਮਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਭਾਈ ਮਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਤਿਸੀ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਵਾਪਰੇ ਭਏ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਮਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਸਭ ਭਾਗੀ ਇਸ ਭਵਨ ਮੇ ਭਏ ਹੈ। ਮੋਤੀ ਮਾਣਕ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਗੁਰ ਸਬਦਾਂ ਕੇ ਰਾਗ ਰਤਨ ਰੂਪ ਰੇਸਮ ਡੋਰੀ ਭਲੀ ਪਰੋਈ ਹੈ। ਸੋ ਮਾਲਾ ਗੁੰਥਨ ਕਰ ਆਪ ਭੀ ਪਹਰੀ ਹੈ ਤੇ ਔਰ ਪ੍ਰੇਮਵਾਨ ਸਰੋਤਿਆਂ ਕੋ ਭੀ ਪਹਰਾਈ ਹੈ। ਐਸੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੋ ਰਚ ਕਰ ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਰਾਗਕਾਂ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾਇਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਕਿਰਸਨ ਚੰਦ ਭਰਤਾ ਕੋ ਭਲਾ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਅਬ ਤਕ ਰਾਗੀ ਜਿਨ ਕੀਆ ਗੀਤਾਂ ਰਾਗੀ ਗਾਇਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਆਵੇ ਸੋ ਹੋਰ ਰਾਗੀਆਂ ਤੇ ਵਿਰਕਤਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੋ ਬਾਂਟ ਦੇਣਾ, ਆਪ ਨਾ ਲੈਣਾ। ਸੋ ਇਹੁ ਖੰਡੇ ਧਾਰ ਕਰਣੀ ਹੈ ਇਸ ਮਾਰਗ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਸਿਵਾਇ ਕਬ ਚਲ ਸਕਤਾ ਹੈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਵਿਚੋ ਕੋਟ ਪਾਮਰ। ਸੋ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਇਹੁ ਨਾਨੇ ਸੇ ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਬ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਹੀ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਨ ਲੀਏ ਇਨ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਹੀ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਆਪ ਭੀ ਨਗੀਨ ਹੋ ਜਾਏ ਭਏ, [illegible] ਰਾਗੀ. ਪੁਨਾ ਪੁਤ, ਪੋਤ੍ਰ, ਨਾਮ ਨਾਮ, ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਆਸਰਮ ਵਿਵਾਹ ਆਦੀ ਸਭ ਇਹੀ ਸੇ ਪੂਰਨਹੋਤਾ ਭਯਾ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਭੀ ਅਖੰਡ ਸਤਿ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੇ ਨਿਰਬਾਹ ਭਯਾ। ਜੋ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਡੇਢ ਪਹਰ ਰਾਤ ਲੈ ਕਰ ਜਾਗਣਾ, ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ, ਇਸਨਾਨ ਆਦਕ ਕਰ ਕੇ, ਐਸੀ ਨਿਰਵਿਘਣ ਭਗਤੀ ਹੋਣੀ ਉਮਰਾ ਪ੍ਰਯੰਤ; ਸੋ ਬਿਨ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਕਬ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ, ਫੇਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਹੋ ਕਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਬੰਧੀ, ਪੁਤ੍ਰ, ਪੋਤ੍ਰ, ਆਦਕ ਰਾਤ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤ ਭੀ ਹੋ ਗਏ ਘਰ ਮੇ ਤਬ ਆਪ ਤਿਨ ਕਾ ਤਨਕ ਸੇ ਸੋਕ ਤਿਆਗ ਕਰ ਗੁਰ ਸੇਵਾ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਮੇ ਆਇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਨਾ, ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਮੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਸਭਾ ਕੇ ਭੂਖਨ। ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੀਏ ਕੀ। ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋ ਵਿਦਿਆ ਦੀਨੀ ਸੋ ਮਧਰ ਬਾਨੀ ਰੂਪ ਮਿਸਰੀ ਸਾਥ ਘੋਲ ਕਰ ਪਿਲਾਵਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਆਪਨੀ ਤਰਫ ਉਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਧਨ ਦਾਤਨੇ ਕੀ ਭੀ ਇਛਾ ਨਾ ਕਰਤ ਭਏ, ਨਿਸਕਾਮ ਹੋ ਕਰ ਵਿਦਿਆ ਦਾਨ ਦੀਨੀ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਗ੍ਰੰਥ ਪਠਨ ਕੀਆ ਸੋ ਰਸਨਾ ਕਰ ਹੀ ਕਰਲੀਆ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪੁਨਾ ਭਾਈਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਜਿਸ ਸ੍ਰੋਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਕਥਾ ਸੁਨੀ ਹੈ ਸੋ ਇਹੁ ਜਾਨਤੇ ਭਏ ਕੇ ਏਹ ਪੰਡਤੋਂ ਕੇ ਭੀ ਭੂਖਨ ਹੈ: ਇਹੁ ਤੋ ਉਨ ਕੀ ਵਿਦਿਆ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਬਰਨਨ ਕਰੀ ਹੈ। ਅਬ ਉਨ ਕੀ ਸੋ ਸੁਨੋ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ।"ਸਤਾ ਸੰਗਾਰ ਚੜੇ ਮਨੁਖਾਂ" ਸੋ

ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਸ ਸਭਾ ਮੇ ਬੈਠਤੇ ਭਏ ਸੋ ਪਰਮ ਸੋਭਾ ਕਉ ਪਾਵਤੇ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਨੀ ਨਿਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀਕੀ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕਰ। ਜੋ ਸ੍ਰੋਤਯਾਂ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਰੋਤਾ ਮਨ ਕਨ ਨੈਨ ਵਕਤਾ ਕੋ ਦੇ ਬੈਠਨਾ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਚੌਕੀ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੇਮਧਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮਾ ਕੀ ਸੰਧਯਾ ਸਮੇ ਤਿਸ ਕੇ ਆਦ ਮੇ ਮਹੰਤ ਰੂਪ ਸੇ ਬੀਚ ਹੋ ਕਰ ਕੀਰਤਨ ਆਪ ਕਰੇ ਔਰ ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਲੇ ਸੰਜੁਗਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਰਾਮ ਰਮਨ ਰੂਪ, ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰ। ਇਨ ਕੇ ਪੀਛੇ ਹੋ ਕਰ, ਸੰਗਤ ਸਹਤ, ਤੈਸੇ ਸਬਦ ਕਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤ ਭਏ, ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੀਏ, ਅਖੰਡ ਨੇਮ ਵਾਲੇ। ਜੋ ਕੇਤੇ ਬਾਰ, ਇਨ ਕੀ ਕੁਟੀਆ ਮੇ ਚੋਰ ਚੁਰਾਇ ਕਰ ਲੈ ਜਾਵਹਿ, ਤਉ ਭੀ ਕੀਰਤਨ ਕੋ ਨਾ ਤਿਆਗਤ ਭਏ , ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰ। ਏਕ ਸਮੇ ਕਿਸੀ ਸੰਦੇਸ ਲਿਆ ਦੀਆ ਚੌਕੀ ਬੀਚ ਹੀ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਟੀਆ ਦਾ ਦਰ ਖੁਲਾ ਪੜਾ ਹੈ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਚੋਰ ਚੁਰਾਇ ਕਰ ਲੈ ਗਏ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜਾਇ ਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸੰਭਾਲੋ। ਤਾਂ ਕਹਤ ਭਏ: ਓਹ ਤਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਲੈ ਗਿਆ, ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਕਾਹਨੂੰ ਬੇਮੁਖ ਹੋਵਾਂ। ਅਰ ਅਪਨੀ ਵਸਤ ਸੋ ਲੈ ਗਯਾ ਤੇ ਵਾਹ ਵਾਹ, ਜੋ ਅਸਾਂ ਵਰਤਣੇ ਹੈ ਤਉ ਭੀ ਕੁਛ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ , ਸੋਨੇ ਕੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕੇ ਭੰਡਾਰੇ ਤਾਂ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ; ਤਾਂ ਤੇ ਅਸਾਡਾ ਕੁਛ ਨਾਹੀ ਗਿਆ। ਐਸੇ ਅਡੋਲ ਨਿਸਰੇਵਾਨ ਸੇ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਚੌਕੀ ਸਾਹਿਬ ਤਿਨ ਕੇ ਸਾਥ ਭਾਈ ਜੈ ਸਿੰਘ ਹਲਵਾਈ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਸਰੀਰ ਕੋ ਭਾਵੇ ਮਾਂਦਗੀ ਭੀ ਹੋਵੇ ਤਉ ਭੀ ਗੁਰ ਸਬਦਾਂ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾ ਤਿਆਗਨਾ, ਪੁਨਾ ਅਪਨੀ ਹਥੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੇ ਪੜਨ ਲੋਏ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਸਿਖ। ੧ । ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਲੇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ, ਪੁਨਾ ਸੋਈ ਸੇਵਾ ਸੇਵਕ ਹੋਇ ਕਰ ਆਇ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਐਸੇ ਸਿਖਹੈ। ਇਨ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੇ ਚੌਕੀ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਭਾਈ ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ, ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਜਿਸ ਕੇ ਕਰਤਵ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰੇ। ਸਬਦ ਦੇ ਅਨੰਦ ਕਰ ਸਦਾ ਅਨੰਦ ਹੀ ਰਹਿਣ। ਏਕ ਸਮੇ ਅਲਪ ਦਿਨ ਰਹਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਇਨ ਕਾ ਸਾਂਤ ਭਯਾ ਤਬ ਸੰਧਯਾ ਸਮਾ ਸ੍ਰੀ ਚੌਕੀ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਜਾਨ ਕਰ ਸੋ ਸੇਵਾ ਮੇ ਸਾਵਧਾਨ ਆਏ ਹੂਏ। ਪੁਤਰ ਕਾ ਸੋਕ ਮਨ ਮੇ ਨਾ ਆਇਆ ਸਬਦ ਕੇ ਪਰਤਾਪ ਕਰ, ਜੋ ਕਟ ਸਾਥ ਬਾਂਧ ਕਰ ਜੋੜੀ ਬਾਜਾਰਾਂ ਮੇ ਭੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀ ਜਾਨਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ। ਲਾਜਿ ਛੋਡ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਕਤਾ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਵਕਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ। ਜੋ ਇਹ ਚਾਟੜੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕੇ ਹੂਏ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਵਕਤਾ, ਪਰ ਸਚਿਆਰ ਜੀ। ਜਬ ਇਹੁ ਬਚਨ ਆਵੈ। "ਕਲੀ ਅੰਦਰ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨਾ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਪੁਤ ਜਨੂਰਾ ਧੀ ਜਨੂਰੀ ਜੋਰੂ ਜਿਨਾ ਦਾ ਸਿਕਦਾਰ"। । ਇਹ ਅਰਥ ਅਪਨੇ ਸੀਸ ਪਰ ਹੀ ਘਟਾਵਤੇ ਸੀ। ਐਸੇ ਸੁਚਿਆਰ ਥੇ ਪੁਨਾ ਤੈਸੇ ਹੀ ਅਰੋੜੇ ਸਿਖ ਭਾਈ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ

ਗਿਆਨੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਜੀ ਕੇ ਵਕਤਾ ਹੂਏ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤਿਨਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਗਿਆਨੀ ਭਾਈ
ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਅਖੰਡ ਕਥਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਕੇ ਭੂਖਣ। ਕਥਾ ਐਸੀ
ਕਰਿਹ ਜੋ ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿਧ ਜਵਾਨ ਨਰ ਨਾਰੀ ਸਭ ਸੁਨ ਕਰਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਵਹਿ। ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਤਨੇਵਿਤ।
ਤਿਨ ਕੇ ਵੱਟੇ ਭਾਈ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਸੋ ਗੁਰ ਸੰਗਤਾ ਬਢਾਵਤੇ ਭਏ। ਤਿਨ ਕੇ
ਭਏ ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਸੋ ਭੀ ਕਵੀ ਸਿਧਿ ਹੂਏ ਸ੍ਰੀ ਸਾਰਦਾ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕਰ।
ਭਾਈ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਗਰ ਬਨਾਵਤੇ ਭਏ ਗ੍ਰੰਥ । ਸਮਦਾਇ ਸਿਖੋਂ ਕੀ
ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਚੈਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਜੀਵ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੋ ਅਪਨੇ ਹਾਥੋਂ ਕਰ ਸੁਭ
ਲਿਖਤ ਸਦ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਬਡੀ ਰਾਤ ਲੈ ਕਰ ਆਵਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਪਠਨ ਮੋ ਤੇ ਹਰ ਕੀਰਤਨ ਕੇ ਸਰਵਨ ਮੋ। ਪੁਨਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਧਿਆਨ
ਪਰ ਰੇਣ ਹੋਨਾ। ਤੇ ਸਭ ਪਰਵਾਰ ਕੋ ਭੀ ਤਥਾ ਸੁਭ ਸਿਖਿਆ ਦੀਨੀ ਭਾਈ, ਜਿਨੋ ਨੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਕੇ
ਪੜਨੇ ਕੀਤੇ ਤੀਰਥ ਕੇ ਸੇਵਨ ਕੀ ਸੁਭ, ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ। ਤਥਾ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤਾਰ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦਸਮੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕੇ ਹਜੂਰ ਰਹੇ ਭਾਈ ਚੈਨਾ। ਭਾਈ ਪਹਲੂ ਸਿੰਘ। ਭਾਈ
ਸਾਹੂ ਸਿੰਘ। ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ ਸਿੰਘ। ਤਿਨ ਕੇ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ। ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ
ਗੋਵ ਬੰਗਲੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੋਸਾ, ਤੇ ਪੰਚਮੀ ਕੀ ਪੰਚਮੀ ਸਿਖਾਂ ਸੰਤਾਂ ਲੀਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰਨੇ,
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਮਿਤ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸਵੇਰ ਕਾ ਕੀਰਤਨੁ ਸ੍ਰਵਣ
ਕਰ ਕੇ ਆਵਣਾ ਹਾਟ ਮੋ ਤੇ ਸੰਤ ਸੰਗ ਕਹਾ ਮੇ ਭੀ ਜਾਵਣਾ ਤੇ ਕਰਣਾ ਜੋ ਬੰਗਲੇ ਵਾਲੇ
ਕਰੇਗੇ ਸੋ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕਾ ਸਰੀਰ ਪੰਚਮੀ ਹੀ ਛੂਟਾ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਪੁਰੀ ਮੋ ਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ।
ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਾਈਭਗਤ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਸੇਵੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇਮੀ, ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੁਖਾ ਨੰਦ
ਸੰਤ ਲਾਲ ਕਾ ਬੇਟਾ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਈ ਜਿਸ ਕੇ ਪਤੀ ਭੀ ਹੋਰ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਆਦਿਕ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ
ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਦਯਾ ਤੇ ਸੁਭ ਮਤ ਹੂਏ ਤਨ, ਮਨ ਸੌਂਪ ਕਰ ਪਿਰੋਏ ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ
ਤਿਆਗੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਇਖਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ
ਵਾਸ ਕਰ ਕੁਟੰਬ ਸਹਤ ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਸੇਵ ਕਰ ਸੋ ਭੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਭਏ।
ਕਥਾ ਭਾਈ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਤਪਸਵੀ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸਨੀ ਦਰਵਾਜੇ ਊਪਰ
ਰਹਤੇ ਸੇ; ਵਰਕਤ, ਪਰਮ ਅਭਿਆਸ-ਵੰਤ ਆਸਨ ਕੇ ਇਸਥਤ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਪਰਮ ਤਪਸਿਆ ਕਰਤੇ ਭਏ
ਸੋ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਏਕ/ ਕੂਪ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਨਗਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਰੇ। ਪੁਨਾ ਬਾਰਾਂ
ਬਰਸ ਨਗਰ ਮੋ ਏਕ ਆਸਨ ਪਰ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਪੁਨ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਅਟੱਲ ਰਹਿ ਕੇ
ਆਸਨ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਕਈ ਬਰਸ ਬੀਤ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸਨੀ ਦਰ ਪਰ ਗੁਰੂ
ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੋ ਬਡੇ ਬ੍ਰਿਧ ਸਿਖੋਂ ਕੀ ਜਾਨੀ, ਕਛਹਰੇ ਕੀ ਰੀਤ ਮੋ ਸਾਵਧਾਨ ਸੋ ਮੈ ਦੇਖੀ
ਸੋ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ (੧) ਤੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਭਿਆਸੀ ਸਮਾਧੀਏ ਪਰਮ ਹੰਸ ਅੰਤ੍ਰਮੁਖੇ ਸਮਾਧ ਮੋ
ਐਸਾ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਨਾ ਜੋ ਬਾਹਿਰੋਂ ਬੁਲਾਏ ਜਤਨ ਸੇ ਸੁਨਨਾ ਬੋਲਣਾ। ਅਰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕੇ

ਸ੍ਰੋਤਿਆਂ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਔਰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਪਰਮਾਣ ਸੁਣਾਵਣੇ ਗਿਆਨ ਨੇਸ਼ਟਾ ਕੇ। ਤਥਾ ਹੀ ਭਾਈ ਹਰਿਬੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਮ ਕੇ ਅਭਿਆਸੀਏ ਸਿਖੀ ਰਹਿਤ ਮੇਂ ਨਿਪੁਨ ਤੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਸੇ। ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਹਲਵਾਈ, ਭਾਈ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰਤੀ ਕੀ ਸੁਗੰਧ ਤਿਨ ਕੋ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ। ਰਾਗੀਆਂ ਸਿਖਾਂ ਕੋ ਤੇ ਗਿਆਨੀਆਂ ਸਿਖਾਂ ਕਉ ਔਰ ਜੋ ਨਿਰਬਾਣ ਸਿੰਘ ਹੈ ਤਿਨ ਕਉ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਮਨਿਆਈ ਭੋਜਨ ਛੁਕਾਵਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੀਰਤਨ ਮੇਂ ਸਲੋਕ ਗਾਵਨਾ ਪ੍ਰੇਮ-ਮਿਉ ਸੇ। ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੀ ਅਧਿਸ਼ਟਾਤਾ ਕਥਨੰ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਗਤ ਰਾਇ ਜੀ ਅਪਨੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਮੇਂ ਆਏ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪ੍ਰੇਮ ਜੋ ਤਤਗ ਹੈ ਗਿਆਨ-ਵਾਨ ਸੰਤ ਤਿਨ ਕੀ ਸਭਾ ਜੋ ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਸੇਵ ਕਰ ਆਪ ਭੀ ਪ੍ਰੇਮ ਗਿਆਨ ਨੇਸ਼ਟਾ ਸਹਤ ਹੂਏ। ਭਾਵ ਇਹ ਅਕਿਰਤਮ ਦੇਵ ਜੋ ਸਦਾ ਸਿਵ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਤਿਸ ਕੋ ਸਮਝ ਕਰ ਉਸ ਹੀ ਕੀ ਰਸੀਆ ਭਏ. ਜਿਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਸਤ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਚੈਨ ਰਾਏ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬਾਸੀ ਸੁਖ ਰਾਸੀ ਗਿਆਨਵਾਨ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸੋਢ ਬੰਸ ਭੂਖਨ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਗਰ ਮੂਰਤੀ ਕਾ ਜੋ ਧਿਆਨ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਜੋ ਜਗਿਆਸੂ ਕੋ ਕਰਨੇ ਯੋਗ ਕਹਾ ਹੈ ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਮੋਖ ਲੀਏ। ਸੋ ਸਗਨ ਭਗਵਾਨ ਮੂਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ ਹੀ ਸਮਝ ਕਰ ਤਿਸੀ ਕਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਧਾਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੰਠੇ ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੀ ਮੈਂ ਇਸਥਿਤ ਹੋਣਾ ਜਹਾਂ ਅਨੇਕ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਬੈਠੇ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਰਾਏ ਜੀ, ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਪ੍ਰਮ ਹੰਸ। ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਜੀ ਪ੍ਰਮ ਹੰਸ। ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਹੀਰਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਗਨੇਸ਼ ਗਿਰ ਜੀ ਪ੍ਰਮਹੰਸ। ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੀ ਪ੍ਰਮ ਹੰਸ। ਹਰੀ ਹਰ ਜੀ ਪ੍ਰਮ ਹੰਸ। ਭਾਈ ਚੈਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਅਨਿਕ ਹੀ ਸ੍ਰੋਤੇ ਪੁਨਾ ਅਨਿਕ ਹੀ ਜਹਾਂ ਵਕਤਾ ਹੈ ਤ੍ਰਿਕਾਂਡ, ਜੋ ਵੇਦ ਕੇ ਬਚਨ ਹੈ. ਤਿਨ ਕਾ ਨਿਰਨਾ ਤਹਾਂ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਤੇ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾਂਡ ਤੇ ਪੁਨਾ ਗਿਆਨ ਕਾਂਡ। ਰੋਚਕ ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਪੁਨਾ ਯਥਾਰਥ ਬਚਨ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜਹਾਂ ਵਰਨਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈਸਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਵੈਸਾ ਹੀ ਉਤਰ ਪਾਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਤਹਾਂ ਹੀ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਕੇ ਵਕਤਾ। ਪੁਨਾ ਉਤਰ ਦੇਣ ਕਉ ਭੀ ਪ੍ਰਮ ਸਮਰਥ। ਹੋਰ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਜੀ ਦਲਾਲ ਪ੍ਰਮ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਤੇ ਸਰੂਪ ਕੀ ਸਾਖਿਆਤ ਕਾਰੀ ਜਿਨ ਕੋ ਹਸਤਾਮਲ। ਮਯਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਮ ਹੰਸ ਹੋਰ ਪੰਡਤ ਬਹੁਤ ਬਡੇ ਬੁਧਿਮਾਨ ਜਹਾਂ ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਰੂਪ ਵਿਸ਼ਯੋਂ ਕਉ ਉਤ੍ਰ ਰੂਪ ਟਾਕੀਆਂ ਲਾਵਤੇ ਹੈ ਗਿਆਨਵਾਨ ਸੰਤ। ਜਬ ਜਗਿਆਸੂ ਐਸੇ ਗੋਦੜੇ ਕੋ ਓਢੇਗਾ ਤਬ ਜੜਤਾ ਰੂਪ ਪਾਲਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪ ਥਰ ਥਰ ਕਾਂਪਣਾ ਇਸ ਕਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਸੀ ਸੰਤ ਸਭਾ ਕੋ ਚੈਨ ਰਾਏ ਸੇਵ ਕੇ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੋ ਵਿਚਰੇ। ਤਿਨ ਕਾ ਬੇਟਾ ਬਾਲਕ ਘਨਸਿਆਮ ਦਾਸ ਥਾ ਜੋ ਕਿਸੀ ਬੈਸਨਵ ਕੀ ਸੰਗਤ ਸੇ ਸਾਲਗਰਾਮ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੇ ਲਗਾ। ਜਬ ਚੈਨਰਾਏ ਨੇ ਦੇਖਾ ਤਬ ਭੁਜਾ ਪਕੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ, ਐਸਾ ਕਾਮ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਸਿਲਾ ਪੂਜਾ।

ਆਉ ਤੈਨੂੰ ਦਿਖਾਈਏ, ਜੋ ਅਸਾਡਾ ਸਾਲਗਰਾਮ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ ਮਸਤਕ ਟਿਕਵਾਇਆ। ਆਪ ਟੇਕ ਕਰ ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਘਨਸਿਆਮ ਅਸਾਡਾ ਸਾਲਗਰਾਮ ਇਹ ਹਈ, ਜਬ ਤੂੰ ਇਸ ਕੋ ਪੂਜੇਗਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦੇਵ ਸਗਨ ਸਮਝ ਕਰ ਦੂਹੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਮੇ ਸੁਖ ਪਾਵੇਗਾ। ਹੇ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰ, ਜਬ ਗੁਰੂ ਕਾ ਜੋ ਬਚਨ ਸੁਬਦ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਵਸਤਾ ਹੈ ਤਬ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਦੇਵ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਕਿਆ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਇਹ ਪੁਰਸ਼ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਪੂਜਨ ਇਕੋ ਕਰੋ, ਹੋਰ ਪੂਜਨ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਦੇਖ ਕਰ ਘਨਸਿਆਮ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਸੱਤ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਏ, ਪਿਤਾ ਆਗੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਸੁਖ ਭਏ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋ ਚਿਤ ਭੀ ਸਤ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੁਤੀ ਭੀ ਪੂਰਨ ਤਥਾ ਧੰਨ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕੋ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪੂਜਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾ ਸਰ ਖੰਡੇ ਗੁਰ ਸਿਖਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨੰਨ ਤੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸਾ। ੩੦।

ਆਗੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਭਾਈ ਥਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਜੀ ਸੰਤ ਜੋ ਬੜੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤੇ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਰਹਤੇ ਸੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਗੁਰੂ ਥਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਮ ਵੈਰਾਗੀ ਤੇ ਤਪਸੀ ਹੂਏ ਹੈ, ਕੋਟ ਵਾਸੀ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਿਨ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨੋ, ਹੇ ਸੰਤੋ। ਜੋ ਮਨ ਕੋ ਨਿਰਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਮ ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਬ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਮਨ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਇਹ ਖਚਰ ਪਰ ਲਾਦ ਕਰਿ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਮੁਲਤਾਨ ਜਾਇ ਕਰ ਬੇਚਤੇ ਸੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਹੁਕਮ ਮੇ ਏਕ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਵਿਰਕਤ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੂਆ, ਇਨ ਕਉ। ਤਬ ਤਿਨ ਪਰ ਇਨ ਕਾ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਵਿਕਾਇ ਗਯਾ ਅਰ ਪਰਮ ਵੈਰਾਗ ਆਣ ਉਦੇ ਹੂਆ, ਰਿਦੇ ਅਕਾਸ ਮੇ ਚਿਤ ਵਤ। ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਭਾਈ ਥਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਬ ਸੋ ਸੁਭਾਵਕ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਦੇਸ ਮੇ ਅੰਗੂਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰਤ ਭ ... ਹੈ ਤਿਸ ਨਗਰ ਮੇ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਨਕਰ ਭਾਈ ਥਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਨ ਮੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਫਲ ਕੇ ਖਾਵਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਤਾਤਕਾਲ ਤੁਰ ਪਏ ਸੰਤ ਕੋ ਕਿਛੂ ਨਾ ਕਹਿਆ। ਵੈਰਾਗ ਰਿਦੇ ਮੇ ਬਡਾ, ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਕੇ ਸੁਖ ਕੀ ਤਰਫ ਕਿਛੂ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਨਾ। ਚਲਤੇ ਚਲਤੇ ਚਾਲੀਸ ਕੋਸ ... ਜਾਇ ਬ੍ਰਿਸ੍ਰਾਮ ਕੀਆ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਪੈਂਤਾਲੀਸ ਕੋਸ, ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ। ਤਹਾਂ ਤਬ ਲੈ ਕਰ ਰੂਈ ਕੇ ਪੜਦਿਆਂ ਮੇ ਪਾਇ ਕਰ ਟੋਕਰਿਆਂ ਮੇ ਸੀਸ ਅਪਨੇ ਪਰ ਧਾਰ ਕਰ ਮਾਰਗ ਉਲੰਘ ਕਰ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਆਗੇ ਆਨ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਚਰਨਾ ਮੇ ਸੋਜ ਪੈ ਕਰ ਪਾਕ ਚਾਲ ਭਈ ਤੋ ਭੀ ਮਾਰਗ ਕਾ ਚਲਨਾ ਨਾ ਤਿਆਗਤ ਭਏ, ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਲੀਏ। ਤਹਾਂ ਭੀ ਐਸੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੀਏ। ਅੰਗੂਰ ਨਾਮਾ ਫਲ ਲਿਆਏ ਦੀਏ ਸੰਤਾਂ ਕੋ। ੧ । ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਥਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ, ਟਾਹਣੀ ਊਪਰ ਬੈਠ ਕਰ, ਤਪਸਿਆ ਕਰਤੇ ਸੇ ਸੋ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਨਾ ਆਵੇ। ਗਿਰਨੇ ਕੇ ਭੈ ਕਰ ਕਿਵੇ ਭਜਨ ਸਮੇ ਐਸੇ ... ਸੰਤ ਦਿਗੰਬਰ ਰੂਪ ਕੀ ਕਾਂਜਨ ਊਪਰ ਬੈਠ ਕੇ ਕਰਤੇ ਸੇ ਨਿੰਦਰਾ ਕੇ ਭੈ ਕਰ। ਸੋਈ ਵਾਰਤਾ ਭਈ ਜੋ ਭਾਈ ਥਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਰ ਪੜੇ। ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਨੁਹਾਇ ਕਰ ਦੂਧ ਖੰਡ ਮਿਲਾਇ ਕਰ ... ਹਾਥ ਮੇ ਦੀਆ ਭਰ ਕਰ, ਜੋ ਪੀਵੋ ਜੀ। ਤਬ ਹਾਥ ਮੇ ਕਟੋਰਾ ਲੈ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਮਨ ... ਜਾਨਿਆਂ ਜੇ ਦੂਧ ਪੀਵੇਗਾ ਤਾਂ ਅਨੇਕ ਬਰਸੋਕਾ ਤਪ ਖੀਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਾਨਿਆਂ ਜੇ ਦੁਧ ਪੀਵੇਂਗਾ ਤਬ ਕਾਮ ਦੁਖ ਦੇਇਗਾ। ਸੰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਗਿਰਾਇ ਦੀਆ ਤੇ ਪੀਤਾ ਨਾ। ਤਬ ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਲੇ ਕਹਾ ਜੀ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੁਧ ਪਾਨ ਕਰਤੇ ਤਬ ਤੁਮ ਕੋ ਗੁਨ ਕਰਤਾ। ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੇ ਮੈਂ ਪੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਅਵਗੁਨ ਕਰਤਾ। ਈਹਾਂ ਜਹਾਂ ਡੋਲਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਤਾਂ ਅਵਗੁਨ ਦੁਧ ਨੇ ਕਛੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤੈਸੇ ਪਰਮ ਤਪਸੀ ਵੈਰਾਗਵੰਤ ਭਜਨਵੰਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਬਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇ। ੨। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਬਨ ਮੇ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਸੇ ਭਾਈ ਬਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਮਾਰਗ ਮੇ ਕਿਸੀ ਕੇ ਕੰਠ ਕੀ ਹਸੀ ਗਿਰੀ ਪਈ ਦੇਖੀ; ਦੇਖ ਕਰ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਅਸਾਡੇ ਤੋ ਇਹ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਨਾਹੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹ ਦੇਵੀਏ, ਜੋ ਇਹ ਉਠਾਇ ਲੇਵੇ ਜਰ ਜਾਣ ਕਰ। ਤਾਂ ਏਕ ਖਾਟਕ ਜੋ ਬਨ ਜਾਗ ਬੈਲ ਪਰ ਗੋਨ ਲਦੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਬੁਲਾਵਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਗ਼ਨੀ ਕੇ ਬੰਦੇ ਤੂੰ ਇਸ ਮਾਰਗ ਤਰਫ ਆਇ। ਤਬ ਸੋ ਖਾਟਕ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਕੇ ਆਪਨਾ ਹੈ ਬਾਨਿਆਂ, ਹਸੀ ਵਾਸਤੇ ਕਹਨਾ ਹੈ। ਓਹ ਤਾਂ ਕਈ ਦਿਨ ਹੋਏ ਨੀ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਿਆਂ। ਬਿਗਾਨੀ/ਵਸਤ ਹਰਾਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਕਿ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਅਸਚਰਜ ਮਾਨ ਭਏ, ਹੇ ਦੇਵ ਇਹੁ ਕਿਆ ਹੈ। ਮੈ ਵੈਰਾਗੀ ਹੋਇ ਕਰ ਤੇ ਤਿਆਗੀ ਹੋ ਕਰ ਤੋ ਭੀ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਗਰੀਬ, ਮੁਸਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਤਿਸਕੀ ਉਹ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜੋ ਮਾਰਗ ਹੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਲੰਘਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਤੂੰ ਬੜਾ ਬਿਅੰਤ ਹੈ। ੩। ਤਬ ਏਕ ਸਮੇ ਅਪਨੇ ਕੋਠੇ ਬੀਚ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸੰਤ ਤਬ ਬਾਹਿਰ ਚੂਹੜੇ ਆਏ ਖੜੇ ਭਏ। ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਕਵਨ ਹੋ ਖੜੇ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ: ਜੀ, ਅਸੀ ਹਲਾਲ ਖੋਰ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹਰਾਮ ਖੋਰ ਅੰਦਰ ਤੇ ਹਲਾਲ ਖੋਰ ਬਾਹਿਰ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਆਪ ਉਠ ਕਰ ਬਾਹਿਰ ਆਇ ਗਏ ਕੁਟੀਆ ਤੇ ਉਨ ਕੋ ਭੀਤਰ ਕਰ ਦੀਆ, ਬਰਖਾ ਸਮੇ। ਐਸੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਸੇ। ੪। ਕੋਟ ਨਗਰ ਮੇ ਕੋਈ ਪੁਮਾਨ ਕਿਸੀ ਸਾਥ ਕਟਕ ਬਚਨ ਬੋਲਤਾ ਸੀ। ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਆਪ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਸੇ ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂੰ ਤੋ ਕੋਈ ਕਸਾਈ ਹੈ ਜੋ ਕਸਾਈਆਂ ਵਾਲਾ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਆਪ ਚਲੇ ਗਏ। ਤਬ ਸੋ ਪੁਰਸ਼ ਬਕਰਾ ਝਟਕਾਇ ਕਰ, ਲਗਾ ਬੇਚਨੇ ਮਾਸ। ਜਬ ਪੁਨਾ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਸੋ ਸੰਤ ਆਇ ਲੰਘੇ ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ; ਜੋ ਇਹੁ ਕਾਮ ਤੋ ਤੁਸਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਵ੍ਹਾਹਤੇ ਨਹੀ ਸੇ, ਇਹ ਕਿਆ। ਸੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ ਆਪ ਦੇ ਮੁਖੋਂ ਜੋ ਕਸਾਈ ਹੋਣ ਦਾ ਬਚਨ ਨਿਕਸਿਆ ਸੀ। ਤਬ ਮੈ ਬਿਚਾਰਿਆ ਮਨ ਮੇ ਜੋ ਸੰਤ ਬਚਨ ਸਦਾ ਸੱਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਹੀ ਜਨਮ ਮੇ ਇਹੋ ਕਾਮ ਕਰੀਏ ਜੋ ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਨਾ ਪਾਵਨਾ ਪਵੇ, ਕਿਵੇ ਮੁਝ ਕੋ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ; ਤੂੰ ਤੇ ਕੋਈ ਪੀਰ ਗੌਦੜ ਹੈ ਜੋ ਪੀਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਤਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਜੋ ਐਸੀ ਧਾਰਨਾ ਉਤਮ ਪੁਮਾਨੋ ਮੇ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਪੀਰ ਗੌਦੜਲੋ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੂਆ ਸੰਤ ਬਚਨ ਸੇ। ਸੋ ਕਾਮ ਤਿਆਗ ਕਰ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਲਾਗ ਰਹੇ। ਤੇ ਬਚਨ ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਸੱਤ ਹੋਣੇ ਲਾਗਾ, ਜੋ ਕਹੇ। ੫। ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਬਾਲਕ ਕਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ ਪੀਛਾ ਪੂਣ ਕੀਤਾ। ਕੋਈ ਇਸ ਸੇਵਕ ਇਨ ਕਾ ਗ੍ਰਿਸਤੀ, ਸੋ ਨਾਰਜਾ ਸਹਿਤ

ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਤਿਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਆ ਕੀ ਚਲਤੀ ਬੇਰ ਪਾਵੋਂ ਕੀ ਝਾਂਝਰੋ ਮੋ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੈ ਗਈ, ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ। ਜਬ ਜਬ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਾਇਣ ਹੋਵੈ ਤਬ ਤਬ ਸੋ ਵਾਪ ਚਿਹਨ ਝਾਂਝਰ ਸਹਤ
ਆਗੇ ਆਨ ਖੜੋਵੈ, ਤਿਸ ਕੇ ਚਿਤਵਨੇ ਕਰਿ, ਸੰਤ ਕੋ। ਤਾਂ ਹੋਇ ਕਹਿ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇ ਕਹੇ, ਜੋ ਹਾਟ
ਹਾਇ ਮੈ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ, ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੋ ਚਿਤਵਣਾ ਤਿਆਗ
ਕਰ। ਇਹ ਨਿਰਮਲ ਮਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਇਸਤਰੀ, ਜਿਤ ਆਗੇ ਹੀ ਮਨ
ਜਿਨ ਕੇ ਕਾਣੇ ਕਿਨ ਹੋਏ ਹੈ, ਸੋ ਸੁਣ ਕਰ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਉਲਟਾ ਉਪਰਾਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਭਾਵ।
ਜਿਨ ਕੋ ਇਕ ਚਿਹਨ ਮਾਤ੍ਰ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਕੁਰ ਬਿਨਾ ਕਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੜਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਧਿਆਨ
ਜੇ ਕਰ ਨਾ ਲਗਾ ਗੋਬਿੰਦ ਮੈ। ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਾ ਕਰ ਤ੍ਰਿਆ ਆਦਿਕੋ ਕੇ ਮੁਖ ਚਿਹਨ ਕੋ ਦਰਸਤੇ ਹੈ।
ਸਾਧ ਹੋ ਕਰ ਜੋ ਜੇ ਕਰ ਕਹੇ ਜੋ ਅਸਾਡੇ ਮਨ ਤੋ ਸਰੂਪ ਮੈ ਜੁੜੇ ਰਹਤੇ ਹੈ, ਸੋ ਝੂਠ ਹੈ।
ਬਾਰਤਾ। ਜੇ ਕਰ ਧੂੰਏ ਕੇ ਧੌਲ ਸਮ ਜਗਤਿ ਜਿਸ ਕੋ ਰਸ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ, ਕਿਆ ਝੂਠਾ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।
ਦੇਖ ਕਰ ਚੰਧਾਇਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਵਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਜਾਣਿਆ ਤਬ ਭੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਇਤਰ
ਨਾ ਰਸ ਬੁਧੀ ਹੁਈ ਨਾ ਚੰਧਾਇਮਾਨ ਹੂਆ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਮੋ। ਜੈਸੇ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਕੇ ਬਾਜਾਰ ਮੈ ਇਕ
ਰਾਮ ਜਨੀ ਚਲੀ ਆਵਦੀ ਸੀ,, ਤੀਜੇ ਪਹਿਰ। ਤਬ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਜੀ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ
ਭਏ: ਦੇਖੋ ਇਹੁ ਕੈਸਾ ਛੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਚਲਾ ਆਵਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਸਰਬ ਆਤਮਾ
ਕੋ ਮੇਰੀ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਆਗੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਖੇ ਜਗਿਆਸੂ, ਜਿਸ ਕਰ ਆਪਨਾ ਭਲਾ ਹੋਵੈ।
੯ ।ਕਥਾ ਭਾਈ ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਜੁਬਾ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਕਬੀ ਇਕ ਮਾਰਗ ਮੋ ਕਿਸੀ ਕਾਂਤਾ ਮੋ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਚਲੀ ਗਈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਇਹ
ਨੇਤ੍ਰ ਮੇਰੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਨੇ ਪਾਸ ਰਖੋ ਅਮਾਨ ਜਬ ਜਬ ਮੈਨੂੰ ਚਾਹੀਨਗੇ ਤਬ ਮੈ ਆਪ ਤੋਂ ਲੈ ਲੇਵਾਂਗਾ। ਤਬ
ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਮੋ ਨੇਤ੍ਰ ਭਾਈ ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਮੁੰਦ ਹੋ ਗਏ। ਜਬ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਆਈ ਤਬ ਕਹਤ
ਭਏ: ਹੇ ਸਤਿ ਗੁਰੋ। ਅਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੇਰੀ ਅਮਾਨ ਦੇ ਹੋ ਜੋ ਮੈ ਆਪ ਪਾਸ ਧਰੀ ਸੀ। ਜਾਂ ਤੇ
ਅਬ ਮੈ ਕ੍ਰਿਆ ਸਰੀਰ ਕੀ ਕਰਨੇ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੋ। ਜਬ ਐਸੇ ਕਹਾ ਤਬ ਤਾਤਕਾਲ ਨੇਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਆਏ
ਜੈਸੇ ਕਮਲ ਭਾਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਖਿੜੇ ਤਥਾ ਖਿੜ ਆਏ।੧। ਖੂਹ ਡੂੰਘੇ ਜਲ ਮੋ ਸਨਾਨ ਕੀ
ਕਰਨੇ ਭਾਈ ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਬ ਕਿਸੀ ਕਹਾ ਜੀ ਇਥੇ ਖਟੀਕ ਖਲਾ ਚਮੜਾ ਧੋਵੰਦੇ ਹੈ। ਤਬ
ਸੰਤ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਅਸਾਂ ਭੀ ਖਲੜਾ ਹੀ ਧੋਵਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਰ
ਹੋਵਣਾ ਹੈ। ੨ । ਇਨ ਕੇ ਚੇਲੇ ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਜੋ ਮਹ੍ਰੀ ਜਨਮ ਤੇ ਬਾਹੀ
ਕਾ ਕਾਮ ਸੀਖਤੇ ਹੁਏ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਲੀਏ , ਜੋ ਮੇਹਨਤ ਕਰ ਖਾਵਾਂਗੇ। ਕਿਸੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨ ਖਾਵਨੀ ,
ਪੜੇ । ਜਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੇ ਮਾਰਗ ਮੋ ਐਸ ਧੰਨ ਕਾ ਹੀ ਪਰਮ ਵਿਘਨ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਆਸ਼ਰਮ ਮੈ
ਹੈ ਜੋ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਭੀ। ਤਬ ਕੋਈ ਸਬੰਧੀ ਇਨ ਕਾ ਮਰ ਗਿਆ। ਤਬ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸਿਖ
ਖਬਰ ਪਾ ਕਰ ਕਰ ਕਿਸੀ ਦੂਰੋਂ ਨਗਰੋਂ ਇਨਕੇ ਕਾਨ ਦੇਵਨੇ ਆਵਤਾ ਸੀ। ਮਾਰਗ ਮੋ ਤਿਸ ਕੋ ਪਿਆਸ
ਜੋ ਆਇਆ, ਤਬ ਉਤੇ ਕਰ ਪਿਆਸ ਕਰਨੇ ਲਾਗਾ, ਖਜਰ ਹਾਥ ਜੋ ਬਾਂਧ ਕਾ। ਤਬ ਖਜਰ ਤੋ ਪਾਣੀ ਕਾ

ਜੋ ਦੋੜੀ ਪਰਬਤਾਂ ਕੇ ਕੰਦਰਾਂ ਮੇ ਤਿਸ ਕਰ ਅੰਗ ਚੂਰਨ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਮਿਤ੍ਰ ਭਯਾ। ਤਬ ਭਾਈ
ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਸਿੱਖਾ ਤੂੰ ਤਾਂ ਅਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣ ਦੇਣੇ ਆਇਆ ਸੀ।
ਤੈਥੀ ਕਿਆ ਕਰੇ ਗਾ ਜਗਤ ਮੇ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਐਸੀ ਦੁਰਦਸਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ
ਹੁਣ ਉਠ ਬੈਠ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕਹ ਕਰ। ਤਬ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਲੈ ਕਰ ਉਠ ਬੈਠਾ ਤੇ
ਕਹਨੇ ਲਾਗਾ। ਐਸੇ ਸਾਮ੍ਰਥ ਹੋਏ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਕੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹਿ। ੩। ਏਕ ਸਮੇ ਆਮੋਰੋਂ,
ਕਿਆ ਜੁਧ ਵਿਖੇ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਗਤੀਆਂ ਭਈਆਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕਉ। ਜਬ ਤੀਸਰੀ
ਵਾਰ ਤਲਵਾਰ ਕੀ ਦੁਸਮਨ ਮਾਰਨ ਲਗਾ ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਇਹ ਅਸਾਂ ਦੋ ਹੀ ਵਾਰਾਂ ਤਲਵਾਰ ਕੀ ਦੇਣੀਆਂ ਸੀ
ਜੋ ਇਸੀ ਕਰ ਇਥੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਅਬ ਸਰੀਰ ਛੂਟੇਗਾ। ਤਬ ਦੇਹ ਛੂਟ ਗਿਆ ਨਿਰਬਾਣ ਰੂਪ ਹੂਏ। ਤਿਨ
ਕਾ ਪੀਛੇ ਪਲੰਘ ਸਾ ਤਹਾਂ ਭਾਈ ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜੇ ਕਰ ਪੀਛੇ
ਤੇਰੇ ਮੇ ਸਕਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਤਪ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏ। ਤੋ ਤਿਸੀ ਸਮੇ ਦੂਰ ਹੂਆ ਦੁਖ। ਕਥਾ ਭਾਈ
ਟਹਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਭਾਈ ਟਹਲ ਸਿੰਘ ਥਾ, ਕੋਟ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਸਿੰਘ ਲੋਕ; ਤਿਨਾ ਨੇ ਜਾਨਿਆਂ ਜੋ ਇਹ
ਭੂਖਾ ਰਹਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੇ ਘਰ ਗਰੀਬੀ ਸੀ, ਏਕ ਮਾਈ, ਏਕ ਆਪ ਸੋ। ਤੇ ਭਾਈ ਟਹਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ
ਲਿਵ ਨਾਮ ਬੀਚ ਲਾਗੀ ਰਹੇ ਤਿਸ ਕਰ ਸਾਖਿਆਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ।
ਨਿਕਾਰਾ ਤੇ ਭੂਖਾ ਜਾਣ ਕੇ ਉਨ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਕਹਾ: ਹੇ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਤੂੰ ਸਾਡੀਆਂ
ਖਚਰਾਂ ਚਰਾਇਆ ਕਰਿ, ਤੇ ਵਾਹੀ ਨਾਲੋਂ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਾਇਆ ਕਰ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸੱਤ
ਬਚਨ ਜੀ। ਤਬ ਲਗੇ ਚਰਾਵਨ ਖਚਰਾਂ । ਸੋ ਕੈਸੇ ਆਪ ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਨੀਚੇ ਬੈਠ ਕਰ ਭਜਨ ਕਰਿਹ
ਤੇ ਖਚਰਾਂ ਆਪੇ ਪਈਆਂ ਚੁਗਣੀਂ। ਪੁਨਾ ਸੰਝ ਸਮੇ ਜਾਣ ਕਰ ਆਪੇਂ ਹੀ ਇਕਠੀਆਂ ਹੋ ਕਰ ਘਰੋ ਘਰੀ
ਚਲੀਆਂ ਜਾਵਣ, ਨਿਰਜਤਨ ਹੀ। ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਿਨ ਸਿਖੋਂ ਕੇ ਘਰ ਭੋਜਨ ਛਕਤੇ ਰਹੇ ਭਾਈ
ਜੀ ਪੁਨਾ ਬਨ ਮੇਂ ਹੀ ਰਾਤ ਭੀ ਬੈਠੇ ਰਹੇਂ ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੇ। ਤਬ ਰਾਤ ਕਉ ਭੂਖੇ ਸਮਝ ਕਰ ਧੁਰ
ਦਰਬਾਰੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸਾਦੀਆਂ ਉਤਰਤੀਆਂ ਭਈਆਂ, ਉਪਰ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਸੋ ਛੱਕ ਕਰ ਪਰਮ ਸਵਾਦੀਕ
ਭੋਜਨ ਪੁਨਾਂ ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਅਧਮ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੋ। ਜੈਸੇ ਭਗਤ ਮਾਲ ਮੇ
ਪੰਚ ਭਿਰਾਹ ਮੇ ਸੇ ਏਕ ਬਨ ਮੇ ਗਯਾ ਤਿਸ ਕੋ ਹਨੂਮਾਨ ਲਿਆਇ ਦੇਵੇ ਭੋਜਨ ਤਥਾ ਭਾਈ ਭੀ ਨਾ
ਕਿਨੈ ਜਾਇ ਨਗਰ ਮੇ ਨ ਰਾਤ ਕਉ। ਰੋਜ ਹੀ ਭੋਜਨ ਉਤਰਿਆ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਲੀਏ, ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ
ਮਰਜੀ ਕਰ। ਇਕ ਦਿਨ ਸੋ ਨਗਰਵਾਸੀ ਜੋ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ, ਕਿਸੀ ਸਬਬ, ਤਬ
ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਜੋ ਭਾਈ ਟਹਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਹਾਂ ਤੇ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਕੇਤੇ ਦਿਨ ਹੂਏ ਹੈ
ਮੇਰੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ; ਉਹ ਕਹਤ ਭਯਾ, ਮੇਰੀ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਭੋਜਨ, ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ। ਤੇ
ਖਚਰਾਂ ਤਿਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਸ ਚਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਨਿਕੇਤ ਮੇ ਆਇ ਜਾਵੇ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਜਾਣੈ ਜੋ ਭਾਈ
ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੀ ਚਰਾਵਤਾ ਹੈਂ ਸੋ ਆਪਸ ਮੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਮਾਤ੍ਰ ਦੇਤਾ ਉਸ ਨੇ
ਭੋਜਨ ਖਾਇਆ ਨਾ, ਤਾਂ ਤੇ ਕਿਆ ਜਾਣੀਐ , ਜੋ ਕਿਸੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾ ਭੋਜਨ ਖਾਤਾ ਹੈ, ਕਿਧੋਂ।
ਤਾਂ ਸਭੀ ਖਮਣੋ ਮਿਲ ਕਰ ਕਹਾ ਜੀ ਅਸਾਡੇ ਨਹੀਂ ਖਾਤਾ ਸੋ। ਤਬ ਕੋਈ ਇਕ ਔਰ ਖਚਰਾਂ ਕੇ

ਹਰਾਵਣੇ ਵਾਲੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਪੁਰਖ ਰਾਤ ਕਉ ਭੀ ਜਾਗਿਹ ਰਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਿਆ ਜਾਣੀਐ ਜੋ ਭੋਜਨ ਕਹਾਂ ਜੇਵਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਕੋਈ ਮਾਨੁਖ ਛਿਪ ਕਰ ਤਿਨ ਤੇ ਦੂਰ ਬੈਠ ਰਹਾ ਜੋ ਮਤ ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਛਿਪ ਕਰ ਦੇ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਰਾਤ ਕਉ ਏਦਸ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਊਪਰ ਜੋ ਉਤਰੇ ਜਿਨ ਕੇ ਊਪਰ ਏਰਾਂਮ੍ਰਿਤ । ਤਬ ਪਰਮ ਚਤਰ ਨੇ, ਚਾਰ ਰੋਟੀ ਜਾਨਕਰ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਈਹਾਂ ਕੋਈ ਸਾਧ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਾਰ ਰੋਟਿਆਂ ਜਾਂ ਤੇ ਆਇਆਂ। ਤਬ ਊਚੇ ਟੇਰ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਆਓ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਭੋਜਨ ਪਾਉ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਜਬ ਆਇ ਭੋਜਨ ਪਾਇਆ ਤਬ ਉਨ ਕੋ ਭੀ ਨਾਮ ਕੀ ਲਿਵ ਲਗ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਤਿਸ ਪੁਰਸ ਕੋ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹ ਬਾਰਤਕੀ ਵਾਰਤਾ ਕੁਸਾਂ ਨਾਲ ਮੋ ਨ ਜਣਾਵਣੀ ਪਰ ਸੋ ਕਹ ਦੇਤਾ ਭਯਾ। ਤਬ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੂਈ ਹੈ ਜੋ ਭਾਈ ਟਹਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਭੀ ਸੇਵਕ ਹੋ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ੧ । ਸਵਾ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਸਮਝ ਕਰ ਦਰਿਆਉ ਪਰ ਸਨਾਨ ਕੋ ਜਾਤੇ ਸੇ, ਭਾਈ ਟਹਲ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਰਾਤ ਕਉ ਇਨ ਕੀ ਮਾਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਭਈ। ਤਬ ਆਪ ਸਨਾਨ ਕੋ ਜਾਤੇ ਸੋ ਸਰੀਰ ਪਰ ਮਾਤਾ ਕੀ ਕੂਰੇ ਮੇ ਬੰਧ ਬੰਧਕਰ ਨਦੀ ਮੇ ਛੱਟ ਜਾਇ ਚਲੀ, ਚਾਰੇ ਰਾਤ। ਇਨ ਜੋ ਕਾਠੀਆਂ ਅਕਠੀਆਂ ਕਰਿ ਕੇ ਦੇਹ ਕੋ ਜਲਾਇ ਦੀਆ। ਜੋ ਅਵਰ ਖੇਲਨ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕਾਹਨੂੰ ਹੋਣੀ ਹੈ। ੨ । ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਕੀ। ਸੋ ਨੀਚ ਜਨ ਜੋ ਮਲੇਛ ਹੈ ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਈਰਖਾ ਕਰੈਂ। ਤਬ ਰਾਤ ਕਉ ਜਹਾਂ ਸੋਇ ਪਰੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਤਹਾਂ ਸੇ ਏਕ ਤਰਨਾ ਹੈ ਜੀ ਤਿਸ ਬੀਚ ਸੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲਾਵਤੇ ਭਏ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਤਰਫ ਗੋਲੀਆਂ ਬੀਚ ਪਾਇ ਪਾਇ ਕਰ। ਤਬ ਸੋ ਗੋਲੀਆਂ ਚਪਟਾ ਹੋਇ ਕਰ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਗਿਰ ਪੜੇ ਜਿਨਾਂ ਕੋ ਭੇਦ ਨੇਹਨ ਨਾ ਹੂਆ ਜਿਨ ਕਾ ਰਾਖਾ ਆਪ ਤਿਨ ਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਤਾ। ੩ । ਤਬ ਮਲੇਛ ਨੀਰ ਅਟਕ ਨਦੀ ਮੋ ਬੰਧ ਬੰਨ੍ਹ ਕਰ ਲੁਟ ਆਵਤੇ ਭਏ ਫੇਰ ਕਿਆ ਦੇਖਣ ਜੋ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਪਰਮ ਸਾਲ ਮੋ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਐਸੇ ਪਤੀਆਵੇ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰ ਨੀਰ ਮਲੇਛ ਕਾ ਕਿਛਾ ਨਰਮ ਨ ਹੂਆ ਜਾਂ ਤੇ ਪਥਰ ਤੇ ਭੀ ਅਤਿ ਕਠਨ ਹੈ। ੪ । ਕੋਟ ਗ੍ਰਾਮ ਮੋ ਸੀਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਨਦੀ ਤੋ ਜੋ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਪਵੈ ਤਬ ਲੋਕ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਲ ਦੂਰ ਹੈ ਐਸੀ ਸੁਣਕਰ ਤਬ ਪੁਗੋ ਕੀ ਕਹਤ ਤਬ ਸੋਟੀ ਲਾਇ ਕਰ ਜਲ ਕਾ ਚਸ਼ਮਾ, ਸੂਆਟਾ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ, ਸੋ ਨਿਕਟ ਨਗਰ ਕੇ ਨਿਕਾਸ ਦੀਆ। ਐਸੇ ਸਕਤਵੰਤ ਸੇ। ।

ਕਥਾ ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਬਾਬਾ ਸਾਹੇ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸੁਆਮੀ ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਮ ਪਰੇਮੀ ਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਗਾਵਤੇ ਸੇ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸਨਾਨ ਕਰ। ਤਬ ਤਿਸ ਨਗਰ ਮੇ ਸਿਰਦਾਰ ਨੇ ਢੰਡੋਰਾ ਦਿਵਾਇਆ ਜੋ ਈਹਾਂ ਕੋਈ ਬਾਜਾ ਬਜਾਇ ਕਰ ਗਾਇਨ ਨਾ ਕਰੇ, ਜੋ ਕਰੇਗਾ ਸੋ ਸਜਾਇ ਪਾਵੇਗਾ। ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਭੀ ਕਉ ਕਹਤ ਜੋ ਡਰ ਹੈ, ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਡਰਤ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਇਹੁ ਰੋਜਵਤ ਨਗੇ ਜੋਰੀ ਵਜਾਇ ਕਰ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਏ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ, ਕਿਸ ਖਬਰ ਨਹੀ ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਕਿਆ ਕਹਤ ਹੈ, ਕ੍ਰਮ ਖਾਸ। ਇਕ ਲਿਵ ਨਾਮ ਕੀ ਮੋ ਮਗਨ ਹੈ ਦੂਜੇ ਲਿਵ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰੇ ਜਬ ਮਿਲਹਿ ਤਿਨ ਕਰ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈ। ਸੋ ਨੀਚ ਸੁਨ ਕਰ ਦੁਸਟ ਅਹਿਮਾ ਸਰਦਾਰ ਤਹਾਂ ਆਵਤ ਭਯਾ, ਜਹਾਂ ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਪ੍ਰੇਮ ਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਕਰ ਨੇਤ੍ਰ ਭੀ ਉਨ ਮੀਲਤ ਜੈਸੇ ਹੈ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਬ
ਖਾਗੀ ਨੇ ਏਕ ਧਾਮਾ ਸੋ ਉਠਾਇ ਕਰ ਮਾਰਨੇ ਕੋ, ਮਤ ਕੋ ਸਾਜ ਕਰ, ਭੁਜਾ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਛਾਟ ਨੇ ਜਬ,
ਤਬ ਸੰਤ ਕਾ ਹਾਥ ਭੁਜਾ ਧਾਮੇ ਮੇ ਨ ਪੜਾ, ਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਪੜਾ, ਤਬ ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕਰ ਕਿਆ ਦੇਖੈ ਜੋ ਉ
ਭੁਜਾ ਊਪਰ ਹੀ ਖੜੀ ਰਹੀ ਕਾਨਵਰ ਹੋਇ ਕਰ ਨੀਚੇ ਨਾ ਉਤਰੇ ਕਰ ਜਤਨ ਕਹਾ ਸੋ ਮਲੇਛ ਨੀਰਾਧਾਮ।
ਤਬ ਤਿਸ ਦੁਰਾਤਮਾ ਕਾ ਜੋ ਪਾਪ ਹੈ ਸੋਈ ਸੰਤ ਦਾ ਨਾ ਪਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਅਬ ਤੂੰ ਤੈਣ
ਕੇ ਖਾਮ ਕੋ ਮਾਰਤਾ ਕਿਉਂ ਨਾਹੀ। ਮਾਰ ਤੁਨ ਧੀ ਹੋ ਖਾਮ ਨੂੰ। ਸੰਤ ਰਸਨ ਦੁਆਰੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਵਰਸਤੀ ਜੀ
ਇਹੀ ਕਥਨ ਸਾਚ ਹੀ ਕਰੇ ਹੈ। ਸੰਤ ਜੋ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸੋ ਧੀਆਂ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਵਤ ਹੈਂ, ਜਗਤ ਜੀਵਾਂ ਕੇ।
ਤਾਂ ਤੇ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਹੈ ਸਭ ਕਿਸੀ ਕਰ। ਜੋ ਦੇਹ ਅ ਮਾਨੀ ਜਵਾਈਓ ਵਤ ਨ ਪੂਜੇ ਸੰਤਾਂ ਕਉ
ਸੋ ਪਾਪੀ ਹੈ। ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਸੁਖਾਂ ਭੀ ਸੋ ਨੀਚ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਨੀਚ ਮਲੇਛ ਪਾਪੀ ਸੰਤਾਂ
ਕੇ ਚਰਨੀ ਗਿਰ ਕਰ ਅਪਨੀ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਾਵਤ ਭਯਾ। ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਨਿਤ ਸੰਗੀ ਹੋ ਕੇ ਗੀਤ ਪੜੇ
ਗਾਇਨ ਹੋਵੈ। ਦੁਸਟੋ ਕੇ ਮੁਖ ਕਾਲਖ ਲਾਇ ਕਰ। ੧ । ਭੋਜਨ ਸਮੇ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਸਿਖ ਆਇ ਕਰ
ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਘਰ ਕੋਈ ਸਾਧ ਸਿਖ ਭੇਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਵਣ ਲਈਏ, ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਏਕ ਅਤੀਤ ਕੋ ਭੇਜਤ ਭਏ। ਤਬ ਸੋ ਅਤੀਤ ਜੇਤਾ ਭੋਜਨ ਉਨ ਕੇ ਪੱਕਾ ਥਾ ਸੋ ਸਭੀ ਭੋਜਨ ਕਰ
ਉਠੇ ਸਤਿ ਨਾਮ ਕਹਿ ਕਰ। ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਸੰਤ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਤਿਸ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਸਾਧ ਸਿਖ ਕੋ। ਹੇ
ਭਾਈ ਧੰਨ ਸੰਤਾਂ ਸੰਗੀ ਅਲਪ ਅਹਾਰੀ ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਜਿਨ ਕਾ ਮਲ ਆਦਕ ਵਿਕਾਰ ਘੱਟ ਹੋਤੇ ਹੈ:
ਭਜਨ ਕਾ ਅਨੰਦ ਬਹੁਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਕਾ ਸੰਤੋਖ ਦੇਖ ਕਰ ਲੋਕੋਂ ਕਉ ਭੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ
ਹੋਤੀ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਕੀ ਸਰਧਾ ਕਰ। ਹੋਰ ਅਨੰਤ ਗੁਨ ਹੋਤੇ ਹੈ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੇ, ਸੰਜਮ ਕੇ ਅਹਾਰ ਕਰ। ਪੁਨਾ
ਗਰਧਬ ਸਮ ਉਦਰ ਭਰ ਲੀਆ ਤਬ ਉਹ ਭੋਜਨ ਹੀ ਕਾਲਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਧ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ
ਸੰਤਾਂ ਆਗੇ। ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਰਹਤ ਕੋ ਧਾਰਤ ਭਯਾ। ੨। ਕੋਈ ਗਿਰਸਤੀ ਅਵਰ ਨਗਰਵਾਸੀ
ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਮੇਲ ਕਰਾਵਤਾ ਭਯਾ ਅਪਨੇ ਨਕੇਤ ਮੇ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਅਰਥ ਪਰ੍ਹੁਣਾ ਹੋਸਤੀ ਪੂਰਬਕ ਭੇਜ ਕਰ। ਜਬ
ਸੰਗਤ ਸਹਤ ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ ਆਵਤੇ ਦੇਖਿਆ ਤਸ ਜੋ ਗਿਰਹੀ, ਕੀ ਘਰਨੀ, ਕਹਤ ਭਈ ਇਹੁ
ਬਡੀ ਧਾੜ ਆਈ ਹੈ। ਜਬ ਸੰਗਤ ਨੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੀਆ। ਤਬ ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ
ਸਿਖੋ, ਰਾਤ ਈਹਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਰਹੋਂ ਜਾਂ ਤੇ ਰਾਤ ਕੋ ਚੋਰਾਂ ਧਾੜ ਆਵਨੀ ਹੈ ਸਿਖੋਂ ਕੀ ਜਾਚਨਾ ਮੁਜਬ ਜੋਹੂਨ
ਚਲੇ ਗਏ ਸੋ ਬਚ ਰਹੇ ਕਸਟ ਤੇ ਜੋ ਸੰਤ ਬਚਨ ਕੋ ਨਾ ਮਾਨਤ ਭਏ ਸੋ ਧਾੜਵੇ ਆਵਣੇ ਕਰ ਲੂਟੇ ਕੂਟੇ
ਗਏ। ੩। ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਘ ਕਿਸੀ ਅਵਰ ਨਗਰ ਜਾਤੇ ਥੇ ਤਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮਝ ਕਰ ਤਿਨਾ ਸਾਥ ਆਇ ਮਿਲਾਪ ਕੀਆ। ਪੁਨਾ ਜਬ ਤੁਰਣੇ ਲਾਗੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸੰਘ ਤਬ ਭਾਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਠਾਕੁਰ ਜੀ ਇਸ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਜਾਵੋ ਤਬ ਸੋ ਨਾ
ਮਾਨਤ ਭਏ। ਜਬ ਤੁਰੇ ਮਾਰਗ ਮੇ ਤਬ ਬਰਖਾ ਬਡੀ ਤ੍ਰਿਪਲੋ ਸਹਤ ਹੋਈ, ਤਿਸ ਕਰ ਪ੍ਰਮ ਕਸਟ ਪਾਇਆ।
ਜਬ ਨਦੀ ਕੇ ਕੰਠੇ ਗਏ ਤਬ ਜੋ ਅਪਨਾ ਭਾਰੀ ਤਾਪੂ ਚਲੇ ਤੀਬਰ ਬੇਗ ਸਿਉ ਜਿਸ ਮੇ ਦੀਤੀ ਹਸਤੀ ਹੈ।
ਸੋ ਭੀ ਬਹਿ ਜਾਇ ਜੋ ਬੀਚ ਆਵੇ ਤੋ। ਪੁਨਾ ਪਰਤ ਆਇ ਬਡੇ ਖੇਦ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਸੰਤਾਂ ਆਗੇ ਭੂਲ

੨੭੨/੧

ਕਰਾਵਣੇ ਬਚਨ ਨਾ ਮਾਨਣੇ ਕੀ। ਰਾਤ ਰਹਿ ਕਰ ਫੇਰ ਸੁਖ ਸਾਥ ਚਲੇ ਗਏ। ੳਆਪ
ਈ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਰਧ ਰੋਟੀ ਖਾਤੇ ਥੇ, ਦੋ ਸਮੇਂ ਅਰਧ ਅਰਧ। ਐਸੇ ਸੰਜਮੀ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੀਸਵਰ
ਜਨਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਰਹਿਣਾ। ਇਹੁ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸਾਖ ਪੂਰੀ ਪਰ ਨਿਆਂਟ ਭਾਈ ਹਰਿ ਦਿਆਲ ਜੋ
ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਜਗਿਆਸੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਕਥਾ ਕੋ ਸੰਜੋਗ ਕਰ ਕਥਨ ਕਰੀਏ ਹੈ। ਥੋਰੀ ਸੀ ਤਿਸ ਦੇਸ ਕੇ
ਇਗੀ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਹੁਦਾਸਰ ਵਾਸੀ ਸੁਖ ਰਾਸੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਤ ਜਾਨ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਸ੍ਰੀ
ਈ ਗੁਰਦਿਤੇ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਬਡੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੇ ਭਾਈ ਹਰਿ ਦਿਆਲ ਜੀ ਰਹਤੇ ਸੇ। ਸੋ ਸਹੀ
ਜਿਨ ਪਰ ਹਰੀ ਦਯਾਲ ਭਯਾ ਹੈ। ਜਿਨ ਪਰ ਹਰੀ ਦਆਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਇਹੁ ਲਖਨ
ਖੇ ਹੈ। ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਮਾਨ ਅਰ ਸੰਪਦਾ, ਸੋ ਉਨ ਕਾ ਮਨ ਨਿਆਰਾ ਹੋ ਰਹਤਾ ਹੈ ਭਾਵ ਇਹੁ
ਹਰਿ ਭਜਨ ਬਿਨਾ ਕੋਊ ਪਦਾਰਥ ਪਿਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਾਗਤਾ ਸੋ ਇਨਕੀ ਐਸੀ ਦਿਸਾ ਭਈ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ।
ਪ੍ਰੇਮ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਕਥਾ ਭੀ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਸੀ ਭਾਈ ਹਰੀ ਦਿਆਲ ਜੀ। ਜਬ ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ
ਈ ਤਬ ਕੋਈ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵਣਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ। ਜਿਸ ਕਰ ਹਮਰੀ ਤਰਫ ਹੀ ਨਾ ਆਵੇ ਤੇ
ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਜਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕਨ ਆਵੇ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਅਪਨੇ ਭਰਤਾ ਕੋ
ਤਿਆਗ ਕਰ ਕਿਉ ਪੁਰਸ ਨਿਕਟ ਜਾਤੀ ਹੈ; ਭਾਵੇਂ ਸੁਹਾਗਨ ਹੀ, ਜੋ ਪਾਪੀ ਹੈ ਨਰਕਾਂ ਕਉ ਜਾਏਗੀ,
ਸ ਕਰ। ਤੇ ਪੁਰਸ ਸਾਧ ਸੰਤ ਜੀ ਨੈਨ ਬੈਨ ਚੈਨ ਨਾ ਮਿਲਾਵਹ ਐਸੇ ਸਭੀ ਦੂਰ ਭਏ। ਵੈਰਾਗੀਆਂ
ਭੇਸ ਗੋਦਰੀ ਵ ਕਮਲੀ ਊਪਰ ਲਿਏ ਸ਼ੌਕ ਭਜਨ ਤੇ ਸਤ ਸੰਗ ਮੇ ਰਹਿਣੇ ਕੀ, ਜਹਾਂ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ
ਕੀ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਕਿਉ ਜੋ ਮਨ ਆਦਕ ਸਭ ਉਹਾਂ ਹੀ ਵਾਕਿਫ਼ਕਾਰ ਹੋਤੇ ਹੈ ਅਨ ਥਾ ਨਹੀਂ ਆਰਾਮ ਕਰਣੇ
ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। "ਸਾਧੂ ਸੰਗ ਹਰ ਕੀਰਤਨ ਗਾਈਐ। ਇਹੁ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰੂ
ਪਾਈਐ"। ਸੋ ਐਸਾ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹੁਦਾਸਰ ਹੀ ਹੈ ਆਜ ਤੋ। ਐਸੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ
ਧਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਨਾ ਨੇ ਸੋ ਕੈਸੇ। "ਜਿਹ ਸਿਖਿਆ ਸਗਲੀ ਤਜੀ ਜੋਓ ਭੇਖ ਬੈਰਾਗ"। ਸੋ
ਈ ਹਰਿ ਦਿਆਲ ਜੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਅਵਸਥਾ ਲੀਏ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਮੇ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ।
ਕਾ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੂਏ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤਾ
ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਆਦਰ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕਾ। ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਵਨੇ ਗੁਨੀ ਪੁਰਸਾਂ ਕਾ ਸਭ ਸਥਾਨੋ ਪਰ ਆਦਰ ਹੋਤਾ
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਥਾ ਸਰਵਣ ਕਰੇ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਬੀਚ ਸਭਾ ਮੇਂ ਐਸੇ
ਪਾਵੇ ਮਾਨੋ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹੈ। ਸੀਸ ਪਰ ਦਲਕਦਾਰ ਟੋਪੀ ਊਪਰ ਤਿਸ ਕੇ ਸੇਵੀ
ਕਰਾਂਤੀ ਮੁਖ ਕੀ ਜਰ ਸਾਰ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਗੰਭੀਰ ਧਾਰ ਸੁੰਦਰ ਹੀ ਦਾੜ੍ਹਾ ਗਲ ਚੋਲਨਾ ਸੁੰਦਰ,
ਆਵਨ ਲਾਇ ਬੈਠਨਾ, ਸਦਾ ਬੀਚ। ਐਸੇ ਸਮੇਂ ਅਨੇਕ ਹੋਤੇ ਸੇ, ਸਦਾ ਬੀਚ, ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਆਏ
ਬਾਂਟ ਖਾਏ ਸਭ ਸਜਨਾ ਬੀਚ। ਆਦਤ ਵਾਸ ਮਿਤ ਸੁਧਾ ਪਾਨ ਕਰ ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੇ ਲਿਵਲੀਣ
ਜਾਵਣਾ। ਪੁਨਾ ਇਕਾਦਸੀ ਕੋ ਫਰੋ ਹਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਹਕੀਮ ਕੇ ਅਹਾਰ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਦੁਆਦਸੀ ਭੀ
ਬਿਜਨ ਨਰਜ ਪੇਹਜ ਭਖ ਭੋਜ ਆਦੀ ਅਹਾਰ ਕਰਨੇ, ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਹਕੀਮ ਤੇ
ਕੀ ਭਾਗਜਾ ਸੰਤ ਚਰਨਾ ਮੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਥਮ ਨਿਰਧਨ ਸੇ ਇਹੁ। ਸੋ ਸੰਤ ਸੇਵਾ

ਨ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਸੁਗਮ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਸੁਖ ਕੋ ਪਾਵਤੇ ਭਏ ਉਪਰੀ। ਭਾਈ ਹਰਿਦਿਆਲ ਕੇ ਦਾਤਾ ਰਾਮ ਜੀ
ਈ ਚੇਲੇ ਸੇ , ਸੋ ਮਨਹਠ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਗੁਰਾਂ ਕੀ। ਭੋਜਨ ਸਾਧ ਭਾਜੀ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਕਰਤੀ
ਤੋ ਭੀ ਕਹ ਜੋਰ ਕਰ ਪੂਛਨਾ ਜੋ ਆਪ ਕਹੋ ਸੋ ਕਰੀਏ। ਜੋ ਕਛੀ ਪ੍ਰਸਿੰਤਾ ਸੇ ਕਹੋ ਸੰਤ ਜੀ ਜੋ
ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ ਹੋਵੇ ਸੋ ਭਾਜੀ ਕਹੋ, ਆਜ ਤੋ ਦਿਨ ਮੇ ਅਸਾਡੀ ਮਰਜੀ ਨਹੀਂ, ਹੇ ਭਾਈ, ਜੋ ਦਾਤਾ
ਕਹੇ ਜੀ ਆਪ ਕੀ ਮਰਜੀ, ਸੰਤ ਕਹੇ ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ। ਤਬ ਸੰਤਾਂ ਕਹਿਨਾ ਅਸਾਡੀ ਮਰਜੀ ਕੀ ਤੇਰੀ
ਜੀ ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਹੋਈ ਕਿਧੋ। ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਬਹੁਤ ਵਿਨਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਵਹਿ ਪਦਾਰਥ ਕਰ।
ਸਮਾਇ ਜਾਏ। ਪੂਨਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਪੂਨਾ ਤੇ ਤਿਸ ਕੀ ਘਰਨੀ ਭੀ ਪੂਨਾ ਹੋਰ ਭੀ ਆਮਦਨ ਬੰਦ ਹੂਈ
ਕਰ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਇਸ ਸਰੀਰ ਕੇ ਚਲਾਵੇ ਕਾ ਸਮਾਂ ਨਿਕਟ ਜੋ ਆਇਆ ਹੈ ਤਿਆਗ ਕਾ ਇਹ
ਕਰ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਉਚਾਲਾ ਕਰ ਚਲੀਏ। । ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਜੀ ਪਿੰਡ ਭਟੀਆਂ
ਹੈ ਸੇ ਤਬ ਰੌਟਘਨ ਭਾਈ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਸੂਬਾਰ ਸਰਨੀ ਆਇਆ ਜੋ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ ਦੁਸਟ ਤੁਰਕਾਂ
। ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਿਕਸਣ ਕਾ ਅਵਕਾਸ ਨਾਹੀ ਰਹਾ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ । ਜੰਗ ਵਾਸਤੇ ਤੇ ਫੌਜ ਭੀ ਮੇਰੀ
ਗਈ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਧੋਧੀ ਪੜਦੇ ਸੇ ਬੈਠੇ ਭੀਤਰ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਬੈਠਾਇ ਲੀਆ ਤੇ ਕਹਾ ਬੈਠਾ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪ ,ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਏਤਨੇ ਕੂ ਤੁਰਕ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਦੌੜੇ ਆਏ
ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਦੁਸਮਨ ਕਹਾਂ ਲੁਕਾਇਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ
ਦੇਖ ਲਵੋ ਅੰਦ੍ਰ ਬਾਹਿਰ । ਤਬ ਤਿਸ ਮੰਦਰ ਬੀਚ ਦੇਖੇ ਦੁਰਜਨੋ ਕੋ ਕੁਛ ਨਜਰ ਨਾ ਆਵੇ।
ਸੰਤ ਨਿੰਦਕ ਕਉ ਕੁਛ ਕੁਣ ਕੋਈ ਨਜਰ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ । ਤਹਾ ਤਾਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕਰ ਦੁਆਰੀ ਵਲ ਚਲੇ
, ਨਿੰਦਕ ਨੀਚ। ਸੰਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਕੀ ਦੋਨੋ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਰਖਿਆ ਹੋਈ ਜਾਂਤੇ ਨਾਮ ਕਾ
ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ। ੨। ਬਡੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੇਂ ਏਹ [illegible] ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੂਏ ਜਾਨੋ।
ਪ੍ਰਥਮ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੋਭਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਚੇਲੇ
ਭਾਈ ਦਾਤਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਤਿਆਗੀ ਵੈਰਾਗੀ ਉਪਕਾਰੀ ਜੋ ਰਸਲੀ ਕੀ ਸੇਵਾ
ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਭਾਈ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਕਿਰਪਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਰਾਮ ਜੀ
ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਬਾਬੇ ਉਧਾਰਕੇ ਸੁਧਾ ਸਰ ਖੰਡ ਸੰਤ
ਬਰਨਨੰ । ਇਕਤੀਸਵੋਂ ਹੁਲਾਸ । ੩੧। ਆਗੇ ਭਾਈ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਕੇ ਚੇਲੇ ਕਾ ਇਕ ਪ੍ਰਸੰਗ
ਕਰੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰੋ। ਭਾਈ ਮਹਤਾਬ ਸਿੰਘ ਜਹਿ [illegible] ਮਰਕਾਰ ਪੈਨੀਆਂ ਤੇਰੇ ਤਬ ਸਾਰਹਣ ਨਾ ਕਰੇ।
ਸਿਖਾਂ ਸਰੀਆਂ ਦੁਆਰਿਓ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਤਿਸ ਸਾਥ ਨਿਰਬਾਹ ਕਰੇ ਸਰੀਰ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾਜ । ਪ੍ਰੇਮ ਗਿਆਨ
। ਏਕ ਸਮੇ ਚਰਨ ਪਰ ਜਹਰ ਮੋਹਰੀ ਭਈ ਸੋ [illegible] ਕੋ ਚਰ ਗਈ ਜੰਘ ਤਕ।
ਕਿਸੀ ਕਹਾ। ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਦ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਹੇ ਭਾਈ ਮਹਤਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਾਂ ਕਹਤ
ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਦ ਰੰਚਕ ਨਹੀਂ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਅਸਾਂ ਕੋਈ ਦੋਸ ਨਹੀਂ। ਭਲਾ ਜੀ ਕਿਛੁ ਤਾਂ ਹੋਤਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਕਹਤ ਭਏ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਕਾ ਏਕ ਪਾਦ ਅਗਨ ਬੀਚ ਥਾ ਤੇ ਦੂਤੀਆ ਪਾਦ ਕੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ

ਕਹੋ ਜਿਉ ਮਨੇ, ਸੋ ਤਿਨ ਨੇ ਏਕ ਸਮ ਹੋਏ। ਤੇਰੇ ਏਹ ਭੀ ਜਾਨੋ ਅਸੀਂ ਦੇਹ ਕੇ ਦੁਖ ਤੇ
ਨੀ ਹਾਂ। "ਨਾਨਕ ਦੁਖ ਸੁਖ ਬਿਆਪਤ ਨਹੀਂ ਜਿਥੇ ਆਤਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਗਾਸ"। ਤਥਾ ਦੋਹਰਾ
ਸੁਖ ਦੋਸਤ ਤੇਜ਼ ਮੇ ਬਿਨ ਬਿਆਪਤ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਜਿਉਂ ਗਿਰ ਸਾਗਰ ਮੁਕਰ ਮੇ ਭਾਰ
ਕਰੇ ਨਾਹਿ"। ਤਬ ਸਿਆਣਿਆਂ ਪਾਵ ਕੋ ਕਟ ਕਰ ਕੇ ਤੇਲ ਮੇ ਤਲ ਦੀਆਂ ਤਬ ਭੀ ਦੁਖੁ ਨਾ
ਆਂ ਦੇਹ ਕਾ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਸੁਖ ਦੁਖੁ ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ ਸਖੋਪਤ ਇਨ ਸਭ ਕਾ ਜੋ ਸਾਖੀ
ਅਧਿਸਟਾਨ ਕੂਟ ਸਥ ਤਿਸ ਮੇ ਲੀਨਤਾ ਪਾਈ ਹੈ। ਯਾਂ ਤੇ ਸੋ ਦੁਖ ਸੁਖ ਤੇ ਓਹ ਚੇਤੰਨ
ਹੈ। ਕਥਾ ਭਾਈ ਚੀੜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਭਾਈ ਚੀੜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲ
ਰਾਮਦਾਸਰ ਪੁਰੀ ਮੇ ਹੈ। ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਦ ਅਵਸਥਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਜੋ
ਕਲਸ ਰਹਰਾਸ ਸਮੇ ਕਹਤ ਥੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਤਾ ਸੀ ਪ੍ਰੇਮ
ਕੇ ਖਿੜੇ ਭਏ ਭਗਵੰਤ। ਕਿਸੀ ਖੇਤਰਵਾਨ ਜਟ ਕੇ ਕਣਕ ਜੋ ਬੋਹਲ ਕਾ ਸਮ ਹੂਆ
ਆਇ ਕਰ ਅਰਜ ਗੁਜਾਰਤਾ ਭਯਾ ਸੰਤਾਂ ਆਗੇ। ਜੀ ਮੈ ਸਾਹ ਕਾ ਕਰਜਾ ਬਹੁਤ ਦੇਨਾ ਹੈ।
ਆਪ ਜਾ ਕਰ ਤਹਾਂ ਠਾੜੇ ਭਏ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਅਬ ਤੂੰ ਨਿਸੰਗ ਕਰਜਾ ਉਤਾਰ ਲੈ।
ਸੋ ਦਾਨੇ ਦੇ ਦੇ ਕਰ ਕਰਜ ਭੀ ਉਤਾਰਤਾ ਭਯਾ ਤੇ ਅਪਨੇ ਭੰਡਾਰੇ ਭੀ ਪਰ ਲੈਨੇ। ਤਬ
ਸੋ ਬੋਹਲ ਤੈਸੇ ਕਾ ਤੈਸਾ। ਸਰਕਾਰ ਕੇਤੀ ਬਾਰ ਆਪ ਦੇਵਾ ਲੀਏ ਜੋ ਕਿਛੁ ਲੇਵੋ। ਤਬ ਸੰਤ
ਭਏ ਜੋ ਹਮ ਕਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਮਾਨੋਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਕਹਤ ਭਈ ਜੋ ਮੈਂ ਮਾਨੋਗਾ। ਬਚਨ
ਕੀਆ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਇਥੇ ਆਵਣਾ ਹੋਵੇ, ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਹੀ
ਜ਼ਰਾ ਕੀਤਾ ਕਰੋ ਇਸੀ ਮੇ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮ ਸੁਖ ਹੈ ਐਸੇ ਮਾਇਆ ਤੇ ਮਾਨ ਤੇ ਉਦਾਸੀਨ ਸੰਤ ਜੀ।
ਸਮੇ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਆਏ। ਜਾਏ ਕਰ ਰਿਤਿ ਮੈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਇਹੁ ਭੀ
ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਹੀ ਦੇਵਨਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਦੀਏ ਹੈਂ। ਤਬ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਅਰਦਾਸੀ ਸੈ
ਗਿਆਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਉ ਦੇ ਕਰ ਕਹਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ। ਹੇ ਕਿਰਪਾਲ ਮੂਰਤੀ
ਆਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਹੁ ਪਦਾਰਥ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੇਂ ਲਾਏ ਦੀਜੈ ਕਿਰਪਾ ਕਰ।
ਸਾਮ ਸਿੰਘ ਲਾਂਗਰੀ ਕਹਤ ਰਾਜਾ ਜੀ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤ ਦੇਨਾ ਹੈ ਕਹਾਂ ਸੇ ਦੇਵੇਗੇ। ਤਬ ਖੀਸੇ ਮੇ
ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਚੀਰ ਮੇ ਦੀਆ। ਐਸੇ ਸਮਰਥ ਸੇ। ? । ਇਕ ਸਿਖ ਗੋਮਰ ਖਾਨ ਸਿੰਘ
ਕਰਤਾ ਜੀ ਤਬ ਤਿਸ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮੂਆ ਖਰੇਮ ਬਰਸ ਕਾ ਵਿਦਿਆਵੰਤ ਧਨਵੰਤ ਗੁਨਵੰਤ
ਰੂਪਵੰਤ। ਤਬ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਗਿਰਦ ਮੈ ਲੇ ਜਾਇ ਕਰ ਤਬ ਸੋ ਸੂਰ ਆਗੇ ਧਰ ਦੀਆ ਮੂੜ ਨੇ ਤੇ
ਭਯਾ ਜੋ ਇਸ ਕੋ ਜਵਾਵੋ, ਕਿਰਪਾ ਕਰ। ਐਸੇ ਮੂਰਖ ਅਗਿਆਨੀ ਸੇਵਕ ਮਿਲਨੇ ਸੰਤ ਕੋ
ਸੰਤ ਹੀ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਕਹ। ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਚੇਲਾ ਮਿਲਨਾ ਗੁਰੂ ਨੇ ਤਿਸ ਕੇ
ਪੁੰਨ ਕਾ ਫਲ। ਪਤਿ ਬ੍ਰਤਾ ਨਾਰਜਾ ਸੁੰਦਰ ਸੁਸੀਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਭਰਤਾ ਕੋ ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਪੁਨਾ ਕਾ
ਐਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰਤਲੋਮ ਸਮਝਣਾ। ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਅਸਾਡੇ ਪ੍ਰਾਣ ਚਾਹੋ ਤਾਂ
ਕਾਲ ਦੇ ਸਮਾਨੇ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਘਰ ਹੀ. ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜੀ ਪੜੇਗਾ ਉਸ ਪਰਕਾਰ ਅਸੀਂ

ਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਭੋਲਿਆ ਪਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਕੋਈ ਸਰੀਕ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਖੋਜ ਕਰੇਂ ਤਾਂ
ਆਸੀ ਤੇਰੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵਨਗੇ, ਮਤਿ ਰੋਹ, ਨਿਸਚਾ ਕਰ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਸੰਤ ਬਚਨ ਸੇ ਹੂਆ ਪੁਤ੍ਰ ...
ਸੀ। ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਸ਼ੌਰ ਕੀ ਤਰਫ ਰਹਿਤੇ ਜੀ। ਸੋ ਤਿਸੀ ਦੇਸ਼ ਕੇ ਵਾਸੀ
ਜੀ ਖਵਰ ਸੰਤ ਕੀ ਭੀ ਵਾਰਤਾ ਕਹਤ ਹੈ, ਗਾਨਾ ਪ ... ਅਰਥ। ਕਥਾ ਭਾਈ ਪਿਸ਼ੌਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ
... ਕੇ ਅਧੀਨ ... ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਸਮੇ ਸੰਤ ਜਾਨ ਵਿਚ ਤੇ ਹੈ। ਪਰ ਅਤੀਤ ਹੋ ਕਰ ਰਹਤੇ ਹੈਂ।
... ਪ੍ਰੀਤ ਉਠ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ... ਮੇ ਹੋਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਗਾਧਿ ਅਜੇਕਰ ਸੰਤ ਕੀ ਕਿਰਿਆ
ਜੀ ਨਹੀਂ ਜਾਤੀ। ਭਾਈ ਪਿਸ਼ੌਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਧ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲਿਵ ਮੇ ਸਦਾ ਮਗਨ ਰਹਤੇ ਸੇ।
... ਨਿਕੇਤ ਮੇ ਕੁਝ ਪੂਰੀ ਰਖਤੇ ਸੇ ਮਦਾ ਪਾਨ ਕਰਨ ਹੀਏ। ਜਬ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਕਾ ਆਗਮਨ ਹੂਆ,
... ਕੂਭ ਭੀ ਭਰੇ ਹੂਏ ਮੰਗਵਾਇ ਲੀਏ ਅਪਨੇ ਪਾਸ। ਪੁਨ ਭਾਈ ਪਿਸ਼ੌਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋ ਭੀ ਪਕੜ
... ਵਾਇਆ ਤੇ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਮੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀ ਸੁਨਾ ਕਿਧੋ ਜੋ ਤੁਮ ਹੁਕਮ ਬਿਨਾ ਸਰਾਬ
... ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਕੈਦ ਅਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰੋ, ਸਰਕਾਰ ਆਖੇ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਮਦਰਾ ਤੋ
... ਪੀਤੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਸਿਖ ਕਦੀ ਨਹੀ ਪੀਵਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਲੇਵੋ। ਜਬ
... ਰੇਜ਼ ਨੇ ਦੇਖਾ ਸੋ ਕੂੰਭ ਕੋ ਖੋਲ ਕਰ ਤਬ ਸਭ ਖੀਰ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਈ, ਪਾਨ ਕਰ ਭੀ ਦੇਖਾ।
... ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਲਜਾਇਮਾਨ ਹੋ ਕਰ, ਸਲਾਮ ਕਰ, ਸੁਕਰਾਨਾ ਦੇ ਕਰ, ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਮਾਨ ਸਹਤ ਵਿਦਾ ਕੀਆ।
... ਨਿੰਦਕ ਚੁਗਲੋਂ ਸੇ ਸੋ ਭੰਡ ਲੀਆ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਸੇ ਲੇਣਾ ਥੀ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਕ੍ਯ।
... ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਪੈਜ ਸਦਾ ਤੂੰ ਰਖਦਾ ਹਰ ਜੀਓ ਧੁਰ ਤੂੰ ਰਖਦਾ ਆਇਆ। ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਜਨ
... ਰਾਖ ਲੈ ਹਰਿਜੀਉ ਹਰਣਾਖਸੁ ਮਾਰ ਪਚਾਇਆ। ਹਰਿ ਜੀਉ ਇਹ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ।
... ਕੀ ਪੈਜ ਰਖ ਤੂੰ ਸੁਆਮੀ ਭਗਤ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ"। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਪਿਸ਼ੌਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇਹ ਕਾ ਅੰਤ
... ਪ੍ਰਿਥਮ ਲਿਖ ਛਾਡਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਦਿਨ ਸੋ ਸਭ ਸੰਗਤ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰ, ਅਸਨਾਨ ਆਦਿਕ ਕਿਰਿਆ ਕੁਝ
... ਕੇ, ਅਰਦਾਸ ਕਰੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ ਸੰਗਤ ਕੋ, ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਤਿਆਗਨ ਕਰਤੇ ਭਏ।
... ਦੇਸ ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਦਾਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ ਸੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ
... ਜਲ ਤਰੰਗ ਵਤ ਫੁਰ ਆਈਆ। ਕੋਈ ਪੁਰਾ ... ਘਿਉ ... ਲੈ ਜਾਤਾ ਸੀ ਗਰੀਸ਼ਮ ਰੁਤ ਮੇ,
... ਮੁਤਾਬਕ ਤਿਸ ਕੇ ਛਿਦਰ ਹੋ ਕਰ ਘਿਉ ... ਲਗੀ। ਸੋ ਕਹਤਿ ਭਇਆ ਸਵਾ ਸੇਰ
... ਦਾਲਾ ਸਿੰਘ ਤੈਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਜੇ ਮੇਰਾ ਕੁਪਾ ਬੰਦ ਕਰੇਂ ਤਾਂ। ਤਬ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਸੋ ਬੰਦ ਹੂਆ।
... ਸਹਾਇਤਾ ਸੇ। ਤਬ ਸੋਇ ਸਿਖ ਲਿਆਇਆ ਘਿਓ ਇਕ ਸੇਰ। ਇਹ ਜਾਨ ਕਰ ਜੋ ਕੋਈ ਏਹ
... ਸੁਨਦੇ ਬੈਠੇ ਸੇ। ਤਾਂ ਸੇਰ ਘਿਉ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਸਵਾ ਸੇਰ ਮੁਖੋਂ ਕਹੇ ਸੇਰ ਦਿਨਦਾ ਹੈਂ
... ਦੇਖ ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਕਈ ਕਾਣੇ ਰੁੜੇ ਹੈ, ਪਰ ਤੇਰੇ ਘਿਓ ਕੋ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਆਏ ਹਾਂ। ਵਾਹ ਵਾਹ
... ਨੂੰ ਇਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਕੜਾਹ ਕਰ ਕੇ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ ਵਰਤਾਇ ਦੀਆ, ਸੰਗਤ ਮੇ।
... ਸਾਂਈ ਦਾਸ ਗਿਰਸਤੀ ਤੇ ਭਾਈ ਨੰਦਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਸਾਧ ਹਜਰੋ ਕੇ ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਖਾਨ ਸਿੰਘ
... ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਮੇ ਸੇ। ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੋਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਓ ਹਰੀ ਕੀਰਤ ਕਰੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ

ਹ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ। ਹਰਿ ਕੀਰਤ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਗਤ ਮੇਂ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰ ਵਿਚਰਤੇ ਭਏ।
ਾ ਦੋਨੋਂ ਨੇ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਤੂ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹੀ ਥੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਏ। ਜਬ ਸਰੀਰ ਨਰਮ ਹੂਆ ਕਿਸੀ ਦੇਖ
ਭਾਈ ਸਾਂਈਦਿਤੇ ਕਾ। ਤਬ ਕੋਈ ਨਾਟਕ ਦੇਖ ਕਰ ਕੋਈ ਦਾਨਾ ਇਹ ਕਹਤ ਭਯਾ।
ਸਾਂਈ ਦਿਤਾ ਤੁਮਾਰਾ ਸਰੀਰ ਰਾਤੀਂ ਹੁਆ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਚੋਰ ਤੋ ਨਹੀਂ
ਰਾਤ ਪਯਾਂ ਨਾਸ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਲੈ ਕੇ ਜੁਤਾਂ
ਜਾਵਾਂਗੇ। ਵਾਜੇ ਵਜਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਜੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੂਆ ਜੋ ਦਿਨੇ ਪੀਤਾਂਮ੍ਰਿਤ
ਵਾਇ ਕਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਆਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਵਰਤਾਇਆ। ਪੁਨਾ ਆਪ ਭੀ
ਦ ਪਾਇ ਕਰ ਸੰਗਤ ਕੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕਰ ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਤਿਆਗਤ ਭਏ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਜੈਸੇ ਨਾਮ ਕੰਜ
ਆਗਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਭੋਲਾ ਰਾਮ ਸਾਧ ਭੀ ਜੈਸੇ ਮੁਖੋਂ ਕਹੀ ਤੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਖੇਨ ਮ੍ਰਿਤੂ ਭਏ।
ਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਜੋ ਤੁਮਰਾ ਜਸ ਗਾਵੈ ਕਰਤੇ ਸੇ ਜਨ ਕਬਹੂ ਨ
ਹੋ ਝੂਰ"। ਭਾਵ ਇਹੁ, ਹੇ ਹਰੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਨ ਤੇਰੇ ਕ ਗਾਨ ਜਸ ਕੋ ਗੁਰੂ ਰਤਨ ਪਾਇ ਕੇ
ਨਾ ਸੇ ਉਚਾਰਤੇ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਊਂ ਸੋ ਪੁਰਸ਼ ਪਛਤਾਇ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਰਤੇ, ਕਿਆ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਦੇਹ
ਤਿਆਗ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਨਮ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਕਾ ਕਾਰਜ ਜੋ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਪਨੇ
ਲਕ ਪਾਸ ਚਲੇ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਦਨ ਹੋ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ ਮੇ
ਤਥਾ ਸਲੋਕ। "ਨਾਮਾਂ ਕੀਰਤਨੰ ਯਸਯ ਸਰਬ ਪਾਪ ਪ੍ਰਣਾਸਣੰ। ਪ੍ਰਣਾਮੋ ਦੁਖ
ਤੰਨ ਨਮਾਮੀ ਹਰਿੰ ਪਰੰ"। ਜਿਸ ਹਰੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਿਆ ਹੂਆ ਸਰਬ ਪਾਪਾਂ
ਨਾਸ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮਾਤ੍ਰ ਤੇ ਹੀ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੈ ਹੈ। ਤਿਸ ਹਰੀ ਕੋ
ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ ਨਮਸਕਾਰ ਹੋਵੈ ਨਮਸਕਾਰ ਹੋਵੈ ਸ੍ਰੀ ... ਜੀ ਬਚਨ ਕਰੇ ਹੈ। ਭਾਈ ਦਾਸੂ
ਮ ਜੀ ਮਿਤ। ਭਾਈ ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਚਤੰਰ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਵਾਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀਏ ਸਭੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੂਏ ਹੈ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਾਸੂ ਰਾਮ ਸਾਥ
ਈ ਮਿਤ ਦੋਖੀ ਵੈਰ ਰਖਤਾ ਸਾ ਕਿਸੀ ਵਿਹਾਰ ਹੇਤ ਸੇ। ਬਨ ਮੇ ਏਕਲੇ ਜਾਤੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸੋ
ਟ ਮਾਰਨੇ ਕਉ ਤੁਰਿਆ ਦਾਸੂ ਰਾਮ ਕੋ। ਤਬ ਆਗੇ ਆਇ ਮਿਲੇ ਤੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਮੇਰਾ
ਲ ਭੀ ਨ ਵਿੰਗਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤਿਸ ਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਾਸਕ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ
ਗਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਵਿਚ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਖਲੋਇਆ। ਵਾਲ ਨ ਵਿੰਗਾ ਹੋਇਆ"।
ਮੇਰੇ ਮਾਰਨ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਂਗੇ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ।
ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਸੂਲ ਪਾਇ ਕਰ ਮਿਤ ਦੋਖੀ ਮ੍ਰਿਤ ਭਯਾ, ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਗਿਰ ਕੇ। ਐਸੇ ਜਨੋ ਕੇ ਸਹਾਈ
ਗ ਮੈ ਜਾਣਹੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਵਾਕਿਆ ਸਬਦ। ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫
ਮ ਕੋ ਬਲ ਪੂਰਨ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਬਿਰਥਾ ਨ ਬਿਆਪਾ ਕਾਈ। ੧ । ਰਹਾਉ।
ਜੋ ਜਿਤਵੇ ਦਾਸ ਹਰਿ ਮਾਈ । ਸੋ ਸੋ ਕਰਤਾ ਆਪ ਕਰਾਈ। ਨਿੰਦਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਤਿ
ਵਾਈ। ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਣ ਨਿਰਭਉ ਗਾਈ"। ਭਾਈ ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿਤਾ ਕੀ ਹਾਟ ਪਰ
ਸੌਦਾ ਤੋਲਦੇ ਜੋ ਬਾਲਪਨ ਮੇ। ਤਬ ਏਕ ਮਾਈ ਨਿ ਧੀਨ ਸੇਰ ਦਾਣ ਲੈ ਲਿਆਇ ਕਰ

ਤ ਭਈ। ਭਾਈ ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਮੈਨੂੰ ਸੇਰ ਪਕੇ ਘ੍ਰਿਤ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸੋ ਭਗਵੰਤ ਨਮਿਤ ਦੇਵੇ
ਇਹ ਸੇਰ ਪਕੇ ਜੌ ਭੀ ਲੇਵੇ। ਜੌ ਲੈ ਕਰ ਘ੍ਰਿਤ ਤੋਲ ਦੀਆ ਸੋ ਚਲੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ। ਤਬ
ਕਾ ਦੇਖ ਕਰ ਆਇ ਕੇ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਹੇ ਉਜਾੜੂ ਇਥੋਂ ਤੂੰ ਅਬ ਉਠ ਖੜੋਣਾ ਇਹੁ ਤੇਰਾ ਕਾਮ ਨਾਹੀ
ਤਾਤਕਾਲ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਮਟਕਾ ਭਰਪੂਰ ਦੇਖ ਲੇਵੇ ਆਪ ਰੋਸ ਕਾਹੇ ਕਰਤੇ ਹੋ।
ਪਿਤਾ ਮਟਕਾ ਦੇਖਿਆ ਘ੍ਰਿਤ ਕਾ ਤਬ ਪੂਰਨ ਦੇਖ ਕੇ ਰਾਜੀ ਹੂਆ। ੧। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਉਤਾਰਾ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਆਇ ਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਓਂ। ਤਬ ਲਿਖਾਰੀ
ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰ ਬੀੜ ਬਨਵਾਇ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਸੋਧਨ ਲੀਏ ਲੈ ਗਏ ਬਹੁਤ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਅਰ
ਦਿ ਭੇਟਾ ਮੰਨ ਕਰ ਗੁਰੂ ਕੀ। ਭਾਵਨਾ ਇਹੁ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਹਤ - ਅਖਰ ਅਖਰ
ਮਾਤ੍ਰਾਂ ਸਹਤ ਸੁਧਾਵਾਂਗੇ। ਜਬ ਗਏ ਤਬ ਸੋ ਕਾਰਜ ਨ ਹੂਆ। ਜੋ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਘਨ ਭੀ
ਪੁਨਾ ਤਹਾਂ ਕਾ ਗੁਰੂ ਭੀ ਨਾ ਮਿਲਾ। ਤਬ ਮੁੜ ਆਏ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਗੁਰੋ ਅਬ ਜੋ ਆਪ ਕੀ
ਜੀ ਹੈ ਸੋ ਕਰੋ ਮੈ ਅਬ ਵਲਾਂ ਤੁਸਾਡੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣੀਆਂ ਚਾਹੋ ਸੁਧੀ ਤੇ ਚਾਹੋ ਨ ਸੁਧੋ"
ਸਾਰੇ ਪਰ ਤਾਂ ਆਪ ਕਾ ਹੁਕਮ ਏ ਤਾਂ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਤਜਣਾ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਪਾਂਗਾ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੂਈ ਜੋ ਏਕ ਬੇਰ ਤੁਸੀਂ ਫੇਰ
ਵੋ। ਜਬ ਗਏ ਤਬ ਤਹਾਂ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਥ ਭੀ ਸੁਧ ਮੇਲ ਹੀ ਕਰ ਅਰ ਸਹਾਇਕ ਸੁਧਾਵਨ ਹਾਰੇ ਪਾਇ
ਨ ਅਖਰ ਅਖਰ ਲਗਾ ਮਾਤ੍ਰਾਂ ਸਹਤ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਸੋਧ ਹੋਗੀ ਜਬ। ਤਬ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਚਲੇ ਆਏ ਤੇ
ਸੌਰ ਕੀ ਧਰਤੀ ਮੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਕੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਤਹਾਂ ਅਸਥਾਪਨ ਕੀਤੇ
੨। ਕਥਾ ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਹਜਰੋ ਵਾਸੀ ਕੀ। ਹੋ ਸੰਤ ਕੀ ਗਤੀ ਕੋ ਕੋਈ ਜਾਣ ਨਹੀ ਸਕਤਾ;
ਜੋਗੀ, ਜਤੀ, ਤਪੀ, ਸਤੀ, ਸਿਧ, ਸਾਧਕ ਆਦੀ। ਪਤਾਲ ਵਾਸੀ ਹੋਇ ਵਾ ਸੁਰਵਾਨ ਸੁਰ ਦੇਵਤਾ ਆਦੀ
ਨਾ ਹੋਇ। ਤੇਤੀਸ ਕਰੋੜ ਜੋ ਸੁਜਾਨ ਦੇਵਤਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮਾ, ਬਿਸਨ, ਮਹੇਸਰ, ਗਣੇਸ, ਸੁਰੇਸ,
ਸ, ਦਿਨੇਸ, ਨਿਸੇਸ। ਪੁਨਾ ਕੋਟ ਦੇਵੀ ਸ੍ਰੀ ਸਾਰਦਾ ਆਦੀ ਸਨਕਾਦਿਕ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਅਤ੍ਰ ਨਾਰਦ ਸ੍ਰੀ
ਸ਼ਿਸ਼ਟ ਆਦੀ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਵਾ ਚੌਦਸ ਭਵਨ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕਾਰਕ
ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟੀਆਂ ਕੇ ਬਨਾਏ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਤਾ ਤਿਸ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਕਾ ਅੰਤਰ
ਤਤ ਪਰਖ। ਜੋ ਕਿਸ ਕਾਲ ਮੈ ਅਰ ਕਿਸ ਸਾਧਨ ਕਿਉ ਪੁਨਾ ਕਿਸ ਪਰ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੇਵ ਨੇ
ਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਅਪਨੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਨੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਹੀ ਪਰ, ਵਾ ਅਤੀਤ ਪਰ, ਵਾ ਭੋਗੀ ਪਰ, ਵਾ ਜੋਗੀ ਪਰ।
ਕ ਵਾ ਜੁਬਾ ਵਾ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰ ਨਾਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਚਾਂਡਾਲ ਚੋਰ ਵਾ ਸਾਧ। ਇਨ ਸਭਨੋ ਪਰ ਸੋ
ਸ ਪਰ ਦਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕਰ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕੌਨ ਦਾਤ ਮਿਲਣੀ ਹੈ। ਕਿਸ ਕੋ ਕਿਸ ਵੇਲੇ। ਇਹ
ਸਾਰਾ ਬੇਦੋਂ ਤੇ ਭੀ ਔਰ ਸਭ ਤੇ ਅਕਥਨੀਯ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤੋ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਕਹਾਂ ਲਗ ਕਥੀਏ।
ਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕੋ ਮੋਨ ਕਰ ਸੰਤ ਕੀ ਕਥਾ ਸੰਤ ਪ੍ਰਿਯ ਰੂਪ ਖਾਇ ਚਿੰਤਤ ਕਰਤੇ ਹਾਂ ਬਾਜਨਾ ਪਵਿਤ੍ਰ
ਸਾਧ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਪਠ ਕਰ ਜੋ ਪਰਮ ਤਤ ਪਾਯਾ ਗੂਹੜ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਨਾਮ ਧਾਰਨਾ ਜੋ

ਰਿਦੇ ਮੈ ਧਾਰ ਲੇਤੇ ਭਏ ਸਤ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜੋ ਤਿਆਗ ਰਹ। ਸਾਹ ਕੀ ਰਿਠੀ ਦੇਖ ਕਰ ਤਾਤ
ਪਰਜ ਕਉ ਸਮਝ ਕਰ ਬੁਧਿਮਾਨ ਕੁਮਆਰਤਾ ਜੈਸੇ ਮੈ ਬਲ ਕਉ ਖੀਦ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਭਾਈ ਬਾਲਕ
ਸਿੰਘ ਨਾਮਵਣਕ ਕੇ ਤਰ ਲੇਤੇ ਭਏ ਗੁਰੋ ਮੰਤਾਂ ਦੁਆਰਿਓ। ਨਾਮ ਤੋ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਅਰ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਭਏ
ਬਡੇ ਬ੍ਰਿਧ ਅਰਾਰਜੋਂ ਕਾ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਐਸੀ
ਦਾਤ ਭਈ। ਜਿਸ ਕੋ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬੈਸਨਵ ਸੰਨਿਆਸੀ ਔਰ ਭੀ ਉਦਾਸੀ ਦੇਖ ਕਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ।
ਜੋ ਇਨੋ ਨੇ ਕੌਣ ਸਾਧਨ ਕਰਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਭਾਈ ਇਨੋ ਦੁਆਰਾ ਆਪੇ ਸਭੀ ਜਨ ਨਾਮ ਧਾਰੀ ਕਹੇਤੇ
ਜਾਤੇ ਹੈ ਇਨ ਕੇ ਸਤਿ ਨਾਮ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਾਏ ਕਰਿ। ਨਾ ਖੇਲ ਕਰ ਅਨੇਕ
ਉਦਾਸੀਨ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਰਾਜਨੀਤ ਰੁਪਏ ਇਨ ਕੇ ਪਾਸ ਸੈ ਅਪਨੇ ਕਮਾਏ
ਹੂਏ। ਉਨ ਸੇ ਹੀ ਸੰਤ ਧਰਮ ਦੇ ਵਸਤ ਕਹਦਿਆਂ ਕੇਤੇ ਐਸੀ ਆਠ ਸਹਸ ਰੁਪਏ ਹੋਏ ਭਾਈ
ਜੀ ਪਾਸ। ਅਰ ਬ੍ਰਿਧਪਰਨ ਹੀ ਹੂਆ ਦੇਹ ਪਰ। ਸਾਖੀ। ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਨਸ ਗਿਆਨੀ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ਸੁਸਤੋਂ
ਕਾ ਬੋਝ ਉਠਾਇ ਕਰ ਇਨ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਚਲਾ ਆਵਤਾ ਥਾ। ਸੰਤ ਕੀ ਕੀਤੀ ਰੂਪ ਸੁਰਸਰੀ ਮੈ
ਨਾਇ ਕਰ। ਤਬ ਸੰਤ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਅੰਰਵੀ ਆਪ ਮਾਲਕ ਜੋ ਸਰਬ ਕੇ ਹਿਰਦਿਓਂ ਕਾ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਹੈ
ਸੰਤ ਰਸਨਾਂ ਦੁਆਰਿਓ ਕਹਤ ਭਏ ਤਿਸ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਸੁਨਾਇ ਕਰ ਸਬਦ ਕੀ ਸਾਖ। ਤਥਾ ਸਾਖ।
"ਕਿਆ ਪੜੀਐ ਕਿਆ ਗੁਨੀਐ। ਕਿਆ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ ਸੁਨੀਐ। ਪੜੇ ਸੁਨੇ ਕਿਆ ਹੋਈ। ਜੋ
ਸਹਿਜ ਨ ਮਿਲਓ ਸੋਈ। ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਨ ਜਪਸਿ ਗਵਾਰਾ। ਕਿਆ ਸੋਚਹਿ ਬਾਰੰਬਾਰ।" ਐਸੇ
ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ। ੧ । ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਤਜਨ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪੂਛਤ
ਭਯਾ। ਜੋ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਪਕੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਾ ਕੈਸਾ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਕਹੋ।
ਤਬ ਸੁਣ ਕਰ ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਾਧ; ਜੋ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋਈ
ਚਿਤ ਕੀ ਬਿਵਸਥਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ । ਗੁਰ ਸਬਦ ਰੂਪ ਸੀਸੇ ਮੈ ਚਿਤ ਸੁਭਾਵ ਰੂਪ ਮੁਖ ਨਜਰ
ਆਇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਸਬਦ । ਆਸਾਵਰੀ ਮਹਲਾ ੯। 'ਬਿਰਥਾ ਕਹਉ ਕਵਨ ਸਿਉ ਮਨਕੀ।
ਲੋਭ ਗ੍ਰਸਿਓ ਦਸਹੂ ਦਿਸਧਾਵਤ ਆਸਾ ਲਾਗਿਓ ਧਨ ਕੀ। ਸੁਖ ਕੇ ਹੇਤ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਪਾਵਤ ਸੇਵ
ਕਰਤ ਜਨ ਜਨਕੀ। ਦੁਆਰਹਿ ਦੁਆਰ ਸੁਆਨ ਜਿਉ ਡੋਲਤ ਨਹ ਸੁਧ ਰਾਮ ਭਜਨ ਕੀ। ਮਾਨਸ ਜਨਮ
[illegible] ਖੋਵਤ ਲਾਜ ਨ ਲੋਕ ਹਸਨਕੀ। ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਸ ਕਿਉ ਨਹੀ ਗਾਵਤ ਕੁਮਤਿ ਬਿਨਾਸੈ
ਤਨ ਕੀ।" ਇਹ ਬਿਵਸਥਾ ਅਸਾਂ ਜੀਵਾਂ ਹੀ ਕੀ ਵਰਨਨ ਕੀ ਹੈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਨੇ। ਤਾਂ ਤੇ
ਇਹੀ ਬਾਰਤਾ ਸਮਝ ਕਰ ਮੈ ਹਿਰਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੋ ਜਬ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਥੋੜਾ ਧੰਨ ਸੀ ਤਬ ਤੋ
ਸਾਧ ਸਿਖ ਕੋ ਫਕੀਰ ਅਤੀਤ ਸਾਹਿਬਜਾਦੇ ਕੋ ਵਾ ਅਵਰ ਕਿਸੀ ਅਰਥ ਅਰਥੀ ਕੋ ਦੇਣੇ ਕੋ
ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਬਹਿ ਕਿਰਤ ਦੇਤੇ ਭੀ ਸੇ। ਅਬ ਧੰਨ ਭੀ ਬਹੁਤਾ ਹੈ ਪਾਸ ਅਰ ਮਰਣਾ ਭੀ ਨਿਕਟ
ਆਵਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੋ ਧੰਨ ਦੇਣੇ ਕੋ ਚਿਤ ਨਹੀ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਮੈਂ
ਅਚਰਜ ਮਾਨ ਰਹਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਡਰਤਾ ਹਾਂ। ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਮਹਾਰ ਨਹੀਂ ਤੇਰੀ ਕੀ ਮਰਜੀ ਹੈ। ਤਹਾਂ
ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਮਾਇਆ ਕੀ ਸਦਾ ਪਕੜਨ ਹੈ ਤੇ ਹਿਰਦੇ ਤੇ ਤਨ ਮਨ ਧੰਨ ਸਭ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ
ਹੀ ਹੈ ਸਮਝਿਆ ਹੂਆ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਸਦਾ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਇਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ

ਸੰਤ ਰਸਨਾ ਪਰ ਹੋਇ ਕੇ ਬੋਲਦੇ ਸਨ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤਾ।
ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਦਰਸਨ ਭੀ ਸਾਖਿਆਤ ਹੋਤਾ ਥਾ
ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਨਿਹੁ ਹੈ ਲੋਗੋ ਸੰਤ ਰਸਨ ਕੋ ਬਸੀਓ। ਨ ਤਰਸੀਂਮਿਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਲ ਦੇਹ
ਛੂ ਨੇ ਸੇ ਭਾਈ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਬ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਨੇ ਦੁਖ ਸੁਖ
ਕੀ ਕੈਸੇ ਦਸਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤੇ ਭਏ ਮਹਾ ਕਸ਼ਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਰੀਰ ਕਉ। ਐਸਾ ਦਾਹ
ਹੋ ਜੈਸੇ ਅਗਨੀ ਲਾਗੀ। ਜਿਸ ਕਾ ਇਹੁ ਭੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ। "ਇਹ ਨਿਦੋਸਾਂ ਮਾਰੀਐ
ਹਮ ਦੋਸਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ"। ਪੁਨਾ। "ਹੋਵੈ ਸੇਖ ਮਸਾਇਕ ਪੀਰ। ਅੰਤ ਕਾਲ ਮਤ ਲਾਗੈ ਭੀਰ"।
ਜਾਂ ਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਮਹਾਂ ਕਸ਼ਟ ਹੈ। ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਕਰਮ ਹੂਆ ਭੋਗਣਾ ਸੋ ਭੋਗ ਕਰ ਤਾਤ ਕਾਲ
ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਹੂਏ ਨਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। "ਏਕੋ ਆਵਹਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨ ਨ ਆਇਆ। ਨਾਨਕ ਹਰਿ
ਕੇ ਦਰਸ ਸਮਾਇਆ"। ਹੋਰ ਇਨਕੇ ਮੁਖ ਜਗਿਆਸੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਮਧਾਰੀਏ ਇਨ ਕੀ
ਸੰਗਿਆ ਭਈ। ਭਾਈ ਜਮੀਤ ਸਿੰਘ; ਭਾਈ ਨਾਹਰਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸੰਤੁ ਸਿਮਖੰ ਗ੍ਰਿਤਾਰਧੇ ਸੁਧਾ ਸਰ ਖੰਡੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਬਿਤੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸਾ। ੩੨।
ਅਥ ਭਾਈ ਦਿਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਪੁਠੋਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਮੇ ਮੰਗੋਵਾਲ ਚਕੋਵਾਲ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦਿਵਾਨ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਭਏ ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ। ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰੇ ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ ਉਦਾਰ
ਅਰ ਸੁਹਿਰਦ ਆਤਮਾ ਵ ਉਪਕਾਰੀ ਤੇ ਅਨੰਤ ਸੰਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਪਾਲਕ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵਤ। ਹੋਰ
ਸਮੇ ਸਰਕਾਰ ਆਇ ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਕੀਰਤੀ ਰੂਪ ਸੁਰਸਰੀ ਮੇ, ਸਨਾਨ ਕਰਕੇ। ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਪੂਰਬਕ ਅਨੰਤ
ਪਦਾਰਥ ਦੀਏ ਪੁਸਾਕਾ ਤੇ ਰੁਪਏ ਭੂਖਨ ਪ੍ਰਤਿ ਆਦੀ। ਜੋ ਸੰਤ ਜੀ ਸਭ ਅਭਿਆਗਤਾਂ ਕੋ ਬਾਂਟ ਦੇਤੇ
ਭਏ, ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਇਹੁ ਸਭੀ ਹਮਾਰੇ ਭਾਈ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਇਨ ਕਾ ਅਰ ਹਮਾਰਾ
ਏਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭੇ ਭਾਈ ਹੈ, ਹੇ ਪਿਆਰੇ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੋਰ
ਬਹੁਤ ਪਦਾਰਥ ਦੀਆ ਸੋ ਭੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਲੈ ਸਭੀ ਬਾਂਟ ਦੀਆ ਗੁਰਮੁਖ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਸਿਖਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੋ।
ਪੁਨਾ ਏਕ ਗ੍ਰਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰਹੇ ਨੂਰ ਕੀ ਦਾਤ ਮੇ। ਸੋ ਗ੍ਰਾਮ ਅਪਣੇ ਡੇਰੇ
ਸਾਥ ਨਾ ਲਾਇਆ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਧਰਮਸਾਲ ਸਾਥ ਲਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਬਹੁਤੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ
ਵਰਸਾਇ ਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਆਦਕੋਂ ਕਰ। ਦੇਖੋ ਹੇ ਸੰਤੋ, ਪਦਾਰਥ ਸੀਰ ਸੇ ਸੁਖ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਸੋ
ਇਹ ਕੀ ਕੈਸੇ ਉਠੀ ਹੈ ਰਿਦਿਓ। ਅਰ ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਮੇਂ ਗੋਬਿੰਦ ਜਾਨਕਰ ਤਿਨ ਕਜ ਕੈਸਾ ਹਿਤ ਕਰਤੇ
ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਨ ਹੀ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਚਾਲ ਨਿਰਾਲੀ ਪੁਨਾ ਕਠਨ ਕਹੀ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ
ਅਨੰਦ ਜੀ ਮੇਂ ਤੇ ਇਕੀਸ ਕੁਲਾਂ ਵ ਸਪਤ ਗੋਤ੍ਰ ਤਾਰਨੇ ਵਾਰੇ ਭੀ ਇਨਹੀ ਜੈਸੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਥਾ ਛਪੈ।
"ਭਗਤ ਹੋਤ ਜੋਈ ਵੰਸ ਮੇ ਸਪਤ ਗੋਤ੍ਰ ਤਾਰੇ ਸਹੀ। ਪਿਤਾ ਪਖ ਚੌਬੀਸ ਬੀਸ ਮਾਤਾ ਕੇ ਜਾਨੋ।
ਤ੍ਰਿਆ ਖੋੜਸ ਪਰਵਾਨ ਸਾਸ ਪ੍ਰਤੀਚ ਬਖਾਨੋ। ਏਕਾਦਸ ਕੁਲ ਭਗਨ ਦਸ ਭੂਆ ਕੇ ਲੇਖੋ। ਮਾਤ ਭਗਨ
ਕੁਲਆਠ ਬੇਦ ਸਿਮਿਰਤ ਮੇ ਪੇਖੋ। ਪਰ ਮਿਤ ਇਕ ਸੋ ਇੱਕ ਕੀ ਤਤ ਵੇਤਾ ਹਰਿ ਜਨ ਕਹੀ।
ਭਗਤ ਹੋਤ ਜੋਈਵੰਸ ਮੇ ਸਪਤ ਗੋਤ੍ਰ ਤਾਰੇ ਸਹੀ"। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤਜਨ
ਜੋ ਧੰਨ ਹੈ ਜਗਤ ਜੀਵ ਤਾਰਨ ਕਾਰਨ ਆਏ ਹੈ। ਕਥਾ; ਭਾਈ ਮਤਾਬ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ ਵਾਲੇ ਕੀ।

ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਮਤਾਬ ਸਿੰਘ ਭਜਨ ਮੂਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਮ੍ਰਯਾਦਾ ਤੇ ਰਹਤ ਕੋ ਪਰਮ ਇਸ੍ਟ ਜਾਨ ਕਰ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਪਰ ਧਜਰਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਕੇਤੇ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ ਭੀ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਮੇ ਚਲਾਵਤੇ ਭਏ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਕਿਸੀ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਮੇ ਜਬ ਭੋਜਨ ਪਾਵਣੇ ਗਏ ਤਿਸ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਆਗੇ ਰੋਗ ਗ੍ਰਸਤੀ ਸੀ ਗਿਣਤੀ ਕੇ ਸੁਆਸ ਜੋ ਬਿਧਾਤਾ ਨੇ ਦੀਏ ਦੇਹੀ ਬੀਚ ਸੋ ਤਿਨ ਕਾ ਸਮਾ ਆਇ ਪੂਰਾ ਭਯਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨੋ ਦੇ ਵੈਨੇ ਦੇਵ ਨੇ ਬਨਾਏ ਹੈ ਜਨਮ ਤੇ ਮਰਨ ਦਾ ਵਖਤ ਇਟੱਕਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਬਨਾਇਆ। ਜਬ ਬੈਠੇ ਤਬ ਸੋ ਗ੍ਰਸਤੀ ਨਿਜਾਹ ਪ੍ਰੋਜਨੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁਤਰ ਕਉ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਭਾਗ ਮੇ ਲਿਆਇ ਧਰਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਿਥਮ ਇਸ ਕੋ ਜਿਵਾਵੋ ਪੀਛੈ ਭੋਜਨ ਪਾਵਣਾ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਅਸਾਡੇ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋ ਹੂਏ। ਐਸੇ ਅਗਯਾਨੀਆਂ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਬੰਚਨ ਸੁਣਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਹਿਰਾਨ ਹੂਆ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੈਨੂੰ ਨਾਮ ਕੀ ਲਾਜ ਹੈ। ਆਗੇ ਭੀ ਜਿਨ ਜਿਨ ਭਗਤਨ ਕੋ ਸੰਕਟ ਬਨਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਭੀ ਛੋਹੇਂ ਤੁਸਾਂ ਆਪਨੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲਾਜ ਕਰ ਤਿਨ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੀ ਪੁਨਾ ਇੰਦਰ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੀਏ ਬਲੀ ਕਉ ਪਤਾਲ ਪਠਾਇਆ ਹੈ। ਭਗਤ ਭੀਖਨ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਦਾਮਾ ਜੀ, ਹਰਿ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ, ਨਰਸੀ ਜੀ ਪੁਨਾ ਰੁਕਮਨੀ ਕੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇ । ਅਰ ਭਾਰਤ ਬੀਚ ਟੈਂਟੀ ਕੇ ਘੰਟ ਨੀਚੇ ਟਿਟਭ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੀ ਤੁਸਾਂ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਗੁਰੋ ਏਹਾਂ ਭੀ ਮੇਰੀ ਅਬ ਲਜਾ ਰਖੋ। ਤਬ ਸਤਿ ਨਾਮ ਕਹ ਕਰ ਜਲ ਜੋ ਛਿਟਾ ਦੀਆ ਸਵ ਪਰ, ਸੋ ਸਜੀਵ ਹੂਆ ਦੇਰੀ ਬਿਨਾ। ਬਡਾ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਹੂਆ ਤਹਾਂ ਨਰ ਨਾਰੀਆ ਮੋ। ਜਿਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥੇ। "ਜੀਅ ਜੁਗਤ ਵੱਸਿ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਸਰਬ ਸਿਧਿ ਤੁਮ ਕਾਰਨ ਕਰਨਾ। ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਪ੍ਰਭ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਨਾਨਕ ਨਹੀਂ ਡਰਣਾ"। ਪੁਨਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਲ ਕੀ ਚੂਲੀ ਪਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ ਜੋ ਕਿਸੀ ਕੇ ਸਦਨ ਮੇ ਸਾਮਨੇ ਬਦਨ ਨਾ ਪਾਸਾਰਾਂਗੇ। ਜਬ ਤੀਕ ਸੁਆਸ ਹੈ। ਕਥਾ ਭਾਈ ਘੇਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀਉ ਸੰਤ ਛਤੇ ਪੁਰੇ ਕੇ ਵਾਸੀ। ਭਾਈ ਘੇਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਬਡੇ ਦਰਦ ਵੰਦ ਹੈ ਸੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੰਤ ਪੁਰੇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਿਰਣ ਨਾਮ ਗ੍ਰਾਮ ਤਿਸ ਵਿਚੋਂ ਚੁਕਾਰੇ, ਰੋਟੀ ਸਾਫੇ ਬੀਚ ਬੱਧੀ, ਅਨ੍ਹੇਰਾ ਸੀ। ਆਗੇ ਭੀ ਸਦੀਵ ਮਥਾ ਭੁਖਿਆਂ ਕੁਤਿਆਂ ਵਾਸਤੇ, ਗਰੀਬਾਂ ਵਾਸਤੇ, ਸਦੀਵ ਰਾਖਤੇ ਹੇ ਸਨ। ਕਿਰਨ ਵਿਚ ਟੁਰ ਕੇ ਏਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕੀ ਸਰ ਹੈ ਸੀ, ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਗਏ । ਜਬ ਛਤੇ ਕੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਗਏ ਓਥੇ ਏਕ ਕੁਤੀ ਨਜਰ ਆਈ । ਟੁਕੜਾ ਸਾਫ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਜਬ ਸੁਟਣ ਲਗੇ ਤੋ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੀੜੀਆਂ ਹਨ। ਤਬ ਬੀਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਨ ਨੇ ਇਸੇ ਛੱਡੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਇਥੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਓਂ ਘਰੁ ਬਣਾਵਣਗੀਆਂ। ਅਰ ਕਈ ਇਨ ਕੇ ਸਨਬੰਧੀ ਕੀੜੀਆਂ ਪਿਛੇ ਰੋਵਨ ਗੀਆਂ: ਉਹ ਇਨ ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਦੁਖੀ ਅਰ ਇਹੁ ਉਨਕੇ ਵਾਸਤੇ ਦੁਖੀ ਤਾਂ ਤੇ ਫੇਰ ਕਿਰਨ ਚਲੀਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਪਰਤੀ ਕੇ ਆਏ ਜਿਥੋਂ ਟੁਕੜਾ ਲਿਆ ਹੈ ਸੀ। ਉਸੇ ਛਿਕੇ ਤੇ ਪਾਸ ਆਨ ਛੱਡਿਆ ਤੇ ਛਤੇ ਸਰ ਤੇ ਭੀ ਨ ਗਏ।

ਐਸੇ ਦਰਦ ਵੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਸੇ ਭਾਈ ਘੇਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ੧ ।ਏਕ ਸਮੇ ਬਾਰਨ ਕੀ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਮੇ ਰਹਤੇ ਸੇ ਤਾਂ ਏਕ ਸਮੇ ਸੋਤ ਕੋ ਚੌਥ ਪੋਹ ਮਾਘ ਕੇ ਦਿਨ ਥੇ ਠੰਡੀ ਬੂੰਦ ਕੀ ਵਰਖਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਠੰਡੀ ਪਵਨ ਚਲਤੀ ਸੀ ਰਾਤ ਕਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਕੁਤਿਆਂ ਕੋ ਟੁਕਾਂ ਪਾਵਣੇ ਵਾਸਤੇ ਬਾਹਰ ਗਏ। ਟੁਕੜੇ ਪਾਇ ਰਹੇ ਤਬ ਕਿਆ ਦੇਖੈ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਲਿਸ਼ਕੀ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਇਆ, ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਹੋ ਸੀ। ਬਿਜਲੀ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਏਕ ਖੋਤ ਡਿਗਾ ਪੜਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ, ਫੇਰ ਉਸ ਕੇ ਪਾਸ ਗਏ। ਫੇਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਪੜਾ ਤੜਫਤਾ ਹੈ। ਉਠਣੇ ਕੀ ਸਕਤ ਨਾਹੀ। ਉਸ ਵਖਤ ਐਸੀ ਦਰਦਵੰਦਗੀ ਆਈ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸਾਥ ਹਾਲ ਹਾਲ ਪਾਈ ਤਬ ਲੋਕ ਭਾਈ ਜੀ ਦੀ ਹਾਲ ਹਾਲ ਸੁਣਕੇ ਬਹੁਤ ਆਏ, ਤੇ ਪੁਛਾ ਕਿਆ ਹੈ। ਭਾਈ ਜੀ ਬੋਲੇ ਜੋ ਏਕ ਸਾਧ, ਸਾਂਈ ਕਾ ਜੀ ਮਰਤਾ ਹੈ ਪਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਕੋ ਅੰਦਰ ਲੈ ਚਲੀਐ। ਤਬ ਸਭੀ ਮਿਲਕੇ ਉਸ ਖਰ ਕੋ ਚੁਕ ਕੇ ਅੰਦਰ ਕਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਲੈ ਆਏ, ਫੇਰ ਤਾਤਕਾਲ ਬੈਸੰਤਰ ਬਾਲਿਆ, ਉਸ ਕੇ ਪਾਸ ਉਪੱਰ ਗੋਦੜੀ ਪਾਈ। ਗੁੜ ਚੂਰੀ ਜਉ ਲਿਆਏ। ਤਬ ਭੀ ਉਹ ਸੁਰਤੀ ਮੇ ਨਾ ਆਇਆ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਣਾ ਕੇ ਤਿਆਗਣੇ ਵਾਲੇ ਲਖ੍ਹਣ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਕੇ ਪਾਸ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕੀਆ। ਜਬ ਭੋਗ ਪਾਇਆਂ ਤਬ ਉਸੀ ਵਖਤ ਉਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਛੂਟੇ। ਉਸ ਕੀ ਗਤੀ ਕਰੀ। ਐਸੇ ਦਰਦਵੰਦ ਭਾਈ ਘੇਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇ। ੨ । ਭਾਈ ਘੇਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੈ ਸੇ ਦਇਆ ਵਾਨ ਸੇ ਜੋ ਜਹਾਂ ਭੁਖਾ ਲਿਸਾਂ ਕੂਕਰ ਦੇਖਨਾ ਉਸ ਕੋ ਤਹਾਂ ਚੂਰੀ ਕੁਟ ਕੇ ਪਾਵਣੀ। ਜੋ ਪਾਂ ਵਾਲਾ ਦੇਖਣਾ ਉਸ ਕੋ ਤੇਲ ਲਗਾਵਣਾ। ਜਿਸ ਕੋ ਕੀੜੇ ਪਵਨ ਉਸ ਕੋ ਮਲਮ ਲਾਵਣੀ। ਸਭ ਕੁਤਿਆਂ ਕੋ ਭੀ ਚੂਰੀ, ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਵਾਵਣਾ ਤੇ ਉਪਰ ਮਲਮ ਲਗਾ ਲੈਣੀ ਤੇ ਮੁਖੋ ਕਹਿਨਾ ਇਨ ਕੋ ਕੜਾਹ ਕਉਨ ਖਲਾਵਤਾ ਹੈ; ਇਹੁ ਭੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਜੀਵ ਹੈਨ। ਐਸੀ ਦਇਆ ਕਰਣੀ। ੩ । ਏਕ ਸਮੇ ਫਿਰੂਕਿਆਂ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੱਡੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੇ ਭਾਈ ਘੇਲਾ ਸਿੰਘ ਕੋ ਲੈ ਗਏ। ਬਾਰਨ ਕੀ ਧਰਮ-ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਆਗੇ ਫੇਰ ਛੁੱਟੇ ਗਏ ਸੇ। ਫੇਰ ਬਾਰਨ ਮੇ ਬੈਠਕੇ ਸੇਵਾ ਲਾਗੇ ਕਰਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਕੇ ਲੋਕ ਭੀ ਆਵਹਿ। ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਹਿ ਤਾਂ ਉਨ ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੀ ਰੀਤ ਰੱਖੀ ਜੋ ਰੋਜ਼ ਆਵਨ ਤੇ ਰੋਜ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵਰਤਾਵਨਾ। ਏਕ ਦਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਹੀਂ ਥਾ ਰਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਥੈਲੇ ਮੇ ਜੋ ਹੱਥ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਅਫੀਮ ਕੀ ਡੱਬੀ ਆਈ ਉਹਾਂ ਵਰਤਾਵਣਲਗੇ। ਏਕ ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ ਚਉਧਰੀ ਜਬ ਉਸ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆ ਉਸ ਦੇਖ ਲਈ, ਤੇ ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਸਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਖਾਣੀ ਨਾਹੀ। ਜਬ ਵਰਤਾਏ ਰਹੇ ਤਬ ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ ਕਿਹਾ ਜੀ ਰਾਵਲ ਜਿਨਾ ਆਪ ਭੀ ਮੁਖ ਪਾਵੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਭੇ ਪਿਛੇ ਮੁਖ ਪਾਵਾਂਗੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਹੋਰਾਂ ਮੁਖ ਪਾਇਆ ਤਬ ਕਹਨੇ ਲਗੇ ਧੰਨ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਹੈ ਧੰਨ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਹੈ ਜਿਨ ਪੈਜ ਰਾਖੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਜੋ ਐਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਥੇ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ੪ । ਤਿਸੀ ਸੰਤ ਪੁਰੇ ਮੇ ਏਕ ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਥੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਡੇ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾ ਜਿਨਾ ਕਾ ਨਿਵਾਸ ਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨਾ ਮੇ। ਕਿਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਪਟਵਾਰ ਕੀ ਕਰਨ ਅਰ ਹਿਰਦੇ ਸੇ ਉਪਰਾਮਤਾ ਰਹਿਣੀ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਮੇ ਕਮਲ ਰਹਿਤਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਾ ਅਰ ਭਜਨ ਮੇ ਚਿਤ ਇਕਾਗਰ ਕਰਣਾ। ਫੇਰ ਦਿਨ ਕੋ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਟਹਲ ਕਰਨੀ। ਇਸੀ ਮੇ ਸਾਰੀ ਆਯੂ ਬਤੀਤ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਭਜਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਾ ਸਦਕਾ ਐਸਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਕੁਛ ਨ ਕਹਿ ਸਕੇ; ਸੋ ਹੀ ਕਰੇ। ਅਰ ਜੇ ਉਨ ਕਾ ਕਾਰਜ ਕੁਛ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤਬ ਔਰ ਪਟਵਾਰਿਓਂ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾ ਲੈਣਾ। ਅਰ ਉਨਕੇ ਭਜਨ ਅਰ ਟਹਿਲੋਂ ਨ ਹਟਕਣਾ। ਸੋ ਏਕ ਸਮੇ ਤਿਨ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਪੰਜ ਸੱਤ ਬਰਸ ਕਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੋਣੇ ਲਗਾ। ਤਬ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੋਦ ਮੇ ਪਾਇ ਕਰ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਰੰਚਕ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਸੋਕ ਨ ਕੀਆ ਅਰ ਨਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕਰਨੇਂ ਦੀਆ। ਐਸੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹੇ। ਤਬ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਆਪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਆਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ ਜੋ [illegible] ਕੀ ਆਰਬਲਾ ਬਹੁਤ ਹੋਵੇ। ਤਬ ਤਿਨਾ ਤਾਂਈ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਣੇ ਲਾਗੇ ਮੁਖ ਮੇ ਅੰਗੁਲੀ ਡਾਰ ਕਰਿ, ਜੋ ਐਸੀ ਬਾਰਤਾ ਫੇਰ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਜੋ ਗੁਰ ਪਾਸੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸੱਚਾ ਪਦਾਰਥ ਮਾਂਗਣਾ ਜੋਗ ਹੈ। ਝੂਠੇ ਪਦਾਰਥ ਤੋ ਨਾਸਵੰਤ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਾਸ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋ ਸੱਚਾ ਪਦਾਰਥ ਮੰਗੀਏ। ਐਸੇ ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋਤੇ ਭਏ ਹੈ। ੫ । ਕਥਾ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਇਕ ਘੋੜੀ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਾਉ ਮੇ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਤ ਭਏ ਹੈ। ਨਾਮ ਭੀ ਅਜਾਇਬ ਅਰ ਕਰਣੀ ਕੇ ਭੀ ਅਜਾਇਬ, ਗੁਰਮੁਖੋ ਕੀ ਚਾਲੀ। ਸੋ ਬਡੇ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ। ਆਏ ਅਭਿਆਗਤ ਸਾਧ ਸਿਖ ਕੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ। ਜਿਸ ਵਖਤ ਕੋਈ ਆਵੇ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਤਬ ਆਗੇ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਨ ਬਦਨ ਕਰ ਕਹਨਾ ਜੋ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ, ਰਿਜਕ ਆਇਆ ਭਾਗ ਆਇਆ। ਅਜ ਅਸਾਂ ਥੇ ਭਗਵੰਤ ਦਿਆਲ ਹੂਆ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ। ਐਸੇ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਕੇ ਬਚਨ ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਥ ਕਰਣੇ। ਜੋ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਕਾ ਥਕੇਵਾਂ ਬਚਨ ਸਾਥ ਹੀ ਦੂਰ ਕਰਿ ਦੇਣਾ। ਚਾਪੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਫੇਰ ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਥ ਕਰਣੀ ਜੋ ਮਾਰਗ ਕਾ ਸ੍ਰਮ ਸਭੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਫੇਰ ਮੰਜੀਆਂ ਤੇ ਤੁਲਾਈਆਂ ਰਜਾਈਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਣੀ। ਹਰ ਨਿਤ ਨੇਮ ਐਸਾ ਜੋ ਸਵਾ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਉਠ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਣੀ। ਭਾਵੇਂ ਕੈਸਾ ਸੀਤ ਹੋਵੇ ਤਊ ਭੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕਾ ਪਾਠ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਾਥ ਗਾਇਨ ਕਰ ਕਰਣਾ ਜੋ ਦੂਰ ਤਕ ਲੋਕ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕਰ ਅਨੰਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਐਸੀ ਰਸੀਲੀ ਰਸਨਾ ਨਾਮ ਰਸ ਕਰ ਜੋ ਮਾਨੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਸੁਵਾਦ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਕਿਆ ਕਹਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਹੋਰ ਆਇ ਸੁਨਹਿ ਅਰ ਅਨੰਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਅਰ ਮੁਖੋ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਹੇ। ਸੋ ਐਸੇ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਸੇਵਕ ਕੀ ਓੜਕ ਨਿਬਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ"। ਸੋ ਅੰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਭਗਵੰਤ ਕੇ ਭਜਨ ਸਾਥ ਹੀ ਸਮਾ ਬਤੀਤ ਹੋਤ ਭਯਾ। ਸੋ ਤਿਨ ਕਾ ਅੰਤ ਕਾ ਸਮਾ ਜਬ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆਇਆ ਜਾਨ ਕਰ ਤਬ ਅਗਦੋਂ ਹੀ ਆਠ ਦਿਨ ਕਹਿ ਦੇਤੇ ਭਏ ਜੋ ਆਜ ਤੇ ਪਿਛੇ ਆਠ ਦਿਨ ਅਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਰਹੇਗਾ। ਸਨਬੰਧੀਆਂ ਕੋ ਕਹਿ ਦੀਆ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜ ਬਿਵਹਾਰ ਕਾ ਜਰੂਰ ਕਰਨਾ। ਜੇ ਕਰ ਅਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਵਿਆਕਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਡਰਨਾ ਨਹੀ ਅਸੀਂ ਆਜ ਤੇ ਅਠਵੇ ਦਿਨ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਾਂਗੇ। ਅਗੋਂ ਦੇ ਹੀ

ਇਤਨਾ ਬਰਨ ਕਹਿਦੇਰੇ ਭਏ। ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਹਿਆ ਥਾ ਉਸੀ ਵਖਤ ਸਰੀਰ ਕਉ ਤਿਆਗਤ ਭਏ ਪਿਛਲੇ ਪਹਿਰ ਦਿਨ ਕੇ। ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋਤ ਭਏ ਹੈ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਉਪਕਾਰੀ। ੧ । ਦਾਸ ਬੋਲੈ। ਇਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਲੋਕਨ ਨਿਆਇ ਕਰ ਕਹਤੇ ਹਾਂ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਧਾਮਰ ਬਾਸੀਆਂ ਦਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਖੰਡ ਹੈ ਜੇ ਕਹੇ ਐਰ ਹੋਸ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਿਉਂ ਕਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਤਰ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤੇ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਧਰਮ ਸਾਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਭਾਈ ..ਰਦਿਆਲ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸੇ ਭਾਈ ਬਾਨ ਸਿੰਘ ਤਿਨ ਕੀ ਕਥਾ ਕੇ ਸੰਜੋਗ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕਾ ਭੀ ਕਥਨ ਕਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋ ਇਹੀ ਸਰਤਾ ਲਾਗੀ। ਦੂਜਾ ਉਤਰ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਰਸ ਕੇ ਰਸੀਆ ਹੈ ਸੋ ਸਭੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬਾਸੀ ਹੈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਾਸ ਗੁਰ ਭਾਈ। ਤਥਾ ਬਰਨ। "ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਕ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਗੁਰ ਹਾਈ"। ਤੀਜੇ ਉਤਰ ਇਹ ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਭਾਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਚਉਥੇ ਇਹ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਜਹਾਂ ਇਕਤ੍ਰ ਹੂਈ ਸੋ ਸਭੀ ਸੰਤ ਸੰਗ ਹੀ ਕਹਲਾਵਤਾ ਹੈ। ਅਬ ਕਥਾ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀਕੀ। ਸਹੀ ਸਾਚ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਠਾਕਰ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੋ ਦਿਆਲ ਸਰੂਪ ਹੀ ਭਏ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਰਾਜ ਅਰ ਜੋਗ ਦੋਨੋ ਮਾਣਤੇ ਭਏ, ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੋਇ ਕੇ। ਜੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਆਸਰਾ ਹੋਤ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਸਰਬ ਨਦੀਆਂ ਕਾ ਸਿੰਧ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਸਭੀ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਆਸਰਾ ਹੋਤ ਭਏ ਗੁਰੂ, ਗੋਬਿੰਦ ਕੀਆਂ ਕਥਾ ਤੇ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕੀਰਤਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਇਹੀ ਭਯਾ ਜਲ ਇਸ ਕੇ ਮੀਨ ਰੂਪ ਭਏ। ਇਕ ਖਿਣ ਭੀ ਇਸ ਬਾਰੀ ਬਿਨਾ ਨਾ ਪ੍ਰੀਤਾ ਮਾਨਤ ਭਏ, ਕਿਆ ਇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਬਿਦਾਰ ਕਰ ਪਰਮ ਅਹਿਲਾਦ ਮਾਨ ਰਹੇ ਅਸ਼ਟ ਪਹਿਰ। ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਨਿਕਟ ਆਵੇ ਤਿਨ ਕੋ ਭੀ ਇਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਰਮ ਨਿਰਭੇਦ ਰੂਪ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਕਿਆਂ। ਇਕ ਤਿਲ ਪਿਆਰਾ ਵੀਸਰੈ ਰੋਗ ਵਡਾ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਕਿਉਂ ਦਰਗਹਿ ਪਤਿ ਪਾਈਐ ਜਾਂ ਹਰਿ ਨ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ"। ਪੁਨਾ। "ਜਿਹ ਵੇਲਾ ਵਖਤ ਵਿਚਾਰੀਐ ਤਾਂ ਕਿਤਿ ਵੇਲੇ ਭਗਤ ਹੋਇ"। ਪੁਨਾ। "ਇਕ ਤਿਲ ਪਿਆਰਾ ਵਿਸਰੈ ਭਗਤਿ ਕਿਨੇਹੀ ਹੋਇ"। ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰਿਓ। ਜੋ ਇਕ ਖਿਣ ਭੀ ਮਨ ਤੇ ਭਗਵੰਤ ਬਿਸਰ ਜਾਇ ਉਹ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਂਗੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ "ਹਰਿ ਜਪਦਿਆਂ ਇਕ ਖਿਣ ਢਿਲ ਨ ਕੀਜਈ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੜੀਏ ਮਤਿ ਕਿ ਜਾਪੈ ਸਾਹੁ ਆਵੈ ਕਿ ਨਾ ਆਵੈ ਰਾਮ"। ਕਿਸੀ ਸੰਤ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ। "ਸੁਆਸ ਸੁਆਸ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਪੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਆਸ ਮਤ ਖੋਇ। ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਮਤਿਅੰਤ ਕਾ ਇਹੀ ਸੁਆਸ ਹੀ ਹੋਇ"। । ਇਸੀ ਕਾਰਜ ਕੇ ਕਰਣੇ ਹੇਤ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਭੀ ਅਤਿ ਜਰੂਰਤ ਕਹੀ ਹੈ। "ਅਵਰ ਕਾਜ ਤੇਰੇ ਕਿਤੈ ਨ ਕਾਮ। ਮਿਲ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਭਜ ਕੇਵਲ ਨਾਮ"। "ਰਾਮ ਸਿਮਰ ਰਾਮ ਸਿਮਰ ਇਹੋ ਤੇਰਾ ਕਾਜ ਹੈ"। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਗੁਰ ਮੁਖ ਲੋਕ ਆਵਤੇ ਜਾਤੇ ਭੀ, ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਭੀ, ਖਾਤੇ ਪੀਤੇ ਭੀ, ਲੇਤੇ ਦੇਤੇ ਜਾਗਤ, ਸੋਇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੀਏ। ਤਬ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਬਿਨੇ ਪੂਰਬਕ ਪੂਛਤ ਭਏ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਇਹੁ ਭਗਵਨ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਅਰਕਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿ ਕਰਮੋ ਤੇ

ਤੇ ਸਾਧਨੋ ਕੀ ਆਧਕਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਕਰਮ ਜੋ ਨਿਤ ਨਵਿਤ ਆਦੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ। ਸਾਧਨਾ
ਤਪ ਤਤਿਖਯਾ ਯੋਗ ਆਦਕ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤੇ। ਹਰੀ
ਨਾਮ ਮਹਾਤਮ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੇ ਬਹੁਤ ਬੇਰ ਬਾਰੰਮਬਾਰ
ਬਰਨਨ ਕਰਾ ਹੈ, ਜਾਂਤੇ ਹਮ ਸੁਨਤੇ ਪਨਤੇ ਹੈ। ਨਾਮ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੁਰਾਣੋ ਸੰਤ ਕਨੂ
ਕਨੂ ਕਹਾ ਹੈ, ਬਹੁਤਾ ਕਰਮ ਜੋਗ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸੋ ਇਹੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਅਸਾਡੇ ਸੰਸੇ ਨਿਵਰਤੀ
ਅਰਥ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਅਗਯਾਨ ਸੰਸੇ ਤਿਮਰ ਕੋ ਦਿਵਾ ਕਰ ਰੂਪ ਹੈ। ਐਸੇ ਸਰਵਣ ਕਰ ਸੰਤ
ਜੀ ਬਰਨਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਲੋਕੋ ਜੈਸੇ ਨਗਰ ਮੋ ਕੋਡੀਆਂ ਦੇ ਟਕਿਆਂ ਕੇ ਸਰਾਫ਼ ਬਹੁਤੇ
ਹੈ ਤੇ ਮਾਨਕ ਹੀਰਓ ਕੇ ਲਾਲੋ ਕੇ ਬੋਰੇ, ਕੋਈ ਇਕ ਔਰ ਹੈ ਜਾਹੇ ਉਨ ਕੇ ਬਣਜਾਰੇ ਭੀ ਥੋੜੇ ਹੈ।
ਨਾਮ ਕਾ ਰਸੀਆ ਭੀ ਕੋਟੀ ਇਕ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਮਨੁਖ ਹੈ। ਜਿਗਆਸੂ (੧)
ਭੋਗੀ। (੨) ਪਾਮਰ (੩) ਨਿਸਕਾਮ (੧) ਸਕਾਮ (੨) ਸਿਸਨ ਉਦਰ ਪਰਾਇਣ (੩)
ਤੇ ਕਰਮ ਸਾਧਨ ਕੇ/ਤਿਸ ਕੇ ਅਧਕ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰਕਾਰ ਭੀ ਕਰਮ ਯੋਗ ਵਿਸੇਸ ਕਰ ਕਹਤੇ ਹੈ।
ਜੋ ਜਾਨਤੇ ਹੈ। ਕਰਮ ਸਕਾਮ ਵ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜਬ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਕੀ ਸੁਧੀ ਹੋਵੇਗੀ
ਗੰਗਾ ਜਲ ਸਮ। ਤਬ ਇਹ ਨਾਮ ਕਾ ਰਸੀਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂਨੂੰ ਅਸਾਂਨੂੰ ਇਕ ਨਾਮ ਕਾ,
ਇਕ ਨਾਮ ਹੀ ਕਾ, ਸਿਮਰਨ ਅਤਿ ਉਤਮ ਕਾਮ ਹੈ। ਔਰ ਕਰਮ ਸਾਧਨੋ ਤੇ। ਇਸੀ ਤੇ
ਸੂਰ ਸਾਗਰ ਮੇ ਸੂਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਪਦ ਹੈ ਤਥਾ ਪਦ ਰਾਗ ਖਮਾਜ । "ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਨ ਕੀਜਿਹੇ ਪਯਾਰਾ ।
ਸੰਕਰ ਪਾਰਬਤੀ ਉਪਦੇਸਤ ਤਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਲਿਖਿਓ ਸ੍ਰੁਤਸਾਰਾ। ੧ । ਰਹਾਓ।ਅਸਮੇਧ ਯਗ
ਜਉ ਕੀਜੈ ਗਯਾ ਬਨਾਰਸ ਅਰ ਕੇਦਾਰਾ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰ ਤਊ ਨ ਪੂਜੈ ਜਓ ਤਨ
ਗਾਰੇ ਜਾਇ ਹਮਾਰਾ। ਸਹੰਸਰ ਵਾਰ ਜੋ ਕੀਨੀ ਕੀਨੇ ਨਾਮ ਚੰਦਰਾਇਣ ਸੋ ਵਾਰਾ।
ਸੂਰ ਦਾਸ ਭਗਵੰਤ ਭਗਵੰਤ ਭਜਨ ਬਿਨ ਜਮ ਕੇ ਦੂਤ ਖੜੇ ਹੈ ਦੁਆਰਾ"। ਤਥਾ ਔਰ ਪਦ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ
ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ "ਭਜੋ ਕੇ ਕੋਈ ਤੁਲ ਹਰਿ ਨਾਮ। ਜੋਗ ਯਗ ਤਪ ਹੋਮ
ਨੇਮ ਬ੍ਰਤ ਏ ਸਭ ਕਵਨੇ ਕਾਮ। ੧ । ਰਹਾਓ। ਰਿਗ੍ਰ ਪਨੇ ਸਭ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣਾ ਏਕ
ਪਨੇ ਅਰਧਨਾਮਾ। ਤੀਰਥ ਸਕਲ ਅਠ ਤੇਕੋਟੇ ਤਊ ਨ ਨਾਮ ਸਮਾਨਾ । ੨ । ਭਣਤ ਨਾਮ
ਦੇਇ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਸੰਤੋ ਲੇਹ ਬਿਚਾਰੀ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰ ਅੰਨੀ ਕੋਈ ਨ ਤੁਲੇ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਮੁਰਾਰੀ"।
ਤਥਾ ਸਲੋਕ। "ਜੋ ਕੋਟ ਦਾਨਿਗ ਰਹਣੇ ਸੋ ਕਾਸੀ। ਪਗ ਦਾ ਗੰਗਾ ਯਦਕ ਕਲਪ ਯਗਾਰ
ਮੇਰੂ ਜਵਰਨ ਦਾਨੰ। ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨ ਤੁਲਸੀ।" ੩ । ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਸੰਤੋ ਏਕ ਮਨ ਹੋਇ ਕਰ
ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਹੈ। ਤਸ ਸਿਮਰਨ ਆਦਿ ਸਭ ਸਾਧਨ ਸੁਭ ਕਰਮ ਧਰਮ
ਆਇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਬੀਚ ਸਭ ਨਦੀਆਂ ਗੰਗਾ ਆਦਕ ਆਇ ਜਾਤੀਆਂ ਹੈ।
ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਸੂਰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਦਿਵਾ ਮੇ ਆਇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਦਇਆ ਧਰਮ ਮੇ ਸਰਬ ਧਰਮ ਆਇ ਜਾਤੇ ਹੈ।
ਤੈਸੇ ਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਸਭ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੁਭ ਸਾਧਨ ਅਵੰਤ੍ਰ ਆਇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ
ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜੀ ਦਾ ਤਾਰ

ਪਰਮ ਅਰ ਅਪਨੇ ਕਲਿਆਣ ਕਾ ਸ਼ੁਭ ਜਿਹਾਤ ਸਮਝ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਧੰਨ ਹੀ ਕੀ ਇਕਤ੍ਰਤਾ ਕਰੇ। ਐਸੇ ਸਰਵਨ ਕਰ ਸਭੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਫੁੰਨ ਹੋਕਰ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਜੀ ਆਗੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ। ਧੰਨ ਹੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਅਬ ਅਸਾਡਾ ਸੰਦੇਹ ਦੂਰ ਭਯਾ ਹੈ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਡੇ ਜੋ ਬ੍ਰਿਧ ਸਿੰਘ ਹੈਂ ਸਿਖ ਸਾਧ ਸੰਤ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਮਾਨ ਕਰਤੇ ਸੇ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣੋ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਜਾਨ ਕਰ। ਆਪਣੇ ਆਸਣ ਪਰ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਣਾ ਅਰ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣੋ ਕਾ ਬਰਨਨ ਹੋਣਾ ਭਗਵੰਤ ਸਬੰਧੀ। ਪੁਨਾ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਜਾਵਣਾ ਬਡ ਰਾਤ ਲੇਕਰ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਸ਼ੁਭ ਜਾਤ੍ਰਾ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਮ ਕੀ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਵਣਾ, ਮਾਨਸੀ ਪੂਜਨ ਮੇ, ਮੰਤ੍ਰ ਰਾਜ ਜਪ ਜੀ, ਅਰ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਜੀ ਪਾਠ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸੀਤ ਕਾਲ ਮੇ ਇਕੰਤ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਐਸੇ ਤਪਸਿਆ ਕਰਨੀ ਅਪਨੇ ਡੇਰੇ ਮੇ ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਰ ਤੇ ਲੈ ਕਰ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰ ਪਹਰ ਤਕ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਸੁਨਤੇ ਪਨਤੇ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵਣਾ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਇ ਕਰ ਬੈਠ ਕੇ ਪੁਨਾ ਸਨਾਨ ਕਰਨਾ। ਸਦਾ ਜਾਗਰਤ ਮੇ ਰਹਿਣਾ। ਸਾਥ ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੇ ਭੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਭਏ ਹੈ। ਭਾਈ ਨਾਰੈਣ ਸਿੰਘ ਸਮਾਧੀ, ਭਾਈ ਬਾਘ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤਥਾ ਭਾਈ ਸਿਆਮ ਸਿੰਘ ਪੰਡਤ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਜਬ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੇ ਜਾਤੇ ਹੋਵਨ ਤਬ ਤਬ ਬੀਚ ਦਿਵਾਨ ਕੇ ਪਰਮ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਇ ਕਰ ਬੈਠਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸਬਦ ਥਿਰ ਮਨ ਕਨ ਲਾਇ ਕਰ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਸ਼ੁਭ ਸੇਵਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ ਪਰਮ ਤਪਸਵੀ ਵੈਰਾਗ ਤੇ ਉਪਕਾਰ ਕੀ ਮੂਰਤੀ। ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੇ ਅਨੰਤ ਸੰਗਤਾਂ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਜੀ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਉ ਆਵਤੀ ਹੈ, ਸਰੀਸਰ ਹੀ। ਖਾਨ ਪਾਨ ਪਹਿਰਾਨ ਮਕਾਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੇਵਕ ਰੂਪ ਹੁਏ ਭਾਈ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸਦਾ। ਏਕ ਦਿਨ ਕੀ ਸਾਦਤ ਸਮਝ ਕਰ ਗੁਰੋ ਕੀ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਰ ਕੀ ਸੇਵਾ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਬਬੇਕ ਸਰ ਕੇ ਘਾਟ ਕੀ ਸੇਵਾ, ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਸੇ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਪਰਮ ਉਪਕਾਰੀ ਗੁਲਾਬ ਤੇ ਭੀ ਅਧਕ ਸੁਗੰਧੀ ਜਿਨਕੀ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਗਤ ਭਰ ਮੇ ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਐਸੇ ਤਿ ਸਾਜਨੋ ਕੇ ਗੁਣ ਗਨ ਵਰਨਣ ਤੇ, ਕਾਗਦ ਅਰ ਕਾਲੀ ਸਾਹੀ ਅਰੁ ਹਾਥ ਇਹ ਸਾਧਨ ਥਕਤ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਣੋ ਕੇ ਬਰਨ ਤੇ ਅੰਤ ਨਹੀ ਆਵਤਾ। ਇਹੁ ਸਮਝ ਕਰ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਅੰਤ ਸਮਾ ਜਬ ਆਇਆ। ਅਰ ਕਈ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਸਹਿਤ ਪਰ ਛੁਟੇ ਨਾ। ਤਬ ਇਕ ਸਿੰਘ ਆਇਆ ਸੀਸ ਤੇ ਚਾਰ ਫ਼ੁਟਾ ਸਾਫ਼ਾ ਤੇ ਕਹਨੇ ਲਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟਿ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧੀਰ ਪਾਠ ਕਰਨ ਤੇ ਇਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਛੂਟ ਜਾਏਗਾ, ਸੰਤਾਂ ਕਾ। ਇਹੋ ਉਠ ਕੇ ਬਾਤ ਕਰਨਗੀ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਿਆਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਡਤ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ, ਅਰ ਭਾਗਵਤ ਗੀਤਾ ਆਦਿਕ ਦੇ ਪਾਠ ਭੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਨ, ਤਬ ਸੇ

ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ ਫਿਟੇ ਮੂਹ ਜੇਹੀ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਥਾ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਕੋਈ
ਕਿਸੀ ਕੋ ਫਿਟੇ ਮੂਹੀ ਆਖੇ ਤਬ ਉਹ ਉਮਰਾਂ ਪ੍ਰਯੰਤ ਯਾਦ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਇਸ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ
ਐਸਾ ਦੁਰਬਚਨ ਆਖਿਆ ਸੀ ਅਮਕੇ ਸਮੇ। ਇਹੁ ਕਥਾ ਸਭ ਸੁਣ ਕੇ ਆਏ ਹੈ ਅਬੀ ਆਪ ਪੂਛ
ਦੇਖੋ ਕਿਸੀ ਜੋ ਕਿਸੀ ਨੂੰ ਭੀ ਕੋਈ ਯਾਦ ਹੈ ਪਾਠਨ। ਸਭ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੂੜੇ ਧੰਧਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ
ਪਿਟਨੀਂ, ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰਿ ਗਿਆਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੱਸ ਪਏ ਤਨ ਮਨ ਕੇ ਨਿਸ਼ਕਪਟ
ਜਾਣੈ ਜਾਣਨਹਾਰ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸੱਤ ਹੈ ਸੱਤ ਹੈ, ਹੇ ਫ਼ਕੀਰ ਚੰਦ ਜੀ। ੨ ।ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ
ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਣੀ ਹਵੇਲੀ ਕੀ ਨੀਂਵ ਜੋ ਧਰਾਈ ਹਾਥ ਡਾਹੀ ਕਰ ਜਲ ਹਾਡੇ ਖੁਦਾਇਕੇ।
ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਮਹਲ ਇਤ ਊਪਰ ਖੜੇ ਸੇ। ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਨੇੜੇ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਜੀ ਆਇ ਨਿਕਸੇ।
ਤਬ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਚੰਦ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ। । ਤਨ ਕੀ ਨੀਂਵ ਕੱਚੀ ਤੇ ਮੰਦਰੋਂ ਕੀ
ਨੀਂਵ ਪੱਕੀ। ਇਸ ਮੇਂ [illegible] ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤਬ ਵਿਚਾਰਿਆ ਮਨ ਮੇ
ਜੋ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਇਸ ਮੇਂ ਸੰਦੇਹ ਰਾਈ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨਹੀਂ। ਸੱਤ ਹੈ, ਸੱਤ ਹੈ, ਸੱਤ ਹੈ। ੩ ।
ਏਕ ਸਮੇ ਤਦੂ ਮਲ ਜੋ ਕਟੋਰਾਂਪੁਰੀ ਹੈ, ਚਉਧਰੀ, ਤਿਸ ਕੇ ਮਰਨੇ ਪਰ ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਕੇ ਫੂਲ ਬਣਵਾਇ ਕਰ
ਵਰਸਾਏ ਊਪਰ ਸੇ ਤੇ ਮੁਹਰਾਂ ਰੁਪਏ ਭੀ ਤਿਸ ਕੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੇ ਐਸਾ ਮਰਣਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸੱਰ ਬੀਚ
ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਪੀਛੇ ਸਭਾ ਮੇਂ ਸਭੀ ਲੋਕ ਉਸਤਤਿ ਕਰਨੇ ਜੋ ਐਸਾ ਮਰਣਾ ਕਿਸੀ ਕਾ ਨਹੀਂ ਹੂਆ।
ਤਬ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਭੀ ਬੀਚ ਸੇ; ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਕੀ ਮਰਣਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੁਲਾਹੇ ਚਮਿਆਰਾਂ
ਚੰਡਾਲਾਂ ਤੇ ਨਾਈ ਛੀਬਿਆਂ ਜੇਹਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੂਆ। ਜਾਂ ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਕੇ ਬਾਲਮੀਕ, ਕਬੀਰ,
ਰਵਿਦਾਸ, ਨਾਮ ਦੇਵ, ਸੈਨ ਆਦਿਕੋ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਤੇ ਉਨ ਕੀ ਬਾਨੀ ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਰ
ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਔਰ ਇਕ ਮਾਸ ਭਰ ਕੋ ਤੁਸਾਂ ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਪ੍ਰੇਤ ਰੂਪ ਜਾਣ
ਕੇ ਨਾਮ ਵੇਮੁਖ ਜਾਣ ਕੇ ਅਮੰਗਲ ਰੂਪ ਮੁਦਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸਭੀ ਜਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ
ਭਏ ਹੈ ਚੰਦ ਜੀ ਸਤ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਬੇਮੁਖ ਹੂਏ ਹੈ ਚਕਰਵਰਤੀ ਜਾਹੇ ਰਾਜਾ ਹੋਵੇ ਉਨਕਾ
ਕੋਈ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤਾ। ਤੋ ਇਸ ਕੀ ਕੇਤਕ ਬਾਤ ਹੈ। ੪ । ਠਾਕਰੋਂ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲਾ
ਕੋਠੇ ਤੇ ਸਰੀਰ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਕਾ ਗਿਰ ਪੜਾ। ਤਬ ਸੰਤ ਸੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ। ਤਬ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੋ
ਸਬੰਧੀ ਸੇ ਜੋ ਜਗਤ ਲਾਜ ਕਰ ਵਾ ਖਦ ਕਿੰਚਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ, ਨਿਕਟ ਆਨ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ,
ਹਮੀ ਘਰ ਚਲੋ। ਤਬ ਤਿਨਾਂ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਆਪ ਹਮ ਸੈਂਗ ਤੇ ਰਹਤ ਹੀ ਰੋਹਤੇ ਭਏ
ਚਿਤ ਮੇ ਜਿਨ ਕੇ ਇਹੁ ਨਿਸਚੇ ਹੈ ਜੋ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਘਟ ਕਹੂੰ ਫੂਟੇ ਇਸ ਕੇ ਸਾਥ ਹਮਾਰਾ ਕੋਈ
ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ। ਵੇਦਾਂਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵਿਸਸਟ ਰਾਜ ਸਿਧੀ ਆਦਿਕੋਂ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਮਨੋ ਨਾਸ ਵਾਸਨ
ਖਏ, ਤਤਵ ਗਿਆਨ ਜਿਸ ਕੋ ਹੈ; ਐਸਾ ਜੋ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਹੈ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਪੁਰਸੋਤਮ।
ਤਿਸ ਕਾ ਤਨ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਧੋ ਛੂਟੇ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕੇ ਘਰ ਵ ਚੰਡਾਲ ਕੇ ਘਰ ਮੇ ਰੋਵਤੇ ਵ ਹੱਸਤੇ ਸੋ ਮੁਕਤ ਰੂਪ
ਹੈ, ਨਤਰ ਸੰਸਿਐ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਾਵਨਾ ਦਵੈਤ ਸੋ ਭ੍ਰਮ ਹੀ ਚਿਤ ਮੇਂ ਗਿਆਨ ਅਗਨੀ ਕਰ
ਦਗਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੀਤ੍ਰ ਬਾਹਰ ਦੇ ਭਾਵ ਤੇ ਰਹਿਤ ਜਿਸ ਕੋ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਬਰਹਮ ਨਿਸਚੇ ਹੂਆ ਹੈ।

ਜੋ ਐਸਾ ਬਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਆਪ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕੋ ਨਹੀ ਜਨਮ ਪੁਨਾ ਸਰਬ
ਦੇਸ਼ ਮੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਮੇ ਸੋ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਸਿਦਵ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇਵੰਤ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਜੀ
ਤਿਨ ਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕਰ ਮੀਤ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਗੁਰਮੁਖੋ, ਇਹ ਭੀ ਇਨਕਾ ਘਰ ਹੈ।
ਤਬ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ ਹੇ ਠਾਕੁਰ ਜੀ ਇਸ ਖਲੜੇ ਦੇ ਗਿਰਦੇ ਜੋ ਚਮਆਰ ਆਨ
ਹੂਏ ਹੈਂ ਇਹ ਤੋ ਇਨਾਂ ਚਮਆਰਾਂ ਦੇ ਮਥੇ ਮਾਰੋ। ਤੁਸਾਡਾ ਅਸਾਡਾ ਵਾਸਤਾ ਹਡ ਚਮ ਸਾਥ ਕੁਝ
ਨਹੀ ਤੁਸੀਂ ਅਸੀਂ ਸਦਾ ਆਤਮ ਦੇਸ ਕੇ ਵਾਸੀ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਦਾ ਆਤਮ ਹੀ ਅਨੰਦ ਕਰ
ਅਨੰਦ ਹੈ। ਤਬ ਦੇਹ ਕੋ ਘਰ ਮੇ ਸਬੰਧੀ ਲੈ ਆਏ ਉਠਾਇ ਕਰ, ਸੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਤਨ ਤਿਆਗ ਕਰ ਵਿਦੇ
ਮੁਕਤ ਹੂਏ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨੰਨ
[illegible] ਹੁਲਾਸ। ੩੩। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਅਨੁਜ ਭਾਈ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਗਿਆਨੀ, ਭਾਈ ਸੰਤ/ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਕੇ ਜਨਕ ਤਿਨੋ ਨੇ ਏਕਾਦਸੀ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਥਾ ਕਹਤੇ
ਹੈਂ। ਪੰਜਵੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕਾ ਜੋ ਪ੍ਰਿਹਾ ਕਹਤੇ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਭਾਈ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਨਾਏ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ
ਰਖਿਆ ਹੈ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਅਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਕੀ ਨਿਵਰਤੀ ਲੀਏ। ਪੁਨਾ ਭਾਵ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਅਰਜਨ ਜੀ ਬਾਣੀ ਅਪਨੀ ਆਪ ਉਚਾਰੀ ਤੇ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਧਰਿਆ ਹੈ। ਆਸਾਵਰੀਆਂ ਮੇ।
ਭਾਈ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜਿਨ ਕੇ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ।
ਤਿਨਾ ਨੇ ਏਹੁ ਆਰਤ੍ਰਾ ਬਨਾਇਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ਕਾ। ਅਥ ਆਰਤਾ। "ਗੁਰੂ ਨਾਨਕੰ
ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਜਮਨ ਸਰਬ ਦੋਖਨਿਵਾਰਣੰ। ਗੁਰ ਚਰਨ ਕਵਲ ਬਲਿਹਾਰ ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਸੁਖਹੁਦਾਰਨੰ।
ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਥ ਸਿੱਧ ਬੈਰਾਗੀ ਖਟ ਜਤ ਧਿਆਨ ਧਾਰੇ ਮਨੀਸ਼ਵਰੰ। ਭਜ ਦੀਨਬੰਧੂ ਗੁਰ ਦੇਵ
ਨਾਨਕ ਬਿਸਵ ਨਾਥਵਿਸੇਸਵਰੰ। ੧। ਜਿਹ ਜੰਪਤ ਜਛ ਗੰਧਰਬ ਦਾਨਵ ਬਿਸਵ ਬਿਧਿ ਤਾਪ
ਹਰਨੰ। ਜਿਹ ਜਪਤ ਮੁਨ ਜਨ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦਕ ਭਵਨ ਚੌਦਹਿ ਜਾਪਨੰ। ਜਿਹ ਜਪਤ ਨਵ ਖੰਡ ਦੀਪ
ਸਾਤੋ ਜਪਤ ਸਾਤੋਂ ਸਾਗਰੰ। ਭਜ ਦੀਨ ਬੰਧੂ ਗੁਰ ਦੇਵ ਨਾਨਕ ਵਿਸਵਨਾਥਵਿਸੇਸਵਰੰ। ੨। ਜਿਹ
ਕੋ ਇੰਦਰ ਕੋਟ ਚੰਦਰੰ ਕੋਟ ਸੂਰਜ ਸੇਵੰਤੰ। ਜਿਹ ਕੋਟ ਦੇਵੀ ਕੋਟ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੋਟ ਜਪਤੇ ਦੇਵਤੰ।
ਜਿਹ ਕੋਟ ਸੇਸ ਗਨੇਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇਤ ਨੇਤ ਕਹੇ ਗੁਰੰ। ਭਜ ਦੀਨਾ ਬੰਧੂ ਗੁਰ ਦੇਵ ਨਾਨਕ ਵਿਸਵਨਾਥ ਵਿਸੇਸਵਰੰ
। ੩। ਜਿਨ ਸਬਦ ਬਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰ ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਜੀਤ ਫਤੇ ਕਰੀ। ਜਿਨ ਸੇਤ ਬਾਂਧਿਓ ਸਾਗਰੰ
ਦਿ ਕਰੰਥ ਦੇਵ ਤਾਰਕ ਧਰੀ। ਸ੍ਰੀ ਕਲਿਆਨ ਮੂਰਤ ਨਾਨਕੰ ਸ ਜਗਤਾਰਿ ਉਧਾਰਣੰ। ਭਜ ਦੀਨ
ਬੰਧੁ ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਨਕ ਵਿਸਵ ਨਾਥ ਵਿਸੇਸਵਰੰ। ੪। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਹੈ ਜੋਤ ਧਰੀ ਕਲ ਜੁਗੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕੰ।
ਤਿਹ ਅੰਗਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਭਏ ਹੈ ਅਮਰ [illegible] ਉਧਾਰਣੰ। ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਪਾਤਿਸਾਹਿ ਕੀਨੋ
ਜੋਤ ਨਾਨਕ ਸਤਿ ਗੁਰੰ। ਭਜ ਦੀਨ ਬੰਧੂ ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਨਕ ਵਿਸਵਨਾਥ ਵਿਸੇਸਵਰੰ। ੫।
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਪ੍ਰਗਟਿ ਭਏ ਹੈ ਤਿਹ ਜੋਤ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸੋ ਸੂਰਮਾ ਕਾਮ ਆਦਿ
ਸਭ ਦਲ ਗਜਨੰ। ਗੁਰ ਹਰਿ ਰਾਏ ਜਗਤ ਸਹਾਇ ਕਾਰਨ ਜਾਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿ ਗੁਰੰ। ਭਜ ਦੀਨ
ਬੰਧੂ ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਵਨਾਥ ਵਿਸੇਸਵਰੰ। ੬। ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦਰਿ ਜੋਤ ਤੇ ਗੁਰ ਤੇਗ

ਸਿੰਘ ਬੋਲੇ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਪਾਠ ਕਰਾਓ। ਤਾਂ ਸੇਵਕ ਪੁਵਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਨਿਕਟ ਕੀਤਾ। ਅਰ ਭਾਈ ਬਿਸਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਡਤ ਅਪਣੇ
ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ ਤਾਬਿਆ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਪਾਠ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਹਤ ਭਏ। ਤਾਂ ਉਸ ਸਿੰਘ
ਨੇ ਕਹਾ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਛ ਦੀ ਰਹਿਤ ਰਹਿਤ ਹੂਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਰਹਿਤ ਵਾਨ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਪਾਠ ਕਰਾਓ।
ਇਹ ਸੁਨ ਕਰ ਪੰਡਤ ਬਿਸਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਸ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਪਾਠ ਕਰੋ। ਤਾਂ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਆਖੇ ਤਾਂ ਕਰਾਂ ਨਾ। ਇਹ ਕਹਿ ਕਰਿ ਉਹ ਸਿੰਘ ਲਗਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਤਾਬਿਆ
ਬੈਠ ਕਰ। ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਬਲਨੀ। ਇਸ ਜਾਹ ਹੱਟੀ ਸਾਢੇ [illegible] ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੇਲ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ
ਜੋ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਡੇਰੇ ਭੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਰਿਹਾ
ਹੈ ਗੁਲਾਮ। ਜਬ ਇਹੁ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਜੀ ਸਮੀਪ ਪਾਠ ਕਰਣੇ ਲਾਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਕੇ ਤਬ ਭੀ ਗੁਲਾਮ
ਫਿਰੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ।
ਜੇਠ ਉਪਰ ਧਰਮਸਾਲ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਕੀ ਇਤਨੀ ਭੀੜ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਬੜੀ ਹੀ ਤਿਲ ਤਿਲ ਮੌਰ ਰਹੀ ਸੀ।
ਜਬ ਉਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਰਾਗੀ ੧੯ [illegible] ਹੀ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇਹੀ
ਸੁਨ ਮੁਨੀ ਚੁਪ ਚਾਪ ਹੋ ਗਈ ਮਾਨੋ ਮੂਰਤਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਲਾਮ ਨੇ ਬਾਈ ਪਾਠ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ
ਜੀ ਕੇ ਸੁਣੇ ਪੁਨਾ ਡੇਰੇ ਚਲਾ ਆਇਆ। ਥੋੜੇ ਹੀ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਸੁਣ ਲੀਤਾ ਜੋ ਬਾਈ ਪਾਠ ਹੋਇਆਂ ਹੀ ਸੰਤ
ਦਾ ਸਰੀਰ ਛੂਟ ਜਾਤਾ ਭਯਾ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦਾ ਮਹਾਤਮ ਹੈ। ਕਥਾ ਫਕੀਰ
ਚੰਦ ਦਲਾਲ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਹੁਦਾ ਸਰ ਵਾਸੀ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਪਰਮ ਸਤਿਸੰਗੀ ਭਏ ਆਤਮ ਦਰਸੀ। ਸਰੀਰ ਕਾ
ਨਿਰਬਾਹ ਦਲਾਲੀ ਕਰ ਕਰਣਾ, ਔਰ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਿਤ ਚਾਵ ਕਰ। ਤੇ ਗ੍ਰਿਸਤ ਸੰਸਾਰ ਬੀਚ
ਜਲ ਕਮਲ ਨਿਆਈ ਰਹਤੇ ਸੇ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਸਭ ਕੇ ਮਧ [illegible] ਸਗਲ ਤੇ
ਉਦਾਸ"। ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਜੀ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲ ਰਹਤੇ ਸੇ ਸਤਿ ਸੰਗ ਲੀਏ। ਏਕ ਸਮੇ ਕਿਸੀ ਸੇ ਲੈਤੇ
ਸੈਂਕੜੇ ਜੋ ਦਾਮ ਲਾਏ ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਕਉ ਭੇਜਵਾਇ ਦੀਏ ਭਾਵਨ ਭੋਜਨਾਦਿਕੋ ਕੀ ਸਿਧਿਕਰ। ਤਬ ਜੋ
ਜਿਸਾਂ ਵਾਲਾ ਦਾਮ ਮਾਂਗਤ ਭਯਾ ਕਹੀ ਜੋ ਹੇ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਜੀ ਹਮਾਰੇ ਦਾਮ ਦੇਹੋ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਸੌਚਤਾ ਸਹਿਤ, ਨਿਸਕਪਟ ਬਾਨੀ ਹੈ।, ਹੈ ਭਾਈ, ਔਰ ਮੈ ਨੇ ਨਹੀਂ ਧਰੇ ਘਰ ਮੇ
ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸੰਤੋਖੀਆਂ ਸਮਦਰਸੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੇ ਮਾਂਡਕ ਭੇਜਵਾਇ ਦੀਨੇ ਹੈ। ਕਹੂੰ
ਬਿਆਰਥ ਵਿਗਾਰੇ ਪਰ ਤੇਰੇ ਦਾਮ ਖੋਏ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਅਫਸੋਸ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਾਸ
ਹੂਏ ਤੋ ਦੇਵਾਂਗੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਵਾਲਾ ਹਮਨੇ ਭੀ ਨਿਕਾਲ ਆ ਸਕੀ। ਜਾ ਤੇ ਔਰ [illegible] ਜੋ ਲੇਤੇ
ਘਰੇ ਨਿਕਾਸਤੇ ਹੈ ਦਿਵਾਲੇ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਸੋ ਮੋਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫਿਰ ਭੀ [illegible] ਚਿਤਵਨੀ ਬਿਆਰਥ
ਭਾ। ਆਪਣੇ ਭਾਗ ਮਾਨ ਕਰ। ੧ । ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੇ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕਰ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਪੁਨਾ ਬੁੰਗੇ ਮੇ ਗਯਾ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਸਿੰਘ ਨਿਕਟ ਕਿਸੇ ਕਾਲ ਆਦਿ
ਸੇਤੀ। ਤਬ ਸਤਾ ਕੇ ਸਾਦ ਲੋਕ ਕਥਾ ਕੀ ਬਹੁਤ ਉਸਤਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ।
ਜੋ ਬਹੁਤ ਅਦਭੁਤ ਮਨ ਹਰਿ ਕਥਾ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ
ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਕੀ ਤਰਫ ਦੇਖ ਕਰ ਕਿਹਾ: ਕਿਉਂ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਜੀ, ਕੈਸੀ ਕਥਾ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਕਹੋ। ਤਬ ਫਕੀਰ ਚੰਦ

ਬਹਾਦਰ ਰਾਇ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜਾਮੇ ਸਾਹ ਨਾਨਕ ਸਾਹ ਜੀ। ਤਿਨ ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਪੈਜ ਰਾਖੀ ਜਾਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿ ਗੁਰੀ। ਜਜ ਦਨ ਬੰਧੂ ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਨਕ ਗੁ ਵਿਾਰ ਨਾਥ ਵਿਨੋਦਵਾਂ। ੭ ।ਸੁਨ ਅਸ੍ਟ ਵੰਦਨ ਆਰਤੀ ਤਿਹ ਸਕਲ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਤੀ। ਪੜ ਇਕੀਸ ਕੁਲ ਪ੍ਰਵਾਰ ਸਕਲੈ ਬੈਕੁੰਠ ਭਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ। ਇਹੁ ਆਰਤੀ : ਰਦਾਸ ਕਹਤਾ ਜਾਣ ਨਾਨਕ ਸਤਿ ਗੁਰੀ। ਜਜ ਦੀਨ ਬੰਧੂ ਗੁਰਦੇਵ, ਨਾਨਕ ਵਿਾਵਨਾਸ ਵਿਨੋਦਵਾਂ। ਿਸ ਇਨੈ। ਇਸ ਮੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਕਹਾ ਹੈ: ਇਸ ਮੈ ਕਿਆ ਕਾਰਨ। ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਆਪ ਲੈਣਾ ਅਪਨੀ ਵੰਤ੍ਤਾ ਸਿਧ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਪਣਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਲੀਆ ਗੁਰ ਮੁਖ ਸਿਖੋਂ ਨੇ। ਬਡੇ ਅਗਾਜ ਜਾਨ ਕਰ ਗੁਰ ਪੰਪਤਿ ਕੇ ਤਾ ਤੇ ਤਿਨ ਕਾ ਨਾਮ ਲੀਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਅਵਰ ਗਰਧਾ ਕਰ ਪੜੇ ਸੁਣੇ ਕੀ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ। ਪੁਨਾ ਭਾਵ । ਗੁ ਰਦਾਸ ਨਾਮ ਸਰਬ ਗੁਰ ਸਿਖੋਂ ਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਪਣਾ ਭੀ ਹੂਆ। ਨਾਮ ਭਾਈ ਗਾਫ਼ੂ ਰਬਾਬੀ ਕੀ। ਸ ਭਾਈ ਵਸਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਇਨ ਕੋ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਕਾ ਸੰਬੋਧਨ ਦੀਆ ਜਾ ਪੌਹ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਨ ਕਾ ਪਰਸੰਗ ਥੋੜਾ ਸਾ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਸੰਤਕਾ। ਏਕ ਸਮੇ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਨਿਕਟ ਕੀਰਤਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ਕਰ ਬੈਠੇ ਸੇ। ਤਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ ਸਿਉ ਪੂਛਾ ਪਰੀਖਿਆ ਲੀਏ। ਜੋ ਭਾਈ ਰਾਉ ਜੀ, ਜੋ ਸ੍ਰੀਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀਏ ਰਬਾਬੀ ਸੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਭਏ ਹੈ ਭਾਈ ਬਾਬਕੇ, ਭਾਈ ਮੂਲ ਤੇ ਆਦੀ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈ, ਸੋ ਕਹੋ। ਤਬ ਭਾਈ ਰਾਊ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਕੇ ਮਹਾਂ ਰਾਜਾ ਜੀ ਸਤੇ ਅਸਾਡੇ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੇ ਸੀਸ ਕੇ ਸਿਰਤਾਜ ਛਤ੍ਰ ਰੂਪ ਤੇ ਓਹੀ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਰਾਜਿੰਦਰ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਗਾਵਣ ਵੀਚ ਆਦੀ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈ ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ। ਤਬ ਫੇਰ ਭਾਈ ਰਾਊ ਜੀ ਉਚਾਰਤ ਭਏ ਮਹਾਰਾਜ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੀ ਸਭਾ ਕੇ ਭੂਖਨ ਤਾਂ ਓਹੀ ਹੈ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਨਰੇਸ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਭਾਈ ਨਥਨ ਸਾਹਿਬ ਕੈਸੇ ਸੋ ਕਹੋ। ਤਬ ਭਾਈ ਰਾਉ ਜੀ ਬੋਲਤ ਭਏ ਜੀ ਉਹ ਤਾਂ ਸਭ ਕੇ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਹੈ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਖਿਤ ਪਤੀ ਜੀ ਕਹਾ ਭਾਈ ਨਾਨੂ ਰਬਾਬੀ ਕੈਸਾ ਹੈ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਖਿਦਿਆ ਕੇ ਵਿਧਿ ਤੋ ਓਹੀ ਹੈ, ਹੇ ਭੂਪਤੀ ਜੀ। ਤਬ ਰਾਜਿੰਦਰ ਜੀ ... ਭਾਈ ਰਾਊ ਜੀ ਆਪ ਕੈਸੇ ਹੋ । ਕਹੋ। ਤਬ ਕਰ ਜੋਰ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ ਇਹੁ ਰਾਓ ਰਾਈ ... ਗੁਲਾਮ ... ਨਿਤਾ ਗੁਰ ਸਰੁਆਦ ਗੀਤ ਸੁਣ ਕੇ ਸੋ ਗਾਇਨ ਕਰ ਮੈ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ... ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਆ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਨਿਖਿਧ ਗੋਲੀ ਰਾਣੀਆਂ ਕੇ ਸਮੂਹ ਮੈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਤਾ ਚਾਹੇ ਤਿਸ ਵਤ ਮੈ ਨਿਕਾਰਾ ਨਾਲਾਇਕ ਹੋ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਅਰ ਬਹੁਤ ਇਨਾਮ ਪਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਜੀ ਕਾ ਸਦਕਾ। ਨੀਤ ਬਚਨ। ਸੁਭ ਚੰਠਨਾ ਵਿਚਾਰ ਪੂਰਬਕ ਇਹੁ ਉਤਮ ਸਮਾਂ ਕਾ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਚਲਾ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਦ ਦੇਵ ਕੇਹੇ ਤਿਨ ਕੇ ਘਟ ਮੈ ਸੁਭ ਮਤੀ ਪਾਈ ਦੀਨੀ ਹੈ। ਮਹਤ ਸੁਖਨ ਕੀ ਖਾਣ । ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਵਾਕ੍ਯ। "ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਵੇਖੈ ਸੰਸਾਰਿ"। ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਉਸ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਜਿਸੀ ਕਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਤੋ ਕੋ ... ਕਹੀਏ ਬੋਲ ਹੋ ਤਾਤ ਪੂਜ ਕੋ ਹਰ ਜਾਨਤਾ ਹੈ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ। ਜੈਸੇ

ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਹਾਥੀ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਪਲ ਪਾਛੇ ਪਹੁੰਚਤੀ ਹੈ ਚੀਟੀ ਕੀ ਚਿੰਘਾਰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਸੁਨੀਅਤੁ ਹੈ।" ਅਰਥ ਤੋ ਇਸ ਕਾ ਇਹੁ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੋ ਕਈ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕ ਇਹੁ ਭੀ ਅਰਥ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਤਿਸ [illegible] ਕੀ ਹੁੰਣੀ ਹੈ ਜੋ ਅਲਾਇ ਗਿਆ ਬੋਲਣ ਕੀ ਜੁਗਤ ਕੋ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਪਰ ਇਹੁ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ, ਦੋ: ਬਾਤ ਨ ਕੀਜੈ ਘਟ ਘਟੀ ਜੀਤੇ ਬਾਤ ਬਨਾਇ। ਬਾਤੋ ਹਾਥੀ ਪਾਈਐ ਬਾਤੋ ਹਾਥੀ ਪਾਇ। ਕੋਊ ਕਲੀਵ, ਜੋ ਭਾਂਡ ਹੈ, ਸੋ ਪਤਨ ਮੇ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਤ ਭਯਾ ਕਹੀ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਜੀ ਕਰੀ ਕੀ ਸਵਾਰੀ ਪੈ ਲੈ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਸੇ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਗਜਿੰਦਰ ਪਰ ਆਰੂੜ ਕਰ ਲੀਆ। ਸੋ ਭਾਂਡ ਅਪਨੇ ਮੂਰਖ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਕਬੀ ਰਾਜਾ ਹੀ ਕਉ ਹਾਸ [illegible] ਸਉ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਨਰਿੰਦਰ ਤਿਸੀ ਹਾਥੀ ਕੇ ਪਾਵੇ ਮੇ ਤਿਸ ਕਾ ਚੂਰਨ ਕਰਵਾ ਦੀਆ। ਅਵਰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ। ਇਕ ਬਲੀ ਰਾਜਾ ਨੇ ਅਪਨੇ ਦੁਸਮਨ ਅਵਰ ਨਰੇਸ ਕੋ ਮਾਰ ਲੀਆ ਤਿਸ ਕੇ ਕੁਟਾਮ ਸਹਿਤ। ਤਬ ਕੋ ਕਰ ਤਿਸੀ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕਿਸੀ ਲੁਕਾਇ ਲੀਆ ਨਗਰ ਮੇ। ਤਬ ਸੋ ਬਲੀ ਰਾਜਾ ਢੰਡੋਰਾ ਦਿਵਾਇਆ ਜੋ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਕੋਊ ਮਤ ਲੁਕਾਇ ਮਤ ਅਪਨੀ ਕੁਲ ਲੀਏ। ਤਬ ਸੋ ਬਾਲਕ ਚਤੁਰ ਸੀ। ਆਪੇ ਨਿਕਲ ਕਰ ਬਲੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਕਚੈਹਰੀ ਮੇ ਆਵਤ ਭਯਾ ਨਿਰਭੈ ਹੋਕਰ। ਤੇ ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰੀ। ਤਬ ਸੋ ਨਰੇਸ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਅਪਨੇ ਹਾਥੋਂ ਮੇ ਤਿਸ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਭੁਜਾ ਦੋ ਕਰ ਪਕੜ ਲੀਨੇ। ਤੇ ਕਹਾ ਹੇ ਬਾਲਕ ਅਬ ਤੇਰਾ ਕੌਨ ਰਖਵਾਰ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਹਿੰਮਤਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਹੇ ਰਾਜਿੰਦਰ, ਅਬ ਮੋ ਕੋ ਕਿਸੀ ਕਾ ਭੈ ਨਾਹੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਦੋਨੋ ਭੁਜਾ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪ ਪਕੜੀ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਕੀ ਕੋਊ ਏਕ ਭੁਜਾ ਪਕੜਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕੀ ਲਜਾ ਪਾਲਤਾ ਹੈ। "ਜਿਨ ਕੀ ਬਾਂਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ"। ਤੇ ਆਪ ਤੋ ਮੇਰੀ ਦੋਨੋ ਭੁਜਾ ਗ੍ਰਹਨ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਨਿਰਭੈ ਭਯਾ ਹੋ। ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਸੋ ਬਲੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਕੰਠ ਲਾਇ ਕਰ ਅਪਨੇ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠਾਇ ਦੀਆ। ਬਚਨ ਕੇ ਬੋਲਣ ਪਰ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਭਾਈ ਰਾਊ ਭੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰ ਲੀਆ ਸੁਭ ਬਚਨ ਉਚਾਰਨ ਸੇ ਔਰ ਬਹੁਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਪਾਇਆ। ਕੋਊ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤ ਸੇ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕੋ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਰਾਗ ਰਤਨ ਸੇ ਐਸੀ ਅਨੀਤ ਸੁਭ ਹੋਣੇ ਕੀ ਸੁਮਤੀ ਤਿਨ ਮੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਰਾਊ ਜੀ ਅਪਨੇ ਘਰ ਮੇ ਹੀ ਧਰਮਸਾਲ ਬਨਾਈ ਭਈ ਸੀ। ਤਿਸ ਮੇ ਦੋਨੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਨੇ ਆਦ ਪੁਨਾ ਕਾਮ ਪੂਰਨ ਕੋ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਕੋਊ ਡੂਮ ਰਬਾਬੀ ਚਲ ਕਰ ਆਵੇ, ਤਿਸ ਕਾ ਆਦਰ ਭੋਜਨ ਛਾਦਨ ਕਾ ਪੂਰਨ ਕਰਨਾ, ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਨੀਤ ਸਾਮ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਜੀ ਸਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ, ਫੇਰ ਆਪ[illegible] ਮੇ ਆਇ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਧਿਆਨ, ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਵਾਲੇ ਸਹਤ, ਘਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾ[illegible] ਖੰਡ ਪਾਠ ਆਰਾਤ ਭਏ। ਐਸਾ ਸੁਫਲ ਮਰਨਾ ਹੂਆ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਗੁਰ ਸਬਦ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਹ[illegible] ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਮ ਸਰ ਬੀਚ ਮੇ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਰੇ ਸਹਤ ਵੇਲਾ ਨਿਰਨੈ। ਜਬ ਇਕ ਪਹਰ ਕਾ ਬਾਜਾ ਘੜਿਆਲ ਜੋ

ਜਾਗਤਾ ਜੋਗੀ ਬਜਤਾ ਹੈ ਤਬ ਪ੍ਰਭਾਮੇ ਹਰੀ ਕੀਰਤ ਨਿਰਬਾਣ ਗੁਰ ਸਿਖ ਕਰਤੇ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਆਪ ਜਗਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਹੀ ਤਿਨ ਤੇ ਗਾਇਨ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਆਪ ਹੀ ਸੁਣਤਾ ਹੈ ਸ੍ਰੋਤਾ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਤੇ ਆਪਨਾ ਜਸ ਆਪ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਆਪ ਤਿਨਾ ਤੇ ਰੀਝਤਾ ਹੈ, ਕਿਆ ਮੋਹਤ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਜੋਤੀ। "ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਭਖਤੇ ਪ ਤੁਧੁ ਨੇ ਆਪਨੇ ਤਿਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲਓਹੁ। ਆਪੇ ਹੀ ਆਪ ਮੋਹਿਓ ਜਧ ਨਾਨਕ ਆਪ ਸੁਣਓਹ"। ਤਿਸ ਕੀਰਤਨ ਕਾ ਨਾਮ ਨਿਰਬਾਣ ਕੀਰਤਨ ਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸਿਓ। "ਅਪਹੁ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵਤ ਭਾਈ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਭ ਦੇਵੈ ਸੋ ਨਾਮ ਪਾਈ।" ਦੂਜੀ ਚੌਕੀ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਕੀ। ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਜੀ ਭਾਈ ਹੈਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਾਮ, ਭਾਈ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਸੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਜੀ ਜੋੜੀਏ ਮ੍ਰਿਦੰਗੀਏ। ਅਰ ਕੈਨ ਗਨੀਏ ਜੋ ਅਨੰਤ ਬੀਤੇ ਤੇ ਅਨੰਤ ਹੀ ਵੋਹਨਗੇ। ਗੁਰ ਜਸੀਏ। ੨ । ਤੀਜੀ ਰਾਮ ਕਲੀ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਚੌਕੀ ਭਾਈ ਮਿਸਰਾ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਮੈ ਮੁਖੀ ਔਰ ਸਾਥ ਕੀਰਤਨੀਏ। ੩ ।ਪੁਨਾ ਚੌਥੀ ਚੌਕੀ ਨਕਦੀ ਗੁਰ ਸਿਖ ਕੀ। ੪ ।ਪੁਨਾ ਪੰਚਮੀ ਤਾਈ ਅਨੰਦੀਆਂ ਕੀ। ੫ । ਛੇਵੀ ਭਾਈ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਦੀ। ੬ । ਸਤਵੀ ਅਨੰਦੀਆਂ ਕੀ ਚੌਕੀ। ੭ । ਇਤਨੇ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਦਿਨ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵਣਾ। ਪੁਨਾ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕਾ ਪਹਿਰਾ ਹੋਵਣਾ। ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੋਤਾ ਇਕੋ ਹੀ ਰਹਿਣਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੋਤਾ ਭੀ ਅਵਰ ਤੇ ਵਕਤਾ ਭੀ ਅਵਰ। ਜਿਸ ਵਾਹਗੂ ਕਾ ਪ੍ਰਭ ਪਾਦਨ ਹੋਵਣਾ ਸਬਦ ਕਰ ਸੋ ਭੀ ਇਕੋ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਚੌਕੀ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀਏ ਇਹੁ ਜਿਨ ਸੰਗਿਆ ਨਾਮ ਨੇ ਕੀ। ੧ । ਦੂਜੀ ਚੌਕੀ ਰਬਾਬੀਆਂ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ। ਸੋ ਚਰਨ ਕਵਲੀਏ ਤਿਨ ਕੀ ਸੰਗਿਆ। ੨ । ਤੀਜੀ ਚੌਕੀ ਰਬਾਬੀਆਂ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ। ਤੀਜੀ ਚੌਕੀ ਭਾਈ ਰਾਓ ਕੀ ਆਦੀ ਉਨ ਕੀ ਇਹੁ ਸੰਗਿਆ। ੩ । ਫੇਰ ਚੌਥੀ ਕਥਾ ਹੋਣੀ ਗਿਆਨੀਆਂ ਇੱਕਰ ਜਿਨ ਕੀ ਗਿਆਨੀ ਸੰਗਿਆ ਹੈ ਜਗਤ ਮੈ। ੪ ।ਪੰਚਮੀ ਚੌਕੀ ਭਾਈ ਅਤੂ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੀ ੫। ਪੁਨਾ ਖਸਟਮੀ ਚੌਕੀ ਭਾਈ ਦੂ ਦੂਰ ਪ੍ਰਭ ਕੀ। ੬ । ਜੋ ਤਿਨਾ ਨੇ ਜੋ ਦਲ ਪੜ੍ਹਨਾ। ਇਹੁ ਖਸਟ ਚੌਕੀਆਂ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੀਆਂ। ਰਹਿਰਾਸ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਫੇਰ ਆਰਤੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਹੋਵਣੀ। ਏਹੁ ਸਾਤਵੀ ਚੌਕੀ। ੭ । ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਅੰਧੀਰਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਰਬਾਬੀ ਨ੍ਰਿਥਨ ਮਾਹਿਰੋ ਕੇ ਤਿਸ ਕੀ ਚੌਕੀ ਇਹੁ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੀ ਆਠਵੀਂ ਚੌਕੀ। ੮ । ਤਾਂ ਤੇ ਭਾਈ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਚੌਕੀ। ੯ । ਉਪਰੰਤ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਹੂਏ ਹੈ ਸੋ ਕਥਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕੀ। ਗੁਲਾਮ ਕੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਤਿਨ ਕਾ ਪ੍ਰਭ ਕਰਦਾ ਮੈ ਦੇਖਿਆ ਅਬ ਸੋ ਨਹੀਂ ਆਗੇ ਜਿਸ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਰੈਗਾ ਸੋ ਮਾਲਕ ਸਾਮ੍ਰਥ ਹੈ ਸਭ ਬਿਧਿ। ੧੦ । ਉਪਰੰਤ ਫੇਰ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੀ ਚੌਕੀ ਆਈ ਭਾਈ ਖੈਰੇ ਰਬਾਬੀ ਕੀ। ਪੁਨਾ ਜਿਕਾਰ ਪੁਰੀਏ ਰਬਾਬੀਆਂ ਕੀ ਚੌਕੀ। ਬਹੁਰੋ ਆਰਤੀ ਸੋਹਿਲੇ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀ। ਪੁਨਾ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਸੈਜਾ ਪਰ ਪਧਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਤਖਾਸਨ ਜੋ ਗਰੜ ਸਰੂਪ ਹੈ ਤਿਸ ਪਰ ਆਰੂਢ ਹੋ ਕਰ। ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਤਾਪ ਸੰਤਾਪ ਕਿਤਾ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਦੂਰ ਕਰਤੇ ਹੂਏ। ਸਾਧ ਕੀਰਤਨ ਹੋਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸੰਖ ਧੁਨੀ ਘੰਟਾਂ ਕੀ ਧੁਨੀ, ਭੇਰੀ ਧੁਨੀ, ਨਰ ਸਿੰਘ ਧੁਨੀ, ਭਾਟੋਂ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਉਸਤੱਤੀ ਕੀ ਧੁਨੀ, ਔਰ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਕੀ ਧੁਨੀ। ਧੰਨ

ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਗੁਨੀ ਹੋਤੇ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੇਵਾ ਪਰ ਬਿਰਾਜਤ ਭਏ। ਇਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਭੋਗ ਦੁਗਧ ਫੇਨੀ ਆਦਿ, ਮਧੁਰਤਾ ਸੁਗੰਧਿਤਾ ਸਹਿਤ, ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਹੀ ਦੂਧ ਕੀ ਭਲੀ ਰੀਤ ਸਿਉ ਬਨਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੇਸਟ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਅਰਪਨ ਕਰਣਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤੇ ਚਾਹੇ ਕੈਸਾ ਦਿਵ ਭੋਗ ਪਦਾਰਥ ਹੋਵੈ। ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਬਦਰੀ ਫਲ, ਜੋ ਬੇਰ ਹੈ, ਵਾ ਸਾਗ ਮਾਤ੍ਰ, ਅਥਵਾ ਕੋਧਰੇ ਕਾ ਅੰਨ ਅਰਪਨ ਕੀਆ ਹੂਆ ਤਿਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਭੋਗੇ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ। ਭਗਤ ਭੀਲਨੀ, ਸ੍ਰੀ ਬਿਦਰ, ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਜੀ ਆਦਿਕੋ ਕਾ। ਯਾ ਤੇ ਮੈ ਬਿਆਸ ਨਹੀ ਜੋ ਵਿਸਤਾਰਕ ਰਾਸ ਸਾਹਸ ਹੀ ਕੀਆ ਹੈ ਸੰਖੇਪ। ਤਥਾ ਪਦੀ ਹੈ ਭੀਲਨੀ ਕੇ ਬੇਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਅਰਚਾਵਨੇ ਕਾ। "ਮੀਠੇ ਮੀਠੇ ਚਾਖ ਚਾਖ ਬੇਰ ਲਿਆਈ ਭੀਲਨੀ। ਕਉਨ ਸੀ ਅਚਾਰਵੰਤੀ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਇਕ ਰੰਤੀ, ਨੀਚ ਕੁਲਹੀਨੀ, ਲਿਪਟਿ ਕੁਚੀਲਨੀ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਜੂਠੇ ਫਲ ਲੀਨੇ ਮਨ ਸੁਕਰੈਨ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਐਸੀ ਗੋਬਿੰਦ ਭਲੀ ਪਾਈ ਰਸਕੀਰ ਸੀਲਨੀ। ਕਉਨ ਸੀ ਤਪੱਸਿਆ ਕਰੀ ਛਿਨ ਮੇਂ ਬਿਮਾਨ ਚੜੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਕੇ ਮਨ ਭਾਈ ਜਾਵਤੀ ਵੈਕੁੰਠ ਝੂਲਨੀ। ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੈ ਕੋਈ ਦਾਸ ਮੀਰਾਂ ਉਹੈ ਸੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪ੍ਰਤਗਯਾ ਤਾਰੇ ਗੋਕਲ ਅਹੀਰਨੀ।" ਇਤਨੇ ਮੇਂ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰ ਕੀ ਨਿਕਟਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਦੱਰ ਭੀ ਉਨ ਮੰਦਰ ਮੈ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਭੀਤਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਜੀ ਕੇ ਪੁਜਾਰੀ ਜੋ **ਪ੍ਰੇਮੀ** ਹੈ, ਸੋ ਸਨਾਨ ਆਦਿਕ, ਸੇਵ ਆਦੀ, ਸੋਨੇ ਕੀ ਝਾਰੀਓਂ ਸਾਥ ਕਰਾਵਾਵਣਾ, ਫੇਰ ਸੁਚੇ ਸਾਫਿਓ ਸਾਥ ਪੋਂਛਣਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉਂ, ਅਰ ਭੀਤਰ ਬਾਹਿਰ ਜੋ ਸੇਵਕ ਸੇਵਾ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਹੋਵੈ ਸੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾ ਉਚਾਰ ਪੜੇ ਕਰੇ। ਸਗੁਣ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਣੇ ਕਲੀਰੇ ਦਰੀਆ ਆਦਿ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਖੀਰ ਸਾਗਰੋਂ ਲੀਏ ਧਰਣਾ ਸਿੰਘਾਸਨ, ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਬ੍ਰਹਮ, ਬਿਸਨ, ਮਹੇਸ਼ ਆਦੀ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਅਰ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਧੂਪ ਚੰਦਨ ਆਦਿ ਲੇ ਕਰ ਸਾਧੂਜਨੋ । ਇਤਨੇ ਮੈ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਕਾ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਬਜਨਾ ਭੂਤਲ ਮੇਂ ਭੀ ਅਰ ਨਭ ਮੇਂ ਭੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸਨੀ ਦਰ ਕੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁਲਣੇ ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਮਿਲਿਆ ਜਗਿਆਸੂ ਜਨ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਕੇ ਕਪਾਟ ਖੁਲ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸਨੀ ਦਰਵਾਜੇ ਕੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁਲੇ ਸਰਬ ਜਗਤ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਕਲਿਆਣ ਹੇਤੁ। ਉਹਾਂ ਭੀ ਜਗਿਆਸੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਕੋ ਦੇਖਤੇ ਹੈ, ਜੜਤਾ ਤੇ ਭਰਮ ਰੂਪ ਪੜਦੇ ਦੇ ਦੂਰ ਹੋਇਆ । ਈਹਾਂ ਭੀ ਪਰਮ ਧਾਮ ਸਚ ਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਦਰਸਨ ਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ। ਜੋ ਪੂਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਜੀ ਮੇਂ ਗੁਰ ਸਿਖੋਂ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਪਹਰ ਵਾਹਨ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਸਮਾ ਅਬ ਹੂਆ ਹੈ, ਹੇ ਮੀਤੋ। ਜੋ ਸੁਰਾਹੁ ਆਦਿ ਸਰੰਜਾਮ ਲੀਏ ਸਾਜੋਂ ਸੇ ਗਾਇਨ ਕਰਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤਾ ਲੀਏ ਕੇਵਲ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜਿਨ ਪਰ ਜੋ ਪਰਮ **ਪ੍ਰੇਮੀ** ਹੈ ਬਿਨਾ ਕਪਟ। ਕਪਟ ਕੌਨ ਜੋ ਕਰ ਨਹੀਂ । ਜੋ ਏਹੀ ਬਡਾ ਕਪਟ ਹੈ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸਾਥ ਜੋ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕਾ ਕਹਾਇ ਕਰ ਫਿਰ ਹਿਰਦੇ ਮੇਂ ਰਸ ਮੁਖਬਾਣੀ ਕਰ ਭੋਗ ਕੀ ਚਿੰਤਨ ਕਰਣੀ। ਭਾਵੇ ਸਾਧ ਸਿਖਾਂ ਕਾ ਭੇਖ ਭੀ ਧਾਰਿਆ ਪਰਿ ਹਿਰਦੇ ਮੇਂ ਇਹੀ ਅਭਿਲਾਖਾ ਸਦਾ

ਕੋ ਜੋ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕੇ, ਮਾਨ ਕਰੇ ਤੇ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਕਿਛੁ ਲਿਆਇ ਭੀ ਦੇਵੈ। ਪੁਨਾ ਸਭ
ਕੋ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਹੀ ਆਖਨ। ਐਸੇ ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਤ ਅਰ ਦਿਨੋ ਕੇ ਸਮੂੰਹ ਬਿਤੀਤ ਹੋ ਜਾਏ
ਪੁਰਖ ਮਾਨੁਖ ਮੇਰੇ ਜੈਸਿਆਂ ਕੇ। ਇਹੁ ਕਸ਼ਟ ਤੇ ਜੋ ਰਹਿਤ ਹੈ ਸੋ ਕੇ ਵਲ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਮ੍ਰਨ ਨਾਮ
ਤਾਂ ਪੁਨਾ ਸਤਿਸੰਗ ਕਾ ਤੇ ਦਰਸਨ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਇਹੀ ਵਰ ਲੇਤੇ ਹੈ। "ਦਰਸਨ ਮਾਂਗੋ ਦੇਹੋ
ਪਿਆਰੇ। ਤੁਮਰੀ ਸੇਵਾ ਕੋਨ ਕਬੂਲ ਨ ਤਾਰੇ"। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ।
ਉਚਰੀ।"ਕੂਪ ਭਰਿਓ ਜੈਸੇ ਦਾਦਰਾ ਕਛੁ ਦੇਸੁ ਬਿਦੇਸੁ ਨ ਬੂਝ। ਐਸਾ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਿਖਿਆ ਬਿਮੋਹਿਆ
ਕਛੁ ਆਰਾ ਪਾਰੁ ਨ ਸੂਝ। ਸਗਲ ਭਵਨ ਕੇ ਨਾਇਕਾ ਪਿਆਰੇ ਇਕ ਛਿਨ ਦਰਸ ਦਿਖਾਏ ਜੀਓ।
ਮਲਨ ਭਈ ਮਤ ਮਾਧਵਾ ਤੇਰੀ ਗੱਤ ਲਖੀ ਨ ਜਾਇ। ਕਰੋ ਕਿਰਪਾ ਭ੍ਰਮ ਚੂਕਈ ਮੈ ਸੁਮਿੱਤ ਦੇ ਹਉ ਸਮਝ
ਸਮਝਾਇ। ਜੋਗੀਸਰ ਪਾਵੇ ਨਹੀਂ ਤਉ ਗੁਨ ਕਥਨ ਅਪਾਰੁ। ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤ ਕੇ ਕਾਰਨੇ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ
ਚਮਾਰਾ"। ਐਸਾ ਦਰਸਨ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਦੂਰ ਵਿਖੇ ਕਠਨ ਹੈ। ਜਿਨ ਭਗਤਨ ਆਪੇ ਸੇਵਕ ਵੱਤ ਹੋਕਰ
ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਹੈ। ਆਪੇ ਪਾਇ। ਸੋ ਭੀ ਕਿਸੇ ਵਾਸਨਾ ਪ੍ਰਬਲ ਸਮਝ ਕਹਿ ਸਰਨ
ਅਰ ਦਰਸਨ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਕਾ ਮਾਗਤੇ ਹੈ ਭਗਵੰਤ ਪਾਸੋ। ਤਉ ਇਹੁ ਜਨਾ ਬਹੁਤ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇ
ਸਿਧਿ ਲਹੇ। ਪੁਨਾ ਬਚਨ। "ਜਿਹਹਿ ਜਹਿ ਜਾਉ ਤਹਾਂ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਮ ਸੋ ਠਾਕੁਰ
ਅਵਰ ਨ ਦੇਵਾ"। ਐਸੀ ਅਨੰਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋਇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨੋ ਮੇ ਤਬ ਕੋਟੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
ਜਿਤੀ ਜਾਏ। ਸੰਤ ਸੰਗ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਅਵਿਦਿਆ ਨ ਜੀਤੀ ਜਾਏ। ਭਾਵੇ ਬਨ ਕੰਦਰਾ ਮੇ ਜਾਇ
ਬੈਠੇ। ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਸਪਤੀ ਜੀ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਤਿਨ ਕੇ ਕੱਚ ਨਾਵਾ ਬੇਟਾ ਘਰ ਮੇ ਵਿਦਿਆ ਪੜਨ
ਸੋ ਤਾਂ ਸਾਂਤ ਨ ਆਈ। ਤਬ ਸਾਂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇ ਕਾਰਨ ਦੂਰ ਬਡੇ ਪਰਬਤ ਕੰਦਰਾ ਮੇ, ਪਦਾਰਥ ਤਿਆਗ
ਕੇ, ਜਾਇ ਤਪਸਿਆ ਕਰੀ। ਦੇਵਤਾ ਕੇ ਆਠ ਸਹਸ ਪ੍ਰਮਾਣ। ਤਬ ਪਿਤਾ ਜੀ ਆਇ ਮਿਲੇ।
ਜਬ ਤਬ ਕੱਚ ਨੇ ਮਥਾ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਾ: ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ, ਪਰਮ ਕਠਨ ਤਪਸਿਆ ਕਰੀ, ਸੱਤ ਸੁਖ
ਭੋਗ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਤਉ ਭੀ ਮੁਝੇ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ ਆਈ ਇਸ ਮੇ ਕਵਨ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਹੇ ਸਰਬਗਤਾ ਤੇ
ਕਹੋ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਸਪਤ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਪੁੱਤਰ, ਸਰਬ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਚਲੇ
ਗਏ। ਤਬ ਸੋ ਦੂਰ ਇਕੰਤ ਜਾਇ ਕਰ ਜਲ ਆਦਿਕ ਕੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਪੁਨਾ ਤਪਸਿਆ ਕਰੀ ਤੇ ਬਰਸ
ਪਿਛੇ ਪੁਨਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਆਏ। ਤਬ ਭੀ ਕੱਚ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਅਬ ਭੀ ਮੋਕੋ
ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ ਆਈ ਮਨ ਮੇਰਾ ਭਟਕਤਾ ਹੈ, ਕਹੋ ਕਿਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਤਬ ਭੀ ਐਸੇ ਕਹਿ
ਕਰ ਚਲੇ ਗਏ ਜੋ ਸਰਬ ਤਿਆਗ ਕਰੋ ਹੇ ਕੱਚ। ਤਬ ਬਿਚਾਰਿਆ ਕੱਚ ਨੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਾਸ
ਤਾਂ ਕੁਛ ਭੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਬੀ ਮਾਲਾ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ। ਇਹੁ ਕੰਦਰਾ ਤਿਆਗੋ ਸੋ ਭੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਨਿਰਾਧਾਰ
ਇਕੰਤ ਭਾਰੀ ਤਪਸਿਆ ਕਰੀ। ਪੁਨਾ ਕਹੀ ਪਿਤਾ ਜੀ ਆਏ। ਤਬ ਕੱਚ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ।
ਸਾਸ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਮੈ ਜਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰਹਿ ਗਏ। ਐਸਾ ਕ੍ਰਿਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੇ ਸਰਬਗ, ਹੇ ਤਤਿਗ,
ਅਬ ਭੀ ਮੁਝੇ ਸਾਂਤ ਨਹੀ ਆਈ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹੋ, ਕਿਰਪਾ ਕਰ। ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਕਹਾ ਸਰਬ ਤਿਆਗ ਕਰ ਤੈ
ਕਹਤ ਕਹਾ ਸਭੀ ਪਦਾਰਥ ਤਿਆਗ ਕਰ ਤੇ ਮਨ ਮੇ ਆ ਗਿਆ ਹਉ ਤਾਂ ਤੇ ਕਵਨ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੋ

ਤਿਆਗੋ। ਤਬ ਪਿਤਾ ਕਹਾ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ, ਚਿਤ ਕਾ ਤਿਆਗਣਾ ਸੋਈ ਸਰਬ ਤਿਆਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋ ਅਹੰਤਾ ਭੀ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਤੂੰ ਤਿਆਗ । ਜੋ ਕਹਨਾ ਹੈ ਮੈ ਕੌਣ ਹਾਂ ਇਹੁ ਤਿਆਗ। ਪਰ ਇਹ ਤਿਆਗ ਗਿਆਨਵਾਨ ਕੀ ਸੰਗਤ ਅਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤਿਆਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਆਨ ਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਬ ਐਸੇ ਕਹਾ ਤਬ ਹੰਕਾਰ, ਆਪਾ ਭਾਵ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈ ਸੋ ਨਸਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੌਚ ਸਾਂਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸਟ ਜੀ ਇਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਿਰਬਾਣ ਪ੍ਰਕਰਨ ਮੋ ਕਹਾ ਹੈ। ਈਹਾਂ ਕਥਨ ਦਾ ਭਾਵ ਜੋ ਮਨ ਕੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਸੁਭਾਵ ਤੇ ਛੂਟਨਾ ਔਖਾ ਕਠਨ ਹੈ। ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਬਚਨੋ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤ ਮਨ ਕੀ ਇਹੁ ਜਗਿਆਸੂ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਜਨਮ ਮੇ ਤਪ ਤਤਿਖਆ ਵਾ ਸਾਧਨੋ ਕਰ। ਤਾਂ ਉਹ ਸਤਿ ਸੰਗ ਕੀ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀ ਭਲਾਈ ਜਾਣੋ। ਜਾਂਤੇ ਖੋਟੇ ਸੁਭਾਵ ਕਾ ਜੀਤਨਾ ਮਹਾਂ ਕਠਨ ਹੈ। ਤਥਾ ਰਵਿਦਾਸ ਬਚਨ। "ਇਨ ਪੰਚਨ ਮੇਰਾ ਮਨ ਜੋ ਬਿਗਾਰਿਓ ਪਲ ਪਲ ਹਰ ਜਿਤ ਅੰਦਰ ਪਾਰਿਓ"। ਤਾਂ ਤੇ ਭਗਤ ਜਨ ਭਗਤੀ ਕਰ ਨਿਰ-ਅਭਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਆਗੇ ਇਹੁ ਬੇਨਤੀ ਦਰਸਨ ਹੀ ਕੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਪਤ ਜਨ ਪ੍ਰਤਪਾਲਕ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਤਾਪ ਪਾਪ ਕੇ ਖਾਪੀ ਤਿਨ ਦਾਸਨ ਕੋ ਆਪਨਾ ਦਰਸਨ ਹੀ ਦੇਤੇ ਹੈ। ਭਗਤ ਬਛਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ। ਤਬ ਦਰਸਨ ਮੇ ਤਿਹੋ ਤਦ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕੀਟਵਤ। ਤਬ ਸਭ ਇਸ ਕੇ ਬੰਧਨ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। [illegible] ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਤਿਸੀ ਕੋ ਮੁਕਤ ਪੁਰਸ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਉਨ ਕੇ ਦਰਸਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਔਰ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਭੀ ਕਲਿਆਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਬ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਤਿਨ ਪਹਿਰੇ ਵੇਲੇ ਭਾਈ ਨੌਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਿਰਧ ਸਿੰਘ ਜਾਤ ਕੇ ਬਾਵੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਦੁਤਾਰੇ ਸਾਥ ਮੋ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਮੈ ਦੇਖੇ ਹੈਂ, ਬਾਲਪਨ ਮੇ। ਸੋ ਠਾਕੁਰ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਡੇਰੂਓ ਆਵਤੇ ਸੇ ਮੜ੍ਹੀ ਰਾਹ ਲੈ ਕਰ। ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਕੇ ਸਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਮ ਧੂਪ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਮੈ ਆਇਆ ਸੀ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਨਿਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ। ਤਬ ਕੋਈ ਮਾਸ ਭਰ ਠਾਕਰਾਂ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਰਿਹਾ। ਜਬ ਡੇਢ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹੇ ਤਬ ਓਹਾਂ ਤੇ ਜੀਤ ਜਾਵੈ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇ। ਉਨ ਸੰਤੋਂ ਸਾਥ ਦਾਸ ਭੀ ਤਿਸੀ ਸਮੇ ਦਰਸਨ ਜਾਇ ਪਾਇਆ ਪਰਮ ਧਾਮ ਕਾ ਸਨਾਨ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਪਾਨੋ ਸਾਥ ਪਲਾਸ ਪੱਤਰ ਕੀ ਜਾਇ ਨਰ ਨਾਰ ਕੇ ਹਾਥ ਮੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਥਾ ਜਾਇ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ। ਤਬ ਉਹ ਬ੍ਰਿਧ ਸਿੰਘ ਬਾਵੀ ਭਜਨਾਨੰਦੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਮੈ ਦੇਖੇ। ਤਬ ਕਾ ਸੰਸਕਾਰ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਪੁਨਾ ਪਛਮ ਦੇਸ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਜੀਤ ਰਾਗੀ ਗੁਰੂ ਤਿਨ ਕੌਂ ਪਾਸੋਂ ਮੈ ਸਬਦ ਦਾਨ ਲੈ ਕਰ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮੋ ਕੀਰਤਨ ਆਣ ਕੀਤਾ ਬਹੁਤੇ ਸਾਲੋ ਪਛੋ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਕੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਮੋ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਆਪਨਾ ਸਮਾਂ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਿਮਿਤ ਲਗੀ ਗਾਇਣ ਕਰਨ। ਮਾਨੋ ਰਾਗ ਹੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾ ਜਸ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਮੁਕਤ ਅਰਥ। ਤਬ ਅਰਧ ਭ੍ਰਿਕਟ ਸਭਾ ਸੰਗਤ ਕੀ ਪੂਰਨ ਭਈ ਤਿਸੀ ਸਮੇ ਪੁਨਾ ਧੰਨ …ਰੂਤ ਨਿਤ ਨੇਮ ਕੇ ਬਾਲ ਆਏ। ਜਬ ਰਾਗ ਘਟ ਕਾ ਧ੍ਰਮ ਮਾਲੂਮ ਹੂਆ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ … ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜਗਤ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਦ ਆਏ। ਸੁਖਾਸਨ ਪਰ, ਅਗੂਰ ਹੋਇ ਕਰ ਤੇ ਗਜਰ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਬ ਕੋਈ ਧੁਨੀ ਅਨੰਤ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਕੀ ਹੋਈ। ਸਾਥ ਕੀਰਤਨ ਕੀਆ ਤੇ ਨਗਾਰੇ ਕੀ ਆਹੋਤਿਆਂ ਸਹਤ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਇਆ ਥਾਨ ਸੋਹਾਇਆ ਸ੍ਰੀ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਆਇ ਬਿਰਾਜਤ ਭਏ ਸਰਬ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਦ। ਹਜਾਰੋਂ ਦੂਰ ਹਜਾਰੋਂ ਸੰਗਤਾਂ, ਬਾਲਕ, ਬ੍ਰਿਧ, ਜਵਾਨ ਨਰ ਨਾਰੀ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇ ਕੈਸੇ ਸਮਾਵਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਸਤਰਜਾਨ ਮੇ ਲਾਖੋ ਦੇਵਤਾ ਸਮਾਇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਸ਼ੁਧ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਸ਼ੁਭ ਗੁਨ ਜੈਸੇ ਸਮਾਇ ਜਾਤੇ ਹੈ, ਵਾ ਨਭ ਮੇ ਜੈਸੇ ਨਛਤਰ ਸਮਾਇ ਰਹੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਬੇਦੋਂ ਮੇ ਅਖਰ ਸਮਾਇ ਰਹੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸਮਾਏ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕੋ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਾ ਭੋਗ ਲਗਾ ਅਰ ਸਭ ਮੇ ਯਥਾ ਜੋਗ ਵਰਤਿਆ। ਪ੍ਰੇਮ ਪਵਿਤਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਨ ਮਨ ਕੋ ਪਵਿਤਰ ਕਰਨ ਵਾਰਾ, ਮਹਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਅਮਿਤ ਹੈ। ਤੇ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਤੀ। ਕਾਨੀ ਸਿਆਹੀ ਕਾਗਦੋਂ ਕਾ ਅੰਤ ਹੈ। ਐਸਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸ੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਸੁਧਾਸਰ ਸਹਿਤ ਸਰਬ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜਿਸ ਮੇ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ ਮੇਰੀ ਅਤ ਬੰਦਨਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਡੰਡਵਤ ਹੋ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਅਤਿ ਬੰਦਨਾ ਹੈ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇਸੁਧਾਸਰ ਮੱਧੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੀਤ ਰੀਤ ਬਰਨੰਨ ਨਉਤੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸਾ। ੩੯।

ਏਕ ਮਾਈ ਖਤਰਾਣੀ ਪੂਰਬਏ ਨਗਰ ਕੀ ਨਿਵਾਸਨ, ਦੇਵ ਸੰਜੋਗ ਤੇ ਭਰਤਾ ਆਦਿਕ ਸਭ ਤਿਸਕੇ ਜਲ ਤਰੰਗ ਵਤ ਲੀਨ ਹੋ ਗਏ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਸਿੰਧ ਮੇ। ਏਕ ਤਿਸ ਕਾ ਭਾਈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਥਾ ਸੋ ਤਿਸ ਪਾਸ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੀ ਭਈ। ਸੁਵਾ ਆਵਸਥਾ ਭੀ ਦੀਨ ਭੀ ਤਿਸ ਕੇ ਪਾਸ। ਤਬ ਏਕ ਬੈਸਨਵ ਤਿਸ ਕੋ ਸਾਲਗਰਾਮ ਦੇਤ ਭਯਾ ਪੂਜਾ ਪਰਚਾ ਕੇ ਲੀਏ। ਤ੍ਰਿਆ ਜਸੇ ਕਉ ਜੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪੂਜਾ ਸਪਰਸ ਸਾਲਗਰਾਮ ਕਾ ਕਰਨਾ, ਪਰ ਤਿਸ ਕੋ ਸੁਭ ਪਰਚੇ ਲੀਏ ਇਹ ਸਿਧ ਕਹੀ, ਜਾਂ ਤੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਵਿਰੋਂ ਤਿਸ ਕਾ ਤਿਦਾ ਆਰਾਧਕ ਸੀ। ਤਬ ਸੋ ਤ੍ਰਿਆ ਤਿਸ ਸਾਲਗਰਾਮ ਕੀ ਪੂਜਾ ਮੇ ਤਤਪਰ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਪੁਰੀ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਕੇ। ਜਬ ਤਿਸ ਮਹਲੇ ਕੀਆਂ ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਸਨਾਨ ਕੋ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸਨ ਲੀਏ ਜਾਵਹਿ ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਕਹਿ ਜੋ ਹੇ ਸਖੀ ਤੂੰ ਭੀ ਚਲ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ। ਤਿਸ ਤ੍ਰਿਆ ਕਾ ਚਿਤ ਸ਼ਰਧਾ ਮੇ ਪੂਰਨ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਤਰਫੋਂ। ਤਬ ਊਹ ਕਹੇ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਵੋ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਜਿਸ ਕੋ ਤੁਮ ਆਖੇ ਹੋ, ਹੇ ਸਖੀ, ਮੈ ਨਹੀਂ ਜਾਤੀ। ਜੋ ਕਊ ਦੇਵਤਾ ਕਾ ਤੋ ਇਹੁ ਤੀਰਥ ਨਾਹੀ। ਇਹੁ ਤੋ ਰਾਜਾ ਕਾ ਬਨਾਇਆ ਭਯਾ ਹੈ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਤਿਨਾ ਨੇ ਤਾਂ ਜਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੀਰਥਰਾਜ ਕਾ ਇਸਨਾਨ ਅਰ ਪਰਮ ਧਾਮ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਰਮ ਭਾਵ ਸੇ ਕਰਣਾ ਪੂਜਾ ਜਾਤ੍ਰਾ ਆਦੀ ਕਰਤੇ ਰਹਿ ਗੁਰ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਨਕੇਤ ਜੋ ਆਵਣਾ ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਗੀਤਾਂ ਸੰਗਾਰ ਨਾਮ ਪਾਠ ਆਦੀ ਕਰਦਿਆਂ। ਇਸੀ ਰੀਤ ਜਿਊ ਕਈਆਂ ਕੇ ਐਸੇ ਹੀ ਨਿਤ ਨੇਮ ਕਈਆਂ ਕਾ ਕਿਸੀ ਪੁਰਬ ਸੇ। ਜਬ ਕਈ ਔਰ ਪੁਰਬੀ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕੋ ਜਾਤੀ ਵੇਰ ਮਿਲ ਕਰ ਸਹੇਲੀਆਂ ਕਹਨਾ ਜੋ ਹੁਣ ਚਲ

ਗੁਰ ਤੀਰਥ ਸਨਾਨ ਕਉ ਹੇ ਸਖੀ। ਫਿਰ ਤਿਸ ਸੋਈ ਤ੍ਰਿਅ ਏਹਾ। ਤਬ ਸਭੀਆਂ ਸਖੀਆਂ
ਨੇ ਕੋਮਲ ਬਾਣੀ ਕਰ ਗੁਰੂ ਮਹਾਤਮ ਤੀਰਥ ਸਫਰੀ ਵਰਨਨ ਕਰ ਸੁਨਾਵਣੀ। ਜਿਨ ਜਿਨ ਕੋ ਪਏ
ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਸਵਰ ਜੀ ਦਿਖਾਏ ਵਾ ਸੁਣਾਏ ਸੰਤ ਗੁਰ ਮੁਖ ਗੋਬਿੰਦ ਦੁਆਰਿਹਿ। ਕੋਈ ਕਹਤ
ਭਏ, ਜੋ ਕਿਸੀ ਦੁਰਜਨ ਨੇ ਇਸ ਤੀਰਥ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀ ਥੀ ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈਲੇ
ਕੋਟ ਪਏ ਦੇਖੇ ਹੈਂ। ਜਬ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਮੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੋ ਲੈ ਗਿਆ ਅਰ ਭੂਲ ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਈ ਤਬ ਸੋ
ਰਾਜੀ ਹੂਆ। ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਦਿਨ ਕਿਸੀ ਪੁਰਬ ਮੇ ਸ਼ੁਭਮ ਮਹੂਰਤ ਵੇਲੇ ਤਿਸ ਤ੍ਰਿਆ ਕੀ ਭੁਜਾ ਪਕੜ ਕਰ
ਔਰ ਸਖੀਆਂ ਨੇ ਕਹਣਾ ਹੀ ਮੁਗਧ ਆਜ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਤੀਰਥ ਕਾ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਕਰ ਤੇ ਦਰਸਨ
ਪਰਮ ਧਾਮ ਕਾ ਕਰ, ਹੇ ਸਖੀ। ਤਬ ਸੋ ਤ੍ਰਿਆ ਭੀ ਮਿਲ ਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਖੀਆਂ ਸਾਥ ਤੀਰਥ ਰਾਜ
ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਕੇ ਪਨਘਟ ਮੇ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਕੀਆ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਅੰਦਰ
ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਏਕ ਤਰਫ ਕੋਠੀ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਸੁਨਨ ਲਾਏ।
ਤਬ ਤਿਸ ਤ੍ਰਿਆ ਕੋ ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਸੁਖ ਪੂਰਬਕ ਨੀਂਦ ਆ ਗਈ। ਤਬ ਸੋ ਸਵਪਨ ਮੇ ਕਿਆ ਦੇਖਤੀ ਹੈ।
ਜੋ ਦੇਵਤਾ ਕੀ ਪੁਨਾ ਦੇਵੀਆਂ ਔਰ ਪਾਰਖਦ ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ ਆਦੀ ਤਿਸ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਬੀਰ ਬਣੀ
ਸਭਾ ਲਾਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕੰਚਨ ਕਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਰਤਨ ਜੜਤ ਆਇ ਧਰਿਆ ਹੈ ਨਾਰਾਇਣ
ਕੇ ਨਰੇ ਨੇ ਜੋ ਪਾਰਖਦ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਇ ਬੈਠੇ ਹੈ।
ਆਵਨੇ ਸਮੇ ਸਭ ਸਭਾ ਉਠੇ ਹੋ ਕਰ ਡੰਡਉਤ ਅਰ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਕਰੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪੂਜਨ ਅਛੌਤ ਧੂਪ ਦੀਪ
ਆਦਿਕੋਂ ਸੇ ਕਰ ਕਰਾਵਤੇ ਦੇਵਤਾ ਇੰਦਰ ਆਦੀ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛਨ ਕੇ ਫੂਲਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਗੁੰਥਨ ਕਰ
ਪਹਿਰਾਵਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜੈ ਜੈ ਸਬਦ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਵੇਦ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਚੌਤਰ ਮੁਖ
ਸਹਤ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ: ਹੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ, ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਕਾ ਅਧਿਸਟਾਨ ਤੂਹੀ ਹੈ।
ਹੇ ਸਤਿਗੁਰੋ, ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕਉ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੈ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ, ਹੇ ਕਰਤਾਰ, ਹੇ
ਕਰਤਾਰ। ਜੋ ਚਰਨ ਆਪ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਤਾਰਨੇ ਕੋ ਤਰ ਸਮ ਹੈ, ਹੇ ਦੀਨ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਨਾਰਬ
ਜਿਨ ਹੇ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤੀ, ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਤਾਪ ਵਿਭੰਜਨ, ਭਤਾਰ ਪ੍ਰਿਅ। ਸੋ ਕਾਂਤਾ ਪ੍ਰਤਖ ਪਈ ਦੇਖਤੀ ਹੈ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਮੂਰਤੀ ਅਰ ਸਭ ਕੌਤਕ। ਤਬ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਹੁਕਮ ਕਰਤ ਭਏ
ਰਤਨ ਜੜਤ ਕੰਚਨ ਕੀ ਛੱਟੀ ਦਾਰ ਸੋ। ਜੋ ਉਸ ਮਾਈ ਕੋ ਆਗੇ ਨਿਕਟ ਸਭਾ ਲਿਆਇ ਟਿਕਾਵੇ।
ਤਬ ਛੱਟੀ ਦਾਰ ਰੂਪ ਭਵਰੀ ਕੇ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਸਵਾਸ ਪੀਤੇ। ਤਬ ਸੋ ਕਾਂਤਾ ਆਇ ਚਰਨਾ ਪਰ
ਮਸਤੱਕ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਲਾਗੀ ਨੈਨ ਤਿਸ ਕੇ ਵਾਸ ਸਾਵਣ ਵੱਤ। ਤਬ ਮੋਤਨ ਮਾਲਾ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰਦੇਵ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ, ਤਿਸ ਤ੍ਰਿਆ ਕੋ। ਹੇ ਮਾਈ, ਇਹੁ ਦੇਖ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਤੂੰ ਕਿਉਂ
ਕਹਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਮੰਦਰ ਰਾਜਾ ਦਾ ਬਨਵਾਇਆ ਹੋਯਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਕਹਤੀ ਹੈ ਜੋ, ਇਹ ਤੀਰਥ ਭੀ
ਕਿਸੀ ਦੇਵਤਾ ਕਾ ਨਾਹੀ। ਫੇਰ ਐਸੇ ਨਹੀਂ ਕਹਣਾ। ਤਬ ਸੋ ਮਾਈ ਮਸਤੱਕ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਭੂਲ
ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਸੋ। ਤਬ ਮੋਤਨ ਮਾਲ ਵਾਲੇ, ਕਮਲ ਬਦਨ, ਸੁਖ ਸਦਨ, ਚਰਨ
ਬੈਨਤ ਭਏ ਜਨ ਸੁਖਦਾਈ। ਅਬ ਤੈਨੂੰ ਸਖਸਿਆ ਉਨ ਮਾਈਆਂ ਕਾ ਸਾਦਨਾ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਸਾਥ

ਲਿਆਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਨਾਰਾਇਣ ਕੀ ਭਗਤੀ ਤੈਨੂੰ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਉਨ ਮਾਈਆਂ ਬੀਚ ਹੀ ਜਾਇ ਬੈਠ
ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰ ਖੁਲ੍ਹ ਗਏ, ਪੁਨਾ ਹਿਰਦੇ ਕੇ ਕਪਟ ਰੂਪ ਕਪਾਟ ਭੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਪਰਦੇ ਸਤਿ ਗੁਰ ਖੋਲੇ ਤਬ ਲੱਗੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰਨੇ ਤੇ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੀ ਹੈ
ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ। ਅਰ ਅਸਰਧਾ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਧਿਰਕਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਅਹੋ ਮੈ ਮਹਾਂ
ਅਭਾਗਣ ਮੇਰੀ ਮਤੀ ਕਾਵਣੀ ਸਦਰਸ। ਇਹੁ ਤੋ ਸਾਖਿਆਤ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲਾ ਪਤੀ ਨਾਰਾਇਣ ਜਿਨਾ
ਮੈ ਹੰਸਨੀ ਰੂਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੇਲ ਲੀਆ ਹੈ, ਮੈ ਪਾਪਣ ਕੋ ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ
ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਤਿਨ ਸਭ ਮਾਈਆਂ ਕੇ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਈ ਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮੈ ਗੁਰੂ
ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਤਬ ਸਿਲਾ ਕੀ ਪੂਜਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜੋ ਚੇਤਨਾ
ਕੀ ਭੀ ਚੇਤਨ ਹੈ ਫਿਰ ਤਿਸ ਕੀ ਪੂਜਾ ਲਾਗੀ ਕਰਨੇ ਔ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਕੋ ਕੰਠ ਕਰਨੈ। ਅਰ ਨਿਤਾ
ਨੇਮ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਰਸਨ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਕਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕਾ ਸਨਾਨ, ਬਿਧਿ
ਪੂਰਬਕ। ਬਹੁਤੇ ਬਰਸੋਂ ਪੀਛੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਮੋ ਗਈ ਸੋ ਤਿਸ ਮੰਦਰ ਬੀਚ ਹੀ ਤਿਸ
ਕਾ ਸਰੀਰ ਛੂਟਾ ਤੇ ਜੋਤ ਤਿਸ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਨ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਮੇ ਲੀਨ ਭਈ। ਐਸੇ ਗੁਰੂ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਾਖੀ ਕਬਿਤ। "ਹੋਊ ਏਕ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਰੋਗ ਤਨ
ਬਿਆਪ ਜਾਕੋ ਕਰਤ ਉਪਾਵਤ ਉਪਾਵਤ ਨ ਪਾਰ ਹੈ। ਦੇਵੇਗ ਬੁਲਾਇ ਕਹਿਯੋ ਸੋਧੋ ਸਗਨ
ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਕੌਨ ਉਪਕਾਰ ਰੁਜਮੇਧ ਤਨ ਹੈ। ਅਸਵ ਮੇਧ ਫਲ ਹੋਇ ਤਨ ਤਉ ਸੁਫਲ ਹੋਇ
ਜੈਸੇ ਧਾ ਮੈ ਚਿਤ ਬਿਸਥਾਰ ਹੈ। ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਸੁਨ ਸ੍ਰਵਨਿ ਸਿਰ ਬਾਰੰਬਾਰ, ਪਾਵਤ ਨ ਪਾਰ
ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਜੋ ਪਾਰ ਹੈ"। ਪੁਨਾ ਜੋਤਸੀਆਂ ਪੰਡਤਾਂ ਨੇ ਕਹਾ ਜੋ ਹੇ ਰਾਜਨ ਜੇ ਕਿਸੀ ਕੇ ਪਿਤਾ ਪਿਤਾਮਾ
ਨੇ ਕਰਿਆ ਹੋ ਸੋ ਆਪ ਕੋ ਸੰਕਲਪ ਪਾਇ ਦੇਵੇ ਤੋ ਭੀ ਤਨ ਅਰੋਗ ਹੋਇ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰ।
ਤਬ ਰਾਜੇ ਨੇ ਡੌਂਡੀ ਫਿਰਵਾਈ ਸੁ, ਸੁਨਕਰ ਤਿਸ ਨਗਰ ਬੀਚ ਦੋ ਗੁਰ ਭਾਈ ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਰਹਤੇ ਸੇ,
ਨਿਹ ਕਿਰੰਨ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਵਜੀਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਕੇਤੇ ਅਸਵਮੇਧੋਂ ਕਾ ਫਲ ਹੋਇ। ਤਹਾਂ
ਕਹਾਂ ਜੀ ਏਕ ਕਾ। ਤਬ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ ਮੰਗਵਾਇ ਕਹਾ। ਤਿਸ ਬੀਚ ਏਕ ਜਗ ਕਾ ਫਲ ਸੰਕਲਪ
ਕਰਦੀਆ। ਤਬ ਰਾਜੇ ਨੇ ਸਨਾਨ ਕਰ ਲੀਆ ਤਬ ਕੰਚਨ ਸੀ ਦੇਹੀ ਹੋ ਗਈ ਤਾਤਕਾਲ।
ਤਬ ਰਾਜਾ ਚਰਨੀ ਆਇ ਗਿਰਿਆ ਤੇ ਸਿਖ ਸਜਿਆ। ਤਾਂ ਨਰੇਸੁਵਰ ਨਰੋਤਮਾ ਨੇ ਹਾਥ ਜੋੜਕਰ ਕਹਾ
ਜੋ ਏਤੇ ਫਲ ਤੁਸਾਂ ਕੈਸੇ ਕਰ ਪਾਏ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤੋ। ਤਬ ਸੋ ਸਿਖੀ ਕਹਤ ਭਏ : ਹੇ ਨਰ ਨਾਥ,
ਅਸੀਂ ਦੀਪਾਵਲੀ ਕੀ ਦੀਪਾਵਲੀ ਚਰਨਾ ਮੇ ਨਗਨ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕਾ ਸਨਾਨ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਿਖ ਭੀ ਤਿਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਹਾਂ।
ਤਿਸ ਮਾਰਗ ਜੋ ਹਮ ਏਕ ਏਕ ਪਾਵ ਧਰਨੇ ਹਾਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਅਸਾਡਾ ਚਰਨ ਚਰਣ ਅਸਵਮੇਧ ਜਗ ਫਲ
ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਹਮਾਰੇ
ਅਨਿਤ ਕੋਟੀ ਜਗ ਫੱਲ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਇੱਛਾ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਤੇ
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰ ਸਦਾ ਜੀਵਨ ਜਾਣਤੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਕੀ

ਕੀ ਕਿਰਤ ਕਰ ਖਾਤੇ ਹਾਂ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਭੀ ਲਿਖਾ ਸਥ ਆਵਤ ਭਯਾ ਸਹਿਤ ਰਾਣੀਆਂ ਤੇ ਨਗਰ ਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਸੁਧਾ ਪਾਨ ਕਰਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸੇ ਲਏ ਨਾਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੈਕਰ ਸਭੀ ਜਨ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕੇ ਕਾਗਦੋਂ ਕੋ ਫਾੜ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਨੇ ਲੇਖਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਤਿ ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਸਾਖੀ ਏਕ ਸੰਤ ਕੀ ਕਥਨੰ। ਏਕ ਸੰਤ ਆਪਣੀ ਵਾਰਤਾ ਕਹਤ ਭਏ ਹੈ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਮੈ ਮੁਝ ਇਕ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹਾਂ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਕੀ। ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਹੋ ਗੁਰ ਮੁਖ ਭਵਰ ਰੂਪੀ। ਜੈਸੇ ਖਟ ਪਦ ਸਤ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਾਸਨਾ ਲੇਤਾ ਹੈ ਔਰ ਕਾਂਟੇ ਅਵਗੁਣ ਦੇਖ ਤਿਆਗ ਕਰੇ। ਜੋ ਏਕ ਸਮੇ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਹੂਆ। ਕਿਸੀ ਦੋਸ਼ ਕੇ ਫਲ ਕਰ। ਜੋ ਦੋ ਮਾਨੁਖ ਦੇਵਤਾ ਸਰੂਪ ਮੈਨੂੰ ਲਈ ਜਾਤੇ ਹੈ ਪ੍ਰਲੋਕ ਲੋਕ ਕਉ। ਤਾਂ ਮੈ ਆਗੇ ਕੀ ਦੇਖਨਾ ਹਾਂ। ਜੋ ਊਪਰ ਸੇ ਗਾਜ ਜੋ ਗਿਰਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਗਾਜ ਗਾਜ ਕਰ ਪੜਤੀ ਹੈ ਦੂਰ ਆਗੇ ਤੇ ਨਭੀ ਅੰਗਾਰੋਂ ਕੀ ਬਰਖਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਊਪਰੋਂ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਨੀਚੇ ਤੇ ਭੀ ਅਗਨ ਕੀ ਲਾਟਾਂ ਉਠਕਰ ਅਕਾਸ਼ ਕੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰਤ ਭਯਾ ਜੋ ਇਹੁ ਓਹ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਉਹ ਜੇ ਵਸਾਇਦ ਰੋਇ ਲਹਰੀ ਬਿਜਲ ਜਿਵੇ ਚਮਕਾਏ। ਹਰਿ ਬਾਝੁ ਰਾਖੇ ਕੋਇ ਨਾਹੀ ਸੋਇ ਤੁਝੈ ਬਿਸਾਰਿਆ"। ਅਗਨਿ ਸਿੰਧਵਤ ਮੈਨੂੰ ਭਾਸਿਆ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਮੈ ਪਾਪੀਆਂ ਕੋ ਸੰਗਲੋਂ ਸਾਥ ਬਾਂਧ ਕਰ ਜਮਦੂਤ ਘਸੀਟੇ ਲਈ ਜਾਤੇ ਹੈ ਮੁਗਦਰੋਂ ਕੀ ਮਾਰ ਕਰਤੇ। ਤਾਂ ਮੈ ਕਹਾ ਤਿਨਾ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ਕੋ ਜੋ ਇਹ ਕਵਨੁ ਹੈ ਜੀ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਅਮਰ ਦੂਤੇ ਵਾਚੁ। ਹੇ ਸਾਧ ਜਿਨਾ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਭਗਵੰਤ ਭਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਆ, ਤੇ ਪਾਖੰਡ ਕਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗ ਖਾਧਾ ਹੈ, ਅਰ ਮੱਥਸ ਟਿਕਵਾਏ ਹੈ, ਉਲਟਾ ਉਨ ਸੇ, ਜੋ ਹਮ ਕੋ ਪੂਜੋ ਹਮਹੀ ਤੁਮਾਰੇ ਗੁਰੂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਜਾਨੋ ਹੈ ਭਾਈ ਅਬ ਅਪੇ ਨਰਕਾਂ ਨੂੰ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਮੈ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਤਾਂ ਲੋਕ ਮਾਥੇ ਟੇਕਦੇ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜਿਉ ਜਾਣੈ ਤਿਉ ਭੋਗ ਰਹੀ ਆਪਣੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ। ਪੁਨਾ ਉਹਾਂ ਖੜੋਤੇ ਅਗਨੀ ਸੇਕ ਜੋ ਘਾਮ ਹੈ ਸੋ ਬਿਆਪੇ। ਤਾਂ ਮੈ ਕਿਹਾ ਏਥਾਂ ਤੇ ਤਪਤ ਅਗਨੀ ਆਂਚ ਕਰ ਬਿਆਪੇ ਹੈ ਮੁਝੇ। ਤਬ ਸੋ ਫੇਰ ਇੱਕ ਛਾਇਆ ਸਥਾਨ ਪਰ ਲੇ ਗਏ। ਸੋ ਉਹਾਂ ਭੀ ਅਤਿ ਤਪਤ ਬਿਆਪੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਮੈ ਕਹਤ ਭਯਾ ਅਬ ਜੀ ਅਤਿਅੰਤ ਤਪਤ ਸੇਕ ਅਪਾਰ ਸਮਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਅਮਰ ਦੂਤ ਵਾਚ। ਹੇ ਭਾਈ ਕੋਊ ਪੁੰਨ ਹਈ ਤਾਂ ਏਥਾਂ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੈ ਬਿਨੁ ਸੇਵ ਤੇ ਅਵਰ ਕੋਊ ਉਪਾਇ ਨਹੀਂ ਏਥਾਂ। ਜੋ ਕੋਊ ਥਾ ਤਬ ਮੈ ਸਿਮਰਨ ਕੀਆ। ਤਬ ਦੇਵ ਦੂਤ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਉਹ ਪੁੰਨ ਤੇਰੇ ਏਥਾਂ ਰਾਖ ਜੈਸਾ ਭੀ ਮੋਲ ਨਹੀ ਉਨ ਕਾ। ਓਹ ਤਾਂ ਮਾਤ੍ਰ ਲੋਕ ਹੀ ਹੈ ਜਿਨਾ ਭਾਈ ਭਾਈ ਕਰ ਕਰ ਮਥੇ ਟੇਕੇ ਤਿਨਾ ਹੀ ਖੋਟ ਲੀਆ ਤੁਝ ਤੇ। ਤਾਂ ਮੈ ਕਿਹਾ ਉਹ ਕਵਨ ਪੁਨ ਹੈ, ਹੇ ਅਮਰ ਦੂਤੋ ਜਿਸ ਕਾ ਫਲ ਏਥਾਂ ਪਹੁੰਚੇ। ਤਾਂ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਦੇਵ ਦੂਤ: ਹੇ ਸਾਧ, ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਸੱਚਤਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਤਿਸ ਕੇ ਪੁਨ ਕਾ ਫਲ ਏਥਾਂ ਪ੍ਰਲੋਕ ਪਹੁੰਚਤਾ ਹੈ ਅਵਰ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਤਾ ਸੋ ਸਚਤਾ ਕੈਸੇ। ਜੋ ਧੋਬਨ ਧਰਮ ਕੀ ਕਾਂਤਾ ਪੋਸ਼ਾਕ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰ ਸਿੰਗਾਰੀ ਹੁਈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾ।

ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਭੀ ਬਾਲਾ ਜੋਬਨ ਹੈ। ਜੋ ਤ੍ਰਿਆ ਜਿਨਾਂ ਕੀ ਇਨ ਕੇ ਰਾਹੇ ਇਕੰਤ ਥਲ ਸਮਾਂ ਪਾਏ ਕਰ।
ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸਵਰ ਕੋ ਭੈ ਕਰ ਇਹ ਤਿਸ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਜਾਏ ਨ ਦੇਖੈ ਨ ਬਾਤ ਕਰੈ, ਤਿਸ ਸਾਖ।
ਹਿ ਪੁੰਨ ਸਰਬਤਾ ਕਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਕਹਨ। "ਬਾਲੇ ਜੋਬਨ ਜੋ ਨਹੁ ਜਤੀ। ਕਾਲ ਬੁਢਾਲੇ ਜੋ ਨਹੁ
ਜਤੀ। ਥੁਰਤੇ ਭੋਜਨ ਅਲਪ ਅਹਾਰੀ।। ਭੇਰਖ ਕਹਸੈ ਕਾਇਆ ਹਮਾਰੀ"। ਪੁਨਾ ਇਹੁ
ਅਤੀਤ ਤਕ ਪੁਰਸ ਕਭੀ ਜੇ ਕਿਰਪਨ ਹੈ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਆਦਿਕੋਂ ਤੇ ਭੀ ਹੀਨ ਹੈ। ਐਸੇ ਸਮੇਂ ਜੇ
ਕਹੂ ਬਿਗਾਨੀ ਥੈਲੀ ਧੰਨ ਕੀ ਦੇਖੀ ਹੈ ਅਤੀਤ। ਜੋ ਬਿਖਵਤ ਜਾਣ ਕਰ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਸੋ ਪੁੰਨ
ਭੀ ਸਾਰਾ ਅਵਰ ਸਭ ਕਾਰਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਦਾਨ ਸਮਝਣਾ ਜੋ ਹੋਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਕਪਟ ਨਹੀਂ ਕੀਆ
ਮਨ ਮੇ ਸੁਭ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸੰਤ ਸੰਤੋਖਵਾਨ, ਖਿਮਾਵਾਨ, ਸਿਮਰਨਵਾਨ ਕੋ ਐਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋ ਨਿਸਕਪਟ
ਹੋ ਕਰ ਸੇਵਿਆ ਹੈ। ਕਾਮਨਾ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਅਰਥ ਹੈ। ਸੋ
ਪੁੰਨ ਭੀ ਸਾਰਾ ਹੈ ਅਵਰ ਸਭ ਕਾਰਾ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕੂਪ ਬਾਵਲੀ ਤਾਲ ਪਰਪਾ ਆਦੀ
ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਭੀ ਕਰੈ ਹੈ, ਸਿਆਣੀ ਅਜੋਨ ਮਾਨ ਕਰ ਬਲ ਕਰ ਛਲ ਕਰ। ਸੋ ਸਭ ਕਾਰਾ ਪੁੰਨ ਹੈ
ਜੋ ਅਪਣੇ ਹਕ ਕਰ ਅਲਪ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਕਰੈ ਨਿਹਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਥ ਤੇ ਸੋ ਬਹੁਤਾ ਪੁੰਨ ਹੈ। ਸੋ
ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਿਪਾ ਕਰ ਦੇਵੈ ਹੈ ਕੁਟੰਬੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋ ਜਾਨ ਕੇ ਨਿਹਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਆਪਨਾ ਭਲਾ ਉਸ
ਸੇ ਨਹੀ ਚਾਹਤਾ ਜੋ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਭੀ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਗੋਬਿੰਦ ਹੀ ਕੋ ਸਮਝਤਾ ਹੈ ਚਿਤ ਸੋ ਦੂਤੀਆ ਭਾਓ
ਨਹੀਂ ਲਿਆਵਤਾ। ਸੋ ਪੁੰਨ ਭੀ ਸਾਰਾ ਹੈ ਅਵਰ ਸਭ ਕਾਰਾ ਹੈ, ਹੇ ਸਾਖੀ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਮੈ ਅਮਰ
ਦੂਰੋਂ ਜੇ ਤਬ ਮੈ ਰੋਏ ਪੜਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਸੀ ਨਾਹੀ। ਪੁਨਾ ਦੇਵ
ਦੂਤਾਂ ਕੋ ਕਹਾ ਜੋ ਮੇਰਾ ਜੋ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਉਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੇਰੇ
ਉਧਾਰ ਕਾ ਕੋਈ ਪਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰਾ ਉਧਾਰ ਐਸੇ ਕਰ ਪਾਵਨ ਕਰੀਏ ਜਾਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਸੇ ਬਣ।
ਪੜਤਾ ਭੀ ਕੋਊ ਨਾਹੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਏਕ ਹੈ, ਜੇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ ਤੇਰੇ ਪਰ ਤਊ ਤੇਰਾ ਉਧਾਰ ਹੈ ਅਨ ਥਾ ਨਹੀ। ਤਊ ਇਕ ਤੇਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਾਤ ਹੈ,
ਤੇਰੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਾ, ਤੇਰੇ ਸੰਜੋਗ ਕਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੈ ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਮੈ ਰੋਏ ਪੜਾ ਜੋ ਐ ਰਹਤਾ
ਤੋ ਹੁਧਾਸਕ ਥੀਓ ਤਾਂ ਪਰ ਐਸੀ ਸੇਵਾ ਤਾਂ ਮੈ ਨਿਸਕਪਟ ਹੋ ਕੇ ਕਭੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੀ।
ਜਬ ਮੈ ਨਿਰਾਸ ਹੋਕਰ ਰੋਇਆ ਤਬ ਮੈ ਕਿਆ ਦੇਖਾ ਜੋ ਗੁਰ ਦੇਵ ਦੂਤ ਤੋ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੋ ਗਏ
ਤੇ ਸਭੀ ਦੇਵਤਾਨ ਕੀ ਸਭਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸੁਭ ਸਭਾ ਮੇ ਕੋਟ ਕੋਟ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਅਰ ਬਰਹਮਾ ਬਿਸਨ
ਮਹੇਸ ਆਦੀ ਬੈਠੇ ਹੈ ਕਰ ਜੋੜੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਆਗੇ। ਤਿਸ ਬੀਚ ਇਕ ਸਿੰਘਾਸਨ ਊਪਰ ਕੋਟ
ਸੂਰਜ ਸਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹੈ। ਊਪਰ ਛਤ੍ਰ ਝੂਲਤਾ ਹੈ ਤੇ ਚਾਰੂ ਚਮਰ ਹੰਸ ਸਮ।
ਮੋਤਨ ਕੀ ਮਾਲ ਕੰਠ ਭੂਖਨ ਸੋ ਤਨ ਮੇ ਸੋਹੇ ਹੈ ਕੈਸੇ। ਜਿਨਾ ਪੁਰਖਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਲੀਨਤਾ ਪਾਈ ਹੈ
ਤਿਨ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਜੈਸੇ ਸਮ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਸੁਭ ਗੁਨ ਸੋਹਤੇ ਹੈ ਤਥਾ ਮਾਲਾ ਸੋਭੈ ਹੈ। ਤੇ ਮੰਦ ਮੰਦ
ਮੁਸਕਾਵਤੇ ਹੈ ਮਾਨੋ ਚੰਦਰਮਾ ਮੇ ਕਿਰਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਜੋ ਮਕ੍ਰੰਦ ਬੀਚ ਅਧਰੋਂ ਕੇ ਰਦਨ।

ਤਬ ਮੇਰੀ ਤਰਫ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਢਬੰਸ ਕੇ ਭੂਖਨ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਤਿ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮਨ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਪੈ ਕਰੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗਨੇਸ਼ ਜੀ, ਸਿਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੀ, ਸੇਸ ਨਾਗ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸਹਸਰ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕਰ ਜਾਵਤ ਮੁਨੀਆਂ ਕੇ ਗਣ ਹੈ, ਸਮੂਹ ਹੈ, ਇਹੁ ਜੀ ਜਿਸ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮਨ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਪੈ ਨਮਸਕਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੈ ਤਿਸੁ ਸੇ ਆਦਿ ਲੇਕਰਿ ਨਾਰਦ ਇਤਯਾਦਿਕ ਜੋ ਮਹਾਂ ਰਿਖੀ ਜਨਣੇ ਕੇ ਸਮੂਹ ਹੈ ਇਹ ਭੀ ਜਿਸ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮਨ ਕੋ ਪੈ ਨਮਸਕਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੈਨ। ਅਵਰ ਕਿਸੀ ਕੀ ਕਵਨ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਸਤੀ ਤੇ ਪਾਰਬਤੀ ਅਰ ਲਛਮੀ ਸਾਵਿਤ੍ਰ ਸੇ ਆਦਿ ਲੇਕਰ ਪਾਦ ਪਦਮਨ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰਾ ਪੈ ਕਰਦੇ ਹੈ, ਮਹਾਨ ਸਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਗਣ। ਸੋ ਜੋ ਵਿਭੂ ਸੇਵੀਆ ਮੇ ਰਤਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਜੋ ਵਿਭਤੀ ਵਿਰਧੋ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਭੂ ਸੇਵੀ ਰਤਨ ਰੂਪ ਤਿਸ ਮਹਾਂ ਸਿਵ ਸੰਤ ਰੂਪ ਕੇ ਪਾਦ ਪਦਮਨ ਮੇ ਨਮਸਕਾਰ ਹੋਵੇ ਪਾਰੰਸਾਰ ਹੈ ਸੰਤ। ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੈ। ਦੋਹਰਾ। "ਸਦਾ ਦਿਆਲ ਕਿਰਪਾਲ ਗੁਰ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸੁਖ ਰਾਸ। ਸੀਰਨ ਪਦ ਅਰ ਸਿੰਦ ਸਦ ਹੋਇ ਸਹਾਇ ਗੁਣ ਰਾਸ"। ਤਬ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਦਾਲਦ ਸਭੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਤਿਸੀ ਖਿਨ ਮੇ, ਜੈਸੇ ਤਮ ਅਰੀ ਕੀ ਕਿਰਣੋ ਕਰ ਤਿਮਰ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਨਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਤਾ ਜੋ ਕਹਾਂ ਗਇਆ ਤਥਾ ਦੂਰ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰ, ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਲਿਖੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾ ਸਰ ਮੇਂ ਸਤਿ ਗੁਰ ਸਹਾਇਤਾ ਵਰਨਨੋ ਤੀਸ ਪੰਚਮੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ੩੫। ਏਕ ਸੰਤ ਸਾਂਤ ਸਰੂਪ ਹੰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਧਾਰਨ ਵਾਰੇ ਹਬੇਕੀ। ਸੋ ਅਰਧ ਰੈਨ ਪੀਛੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਮੇ ਸਨਾਨ ਸਹਿਤ ਨੇਮ ਕਰਤੇ ਸੇ ਸਦਾ। ਪੁਨਾ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਉਸਤਤੀ, ਸ੍ਰੀ ਜਪ, ਜਾਪ ਆਦੀ ਪਾਠ ਪਠਨ ਕਰਤੇ ਸੇ ਇਕ ਮਨ ਹੋਇ ਕਰ। ਔਰ ਕੋਊ ਸੁਣੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਬਾਣੀ ਤਿਸ ਕਾ ਰਿਦਾ ਭੀ ਥਿਰ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮਧੁਰ ਬਾਣੀ ਸੁਧ ਅਖਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਪਠਨ ਕਰਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਬੈਠ ਕੈਸੇ ਬੈਠ ਦੇਵੇ। ਜੈਸੇ ਮਾਨਸਰ ਕੇ ਕੰਠੇ ਪਰ ਬੈਠ ਹੰਸ ਸੋਭਾ ਪਾਵੈ, ਤਥਾ ਛਬ ਦੇਵੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਭਿਲਾਖੀ ਸਭਾ ਸੋ ਜਾਇ ਅਗਾਹਿਰ ਹੋਵੇ ਸਗੁਨ ਭਗਵਾਨ ਮੂਰਤੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨਿਕਟ। ਐਸੇ ਹੀ ਨਿਰੰਤਰ ਬਾਣੀ ਭਜਨ ਅਭਿਆਸ ਦ੍ਰਿੜ ਤਥਾ ਤਿਨਕੋ। ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਕਾ ਸਨਾਨ ਦੇਖ ਕਰ ਏਕ ਲਵਾਣੇ ਨਾਮ ਕੀ ਰਾਮ ਜਨੀ, ਵੇਸਵਾ, ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਤੈਸੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਯਾ, ਸੰਤ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ। ਪ੍ਰਥਮ ਆਪਣਾ ਸੁਭਾਵ ਕੈਸੇ ਤਿਸ ਕੋ ਭੂਲਾ ਜੈਸੇ ਸਖੋਪਤ ਆਇਆ ਜਾਗ੍ਰਤ, ਸਵਪਨ ਭੂਲ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਕਟਾਖ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ। ਇਸ ਮੇ ਇਸਚਰਜ ਨਹੀ ਮਾਨਣਾ, ਹੇ ਸੰਤੋ। ਜੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਦੁਆਰਿਓ ਸ੍ਰੀ ਹੰਸ ਠਾਕਰ ਕਉ ਮੁਕਟ ਤਾਰਤੀ ਭਈ ਸੋ ਕੈਰਨੀ। ਜਥਾ ਪਿੰਗਲਾ ਨਾਮ ਕੀ ਰਾਮ ਜਨੀ ਤਰੀ ਹੈ, ਇਤ੍ਯਾਦਿਕ ਮੇ ਜਿਸ ਕੀ ਕਥਾ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੈਸ ਸੰਤਾਂ ਦੁਆਰਿਓ ਤੋਤਾ ਲੇਕਰ ਕੇ ਰਾਮ ਜਨੀ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪਤੀ ਜਪਾਵਤੀ ਭਈ ਪਾਰ।

ਭੀ ਇਹੁ ਭੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ਸੰਤੋ, ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਕੋ ਸੇਵ ਕੇ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ ਅਭਿਆਸ ਤੇ ਤਨ ਮਨ ਕਰ ਨਿਰਮਲ ਭਈ। "ਇਹੁ ਬਾਣੀ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕੀ ਨਿਜ ਘਰ ਵਾਸਾ ਹੋਇ"। ਜੋ ਇਹੁ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਿਨ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕਾ ਜੋ ਅਭਿਆਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਦੁਆਰਿਓ ਸੋ ਨਿਜ ਘਰ, ਜੋ ਪਰਮ ਧਾਮ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਤ ਕੀ ਸਿਖੀ। ਏਕ ਭਾਈ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੋਨੀ ਨਿਰਮਲ ਭਏ ਹੈ, ਪਰਮ ਗਿਆਨ ਨੇਮਟਾ ਜਿਨ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਆਵਣਾ ਹੱਥ ਜੋੜੀ ਹੋਏ ਮੁਖ ਮੋਨ। ਅਗਲੀ ਸਮ ਲੋਹੂ ਸੁਣਾਇ ਤੇ ਬੈਠਣਾ। ਪਰਕਰਮਾ ਮੇਂ ਬੈਠਣਾ ਜਗਿਆਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉੱਤਰ ਐਸਾ ਦੇਣਾ ਮਾਨੋ ਸਿਖ 5 ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ਹੈ ਗੁਰ ਭਗਤੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਈਏ। ਏਕ ਤ੍ਰਾਵਨ ਦਾਸ ਜੀ ਨਗਨ ਹੂਣ ਮੰਗੀ ਕੇ ਨਿਵਾਸੀ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਆਵਣਾ ਨਿਰੰਤਰ। ਜੋ ਕੋਈ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਤਾ ਹੋਇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ, ਤਬ ਰੈਨ ਸਾਰੀ ਇਕ ਟੱਕ ਬੈਠਾ ਰਹਿਣਾ ਤਿਨ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਕਰ ਨਾ ਮੰਦੀਵਣੇ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਜਸ ਸੁਨਤੇ ਨੈਨੋ ਮੇ ਨੀਂਦ ਆਲਸ ਆਵੈ। ਜਾਨੋ ਇਨ ਕੋ ਨਾਮ ਰਸ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਤਿਨ ਜੋ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਮੇ ਆਪ ਊਂਘ ਨਹੀਂ ਆਵਦੀ, ਦੇਖੀਏ ਐਸਾ ਦ੍ਰਿੜ ਅਭਿਆਸ ਕੀ ਨੇਮਟਾ ਤਿਨਕੀ ਦੇਖੀ। ਭਾਈ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਦੀ ਸਾਹ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਇਕਾਦਸੀ ਕਾ ਜਾਗਾ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਦਰਬਾਰ ਆਗੇ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਬੇਨਤੀ ਕੇ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਨ ਮੇ ਅਪਨੇ ਅਵਗੁਨ ਕਥਨ ਕਰੇ ਹੈ। ਜੋ ਸੁਧੀਆਂ ਦੂਰਾਂ ਦੁਰਾਡੇ ਸਾਥ ਗਾਇਨ ਕਰਨੀਆਂ ਤੇ ਰੁਦਨ ਕਰਨਾ। "ਕੀਰਤਨ ਨਾਰੀ ਮੇ ਜਿਉ ਨੂਰਤ ਹੈ ਮੋਹ ਮੀਨਾ ਮਾਇਆ"। ਪੁਨਾ ਰਾਗੀ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਿਰਮਲੇ ਇਕੰਤ ਵਾਸੀ। ਏਕ ਫ਼ਟਕਣੀ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਹੂਆ ਹੈ ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ ਮੇ ਮਾਸ ਬੇਚਤਾ ਸੀ, ਸਧਨੇ ਕਸਾਈ ਵੱਤ। ਪੁਨਾ ਲਹੂ ਕੀ ਬਾਟੀ ਭਰ ਕਰ ਪਾਨ ਕਰਤਾ ਸੀ। ਮੀਨ ਭੋਜਨ ਕਾ ਦੇਗਚਾ ਭਰ ਭਰ ਖਾਤਾ ਸੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਨੇਮਟਾ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਪੰਜਾਂ ਕਕਿਆਂ ਕੀ ਰਹਿਤ ਕੇਸ, ਕੰਘ, ਕੜਾ, ਕ੍ਰਿਪਾਨ, ਕਛਿਆ, ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾ ਭੀ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਜਿ ਕਰ ਜਪ, ਜਾਪ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ ਆਦਿ। ਪੁਨਾ ਅੰਨ ਭੀ ਪਕਾਇ ਕਰ ਬਾਂਟਨਾ ਅਤੀਤਾਂ ਕੋ। ਜਬ ਤਿਸ ਕਾ ਅੰਤ ਕਾ ਸਮਾ ਆਇਆ ਇਕਾਦਸੀ ਕੇ ਦਿਨੇ ਸਹਿਤ ਲੋਗੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬੀਚ ਮੰਚ ਬਿਛਾਇ ਕਰ ਬੈਠ ਗਏ ਸਵੇਰੇ ਤੇ ਤਿਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਰਗ ਮੇ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਆਵੇ ਜਾਵੇ ਸਭ ਕੋ ਹਾਥ ਜੋੜਕੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ ਬੁਲਾਵਣੀ ਤੇ ਮੁਖੋਂ ਕਹਿਣਾ ਜੋ ਅਜ ਅਸਾਡੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਧਾਮ ਜਿਉ ਤਯਾਰੀ ਹੈ। ਦਸਮੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਧਾਮ ਕੋ। ਹਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਮਿਹਰਬਾਨਗੀ ਰਖਨੀ। ਐਸੀ ਸਭ ਕੋ ਪਕਾ ਆਖੇ ਤੇ ਮੁਖ ਪਰ ਅਰਹਲਾਟੀ ਆਦਿ ਹੋਈ ਬਹੁਤ। ਸੋ ਤਿਸੀ ਦਿਨ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਜੋਗੇਸਵਰ ਸਮ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਨ ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਸਾਂਸ ਤੀਜ ਵਤ। ਆਗੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਗਤੀ ਗੁਰੂ ਹੀ ਜਾਣੈ ਤਿਸ ਕੀ ਗਤੀ ਕੈਸੀ ਭਈ। ਜੈਸੇ ਗਤੀ ਸੁਮੇਰ ਕੀ ਗਤ ਕਉ ਨਹੀਂ ਜਾਣੈ। ਤੈਸੇ ਹਰੀ ਕੀ ਗਤੀ ਕਉ ਕੋਈ ਕੋ ਜਾਣੈ। ਬਹੁੜੋ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੂਛੇ ਜੋ ਤਿਸ ਕੀ ਗਤੀ ਕੈਸੇ ਕਰ ਹੂਈ ਵਾ ਨਾ ਹੂਈ। ਮੇਰੇ ਤੋ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾ ਮੇ ਸੋ ਮੁਕਤ। ਅਰ ਐਸੇ

ਬ੍ਰਿਅਣੰਦ ਹੋ ਕਰ ਦੇਹ ਕਾ ਤਿਆਗਣ ਕੀਆ। ਬਹੁੜੇ ਤਿਸ ਆਪ ਜੋ ਮੁਖੋਂ ਕਹਿ ਦੀਆ ਜੋ
ਅਜ ਦਸਮੇ ਪਾਤਸਾਹ ਕੀ ਪੁਰੀ ਕੋ ਹਮ ਜਾਤੇ ਹੈ ਨਾਤ ਗਈ ਸਿਧੀ। ਇਕ ਬ੍ਰਹਮਣ ਪੰਡਿਤ, ਭਗਵੰਤ ਕੀ
ਧਿਆਨ ਵਾਲੇ, ਹੂਏ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਮੇ, ਪੰਡਿਤ ਕਰਤਾਰ ਵਾਲੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ, ਪੰਡਤ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ।
ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਨਿਹਾਲ ਚੰਦ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸੇਵਕ ਪੁਨਾ ਪੰਡਤ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਭੇਸਵੰਤ। ਪੰਡਤੋ ਮੇ ਉਦਾਰ ਪੰਡਤ
ਗਣੇਸ ਦਾਸ ਜੀ। ਪੰਡਤ ਫਤੇ ਚੰਦ ਜੀ। ਮਿਸਰ ਗਿਆਨ ਚੰਦ, ਪੰਡਤ ਸੰਕਰ ਦਾਸ। ਪੰਡਤ ਕ੍ਰਿਸਨ
ਕੰਵਰ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਭੀ ਜਿਨੋ ਬਨਾਇਆ ਹੈ। ਗੁਸਾਈ ਕੇਸੋ ਦਾਸ ਜੀ ਨਾਮ ਕੇ
ਗਾਇਆ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਕੇ ਕੰਠੇ ਪਰ ਆਸਨ ਵਿਛਾਇ ਕਰ ਬੈਠਦੇ ਸੇ ਹਰੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਕੀ ਗੋਦੜੀ, ਕਿਆ
ਸਭਾ, ਲਾਇ ਕਰ। ਔਰ ਭੀ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਿਕਟ ਬੈਠ ਕਰ ਹਰੇ ਰਾਮ ਹਰੇ ਰਾਮ, ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਸ੍ਰੀ
ਗੋਬਿੰਦ ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਭੀ ਤੇ ਕਰਾਵਣਾ ਭੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੇ ਔਰ
ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਕਾ ਭੀ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮਝ ਕੇ ਇਕ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਹੀ ਦਿਰੜ ਨਿਸਚੇ ਕਰਤ ਭਏ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਪੰਡਤ ਦੱਤ ਜੀ ਕਥਾ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ।
ਪੁਨਾ ਪੰਡਤ ਦਤ ਜੀ ਕਥਾ ਕਰਤੇ ਇਦਰੇ ਉਦਰੇ ਕਹੂ ਵਿਅਰਥ ਦਿਰਸਟ ਨਾ ਕਰਣਾ। ਬੀਚ ਪੜ੍ਹਕੇ
ਅਖਰੋ ਮੇ ਅਰਥ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਤਿਸ ਬੀਚ ਦਿਰਸਟੀ ਅਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰਹਿਣੀ ਜਿਨ ਕੀ। ਏਕ ਸਮੇ ਕਥਾ
ਇਨ ਕੀ ਸਮੇ ਸਰਕਾਰ ਆਵਤੀ ਭਈ। ਤਬ ਇਹ ਦਿਰਸਟ ਅਖਰੋਂ ਮੇ ਹੀ ਗ਼ਾਖਤ ਭਏ ਸਰਕਾਰ ਕੀ
ਤਰਫ ਦਿਰਸਟ ਕਰ ਭੀ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਤਿਸ ਸਮੇ। ਪੰਡਤ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਦਿਰੜ ਨਿਸਚਾ ਗੁਰੋ ਕੇ ਚਰਨੋ
ਮੇ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਸੁਨ ਕਰ, ਤਿਸ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਅੰਗਰੇਜ ਭੀ ਚਕਰਤ ਹੋ ਰਹਿਆ। ਪੁਨਾ ਮਿਸਰ ਰਿਖੀ
ਤਪਸਵੀ ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਉ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਸਨਾਨ ਕਰ ਤੀਰਥ ਤੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਈਸਵਰ ਦਾ। ਪੰਡਤ
ਸਿਆਮ ਦਾਸ ਜੀ ਐਸੇ ਪਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਮਾਨੋ ਵਿਆਸ ਜੀ ਹੈ। ਪੰਡਤ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਬਦਰੀ
ਨਾਰਾਇਣ ਜਾਤੇ, ਤਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਅਸਵ ਅਸਥਾਮਾ ਤਪ ਕਰਤੇ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ, ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੀ
ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਜਿਨੋ ਨੇ। ਤੇ ਕਥਾ ਐਸੀ ਕਰਤੇ ਥੇ ਵਿਖਿਆਨ ਜੋ ਕੌਨ ਹੈ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋ ਮੋਹਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।
ਤੇ ਆਦ ਗੁਰੂ ਕੇ ਘਰ ਕੇ ਸੇਵਕ। ਅਰਦਾਸ ਐਸੀ ਕਰਨੀ ਪਿਰਥਮ ਭਗਉਤੀ ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਜੋ ਐਸੀ ਕੋਈ
ਪੁਜਾਰੀ ਭੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਭਾਈ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਡਤ ਪਰਮ ਨਿਸਰੇਵੰਤ, ਰਹਤਵੰਤ। ਪੰਡਤ
ਹਰਿਦਾਸ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ... ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਆਸਨ ਪਰ ਇਸਥਿਤ ਹੋਵਣਾ। ਭਾਈ
ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਣ। ਦੂਜੇ ਭੀ ਭਾਈ ਦਇਆਸਿੰਘ ਦਿਲਦਾਰ। ਔਰ ਗੁਰ ਸਿਖੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਵਰਨੰਨ।
ਭਾਈ ਹਰਦੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਪੁਨਾ ਅਨਾਥੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲਕ। ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਖਈ ਪ੍ਰਮ ਤਪਸਵੀ,
ਬੈਰਾਗੀ, ਤਿਆਗੀ, ਵੈਰਾਗ ਤਿਆਗ ਸਹਤ ਜਿਨ ਕੀ ਆਗਿਆ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੋ ਨਿਕਟ।
ਜਾਗਰਤ ਰੈਣ ਕੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਜਿਨ ਕੀ ਬਤੀਤ ਹੋਈ ਰਹਤਵੰਤ ਤੇ ਪਰਮ ਉਦਾਰ ਪੰਚ ਪਿਆਰਿਓ
ਮੇ ਤਿਨਾ ਕਾ ਸਰੂਪ ਮੇਨੂੰ ਭਾਸਤਾ ਸੀ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਅਨੁਜ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮਿਠ ਬੋਲੇ
ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਮਘਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਮ ਜਾਗਰਤੀਏ। ਭਾਈ ਅੰਗਦ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਆਸਕ

ਕੇ ਇਸਥਤ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਨਿਕਟ। ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੈਰਕਤ ਪਰਮ ਉਦਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਕਰ ਛਕਾਵਨੇ ਗੁਰ ਸਿਖਨ ਕੋ। ਦੂਜੇ ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਸਮਾਧੀਏ ਪਰਮ ਸੰਤੋਖ ਵੰਤ ਅਰ ਤਪਸਵੀ ਨਦੀ ਤਟ। ਭਾਈ ਪ੍ਰਸ ਰਾਮ ਜੀ ਮਾਇਆ ਕੇ ਸੁਖੋਂ ਕਾ ਰਸ ਤਿਆਗ ਕਰ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਕਾ ਜੋ ਰਸ ਪਾਵਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਅਨੁਗ੍ਰਹਿ ਤੇ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਹਰੇ ਹਰੇ ਤਪਸਵੀ। ਦੂਜੇ ਦੁਤਾਰੇ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਸਤਾਨੇ, ਤੀਜੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਹੇਕੀ ਗੁਰਮੁਖ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ। ਭਾਈ ਸੰਤੋ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਮਾਨੋ ਸਰੂਪ ਤੈਸੇ ਭਾਈ ਦੱਲ੍ਹਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰ ਕੇ ਸੇਵਕ। ਚਉਥੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਪੁਜਾਰੀਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਕੇ ਗੁਰ ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ। ਪੰਜਵੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੂਹਨੀ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਮੋ। ਜੋ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਸੇਵਾ ਕੋ ਆਵਣਾ ਤਬ ਪੀਛੇ ਚੋਰ ਲੂਟ ਲੇ ਜਾਵਣਾ ਵਰਤਨ ਵਾ ਭੂਖਣ, ਤੌ ਭੀ ਸੇਵਾ ਨਾ ਤਿਆਗਤ ਭਏ। ਭਾਈ ਨਿਰਾਲਾ ਤੇ ਬਾਵਾ ਹਰਚਰਣ ਦਾਸ ਜੀ ਉਦਾਸੀਨ ਵੈਰਕਤ। ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾਸ ਜੀ ਤਨ ਕੇ ਸੇਵਕ ਟਹਲ ਦਾਸ ਜੀ। ਬਾਵਾ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਤੋਕਧ ਕੀਨੇ ਕੇ ਵਾਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਚਰਨਾ ਮੋ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ। ਭਾਈ ਭਗਤ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੰਸ ਮੂਰਤੀ। ਐਸਿਆਂ ਗੁਰ ਮੁਖ ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਭਾਈ ਹਰਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ। ਪ੍ਰਾਣ, ਤਨ ਮਨ, ਧਨ ਕਰ ਵਿਰਕਤ ਸਿਖੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤਾ ਲੇਤੇ ਭਏ ਛਾਦਨੋ ਭੋਜਨਾਦਿਕੋਂ ਕਰਿ ਸੋ ਗਿਰਹਸਤ ਮੋ ਨਿਰਬਾਣ ਰੂਪ ਦੰਪਤੀ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹੀਦ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ। ਜਿਨਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੇਖੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤ੍ਰਿਣ ਸਮ ਤਿਆਗੇ। ਬਾਵਾ ਮਗਨੀ ਦਾਸ ਜੀ ਤਥਾ ਬਾਵਾ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਸੇਵਕ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਸੇਵਾ ਮੋ ਨਿਪੁੰਨ ਸੋ ਕੈਸੇ ਰਾਤ ਕਉ ਫਿਰਨੀ ਫੇਰਨੀ, ਪੀਸਨੀ ਭਾ ਜਿਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ ਤੇ ਦਿਨ ਕੋ ਜੋ ਅੰਨ ਕਾ ਲੰਗਰ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ, ਸ੍ਰੀ [illegible] ਸਰ ਤੋਕਾਰ ਕੇ ਕੀਨੇ ਕੇ ਵਾਸੀ। ਬਾਵਾ ਮਗਨੀ ਦਾਸ ਜੀ ਰਿਖੀ ਮੂਰਤੀ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਹਾਂ ਰਿਖੀ ਹੋਵੈ ਤਥਾ ਸੋ ਜਾਨੋ। ਕਬੀਸ੍ਰੀ ਰਾਮਦਾਸਰ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨਾ। ਕਬੀਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨਾਨਕ ਵਾੜੇ ਮੇ, ਤਹਾਂ ਭੀ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ। ਇਹੁ ਸਭੀ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੰਤ ਜੋ ਕਹੇ ਹੈਂ ਸੋ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਜਾਨਣੇ। ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੇ ਥੋਰਾ ਬਰਨਨ ਪੀਛੇ ਕੀਆ ਹੈ ਸੰਜੋਗ ਸੇ। ਪਟਿਆਲੇ ਵਾਲਾ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਤਿਨ ਕੇ ਬਡਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ ਜੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪਰਮ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਹੈ। ਏਕ ਦਿਨ ਸੋ ਕਿਸੀ ਸੰਤ ਕੋ ਜੋ ਤਿਸ ਕੀ ਤ੍ਰਿਆ, ਸੁਆਮੀ ਕੀ ਨਿਦੇਸ ਪਾਇ ਕੇ ਸੂਕੀ ਰਸਤ ਦੀਨੀ ਚੂਨ, ਦਾਲ, ਈਧਨ, ਮੀਠਾ, ਚਾਵਲ, ਅਰਦਾਸ ਤੀਕਣ। ਜਬ ਘਿਉ ਦੀਆ ਕਵਲ ਪਾਤ ਮੋ ਥੋੜਾ ਦੇਖ ਕੇ ਲਾਲਚ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਤਿਸ ਮਾਈ ਕੇ ਸੰਗ ਹੀ ਮੋ ਡਾਰ ਦੀਆ ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹਮ ਲੇਤੇ ਹੀ ਨਹੀ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਭੀ ਭਾਗਾ ਸਿਉ ਸਿਉ ਅਰ ਸਾਸ ਭੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਨਿਰੀਗ ਅਰ ਨਾਂ ਸਿਆਣ ਮੇ ਤਮੋ ਗੁਣ ਕੀ ਭੀ ਅਧਕਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਮਾਈ ਆਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਜਿਓ ਸਹਮਿੰਦਗੀ ਕਾ ਪਾਸ ਰੋਇ ਕਰ ਸੁਨਾਇਆ। ਹਮ ਐਸੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਅਰ ਉਹ ਐਸੀ ਨਿਅਦਬੀ ਕਰੀ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਸਿਉ ਹੀ ਭਾਰਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਨੇ ਆਪਨਾ ਖੋਇਆ ਅਰ ਅਪਨਾ

ਜਿਸ ਤਉ ਕਉ ਦੀਆ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂ ਤਿਸ ਕੋ ਭਲਾ ਕਰ ਮਾਨ ਅਰ ਤਿਸ ਕੋ ਚਸੂਨਾ ਦੇਇ ਹੋਰ ਹੋਰਸ। ਤਿਸ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਮਹਾ ਸਰਕਾਰ ਹੋਤੇ ਭਏ ਪੂਤ ਤਿਸ ਕੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੂਤ ਸੰਤ ਸੇਵੀ। ਸਰਕਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੇ ਨਿਵਾਜੇ ਹੂਏ ਉਤਮ ਜਸ ਵਾਲੇ, ਸਰਕਾਰ ਦੇਸਾ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਸਿਰਦਾਰ ਸਿਆਮ ਸਿੰਘ, ਸਿਰਦਾਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸਿਰਦਾਰ ਗੁਜਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਵਣ ਮਲ ਦੀਵਾਨ ਨੀਤ ਨਪੁੰਨ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਸਿਖਨ ਕਾ ਪ੍ਰਬੀਨ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਪੋਲੀਏ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਮੇ ਮੁਕਟ ਮਨੀ ਗੁਰ ਭਗਤ ਰੂਪ ਸਮਾਲੇ ਮੇ ਜੋ ਆਪਨਾ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸੇ ਗਾਲ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਛਬੀਲਿਆ ਗੁਰ ਭਗਤ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਛਬੀਲਿਆ ਗ੍ਰਹਸਤ ਮਾਰਗ ਮੇ ਸੋ ਭਗਤ ਮਾਰਗ ਮੇ ਚਲਤੇ ਭਏ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਤੇ ਗੁਰ ਮੁਖ। ਭਾਈ ਸੰਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਝੰਡਾ ਬੁੰਗੀਏ। ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ। ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਤਪਸਵੀ। ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਜਨੇ ਹੀ ਸੇਵਾ ਗੁਰ ਸਤਾ ਮੇ ਕਰਨ ਵਾਰੇ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘੀਏ ਆਪੇ ਹਾਵ ਖੋਇ ਕਰ ਤੈਸੇ ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਮੇ ਕਟ ਧੀਰ ਕਰ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ ਅਭਿਗਤਾ ਖੋਇ ਕਰ। ਐਸੇ ਹੀ ਭਾਈ ਚਾਂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਘੀਓਹੀਏ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਚਾਂਦਨਾ ਹੂਆ। [illegible] ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਸਾਰਜਾ ਮਤਿ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮੀ। ਪੁੰਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਖੇਮ ਕੁਸਲ ਸਰੂਪ, ਭਾਈ ਖੇਮ ਚੰਦ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਭਾਈ ਹਰ ਕਿਸਨ ਜੀ ਰਾਗੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਰਾਗ ਰਤਨ ਮੇ, ਗੁਰ ਸਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰ ਅਨੰਦ ਜੋਤਿ ਸਹਿਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਪਕਾਰੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੈਦਰਾ ਅਬਾਦੀਏ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਾਈ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਉਪਕਾਰੀ ਨੀਤ ਨਿਪੁੰਨ। ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗਮੀ ਕੇ ਧਸਤੌਹ ਹੋਇ ਦੇਣੇ ਜਾਤੇ ਗੁਰ ਸਤਾ ਮੇ ਨਿਰਮਲ ਬਸਤਰ ਚਾਹੀਏ ਅਰ ਬਾਲੇ ਜੋਬਨ ਮੇ ਹੀ ਆਪਨੀ ਤ੍ਰਿਆ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਦਾਸਰ ਕੇ ਸਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਮ ਕੇ ਦਰਸਨ ਲੇਟੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ ਗੁਰ ਪੁਰ ਮੇ ਭਾਈ ਖਟਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਬਡੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਮੇ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਰੇ। ਭਾਈ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰਿਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸੁਆਮੀ ਕੇ ਵਚਨੋ ਕੇ ਉਪਾਸਕ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਆ। ਗੁਰ ਭਗਤ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਿਬੇਕ ਸਰਾਹੇ ਹੋਸਮ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਤੇ ਹੋਰ ਸੰਤੋ ਕੋ ਸੁਭ ਪਦਾਰਥ ਛਕਾਵਤੇ ਭਏ। ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੁਤਾਰੇ ਵਾਲੇ ਇਕਾਂਤ ਸਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰ ਮਸਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਪੁਨਾ ਹੀ ਮਸਤਾਈ ਬਣੀ ਰਹਿਣੀ। ਭਾਈ ਲੱਧਾ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾਂ ਵਾਲਾ। ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾਂ ਵਾਲਾ। ਇਹੁ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਸੁਫਲ ਕਰੈਂ। ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਲ ਪਨ ਹੀ ਮੇ ਭੋਗਾਨੰਦ ਕੋ ਬਿਰਸ ਜਾਨਕਰ ਭਜਨਾਨੰਦ ਕਾ ਰਸ ਲੇਤੇ ਭਏ, ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਭਾਈ ਬੁੱਢਾ ਸਿੰਘ ਫਲੋਂ ਕੇ ਬੇਚਣੇ ਹਾਰੇ ਗੁਰ ਮੇ ਅਤਿ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਵੀਰੋ ਨਾਮ ਮਾਛੀ ਸਿੰਘ ਸਦਾ ਕੀਰਤਨ ਹੀ ਕਾ ਜਿਸ ਕੋ ਅਧਾਰ ਹੋਤਾ ਭਯਾ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸੇ ਤੀਸਰੇ ਪੈਹਰ ਪ੍ਰਯੰਤ, ਪੁਨਾ ਸੋਦਰੁ ਕੀਰਤਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਮੇ ਸੁਨਣਾ। ਸਰਬ ਬਿਧਿ ਮੇਂ ਨਿਰਮਾਣ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਜਾਵਣ ਨਾਮੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਮੇ ਤਬ ਸਾਂਝ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਅਨੇਕ

ਅਨੇਕ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਮਾਈ ਭਾਈ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਹਲਵਾਈ। ਭਾਈ ਸਰਦਾ ਸਿੰਘ ਤਪਸਵੀ। ਭਾਈ ਫਤੂ ਭਗਤ ਭਾਈ ਜੈ ਸਿੰਘ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬੀਰ ਹਨੂਮਾਨ ਸੇਰਸਮ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰੀ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਮੈ ਅਤਿ ਨਿਪੁੰਨ ਭਾਈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਆਟੇਵਾਲੇ। ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਗੁਰ ਭਗਤ ਤਰਨੀ ਜਿਸ ਕੀ ਜੋ ਦੋਨੋ ਸਿਰੋਮਣੀ ਸਿਖਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਰੇ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਆਟੇਵਾਲੇ, ਈਸ ਸਰਤ, ਸ੍ਰੀ ਚੌਕੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ। ਕਥਾ ਭਾਈ ਸਵਾਏ ਸਿੰਘ ਡਗੋਲੀਏ ਕੀ। ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਗੁਣੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਅਕਥਨੀ ਸਮਝ ਕਰ ਕੋਈ ਗਿਰਾ ਗਣੋਂ ਦੀ ਹੀ ਮੌਣ ਲੀਤਾ ਚਾਹੁਤੇ ਹੈਂ, ਪਰ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਅਪਨੇ ਕਲਿਆਣ ਲੀਏ। ਪੁਨਾ ਜੀ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਨਾਮਸਾਰ। ਜੈਸੇ ਮੀਨਾਦਕੋਂ ਸੇ ਸਿੰਘ ਕੀ ਪਾਰਾਵਾਰ ਤਉ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਤਾ ਕਥੀ ਭੀ ਧ੍ਰੂ ਅਪਨਾ ਜੀਵਨ ਰੂਪ ਜਲ ਜਾਨ ਕੇ ਤਿਆਗਨ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਕੇ ਗੁਣ ਗਨ ਵਿਚਾਰਤੇ ਬਾਨੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੇਰੀ ਚਕ੍ਰਤ ਹੋ ਕਰ ਗੁਣੋਂ ਕਥਨ ਕੀ ਅਸਮਰਥਾ ਜਾਨ ਕੇ ਅਲੰਕਿਆ ਬਸ ਕੀਤਾ ਚਾਹਤੀ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ ਸਕਤੀ। ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਅਤਰ ਆਲਾ ਅਚਖ ਨਦੀ ਕੇ ਪਾਰ ਕੋ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀ। ਤੈਸੇ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਣ ਗਨੋ ਕੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਸਮਝ ਕਰ ਬਾਨੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੇਰੀ ਕਾਇਰਤਾ ਕਹਾਰੀ ਹੈ। ਅਰ ਸਭ ਸਾਮਨੇ ਤੇ ਗੁਨ ਖਾਲੀ ਰਿਦੇ ਅਪਨੇ ਜਾਨ ਕੇ ਪੁਨਾ ਜੀ ਮਿਤ ਗੁਨਨ ਕਥਾ ਕਾ ਆਸਰੇ ਆਇ ਧਾਰੇ ਹੈ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੁਕਤ ਕੀ ਜੁਗਤ ਅਰ ਭੁਗਤ ਕੀ ਜੁਗਤ ਲੀਏ। ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ ਬਿਨਾ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਗੁਣ ਬਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਪਰਕਾਰ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਜਿਗਿਆਸੀ ਕਾ। ਅਬ ਮਿਤ ਗੀਤਾ ਕਹਨੀ। ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਰੂਪੀ ਲਵਣ ਪੁਤਲੀ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਨਦੀ ਸਮੇਂ ਜਾਵਤੀ ਹੀ ਸੋ ਸਰੂਪ ਹੋ ਜਾਵਤੀ ਭਈ। ਕ੍ਰਿਆ ਗੁਰੂ ਬਿਨਾ ਅਪਨਾ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਖਯਾ। ਜੋ ਇਹੁ ਮੇਰੀ ਵਸਤ ਹੈ ਮੈਂ ਇਸ ਕੋ ਬਰਤੋਂ ਗਾ। ਇਹ ਅਹੰਤਾ ਰੂਪੀ ਕੀੜਾ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਨਸਟ ਹੋ ਗਯਾ ਨਿਰਹੰਕਾਰਤਾ ਰੂਪ ਜਰ ਲਾਵਣੇ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰੂਪ ਪਨੀਰੀ ਸੁਭ ਇੱਛਾ ਰੂਪ ਅਤਸੀ ਕਰ ਸਿਵੀ ਬ੍ਰਿਧਮਾਨ ਹੋਤੀ ਭਈ। ਜੈਸੇ ਬਟ ਕਾ ਬੀਜ ਸੂਖਮ ਹੈ ਅਸਥੂਲਤਾ ਜੋ ਅਤਸੈ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਜਗ। ਤਬ ਸਹੰਸਰ ਲਾਖੋਂ ਜੀਵ ਤਿਸ ਕੇ ਆਸਰੇ ਹੋ ਕਰ ਸੁਖੁ ਪਾਵਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਹੀ ਇਸ ਕਾ ਬ੍ਰਿਛ ਸਮਝਨਾ। ਸੋ ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਕਲ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਸੁਖਸਰੂਪ ਪਗੂੜੇ ਮੇ ਲਟਾਵਤੇ ਭਏ। ਕੈਸੇ ਕਰ ਕਥਨ ਕਰੇ ਜਾਤੇ ਮਤ ਮੇਰੀ ਥੋੜੀ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹਵਾ ਏਕ ਹੈ ਗੁੰਗਾਵਤ, ਮੈ ਨਿਰਾ ਖਟਰ ਕੀ। ਐਸਾ ਪੁਰਸ ਅਵਤਾਰੋਂ ਕੇ ਪਾਸ ਭੀ ਕੋਈ ਹੂਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੈਸਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਅਗੇ ਪਰਧਾਨੇ ਲਾਵਣੇ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਏ ਹੈ। ਸੋ ਦਿਨਦਿਨ ਸਵਾਇਆ ਕਹੀਏ ਗੁਰ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰੇਮਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਿਨ ਮੇ ਅਰ ਸੈ ਬਿਰਕਤਤਾ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਭਯਾ। ਆਪਾ ਭਾਵ ਖੋਏ ਕਰ ਕੈਸੇ ਨਿਰਗੁਣ ਰੂਪ ਮੇਂ ਇਸਥਿਤ, ਹੋਨਾ। ਜੈਸੇ ਮਹਾਂ ਵੈਰਾਗੀ ਭੀ ਐਸੇ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਨਿਰਲਪਤਾ ਵਾਲੀ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਜਿਉ ਕਰ ਮੈਲੇ ਚੀਥੜੇ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਅਮੋਲ ਪਲੇਟਾ"। ਐਸੇ ਹੀ ਮਲਨ ਬੇਸ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਰਤਨ ਰੂਪ ਨਿਵਾਸ ਕਰਾਂ। ਪਰ ਪਾਰਖ ਦਿਵ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਤਹਾਂ ਹੀ ਲਖ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਜੋਹਰੀ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਰ ਅਨਕ ਜੋਹਰਾਂ ਕਾ ਰਖਿਕ ਬਨ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸਮ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਅਨਕ ਪ੍ਰੇਮ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੇਵਾ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਿਓ ਸੇ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਰ

ਤਿਨੋ ਸਹਤ ਅਨਿਕ ਨਗਰੋ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨੋ ਮੇ ਸੇਵਾ ਪਾਪਾ ਮੇ ਗੰਗਾ ਜਲ ਕੀ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ। ਜਹਾਂ ਏਕ ਕਟੋਰਾ ਜਲ ਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਣਾ ਅਤਿ ਕਠਨ ਸੀ ਮਾਨੁਖਾਂ ਕੋ ਤਹਾਂ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ, ਨਦੀਆਂ ਸਮ ਪ੍ਰਵਾਹਾ ਚਲਾਵਤੇ ਭਏ, ਗੰਗਾ ਜਲ ਕਾ। ਕੇਵਲ ਜਲ ਹੀ ਮਾਤ੍ਰ ਨ ਸਮਝਣਾ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਅੰਨ ਦਾਨ ਕਾ ਪੁਨਾ ਸਨਾਨ ਸਭ ਤੇ ਅਧਕ, ਨਾਮ ਕਾ। ਜੋ ਨਵੀਨ ਸੇਵਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਹੈ ਗੁਰੂ ਸੰਗਤ ਮੇ, ਜੇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਜਪਦਾ ਰਹਨਾ ਕਰ ਤਿਹ ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਹਨਾ: ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ, ਸੇਵਾ ਜੋ ਕਰਨੀ ਹੋਤੀ ਗੁਰ ਸੰਗਤ ਕੀ ਸੋ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਕਰਾਈ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਨਾਮ ਤਾਂ ਤੂੰ ਜਪਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰਾ ਕੀ ਸਿਵਰਿਆ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਬ ਉਹ ਤੇ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਨਾਮ ਭੀ ਜਪੇ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਔ ਸੇਵਾ ਭੀ ਕਰੇ ਹੈ। ਪੁਰਸ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਇਹੁ ਮੁਹਾਰਣੀ ਸਿਖਾਇ ਲੇਣੀ ਤੌ ਸੇਵਾ ਕੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਮੇ ਬੈਠਨੇ ਦੇਨਾ। ਪੁਨਾ ਸੇਵਾ ਕਰਣੇ ਕੀ ਸਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਵਲ ਕੌਲੇ ਮਾਂਜਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਨਥਾ ਨਿਕਟ ਛੁਵਣੇ ਨਾ ਦੇਨਾ। ਤਥਾ ਮੁਹਾਰਨੀ ਸਤ ਧਾਰਨ ਜੀ, ਸਤ ਧਾਰਨ ਜੀ, ਸਤ ਧਾਰਨ ਜੀ, ਸੱਤ ਧਾਰਨ ਜੀ, ਸਤ ਧਾਰਨ ਸੱਤ। ਵਾ ਭਲਾ ਜੀ, ਭਲਾ ਜੀ, ਭਲਾ ਜੀ, ਭਲਾ ਜੀ, ਭਲਾ। ਜੇ ਕਰ ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕਾ ਬਿਗੜ ਜਾਏ ਤੌ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰ ਸੰਗਤ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਜੀ ਮੈ ਭੁਲ ਗਿਆ, ਮੈ ਭੁਲ ਗਿਆ ਜੀ, ਮੈ ਭੁਲਾ ਹਾਂ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕੀ ਧਾਰਨਾ ਜੋਟੀਆਂ ਵਾਲੀ ਸਿਖਾਵਣੀ ਉਚਾਰਣਾ। ਇਹੁ ਮੁਹਾਰਣੀ ਸਿਖਾਵਣੀ ਪ੍ਰੀਤਵ ਕਉ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਆਨ ਆਖੇ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਕੀਜੀ ਮੇਰੇ ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀ ਸਿਖਯਾ ਦੇਵੋ ਜੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਮੇ ਲਾਵਣਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਮਹਿੰਗੀ ਹੈ ਸਸਤੀ ਨਹੀਂ ਅਸਾਂਨੂੰ, ਹੇ ਭਾਈ। ਪਾਤਰ ਕੇ ਮਾਰਜਨ ਕੀ ਵਿਦਆ ਜੈਸੀ ਇਸ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਟਕਸਾਲ ਮੇ ਹੈ ਆਨ ਅਸਥਾਨ ਨਹੀਂ, ਜਤਨ ਮੇ ਸੀਖਆ ਕਵਲ ਕੇ ਸੁਧ ਕਰਣੇ ਕੀ ਜੁਗਤੀ ਆਵਤੀ ਹੈ, ਤਿਨ ਦੁਆਰਿਓ। ਪ੍ਰਾਪਕੇ ਗੁਰ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਦੇਵੀ ਕੋ ਨਾਨਾ ਤਰਾਂ ਕੇ ਬਾਸਨਾ ਰੂਪ ਨਾਨਾ ਤਰਾਂ ਕੇ ਬਿਭੂਖਨ ਜਿਨੋ ਬਨਵਾਏ ਹਜਾਰੋ ਦਾਮ ਲਗਾਇ ਕਰ। ਸੁੰਦਰ ਰਚਨਾ ਬਣਾਵਣੇ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ ਪਰ ਚੁਤਾਲ ਹੋਲ ਚਲੇ ਆਵਹਿ ਹਰਟ ਕੀ ਟਿੰਡੋ ਸਮ ਏਕ ਮਾਨੁਖ ਕਹੁ ਹੀਮ ਕਰ ਪਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾਵਣੇ ਨਦੀ ਸਮ ਜਹਾਂ ਘੁੱਟ, ਹਸਤੀ ਆਦਕ ਭੀ ਪੜੇ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਕਰੇ ਸੁਖੇਨ ਕਉ ਮਾਨੁਖੋ ਕੀ ਨੇਤ੍ਰਕ ਮਾਤ ਹੈ, ਜਿਨੋ ਆਗੇ। ਹਜਾਰੋ ਲਖੋ ਮਾਨੁਖੋਂ ਕੋ ਜਿਨੋਂ ਸੁਭ ਕਵਲ ਮਾਂਜਨ ਕਰ ਧਬੇਕ ਸਹਤ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਾਵਣਾ। ਅਹੋ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਕੇਵਲ ਲਗਰਵਿਓ ਸਾਥ ਪਿਲਾਇ ਕਰ ਥਕ ਕਰ ਭੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਤਾ, ਮੇਲੇ ਮੇਂ, ਜਨਾ ਕੋ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸਿਖੋਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਵਾਏ ਸਿੰਘ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਕਵਲੋਂ ਕੀ ਮਾਲਾ, ਜੋ ਧੀਰਤੀ ਹੈ, ਸੋ ਲਾਇ ਕਰ ਕਰ ਮੇਂ ਮੇਲੇ ਮੇਂ ਪੁਰਸੋਂ ਕੋ ਦਈ ਜਾਨਾ, ਜਹਾਂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚੇ। ਸੋ ਪਾਛੇ ਪੁਨਾ ਤਿਨੋ ਨੇ ਆਇ ਲੇਵਣੇ ਜੇਤੇ ਮਿਲ ਜਾਇ। ਜਉ ਕੋਊ ਲੈ ਜਾਇ ਸੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੇਖੇ। ਜੋ ਕਊ ਹਰਜਨੋ ਕੋ ਕਹੈ ਜੀ ਏਤ ਸੈ ਕੌਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਬ ਸੀ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਨੇ ਕਹਿਨਾ ਜੋ ਅਸਾਂ ਤੁਸਾਂ ਤਾਂ ਸਭ ਆਗੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਜੀ ਜੀ ਐਸੇ ਮੁਖੋ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਜੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਪੈਰੀ ਜੀ ਲਈਏ ਜੀ ਇਹ ਸਿਖਆ ਸਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਮੇ ਲੋਏਆਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ।

ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ ਜੋ ਬੋਲਨਾ, ਆਈਏ ਜੀ, ਮਹਾ ਰਾਜ ਆਈਏ ,ਸ੍ਰੀ ਲਾਈ ਜੀ ਆਓ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਬੈਸੀਏ ਜੀ, ਜਲ ਪਾਨ ਕਰੀਏ ਜੀ। ਕਪਟ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤ ਜਬ ਕਹੇਂਗੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਬ ਤਉ ਕਿਛੁ ਘਟ ਨੇ ਜਲਾਂਗੇ, ਜਬ ਕਿਸੀ ਕੇ ਚੋਰ ਕਹਾਂਗੇ ਖੋਟੀ ਮਤ ਨਾਲ ਤਬ ਅਸਾਂ ਕੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਉਲਟਾ ਮੂਲ ਭੀ ਗਵਾਵਾਂਗੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਕੌਲ ਆਦਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਜੀ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਜੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਲੈਣੇ ਵਾਲਾ ਭੀ ਆਪ ਏ, ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਈ। ਜਬ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਦੇਦਾ ਹੈ ਤਬ ਭੀ ਨਿਸਚੇ ਏਹੋ ਕਰਨੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਜਬ ਕੋਈ ਲੈ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਬ ਭੀ ਇਹੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਕੋ ਇਸ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਇਨਸਾਰ ਇਸ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪਾਊ ਇਹ ਵਸਤ ਤੂੰ ਉਠਾਇ ਲੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਲੈ ਗਿਆ ਤਿਸੀ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸਿਓਂ ਜਿਸ ਕੀ ਇਹ ਵਸਤ ਸੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਭੀ ਆਪ ਲੈਨੇ ਵਾਲਾ ਭੀ ਆਪ। ਤੁਸਾਡਾ ਅਸਾਡਾ ਨਾ ਕਿਛੁ ਹੈ ਸੀ, ਨਾ ਕਿਛੁ ਗਿਆ। ਸੇਵਕ ਨੇ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਧਰਮ ਧਾਰ ਕੇ ਜੀ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਬੋਲਨਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ।

ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰ ਕੇ ਅੰਤ੍ਰ ਬਾਹਰ ਝੁਗੀਆਂ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਮੇ। ਲਾਹੌਰ ਮੇ, ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਨੇ ਸਾਹਿਬ ਮੇ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਜੀ ਮੇ, ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਲੀ ਸਾਹਿਬ ਗੋਇੰਦਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਖਡੂਰ ਜੀ ਮੇ, ਸ੍ਰੀ ਕੌਨ ਕੌਨ ਅਸਥਾਨ ਕਹੀਏ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਞੁ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਕਰਾਵਤੇ ਹੈ। ਸਰੀਸਰ ਭੁਜਾ ਧਾਰ ਕਰ ਗੁਰ ਆਗਿਆ ਪਰ। ਪੁਨਾ ਹਰਿ ਜਨੋ ਕੋ ਅਪਨੇ ਭੋਜਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਭੀ ਅਪੇਖ੍ਯਾ ਨਹੀਂ ਰਹਤੀ, ਦੋ ਦਿਨ, ਵਾ ਤੀਨ ਦਿਨ, ਵ ਚਤ੍ਰ ਦਿਨ ਭੀ ਬੀਤ ਜਾਏ। ਅਨੀਸਨ ਹੀ ਕਟ ਬਾਂਧ ਕਰ, ਸੇਵਾ ਜਲ ਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵਣੀ। ਜਬ ਕੋਊ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕਹੇ ਜੀ ਆਪ ਕੋ ਅਤਿ ਭੂਖ ਬਿਆਪੀ ਹੋ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਭੋਜਨ ਕਰੀਏ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹੇ ਭਾਈ, ਅਸਾਂ ਭੂਖ ਕਾ ਹੀ ਭੋਜਨ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪੇ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਬੋਲਣਾ ਨਹੀਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਨਿਰੰਤਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਅਠੇ ਪਹਰ। ਇਹੁ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅਬ ਤੋ ਅਰਧਰੈਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਕੁਛ ਸੁਖ ਸਾਥ ਨਿੰਦਰਾ ਤੋ ਕਰ ਲਈਏ ਇਹ ਨਾ। ਜੋ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਹੈ ਸੋਈ ਸੇਵਕੋ ਕੇ ਕਾਰਜ ਮੇ ਸਿਧੀ ਹੈ, ਆਨ ਕਾਰਜ ਅਪਨਾ ਅਰਥ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਪਝਿਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਬਿਖਮ ਚਾਲ ਹੈ ਗੁਰ ਭਾਣੇ ਕੀ, ਜਾਂ ਤੇ ਆਪਾ ਭਾਵ ਖੋਏ ਬਿਨਾ ਸਿਧਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਜਬ ਕੋਈ ਬਿਬੇਕੀ ਸਿੰਘ ਕਹੇ ਬੋਲਨੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਓ ਜਉ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰੇ, ਆਪ ਵਾਸਤੇ। ਜੇ ਕਰ ਤਿਸ ਪਰ ਮੌਨ ਮਨਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿਨਾ ਤਿਸ ਕੋ ਅਨਥਾ ਨਾ ਕਹਨਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਅਤੀ ਕਠਿਨ ਹੈ। ਦਾਲ ਅੰਨ ਲੇਕਰ ਏਕ ਏਕ ਦਾਨਾ ਵਖਰਾ ਕਰਨਾ ਨਾਮ ਜਪ ਜਪ ਕਰ ਐਸੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮੂੰਗ ਭੀ ਵੇਕੀ ਵੇਕੀ ਕਰਨੇ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ। ਜੋ ਜਾਨਤਾ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਮੇ ਅੰਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਪੜਤਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਬਹੁਲਤਾ ਕਰ। ਤਬ ਤਿਨੋ ਗੁਰ ਸਿਖੋ ਸੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਆਗਿਆ ਲੈਣੀ ਤਬ ਬਿਬੇਕ ਸਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੋ ਜਿਵਾਇ ਕਰ ਆਪ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪੁਨਾ ਛਕਨਾ ਤੇ ਅਵਰ ਗੁਰ ਸਿਖੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤਾ ਲੈਣੀ ਇਸ ਬਿਧਿ ਸੇ ਸੁਖੀ ਰਾਖਣੀ ਲੈਨੇ ਕੀ ਪੁਰਲੀਓਂ ਵਾਰ। ਏਕ ਵਾਰਤਾ। ਏਕ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਵੈਰਕਰ ਜਪੀ, ਤਪੀ, ਰਹੇ। ਪੁਨਾ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਮੇ ਇਸਥਤ ਹੋਇ

ਅਪਨੇ ਅਰਥ ਕੀ ਕੁਛ ਅਪੇਛਿਆ ਨਾ ਕਰਨੀ। ਐਸੇ ਰੂਪਏ ਕਰ ਏਕ ਸੇਵ ਹੀ
ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਤਨ ਮਨ ਕਰ। ਐਸੇ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਤ ਸੀ ਐਸੇ ਅਨੰਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸ੍ਰੀ
ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਾਖੀ ਲਗ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਰਬ ਸੇਵਾ ਕਰਨਹਾਰੇ ਅਪਨੇ ਕਲਿਆਣ ਹੋਏ।
ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਸਵਾਇਆ ਸਿੰਘ ਕਾ ਕੈਸਾ ਉਦਾਰ। ਜਾ ਅਪਨੇ ਸਿੰਘੋ ਮੋ ਵ ਗਰੀਬਾਂ ਸਾਧ ਸਿਖਪ੍ਰਦੇਸੀ
ਕਾ ਸ੍ਰੀਹ ਹੁਟ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਬ ਨਾਮ ਜਪਣੀ ਹੀ ਲਗੀ। ਹੋਤ ਸੇ ਇਸਨਾਨ ਆਦੀ ਸਭ ਕ੍ਰਿਆ
ਕਰਨੀ, ਪ੍ਰੀਤਵਾਨੋ ਸਹਟ ਸਭੀਧੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੇਹ ਸਹਿਤ। ਪੁਨਾ ਜਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਤੁਰਨਾ ਤੀਰਥਾਂ ਕੀ,
ਸੇਵਾ ਲੀਏ, ਸਭੀ ਜਨੋ ਜਰਤ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜ ਆਪ ਭੀ ਜਪਣਾ ਪੁਨਾ ਔਰਨ ਤੇ ਭੀ ਜਪਾਵਣਾ:
ਜੋ ਜੋ ਕਦਮ ਉਠਾਣਾ ਤਿਸ ਸਮੇ ਨਾਮ ਹੀ ਜਪਣਾ, ਤਰਟੀ ਸੋਟੀਆਂ ਕੇ ਸਬਦਾਵਤ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ,
ਸ੍ਰੀਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੂਜੀ ਕੋਈ ਬਾਰਤਾ ਨਾ ਕਰਤੇ ਨਾ ਸੁਣਤੇ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਸਜਣੋ ਕੇ
ਕੇਤੇ ਗੁਨ ਵਰਨਨ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਕਾਗਦ ਸਾਹੀ ਤੇ ਕਲਮੋ ਕੇ ਲਿਖਣੇ ਮੇਂ ਤ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ਤਿਨ ਕੇ
ਗੁਣ ਗੁਣੋ ਕਾ ਇਸੀ ਤੇ ਅਬ ਬਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੇਤੇ ਭਗਤੋ ਕੀ ਕਥਾ ਇਸੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ
ਜੋ ਗਰੰਥ ਬਹੁਤ ਬਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਭੂਤ, ਭਵਿਖਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਸਰਬ ਸਮੇ ਕੇ ਭਗਤਾਂ ਕੋ
ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਪਾਤ੍ਰ ਹੀ ਹੋਵੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਸੀਸ ਧਰਨੀ ਪਰ ਧਾਰ ਕੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੈ
ਮਲਨ ਬੁਧੀ ਕੀਆਂ ਭੁਲਾਂ ਸਭੀ ਖਿਮਾ ਕਰੋ, ਖਿਮਾ ਰੂਪ ਜੋ ਸੰਤ ਸਜਣ ਹੋ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ
ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗਰੰਥ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡੇ ਸੰਤ ਗੁਨ ਵਰਨੰਨ ਖਟ ਤੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸਾ। ੩੬।
ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡ ਸੰਪੂਰਨ। ਸੰਪੂਰਨੀ ਸੁਭੰਮਸਤੁ ੧ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਗੁਰ ਦੁਆਰਿਓ ਕੀ ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਧਰਮ ਸਾਲੋਂ ਕੀ ਜਾਤ੍ਰਾ ਅਪਨੇ ਸਾਥਾਂ ਕੋ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਪਨਾ ਅਪਨੇ
ਆਸਨ ਪਰ ਆਇ ਬਿਸਥਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤਿ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੈਰਾਗੀ ਐਸੇ ਹੀ ਖਟ ਮਾਸ ਰਹ
ਕਰ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰੋਵਰ ਕੇ ਸਨਾਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਸੇ ਕਰੇ ਜਾਤ੍ਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ
ਸਚ ਖੰਡ ਪਰਮ ਧਾਮ ਕੀ ਕਰੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਅਖੰਡ ਪਤੀ ਪੂਰਨ,
ਅਨਭੂਤਨ, ਪਰਮਾਤਾ, ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਕੈਸੇ ਹੈ ਸਰਬ ਕਾਲ, ਸਰਬ ਦੇਸ ਮੇ ਵਿਆਪਕ ਤੇ ਜਿਸ ਕੀ
ਸਤਾ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਜੜ ਪਿੰਡ ਚੇਤਨ ਹੋਤ ਹੈ ਕਰ ਚੇਸਟਾ ਕਰੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਕੈਸੇ ਹੈ ਅਜੈ ਹੈ।
ਅਨਵਦ ਹੈ, ਅਨੋਹ ਹੈ, ਵਿਲਖਣ ਹੈ, ਵਿਭਮੂ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਭਗਤ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਲਕ ਹੈ, ਖਲ ਦਲ ਘਾਲਕ
ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਜਾਵੇ ਹੋ ਕਰ, ਕਮਲ ਜੋਰ ਕੇ ਬੇਨਤੀ
ਕਰਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ ਆਗੇ। ਸਵੈਯਾ ਪਾਤਸਾਹੀ। ੧੦। ਮੇਰ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣਤੇ ਮੋਹਿ
ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਵਾਜਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋ। ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨ ਭੂਲਨ ਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੋ
ਸੋ। ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਸਰ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਖੀਅਤ ਦਰਬ ਭਰੋਸੋ। ਯਾ ਕਲ ਮੇ
ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ [illegible] ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ। । ਐਸੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਜਨਾਦੀ
ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ, ਫਿਰੇ [illegible] ਮੇ [illegible] ਕਰ ਗੁਰ ਮੂਰਤ ਕੋ, ਤੇਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਮਸਤਕ

ਟੇਕਤ ਭਏ। ਹੇ ਪਰਮ ਧਾਮ ਗਿਆਨ ਮੂਰਤੀ ਅਨਾਮੀ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ। ਹੇ ਅਨੂਪਮ ਤੀਰਥ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਤਾਪ ਵਿਨਾਸਨ ਜਨ ਤਾਰਨ ਜੈ ਹੋਵੇ। ਹੇ ਸੇਤ ਰੂਪ ਨਾਰਾਇਣ, ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਤੇ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਲੀਲਾ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਪਾਰ ਕਰਣ ਹਾਰੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ। ਹੇ ਗਿਆਨ ਮੂਰਤੀ ਦਰਸਨੀ ਦਰ, ਜੋ ਤੇਰੇ ਮੇ ਆਇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਨਰ ਅਰ ਨਾਰੀ ਬਾਲਕ ਅਰ ਬ੍ਰਿਧ ਜੁਬਾ ਅਸੁਧੀ ਸੁਧੀ ਸੋ ਸਭੀ ਪ੍ਰਮ ਧਾਮ ਕਉ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਜੁਗਲ ਮੂਰਤੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਰੂਪ ਸੁਮੇਰ ਭੀ ਆਲਿ ਤੇ ਅਚੱਲ ਮਤੀ ਕਰਨੇ ਹਾਰੇ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸੁਜਸ ਸਰੂਪ ਜੋ ਤੁਮਾਰਾ ਦਰਸਨ ਕਾ ਸੇਵਾ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਪਿਤ੍ਰ ਵਿਸਨ ਲੋਕ ਜਾਵਤੀ ਕਿਆ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਬੈਕੁੰਠ ਕੋ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੀ ਸਾਧ ਕੋ ਇਹੁ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਭਯਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜੋ ਇਹੁ ਸ੍ਰੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤਿਸ ਕੋ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨਜਰੀ ਆਏ ਤਬ ਸੋ ਬੰਦਨਾ ਭੇਟਾ ਦੇ ਕਰ ਕਰਤ ਭਯਾ ਤਿਸ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਜੋ ਆਈਸੀ ਜੋ ਇਹੁ ਕੀ ਵਸਤੁ ਹੈ। ਸੋ ਸੰਸਾ ਦੂਰ ਭਯਾ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਰਣਧੀਰ ਬੋਧ ਮੂਰਤੀ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਖਲ ਖੰਡਣ ਮਹੀ ਮੰਡਨ ਜਗਤੇਸਵਰ ਹੈਂ, ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੇ ਸਰਿ ਗੁਰੋ ਆਪ ਕੀ ਜੈ ਹੋਵੇ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਜੀ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਸੁਆਮੀ, ਸਰਬ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਮਨੋ ਕਾਮਨਾ ਸਿਧ ਕਰਨ ਕਵ੍ਰ ਸੁਰਤਰੂ ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਜੈ ਮਨਾਇ ਕਰ ਤੇ ਸਰਬ ਸੰਤ ਸੁਹਿਰਦ ਰੂਪ ਜੋ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪਸਚਮ ਦੇਸ ਕਉ ਗਵਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਮਾਰਗ ਮੇ ਚਲਤੇ ਹੀ ਸੰਤ ਸੇ ਕੋਈ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਕੀ ਗਾਥਾ ਪੂਛਤ ਭਯਾ। ਹਰਿ ਜਨੋ ਬਾਚ। ਹੇ ਸਾਧਾ ਦਖਣ ਦੇਸ ਮੇ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਕੋਈ ਤਪਸੀ ਤੱਪ ਕਰਤਾ ਸਾ। ਤਿਸ ਤਪਸਵੀ ਕੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਹਰ ਦੀਖਨਾ ਵੰਤ ਬ੍ਰਹਮਨ ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਤਪਸਵੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਤਿਸ ਕੋ ਵੱਰ ਦੇਤਾ ਭਯਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾਮ ਅਰਥੀ ਬਕਉ। ਜੋ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੇ ਇਸ ਨਦੀ ਬੀਚ ਏਕ ਸੰਦੂਕ ਰੁੜਤਾ ਆਵੈਗਾ ਤਿਸ ਬੀਚ ਬਾਲਕ ਹੋਵੈਗਾ ਬੈਠਾ ਸੋ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਲੈਣਾ ਕਰ ਲਈ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਸੋ ਜੋਗੀਸਵਰ ਤਪਸੀ ਹੀ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਭਜਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਲੀਏ ਬੀਚ ਨਦੀ ਮੇ ਆਏ। ਤਬ ਸੋ ਦ੍ਵਿਜਬਰ ਪਾਤ ਸੋ ਐਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਇ ਕੇ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਸਮੇ ਪਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਵਾਈ। ਤਬ ਸਮੇ ਪਾਇ ਕਰ ਸੋ ਦ੍ਵਿਜਬਰ ਕਾਲ ਕਾਰ ਕੀਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਪੀਛੇ ਜੋ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਕਉ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੇ ਅਕਾਸ ਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਤੂੰ ਹੇ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਤਪਸੀ ਥਾ ਕਛਾ ਹੀ ਜੋ ਗ੍ਰਿਸਤ ਬੀਚ ਮਤ ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਤੂੰ ਖੋਵਹਿ। ਪੁਨਾ ਇਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਆ ਤੋ ਮਰ ਗਈ ਬੰਧਨ ਹਰਿ ਇੱਛਾ ਸੋ ਦੁਰਾਵਕ ਹੀ ਛੂਟਾ, ਜਾਂ ਤੇ ਇਨ ਕੀ ਸੰਤਾਨ ਹੈ ਸੀ ਨਹੀਂ। ਤਬ ਅਤੀਤ ਰੂਪ ਹੋਏ ਗੋਦੜੀ ਪਹਰ ਕੇ ਏਕ ਕਰ ਮੰਡਲ ਤੇ ਝੱਟੀ ਹੱਥ ਮੇ। ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਮਗਨ ਹੋਇ ਬੈਠੇ ਸੋ ਏਕ ਤਰ ਕੇ ਤਰੇ। ਤਬ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਮੇ ਹਜਬ ਜੀ ਕੀ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਸਾਦੀ ਕਰੀ ਹਰੀ ਇਨਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ। ਤਬ ਹੀ ਸੇਹਰੇ ਮੁਕਟ ਬਾਂਧ ਕਰ ਕਲਗ਼ੀ ਸਹਿਤ ਅਵਰੁ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀ ਛਾਇਆ ਨੀਚੇ

ਸੋ ਭੀ ਆਇ ਉਤਰੇ। ਤਬ ਰਜਬ ਜੀ ਸੋ ਅਤੀਤ ਭੇਖ ਕੇ ਤਿਸ ਕੇ ਨਿਕਟ ਜਾਇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ।
ਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਆਪੇ ਅਪਣੇ ਪਾਵੇ ਮੇ ਸੰਗਲ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ
ਬਾਂਧਤਾ ਹੈ ਅਜੇ ਤੋ ਸਮਾ ਹੈ ਤੇਰੇ ਛੂਟਣੇ ਕਾ। ਤਬ ਰਜਬ ਜੀ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰਿ ਰਾਮ ਨਾਮ
ਕਾ ਸੰਤ ਹੂਆ ਜਿਨਿ ਸੋ ਭੀ ਤਬ ਅਤੀਤ ਰੂਪ ਸੰਤ ਭਏ ਸਰਬ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਪਰਮ ਅਨਭਵ ਕੀ
ਜਿਨੋ ਕਵਿਤਾ ਕਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਪ੍ਰਮਾਣੋ ਸਹਿਤ ਛਪੇ ਆਦੀ। ਪੁਨਾ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸੰਸਾਰ ਈਖਨਾ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋਇ ਭਏ। ਗਿਆਨ ਸਮੁੰਦਰ ਆਦੀ ਗ੍ਰੰਥ ਜਿਨੋ ਕਰੇ ਹੈਂ।
ਪੁਨਾ ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਦਿਲੀ ਮੈ ਥੇ ਤਬ ਅਕਬਰ ਮਿਲ ਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤ ਭਯਾ ਜੋ ਜੀ ਏਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੋ ਕੇ
ਅਨੇਕ ਅਪਣੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਪਾਸ ਕੈਸੇ ਜਾਤੇ ਸੇ, ਹੇ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਜੀ। ਤਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮਤ ਤਿਆਗ
ਸਮੇ ਕੋਈ ਕਾਲ ਇਹੀ ਕ੍ਰਿਤ ਸਿਖ ਕਾ ਕੂਈ ਪਿੰਨਣ ਕੀ ਉਸੀ ਕਾ ਅੰਨ ਖਾਵਣਾ ਔਰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਾ
ਕਰਨਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਪੀਛੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਾ ਅੰਨ ਪਾਏ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਰਨਾ ਪੜਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ
ਭਗਤਾ ਨੰਦ ਮੈ ਤਿਆਗ ਭੀ ਦੇਤ ਭਏ, ਸੋ ਕ੍ਰਿਤ। ਜਿਧਿਆਂ ਤੇ ਬਾਦ ਸੀ ਤਿਸ ਕਰ ਪਾਤਸਾਹ ਕੋ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿਖਾਵਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੇ ਸਾਰੇ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਪਿੰਜਾਰਾ ਤੇ ਏਕ ਏਕ ਮਾਈ
ਪਾਸ ਪੂਣੀਆਂ ਬਟਣੇ ਵਾਰੀ ਤੌਨ ਹੀ ਦੁਕਾਨ ਮੇ। ਤਬ ਪਾਤਸਾਹ ਦੇਖ ਕੇ ਬਿਸਮਾਦਵਿ ਹੋ ਕੇ
ਕਰਣੇ ਲਾਗਾ। ਤਬ ਸੰਤ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਜੀ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਲਤਾਨ ਜੀ, ਜਿਸ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ
ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਪਿੰਜਾਰੇ ਮੇ ਏਤੀ ਸਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਸਿਮ੍ਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਿ ਤੋ
ਆਪ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਜੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਆ ਕਥਾ ਕਰਣੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਮਾ ਪਾਇ ਕਰ ਦਾਦੂ
ਰਾਮ ਜੀ ਸਮਾਇ ਗਏ। ਤਬ ਚੌਥੇ ਅਸਥਾਨ ਪਰ ਜੈਤ ਰਾਮ ਜੀ ਭਏ ਹੈ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਕੀ
ਜਗ਼ਾਹ ਪਰ। ਤਹਾਂ ਏਕ ਰਾਲ ਸੀ ਪੁਨਾ ਤਹਾਂ ਹੀ ਏਕ ਰਾਮ ਰੌਤੜਾ ਜੀ ਸਥਾਨ ਘਟਾਵਤ
ਜਹਾਂ ਛਾਇਆ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਬ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜਾਇ ਡੇਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਾਤੀ
ਵੇਰ। ਤਬ ਜਬ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸੁਣ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵ ਸੇ ਨਿਉਤਾ ਮਨਾਇਆ ਤਬ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ
ਜੀ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਮ ਫਕੀਰੋਂ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਕੈਸੀ ਕਲਹ ਹੈ ਜੋ ਬਜਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਅੰਨ ਹੀ ਖਾਣਾ ਹੂਆਂ।
ਤਬ ਜੈਤ ਰਾਮ ਜੀ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ ਆਪ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰੈ ਤੋ ਬਾਜ ਭੀ ਖਾਇੰਗੇ
ਭੋਜਨ ਹਮਾਰਾ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਾ, ਹਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਾ ਤੁਮਰਾ ਭੋਜਨ। ਤਬ ਜੈਤ ਰਾਮ ਜੀ ਜੁਆਰ
ਬਾਜਰਾ, ਬਾਜੋਂ ਆਗੇ ਖਿਲਾਰ ਕਰ ਕਹਾ: ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਜੋ ਅਜ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਇਹੀ ਅੰਨ ਤੁਮ ਭੋਜਨ
ਕਰੋ ਤਬ ਭੋਜਨ ਕੀਆ, ਤਬ ਗੁਰਾਂ ਭੀ ਖਾਇਆ ਸਿਮ ਪ੍ਰੀਤਾ ਭਈ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੀਰ ਸਾਥ ਦਾਦੂ
ਦੁਆਰੇ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ। ਤਬ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਤਨਖਾਹ ਲਾਈ ਜੋ ਮੜ੍ਹੀ ਮਸਾਣ ਗੋਰ ਆਦੀ
ਆਪ ਨੇ ਹੀ ਵਰਜਿਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਆਪ ਹੀ ਕਰੋ ਇਹੁ ਕੈਸੇ ਬਣੇ। ਤਨਖਾਹੁ ਕੀ ਮਿਰਜਾਦਾ
ਤਹਾਂ ਸੇ ਚਲੀ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ,
ਇਹ ਸੰਤ ਤੁਮਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਰਹਤ ਕੀ ਚਾਲੀ ਮੇ ਸਿੰਘ ਚਲੇ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਭਲਾ
ਹੂਆ ਜੋ ਤੁਮ ਸਿਆਣੇ ਭਏ ਹੋ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਿੱਖੀ ਕੀ ਚਾਲੀ ਮੇ। ਦੂਜੇ ਹੋਰ ਸੁਣੋ ਸ੍ਰੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀ,

ਜੋ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਭਗਵਤ ਸਨੰਬੰਧੀ ਤਿਨ ਤੇ ਹਮ ਨਹੀਂ ਬਰਜਿਆ। ਜਾ ਤੇ ਬਡੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਜਿਥੈ ਜਾਇ ਬਹੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਸੋ ਥਾਨ ਸੁਹਾਵਾ ਰਾਮ। ਗੁਰ ਸਿਖੀ ਸੋ ਥਾਨ ਭਾਲਿਆ ਲੈ ਧੂਰ ਮੁਖ ਲਾਵਾ"। ਜੋ ਜੰਤ੍ਰ, ਮੰਤ੍ਰ, ਤੰਤ੍ਰ, ਮਸਾਣੋਂ ਮੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਜੋ ਦੂਜਾ ਭਾਵ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ, ਇਤਰ ਤਿਸ ਕਰਤਵ ਥੀ ਬਰਜਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਾ। ਹੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ, ਦੀਨਾ ਬੰਧੂ, ਅਸ਼ਰਨ ਸ਼ਰਨ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਜੀ ਇਹੁ ਭੇਦ ਲਿਹਾ। ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਕਾ ਜਨਮ ਕਰਮ ਸੁਣਕੇ ਸੋ ਸਾਧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਮਾਲਵੇ ਕਉ ਉਲੰਘ ਕਰਮ ਸੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਗੁਣ ਸੁਣਤੇ ਹਰਿ ਜਸ ਕਰ ਤਲਵੰਡਿ ਨਗਰ ਜਾਇ ਪਹੁਤੇ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਸਹਿਤ। ਜਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਬੈਰਾਗੀ ਕਾ ਮਕਾਨ ਹੈ। ਤਬ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਕਉ ਸੋ ਸੰਤ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯਾ। ਸੁੰਦਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀਆ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ। ਸੁੰਦਰ ਮਧ ਰਸ ਕਿਨੇ ਭੋਜਨ ਦੀਏ ਗੁਰਵਾਇ ਕਰ। ਸੰਤ ਸੰਤ ਕੇ ਮਿਲਣੇ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਤੇ ਉਹ ਤਿਨਾ ਗੁਣਾ ਦੇ ਅਭਿਮਾਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਉਥੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਨਭਵ ਹੀ ਕੀ ਗੰਮ ਹੈ। ਐਸੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਬੈਰਾਗੀ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਜਲ ਸਮ ਸੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਰ ਸੀਤਲ ਤੇ ਪਾਪ ਤਾਪ ਹਾਰੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਗੁਸਾਈ ਕੀ ਕਥਾ ਭੀ ਸੁਣਤੇ ਸੇ ਪਰਮ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਸੋ ਇਕੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਬਾਣੀ ਬਹੁਤ ਸੁਣਤੇ ਥੇ। ਸੁਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਕਉ ਸਮਾਧੀ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਬਿਰਤੀ ਉਨ ਕੀ ਭਜਨਾ ਕਾਰ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਕੋਈ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਕਾ ਵਿਰਤਵਾਨ ਵਿਰਤ ਕਾ ਰੂਪ ਪੂਛਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਜੀ ਵੈਰਾਗ ਕਾ ਕਿਆ ਰੂਪ ਹੈ। ਸੋ ਕਹੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਘਰ ਤੋ ਸੂਰਜ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਤਿਮਰ ਕੇ ਦੀਵਾਕ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਕੋ ਪੂਛਤੇ ਹੋ। ਜੋ ਤੁਮ ਨੇ ਵਿਰਤ ਕਾ ਰੂਪ ਦੇਖਣਾ ਹੋਇ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਨੌਵੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਕੇ ਸਬਦੋਂ ਕਾ ਪਾਠ ਸੁਣੋ ਵਾ ਕਰ ਲੋ ਹੇ ਸਾਧ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਇਹੁ ਜਗੁ ਧੂਏਂ ਕਾ ਪਹਾਰੁ। ਤੈ ਸਾਚਾ ਮਾਨਿਓ ਕਿਹ ਬਿਚਾਰਿ"। ਹਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਭੀ ਜੇ ਕਰ ਅਵਰਣ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਮ ਇਨ ਕਾ ਹੀ ਪਾਠ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤਬ ਸੰਸਾਰ ਸਤੋਂਤਾ ਅਵਗੁਣਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਘਣ ਕੇ ਅਵਰਣ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੂਆ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਕਾਸ਼ ਮੇ। ਤਥਾ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੋ ਕਰ ਸਾਂਤ ਆਦੀ ਵਿਰੂਤੀ ਸਹਿਤ ਰਿਦੇ ਅਕਾਸ ਮੇ ਸੋਭਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਸਾਧੂ ਭੀ ਸੁਣ ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੂਆ, ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਸਾਧੂ ਕਹਿਆ ਪਾਸ ਰਹਿਣੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਕੋ ਜੀ ਮੈ ਗੰਗਾ ਜਾਤਾ ਹੋਂ ਪੁਰਬੀ ਕੇ ਸਨਾਨ ਕਉ। ਤਾਂ ਮੁਖ ਮੇ ਅੰਗੁਲੀ ਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਸੀਸ ਧੁਣ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਦੇਖਨਾ ਤੈਨੇ ਗੰਗਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਗਿਆਸੂ, ਜੇ ਜਾਵੇਂਗਾ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਵੱਡਾ ਪਾਪ ਲਗੇਗਾ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸੰਤ ਮੁਖ ਸੇ ਵਹਨ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਮਹਾਜਨ ਇੱਕ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ। ਜੋ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਸਨਾਨ ਤੇ ਪਾਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ਬਡਾ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਜੇ ਕਾਸ਼ੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਬਡਾ ਪੁੰਨ ਹੈ ਤੂ ਨਿਸੰਕ ਜਾਇ। ਤਿਸ ਸਾਧ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਤ ਭਏ ਨਾਹ ਪ੍ਰਯਾਗ ਤਾਤ ਪ੍ਰਜ ਇਹੁ ਹੈ ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜਤਨ ਸੇ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਠੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੈਨੇ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਸਦ ਕਿਰਤ। ਸੋ ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ

ਤੂਜਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਤੇ ਮਾਨਸ ਗਵਨ ਜੋ ਸਾਤੋ ਭਵਨ ਕਰਿ ਜਾਇਗੀ ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਕਲਪ ਰੂਪਾ ਜੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹਈ ਪੁਨਾ ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਰਿ ਹੀਨ ਹੋ ਜਾਇਗੀ। ਦੇਸ ਰਹਤਾ ਵਾ ਪੇਟ ਰਹਤਾ ਹੋਇਗੀ। ਪ੍ਰਹਮ ਤਰਹਾ ਭੂਲ ਜਾਏਗੀ। ਐਸੇ ਮੈ ਨਾਨ ਖੇਦ ਭਰੇ ਹੂਏ ਹੈ, ਘਾਣੇ ਘਾਣੇ ਤੇ ਤਾਰਕਾਸ ਵੈਂਤ ਜੋ ਜਿਨ ਕਰ ਲੋਕ ਇਸੇ ਰਾਜਾ ਹੋ ਵੈਂਤ ਇਨ ਕਾ ਗਿਨਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਰਤੀ ਦਵਾਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸੇਰ ਭਰ ਰੂਪਥ ਸੇਵੀਐ ਤਬ ਐਸੇ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਇਹ ਸਮਝਨਾ, ਹੇ ਸਾਧ । ਇਕ ਚਿਤ ਹੋ ਕਰ ਏਕ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਉਚਾਰਨ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਤੇ ਜੋ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਆਦਿਕੋ ਕੇ ਸਨਾਨ ਕਾਂ ਫੱਲ ਇਸ ਪੁਰਸ ਕਉ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਇਸ ਕਾ ਹਿਦਾ ਥਿਰ ਹੋਇ ਕੇ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਾਇਣ ਹੀ ਹੂਆ। ਤੋ ਇਸ ਕੀ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਨਿਰਬਾਣ ਪਰਕਰਣ ਮੈ ਕਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸਟ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ। ਤੱਥਾ ਸੋ ਪ੍ਰਮਾਣ। ਈਸਵਰੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਮੁਨੀਸਵਰ ਆਤਮ ਦੇਵ ਕਾ ਜੋ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਹੀ ਉਸ ਦਾ ਪੂਜਨ ਹੈ। ਇਹੀ ਧੂਪ ਦੀਪ ਪੁਸਪਾਜਲ ਪੂਜਨੇ ਕੀ ਸਗਲ ਸਾਮਿਗ੍ਰੀ ਹੈ ਧਿਆਨ ਹੀ ਦੇਵ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਨ ਤੀਰਥੋ ਕੇ ਸਨਾਨ ਕਰ ਦੇਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਨ ਦਾਨੋ ਕਰ ਨ ਤਪੋ ਕਰ। ਨਾ ਜਗੋਂ ਕਰ ਨ ਬਰਤੋਂ ਕਰ। ਨ ਬਾਹਿਰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਪੁਸਪਾਦਿਕੋ ਕੇ ਪੂਜਨ ਤੇ ਦੇਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਬਾਹਰ ਜੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੋਈ ਧਿਆਨ ਤਿਸ ਕਰ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਦੇਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਵਰ ਕਿਸੀ ਬਿਧਿ ਸੇ ਦੇਵ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਹੇ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਜੋ ਮੂਹਰਤ ਹੋਵੇ ਅਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਿਆਨ ਕਰ ਤੀਨੋ ਪ੍ਰਹਮੋ ਕਰਿ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਪਰਮ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ। ਬੇਧ(੧)। ਸਮ (੨)। ਸਾਮਿਧ(੩)। ਤਬ ਤ੍ਰਿਉਦਸਨ ਮੇਖ ਮੈ ਜਗ ਗਊ ਫਲ ਦਾਨ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਬੈਠ ਕੇ ਧਿਆਨ ਕੇ ਬਲ ਕਰ ਆਤਮਾ ਕਾ ਏਕਘੜੀ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪੂਜਾ ਕਰੇ ਤਬ ਓਹ ਪੁਰਸ ਰਾਜ ਸੂ ਜਗ ਕੋਟੇ ਕੇ ਫਲ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਦੋਪੈਹਰ ਪ੍ਰਯੰਤ ਧਿਆਨ ਕਰੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਤਬ ਲਖ ਜਗ ਰਾਜਸੂ ਕੇ ਫਲ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਦਿਨ ਪ੍ਰਯੰਤ ਧਿਆਨ ਕਰੇ ਸੋ ਅਸੰਖ ਫੱਲ ਕੋਊ ਪਾਵੈ। ਹੇ ਮੁਨੀਸਵਰ, ਇਹੀ ਪ੍ਰਮ ਯੋਗ ਹੈ। ਅਰ ਇਹੀ ਪ੍ਰਮ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਭ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਇਹੀ ਪਰਮ ਪਰੋਜਨ ਜਿਸ ਕਉ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੂਪ ਪਰਮ ਪੂਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸਰਬ ਦੇਵਤੇ ਤਿਸ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਅਰ ਤਿਸ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕੋ ਕਰ ਤੇ ਸਰਬ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪੂਜਾ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸਿਵ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ਹੇ ਮੁਨੀਸਵਰ, ਮੇਰੇ ਵੈਂਤ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਹੇ ਸਾਧੂ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂਹੀ ਕਹੋ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਏਤੇ ਬਡੇ ਫੱਲ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਧਿਆਨ ਕਉ ਇਕ ਜਲ ਮਾਤ੍ਰ ਦੇ ਤਨ ਕੂ ਨਵਾਵਣ ਦੇ ਲੀਏ ਤੂੰ ਚਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਬਡਾ ਪਾਪ ਹੂਆ ਕਿ ਨਾ। ਤਬ ਸੋ ਸਾਧ ਜਹਨੀ ਗਿਰ ਕਰ ਸੰਤ ਕੋ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਸੰਤ ਹੈ ਜੀ, ਪੁਨਾ ਆਤਮਾ ਕੇ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਾਇਣ ਹੋ ਕੇ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪਾਵਤ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਮਹਾਜਨ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਤੈਨੂੰ ਬਡਾ ਪੁੰਨ ਗੰਗਾ ਕੇ ਸਨਾਨ ਕਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਕੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੂਪ ਬੰਧਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹ, ਤਿਸ ਕੋ ਤਜ ਕਰ ਜੋ ਤੀਰਥ ਮੈ ਸਨਾਨ ਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਭਜੈਗਾ।

ਤਾਂ ਤੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਵੱਡਾ ਪੁੰਨ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਚਰਨੀ ਲਾਗ ਕਰ ਤੀਰਥੋਂ ਕੋ ਗਵਨ ਕਰਤਾ ਭਯਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੋਨੋ ਕਾ ਰੋਗ ਦੂਰ ਭਯਾ। ਉਤਮ ਵੈਦ ਦੇ ਦਵਾਈ ਸੁਭ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਦੇਣੇ ਕਰ ਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸੰਤ ਹੈਂ। ਉਨ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨੋ ਕਉ ਜਉ ਕਹੁ ਇੱਛਾ ਹੋਇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੋ ਅਪਨੇ ਨਗਰ ਲੈ ਜਾਇਏ। ਤਬ ਸੁਤਿਯਾਂ ਕਾ ਮੰਚ ਹੀ ਉਠਾਇ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਅਪਣੇ ਨਗਰ ਮੋ। ਤਬ ਜਾਗ ਕਰਿ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਹਣਾ ਜੋ ਈਹਾਂ ਹਮ ਕੈਸੇ ਆਏ ਹੈ ਹਾਂ ਐਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮੈ ਮਗਨ ਰਹਤੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਆਪਸ ਮੋ ਹਰਿ ਚਰਚਾ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਸਰਬ ਸਾਧੋ ਸਹਤ। ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਦਾਸ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਲ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਜੀ ਕੀ ਬਾਣੀ ਬਹੁਤ ਸੁਣਤੇ ਪੜਤੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਔਰ ਗ੍ਰਿੰਥੋਂ ਤੇ ਭੀ ਪਰਮ ਪਿਆਰੀ ਲਾਗੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਬਾਣੀ। ਜਹਾਂ ਕੋਈ ਪਾਠ ਕਰਮ ਸਿਊ ਕਰਤਾ ਹੋਇ ਤਹਾਂ ਸੁਣੀਏ ਮਨ ਚੰਨ ਲਾਇ ਕਰ। ਤਬ ਚਿਤ ਹਮਾਰਾ ਪਰਮ ਅਹਿਲਾਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇ ਜੈਸੇ ਸੁਧਾ ਕਾ ਭੀ ਸਾਰ ਹੋਇ ਤਥਾ ਸੋ ਬਾਣੀ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਜੀ ਸੰਤ ਹੈ ਜੀ ਜਾਂਤੇ ਆਪ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਜੋ ਰੱਚੀ ਹੈ ਕੇਵਲ ਜੀਆਂ ਕੇ ਕਲਿਆਨ ਵਾਸਤੇ। ਐਸੇ ਹੀ ਰਹਿਤੇ ਭਏ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਜਨ ਭੀ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਸੇਵੇ ਭਾਉ ਕਰ। ਤਬ ਕੋਈ ਵਾਤੀ ਜਨ ਕਹਤ ਭਯਾ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਕੋ। ਜੋ ਇਹੁ ਤੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਹੈ ਤੁਮ ਏਤਾ ਮਾਨ ਇਨ ਕਾ ਕਾਹੇ ਕਰਤੇ ਹੋ। ਤਬ ਸੰਤ ਸਵਜਨ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਜਾਨ ਕਰ ਤੋ ਹਮ ਇਨਕੋ ਦੀਨ ਹੋਰੀ ਭਰ ਕਰ ਮਿਲਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਤੇ ਬੇਮੁਖ ਹੈ ਤਿਨਾ ਜਨੋ ਕਾ ਹਮ ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸਟ ਕਰ ਭੀ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾ ਰੂਪ ਭਾਸਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਸਾਤ ਸੰਤੋਖਵਾਨ ਸੁਹਿਰਦ ਆਤਮਾ ਸੰਤ ਜੋ ਤੋ ਕੋ ਪ੍ਰਿਯ ਨਹੀਂ ਲਾਗਤੇ ਤੋ ਤੂੰ ਕੇਵਲ ਭੇਖੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋਈ ਸੈਲ, ਜੋ ਪਰਬਤ ਹੈ, ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਦੀ ਨਿਕਟ, ਇਕਾਂਤ ਜਾਣਕੇ ਪ੍ਰਿਯੇ ਲਾਗੇ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਰ। ਏਕ ਬਾਲਕ ਰਹਤਾ ਸੀ ਸੁਆਮੀ ਨਿਕਟ ਜੋ ਪਰਬਤ ਮੋ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਆਗੇ ਏਕ ਨਾਗ ਹੈ ਬਡਾ ਲੰਬਾ ਤੇ ਪੂਰਾ। ਸੋ ਬਾਲਕ ਬਿਨਾ ਦੇਖੇ ਤਿਸ ਕੇ ਨਿਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ। ਤਬ ਦੂਰੋਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਬਾਲਕ ਕਾ ਰਾਖਾ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਹੀ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਸਰਪ ਪਾਸ ਹੀ ਤੇ ਸਰਕ ਗਿਆ ਅਪਣੇ ਮਾਰਗ ਕੋ ਲੀਏ। ਜੋ ਅਛੋਹ ਰਿਹਾ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ। ਜੋ ਗਰਭ ਮੋ ਰਕਸ਼ਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਤਿਸ ਆਗੇ ਇਹੋ ਕੌਤਕ ਬਾਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਮਾਸ ਭਰ ਤਹਾਂ ਰਹ ਕਰ ਪੁਨਾ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕਰ ਸੰਤ ਜੀ ਮੰਘਿਆਣਿਆਂ ਮੋ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਸੈਂਤੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸ। ੩੭ ।

ਤਹਾਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤੀ ਭਈ ਭਾਈਮੂਲਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਾ, ਭਾਈ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੰਗਾ ਤੀਰਥ ਸ੍ਰਮ ਪਵਿਤਰ ਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਭਜਨਾ ਨੰਦੀ ਤੇ ਜੇਸਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਪਾਸ ਹੀ ਸੇ, ਭਾਈ ਗੁਰ ਦਿਆਲ ਰਾਮ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਦੇਵ ਦਾਸ ਭਾਈ ਈਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਤਿਆਦਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸੰਤਾਂ ਸੇ। ਏਕ ਕਾਲ ਪ੍ਰਿਥਮ ਲਧਨ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਸਿਧ ਤਿਨ ਕੇ ਸਥਾਨ ਪਰ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤੇ ਭਏ ਸੰਤੋ ਸਹਿਤ ਨਿਕਟ ਤਟਨੀ ਜਾਣ ਕਰ ਗੰਗਾ ਸਮ। ਸੋ ਲਧਨ ਸਾਹ ਜੀ ਕੈਸੇ ਸਿਧ ਸੇ। ਸੋ ਏਕ ਪਿਪਲ ਕਾ ਤਰੋਵਰ ਕਹੁੰ ਖੜਾ ਥਾ। ਸੁੰਦਰ ਸਘਨ ਜਿਸ ਕੀ ਛਾਇਆ। ਜੋ ਸੇਵਕ ਸਾਥ ਸੀ ਸੋ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਇਹੋ ਸੁੰਦਰ ਪਿਪਲ ਤੋ ਆਪਣੇ ਅੰਗਨ ਮੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਛਾਇਆ ਲਈਏ। ਤਬ ਸਿਧਤਾ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਰ ਤਹਾਂ ਅੰਗਨ ਮੇ ਹੀ ਧਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਸਕਤ ਵੰਤ ਸੇ । ਤਿਨ ਕੇ ਲੰਗਰ ਮੇ ਅਧ ਸੇਰ ਕੀ ਰੋਟੀ ਪਕਤੀ ਸੀ। ਤੰਦੂਰ ਸਾਥ ਪਕਾਵਤੇ ਸੇ। ਨਿਗਾਹੀ ਸਾਹ ਲਧਣ ਸਾਹ ਕੇ ਚੇਲੇ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਏਕਾ ਏਕੀ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਉਹਾਂ ਹੀ ਰਹੇ ਸੇ ਨਹੀਂ ਤੋ ਸਦਾ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੇ ਹੀ ਅਪਨੇ ਸੰਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਪਾਸ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਰਹਿਤੇ ਸੇ ਅਪਣੇ ਘਰ ਵਤੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੰਤ ਧਰਮ ਸਾਲੇ ਸੰਤ ਬੈਠੇ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਨਗਰ ਜਨ ਸਰਧਾ ਯੁਕਤ ਬੈਠੇ ਹੈ ਸੰਤ ਸਨਮੁਖ। ਤਬ ਸੋ ਮਹਾਜਨ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਆਪ ਬਹੁਤ ਰਹੇ ਹੋ, ਹੇ ਭਾਗੂੰਨਾ ਜਾਂ ਤੇ ਕਿਤੇ ਬਰਸੋ ਪੀਛੇ ਆਪ ਨੇ ਦਰਸਨ ਦੀਆ ਹੈ ਹੇ ਪੁੰਨ ਮੂਰਤੀ ਤਾਂ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬਰਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਹੇ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕੋ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਰਾਮ ਰਮਣ ਰੂਪ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕੈਸਾ ਹੈ। ਮਨ ਕੇ ਹਰਨੇ ਹਾਰਾ ਜੈਸੇ ਨਾਰਾਇਣ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਵੇ ਤੈਸੇ ਹੈ। ਸੰਤ ਖੰਡ ਅਰ [illegible] ਧਾਮ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ, ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਲੋਕੋ। ਪੁਨਾ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਨਾਨ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਆਪ ਵਰਨਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਤਥਾ ਵਾਕਅੰ। "ਜੋ ਨਾਵੈ ਸੋ ਕੁਲ ਤਰਾਵੈ। ਉਧਾਰ ਹੋਆ ਹੈ ਜੀਆਂ ਕਾ"। ਪੁਨਾ। "ਜਿਤੁ ਨਾਤੇ ਕਊਆ ਹੰਸੁ ਹੋ ਹੈ"। ਸਾਸਤ੍ਰ ਤੇ ਬੇਦ ਜਿਸ ਕਾ ਪਏ ਜਸ ਕਰਤੇ ਹੈ ਭਾਟੋਂ ਕਲਾਵਤੋਂ ਵੰਤ। ਤਥਾ ਦੋਹਰਾ। "ਅਘਹਾਰ। ਭਾਗੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਲ ਜਲ ਰਾਸ। ਬ੍ਰਹਮ ਸਚਦਾਨੰਦ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਾਸ"। ਸਵੈਯਾ "ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਕੋ ਨਿਜਧਾਮ ਸੁਧਾ ਸਰ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ। ਨਾਵਤ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਕਲ ਮੇ ਪਲ ਮੇਂ ਭਵ ਦੇਵਨ ਕੇ ਪੁਰਬਾਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਦੇਖ ਅਨੰਤ ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸੀ। ਪ੍ਰਸਿਧ ਪੁਰੀਭਵ ਕੋ ਬੈਕੁੰਠ ਰਚੀ ਨਿਜ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਰਾਸੀ"। ਦਸ [illegible] ਇਸ ਪਰ ਏਕ ਕਥਾ ਸੁਣੋ ਹੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨੋ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਨਿਕਟ ਕੋਈ ਕਊ ਮ੍ਰਿਤ ਭਇਆ ਬਨ ਮੇ ਸੋ ਨੇਤ ਸੀ ਦੇਹ ਪੜਾ ਰਹਾ ਕਿਤਨਾ ਕਾਲ। ਤਬ ਕਊ ਕਊਆ ਸੁਧਾ ਸਰ ਮੇ ਸਨਾਨ ਕਰ ਤਿਸ ਸਵ ਪਰ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੰਸ ਝਾੜਤਾ ਭਯਾ। ਜਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਕੇ ਕਿਣਕੇ ਤਿਸ ਮੁਰਦੇ ਊਪਰ ਪਰੇ ਮੁਖ ਆਦਕ ਅੰਗੋਂ ਮੇ ਤਬ ਸੋ ਦਿਵ ਦੇਹੀ ਧਾਰ ਕਰ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਬਿਬਾਨ ਪਰ ਚੜ ਕੇ। ਪੁਨਾ। ਕੋਈ ਇਕ [illegible] ਕਰਪਣ ਬਣਕਸੀ ਧਨਜ ਕਰਨ ਵਾਰੇ। ਤਿਸ ਬਣਕਸੇ ਕੋਈ ਨਾ ਪੁਰਸ਼ [illegible] ਕਰ [illegible]ਕਰਪਣ

ਦੇਣ ਕਾ ਤਕਰਾਰ ਕੀਆ ਤਿਸ ਕਿਰਪਣ ਸਾਥ। ਤਬ ਸੋ ਕਿਰਪਣ ਬਨਕਸ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਟੋਲਣਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਕਹਾਂ ਢੂੰਡੋ ਸੋ ਵਣਜ ਲੈਣ ਵਾਰੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਤੱਟ ਮੇ ਸਦਾ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਸਨਾਨ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਤਹਾਂ ਤੈਨੇ ਢੂੰਡਨ ਕਰ ਮੋ ਕੋ ਮਿਲਨਾ ਜਬ ਚਾਹੇਂ। ਤਾ ਹੋਣੇ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਸੋ ਕਿਰਪਣ ਬਨਕਸ ਸੁਧਾ ਤਟ ਪਰ ਆਇ ਦੇਖਤਾ ਰਹੇ ਤਿਸ ਕੋ ਪਰ ਸੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨ ਹੋਵੇ। ਤਬ ਸੁਧਾ ਸਰ ਸਨਾਨੀਆਂ ਕੋ ਦੇਖਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਊ ਸਨਾਨ ਕਰ ਬਾਨ ਪੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਨ। ਕੋਊ ਦਾਵੇ ਹਰੇ ਰਾਮ ਰਾਮ ਜਿਰਮਨ ਆਦਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਕੋਊ ਗੀਤਾਂ ਸਹੰਸਰ ਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਮੋਖਾਦਕ ਪੰਚ ਰਤਨਾ ਪਾਠ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸਨਾਨ ਕਰ ਕੀਨੇ ਪਰ ਬੈਠ ਕੇ। ਕੋਊ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਮੋਦਰ ਨਾਰਾਇਣ ਬਾਸਦੇਵ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਕੋਊ ਸੂਰਜ ਕਤੂ ਪ੍ਰਿਤਾਂ ਕੋ ਜਲ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਕੋਊ ਪੰਡਤ ਕਥਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਕੀਨੇ ਪਰ ਕਈ ਸਰੋਤੇ ਸੁਨਤੇ ਹੈ। ਕੋਊ ਬੰਦਨਾ ਡੰਡਵਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋ। ਕੋਈ ਪਰਕਰਮਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਕਈ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਕੋਈ ਸਰਵਣ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸਰਧਾ ਸਹਿਤ। ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਉਹ ਦੇਖਤਾ ਫਿਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਖਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਤੇ ਹੀ ਸਨਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿਨ ਕੇ ਪੁੰਨ ਕਾ ਛੇਵਾਂ ਭਾਗ ਪਾਇ ਕਰ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸੋ ਭੀ ਵੈਕੁੰਠ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ।ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਰਤੀ ਕੋ ਪਾਵਤ ਭਯਾ। ਤਥਾ ਪਦ ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ। "ਧਨ ਧੰਨ ਪੁਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਾਵਨ। ਜਹ ਲੇਖਤ ਦੁਖਹੋਤ ਸਕਲ ਖਯ ਕੁਲ ਕਲੀ ਕਲਖਨ ਸਵਨ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸੁ ਸਗਲ ਪ੍ਰਵਿਸ ਹੈ ਜਿਉ ਨਦ ਜਲਧਰਹਿ ਧਾਵਨ। ਕਮਲਾ ਪਤ ਕੀ ਰਾਨੀ ਕਮਲਾ ਲੇ ਕਰ ਸਖੀ ਸੁਹਾਵਨ। ਰਿਧ ਸਿਧਿ ਸੰਪਤ ਤਾ ਕੀ ਚੇਰੀ ਤਿਹ ਨਿਰਤ ਕਰਤ ਮਨ ਭਾਵਨ। ੨ । ਅਠ ਸਠ ਤੀਰਥ ਚੌਸਠ ਬਿਦਿਆ ਬਸੈ ਤਹਾਂ ਧਰ ਦੇਹਾ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੋ ਜਿਸ ਦੇਇ ਬਿਧਾਤਾ ਨੌ ਨਿਧਿ ਤਾਂ ਕੇ ਗਰਿਹਾ। ੩ । ਚਤਰ ਰਾਮ ਕੋ ਚੌਕੰਟ ਥਾਪੇ ਸਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਾਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਤਨ ਅਧਿਸਟਾਤਾ ਜਹ ਤਨ ਧਰ ਵਸੇ ਮੁਰਾਰੀ" ੪ । ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਰਦ ਰਾਮ ਰਾਮ ਹਰਿ ਮਾਧ ਕਿਰਮਨ ਮੁਰਾਰੀ। ਨਰ ਨਾਰੀ ਰਿਦ ਏਕਤ ਜਾਨੋ ਜਪ ਜਪ ਉਤਰਹਿ ਪਾਰੀ। ੫ । ਸੀਤਾ ਪਤ ਰਘਬੀਰ ਗੁਸਾਈ ਬਿਨਉ ਸੁਨਓ ਹਰਿ ਸਿਆਮਾ। ਜਨਮ ਦੇਉ ਰਿਦ ਨਾਮ ਦੇਉ ਵਾਸ ਸੁਧਾਸਰ ਧਾਮਾ"। ਦੋਹਰਾ। "ਜਟਲ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਸਿਖ ਜਿਖਣ ਸਸਤਾ ਪੁਨ ਦਾਨ. ਸੋ ਸੁਤਾ ਪਤ ਨਗਰ ਤਜ ਕਹਾਂ ਹੋਏ ਕਲਿਆਣਾ"। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਹਾਤਮ ਸਰਵਣ ਕਰ ਸਭ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰ ਉਚਾਰਤ ਭਏ। ਜੋ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਜੈ ਜੈ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਕੀ। ਅਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਮਨ ਕਰ ਪੂੰਜਨ ਕਰਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਧਾਮ ਕਾ। ਤੇ ਕੇਈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜਿਨ ਪੁਰਸੋਂ ਦਰਸਨ ਸਨਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਆ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਕਾ। ਜੋ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਕਬ ਦਰਸਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਤੇ ਘਰ ਕੇ ਧੰਦਿਆਂ ਸੇ ਨਿਕਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਅਸਾਡਾ। ਤਬ ਸੰਤ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਇਸੀ ਤੇ ਬੁਧਮਾਨੋ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਕਵਿਤ। "ਪੂਰਬ ਕੀ ਕਮਾਈ ਸੋ ਤਾਂ ਪਛਮ ਮੇ ਬੈਠ ਖਾਧੀ ਅਗਲੇ ਕੀ ਖੇਪ ਤੇ ਨੇ ਕਦੇ ਨ ਚਲਾਈ ਹੈ। ਦਿਲੀ ਕੇ ਦਲਾਲੋਂ ਪਰ ਸੌਦਾ ਤੋ ਬਿਗਾੜ ਦੀਨਾ

ਬਨ ਮੇਂ ਇਹ ਸਵ ਕਹਾਂ ਸੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਤਬ ਇਤਨੇ ਮੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਦੇਵਤਾ ਉਤਰ ਕਰ ਜਿਨੋਂ ਤਿਸ ਸਵ ਕੋ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਲਾਗਾ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਕੇ ਅਸਚਰਜ ਮਾਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਦੇਵਤਾ ਕਿਆ ਤੇ ਸਵ ਕਾ ਭੋਜਨ ਕਿਆ। ਜਬ ਵਹੁ ਅਘਾਇ ਕਰ ਚਲਾ ਨਭ ਕੋ ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਸਨਾ ਕੀਆ ਬੁਲਾਇ ਕਰ। ਸੋ ਸੁਰ ਬਿਮਾਨ ਤਿਆਗ ਕੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਕਥਣ ਕਰਨ ਲਗਾ, ਹੇ ਅਗਸਤ ਜੀ। ਜਹਾਂ ਅਬ ਆਪ ਤਪ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੋ ਅਸਥਾਨ ਮੇਰਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਨ ਪੂਰਬ ਜਨਮ, ਤਪਸੀ ਰੂਪ ਕਰ, ਮੈਂ ਈਹਾਂ ਤਪ ਤਪਿਆ ਹੈ; ਗੁਰ ਸਮ ਰੂਖਾ ਬਿਨਾ ਹੰਕਾਰ ਸਹਿਤਾ ਸੋ ਆਪਨੇ ਕਰਮ ਕਾ ਵਿਪਾਕ ਮੈਂ ਭੋਗਤਾ ਹੋ, ਹੇ ਮੁਨੀ ਰਾਜ। ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਤਪਸੀ ਕੇ ਜੋ ਕਿਛੁ ਮਿਸਟਾਨ ਭੋਜਨ ਮੁਝੈ ਮਿਲੈ ਸੋ ਮੈ ਛਿਪਾ ਲਿਏ, ਆਪ ਹੀ ਭੋਜਨ ਕਰੇ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਮਛਲੀ ਕੋ ਭੀ ਨਾ ਦੇਵੋਂ। ਐਸੇ ਤਨ ਕਾ ਪਧੋਰਨਾ ਕੀਆ। ਗੁਰ ਸਮ ਰੂਪਾ, ਸਰਧਾ, ਸੇਵਾ ਅਧਿਕ ਤੇ ਹੀਨ। ਗੁਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਕਰ ਪੁਰਖ ਪੂਜਨ ਨ ਕੀਆ। ਸੋ ਜਬ ਸੇ ਮੇਰਾ ਸ਼ਰੀਰ ਛੂਟਾ ਤਬ ਧਰਮ ਦੂਤ ਨਿਕਟ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਨਿਰਨੈ ਲੀਏ ਖੜਾ ਕੀਆ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭਾਨ ਨੰਦਨ ਜੀ ਮੇਰੀ ਤਰਫ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਤਪਸੀ, ਤਪ ਤੋ ਤੈਨੇ ਤਪਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਖਾਨ ਪਾਨ ਲੀਏ ਭੋਜਨ ਤੈਨੇ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਤਾਂ ਤੇ ਤਪਸਿਆ ਕਾ ਫਲ ਤੋਂ ਦੇਵਤਾ ਹੋਂ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਮੇਂ। ਅਰ ਭੋਜਨ ਆਪ ਤੇਰੀ ਸ਼ਰੀਰ ਰੂਪ ਸਵ ਕਾ ਉਹਾਂ ਕਰ ਸਰ ਬੀਚ ਨਿਕਾਸ ਕਰਿ ਜਹਾਂ ਤੈਨੇ ਤਪਸਿਆ ਕਰੀ ਹੈ। ਹੇ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ, ਕੁੰਭਜ ਜੀ, ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰਿ ਬਚਨ ਮੈਂ ਨੇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਆਗੇ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਨ ਨੰਦਨ ਜੀ, ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਪਾਪ ਰੂਪਾ ਬ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਕਬ ਛੂਟਣਾ ਹੋਵੈਗਾ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ। ਤਬ ਆਦਿਤ ਸੂਨ ਕਰ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਕਰਿ। ਹੇ ਤਪਸੀ ਜਬ ਤੈਨੂੰ ਅਗਸਤ ਮੁਨੀ ਜੀ ਮਿਲਨਗੇ ਤਬ ਇਹੁ ਤੇਰਾ ਸ੍ਰਾਪ ਕਾ ਅੰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ ਜੀ ਅਬ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੈਂ ਇਸ ਪਾਪ ਤੇ ਛੂਟਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਕੋ ਸਆਰੰ ਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ। ਐਸੇ ਭਾਸ ਕਰ ਜਾਤੋ ਫੇਰ ਇਹੁ ਮੰਡਨ ਮੋਕੋ ਸੋ ਸੁਰ ਦੇ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਜਿੰਦ੍ਰ। ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਿਧ। ਸੰਪਦਾ ਦੇਣੇਂ ਕੋ ਕਾਮਧੇਨੂੰ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕੇ ਅਰਪਣ ਕੀਏ ਹੈਂ, ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਕਿਸ ਕਾਮ ਹੈਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਵੋਆ ਹੂਆ ਆਦਰ ਪੂਰਬਕ, ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਆਗਿਆ ਲੇ ਕਰ ਸਕੇਤਪੁਰੀ ਮੇਂ ਆਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠਤੇ ਭਏ। ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹੇ ਸਾਧ ਦੇਖ ਕਰਮ ਕੀ ਗਤੀ ਕਠਨ ਤੇ ਭੀ ਕਠਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਸਰਣ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁ। ਸੋ ਕਠਨ ਭੀ ਕਰਮ ਰਸਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਿਤਰਨੀ ਨਦੀ ਵਤਾਂ, ਤਿਸ ਕੋ ਗੋਪਦ ਇਵ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਤਰ ਜਾਇਗੇ। ਜੈਤੇ "ਛੂਟਨ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਣ ਲੇਖ ਨਾਨਕ ਲੇਖਿਆ"। ਨਾਨਕ ਕਹੀਏ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਇਹੀ ਲੇਖ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣੋ ਮੇਂ ਲਿਖ ਧਰਾ ਹੈ। ਮਾਮੇਕ ਸਰਣ ਬ੍ਰਜਾ। ਮਾਮੇਕੰ ਸਰਣੰ ਬ੍ਰਜਾ। ਇਕ ਮੇਰੀ ਸਰਣ ਕਉ ਤੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਹੇ ਸਿਖਾ ਸਭ ਸਾਧਨੋ ਕੀ ਹੰਗਤਾ ਛਾਡ ਕਰਿ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ

ਮੈ ਇਸ ਠਗ ਕੀ ਪਰੇਰਨਾ ਕਰਤਾ ਰਹਾ ਹੂ ਸੁੰਦਰ ਵਾਦਨੋ ਭੋਜਨਾਦਿਕੋਂ ਕਰੂ। ਤਥਾ ਮੈ
ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਜਨਾ ਕੋ ਜੋ ਸੇਵਤਾ ਤਬ ਕਿਗੀ ਬਡੇ ਸੁਖ ਕਉ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚਤਾ। ਜੋ ਅਬਿਨਾਸੀ
ਸੁਖ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਪਦ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਬਡਾ ਭੂਲਾ ਹੋਆ। ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਸਮਝ ਆਈ ਹੈ।
ਜੋ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕਉ ਅਰਪਣ ਕਰ ਮੈ ਅਬ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋ ਭਜੋ ਹੋ। ਐਸੇ
ਦਰਸਨ ਭਗਤ ਜੀ ਹਏ ਹੈ। ਤਿਨੋ ਸੁੰਦਰ ਸਲੋਕ ਉਰਾਤੇ ਹੈ, ਜਿਨ ਕੇ ਪੜੇ ਸੁਣੇ ਪੁਰਸ ਕਉ ਵੈਰਾਗ
ਹੋਇ। ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਆਗੇ ਇਨੋ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਹੈ ਸੋ ਈਹਾਂ ਭੀ ਲਿਖਤੇ ਹੈ। "੧ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ।
ਬਹਰਤ ਵੀਨ ਛੰਦ ਦਰਸਨ ਭਗਤ ਕਾ। ਬੇਨਤੀ ਨਮੋ ਆਦ ਪੁਰਖ ਰਾਮ। ਤੂੰ ਹੈ ਨਿਰਮਲ
ਨਿਰਬਾਨ ਕਰੇ ਬੇਨਤੀ ਅਜਾਨ। ਜੈਸੇ ਗੂੰਗੇਕੀ ਤਾਨ। ਮਰੀ ਬੁਧ ਨੀਰ ਖਾਮ। ਕਹਾਂ ਕਰੇ ਇਹ
ਵਖਾਨ। ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਸੁਜਾਨ। ਕਰਤ ਸਭ ਹੀ ਹੈ ਕਾਮ। ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਨਾ ਆਨ।
ਸੂਝੇ ਤੇਹ ਕੇ ਸਮਾਨ। ਤੇਰੇ ਸਾਧ ਸੁਤ ਅਨੇਕ। ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਵਿਸੇਖ। ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਮੈ
ਪ੍ਰਬੀਨ। ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਮੈ ਹੀ ਲੀਨ। ਕੋਈ ਸਾਧ ਤੇ ਵੈ ਮੌਨ। ਕੋਈ ਤੀਰਥ ਕਰੇ ਗੌਨ।
ਕੋਈ ਪੜਤ ਹੈ ਪਾਠ। ਕੋਈ ਤਪਤ ਹੈ ਤਾਪ। ਕੋਈ ਧਾਰਤ ਹੈ ਸਨਿਆਸ। ਕੋਈ ਕਰਤ ਹੈ ਉਦਾਸ।
ਕੋਈ ਕਰਤ ਹੈ ਵੈਰਾਗ। ਕੋਈ ਤਪਤ ਪੰਚ ਆਗ। ਕੋਈ ਜਾਗਤ ਹੈ ਦਿਨ ਰੈਨ। ਕੋਈ ਗਾਵਤ ਹੈ
ਗੁਨ ਬੈਨ। ਕੋਈ ਨਿਰਤ ਕਰਤ ਨਾਥ। ਕੋਈ ਦਾਨ ਦੇਤ ਹਾਥ। ਕੋਈ ਕਰਤ ਜਗ ਹੋਮ। ਕੋਈ
ਧਾਰ ਰਹੇ ਮੋਨ। ਕੋਈ ਕਰਤ ਰਾਮ ਭਜਨ। ਕੀਓ ਤਾਹਿ ਸੁਫਲ ਜਨਮ। ਕੋਈ ਕਰਤ ਭਲੇ ਕਰਮ।
ਕੋਈ ਪੜੇ ਰਾਮ ਸਰਨ। ਕੋਈ ਕਰਤ ਸੁਭ ਨੇਮ। ਕੋਈ ਰਖੇ ਹਿਰਦੇ ਪ੍ਰੇਮ। ਦਿਆਲ ਉਨ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ।
ਮੇਰੇ ਛਿਮਹਅਹਿ ਅਪਰਾਧ। ਮੈ ਕਰਨੀ ਕੋ ਚੋਰ। ਤਕੋ ਕਿਰਪਾ ਕੀ ਓਰ। ਕਰੋ ਕਿਰਪਾ
ਪ੍ਰਭ ਐਸੀ। ਕਰੀ ਅਜਾਮਲ ਸਿਉ ਜੈਸੀ। ਗਜ ਗਨਕ ਜਿਉ ਤਾਰੀ। ਕਰ ਮਯਾ ਸੋ ਮੁਰਾਰੀ।
ਜਉ ਕਰਨੀ ਬਲ ਨਾਹੀ। ਤੋ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਚਾਹੀ। ਬਿਨਾ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ। ਗਤਿ ਹੋਇ
ਨਾਹੀ ਮੇਰੀ। ਮੈ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਚੂਕਾ। ਪੜਾ ਵਿਖੇ ਅੰਧ ਕੂਪਾ। ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਆਪ ਕਾਢੋ। ਪ੍ਰਭ ਡੂਬਤੇ
ਕਉ ਗਾਢੋ। ਮੈ ਸਰਨ ਸਰਨ ਟੇਰਉ। ਕੋਈ ਆਨ ਨਾ ਟੇਰਉ। ਅਬ ਕਿਰਪਾ ਫੁਰਮਾਵੋ।
ਜਮ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਛੁਡਾਵੋ। ਸੁਨੋ ਬੇਨਤੀ ਦਿਆਲ। ਕਰੋ ਦਯਾ ਕੇ ਨਿਹਾਲ। ਸੁਨੋ ਦੀਨ ਕੀ
ਪੁਕਾਰ। ਨਾਥ ਨਰਕ ਤੇ ਨਿਵਾਰ। ਮੇਰੇ ਕਰਮ ਨ ਬਿਚਾਰ। ਦਇਆ ਆਪਨੀ ਤੂੰ ਧਾਰ। ਦੀਏ
ਪ੍ਰਾਨ ਤਥਾ ਪਿੰਡ। ਤੈਸੀ ਭਗਤ ਦੇ ਗੋਬਿੰਦ। ਜੈਸੇ ਭਲਾ ਦੀਆ ਰੂਪ। ਤੈਸੀ ਭਗਤ ਦੇ ਅਨੂਪ।
ਜੈਸੀ ਭਲੀ ਦੀਨੀ ਦੇਹੁ। ਦੇਹੁ ਅਪਨਾ ਸਨੇਹੁ। ਜੋ ਉਤਮ ਦੀਆ ਜਨਮ। ਕਰ ਸੁਫਲ ਦੇਹੁ ਭਜਨ।
ਤੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਨਾਮ। ਨੀਚ ਪਸੂ ਕੇ ਸਮਾਨ। ਬਿਨ ਮੇਹਰ ਮਹਾਰਾਜ। ਮੇਰੋ ਬਨਤ ਨਹੀਂ ਕਾਜ।
ਬਿਨਾ ਕਿਰਪਾ ਭਗਵਾਨ। ਮੇਰੇ ਬਨਤ ਨਹੀਂ ਕਾਮ। ਮੈ ਹੋ ਕਾਮ ਨਾਥ ਹੀਨ। ਭਯੋ ਵਿਖਿਆ ਮਹਿ
ਲੀਨ। ਭਯੋ ਜੋਬਨ ਮਹਿ ਅੰਧਾ। ਮਾਨ ਮੋਹ ਹੋਓ ਬੰਧਾ। ਸਤ ਮਾਨ ਰਹਿਓ ਗਾਤ। ਕੀਓ ਆਤਮ
ਕੋ ਘਾਤ। ਦੀਓ ਕਾਮਨ ਸਿਉ ਚਿਤ। ਹਿਰਿਓ ਤਾਂਹ ਸਰਬ ਵਿਤਿ। ਨਹੀਂ ਸੂਝਓ ਪਰਲੋਕ।
ਗਈ ਔਧ ਭਲੋ ਲੋਕ। ਗਯੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਭੂਲ। ਕਹਾਂ ਲਭ ਗਓ ਮੂਲ। ਰਹੀ ਕਛੂ ਨਾ ਸੰਭਾਲ। ਚਲਿਓ

ਟੇਰੀ ਸਭ ਚਾਲ। ਕੀਓ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਜੇਰ। ਲੋਭ ਮੋਹ ਰਾਖਿਓ ਘੇਰ। ਅਹੰਕਾਰ ਮਹਾ ਦੂਤ ਤਾਹਿ ਪਕੜਿਓ ਮਜਬੂਤ। ਜਿਹ ਮਗ ਧਾਏ ਦੇਤ ਪੀਠ। ਤਹਾਂ ਮਗ ਰਾਚਓ ਢੀਠ। ਜੋ ਕਰ ਤਜੀ ਜਾਏਂ ਛਾਰ। ਤਾਂ ਜਿਉ ਲਾਗਿਓ ਗਾਵਾਰ। ਸਤ ਕਰਮ ਨ ਰਹਿਓ ਸਹੀਤ। ਜੋਜਨ ਕਰਹ ਅੰਜਨ ਨੀਰ। ਪਰਿਓ ਨਰਕ ਮਾਹਿ ਮੈ। ਕਵਨ ਹਾਲ ਨਾਥ ਤੇ ਤੇਰੀ ਸਰਨ ਹੈ ਜਗਦੀਸ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਬਿਸਵੇ ਬੀਸ। ਤੇਰੀ ਸਰਨ ਹੈ ਭਗਵਾਨ। ਜਾਰੋ ਕਿਰਪਾ ਹੀ ਦਾਨ। ਸਰਣ ਤੇਰੀ ਕਰਤਾਰ। ਦਯਾਧਾਰ ਅਬ ਉਧਾਰ। ਪਾਪੀ ਕੂਰ ਹੋ ਕਠੋਰ। ਮੋ ਸਮ ਅਧਮ ਨਾਹੀ ਔਰ ਗਏ ਸਾਧ ਆਏ ਸੇਤ। ਤਉ ਭੀ ਨਾਮ ਜਪਤ ਨ ਪ੍ਰੀਤ। ਘਸੇ ਦਾਂਤ ਉਘੜੇ ਵਤਾਰ। ਤੌ ਭੀ ਜਪਤ ਨ ਮੁਰਾਰ। ਗਏ ਅਕਾਰਥੇ ਸਭ ਸਾਸ। ਤੋ ਹੀ ਉਪਜਓ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ। ਤੋਟਾ ਮਾਨਿਆ ਮਨ ਲਾਭ। ਨਹੀ ਕਉ ਕਰੇ ਮੂਰਖ ਸਾਧ। ਮਨ ਕੇ ਉਲਟੇ ਸਭ ਕਾਮ। ਕਿਆ ਗਤਿ ਕਰਹੁ ਮੇਰੀ ਰਾਮ। ਮੁਝ ਤੇ ਗਈ ਤੂੰ ਬਹੋੜ। ਖੈਰ ਦਿਆਲ ਅਪਨੀ ਓਰ। ਜਹ ਜਹ ਹੋਇ ਮੇਰਾ ਜਨਮ। ਤਹ ਤਹ ਰਹੇ ਉਰ ਮੇ ਭਜਨ। ਜਹ ਜਹ ਭਾਗੀਐ ਮੇਰਾ ਜੀਓ। ਤਹ ਤਹ ਬਸੋ ਹਿਰਦੇ ਪੀਓ। ਜਹ ਜਹ ਬਸੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ। ਤਹ ਤਹ ਭਜੋ ਤੇਰਾ ਨਾਮ। ਜਹ ਜਹ ਦੀਜੀਐ ਪ੍ਰਭ ਦੇਹ। ਤਹ ਤਹ ਦੇਹ ਦਇਆਲ ਸਨੇਹ। ਜਹ ਜਹ ਰਾਖੇ ਤਹ ਤਹ ਰਹੋ। ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਤੇਰੀ ਚਹੋ। ਆਜ. ਏਤਰੀ ਜੋਓ ਕਰੋ। ਬਿਨ ਪ੍ਰਭ ਕੌਨ ਕਿਲ ਬਿਖ ਹਰੇ। ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਐਸੇ ਤੈਂ ਦਯਾ ਜੈਸਾ ਦਾਤਾ ਤੂੰ। ਰੋਮ ਰੋਮ ਮਹਿ ਤੂੰ ਬਸੇ ਮੇਰੀ ਮਿਟਿ ਜਾਇ ਹੂੰ। ਹੂੰ ਕੀਆ ਹੈਰਾਨ ਮੈ ਤੁਮ ਬਿਨ ਘਟੇ ਨ ਏਹ ਏਹੁ ਘਟੈ ਪ੍ਰਭ ਕਰ ਦਯਾ ਅਪਨਾ ਦੇਹ ਸਨੇਹੁ। ਰਾਮ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰ ਜੀ ਕੋ।। ਕਥਾ ਦਰਸਨ ਭਗਤ ਕੀ ਪੂਰੀ ਹੂਈ। ਏਕ ਸਮੇ ਧਰਮਸਾਲ ਜੋ ਭਾਈ ਰੋਸਨ ਜੀ ਕੀ ਜਹਾਂ ਭਾਈ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਸੋ ਤਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੇ ਭਏ। ਪਰਸਾਦ ਛਕ ਕਰ ਸਾਧਾਂ ਸਰਬ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ। ਤਾਂ ਪਾਸ ਤੇ ਸਾਧੂ ਪੂਛਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਭਗਵਨ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਬਡੇ ਬੈਰਾਗੀ ਤਿਆਗੀ ਸੰਤ ਸੁਨੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੈ ਸਾਧੋ ਸਦਾ ਲਾਖ ਕੀ ਕੋਠੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਇਥ ਸਾਧ ਹੂਏ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ [illegible] ਜੀ [illegible]। ਏਕ ਸਮੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਪਰ ਬੈਠੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸੁਨਤੇ ਥੇ। ਜਿਉ ਜਿਉ ਸੁਨੈ ਤਿਉ ਤਿਉ ਵੈਰਾਗ ਕਰ ਰੁਦਨ ਕਰੇ। ਤਾਂ ਸੁਨਤੇ ਸੁਨਤੇ ਜਬ ਇਹੁ ਤੁਕ ਸੁਨੀ "ਪਾਖੰਡ ਹੋਇ ਤਾਂ ਪੂਜ ਕਰਾਏ। ਗੁਰੂ ਸਦਾਏ ਅਗਿਆਨੀ ਸੀਧਾ ਕਿਸ ਓਰ ਮਾਰਗ ਪਾਏ"। ਗੁਜਰੀ ਬਾਧਾ ਇਹ ਸੁਣ ਕਰ ਧਾਮ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਨਗਰਵਾਸੀ ਬਡੇ ਸੰਤ ਜਾਨ ਕਰ ਪੂਜਦੇ ਸੀ ਸਰਧਾ ਕਰ। ਤਬ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਰੁਦਨ ਕਰਤ ਭਏ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਸਾਂ ਪੂਜ ਕਰਾਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਕਹਤੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹਮ ਨਹੀ ਸੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀ ਦੇਹੁ ਕੋ ਦੁਖਾਏ ਦੇਤੇ ਹੈ। ਪੂਜਾ ਕੇ ਦੋਖ ਨਿਵਰਤੀ ਅਰਥ। ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਰਜਨਾਂ ਭੀ ਨਹੀਂ ਰੇ ਸਾਧੋ। ਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਅਰ ਨਗਰਵਾਸੀਆਂ ਮਿਲਾਪ ਕਰ, ਸਾਹਨੀ ਅਸਵਾਰ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਭੇਜ ਕੇ, ਨੂਰਪੁਰ ਤੋਂ ਭਾਈ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਨੋ ਸਦਾਵਤੇ ਭਏ ਜੋ ਆਇ ਪੌਹੁੰਚੇ ਭਾਈ ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਜੀ।

ਆਏ ਨਦੀ ਪਾਰ ਜਲੇ ਜੋ ਨਗਰ ਤਿਆਰ ਕੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਗੁਰ ਭਾਈ ਕੋ ਦੇਖ
ਕਰ ਰੋਨ ਕੀ ਊਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਿਕਲੀ ਚੀਕ ਮਾਰ ਕੇ। ਉਧਰੋ ਓਹ ਭੀ ਰੋਇ ਮਿਲੇ ਕੰਠ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ
ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਗਰ ਮੇ ਅੰਚਰਾ ਪਾਇ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਸੰਜੋਗ ਬਖਸ਼ੀਏ ਹੇ ਬਖਸ਼ਿੰਦ। ਤਿਸ
ਕਾਲ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਸੰਗਤ ਆਇ ਇਕੱਠੀ ਭਈ ਸੀ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ
ਕੋਈ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਨਾ ਟੇਕੇ ਤੌ ਹਮ ਦੇਹ ਰਖੀਏ ਨਾਹੀਂ ਤੋ ਨਾ ਰਾਖੀਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ
ਜੀ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੀ ਐਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਸਭ ਸਾਧੋ ਕੋ ਭੀ ਅਰ ਸੰਗਤ ਕੋ ਜੋ ਜੋ ਲੋਗ
ਲੁਗਾਈ ਸੋ ਸਭ ਕੋ ਮਨਹ ਕਰ ਦੀਆ। ਜੋ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਕੋ ਮਸਤਕ ਕਿਸੀ ਨਾਹੀ
ਟੇਕਨਾ, ਹੇ ਭਾਈ ਜਨੋ। ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਮੁੜ ਕਰ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਪਰ ਆਇ ਰਹੇ। ਜੋ ਏਹੀ ਬੜੀ
ਧਰਮਸਾਲ ਸੀ ਤਿਨ ਕੀ। ਅਰ ਸਭੀ ਜੀਆਂ ਕੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ ਬਨਾਈ ਸੀ, ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰਨਨ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਹੇ ਸਾਧੋ ਇਹ ਤਪ ਕਾ ਅਸਥਾਨ ਹੈ। ਅਬ ਈਹਾਂ ਇਹ ਸੰਤ ਸਾਂਤ
ਆਤਮਾ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਪਾਂਧਾਂ ਬਨਾਂ ਕਾ ਹੋਮ ਹੋਵੇ। ਤਥਾ ਜਾਨੋ ਭਾਈ
ਭੋਲੇ ਰਾਮ ਕੇ ਚੇਲੇ। ਤਬ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਧ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹ ਕਰ, ਧਰਮਸਾਲੇ
ਭਾਈ ਮੂਲਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਰਾਮ ਜੀ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੀਰਥ ਰੀਗਾ ਸਮ ਉਪਕਾਰੀ
ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਪੁਨਾ ਭਗਵਤ ਪ੍ਰੀਤਮੋ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਬਾਂਧੇ ਹੂਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਭੰਡ ਆਵਤੇ
ਭਏ। ਤਹਾਂ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਬੈਰਾਗੀ ਜੋ ਪੁਨਾ ਮੋਤੀ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੀ ਜਿਨ ਕਾ ਹਿਰਦਾ ਉਜਲ ਥਾ। ਅਰ
ਤਿਨ ਕੇ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਬੈਰਾਗੀ ਜੋ। ਸੋ ਪ੍ਰਸਪਰ ਮਿਲ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਹਰਖ ਧਾਰਤ ਭਏ। ਪਰਮ
ਧਰਮ ਜੋ ਭਗਵਤ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਨੋ ਹੋਤਾ ਭਯਾ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਕਿਆ ਜੋ "ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ
ਨਾਮ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੇ ਸਦ ਕਾਮ"। ਪੁਨਾ ਸਤਨਾਮ ਉਚਾਰ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜਗਿਆਸੀ। ਜਨ ਸੁਨ ਕਰ
ਤੇ ਸਰੂਪ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਮੋਤੀਰਾਮ ਬੈਰਾਗੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਏਕਾ ਏਕੀ ਆਪ ਤਪੋ
ਬ੍ਰਿਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਵਿਚਰਦੇ ਸੀ ਤਬ ਈਹਾਂ ਆਇ ਕਰ ਕਥਾ ਉਪਨਿਖਦੋਂ ਕੀ ਵਾ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ
ਇਤਿਆਦਕ ਆਪ ਆਇ ਸੁਨਤੇ ਸੇ। ਜੋ ਕੈਸੇ ਜਸ ਆਵਨਾ ਸਭ ਕੋ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੀਛੇ
ਬੈਠ ਜਾਨਾ। ਚੁਪ ਬੈਠ ਨੀਵੇ ਨੈਨ ਤੇ ਸਾਤ੍ਕ ਬੈਨ ਸੋ ਤਬ ਆਪ ਕਾ ਦਰਸਨ ਭਯਾ ਸੀ। ਅਬ ਤੋ
ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਰਪਾ ਭਈ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਇਨ ਕਾ ਦਰਸਨ ਸਾਖਿਆਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਦਰਸਨ
ਹੈ। ਇਕੰਤ ਸਮਾਂ ਪਾਇ ਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਸੇ ਪੂਛਤ ਭਯਾ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਏਹੁ
ਬੈਰਾਗੀ ਸਾਧੂ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਉਤਮ ਸੁਭਾਵ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਨਿਮਰਤਾਵਾਨ ਦੇਖੇ ਹੈ ਆਪ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ।
ਹੀਰਾ ਰਾਮ ਜੀ ਬੈਰਾਗੀ, ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਬੈਰਾਗੀ, ਪੁਨਾ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਜੀ ਸੰਤ। ਐਸੇ ਕੋਊ ਅਵਰ
ਭੀ ਹੈ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਸਰਬ ਲੋਕੋ ਮੇ ਅਲੇਪ ਪੁਰਖ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਧੀਰ ਨਿਵਾਸ
ਕਰਤੇ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਯੋਧਿਆ ਵਾਸੀ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਲ ਦਾਸ ਜੀ ਬੈਰਾਗੀ। ੧ । ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਦਾਸ
ਜੀ ਬੈਰਾਗੀ। ੨ । ਸ੍ਰੀ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਜੀ ਉਦਾਸੀ ੩ ਪੁਨਾ ਗੁਰ ਨਰਾਇਣ ਜੀ ਉਦਾਸੀ ਲਖਨਊ ਵਾਸੀ
। ੪ । ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਲਦਾਸ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਾਨੰਦ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੰਗਵਾਵਤੇ ਭਏ ਸਕੇਤ ਮੋ।
ਜਬ ਸੁਣਿਆ ਆਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਤਟ ਜੋਜਨ ਪਾਰ ਆਗੇ ਲੈਨੇ ਗਏ। ਅਰ ਅਨੰਤ ਮੰਗਲ

ਮੈ ਬਾਜੇ ਬਜਵਾਇ ਕਰ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਗਾਇਨ ਕਰ ਸਿਖ ਡੇਰੀਆਂ ਅੰਦਿਰੋ ਭੀ ਪੁਨੀ
ਸਹਤ ਅਪਨੇ ਆਸ੍ਰਮ ਲਿਆਵਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਪੂਛਿਆ ਬਡੇ ਬਿਪ੍ਰੋ ਸੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਾ ਭੋਗ
ਜੋ ਭੋਜਨ ਹੈ ਸੋ ਕਵਨ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤੋ। ਤਬ ਸਭ ਨੇ ਕਹਾ ਜੋ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੁਰੂ ਕੇ
ਸਿਖ ਲੋਕ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੋ ਤੁਮ ਮੋਨ ਭੋਗ ਕਰਤੇ ਹੋ। ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਰਤੇ ਭਏ ਅਨੰਤ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਤ੍ਰਿਹਾਵਲ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਕੀ ਭੇਟਾ ਕਰ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਤੇ ਭਏ।
ਸਦਾ ਸ੍ਰੀ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਥਾ ਸੁਣਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਅਰ ਆਰਤੀ ਆਦਿਕ ਮੰਗਲਾ ਚਾਰ
ਕਰਨੇ। ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਚੇਲੇ ਅਵਧੂਤ ਦਾਸ ਪ੍ਰੇਮ ਆਚਾਰ ਐਸੇ ਹੀ ਸੁਭ ਕਰਤਵ ਕਰਤੇ ਭਏ ਗੁਰਦੇਵਤ।
ਕਥਾ ਰਘੁਨਾਥ ਦਾਸ ਕੀ। ਪਿਰਥਮ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਨੌਕਰ ਸੇ ਇਹੁ ਅੰਗਰੇਜੋਂ ਕੀ ਪਲਟਨ ਮੇ ਤਬ ਏਕ
ਦਿਨ ਸੋਇ ਗਏ ਪਹਿਰੇ ਸਮੇ; ਜਾਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਣਤੇ ਰਹੇ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ।
ਤਿਸ ਕੇ ਪਹਰੇ ਸਮੇ ਆਪ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਜਾਇ ਪੈਹਰਾ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਸੋਈ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ।
ਜਬ ਰਘੁਨਾਥ ਦਾਸ ਜੀ ਜਾਗੇ ਹਿਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕਿਆ ਦੰਡ ਲਾਵੈਗੀ। ਤਬ ਅਵਰ
ਸਪਾਈਆਂ ਕੋ ਕਹਤੇ ਭਏ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕੇ ਹੇ ਭਾਈਓ, ਮੇਰੀ ਖਬਰ ਮਤ ਕਰੀਓ ਜੋ ਇਹੁ
ਸੁਤਾ ਰਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਚ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਤੂੰ ਤੋ ਅਪਨਾ ਪੈਹਿਰਾ ਦੇ ਗਿਆ ਹੈ।
ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭੀ ਹੂਆ ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੇਰੀ ਖਾਤ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਖੇਚਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਰ
ਜੁਗਲ ਦਾਸ ਜੀ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਕਥਾ ਹੋਤੀ ਸੀ। ਤਿਸ ਮੇ ਮੈਨੇ ਸੁਣਿਆ ਥਾ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਸਬਦ। "ਨਿਰਭੈ ਹੋਇ ਭਜੋ ਭਗਵਾਨ"। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਨਿਰਭੈ ਹੂਆ ਚਾਹੀਏ।
ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਸੁਬ ਅਪਨੀ ਸੰਪਦਾ ਲੁਟਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ ਨੌਕਰੀ ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਭੀ
ਕਹਿ ਰਹੇ ਜੋ ਸੌ ਰੁਪੈਆ ਇੰਗਲਿਸ ਤੁਮ ਪਾਵੈ ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਭੀ ਨ ਦੇਵੇ ਪਰ ਸੋ ਨਾ ਮਾਨਤ ਭਏ।
ਸਰਬ ਕਾਮ ਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਹਰਿ ਕੇ ਹੋਇ ਕਰ ਹਰੀ ਕੋ ਭਜਤੇ ਭਏ। ਬੈਰਾਗ ਵੇਪਾਰ ਕਰ,
ਤੀਰਥਾਂ ਬੀਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਪੁਨਾ ਆਇ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਥਾਨ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ , ਬਡੇ ਉਦਾਸ
ਇਨ ਕੀ ਉਦਾਰਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਇਨ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੂੰ ਅਪਨਾ ਘਰ ਖੋਇਆ ਹੈ ਅਬ ਹਮਾਰਾ
ਗਵਾਵਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਨ ਅਵਲ ਕਮਾਲ ਪਾਇ ਕਰ ਤਾਂ ਇਜਬਤ ਭਏ, ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ।
ਪੰਥ ਪਾਰ ਤਿਆਗ ਕਰ ਚਾਲੇ ਵਾਨ ਸਾ ਜਾਏ ਆਸਾਮੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਰਹੀ ਗੋਬਿੰਦ ਪੂਰਨ ਜਾਨ ਕੇ।
ਕਥਾ ਮਾਧੋਦਾਸ ਉਦਾਸੀ। ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਜੀ ਸਰਬ ਆਤਮ ਦਰਸੀ ਜਿਹਿ ਕਿ। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਕੇ
ਸਿਖ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ ਇਸ ਤੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ
ਗੁਰ ਸਿਖੋਂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਆਪ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। "ਆਇ ਮਿਲੁ
ਗੁਰ ਸਿਖ ਆਇ ਮਿਲ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ"। ਤਾਂ ਤੇ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ
ਬਹੁਤ ਕਰੇ। ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਅਪਨਾ ਚੇਲਾ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਬਾਣੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਅਵਰ ਕੋਊ
ਵਿਦਿਆ ਪੜਨੇ ਲਾਗੇ ਤਾਂ ਤਿਸਕੋ ਕੈਹਿਣਾ ਜੋ ਤੂੰ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਸੇ ਜੁਦਾ ਹੋ ਜਾ। ਤੇਰਾ ਅਸਾਡਾ ਹੁਣ
ਮੇਲ ਹੋ ਚੁਕਾ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਣੀ ਤਿਆਗ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨੇ। ਐਸੇ ਤਿਸ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ
ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਮੇ ਲਡੂਆਂ ਕਾ ਭੰਡਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬੈਰਾਗੀਆਂ ਈਰਖਾ ਕਰੀ। ਅੰਪਨੀ ਪੰਗਤੀ ਪੀਛੇ

ਕੰਗਾਲ ਬੈਠਾਇ ਲੀਏ ਸੈਂਕੜੇ। ਸੋ ਬੈਰਾਗੀ ਲੈ ਲੈ ਕਰ ਕੰਗਾਲੋ ਕੋ ਦੇਤੇ ਜਾਏ ਜੋ ਜਿਸ ਇਨ ਕੀ ਭੰਡੀ ਹੋਏ
ਤਬ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਨਾਲ ਕਹਿ ਕਰ ਇਹ ਤੁਕ
ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਜਾਵੇ। "ਦੇਦਾਂ ਦੇ ਲੈਦੇ ਥਕ ਪਾਇ"। ਤਬ ਕੰਗਾਲ ਭੀ ਪੀੜਾਂ
ਪੂਰ ਕਰ ਰਜ ਰਹੇ ਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਭੀ ਰਜ ਰਹੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਭੰਡਾਰਾ ਅਖੁਟ ਹੋਇਆ।
ਕਥਾ ਗੁਰ ਨਾਰਾਇਣ ਉਦਾਸੀ ਕੀ। ਜਨਮ ਇਲਾਕਾ ਸੁਲਤਾਨ; ਘਰ ਗਰੀਬੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਤਬ ਪਿਤਾ
ਲਖਨਊ ਇਨਕੋ ਲੈ ਗਿਆ ਜੋ ਕਛੁ ਉਦਰ ਪੂਰਬ ਸੁਖੇਨ ਕਰਹ। ਉਹਾਂ ਏਕ ਸੰਤ ਉਦਾਸੀ ਕੀ ਦਿਰਸਟ
ਬਾਲਕ ਪਰ ਪੜੀ। ਤਬ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨਿਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਸੰਤ ਸੇ ਸੰਤ ਭੇਸ ਲੇ ਲੀਆ। ਬਡੇ
ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕਰ ਭੀ ਸਾਧਾਰਨ ਇਸਥਾਨ ਪਰ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਕੋਊ ਵਿਸੇਸ ਨਾ ਜਾਣੇ ਜੋ
ਏਹੀ ਮਹੰਤ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਸੰਤ, ਜਿਸ ਕੀ ਧਾਰਨਾ ਧੰਨ ਬਿਨਾ ਬਿਰਕਤੀ, ਜਾ ਕੇ ਜੋ ਬਨਾਇ
ਦੇਣੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਆਦਰ ਬਹੁਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਕਾ ਹੀ ਜਾਪ ਜਪਨਾ। ਕਰਾ
ਭੀ ਕਈ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਸਮੇ ਲਖਨਊ ਕੇ ਨਵਾਬ ਨੇ ਇਨੋ ਕੋ ਹੁਲਗੀ ਕਰ, ਹੁਕਮ ਦੇ ਦੀਆ
ਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਮੇਂ ਧੌਂਸਾ, ਕਈ ਕੋਸ ਤਕ ਜਿਸ ਕਾ ਸਬਦ ਹੋਤਾ ਥਾ, ਸੋ ਨਾ ਵਜਿਆ ਕਰੇ। ਤਬ ਸੰਤੋਂ
ਨੇ ਕਹਾ ਜੋ ਨਵਾਬ ਮੇ ਬਲ ਹੈ ਤੋ ਬੰਦ ਕਰ ਛੋਵੇ ਅਖੀਰ ਨਵਾਬ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਲ ਲਾ ਕੇ ਹਾਰ ਗਿਆ
ਅਰ ਖੁਆਰ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਨੀ ਆਇਆ ਅਰ ਭੁਲ ਬਖਸਾਂਦਾ ਅਰ ਲੰਗਰ ਨਾਲ ਜਗੀਰ ਭੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਤਿ
ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੰਤ ਰੀਤ ਵਰਨਨੰ ਪੰਜਾਹਲੀ ਸਮੇ ਹੁਲਸਾ ੩੯। ਪੂਰਬ ਮੇ
ਏਕ ਹੁਆਮੀ ਕੇ ਗੱਦੀ ਪਹਿ ਤਿਨ ਕਾ ਏਕ ਸਾਧੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪਾਠ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਊ ਕਰੇ;
ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਕੇ ਜਹਾਂ ਹੋਵੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗਰੰਥ ਜੀ। ਤਬ ਔਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਡੇ ਮਹੰਤ ਆਦਿ ਈਰਖਾ
ਕਰ ਚੁਗਲੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਬਡੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਨਿਸੰਕ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਗਦੀ ਭੀ ਤਿਸ ਕੋ
ਦੇਤੇ ਭਏ ਮਹੰਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਸਰਬ ਭੇਖੋਂ ਮੇ ਪਰਮ ਸੰਮਤਾ ਵੰਤ ਸੰਤ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਧ
ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੂਆ ਸੁਨ ਕਰ। ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਹਜਾਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂਰ ਪੁਰ ਲੇ ਜਾਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰ
ਸੋ ਕੈਸੇ ਥੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਹਜਾਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਜੋ ਹਜਾਰਾਂ ਹੀ ਸੰਤ ਜਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗਤੇ ਥੇ ਸੰਤੋਂ ਮੇ ਸੰਤ
ਸੋ ਅਰ ਮਹੰਤੋਂ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਪਰੰਤ ਸੇ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲ ਰਾਮ ਰਾਗੀ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਰ ਦੇਵੇ ਦੇਵ। ਸੋ
ਤਹਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤ ਥੀ, ਰਾਗਰਤ ਸਾਧ। ਅਰ ਨਾਮਬਾਣੀ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਰ ਸੁਨਨਾ
ਕਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ। ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਮੇਂ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਗੁਰ ਗੁਰ ਰਰਰਾ ਜਸ ਮੇ ਸਮਾ ਬਿਤੀਤ ਕਰਨਾ
ਸਰਬਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਾ, ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਗੁਨ ਅਰ ਰਹਿਤਾਂ ਦਾ ਪੜਾ ਬਰਨਨ ਹੋਵੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੰਤ ਸਭਾ
ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਕਥਾ ਚਲੀ। ਜੋ ਦੇਖੋ ਕੈਸੀ ਭਲੇ ਹੈਂ ਸੰਤ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ,
ਜਨ ਸੁਖਦਾਈ। ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਸੇ ਹੀ ਸੇਵਿਆ ਹੈ, ਬਡਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤ ਤਿਨ
ਪ੍ਰਿਏ ਲਗੇ ਹੈਂ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਉਹ ਪਿਆਰੇ ਹੂਏ ਹੈ। ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਕੇਸ ਗੁੰਧੇ ਹੋਏ ਹੋਵੰਦੇ ਅਰ ਈਹਾਂ
ਪੋਥੀ ਪੜਦੇ ਸੀ। ਤਬ ਹੀ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਕੋ ਮਧਿਆਣਿਓ ਈਹਾਂ ਲਿਆਏ ਸੀ, ਭਾਈ
ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਏਕ ਸਾਧੂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਾਤ੍ਰ

ਪਹੁੰਚਾਇ ਦੇਵੇ ਔਰ ਮੇਰੇ ਨਿਕਟ ਕੋਊ ਨ ਆਵੇ। ਤਬ ਕਹਾ ਜੋ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜੋਗ ਆਪਨੇ ਆਵੇ।
ਤਿਸ ਕਾਲ ਇਹ ਨਿਕਟ ਖੜੇ ਸੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਆਇਆ ਰਾਮ ਸਹਿਬ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ
ਜੋ ਇਹ ਬਾਲਕ ਲਿਆਇਆ ਕਰੇ। ਤਬ ਕੇ ਇਹੁ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵ ਸੋ, ਆਪ ਭੀ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂ
ਸੰਤ ਹੀ ਹੂਏ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਤ ਗੁਨ ਗੁਨ ਕਰ ਸੰਤ ਸਭਾਂ ਪਰਸਪਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕੀਰਤਨ ਅਰ ਕਥਾ
ਸਰਵਣ ਕਰ, ਆਰਤੀ ਸੋਹਲਾ ਗੁਨ ਪੜ ਕਰ, ਅਰਦਾਸ ਕਰਤੇ ਸਤਿ ਗੁਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਤੇ ਸਨ ਕਰਤੇ
ਭਏ ਅਰਧਿ ਜਾਮਨੀ ਕੇ ਬੀਤਿਆਂ ਹੋਇਆਂ। ਪੂਨਾ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਸਨਾਨ ਆਦੀ ਕਰਕੇ ਨਾਮ
ਅਰ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਰਟਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਕਈ ਸੰਤ ਭਾਈ ਮਹਾਈ ਤੋਂ ਆਦਿ ਲੇਕਰ
ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਕਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਰਾਗ ਰਤਨ ਪਾਇ ਕਰ। ਪ੍ਰਾਤਾ ਕਾਲ ਕੀ ਚੌਕੀ
(੧)। ਦੂਜੇ ਅਨੰਦਕੀ (੨) ਤੀਜੇ ਚਉਕੀ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ (੩)। ਚਤਰਥ ਸੋਦਰ ਕੀ (੪)।
ਪਰਮ ਚੌਕੀ ਕਾਨੜੇ ਕਲਿਆਨ ਕੀ।(੫)। ਇਹੁ ਤੋ ਸਿਖੀ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਰੀਤ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ਕਾਨਿਆਵਤ
ਸਿਖਾਂ ਲੀਏ: ਜੁਗਆਸੀ ਜਨੋ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕਾਨੇ ਧਰੇ ਹੈ ਬਡਿਆਂ ਨੇ ਜਾਂ ਤੇ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਇਸ
ਮੁਕਤ ਮਾਰਗ ਕਾ ਮਰਮੀ ਹੋਵੇ। ਜੋ ਸੰਤ ਜਨ ਹੈ ਰਿਦੇ ਰਸਨਾ ਕੇ ਰਸੀਆਂ ਨਾਮ ਕੇ ਤਿਨ ਕੀ
ਸੁਆਸ ਚੌਕੀ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਆਗੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ,"ਜਾ ਕੇ ਹੀਏ
ਪਰਗਟ ਪ੍ਰਭ ਹੋਇਆ ਅਨ ਦਿਨ ਕੀਰਤਨ ਰਸਨ ਰਮੋਰੀ"। ਕਿਆ ਜੋ ਰਾਤ ਦਿਨ ਰਸਨਾਕਰ
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਰਾਤ ਕਾ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਜੀ ਅਰ
ਭਾਈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਜੀ ਇਤਿ ਆਦਕ ਹੋਰ ਭੀ ਸੰਤ ਮਿਲ ਕਰ ਸਿਰੰਦੇ ਸਤਾਰਾ
ਦੁਤਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕੈਸੀਆਂ ਸਾਜੋ ਸਾਥ ਕਰਤੇ ਥੇ। ਅਰ ਸੰਤ ਸਭਾ ਸੁਣਨ ਲੀਏ ਆਇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਤੇ ਸੇ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਸਾਰੀ । ਰਾਮ ਜੀ ਹੋਰ ਭੀ ਵੈਰਾਗੀ ਤਿਆਗੀ ਸੰਤ ਨਗਰ ਵਾਸੀ
ਸਜਨ ਮਲ ਚੌਧਰੀ ਆਦ ਭਾਈ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਕਤੀ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਬਾਲਕ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਹੀ
ਜਿਨ ਕੋ ਸਮਤਾ ਉਦੇ ਭਈ ਹੈ। ਹੋਰ ਭੀ ਆਇ ਇਕੱਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ਲੋਕ ਮਾਈ ਭਾਈ ਹੋਤੇ ਸੇ,
ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਪਹਰ ਭਾਈ ਕਨਯਾ ਰਾਮ ਅਰ ਹੋਰ ਰਾਗੀ ਭੀ ਮਿਲ ਕਰ ਕਥਾ ਪੀਛੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸੀ।
ਸੋ ਇਕ ਦਿਨ ਔਰ ਰਾਗੀ ਤਾਂ ਆਏ ਤੇ ਭਾਈ ਕਨਈਆਂ ਰਾਮ ਜੀ ਨਾ ਆਏ, ਜੋ ਕਿਸੀ ਅੰਸ ਮੇ
ਕ੍ਰੋਧ ਕਉ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਤਾਤੇ ਨ ਆਏ। ਜਬ ਰਾਤ ਹੂਉ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਆਇ
ਕੇ ਬੈਠੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪਾਸ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ ਜੀ, ਇਸ
ਤੁਕ ਕਾ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦਸੋ। ਜੋ ਇਸ ਸਬਦ ਕਾ ਕੈਸੇ ਕਥਨ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਬਡੇ ਹੋ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ। ਸੋ ਕਉਨ ਸੀ ਤੁਕ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨੋ ਜੀ। "ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨ
ਤਿਆਗੋ। ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਸੰਗਤਿ ਦੁਰਜਨ ਕੀ ਤਾਂ ਤੇ ਅਹਿਨਸ ਭਾਗੋ"। ਇਸ ਕਾ ਅਰਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ
ਸੁਨਾਉ ਜੋ ਆਪ ਕੇ ਮੁਖੋ ਸੁਣਿਆ ਚਾਹੁਤਾ ਹਾਂ। ਜਬ ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਤਬ ਉਹ
ਚਰਨੋ ਪਰ ਗਿਰ ਪੜੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਤੇ ਮੁਖੋਂ ਕਹਤ ਭਏ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ। ਜੀ ਮੈ ਭੁਲਾ ਹਾਂ
ਜੋ ਅਮਕੇ ਸਾਧ ਸਾਥ ਮੈ ਗਲਤੀ ਰਖੀ ਹੈ। ਅਸ ਰਖ ਕਰ ਸੋ ਦੋਨੋ ਸਾਧ ਆਪਸ ਮੇ ਮਸਤਕ ਟਿਕਵਾਇ

ਦੀਆ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ। ।ਜਾ ਤੇ ਸੰਤ ਮੇਲਣ ਹਾਰ ਹੈ ਜਗਤ ਜੀਵ ਤੋੜਨ ਹਾਰ ਹੈ। ਸੋ ਪੁਨਾ ਪਰਸਨ
ਹੋ ਕਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤ ਭਏ ਭਾਈ ਕਨਿਆ ਰਾਮ ਜੀ। ਬਾਰਾਂਦਰੀ, ਜੋ ਦਰਬਾਰ ਕੀ ਹੈ, ਤਿਸ ਬੀਚ
ਕੋਠੀ ਮੇ ਰਹਤੇ ਥੇ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਕੀ ਲੀਏ। ਸੋ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ
ਤੇ ਬਾਣੀ ਪੜਹਿ। ਤੇ ਕੂਕਰਾਂ ਦੀ ਪੰਛੀਓ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਮਿਰਗੋ ਕੀ ਸੇਵਾਬਨ ਮੇ ਜਾਇ ਕਰੇ,
ਗੋਬਿੰਦ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰਿ। ਜਬ ਤਿਨ ਕਾ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਹੁਆ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਜਗਤਾ ਰਾਮ
ਆਦਿ ਲੈ ਕਰ ਆਏ ਤਿਨ ਲੇਣੇ ਕਉ। ਬਾਰਾਂ ਦਰੀ ਬੀਚ ਸਭੀ ਸੰਤ ਆਏ ਬੈਠੇ। ਤਬ ਭਾਈ
ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਲਗੀ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੇਣ। ਤਬ ਲੋਕ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਆਪ ਕੀ ਕਰਦੇ
ਹੋ, ਹੇ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ। ਤਬ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸੰਤ ਕੋ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਦੇਣੇ ਹਾਂ ਇਹੁ ਸੰਤ ਬੈਠੇ ਹੈ
ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜਗਤਾ ਜੀ ਆਦਿ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸਭੀ ਚਕ੍ਰਤ ਭਏ ਜਾਂਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਤਾਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ
ਆਵਤੇ ਅਤ ਵਾਹਕ ਜੋ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਕਰ ਪਰਮ ਧਾਮ ਕਉ
ਜਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਨਾਮ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਸਹਿਤ
ਦੇਖ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਹਜਾਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਨਗਰ ਕੇ ਨਰ ਨਾਰੀ ਸਭੀ ਜਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ।
ਅਰ ਭਾਨ ਚੂੰਦੇ ਸਾਥ ਹੀ ਅਨਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਬਿੰਜਨ ਬਨਾਏ ਕਰ ਖਟ ਰਸੋਂ ਸਹਤ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕੇ
ਅਗਰ ਭਾਗ ਆਇ ਨਿਵੇਦਨ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਨਰ ਨਾਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਸਰਬ ਸਾਧਾਂ ਕੋ
ਅਤਿਥੋਂ ਕੋ ਛੂਕਵਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਆਪ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ਕਰ ਮੁਖ ਪਾਵਹਿ ਸਦ ਕਿਰਤ।
ਪੁਨਾ ਲੰਗਰੋਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਾਇ ਕਰ ਇਕੰਤ ਥਲ ਮੇ ਭਜਨ ਸਿਮਰਨ ਅਰ ਕਥਾ ਕਰਹਿ। ਫਿਰਿ ਦੋ
ਘੰਟਾ ਦਿਨ ਰਹਤੇ ਧਰਮਸਾਲੇ ਆਇ ਕਰ ਤਹਾਂ ਭੀ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ, ਸੋਦਰ ਕਾ, ਸੁਨਹਿ। ਪੁਨਾ
ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਾਇ ਕਰ ਚਾਰ ਘਟ ਕਾ ਰੈਨ ਬੀਤੇ ਬਹੁੜੋ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਿਹ। ਪੁਨਾ ਰਾਤ
ਕੋ ਜਾਗਰ ਜਾਂ ਤੇ ਵਡਿਆਂ ਕਾ ਵਰ ਸੀ। ਜੋ ਨਿੰਦਆ ਆਦਕ ਵਿਕਾਰ ਤੇਰੇ ਕੋ ਬਲ ਨਾ ਪਾਏਗੇ,
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਧੰਨ ਹੈ ਸੰਤ, ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੰਤ ਹੈ, ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰ
ਸੰਤ ਹੈ। ਜਿਨ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਛਰ ਗਰੜ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਹੁ ਜੀਵ ਟਿੰਗਣੇ ਜੋਤੀ ਤੇ
ਸੂਰਜਵਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਰਤੀ ਤੇ ਸੁਮੇਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਗਲ ਗਿਰ ਪ੍ਰ ਚੜਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਗੂੰਗੇ
ਚਤਰ ਬੇਦ ਬਕਤੇ ਹੈ। ਨੂਰ ਪੁਰ ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਹਜਾਰਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਜੀ,
ਜੋ ਜੋ ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਮੈ ਤੋ ਮੈ ਮਤਹੀਨ ਤੇ ਕਥਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ। ਐਸੇ
ਹੀ ਕੋਈ ਮਾਸ ਭਰ ਰਹ ਕਰ ਲਖੜ ਕੇ ਸੰਤ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਾਸ ਜੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ
ਇਤਆਦੀ ਸਭੀ ਚਾਹਤੇ ਹੀ ਰਹੇ ਪਰ ਭਾਈ ਜੀ ਵਿਦਾ ਹੂਏ। ਤਬ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਸਹਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ
ਹਜਾਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਅਰ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਦੂਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਪੁਨਾ ਨੂਰ ਪੁਰ
ਆਵਤੇ ਭਏ ਸੰਤ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ ਹੂਏ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਲਕੂ ਰੋਡੇ ਰਾਤ ਰਹ ਕਰ ਭਾਈ ਤੋਲੇ ਰਾਮ
ਪਾਸ ਪੁਨਾ ਮਿਨਿਆਂ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਤਹਾਂ ਕੇ ਸੰਤ ਤੇ ਨਰ ਨਾਰੀ ਨਗਰ ਕੇ ਆਗੇ
ਲੇਣੇ ਆਏ ਸੰਤਾਂ ਕਉ। ਭਾਈ ਕਨਈਆ ਰਾਮ ਜੀ ਅਰ ਨਗਰ ਵਾਸੀਆਂ ਸਿਖਾਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਈ
ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਂਤ ਮੂਰਤੀ ਰਹਿਤ ਵਾਨ ਜੀ ਪਰਮ ਨੇਸਰੇਵੰਤ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ

ਜੋ ਗੁਰਮਤੀਏ ਸੋ ਇਨਾ ਸਭਨਾ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਐਸੇ ਹੀ ਸਮਝਨਾ ਜੈਸੇ ਪੀਛੇ ਨੂਰ ਪੁਰ ਕਾ ਵਰਨਨ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ ਤਥਾ ਇਹ ਸਮਝਨਾ। ਵਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਸਮਾਸ ਹੀ ਕੀਆ ਗਰੰਥ ਕੇ ਬਢਨੇ ਕੇ ਭੈ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕਰ ਗਰੋਟ ਨਗਰੀ ਮੇ ਆਏ। ਜੋ ਆਗੇ ਮਾਰਗ ਮੇ ਉਡੀਕਵੰਤ ਸੀ ਪ੍ਰੇਮੀ। ਜੋ ਗਰੋਟ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਮੈ ਤੋ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਰਹੇ ਸੇ ਅਰ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਲਈ ਸੀ। ਜੋ ਦੁਖੀਆਂ ਕੋ ਸੁਖ ਦੇਤੇ ਸੇ । ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਕਉ ਨੀਰ ਦੇਤੇ ਥੇ। ਪੁਨਾ ਖੁਦਿਆਵੰਤ ਕੋ ਅੰਨ ਕਰ ਪੂਰਨ ਕਰਤੇ ਸੇ। ਨਾਨ ਕਉ ਛਾਦਨ, ਬਕਤ ਕਉ ਜਾਪੀ ਤਾਪ ਕਰ, ਐਸੇ ਸੁਖ ਦੇਤੇ ਸੇ। ਜੋ ਤਹਾਂ ਕੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਭੇਟਾ ਲੈ ਕਰ ਆਏ ਸੰਤ ਕੇ ਚਰਨਨ ਪਰ ਸੀਸ ਲਿਲਾਰ ਝੁਕਾਵਤੇ ਭਏ. ਸੰਤ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕਰ ਜੀਵ ਜੀਵ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹਰਖ ਭਯਾ। ਜੈਸੇ ਤਪੀ ਤਪ ਕੇ ਫਲ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੇ ਬ੍ਰਤੀ ਬਰਤ ਕੇ ਫਲ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਤੈਸੇ ਇਹੁ ਹਰਖ ਮਾਨ ਹੂਏ। ਜਿਤਰੋਂਦਰ ਰਾਮ ਪੁਨਾ ਆਤਮ ਰਾਮ ਤੋ ਆਦਿ ਲੇਕਰ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਏਕ ਸਮੇ ਭਗਤ ਭਾਵਨ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਪਰ ਜਾਇ ਦਰਸਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਅੰਸ ਥੇ ਸੋ ਆਇ ਕਰ ਸੰਤ ਚਰਨਨ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਸੋ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਾ ਠੰ ਹਾਥ ਕਾ ਦਿਖਾਇਆ। ਤਾਂ ਆਪ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪੁਨਾ ਭੇਟਾ ਦੇ ਕਰ ਪੂਛਿਆ। ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਤੁਮ ਕੋ ਕੈਸੇ ਦੀਆ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਭਾਈ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਨਾਏ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਜੈਸੇ ਦੀਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ। ਸੋ ਪੀਛੇ ਕਹ ਆਏ ਹਾਂ ਪੂਰਬਾਰਧ ਕੇ ਅਠਤੀਸਮੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮੇ ਮੇ। ਸਿੰਘ ਅਵਲੋਕਨ ਨਿਆਇ ਕਰ ਦੇਖ ਲੇਨਾ, ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ। ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਆਏ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਾ ਸਮਾਂ ਜਾਨ ਕਰ ਜੋ ਰੋਂਦਰ ਨਾਮ ਸੰਤ ਉਦਾਸੀ ਪੀਛੇ ਕਹਿ ਆਏ ਹਾਂ ਤੇ ਗਣਤੀ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਗਿਆਨਵਾਨ ਸੋ ਉਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਸੇ ਆਗਿਆ ਪਾਏ ਕਰ। ਸਾਹਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਸੋ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨ ਸਰਨ ਆਵਤ ਭਏ। ਭੁਗਤ ਮੁਕਤ ਕਾ ਕਾਰਨ ਸੁਆਮੀ ਕੋ ਜਾਨ ਕਰ । ਤਬ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇ [illegible] ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਤ ਰਾਮ ਜੀ ਸੰਤ ਰਾਜ ਆਗੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਜੀ ਮੁਝੇ ਭੀ ਸਿਖ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਨੇਤ ਐਸੀ ਹੈ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਸੇ ਜਾਇ ਕਰ ਟੋਪੀ ਲੇਵੋ। ਤੁਮਾਰਾ ਮਨ ਅਰਥ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋ ਹੁਕਮ ਪਾਇ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਕਰ ਸਭ ਮੇਰੀ ਸਿਧਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਐਸੇ ਕੋਈ ਕਾਲ ਰਹਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਤਿਆਰ ਹੋਤੇ ਭਏ ਤੁਰਨੇ ਕਉ। ਤਬ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਗਲ ਮੇ ਅੰਚਲਾ ਪਾਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਦਰਸਨ ਚਰਨ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰ ਅਜੇ ਹਮਾਰੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਭਈ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਔਰ ਭੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਦਰਸਨ ਦੀਜੀਐ ਜਿਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਬਡੇ ਭਾਗ ਪਾਇਓ ਸਾਧ ਸੰਗ"। ਆਤਮ ਰਾਮ ਬਡੇ ਤੋਂ ਆਦ ਲੇਕਰ ਐਸੇ ਜਬ ਕਹਤ ਭਏ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋਈ ਦਿਨ ਰਹ ਕਰ ਫੇਰ ਤਿਆਰ ਭਏ ਫੇਰ ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਆਈ ਭਾਈ ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਹਤ ਭਈ ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੀ ਦਿਨ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਕਿਤਨੇ ਹੀ ਬੇਰ ਐਸੇ ਹੀ ਭਈ ਧਾਰਨਾ ਤਾਂ

ਕਿਤਨੇ ਸਾਧ ਕਾਹਲੀ ਕਰਤ ਭਏ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਭੈ ਧਾਰਨ।
ਜੋ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਇਨ ਕੀ ਅਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਕਰ ਭਗਵਾਨ
ਭੀ ਅਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਰਜਨ ਪ੍ਰੇਰਕ ਦਰਸੀ ਹੈ। ਤਬ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ ਸੁਨੋ ਸਾਧੋ ਜੋ ਏਕ
ਸਿਧ ਪ੍ਰਵਾਨਤਾ ਕਹੂ ਐਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਲੋਕ ਜੀ ਸਮੂਹ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸੇ ਪਰ ਸੋ ਸਾਧ ਮਨ ਹਠ ਕਰ
ਚਲੇ ਗਏ। ਤਿਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕਾ ਮਨ ਖਿੰਨ ਕਾ। ਤਬ ਤਿਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਬਿਧਾਤਾ ਕਲਮਡਲ ਦਾਤਾ
ਕਰਤਾਰ ਜੀ ਕੋਪ ਕਰਤ ਭਏ। ਜਬ ਸੀਤ ਰੁਤ ਸੀ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮ ਤੋ ਅਤ ਸੀਤਲ ਪਵਨ ਆਂਧੀ ਚਲੀ,
ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਖਾ ਤਿਨ ਪਰ ਲਾਈ, ਫਿਰ ਗੜਾ ਵੂਠਾ ਤਿਨ ਪਰ; ਸੋ ਅਤ ਸੀਤ ਕਰ ਕੰਪਾਇਮਾਨ
ਹੂਏ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰ ਪੋਥੀ ਸਭ ਭੀਗ ਗਈ। ਤੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੈ ਤੇ ਕਹੈ ਹਾਏ ਹਾਏ ਜੋ ਹਮ ਨੇ ਲਾਭ
ਕਸ਼ਟ ਪਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਪਰੇਮੀਆਂ ਕਾ ਆਖਾ ਅਸਾਂ ਨਹੀਂ ਮਨਿਆ ਤਾਂ ਤੇ ਹਮ ਬਡੇ ਮੂਰਖ, ਮਨ ਹਠੀ
ਭਏ ਹਾਂ ਪੁਨਾ ਮਾਰਗ ਸੇ ਅਮਾਰਗ ਹੂਏ, ਬਨ ਮੇਂ। ਮਾਰ ਏਕ ਨਦੀ ਬੀਚ ਆ ਗਈ ਤਾਰੂ ਤਿਸ ਮੇ
ਗੋਤੇ ਖਾਏ ਕਰ ਐਸੇ ਹੀ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਅਰ ਭੂਲੀ ਫਿਰੇ ਫਿਰੇ ਪੁਨਾ ਉਸੀ ਨਗਰ ਮੇ ਆਇ ਨਿਕਸੇ
ਇਹ ਡੰਡ ਭਗਵੰਤ ਨੇ ਲਾਇਆ ਤਿਨ ਕੋ। ਜੋ ਮੇਰੇ ਕਹਾਇ ਕਰ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕਾ ਕਹਾ
ਨਹੀਂ ਮਾਨਾ ਤੁਮਨੇ, ਤਬ ਮੈ ਐਸੇ ਤੁਮ ਕੋ ਮਨਾਵਤਾ ਹੋਂ ਇਹ ਭਗਵੰਤ ਨੇ ਕਹਾ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤੀ।
ਜਬ ਸੇ ਸਾਧੂ ਦੇਖੇ ਤੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤ ਹਰਖਮਾਨ ਭੀ ਹੂਏ ਤੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਭੀ ਹੂਏ। ਦਰਸਨ ਦੇਖ ਕਰ
ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਦੁਖੀ ਦੇਖ ਕਰ ਦੁਖੀ ਭਏ। ਅਗਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਉਸਨ ਉਢਾਇ ਕਰ ਸੀਤ
ਸੀਤਾਂ ਕਾ ਦੂਰ ਕਰਤ ਭਏ, ਸੋ ਜਿਗਿਆਸੂ। ਫੇਰ ਖੀਰਾਂਮ੍ਰਿਤ ਕਰ ਕੇ ਗਰਮ ਛਕਾਵਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ
ਸੁਖ ਦੇਤੇ ਭਏ ਭਗਵੰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਥ ਫੇਰ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਕਰਕੇ ਵਿਦਾ ਹੂਏ, ਫੇਰ ਸੁਖੀ ਭਏ।
ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਭਾਈ, ਹਮ ਭਗਵੰਤ ਸੇ ਭੈ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਇਨ ਕਾ ਮਾਲਕ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਨਹੀਂ
ਜੋ ਉਹ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਪੂਰਕ ਚੇਤੁਰਨ ਕਾ ਭੈ ਧਾਰ ਜਾਤੇ ਭਗਵੰਤ
ਭੈ ਕਰ ਹੀ ਅਭੈਪਦ ਪਾਈਦਾ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ। ਤਾਂ ਸਭੀ ਸਾਧ ਚਰਨੋ ਪਰ ਸੀਸ ਧਰ ਕਰ
ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਅਰ ਭੈ ਧਾਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਏਕ ਸਾਧ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਨ
ਪਾਪੀ ਕੀ ਕਿਆ ਸਿਖਿਆ ਹੈ ਅਰ ਪੁੰਨ ਕੀ ਕਿਆ ਸਿਖਿਆ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ
ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਸਰੂਪ ਕਾ ਪਛਾਨਨਾਂ ਤੋ ਸੰਪੂਰਨ ਪੁੰਨ ਹੈ। ਤੇ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਕੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਲੈਣਾ,
ਦੁਖੀ ਕੋ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਅਗਾਧ ਪੁੰਨ ਹੈ। ਮੂਲ ਅਧਿਸਟਾਨ ਕੂਟਸਤ ਪੂਰਕ ਜੋਤੀ
ਸਰੂਪ ਤਿਸ ਤੋਂ ਭੁਲਨਾ ਇਹ ਸਮੂਹ ਪਾਪ ਹੈ ਸਾਰਾ, ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਖਾਵਣਾ ਕਿਸੀ ਦੇਖ ਕਰ ਇਹ
ਅਗਾਧ ਪਾਪ ਹੈ। ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਬਿਸਤਾਰ ਮੈ ਕਿਆ ਕਹੋਂ ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਧੂ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੂਆ। ਪੁਨਾ
ਤਹਾਂ ਸੇ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕੁਰਮਾਹੀਵਾਨ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਸਾਰੇ ਨਾਲੇ ਕੇ ਕੂਪ ਪਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ
ਤੁਫਾਨ ਸਮਾ ਸਮਝ ਕੇ ਜੋ ਧਰਮਸਾਲੀਏ ਸੰਤ ਕੋ ਕੋਈ ਬੋਲਨ ਨ ਹੋਵੇ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ
ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਸਰਬ ਬਿਭੂਤੀ ਸਹਤ ਪਟ ਹਾ। ਜਿਜਨ ਮੇਰੇ ਜੈਸੇ ਅਨਾਥ ਅਨਕ ਹੀ
ਪੂਰਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਤਿਨਕਾ ਜਗਿਆਸੂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਬਾਸੀ ਆਇ, ਸੋ ਆਇ

ਚਰਨੀ ਸੰਤ ਕੇ ਲਗਤ ਭਯਾ। ਉਪਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ ਚਿਤ ਤਿਸ ਕਾ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੂਆ। ਤੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਬਿਨਤ ਕਯਾ ਹੇ ਭਗਵਨ, ਏਹ ਸ਼ੁੱਧ ਜੋਗ ਜਿਗਯਾਸ ਹੂਆ ਜਾਨ ਕਰ ਆਪ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਦਵਾਈ ਮੈ ਮੈਂ ਤਬ ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਸਰੀਰ ਅਰੋਗ ਹੂਆ। ਅਬ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਹੀ ਹੂਆ ਹੈ ਆਪ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਭਗਤ ਪ੍ਰਗਿ ਵਰਨਨੰ ਨਾਮ ਚਾਲੀਸਮੋ ਧਿਆਇ। (੪੦) । ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੇਵਕ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸਹਤ ਸੰਤ ਰਾਜ ਸੇ ਪੂਛਤ ਭਯਾ ਸੰਤ ਕੇ ਲਛਨ। ਸਿਖ ਬਾਚ। ਹੇ ਭਗਵਨ , ਜੋ ਭਾਗਵਤ ਧਰਮ ਧਾਰਨ ਵਾਰੇ ਸੰਤ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਸੰਤ ਸਾਂਤੀ ਦਾਤੀ ਸਹਤ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਤਤਵਵੇਤਾ ਭੀ ਜਿਨ ਕੀ ਸੰਗਯਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕੈਸੇ ਚਿਹਨ ਹੈ ਹਰਜਨੋ ਵਾਰ। ਹੇ ਪਿਆਰੇ , ਸੰਤ ਲਛਨ ਸੁਸੰਬੇਦ ਹੈ, ਕਿਆ ਕਥੇ ਨਹੀਂ ਜਾਤੇ ਹੈ ਬੇਦੋਂ ਤੇ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਆਪ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਹੂਆ ਜਾਂ ਤੇ । ਜਗਿਆਸੀ ਕੇ ਜਾਣਨੇ ਲੀਏ ਥੋੜੇ ਸੇ ਕਥਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੇ। ਜੋ ਰਸਨਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਰਥ ਕੁਛ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਦੁਆਰਿਓ ਜਾਨੇ ਹੈ ਸੋ ਤਤਵ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ। ਜੈਸੇ ਤੈਨੇ ਪੂਛਿਆ ਹੈ ਵੈਸੇ ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਭੀ ਪੂਛਿਆ ਸੀ ਅਵਰ ਸੰਤ ਜਨਾ ਸੇ ਜੋ ਹੇ ਪ੍ਰਭੋ, ਸੰਤ ਤੁਮਾਰੇ ਹੀ ਜੈਸੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਅਵਰ ਉਨ ਕੇ ਚਿਹਨ ਹੈ। ਸੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ਤਬ ਸੋ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਪਿਆਰੇ, ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਜੋ ਇਕ ਕੇਸ ਹੈ, ਰੋਮ, ਤਿਸ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹਮਾਰੇ ਮੇ ਸੰਤਾਈ ਨਹੀ ਤੋ ਦੇਹ ਔਰ ਦੇਹ ਕੇ ਰੋਮ ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਇਤਨੀ ਸੰਤਾਈ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਆਦਕੋ ਮੇ ਭੀ ਨਾਹੀ ਤੋ ਹਮ ਸੰਤ ਕੌਨ ਹੈਂ। ਇਕਾਦਸ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਉਦੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਜਹਾਂ ਸੰਤ ਜਨ ਚਰਨ ਕਮਲ ਧਾਰਤੇ ਹੈ ਤਹਾਂ ਕੀ ਚਰਨ ਰੇਜ ਲਾਇ ਕਰ ਮੈ ਆਪਣੇ ਤਨ ਮਨ ਕੋ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਤਾ ਹੋਂ, ਹੇ ਉਧਵ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨ ਮੇ ਪੂਰਨ ਸੰਤਾਈ ਹੈ ਸੰਤੋ ਸੋ ਤਿਨ ਕੀ ਚਰਨ ਧੂੜੀ ਕੀ ਇੱਛਾ ਇਸਨਾਨ ਆਦਿਕ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਇਛਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਤਥਾ ਸੇਵਾ ਆਦਿਕ ਕਰਤੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸਿਵਜੀ ਸੰਤ ਅਸਥਾਨ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਸਹਤੇਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗਉਰੀ ਜੀ ਪੂਛਤ ਭਈ ਸਿਸੇ ਨਿਵਿਰਤੀ ਅਰਥ। ਹੇ ਤ੍ਰਿਜਨ ਨਾਥ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨਕਰ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪਤੀ ਇਹੁ ਭੁਲ ਜਾਗਾ ਪਰ ਜੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਸਹਤ। ਕੋਈ ਦੇਵਤਾ ਤਾਂ ਈਹਾਂ ਮੁਝੇ ਨਹੀਂ ਭਾਸਤਾ। ਤੁਮ ਕਿਸ ਕੋ ਗ੍ਰੀਬ ਨਿਵਾਈ ਹੈ। ਮਹਾਂ ਦੇਵ ਵਾਚ। ਹੇ ਦੇਵੀ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਸਥਾਨ ਪਰ ਮਸਤੱਕ ਟੇਕਿਆ ਹੈ ਤੇਰੇ ਸਹਤ। ਤਾਂ ਦਸ ਹਜਾਰ ਬਰਖ ਹੋ ਬੀਤੇ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਪਿਆਰਾ, ਸੰਤ ਭਜਨ ਕਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਪੰਚਾਸ ਜੋਜਨ ਤਿਸ ਤੇ ਪਸਚਮ ਤਰਫ ਨੂੰ ਜੋ ਮੈਂਦਾਨ ਦੇਸ ਹੈ ਸੋ ਜਹਾਂ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰੀ ਹੈ ਤੇਰੇ ਸਹਤ ਸੋ ਤਹਾਂ ਦ੍ਵਾ ਹਜਾਰ ਸੰਮਤ ਸਤ ਬੀਤੇ ਮੇਰੇ ਇਸਟ ਦੇਵ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸੰਤ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਤਹਾਂ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣਗੇ ਦਿਵ ਵਿਭੂਤੀ ਸਹਤ। ਜੈਸੇ ਜਹਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਆਗਮਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਸੋ ਸਥਾਨ ਸੰਵਾਰੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਫ਼ਰਸੋ ਕਰ ਤੇ ਕਸਤੂਰੀ ਇਤਰ ਆਦੀ ਤਹਾਂ ਮਹਿਕਦੀ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਰੇਸ਼ਮਾਂ ਚਾਦਨੀਆਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਬੁਧਮਾਨ ਸਮਝਤੇ ਹੈ ਜੋ ਈਹਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਹੂ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ

ਕਸਤੂਰੀ ਆਦਿ ਸੁਗੰਧਤਾ ਆਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨਕੋ ਪਰਮ ਚੈਨ ਹੂਆ ਹੈ, ਹੇ ਗਿਰਜਾ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਦੇਹ ਵੇਸ ਮੰਗਲ ਮੂਰਤੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੀ ਰਜੇਸ਼ੁਰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਭਏ। ਭਾਵ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਧੂਰ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਏਤਾ ਬੜਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਭੂ ਮੇ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ਆਦੀ ਸੰਤ ਚਰਨ ਰਜ ਕੋ ਪਾਇਕਰ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ ਪੈਰਾਸ ਕੌਂ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਵ ਆਦਿਕ ਤੇ ਸਨਕਾਦਿਕ ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀ ਤਪੀ ਜਪੀ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ, ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਰਥ। ਸੋ ਤਿਸ ਪਰ ਏਕ ਕਥਾ ਸੁਣ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਜਹਾਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਮਨ ਮੇ ਉਨ ਕੇ ਲਖਣ ਸੁਭਾਵਕ ਲਖੇ ਜਾਏਂਗੇ। ਜੋ ਕੋਊ ਸੰਪਤ ਸੰਤ ਵਿਚਰਤਾ ਰਹਤੇ ਸੇ ਤ੍ਰਪਤ ਸਿਖੀਆਂ ਵਤ। ਜਬ ਮਾਰਗ ਤੁਰਦੇ ਸੇ ਤਬ ਪ੍ਰਿਥਕ ਹੋ ਕਰ ਤੁਰਦੇ ਸੇ ਜਹਾਂ ਤੇ ਹਰਿ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰਤੇ ਦੂਜੇ ਸਾਥ ਬੋਲੀਏ ਨਾਹੀ। ਜਬ ਚਲਤੇ ਚਲਤੇ ਕਿਸੀ ਨਗਰੀ ਨਿਕਟ ਆਏ ਸੰਤ, ਤਬ ਤਿਸ ਨਗਰ ਏਕ ਮਹਾਜਨ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੀ। ਸੋ ਆਗੇ ਲੈਣੇ ਕੋ ਆਇਆ। ਮਾਰਗ ਮੇ ਖੜੇ ਹੋਇ ਕਰ ਉਡੀਕਤੇ ਕਉ ਜਬ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੰਤ ਆਇ ਮਿਲੇ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਇਆ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ। ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਸਪਤ ਸੰਤ ਜੋ ਸੁਣੇ ਹੈ ਆਏ, ਸੋ ਕਹਾਂ ਹੈ। ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਪਛੈ ਆਵਤੇ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਇਤਨਾ ਕਹਿ ਕਰ ਸੋ ਆਗੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਦੂਜੇ ਆਏ ਤਿਨ ਸੇ ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਤਿਸ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪੂਛਣ ਕੀਆ। ਅਰ ਤਿਨੋ ਭੀ ਤਥਾ ਹੀ ਉਤੱਰ ਦੇ ਕਰ ਆਗੇ ਗਮਨ ਕੀਆ। ਸਹੁਰ ਤੀਜੇ ਭੀ, ਚੌਥੇ ਭੀ, ਪੰਜਵੇ ਭੀ, ਛੇਵੇ ਭੀ, ਤਥਾ ਜਾਣੋ। ਜਬ ਸਤਵੇ ਸੰਤ ਸੇ ਪੂਛਨ ਕੀਆ ਜੋ ਸੰਤ ਤਾਂ ਆਗੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹੈ; ਹੇ ਭਾਈ। ਇਸ ਕਥਾ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਜੋ ਅਹੰਗ ਸੰਬੋਧਨ ਆਪ ਕੋ ਕਿਸੀ ਨਾ ਦੀਆ ਔਰ ਔਰ ਕੋ ਸੰਤ ਕਹਤੇ ਭਏ ਆਪ ਕੋ ਸੰਤ ਕਿਸੀ ਨਾ ਕਹਾ। ਜਿਸ ਤੇ ਉਨ ਕਾ ਐਸਾ ਆਪਾ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਹੂਆ ਥਾ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਨਾ ਮੈ ਰਹੀ ਤਿਨ ਮੋ। ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸਭ ਕਿਛ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਹੈ ਕਰਨ ਜੋਗ ਸੁਭ ਸਾਧਨ। ਸੁਮੇਰ, ਕੈਲਾਸ਼, ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਤਿਨੋ ਹੀ ਦਾਨ ਕੀਏ ਹੈਂ। ਖੀਰ ਸਿੰਧ ਤੇ ਰਤਨ ਖਾਨੀ ਤਿਨ ਹੀ ਦਾਨ ਕਰੀ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਕੀ ਕਾਮਨੀਆਂ ਪੁਨਾ ਦਿਵ ਮੰਦਰ ਹਸਤੀ ਘੋੜਾ ਆਦੀ ਤਿਨਾ ਹੀ ਦਾਨ ਕਰੇ ਹੈ। ਰਿਧਿ ਸੋ ਜਿਨੋ ਤਿਨਕੀ ਨਿਆਈ ਤਿਆਗੀ ਹੈ। ਤਿਆਗ ਕਾ ਰੰਗਤਾ ਸਹਤ ਸੋ ਮਹਾ ਦਾਨੀ ਤੇ ਮਹਾਂ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਮੇਂ ਹੇ ਸਾਧ। ਜੋ ਸਾਧ ਤੂੰ ਜਾਣ ਸਭੀ ਜਪ,ਤਪ, ਬਰਤ, ਪੂਜਾ, ਪਾਠ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਪੜੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਇਸੀ ਤੇ ਅਵਰ ਕਥਾ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੁਣ, ਹੇ ਸਾਧ। ਦੋ ਸੰਤ ਏਕ ਨਗਰ ਤੇ ਜੋਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਸਨ। ਸੋ ਏਕਾ ਏਕੀ ਤੇ ਪ੍ਰਮ ਤਪਸਵੀ ਹੈਸਨ। ਪੁਨਾ ਦੂਜੇ ਨਗਰ ਬੀਚ ਤਿਨ ਕਾ ਅਸਥਾਨ ਸੀ ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਸ ਬਹੁਤ ਸਾਧੂ ਰਹਿਤੇ ਸੇ। ਤਿਸ ਨਗਰ ਪਤੀ ਰਾਜਾ ਕਉ ਸੰਤ ਦਰਸਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੂਈ। ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੋ ਨਿਰਪਤ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹੇ ਸਮੁਤੇ, ਮੁਝੇ ਕਿਸੀ ਚੰਗੇ ਸੰਤ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਾਵਹਿ, ਪਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰ ਕੇ। ਸਤਿ ਬਚਨ ਕਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨੀਤ ਨਿਪੁੰਨ ਮੰਤਰੀ ਨਗਰੀ ਕੇ ਮਾਨਧਾਰੀ ਸੰਤ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਤੇ ਨਾਨਾ ਭੇਟਾ ਦੇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਬਨਵਾਸੀ ਸੰਤ ਤਪਸਵੀ ਕਉ ਜਾਇ ਮਿਲਾ ਪਰਮ ਭਾਵ ਸਿਧਕ ਜਨਾਇ ਕਰ,, ਭੇਟਾ ਧਰੀ। ਤਬ ਸੋ ਨਾ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਤਿਆਗੀ ਵੈਰਾਗੀ ਇਕ ਆਪ ਦੇਖੇ ਹੈ ਜੋ ਨਗਰ ਬੀਚ ਮਾਨ ਧਾਰੀ ਸੰਤ ਹੈ ਸੋ ਤਾਂ ਮਾਯਾ ਲੋਭੀ ਹੈ। ਜੋ ਆਪਭੀ ਬਣੀ

ਖੁਸਾਮਦ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ। ਤੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨੇ ਐਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਣਾਇਆ। ਤਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਅਗੰਮੀ ਬਾਤ
ਕਰ ਪੁਨਾ ਸੀਸ ਧੁਨ ਧੁਨ ਕਰ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਕਰਤੇ, ਕਹਤ ਭਏ ਸੰਤ। ਹੇ ਕੁਮੰਤ੍ਰੀ, ਤੈ ਬੜਾ ਅਘੋਰ ਪਾਪ
ਕੀਆ ਹੈ। ਸਰਬ ਪੁਨਾ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨਵਾਰਾ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਅਪਵਾਦ। ਓਹ ਸੰਤ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਕੀ
ਨਿਆਈ ਹੈ। ਜੋ ਉਨ ਮੈ ਪਾਏ ਵਸਤ ਤਿਸ ਕੋ ਧਮਾਸੀ ਕਰ ਲੇਤੇ ਹੈ ਜੀਆਂ ਕੇ ਅਰਥ ਲਾਇਕ,
ਪਰਮ ਸੁਖਦਾਈ ਜੋ ਹੂਏ, ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛਵਤ। ਤੇ ਮੈ ਤਾਂ ਅਲਪ ਬੁਧੀ ਤੁਛ ਛਪੜੀਵਤ ਹੋ। ਜਿਸ
ਪੋਖਰ ਮੈ ਭੇਸਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਜਾਇ ਸੋ ਗੰਧਲੀ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ, ਤੁਛ ਜੋ ਹੋਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਸਾਡੇ ਮੇ
ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਸਮਾਈ ਨਹੀ। ਅਰ ਓਹ ਸਫਲ ਕਰਤੇ ਹੈ ਦੁਖੀ ਜੀਆਂ ਕੇ ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਮੇਲਾਇ ਕਰ।
ਤਾਂ ਤੇ ਉਨ ਕਾ ਦੀਆ ਪ੍ਰਭ ਸੁਫਲ ਹੈ ਓਹ ਤਾਂ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਹੈ ਤੇ ਮੇ ਓਹਨਾਂ ਹਾਂ। ਪੁਨਾ ਮੰਤ੍ਰੀ
ਨਗਰਵਾਸੀ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੀ ਤੁਸੀ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਆਦਰ ਕਰਤੇ ਹੋ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇਤੇ ਹੋ
ਕਿਰਪਾ ਕਰਤੇ ਹੋ ਸਭ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ਹੋ ਆਪ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਹੋ। ਪਰ ਜੀ ਜੋ ਨਗਰੀ ਤੇ
ਬਾਹਰ ਸੰਤ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਕਾਮਨੀ ਹੈ, ਕਾਲਾ ਨਾਗ ਜੈਸੇ ਹੋਵੈ। ਸੋ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਤੋ
ਕਿਆ ਭਯਾ, ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸਭੀ ਤਿਆਗੀ ਹੀ ਫਿਰਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਨਕਰ ਜੋ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਸੀਸ
ਧੁਨ ਕਰ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਤੇ ਮਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਨਰ ਨਰਾਇਣ
ਰੂਪ ਤਪਸੀਆਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਤੈ ਦੂਖਨਾ ਕਰੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ। ਪੂਰਨ
ਸੰਤ ਓਹੀ ਹੈ। ਹਮ ਤੋ ਉਨ ਕੀ ਅਪੇਖਿਆ ਕਰ ਹਿਰਜਾਤੀ ਹੈ। ਓਹ ਨਿਰਮਲ ਗੰਗਾ ਜਲ ਸਮ ਹੈ,
ਪਾਪ ਤਾਪ ਹਾਰੀ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੂਆ ਜਾਂ ਤੇ ਓਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੀ ਕਰਤਾ ਸੀ।
ਨਿਸ਼ਚੇ ਜਾਨਤਾ ਭਯਾ ਜੋ ਏਹ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਹੈ ਦੋਨੋ। ਇਨ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਸੇਵਾ ਉਪਦੇਸ ਦਿਵਾਇਕਰ
ਰਾਜਾ ਕੋ ਭੀ ਮੁਕਤ ਕਰਤੇ ਭਯਾ ਸੁਮਤੀ ਮੰਤ੍ਰੀ, ਅਰ ਆਪ ਭੀ ਮੁਕਤ ਹੂਆ ਇਹ ਭੀ ਸੰਤ ਲਖਨ ਹੈ,
ਹੇ ਸਾਧ। ਦੂਜੇ ਹੋਰ ਵਾਰਤਾ ਸੁਨੋ ਜੀ, ਤੋ ਭੀ ਅਵਸਥਾ ਕੀ। ਜੋ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਸੰਤ ਸੇ; ਕਿਸੀ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ
ਉਨ ਸੇ ਪੂਛਾ ਥਾ ਜੋ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਲ ਆਪ ਪੌਹੁੰਚੇ ਹੈ ਅਥਵਾ ਨਹੀ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ। ਮੀਆਂ ਮੀਰ
ਸਾਂਈ ਕਾਮਲ ਸੰਤ ਸੀ ਜੈਸੇ ਤਿਨਾ ਗੁਣਾ ਨੂੰ ਲੰਘ ਕੇ ਚੌਥੀ ਤੁਰੀਆ ਪਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।
ਜੋ ਤਿਸ ਪੂਛੀ। ਤਬ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ, ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ। ਜੋ ਹਮ ਪੌਹੁੰਚੇ ਨਾਹੀ ਪਰ ਜੋ ਪੌਹੁੰਚੇ
ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਦੀਦਾਰ ਤੋ ਮੈਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ,
ਓਹ ਤਾਂ ਇਸ ਪਦਵੀ ਕੇ ਮਾਲਕ ਹੀ ਸੀ। ਜਬ ਦੁਰਜਨ ਨੇ ਗਰੀਹ ਮੇ ਤਰੀ ਬਾਲੂ ਆਦਨੇ ਪਰ
ਬੈਠਨ ਕਰ ਕਸ਼ਟ ਭਯਾ ਥਾ ਤਬ ਤਿਸ ਦੁਖ ਕੀ ਅੰਚ ਕੋ ਲਗਨੇ ਕਰ ਸਰਹਮੰਡ ਹੀ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਭਯਾ।
ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਭੀ ਗੋਰਖਾਦੀ ਅਰ ਪੈਗੰਮਰ ਕੀ ਪੁਨਾ ਪੀਰ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਜੋ ਬੜੇ ਬੜੇ ਵਲੀ ਸੇ ਸੋ ਸਭ
ਆਇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ। ਜੋ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ ਦੁਸ਼ਟ ਦੰਡਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਸ ਤੁਸੀ ਇਸ
ਪਾਪੀ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰੋ ਹੇ ਦੇਵ, ਖਲ ਖੰਡਨ, ਮਹੀ ਮੰਡਨ, ਤੁਮ ਐਸਾ ਕਸ਼ਟ ਕਾਹੇ ਕੋ ਸਾਰ ਰਹੇ ਹੋ,
ਹੇ ਧਰਨੀ ਧਰ। ਜੇ ਕਰ ਆਪ ਕਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਕਰੋ। ਜੋ ਪ੍ਰਾਂਵੀ ਰਾਜ ਸਹਤ
ਮਲੇਛਇਨ ਕਾ ਅਸੀ ਨਾਸ ਕਰੀਏ। ਏਕ ਬਾਰ ਆਪ ਹੁਕਮ ਦੇਵੀਏ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਤਾਂ ਸੁਨ ਕਰ ਸਭ
ਕੀ ਵਾਰਤਾ, ਭਾਵ ਸਹਤ ਕਹੀ ਹੋਈ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬੋਲਤ ਭਏ, ਅਡੋਲ। ਸਭ ਸਿਖੀਆ

ਮੁਨੀਆਂ ਨਉ ਜਿਯੋ ਜਾਯੋ ਤ੍ਰਿ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕਹਾ ਕੇ ਆਪ ਜਨ ਕਾ ਕਾਵ ਮੁਝੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ, ਜਾ ਤੇ ਇਕ ਕਰਤਾਰ ਕੀ ਐਸੋ ਹੀ ਹੈ ਅਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਰਾਈ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਕਸਟ ਨਾਹੀ, ਤੁਮ ਪ੍ਰਤਖ ਨੇਤ੍ਰ ਮੀਰ ਕਰ ਦੇਖੋ। ਜਬ ਦੇਖੇ ਤਬ ਕਿਆ ਦੇਖੇ। ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਦਿਵ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠੇ ਹੈਂ। ਅਰ ਚਮਰ ਛਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੀਸ ਪਰ। ਪੁਨਾ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਸਭ ਪੂਜਨ ਪੁਸਪ ਪੁਸ਼ਪ ਕਰਿ, ਅਰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕਰ, ਕਰਤੇ ਹੈ ਬਾਰੰਬਾਰ; ਅਰ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਅਨਕ ਪਰਕਾਰ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸਭੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰਿ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਸਿਧ ਸਾਧਕ ਅਪਨੇ ਆਸ ਮੇ ਕੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਇਹ ਜਾਨ ਕਰ ਜੋ ਇਹ ਤੋ ਇਨ ਕੀ ਲੀਲਾ ਹੈ; ਇਹ ਤੋ ਸਦਾ ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਜੈਸਾ ਸਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ ਆਤਮਾ ਮਾਤ੍ਰ ਇਹ ਨਾਹੀ। ਫੇਰ ਏਕ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਬੈਠਾ ਥਾ ਸਿਧ, ਸੋ ਭੀ ਇਹ ਸਭਾ ਜਾਨਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੀਏ, ਸੋ ਆਵਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਸਿਵਰ ਭਾਵੇ ਜਾ ਕੋ ਮੰਨਨਾ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਨਿਗਾਹ ਅਰ ... ਐਸਾ ਹੈ। ਸੋ ਆਇ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਿਨ ਕਾ ਆਦਰ ਕਰਤੇ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਿਧ ਸੰਤ ਜੀ, ਇਹ ਕਵਨ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਮੇਰੂ ਤੇ ਚਲ ਕਰ ਤੁਮ ਭੂਮੀ ਪਰ ਆਏ ਹੋ। ਹੇ ਸਾਧ ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਹੈ ਹੀ ਨਾਹੀ ਤੋ ਦੇਹ ਕਾ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਹਾਂ ਹੈ; ਕੇਵਲ ਬਰਹਮ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਸਰੂਪ; ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ ਕਿਸ ਕਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਏਹ ਸੰਸਾ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਓ, ਹੇ ਭਾਈ। ਇਹੁ ਤੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਲੀਲਾ ਹੈ। ਪੁਨਾਂ ਕਛੂ ਬਨਾ ਹੀ ਨਹੀ ਤੋ ਸੋਕ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਹੇ ਸਾਧ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ... ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਧ੍ਯਾਨ ਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਗਿਆ ਬੋਧ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਭਯਾ। ਅਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਹੇ ਗੁਰੂ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਅਬ ਮੇਰਾ ਸੰਸਾ ਐਸੇ ਦੂਰ ਭਯਾ ਹੈ, ਜੈਸੇ ਪਹਾਂ ਪਵਨ ਸਾਥੇ ਮਨ ਕਾ ਬਬੂਲ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਨਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜੋ ਕਹਾਂ ਗਯਾ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਮਹਾਂ ਨਿਖਿਧ ਜਲ ਕੇ ਧੋਇ ਕਰ ਸ਼ੁਧ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਐਸੇ ਮੇ ਸੰਸਾ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਮ ਤੋ ਅਚਲ ਮੂਰਤੀ ਹੋ ਹੇ ਮੇਰੂ ਵਤ ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਹੋ ਹੇ ਗਿਆਨੀਓ ਕੇ ਅਰ ਭਗਤੋ ਕੇ ਮੁਕਟ ਮਨੀ। ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਮੇ ਤਮ ਨਹੀਂ, ਤਿਨੋ ਕਾਲ, ਤੈਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਮੇ ਦੁਖ ਸੁਖ, ਸਤ੍ਰ, ਮਿਤ ਕੋਈ ਦੁੰਦ ਜਨਮ ਨਹੀ ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਹੈਂ ਜੋ ਆਪ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੂਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਤੁਸਾਡੇ ਨਾਲੋ ਅਸਾਡੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਭਏ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕਾ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਦਰਸਨ ਹੂਆ। ਸੋ ਪੁਨਾ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਅਪਨੇ ਆਸ੍ਰਮ ਕੋ ਜਾਤੇ ਭਏ ਨਿਰਾਸੀ ਹੋਕਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਮਨ। ਤਾਂ ਸਾਂਈ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ: ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹ ਚੌਥੀ ਮੰਜਲ ਕੇ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਹੈ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਾਰਗ ਸਿੰਘੁ ਲਹਰੀਓ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੰਤ ਲਖਨ ਵਰਨਨੰ ਨਾਮ ਇਕਤਾਲੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸ। ੪੧। ਹੋਰ ਸੁਨੋ ਇਕ ਪਰ ਕਥਾ ਜੋ ਏਕ ਬੇਰ ਜਾਵਤਾ ਥਾ ਜਬ ਮੈ ... ਕਿਨਾਰੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਨਾਰੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੋ ਕਰ ਤੀਨ ਸੰਤ ਬਨ ਕੇ ਨਿਕਟ ਬੈਠੇ ਦੇਖ ਕਰ ਚੇਰਾ ਮੈ ਭੀ ਤਿਨੋ ਹੀ ਬੈਠ ਗਿਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੀ ਏਹੀ ਚਿੰਤਾ ਜੋ ਕਿਉਂ ਇਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮੈ ਬੋਲੋ। ਅਰ ਇਨ ਕਾ ਤਾਤ ਪਰਜ ਸਮਝੋ ਜੋ ਇਹੁ ਕਿਸ ਮਕਾਮ ਪਰ ਬੈਠੇ ਹੈ। ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਹੂਆ ਭਾਨ ਆਇ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆ। ਤਬ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਗਿਆ,

ਜੈਸੇ ਸੰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਕਰ ਅਵਿਦਿਆ ਜਨਤ ਅੰਧਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕਾ ਅੰਧਕਾਰ ਦੂਰ ਭਯਾ। ਤਬ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੰਤ ਕਿਰਿਆ ਜੀਤ ਜੀ ਕਰਕੈ ਬਨ ਮੇ ਜਾਇ ਫਲ ਫੂਲ ਲੈ ਆਇਆ ਤੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਆਗੇ ਨਿਵੇਦਨ ਕੀਏ ਤਾਂ ਸੋ ਫਲ ਫੂਲ ਖਾਇ ਕਰ ਤੇ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਭਜਨ ਮੇ ਲੀਨ ਹੂਏ। ਐਸੇ ਹੀ ਦੁਤੀਏ ਦਿਨ ਦੂਜੇ ਸੰਤਾਂ ਕਰਤਵ ਕੀਆ। ਅਰ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਤੀਜੇ ਸੰਤਾਂ। ਪੁਨਾ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਮੈ ਅਪਨੀ ਬੇਰ [illegible] ਕਰ ਤੈਸੇ ਕਰਤਾ ਰਹਾ, ਜੈਸੇ ਉਹ ਸੰਤ ਕਰਦੇ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ [illegible] ਜੈਸੇ ਓਹ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸੰਤ ਲੀਨ। ਜਰੂਰ ਮਾਤ੍ਰ ਵਿਹਾਰ ਕੇ ਤਯਾਗ ਕਰਨੇ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਭੀ ਅਧ੍ਯਾਸ ਮੇ ਨਹੀ ਜਨ ਕਰਦੇ। ਜੋ ਜਾਨਤੇ ਜੇ [illegible] ਕਿਰਿਆ ਕੇ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਏਕ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ [illegible] ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਭੰਗ ਪੜਤਾ ਹੈ [illegible] ਕਰਨੇ ਤੇ, ਐਸੇ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ ਸੇ। ਤਬ ਏਕ ਸਮੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਕਰ ਸਾਗਰ ਕਾ ਜੋ ਅੰਬ ਚੜਿਆ ਸੋ ਅਸਾਡੇ ਨੀਰੇ ਤੀਰ ਆਇ ਗਿਆ। ਪੁਨਾ ਕਟ ਤੀਕ ਜਲ ਆਇਆ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਰ ਮੈਨੂੰ ਭੀ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੇ ਕਰ ਜੋ ਸੰਤ ਤਹਾਂ ਸੇ ਉਠ ਕਰ ਆਨ [illegible] ਪਰ ਜਾਇ ਤਾਂ ਮੈ ਭੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਨੀਰ ਅਸਾਡੀ ਛਾਤੀ ਤੀਕ ਆ ਗਿਆ। ਪੁਨਾ ਕੰਠ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੂਆ। ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਉਪਰ ਨੂੰ ਜਾਤਾ ਦੇਖ ਕਰ ਮੈ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਹੇ ਮਾਲਕ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ਜਲ ਕੇ ਡੋਬਣੇ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਜਲ ਅੰਬੁਧ ਕਾ ਤਤਕਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਮਾਨੋ ਈਹਾਂ ਹੈ ਸੀ ਨਾਹੀ। ਐਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਾਮਾਨ ਹੂਆ, ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨੇ ਅਸਾਡੀ ਰਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਬ ਇਹ ਬੰਦਗੀ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਭਰੋਸੇ ਵਾਨ ਸਾਚੇ ਹੈ, ਲਿਆ ਜਾਂਦੇ ਹੈ। [illegible] ਸੰਤ ਰਾਮ ਕਸੌਟੀ ਤੇ ਪੂਰੇ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਚੇ ਕਹੇ ਮੈ ਭੁਲਾਇਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਭਰੋਸੇ ਹੀਨ ਜੋ ਇਹੁ ਜੀ [illegible] ਗਿਆ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਕਾਚਾ ਭਯਾ। ਤੇ ਓਹ ਸੰਤ ਜਨ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮੇ ਸਮ ਬੁਧੀ ਰਹੇ ਭਗਵਤ ਭਾਣੇ ਮੇ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੋ ਤਿਸਾ ਖਰਾ ਸੁਜਾਨ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭਲਾ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਰਨਾ ਹੈ ਐਸੇ ਨਾ ਕਰ ਐਸੇ ਕਰ ਸੋ ਅਗਿਆਤ [illegible] ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਰਨਾ। [illegible] ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ [illegible] ਮਹਲਾ। [illegible] ਤਾਂ ਕਹੁ ਸਾਹਿਬ ਸੇ ਭੂਲਾ ਹੋਈ। ਜੇ ਹੋਇ ਭੂਲਾ ਜਾਇ ਕਹੀਐ ਆਪਣਾ ਕਿਰੁ ਭੂਲੇ। [illegible] ਦਾਤ ਅਣ ਮੰਗਿਆਂ ਦੇਵੇ। [illegible] ਨਾ ਹੋਈ। [illegible] ਸਾਹਿਬ ਜੇ ਭੁਲਾ ਹੋਵੇ। ਐਸੇ [illegible] ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਕਹੀਏ ਉਸ ਕਾ [illegible] ਜਿਸ ਕੋ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪੁਨਾ ਕਿਰਪਾ ਕਿਰਤੇ [illegible] ਨਹੀ ਕਰਤੀ। ਤਿਸ ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣੋ। ਜੈਸੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ [illegible] ਦੂਰੋਂ [illegible] ਕੀ ਸਿਸੀ ਤੇ ਹੂਆ, ਜਬ ਕੋਊ ਤਿਸ ਤੇ ਪੂਛੇ ਜੋ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੁਮਨੇ ਦੇਖਾ ਸੋ ਕੈਹਦਾ ਹੈ: ਹਾਂ ਜੀ, ਮੈਨੇ ਦੇਖਾ ਹੈ ਸੁਨੋ। ਜਦਪ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਸਾਦੀ ਭੀ ਹੈ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਮਹਾਂ ਰਾਜਾ ਕਾ [illegible] ਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੀਏ ਜੋ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਸਾਰਾ ਪਦ ਹਜੂਰੀਆਂ ਕੋ ਹੈ, ਜੋ ਅਨੀਤ ਸੁਖ ਆਪ ਭੀ ਭੋਗਤੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਹੋਰਨਾ ਕੋ ਭੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਸੇ ਦਿਵਾਏ ਸਕਤੇ ਹੈਂ। ਜਿਸ ਕੋ ਚਾਹਤੇ ਹੈ, ਸੁਨ ਆਏ ਕੋ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਨਿਰਾਟ ਵਰਤੀ ਭੀ ਕਰ ਸਕਤੇ ਹੈਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ, ਜਿਸ ਕੋ ਚਾਹੇ।

ਲਖਣੋ ਕਰ ਸਾਧ ਸ੍ਵਜਨ ਵਰਨਨ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਸਲੋਕ "ਮੰਤ੍ਰੰ ਰਾਮ ਨਾਮੰ ਧਿਆਨੰ
ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੂਰਨਹ। ਗਿਆਨੰ ਸਮ ਦੁਖ ਸੁਖੰ ਜੁਗਤਿ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਵੈਰਣਹ। ਦਿਆਲੰ ਸਰਬਤ੍ਰ
ਜੀਆਂ ਪੰਚ ਦੋਖ ਬਿਬਰਜਤਹ। ਭੋਜਨੰ ਗੋਪਾਲ ਕੀਰਤਨੰ ਅਲਪ ਮਾਇਆ ਜਲ ਕਮਲ ਰਹਤਹ।
ਉਪਦੇਸੰ ਸਮ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰਹ ਭਗਵੰਤ ਭਗਤਿ ਭਾਵਨੀ। ੧। ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਨਹ ਸ੍ਰੋਤਿ ਸ੍ਰਵਣੰ ਆਪੁ ਤਿਆਗਿ
ਸਗਲ ਰੇਣੁਕਹ। ਖਟ ਲਖਣ ਪੂਰਨੰ ਪੁਰਖਹ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਸਾਧ ਸ੍ਵਜਨਹ"। ਜੋ ਸਾਧੂ ਸੁਵਜਨ
ਐਸੇ ਲਖਣੋ ਸਹਤ ਹੈ ਸੋ ਕੈਸੇ ਸੀਤਲਾ ਤਾਂਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹੈ ਸੋ ਕਹਤੇ ਹੈ।
ਸਲੋਕ। "ਨਹ ਸੀਤਲੰ ਚੰਦ੍ਰ ਦੇਵਾ ਨਹ ਸੀਤਲੰ ਬਾਵਨ ਚੰਦਨਹ। ਨਹੀ ਸੀਤਲੰ ਸੀਤ ਰੁਤੇਣ।
ਨਾਨਕ ਸੀਤਲੰ ਸਾਧ ਸ੍ਵਜਨਹ"। ੨। ਪੁਨਾ ਸਲੋਕ। "ਜਿਨਾ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਨ ਵਿਸਰੈ ਹਰਿ
ਨਾਮਾ ਮਨਿ ਮੰਤੁ। ਧੰਨਿ ਸਿ ਸੇਈ ਨਾਨਕਾ ਪੂਰਨੁ ਸੋਈ ਸੰਤੁ"। ੩। ਹਰਿ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿਵਾਏ
ਨਾਮ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕਾ ਉਪਾਇ ਲਿਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ
ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਮੇ ਰੁਚੀ ਹੋਵੇ। ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਇਹੁ ਉਪਾਇ ਹੈ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਆਗੇ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ
ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ, ਨਿਸਕਪਟ ਹੋ ਕਰ; ਅਰ ਤਨ ਮਨ ਆਗੇ ਧਰਨਾ। ਤੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਨਿਸਕਾਮ ਹੋ ਕਰ
ਕਰਨੇ। ਫੇਰ ਇਹੁ ਜੀਵ ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਕਹਤ ਹੈ ਜਿਤ,
ਜੋ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਪਾਰਸ ਆਗੇ ਲੋਹੇ ਰੂਪ ਪਾਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਗਿਆਸੂ। ਅਰ ਲੋਹਾ ਕੁ ਪਾਤ੍ਰ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ
ਸੋਨਾ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੇ ਕਰ ਕੁਪਾਤ੍ਰ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਹੋਇ ਤਉ ਅਖਲ ਜੀਵ ਸਭ ਤੇ ਪਸੂ ਪੰਖੀ ਕੀ ਮੁਕਤ
ਕੋ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ। ਇਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਗੀਤਾ ਮੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਸਰਨਾਗਵਾਨ ਕਰਤੇ
ਗਿਆਨੀ। ਹੇ ਅਰਜਨ ਜੋ ਸਰਣਾ ਸੁਕ੍ਰਤ ਹੈ ਪੁਰਸ ਸੋ ਮੇਰੇ ਸਰੂਪ ਕਉ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਜਬ ਇਹ ਪਾਤ੍ਰਿ
ਅਧਾਰਥਾ ਸੁਕਰਤ ਹੂਆ ਤਬ ਭਗਵੰਤ ਕਿਰਪਾ ਜੋ ਪੂਰਨ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈ।
ਤਿਨ ਪਰ ਜਗਿਆਸੂ ਕੀ ਸਰਧਾ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਨਿਰ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋ ਕਰ, ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ, ਸੇਵਕ ਹੋ ਕਰ,
ਕਰਤਾ ਹੈ ਜਬ, ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਇਸ ਕੋ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇਕਰ ਸਰੀਰ ਸਫਲ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਨਾਮ
ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਿ ਇਸ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਸਨਾ ਜੋ ਮਨ ਕੀ ਮੈਲ ਹੈ ਸੋ ਦੂਰ ਹੋਕਰ ਹੀ ਨਿਰਮਲ
ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ, ਮਾਲਮਾਲ ਕੇ ਹੀਰਤ। ਸਤਸੰਗਤ ਮਿਲਕੇ ਨੇਮ ਕਰ ਤੇ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਬਾਣੀ ਤੇ ਨਾਮ ਕਉ
ਸਿਮਰ ਕਰ ਤਬ ਇਸ ਜੀਵ ਕਉ ਆਤਮ ਤਾਂਈ ਆਪ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜਿਆ ਭਗਵਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰ,
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤ ਧਿਆਨ ਵਾਲ, ਕੀਰਤਿ ਗੀਤ ਅੰਤ੍ਰੀਹ, ਦੋਵੀ ਹੋ ਕਰ ਆਪ ਹੀ ਤਦ੍ਰਿਪ ਰੂਪ ਹੋਇ ਜਾਤਾ ਹੈ।
ਜੋ ਇਨ ਕੇ ਲਖਣੋ ਕਾ ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਵਰਨਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਤਾ ਕੇ ਸਬਦ।
"ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫। ਆਠ ਪਹਰ ਨਿਕਟ ਕਰ ਜਾਨੈ। ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਮਾਨੈ। ਏਕ
ਨਾਮ ਸੰਤਨ ਆਧਾਰ। ਹੋਇ ਰਹੇ ਸਭ ਕੀ ਪਗ ਛਾਰ। ੧। ਸੰਤ ਰਹਤ ਸੁਨਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ।
ਉਆਂ ਕੀ ਮਹਮਾ ਕਥਨ ਨਾ ਜਾਈ। ੧। ਰਹਾਉ। ਵਰਤਣ ਜਾਕੇ ਕੇਵਲ ਨਾਮ। ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਕੀਰਤਨ
ਬਿਸਰਾਮ। ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਜਾਕੇ ਏਕ ਸਮਾਨੈ। ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ਬਿਨ ਅਵਰ ਨ ਜਾਨੈ। ੨। ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ
ਅਘ ਕਾਟਨਹਾਰਾ। ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰਨ ਜੀਆਂ ਕੇ ਦਾਤਾਰਾ। ਸੂਰ ਬੀਰ ਬਚਨ ਕੇ ਬਲੀ। ਕਉਲਾ
ਬਪੁਰੀ ਸੰਤੀ ਛਲੀ। ੩। ਤਾਂ ਕਾ ਸੰਗ ਬਾਂਛਹਿ ਸੁਰਦੇਵ। ਅਮੋਘ ਦਰਸਨ ਸਫਲ ਜਾਕੀ ਸੇਵ।

ਕਰ ਜੋੜ ਨਾਨਕ ਕਰੇ ਅਰਦਾਸ। ਮੋਹਿ ਸੰਤ ਟਹਲ ਦੀਜੈ ਗੁਣ ਤਾਸ। ੪।" ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਇਹੁ ਲਛਨ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਨੇ ਵਰਨਨ ਕਰੇ ਹੈ। ਜਗਿਆਸੀ ਕੇ ਸਾਧਨ ਵਾਸਤੇ ਕਲਿਆਨ ਲੀਏ। ਮੁਖ ਲਖੰਣ ਇਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਆਗੇ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਮਾਂਗਨਾ ਦਾਨ। ਜੋ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜੀ ਮੁਝੇ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਬਖਸ਼ੀਏ ਅਪਨੇ ਦਾਸ ਜਾਨੇ, ਕਿਰਪਾ ਕਰ। ਤਬ ਜੋ ਸਾਧ ਗੁਨ ਕਰ ਸੰਤ ਲਖਨ ਬਿਚਖਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੋ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਪੁਨਾ ਕਰ ਕ ਕਥਾ ਸੰਤਾਂ ਆਗੈ। ਹੇ ਕਰੁਣਾ, ਸੰਤ ਚਿਹਨ ਤੋ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਭਲੀ ਜੀਵ ਪਛਾਨੇ ਹੈ ਸੁਣੀ ਪਿਤਾ ਕਾਸੀ ਮੂਹ ਹੈ ਮਾਨੇ। ਅਬ ਅਸੰਤਾਂ ਕੇ ਜੋ ਲਛਨ ਹੈ ਸੋ ਮੋਕੋ ਜਨਾਵੋ ਤਾਸ ਹੀ ਤਿਆਗ ਲੀਏ ਜੋ ਜਗਆਸੂ ਸਮਝ ਕਰ ਤਿਆਗੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮ ਕਲਿਆਨ ਹੋਵੈ। ਹਰਿਜਨ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਾਧ, ਤਿਆਗ ਅਸੰਤਾਂ ਕਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਤੇ ਅਸੰਤਾਂ ਕੇ ਤਿਆਗ ਬਿਨਾ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨ ਹੋਵੈਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਹੈ। ਐਸੇ ਅਸੰਤ ਖਲਾਂ ਕਹਿ ਮੈ ਸਮਝਾਇ ਲੇਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤਤਾ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਜੈਸੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਤੇ ਕਰਨ ਸਕੁਨੀ ਦੋਹੁ ਸਾਸਨ ਇਤ ਆਦਕ ਜੋ ਹੈ ਸਾਕਤ। ਜੋ ਰਾਜਾ ਅਜਾਇ ਸਤ ਧਰਮ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਯਦਪ ਸੰਗਤ ਭੀ ਜੀ ਤਉ ਭੀ ਉਨ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਓਹੀ ਰਹਤਾ ਭਯਾ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਲਿਨਸਾਰ, ਜਲ ਪਖਾਨਵਤ। ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਭਲੀ ਸਾਸਤਾ ਦੇਨੇ ਤੁੰਹੇ ਕੀ ਤਰ ਰਹੇ ਬਾਰੰਬਾਰ। ਜੋ ਹੇ ਰਾਜਨ ਪਾਂਡਵ ਭੀ ਤੇਰੇ ਭਾਈ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਨਿਰਬਾਹ ਲੀਏ ਕੀ ਲਿਕ ਗਾਂਵ ਜਮੀਨ ਤੁਸੀ ਦੇਹੋ ਜਾਂ ਤੇਰੇ ਸਹਾਇਕ ਭੀ ਹੈ। ਜੋ ਨਾ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਇਹ ਸਾਸਤਾ ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਜੋ ਬੁਲਾਇਆ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਯਾ ਦੁਰਜੋਧਨ। ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਾਂਡਵਾਂ ਕੋ ਪੰਚ ਪਿੰਡ ਕਿਆ ਏਕ ਰੂਪ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਭਾਵੇ ਸਭੀ ਰਾਜ ਪਾਂਡਵ ਕਾ ਹੀ ਹੂਆ। ਸ੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ। ਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਕੇ ਝੂਠਾ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ। ਪਰ ਈਰਾਂ ਜਾਂ ਇਤਨਾ ਹੀ ਕਾਰ ਪ੍ਰਸ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸ਼ਨ ਕਹਨ ਭੀ ਨ ਮਾਨਿਆ ਦੁਰਜੋਧਨ ਨੇ। ਤੇ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਕੀ ਭਲਾਈ ਕਰੂੰ ਸਮਝ ਕਰ ਭੀ ਭਲਾ ਨਾ ਕੀਆ ਤਿਸ ਨੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਕੋਊ ਬੁਧਿਮਾਨ ਕਹੇ ਜੋ ਮੈ ਉਨ ਕਉ ਸੁਮਾਰਗ ਪਾਵੇਗਾ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਸਮਝਤੇ ਹੈ ਕਿਆ ਨਹੀ ਸਮਝਤੇ, ਅਸੰਤ, ਦੁਸ਼, ਸਾਕਤ, ਅਨਾੜੀ। ਪਾਂਜਰ ਜੜ, ਅਹੰ ਬੁਧੀ, ਅੰਘੋਰ। ਇਹੁ ਸਭ ਉਨਹੀ ਕੇ ਨਾਮੋ ਕੀ ਪੰਗਤੀ ਹੈ ਇਨੀ ਕੇ ਸੂਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਸਬਦ ਹੈ। ਤਾਸ ਸਾਰੰਗ। "ਛਾਡ ਮਨ ਹਰ ਬਿਮੁਖਨ ਕੋ ਸੰਗ। ਜਾ ਕੇ ਮਿਲੇ ਕਾਲ ਤੈ ਤਿਆਪੇ ਪਰਤ ਭਜਨ ਮੈ ਭੰਗ। ਕਹਾਂ ਭਯੋ ਪੈ ਪਾਨਿ ਪੀਆਇ ਬਿਖਨ ਤਜੈ ਭੁਜੰਗ। ਖਰ ਕੋ ਕਹਾਂ ਅਗਰ ਕੋ ਲੇਪਨ ਮਰਕਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ। ਗਜ ਕੋ ਕਹਾਂ ਨਵਾਏ ਸਰਤਾ ਬਹੁਰ ਧਰੇ ਵਹੁ ਅੰਗ। ਪਥੂਆ ਕਹਾਂ ਕਪੂਰ ਚੁਗਾਏ ਸੁਆਨ ਨਵਾਏ ਗੰਗ। ਪਾਹਿਨ ਪਤਨ ਨ ਬਾਨਨ ਬੀਧੈ ਰੀਤੇ ਕੀਏ ਨਿਖੰਗ। ਸੂਰਦਾਸ ਕਾਹੂਕਾਲੀ ਕਾਮਰੀਆ ਚਢਤ ਨ ਦੂਜੋ ਰੰਗ।" ਇਨੀ ਤੇ ਬਰਜ ਹੀ, ਕਹਾ ਹੈ ਗੁਨੀਜਨੋ ਨੇ। ਕਵਿਤ। "ਮਾਨਸਰੋਵਰ ਪਰ ਹੰਸਲਾ ਜੋ ਮੋਤੀ ਚੁਨੇ, ਬਗੁਲਾ ਨਾ ਹੋਇ ਜਿਸ ਮੋਤੀ ਜੋ ਚੁਗਾਇ ਤੇ। ਸਾਜਨ ਕੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਮਾਸ ਹੀ ਅਹਾਰ ਕਰੇ ਮਰਗੀ ਕੇ ਬਰਾ ਮਾਸ ਖਾਇ ਨ ਸਿਖਾਇ ਤੇ। ਗਧੈਅਨ ਕੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਧੂਰ ਹੀ ਲਪੇਟੇ ਗਦਾ ਨਾ ਹੋਇ ਬੈਲ ਗੰਗ ਕੇ ਨਵਾਏ ਤੇ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੂਰਖ ਕੋ ਕੇਤਾ ਸਮਝਾਇ ਕਹੋ ਕਹਿਆ ਨਾ ਹੋਇ

ਪਿੰਜਰੇ ਪੜਾਇ ਤੋ"। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੇ। ਰਾਗ ਗਉੜੀ। "ਕਹਾਂ ਸੁਆਨ ਕੋ ਸਿਮ੍ਰਤ ਸੁਨਾਏ। ਕਹਾਂ ਸਕੀਤ ਪਹਿ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਏ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਮੇ ਰਮ ਰਹੀਏ। ਸਾਕਤ ਸਿਉ ਭੂਲ ਨ ਕਹੀਏ। ੧ ਰਹਾਉ। ਕਊਆ ਕਹਾਂ ਕਪੂਰ ਚਰਾਏ। ਕਹਾਂ ਬਿਸੀਅਰ ਕੋ ਦੂਧ ਪਿਆਏ। ੨ ।ਸਤਿ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲ ਬੁਧ ਬਿਬੇਕ ਹੋਈ। ਪਾਰਸ ਪਰਸ ਲੋਹਾ ਕੰਚਨ ਹੋਈ। ੩ । ਸਾਕਤ ਸੁਆਨ ਸਭ ਕਰੇ ਕਰਾਇਆ ਜੋ ਧੁਰ ਲਿਖਆ ਸੋ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ। ੪ । ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲੈ ਲੈ ਨੀਮ ਸਿੰਚਾਈ। ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਉਆ ਕੋ ਸਹਜ ਨਾ ਜਾਈ। ੫ ।"

ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਭੀ ਲੋਹਾ ਕੰਚਨ ਕਹਿਆ ਹੈ ਪਾਰਸ ਪਰਸ ਕਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਲੋਹਾ ਕੰਚਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਸਬਦ ਕੇ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਭੀ ਇਸੀ ਤੇ ਇਹ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ । "ਜੇ ਸਉ ਲੋਚ ਲੋਚ ਖਵਾਇਆ। ਸਾਕਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਚੀਤ ਨਾ ਆਇਆ। ੧ । ਸੰਤ ਜਨੋ ਕੀ ਲੇਹੁ ਮਤੇ। ਸਾਧ ਸੰਗ ਪਾਵਹੁ ਪਰਮ ਗਤੇ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਪਾਥਰ ਕੋ ਬਹੁ ਨੀਰ ਪਵਾਇਆ। ਨਹ ਭੀਗੇ ਅਧਿਕ ਸੂਕਾਇਆ। ੨ ।ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੂਰਖੈ ਸੁਨਾਇਆ। ਜੈਸੇ ਦਹ ਦਿਸ ਪਵਨ ਝੁਲਾਇਆ। ੩ । ਬਿਨ ਕਣ ਖਲਹਾ ਨ ਜੈਸੇ ਗਾਹਨ ਪਾਇਆ। ਤਿਉ ਸਾਕਤ ਤੇ ਕੋ ਨ ਬਰਸਾਇਆ। ੪ । ਤਿਤ ਹੀ ਲਾਗਾ ਜਿਤ ਕੋ ਲਾਇਆ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਬਣਤ ਬਣਾਇਆ।" ੫ । ਪ੍ਰਭ ਨੇ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ਕੇ ਕਹਣੇ ਕਾ ਭਾਵ ਇਹ ਇਹਾ ਜੋ ਕਰਤਾਰ ਨੇ ਆਦਤੀ ਰਚਨਾ ਜੈਸੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਪਰ ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਕੇ ਬਣਾਵਣੇ ਕੀ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਖੀ। ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਆਦਿ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜੈਸੇ ਹੈ, ਕਰਤਾਰ ਨੇ, ਆਦਿਤ ਅਗਨੀ ਆਦੀ ਸੋ ਕਿਸੀ ਤੇ ਸੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਕਰਿਆ ਚਾਹੇ। ਜੇ ਕਰ ਸਸੀ ਤੁਖਾਰ ਆਦੀ ਜੋ ਸੀਤ ਬਨਾਏ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਅਬ ਕੋਊ ਉਸਨ ਕੀਤਾ ਚਾਹੇ ਸੋ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤੇ। ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਤੋਂ ਅਰ ਅਸੰਤੋਂ ਕੀ ਭੀ ਆਦ ਹੀ ਤੇ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਬਣਤ੍ਰ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਕੋਊ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈ ਅਸੰਤ ਕੋ ਸੰਤ ਕਰ ਦੇਤਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤਿਸ ਕਾ ਕਥਨ ਕੈਸੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਪੁਰਸ ਕੋਲੂ ਮੈ ਸਿਕਤਾ ਰੇਤ ਤਾਂ ਪਾਇ ਕਰ ਤੇਲ ਨਿਕਾਲਿਆ ਚਾਹੇ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਪ੍ਰਜਤਨ ਹੀ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਕਹੇ ਪਾਖਾਨ ਕੀ ਸਿਲਾ ਪਰ ਫੂਲਨ ਕੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਮੈ ਨੇ ਦੇਖੀ ਹੈ ਤੇ ਊਪਰ ਜਿਸ ਕੇ ਭਵਰਾ ਗੁੰਜਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਜੋ ਉਹ ਪੁਰਸ ਹੀ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਇਸੀ ਤੇ ਮੁਖਵਾਕ ਸੂਹੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮੈ ਕਹਾ ਹੈ। "ਮ: ੧ । ਨਾਤੀ ਧੋਵਣ ਕਾਲੀਆਂ ਸੁਧੇਦਾ ਸੇਵਨ। ਰੋਹ ਸਗਾ ਤਪੈ ਘਣਾ ਕਾਲਿਆਂ ਕਾਲੇ ਵੰਨ"। ਇਹੁ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਭੀ ਭਲੋਂ ਪਰ ਕਥਨ ਕਰਿਆ ਹੈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਨੇ। ਜੋ ਐਸੇ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧੋ ਸੋ ਤਿਲਕ ਗੁਰ ਪ੍ਰਿਥਾ ਨਾਹ ਕਥਨ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਹੇਰੇ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕੋ ਤੁਸਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜਿਸ ਤੇ ਇਹ ਇਤਨੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਮੇਰੇ ਤੇ ਘਟਦੇ ਹੈਨ। ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਕਿਤ ਚੇਤੇ ਆਈ ਹੈ। ਜੋ ਮੈ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਪਰ ਕਥਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਆਪਣੇ ਗੁਣੋ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਥਨ ਕਰਨ ਲਗ ਪੜਾ ਹਉਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੀਰ ਹੀ ਬੰਸ ਕਰ ਦੀਆ

ਹੈ ਜੋ ਮੈ ਕਹਾਂ ਤੀਕ ਕਥਨ ਕਰੋਗਾ। ਆਪਣੇ ਅਵਗੁਣ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦ ਸਾਗਰ ਤੇ ਭੀ ਬਿਅੰਤ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਨ ਕੇ ਵਰਨਨ ਤੇ ਸੰਤ ਗੁਰ ਗਾਥਾ ਕਥਨ ਕਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮੈ ਪਰਮ ਲਾਭ ਹੈ। ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਤੋ ਅਤੀਤੋਂ ਕੇ ਗੁਣ ਅਰ ਔਗਣ ਸੁਨ ਕਰ ਸ੍ਵਾਮੀ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ ਸੰਤ ਸਜਨ ਮੋਦ ਕਉ ਪਾਵਤੇ ਭਏ। ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੰਤ ਰਿਹਤ ਵਰਨਨੰ ਤੈਤਾਲੀਸਮੋ। ਹੁਲਾਸ। ੪੩ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ। ਨਦੀ ਪਰ ਦੋਪਹਿਰ ਏਕ ਸਾਹ ਸਨਾਨ ਕਰਤਾ ਸੀ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਾਇਆ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਤਾ ਸੀ, ਸਨਾਨ ਕਰਤੇ ਵਕਤ ਭੀ। ਕਿਸੀ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਖੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਨ ਸੁਣਿਆ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਬਚਨ ਬੋਲੇ। ਜੋ ਹੇ ਸਾਹ ਜੀ, ਜੋ ਸਨਾਨ ਕਰ ਕੋਈ ਗੀਤਾ ਪਾਠ, ਕਿ ਸਹੰਸਰ ਨਾਮ, ਕਿ ਰਾਜਿੰਦਰ ਮੋਖ ਕੀ ਪੋਥੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਨਜਰ ਆਂਵਦੀ ਪਾਠ ਵਾਸਤੇ। ਜੋ ਦੋ ਚਾਰ ਘਟ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਵਲ ਮਨ ਲਗ ਜਾਣ, ਅੰਤ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ। ਸੋ ਸਾਹ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਸਾਨੂੰ ਮਰਨ ਦਾ ਵਿਹਲ ਕੀ ਰੱਖ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਪੋਥੀਆਂ ਦਸਦੇ ਹੋ। ਪੋਥੀਆਂ ਚ ਪੜਨ, ਸੰਤ ਜੀ, ਜੇਹੜੇ ਤੁਸਾਂ ਜੇਹੇ ਨਿਕੰਮੇ ਹੋਵਣ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬੋਲੇ ਜੋ ਹੇ ਸਾਹ ਤੈਨੂੰ ਨਿਕੰਮਾ ਕਰੀਏ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੈ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਜਾਇ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਇ ਕੇ ਫੇਰ ਹਟੀ ਤੇ ਜਾਇ ਬੈਠਾਂਗਾ। ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਨਿਕੰਮਾ ਕਰੋਗੇ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਉਸੇ ਸਾਹ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਆ। ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਪੁਤਰ ਕਹਤ ਭਏ ਸਨਾਨ ਕਰ ਆਏ ਹੋ ਰੋਟੀ ਖਾਇ ਕਰ ਸਿਤਾਬੀ ਹਟੀ ਪਰ ਚਲੋ ਜੋ ਗੁਹੀਆਂ ਵਾਲੇ ਉਡੀਕਦੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹ ਰੂਪ ਬੋਲੇ: ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਜਿਹਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਫਿਰਤਾ ਹੈ ਮਤ ਓਹ ਆਇ ਕੇ ਘਰ ਮਲ ਬੈਠੇ ਜੋ ਘਰ ਵਾਲਾ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹਤ ਭਏ ਓਹ ਕੌਨ ਜੋਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੁਸਾਡੇ ਹੋਏ। ਮੈ ਤੁਹਾਡਾ ਪੁਤਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰਾਂਗੇ, ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਕਹਾ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਕੇ ਮਾਲਕ ਹੋ ਹੋਰ ਕੌਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਤਨੇ ਮੈ ਸਾਹ ਜੀ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਘਰ ਆਵਤ ਭਯਾ। ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਨੇ ਛਲੀਆ ਜਾਣ ਕਰ ਸੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਡਰਾ ਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਓਹ ਅਸਚਰਜ ਹੋ ਕਰ ਹੱਟੀ ਕੋ ਜਾਵਤ ਭਯਾ ਦੇਖੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਾਹ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਸੇ ਅਰ ਮੁਨੀਮ ਆਦਿਕ ਜੋ ਹੱਟੀ ਮੈ ਥੇ। ਤਿਨ ਕੋ ਭੀ ਕਹਤ ਭਏ ਓਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕੇ ਦੇਖਣਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਜਿਹਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫਿਰਦਾ ਹੈ, ਮਤੇ ਉਹ ਆ ਕੇ ਕਹੇ ਜੋ ਮੈਂ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਭ ਨੌਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਸਾਹ ਜੀ ਜੋ ਆਪ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਰ ਭਲਾ ਕਿਸ ਦਾ ਕਦਰ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦਾ। ਐਸੇ ਚੋਰ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨੇੜੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਵਣੇ ਦਿਆਂਗੇ। ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਹ, ਘਰੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ, ਹਟੀ ਆਵਤ ਭਯਾ ਜਬ ਤਾਂ ਹੱਟੀਓਂ ਭੀ ਸੋਟੇ ਨਾਲ ਡਰਾ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਤਬ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕਰ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਹੀ ਜਾ ਬੈਠਾ। ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪੂਛਤ ਭਏ: ਕਿਉਂ ਸਾਹ ਜੀ, ਪਾਠ ਭਜਨ ਵਾਸਤੇ ਕੁਛ ਵੇਹਲ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਤਾਂ ਓਹ ਸਾਹ ਰੋ ਕਰ ਅਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਮਸਤੱਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ, ਅਰ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ ਭੂਲ ਬਖਸਾਵਤਾ ਭਯਾ ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਗੁਰ ਜੀ, ਅਬ ਜੈਸੇ ਆਗਿਆ ਕਰੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਵਰਤੋਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਜੋ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜੋਤ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯਾ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਆਪ ਹੋ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ। ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਝੂਠੇ ਧੰਧਿਆਂ ਧ ਵੇਹਲ ਪਾਇ ਕੇ ਸਚਾ ਕ੍ਰਿਮ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਜਨ ਹੈ ਸੋ ਕੀਤਾ ਕਰ ਅਤਿਥਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਿਆ ਕਰਿ। ਜਪੁਜੀ, ਗੀਤਾ, ਸਹੰਸ੍ਰ ਨਾਮ ਆਦਿਕੋਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਕਰ। ਤੇਰਾ ਭਲਾ ਹੋਏਗਾ। ਹੁਣ ਤੂੰ ਨਿਸੰਗ ਹੋਕੇ ਘਰ ਜਾਇ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹਟਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਨ ਕਰਤ ਭਯਾ ਤੇ ਉਸ ਕਾ ਜਨਮ ਸੁਫਲ ਹੋਤ ਭਯਾ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ। ਸਾਖੀ ਕਾਸ਼ਟ ਜਿਹਬਾ ਮੁਨੀਸਵਰ ਦੀ। ਇਨਾਂ ਕੋ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਗੀਤਾ ਦੇ ਸਲੋਕ ਦਾ ਅਰਥ ਕਰ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਪਹਿਲੇ। ਫੇਰ ਇਹਨਾਂ ਅਰਥ ਕੀਤਾ ਦੂਜਾ! ਇਸ ਪਰ ਗੁਰੂ ਤਿਨ ਕੇ ਕੋਪਵੰਤ ਹੂਏ ਜੋ ਅਸਾਡੇ ਮੁਖ ਵਿਰੁਧਾਈ ਜਣਾਵਣ ਲਗਾ ਹੈ, ਹੇ ਸਿਖ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਾ ਸਾਡੇ ਮੱਥੇ ਨਾ ਲਗ। ਤਾਂ ਇਨਾਂ ਕਾਸ਼ਟ ਕਾ ਖੋਲ੍ਹਾ ਬਣਵਾਇ ਕਰ ਜਿਹਬਾ ਪਰ ਚੜਾ ਰਖਿਆ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਜਰੂਰੀ ਗਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਕਾਸ਼ਟ ਕਾ ਖੋਲ੍ਹ ਉਤਾਰ ਕਰ ਗਲ ਕਰਦੇ ਨਹੀ ਤਾਂ ਜਿਹਬਾ ਸਦਾ ਕਾਸ਼ਟ ਕੇ ਖੋਲ ਮੇਂ ਹੀ ਰਖਦੇ ਅਰ ਕੁਛ ਭੀ ਨ ਬੋਲਦੇ। ਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਲਿਖਵਾਇ ਕੇ ਲਗਵਾ ਦਿਤੇ, ਇਸਤਹਾਰ ਲਗਵਾ ਦਿਤੇ ਜੋ ਮੈਂ ਬੜਾ ਅਪ੍ਰਾਧੀ ਹਾਂ ਗੁਰਾਂ ਸਾਮਣੇ। ਆਪਨੀ ਵਿਦਿਆ ਚਤੁਰਾਈ ਜਣਾਵਣ ਵਾਲਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਜਿਹਾ ਭਾਰਾ ਕਸੂਰਵਾਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਮਥੇ ਲਾਣੇ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਪਰਮੇਸਵਰ ਅਰਥ ਮੇਂ ਕੁਕਾਰੇ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸੋਂ ਬਖਸਾਵਾਇ ਦੇਵੇ। ਐਸੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਲਗਵਾ ਦਿਤੇ ਅਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਪੋਥੀਆਂ ਕਾ ਸਮੂਹ ਜੋ ਥਾ ਸੋ ਸਭ ਲੁਟਾਇ ਦੀਆ। ਜਿਸ ਸਿਖ ਕੋ ਜਿਸ ਕੇ ਲੋੜ ਸੀ ਸੋ ਲੈ ਗਿਆ ਬਾਕੀ ਜਲ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵਾਹਿ ਦੀਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਾਮਣੇ ਚਤੁਰਾਈ ਜਣਾਈ ਜੋ ਤਿਸ ਕਾ ਬਹੁਤ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਭਾਈ ਪਰਦੁਮਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਸਰੋਵਰ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਜਬ, ਤਬ ਕਾਸ਼ਟ ਜਿਹਵਾ ਮੁਨੀਸਵਰ ਜੀ ਮਿਲਤੇ ਭਏ। ਮੁਨੀ ਜੀ ਮੋਨ ਹੀ ਧਾਰੀ ਰਹੇ। ਤਬ ਭਾਈ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਕਹਾ: ਹੇ ਮੁਨੀ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਆਪ ਕਾ ਨਾ ਤੋਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰ ਕੇ ਆਏ ਤਬ ਮੁਨੀ ਜੀ ਬਹੁਤ ਦੀਰਘ ਸਰਲਪ ਦੇਖ ਕੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਕੇ ਕਾਸ਼ਟ ਕੀ ਜਿਹਬਾ ਉਤਾਰ ਕਰ, ਆਪਨੀ ਭੁਲ ਕਾ ਸਭ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸੁਣਾਵਤੇ ਭਏ ਜੋ ਇਹ ਮੇਰੀ ਜਿਹਬਾ ਹੀ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਨਾਰਾਜਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਅਬ ਕਾਸ਼ਟ ਕੇ ਖੋਲ ਮੇਂ ਕਾਬੂ ਕਰ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜੋ ਪੁਨਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਰੋਬਰੂ ਚਤੁਰਾਈ ਨ ਜਣਾ ਸਕੇ। ਐਸਾ ਪਸਚਾਤਾਪ ਦੇਖ ਕਰ ਕਾਸ਼ਟ ਜਿਹਵਾ ਮੁਨੀਸਵਰ ਕਾ ਉਨ ਕੇ ਖਿਮਾ ਪ੍ਰਾਰਥੀ ਗੁਰੂ ਬਖਸਨਹਾਰ ਮੇਲ ਲੇਤ ਭਏ ਸਿਖ ਕੇ ਸਮਾਂ ਪਾਇਕਰ। ਸਾਖੀ ਅੰਬਰੀਕ ਰਾਜਾ ਕੀ। ਏਕ ਅੰਬ੍ਰੀਕ ਰਾਜਾ ਥਾ ਧਰਮਾਤਮਾ ਈਸਰ ਭਗਤ ਨੀਤ

ਸੇਵੀ ਔਰ ਨਿਰਾ ਹਾਰ ਇਕਾਦਸੀ ਕਾ ਬ੍ਰਤ ਨਿਯਮ ਸੇ ਰਾਖਤਾ ਸਾ। ਏਕ ਦਿਨ ਦੁਰਬਾਸਾ
ਰਿਖੀ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਮੇ ਆਏ। ਰਾਜਾ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਕੀਆ। ਬਹੁਰੋਂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰਿ ਰਾਜਾ
ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਕੇ ਹੇ ਭਗਵਨ ਆਜ ਦੁਆਦਸੀ ਦੋ ਘੜੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਤ੍ਰਿਉਦਸੀ ਲਾਗ ਪੜਨੀ
ਹੈ ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਾਵਹੁ ਜਿਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਬ੍ਰਤ ਕਾ ਫਲ ਬਨਾ ਰਹੇ। ਤਾਂ ਐਸੇ ਸੁਣ
ਕਰ ਦੁਰਬਾਸਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਕੇ ਮੈ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਆਵਤਾ ਹੂੰ। ਐਸੇ ਇਸਨਾਨ ਕਾ
ਬਹਾਨਾ ਬਨਾ ਕਰ ਦੁਰਬਾਸਾ ਜੀ ਨਦੀ ਤੀਰ ਪਰ ਜਾ ਬੈਠ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਪੀਛੇ ਰਾਜਾ ਜੀ
ਚਿੰਤਾ ਕਰਤ ਭਏ ਕਿ ਜਬ ਮੈ ਰਿਖੀ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਭੋਜਨ ਕਰਤਾ ਹਾਂ ਤੋ ਰਿਖੀ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਵੇਗਾ ਤੈਨੇ
ਅਤਿਥੀ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਭੋਜਨ ਕਰ ਲੀਆ। ਅਰ ਜੋ ਤ੍ਰਿਉਦਸੀ ਮੇ ਬ੍ਰਤ ਉਪਾਰਨ ਕੀਆ ਤਬ ਇਕਾਦਸੀ
ਕਾ ਫਲ ਜਾਤਾ ਰਹੇਗਾ। ਐਸੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹੂਏ ਰਾਜਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ
ਸੇ ਬ੍ਰਤ ਉਪਾਰਨ ਕਰ ਲੀਆ। ਅਰ ਭੋਜਨ ਨਾ ਕੀਆ ਤੋ ਬ੍ਰਤ ਕਾ ਫਲ ਭੀ ਬਨਾ ਰਹੇ ਅਰ
ਰਿਖੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹੇਗਾ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਬ੍ਰਤ ਉਪਾਰਨ ਕੀਆ ਜਬ ਰਾਜਾ ਨੇ ਤਬ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ
ਹੋ ਕੇ ਦੁਰਬਾਸਾ ਨੇ ਲਖ ਲੀਆ ਕਿ ਰਾਜਾ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਮੂਹ ਜੂਠਾ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ। ਤਬ
ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਭ੍ਰਕਤਿ ਹੂਆ। ਦੁਰਬਾਸਾ ਰਾਜਾ ਕੋ ਤਾੜਨ ਕਰਤ ਭਯਾ, ਵਚਨੋ ਕਰ, ਕਿ ਹੇ
ਅੰਬਰੀਕ ਤੂੰ ਬੜਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈਂ ਕਿ ਮੈ ਬ੍ਰਤੀ ਹਾਂ ਅਰ ਤੂੰ ਅਤਿਥੀਓਂ ਕਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ।
ਅਤਿਥੀਓ ਰਿਖਿਓ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਖਾਣੇ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਬ ਮੈ ਤੇਰੇ ਬੰਸ ਕੋ ਤਥਾ ਸ਼ੁਤੋਂ ਕੇ ਸਮੁਦਾਯ
ਕੋ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇ ਕਰ ਭਸਮ ਕਰਤਾ ਹੋਂ। ਅਰ ਰਾਜਾ ਜੀ ਨੇ ਚਰਨ ਪਕੜੇ ਹੂਏ ਹੈ। ਅਰ
ਮੁਖ ਸੇ ਵਾਰੰਵਾਰ ਪਾਹੀਮੰ, ਐਸੇ ਸਬਦ ਕੋ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਤਉ ਭੀ ਦੁਰਬਾਸਾ
ਜੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਰੀਰ ਕੇ ਕੇਸ ਤੋੜੀ ਲਾਲ ਨੇਤ੍ਰ ਕਰ ਆਪਨੀ ਜਟਾ ਸੇ ਮਹਾਂ ਕੁਰਾਪ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾ ਨਾਮਾ
ਅਗਨੀ, ਮਾਨੋ ਸਭ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੇ ਭਸਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਲੈ ਅਗਨਿ ਹੈ, ਤਬ ਰਾਜਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਭ
ਲੋਕ ਕਾਂਪਨੇ ਲਗੇ। ਬਹੁਤ ਤ੍ਰਿਆ ਕਰੇ ਸਭੀ ਲੋਕ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸ ਮੇ ਭਾਗ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਏਕ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਬਰੀਕ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ, ਐਸੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਮੇ ਅਸਥਿਤ ਰਹੇ। ਅਪੇ
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਆਪੇ ਪਵਨਾ ਪੂਰਾ ਰਾਮ ਜੰਪਤ ਤਨ ਜਾਨ ਕੀ ਨ ਜਾਇ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਅਡੋਲ ਰਹੇ।
ਤਬ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਸਰਬਾਰਥ ਪ੍ਰਭੂ ਭੂਪ ਕੋ ਨਿਰਾਪ੍ਰਾਧ ਜਾਨ ਕਰਿ ਅਰ ਦੁਰਬਾਸਾ ਕੋ
ਅਕਾਰਣ ਕ੍ਰੋਧਵਾਨ ਲੇਖ ਕੇ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕਰ ਕੋ ਆਗਿਆ ਕਰਤ ਭਏ ਕਿ ਹੇ ਸੁਦਰਸਨ ਅਬੀ
ਦੁਰਬਾਸਾ ਕੋ ਤੋ ਜੀਤ ਕਰ ਜਾਹੁ ਪਰ ਪ੍ਰਾਣੋ ਤੇ ਰਹਿਤ ਨ ਕਰੀਂ। ਐਸੇ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਵਚਨ ਸੁਣ
ਕਰ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕਰ ਮਹਾਨ ਕਰਾਲ ਕਾਲ ਕਾ ਭੀ ਕਾਲ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਕੋੜੀ ਤਰਾਂ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤੋ
ਦੁਰਬਾਸਾ ਕੀ ਨਿਕਾਸੀ ਹੋਈ ਅਗਨੀ ਕੋ ਲੀਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਦੁਰਬਾਸਾ ਕੋ ਭਸਮ ਕਰਨੇ
ਕੋ ਪ੍ਰਵਿਰਤੇ ਆਗੇ ਆਗੇ ਦੁਰਬਾਸਾ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕੇ ਬਚਾਵਣੇ ਵਾਸਤੇ ਭਾਗਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪੀਛੇ ਪੀਛੇ
ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਚੱਕਰ। ਬਹੁਤ ਤ੍ਰਿਆ ਕਰੇ ਕੋਈ ਭੀ ਮੈਂ ਦ੍ਰੋਹੀ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨੇ ਕੋ ਸਮ੍ਰਥ ਨਾ
ਭਯਾ। ਇੰਦਰ, ਸਿਵ, ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਸਭ ਤੇ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਅੰਤ ਕੋ ਬੈਕੁੰਠ ਲੋਕ ਵਿਸਨ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ

ਪਹੁੰਚਤਾ ਭਇਆ ਪਰ ਅੰਤ ਨੋ ਹਤੇ ਕਉ ਪਰਮੇਸਵਰ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਜੀ ਕੀ ਸਰਣੇ ਕਉ ਸਨਮੁਖ ਨ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਸਭ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਜੀ ਸਹਤ ਦੁਰਬਾਸਾ ਨੂੰ ਸਿਖਯਾ ਦਈ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅੰਬਰੀਕ ਜੀ ਕੀ ਸਰਣ ਜਾਵਹੁ ਸੋਈ ਤੇਰੀ ਰਖਯਾ ਕਰਨਗੇ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਦੁਰਬਾਸਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ ਕੀ ਸਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਇਆ। ਅਰ ਰਾਜਾ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਸੰ ਦੁਰਬਾਸਾ ਕੋ ਛੋੜ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਚਕ੍ਰ ਜੀ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਪਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਤਿਸ ਕੇ ਪਾਛੇ ਰਾਜਾ ਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤ ਭਏ, ਕਿ ਹੇ ਰਿਖੀਏ, ਆਪ ਭੋਜਨ ਕਰੀਏ ਤੋ ਪਾਛੇ ਆਪ ਕਾ ਸੇਵਕ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕੇਗਾ। ਐਸੇ ਪ੍ਰਸਪਰ ਕਹਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਦੁਰਬਾਸਾ ਜੀ ਨੇ ਪਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਕੀ ਸਪਥ ਦੇ ਕਰ ਰਾਜਾ ਜੀ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭੋਜਨ ਕਰਵਾਇਆ। ਅਰ ਆਪ ਪਾਛੇ ਭੋਜਨ ਕੀਆ। ਅਰ ਕੁਲ ਬਖਸਾਈ, ਦੁਰਬਾਸਾ ਜੀ ਨੇ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ। ਕਹੀਆਂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਬਾਬੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੁਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਬਚਨ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਹੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਆ ਗਈਆਂ। ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਹੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਪਕੀ ਸਫੀਲ ਜੋ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਵੋ। ਸਿਖਾਂ ਬਚਨ ਨਾ ਮੰਨਿਆ। ਕਹਤ ਭਏ ਕਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਜੀ ਸਫੀਲ ਤਾਂ ਬਡੇ ਜਤਨਾਂ ਨਾਲ ਬਨੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਢਾਹੀਏ। ਐਸੇ ਉੱਤਰ ਸੁਣ ਕਰ ਸਿਖੋਂ ਕਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਅੱਛਾ ਭਈ, ਜੇ ਤੁਸੀ ਨਹੀਂ ਢਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਆ ਕਰ ਢਾਹੁਨਗੇ ਜਿਨਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਹੋਇਆ ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਬਾਬਾ ਬਿਕ੍ਰਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਵੇਲੇ, ਅਰ ਸਫੀਲ ਢਾਹ ਦਿਤੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਪੂਰਾ ਹੋਤ ਭਯਾ। ਸਾਖੀ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ। ਇਹੁ ਭਾਰੀ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਕੰਦਰ ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਕੀ ਵਿੱਥ ਪਰ ਸਿਆਲਕੋਟ ਤਰਫ ਹੈ। ਏਥੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਅਰਧ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਪਹੁੰਚਤੇ ਭਏ, ਘੋੜੇ ਪਰ ਸਵਾਰ। ਅਰ ਸੇਵਕ ਕੋ ਜਲ ਲਿਆਵਨ ਲਈ ਆਖਿਆ, ਦਾਤਨ ਕਰਨੇ ਵਾਸਤੇ। ਇਹੁ ਸੁਣ ਕਰ ਇਕ ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਖਿਆ। ਹੇ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਏਥੇ ਭਲਾ ਜਲ ਕਿਥੇ ਹੋਇਆ। ਜਲ ਤੁਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਦਰ ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੋ ਐਥੋਂ ਤਿਨ ਮੀਲ ਤੇ ਹੈ। ਪੀਰੀ ਮੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਨਹੀਂ ਭਾਈ, ਜਲ ਏਥੇ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਬਰਛੇ ਕੀ ਅਣੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਮਾਰੀ। ਤਤਕਾਲ ਜਲ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵੱਗ ਤੁਰਿਆ। ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਕਰ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਇਹ ਤਾਂ ਆਪ ਸਾਖਿਯਾਤ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਹੈ ਐਸੇ ਸਮਝ ਕਰ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਣ ਲਗਿਆ। ਜਿਥੇ ਬਰਛਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਓਥੇ ਸਦਾ ਜਲ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਅਰ ਬੜਾ ਸਰੋਵਰ ਭੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਚਾ। ਇਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਕਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਰ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਬੀਮਾਰ ਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਤੇ ਸਰਧਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਕਿਆ ਕਹਣਾ ਹੈ [illegible] ਕੇ ਸੰਕਟ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਅਨੇਕ ਖੂਹੀਆਂ ਜਲ ਛਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ

ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਟਾਹਲੀ ਕੀ ਦਾਤਨ ਕਰ ਕੇ ਗਡੀ ਸੋਵਤ ਕੇ ਨਿਕਟ ਉਹ ਟਾਲੀ ਸਾਹਿਬ ਨਾਮ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ ਕੰਗਾਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਵਤ ਭਇਆ। ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੈ ਤੇ ਮੈ ਡਾਢਾ ਨਿਰਧਨ ਹਾਂ। ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਮਾਇਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੇਰੇ ਵਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਦੇਵਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੀ ਐਸੀ ਬਿਆਕੁਲਤਾ ਸਹਤ ਅਰਦਾਸ ਸੁਣ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਕਿਤਨਾ ਚਿਰ ਹੈ ਵਿਆਹ ਮੇ। ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਤ ਭਇਆ: ਜੀ, ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਦਿਨ ਲਾਵਾਂ ਮੇ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰ ਕਹਤ ਭਏ ਹੁਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮ ਲਾਲ ਭਰੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਫੇਰ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਕਰਾਂਗੇ। ਤੂੰ ਉਤਾਵਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬੜੀ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਸਹਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਇਕ ਸੌ ਤੀਸ ਕੋਸ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਸੌ ਤੀਹ ਕੋਹ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਛ ਦਿਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਭੀ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜਕੇ ਆਪ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜ ਕਰੋਗੇ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਿਹਾ: ਹੇ ਭਾਈ , ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਰੱਖ ਤੇ ਨਿਸਚਾ ਅਡੋਲ ਰੱਖ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਜਾਮਨ ਹਨ। ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮਸਤੱਕ ਟੇਕਤ ਭਇਆ ਅਰ ਘਰ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਕੇ ਸਵਾਸ ਸਵਾਸ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੀ ਆਰਾਧਨਾ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਮਨ ਮੇ ਮਹਾਰਾਜ ਹੀ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਕਾ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਰਖੇ ਅਰ ਬਚਨੋ ਪਰ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸਵਾਸ ਕਰਤਾ ਭਯਾ। ਜਬ ਲਾਵਾਂ ਮੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਘਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸੇ ਨਿਕਲੀ ਤੋ ਖੁਰਲੀ ਮੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੋ ਬੈਠਾ ਦੇਖਾ, ਡਰ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੋ ਜਾ ਕਹਤੀ ਭਈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਖੁਰਲੀ ਮੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੌਣ ਹੈ, ਬੈਠਾ ਹੂਆ। ਤਬ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਵਤ ਭਯਾ, ਅਰ ਸਤਿਗੁਰੋਂ ਕੇ ਚਰਨੋ ਪਰ ਮਸਤੱਕ ਟੇਕਤ ਭਇਆ। ਅਰ ਘਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਿਆ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ । ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਭਾਉ ਕਰਤ ਹੋ ਹੂਏ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖੁਰਲੀ ਕੋ ਪੋਚ ਕਰ ਏਕ ਗੜਵਾ ਜਲ ਕਾ ਲੈ ਆ। ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੋ ਕਹਾ ਜੋ ਦੋ ਘੜੀ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਘਰ ਤੋ ਪਰੇ ਹੋ ਜਾਓ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸੀ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਜੀਵਤੇ ਸਹਤ। ਜਬ ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਚਾਰ ਪੰਜ ਘੜੀਆਂ ਬੀਤ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਅੰਦਰਾ ਖੋਲ ਕਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਫਿਰ ਜਾਵਤ ਭਯਾ। ਕੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਮੋਹਰਾਂ ਕੇ ਸਾਥ ਗੜਵਾ ਮੂੰਹ ਤੱਕ ਭਰਕੇ ਕੁਛ ਉਛਲ ਕੇ ਧਰਤੀ ਪਰ ਭੀ ਡਿਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਮੋਹਰਾਂ। ਬੜਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਇਆ। ਅਰ ਕਹਣੇ ਲਾਗਾ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਮੈਨੂੰ ਤਾਰ ਗਏ ਹਨ। ਏਥੋਂ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕੁਡੋਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗਾਰ ਤੇ ਅੱਧ ਮੀਲ ਦੀ ਵਾਟ ਤੇ ਹੈ। ਪੁਜਾਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਧਰਮਸਾਲੀਏ ਦੱਸਦਾ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਏਕ ਸਮੇ ਮਹਾਰਾਜ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੈਨਾ ਸਹਤ ਅੰਦਰ ਥਾਂ ਪਰ ਆਨ ਉਤਰੇ। ਪੁਛਤ ਭਏ ਕਿ ਕੋਈ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਭੀ ਹੈ, ਏਥੇ , ਤਾਂ ਕਿਸੀ ਕਿਹਾ ਜੀ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਸਰ ਸਾਹਿਬ ਛੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕਾ ਪਰਾਣਾ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਅਰ ਜੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਸੋਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਬੜੇ ਮਹਾਤਮਾ ਵੀ ਛਕਣ ਵਾਲੇ ਲੰਗਰ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਕਾ। ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ

ਚੋਬਦਾਰ ਭੇਜੇ ਜੋ ਸਦ ਲਿਆਓ ਭਾਈ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ। ਤਾਂ ਚੋਬਦਾਰ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵਿਖੇ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ, ਕਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ? ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਚੋਬਦਾਰਾਂ ਆਖਿਆ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ; ਅਸੀਂ ਝੂਠੀ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਚੋਬਦਾਰ ਮੁੜ ਆਏ। ਸਰਕਾਰ ਪੁਛਿਆ ਸੰਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਤਾਂ ਚੋਬਦਾਰ ਕਿਹਾ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਸਾਮਣੇ ਅਸੀਂ ਆਖ ਨਹੀ ਸਕਦੇ ਜਿਹੜੀ ਗਲ ਸੰਤਾਂ ਕਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਕਹਤ ਭਏ ਤੁਸਾਡੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ੀ, ਨਿਸੰਗ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਚੋਬਦਾਰਾਂ ਕਿਹਾ ਜੋ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਝੂਠੀ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਫੇਰ ਕਹਤ ਭਈ ਮਸਤਕ ਪਰ ਹਥ ਲਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਵੇਰ- ਮੈਂ ਝੂਠਾ, ਮੈ ਝੂਠਾ,, ਮੈ ਝੂਠਾ। ਫੇਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲੈਣ ਭੇਜ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਆਗੇ ਕਉ ਜਾਂਦੀ ਭਈ। ਅੱਟਕ ਨਦੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਥਾਹ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚ, ਗੁਰੂ ਪਰ ਭਰੋਸਾ ਰਖ ਕੇ, ਘੋੜਾ ਜਾਇ ਖੜਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਗੋਡੇ ਭਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਰ ਸਭ ਲਸ਼ਕਰ ਸੈਨਾ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨਦੀ ਸੇ ਬਾਹਰ ਆਈ। ਤਬ ਨਦੀ ਪੂਰਬ ਵਾਂਙੂ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਏਕ ਮਲਾਹ ਰਿਆ ਕਰਦਾ ਥਾ। ਉਸ ਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਥਾ। ਪੁੱਤਰ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਧਾਰ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲਗਾ ਕਰਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਉਸ ਕੇ ਘਰ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਹੋਤੇ ਭਏ ਅਰ ਧਨ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਪੁਰਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂਸਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫੱਲ ਪਾਵਤੇ ਭਏ। ਲਿਖ ਥਕ ਜਾਣੇ ਹੀ ਹੈ ਕਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਆ। ਅਰ ਮੇਰੇ ਮੇਂ ਐਸੀ ਕਲਪਤਰ ਨਾਮ ਜੋ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਕੀਰਤ ਮਹਿਮਾ ਵਰਨਨ ਕਰਨੇ ਦਾ ਬਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਅਰ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸੁਫਲਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਨੰਦੂ ਲਾਲ ਕੀ ਦਖਣ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਾਲੇ ਕੀ। ਨਵਾਬ ਹੈਦਰਾ ਬਾਦ ਦਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸੇ ਲਾਲਾ ਨੰਦੂ ਲਾਲ ਜੀ। ਬੜੇ ਧਰਮ ਆਤਮਾ ਅਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਰ ਨਿਸ਼ਚੇਵਾਨ ਹੂਏ ਹੈ ਧਰਮ ਸਿਖ ਸਿਖੀ ਕੇ ਪਾਲਨੇ ਵਾਲੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਬੜਾ ਧਰਮ ਜਗ ਕਰਾਤੇ ਭਏ ਜੋ ਸੈਂਕੜੇ ਅਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਣ ਕਰ ਜੋ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਲੈ ਜਾਤੇ ਭਏ ਪਰ ਲੱਖ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਜੇ ਲੱਖ ਵਾਲਾ ਭੀ ਕੋਈ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਸ ਭੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਏਕ ਸਮੇ ਇਨ ਕੀ ਮਾਈ ਜੀ ਬੀਬਾਂ ਸਨਾਨ ਕੋ ਜਾਵਤੀ ਭਈ ਅਰ ਸੀਸ ਕਾ ਗੁੰਦਨ ਕਰਾਵਾ ਆਹਾ। ਕਿਸੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਰੋਹ ਦਾ ਝਟਕਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ਇਸ ਕੇ ਤਾਂ ਮਾਈ ਬੜਾ ਰੋਸ ਧਾਰਤੀ ਭਈ ਜੋ ਮੈ ਐਡੇ ਆਦਮੀ ਕੀ ਮਾਂ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ ਸੀਸ ਕਉ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਨ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤੀ ਭਈ। ਜੋ ਹੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੀਕਣੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੇਤੇ ਭਏ ਤੁਸਾਂ ਜੋ ਆਪ ਐਸਾ ਕੰਮ ਕੀਆ ਤਾਂਹੀਂ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਨਾ, ਮੇਰੇ ਆਪੇ

ਮੇਰੇ ਆਖੇ ਲਗੋ ਤਾਂ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸਾ ਕਰਾ ਕੇ ਸ਼ਾਬਾਸਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇ ਰਹ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਈ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਂਦੇ ਭਏ ਜਾਂਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ ਪਕੇ ਅਰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਛ ਨਾ ਕਹਾ। ਨਹੀ ਤੇ ਜੋ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਂਦੇ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਸਾਹਿਬ ਭੇਜੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਕੇ। ਜੋ, ਹੇ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਜੀ, ਆਪ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਵਡੇ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਅਰ ਸਾਡੇ ਪਰਮ ਮਿੱਤਰ ਹੋ। ਇਸ ਮਾਇਆ ਦੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾ ਦੇਵੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਅਰ ਹੋਰ ਭੀ ਮਾਇਆ ਮੰਗਵਾ ਲਵੋ ਜਿਤਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਉਤਰ ਭੇਜਦੇ ਭਏ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫ।ਕਿ ਜੇ ਹੁਕਮ ਹੁੰਦਾ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਮੈ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਲਈ ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਇਟਾਂ ਲਵਾਂਦਾ ਆਪ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਨਾਲ। ਪਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਜਿਹੜਾ ਅੰਗੀਠੇ ਦੀ ਜੜ ਉਖੇੜੇਗਾ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜੜ ਉਖੜ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ ਮੈ ਕੁਲ ਨਾਸ ਨਹੀ ਕਰਨੀ ਅਰ ਆਪ ਭੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਧਿਆਵੋ। ਸਰਕਾਰ ਸੁਨ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਚਰਨ ਸਤ ਸੱਤ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਰ ਜਦ ਇਸ ਅਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੁਰਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ। "ਰਾਮ ਗਇਓ ਰਾਵਣ ਗਇਓ ਜਾ ਕੋ ਬਹੁ ਪਰਵਾਰ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਥਿਰ ਕਛੁ ਨਹੀ ਸੁਪਨੇ ਜਿਉ ਸੰਸਾਰ"। ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਉਤੱਮ ਕੰਮ ਕਿਹੜਾ ਹੈ, ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਕਈ ਵੇਰ ਮਾਇਆ ਭੇਜ ਭੇਜ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਾਵਣੀ ਲਈ, ਆਪ ਸਰਕਾਰ। ਕਰ ਨਾ ਕਹਿਣੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਭੀ ਨਾ ਕੀਤੀ, ਅਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੋ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਆਮ ਸਿੰਧੂ ਉਤਰਾਰਧੇ ਸੰਤ ਸਾਖ ਵਰਨਨੰ ਤ੍ਰਤਾਲੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸ। (੪੩) । ਅਥ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਏਕ ਸਮੇ ਬਾਹਰ ਇਕੰਤ ਜਾਲ ਮਹੀਨਹੁ ਨੀਰੇ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ, ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੈ ਮਗਨ। ਜਿਸ ਅਵਸਥਾ ਕਰ ਬਾਜ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਉ ਦੇਖਤਾ ਭੀ ਅਦੇਖਤਾ ਹੈ, ਸੁਨਤਾ ਅਸੁਨਤਾ ਹੈ। ਸੂੰਘਤਾ ਅਸੂੰਘਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਬੋਲਤਾ ਅਬੋਲਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਮੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਪਦ ਮੇ ਬਿਸ਼੍ਰਾਂਤ ਸੇ ਸੰਤ। ਤਬ ਏਕ ਰੋਊ ਗੋਬਿੰਦ ਲੋਕ ਭੀ ਆਇ ਪ੍ਰਗਟ ਭਇਆ। ਸੰਤ ਜੀ ਕਿਸੀ ਸਿੰਘ ਨੀਦੇ ਜਹਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਆਗੇ ਸਹਜ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਬੈਠੇ ਸੇ ਤਬ ਸੋ ਸੰਤ ਕਿਤਨਾ ਕਾਲ ਖੜੇ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ । ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਜੀ ਇਹ ਨ ਕਹਿਆ ਜੋ ਆਈਏ ਜੀ, ਬੈਠੀਏ ਹੇ ਅਭਜਨ। ਜਾ ਤੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕਮਲ ਮੂੰਦੇ ਵਰ ਸੇ ਅਰ ਚਿੱਤੋ ਭੀ ਮਗਨ ਸੀ ਭਜਨਾਨੰਦ ਮੇ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਕਰ ਤ ਕਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਕੈਸੇ ਸਾਧਰੋ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਜੋ ਆਇ ਕੋ ਆਦਰ ਦੇਣੇ ਦੀ ਲੀਭਾ ਨਹੀ। ਜੋ ਕੁਟੀਚਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਮ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣਾ ਕਾਰਮ ਵਿਸਾਰ ਕਰ ਅੰਧਿਆਂ ਵਤ ਹੋ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋਈ ਕੋਈ ਕੁਟੀਚਰ ਤੇ ਨਹੀ ਸੇ ਜੋ ਸਾਧ ਸੈਸੇ ਕਹਰ ਕਥਾ ਰਚਿਤਨ ਪੜੀ। ਉਤਰ। ਜੋ ਪ੍ਰਿਆਮ ਤਰ ਰਤੇ ਇਤਆਦਿਕ ਹੋਵੈ ਪੁਨਾ ਪੀੜ੍ਹੇ ਆਟੇ ਪੂਰਨ ਦੀ ਅਪੇਖਿਆ ਤੇ ਸੋ ਕੁਟੀਚਰ ਕਹਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਿਆਮ ਪੂਰਨ ਪੀੜ੍ਹੇ ਆਇ ਤਾਂ ਹੀ ਬੈਠਾਇ ਨਹੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿਆਮ ਪੂਰਨ ਕਉ ਅਨਾਦਰ ਰੂਪ ਪਾਪ ਲੋਇਏ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸਿਖ। ਸੋਈ ਅਬ ਵਰਨਨ ਕਰਨੇ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਸ਼ਰਨ ਸੁਵਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕਮਲ ਫੇਰ ਖਿੜ

ਆਏ ਗ੍ਰਿਹੀ ਕੇ ਉਜਾਲ ਹੋਣੇ ਨੇ। ਤਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਉਨ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਚਰਨੋ ਪਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕਰ ਜੋਰਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਬੜੀ ਆਪ ਅਨੁਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਸੁਧ ਮਤਿ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤੇ ਸਤਿ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜਾਹਿਰ ਦਿਆਲ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਸਮੂਹ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰੇ ਨਿਆਇ ਕਰ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਚਿੰਤਨ ਉਚਾਰਤੇ ਭਏ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ। ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਤਿਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਕਰਾਵਤੇ ਭਏ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਨਾਰਾ/ਸਮਝ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਸਮੂਹ ਜਨ ਜੋਆ ਤੇ ਅਹੋ ਇਹ ਤੋ ਮੰਤ ਜਾਪ ਹੈ ਅਰ ਗੁਣਾ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਪਰੁਸ਼ੀ ਅਰਥਾ ਜਾਣੋ, ਨਖਲ ਅਮਿਤ ਖਾਤੀ, ਐਸੇ ਐਸੇ ਗੁਣ ਗੁਰ ਨਾਲ ਕਰ ਜੋੜੀ ਅਪਣੇ ਰਟੂ ਬਚਨ ਕਹੇ ਕਾ ਦੋਸ ਖਿਮਾ ਕਰਾਵਤਾ ਭਯਾ। ਪੁਨਾ ਤੋ ਜਾਹਰ ਜਾਪ ਭਯਾ। ਗੁਨ ਗਾਵਤਾ ਭਯਾ। ਐਸੇ ਗਹੁਣਵੰਤ ਸਿਮਾਵੰਤ ਜੋ ਹਰ ਧੀਰ ਕਰ। ਭਾਈ ਆਸਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੀਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸੁਣਾਵਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਸੇਵ ਸਭੇ ਹੋਸ਼ਾਲੇ ਮੇ ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਭੀ ਬੈਠੇ ਥੇ। ਭਾਈ ਮੂਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਤਿ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਾਵਣ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਨਵਾਬੋ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀ ਬੈਠੇ ਥੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਕਵਾਲਾ ਹੂਆ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਸ਼ਬਦ ਧਿਆਨ ਮਾਲ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਕਰੀ ਜਾਣ ਸੰਗਤ ਉਠਖਲੋਈ। ਤਬ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨ ਉਠੇ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ। ਤਬ ਸਾਧਾਂ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪ ਕਿਉਂ ਨ ਉਠੇ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਆਵਤੇ ਸਭੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਤਿ, ਅੰਦਰੋ ਅਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਅਭੇਦ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀ ਖਬਰ ਨਹੀ ਰਹੀ ਜੇ ਜਿਹਦਾ ਆਤਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀ ਖਬਰ ਨਹੀ ਰਹੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਜੋ ਲਿਖੇ ਲਿਖਤੇ ਕਰਤ ਧਨਨ ਗੁਰਦੇ ਪੜੀ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਤਬ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮਵਾਨ ਕਹਿਤ ਭਯਾ ਜੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਗ੍ਰਾਮ ਜਨਮ ਕਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ। ਤਬ ਭਾਈ ਸਾਵਣ ਰਾਮ ਕਹਤ ਭਏ ਕਾਹਵੇ ਪਿੰਡ ਹੈ ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ। ਜੋ ਕਿਤੀ ਸਭੇ ਕਲਾਂ ਸਾਧਾਂ ਬਹੁਤਾ ਚਲਾਵਣੇ ਲਏ ਹੈ ਬਾਲ ਕੇ ਨਾਲ ਖਿਡਾਵਣਾ ਮੈ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸਾਥ ਲਾਇ ਖੇਡ ਕਰਨ ਮੇ ਤੇ ਬਾਲਕ ਚਰਾਵਨ ਵਾਸੇ। ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਭੇ ਜਿਹ ਭੀ ਉਨ ਕੇ ਖੇਲਣੇ ਲਗੇ ਬਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲ ਕੇ ਗੁਣਾਇ ਥੇ। ਤਬ ਇਨ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਬਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਥੈਰੇ। ਬਾਲਕ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਤੈ ਨੇ ਭੀ ਖੇਡਣਾ ਹੋਇ ਤਾਂ ਦੇਂ ਭਜਨ ਅਪਣੇ। ਜੇ ਤੂੰ ਭਜਨ ਬੈਠ ਜਾ ਬਹੇ ਤਾਂ ਦੇਵੇ ਤੇਰੇ ਅਸੀ ਚਲਾਵਣੇ ਹਾਂ ਭਾਈ। ਐਸੇ ਗੁਰ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਮ ਕੇ ਸਿਆਣਾ ਕਰ ਨੂਰਪੁਰ ਨਾਮ ਨਗਰ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ। ਉਪਦੇਸ਼ ਪਾਇ ਕਰਿ ਭਜਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੂਏ। ਐਸੇ ਗੁਣ ਕਰ ਸਤਿ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਿ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਕਰ, ਆਤਮਾ ਟੇਕ ਕਰਿ, ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਦ ਬਿਰਾਜਿਤ ਹੂਏ। ਪੁਨਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਜੀ ਆਵਤੇ ਭਏ ਜਾਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਐਸ ਬਾਣੀ ਗੁਣੀ ਕਹੇ ਸਹਿਤ। ਭਾਈ ਲਾਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਭਾਈ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ, ਭਾਈ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ, ਹੋਰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸੰਗਤ ਆਇਆ ਕਰੇ ਬੜੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੇ। ਸਭ ਨੇ ਭੂਖਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਆਦਿ ਲੇ ਕਰ ਅਨੇਕ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਮਹਾਜਨ ਗੁਣੀ ਜਨ ਤਤਵੇਤਾ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਵਹਿ ਔਡੀ ਧਰਮਸਾਲੇ। ਪ੍ਰੇਮ ਜਲਾ ਹੋਵੈ। ਪਾਛੈ ਕੀਰਤਨ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਖਾਲਸੇ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਔਡੀ ਫਸਿ ਸਿਰਿ ਕੀਰਤਨ ਹੋਵੇ ਹੀ ਸਦਾ ਹੀ, ਸ੍ਰੀ ਦ ਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਤ, ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋਈ ਮਾਸ ਰਹਿ ਕਰ ਪੁਨਾ ਵਿਦਾ ਹੋਤੇ ਭਏ, ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਪਹੁਚਾਇ ਕਰ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ ਹੂਏ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਆ ਰਹੇ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਮੋ ਆਏ। ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਿਰਹਿੰਦਾ ਕੋਟ ਮੋ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਭਾਵ ਦੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਕੋਟ ਧਰਮਸਾਲੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਆਗੇ, ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਕਰ, ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਪਲੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਸਰਬ ਸੰਤੋ ਸਹਤ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਨੋ ਮਿਲ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਸਾਰਿਤਾਂ ਭਈ। ਏਕ ਸਮੇ ਸੰਤ ਆਸਰਮ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਿ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜੇ ਹੋ ਰਹੇ ਗਰ ਮੋ ਅੰਚਲ ਪਾਇ ਕਰ। ਤੇ ਕੰਠ ਗਦ ਗਦ ਹੋ ਕਰ ਨੈਣੋਂ ਮੋ ਨੀਰ ਚਲਤਾ ਭਯਾ, ਰੋਮ ਸਰੀਰ ਦੇ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਹਰਿਜਨੋ ਬਾਰੁ। ਹੇ ਗੁਰੋ ਆਪ ਦੇ ਚਰਨੋ ਕਮਲੋ ਕੋ ਹੋਇ ਬੰਦਨਾ ਮੇਰੀ ਬਾਰੰਬਾਰ।
ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਔਖ਼ੀ ਚਰਨ ਜੋ ਜਗਤਸਾਈਆਂ ਕਹੁ ਧਿਆਨ ਮਾਤ੍ਰ ਤੇ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧੂ ਸੇ ਪਾਰ ਕਰਣੈ ਕਉ ਬੋਹਿਥ ਹੈ, ਸੁਖ ਦਾਈ। ਪੁਨਾ ਆਪ ਕਾ ਸਰੂਪ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਅਤੀਤ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਾਨ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮਾਰੀ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਂ ਅਗਾਧਵਤ ਸਿਧਿਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੋ ਵੇਦ ਰੂਪ ਨਭਗ ਜੋ ਪੰਖੀ ਹੈ ਸੋ ਸੀਰ ਹੀ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਪਾਰ ਗ੍ਰਾਮੀ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਤਾ। ਤਉ ਮੈ ਮਲਨ ਮਤੀ ਕਿਆ ਵਰਨਨ ਕਰੋ ਆਪ ਕੀ ਨੁਤੀ। ਕੈਸਾ ਹਉ ਮੈ ਜੋ ਸਭੀ ਗੁਨ ਤੇ ਹੀਨ ਹੋ। ਜਪ ਤਪ ਦਾਨ ਬ੍ਰਤ ਪੂਜਾ ਤੀਰਥ ਸਨਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਾਰਥ ਮੋ ਮੈ ਏਕ੍ਰ ਨਾਹੀ ਪਾਈਐ। ਇਕ ਹੈ, ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਪਤਿਤ ਹੋ, ਜੋ ਬਿਰਦਾਵਲੀ ਜਾਣ ਕਰ ਨਾਮ ਪਾਤੀ ਕਉ ਕੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕੀ ਇਹੀ ਗਣੇ ਮੋ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਬੂਟਾ ਪਕੜ ਲੀਆ ਹੈ ਮੈ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧੂ ਵਿਖੇ ਬਹੇ ਜਾਤੇ ਨੋ"। ਐਸੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਪੁਨਾ ਧਿਆਨ ਪਰਾਇਣ ਹੂਏ ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ ਕਰਤੇ। ਜਬ ਬਾਹਰ ਆਏ ਸਭ ਨਗਰ ਜਨ ਸ਼ਰਧ ਭਾਵ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੇ ਕਰ ਆਇ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਆਧੂ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੰਤ ਸੇਵਕ ਜੋ, ਗੋਬਿੰਦ ਕੀਰ ਗਾਇਨ ਕਾ ਨ ਵਾਲੇ, ਸੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੀ ਮੈ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਆਗਯਾ ਨਹੀ ਮਨੀ ਤੇ ਅਪਨਾ ਮਨ ਮਤ ਕਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਦਾ ਮੇਰਾ ਤਪਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਪਤ ਤਵੇ ਵੱਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੁਸੀ ਜਨ ਸਰਿ, ਮੇਰੀ ਤਪਤ ਮਿਟੇ, ਜਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸੋਈ ਸਰੂਪ ਹੋ। ਤਬ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਆਤੇਂ ਰਾਮ ਜਿਨਾ ਪੁਰਸਾਂ ਅਪਨੀ ਮਣ ਮਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਿਨਾ ਕਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਜੋਨ ਭੋਗ ਕਰ ਭੀ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। [illegible] ਭਾਈ ਤੂੰ ਸਬਦ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਗਾਇਨ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ, ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਾਮ੍ਹ[illegible] ਸਾਡੀ ਭੀ ਇਹੀ ਬਿਨਤੀ ਗੁਰਾਂ ਆਗੇ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਆ ਜੋ ਸਤਕਾਰ ਜੀ ਮਰਜੀ। ਫਿਰ ਜੀ ਕਹਤ [illegible] ਭਾਈ, ਆਪ [illegible], ਤੂੰ ਸ੍ਰੀ [illegible]

ਮੁਖੋਂ ਐਸੇ ਕਹਾ ਤਬ ਤਾਰ ਨਾਲ ਤਿਸ ਕੇ ਸਿਰੋ ਮੈ ਪਾਣੀ ਆਵਣੀ ਲਗੀ। ਜੈਸੇ ਤੁਸਾਰ ਅੰਗੀ ਜੋ ਹਿਮਾਲਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨਿਕਟ ਪੁਰਾਣਾ ਲੋਹਾ ਆਲਸ ਕੀ ਤਪਤ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤਥਾ ਸਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੋ ਮਹਾ ਦੁਖ ਹੂਆ ਐਤ ਭੀ ਜੋਰ ਹੋਰੀ ਧਾਵਤਾ ਕਲਾ, ਸੀਸ ਗ੍ਰਿਹਾ ਸੇ। ਪੀਛੇ ਤਿਸ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਥਾ, ਸਜਣ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸੀ। ਤਿਸ ਕੇ ਵਖ ਪਾਲ ਮੇ ਸੂਲ ਉਠਿਆ ਜੋ ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਹੂਆ ਪਾਏ ਨਾਲ ਰੂਪ ਦਾਸ ਕਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਮਾਤਨ ਨਹੀ। ਜੋ ਅਵਖਦ ਅਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜੇ ਦੇ ਰਹ ਕੀ ਦੂਰ ਨ ਹੂਆ। ਤਬ ਜੋ ਪਰਮ ਵਿਆਕੁਲ ਹੋ ਕਰ ਨਗਰ ਗੁਰ ਤੇ ਸੋਢੀ ਸਿੰਘ ਕੇ ਲਿਆ। ਜਾਹਾ ਐਸੀ ਤਰਹ ਬੂਧਕੇ ਕਹੈ। ਤੀਂ ਅ ਜਾ ਤਾਰੈ ਆਵਣੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਿਲੇ। ਜੋ ਜੈਸੇ ਮਿਲੇ ਤੋ ਪੈਰੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਉਪਮਾ ਆਈ ਹੈ ਜੋ ਤਿਸ ਦੁਖੀ ਨੇ ਕਰੀ ਇਨ ਰਾਗੀ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਿਆ ਹੋਵੈਗਾ। ਪੀਛੇ ਦਾਂ ਕੇ ਸਾਧਾਂ ਕੇ ਸੇਵੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਮੈ ਸੁਖ੍ਹਨਾ ਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਸੇਵੀ ਜੇ ਕਰੀ। ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਨਿਮਰਨ ਰੂਪ ਦਾਸ ਕਰ ਜਮ ਤੇ ਛਡਾਵਣੈ ਆਇਆ ਹੈ। ਤਬ ਬਾਬੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਗਨ ਨਦੀ ਕੀ ਤਰਹ ਡੋਲੇ ਜਾਤੇ ਦੁਰਨ ਕਰਤੇ ਸਜਣ ਨੇ ਦੇਖ ਕਰ ਬੁਰਾ ਪਰਕਾਰ ਸਾਰ ਕਰਤੇ ਕਏ ਤੂੰ ਕਹਾਂ ਚਲਿਆਂ ਹੈ ਸਜਣ। ਜੋ ਕਰਤ ਭਥਾ ਗ੍ਰਿਹ। ਜੋ ਦੁਨ ਕਰ ਤੇ ਤਿਸ ਨੇ ਇਆਣਿ ਕਰ ਸੀਤ ਹੁਟੀਆ ਨਿਕਟ ਕਹਾਂ ਸਫੇ ਜਹ ਮੰਗਲੇ ਜੇ ਜੋ ਤਰਾਂ ਕੀ ਚਰਨ ਧੂੜ ਲਾਵਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਜੋ ਦੁਖ ਤੱਤਕਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਰਹਾ। ਜੀ ਗੁਰ ਚਰਨ ਰਜ ਮਸਤਕ ਲਾਇਆ ਦੁਰਮਤਿ ਦੂਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਪੀੜਾ ਜਾਤੀ ਰਹੀ। ਜੋ ਸਜਣ ਜੀ। ਜਿਸ ਤੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਨੇ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਹੈ। "ਦੁਖ ਦੂਰ ਜਾਨਨ ਜੀਆਂ ਕੇ ਦਾਤਾਰ"। ਜੋ ਜੀਆ ਦਾਨ ਦੀਆ ਤਿਸ ਕੋ। ਜੋ ਸਜਣ ਤਿਸ ਸਮੇ ਮੇ ਹੀਰਾ ਹੂਆ ਸਾਰ ਜਾਤਾ ਰਹਾ ਮਸਤੌਨ ਹੋਨ ਕਰ ਅਤ ਗੁਣ ਗਾਵਤਾ ਹੂਆ। ਪੁਨਾ ਬਾਬੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਬਧੇ ਹੂਏ ਜਾਹ ਜੀਵਨੇ ਆਵਤੇ ਭਏ ਜੀਤ ਮੰਡਲੀ ਸਹਤ। ਕਹਾਂ ਬਾਬੀ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਹੈ, ਸਦਾਨਨ ਪਰਮ ਸੁਖਦਾਈ; ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਉਤਮ ਜਨਿਆਦੂ ਬਾਬੀ ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੀ ਹੈ, ਪਰਮ ਗੁਰ ਸੇਵਕ। ਤਬ ਹੀ ਗੁਜਰਾਤ ਕੇ ਭਾਈ ਅੰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਆਵਤੇ ਭਏ ਅਤਿ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿਖ ਸਹਤ। ਬਾਬੀ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਹੋਏ ਜੈਸੇ ਹੀ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਬਾਬੀ ਜੀ ਆਏ, ਸਭੁਨ ਸਿੰਘਾਂ ਕਾ ਮੇਲ ਹੂਆ, ਬਡੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲਗੀ, ਕਥਾ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀ ਅਨਾਦਰ ਧੁਨੀ ਹੋਵਹਿ, ਅਤੇ ਧਰਿਮ। ਏਕ ਸਮੇ ਬਾਬੀ ਮੂਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਾਵਤੇ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸਾਧੋ ਸਹਤ। ਤਬ ਭੋਜਨ ਪਏ ਕਰ ਗੁਰੂ ਸਭ ਕੋ, ਪੁਨਾ ਪਤ੍ਰੀ ਪਰ੍ਹ ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਕਾਟੇ ਕਏ, ਜੀਤ ਦੁਖਦ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਹਾਥ ਧੋਕ ਲਗਾਏ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸਹਿਤ। ਪੁਨਾ ਇਹੁ ਕਹਤੇ ਜੇ ਜੋ ਸੰਤ ਜੀਤ ਹੈ ਜਿਨ ਕਾ ਸਦਨਾ ਥਾ ਜੈਸੇ ਦੂਰਨ ਕੀ ਪੇਟ ਭਰ ਕਰ ਖਾਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਏਕ ਸਾਧ ਭੋਜਨ ਪਾਇ ਕਰ ਅਸਾਧਿ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਵਰ ਆਗੇ ਅਰਦਾਸ ਨ ਕਰਤ ਲਗਾ। ਵਿਸਰਾਸ ਜਿਸੀ ਸਭ ਬਾਂਤਾ ਕਰਕੇ ਲਗਾ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੀ ਜੀ ਤਿਸ ਪਤੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹੁ ਤੈਨੂੰ ਸਿਖਆ ਹੈ ਤੇਰੇ ਭਲੇ ਕਾਰਨੇ। ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਜਨ ਪਾਵਣੈ ਸਮੇ ਤੋ ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਨ ਭੈਲੀਏ ਇਤਨਾ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਵਾ। ਪੁਨਾ ਭੋਜਨ ਪਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨ ਅਤ੍ਰ ਜਾਣੀ ਬਾਤ ਨ ਕਜੀਏ ਗੁਰੂ ਕਰ ਕੇ

ਇਹ ਪੜ੍ਹਨੀ ਚਾਹੀਏ। "ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛੱਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਖਾਏ। ਤਿਸੁ ਠਾਕੁਰ ਕਉ ਰਖੁ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਗੰਧਤ ਤਨਿ ਲਾਵਹਿ। ਤਿਸ ਕਉ ਸਿਮਰਤ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਵਹਿ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਸਹਿ ਸੁਖ ਮੰਦਰ। ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਇ ਸਦਾ ਮਨ ਅੰਦਰਿ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗ੍ਰਿਹ ਸੰਗਿ ਸੁਖ ਬਸਨਾ। ਆਠ ਪਹਰ ਸਿਮਰਹੁ ਤਿਸੁ ਰਸਨਾ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਰੰਗ ਰਸ ਭੋਗ। ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ਧਿਆਵਨ ਜੋਗ"। ਤਥਾ। ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਨੇਕ ਜੀਆਂ ਦੇ ਘਾਤ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਤੇ ਭੋਜਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ, ਨਾਂਹੀ ਤੋ ਅਨੇਕ ਜੀਆਂ ਦੇ ਘਾਤ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਅਪਾਵਨ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੂੜ ਮਲਿ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਤੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਕਰ ਇਹ ਗ੍ਰਾਸ ਮੁਖ ਮੇ ਲੇਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਂਤ ਜੀਵ, ਤਬ ਇਸ ਕੀ ਅਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਦੇਖ ਕਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਭੀ ਹਿਰਾਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਇਹ ਮੂੜ ਕਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਗ੍ਰਾਸ ਕਉ ਲੈ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਲਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਦੇ ਦਾਨ ਕਉ ਕੈਸੇ ਭੁੱਲਦਾ ਹੈ; ਤਾਂ ਤੇ ਦਾਤਾ ਤੋ ਅਣੋ ਮਹਿਰ ਕੀ ਚਾਹੀਏ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨਾ। ਪੁਨ੍ਹ ਭੋਜਨ ਸਭੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮਧ ਪੈ ਅਰੌ, ਅਰਦਾਸ ਕੀ ਕਰਨੀ ਜੋਗ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸਵਰ ਆਗੇ। ਤਬ ਸੋ ਸਭ ਮਾਤਰ ਟੋਲ ਕਰ ਖੁਸ਼ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਇਹੁ ਸਭੁ ਕਰ ਸਕੀ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ। ਜਾਤ ਕਉ ਜਬ ਭੋਜਨ ਪਾਇ ਕਰਤੇ ਸੋ ਸਾਰੇ ਸਹਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ

ਤਬ ਸਰਬ ਸੰਤੋ ਕੀ ਆਇ ਇਕਤ੍ਰਤਾ ਹੋਤੀ ਸੀ ਸਾਰਮ ਸਭਾ ਸਰੂਪ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਪਾਸ। ਜੋ ਕੈਸੀ ਸਭਾ ਸਾਰੋ ਕੀ ਬਣਤੀ ਜੀ ਮਾਨੋ ਸਤਿਜੁਗ ਤ੍ਰੇਤਾ ਦੇ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਬੈਠ ਕਰ ਸ੍ਰੰਗਮ ਬੀਚਾਰ ਬੀਚਾਰਦੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਏਕ ਸਾਧ ਕਹਿਤ ਭਯਾ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ; ਹੇ ਸੰਤੋ, ਗੁਰ ਕਹਾਣੀ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਕੀ ਬੀਰ ਹੀ ਸਭਾ ਦੇ ਬੈਠੇ ਹੈ, ਜੋ ਦਾਸ ਸਭ। ਤਬ ਸੰਤ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਆਪਾ ਭਾਵ ਦੂਰ ਕਰੀਏ। ਗ੍ਰਿਸਮ ਜੋ ਇਹ ਲਿਫ ਬਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਆਗੇ ਕਿਸੁ ਹੋਰ ਕਹਨੇ ਕੀ ਅਪੇਖਿਆ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਇਹੁ ਆਪਾ ਭਾਵ ਖੋਇਗਾ ਕਉ ਗੁਰ ਜਟਿਲਿ ਹੋਇਗਾ ਉਕਤ ਇਸ ਕਾ ਇਤਰਥਾ ਹੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਸਾਖੀ। ਜੋ ਕੋਊ ਪਾਤਸਾਹ ਸਾਥ ਅਤੂਫ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸਾ, ਸਰਾਜ ਸੀਰ, ਲਿਖਾਸ ਮੰਡੀ ਮੇਰ; ਤਬ ਵੇਰਨ ਹਾਜੇ ਦੇ ਪਾਸ ਏਕ ਗੁਲਾਮ ਸਾ ਸੋ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇਖਕਰ ਕਹਾ। ਪਾਤਸਾਹ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਗੁਲਾਮ ਤੈਨੋ ਬੋਲਨਾ ਹੀ। ਜੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਹੇ ਸੁਲਤਾਨ। ਜੋ ਮਾਲਕ ਭੋਜਨ ਰੂਪ ਜੋ ਖਿਲਾਵੇ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੀਏ, ਪਾਤਸਾਹ ਨੇ ਜਾਣਿ ਮਜ਼ਾ ਕੀਆ, ਗੁਲਾਮ ਮਾਲਕ ਹਾਲ ਦੇ ਕਹਾ ਕਵਨ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਲਾਮ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਗੁਲਾਮ। ਜੋ ਕਿਆ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਕਾ ਹੁਕਮ ਕਰਤੇ ਹੈ ਗੁਲਾਮ ਅਵਰ ਕਿਛੁ ਨਹੀ ਜਾਣੈ। ਤਬ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਪਾਤਸਾਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਤੁਮ ਹੁਕਮ ਮਾਨੋਗੇ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਮਾਨ ਰਿਹੇ। ਤਬ ਪਾਤਸਾਹ ਅਵਰ ਖਿਦਮਤਗਾਰੋ ਕੋ ਕਹਾ ਚਲਤੇ ਰੂਪ ਕੀ ਮਖਨ ਸਭਾ ਜਲੀਲ ਬਾਂਧ ਦੀਏ। ਜੋ ਬਾਂਧ ਦੇਤੇ ਕਹੇ ਹੁਕਮ ਪਾਇ ਕਰ ਜੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹੇ ਗੁਲਾਮ ਅਪਨੇ ਬਾਜਲੰਗ ਦੇ ਪੂਰੇ ਲੇਆਵਣੇ ਰੂਪ ਬੀਜ ਜੋ। ਤੂ ਗੁਲਾਮ ਨੇ ਕਹਾ ਭਲਾ ਜੀ। ਤਬ ਰੂਪ ਬੀਜ ਜਾਇ ਕਰ ਕੈਸੇ ਟਿੰਡਾਂ ਰੂਪ ਕਰ ਆਈਆਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਥ ਸੌ ਆਇਆ

ਭਿਜ ਕਰ ਬਾਹਰ। ਤਬ ਖੋਲਿਆ ਮਾਹਲ ਸੇ ਤਬ ਸੋ ਭੂਪਤ ਆਗੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਖੜਾ ਰਿਹਾ। ਤਬ ਪਾਤਸਾਹ ਕਹਤ ਭਯਾ ਬਸਤ੍ਰ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਿਆਇਆ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਤੇ ਸੂਕੇ ਕਹੇ ਸੇ। ਇਹ ਤੈਨੇ ਕਿਆ ਕੀਤਾ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਭੂਲਾ ਹਾਂ, ਮੈ ਫੇਰ ਸੂਕੇ ਲਿਆਵਾਂਗਾ। ਤਬ ਪਾਤਸਾਹ ਹੋਰ ਨਵੀਨ ਪੁਸਾਕ ਪੈਣਾਇਕਰ ਬਾਂਧ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਕੂਪ ਮੇ ਲਟਕਾਇਆ ਫੇਰ ਭੀਜ ਕਰ ਆਇਆ। ਤਬ ਪਾਤਸਾਹ ਕਿਹਾ ਤੋਂ ਤੂੰ ਨਵੀਨ ਪੁਸਾਕ ਗੀਲ ਕਰ ਲਿਆਇਆ ਹੈ। ਤਬ ਫੇਰ ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਗੁਲਾਮ ਭੁਲਾ ਹੈ ਫੇਰ ਮੈ ਸੁੱਕੀ ਲਿਆਵਾਂਗਾ। ਐਸੇ ਹੀ ਨੌ ਵੇਰ ਅਜਮਾਇ ਕਰ ਪਾਤਸਾਹ ਮੂਲ ਗੁਲਾਮ ਕਾ ਭਰ ਦੀਆ ਤੇ ਅਪਨਾ ਹਜੂਰੀ ਕਰ ਲੀਆ। ਜੋ ਬਾਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਿਸੇ ਮੇ ਪੂਛ ਕਰ ਕਰੈਂ। ਸੋ ਗੁਲਾਮ ਆਪਨੀ ਕੰਬਲੀ ਤੇ ਤੰਗੜੀ ਪੁਨਾ ਖੁਰਪਾ, ਤ੍ਰਿਣ ਖੋਦਨ ਕਾ, ਸੋ ਏਕ ਸੰਦੂਕ ਮੇ ਧਰ ਕਰ,ਏਕ ਮੰਦਰ ਮੇ,ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਕਰੇ, ਇਕੰਤ। ਔ ਮਨ ਕੋ ਕਹੇ:ਹੇ ਮਨ, ਤੇਰਾ ਇਹ ਕੁਰਬ ਹੈ , ਇਹ ਸਭੀ ਵਡਿਆਈਆਂ ਜੋ ਰਾਜ ਸੰਪਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ,ਸੋ ਪਾਤਸਾਹ ਦਾ ਸਦਕਾ ਹੈ। ਮਤ ਤੂੰ ਮਾਣ ਕਰੇ ਜੋ ਮੈ ਗੁਣਵੰਤ ਹਾਂ ਕਿ ਚਤਰੁ ਹਾਂ। ਸੋ ਐਸੇ ਨਿਮਾਣਾ ਹੋ ਕਰ ਰਹੇ। ਤਬ ਏਕ ਸਮੇਂ ਚੁਗਲੋਂ ਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਰਾਜਨ ਤੇਰੇ ਸੇਵਕ ਵਖਰਾ ਖਜਾਨਾ ਅਮਕੇ ਥਾਂ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਬ ਰਾਜਾ ਸੰਦੂਕ ਮੰਗਾਇ ਕਰ ਜਬ ਦੇਖਾ ਖੁਰਪਾ ਤੰਗੜੀ ਤਾਂ ਕਹਿਆ. ਰੇ ਗੁਲਾਮ, ਇਹੁ ਤੈਨੇ ਕਿਆ ਧਰਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਜੀ ਇਹੁ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕਾ ਕੁਰਬ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਮੇ ਧਰਿਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਿਗੜ ਨਾ ਜਾਇ। ਇਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਮੈਂ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤਾ ਹੂੰ ਜੋ ਤੇਰਾ ਕੁਰਬਇਹ ਹੈ। ਇਹੁ ਜੋ ਸੁਖ ਹੈ ਸੋ ਪਾਤਸਾਹ ਕਾ ਸਦਕਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਪਾਤਸਾਹ ਤਿਸ ਨਫਰ ਕੋ ਤਖਤ ਨਸੀਨ ਕਰਤ ਭਯਾ ਜੋ ਇਹ ਪਰਜਾ ਪਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਤੇ ਐਸਾ ਗੁਣਵੰਤ ਹੈ। ਬਜੁਰਗੀ ਦਰਜੇ ਵਾਲਾ। ਤੇ ਆਪ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਲੇਤਾ ਭਯਾ ਸਾਂਈ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਲੀਏ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹੇ ਸਾਧੋ ਐਸੇ ਹੀ ਸੇਵਕ ਸੇਵਾ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸੋਈ ਸਾਹਿਬ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭੀ ਸਾਧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰਤ ਭਏ: ਜੋ ਸੱਤ ਹੈ, ਸੱਤ ਹੈ, ਸੁਆਮ ਜੀ । ਪੁਨਾ ਅਵਰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਸੇਵਾ ਤੇ। ਕੋਊ ਸਿੱਧ ਪਰਮ ਤਪੀ ਨਗਰ ਮੜ੍ਹੇ ਬਾਹਰ ਰਹਤੇ ਸੇ ਸੰਤ ਆਤਮਾ। ਤਿਨ ਕੇ ਏਕ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਉੱਤਮ ਜਗਿਆਸੂ ਕਲਿਆਣ ਕੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲਾ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਆਪਨੇ ਚਰਨਾ ਕੀ ਸਰਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਆਪਨਾ ਦਾਸ ਕਰੋ। ਸੁਣ ਕਰ ਸਿਧ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਜੋ ਤੀਨ ਅਸਾਡੀਆਂ ਸੇਵਾ ਹੈ ਸੋ ਸੁਣ ਲੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਅਸਾਨੂੰ ਕਹਣਾ ਨ ਪਵੇ ਅਰ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋਨਾ ਸੋ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ। ਤਬ ਸੰਤ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਏਕ ਕਲਸ ਪੂਰਿਆਂ ਅਪਨਾ ਨਿਕਟ ਪੜਾ ਦੇਖੀਏ ਜਾਤੇ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਕਰਨਾ ਹੂਆ। ਦੂਜੇ ਭਿਛਿਆ ਮਾਂਗ ਕਰ ਚੀਰਾਂ ਪਕਾਇ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਸਾਨੂੰ ਦੇਵਣਾ। ਤੇਰੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਅਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਕਲਪ ਨਾ। ਤੇ ਤੀਜੇ ਪਹਿਰ ਈਧਨ ਸਕੇਲ ਕਰ ਬਣ ਤੇ ਭਰੀ ਨਿਕਟ ਧੂਣੀ ਕੇ ਲਿਆਇ ਧਰਨੀ। ਇਹ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਤੇਰੇ ਸੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਰਹੋ ਨਾਹੀ ਆਨ ਮਾਰਗ ਗਾਡੋ ਜਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕਠਨ ਕਾਮ ਹੈ

ਅਲੂਣੀ ਸਿਲਾ। ਸੋ ਸੁਣ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਅਸਾਂ ਤੁਸਾਂ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਮੈਂ ਬਲ ਕੋਊ ਨਾਹੀ। ਤਬ ਸੋ ਸੇਵਕ ਹੋਕਰ ਲਗਾ ਸੇਵਨ ਆਪਾ ਭਾਵ ਦੂਰ ਕਰਕੇ। ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਸੱਤ ਨਾਮ ਕਹ ਕਰ ਅਗਾਸਤ ਪਿਤਾ ਰੂਪ ਲਿਆਵਤ ਭਯਾ ਨੀਰ ਕਰ। ਤਹਾਂ ਸੇ ਜਲ ਦੂਰਵਾਟ ਸੀ। ਨਾਮ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਉਨ੍ਹੋਂ ਬੈਠਤੇ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਸਨਾਨ ਕਰਵਾਇ, ਕਰ ਪੁਨਾ ਭਿਖਿਆ ਕੋ ਪਕਾਇ ਕਰ ਹੋਰੋਂ ਆਗੇ ਨਿਵੇਦਨ ਕੀਆ। ਬਾਕੀ ਸੇਤ ਆਪ ਖਾਇ ਕਰ ਸੰਤੋਖ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਫੇਰ ਈਧਨ ਬਟੋਰ ਕਰ ਆਨ ਧਰਾ। ਸੋ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਕਉ ਜਬ ਕਈ ਬਰਸ ਗੁਜਰੇ। ਤਬ ਸਿਧ ਇਸ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਤ ਭਏ ਜੋ ਕੈਸੇ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਜਲ ਭਰਨ ਜਾਤਾ ਸੀ ਦਨਮੇ ਸੇ ਭਰ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਮਾਰਗ ਮੇ ਹੀ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ, ਤਿਸ ਨਿਕਟ ਆਏ ਭਬਕ ਮਾਰਤੇ ਭਏ, ਖਾਣ ਲੀਏ ਤਿਸ ਕੋ। ਸੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਹਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਮੈ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਲੀਏ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਜਲ ਦੇ ਆਵਾਂ, ਹੇ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਜੀ, ਫੇਰ ਮੈ ਤੁਸਾਡੇ ਪਾਸ ਆਵਾਂਗਾ। ਤੁਸਾਂ ਮੈਨੂੰ ਖਾਵਣਾ ਜੀ। ਹੇ ਬਨ ਰਾਜ ਜੀ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਧਰਮ ਹੋਇਆ। ਜਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਖਾਵੋ ਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਵੋ ਆਪ ਪਾਤਸਾਹ ਹੋ ਮੈ ਤੁਸਾਡੀ ਸਰਨ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕੇ ਬਚਨ ਅਡੋਲ ਜਬ ਸਰਧਾ ਕੇ ਸੁਣੇ ਸਿਧ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਤਬ ਸੋ ਪ੍ਰਤਖ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਕੰਠ ਲਾਇ ਲੀਆ ਅਰ ਕਹਤੇ ਭਏ। ਗੁਰਵਾਰ:ਵਰੀ ਬ੍ਰਹ, ਕਿਆ ਵਰ ਮਾਂਗ। ਪੁਨਾ ਕਹਤੇ ਭਏ ਅਬ ਹੀ ਸਰੀਰ ਕਾ ਹਮਾਰਾ ਤੁਮਾਰਾ ਮੇਲ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਕਹਣਾ ਸੁਨਣਾ ਹੈ ਨਿਸੰਗ ਕਹ ਦੇਵੋ ਹੇ ਪ੍ਰਰਮ ਪ੍ਰਿਆਤਮਾ ਜਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿਖਵਾਚ। ਹੇ ਗੁਰੋ ਆਪ ਕਾ ਮਿਲਣਾ ਤੇ ਸੇਵਾ ਮੇ ਸਦਾ ਰਾਹੁਤ ਹੋ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਸੇ ਮੈਂ ਵਿਛੋੜਾ ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਇਹੁ ਵਰੁ ਦੇਹੋ ਜੀ। ਸਿਧੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਸਿਖ ਉਤਮ ਮਤੀ ਮੇਲ ਦੇਹ ਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਸਬਦ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। "ਨਾਨਕ ਸਬਦ ਮਿਲਾਵੜਾ ਨਾ ਵਿਛੋੜਾ ਹੋਇ"। ਐਸੇ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਸਦਾ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਪੁਨਾ ਆਪ ਉਹਾਂ ਹੀ ਜਾਇ ਐਸੇ ਨਾਮ ਕੇ ਅਧਾਰ ਆਤਮਾ ਅਨੰਦ ਆਦਕ ਸੁਖ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਨਗੇ। ਤੁਸਾਡੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਹੋਵਨਗੇ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਰਨ ਆਵਨਗੇ ਸੋ ਸਾਂਤ ਸੁਖ ਕਉ ਪਾਵਨਗੇ। ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਸਿਧ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੂਏ। ਸੋ ਸੇਵਕ ਉਹਾਂ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਭਯਾ, ਤਿਸ ਕਾ ਆਸ੍ਰਮ ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਪਦ ਮੇ ਦੇਖ ਕਰ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਸਾਂ ਜੋ ਐਸੇ ਆਤਮ ਅਨੰਦ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਕੈਸੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਹੈ ਸੰਤੋ ਪ੍ਰਤੀ ਤਬ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕਾ ਚਰਨ ਸੋ ।ਸੁਨੋ ਸੰਤ ਜੀ। "ਘਾਲ ਸਿਆਣਪ ਉਕਤ ਨ ਮੋਰੀ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਕਮਾਈ"। ਤਬ ਮੈ ਚਰਨਾ ਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤਾ ਭਯਾ ਜੋ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ, ਧੰਨ ਹੋ, ਧੰਨ ਹੋ। ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਯਾ ਜੀਉ ਦੇ ਨਿਬੜ ਰਹੀ ਕਉ ਨਾ ਤਨ ਨਾਂ ਜਾਮ। ਮਨ ਮੁਰਸਦ ਕੋ ਪੂਛ ਦੇਖ ਨੀਭੀ ਹੋਇ ਸੋ ਮਾਨ। ਇਹ ਬਾਤ ਭਾਈ ਨੌਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ਹੇ ਸੰਤੋ, ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਾ ਐਸਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ। ਤਬ ਸਭੀ ਸਾਧ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਹਤ ਭਏ, ਧੰਨ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ, ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰੀ ਹੈ

ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਸਭੀ ਸੰਤ ਕੀਰਤਨ ਮੇ ਜਾਏ ਇਕਤ੍ਰ ਹੂਏ ਪਰਸਪਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਸਹਤ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ, ਵੈਰਾਗੀ ਉਪਕਾਰੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਜੀ ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਸਰੂਪ, ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਮਾਨੋ ਸਾਂਤ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰ ਕਰ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਐਸਾ ਕੀਰਤਨ ਸਮੇ ਅਡੋਲ ਬੈਠਣਾ ਇਦੋ ਅਚਲ ਮਾਨੋ ਸਮਾਧੀ ਲਾਈ ਹੈ। ਹੋਰ ਭੀ ਅਨੰਤ ਰਾਗੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਭੀ ਤੇ ਵਕਤਾ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਭਾਈ ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੀ ਤੋ ਆਦ ਲੈ ਕਰ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਭਾਈ ਹੇਮਾ ਜੀ ਮਘਆਣੇਓ ਇਤਆਦਿ ਬੜਾ ਕੀਰਤਨ ਕਾ ਅਨੰਦ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਬਾਹਰ ਮੁਖੋਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕੋਸੋਂ ਤੇ ਉਹਾਂ ਧੁਨੀ ਹਰ ਕੀਰਤਨ ਸੁਨ ਕਰ ਅਨੰਦ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਅਰ ਆਨ ਕਰ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਇਨੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਹਮ ਦੂਰਾਂ ਸੁਨਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਕਰ ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਮੁਕਤ ਕਉ ਪਾਵੋਗੇ। ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਸੁਨ ਕਰ ਜਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਹੈ ਅਮੁਲ ਗੁਣ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰ। ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕੀਰਤਨ ਹੈ ਤੋਤੇ ਕਾ। ਜੈਸੇ ਤਿਸ ਕੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀ ਬੂਝ ਨਹੀਂ ਲੋਭੀ ਜਨ ਕੋ ਭੀ ਤਬ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਕੀਰਤਨ ਹੈ ਸੋ ਕੇਵਲ ਮੁਕਤ ਵਾਸਤੇ ਹੈ। ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਇਕੰਤ ਗਿਰੇ ਕੋਟ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈ, ਭਜਨ ਲੀਏ। ਤਬ ਏਕ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਆਇ ਪੜਤਾ ਹੈ, ਸੰਤਾਂ ਨਿਕਟ। ਤਬ ਸੁਨ ਕਰ ਬਿਵਸਥਾ ਵਾਰਤਾ ਕੀ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਜੈਸੀ ਕਥਾ ਆਵੇ ਤੈਸਾ ਹੀ ਸਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਾ। ਜੋ ਕੋਈ ਅਨੰਦ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤੋ ਸੰਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਹਿਆ ਹੈ "ਗੁਰ ਸਿਖ ਕੈ ਮਨ ਭਾਂਵਦੀ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਵਡਿਆਈ"। ਕਹੀਂ ਕਰ ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸਾਹੀ ਦਿਲੀ ਕੀ ਵਾ ਸਾਹਿਬਜਾਦਿਓਂ ਕੀ ਇਤਆਦਕ ਕਥਾ ਆਵਤੀ ਹੈ, ਤਿਸ ਅਡੋਲ ਪਦ ਮੇਂ ਇਸਤਿਥਤ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਜਾਂ ਤੇ ਅਤਿ ਦ੍ਰਵੀ ਸੁਭਾਵ ਹੈ। ਏਕ ਸਮੇ ਏਕ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਇਕੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਭਾਗ, ਮਸਤੱਕ ਟੇਕ ਕਰ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸਰਬਗ੍ਯ ਜੀ, ਮੈ ਅਲਪਗ ਜੀਵ ਕਉ ਏਕ ਸੰਸਾ ਦੁਖ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਦੂਰ ਕਰਨ ਜੋਗ ਹੋ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਕਹੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਤੇਰੇ ਮਨ ਕਾ ਸੰਸਾ ਹੈ। ਸਿਖੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਸੇ ਕਥਨ ਕਹੂ ਨਹੀਂ ਕਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੈਂ। ਜਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਆਗਿਆ ਦਿਦਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਰ ਔਰ ਨਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ, ਹਰੇ ਹਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਮਾਧਵ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਮੁਰਾਰੀ, ਗੋਬਿੰਦ, ਠਾਕਰ, ਜਗੰਨਾਥ, ਭਗਵਨ, ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ, ਕਮਲਾ ਪਤਿ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਸਰਬਾਤਮਾ, ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ, ਅੰਤਰਜਾਮੀ, ਮਧ ਸੂਦਨ, ਦਮੋਦਰ, ਸੁਆਮੀ, ਰਿਖੀ ਕੇਸ, ਗੋਪਾਲ ਕਰਤਾਰ, ਨਿਰੰਜਨ, ਨਿਰੰਕਾਰ, ਨਿਰਬਾਣ, ਭਗਤ ਵਛਲ, ਭੈ ਭੰਜਨ, ਦੁਖ ਭੰਜਨ, ਹੋਰ ਇਤਆਦਕ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੇ ਉਚਾਰਣ ਧਰੇ ਹੈਂ, ਬਾਣੀ ਮੇ। ਅਰ ਇਹੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਬੀਚ ਨਹੀਂ ਰਖੇ। ਇਸ ਮੇਂ ਕੌਨ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੋ ਕਰ ਕਹੋ, ਆਪ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਧਰਿਆ ਹੈ ਸਵੈਯਾ ਮੇਂ ਤੋ ਉਹ ਭਾਟੋਂ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਉਚਰੇ ਹੈ, ਯਦਪ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਰ

ਬਾਣੀ ਹੈ। ਸੋ ਭੀ ਕਿਛੁ ਭੇਦ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਨਿਸਚਾਵੰਤ ਲਖਤੇ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਜਪ ਕੇ ਜਾਪ ਸਮੇਂ ਕਬੀਰ, ਫਰੀਦ, ਸਲੋਕ ਪੜ ਕਰ ਤੋ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਹੋਤਾ। ਕਿਆ ਤਿਸ ਸਮੇਂ ਜਪ ਜੀ ਜਾਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਆਦਿਕੋ ਗ੍ਰੰਥੋ ਕੀ ਜਰੂਰਤ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਪਾਠ ਕੀ। ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਕਟ ਸਬੰਧ ਜੋ ਤਾਰ ਹੈ ਆਵੇ ਮੇਰੀ ਲਾਜ, ਦੂਜਾ ਕੇ ਉਪ੍ਰੰਤ ਜਾਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਇਸ ਪਰ ਪਤੀ ਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾ ਜੈਸੇ ਉਹ ਸਰਬ ਸੇਵਾ ਪਤੀ ਹੀ ਕੀ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਸਰੂਪ ਸੁਆਮੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਤੋ ਹੈ ਔਰਨ ਕੀ ਭੀ, ਪਰ ਮੁਖ ਸੇਵਾ ਤੇ ਨਿਸਚਾ ਤਿਸ ਕੋ ਆਪਨੇ ਭਰਤਾ ਕਾ ਹੈ, ਦੂਤੀਆ ਤਿਸ ਕੋ ਨਿਸਚਾ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਭਗਵਨ, ਆਪ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਧਾਰਿਆ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ। ਇਹ ਸੰਸਾ ਮੇਰਾ ਆਪ ਦੂਰ ਕਰਨ ਜੋਗ ਹੋ। ਪੁਨਾ ਮੈ ਤੁਮਾਰਾ ਦਾਸ ਆਸਤਕ ਹੋ, ਨਾਸਤਕ ਤੋ ਨਹੀਂ ਆਪ ਮੋਕੋ ਇਸ਼ਟ ਰੂਪ ਭਾਸਤੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੈਨੇ ਕੀਆ ਹੈ ਆਪਨੇ ਕਲਿਆਨ ਹੇਤ। ਜਲ ਪਾਵ ਤੰਡਾ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੇਤੁ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਮੇਰੀ ਸਰਧਾ ਨਹੀਂ। ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ ਨਾਮ ਕੇ ਮਾਲਾ ਰੂਪ ਜੋ ਸਬਦ ਹੈਂ ਤਥਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸੋ ਮੈ ਵਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਹੋਂ, ਗੁਰ ਸਬਦ ਕਉ। ਜੋ ਕਹੋ ਅੰਤਰਜਾਮਿਤ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਪੁਰ ਸਰਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੋ ਤੁਮ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਭੀ ਹੋ। ਪੁਨਾ ਮੁਖ ਸੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਭੀ ਹੋਂ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਜੋ ਇਹੀ ਤੋ ਮੈਨੂੰ ਦਰਦ ਪਹੁੰਚਾ ਹੈ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੰਤਿ ਨਾਮ ਹੈ ਪਰਾ ਪੂਰਬਲਾ ਸਭ ਨਾਮੋ ਤੇ ਅਧਿਕ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਨਾਮ, ਹੋਰ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਤਮ ਹੈ, ਨਾਰਾਇਣ ਕੇ। ਇਹੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਅਕ੍ਰਿਤਮ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਧਰਿਆ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਉਤਮ ਵਕਤਾ ਸੰਤ ਜਨ ਤਿਸ ਕੋ ਸਲਾਹ ਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤੱਰ ਕਰਤੇ ਭਏ ਨਿਰਨਾ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮੋਖ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੁ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸਿਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਤ ਸਾਥ ਵਰਨਨੰ ਚੋਤਾਲੀ ਸਮੋ ਹੁਲਾਸਾ। ੫੪। ਹਰਿ ਜਨੋ ਬਾਚ। ਸੁਨੋ ਹੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਮੁਖੀ ਕੇ ਧਾਰਨੇ ਵਾਰੇ ਜੋ ਤੈਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਸੰਸੇ ਰੂਪੀ ਮਲ ਅਨਿਕ ਜੀਵਾਂ ਕਉ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਉਤੱਰ ਰੂਪ ਜਲ ਸਾਬਨ ਸਾਥ ਤੇਰੇ ਸੰਸੇ ਰੂਪ ਮਲ ਕੋ ਧੋਇ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਉਤਰ ਸੰਤਵਾਦੀ ਸੰਤ ਜਨ ਦੇਤੇ ਹੈ ਜੋ ਤਿਨੋ ਪ੍ਰੇਮ ਜਨੋਂ ਤੇ ਹਮ ਸੁਨਾ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਕਰ ਮਨ ਕੰਨ ਲਾਇ ਕਰ ਹੇ ਸੋਮ। ਬੇਦ ਮੈ ਭੀ ਜੋ ਬੀਜ ਮੰਤਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਵਰਣ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਧਾਰਣ ਕਰੇ ਹੈਂ, ਕਿਆ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਕਰ ਰਖਿਆ ਹੈ ਬੀਜ ਮੰਤਰ, ਜਿਸ ਕੋ ਬੁਧਮਾਨ ਜਾਨਤੇ ਹੋਏਂ ਬੇਦ ਵਕਤਾ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਬੂਦੋ ਹੈ ਜਿਨ ਕੀ ਤਤਵ ਸਵਰੂਪ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਗੁਪਤ ਰਹਨ ਜਲ ਨਿਧ ਬੀਚ ਜਾਣ ਲੇਤਾ ਹੈ, ਮਰ ਜੀਵੜਾ। ਪੁਨਾ ਬੀਚ ਡੁਬਕੀ ਲਾਇ ਕਰ ਰਤਨ ਲੇਕਰ ਅਪਨਾ ਦਿਲ ਦ੍ਰਿਦ੍ਰਤਾ ਹੈ ਰਤਨੋ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ। ਤੈਸੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਜੋ ਬੀਜ ਮੰਤਰ ਹੈ ਰਾਮ, ਸੋ ਵੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਅਬੰਧੀ ਮੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪ ਦਾਲਿਦ ਕੋ ਹਰਤਾ ਹੈ ਸਵਬਨ ਜਨ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਵੇਦ ਰੂਪ ਸਾਰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਹੈ ਤਿਸ ਮੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਬੀਜ ਮੰਤਰ ਕੋ ਗੁਪਤ ਕਰ ਧਰਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਕਲਜੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਸਤੂ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਚਿਤੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ਸੁਖੇਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਜਾਨਾ ਕਰਿ। ਇਸੀ ਤੇ ਮੰਤਰ ਗੁੱਪਤ ਦੇਣੇ ਕੀ ਮਿਰਜਾਦਾ ਧਰੀ ਹੈ ਬਡੇ ਜਨੋ ਨੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਓ। ਜੈਸੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਬਚਨ। "ਮੰਤਰ ਦੀਓ ਗੁਰ ਕਾਨ"।

ਚਿੰਤਾਮਣੀ ਕੀ ਢੂੰਡ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਸੇ ਜਬ
ਸੁਖੈਨ ਵਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ।
ਬੂਹਦ ਨਜਰ ਆਈ, ਤਿਸ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਕੱਚ ਕੀ ਮਣੀ ਬੜੇ ਦੁਖ ਸਾਥ ਕਹੂੰ ਦੂਰ ਜਾਇ ਪਾਈ,
ਤਿਸ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਿਉਂ ਕੀਆ, ਪ੍ਰਿਥਮ ਚਿੰਤਾਮਣੀ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੋਘਰ ਸੁਖੈਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਜਾਣ
ਕੇ ਤਿਸ ਪਰ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਾ ਆਈ। ਇਸੀ ਤੇ ਖਾਲੀ ਰਹਿਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਨਾਮ ਗੁਪਤ ਕਰ ਧਰਿਆ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੇਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨੇ। ਜੋ ਕਿਵੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ
ਪ੍ਰਤੀਤ ਆਵੇ। ਸੋ ਕੌਨ ਵਰਨ ਹੈ, ਸੋ ਸੁਣੋ। ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਜੋ ਗੁਰ ਗਰੂ, ਪਰ ਅਵਿਤੇ ਹੈਂ ਸੋ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ, ਹੇ ਸਾਧ। ਕਿਉਂਕਿ ਤੋ ਇਸ ਕਾ ਇਹ ਉਤਰ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰੂ ਕੇ
ਪਿਆਰੇ। ਦੂਜਾ ਉਤੱਰ ਇਹ ਸੁਣੋ, ਜੈਸੇ ਵਿਭੰਜਨ ਦੁਖ ਭੰਜਨ। ਜੇ ਤੁਮ ਕਹੋ ਜੋ
ਪ੍ਰਤੱਖ ਕਰ ਤੋ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹੀਂ ਕਹਿਆ। ਐਸੇ ਨਹੀਂ। ਸਾਖਿਆਤ ਕਰ ਭੀ
ਵਰਨਨ ਕੀਆ ਹੈ ਆਸਾ ਰਾਗ ਮੇਂ, ਸ੍ਰੀ ਪੰਚਮ ਮੂਰਤੀ, ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਨੇ। ਤਥਾ ਸੋ ਸੁਣੋ ਸਬਦ।
"ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫। ਨਿਕਟ ਜੀਆਂ ਕੇ ਸਦ ਹੀ ਸੰਗਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਰਤੇ ਰੂਪ ਅਰ ਰੰਗਾਂ।
ਕਰੇ ਨ ਝੂਰੇ ਨ ਮਨ ਰੋਵਨ ਹਾਰਾ। ਅਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਗਤਿ ਅਗੋਚਰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ ਖਸਮੁ ਹਮਾਰਾ।
੧। ਰਹਾਉ। ਤੇਰੇ ਦਾਸਰੇ ਕਉ ਕਿਸ ਕੀ ਕਾਣ। ਜਿਸ ਕੀ ਮੀਰਾ ਰਾਖੈ ਆਣ। ਜੋ ਲੌਂਡਾ
ਪ੍ਰਭ ਕੀਆ ਅਜਾਤ। ਤਿਸ ਲੌਂਡੇ ਕੋ ਕਿਸ ਕੀ ਤਾਤ। ਵੇਮੁਹਤਾਜ ਬੇਪਰਵਾਹੁ। ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਕਹੁ
ਗੁਰ ਵਾਹੁ"। । ਹੇ ਸਾਧ ਜੀ, ਇਹ ਜੋ ਕਹਿਆ ਹੈ ਗੁਰ ਵਾਹੁ। ਸੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤੱਖ
ਕਰ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰੱਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ। ਇਹ ਦੂਜਾ ਉਤੱਰ ਹੈ ਅਰ ਤੀਜਾ ਇਹੁ
ਉਤੱਰ, ਉਤਰੋਂ ਮੇ ਉਤੱਰ ਕਹੀਏ, ਸ੍ਰੀ ਸਿਰੋਮਣੀ ਰੂਪ ਜਾਨਣਾ, ਹੇ ਭਾਈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਵ ਜੀ ਕਾ
ਬਚਨ ਹੈ। "ਗੁਰ ਕਹਿਆ ਸਾ ਕਾਰ ਕਮਾਵਹੁ। ਗੁਰ ਕੀ ਕਰਣੀ ਕਾਹੇ ਧਾਵਹੁ"। ਜੋ
ਜਗਿਆਸੀ ਕਲਿਆਨ ਕੀ ਇਛਾਵੰਤ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਗੁਰੂ ਪਰ ਵਿਕਲਪ ਨਾਹੀ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੋ ਗੁਰੋ
ਪਰਮ ਐਸੇ ਕਰਣਾ ਥਾ ਐਸੇ ਨ ਥਾ ਕਰਣਾ। ਤਿਸ ਕੋ ਕਿਆ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ, ਸਭ ਭ੍ਰਮ ਤਿਆਗ ਕਰ ਜੋ
ਪਰਮ ਧਰਮ ਰੂਪ ਮਾਰਗ ਹੈ ਤਿਸ ਮੇ ਚਲਣਾ। ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਜੋ ਜਲ ਪਰ ਬੂਰ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ
ਹਟਾਇ ਕਰ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਿ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਜਲ ਧਰ ਦੁਆਰਿਓ ਸਵਾਤੀ
ਬੂੰਦ ਪਾਇ ਕਰ ਸਾਂਤੀ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਇਹੁ ਨਹੀਂ ਕਹਤਾ ਜੋ ਮੇਘ ਨੇ ਗਾਜ ਅਰ ਉਪਲ
ਘੋਖ ਪੂਨਾ ਹੇਤ ਬਿਨਾ ਵਗਾਹਨਾ ਇਹੁ ਦੋਖ ਕਾਹੇ ਧਾਰੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਜਗਆਸੀ ਕਉ ਭੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਨਿਆਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਭੀ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਐਸੇ ਕਹਣਾ ਨਾਹੀਂ ਜੋ ਐਸੇ ਕਰਣਾ
ਥਾ। ਐਸੇ ਕਿਉਂ ਕੀਆ ਜੋ ਗੁਰੋ ਕੀਆ ਸੋ ਕਲਯਾਣ ਕਾਹੇ ਤੂ ਕੀਆ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸੋ
ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਚਰਨੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ, ਧੰਨ ਹੋ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਆਪ
ਧੰਨ ਹੋ, ਹੇ ਭਗਵਨ। ਜੋ ਆਪ ਜੈਸੇ ਰੂਪ ਕੁਹੀੜ ਤੇ ਅਭਾਵ ਕਰਤਾ ਭਾਨ ਮੂਰਤੀ ਆਪ ਕਉ
ਨਮਸਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੈ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ
ਕਰ ਕਿਹਾ ਭੀ ਹੈ। ਪੂਰੂ ਗੁਪਤ ਜੋ ਧਰਿਆ ਹੈ ਨਾਮ, ਧਰਤੀ ਕੇ ਬੀਜ ਵੱਤ ਗੁਪਤ ਕਹੀ

ਫਲਤਾ ਹੈ, ਅਨਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰ। ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਬੀਜ ਕਉ ਪੰਖੀ ਚੁਗ ਜਾਤੇ ਹੈ ਅਥਵਾ ਫਲਤਾ ਨਾਹੀ। ਤ
ਤੇ ਗੁਪਤ ਬੀਜਵਤ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨਾਮ ਰਖਿਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿਖ ਜੀ ਮੇ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਜੀਆ ਮੇ
ਅਬ ਨਿਸਤੇ ਬਾਤ ਆਈ ਹੈ ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ। ਐਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਮਾਸ ਬਤੀਤ ਹੋਇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਭਾਈ ਦਰਬਾਰੀ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਆਸਨ ਪਰ ਅਸਥਿਤ ਕਰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਮੇ ਭਾਈ ਮੂਲਾ ਰਾਮ ਕੋ
ਆਪ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਵਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਮੂਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਜੋ ਬੇਦ ਰੀਤ ਸੋ ਤਿਸ ਕਰ ਸਭ ਸੰਤੋਂ
ਅਤਿਤੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਕਾ ਪੂਜਨ ਦਾਨ ਮਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਫੇਰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਸਭੇ ਆਪੋ ਅਪਨੀ ਵਿਦਾ
ਹੋ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਸੋ ਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਗੁਣੋ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਵਿਦਾ ਹੂਏ। ਜਦਪ ਭਾਈ ਮੂਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸਥਿਤੀ ਲੀਏ ਸੰਤਾਂ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਰਹੇ। ਤਦਪ
ਹਰਿ ਜਨ ਤੁਰਣੇ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰੀ ਭਾਈ ਮੂਲਾ ਰਾਮ ਸਹਤ ਹੋ ਕਰ
ਪੂਜਨ ਕਰ ਕੇ ਸੰਤ ਰਾਜ ਕੋ ਵਿਦਾ ਕਰ ਆਵਤੇ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਸਾਥ ਆਵਣਾ
ਜਾਂਵਣਾ ਜੋ ਕੀਤਾ ਅਬ ਇਨ ਪੈਰੋ ਕੀ ਤਨ ਸਹਤ ਸਫਲਤਾ ਹੂਈ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਪਾਵ ਧਰਨੀ
ਪਰ ਧਰਨਾ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਸਾਥ ਜੋ ਅਸ਼ਵ ਮੇਧ ਕੇ ਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਫਲ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। [illegible] ਰਾਮ ਨੇ ਸੁਵਰਣ ਧਰ
ਹੋ ਪੰਡਤਾਂ ਦੁਆਰੇ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਤੁਰੀ ਨਗਰ ਮੇ ਆਵਤੇ ਭਏ ਸਾਧੋਂ ਸਹਤ। ਆਗੇ ਨਗ
ਨਗਰ ਜਨ ਪ੍ਰੀਤਵੰਤ ਕੈਸੇ ਇਛਾਵੰਤ ਸੇ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਖਾ ਤਰ ਪੁਰ ਸਜਲ ਸੀਤਲ [illegible] ਪਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ
ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੇ ਚਕੋਰ ਚੰਦਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਭੀ ਜਨ
ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ। ਏਕ ਸਮੇ ਬਨ ਮੇ ਕਰੀਰ ਨੀਚੇ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸੰਤ ਜੀ। ਤਬ ਏਕ ਸਾਧ ਕਰ ਜੋੜ ਕੇ
ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ ਹੇ ਭਗਵਨ, ਯੋਗ ਭ੍ਰਿਸਟੋਂ ਕੇ ਕਿਆ ਲਖਣ ਹੈ, ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ।
ਹਰਿ ਜਨ ਵਾਚੁ। ਹੇ ਸਾਧ, ਇਹੀ ਸੰਦੇਹ ਖ੍ਵਾਇਦ ਯਾਰ ਨੇ ਖੁਦਾਇ ਆਗੇ ਕੀਇਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇ ਸ੍ਰੀ
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਜੋ ਅਰਧ ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਹੈ: ਭਾਵ ਇਹੁ ਜੋ ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਕਰਤੇ ਕਉ ਜਉ ਤਿਸ ਕੋ ਤੇ
ਸਾਖਿਆਤ ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਭਈ ਤੇ ਦੇਹ ਤਿਸ ਕਾ ਪਤਨ ਹੋ ਗਯਾ ਹੈ, ਤਬ ਤਾਂ ਕੀ ਕਿਆ ਗਤੀ ਹੋਤੀ
ਹੈ, ਹੇ ਨਾਰਾਇਣ। ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨੋ ਵਾਚ। ਹੇ ਅਰਜਨ, ਜੇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਭੋਗੋਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ
ਹੈ ਤਬ ਮਰ ਕਰ ਸੁਰ ਲੋਕੋ ਕੇ ਸੁਖ ਭੋਗ ਕਰ ਅਨੰਤ ਕਾਲ ਪੁਨਾ ਇਸ ਲੋਕ ਮੇ ਜਨਮ ਧਾਰਤਾ ਹੈ।
ਉਤਮ ਕੁਲ ਧਨਵਾਨੋ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਮੇ ਭੋਗੋਂ ਕੋ ਭੋਗਤਾ ਹੂਆ ਪੁਨਾ ਵੈਰਾਗ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਕਰ। ਤਬ ਸੰਤੋ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਪਾਇ ਕਰ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਕਰ ਕੇ ਮੇਰੇ ਸਰੂਪ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ।
ਜੇ ਕਰ ਭੋਗ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈ ਤਬ ਗਿਆਨਵਾਨ ਰਿਖਿਓਂ ਕੇ ਨਕੇਤ ਮੇ ਜਨਮ ਲੇ ਕਰ ਤਤੱਵ ਕੋ
ਪਾਇ ਕਰ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਸਾਧ, ਉਤੱਰ ਤਾਪ੍ਰਜਾ ਇਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸਖਾ ਪ੍ਰ
ਕਹਾ ਹੈ। ਅਬ ਇਸ ਪਰ ਏਕ ਕਥਾ ਭੀ ਸੁਣ, ਨਿਸਕਾਮ ਜੋਗੀ ਕੀ। ਏਕ ਰਿਖੀ ਸੀ ਗ੍ਰਿਹੀ ਤਿਸ
ਕੇ ਨਿਸਕਾਮ ਯੋਗੀ ਆਪਣ ਪੁਤਰ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਪਿਤਾ ਤਿਸ ਕੋ ਸੁੰਨੇ ਪਾਨ ਜੀਤਾ ਆਦਿ ਪੜ
ਕਰਵਾਏ। ਤਬ ਸੋ ਰਿਖੀ ਬਨਗਵਨ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ, ਵੈਰਾਗ ਕਰ। ਤਬ ਤਿਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਈ: ਜੀ, ਮੁਝੇ ਚਰਨਾ ਸਾਥ ਰਖੋ, ਸੇਵਾ ਲੀਏ। ਤਰ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ।

ਹੇ ਸੁੰਦਰੇ , ਜੋ ਤੋ ਕੋ ਸਾਥ ਲੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈ ਨੇ ਤਿਆਗ ਕਿਆ ਕੀਆ। ਜਾ ਤੇ ਤੂੰ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕੀ
ਸਖੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਇਸ ਨੰਦਨ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰ, ਅਰ ਸੰਤ ਸੰਗ ਮੇ ਇਸ ਕਾ ਨਿਵਾਸ
ਦੇਣਾ ਹੈ , ਹੇ ਪ੍ਰਿਆ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਆਪ ਬਨ ਕੋ ਗਵਨ ਕਰ ਸੰਨਿਆਸ ਧਾਰਤ ਭਏ। ਤਬ ਸੋ ਪਤੀ
ਦੇਵਤਾ ਰਿੱਖੀ ਕੀ ਤ੍ਰਿਆ ਪਤੀ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਰਿਦੇ ਮੇ ਪੁੱਤਰ ਕੋ ਸਤਿ ਸੰਗ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਦੇਤੀ ਭਈ।
ਤਬ ਸੋ ਪੁਰਿੰਦਰ ਰੂਪ ਬਾਲਕੋ ਮੇ ਪਰਮ ਭੂਖਨ ਰੂਪ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰ ਡੰਡਵਤ
ਪ੍ਰਦਖਣਾ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨਾ ਡੰਡਵਤ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਸੁਧ ਬੁਧੀ। ਐਸੇ ਬਾਲਕ ਕੀ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਦੇਖ ਕਰ ਰੂਪ
ਸਕਲ ਸਭਾ ਸਦ ਚਕ੍ਰਤ ਹੋ ਗਏ। ਤਬ ਸੰਤ ਨਾਇਕ ਜੀ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਪੂੱਛਤ ਭਏ:
ਹੇ ਬਾਲਕ, ਤੂੰ ਕਵਨ ਹੈ ਅਰ ਕਵਨ ਤੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਕੈਸੇ ਤੂੰ ਆਇਆ ਹੈ। ਕਵਨ ਤੇਰਾ
ਨਾਮ ਹੈ ਤੇ ਕਵਨ ਨਾਮ ਹੈ ਹੇ ਸੁਰ ਬੁਧੀ ਕੁਮਾਰ, ਜਾਂ ਤੇ ਸੁਭ ਗਦ ਗੁਣਾ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਭਾਸਣਾ ਹੈ ਤੂੰ।
ਤਬ ਸੋ ਕਮਲ ਬਦਨ ਤੇ ਸੁਗੰਧ ਰੂਪੀ ਬਚਨ ਪ੍ਰਗਟਿ ਕਰਤ ਭਇਆ, ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ। ਹੇ ਭਗਵਨ,
ਪੁਰਿੰਦਰ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਦੇਵ ਦੱਤ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਸੋ ਤਿਨਾ ਕੀ ਆਗਿਆਂ ਪਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਮਾਤਾ
ਕੀ ਆਗਿਆ ਲੇ ਕਰ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੀਏ ਆਪ ਕੀ ਚਰਣ ਸਰਣ ਆਇਆ ਹੂੰ।
ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਬਚਨ ਤਿਸ ਬਾਲਕ ਕਾ ਸਭ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋ ਕਾ ਉਤਰ ਉਹ ਸੰਤ ਜਾਣ ਲੇਤੇ ਭਏ।
ਜਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸੰਤ ਤੇ ਦੇਵ ਦੱਤ ਦਾ ਆਪਸ ਮੇ ਮੇਲ ਹੈ ਸੀ। ਸੋ ਬਾਲਕ ਲਗਾ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ
ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਕੀ ਕੈਸੇ। ਜੈਸੇ ਸੰਤ ਦਾਦੂ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਦੋਹਰਾ। "ਸਾਂਈ ਸਿਉ
ਸਦਾ ਰਹੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਸੂਰਾ। ਸਾਧੋਂ ਕਉ ਸਨਮੁਖ ਰਹੇ ਸੋ ਦਾਦੂ ਪੂਰਾ"। ਐਸੇ ਤਿਨ ਕੀ
ਆਵਸਥਾ ਭਈ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਹੈ। "ਬਿਲਾਵਲ ਮਹਲਾ
੫ । ਜਲ ਢੋਵੋ ਇਹੁ ਸੀਸ ਕਰਿ ਕਰ ਪਗ ਪਖ ਲਾਵੋ। ਬਾਰ ਜਾਉ ਲਖ ਬੇਰੀਆਂ ਦਰਸ ਪੇਖ
ਜੀਵਾਵਉ। ਕਰਉ ਮਨੋਰਥ ਮਨੇ ਮਾਹਿ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਪਾਵਉ। ਦੇਉ ਸੂਹਨੀ ਸਾਧ ਕੇ
ਬੀਜਨ ਢੋਲਾਵਉ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਣ ਸੰਤ ਬੋਲਤੇ ਸੁਣ ਮਨਹਿ ਪੀਲਾਵਉ। ਉਆ
ਰਸ ਮਹਿ ਸਾਂਤ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਇ ਬਿਖੈ ਜਲਨ ਬੁਝਾਵਉ। ੨ । ਜਬ ਭਗਤ ਕਰਹਿ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ
ਤਿਨ ਮਿਲ ਹਰਿ ਗਾਵਉ। ਕਰਉ ਨਮਸਕਾਰ ਭਗਤਿ ਜਨ ਧੂਰ ਮੁਖ ਲਾਵਉ। ੩ । ਊਠਤ
ਬੈਠਤ ਜਪਹੁ ਨਾਮ ਇਹ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹੁ। ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਸਰਨ ਸਮਾਵਉ। ੪ ।"
ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਨਉ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਵਰਨਨ ਜੈਸੇ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ। "ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫
ਹਰਿ ਕਾ ਸੰਤ ਪਰਾਨ ਧਨ ਤਿਸ ਕਾ ਪਨਿਹਾਰਾ। ਭਾਈ ਮੀਤ ਸੁੱਤ ਸਗਲ ਤੇ ਜੀਆਂ ਹੂੰ
ਤੇ ਪਿਆਰਾ। ੧ । ਰਹਾਉ। ਕੇਸਾ ਕਾ ਕਰ ਬੀਜਨਾ ਸੰਤ ਚਵਰ ਢੁਲਾਵਉ। ਸੀਸ ਨਿਹਾਰਉ
ਚਰਨ ਤਲ ਧੂਰ ਮੁਖ ਲਾਵਉ। ੧ । ਮਿਸਟ ਬਚਨ ਬੇਨਤੀ ਕਰਉ ਦੀਨ ਕੀ ਨਿਆਈ। ਤਜਿ
ਅਭਿਮਾਨ ਸਰਣੀ ਪਰਉ ਹਰਿ ਗੁਣਨਿਧ ਪਾਈ। ੨ । ਅਵਲੋਕਨ ਪੁਨਹਿ ਪੁਨਹਿ ਕਰ ਜਨ ਕਾ
ਦਰਸਾਰ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਮਨ ਮਹਿ ਸਿੰਚਉ ਬੰਦਉ ਬਾਰ ਬਾਰ। ੩ । ਚਿਤਵਉ ਮਨ ਆਸਾ ਕਰਉ
ਜਨ ਕਾ ਸੰਗ ਮਾਗਉ। ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਦਇਆ ਕਰ ਦਾਸ ਚਰਨੀ ਲਾਗਉ। ੪ ।"

੨੩੧/੧

ਜੋ ਤਿਸ ਪਰ ਗੁਰ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕੀ ਨਿਪੁਨਤਾ ਦੇਖ ਕਰ ਜੋ ਕੈਸੇ ਜਿਸ ਸੰਤ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਫੁਰਨਾ ਫੁਰ ਜੋ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਉ। ਤਬ ਤਿਸ ਨੇ ਤਾਤ ਕਾਲ ਹੀ ਕਰ ਕਮਲ ਮੇ ਜਲ ਕਰ ਪੂਰਨ ਕਮਲ ਆਗੇ ਦੇਨਾ। ਅਰ ਬ੍ਰਿਧ ਸੰਤੋ ਕੇ ਬਛੂੜ ਹੋਨੇ ਪੁਨਾ ਗੁਰਾਂ ਕਉ ਸੋ ਜੋ ਗਤ ਕਉ ਰੋਜ ਅੰਜਨ ਪਦਾਵਤਾ ਜੀ। ਏਕ ਰੈਣ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੀਏ ਆਗੇ ਸਮਾਧ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਆਵਤਾ ਦੇਖ ਕਰੇ। ਜੋ ਭੀ ਖੜਾ ਰਿਹਾ ਰਾਤ ਭਰ ਸੇਵਾ ਕੀ ਪੂਰਨਤਾ ਲੀਏ। ਤਬ ਨੇਤਰ ਖੋਲ ਕਰ, ਕੰਠ ਲਾਇ ਕਰਿ ਕਹਾ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰਨ ਭਈ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਸ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਪ੍ਰੇਮਤੀ ਪ੍ਰੋਜਨ ਆਪੀ ਤੇਰੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹਾਂ। ਜੋ ਤੇਰੇ ਮਨ ਮੈ ਈਛਨਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ। ਤਬ ਸੁਣ ਕਰ, ਦੋਨੋ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਜੋ ਆਪ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਜਾਨ ਹੋ। ਮੇਰੇ ਜੈਸੇ ਬਾਲਕੋਂ ਕੀ ਜੋ ਲੀਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈ ਤੁਮਾਰਾ ਹੋਂ ਤਾਂ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ, ਧੰਨ ਹੋ, ਧੰਨ ਹੋ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਸੁਖੇਣ ਤਰਉ ਮੈ। ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਪਿਆਰੇ, ਧੀਰ ਦਸੀ ਮੈ ਕਹਾ ਹੈ, ਸ਼ਰੁਤੀ ਅਰਥ। ਹੇ ਪੁਰਸੋ ਤਿਸ ਇਕ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਜਾਣੋ। ਹੋਰ ਬੇਅਰਥ ਬਾਣੀ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰੋ। ਆਤਮਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਜੋ ਪਛਾਣ ਕਰਿ ਨਿਸਚੇ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਗਿਆਨ ਹੀ ਮੋਖੂੰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅੱਬੜੇ ਬੇਗ ਵਾਲੀ ਨਦੀ ਜੋ ਸੇਤ ਹੀ ਪਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਨੇ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਕਰੇ। ਔਰ ਬਹੁਤੇ ਬਾਹਰ ਮੁਖ ਜੋ ਬਚਨ ਹੈਂ, ਬਿਅਰਥ, ਸੋ ਨ ਸੁਣੇ, ਨ ਕਹੇ। ਜਾ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੂਪ ਧਿਆਨੋ ਕਰ ਕੇ ਮਨ ਥਕਤਾ ਹੈ। ਵਿਅਰਥ ਬਾਦ ਧਾਰੋਂ ਤੇ ਬਾਣੀ ਥਕਤੀ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਚਿਤ ਕਉ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ ਆਵਤੀ, ਸ਼ਰੁਤੀ ਕਹਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਕੋਈ ਪੁਰਖਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮਵੱਤ ਅਕਾਸ ਕੋ ਲਪੇਟ ਲਏਗਾ, ਤਬ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾ ਦੁਖ ਭੀ ਨਬ੍ਰਿਤ ਹੋ ਜਾਵਗੀ। ਤਾਤ ਪਰਜ ਇਹ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮਵੱਤ ਅਕਾਸ ਕਾ ਲਪੇਟਨਾ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾ ਦੁਖ ਭੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਨਵੇ ਵਿਵੇਕ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਤੇ ਦੁਖਾਂ ਕੀ ਨਿਵਿਰਤੀ ਹੈ ਇਹੁ ਵੇਦਾਂਤੋਂ ਕਾ ਢੰਡੋਰਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਗਿਆਸੀ ਨੇ ਸੌਣੇ ਪ੍ਰਜੰਤ ਤੇ ਮਰਣੇ ਪ੍ਰਜੰਤ ਵੇਦਾਂ ਤੋ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ, ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਨਵ੍ਰਿਤੀ ਵਾਸਤੇ। ਅਰ ਤਤ੍ਵ ਵੇਤਾ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਤਤਵ ਕੋ ਜਾਣ ਕਰਿ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਸ਼ਰੁਤੀ ਕਹਤੀ ਹੈ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਜਗਿਆਸੂ ਧਾਂਨੇ ਕੀ ਬੁਧ ਵਾਲਾ ਤਿਨਾ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਵਾਰੰਵਾਰ ਅਭਿਆਸ ਕਰੇ। ਪਰ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਤਿਨਾ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਕਾ ਪਰੀ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਜੈਸੇ ਭੋਜਨ ਅਰਥੀ ਭੋਜਨ ਕਰ ਕੁਅਹਤੀਆਂ ਤਿਆਗ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਨ। ਸੋ ਕੌਣ ਹੈ ਚੇਤਨ। ਉਤਰ ਜਿਸ ਚੇਤੰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪਰਸ਼ ਰੂਪ ਰਸਗੰਧ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਵਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋ ਤ੍ਵਚਾਵਰਾ ਨੇਤ੍ਰ ਰਸਨਾ ਘ੍ਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈ, ਇਹੁ। ਅਰੁ ਜਿਸ ਚੇਤੰਨ ਕਰ ਗ੍ਰਹਣ ਤਿਆਗ ਮਨ ਆਦਿ ਸੰਪੂਰਣ

ਵਿਸ਼ਪਾਰਾਂ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਜਿਸ ਚੇਯਤੰਨ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰ ਕਰਣ ਕੀਆਂ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਜੋ ਹੈ, ਸੰਕਲਪ
ਆਦਿ, ਤਿਨਾ ਕੋ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਤਿਨਾ ਨੂੰ ਤਿਸ ਚੇਯਤੰਨ ਕਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮ-ਵਿਤ੍ਰਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਕਹਤੇ ਹੈਂ।
ਸੋਈ ਚੇਯਤੰਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਰੂਪ ਕੋ ਧਾਰ ਕਰ ਇਸਥਿਤ ਹੂਆ ਹੈ। ਸੋਈ ਚੇਯਤੰਨ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਦੇਵਤਾਂ ਕੇ ਰੂਪ
ਮਹਾਂਦੇਵ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਇਸਥਿਤ ਹੂਆ ਹੈ। ਸੋਈ ਚੇਯਤਨ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਦੇਵਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਹੈਂ। ਸੋਈ
ਚੇਯਤਨ ਮਨੁਖ, ਗਊ, ਘੋੜਾ, ਪਸੂ, ਪੰਖੀ, ਸੈਲ, ਅਸੈਲ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਆਦੀ
ਇਸਥਿਤ ਹੂਆ ਹੈ। ਐਸਾ ਜੋ ਏਕ ਰੂਪ ਚੇਯਤੰਨ ਹੈ ਸਰਬ ਵਿਖੇ। ਇਸਥਿਤ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ
ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਸਭਨ ਵਿਖੇ ਚੇਯਤੰਨ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਤਿਸੀ ਕਾਰਣ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਖੇ ਭੀ
ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਗੁਰ ਕਹਤੇ ਹੈ: ਹੇ ਸੋਮ ਰਿਗਵੇਦਿ ਕੀ ਚੇਤਨੇ ਉਪਨਿਖਦ ਜੋ ਕਥਨ ਕੀਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਭੀ ਤਿਸ ਚੇਤਨ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਮਨਨ ਨਿਦਧਿਆਸਨ ਦੁਆਰਿਓ ਸਾਖਿਆਤ
ਕਾਰੀ ਪਾਇ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕੇ, ਗੁਰਾਂ ਕੀ, ਤਬ ਆਪਨੀ ਮਾਤਾ ਕੇ ਦਰਸਨਾ ਕਰ, ਚਰਨਾਂ
ਪਰ ਆਏ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ। ਸੋ ਮਾਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਮਾਨੋ ਜੋਗਨੀ ਲਗਤੀ ਸੀ ਅਰ ਸਕਤ ਸਪੰਨ
ਸੀ। ਸੋ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਜਾਨਤੀ ਭਈ ਜੋ ਗਿਆਨ ਨੇਸ਼ਟਾ ਕਰਿ ਤਾਂ ਇਹੁ ਪੂਰਨ ਹੈ
ਪਰੰਤੂ ਸੇਵ ਕੀ ਧਰਮ ਮੇ ਨਿਪੁਨ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਨਾਹੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਭੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲੀਏ ਅਰਧ ਰਾਤ
ਸਮੇ ਕਹਤ ਭਈ ਹੇ ਤਾਤ, ਹੇ ਤਾਤ। ਤਿਸੀ ਸਮੇ ਉਠ ਕਰ ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਾ ਜੀ ਮਾਤਾ ਜੀ,
ਜੀ ਮਾਤਾ ਜੀ, ਸੇਵਕ ਪੁਤਰ ਹਾਜਰ ਹੈ, ਨਿਦੇਸ ਕਰੀਏ। ਤਬ ਮਾਤਾ ਕਹਤ ਭਈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ
ਤ੍ਰਿਖਾ ਲਾਗੀ ਹੈ, ਹੇ ਤਾਤ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਤਾਤਕਾਲ ਹੀ ਕਟੋਰਾ ਹਾਥ ਮੇ ਲੇ ਕਰ ਜਬ ਘਟ ਪਰ
ਚਲਾ ਸੋ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖੇ ਜਲ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਤਬ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਧਿਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਧ੍ਰਿਗ ਹੈ
ਇਸ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਜੀਵਨੇ ਕੋ ਜਿਸ ਕੀ ਮਾਤਾ ਅਥਵਾ ਪਿਤਾ ਤ੍ਰਿਖਾ ਕਰ ਵਿਆਕੁਲ ਹੈ ਤੇ ਜਲ ਕੋ ਨਹੀਂ
ਦੇਤਾ। ਤਬ ਵਰੜ ਅਸਥਾਨ ਨਿਕਟ ਸੀ। ਵਰੜਾਨੀ ਜਲ ਕਰ ਪੂਰਨ ਕਰ ਕੇ ਕਟੋਰਾ ਹਾਥ ਮੇ ਜਏ
ਮਾਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਲਿਆਇਆ ਤਾਂ ਆਗੇ ਮਾਤਾ ਨੇ ਸਮਾਧਿ ਲਾਇ ਲਈ ਸਪਤ ਦਿਵਸ ਕੀ।
ਉਪ੍ਰੰਤ ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲੇ ਤਬ ਪੁਤਰ ਜਲ ਲਈ ਖੜਾ ਹੈ। ਤਬ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਅਰ ਕੰਠ ਲਾਇਆ
ਤੇ ਕਹਾ: ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈਂ ਫੇਰ ਧੰਨ ਹੈਂ, ਅਰ ਤੂੰ ਸਰਬ ਕਲਾ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੈਂ। ਗਿਆਨ
ਕਲਾ, ਭਗਤ ਕਲਾ, ਜੋਗ ਕਲਾ, ਦਾਨ ਕਲਾ, ਧਰਮ ਕਲਾ ਪੁਨਾ ਸੇਵਕੀ ਧਰਮ ਜੋ ਸਭ ਧਰਮੋਂ ਸੋਮਣੀ
ਹੈ, ਤੇ ਦਇਆ ਆਦੀ ਜੋ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਲਖਮੀ ਤੋਂ ਆਦਿ ਤਿਸ ਕਰ ਤੂੰ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਰ ਸਭੀ
ਰਿਣ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਦੂਰ ਭਏ ਦੇਵ ਰਿਣ, ਪਿਤ੍ਰ ਰਿਣ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਡੰਡ ਧਰਮ ਡੰਡ, ਸਰਬ ਰਿਣ ਤੇ
ਤੂੰ ਅਰਿਣੀ ਹੋਇਆ ਹੈਂ, ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈ, ਇਕੀਸ ਕੁਲ ਅਥਵਾ ਇਕੋਤਰ ਸੌ ਕੁਲ ਕਾ ਉਧਾਰ ਭਯਾ
ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈ, ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ਹੇ ਸਾਧ ਐਸੇ ਨਿਸਕਾਮੀ ਜੋਗੀ ਹੋ। ਹੇ
ਸਾਧ, ਹੁਣ ਭੀ ਗੁਰੂ ਤੇ ਸੰਗਤ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਉ ਜੋ ਨਿਸਕਪਟ ਹੋ ਕਰ ਪੂਜਦੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕਉ ਤੂੰ ਸੋਈ
ਜਾਨ ਸੋ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਧ ਸੁਣਕਰ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਭਯਾ ਤੇ ਕਹਤਾ ਭਯਾ:

ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਨੇ ਜਾਣ ਲਏ ਹੈ ਨਿਸਕਾਮ ਯੋਗੀ ਕੇ ਲਖਣ ਤੁਮਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਰਹਤ ਜੋ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਜੋ ਜੀਵ ਕਰਤੇ ਹੈ ਯਗ ਤਪ ਸਾਧਨ ਆਦੀ ਯਦਪ ਵੇਦ ਵਿਹਤ ਭੀ ਹੈਂ ਤਊ ਭੀ ਸੋ ਸਭੀ ਜਨ ਸਕਾਮ ਧਰਮੀ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਸਾਥ ਆਪ ਕੇ ਦਾਸੋਂ ਕਾ ਕਿਛੁ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰਿੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਨਿਸਕਾਮ ਯੋਗੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇਸ੍ਟੀ ਬਰਨਨੰ। ਪੈਤਾਲੀਸਮੋ ਉਲਾਸਾ। (੪੫) ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਥਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਥਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੰਧਾਰ, ਜਿਲਾ ਸਖਰ ਨਿਵਾਸੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸਵਾਸ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਸੋ ਜਿਨਾ ਦੇ ਬੜੇ ਬੈਰਾਗਵਾਨ, ਸੰਤੋਖਵਾਨ, ਧੀਰਜਵਾਨ ਭਜਨਵਾਨ, ਪ੍ਰਉਪਕਾਰੀ ਦਿਆਲੂ ਸੰਤ ਹੈ। ਲਘੁਬੈਸ ਵਿਖੇ ਹੀ ਵੈਰਾਗ ਆਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ, ਇਨ ਕੋ। ਜੋ ਕੁਝ ਹੱਥ ਆਵੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਦੇਣਾ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਹ ਚਾਲੀ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਇਆ ਆਦਿਕੋ ਕੋਈ ਵਸਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੋਚਰੇ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ। ਤਬ ਹੁਦਾਰ ਲੈ ਲੈ ਕਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰਜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਗੇ ਪੜੇ। ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਬ ਖਬਰ ਭਈ ਤਬ ਭਾਰਜਾ ਸਹਤ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੋ ਘਰੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਤਬ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਹਟੀ ਆਨ ਕਰੀ। ਕੁਝ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਲੇਖਾ ਕਰਦੇ ਭਏ ਤਾਂ ਥੋੜੇ ਸਮੇ ਵਿਖੇ ਹੀ ਵੰਡ ਕਰ ਅਰ ਛਕ ਕਰ ਭੀ ਪੁਨਾ ਬਹੁਤ ਮਾਇਆ ਬਚੀ ਰਹੀ। ਤਾਂ ਵਿਚਾਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਮਾਇਆ ਨਾਲ, ਐਨੇ ਬੋਲੇ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਹਨ ਸੋ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦਾਤਾਂ ਜੋ ਦੇਨਹਾਰਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਹੀ ਸਿਮ੍ਰੀਏ। ਹੋਰ ਕੂੜੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ। ਐਸੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਧੰਨ ਪਦਾਰਥ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਤੀਕ ਸਭ ਲੁਟਾਇ ਦਿਤੇ, ਤੇ ਲਗੇ ਭਜਨ ਕਰਨ। ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਤੱਕ ਇਕਾਂਤ ਇਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਨੇਤ੍ਰ ਮੂੰਧ ਕਰ ਸਮਾਧੀ ਲਗਾਇ ਬੈਠੇ ਰਹਤੇ। ਇਨ ਕੀ ਭਗਤੀ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਬਾਜ ਪਰ ਸਵਾਰ, ਕਰਿ ਮੋ ਸੇਤ ਬਾਜ, ਮੋਹਨੀ ਮਨ ਮੋਹਣੀ ਮੂਰਤਿ ਆਨ ਦਰਸਨ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਿਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਬੱਲ ਪਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਥਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੇਸ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਬਰਾਂ, ਮੜੀਆਂ, ਭੂਤਾਂ, ਪ੍ਰੇਤਾਂ, ਪਥਰਾਂ ਆਦਿਕ ਦੇ ਪੂਜਨ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਤੇ ਜਾਦੂ, ਟੂਣੇ, ਭਰਮਾਂ, ਵਹਿਮਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੂਜਨ ਵਿਖੇ ਲਗਾ ਦਿਤੀ। ਐਸੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੋਈ ਜੋ ਘਰ ਘਰ ਮਾਈ ਭਾਈ ਹੁਣ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਹੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕੰਧਾਰ ਅਤੇ ਲਾਗੇ ਦੇ ਸੱਤ ਪਿੰਡਾਂ ਨਗਰਾਂ ਵਿਖੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਇਤਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਸੰਤ ਭਾਈ ਥਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਜੋ ਯਾਤ੍ਰਾ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰਿੰਥ ਜੀ ਕੀ ਅਰਦਲ ਮੇ ਹੀ ਹੋ ਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਬਿਨਾ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ। ਅਰ ਸੰਗਤ ਕੋ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਹੀ ਲੜ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਭਵ ਸਾਗਰ ਸੁਖੈਨ ਤਰਬੇ ਹਿਤ। ਜਬ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨਾ ਦੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਸੰਗਤ ਸਾਥ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਸ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸੀਆ ਸੰਤ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕਰ ਸੰਤ ਅਰ ਦੇਵੀਆਂ ਅਰ ਦੇਵਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਹੀ ਭਜਨ ਕੀ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਵਕਤ ਥਕਤੇ ਨਹੀਂ ਸ ਭਾਂਵੇ ਕਿਨੀ ਰਾਤ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਅਰ ਨਾ [illegible] ਕਾ ਖਿਆਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀਰਤਨ ਸਮੇ ਜੇਸੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ ਵਾਕ ਹੈ। "ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਮ ਅਧਾਰ"। ਐਸੇ ਭਾਈ ਬਾਰਾ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਸੰਤ ਹਨ। ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕੀ। ਇਹੁ ਸੰਤ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲੇ:
ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਬਲ ਕਰ, ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨ ਵਿਖੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਰਬ ਗੁਣੋ ਕੇ ਨਿਧ, ਗਿਆਨਵਾਨ ਸੰਤ
ਹੂਏ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਗੁਰ ਵਾਕ ਹੈ। "ਹਰਿ ਕਾ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਨਹੀਂ ਛਪੈ"। ਸੋ ਦੇਸੋਂ ਦਿਸਾਤੋਂ
ਮੇ ਇਨ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਗੁਰਮੁਖ ਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਭਜਨ ਕਰਨੇ ਅਰ ਕਰਾਵਨੇ ਅਰ ਸੁਭ ਮਾਰਗ ਮੇ
ਪ੍ਰੇਰ ਕਰਿ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਕਲਿਆਨ ਕਰਨੇ ਮੇ ਹੀ ਇਨ ਕਾ ਸਮਾ ਬਤੀਤ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਜੰਗਲ ਮੈ ਜਾਇ
ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਉਹਾਂ ਭੀ ਮੰਗਲ ਹੋ ਜਾਤਾ। ਧੰਨ ਹੈ ਉਹ ਸੰਤ ਜਿਨ ਕੋ ਐਸੇ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸਤਿਸੰਗ ਹੋਵੇ ਹੈ।
ਕਥਾ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਪਟਿਆਲੇ ਵਾਲੋਂ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨਾ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਧਾਮ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਟਿਆਲਾ ਤਜ ਕਰ ਸੱਚ ਮੁਚ ਹੀ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ
ਭਜਨ ਮੂਰਤੀ ਗੁਰ ਭਗਤਿ ਸੱਭ ਦਾ ਪ੍ਰਸ ਕੇ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਰੇ ਸੰਤ ਆਇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
ਜੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੇ ਪਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ। ਕੈਸੇ ਜੋ ਨਿਵਾਸ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਇ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਅਨੇਕਣੇ
ਮਾਈ ਭਾਈ ਇਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਤਿਨ ਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
ਜਾਏ ਨਾ ਗਏ ਹਨ। ਅਰ ਆਪ ਸੰਤ ਤਿਨ ਪਹਿਰੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਰ ਸੋ ਦਰ
ਕੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਜੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਗੇ ਦੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਰ, ਵੇਲੇ ਸਿਰ:
ਦੋਨੋ ਵੇਲੇ। ਭਾਂਵੇ ਕੈਸਾ ਹੀ ਮੀਹ ਹੋਵੇ, ਅਥਵਾ ਹਨੇਰੀ ਹੋਵੇ। ਸਰੀਰ ਕੋ ਖੇਦ ਹੋਵੇ ਤਉ ਭੀ ਨਾਗਾ
ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਦੇਤੇ। ਪੀਛੇ ਸਾਥ ਇਨ ਕੇ ਗੁਰ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚਲਤੇ ਕੈਸੀ ਸੋਭਾ ਦੇਤੇ
ਹਨ। ਮਾਨੋ ਸੰਤ ਰੂਪੀ ਏਕ ਲਾਟ ਸੇ ਛੁਟੇ ਜਾ ਕਰ ਦੋ ਲਾਟਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ
ਹਨ। ਜੋ ਕੈਸੇ ਹੈ ਭਾਈ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਸੇਵਕ ਕਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਖਾ ਹੈ। "ਗੁਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੇਵਕ ਜੋ ਰਹੈ। ਗੁਰ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਨ ਮੇ ਸਹੈ।
ਆਪਸ ਕਉ ਕਰ ਕਛੁ ਨ ਜਨਾਵੈ। ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਰਿਦੈ ਸਦ ਧਿਆਵੈ। ਮਨ ਬੇਚੈ ਸਤਿ ਗੁਰ
ਕੈ ਪਾਸ। ਤਿਸ ਸੇਵਕ ਕੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ। ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮੀ। ਤਿਸ ਕੋ ਹੋਤ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਆਮੀ। ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਸ ਆਪ ਕਰੇਇ ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਲੇਇ।"
ਦੂਜੇ ਮੁਖੀ ਸੇਵਕ ਬਾਬਾ ਮਤਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤੀਜੇ ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਸਾਧਾਰਨ ਮੈਲਿਆਂ ਕਪੜਿਆਂ
ਵਿੱਚ ਮਾਨੋ ਲਾਲ ਹਨ। ਜੈਸੇ ਪਿਛੇ ਭਾਈ ਸਵਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਛਬੀਲ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਮੇ
ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਨਾ ਦੇ ਕਪੜੇ ਭੀ ਸਾਧਾਰਨ ਮੈਲੇ ਜੈਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਭਾਈ ਸਵਾਈ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਜੈਸੇ ਥੇ। ਜੋ ਏਕ ਸਮੇ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੇ ਸਵਰਗ ਦਾ ਸੁਖ ਨਾ ਦੇਗਾ, ਤਾਂ
ਨਰਕ ਭੀ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਮਿਠਾ ਕਰ ਕੇ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੈ।
ਅਤੇ ਦੁਖ ਸੁਖ, ਹਰਖ ਸੋਕ, ਨਰਕ, ਸਵਰਗ, ਇਕ ਸਮਾਨ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਦੇ ਸੇਵਕ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਭੀ ਅਰ ਤਿਆਗੀ ਭੀ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹਨ ਜੋ ਪਾਰਸ ਰੂਪੀ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ
ਨਾਲ ਲੋਹ ਤੋ ਕੰਚਨਵਤ ਹੋਤੇ ਭਏ ਹਨ। ਭਾਵੇ ਕੋਈ ਸਬੰਧੀ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਹੋਵੇ ਅਠੇ

ਪੈਹਰ ਸਿਮਰਨ ਕਰੇ ਤੋਂ ਰਹਿਣੇ ਦੇਤੇ ਹੈ ਪਾਸ ਨਿਤ ਆਪਨੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੇ ਦੇਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਤ ਪਰਜ ਇਹ ਜੋ ਅਸਾਡਾ ਲੇਖਾ ਧਰਮ ਰਾਇ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਸਦਾ ਹੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਹੀ ਕਰਾਈ ਜਾਣੇ। ਪਾਠੀ ਅਤੇ ਸਰੋਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਹੀ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਲਾ ਚੁਕਣ ਦੀ ਸੂਹਣੀ ਦੀ ਅਤੇ ਤਪਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ ਲਾ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਿਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗ ਮਰਮਰ ਸੀਤਲ ਕਰਨਾ, ਬੀਜਨਾ ਝਰਨਾ , ਜਲ ਛਕਾਣਾ ਇਤਿਆਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗਲ ਕੀ ਸੈਂ ਘੜੀਆਂ ਮਿੰਟਾਂ ਤਾਈ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਤਰਫ ਲਾਈ ਜਾਵੰਦੇ ਜਿਸ ਤੇ ਸਭਨਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨਾ। ਭੁਖਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸਾਦੇ ਛਕਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਹਿਰੋਂ ਬਾਹਿਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਪ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹੋਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਆਪਨੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਪੰਡਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭੇਜਦੇ ਹਨ। ਮਾਇਆ ਅਤੀਤ ਕੋਈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਨਿਰਬਾਹ ਮਾਤ੍ਰ ਲਈ ਜਿਨੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਵਾਤ ਦੀ ਸੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੀ ਹੋਰ ਅਧਿਕ ਕਿਤਨੀ ਹੀ ਹੋਵੇ ਰੋਕ ਰੁਪਏ ਮੋਹਰਾਂ ਆਦਿਕ ਸਭ ਮੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਓਹਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ। ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਸਚ ਬੋਲਣਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਣਾ ਭਾਵੇਂ ਰੁੱਖੀ ਖਾ ਕੇ ਗੁਜਰਾਨ ਕਰਨੀ ਪਵੇ, ਪਰ ਅਧਰਮ ਅਰ ਕੂੜ ਦੀ ਖੱਟੀ ਗ੍ਰਿਹਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜ ਕੇ ਭਗਤੀ ਕਰਣੀ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ, ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਣੇ ਨਹੀਂ ਟਲਣਾ। ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਾ ਕੇ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਸਮੇਂ ਗਾਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਐਸਾ ਨ ਹੋਵੇ ਜੋ ਊਂਘ ਜਾ ਜਾਵੇ। ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ। ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਹੋਵੇ ਤਉ ਇਹੁ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਣਾ। ਜੋ ਸੰਤੋਖ ਧਾਰਨ ਕਰੇ। ਮਾਇਆ ਨ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਰਖੇ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਮੇ ਨਾਲ ਕਪੜੇ ਦਾ ਲੜ ਤਕ ਨਾ ਲਗਣ ਦੇਵੇ। ਅਰ ਮਕਾਨ ਜਮੀਨ ਆਦਿਕ ਨਾ ਖਰੀਦ ਕਰੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਵੇ। ਕਪੜੇ ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਥੋੜੇ ਮੋਟੇ ਭੀ ਹੋਣ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਕ ਸਾਹਿਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਇਕ ਸੇਵਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਸੇਵਕ ਹੋ ਕੇ ਜੇ ਬੜੇ ਰੌਣੇ ਲੰਬੇ ਚੋਗੇ ਆਦਿਕ ਅਰ ਵਧੀਆ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਤ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਰ ਨਿਰਮਾਣ ਹਿਰਦੇ ਹਨ।

ਕਥਾ ਭਾਈਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਅਨੰਦਪੁਰ ਵਾਲੇ ਕੀ। ਇਹ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸਰਬ ਗੁਣਾ ਵਿਖੇ ਸੰਪੂਰਨ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰ ਬਿਧ ਪੂਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤਖਤ ਜੋ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇ ਡੇਰਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਛੋਟਾ ਬੜਾ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਕੈਸੀ ਹੀ ਭੀੜ ਸੰਗਤ ਕੀ ਲਗ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਿਥਕ ਪ੍ਰਿਥਕ ਸਭ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਸੁਣਨਾ ਅਰ ਸਭਨਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਣਾ। ਸਿੰਘਾ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ। ਰੋਗੀ ਦਵਾ ਦਾਰੂ ਲਈ ਬਹੁਤੇ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਤੇ ਚਕਿਤਸਾ ਮੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈ। ਸੈਂਕੜੇ ਰੁਪਏ ਕੀ ਔਖਦੀਆਂ ਬੜੇ ਯਤਨਾ ਸਾਥ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਅਰਥ ਰੋਗੀਆਂ ਕੋ ਦੇਤੇ ਹੈ ਕੋਈ ਲੈ ਆਵੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸੱਦਾ ਵਰਤ ਲਾ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਭਜਨ ਅਰ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਪੇ ਹੀ ਬਤੀਤ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਅਰ ਅਹਾਰ ਭੀ ਅਲਪ ਛਕਣਾ। ਜੋ ਕੋਊ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਦਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭੀ ਸਾਰੀ ਦਵਾਈ ਹਉਮੈ ਰੋਗ ਨੂੰ ਕਟਨ ਵਾਲੀ, ਜਥਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੇਵਾ ਸ੍ਰੀ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਵਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਕੀ ਵਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕੀ ਦੁਰਲਭ ਸੇਵਾ ਅਥਵਾ ਸੁਪਾਤ੍ਰ ਬਿਨਾ ਸੇਵਾ ਹੀ ਦੇ ਦੇਤੇ ਹਨ, ਸੰਤ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹਾ ਹੈ।"ਆਪ ਜਪੇ ਅਵਰਾ ਨਾਮ ਜਪਾਵੈ" ਸੰਤ ਬੜੇ ਹੀ ਦਇਆਵਾਨ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਹਨ। ਜਾਚਕਾਂ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਮਾਨੋ ਕਾਮਧੇਨ ਹਨ ਰੋਗੀਆਂ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸਮਰਨ। ਐਸੇ ਸੰਤ ਦੁਰਲਭ ਹੋਤੇ ਹੈਂ।

ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਅੱਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਮਸਤੂਆਣੇ ਵਾਲੇ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਅਤੱਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ
ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਮਗਨ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਅਰ ਗੁਰਮਤਿ ਪਰਚਾਰ ਕਾ ਜਿਨ ਕਾ ਬਿਵਹਾਰ
ਹੈ ਮਸਤੂਆਣੇ ਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਇਨ ਕੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ ਉਚਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੇ
ਮਨ ਕੋ ਅਨੰਦ ਅਰ ਰਸ ਦੇ ਕਰ ਉਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੂਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਜਾਂ ਤੋ ਸੰਤੋਂ ਮੇ ਜੱਤ ਸੱਤ
ਅਰ ਸੰਜਮ ਕਾ ਬੱਲ ਭੀ ਹੋਇਆ ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਸਰ ਹੋਇਆ। ਸੰਤ ਐਸੇ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰੀ ਹੈਂ ਜੋ
ਹਜਾਰੋਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖੀ ਧਰਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਕੇ ਸਿੰਘ ਸਜਾ ਕੇ ਬਾਣੀ
ਪੜਨ ਸੁਣਨ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਮੇ ਲਾਇ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਸੈਂਕੜੇ ਪੁਰਸ ਜੋ ਰਹਿਤ ਮਿਰਯਾਦਾ ਮੇ ਕੱਚੇ ਸੇ
ਤਿਨ ਮੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਰਹੁ ਰੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਤਿਸ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਨੇ ਕਾ ਬੱਲ ਹੋ ਗਯਾ ਹੈ।
ਐਸੇ ਸੰਤ ਧੰਨ ਹਨ। ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਮੁਲਤਾਨ ਵਾਸੀ ਕੀ। ਇਹ ਸੰਤ
ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ 'ਗੁਰਮੁਖ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ' ਐਸੇ ਦਇਆਵਾਨ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਖਾਣ ਹਨ ਜੋ ਏਕ ਸਮੇ
ਕੋਈ ਅਭਿਆਗਤ ਸਾਧ ਧਰਮਸਾਲੇ ਉਤਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਾਂਦਾ [illegible] ਗਿਆ ਤਦ ਸੰਤ ਆਪ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗ
ਰਹੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਜੋ ਮਤੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਐਸੀ ਉੱਚੀ ਹੈ
ਜੋ ਆਪ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਮੇਲੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸੀ। ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਸਾਧ ਧਰਮਸਾਲੇ ਗਏ ਲਾਂਗਰੀਆਂ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਦਿਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬੜੇ ਭਾਵ ਸਹਿਤ ਕੀਤੀ। ਤਬ ਉਹ ਸਾਧ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਮੇਲੇ ਮੇਂ
ਮਿਲ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਸਾਡੇ ਲਾਂਗਰੀ ਬੜੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਉੱਤਰ ਦੀਆ ਹੈ ਆਪ
ਦੀ ਖਾਤ੍ਰ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੇਹੜਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ। ਸਾਡੇ
ਲਾਂਗਰੀਆਂ ਦਾ ਭਾਉ ਤਦੇ ਜਾਣੀਐ ਜੇ ਅਜੇਹੇ ਸਾਧੂਆਂ ਅਭਿਆਗਤਾਂ ਦੀ ਆਪ ਵਰਗੀ ਸੇਵਾ ਕਰਣ
ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਐਸੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸੰਤ ਨਿਰ ਕਿੰਚਨ ਸੰਤ
ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੁਜਾਬਾਦੀਏ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਹਨ। ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਵਰਣਨ ਕਰ
ਲਿਖਣਾ ਅਸਮਰਥ ਹੈ। ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇਹੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜੀ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਗੁਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੂਜੇ ਕੀ। ਭਾਈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰੋਜ਼
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਝਾੜੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਅਰ ਛੁਧਾਤੁਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛ ਪੁਛ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਛਕਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਨਥਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ। ਐਸੇ ਹੀ ਪਰਮ ਭਗਤ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ
ਨਥਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ ਜੋ ਨਿਤਾਂ ਪ੍ਰਤ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਜਾ ਵਿਛਾਣ ਦੀ
ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਤਸਾਹ ਸਹਿਤ। ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰ: ਤੇ, ਛੋਟੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਤੇ, ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ
ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰੁਤ ਅਨੁਸਾਰ ਛਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਰ ਗਰੀਬਾਂ ਅਭਿਆਗਤਾਂ ਨੂੰ ਢੂੰਢੇ ਭਾਲ ਕੇ [illegible]
ਟਿਕਾਣਾ ਇਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ। ਔਖ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ [illegible] ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਤਰੀ ਨਗਰ ਜ਼ਿ[illegible]
ਤਰੇ ਕੁਝ ਕਾਲ ਧਰਮਸਾਲ [illegible] ਮੇਂ। ਨਗਰ ਮਹਾਜਨ ਅਰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਪ੍ਰਸੇਵਕ ਕੇ ਸੰਤ ਦਰਸਨ ਕਰਨ
ਆਵਤੇ [illegible] ਸੁਣ ਕਰ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਰੂਪ ਭਏ। ਘੋੜ ਵਾਲੇ ਬਨ ਮੇ ਜਿਸ ਕਰੀਰ ਨੇੜੇ ਜਾਇ
ਬੈਠਦੇ ਸੇ ਭਗਵਤ ਭਜਨ ਲੀਏ ਸੋ ਸੰਤ ਨਿਕਟਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਕਰ ਤਿਸ ਕਰੀਰ ਕੀ ਭੀ ਪੂਜਾ

ਹੋਤੀ ਭਈ। ਤੇ ਇਹੁ ਨੇਮ ਹੈ। ਸੰਗ ਸਦਾ ਜੈਕਾਰਾ। ਨੀਚ ਸੰਗ ਸਦਾ ਧਿਤਕਾਰਾ।
ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਕੇ ਕਰ ਕਮਲਨ ਮੇ ਲਸਟਕਾ ਬੀਜਾ ਹੈ, ਕਰੀਰ ਕੀ ਹੈ ਸੋ ਬਾਂਸ ਕੀ
ਸੀ। ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਤਕ ਜਾਤੀ ਭਈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਨ ਭਗਵਾਨ ਸੰਬੰਧ ਸੇ। ਸਲੋਕ। "ਵੱਡੀ
ਇਹੁ ਵਡਿਆਈ ਕੁਸੰਗ ਦਾ ਤਿਆਗ। ਦਰਗਹਿ ਹੋਵਹਿ ਸੁਰਖਰੂ ਨਾ ਲਾਗੇ ਦਾਗ" ਤਾਂ ਤੇ
ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ, ਯਸਵੰਤ ਹੈ, ਕਲਿਆਨ ਕੀ ਈਛਣਾ ਵਾਲੇ, ਸੋ ਨੀਚ ਦੁਰਜਨ ਕਾ ਸੰਗ ਤਿਆਗ ਕੇ
ਪੁਰਸੋਤਮੋਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਅਰ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਅਮੀਰੈ ਕੇ ਕੋਟ ਜਾਤੇ ਭਏ
ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਤਹਾਂ ਹੀ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਹੋਤ
ਭਇਆ। ਭਾਈ ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਵਤੇ ਭਏ, ਪਰਮ ਗੁਰ ਸੇਵਕ
ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਅੰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਰਾਗੀ ਵੈਰਾਗੀ। ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਉਪਕਾਰੀ। ਭਾਈ
ਮੂਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੀਤ ਮੂਰਤੀ। ਭਾਈ ਆਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਧੂ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ; ਕੈਸੇ, ਜੈਸੇ ਸੰਸਾਰੀ ਕੁਟੰਬ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ, ਪਾਲ ਪੋਸ ਕੇ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ
ਹੈ; ਤੈਸੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੰਤ। ਕਿਲਬਿਖ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਖ਼ਰਚ
ਕਰਤੇ ਹੈ, ਧਨਾਦਿਕ, ਸੰਤਾਰਥ। ਕੈਸਾ ਧੰਨ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਨ ਜੋ ਮੂਢ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ
ਇਹੁ ਸੰਤਨ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਸੰਤ ਰੂਪ ਜੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੋ ਸੰਤ
ਹੀ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਅਵਰ ਕਾ ਕਾਮ ਨਾਹੀ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਵਾਕ "ਸੰਤਨ ਕੀ ਟਹਿਲ, ਸੰਤ
ਕਾ ਕਾਮ।"। ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਐਸੇ ਤਾਤ ਪਰਜ ਹੈ ਏਕ ਤੋ। ਜੈਸੇ ਪੀਛੇ ਵਰਨਨ ਕਰ
ਆਏ ਹਾਂ। ਸੋ ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀ ਗਿਆਤ ਸੰਤ ਹੀ ਕੋ ਹੋਤੀ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਨ ਮੂਢ ਕੋ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ
ਜਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸੰਤ ਕਾ ਸੇਵੀ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਤਾਤ ਪਰਜ ਇਹੁ ਹੈ ਜੋ। ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੰਤ
ਕਾ ਕਾਮ। ਜੋ ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਿਕਟ ਹੀ ਕਹੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਕਰ, ਵਾ ਪੰਖੇ ਕਰ, ਤਾਪੀ
ਕਰਨੀ, ਆਸਨ ਇਤਆਦਕ ਸੇਵਾ ਕਹੀ ਹੈ। ਕਾਮ ਇਸ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ

ਅਰਜਨ ਜੀ ਭਾਈ ਗੜੀਏ ਨੂੰ ਕਸਮੀਰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਪੈੜੇ ਨੂੰ ਸੰਗਲਾ ਦੀਪ ਮੇ
ਭੇਜਿਆ, ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਕਾਮ ਹੈ। ਨਿਕਟ ਕੀ ਸੇਵਾ ਅਰ ਦੂਰ ਕਾ ਕਾਮ ਕਹਿਆ ਹੈ।
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੰਤ ਸਾਖੀ ਬਰਨਨੰ ਖਟ ਤਾਲੀਸ ਮੋ ਹੁਲਾਸ:
ਏਕ ਸਮੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਨਿਕਟ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਭਾਈ ___ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਜੋ ਗਜ਼ਨੀ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਕਥਾ ਚਲੀ ਜੋ ਪਰਮ ਯੋਗੀ ਸਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਭਜਨ ਕੀ ਲਿਵ ਮੇਂ
ਲੀਨ ਰਹਤੇ ਹੈ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਤਬ ਸੁਣਿਆ ਜੋ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਮਾਇ ਗਏ ਹੈ ਪਰ ਕੈਸੇ
ਪਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਯੋਗ ਅਗਨੀ ਕਰ ਤਿਨਾ ਨੇ ਸਰੀਰ ਭਸਮ ਕੀਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਸਮਰਥ ਸੇ।
ਕੇ ਸਭ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਹਤ ਭਏ। ਗ੍ਰਿੰਥਾਕਾਰ ਕਥਨੀ। ਅਬ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਥਾ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਕੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਭਾਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹੈਂ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੇਸ
ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਾਹ ਪਾਸੋ ਧੰਨ ਲੈਕੇ ਵਣਜ ਲਈਏ ਗਜ਼ਨੀ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਕਰ ਸੋਨੇ ਕੇ

ਟੂੰਬੂ ਖਰੀਦੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੀ ਕਨਕ ਦੇ ਖੇਤ ਮੈਂ, ਉਪੜੌਂ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇੱਕੀ ਸੈ ਰੁਪਏ ਕੇ ਖ਼ੀਦ ਕਰ ਤੁਰ ਕਰ ਗਜ਼ਨੀ ਸੇ ਜਬ ਜੋਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਗਏ ਸੁਆਦੇਸ ਜਾਵਣੇ ਲਈ ਤਬ ਚੋਰੋਂ ਨੇ ਧੰਨ ਹਿਰਲੀਆ ਤਬ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕਰ ਪੁਨਾ ਗਜ਼ਨੀ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਮਨ ਮੇਂ ਵਿਚਾਰਾ ਜੋ ਸਰਬ ਆਪਦਾ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਸੰਤ ਬਚਾਵਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਜਗਤ ਭਰ ਮੇਂ। ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਸੰਤ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਸਰਨੀ ਆਇ ਪਏ,। ਤਬ ਇਨ ਕਾ ਦਿਲਗੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹਰਿਜਨ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਅਫਸੋਸਵੰਤ ਹੋ। ਤਬ ਸਭ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹ ਦੇਤੇ ਭਏ ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਇਹ ਕਿਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਹਾਂ ਨੇ ਕੇਹੜਾ ਮੁਖ ਲੈਕੇ ਮਿਲਾਂਗੇ ਅਰ ਅਪਣਾ ਭੀ ਨਿਰਭਾ ਕੈਸੇ ਕਰਾਂਗੇ। ਤਬ ਸੰਤ ਸੁਣ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਤੁਸਾਡਾ ਕਿਛ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰ ਜੋ ਕਿਛ ਬਾਕੀ ਤੁਸਾਡੇ ਪਾਸ ਹੈ ਓਹਨਾ ਦੇ ਮੇਵੇ ਅਰਥਾਤ ਫੱਲ ਖ਼ੀਦ ਕੇ ਤੁਮ ਆਪਨੇ ਦੇਸ ਲੈ ਜਾਵੋ। ਇਸੀ ਮੇ ਹੀ ਸਾਹ ਕੀ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਰ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀ ਅਤੋਟ ਧੰਨ ਲੋਕ ਉਪਜੀਵਕਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੋ ਬਰਕਤ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਲੱਭੀਆਂ ਹੋਣੀ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਕੰਮ ਤੁਸਾਂ ਕਰਣਾ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਣਤੀ ਨਾ ਕਰਣੀ। ਜਾਵੋ ਤੁਸਾਡੇ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਸਫਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਤਬ ਖ਼ੀਦ ਕਰ ਮੇਵਾ ਆਦਿਕ ਇਸ ਦੇਸ ਬੇਚਤੇ ਭਏ। ਨਫਾ ਮਿਲਿਆ ਸੰਤ ਬਚਨ ਕਰ ਤਿਸ ਤੇ ਸਾਹ ਭੀ ਰਾਜੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਰ ਆਪ ਭੀ ਪਰਮ ਸੁਖੀਏ ਭਏ। ਤਬ ਕੀ ਲਗੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੀ। ਮਾਇਆ ਤੇ ਉਦਾਸੀਨ ਅਵਸਥਾ ਦੇਖ ਕਰ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਏਕ ਕਥਾ ਸੁਣਾਵਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਸੁਖਨੀਏ ਸਾਹ ਕੀ। ਹੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਏਕ ਸੁਖਨੀਆ ਸਾਹ ਸੀ। ਸੋ ਕੈਸਾ ਥਾ ਜਿਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੇ ਚਰਨਾ ਕਾ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੈ, ਅਰ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਜੀ ਕਰੈ ਪਰਮ ਭਾਵ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਮੁਸਟੀ ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਰੁਪਿਆਂ ਕੀਆਂ ਪਾਤ੍ਰ ਬੀਚ ਪੈ ਦੇਣੀਆਂ। ਅਗਣਤ ਮੁਸਟੀ ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕੀ ਦੇਣੀ। ਚਲਤੀ ਬੇਰ ਗਿਣਨੇ ਨਾ ਜੋ ਹੈ। ਤਬ ਕਈ ਜਨ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਆਪਣਾ ਹਿਤ ਜਨਾਵਣ ਲੀਏ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਆਪ ਦੇਤੇ ਤੋ ਮੁਸਟੀ ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਪਰ ਆਪ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਮਲੂਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜੋ ਏਤਾ ਧੰਨ ਹਮ ਨੇ ਦੀਆ ਹੈ। ਤਬ ਸੁਣ ਕਰ ਸਾਹ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਹਮਕੋ ਭੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਗਿਣ ਕਰ ਨਹੀਂ ਦੀਆ ਤੋ ਹਮ ਕੈਸੇ ਗਿਣ ਕਰ ਦੇਵੇਂ। ਅਰ ਹਮਾਰਾ ਧੰਨ ਤੋ ਨਹੀਂ ਧੰਨ ਤੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਹੈ ਸੰਤ ਲੇਣ ਵਾਰੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਤਾਂ ਆਪਨੀ ਬਸਤ ਲੇਤੇ ਹੈ ਕੇਵਲ ਬਡਿਆਈ ਮੋ ਕੋ ਦੇਤੇ ਹੈ। ਅਰਿ ਜੇ ਮੈ ਗਿਣ ਦੇਵੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਝੂਠੇ ਮਾਣ ਕਰਿ ਲਜਿਆ ਮਾਨ ਹੋ ਕਰ ਮਰਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤਨ ਧੰਨ ਸਭ ਹਰ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਦੇਹਾ ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸੋ ਲਜਾਇ ਮਾਨ ਹੋ ਕਰ ਅਰ ਗਾਇਨ ਹੋਤਾ ਭਇਆ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਇਹੁ ਤੁੱਕ ਸੁਣੀ ਸੁਵਣੋਂ ਮੇ। ਤਥਾ ਬਚਨ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ। "ਝੱਕਾ ਕੇਸ ਪੁੰਡਰ ਜਬ ਹੂਏ ਵਿਣ ਸਾਬੂਣੇ

ਉਜਲਿਆ। ਜਮ ਰਾਜੇ ਕੇ ਹੇਰੂ ਆਏ ਮਾਇਆ ਕੇ ਸੰਗਲਿ ਬੰਧਿ ਲਇਆ।" ਸੋ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸੁਣ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਮੇ ਬੈਠਿਆ ਤਬ ਆਪਨੀ ਬ੍ਰਿਧ ਵਸਥਾ ਜਾਣ ਕਰ ਪੁਤ੍ਰੋ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਧੰਨ ਕਾ ਬਾਂਟਾ ਲਾਖ ਲਾਖ ਰੁਪਏ ਤਿਨ ਕੋ ਦੇ ਦੀਆਂ ਰਾਹੋਂ ਕੋ। ਆਪਨਾ ਹਿਸਾ ਅਰ ਅਪਨੀ ਨਾਰਜਾ ਕਾ ਭਾਗ ਪੁਨਾ ਸਤਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਭਾਗ ਭਿੰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੋ ਤਿਸ ਭਾਗ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੀ ਤੇ ਧਰਮਸਾਲਾ ਬਨਵਾਈ ਲਖ ਰੁਪੈ ਕੀ। ਲੰਗਰ ਅਰ ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਸਦਾ ਸੰਤ ਸੰਗਤ ਸੁਣਿਆ ਰਹੇ। ਅਨਿ ਬਸਤੂ ਹੋਰ ਕੀਨਿਅਜਬੀ ਹੋਇ ਤਿਸ ਕਾ ਅਰਥ ਪੂਰਨ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਸਦਾ ਕਰਤੇ ਕੱਚਾ ਅੰਨ ਅਰ ਪਰਿਪਕ ਭੋਜਨ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਲੇਵੇ। ਐਸੇ ਆਠ ਪਹਿਰ ਕਾ ਸਮਾ ਭੀ ਬਾਂਟ ਦੀਆ। ਅਰ ਆਪ ਇਕੰਤ ਕਿਸੀ ਕਾਲ ਹੋਇ ਕਰਿ ਮਨ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਸੰਕਲਪ ਦੇਖਨਾ। ਜੋ ਸੰਕਲਪ ਕੀ ਦੌੜ ਕਿਸ ਤਰਫ਼ ਹੈ। ਸੋ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਬਿਨਾ ਸੰਕਲਪ ਕੀ ਖੇਡ ਕੋ ਅਭਾਵ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਤੁਰਤੇ ਬੈਠਤੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਪਠਨ ਸਹਿਜ ਸਾਥ ਕਰਨਾ। ਜੋ ਵਰਣੋ ਮੇ ਅਰ ਅਰਥ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਿਸਚਲ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਸੇਵਾ ਧਰਮਸਾਲ ਕੀ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਆਪ ਕਰਨੀ ਸੂਹਨੀ ਅਰ ਜਲ ਪੰਖੇ ਆਦਿ ਤਿਨ ਹੀ ਸਤਲਬਾ ਲੀਏ ਐਸੇ ਕੀਨੀ। ਐਸੇ ਕਰਤੇ ਕਉ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਤ ਭਇਆ। ਸੋ ਸਹਿਜ ਸਮਾਧਿ ਤਿਨ ਕੀ ਲਗ ਜਾਤੀ ਭਈ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰ ਵਿਚਰਤੇ ਭਏ ਸਰੀਰ ਭੀ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਪ੍ਰਯੰਤ। ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਮੇ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਬੂੰਦ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਤ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਬੰਧਨ ਤੋੜ ਭਏ ਨਿਰਵੈਰ। ਅਨਿ ਦਿਨ ਪੂਜਹਿ ਗੁਰ ਕੇ ਪੈਰ। ਇਹ ਲੋਕ ਸੁਖੀ ਪਰਲੋਕ ਸੁਹੇਲੇ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਆਪੇ ਮੇਲੇ।" ਇਹੁ ਤਿਨ ਕੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗਤਿ ਭਈ ਏਕ ਸੁਖਨੀ ਸਾਹੀ ਕੀ। ਜੋ ਸੁਖਣ ਵਿਹਾਰ ਮੇ ਕਹਣਾ ਸੋ ਸਾਰਾ ਕਹਣਾ ਭੀ ਅਰ ਕਰਣਾ ਭੀ। ਐਸੇ ਵਿਹਾਰ ਕਰ ਭੀ ਅੰਤਸ਼ ਕਰਨ ਗੰਗਾ ਜਲ ਸਮ ਨਿਰਮਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਸੁਭਾਵਕ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਪੂਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨਾ ਨਿਰਬੰਧਤਾ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇ ਅਤੀਤ ਹੋਵੇ ਵਾ ਗ੍ਰਿਹੀ ਹੋਵੇ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਸਿਰ ਪਰੇ ਅਰ ਕਹਤੇ ਪਏ ਹੇ ਭਗਵਨ ਮੇਰੇ ਮੇ ਤੋ ਕਿਛੁ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਕੇਵਲ ਆਪ ਹੀ ਤੋ ਲਾਜ ਹੈ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸਭ ਸੰਤ ਜਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਕੀਰਤਨ ਜੋ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਮੇ ਭਾਈ ਅੰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਤੌਂ ਆਦਿ ਵੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਹਨ ਜੋੜੀ ਸਰੰਦਿਆਂ ਸਾਥ। ਤਬ ਸਰਬ ਸਾਧ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸਮਾਧੀ ਲਗ ਜਾਤੀ ਭਈ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੀ, ਭਾਈ ਮੂਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਗਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਇਤਿ ਆਦਿਕ ਹੋਰ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਕੀ ਗੁਰ ਸਬਦੋਂ ਮੇ ਲੀਨ ਹੋਤੀ ਭਈ ਬ੍ਰਿਤੀ। ਜਬ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਬਾਹਰ ਆਈ। ਤਬ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇ। ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਸਿਰੰਦਾ ਕੈਸੇ ਬਣਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਸਬਦ ਦਾਨ ਕੈਸੇ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਹਿਤ ਕਹੋ ਜੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੌਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰਿਆ ਸੀ ਤਾਰ ਗੁਣ ਸਿਖੋਂ ਕੋ ਕੈਸੇ ਮਿਲਾ। ਤਬ ਸੰਤ

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਕਰ ਬਰਨਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਜਬ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਲਿਖੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਿਆਰੀ ਹਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਜਿੰਨਾ ਕਾਨੇ ਸੇ ਤਊ ਸਬਦ ਕੌਣ ਪੜੇ ਜੋ ਸਿਖਾਂ ਮੇ ਰਾਗ ਕੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਬ ਜੋਤੀਆਂ ਕੇ ਸਬਦ ਗੀਤ ਆਦਿਕ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਸੁਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕੁਝ ਸਭਾ ਬਿਰਾਜਨ ਕੀਆ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਉਦਾਰ ਰਿਦੇ ਮੇ ਇਹੁ ਸੁਧ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਪੁਨਾ ਜੋ ਸਬਦ ਅਸਾਂ ਉਚਾਰੇ ਹੈਂ ਪੁਨਾ ਆਦਿ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋ ਉਚਰੇ ਹੈ ਸੋ ਇਨ ਕੀ ਰਾਗ ਪਾਇ ਕਰ ਅਲਾਪ ਰਾਗੀ ਸੁਰ ਸਾਤੋਂ ਕੀ ਮੇਇ ਤੋ ਭਲਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਤਾਲ ਬੰਧਾਨ ਹੈ ਤੀਨ ਚਾਰ ਅਰਥਾ ਪਾਂਚ ਸਵਾਰੀ ਪੁਨਾ ਏਕ ਤਾਲਾ ਸੂਲ ਫਾਕਤਾ ਦਾਦਰਾ ਗੀਤ। ਪੁਨਾ ਸੁਰਾਂ ਸਾਤੋ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ, ਸਹੁੜੇ ਮਧਮ ਪੰਚਮ ਧਯੋ ਵਟਾਹਨਿ ਖਾਦ।

ਪੁਨਾ ਛੇ ਜੋ ਰਾਗ ਹੈਂ ਪੰਚ ਪੰਚ ਆਪਨੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਰਾਗਨੀਆਂ ਸਹਿਤ ਅਸ਼ਟ ਅਸ਼ਟ ਨੰਦਨੋ ਕੇ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਹਿਰ ਭੈਰਉ ਰਾਗ ਗਾਇਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਗਾਵੀ ਜਨ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੇ। ਪੰਜ ਤ੍ਰਿਆਂ ਇਨ ਕੀ ਕਥਨੀ। ਭੈਰਵੀ ੧ ਬਿਲਾਵਲੀ ੨ ਪੁੰਨਿਆਂ ਕੀ ੩ ਬੰਗਲੀ ੪ ਅਸਲੇਖੀ ੫ ਇਹੁ ਭੈਰਉ ਤ੍ਰਿਆਂ। ਅਬ ਇਨਕੇ ਅਸ਼ਟ ਨੰਦਨ ਸੁਣੋ। ਪੰਚਮ ੧ ਹਰਖ ੨ ਦਿਸਾਖ ੩ ਬੰਗਾਲਮ ੪ ਮਧ ੫ ਮਾਧਵ ੬ ਲਲਤ ੭ ਬਿਲਾਵਲ ੮ ਇਤ ਭੈਰਉ। ਦੂਜੇ ਮਾਲ ਕੌਸ ਪੰਚਤ੍ਰਿਆਂ ਸਹਿਤ। ਗੋਡਕਰੀ ੧ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ੨ ਗੰਧਾਰ ੩ ਸੀਹੁਤੀ ੪ ਧਨਾਸ੍ਰੀ ੫ ਇਹੁ ਤ੍ਰਿਆ ਮਾਲ ਕੌਸ ਕੀ। ਅਬ ਤ੍ਰਿਆ ਨੰਦਨ ਕਥਨੀ। ਮਾਰੂ ੧ ਮਸਤ ੨ ਮੇਵਾੜਾ ੩ ਪ੍ਰਬਲ ੪ ਕੌਸਕ ੫ ਉਭਾਰਾ ੬ ਖੋਖਟ ੭ ਭੌਰਾਨਦ ੮ ਇਤਿ ਮਾਲ ਕੌਸ। ੨। ਤੀਜੇ ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਕਥਨੀ ਤ੍ਰਿਆ ਸਹਿਤ। ਤਿਲੰਗੀ ੧ ਦੇਵਕਰੀ ੨ ਬਸੰਤੀ ੩ ਸੰਧੂਰੀ ੪ ਆਹੀਰੀ ੫ ਪੁਨਾ ਪੁਤ੍ਰ। ਸੁਰਮਾ ਨੰਦ ੧ ਭਾਸਕਰ ੨ ਚੰਦ੍ਰ ਬਿੰਬ ੩ ਮੰਗਲ ੪ ਸਰਸਬਾਨ ੫ ਬਿਨੋਦ ੬ ਬਸੰਤ ੭ ਕਮੋਦ ੮ ਇਤਿ ਹਿੰਡੋਲ। ੩। ਚੌਥੇ ਦੀਪਕ ਇਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਆ ਕਛੇਲੀ ੧ ਪਟਮੰਜਰੀ ੨ ਟੋਡੀ ੩ ਕਮੋਦੀ ੪ ਗੁਜਰੀ । ਔਰ ਨੰਦਨ। ਕਾਲੰਕਾ ੧ ਕੁੰਤਲ ੨ ਰਾਮਾ ੩ ਕਮਲ ਕੁਸਮ ੪ ਚੰਪਕ ੫ ਮਾਲੀ ਗੌੜਾ ੬ ਕਾਨੜਾ ੭ ਕਲਿਆਨ ੮। ਇਤਿਦੀਪਕ। ੪। ਪੰਜਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਇਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਆਂ। ਬੈਰਾਰੀ ੧ ਕਰਨਾਟੀ ੨ ਗਵਰੀ ੨ ਆਸਾਵਰੀ ੩ ਸਿੰਧਵੀ ੪ ਇਤ ਤ੍ਰਿਆਂ ਅਬ ਨੰਦਨ। ਸਾਲੂ ੧ ਸਾਰੰਗ ੨ ਸਾਗਰਾ ੩ ਗੌਂਡ ੪ ਗੰਭੀ ੫ ਗੰਡ ੬ ਕੁੰਭ ੭ ਹਮੀਰ ੮ ਇਤਿ ਨੰਦਨ। ੫ ਛੇਵੇ ਮੇਘਰਾਜ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਅ ਕਥਨੀ। ਸੋਰਠ ੧ ਗੌਂਡ ੨ ਮਲਾਰੀ ੩ ਧੁਨੀ ਤ੍ਰਿਆ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਆਸਾ ੪ ਸੂਹੀ ੫ ਅਬ ਨੰਦਨ। ਬੈਰਾ ਧਰੀ ੧ ਗਜਧਰ ੨ ਕੇਦਾਰਾ ੩ ਜਬਲੀਧਰ ੪ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ ੫ ਜਲਧਾਰਾ ੬ ਸੰਕਰ ੭ ਸਿਆਮਾ ੮ ਇਤਿ ਮੇਘਰਾਜ। ੬।

ਕੁੰਨੇ ਰਾਗੀਓ ਜਨੇ ਗਾਏ ਹਨ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦ ਜੀ, ਹਾਹਾ ਹੂ ਹੂ ਨਾਰਦ, ਮੀਰਾਂ ਭਾਈ, ਨਰਸੀ, ਕਬੀਰ ਆਦਿ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਅਠਾਰਾ ਤੋ ਕਰ ਪੁਨਾ ਗਾਂਸ। ਜੋਬ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀਆਂ ੩ ਪੁਤ੍ਰ ੪੮ ਸੰਪੂਰਨ ਅੰਗੋ ਤੇ ਰਾਗ ਚੌਰਾਸੀ ਹੁਏ ਜਿਨ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕਾ ਜਸ ਮਿਲਾਇ ਕਰ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ ਹੂਆ ਵਾ ਸੁਨਾ ਹੂਆ ਚੌਰਾਸੀ ਤੇ ਪਾਰ ਪਵੇ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਸੁਖਸਾਗਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤਿਸ ਮੇ ਸਮਾਇ ਜਾਏ। ਇਹ ਇੱਛਾ ਸੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ।

ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਵਿਚਾਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਆਦਿ ਦੇਵ ਜੀ ਇਹੁ ਬਿਧ ਕੈਸੇ ਬਨੇ। ਜੋ ਰਬਾਬੀ ਸੇ ਸੋ ਭੀ ਰੂਠ ਗਏ। ਐਸੇ ਸਹਿਤ ਬੈਠਿਆਂ ਅਰਧ ਤ੍ਰਿਜਾਮਨੀ ਜਬ ਬੀਤੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਪਸਰਾਮ ਤਰਫ ਸੇ ਆਵਾਜ ਸਹਜ ਕੀ ਗਾਇ ਸਹਤ ਆਈ। ਤਾਂ ਸੁਨ ਕਰ ਸੋ ਆਵਾਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋ ਗੁਰ ਦਾਸ ਤੇ ਕਹਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੋ ਵਾਰ। ਹੇ ਭਾਈ, ਇਹੁ ਅਵਾਜ ਕੈਸੀ ਹੈ, ਤਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੋ ਗੁਰ ਦਾਸ ਹੈ ਸੋ ਹਥ ਜੋੜ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਨਾਥ, ਆਪ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰੇ ਮੇਂ ਜੋ ਟੂੰਡਾ ਡਕੌਂਹ ਹੈ ਤਿਸ ਆਗੇ ਕੋਊ ਤੁਮ ਸਾਰੰਗੀ ਲੈ; ਕਨਗਾਵਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਣ ਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਸਾਰੰਗੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਹੈ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਭਾ ਕਾ ਨਹੀਂ ਅਧਿਕਾਰ। ਕੋਈ ਐਸਾ ਸਾਜ ਹੋਇ ਜੋ ਥੋੜੇ ਸੇ ਅਕਾਰ ਵਾਲਾ ਅਰ ਪੁਰਸ਼ ਬਾਚਕ ਨਾਮ ਜਿਸ ਕਾ ਹੋਇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਏਕ ਰਾਮ ਗੜ੍ਹੀਆ ਸਿੱਖ ਨਿਕਟਿ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਹਾਥ ਧਰ ਕਰ ਸਵਰਗ ਗੰਧਰਬ ਦਿਖਾਏ। ਸਾਜ ਬਾਜੰਤਰ ਜੋ ਜੋ ਬਜਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨੋ ਸਹਤੇਂ। ਤਹਾ ਜਬ ਦੇਖ ਲੀਆ ਤਉ ਦਬ ਉਠਾਇ ਲੀਆ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਜੀ ਨੇ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਭਾਈ ਸਰੰਦਾ ਸਾਜ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤੋ ਬਨਾਇ ਦੇਵੋ। ਤਾਂ ਉਹ ਬੁਧ ਬਖਸੀਸ ਪਾਇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਬਨਾਇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਰਾਂ ਯੁਕਤ ਕਰ ਕੇ ਸਿਖੋਂ ਕੇ ਹਾਥ ਦੀਆ। ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਇਸ ਜੰਤ੍ਰ ਕੋ ਬਜਾਵੋ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਾ ਜੀ ਹਮ ਤੋ ਕਿਛੁ ਜਾਣਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਗੁਰਮੁਖੋ, ਹਮ ਸਭ ਕਿਛੁ ਦੀਆ ਵਿਦਿਆ ਰਾਗ ਰਤਨ ਆਦਿ। ਤਾਂ ਸਤਿ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਰ ਹਾਥ ਮੇ ਸਿਰੰਦਾ ਲੀਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਸਿਛਿਆ ਪਾਇ ਕਰ, ਸੁਰ ਤਾਰ ਸਾਤ ਗਾਇਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਪਾਇ ਕਰ ਸੁਰ ਤਾਰ ਕਾ, ਤੇ ਸਬਦ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਿਹ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਮਿਲ ਕਰ। ਅਭਿਆਸ ਕਾਰਣ ਵਿਦਿਆ। ਜਿਉ ਜਿਉ ਸਬਦ ਪੜਹਿ ਸਿਖ ਤਿਉਂ ਤਿਉ ਗੁਰ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵਹਿ। ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੇ ਸੁਖਾਂ ਕੀ ਬਖਸੀਸ ਕਰਹਿ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ। ਪੁਨਹ ਕਈ ਸਿਖਾਂ ਕਉ ਕਥਾ ਕਰਨ ਸਿਖਾਵਹਿ। ਕਿਸੀ ਕਉ ਗੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਵਹਿ। ਜੋੜ ਮੇਲ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਰਬ ਵਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ, ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸੁਆਮੀ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਤ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪਰਉਪਕਾਰੀ। ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ, ਤੁਸੀਂ ਸਭੀ ਧੰਨ ਹੋ ਪੁਨਾ ਧੰਨ ਹੋ ਜੋ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਭੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਗੁਨਾਵਾਦ ਯਾਦਿ ਕਰਾਵਤੇ ਹੋ। ਤੇ ਤੁਸਾਡੇ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਆਪ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੁਨਾ ਤੁਸਾਡੇ ਅੰਤਰ ਕਰਣ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਥਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸੰਬੰਧੀ ਗੁਣਾ ਕਰਿ ਪੂਰਨ ਹੈ ਅਰ ਤੁਮਾਡਾ ਅਹਾਰ ਹੈ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਰਸਨਾ ਸਫਲ ਵਾਸਤੇ ਮੋ ਜੈਸੇ ਨਿਰਗੁਣਾ ਕੋ ਵਡਿਆਈ ਦੇਤੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਧੰਨ ਹੋ।

ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਜਬ ਇਸਥਿਤ ਸੇ, ਸੇਵਾ ਲੀਏ, ਤਬ ਏਕ ਸੂਪਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ

ਹੈਸੀ। ਸੋ ਮਨ ਕਰ ਗੁਰ ਮੂਰਤਿ ਰਿਦੇ ਮੋ ਧਾਰ ਕਰ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਪੂਜਾ ਕਰਿਆ ਕਰੇ। ਜਿਸ ਕੋ ਮਾਨਸੀ ਪੂਜਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਵਾ ਹੋਰ ਜੋ ਪੂਜਾ ਹੈ ਧੂਪ ਦੀਪ ਪੁਸਪਾਦਿ ਕੋ ਕਰ ਸੋ ਇਸ ਤੇ ਮਨ ਕਰ ਪੂਜਾ ਦਸ ਗੁਣੀ ਅਧਿਕ ਹੈ। ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਜਗ ਕਹਿਆ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਗੀਤਾ ਮੇਂ: ਜੋ ਸ੍ਰਵਾ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ, ਮੰਤਰ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ, ਤੇ ਦੁਗਾਤਾ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ, ਭੁਜੋਨ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ। ਐਸੇ ਯੱਗ ਕਰ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਦਾ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਵਾ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਅਪਰ ਹੈ ਤੇ ਮਾਨਸ ਪੂਜਾ ਪਰੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਨੈਸਟਾ ਪਰਵਾਰ ਹੈ। ਸੋ ਸੂਪਕਾਰ ਮਨ ਮੈਂ ਸਿਘਾਸਣ ਸੋਨੇ ਮਣੀਆਂ ਕਰ ਜੜਤ, ਤਿਸ ਪਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਕੋ ਇਸਨਾਨ ਕਰਵਾਇ ਕਰ ਗੰਗਾ ਜਲ ਕਾ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਪਰ ਬੈਠਾਵਣਾ ਕੇਸਰ ਅਵਰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਫੁਲਾਨਾਂ ਸੁੰਦਰ ਪੁਸਾਕਾਂ ਪਹਿਰਾਇ ਕਰ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ਗਲੇ ਡਾਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਅੰਗਦ ਤੇ ਕਾਂਸ ਕੰਕਨ ਮੁੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਕਰ ਸਾਖਾ ਮੇ ਪਾਇ ਕਰਨੇ ਅਰ ਕੰਠ ਮੇ ਕੰਠ-ਭੂਖਨ ਪਹਿਰਾਵਣੇ ਸੁਗੰਧਤ ਲਾਵਣੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੇ। ਤੇ ਸੀਸ ਪਰ ਮੁਕਟ ਪਹਿਰਾਵਣਾ। ਮਾਲਾ ਮੋਤੀਓ ਕੀ ਸੋ ਗਰੇ ਡਾਰਨੀ। ਸਿਰ ਪਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਜੋ ਛਤ੍ਰ ਹੈ ਤੇ ਚਮਰ ਝੁਲਾਵਣਾ। ਬੀਜਨ ਸਪੇ ਬੀਜਨ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਆਗੇ ਪੁਸਪਾਂ ਕੀ ਚੌਕੀ ਪੂਰਨੀ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦੋਏ ਲਇ ਕਰ। ਫੇਰ ਆਗੇ ਨੈਖੇ ਵੇਦ ਦਿਵ ਭਜਨੰ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤੋਂ ਲੈ ਕਰਿ ਧਰਨੇ ਜਲ ਮਧਰ ਆਦੀ ਸੁਵਰਣ ਪਾਤ੍ਰੋਂ ਮੇ ਪਾਇ ਕਰ ਮਨਿ ਕਰ ਸਭ ਵਿਧਿ ਕਰਨੀ ਪੁਨਾ ਆਰਤ ਹਰਿ ਕੀ ਆਰਤੀ ਕਰਨੀ। ਸੰਤ ਭੇਰਗੀ ਪ੍ਰਣਵੇ ਆਦਿ ਲੈ। ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ। ਪੁਨਾ ਚਾਰ ਪ੍ਰਦਖਣਾ ਕਰਿ ਅਸ੍ਟਾਂਗ ਡੰਡੋਤ ਕਰਨੀ ਚਰਨਾ ਪਰ ਸੀਸ ਧਰਨਾ ਧਰਨੀ ਪਰ। ਫੇਰ ਮੁਖੋ ਬੇਨਤੀ ਕੇ ਸਬਦ ਪੜਨੇ। ਤਥਾ ਕਹਿਆ ਹੈ" ਹਮ ਮੈਲੇ ਤੁਮ ਊਜਲ ਕਰਤੇ ਹਮ ਨਿਰਗੁਣ ਤੂੰ ਦਾਤਾ"। ਅਥਵਾ। "ਤੇਰੇ ਕਵਨ ਕਵਨ ਗੁਣ ਕਹਿ ਕਹਿ ਗਾਵਾਂ ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨਾ। ਬਰਨ ਨ ਸਾਕਉ ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਤੂੰ ਠਾਕੁਰੁ ਊਚ ਭਗਵਾਨਾ"। ਫੇਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਵਾਏ ਕਰ ਲਾਗੀ ਨਿਵਾਤ ਮੁਖ ਦੇਣੀ ਜਲੁ ਭਰ ਕਰ ਫੇਰ ਬੈਠ ਕਰ ਧਿਆਨ ਕਰਣਾ। ਮੁਖਾਰ ਬਿੰਦ ਵਾ ਚਰਨ ਬਿੰਦ ਕਾ ਜੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਬੀਚ ਲੀਨ ਕਰਨੀ। ਫੇਰ ਸੇਜਾ ਪਰ ਪੋਢਾਇ ਦੇਣਾ ਤੇ ਚਾਪੀ ਕਰਣੀ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਆਪ ਸਨਾਨ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਲੇਣਾ। ਸੇਵਕ ਸਿਖ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹੁ ਆਗਿਆ ਹੈ ਸਤ ਸਾਸ੍ਤ੍ਰੋਂ ਕੀ ਭੀ ਸੱਚ ਗ੍ਰਿਥੋਂ ਕੀ ਭੀ। ਇਸ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਬਰਨੀ। "ਗੁਰ ਮੂਰਤਿ ਸੋ ਲਾਇ ਧਿਆਨਾ। ਤਾਂ ਤੂੰ ਦਰਗਾਹਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨ। ਪੁਨਾ। "ਸਤਿ ਗੁਰ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਹਿਰਦੇ ਬਸਾਇ। ਜੋ ਇਛੇ ਸੋਈ ਫਲ ਪਾਇ"। ਪੁਨਾ ਕਹਿਆ ਹੈ ਵੇਦ ਗ੍ਰੰਥਕਰਤੋਂ ਤੇ। "ਭਨ ਮਥਰਾ ਮੂਰਤਿ ਸਦਾ ਥਿਰ ਲਾਇ। ਚਿਤ ਸਨਮੁਖ ਹੋਏ। ਕਲ ਜੁਗ ਜਹਾਜ ਅਰਜਨ ਗੁਰੂ ... ਸ੍ਰਿਸਟ ਲਗ ਬਿਤਰੋ"। ਐਸੇ ਸਮਝ ਕਰ ਗੁਰ ਮੂਰਤਿ ਰਿਦੇ ਮੋ ਬਸਾਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਲਿਆਨ ਸੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ। ਪੁਨਾ ਬਾਹਿਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਐਸੇ ਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਨਿਸਰੇ ਜਾਨ ਕਰ ਸੱਭ ਕੋ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰੇ। ਕੋਊ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਸਭੀ ਕਲਿਆਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪੁਰਸ ਕੋ। ਸੋ ਐਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰਤੇ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਭੁਜਨ ਭੁੰਚਵਾਇ ਦੇਵੇ ਮਨ ਕਰ।

ਤਬ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭੋਜਨ ਸਮੇ ਭੋਜਨ ਨ ਪਾਵੈ, ਜਬ ਉਹ ਦੇਵੇ ਬਾਹਰ। ਕਈ ਦਿਨ ਬੀਤਿਆਂ ਸੋ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ ਜੋ ਹੇ ਗ੍ਰੀਬ ਨਿਵਾਜ, ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ, ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਮੂਰਤੀ, ਪ੍ਰਿਥਮ ਰਸੋਈ ਆਪ ਜੇਵ ਲੇਤੇ ਹੋ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸੋ ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀਰ ਕੀ ਪੁਸਟੀ ਅਰ ਤ੍ਰਸਟੀ ਜਿਉ ਕੀ ਤਿਉ ਅਧਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਮੇ ਕਿਆ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਾਨ। ਤਬ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰ ਗੁਰੂ ਭਗਤ ਬੋਲਤ ਭਏ ਮਾਨੋਂ ਫੂਲੋ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਵਾਰ। "ਹੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਭੋਜਨ ਅਰਵਾਵਤੇ ਹੋ, ... ਛਕਾਵਤੇ ਹੋ ਤਿਸ ਕਰ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪੁਨਾ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੋੜ ਰਹਿੰਦੀ ਦੂਜੇ ਇਸ ਕਰ ਭੀ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਤਾ ਹਾਂ। ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਗ੍ਰਹਸ ਮੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੋ ਸੋ ਭੀ ਮੈ ਖਾਵਤਾ ਹਾਂ, ਹੇ ਸੁਜਾਨ। ਤੀਜੇ ਹੋਰ ਕਰ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹਾਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ, ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ ਖੀਰਾਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਭੋਗ ਲਵਾਵਤੇ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਮੈ ਹੀ ਅਰੋਗਾਵਤਾ ਹੂੰ, ਹੇ ਗੁਰ ਸਿਖ। ਚੌਥੇ ਇਸ ਕਰ ਭੀ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਿਤਾ ਹਾਂ ਜੋ ਅਤੀਤ ਸਿਖ ਸੰਤੋਖਵਾਨ, ਭਜਨਵੰਤ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਪਠਨ ਹਾਰੇ, ਤਿਨ ਕੋ ਜੋ ਛਕਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਮੈਂ ਹੀ ਖਾਤਾ ਹੋ। ਪੰਜਵੇਂ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰ ਕਰ ਬਾਰੰਬਾਰ ਇਸ ਕਰ ਭੀ ਮੈ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤੇ ਸਰੀਰ ਕੀ ਪੁਸ਼ਟਾ ਕਾ ਕਹੈ ਤਾਂ ਸੁਣ ਇਹ। ਸਰੀਰ ਕੋ ਤਉ ਹਮ ਰੋਕ ਟੋਕ ਰਾਖਤੇ ਹੈਂ, ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ! ਪੁਸਟ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਆਇਆ ਹੈ, ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ। ਜੋ ਤਿਸ ਕਰ ਮਨ ਹੀ ਹਮਾਰਾ ਪੁਸਟ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੇ ਤਨ ਭੀ ਸਦਾ ਸੁਖ ਪੁਸਟ ਹੋਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਮ ਰੋਕ ਨਾ ਰਾਖੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮੋਟਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਗੁਰ ਮੁਖਾਰ ਬਿੰਦ ਕੇ ਬਰਨ ਸੋ ਚਰਨਾ ਪਰ ਗਿਰ ਪੜਾ ਅਰ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਦੇਵ, ਆਪ ਕੇ ਸਰੂਪ ਕਉ ਉਪਨਿਸਦਾਂ, ਕਾਠਵਲੀ ਅਰ ਛੇ ਤੇ ਨਾਮ ਉਪਨਿਖਦਾਂ ਤੇ ਨਾਰਾਇਣੀ ਨਾਮ ਉਪਨਿਖਦਾਂ ਤੇਰਾ ਹੀ ਵਰਨਨ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ। ਹੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਭਗਤ ਪ੍ਰਖਿ। ਪੁਨਾ ਗੁਰਦੇਵ ਤਬਾ ਹੀ ਸਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜੇਵਣ ਲਗੇ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕਰ। ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੇ ਜੋਗ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਸੀ ਤਿਸ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰ ਭੂ ਮੰਡਲ ਮੇ ਵਿਰਾਜਤ ਭਏ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤਰਾਰਧੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਪ੍ਰੀ ਵਿਧੀਆਂ ਬਰਨੀ ਸੰਤਾਲੀਸਮੋ ਹੁਲਾਸ। (੪੭) । ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸਭ ਕੀ ਸਮਾਧਿ ਲਗ ਗਈ, ਗੁਰ ਮੂਰਤਿ ਮੇ। ਫੇਰ ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਫੇਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਆਵੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਸੁਣੋ ਜਾਂਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਅਕਬਰ ਪਾਤਸਾਹ ਚੜਿਆ ਲਾਹੌਰ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਡੇਰੇ ਆਇ ਲਗੇ ਬਟਾਲੇ ਮੇ। ਤਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਲ ਅਰਲ ਸਿਧੋ ਕੇ ਮਕਾਨ ਮੇਲਾ ਸੀ। ਤਬ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੋਰ ਕਰਿ ਪੁਨਾ ਮਕਾਨ ਢਾ ਵਾਹ ਦੀਆ ਜਾਂ ਤੇ ਮਲੇਛ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ। ਤਾਂ ਪੀਛੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਜੋਗੀਆਂ ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਹੇ ਹਜਰਤ ਬਿਨਾ ਵਾਤ ਤੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਹਮਾਰਾ ਮਕਾਨ ਢਾਹ ਦੀਆ ਹੈ। ਤੇ ਵਧੀਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਬਿਨਾ ਜਾਨੇ ਤੇ ਤਬ ਪਾਦਸਾਹ ਸੁਣ ਕਰ ਅਦਾਲਤ

ਅ

ਕਰਤ ਭਇਆ। ਤਬ ਤਿਨੋ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਕੋ ਬੋੜਾ ਕੀ ਸਜਾਇ ਦੇ ਕਰ ਕੈਦ ਕਰਿ ਦੀਆ
ਖੋਜ ਖੋਜ ਪਕੜ ਮੰਗਵਾਏ ਕਰਿ। ਪੁਨਾ ਆਪਨੇ ਪਾਸ ਤੇ ਧੰਨ ਦੇ ਕਰ ਜੋਗੀਆਂ ਕਉ ਮਕਾਨ
ਬਨਵਾਇ ਦੀਆ। ਇਹੁ ਨਿਆਇ ਕੀਆ। ਜਹਾਂ ਅਬ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਭੀ ਅਸਥਾਨ ਹੈ।
ਪੂਜਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਪਾਤਸਾਹ ਚੜ੍ਹ ਕਰ ਬਲੋਸਰੀ ਨਗਰ ਆਇ ਡੇਰਾ ਕੀਤਾ। ਨੇੜ
ਜੋ ਤਹਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਕਉ ਮਿਲ ਕਰ, ਸ੍ਰੀ ਡੇਹੁਰੇ ਛੁਡੜ
ਇਧਰ ਹੀ ਸਿੰਘਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੇ ਪਰੇਰੇ ਭਏ ਚਲੇ ਆਏ। ਤਿਥੇ ਅਕਬਰ ਭੀ ਉਤਰਿਆ
ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੋ ਕੂਕ ਤਾਲੀਓਂ ਮੇਲ ਭਇਆ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਕਾ ਅਰ ਖਿਤ ਪਤੀ ਕਾ।
ਰੂਪਤ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਆਪ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ। ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਕਹਤ ਭਏ: ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੀ
ਕਿਰਪਾ ਪਾਇ ਕਰ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹਾਂ, ਹੇ ਪਾਤਸਾਹ। ਤੁਮਾਰੇ ਸਭ ਬਿਧਿ ਮੁਬਾਰਖ ਹੈ ਹੇ
ਗਜਿੰਦਰ। ਤਾਂ ਪਾਤਸਾਹ ਕਹਤ ਭਇਆ ਮੇਰੇ ਮੁਬਾਰਖ, ਜਬ ਤੁਮਹਾਰਾ ਪਾਕ ਦਿਦਾਰ ਪਾਇਆ
ਪਾਕ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ਕੇ ਜੋ ਆਪ ਰਸੂਲ ਹੋ। ਮੇਰਾ ਤਨ ਮਨ ਖੁਸੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹੇ ਗੁਰ। ਤਬ
ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਰਪਾਉ ਦੀਆ, ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਹਿਤ। ਸੋ ਭਾਵ ਸਹਿਤ ਗ੍ਰਹਨ ਕਿਰ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਹਤ
ਭਇਆ। ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਪ ਕੋ ਖੇਚਲ ਤੋ ਨਹੀਂ ਕਿਸੀ ਦੁਰਜਨ ਕਰਿ; ਹੋਰ ਗੁਰਾਸੀ ਪਿੰਡਾਂ ਕਾ
ਮਾਮਲਾ ਤੋ ਆਪ ਕੋ ਪਹੁੰਚਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੋ ਦੁਆਰ। ਹੇ ਪਾਤਸਾਹ ਦੁਖ ਕਾ ਕਾਰਣ ਅਨਿਆਈ
ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ। ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਨਿਆਈ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਦੁਖ ਕਾ ਕਾਰਣ
ਨਹੀਂ। ਪੁਨਾ ਮਾਮਲਾ ਭੀ ਪਹੁੰਚਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਹਮਾਰਾ ਸਭ ਕੋ ਸਾਜਨ ਹੀ ਹੈ ਕਰਵੀਰ, ਜੋ
ਮਿਤ੍ਰ ਹੂਆ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੀ ਕਾ ਦੁਖ ਚਿਤਵੰਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਕਿਸੀ ਕਰ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਤਾ
ਨਹੀਂ ਅਕਾਸਾਂ ਕੇ ਬਾਣ ਵੰਤ। ਤਥਾ ਅਕਾਸ ਕੇ ਚੀਦ ਵਤ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ਪ੍ਰਸੰਨ
ਭਇਆ ਬਹੁਤ। ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੋ ਪੀਰ ਤੁਸਾਂ ਦੀ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਖਿਦਮਤ ਫੁਰਮਾਵੋ
ਨਫਰ ਜਾਣ ਕਰ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਪਾਤਸਾਹ, ਤੁਸਾਡੇ ਆਵਣ
ਕਰ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਖੇਚਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੋ ਇਨਾਂ ਤੇ ਏਤਾ ਮਾਮਲਾ ਕਬੂਲ ਨ ਹੋਵੈ ਜੇਤਾ ਆਗੇ ਹੈ
ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਅਕਬਰ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਦਸ ਰੁਪਏ ਸੈਂਕੜਾ ਛਾਡ ਦੀਆ। ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਪਰ ਗੁਰ
ਅਸਤ ਕਰਿ। ਔਰ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੇ ਕਰ, ਪੁਨਾ ਵਿਦਾ ਹੂਆ ਆਗੀ।
ਸੋ ਧੰਨ ਭੂਖਨ ਆਦਿਕ ਅਰਥੀ ਕੋ ਦੇ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਆਵਤੇ ਭਏ ਮੰਗਲ
ਮੂਰਤੀ। ਇਹ ਕਥਾ ਖੁਲਾਸਤੁਲ ਤਵਾਰੀਖ ਨਾਮ ਕਿਤਾਬ ਮੈ ਹੈ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਸਮੇਂ
ਬਨੀ ਹੈ। ਬਨਾਵਣ ਵਾਲਾ ਬਟਾਲੇ ਮੈ ਹੂਆ ਹੈ। ਇਸ ਗਲ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਆ ਹੂਆ
ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਪਨਾ ਅਰਥ ਕੋਊ ਨਾ ਮਾਂਗਾ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਸਮ। ਉਪਕਾਰ ਰੂਪ ਸਰਬ
ਜੀਆਂ ਕੇ ਸੁਖ ਲੀਏ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਇ ਬਚਨ ਕਹਿ ਦੀਆ। ਗੁਰੂ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਕਾਮ ਏਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੀ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਸੀ ਸੁਖ ਦੇਣਾ। ਮੁਖ ਸੰਤ ਲਖਣ ਭੀ ਇਹ ਹੀ ਹੈ "ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭ ਸਾਚ ਇਕਾਸੀ
ਪੂਰਨ ਕਲਿ ਜਿਨ ਧਾਰੀ"। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਡੇ ਬਡੇ ਜੀਵਾਂ

ਕੇ ਸੁਖ ਲੀਏ ਏਹੁ ਕਾਰਜ ਕਰੈ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਤਾਂ ਸੀਤਾ ਜੀ ਲੀਏ ਖਾਰੀ ਸਿੰਧ ਪਰ ਏਕ ਸੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਚਾਰ ਸੇ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾ। ਤਊ ਬੜੇ ਪ੍ਰਯਤਨ ਸਿਉ ਰਾਵਣ ਮਾਰਾ ਹੈ ਜਿਨੋ ਲਾਖ ਮ੍ਰਿਗੋਂ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪਾਇਕਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਕਰ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੇਤ ਬਨਾਈ ਹੈ ਅਪਾਰਜਨਤ ਜਲੌਧ ਤਾਰਿਬੇ ਕਉ ਬਿਨ ਪ੍ਰਯੋਜਨ। ਏਕ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਰਮ ਧਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੀਏ ਜੋ ਪਿਪੀਲ ਭੀ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ। ਦੂਜੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਰੂਪ, ਜਿਸ ਕੇ ਆਸ੍ਰਤ ਹੋ ਕਰ ਚਾਰ ਵਰਨ, ਚਾਰ ਆਸ੍ਰਮੀ, ਅਪਾਰ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧ ਕੋ ਸੁਖੇਨ ਤਰ ਜਾਏ ਜੀਵ ਤਿਨੋ ਕਾਲ ਮੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਸੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਅੰਧਕ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਕਰੇ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਜੀ ਭਏ ਤਰਤ ਪ੍ਰਜਾ ਜੋ ਗੋਪੀ ਜਨੋ ਮੇ ਲੀਲਾ ਬੰਸੀ ਕਾ ਬਜਾਵਣਾ ਤੇ ਕੰਸ ਕਾ ਮਾਰਣਾ ਇਤਿਆਦਿਕ ਕੌਤਕ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਅਨਿਕ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਜੋ ਕਲ ਰੂਪ ਕੰਸ ਸੀ ਸੋ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਪਕੜ ਪਿਛਾੜੇ। ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਕੋਂ ਕੋ ਜੋ ਕਰਾਤੇ ਪਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਕਾ ਪਰਤਿਆਗ ਕਰਾਂ ਆਪ ਭੀ ਨਪੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਆ ਹੋਰ ਭੀ ਜਨਾ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਕਰਵਾਇਆ ਜੈਸੇ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ। ਹੋਰ ਸੁਣੋ ਪਰਸ ਰਾਮ ਜੀ ਅਵਤਾਰ ਹੂਏ ਯਮ ਦਗਨ ਮੁਨੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ; ਪੁਨਾ ਮਾਤਾ ਜਿਸ ਕੀ ਰੇਣਕਾ। ਜਿਸ ਬਨ ਮੇਂ ਇਹ ਰਹਿਤੇ ਸੇ ਤਿਸ ਬਨ ਮੇ ਸਹੰਸਰ ਬਾਹੂ ਕੀ ਧਰਨੀ ਜੋ ਤਰਣੀ ਸੋ ਰੇਣਕਾ ਕੀ ਭਗਨੀ ਸੀ। ਸੋ ਸੰਬੰਧ ਜਾਣ ਕਰ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਾਹੂ ਕੀ ਰੋਟੀ ਬਨਾਈ। ਕਾਮਧੇਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ, ਸਭ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕੀਏ। ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਨੇ ਸੁਰ ਧੇਨੂੰ ਜਾਚੀ ਯਮ ਦਗਨ ਸੇ। ਤਿਨਾ ਨਾ ਦੀਨੀ ਪੁਨਾ ਸੁਰ ਲੋਕ ਭੇਜ ਦਈ। ਤਬ ਕਰੋਧ ਕਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਮੁਨੀ ਕੋ ਮਾਰ ਦੀਆ। ਤਬ ਰੇਣਕਾ ਤ੍ਰਿਆ ਰਹਨ ਜਾਏ ਪਾਟਾ ਸੈਏ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ। ਤੇ ਕਹਾ: ਹੇ ਪਰਸ ਰਾਮ, ਹੇ ਪਰਸ ਰਾਮ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਪਰਸਰਾਮ ਜੀ ਪਰਸ਼ ਕਾਂਧੇ ਪਰ ਧਾਰ ਕਰ ਝਟ ਤੇ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਜਨਨੀ ਜਨਿਕ ਨਿਕਟ। ਤਬ ਰਾਜਾ ਜੋ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਰ ਹੈ ਸੋ ਤਤਕਾਲ ਜਾਇਕਰ ਭੁਜਾ ਕਾਟ ਦੀ। ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀਆਂ ਸਾਖਾਂ ਕਾਟ ਦੇਵੀਏ। ਤੈਸਾ ਸਮਝਨਾ। ਪੁਨਾ ਸੀਸ ਕਾਟ ਦੀਆ ਤਿਸ ਰਾਜਾ ਕਾ। ਪੁਨਾ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜਿਵਾਇਆ। ਤਬ ਪਰਸ ਰਾਮ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੇ ਕਹਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਕਿਛੁ ਆਗਿਆ ਕਰੋ, ਹੇ ਪਰਮ ਮੁਨੀ ਜਨਕ ਜੀ। ਤਬ ਯਮ ਦਗਨ ਜੀ ਕਹਾ: ਹੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪਰਸ ਰਾਮ, ਪਰਸ ਲੈ ਕਰ ਮਾਤਾ ਦਾ ਭੀ ਸੀਸ ਕਾਟ ਦੇ ਅਰ ਭਾਈ ਕੋ ਮਾਰ ਦੇ। ਜਿਸ ਤੇ ਮੁਨੀ ਦੇ ਮਨ ਕੋ ਕੋਪ ਥਾ ਆਇਆ। ਤੀਨ ਕੇ ਦੋ ਪੁਤ੍ਰ ਨਿਕਟ ਸੇ। ਮੁਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੇ ਜੋ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨਾ ਵਧਾਏ। ਸੋ ਨਾਰ ਹੀ ਜੋ ਨਾਰੀ ਹਨ ਸੀਲੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਕਹਾ ਜੋ ਮਾਤਾ ਮਾਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸੋ ਨਾ ਮਾਰਤੇ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹੇ ਪਿਤਾ ਅਸੀਂ ਮਾਤਾ ਕੈਸੇ ਮਾਰੀਏ ਇਹ ਬੜਾ ਪਾਪ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੋਪ

ਕਰ ਜਬ ਰਾਮ ਆਏ ਤਬ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹੁ ਤਿਨੋ ਹੀ ਮਾਰ ਦੇ ਰਾਮ। ਤਬ ਤਿਨਾ ਕੇ ਸੀਸ ਕਾਟ ਦੀਏ। ਤਬ ਜਨਕ ਜੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਾ ਪਰਸ ਰਾਮ ਕੋ ਕਿਛ ਵੱਰ ਮਾਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਪਰਸ ਰਾਮ ਜੀ ਕਹਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਭਗਵਨ, ਇਹ ਤਿਨੋ ਸੁਜੀਵ ਹੋਵਹਿ ਪਰ ਇਹੁ ਖਬਰ ਇਨ ਕੋ ਨਾ ਹੋਇ ਜੋ ਪਰਸ ਰਾਮ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਤਬ ਤਾਂ ਤਤਕਾਲ ਸੁਜੀਵਕਰੇ ਮੁਨੀ ਕੇ। ਤਬ ਪਰਸ ਰਾਮ ਮਾਤਾ ਕਉ ਕਹਾ ਜੋ ਤੈਂ ਇਕੀਸ ਬੇਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਸਰੀਰ ਪਰ ਮੈਂ ਪਰਸਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਤੇਰਾ ਤਬ ਜੋ ਇਕੀਸ ਨਛਤ੍ਰਾਂਇਣ ਕਰੋ; ਤਾਂ ਸੋ ਤਥਾ ਹੀ ਕਰਤ ਭਏ। ਕਰੂਖੇਤ੍ਰ ਮੈ ਖਤ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਲਹੂ ਕੇ ਕੁੰਡ ਭਰ ਕਰ ਬੀਰ ਸਨਾਨ ਕੀਆ ਪੁਨਾ ਸੂਰਜ ਕੋ ਤਰਪਨ ਕੀਆ। ਐਸੇ ਐਸੇ ਗੁਣ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਕੇ ਗੁਣਾ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਖੀਏ ਕੇਵਲ ਗੁਣ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈਂ। ਮੋਖ ਆਦਕ। ਹੋਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਕੀ ਲੀਲਾ ਦੇਖੋ। ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਸਿਖਾ ਸਰ ਸ਼ੰਖ ਕੋ ਜਿਨ ਮਾਰਾ ਤੇ ਬੇਦ ਉਧਾਰੇ ਪੁਨਾ ਕਛਪ ਜੀ ਅਵਤਾਰ ਜੋ ਧਰਨੀ ਧਰ ਕੇ ਭੀ ਧਾਰਨ ਕਾਰੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਵੈਰਾਹ ਜੀ ਅਵਤਾਰ ਭਏ ਭੂਮ ਉਧਾਰ ਕਰ। ਫੇਰ ਨਰਹਰਿ ਭਗਵਾਨ, ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੀ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰੀ। ਹੇ ਗਰੀਬਨਿਵਾਜ ਜੀ, ਧ੍ਰੂ-ਵਰ ਦਾਨ ਜੀ। ਅਰਜਨ ਨਾਰਾਇਣ ਜੀ। ਤੇ ਬੋਧ ਜੀ, ਪੁਨਾ ਕਲੰਕੀ ਜੀ। ਸਨਕਾਦਿਕ ਚਾਰੋਂ ਭਾਈ। ੧੧ ਅਵਤਾਰ। ਤਾਤ ਪਰਜ ਇਹੁ ਗੁਰੋਂ ਦੇ ਗੁਣੋ ਸਾਥ ਕਿਸੀ ਅਵਤਾਰ ਕੀ ਭੀ ਸਾਦਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਗੁਰੂ ਹਨ ਸਾਧ ਸੰਗਿਤ੍ਰ ਜੀ। ਫੇਰ ਅਕਬਰ ਮੂਆ ਤੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਹੂਆ ਸੋ ਗੁਰੂਅਰਜਨ ਜੀ ਆਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸੀਹਦ ਕੋ ਕਿਆ ਦੀਆ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਆਪ ਕਿਉ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਉੱਤਰ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਹੁਕਮ ਪਾਤ ਸਾਹਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਇਆ ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਭਾਈਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਕੜ ਕਰ ਪਲ ਖੰਡਨ ਕਰੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਕਰੇ ਹੈ ਕਿਧੋਂ ਆਪ ਕਰੇ ਹੈਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਗਿਆ ਦੀਨੀ ਸੀ ਜੋ ਤੇਗ ਪਕੜ ਕਰ ਨਿਤ ਗਊ ਗ੍ਰੀਬ ਕੇ ਦੋਖੀਆਂ ਕਉ ਤੁਸਾਂ ਮਾਰਣਾ। ਜੋ ਬਹੁਤ ਜੁਧ ਕੀਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ। ਏਕ ਸਮੇ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜਾਰ ਤੁਰਕ ਲਾਹੌਰ ਸੇ ਸ੍ਰੀਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤਕ ਆਇਆ ਜੁਧੁ ਲੀਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਥ। ਤਬ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਮੈਂ ਬੈਠੇ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਕੇ ਜਾਪ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੈ। ਤਬ ਸਿਖਾਂ ਕਹਾ ਜੀ ਤੈਰੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸਤ੍ਰੂਆਂ ਦਾ ਦਲ ਆਇਆ ਹੈ ਕੋਈ ਜਤਨ ਕਰੋ, ਕਵਨ ਕਾਰਨ। ਬਿਨਾ ਆਗਿਆ ਤੇ ਅਸੀ ਬੈਰੀਆਂ ਸਹਨ ਸੋ ਬਖਸਣਾ ਜੀ, ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਬਖਸ਼ੰਦ ਹੋ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋ ਮਹਾਂ ਸਾਹੁ ਹੈਂ ਸੋ ਤੂਸਨੀ ਰਹਿਤੇ ਭਏ ਉੱਤਰ ਨਾ ਦੀਆ। ਪੁਨਾ ਸਤ੍ਰ ਨਿਕਟ ਨਗਰ ਕੇ ਆਇ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ: ਅਬ ਜੀ, ਜਾਂ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤ ਬਨੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਭੀ ਦੁਸਟ ਦਮਨ ਅਰਦਾਸਿ ਕਰੈ ਉੱਤਰ ਨ ਦਿਆ ਪਰਤ। ਤਿਨੋ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਉ ਘੇਰਾ ਪਾਇ ਲੀਆ। ਸਤ੍ਰੂਆਂ ਨੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਜਾਪ ਕਉ ਜਪ ਕਰ, ਸਬਦੋਂ ਸਹਿਤ, ਪੁਨਾ ਧਿਆਨ ਧਰਕੇ ਫੇਰ ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲਤੇ ਭਏ

ਕਮਲ ਖਿੜ ਕਰ ਖੱਟ ਪਦ ਹੋ ਕੇ ਸੁਖ ਦੇ ਤਹੈ ਤਥਾ ਸਿਖਾਂ ਕੋ ਸੁਖ ਦੇਤੇ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਗੁਰੁ ਦੇਵ ਜੀ
ਜੈਸੇ ਕਰ ਸਾਖਾ ਕਰ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰੀਏ ਤੈਸੇ ਭੀੜ ਦੁਆਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਆਪਨੇ ਦੁਸਟੋਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ
ਸ੍ਰੀ ਦੇਖੀ। ਤੇ ਦੁਸਮਨ ਭੀ ਗੁਰ ਮੂਰਤੀ ਕੋ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਕੈਸੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਮ ਮਦ ਰੰਜਨ ਹੈ ਪੁਨਾ
ਭਰਮ ਤੇ ਭੰਜਨ ਹੈ। ਆਨਨ ਮੇਂ ਮਨ ਭੀਜਤੀ ਹੈ ਕਮਲ ਪਤ੍ਰ ਸਮ ਲੋਚਨ ਹੈਂ। ਅਤ ਸੁੰਦਰ
ਸਰੀਰ ਕੀ ਛਬਿ ਹੈ, ਮਨ ਕੋ ਮੋਹਿਤ ਕਰਨਵਾਰੀ। ਸੋ ਸਭ ਹਿਰਾਨ ਹੋ ਕਰ ਜੜਵੱਤ ਹੋ ਰਹੇ।
ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਠਾਢੇ ਹੋ ਕਰ ਇਹੁ ਸਬਦ ਪੜ੍ਹ ਕਰਿ ਅਰਦਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤੱਥਾ ਸਬਦ।
"ਜਾ ਕਉ ਮੁਸਕਲ ਅਤਿ ਬਣੈ ਢੋਈ ਕੋਈ ਨ ਦੇਇ। ਲਾਗੂ ਹੋਇ ਦੁਸਮਨਾ ਸਾਕ ਭੀ ਭਜ ਖਲੇ।
ਸਭੋ ਭਜੈ ਆਸਰਾ ਚੁਕੈ ਸਭ ਅਸਰਾਉ। ਚਿਤ ਆਵੈ ਓਸ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਲਗੈ ਨ ਤਤੀ ਵਾਉ।"
ਐਸੇ ਉਚਾਰ ਕਰਿ ਅਸਟਿ ਪਦੀ ਪੁਨਾ ਦੁਧਾਰਾ ਖੰਡਾ ਖਿਚ ਲੀਆ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰਿ।
ਫੇਰਤਰ ਫੇਰਿਆ ਜਬ ਹੀ, ਤਬ ਹੀ, ਸਤ੍ਰ ਸੈਨਾ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਕਰ ਧਰਾ ਧਰੰ ਗਿਰ ਪੜੀ ਜਾਜਰ ਮੂਲੀਆਂ
ਵੱਤ। ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਜੈ ਭਈ ਏਕ ਬੇਰ ਤੋਂ। ਪੁਨਾ ਪੈਰਾ ਤੇਰਾ ਧਨਖਬਾਨ
ਪਕੜ ਕਰ ਤੇ ਅਨੇਕ ਬੇਰ ਜੰਗ ਜੀਤੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸੂਰਬੀਰ ਨੇ। ਅੰਦਰ ਕੇ ਕਾਮਾਦੀ
ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੇ ਸੈਂਤ ਦੋਖੀ ਸਤ੍ਰੂਆਂ ਕੋ: ਜੋ ਕਹਿਵੈ ਕੋ; ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਂ ਬੀਰ
ਕਹਾਵਤ ਭਏ ਹੈਂ, ਖਲ ਖੰਡਨ ਮਹੀ ਮੰਡਨ। ਪੁਨਾ ਏਕ ਸਮੇਂ ਦਖਣ ਤਰਫ ਦੂਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਸਿਕਾਰ ਗਏ ਹੈ। ਅਰੂੜ ਹੋ ਕਰਿ। ਜਬ ਆਤਪ ਲਗੀ ਤਬ ਤਰੁ ਤਰ ਬੈਠ ਕੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀ
ਚੰਦ ਕੋ ਕਹਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਭਾਈ ਕਹੂੰ ਜਲ ਲਿਆਇ ਜਾਂ ਤੇ ਤ੍ਰਿਖਾ ਲਾਗੀ ਹੈ। ਤਬ ਹਾਥ
ਜੋੜ ਕਰ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜੀ ਕਹਤਿ ਭਏ: ਹੇ ਪ੍ਰਭਗਵਾਨ, ਜੋ ਮੈ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤਾ ਜੋ ਇਸ ਬਨ ਮੇ ਕਹਾਂ
ਹੈ, ਕਿਆ ਪਾਣੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸਰਬਗ ਹੋ ਅੰਤਰਜਾਮੀ। ਇਸੀ ਤੇ ਕਹੋ ਜੋ ਕਹਾਂ ਕੋਊ ਜਲ
ਮੇ ਤਾਲ ਹੋਇ ਵਾ ਨਦੀ ਨੀਰ ਕੂਪ ਆਦੀ। ਗੁਰੋਵਾਚ। "ਹੇ ਭਾਈ ਬਿੱਧੀ ਚੰਦ ਇਥੋਂ ਦੋ ਜੋਜਨ
ਨਦੀ ਹੈ ਸੋ ਨੀਰ ਲਿਆਇ ਜਾ ਤੇ ਪਾਨ ਕਰੈ। ਐਸੇ ਨਿਦੇਸ ਲੈ ਕਰਿ ਤਤਕਾਲ ਹੀ ਤਿਸੀ
ਪਾਨਾ ਮੋ ਪਾਉ ਧਰਾ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕਰ ਕਾਰਜ ਜੋ ਪਵਨ ਪੁਤ੍ਰ
ਪਵਨ ਤੰਟ ਹੋਕੇ ਤਥਾ ਤੀਬਰ ਚਲਤੇ ਭਏ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜੀ। ਤਬ ਬਡੇ ਦਰਿਆਓ ਤੇ ਅਰਧ ਜੋਜਨ
ਪ੍ਰਮਾਣ ਇਸ ਤਰਫ ਅਲਪ ਨਦੀ ਚਲਤੀ ਸੀ ਕੱਟ ਪ੍ਰਮੇਤ ਤਿਸ ਬੀਰ ਸੋ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤ੍ਰਿਖਾ ਜਾਣ ਕਰ
ਜਲਦਾ ਕੀਏ ਤਹਾਂ ਹੀ ਜਲ ਪਾਤ੍ਰ ਮੇ ਜਲ ਪੂਰ ਕਰ ਲੀਆ। ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਸੋਤਮ ਆਗੇ ਆਇ ਨਿਵੇਦਨ
ਕੀਆ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ, ਪੁਰਖ ਸੁਆਮੀ ਕਰਿ ਅੰਜੁਲ ਪੂਰ ਕਰ
ਕਵਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਹੇ ਭਾਈ ਇਹ ਜਲ ਬਡੇ ਦਰਿਆਉ ਕਾ ਤੋ ਨਹੀਂ। ਜਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਤਾਤ ਪਰਸ ਐਸਾ
ਹੈ ਹਾਥੀ ਕੇ ਦਾਤੋਵਤ। ਤਬ ਕੋਰ ਜੋੜ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਨੇ। ਹੇ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨ, ਮਹਾਨ,
ਤੁਮ ਕੋ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਜਾਣ ਕਰ ਹੇ ਸੁਮੰਗਤ ਅਰਧ ਜੋਜਨ ਉਰੇ ਨਦੀ ਤਿੰਨੀ ਬੀਚ ਜੋ ਆਲਪ ਨਦੀ ਅਨੂਪ
ਚਲਤੀ ਸੀ ਤਹਾਂ ਹੀ ਪੂਰ ਕਰਿ ਸੇਵਕ, ਲਿਆਇਆ ਹੈ, ਆਗੇ ਜੋ ਹੁਕਮ ਮਾਲਕਰਾਂ ਹੋਵੈ ਸੋ
ਬਰਦਾ ਕਰੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੋ ਅਨੰਤ ਕੌਤਕੀ ਹੈ ਜੀ ਸੋ ਕਹਤ ਭਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਫਰ ਲਿਆਇ

ਇਹ ਜਲ ਭੇਂਟ ਕਰ। ਤਬ ਤੈਸਾ ਕੀਆ। ਛੋਟਾ ਨਾਲਾ ਲੰਘ ਕਰ ਜਬ ਬਡੇ ਦਰਿਆਉ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜਾ ਹੂਆ ਜਾਇ ਕਰ ਤਬ ਕਿਆ ਦੇਖੇ। ਜੋ ਉਰਵਾਰ ਚਬੂਤਰੇ ਹੈਂ ਦਰਿਆਉ ਮੈ ਜਹਾਜ ਪੜੇ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ। ਤੇ ਨਾਨਾ ਕਾਰਜ ਹੈ ਡੰਡਕੌਲੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ, ਭਜਨ ਧਿਆਨ ਪਾਠ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਭਾਰੀ ਭੀੜ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਪੁਰਾਵਾਰ ਜੈਸੇ ਮੇਲੇ ਕਾ ਅਵਾਜ ਹੋਇ ਤਥਾ ਤਬ ਗਾਈਬਿਧੀ ਬੈਕੀ ਨਜਰੀ ਭਾਈ ਅਦਲੀ ਪੈ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿਸ ਕਾ ਗੁਰੂ ਸੀ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਕਹਾ ਸੰਤ ਜੀ ਆਪ ਕੋ ਤੋ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਹੂਆ ਹੈ ਦੇਹ ਤਿਆਗੇ ਏਥੇ ਉਰਵਾਰ ਆਪ ਕੈਸੇ ਬੈਠੇ ਹੋ, ਕਾਂਤਾ ਮਹਿਤ। ਇਹੁ ਸੰਸਾ ਮੇਰਾ ਦੂਰ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤੋ। ਤਬ ਭਾਈ ਅਦਲੀਏ ਕਹਾ ਹੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀਆ ਏਹੁ ਭਉਜਲ ਕਾ ਦਰਿਆਉ ਹੈ। ਇਹ ਉਰਵਾਰ ਜਮਰਾਣ ਹੈ ਕੇ ਪਾਰ ਧਰਮ ਰਾਜ ਨਿਆਇ ਪੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਆਨ ਸਾਖੀਆਂ ਸਹਿਤ ਸਭਾ ਲਾਇਕਰ। ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਜਾਮ ਗਣ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਜੋ ਧਰਮਰਾਜ ਮਨਹਿ ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਰਵਾਰ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਕਿਰਤਾ ਕਰਤੇ। ਇਹੁ ਤ੍ਰਿਆ ਪੁਨਾ ਇੱਕ ਘਰ ਕੀ ਕੂਕਰੀ ਸੀ। ਜੋ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਸਮੇਂ ਪੈ ਅਭਿਮਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਲੇਪ ਪਵਾਇ ਕੇ ਤਿਸ ਦੁਆਲੇ ਡੋਰ ਦੇ ਕਰ ਐਸੇ ਕਹ ਦੀਆ ਜੋ ਇਸ ਮੇ ਆ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਅਮਰਾ ਪਦ। ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਬੀਰ ਮੈਂ ਦੇਹ ਤਿਆਗਣ ਕੀਆ ਜਾਮ ਕੁੱਤਵਤ ਦੁਖੇਨ ਹੀ। ਪੀਛੇ ਮੇਰੀ ਇਸਤਰੀ ਭੀ ਤਨ ਤਿਆਗਣ ਕੀਆ। ਪਰ ਕੀ ਕੂਕਰੀ ਬੀਰ ਸੁਭਾਵਕ ਪਾਈ ਤਿਸ ਡੋਰ ਕੋ ਸੋ ਭੀ ਤਨ ਤਜ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨਿਕਟ ਆਈ ਤੇ ਗੁਰਲ ਸਿਖ ਤ ਜਾਂ ਤੇ ਉਨ ਕੀ ਆਰਜਾ ਕਿਛੁ ਰਹਤੀ ਸੀ ਸੋ ਮੇਰੇ ਤੇ ਪਰਮ ਭੂਲ ਭਈ ਹੈ। ਸੋ ਇਹੁ ਬਾਰਤਾ ਸੁਨਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕੋਪ ਕਰਤੇ ਭਏ ਮੈਂ ਮਨ ਮੁਖਤੇ। ਜਾਂਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਦਰਵਾਜਾ ਨੀਵਾਂ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਥੇ ਹੰਕਾਰੀ ਦੀ ਜਗਾਹ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ ਸਭੀ ਪਾਪ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਬਖਸਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਨ ਬਖਸੀਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਬਖਸਾਵੋ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਸੇਵਕ ਹੋ। ਹਜੂਰੀ ਸੇਵਕ ਜੋ ਚਾਹੇ ਸੋ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਧਰਮਰਾਜ ਆਦਿਕ ਭੀ ਸਭੀ ਪੂਜਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਕਿਵੇਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਵੈ ਜੋ ਮੈ ਪਰਮ ਦੁਖੀ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਦੇਖ ਕਰ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜੀ ਕਾ ਮੁਖ ਪੀਅਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਰੋਮ ਖੜੇ ਹੋ ਆਏ। ਰੁਦਨ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਭਾਈ ਅਦਲੀ ਪਾਸੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕੇ ਜਲ ਪਾਤ੍ਰ ਪੂਰ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਨਿਕਟ ਆਇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਆ ਜੈਸੇ ਜੋ ਫੂਲੋਂ ਸੇ ਪੂਰਨ ਹੋਇਆ ਬਿਰਖ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਨੀਵਾਂ ਰਖਦਾ ਹੈ ਤਥਾ ਅਰ ਪਾਣੀ ਪਾਤ੍ਰ ਧਰ ਜੋੜੇ ਆਗੇ। ਤਬ ਜਲ ਦੇਖ ਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖੁਸੀ ਹੋਏ ਤੇ ਸਾਨ ਕਰਤ ਗਏ ਕਰ ਮਾਂਗ ਜੋ ਤੇਰੇ ਮਨ ਚਾਹ ਹੈ, ਹੇ ਚੰਦ। ਕੰਠ ਗਦ ਗਦ ਹੂਆ ਬਚਨ ਮੁਖੋਂ ਨਿਕਸੇ ਨਹੀਂ। ਪੁਨਾ ਧੀਰਜ ਕਰ ਕਹਿਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ, ਜੇ ਮੈਂ ਮਾਗਹੁ ਮਤ ਆਪ ਨਾ ਦੇਵੋ ਤੋ ਮੈ ਗਰੀਬ ਕਾ ਕਿਆ ਜੋਰ ਹੈ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਸਰਬ ਕਲਾ ਨਿਧ ਭਗਤ ਪ੍ਰਿਯ ਕਹਤੇ ਭਏ ਗੁਰ ਕਾ ਬਚਨ ਸਦਾ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਨਿਸੰਗ ਕਹੋ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਮਨੋਰਥ। ਤਬ ਚੰਦ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਹਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਾਈ ਅਦਲੀ ਮੇਰਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਬਖਸੋ, ਹੇ ਨਾਥ। ਤਬ ਦਰਿਆਉ ਤੇ ਜੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਸੋ ਸਭ ਸੁਣਾਇ ਦੀਆ ਸਭ ਬਿਧ

ਜਾਨਣ ਹਾਰੈ ਕਉ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਾ ਕਿ ਮਹਾ ਤਿਸ ਕਹਿਰ ਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨੇਤਕਾ
ਤ੍ਰੈਲੋਕਪਨਾ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਬਿਸਨ, ਮਹੇਸ, ਸੂਰਜ, ਚੰਦਰਮਾ, ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਸਿਧ ਸਾਧਕ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਕੋਊ ਲੰਘ
ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹੁ ਜੀਵ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰੈ। ਪਰ ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਹੈ
ਇਸ ਤਰਫ਼ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੀ ਨੇ ਲਾਇਆ ਹੈ ਜਿਨ ਕਾਲੀਆਂ ਤੇ ਮਹੀਆਂ ਬੁਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਗੁਰੂ
ਆਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਜਬ ਤੈਨੇ ਮਹੀਆਂ ਕਿਸੀ ਕੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ। ਤਬ ਲੋਹਾਂ ਤੇ
ਡਰ ਕਰ ਇਨ ਕੀ ਸਰਣ ਆਇ ਲਖੀ ਸੀ ਤੈਨੇ। ਤਬ ਲੋਹਾਰੂ ਪੋਖਰ ਮੈ ਦੇਖ ਕਰ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕਰ
ਚਲੇ ਗਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਜਾਣ ਕਰ ਅਬ ਬਖਸਿਆ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਤੁਰਤ ਕਲਮ ਕਾਗਜ਼ ਲੈ ਕਰ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਤਿ, ਲਿਖ ਦੇਤੇ
ਭਏ। ਜੋ ਹੇ ਧਰਮ ਰਾਜ ਨੰਦਨ, ਇਸ ਭਾਈ ਅਦਲੀਏ ਕਾ ਲੇਖਾ, ਸਹਿਤ ਸਬੰਧ ਦੇ,
ਹਮ ਭਰ ਪਾਇਆ ਹੂਆ। ਹੁਕਮ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਾਥ ਸਿਤਾਬ ਪਾਰ ਕਰ ਦੇਨਾ। ਤਬ ਭਾਈ
ਬਿਧੀਆ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਆਦਿਰ ਸੂਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਜਾਇ ਦੀਆ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਿ
ਕੋਊ ਆਗੇ ਰੋਕਤ ਨਾ ਭਇਆ। ਅਪਰ ਤਖਤ ਗਤਿ ਹੋ ਕਰ ਜਾਤੇ ਭਏ ਧਰਮ ਨਿਕਟਿ। ਤਬ ਹੁਕਮ
ਨਾਮਾਂ ਰਾਜੇ ਧਰਮ ਸਿਰ ਪਰ ਰਖਿਆ ਭਾਈ ਬਿਧੀਏ ਕੋ ਆਦਰ ਸੁਕਤ ਬੈਠਾਇ ਕਰਿ। ਤਬ
ਦੂਤੋਂ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਭਾਈ ਅਦਲੀਏ ਕਉ ਜੋ ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ ਹੈ ਤਿਨ ਸਭਨੋ ਕੋ ਤ੍ਰਿਰਵਾਰ
ਕਰਦੇਹੋ ਤੁਰਤ ਹੀ। ਤਬ ਤੁਰਤ ਹੀ ਜਹਾਜ ਪਰ ਚੜ੍ਹ ਕਰਿ ਪਾਰ ਕਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਬ
ਰਵੀ ਨੰਦਨ ਕਰ ਜੋਰ ਕੇ ਕਹਿਆ: ਹੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ, ਪੈਰੀ ਤਰਫ਼ੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਨਾ ਤੇ ਕਹਨਾ ਹਥ
ਜੋੜ ਕੇ ਜੋ ਹੇ ਨਾਥ ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਮੈ ਤੁਮਾਰਾ ਦਾਸ ਹਾਂ ਆਪਕਾ ਬੈਠਾਇਆ ਬੈਠਾ ਹੋ। ਤਬ
ਭਾਈ ਬਿਧੀਆ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕਰ ਫੇਰ ਭਾਈ ਅਦਲੀਏ ਨੂੰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਕਹਤ ਭਇਆ
ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈ ਪਰਉਪਕਾਰੀ, ਹੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਸੋਂ ਕਦੇ ਵਿਛੋੜਾ ਨਾ ਹੋਇ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ
ਗਾਇ ਕੇ ਜਬ ਸਾਥ ਤੇਰਾ ਜਸ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਤੀਕ ਤਬ ਭਾਈ ਬਿਧੀਏ ਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨ ਆਨ
ਮਾਥੇ ਟੇਕਿਆ, ਪੁਨਾ ਧਰਮ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਕੀਤੀ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮਸਤੱਕ ਟੇਕਿਆ, ਹੇ
ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਾਥ ਪਾਰ ਉਤਾਰ ਹੋਇਆ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿਤ
ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀਆ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਵਿਕ੍ਰਮਾਜੀਤ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਹੈਂ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਸਵਾਰ ਹੋ ਕਰ ਡੇਰੇ ਆਏ ਜਾਂ ਤੇ ਸੇਵਕ ਕਾ ਉਧਾਰ ਕਰਨੇ ਗਏ ਸੀ ਇਸ ਮੇਂ ਅਵਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ
ਕੋਈ ਨਾ ਥਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਬਹਾਦਰ ਬਡੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਹੈ, ਹੇ ਸੰਤੋ।
ਆਗੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਭੀ ਜੀਆ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਜਬ ਇਨ ਕੀ ਨਿਸਾਨੀ ਪੜਤੀ ਹੈ ਤਬ ਉਹੁ ਉਤਮ ਲੋਕਾਂ
ਅਰਥਾਂ ਮੁਕਤ ਪਦ ਕਉ ਸੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ੧ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ, ਜੋ ਮਹਾਂ ਬਾਹੂ ਹੈ
ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਚੰਦ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਤਖਤ ਪਰ ਬੈਠਦੇ ਸੇ ਏਕ ਸਮੇ ਸਰਬ ਸੰਗਤ ਸਹਿਤ ਭਾਈ
ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜੋ ਦਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਚੰਦ ਚਕੋਰਵਤ। ਸੋ ਇਕੰਤ ਸਮਾ ਪਾਏ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ
ਆਪ ਜੋ ਵਿਕ੍ਰਮਾ ਜੀਤ ਕਾ ਨਾਮ ਲੀਆ ਅਬ ਜੋ ਭੀ ਕੋਊ ਵਿਕ੍ਰਮਾ ਜੀਤ ਹੈ ਅਥਵਾ ਨਹੀਂ। ਤਬ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਜੋ ਬਾਤ ਖਾਲੀ ਨਾਹੀ। ਕਿਆ ਮੁਲਤਾਨ ਮੈ ਸੁਲਖਣ ਸਾਹ ਨਾਮ, ਸਾਹ ਹੈ, ਚਾਰ ਲਾਖ ਕੀ ਤਿਸ ਕੀ ਰੋਜ਼ੀ ਹੈ ਸੋ ਬਿਕ੍ਰਮਜੀਤ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ। ਤਾਂ ਬੀਰ ਜੀ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਆਗੇ ਕਹਿਤ ਭਏ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੇ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈ ਉਸ ਕੋ ਪਰੀਖਿਆ ਕਰ ਆਵਾਂ। ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਲਿਖ ਦੀਆ ਇਥੀਏ ਕੋ ਤੇ ਕਿਆ ਜੋ ਸੁਲਖਣ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਤੇ ਦੇਰ ਨਾ ਲਾਉਣੀ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੇ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕਰ ਕਦਮ ਸੇ ਮਾਰਗ ਕਤੇ ਪੰਧ ਕਰ ਕੇ ਮੁਲਤਾਨ ਮੈ ਜਾਇ ਸੁਲਖਣ ਨੂੰ ਪੈਰੀ ਪੈਣਾ ਕਰਿ ਕੇ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਹਾਥ ਦੀਆ। ਤਬ ਭਾਈ ਸੁਲਖਣ ਜੋ ਸੁਰੇਮਟ ਲਖਣੇ ਵਾਲਾ ਸੋ ਆਦਿਰ ਪੂਰਬਕ ਬੈਠਾਇ ਕਰ ਨਿਕਟਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਂ ਬਾਹੁ ਕੀ ਖੇਮ ਕੁਸਲ ਪੂਛੀ ਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਸੀਸ ਪਰ ਰਾਖਾ। ਤਿਸ ਮੈ ਇਹੀ ਲਿਖਾ ਥਾ: ਹੇ ਸੁਲਖਣ, ਤੁਸਾਂ ਸਰਬ ਸੰਪਦਾ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਇਕੰਤ ਵਾਸ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਣਾ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਬਿਧੀਏ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਵਾਇਆ। ਪੁਨਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਹਕਤ ਲਖਿਆ ਨਾ ਹੋਵੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਸੰਪਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਇਕੰਤ ਵਾਸ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪ ਤੇ ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਸਫਲਾ ਕਰਿ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਤੈਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਲੈ ਲੈਣਾ ਆਪਣੇ ਨਿਰਬਾਹ ਵਾਸਤੇ ਤੋ ਪਤਿ ਦੇਵਤਾ ਜੀ ਸੁਲ ਲਖਣੇ ਵਾਲੀ ਜੋ ਕਹਿਤ ਭਈ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਨਾਲੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਜੀਜੇ ਹਨ, ਕਿਹ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਕੇ ਨਾਹੀ। ਜੈਸਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹਵਾਲ ਤੈਸਾ ਮੇਰਾ ਹਵਾਲ। ਜੈਸੇ ਆਪ ਗੁਰ ਬਚਨ ਮੰਨ ਕਰ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤੇ ਹੋ ਤੈਸੇ ਮੈਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵੱਤ। ਐਸੇ ਸੁਭਾਰਜੀ ਕੇ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸਰਬ ਸੰਪਦਾ ਪੁੰਨ ਮਹਿ ਲੁਟਾਇ ਦੇਤੇ ਭਏ ਅਨਾਥੋਂ ਕੋ ਜੋ ਦੀਨ ਥੇ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਰਤਾ ਇਕੰਤ ਹੋ ਕਰ ਸਰਬ ਸੰਪਦਾ ਤੇ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰਿ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਕੋ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਕਰੋ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ ਅਪਨੀ ਕਲਿਆਣ ਲੀਏ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਜੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਕਹਿਤ ਭਏ ਜੋ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਹੈ ਤੇ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਬਨਾਏ ਇਕੰਤ ਕੁਟੀਆ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਭਾਈ ਸੁਲਖਣ ਨਿਸਚਿੰਤ ਹੋ ਕਰ ਕੋਈ ਕਾਲ ਤਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕੀਆ। ਤਬ ਬੀਰ ਜੀ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕਰ ਭਾਈ ਸੁਲਖਣ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਆਇ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ ਦੇਖਿਆ ਬਿਕ੍ਰਮਾਜੀਤ। ਭਾਈ ਬੀਰ ਜੀ ਕਰਿ ਜੋੜ ਕਰਤ ਭਏ: ਸੱਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ, ਤੇਰੀਆਂ ਤੂਹੇ ਜਾਣਹਿ, ਹਮ ਜੀਵ ਕਿਆ ਜਾਣਹਿ। ਏ ਤਾਂ ਸਚੀ ਸਰ ਹੀ ਵਿਕ੍ਰਮਾਜੀਤ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਭੀ ਧੰਨ ਹੋ ਜੋ ਗੁਰੂ ਤੇ ਆਪਕੇ ਸਿੱਖ ਜੋ ਧੰਨ ਹੈਂ, ਐਸਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ, ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਦਾਤਾ ਜੋ ਜਗਤਿ ਮੈ। ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਧਿਆਨ ਧਾਰ ਕਰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਪਰਮ ਲਾਹਿ ਸਾਧ ਕੋਈ ਲਾਖ ਨਹੀਂ ਸਕਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਕੂਰ ਹੈ ਕਰ ਐਸੀ ਕਲਾ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕਹੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਏਕ ਬਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਸਿਰ ਪਰੀ ਤੇ ਫਿਰ ਮਨੁਖ ਜਲਾ ਜਾਤਾ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਏ ਭਾਈ ਸਿਖ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਪਰਗਾਸਹਿ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰ ਦੂਜੈ ਹੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਕਰ ਲੀਨੀ ਸੀ।

ਤਬ ਹੁਕਮ ਪਾਇ ਕਰ ਬਾਧਕ ਕੀ ਤੰਨੀ ਕੋ ਹਾਥ 5 ਛੁਰਾਇਆ ਅਪਨਾ ਦੂਜੀ ਤਰਫੋਂ ਕਰ ਪਕੜਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ। ਜਬ ਉਹ ਮੂਆ ਤੋ ਧਰਮਰਾਜ ਕੋ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਜੀ ਮੈਂ ਤੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਸਿਖ ਹਾਂ। ਤਬ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਹਾਜਰ ਕੀਆ ਤਿਸ ਕੋ। ਤਬ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਬਚਨ ਬੋਲਤ ਭਏ ਜੋ ਭਾਈ ਤੂੰ ਕੈਸੇ ਸਿਖ ਬਣਿਆ ਹੈਂ। ਸੋ ਬਿਹਾਲ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਬਚਨ ਉਚਾਰ ਕਰ ਜੋ ਆਪੀ ਸਿਖਾ ਬਾਧਕ ਪਕੜਾਇ ਦੇ। ਤਬ ਜੋ ਬਾਲਕ ਆਪ ਨੇ ਦੀਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਮੈ ਇਹੋ ਨਿਸਚਾ ਰਿਹਾ ਕੇ ਮੈ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿਖ ਹਾਂ, ਗੁਰ ਬਚਨ ਸੇ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਬੀਜ ਬੋਏ ਤੋ ਕ੍ਰਿਹਾ ਸਾਡੁ ਜਾਹੀ ਏ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿਖ ਹੈ, ਇਸ ਕਾ ਲੇਖਾ ਮਾਫ। ਤਬ ਧਰਮਰਾਜ ਨੇ ਗੁ ਜੀ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਤਿਸ ਪੁਰਸ਼ ਕੇ ਲੇਖੇ ਕਾ ਕਾਗਜ਼ ਬੰਨ ਸੇ ਫਾੜਦੀਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਸੰਤੋ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕਥ ਭੀ ਲਿਖੀਤ ਹੈ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖੋਂ ਇਹ ਗੁਰ ਗਾਥਾ ਸੁੰਨੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਭਏ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ। ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੇ ਪੁਤਰ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ। ਤਿਨਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਈ ਨਾਨੂੰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕਤ ਸੇ। ਸੋ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਜਗਿਆਸੀ ਭਯਾ। ਐਸੇ ਕੋਈ ਸਮਾ ਬਤੀਤ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਭੀ ਸੰਤ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕਰਿ ਸੰਤ ਜੋ ਆਪਨੇ ਪਾਲਨੇ ਸਥਾਨੋ ਪਰ ਜਾਵਤੇ ਭਏ ਕੇ ਆਸ਼ੀ ਹੂਏ। ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਿਹੂਣਿਆ ਮੈ ਲੈ ਆਵਤੇ ਭਏ। ਬਾਹਨੀ ਪਿੰਡ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੋਜਨ ਪਾਵਤੇ ਸੇ। ਏਕ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਬਾਲਕ ਅਤਿ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਸੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਨਿਕਟ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਬੈਠਤ ਭਇਆ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਿਤ ਭਏ ਨਿਕਿਆ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਣਾ ਹਈ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਕਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਮੇ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵੈ ਤਾਂ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਦੇਤੇ ਭਏ ਸੋ ਪਾਇ ਕਰ, ਜਾਂ ਤੈਸੀ ਮੈ ਦੇਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਹੀ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਕਿਸ਼। "ਲਾਜ ਛੋਡ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵੋ"। ਇਹੁ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤਿਸ ਕੀ ਦਈ ਸੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਕਾਲ ਬਿਹੂਣਿਆ ਮੇ ਟਿਕਤੇ ਭਏ। ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਗਰ ਜਨੋ ਸਹਿਤ ਪਰਮ ਭਾਵ ਕਹੋ। ਤਿਨ ਕੇ ਜਗਿਆਸੀ ਪਰਮ ਗੁਰੂ ਘਰ ਕੇ ਧਾਰਨ ਹਾਰੇ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਪੁਨਾ ਪੰਡਤ ਭੀ ਅਰ ਰਾਮ ਰਤਨ ਭੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀਹੋ ਭੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਹਿ। ਤੇ ਨਗਰ ਜਨ ਮਹਾਜਨ ਹੋਰ ਸਭੀ ਘੋਖਵਾਲੀ ਆ ਕੇ ਦੁਆਰੇ ਕੇ ਸਿਖ ਸਾਧ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੇ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਉ ਕਰਿਹ। ਜੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ। "ਕਬੀਰਾ ਤੇ ਤੂੰ ਪੈਰਾ ਹੋਇ ਰਹਿ ਸਭ ਜਗ ਤੇਰਾ ਹੋਇ।" ਇਕ ਭਾਈ ਲਖਾ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਧਰਮਸਾਲੇ ਰੋਹਨ, ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਾਧੂ, ਜੋ ਪਰਮ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਪਰਮ ਸਾਧੋ ਕੀ। ਜੋ ਉਗ੍ਰਰੂਪ ਪਾਠ ਮਾਹਜਨ ਕਰਨੇ, ਸਭ ਸਾਧੋ ਕੋ ਪਹਿਲੇ ਆਪ ਭੋਜਨ ਕਰਨਾ। ਪੁਨਾ ਐਸੀ ਸੋ ਲਿਤੋ ਕਾ ਨੇ ਕਹਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਗਨ ਆਹਿਰ ਨਾਲ ਦੇ ਬੀਤਨਾ ਕੇ ਰੋਟੀ ਕਾ ਭਾਗਾ ਜਾਇ ਦੇਣਾ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਇਹ ਸਾਧ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਰੇ ਕੇ ਇਹ ਭਾਗ ਰੋਟੇ ਧੇਲਾ ਹੈ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਮੈ ਕਹਾ ਹੈ ਭੋਜਨ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਨਾਰਾਇਣ ਕਾ ਭਾਗਾ ਲਿਖੀਦਿ ਕਾ। ਆਨੀਂ ਦਾ ਭਾਗ ਆਹੂਤੀ ਦੇਣੀ ਜਲ ਦੇ ਕਰ, ਤੇ ਮੰਤਰ ਪੜ੍ਹ ਕਰ, ਆਨੀਂ ਹੋਇ ਹੁਆਰਾ। ਪੁਨਾ ਗਊ ਕਾ ਗ੍ਰਾਸ। ਦੇਵ ਕਢੀਏ ਜਾ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੁਆਨ ਕਾ ਭੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕੇ ਆਦ ਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਮਨੁਖਾਂ ਕੋ ਰੂਪ ਰਚਹਿ ਤੋ ਦੇਵਤਾ ਰੋਕ ਜਾਵਹਿ, ਕਿਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ, ਜੋ ਇਹ ਮਨੁਖ ਨਾਮ ਜਪੁ ਕਰ ਕੇ ਦਾਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਸਨਾਨ ਕਰ ਅਸਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੇ। ਜੋ ਅਸਾਂ ਤੇ ਸੀਸ ਕਰਨ ਧਰ ਕਰ ਅਸਾਡੇ ਤੇ ਉਪਰੇ ਲੋਕ ਰਹੇ ਜਾਵਹਿਗੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੋਵੈ ਹੀ ਨਾਹੀ। ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਕਿਆ ਕਰੀਏ। ਤਬ ਸੁਆਨ ਕੀ ਮੂਰਤ ਬਣਾ ਕਰ ਜਾਨ ਪਾਈ। ਜਬ ਪੁਨਾ ਦੇਵਤਾ ਆਏ ਮਨੁਖ ਕੀ ਮੂਰਤਾਂ ਵਿਗੋਰਨ ਤਬ ਸੁਆਨ ਤਿਨ ਕੋ ਭੂਕਿਆ ਤੇ ਡਰ ਕਰ ਲੋਪ ਹੋਇ ਗਏ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀ ਕਿਹਾ ਹੇ ਸੁਆਨ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰਜੀਵਕਾ ਨੂੰ ਮਾਂਗ ਲੇ। ਤਬ ਸੁਆਨ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੀ ਇਸ ਮਨੁਖ ਨਿਮਤ ਹੀ ਤੁਸਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮੈਨੂੰ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹ ਮੇਰੀ ਰੋਜ਼ੀ ਕਰ ਦੇਹੋ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀ ਕਹਾ ਬੁਧਵਾਨ ਪੁਰਸ਼ ਹੋਣਗੇ। ਜੋ ਅਵਸ਼ ਹੀ ਭੋਜਨ ਸੇ ਹਾਲਾ ਦੇਣਗੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਗ਼ਾਲੀ ਲਖਾ ਇਥਿ ਜੋ ਧੰਨ ਹੈ ਜੋ ਭਜਨ ਕਾ ਹਾਰਾ ਸਤ ਸਾਧੋ ਕੋ ਦੇ ਆਵਤੇ ਹੈਂ। ਇਹਿ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਾ ਸਿੰਘੂ ਗ੍ਰਿਹੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਗੁਰ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਕਥਾ ਬਰਨਨੋ ਅਸ਼ਟਾਵੰਜਸੋ ਹੁਲਾਸ, ੫੮।

ਏਕ ਸਮੇਂ ਇਸਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਇਆ ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਾ ਬਡਾ ਮਹਾਤਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਤਥਾ ਸਬਦ। "ਨਾਨਕ ਕਹਿ ਸੁਨ ਹੇ ਮਨਾ ਕਰਿ ਕੀਰਤਨ ਹੋਏ ਉਧਾਰ"। ਪੁਨਾ ।"ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਨਿਸਤਰੀਐ ਜਿਨ ਰੰਗਿ ਰਾਮ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਈ"। ਪੁਨਾ "ਗਾਵਿਲੇ ਤੂੰ ਗਾਵਣ ਹਾਰੇ"। ਜੋ ਕਰ ਕਹੀਏ ਕਿਸ ਕੋ। "ਜੀਅ ਪਿੰਡ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰੇ।" ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਣ ਆਦਕੋਂ ਕਾ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਗਾਇਨ ਕਰ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਸੋ ਕੀਰਤਨ ਕੈਸਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਇਹੁ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਕਹੋ! ਤਬ ਸੰਤਜਨ ਕਹਿਤ ਭਏ ਇਹੋ ਕੀਰਤਨ ਹੈ ਜੋ ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀ ਸਾਜੀ ਸਹਿਤ ਰਾਗ ਧਾਇਕਰ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਏਕ ਵਾਰਤਾ ਸੁਣ। ਏਕ ਸੂਰਦਾਸ ਭਿਖਿਆ ਕਰ ਤੇ ਭੋਜਨ ਕਾ ਨਿਬਾਹੁ ਕਰੇ ਹੈ ਰਾਤ੍ਰ ਕੋ ਇਕੇਲ੍ਹ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰੇ, ਤਿਸ ਕਾ ਕੀਰਤਨ ਇਕ ਸ੍ਰੋਤਾ ਜੋ ਰਹੀ ਹੈ ਸੋ ਸੁਣੇ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਤਿਸੀ ਸੂਰਮੇ ਕੋ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜੋ ਬਡੀ ਵਿਭੂਤੀ ਸਹਿਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਈਰਖਾ ਬਾਦ ਆਇਆ ਜੋ ਅਰੇ ਮੈ ਭੀ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤਾ ਹੋ ਭਿਖਿਆ ਕਰ ਖਾਤਾ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਨੇ ਕਿਆ ਫੈਲ ਪਾਇਆ ਦੁਤਾਰਾ ਕਰ੍ਹ ਫੈਕ ਕਾ, ਤਿਸ ਮੁੰਹਿ ਮੈ ਕਰ ਸੋਇ ਰਿਹਾ ਕੋਪ ਰੂਪ ਮੰਦਰ ਮੇ ਕੇਵਲੀ ਵਤ। ਤਬ ਸੋ ਸ੍ਰੋਤਾ ਸਪਾ ਜਾਨ ਕੇ ਲੱਗਾ ਕਾਟੀ ਕਰਨ ਤਿਸ ਸੂਰਦਾਸ ਕੋ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਯਾ: ਜੀ, ਮੈ ਕੈਸੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰੋਂ ਜੋ ਇਕ ਸ੍ਰੋਤਾ ਤੂੰ ਹੈਂ ਸੋ ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਭੀ ਹਾਥੋਂ ਕਾ ਸਪਰਸ਼ ਹੋਰ ਦੇਣ ਕਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਭਇਆ। ਤਬ ਸ੍ਰੋਤਾ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕਰਤੇ ਹੋ ਵਾ ਆਪਨੇ ਮੋਖ ਵਾਸਤੇ ਕਰਤੇ ਹੋ। ਜੋ ਕਰ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਏਕ ਸ੍ਰੋਤਾ ਨਾ ਸੁਣੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹੋਇ ਮਨ ਮੇ ਇਛਾ ਨਾ ਹੋਇ ਤੋ ਭਲਾ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਬੋਝਾ ਸਹਤ ਹੂਆ ਤਬ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕਰ ਲਗਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨੇ। ਪੁਨਾ, ਸੂਰਦਾਸ ਕਹਤ ਭਿਆ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚ ਕਹੋ ਜੋ ਆਪ ਕੌਣ ਹੋ। ਤਾਂ ਕਹਤ ਪ੍ਰਸ਼ ਭਗਤਿ ਕਰਤੇ

ਭਏ। ਮੈਂ ਜੋ ਹਾਂ ਸੁਖਸਰੂਪ ਸਦਾਨੰਦ ਜਿਸ ਦਾ ਤੂੰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤਾ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਸੂਰਦਾਸ ਕਹਨੇ ਲਗ, ਪੁਨਾ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਅਪਨਾ ਰਥ ਦਿਖਾਇ ਕਰ ਅਤਿ ਬਿਭੂਤੀ ਦਿਖਾਈ। ਜੋ ਐਸੀ ਵਿਭੂਤੀ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਆਗੇ ਪਟੰਤਰ ਰੂਪ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਭੈਰੋਂ ਕਹੈ ਤੇਰ ਭੇਸ ਜੀਵ ਰਸਾਤਲ ਨਰਕ ਮੇਂ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਕੀ ਜੋਨ ਮੇਂ। ਹੇ ਸੂਰਦਾਸ ਇਸ ਕਰ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਭਗਤਾਂ ਕਉ ਵਿਭੂਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ। ਜਿਸ ਮੰਦਰ ਮੇਂ ਵਿਭੂਤੀ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੀ ਹੈ ਸੰਪਦਾ ਰੂਪ ਸਾਥ ਲਿਆਕੇ ਅਪਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਦੁਖਰੂਪ ਜਾਣ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਤੇ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਆਦਿਕੋ ਨੇ ਰਾਜ ਤਿਆਗੇ ਹੈਨ। ਦੁਖ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕਰਿ ਤਬ ਜੋ ਸੂਰਦਾਸ ਸੁਣ ਕਰ ਹੌਂਸ ਕਰ ਕਹਿਣ ਲਗਾ ਜੋ ਤਾਂ ਤੇ ਇਕ ਸੋਟਾ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੀਜੋ ਜੀ। ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਸਾਂਭਣ ਕਰ ਪੁਨਾ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੂਏ। ਤੌਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤ ਜਿਸ ਸਾਧ ਕੋ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜੇ ਸਾਧੂ ਮੇਂ ਕਪਟ ਨ ਹੋਇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਿਕਟ ਤੇ ਨਿਕਟ ਹੈਂ। "ਨਾਨਕ ਘਰ ਹੀ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਸਹੁ ਮਿਲੈ ਜੇ ਨੀਅਤ ਰਾਸ ਕਰੇਇ"। ਇਥੇ ਨੀਅਤ ਰਾਸ ਕੌਨ ਕਹੀ ਐਸੇ ਕਪਟ ਦਾ ਤਿਆਗ ਹੈ ਜੋ ਕਪਟ ਕਿਆ ਹੈ ਜੋ ਭੈਰੋਂ ਕੀ ਇਤਾਂ ਜਿਸ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਬੈਖਰੀ ਬਾਣੀ ਕਰਿ ਭਜਨ ਕਰੀਏ ਸੋ ਸ੍ਰਭ ਕੀਰਤਨ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਸਭ ਮੰਗਲ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਕਰੈ ਭਾਵੈ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮ ਕਰੇ। ਸਭੀ ਮੁਕਤਿ ਭੁਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਕਰ ਪੂਰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭੀ ਮੁਕਤਿ ਰੂਪ ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਨ ਕਰੋ। ਤਬ ਸਾਧ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਇਆ: ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ ਮੇਰਾ ਸੰਸਾ ਸਭ ਦੂਰ ਭਇਆ ਹੈ, ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ। ਕੋਈ ਪਾਸ ਤਹਾਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਭਏ। ਜੋ ਕੋਈ ਸ੍ਰੀਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤਿ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਿ ਵੈਰਾਗ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਸਾਧੂ ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਭਾਈ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਗੂਰਕ। ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ। ਵਿਦਾ ਹੋ ਕਰ ਭਿਰੂਕਿਓ ਤੇ ਡੇਰੇ ਬਾਬੇ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਜੋ ਤੀਰਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਰਾਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੇ ਜਗਿਆਸੂ ਹੋਰ ਸਰਬਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਪਰਸਨ ਕਰਕੇ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਵਿਸੋਤੀ ਤਰਫ ਆਏ ਭਾਵਨ ਕਰਮ ਦਾਸ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਬਹੁਤਾ ਕਰੇਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ [illegible] ਜਾਣਾ ਜੋ। ਤੇ ਕਥਾ ਭਾਈ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਪੁਨਾ ਰਾਮਾਇਣ ਤੁਲਸੀ ਮਿਲ ਕਰ ਗਾਇਣ ਕਰੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਬੈਠੀ ਸੀ ਤੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੜੇ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਇਹ ਨਗਰ ਤਾਂ ਸਹੀ ਬੈਕੁੰਠ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਾਵਾ ਜੀ। ਕੀਰਤਨ ਜਸ ਗੁਣਾ ਸੁਣ ਗਾਵਣ ਹਾਰੇ ਰਾਮ। "ਸੁਣਤਿਆਂ ਜੋ ਕੋਟ ਅਘਖਏ"। ਇਹੁ ਤੌਂ ਸਦਾ ਨਗਰ ਨਾਰਾਇਣ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਿ ਬੈਕੁੰਠ ਭਇਆ। ੧। ਫੇਰ ਇਕ ਫੋਪਕ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਫੌਜੀ ਕੀ ਪੀੜ ਕਰਿ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਆਪ ਕੀ ਜਾਹਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਤ ਕਰਤ ਭਏ ਮਿਰਗੀਆਂ ਨਾ ਮਾਰੇ, ਸੁਖੀ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਜੋ ਆਰਤਨਾ ਤਿਆਗਤਾ ਭਇਆ ਜਬ, ਤਬ ਦ

ਸੰਤ ਚਰਨ ਮੈਂ ਸੁਖੀ ਭਇਆ। । ਬਾਬਾ ਟਹਲ ਦਾਸ ਪੜਦਾਦੇ ਗੁਰੂ ਕਰਮ ਦਾਸ ਕੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਦਾਨ ਕਰ ਦੇ ਚਲੀਏ ਕਟਦੇ ਭਏ ਪਾ ਕਰ ਸਊ ਤੇ ਏਕ ਟਿੰਡ ਜਲ ਕੀ ਸਾਧ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ। ਅਰ ਨਿਰਤਰਵਾਸੀ ਪਾਣੀ ਭਾਈ ਤੇ ਬਾਵਾ ਕਰਮ ਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਭਾਵ ਗ੍ਰਹਣ ਕਾ ਪੁਨਾ ਸਾਹੂਪੁਰ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ ਜੀ। ਆਗੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਲਿਆਵਤੇ ਭਏ ਕੇ ਭਾਵ ਕਾ, ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਆਇ ਕਰਮ ਸਾਧੋ ਨਿਵਾ-ਕਰਤੇ ਭਏ। ਹੋਰ ਨਾਰ ਨਾਲ ਨਰ ਸੰਤਾ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਆਇ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਭੇਟਾ ਧਰ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਹਿ। ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰਮਸਾਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਛੈਕਾਵਨ। ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀ ਧੁਨੀ ਹੋਤੀ ਰਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕਉ ਹਰਿ ਜਸ ਹੀ ਪਿਆਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਨਦੀ ਕੇ ਕੰਢੇ ਇਕਾਂਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬੈਠੇ ਸੇ। ਤਹਾਂ ਏਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸਹਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਨਦੀ ਤਟ ਧਾਰ ਕਰ ਆਪ ਨਦੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਅਰਥ। ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤਹਾਂ ਗਇਆਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਇ ਤਿਸ ਤਰਫ ਗਈ ਤਾਂ ਸੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹਤ ਭਈ: ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ, ਇਸ ਬਾਲਕ ਕੇ ਉਂਗਲੀ ਪਕੜ ਕਰ ਨਾਰ ਤਰਫ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂੰ ਕੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਹੇ ਦੇਵੀ। ਤਾਂ ਸੋ ਕਹਤ ਭਈ ਦੁਖਤ ਤ੍ਰਿਆ। ਜੋ ਸਸ ਸਹੁਰਾ ਤੇ ਭਰਤਾ ਮੋ ਕੋ ਮਹਾਂ ਕਸ਼ਟ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਯਾਹ ਨਦੀ ਕੇ ਮੈਂ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਕਰਤੀ ਹੋ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜਨ ਕਹਤ ਭਏ ਇਕ ਬੇਰ ਸਾਡੇ ਨਿਕਟ ਬੈਠ ਕਰ ਇਕ ਵਾਰਤਾ ਸੁਣ। ਜੇ ਦੇ ਘਟ ਕਾ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮਾਈਆਂ ਦੇਹ। ਪਾਛੇ ਜੋ ਤੇਰੀ ਮਰਜੀ। ਨਦੀ ਮੈਂ ਜੋ ਦੇਹ ਤਿਆਗਨੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਤਿਆਗੀ। ਜਿਸ ਤੇ ਘਰੋਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਨਿਕਲ ਆਈ ਹੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਕਥਾ ਸੁਣਾਵਦੇ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਕਟ ਆਇ ਕਰ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੀ ਭਈ ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ। ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਵੰਤੀ ਏਕ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣ ਪਾਇਆ ਕੀ ਛੂਹ ਭਾਲ ਲੀਏ ਅਤਿ ਦੁਖੀ ਜੋ ਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤੀ ਤਬ ਸੋ ਭੀ ਦੇਹ ਤਿਆਗਣ ਲਗਾ ਚਿਖਾ ਬਨਾਇ ਕਰ, ਜੋ ਸੜ ਮਰਾਂ। ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਹੂਆ ਸਿਆਲ ਤਿਸ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਆਇ ਖੜਾ ਰਹਿਆ ਤੇ ਕਹਤ ਭਇਆ ਹੇ ਪੁਰਸ਼ਾ ਤੂੰ ਚਿਖਾ ਤੇ ਕਿਉਂ ਚੜਿਆ ਹੈਂ। ਤਬ ਸੋ ਪੁਰਸ਼ ਕਹਿਤ ਭਯਾ ਜੋ ਅਪਨਾ ਤਾਤ ਪਰਜਾ। ਤਾਂ ਸਿਵਰ ਹਸਿਆ। ਜੋ ਤੇਰੇ ਜੈਸੇ ਹੀ ਮੂਰਖ ਕੂਕਰ ਸੂਕਰ ਤੇ ਸਿਦਰਕ ਮਨਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਜੈਸਾ ਮੂਰਖ ਮੈਂ ਨੇ ਕਹੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਤਾਂ ਸੋ ਪੁਰਸ਼ ਕਹਤ ਭਇਆ ਕਿਉਂ ਤੋ ਸਿਆਲ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੋ ਇਹੁ ਨਰ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੇਹ ਸਭ ਜੋਨੀਆਂ ਕਾ ਤੂੰ ਰਾਜਾ। ਅਰ ਇਹੁ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਾ ਵੇਲਾ ਸੋ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਰਿ। ਤੇ ਸੰਤਾ ਕਉ ਸੇਵ ਕਰ ਤੂੰ ਹਰਿ ਰੂਪ ਕਿਉਂ ਹੋ ਨਹੀਂ ਰਹਿਤਾ। ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਤਰਫ ਦੇਖ ਜੋ ਸੀਤ ਕਾਲ ਮੋ ਸੀਤ ਕਰ ਮਹਾਂ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਗਰਮੀ ਕੇ ਦਿਨਾ ਮੋ ਤੋ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੀ ਛੂਟ ਜਾਤੇ ਹੈ, ਤ੍ਰਿਖਾ ਤਪਤ ਕਰਿ। ਤੇ ਭੂਖ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਦੇਤੀ ਹੈ। ਇਸਟਾ ਆਵਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਟ ਜਾਤੇ ਹਾਂ ਜਬ ਤਾਂ ਕੂਕਰ ਤੇ ਕੂਕਰੇ ਵਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਐਸੇ ਜਰ ਪੁਰਿ ਮਨੁਖ

ਸਾਨੂੰ ਮਾਰਨ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਤੇ ਕਵਨ ਕਵਨ ਦੁਖ ਸੁਨਾਵੈਂ ਤੇ ਕੋ। ਤੇਰੇ ਨਿਆਈ ਮੈਂ ਭੀ ਵਿਆਰਥ ਜਨਮ ਖੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਨਰਕ ਭੋਗ ਕਰ ਗਿਦੜ ਬਣਿਆ ਹਾਂ ਹੁਣ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਸੋ ਗਿਦੜ ਕੀ ਤਰਨੀ ਗਿਜਿਆ ਰਿਖਾ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕਰਿ। ਤਬ ਉਹ ਸਤਿ ਸੰਗ ਕਰਕੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕਉ ਭਜ ਕੇ ਉਹ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੂਆ। ਜਾ ਤੇ ਭਗਵੰਤ ਬਿਨਾ ਸਭੀ ਦੇਹ ਨਿਸਫਲਾਂ ਹੈ, ਹੇ ਦੇਵੀ। ਤਥਾ ਬਚਨ। "ਜਤ ਬਿਨ ਜੋਗੀ ਅਫਲ ਅਫਲ ਭੋਗੀ ਬਿਨਾ ਮਾਇਆ। ਸਾਜ ਬਿਨ ਰਾਜਨੀ ਅਫੂਲ ... ਤਰਵਰ ਬਿਨ ਛਾਇਆ। ਨਰ ਬਿਨ ਨਾਰੀ ਅਫਲ ਅਫਲ ਸੁਤ ਗੁਨ ਬਿਨ ਸੁੰਦਰ। ਜਲ ਬਿਨ ਮਛਲੀ ਅਫਲੋ ਅਫਲੋ ਦੀਪਕ ਬਿਨ ਮੰਦਰ। ਨਾਰਾਇਨ ਕੇ ਭਜਨ ਬਿਨ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਸਭ ਅਫੂਲ। ਤਤਵੇਤਾ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਮੇ ਨਾਮ ਜਪੈ ਸੋਈ ਸਫਲ ਨਰੁ"।

ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਤੈਨੂੰ ਮੰਤਰ ਦੇਤੇ ਹਾਂ ਇਹਯਾ ਰਖਣੀ। ਸਸ ਸੌਹਰਾ ਭਰਤਾ ਕੁਝ ਪਏ ਕਹਿਨ ਤੂੰ ਮੂਹੀ ਮੀਟੀ ਰਖ ਜੀਭ ਦੰਦਾ ਹੇਠ ਰਖਕੇ। ਇਸ ਮੰਤਰ ਕਰਕੇ ਤੇਰੇ ਸਭ ਸਕਾਣ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਉਸ ਕੇ ਸੱਸ ਸੌਹਰੇ ਨੇ ਜਬ ਦੇਖਿਆ ਸੁਭਾਵ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਜੋ ਹੁਣ ਤਾਂ ਚੁਪ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਦਾ ਭੀ ਦਯੀ ਭੂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ... ਮਾਨ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ। ਜੋ ਦਰਦ ਮੰਦ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਹੁ... ਤਾਂ ਵਿਰਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਜਗਤਾ ਜੀ ਸਮ, ਜੋ ਭਾਈ ਰਖਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਸੇਵਕ ਪਰਮ ਦਇਆਵੰਤ ਸੰਤ ਰਾਜ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਦੋਅਤੇ ਪਸੂਆਂ ਕੇ ਜਲ ਪੀਣ ਵਾਸਤੇ ਰੱਖ ਆਉਂਦੇ ਅਰ ਰੋਰਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਣੀ ਦੇਤੇ ਸਨ। ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਣੈ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਜਬ ਤਬ ਹੋਇ ਕਰ ਰਹਨੇ ਪਰ ਗਿਰ ਪੜੀ। ਸੋ ਉਪਦੇਸ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਸੁਖ ਸਾਥ ਘਰ ਮੇ ਰਹਿਣ ਲਗੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸਹਿਤ। ਪੁਨਾ। ਦੁਰਜਨ ਭੀ ਸਜਨ ਹੂਏ। ਸੰਤ ਪੱਥਰ ਰੂਪ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਪਿਆਰ ਲਾਇ ਲੇਤੇ ਹੈਂ। ਇਸ ਪਰ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਹੈ; ਮਾਰੂਥਲ ਮੈ ਮਾਰਵਾੜ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਤਹਾਂ ਕੋਈ ਸੰਤ ਚੌਰਾਹੇ ਮੇ ਬਾਵਲੀ ਲਵਾਵਤੇ ਭਏ, ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ, ਧਨ ਸੁਹਾਵਕ ਆਇਆ ਜਾਣਕੇ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਅਤੀ ਕਿਰਪਾਲ ਹੈਂ ਜੋ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਹੈਨ ਸੋ ਗੋਬਿੰਦ ਅਰਪਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਜੇਤਾ ਧੰਨ ਥਾ ਸੋ ਤੇਤਾ ਤਊ ... ਹੂਆ। ਏਕ ਹਜਾਰ ਕੀ ਤਿਸ ਕਮੀ ਲੋੜ ਰਹੀ। ਤਬ ਸੰਤ ਵਿਚਰਤੇ ਹੈ ਮਨ ਮੇ। ਜੋ ਮਾਂਗਣਾ ਕਿਸੀ ਤੇ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਇਛਾ ਤੇ ਜੋ ਆਪ ਦੇਵੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਸੋਈ ਹੀ ਧੰਨ ਲਾਵੇਗਾ। ਤਬ ਗ੍ਰਾਮ ਨਗਰੋ ਮੇ ਲਗੇ ਵਿਚਰਨੇ ਤਾਂ ਰਾਤ ਨਿਵਾਸ ਲੀਏ ਏਕ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇ ਸੰਤ ਆਇ ਬੈਠਤੇ ਭਏ। ਏਕ ਮਹਾਜਨ ਤਹਾਂ ਕਥਾ ਸੁਣ ਕਰ ਸਭ ਕੇ ਪੀਛੇ ਉਠਣ ਸਮੇ ਕਹਤ ਭਯਾ— ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕਾ ਜੰਦ੍ਰਾ ਨਾ ਖੋਲਣਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਸੰਤ। ਜਬ ਸੰਤ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸੁਣ ਕਰ। ਕੈਸਾ ਜੰਦਰਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਸੋ ਕਹਿਤ ਭਯਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਧਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈ ਪਰ ਜਬ ਮੈਂ ਦਾਨ ਦੇਣ ਲੀਏ ਹਥ ਪਾਵਤਾ ਹੈਂ ਤੇ ਉਹ ਸਰਪ ਬਿਛੂ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਡੰਸਣੇ ਕਉ ਮੇਰੀ ਤਰਫ਼ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਚਿਤ ਦਾਨ ਕਰਨੇ ਕਉ ਬਹੁਤ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ। ਇਹ

ਬੈਠਤੀ ਹੈ, ਸੰਤ ਜੀ। ਤਬ ਮਹਾਜਨ ਭੋਜਨ ਲਿਆਇਆ ਸੰਤਾਂ ਕੋਏ। ਤਬ ਸੰਤਾਂ ਭੋਜਨ ਗ੍ਰਹਣ,
ਕਰ ਥੋੜਾ ਸੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਉਸ ਮਹਾਜਨ ਕੋ ਦੀਆ। ਤਬ ਉਸ ਖਾਇਆ ਤਤੱਕਾਲ ਹੀ
ਉਸ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਕੇ ਕਪਾਟ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਧੰਨ ਕੇ ਖਜਾਨੇ ਦਿਖਾਏ,
ਜੇਤਾ ... ਤੇਤਾ ਲਵੋ ਆਪ। ਤਬ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਏਕ ਸਹੰਸ ਦਾਮ ਲੇ ਕਰ ਸਾਧੂਓਂ ਕੀ
ਪੂਰਨਤਾ ਕਰ ਦੀਨੀ। ਅਪਨੇ ਤਨ ਅਰਥ ਏਕ ਦਾਮ ਭੀ ਨ ਲਾਇਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਕੀ ਮਹਿਮਾ
ਕਥੀ ਨਾ ਜਾਇ। ਤਬ ਏਕ ਸਮੇ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬੈਠੇ ਸੇ ਤਬ ਏਕ
ਸਾਧੂ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਇਹੁ ਬਚਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਤਥਾ ਬਚਨ
ਮਾਇਆ ਮੈ ਜੋ ਰਹੈ ਉਦਾਸ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਹਉ ਤਾਂ ਕਾ ਦਾਸ। ਸੋ ਹੇ ਭਗਵਨ, ਜਿਨਾਂ ਰਾਜਿਆਂ
ਰਾਜ ਤਿਆਗੇ ਹੈਂ ਤੇ ਫਕੀਰੀ ਵੇਸ ਧਾਰਨ ਕਰਿਆ ਹੈ, ਸੋ ਮਾਇਆ ਕੇ ਉਦਾਸ ਜਾਣੀਐ। ਅਥਵਾ
ਕੋਊ ਅਵਰ ਚਿਹਨ ਹੈ ਉਨਕਾ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪੂਰਬਕ ਕਹੋ। ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਸਾਧ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕਹਤ
ਭਏ: ਹੇ ਭਾਈ, ਇਸ ਮੈ ਨੇਮ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗ ਅਰ ਗ੍ਰਹਣ ਕਾ। ਜਿਨਾ ਪਾਤਸਾਹੀਆਂ ਤਿਆਗੀਆਂ
ਹਨ ਕੋਈ ਊਤਿਆਗੀ ਹਨ ਤੇ ਜੋ ਜਨਕ ਜੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਹੈਂ ਤੇ ਤਿਹੀ
ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਈ ਹੈ ਤੇ ਉਪਰਸੇ ... ਬਨਾ ਆਦਿਕੋਂ ਮੇ
ਨਹੀਂ ਗਏ ਤਉ ਭੀ ਸੋ ਤਿਆਗੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਰ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰਿ ਫਿਰ ਅਭਿਮਾਨ
... ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਿਆਗਯਾ ਨਹੀਂ। ਅਥਵਾ ਕੋਈ ਲਾਲਸਾ ਪੂਰ ਗਈ ... ਬਰਕਤੀ ਕੇ ਲਾਲਚ ਤ,
ਤਉ ਭੀ ਤਿਆਗ ਕੀ ਵਿਸ਼ਮਤਾ ਕਹੀ। ਜਿਸੋ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ।"ਇਕ ਨਾ
ਭਾਣੇ ਕਢਿ ਲੈ ਇਕਨਾ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ"। ਇਹ ਤਿਆਗੀ ਕਾ ਤੇ ਨਾ ਤਿਆਗੀ
ਕਾ ਵਰਨਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਹਾ ਜੋ ਇਸ ਕੀ ਅਰਾਧਨਾ ਨਾਸ ਲਿਆਵੇਗੀ,
ਧਨ ਜਾਸੀਆਂ ਵਾ ਗ੍ਰਹੀ ਲੋਕਾਂ ਕੀ। ਜਾਤੇ ਉਹ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ, ਆਪਨੇ ਭਾਣੇ ਦਾ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੈ,
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਪਰ ਤਿਸ ਕੀ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤਿਸ ਕੀ ਨਾਸ ਲਿਆਵੇਗੀ,
ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਪਾਤ੍ਰ ਕੌਨ ਹੈ ਜਿਨ ਸਭ ਥਾਂ ਅਭਿਮਾਨ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਗੁਰ ,
ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਸਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਆਪਨੇ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਜੀ
ਕੀ ਅੰਤਰ... ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਦੇਤੇ ਹੈ। ਅਧਮ ਇਬਰਾਹੀਮ ਫਕੀਰ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਵਾਲ ਪਰਾ
ਨਵਾਰਤਾ ਥਾ ਏਕ ਸਮੇ ਤੋ ਏਕ ਸਾਹੂਕਾਰ ਫਕੀਰ ਕੀ ਦਸਾ ਦੇਖ ਪਾਂਚ ਸੌ ਰੁਪਏ ਕੀ ਥੈਲੀ
ਲਾ ਕੇ ਆਗੇ ਰਖਉ ਜਾਤਾ ਭਇਆ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕਰ। ਤਬ ਸੋ ਥੈਲੀ ਨਾਪਤ ਹੋ ਦੇ ਦੇਈ
ਤਿਨੋ ਸਾਰਤ ਕਰ। ਇਤਨੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੀਖਕ ਆਇ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕਿਛੂ ਦਇਆ
ਕਰੋ ਤੇ ਕੁਝ ਦੇਹੋ ਮੈ ਲੋੜ ਵੰਦ ਹਾਂ। ਤਬ ਨਾਈ ... ਕਰ ਕਹਤਾ ਭਇਆਂ ਜਦਾਖੀ ਨੋ ਜੋ
ਇਹੁ ਉਠਾਇ ਤੋ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਬ ਪਾਤਸਾਹ ਕਹਤ ਭਇਆ ਇਹੁ ਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਹਨ, ਹੇ ਸਾਜਨ।
ਸੋ ਨਾਈ ਕਹਤਿ ਭਯਾ ਤੇ ਬਖੀਲ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਈ ਦੇ ਲਾਇਕ ਇਹੁ ਮੋਹਰਾਂ ਹੋਗੀਆਂ
ਹਨ ਤੇਰੇ ਖਿਆਲ ਮੇ। ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਅਧਮ ਫਕੀਰ ਵਿਸਮਾਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੋ

ਕਰ ਲਗਾ ਹੋਣ ਭਗਵੰਤ ਆਗੇ ਤਾਂ ਆਵਾਜ ਆਈ ਜੋ ਅਮਕੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦਾ ਤੂੰ ਲੂਣਾ ਖਾਵੇਂਗਾ, ਦਰਸਨ ਕਰ, ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਸਾਂਤ ਆਵੇਗੀ। ਤਬ ਇਬਰਾਹੀਮ ,ਜਾਇ ਮਿਲਿਆ ਤਿਸ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੋ। ਸੋ ਪਾਤਸਾਹ ਅਪਨ ਹਥੀ ਜਵਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਬੀਜ ਕੇ ਜਵਾਂ ਕੀ ਰੋਟੀ ਖਾਏ, ਬੇਗਮ ਸਹਿਤ, ਰਾਜ ਸੀਸ ਨਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ। ਜਬ ਤਿਸ ਕਾ ਮੋਤ ਮੁਖ ਪਾਇਆ ਤਬ ਹੀ ਸਾਂਤ ਆਇ ਗਈ ਜਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਪਾਤਸਾਹ ਕੋ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਮਿਲੇ ਸੈ, ਕਾਮਲ, ਤਬ ਹੀ ਇਹੁ ਅਵਸਥਾ ਗ੍ਰਸਤ ਬੀਰ ਹੀ ਤਿਨ ਕਉ ਭਈ। ਜਬ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਤਿਨ ਕੋ ਮਿਲਾ ਤਬ ਹੀ ਸਾਂਤ ਭਈ ਤਿਸਕੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਸਾਧ, ਨਾਈ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਤੇ ਇਬਰਾਹੀਮ ਤਿਆਗ ਕੀ ਅਵਸਥਾ, ਪੁਨਾ ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹ ਰਾਜ ਬੀਚ ਹੀ ਪਰਮ ਤਿਆਗੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਪਰ ਈਸਵਰ ਕੀ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਹੈ ਸੋਈ ਮਾਇਆ ਮੇ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ । ਏਕ ਹਾਤਮ ਪਾਤਿਸਾਹ ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕੀ ਭੀ ਸਹਜ ਸਵਸਥਾ ਭਈ ਹੈ ਰਾਜ ਮੇਂ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਗਨੀਮ ਤਿਸ ਪਰ ਚੜ ਆਇਆ, ਮਾਰਨ ਕਉ। ਤਾਂ ਵਜੀਰਾਂ ਮੰਤ੍ਰੀਆਂ ਕਹਾ ਹਾਤਮ ਕੋ ਜੋ ਆਪ ਭੀ ਕੋਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰੋ ਸੈਨਾ ਕਰਿ ਹਾਜਨ ਜਾਂ ਤੇ ਦੁਸਮਨ ਭਾਰਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਹਾਤਮ ਚੁਪ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਜਾਂ ਤੇ ਦੇਹ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥਾ ਤੇ ਸਹਿਜ ਉਦਾਸੀ ਸੀ। ਤਾਂ ਰਾਤ ਕਉ ਪੈਠ ਕਰ ਮਨ ਮੇਂ ਵਿਚਾਰਤਾ ਭਇਆ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਕੇ ਹਿਰਸ ਕਰ ਕੁਛ ਪ੍ਰਾਪਤਾ ਹੋਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਸੀ ਕਾ। ਭਾਵੇ ਦੌਲਤ ਵੰਦ ਹੋਵੈ ਭਾਵੇ ਗਦਾਈ ਹੋਵੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਮੇਰੇ ਕਉ ਕਿਆ ਕਰਤਵ ਹੈ ਕਰਨ ਜੋਗ ਦੀਨ ਦੁਨੀਆ ਮੇ ਸੁਖੀ ਰੂਪ । ਜੇ ਕਰ ਮੈਂ ਸਾਮਨੇ ਜੁਧ ਕਰੋਂ ਤਾਂ ਹਜਾਰਾਂ ਇਧਰੋ ਮਰਨਗੇ ਹਜਾਰਾ ਉਧਰੋ ਮਰਨਗੇ। ਤੇ ਹਜਾਰਾ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਰੰਡੀਆਂ ਹੋ ਕਰ ਰੁਦਨ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਪਰ ਇਹ ਭੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਜੋ ਜੈ ਕਿਸ ਕੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਲੜਾਈ ਕਰ ਨਗਰ ਲੁਟੀਵੇਗਾ। ਅਨਕ ਜੀਵਾ ਕੋ ਕਲੇਸ ਹੀ ਹੈ ਜੇ ਕਰ ਇਕ ਮੇ ਸਾਮਤਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂ ਤੋ ਸਭ ਸੁਖ ਘਨੇ ਭਏ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਨੀ ਸੁਖੀ ਹੋਏਗਾ। ਇਕ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਕੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ। ਏਕ ਕੇ ਦੂਰ ਭਇਆਂ ਜੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨੀਤ ਸੀਤ ਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਦੁਖ ਰੂਪ ਸੁਖ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰੋਂ ਜੋ ਹੋਹੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਿਥਮ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਇਰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਹੈ। ਜਾਂਤੇ ਓੜਕ ਕਾ ਦਰਜਾ ਤਿਆਗ ਹੀ ਹੈ ਸਭ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ, ਤਾਂ ਤੇ ਦੁਖ ਸਭ ~~ਪਦਾਰਥ~~ ਉਤਪਤ ਕਰੀਦੇ ਹੈ ਦੇਹ ਲਈ, ਜੋ ਤਨ ਤਾਂ ਮਿਟੀ ਕਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਦੇਹ ਸਾਥ ਤਿਆਗ ਹੀ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਹੈ । ਤਬ ਰਾਤ ਕੋ ਚੋਰੀ ਹਾਤਮ ਬਨ ਪਰਬਤੋਂ ਮੇ ਨਿਕਸ ਗਿਆ। ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਹ[illegible]ਰਸੀ ਸਾਥ ਸੰਸਾਰ ਬਾਂਧਾ ਹੂਆ ਹੈ। [illegible]ਰਸੀ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪੀ ਕਾਤੀ ਕਉ ਕਟ ਕੇ ਸੁਖੀ ਭਇਆ। ਊਪਰ ਗੋਦੜਾ ਓਢਲੀਨੀ ਤੇ ਪਾਸ ਜਲ ਕੀ ਟਿੰਡ ਧਰ ਲੀਨੀ ਤੇ ਬੰਦਗੀ ਮੇ ਮਗਣ ਭਇਆ ਤੇ ਦੁਸਮਨ ਪਾਤਸਾਹੀ ਲੈ ਕਰਿ ਹਾਤਮ ਕੋ ਨਾ ਪਾਵਤ ਭਏ। ਤਬ ਢੰਢੋਰ ਫਿਰਾਇਆ ਜੋ ਕੋਊ ਹਾਤਮ ਕੀ ਬਾਂਹ ਲਿਆ ਦੇਵੈ ਤਿਸ ਕੋ ਮੈ ਪਾਂਚ ਸਹੰਸ ਮੋਹਰਾਂ ਦੇਵਾਂ। ਜਿਸ ਬਨ ਮੇ ਹਾਤਮ ਬੰਦਗੀ ਕਰਤਾ ਜਾ ਤਹਾਂ ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਦੰਪਤੀ ਬ੍ਰਿਧ ਕਾਠੀ ਚੁੰਨਤੇ ਥੇ ਬੇਚਨੇ ਲੀਏ। ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਰਤਾ ਕੋ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਤਮ ਅਸਾਡੇ ਹੱਥ ਆਵੇ

ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੀ ਜਾਹਿ ਜਾਇ ਤਿਸ ਪਾਤਸਾਹ ਨੇ ਦੇਖਾ ਤਿਸ ਸੌ ਪੰਜ ਸਹੰਸ੍ਰ ਮੋਹਰਾਂ ਲਟਾਏ ਤਾਂ ਸੁਖ ਭੋਗੀਏ, ਹੇ ਸੁਆਮੀ। ਤਾਂ ਕੁਲਤਾ ਕਹਤ ਭਇਆ, ਜੋ ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਹੈ, ਲਾਖ ਵੈਰੀ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਹੋਰ, ਤ੍ਰਿਆ ਲਾਨਤ। ਜੋ ਹਾਤਮ ਅਸਾਡਾ ਮਾਰਿਏ, ਕੁਫਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਤਿਸ ਕਾ ਤੂੰ ਬੁਰਾ ਚਿਤਵਨੀ ਹੈਂ, ਹੇ ਛੁਟੇ ਜੋ ਅਸਾਡਾ ਪਾਤਸਾਹੁ ਤਿਸ ਕੀ ਹਮ ਰਯਤ ਹੈਂ। ਐਂਦਾ ਐਂਦਰਾ ਦੇ ਸੁਣ ਕਰਿ ਹਾਤਮ ਮਨ ਮੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮੈਂ ਰਾਜ ਤਿਆਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰਾ ਕਿਛੁ ਘੱਟ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੂਰ ਭੀ ਉਪਕਾਰ ਅਰਥ ਲਾਵੇ। ਜੋ ਇਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਜਾਸੀ। ਜਾਂ ਤੇ ਕਿਸੀ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੇ ਗਿਨਨਾ ਤੋ ਹੈ ਹੀ, ਕਹੂੰ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ਕਿ ਫਿਰਿ ਸਾ ਕਾਲਾ ਖਾਨਾ ਹੈ ਵਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰ ਕਿਸੀ ਕਾ ਕਾਜ ਸਵਿਰੈ ਤੋ ਅਤ ਭਲਾ ਹੈ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨਾ। ਤਾਂ ਉਨ ਜਾਇ ਆਪਣੀ ਭੁਜਾ ਤਿਨ ਕੇ ਹਾਥ ਪਕੜਾਈ ਤੇ ਕਹਾ ਜੋ ਹਾਤਮ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਮੇਰੀ ਬਾਂਹ ਪਕੜਾਇ ਕਰ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜ ਸਿਧ ਕਰ ਲਵੋ, ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਕੋਲੋਂ। ਸੋ ਸੀਸ ਧਰ ਧਾਵਤੇ ਭਏ ਹਾਤਮ ਪਾਤਸਾਹੁ ਕੀ ਭੁਜ, ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ ਹਮਾਰੀ ਕਿਆ ਮਜਾਲ, ਹਮ ਤੁਮਾਰੇ ਨਫਰ। ਇਤਨ ਹੂੰ ਕੋਈ ਅਵਰ ਨੀਚ ਢੂੰਢਤੇ ਫਿਰਤੇ ਸੀ ਧੰਨ ਕੇ ਲਾਲਚ ਕਰ। ਸੋ ਦੇਖ ਕਰ ਤੇ ਪਕੜ ਕਰ ਤਿਸ ਸੁਲਤਾਨ ਕੇ ਪਾਸ ਲੈ ਜਾਤੇ ਭਏ। ਤਾਂ ਸੋ ਪਾਤਸਾਹ ਕਹਤ ਭਇਆ ਕਿਸ ਨੇ ਪਕੜਾ ਹੈ ਹਾਤਮ ਕੋ। ਸੋ ਲਾਲਚੀ ਕਹਤ ਭਏ ਜੀ ਮੈਂ ਪਕੜਾ ਹੈ, ਅਰਿ ਕੋਈ ਕਹੈ ਮੈਂ ਪਕੜਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਪਾਤਸਾਹ ਹਾਤਮ ਤੇ ਪੂਛ ਕਰਿ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੰਪਤੀ ਕੋ ਧੰਨ ਦੇ ਕਰ ਵਿਦਾ ਕੀਆ। ਜੋ ਲਾਲਚੀ ਸੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਤਿਨ ਕੋਪ ਕਰ ਮਾਰ ਕਢਵਾਵਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਹਾਤਮ ਤੇ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਕਿਛੂ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਖੇਤ, ਜੋ ਜੁਧ ਹੈ, ਕਿਉ ਨਹੀਂ ਕੀਆ। ਤਾਂ ਹਾਤਮ ਜੀ ਅਰਿ ਲੇਖ ਦਿਖਾਵਤੇ ਭਏ ਤੇ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹਜਾਰੋਂ ਕਾ ਮਰਨਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸੇ ਪੁਨਾ ਸਹੀਦ ਹੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕਾ ਰੋਵਣਾ ਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਕਰਨੇ ਤਿਨਾ ਦੁਆਰੇ ਪਾਪੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਤਿਨੋ ਆਤਮ ਕਰਨਾਂ ਤੇ ਨਗਰ ਭੀ ਲੁਟੀਵਣਾ ਤੇ ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਕਿਆ ਆਵਤਾ। ਜੇ ਕਰ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਤੇਰੀ ਹੀ ਜੈ ਹੋਤੀ, ਹੇ ਹਾਤਮ। ਜੇ ਕਰ ਮੇਰੀ ਭੀ ਜੈ ਹੋਤੀ ਤਾਂ ਹਿਰਸ ਤਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਜਾਵੇਂ ਤਿਨਾ ਜਹਾਨਾ ਦਾ ਰਾਜ ਮਿਲੈ, ਹੇ ਰਾਜਿੰਦਾ। ਇਸ ਪਰ ਏਕ ਹਦਾਇਤ ਹੈ ਸੁਖਨ ਫਰੀਦ ਜੀ ਕਾ। ਕੋਈ ਦੌਲਤਵੰਦ ਫਕੀਰ ਦੀ ਜਿਆਰਤ ਨੂੰ ਗਿਆ। ਤਾਂ ਸਾਈਂ ਲੋਕ ਕਹਤ ਭਏ ਤਿਸ ਦੁਨੀਆ ਦਾਰ ਸੇ ਜੋ ਹੇ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਬੰਦੇ ਮਹਜਟ ਮੇ ਪਰਵਿਰਦਗਾਰ ਕੀ ਬੰਦਗੀ ਭੀ ਕਰੀ ਹੈ ਤੈਨੇ। ਸੋ ਕਹਤ ਭਇਆ ਪਾਕ ਦੀਦਾਰ ਜੋ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰੂੰਗਾ। ਐਸੀ ਕਹ ਕਰ ਸੋ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਨਗਰ ਕੋ। ਫੇਰ ਕਭੀ ਆਇਆ ਤਾਂ ਭੀ ਸਾਈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਹਾਂ ਕੇ ਸਾਹ ਸੇ ਤੈਸੇ ਹੀ ਪੂਛਣਾ, ਤਿਸ ਕੋ। ਤਾਂ ਤਿਸ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕਰਾਂਗਾ। ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਕੇ ਕੰਮਾਂ ਸੇ ਵੇਹਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤੀ। ਸੁਣ ਕਰ ਸਾਈਂ ਲੋਕ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹੇ। ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਆਇਆ ਤੋ ਸੋਈ ਸਾਈਂ ਲੋਕ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੋ ਫਾਰਿਗਾ

ਜੋ ਕਿਆ ਕਰਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤਾ । ਤਬ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਬੜੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਕੰਮ, ਹੋਣੇ ਨਹੀਂ ਕਿਤੇ ਦੇ, ਸਦਾ ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿਰਸ ਕਰ ਜੋ ਰਸਮਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਘਾਟੀਆਂ ਹੈ, ਕਿਆ ਟੇਢੀਆਂ ਹੈ। ਤਿਨ ਤੇ ਤੇਰੀ ਕਬਰ ਕੀ ਮਿਟੀ ਹੀ ਪੂਰੇਗੀ। ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਕਰ ਰਜਤੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਤਮ ਕਹਤਾ: ਹੈ ਫਕੀਰ, ਹੇ ਪਾਤਸਾਹ, ਇਸ ਕਰ ਮੈ ਬਨਾਮੈ ਬੰਦਗੀ ਲੀਏ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਹਾਤਮ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕੀ ਕਦਮੀ ਗਿਰਾ ਤੇ ਕਹਤ ਭਯਾ ਅਪਨਾ ਇਹੁ ਰਾਜ ਲੋ। ਤੇ ਹਾਤਮ ਕਹਾ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਕਾਮ ਨਾਹੀ। ਐਸੇ ਬਖੋਇ ਕਰ ਆਪ ਬਨ ਮੋ ਗਵਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਸੋ ਪਾਤਸਾਹ ਹਾਤਮ ਕੇ ਪੁੱਤਰ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਿ ਅਪਨੀ ਵਲਾਇਤ ਮੋ ਗਿਆ ਹਿਰਸ ਦੂਰ ਕਰਿ। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਸੰਤ ਬਚਨ। ਜੁਗਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੁਟੰਬੀ ਮਾਇਆ ਢੂਢ ਰਹੇ ਪਰ ਮਾਇਆ ਹਾਥ ਨਾ ਆਈ। ਤਬ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕਰ ਸਨਿਆਸ ਧਾਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਕਰ ਜੋ ਮਾਇਆ ਦਾ ਅਬ ਸਪਰਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਂ। ਐਸੇ ਧਾਰ ਕਰ ਬਨ ਮੋ ਬਾਸ ਕੀਆ। ਪੁਨਾ ਅੰਸੁਟ ਦਿਵਸ ਪੀਛੇ ਰੂਪ ਧਾਰ ਨਾਰ ਰੰਗਲਾ ਆਇ ਚਮਕੀ, ਨਿਕਟ ਸੰਤਾਂ ਕੇ। ਨਿਕਟਿ ਬੈਠ ਕੇ ਕਹਿਤ ਭਈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਆਗਿਆ ਕਰੋ, ਹੇ ਸੰਤੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਸਫਲ ਹੋਵੇ ਰਾਹੋਂ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਨਾਹੀਂ। ਤੇ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂੰ ਕਵਨ ਹੈ, ਸੋ ਕਹਤ ਭਈ ਮੈ ਮਾਇਆ। ਤਬ ਕਿਉਂ ਨ ਆਈ ਜਬ ਹਮ ਲੋੜਦੇ ਸੇ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਤੂੰ ਕਿਸ ਕਾਮ ਹੈਂ ਜਾ ਤੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੀ ਹੀ ਨਾਹੀ। ਲਛਮੀ ਵਾਚ। ਹੇ ਸੰਤੋ ਆਦਿ ਦੇਵੀ ਕੀ ਜੋ ਨੇਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਕੋਊ ਸਮਰਥਾ ਨਾਹੀ, ਤੁਮ ਹਮ ਸਭ ਨੇਤ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਚੁੰਬਕ ਲੋਹੇ ਵੱਤ ਅਰ ਸੂਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕੀ ਪੁਤਲੀ ਵਤ। ਜਾਂਤੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਇਛਾਵੰਤ ਹੈ, ਤਿਨ ਤੇ ਮੈ ਦੂਰ ਹੀ ਰਹਿਤੀ ਹੋਂ। ਜੋ ਮੇਰੀ ਇਛਾ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈਂ ਤਿਨਾ ਕੀ ਮੈ ਸੇਵਕ ਹੋ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਤੀ ਹੋਂ, ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਰਜੀ ਹੀ ਕਿਛੁ ਐਸੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਭੀ ਕਿਛੁ ਅਧੀਨ ਨਾਹੀ। ਜੇ ਕਰ ਅਬ ਮੋ ਕੋ ਆਗਿਆ ਦੇਵੋਂ ਤਾਂ ਜੰਗਲ ਮੈ ਮੰਗਲ ਕਰ ਦੇਵਾਂ, ਹੇ ਸਾਧੋ। ਤੇ ਸਨਿਆਸੀ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ ਜੋ ਹੁਣ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿਛ ਲੋੜ ਨਾਹੀ ਹੁਣ ਤੂੰ ਜਾਹਿ ਹਮਾਰੇ ਨੈਨੋ ਦੇ ਅਗੇ ਤੋਂ ਹੇ ਮਾਇਆ ਜਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਦੁਖ ਪੂਰ ਹੈ। ਸੋ ਲੋਪ ਭਈ। ਦੋ: । "ਤਹ ਲਗ ਤੇਰਾ ਜਾਤ ਹੈ ਜਬ ਲਗ ਚਾਹੇ ਚਿਤ। ਦਰਸ਼ ਮਿਟੀ ਗੁਲਾਮ ਤਹ ਭਇਓ ਅਚਾਰੀ ਚਿਤ"। ਜੋ ਇਛਾਵੰਤ ਹੈ ਪੁਰਸ਼ ਸੋ ਐਸਾ ਹੈ ਜੈਸਾ ਸੁਆਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ। ਦੋ:। "ਘਰ ਘਰ ਡੋਲਤ ਦੀਨ ਹੋਇ ਜਨੁ ਜਨ ਜਾਚਿਤ ਜਾਇ। ਦੀਨੇ ਲੋਭ ਚਸਮਾ ਜਬਨ ਲਘ ਪੁਨ ਬਡੇ ਲਖਾਇ । ਜਿਨ ਪਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰਮੁਖ ਮਾਇਆ ਵਿਰੋਉਦਾਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਈਸਵਰ ਕੀ ਸਰਣ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ, ਹੰਕਾਰ ਮਮਤਾ ਆਦਿਕ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਮੂਲ ਸੰਤਸੰਗ ਹੈ, ਸਤਸੰਗ ਬਿਨਾ ਮਨ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਰੋਕਨਾ ਕਠਨ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਰ ਫਨਵਾਰੀ ਸੰਤ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ। "ਮਤਿ ਜਾਨੋ ਮਨ ਹਟੇ ਬਿਖੈ ਰਸ ਭੋਗ ਤੇ ਇਆ।। ਮਤਿ ਜਾਨੋ ਮਨਹਟੇ ਸਗਲ ਤੀਰਥ ਫਿਰ ਆਇਆ। ਮਤਿ ਜਾਨੋ ਮਨ ਹਟੇ ਕੀਏ ਪੁਨ ਬਹੁ ਦਾਨਾ।

ਮਤਿ ਜਾ ਕਾ ਮਨ ਰਟੇ ਪੜ੍ਹੇ ਬਹੁ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣਾ। ਜਪ ਤਪ ਕਰਮ ਨਾ ਸਾਧ ਲੈ ਜਹਾਂ ਜੋਗ ਸ੍ਰੂਤ ਨਾਲੇ। ਬਨਵਾਰੀ ਸੰਤ ਸੰਗ ਬਿਨਾ ਮਨ ਬਿਕਸਿਤ ਮਤ ਮਾਨੋ"। ਸੁ ਸੁਨਕਰ ਸਾਧੂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤ ਭਇਆ ਜੀ ਇਹ ਸੰਸਾ ਮੇਰਾ ਦੂਰ ਭਯਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਤੇਖਿ ਵਲਨ ਕੇ ਚਲਨੇ ਕਰਿ ਹੁਕਮ ਤ੍ਰਿਣ ਦੂਰ ਚਲਾ ਜਾਇ ਤਥਾ ਇਹ ਸੰਸਾ ਮੇਰਾ ਦੂਰ ਭਯਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਰਿਦਿਓ ਅਰ ਬਾਹਿਰ ਜਿਨ ਕੇ ਰਿਅਥੀ ਹੈ, ਬਬੇਕ ਸਹਿਤ ਤਿਨ ਪਰ ਈਸਵਰ ਕੀ ਬਡੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ, ਤੇ ਧੰਨ ਹੈ ਪੁਰਸੋਤਮ। ਹੇ ਭਗਵਨ, ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਸਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਜੋ ਤਯਾਗ ਕੀ ਦਸਾ ਹੈ ਕੈਸੇ ਕਹਤ ਹੈਂ, ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ। ਤਬ ਸੰਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤੇ ਭਏ। ਜੋ ਇਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤਖ ਕਰ ਗ੍ਰਿੰਥਾ ਗੌਰੋਂ ਨੇ ਬਿਵਸਥਾਕਥਨ ਕਰੀ ਹੈ ਕਹਤੇ ਕੀਂ ਜੋ ਹਾਥ ਦੀਏ ਬਿਨਾ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਬਚਨ। "ਅਣ ਦਿਤਾ ਕਛੂ ਹਾਥ ਨਾ ਆਵੇ"। ਅਰ ਸੰਤ ਬਾਨ। ਜੋ ਔਰ ਕੋ ਫਲ ਦੇਵੈਗਾ ਸੋ ਆਪ ਭੀ ਫਲ ਪਾਵੈਗਾ। ਗੇਹੂੰ ਸੋ ਗੇਹੂੰ ਜੌ ਸੋਂ ਜੌ, ਚਾਵਲ ਸੋ ਚਾਵਲ ਪਾਵੈਗਾ। ਨ ਦੇਵੈਗਾ ਕਲ ਪਾਵੈਗਾ। ਕਲ ਪਾਵੈਗਾ ਕਲ ਪਾਵੈਗਾ। ਕਲਿਜੁਗ ਨਹੀਂ ਕਰਜੁਗ ਹੈ, ਇਸ ਹਾਥ ਦੇ, ਉਸ ਹਾਥ ਲੈ। ਇਹਾ ਖੂਬ ਸੌਦਾ ਨਕਦ ਹੈ। ਦਿਨ ਕੋ ਦੇ ਅਰ ਰਾਤ ਕੋ ਲੈ, ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਖ ਕਰ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸੁਭ ਕਰਤਵ ਰੂਪੀ ਖੇਤੂ ਜਮਾਵਤੇ ਹੈਂ, ਕਾਇਆ ਭੂਮੀ ਮੇਂ। ਜੈਸੇ ਇਹ ਦੇਖਨਾ ਹੈ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਰਮ ਤ੍ਰਿਆ ਤੇ ਪਰਮ ਉਪਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰੇਮੀ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਕੇ ਕਥਾ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਭਗਵਤ ਭਜਨ ਮੇ ਆਠ ਪਹਿਰ ਬਿਤਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਹੋਰ ਜੋ ਜੋ ਸੰਤ ਗੁਰਮੁਖ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੈ ਸੋ ਤਨ ਮਨ ਧੰਨ ਸਭ ਗੋਬਿੰਦ ਤਰਫ਼ ਲਾਵਤੇ ਹੈਂ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਭਗਵਤ ਭਜਨ ਮੇ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਬਿਤਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਤਮ ਜੋ ਮੁਕਤ ਫਲ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਚੌਰਾਸੀ ਕੇ ਖੇਦ ਜੋ ਹੈ ਸੋ, ਉਨ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਪਰਮਧਾਮ ਜੋ ਭਗਵਤ ਭਗਤੀ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਸ ਕੋ ਸਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੰਤ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸੋਈ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਯਤਨ ਹੈ। ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਯਤਨ ਤੇ ਹੀਨ ਹੈ ਨਰਾਧਮ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮਨ ਕੀ ਪੁਸਟੀ ਤੁਸਟੀ ਮੇ ਲਾਗੇ ਹੈ ਅਭਾਗੀ। ਸੋ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਮੂੜ ਨਾਸਤਕ ਹੈ। ਬਨਬਾਸੀ ਤਪਸੀ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ। ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਭਗਵਾਨ, ਦੁਸਟਨੋ ਕੇ ਦਲੋਂ ਕੋ ਦਲ ਕਰ, ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠੇ ਹੈਂ, ਤਬ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕੁੰਭਜ ਰਿਖੀ ਕੋਊ ਤਪ ਕਾ ਬ੍ਰਤ ਨਾਇ ਜੀ ਨੇ ਪੂਰਾ ਭਯਾ ਹੈ। ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਤਿਸ ਆਸ੍ਰਮ ਆਏ, ਬਧਾਈ ਦੇਨੇ ਕੋ। ਤਬ ਮੁਨੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਬੜਾ ਆਦਰ ਕੀਆ। ਤਿਨ ਕਉ ਭਿਭੂਖਨ ਦੀਏ ਮੁਨਾ, ਕਥਨ ਕਰ। ਹੇ ਰਾਮ ਰਾਜਿੰਦ੍ਰ ਮਹੀ ਮੰਡਨ ਇਹ ਜੋ ਦਿਵ ਮੰਡਲ ਹੈ ਭੂਖਨ ਸੋ ਸਰਬ ਕਾਮਦੇਣ ਕਉ ਸੁਰ ਤਰੁ ਚਿੰਤਾਮਣਿ ਸਮ ਜਾਨਣੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਲੇਣਾ ਕਰੋ ਹੈ। ਇਨ ਕੀ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਲੀਏ। ਤਬ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਹੈਂ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ: ਹੇ ਮਹਾਮੁਨੀ ਜੀ, ਇਹ ਭੂਖਨ ਆਪ ਕੋ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਹੈ ਜਾਤੇ ਨਾਜੀ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਅਗਸਤ ਜੀ ਕਥਨ ਕਰਤ ਭਏ ਕੁੰਭਜ ਮੁਨੀ ਵਾਚ। ਹੇ ਰਘੁਵੰਸੀਓ ਕੀ ਮੁਕਤ ਮਣੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜਸ ਮੈਂ ਤਪ ਕਰਣ ਲੀਏ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕੰਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲਾ ਮੇ ਅਸਥਾਨ ਢੂੰਡਤਾ ਫਿਰੋ। ਤਬ ਏਕ ਸੂਨ ਕੁਟੀ ਦੇਖੀ ਸਰੋਵਰ ਪਰ ਨਿਰਜਨ ਬਨਮੇ ਤਹਾਂ ਲੱਗਾ ਤਪ ਕਰਨੇ। ਤਹਾਂ ਇਕ ਮੈ ਨੇ ਦਿਆ ਜੋ ਕੌਤਕ ਸੋ ਏਕ ਮਸਾਲ ਬੀਰ ਚਾਰਾ ਚੁਲੇਰਤ। ਮੈ ਦੇਖ ਕਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤਾ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਨਿਰਜਨ

ਬਨ ਮੇਂ ਇਹ ਸਵ ਕਹਾਂ ਸੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਤਬ ਇਤਨੇ ਮੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਦੇਵਤਾ ਉਤਰ ਕਰ ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਤਿਸ ਸਵ ਕੋ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਲਾਗਾ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਕੇ ਅਸਚਰਜ ਮਾਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਦੇਵਤਾ ਕਿਆ ਤੇ ਸਵ ਕਾ ਭੋਜਨ ਕਿਆ। ਜਬ ਵਹੁ ਅਘਾਇ ਕਰ ਚਲਾ ਨਭ ਕੋ ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਪੂਛਨਾ ਕੀਆ ਬੁਲਾਇ ਕਰ। ਸੋ ਸੁਰ ਬਿਮਾਨ ਤਿਆਗ ਕੇ ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ ਕਥਣ ਕਰਨ ਲਾਗਾ, ਹੇ ਅਗਸਤ ਜੀ। ਜਹਾਂ ਅਬ ਆਪ ਤਪ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੋ ਅਸਥਾਨ ਐਸਾ ਹੈ, ਹੇ ਭਗਵਨ ਪੂਰਬ ਜਨਮ, ਤਪਸੀ ਰੂਪ ਕਰ, ਮੈਂ ਈਹਾਂ ਤਪ ਤਪਿਆ ਹੈ; ਗੁਰ ਸਮ ਰੂਖਾ ਬਿਨਾ ਹੰਕਾਰ ਸਹਿਤਾ ਸੋ ਆਪਨੇ ਕਰਮ ਕਾ ਵਿਪਾਕ ਮੈਂ ਭੋਗਤਾ ਹੋ, ਹੇ ਮੁਨੀ ਵਰ। ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਤਪਸੀ ਕੋ ਜੋ ਕਿਛੂ ਮਿਸ਼ਟਾਨ ਭੋਜਨ ਜੋ ਮਿਲੈ ਸੋ ਮੈਂ ਛਿਪਾ ਲਿਏ, ਆਪ ਹੀ ਭੋਜਨ ਕਰੇ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਮਛਲੀ ਕੋ ਭੀ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਐਸੇ ਤਨ ਕਾ ਪਪੋਰਨਾ ਕੀਆ। ਗੁਰ ਸਮ ਰੂਖਾ, ਸਰਧਾ, ਸੇਵਾ ਅਧਿਕ ਤੇ ਹੀਨ। ਗੁਰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਕਰ ਪੁਰਖ ਪੂਜਤਨ ਨ ਕੀਆ। ਸੋ ਜਬ ਸੇ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਛੂਟਾ ਤਬ ਧਰਮ ਦੂਤ ਨਿਕਟ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਨਿਰਨੇ ਲੀਏ ਖੜਾ ਕੀਆ। ਤਿਸ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭਾਨ ਨੰਦਨ ਜੀ ਮੇਰੀ ਤਰਫ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਤਪਸੀ, ਤਪ ਤੋ ਤੈਨੇ ਤਪਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਖਾਨ ਪਾਨ ਲੀਏ ਭੋਜਨ ਤੈਨੇ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਤਾਂ ਤੇ ਤਪਸਿਆ ਕਾ ਫਲ ਤੋਂ ਦੇਵਤਾ ਹੈਂ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਮੇਂ। ਅਰ ਭੋਜਨ ਆਪ ਤੇਰੀ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਸਵ ਕਾ ਉਹਾਂ ਕਰ ਸਰ ਬੀਚ ਨਿਕਾਸ ਕਰਿ ਜਹਾਂ ਤੇ ਨੇ ਤਪਸਿਆ ਕਰੀ ਹੈ। ਹੇ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ, ਕੁੰਭਜ ਜੀ, ਐਸੇ ਸੁਣ ਕਰਿ ਚਰਨ ਮੈਂ ਨੇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਆਗੇ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਨ ਨੰਦਨ ਜੀ, ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਪਾਪ ਰੂਪਾ ਬਿਰਤੀ ਤੇ ਕਬ ਛੂਟਣਾ ਹੋਵੈਗਾ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ। ਤਬ ਆਦਿਤ ਸੂਨ ਕਰ ਜੀ ਕਹਤ ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋ ਕਰਿ। ਹੇ ਤਪਸੀ ਜਬ ਤੈਨੂੰ ਅਗਸਤ ਮੁਨੀ ਜੀ ਮਿਲਨਗੇ ਤਬ ਇਹੁ ਤੇਰਾ ਸ੍ਰਾਪ ਕਾ ਅੰਤ ਹੋਵੈਗਾ। ਸੋ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ ਜੀ ਅਬ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੈਂ ਇਸ ਪਾਪ ਤੇ ਛੂਟਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਕੋ ਸਬਾਰੀਂ ਬਾਰ ਬੰਦਨਾ ਹੋਵੈ। ਐਸੇ ਭਾਸ ਕਰ ਜਾਤੀ ਬੇਰ ਇਹੁ ਮੰਡਨ ਮੋਕੋ ਸੋ ਗੁਰ ਦੇ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਜਿੰਦ੍ਰ। ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਿਧ। ਸੰਪਦਾ ਦੇਣੇ ਕੋ ਕਾਮਧੇਨੂੰ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕੇ ਅਰਪਣ ਕੀਏ ਹੈਂ, ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਕਿਸ ਕਾਮ ਹੈ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਦੀਆ ਹੂਆ ਆਦਰ ਪੂਰਬਕ, ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲੇਤੇ ਭਏ। ਪੁਨਾ ਆਗਿਆ ਲੇ ਕਰ ਸਕੇਤਪੁਰੀ ਮੇਂ ਆਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠਤੇ ਭਏ। ਹਰਿ ਜਨ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹੇ ਸਾਧ ਦੇਖ ਕਰਮ ਕੀ ਗਤੀ ਕਠਨ ਤੇ ਭੀ ਕਠਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਸਰਣ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁ। ਸੋ ਕਠਨ ਭੀ ਕਰਮ ਰਸਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਿਤਰਨੀ ਨਦੀ ਵਤਾਂ, ਤਿਸ ਕੋ ਗੋਪਦ ਇਵ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਤਰ ਜਾਇਗੇ। ਜੈਸੇ "ਛੂਟਨ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਣ ਲੇਖ ਨਾਨਕ ਲੇਖਿਆ"। ਨਾਨਕ ਕਹੀਏ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਇਹੀ ਲੇਖ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣੋ ਮੇਂ ਲਿਖ ਧਰਾ ਹੈ। ਮਾਮੇਕੰ ਸਰਣੰ ਬ੍ਰਜ। ਮਾਮੇਕੰ ਸਰਣੰ ਬ੍ਰਜ। ਇਕ ਮੇਰੀ ਸਰਣ ਕਉ ਤੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਹੇ ਸਿਖਾ ਸਭ ਸਾਧਨੋ ਕੀ ਹੰਗਤਾ ਛਾਡ ਕਰਿ। ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ

ਸੋ ਸਾਧੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਸਰਣਾਗਤਿ ਹੂਆ। ਹੋਰ ਇਕ ਕਾਸੀ ਰਾਮ ਨਾਮ, ਓਹ੍ਹ ਜਿਨਾ ਕੀ ਸੰਗਤ, ਤੇ ਦੀਨ ਦੁਖੀ ਕੀ ਦਵਾਈ ਕਰਨ ਕੀ ਪਰਮ ਰਹੀਮ ਸੇ ਭੀ ਸੰਤ ਉਪਦੇਸ ਪਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਿਤ ਅਵਸਥਾ ਭਈ ਤੋ ਭੀ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਵੇਰੀ ਮਾਲਾ ਫੇਰ ਕਰ ਤੇ ਅੰਨ ਜਲ ਲੈਂਦੇ ਸੇ, ਐਸਾ ਸੁਭ ਸੁਭਾਉ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਐਸੀ ਇਨ ਕੀ ਬਿਰਤਾਵੰਤ ਪੁਰਸ ਸੰਤ ਕੀ ਜਾਣ ਲੋਕ ਭਜਿਆ, ਤਾਂ ਤੰਸ ਕਥਨ ਕਰਤ ਭਏ: ਤੁਸੀ ਇਕ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਭੈਸਾ ਦ੍ਰਿੜ ਤਾਂ ਕੇ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰਬ ਕਾਰਜੋ ਕੀ ਸਿਧਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੇ ਤੋਸੇ ਹੀ ਸਿਧਤਾ ਹੂਈ ਐਸੇ ਸੁਫਲ ਜਾਣੇ ਸੇ, ਹਰਿ ਜਨਾ, ਤਥਾ ਭਾਈ ਟਹਲ ਦਾਸ ਸੰਤ ਜੀ। ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਦਾਸ ਜੀ ਦਖਣ ਕੀ ਧਰਤੀ ਤਰਫ ਰਹਿੰਦੇ ਸੇ। ਤਹਾਂ ਕਾ ਸਰਦਾਰ ਮਲੋਕ ਸੀ, ਕਠੋਰ ਸੀ, ਸੁਭਾਵ ਕਾ। ਸੋ ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ ਤੇ ਇਕ ਸਿਖ ਪਰ ਕੋਪਵੰਤ ਹੋ ਕਰ ਇਕ ਭੋਰੇ ਮੇ ਦੇ ਕਰ, ਉਪਰ ਸੇ ਲੇਪ ਦੀਆ, ਜੋ ਨਿਕਸ ਨ

ਸੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚਾਲੀਸ ਦਿਨ ਪਿਛੇ ਚਰਤ ਭਇਆ ਜੋ ਤਿਸ ਕਾ ਮੁਰਦਾ ਕਹੀ ਦਬਾ ਕਰ ਦੇਹੋ। ਜਬ ਭੋਰਾ ਪੁਟ ਕੇ ਦੇਖਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸੁਖਮਨੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉਂ। ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਸਹਤ ਸਭੀ ਜਨ ਹਿਰਾਨ ਹੋ ਕਰਿ ਤਿਸਕੀ ਕਦਮੀ ਲਾਗ ਕੇ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਜੋ ਤੂੰ ਕੈਸੇ ਜੀਵਿਆ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ। ਤਾਂ ਸੋ ਉਚਾਰਤ ਭਯਾ ਜੋ ਸ੍ਰਿ ਗੁਰੂ ਆਦਿ ਜੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦਰਸ ਦਿਖਾਇ ਕੇ ਭੁਖ ਪਿਆਸ ਦੂਰ ਕਰ ਦੀਨੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਦੁਖੀ ਰੰਚਕ ਨਹੀਂ ਹੂਆ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਤਾ ਰਿਹਾ ਤਉਂ। ਇਹੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਖ ਸੁਣ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਪਰ ਨਿਸਚਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਕੰਠ ਕਰਿ। ਜਹਾਂ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਬੈਠ ਊਠਨ ਵਰਤ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਤਾ ਰਹੇ। ਉਨੇ ਕਾ ਲਾਵਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਵਨਾ, ਉਨ ਵਾਹਿਗਿ ਸੀਸ। ਤਾਂ ਰਾਤ ਕੋ ਚਰਤੇ ਚਲਤੇ ਕਹੂੰ ਖਰਾਨੀ ਮੇ ਸੂਤ ਰਹਾ ਉਠ ਇਨ ਕਾ ਮਿਤ੍ਰ ਭਯਾ ਤੇ ਸਾ. ਇਨ ਕਾ ਪਲਾ ਗਿਆ। ਇਸੀਲੇ ਬੈਠੇ ਖਰਾਨੀ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉਂ। ਤਹਾਂ ਸੋ ਪਾਂਚ ਕੋਸ ਪਰ ਏਕ ਗ੍ਰਾਮ ਥਾ ਤਿਸ ਕਾ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਥਾ ਤਿਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰੈਨ ਕੋ ਸੁਪਨ ਆਇਆ ਤੇ ਕਹਾ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਉਠ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਤੁਸੀ ਆਪਨੀ ਸਾਹਰੋਂ ਉਠ ਸਾਰ ਵਗਤੀ ਸੋ ਦਿਆਵੋ। ਸੁਣ ਕੇ ਤਾਂ ਐਸੇ ਕੀਆ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਦਾਸ ਜੀ ਸਤ ਸੀ ਤਿਆਗ ਕੇ ਵਿਰਕਤ ਹੂਏ। ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗਤ ਕਰੈਂ ਸਿਮਰਨ ਕਰਿ, ਅਰ ਆਹਾਰ ਭੀ ਅਲਪ ਕਰੈਂ, ਧਿਆਨ ਦ੍ਵਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ਗਈ। ਨਿਰ ਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧ ਰੂਪ, ਅਰੁ ਫੁਰਨੇ ਤੇ ਰਹਿਤ। ਏਕ ਰਬਾਬੀ ਤਜ ਸੰਤ ਟਹਿਲ ਦਾਸ ਕੇ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਨਾਇਆ ਕਰੈ ਰਾਗ ਰਤਨ ਮੇ। ਤਾਂ ਏਕ ਸਰਦਾਰ ਸੁਣ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਰਬਾਬੀ ਸਿਉਂ ਜੋ ਮੇਰੂੰ ਖਿਆਲ ਟੁਪਿਤ ਸੁਣਾਇ। ਕਬੀਰ ਪਾਸ ਕੇ ਗਾਵਣਾ ਰਹੀ। ਤਾਂ ਸੋ ਸਰਦਾਰ ਸੁਣ ਕਰਿ ਮਾਰਨੇ ਲਾਗਾ। ਜਬ ਸੰਤ ਕੀ ਸਰਣ ਆਇਆ ਸੋ ਉਪਦੇਸ ਪਾਏ ਕਰ ਨਾਮ ਕਰ ਪਰਮ ਸੁਖੀ ਭਯਾ। ਸਾਹਪੁਰੇ ਮੇ ਏਕ ਮਾਈ ਆਕੜੀ ਜਾਤਿ ਸੰਗਤਾ ਜਿਨ ਕੀ ਤੇ ਨਾਮ ਭਾਗਾਂਵਲੀ ਮਾਈ ਮਾਧ ਜੋ ਪੂਰਨ ਭਈ ਕਰ ਪੂਰਨ ਭਈ। ਸੋ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਦਾਸ ਤੇ ਉਪਦੇਸ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਪਰਮ ਭਗਤ ਭਈ, ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਵਤ। ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੇ ਭਾਵੰਤ ਕਹਨ ਸੋ ਸਹਿਸ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ। ਅਰ ਕਰਾ ਹਰਿ [illegible]

ਧਰਮ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੀ ਨਿਰੰਤਰ ਆਇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਨਾ। ਚਾਹੇ ਅਤ ਪੋਹ ਵਾ ਸੀਤ ਕਾਲ ਮੇ ਸੀਤ ਹੋਵੈ ਅੰਧੇਰੀ ਬਰਖਾ ਹੋਇ। ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਨੇਬਦਾਰ ਸਾਥ ਲੈਕਰ, ਸੰਤਸੰਗ ਮੇ ਆਵਣਾ ਪਰ ਆਵਣਾ। ਸੋ ਮਾਈ ਭੀ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਦਰਸਨ ਕਰਿ ਪਰਮ ਪਰਸੰਨ ਹੋਏ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੰਤ ਗੁਨ ਗਾਨ ਬਰਨਨੰ ਉਨਚਾਸਮੋ ਹੁਲਾਸ: ੪੯

ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ ਸੇ ਕੇਤੀ ਬੇਰ ਅਵਗਿਆ ਹੂਈ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੇ ਕਰਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਕ੍ਰੋਪ ਆਇਆ। ਅਤ ਅਗਰਖ੍ਯਣ ਜੋ ਤਪੀ ਅਨਲ ਪ੍ਰਗਟ ਚੰਦਨ ਤੇ ਹੋਈ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ ਤੂੰ ਤਾਂ ਪਲਾਲੀ ਹੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਯਾ, ਸੰਤ ਬਚਨ ਕਰਿ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਬਖਸਾਵਤਾ ਭੀ ਭਯਾ ਤਊ ਭੀ ਤਿਸ ਕੀ ਦਸਾ ਕਬੀ ਕਬੀ ਸੋ ਹੋ ਜਾਇ। ਜਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਨ ਰਘਬੀਰ ਕਾ ਬਾਣ ਹੈ ਅੰਮੋਘ ਵਾ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਹੈ ਅਮੋਘ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਸੰਤ ਜੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਤੌ ਪਰਮ ਲਾਭ ਹੈ ਜੋ ਸੇਵਾ ਭੀ ਨਾਲ ਕਰੇ ਤੇ ਅਵਗਿਆ ਭੀ ਨ ਕਰੈ। ਇਹੁ ਪੁਰਸ ਕੋ ਸਿਛਾ ਹੈ। ਕੋਊ ਅਵਰ ਪ੍ਰਾਨੀ ਥਾ ਸੋ ਭੀ ਸੰਤ ਨਿਕਟ ਕ੍ਰਿਆ ਉਠਨ ਬੈਠਨ ਮੂਰਖੋ ਵਤ ਕਰੈ ਤਿਸ ਕੋ ਸੰਤ ਕੋਪ ਕਰ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂੰ ਸਾਂਤ ਕਰਨਾ ਥੈਂਠੇਗਾ। ਸੋ ਤਿਸ ਕੀ ਦਸਾ ਨਾਰਦ ਮੁਨੀ ਵਤ ਦੇਖੀ ਨੇਤ੍ਰੀ। "ਭਗਤ ਮੁਖੋਂ ਜੋ ਬੋਲਦੇ ਸੋ ਬਚਨ ਹੋਵੰਦੇ"। ਏਕ ਸਕਾਮੀ ਨਰ ਬਿਨੈ ਕਰਤ ਭਯਾ ਆਪਨੇ ਨਿਰਬਾਹੁ ਲੀਏ। ਤਬ ਸੰਤ ਬਚਨ ਕਰਤ ਭਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਾ। "ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਟੇਕ ਬ੍ਰਿਥੀ ਸਭ ਜਾਣੁ। ਦੇਵਨ ਕਉ ਏਕੈ ਭਗਵਾਨ। ਜਿਸ ਕੇ ਦੀਏ ਰਹੇ ਅਘਾਇ। ਬਹੁਰ ਨਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਗੇ ਆਏ"। "ਮਾਰੈ ਰਾਮ ਤੇ ਸਭ ਥੋਕ। ਮਾਨੁਖ ਕਉ ਜਾਤ ਸ੍ਰਮ ਪਾਵਾਂਗੇ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸਿਮ੍ਰਨ ਮੋਖ"। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਟੇਕ ਟੇਕਾ ਕਮਲਾ ਕੰਤ ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੋ ਰਿਦੇ ਮੇ ਤਾਂ ਪਰਮ ਸੁਖ ਹਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਛਤਾਵੋਗੇ। ਸੋ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਧ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯਾ ਤੇ ਏਕ ਟੇਕ ਧਾਰਤ ਭਯਾ। ਸੋ ਫਿਰ ਪੀਛੈ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਸਾਖ ਸੁਨਾਵਤ ਭਯਾ। ਜੋ ਤਿਸ ਬਚਨ ਕੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰਹਿਤੀ ਹੈ ਤਊ ਚਿਤ ਸਾਂਤ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਮੇਰਾ। ਜੋ ਕਰਿ ਕੋਊ ਅਤਲਾਖਾਧਾਰ ਕਰ ਕਿਸੇ ਮਾਨੁਖ ਤਰਫ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤਬ ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਸੁਖਾਂ ਤੋਂ ਭ੍ਰਸਟ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਚਿਤ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਬਿਸੰਭਰ ਮੇ ਜੋੜਤਾ ਹਾਂ ਚਿਤ ਤਊ ਸੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹਾਂ। ਸੰਧਿਆ ਕੇ ਸਮੇਂ ਰਹਿਰਾਸ ਕਾ ਜੋ ਸਮਾ ਪਇਆ ਜਾਨ ਕਰ ਏਕ ਸਾਧ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਪਰਮਪਤੰਕ ਟੇਕਤ ਭਯਾ ਏਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਏ: ਹੇ ਸਾਧ, ਫੇਰ ਰਹਨਾਂ ਤੇ ਇਨਾਰ ਨਾ ਲਾਵਣਾ, ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਕਾ ਭਾਗੀ ਤੋ ਹੈਂ, ਹੇ ਭਾਈ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਬੁਲਾਇ ਕੇ ਦੂਰ ਸੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਲਈ। ਤੇ ਮੱਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋ ਟੇਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰਿਹੀ ਕਾ ਬੇਟਾ ਮਾਂਦਾ ਹੋਕਰ ਮਰਨੇ ਲਗਾ। ਤਬ ਸੋ ਸਕਾਮੀ ਨਰ ਗੁਰਾਂ ਚਰਨ ਪਾਇ ਕੇ ਬੁਦਨ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆ, ਸੰਤ ਆਗੇ। ਜੋ ਪਾਵਨ ਪਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਪਾਏ ਕੇ ਅੰਨਦ ਅਰ ਪਿਵਿਤਰ ਕਰੋ ਮੈਨੂੰ, ਗੋਬਿੰਦ। ਸੰਤ ਨਾ ਜਾਣੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪੀਛੈ ਜਾਏ ਕੇ ਬਾਲਕ ਪਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੇ ਦ੍ਰਿਸਟ ਦੇਖਤੇ ਭਏ ਸੰਤ ਸੋ ਰਾਜੀ ਹੂਆ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਵਚਨਵਾਰਤਾ ਪੂਛੈਂਤੇ ਹੈਂ, ਸੰਤਾਂ ਸੇ। ਤਾਂ ਹਰਿ ਜਨ ਜੀ ਤਿਸ ਪ੍ਰਸਨ ਕਾ

ਉੱਤਰ ਦੇਤੇ ਹੈ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ। ਹੋਰ ਨਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਜੋ ਜਿਨ ਪਰ ਗੁਰੂ ਦਿਆਲ ਹੀ ਹੂਏ ਹੈ। ਜੋ ਪ੍ਰਲਯਾਣੀ ਅਰ ਸੇਵਾ ਮੇ ਤਤਪਰ ਹੀ ਰਹਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਭਾਈ ਲੁਕੀਦਾ ਰਾਮ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਰਾਤ ਦਿਨ ਬਿਤੀਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਭੀ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ, ਦੀਨ ਜਨਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਪਾਲਕ ਗੁਰਮੁਖ, ਕਥਾ ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਭਗਵਤ ਪੁਰਾਣ ਕੀ, ਭਾਈ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪੰਡਿਤ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਕਰਤਾ ਸੀ ਔਰ ਸਬ ਨਗਰੀਓ ਕੀ ਭੀ ਸਭੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਖਨ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਪਾਠ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀਆਂ ਕੇ ਪੁਨਾ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮੇ ਹੀ ਪ੍ਰਤਖ ਕਾ ਸਮਾ ਬਿਤੀਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਕਾਤਕ ਮਾਸ ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੋ ਸਰੀਰ ਮੇ ਜੁਵਰ ਹੋਇਆ, ਹਰਿ ਇਛਾ ਸੇ। ਭੂਮੀ ਆਸਨ ਸੰਤ ਜੀ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਸੁਆਸ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਨਾਮ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਸੋ ਕੈਸੈ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਿਸਕਾ ਮਹਾਤਮ ਵਰਨਨ ਕੀਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਤਾ। ਤਿਸ ਪਰ ਏਕ ਪੁਰਾਤਨ ਕਬਿਤ। "ਜੈਸੇ ਅਠ ਸਠ ਤੀਰਥ ਪਰਸ ਕੀਓ ਜੁਗ ਚਾਰ ਚੜੇ ਕਵਲਾ ਸਹਿਓ। ਜੈਸੇ ਕੋਟ ਜਨਮ ਤਪ ਉਰਧ ਮੁਖੀ ਬੈਸੰਤਰ ਮੇ ਤਨ ਦਹਹਿ ਦੀਓ। ਜੈਸੇ ਲਾਖ ਬੇਰ ਕੁਰਛੇਤਰ ਮੇ ਅਸਵ ਮੇਧ ਜਗ ਅਭਿੰਗਰਿਓ। ਤੂਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਬਿਸੇਖ ਇਤੇ ਮੁਖੇ ਜਿਨਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕਹਿਓ"। ਏਕ ਸਮੇ ਰੈਨ ਮੇ ਸੰਤ ਜੀ ਗਲਸਟਕਾ ਪਕੜ ਕਰਿ ਠਾਢੇ ਭਏ। ਤਬ ਏਕ ਕਹਿਤ ਭਯਾ ਜੀ ਆਪ ਕਹਾ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਨਗਰਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਕਰਿ ਕਹਾ ਜੀ ਭੇਹਰੇ ਆਦਿ ਨਗਰ ਮੇ ਜਾਣ ਹੈ, ਆਪ । ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਭਏ ਇਸ ਨਗਰ ਨਹੀਂ ਅਵਰ ਨਗਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੁਧ ਬੁਧੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਚਰਲ ਨਗਰ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਕਾ, ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਆਤਮ ਦੇਸ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਤਬ ਤੀਨ ਦਿਨ ਰਹੇ ਸਰੀਰ ਕੇ ਤਿਆਗ ਮੇ ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਧਰਮ ਇਛਾ ਹੂਈ ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਸੇ ਕੋਈ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੇ। ਜੋ ਆਦ ਸੇ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ ਕਰਤਵ ਹੈ, ਕਲਿਆਨ ਲੀਏ। ਐਸੇ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਲਖ ਕਰਿ ਇਹੁ ਬਾਨ ਬੋਲ ਉਠੇ। "ਦ੍ਰਿਸਟਮਾਨ ਹੈ ਸਗਲ ਮਥੇਨਾ। ਇਕ ਮਾਂਗਉ ਦਾਨ ਗੋਬਿੰਦ ਸੰਤ ਰੇਨਾ" । ਪੁਨਾ ਧਿਆਨ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦਿਆਲ ਜੀ ਕਾ ਕਰਤੇ ਭਏ। "ਪ੍ਰੀਤ ਪਤੰਬਰ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਧਣੀ। ਜਗਿਨਿ ਨਾਥ ਗੋਪਾਲ ਮੁਖ ਭਣੀ"। ਇਹੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਚਰਦੇ ਰਹੇ। ਪੁਨਾ ਪੂਛਿਆ ਮਨ ਮੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਨੇ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਬੋਲੇ ਸੰਤ ਜੀ। "ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ ਸੋਧ ਬੀਚਾਰਾ। ਬਿਨ ਹਰਿ ਭਜਨ ਨਹੀ ਛੁਟਕਾਰਾ"। ਸੋ ਦਿਨ ਭੀ ਇਹੁ ਤੁਕ ਪੜਦੇ ਰਹੇ। ਜਬ ਸਰੀਰ ਕੇ ਤਿਆਗ ਕਾ ਦਿਨ ਆਵਤ ਭਯਾ, ਤੀਸਰਾ, ਤਬ ਭੀ ਮਨ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨੋ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਨ ਅਜੋਂ ਭੀ ਕਿਛੁ ਕਹਣਾ ਹੈ। ਤਬ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਾਣ ਕਰਿ ਸੰਤ ਜੀ ਬੋਲ ਉਠੇ ਬਿਲਾਵਲ ਕੇ ਛੰਦ ਕੀ ਪਉੜੀ ਅੰਤ ਕੀ ਵੇਦ ਅਤਿ ਹੂਮਾ।

"ਸੂਰਜ ਕਿਰਣ ਮਿਲੈ ਜਲ ਕਾ ਜਲ ਹੂਆ ਰਾਮ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਮਿਲੀ ਸੰਪੂਰਣ ਥੀਆ ਰਾਮ। ਬ੍ਰਹਮ ਦੀਸੈ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਣੀਐ ਏਕ ਏਕ ਵਖਾਣੀਐ। ਆਤਮ ਪਸਾਰਾ ਕਰਣ ਹਾਰਾ ਪ੍ਰਭ ਬਿਨਾ ਨਹ ਜਾਣੀਐ। ਆਪ ਕਰਤਾ ਆਪ ਭੁਗਤਾ ਆਪ ਕਾਰਣ ਕੀਆ। ਬਿਨਵੰਤ੍ਰ ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਜਾਣਹਿ ਜਿਨ ਹਰਿ ਰਸ ਪੀਆ"। ੧। ਐਸੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇਸਟਾ ਸੁਣ ਕਰਿ ਸਭ ਸਾਧੂ ਪ੍ਰਸਨ ਹੂਏ ਪੁਨਾ ਸਬਦ ਕੀਰਤਨ ਅਖੰਡ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਆਦਿ ਲੈ ਕਰ ਸਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਏਕਤ੍ਰ ਹੈ। ਪਾਠ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਐਦਿਕ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਦਇਆ ਤੇ। ਜਬ ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਤੇ ਅਰਧ ਰੈਨ ਬਿਤੀਤ ਹੋਈ ਹੈ ਤਬ ਤਕ ਕਾ ਤਿਆਗਣ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਤ... ਮੇਂ। ਜੈਸੇ ਨਾਗ ਕੁੰਚਲੀ ਤਿਆਗ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਗਜਿੰਦ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ਕੰਠ ਸੇ ਤਿਆਗ ਕਰੈ ਤਥਾ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀਰ ਤਿਆਗਣ ਕੀਆ। ਤਬ ਅਨੇਕ ਪੁਰੀਆਂ ਕੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਅਰ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ ਸੰਤ ਪਰਜ ਪਰ ਇਕਤਰ ਹੂਏ ਸੇ, ਅਤੀ ਮਹਾਤਮ ਜਾਣ ਕਰਿ। ਤਬ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰੈ, ਪੁਨਾ ਸੰਖ ਭਹੇਰੀ ਬਜੰਤ੍ਰਾਦਿਕੇ ਕੇ ਸਹਿਤ ਨਾਲ ਕੰਠੇ ਬਜਾਤੇ ਭਏ। ਬੈਰਗੀਕੇ ਕੇ ਬਰੇਤੇ ਪਰ, ਜੋ ਆਦਿ ਭੀ ਗੰਗਾ ਹੈ ਪਾਰ ਭੀ ਗੰਗਾ, ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਕਾ ਸਨਸ ਕਹਣਾ ਇਕੇ ਤਹਾਂ ਬੈਟ ਤੇ ਦੇਹ ਕੀ ਚਿਤਾ ਮੈਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕੂ ਦੇ ਕਰਿ ਹਵਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਤਬ ਸਨਾਨ ਕਰ ਆਰਤੀ ਸੋਹਿਲਾ ਪਠ ਕਰਿ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਵਰਤਾਏ ਕਰਿ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਜੈ ਜੈ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਤੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਮੇ ਸਭੀ ਸੰਤ ਆਏ। ਪੁਨਾ ਸੋ ਭੂਮੀ ਨਦੀ ਅਪਨੇ ਬੀਚ ਮਿਲਾਵਤੀ ਭਈ ਜੋ ਸੰਤ ਜਗਾਹ ਤੇ ਕਿਸੀ ਕਾ ਪਾਵ ਨਾ ਆਵੇ। ਹੋਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਕਾ ਪਾਠ ਹਰਿ ਪੁਰਾਣ ਕੇ ਕਥਨ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਸਰ ਥੀ ਆਦਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਦੁਆਰ ਪੁਨੀਤ ਸਭ ਥਿਧਨ ਕੀ ਭਈ ਹਰਿ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ।

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰਿਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਸੰਤ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਵਣੀ ਵਰਨੰਨ ਪਚਾਸਮੋ ਹੁਲਾਸ। ੫੦।

ਜਬ ਭਾਈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੈਰਾਗੀ ਸਮਾਏ। ਤਬ ਪੀਛੇ ਏਕ ਸਾਧ ਕਉ ਸੰਦੇਹ ਹੁਇਆ ਜੋ ਇਹ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਕਵਨ ਸੇ। ਕੋਈ ਸਿਧੁ ਸਿਧ ਰੂਪ ਦੇਵਤਾ ਰਿਖੀ ਵਾ ਮੁਨੀ ਵਾ ਸੀਲ ਮੁਨੀ ਸੇ। ਪੁਨਾ ਆਪ ਗੋਬਿੰਦ ਸ੍ਰੀ ਰੂਪ ਪਾਇਆ। ਜੋ ਪੁਰਖ ਮਾਨੁਖ ਭਾਵਨਾ ਗੁਰੋਂ ਤੇ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਸਰਬ ਪੁੰਨ ਨਸਟ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਦੁਖਾਂ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਏਕੋ ਜਾਣ। ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਪਰਮ ਸੁਖ ਨੂੰ ਪਾਵਤਾ ਹੈਂ। ਪੁਰਸਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਆਗੇ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਹੇ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਰਬ ਘਟ ਆਤਮ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਜੋ ਇਹੁ ਸੰਸਾ ਮੇਰਾ ਮੇਟੋ। ਤਬ ਸਵਪਨ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਜਾਇਕਰ ਮੁਕਤ ਪੁਰਸੋਂ ਸੇ ਪੂਛਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਧਰਮਸਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਨਿਕੱਟ ਸਿੰਘਾਸਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹੈਂ। ਸੇਵਕੀ ਧਰਮ ਧਾਰੇ। ਜਬ ਮਸਤਕ ਟੇਕਿਆ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਕੀ ਜਾਗ੍ਰਤ ਹੋ ਗਈ ਤੋ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ। ਸੰਸਾ ਤਿਸ ਕਾ ਦੂਰ ਭਯਾ। ਤੋ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਜੋ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਇਹ ਸਭੀ ਸੰਤ

ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕੁਰੀ ਵਾਲੇ

ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਜਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਕਲਿਆਨ ਵਾਸਤੇ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਸੰਤ ਜਨ ਜਨਮ ਮਰਣ ਮੇਂ ਨਾਹੀਂ, ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭੀ ਕਹਾ ਹੈ ਕੇ ਸੰਤ ਮੇਰੇ ਨਿਅਵਤਾਰ ਹੈਂ ਅਰ ਮੈਂ ਨਮਿਤ ਕਰ ਉਤਰਤਾ ਹਾਂ, ਹੇ ਊਧਵ। "ਓਤ ਪੋਤ ਮਿਲਿਓ ਭਗਤਨ ਜਿਓ ਜਨ ਜਿਓ ਪਰਦ[illegible]" "ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਪ੍ਰਭ ਭੇਦ ਨਾ ਭਾਈ"।

ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੁਰੀ ਵਾਲੇ ਕੀ। ਐਸੇ ਤਤਵੇਤਾ, ਸਰਬ ਸਕਤੀ ਸਪੂੰਨ, ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਨ ਬਰਨਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਸਮਰਥ ਕਿਸਮੇਂ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਕਿਸੀ ਮੇਂ ਨਹੀਂ। ਜਾ ਤੇ ਇਨਕੀ ਅਮਿਤ ਮਹਿਮਾ ਕਥਨ ਅਰ ਲਿਖਣ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਹਰਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਅਹਿਰ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹਿਤ ਪ੍ਰਿਥਮ ਇਨ ਕਾ ਕੁਛ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਲਿਖਣੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੰਤ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਕਦੇਵ ਜੀ ਸਮ, ਪ੍ਰਿਥਮਪਨੇ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਅਰ ਵੈਰਾਗਵਾਨ ਥੇ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕਦੇਵ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜਨਕ ਜੀ ਸਿਉਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਾਇਆ ਥਾ। ਇਨੋ ਨੇ ਤਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਉ ਗੁਰੂ ਧਾਰਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਯਦਪ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਕੋਈ ਕਰਤਬ ਨਹੀਂ ਨਾ ਕੋਈ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕੀ ਲੇਪ ਹੈ ਤਉ ਭੀ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਉ ਪਾਇਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਰਹਿਤ ਮ੍ਰਿਯਾਦਾ ਸਭ ਬਿਧਿ ਦੇ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਕੁਰੀ ਅਸਥਾਨ ਜਿਸ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਰਖਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਾੜ ਕੀ ਕੰਧਰ ਮੇਂ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਸੇ ਪਾਂਚ ਕੋਸ ਪਰ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਬਿਘਆੜ ਆਦਿਕ ਭੀ ਸਭ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮੇ ਵਰਤਤੇ ਥੇ। ਸੰਤ ਥੋੜਾ ਆਟਾ ਮੰਗ ਲੈ ਆਵਤੇ ਅਰ ਏਰਨੇ ਗੋਹੇ ਕੀ ਆਂਚ ਮੇਂ ਪਕਾਇ ਕਰ ਅਲਪ ਮਾਤ੍ਰ ਅੰਨ ਕਾ ਗਰ ਚੂਸ ਲੇਤੇ ਅਰ ਬਾਕੀ ਕਾ ਕਪੜੇ ਕੇ ਪੱਲੇ ਬਾਂਧ ਰਖਤੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਭੋਜਨ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿਤਾ ਤਾਂ ਉਤਰ ਦੇਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਵਾਂਗਣ ਜੋ ਅਸਾਂ ਭੋਜਨ ਪਾਇਆ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਪਲੇ ਭੀ ਬਾਂਧ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਝੂਠੇ ਜਾਣ ਕਰ ਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀਂ ਸੇ ਕਰਦੇ । ਬਸਤ੍ਰ ਭੀ ਕਬੀ ਪਹਿਰਤੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨੰਗੇ ਹੀ ਰਹਤੇ, ਕੇਵਲ ਕੱਛ ਅਰ ਸੀਸ ਕੇ ਸਾਫੇ ਕੋ ਰਖਤੇ ਸੇ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦੇਸ ਮੇਂ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਤੇ ਕਿਸੀ ਸ਼ਾਹ ਕੇ ਸੂਕੇ ਹੋਏ ਬਾਗ ਮੇਂ ਜਾਇ ਉਤਰੇ। ਇਨ ਕੇ ਪਾਉਂ ਰਖਨੇ ਸੇ ਬਾਗ ਹਰਿਆ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਹ ਕੋ ਜਬ ਮਾਲੂਮ ਹੋਈ ਤਉ ਇਨ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਪਰ ਆਇ ਗਿਰਿਆ । ਅਰ ਸਰਬਭਾਂਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤਾ ਭਯਾ। ਪਰ ਸੰਤ ਚਲਣੇ ਕਉ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸ਼ਾਹ ਕਹਨ ਲਗਾ; ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਆਪ ਈਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਰਖੋ। ਦਸ ਆਦਮੀਓਂ ਕਾ ਅੰਨ ਰੋਜ ਕਾ ਮੈਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਤਉ ਭੀ ਨਾ ਮਾਨੇ। ਪੁਨਾ ਸੌ ਆਦਮੀਓਂ ਹੀ ਤੁਮਾਰਾ ਹੂਆ ਅਰ ਹੋਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਧੰਨ ਲੇਵੋ ਅਰ ਹਜਾਰ ਆਦਮੀਓਂ ਕਾ ਰੋਜ ਕਾ ਅੰਨ ਲੇਵੋ। ਤਬ ਭੀ ਸੰਤ ਨਾ ਠੇਹਰਤੇ ਭਏ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਜਾਣ ਲੀਆ ਜੋ ਇਹੁ ਮਾਇਅਧ ਅਤੀਤ ਹੈ। ਤਬ ਬੜਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ ਲਾਗਾ। ਨੈਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਜਲ ਸੇ ਆਨਿਨ ਸਨਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਵਸ ਹੋਇ ਕੇ ਕੁਛ ਦਿਨ ਨਿਵਾਸ ਕਰਕੇ ਚਲੇ ਆਏ ਅਰ ਪਦਾਰਥ ਕੋਈ ਭੀ ਨਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀਆ। ਸਮਰਥ ਐਸੇ ਥੇ ਜੋ ਏਕ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਰ ਸੰਤ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੋਨੋ ਮਿਲਕੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਜਾਗਤੇ ਹੀ ਰਹੇ ਸਰੂਪ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੇ ਹੋ ਕਰ ਨਿਰਾਹਾਰ ਇਕਿਤ ਨਾਲੋਂ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਕਿਸੇ ਸਾਥ ਬੋਲੇ ਨਾਹੀ।

ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤਨੇ ਪਰ ਤੰਬੂ ਸੇ ਬਾਹਰ ਆਂਵਤੇ ਭਏ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀ ਬੂਰੀ
ਮੇ ਹੀ ਮਿਲੇ ਹੈ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ। ਇਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਹੀ ਸੇ ਗਿਆਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਈ ਹੈ।
ਜਬ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਤਬ ਅੰਤਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ
ਨਮਿਤ ਏਕ ਦਿਨ ਜਬ ਲਕੜੀਂ ਲੈਣ ਕਉ ਚਲਨੇ ਲਾਗੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਤੇ ਭਏ
ਸੋ ਆਜ ਲਕੜੀਆਂ ਲੇ ਕਰ ਛੇਤੀ ਆਉਨਾ। ਰੋਜ ਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਰ ਨਾ ਲਗਾਉਨੀ। ਜਬ
ਜੰਗਲ ਮੇ ਗਏ ਭਾਈ ਜੀ ਤਬ ਸਭ ਪਹਾੜ ਸੋਨੇ ਕਾ ਦਿਖਾਈ ਦੀਆ। ਹੀਰੇ ਮੋਤੀ ਧਨੇ
ਆਦਿਕੋਂ ਸੇ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਅਪਛੱਰਾਂ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਰ ਪੁਸ਼ਪ ਬਿਬਾਣ ਦੇਖੇ। ਅਪਸਰਾਂ ਕਹੇ ਹੈ
ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਹੁ ਸਭ ਕਿਛੁ ਆਪ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਹੈ ਤਉ ਭੀ ਡੁਲਾਇਮਾਨ ਨਾ ਹੂਏ।
ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨੋ ਮੇਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ, ਮਸਤਕ ਟੇਕ ਕੇ, ਜਿ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਇਹ ਮਾਇਆ ਸਮੇਟ
ਕੇ ਦਾਸ ਕੀ ਲਜਾ ਰਖੋ। ਤਬ ਸਿਰ ਚੁਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਉ ਓਹੀ ਪਹਾੜ ਹੈ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਥਾ
ਤਬ ਲਕੜੀਆਂ ਲੇ ਕਰਿ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਪਾਸ ਗਏ ਤੇ ਦਿਲ ਮੇਂ ਡਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਆਜ ਤੋ ਆਗੇ ਸੇ ਭੀ ਦੇਰ
ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਬ ਸਾਮਣੇ ਆਏ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਤਬ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਭਏ, ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਹੇ ਤੈਂ ਇਤਨੀ ਦੇਰ ਕਹਾਂ ਲਗਾਈ ਤੁਝੇ ਤੋ ਆਜ ਰੋਜ ਸੇ ਛੇਤੀ ਆਉਨ ਕੋ ਭੀ ਕਹਾ ਥਾ। ਮਾਨੋ
ਦਾਸ ਕੀ ਪਰਖਿਆ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਹੰਕਾਰ ਕੀ ਲੇਸ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਨਾਹੀ। ਤਬ ਬੜੀ ਅਧੀਨਗੀ ਸੇ
ਉੱਤਰ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਆਪ ਸਭ ਕਿਛ ਜਾਨਤੇ ਹੋ ਦਾਸ ਖਿਨ ਖਿਨ ਭੁਲਨਹਾਰ ਹੈ।
ਆਪ ਕਾ ਬਿਰਦ ਬਖਸ਼ਣ ਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਬਖਸ਼ ਲੇਵੋ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋ
ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਵਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ, ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਰਾਮ ਨਗਰ ਮੇਂ
ਏਕ ਬੈਰਾਗੀ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਰਾਮ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਤਾ ਯੋਗੀ ਰਾਜ ਕਹਿਤੇ ਥੇ। ਤਿਨ ਕੋ ਏਕ ਸਮੇਂ
ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਸਨਿਆਸੀ ਉਜਾਗਰ ਡੰਡੀ ਬੜੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਰਦਾਨੰਦ ਸੁਵਾਮੀ ਨਾਮ ਆਕੇ ਮਿਲੇ। ਕਿਛੁ ਕਾਲ
ਤਿਨ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਚਾ ਪਰਸ ਪਰ ਕਰੈ। ਮਾਨੋ
ਮਰਾ ਲੋਕੀ ਜੋੜੀ ਤਤ ਮਿਥਿਆ ਸਾਰ ਅਸਾਰ ਰੂਪੀ ਦੁਧ ਪਾਨੀ ਕੋ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ।
ਸ੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਵੇ ਅਰ ਗੁਰ
ਬਾਣੀ ਹੀ ਪੜੈਂ ਸੁਣੈ। ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਸਿਨਆਸੀ ਮੁਨੀ ਜੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਹੈ: ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਨੇ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕਾ ਬੜਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਆ ਹੈ, ਕਿਉਂ। ਤਾਂ ਯੋਗੀ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਦੇਤੇ ਭਏ
ਹੇ ਮੁਨੀਸ਼ਵਰ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਬਾਣੀ ਪਰਮ ਹੀ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰੇਮਾ ਹੈ, ਪੱਖ ਪਾਤ ਸੇ ਰਹਿਤ
ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ ਉਸਤਤੀ, ਅਰ ਸਭ ਵੇਦੋਂ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਮੇਂ। ਏਕ ਦਿਨ ਸਨਿਆਸੀ ਮੁਨੀ ਜੀ
ਸ੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਰਾਮ ਜੀ ਸੇ ਧੀਰ ਯੋਗ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਤਬ ਯੋਗੀ ਰਾਜ ਕੋ ਜਿਤਨਾ ਯਾਦ ਥਾ
ਸੁਨਾਇਆ ਪੁਨਾ ਕਹਤ ਭਏ ਹੇ ਮੁਨੀਸ਼ਵਰ ਜੀ ਜੋ ਪੂਰਨ ਯੋਗ ਵਿਧ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਆਪ ਕੋ ਲੋੜ ਹੈ ਤੁ ਨਾਂਗੀ
ਨਗਰ ਮੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਉਨ ਸੇ ਪੂਛ ਲੇਵੇ ਜਾਇ ਕੇ । ਜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਦਾਨੇ ਸੇ ਰਹੇ ਹੁਏ ਖਾਤੇ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੈਂ, ਅਰ ਮੈ ਮੁਠੀ ਭਰ ਦਾਨੇ ਕੇ ਸਮ ਹੋਂ। ਜੋ

ਪਠਾਨ ਸਰਦਾਰ ਸਰਕਾਰ ਸੇ ਭੀ ਆਕੀ ਰਹਿਤੇ ਸੇ ਸੋ ਭੀ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੇ ਮੋੜਦੇ।
ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰਦਾਰ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਸੰਤੋਂ ਨਿਕੱਟ। ਹੇ ਭਗਵਾਨ,
ਏਕ ਬਾਰ ਪਠਾਨ ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਓਨਾ ਨੂੰ ਕੈਦ ਆਦਿਕ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਭੀ ਦੁਖ ਨਹੀਂ
ਦੇਵਾਂਗੇ ਕੇਵਲ ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਸਗੋਂ ਸਿਰੋਪਾਇ ਦੇ ਕੇ ਰੁਖਸਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਐਸੇ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਕੀ
ਸੋਟੀ ਦੇਵਤੇਭਏ ਅਪਨੀ, ਸੰਤ। ਸੈਂਟੀ ਕੀ ਆਨ ਸਭ ਪਠਾਣ ਮਾਨਤੇ ਥੇ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਸਰਦਾਰ
ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰਤਗਿਆ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨ ਕਰਕੇ ਸਭੈ ਪਠਾਨੋ ਕੋ
ਭੋਰੇ ਮੇ ਕੈਦ ਕਰ ਦੀਆ ਅਰ ਪਿਸਾ ਆਟਾ ਸ਼ਾਬਰ ਕਾ ਲੂਣ ਪਾਇਕੇ ਪਕਾਇ ਕਰ ਖਾਣੇ ਕਉ ਦੇਵੇ।
ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰਦਾਰ ਕੋ ਕਹਿਤ ਭਿਆ ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਪਠਾਨੋ ਕੋ ਚੰਗਾ ਸਿਰੋਪਾਇ ਦੀਆ,
ਤੇ ਸੰਗਲੋਂ ਸੇ ਬਾਧ ਕਰ ਭਾਰੀ ਕਸ਼ਟ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਆਪਨਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁੰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਛਡ
ਦੇਇ। ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਉਤਰ ਦੇਤਾ ਭਯਾ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮਸਾਲਾ ਦੇ ਫੁਲਕਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਚਾਹੁ
ਹੈ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਜਾਨਣ। ਅਰ ਓਹ ਪਠਾਣ ਭੋਰੇ ਮੇ ਦੁਖੀ ਹੋਇ ਕਰ ਬਿਆਕੁਲਤਾ ਕੋ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ ਹੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕਸ਼ਟ ਸੇ ਛੁਡਾਵੋ।
ਤਬ ਸੰਤ ਜਾਇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਤੇ ਭਏ। ਤਤ ਛਿਨ ਆਪੇ ਹੀ ਸਭ ਕੇ ਸੰਗਲ ਛੂਟਤ ਜਾਤੇ ਭਏ, ਸੰਤ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਸਭ ਕੋ ਭੋਰੇ ਸੇ ਬਾਹਿਰ ਨਿਕਾਸ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹ ਕੀ ਤਰਫ ਭੇਜ ਦੀਆ। ਪਹਰੇਦਾਰ
ਖੜੇ ਹੀ ਰਹੇ ਉਨ ਕੋ ਕੁਛ ਦਿਖਾਈ ਨਾ ਦੇਤ ਭਯਾ। ਪੀਛੇ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੰਤੋਂ ਕੋ
ਜੋ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਅਬ ਕੀ ਬੇਰ ਮੈਂ ਸਿਰੋਪਾਇ ਹੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਇਕ ਵੇਰ ਮੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਦੇਵੋ।
ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਮੱਥੇ ਨ ਲਾਵਤੇ ਭਏ। ਅਰ ਕੋਪ ਕਰਤੇ ਭਏ। ਕੁਛ ਕਾਲ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸਰਕਾਰ
ਨੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਮੇ ਬੁਲਾਇ ਕਰਿ ਐਸੀ ਤਾੜਨਾ ਕਰੀ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ, ਸੰਤੋਂ ਕੀ
ਅਵਿਗਯਾ ਕਾ ਫਲ ਪਾਵਤਾ ਭਿਆ। ਸਾਖੀ ਗਿਆਨ ਕੇ ਮਿਆਨ ਕੀ। ਏਕ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ
ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਹਜੂਰ ਜਾਵਤੇ ਭਏ। ਸਾਹਿਬਾਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ। ਹੇ ਗਿਆਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਗਿਆਨ ਕਾ ਮਿਆਨ ਕੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਉੱਤਰ ਦੀਆ
ਆਪ ਕੇ ਚਰਨ ਕੰਵਲੋਂ ਕਾ ਜਾਨਣਾ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਸਾਹਿਬਾਂ ਕਹਾ ਲਿਹਾਜ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਛੱਡ ਕੇ
ਜੋ ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਾ ਆਪ ਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀਏ। ਸਾਹਿਬਾਂ ਕਹਿਆ
ਗਿਆਨ ਕਾ ਮਿਆਨ ਸੰਤੋਖ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਤਲਵਾਰ ਸੰਤੋਖ ਰੂਪੀ ਮਿਆਨ ਸੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਮ
ਨਹੀਂ, ਪੁਨਾ ਕਹਾ ਜੋ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਉ ਸਰਕਾਰੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਕਰੋ। ਭਾਈ ਸੰਤ ਜੀ
ਕਹਾ ਜੀ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਮਨਿਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਾ ਦੁਖ ਪਾਵੇਂਗੇ। ਸੋ ਪੀਛੇ ਪਛਤਾਵਤੇ
ਭਏ। ਗਿਰਬਾ ਤ੍ਰਾਹ ਕਥਨੀ। ਆਬ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਤੇ
ਹੂਏ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਉ। ਸਾਚ ਤਖਤ ਸੁਲਤਾਨ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਹੈ, ਤਿਸਕਉ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਪਰਮ ਧਾਮ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਮੰਦ੍ਰ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਮੇਰੀ ਨਿਮਸਕਾਰ
ਹੋਇ। ਮਹਾਂ ਵਿਸਨ ਮੂਰਤੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਅਬ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਮਾਪਤੀ

ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਕੋ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਝੰਡੇ ਸਾਹਿਬ ਕਉ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਰਾਇ ਸਭ ਕੋ ਡੰਡਵਤ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ। ਜਿਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਇਹੁ ਗ੍ਰੰਥ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੀ ਪੂਰਨਤਾ ਭਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਨਿਓ ਕੇ ਬੰਦਵਤ ਇਹੁ ਹੂਆ ਹੈ। ਸਤਿ ਗੁਰ ਕੀ ਲੀਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਗੁਣ ਵਾਰ ਤਥਾ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਸੰਤ ਗ੍ਰਿਥ ਹੈ ਜੋ ਬਡੇ ਕਵੀਓ ਮਗਨ ਬੁਧੀਜਨੋਂ ਕਰ ਬਨੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਾਂ ਬਡੇ ਨਦ ਨਦੀਆਂ ਸਰੋਵਰੋਂ ਵਤ ਹੈਂ। ਤੇ ਇਹ ਅਲਪ੍ਰ ਕੂਪ ਜੈਸਾ ਭਗਤਿ ਰਤਨ ਸਾਗਰ ਨਾਮਾ ਗ੍ਰਿਥ ਪਰ ਜੋ ਜਲ ਕੀ ਇਛਾ ਵੰਤ ਪੁਰਸ ਹੈਂ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਡੋਰੀ ਲੇਕਰ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪਾਤ੍ਰ ਭਰ ਲੇਵਨੈਗੇ ਸੁਧਾਰੂਪ ਜੋ ਹਰੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਗਿਆਨਾ ਰੂਪੀ ਚੱਸਖਾਂ ਪਰ ਧਾਰ ਕੇ। ਉਹ ਆਪ ਭੀ ਸਨਾਨ ਪਾਨ ਹੀ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾ ਨੂੰ ਭੀ ਕਰਾਵਹਿਗੇ। ਕਿਆ ਸਮਝੇ ਸਮਝਾਵੈਗੇ ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਭੰਵਰੇ ਸੋ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੋਏ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖ ਨਿਰਵਾਸੀ ਸੁਧ ਸਾਂਤ ਕੇ ਦੇਸ ਕੇ ਬਾਸੀ ਹੈ ਸਭੀ। ਤਾਂ ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਤਤ ਬੇਤਾ ਸਮ ਦਰਸੀ ਪਰ ਤਾਤਪਰਜ ਉਨ ਕਾ ਹੈ ਕਹੀ ਹੈ। ਏਕ ਹੀ ਆਤਮਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਹਾਰੇ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਕੋਟ ਘਟ ਜਲ ਕਰਿ ਪੂਰਨ ਮੈਂ ਏਕ ਚੰਦ ਭਾਸੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਭੀ ਦੇਹ ਘਟ ਮੇ ਏਕ ਚੈਤਨ ਹੀ ਚੰਦ ਦੇਖੇ ਹੈਂ, ਸੋ ਸੰਤ। ਆਸ ਤੇ ਉਦੱਮ ਕਰਦੇ ਭਾਸਦੇ ਤ੍ਰੈਂ ਹੈਂ, ਏ ਪਰ ਰੰਗਤਾ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈਂ, ਪ੍ਰਛੂਨੇ ਬੀਨ ਵੱਤ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਰਖ ਰੋਗ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਕਰ ਦਾਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਸੋਈ, ਨਿਹਕਰਮੀ ਹੈਂ। ਸੋ ਐਸੇ ਜੋ ਨਿਰਵਾਸੀ ਹਹੈਂ, ਸੋ ਤਿਨ ਕ੍ਰੀ ਜਾਗ੍ਰਤ ਅਵਸਥਾ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ ਰੂਪ ਹੈ। ਭੋਗ ਰੂਪ ਮਲਨਤਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਜਿਨੋ ਧੁਰ ਤੋਂ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਰਸ ਕੇ ਰਸੀਹਐ ਹੂਏ ਹੈ। ਤਿਨੋ ਨੇ ਸੁਮੇਰ ਪੁਨਾ ਕੈਲਾਸ ਜਿਤਨਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਪੁਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਖੀਰ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ, ਸੋ ਇਤਨਾ ਦੂਧ ਦਾਨ ਕੀਆ ਹੈ, ਗੋਬਿੰਦ ਅਰਥ। ਤੇ ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਅਪਸਰਰਾ ਸਿੰਗਾਰੋਂ ਸਹਿਤ ਇਹੁ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਤਿਨੋ ਦਾਨ ਕਰੀ ਹੈਂ। ਰਤਨਾ ਕੀ ਜੋ ਖਾਣੀ ਹੈ ਦਿਵਾਜ ਵੰਤ ਪਲੰਘ ਸੇਜਾ, ਰਾਜ ਭਾਗ, ਤਿਨਾ ਹੀ ਪੁੰਨ ਕਰਾ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਅਰ ਅਨਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਮਧਰ ਭੋਜਨ ਖਟ ਰਸਿ ਤਿਨਾ ਹੀ ਪੁਨੀ ਕਰੇ ਹੈਂ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਉਤੱਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਉ। ਜਿਨੋਂ ਇਨ ਕੀ ਇਛਾ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾਰਣਿ ਤਿਨੋ। ਸਰਬ ਸਾਧਨ ਜੋਗ ਜਗ ਜਪ ਤਪ ਕ੍ਰਿਆ ਹੀ ਭੀ ਤਿਨ ਨਹੀ ਕਰੈ ਹੈਂ, ਜਿਨਾ ਇੱਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਸਿਮਰਿਆ ਹੈ। ਤੇ ਧੰਨਤਾ ਯੋਗ ਹੂਏ ਹੈਂ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਲੋਕਾਂ ਮੇਂ, ਧੰਨ ਤਿਨ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਈ ਸੇਵਕਾਦਿ। ਤਿਨ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਪਰਿ ਪੁਸਪਾਜੁਲ ਦੇਵਤਾ ਡਾਰਤੇ ਹੈਂ। ਜੈ ਜੈ ਧੁਨੀ ਕਰ। ਧੰਨ ਸੋ ਗਾਵ, ਧੰਨ ਸੋ ਛਾਂਵ, ਧੰਨ ਪੁਨੀਤ ਕਉਬ ਸਭ ਲੋਇ। ਤੇਈ ਜਗਤ ਮੈਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਰ ਹੈ, ਕਿਆ ਤਿਨ ਕਾ ਵੈਰੀ ਕੋਈ ਜਨਮਿਆ ਨਾਹੀ, ਪਰ੍ਹੂ ਮੰਡਲ ਮੇ। ਵਿਸਨ ਜੀ ਕਾ ਚੱਕਰ, ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੀ ਕਾ ਤ੍ਰਿਸੂਨ, ਦੇਵੀ ਜੀ ਕੀ ਤਲਵਾਰ, ਹਨੂਮਾਨ ਕੀ ਗਦਾ, ਕੋਈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕੋ ਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤਾ। ਸੋਭਾ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਜੋ ਹੈ ਇਹੁ ਕੀਰਤੀ ਤਿਨੋ ਹੀ ਕੀ ਕਰੀ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਲੋਇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੋ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ, ਤੈਸੇ ਹੀ ਜਗਤ ਜੀਵ ਉਧਾਰ ਕਾਰਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਰੂਪ ਹੂਏ। ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦੇਵ ਜੀ, ਅਮਰੋਂ ਕੇ ਭੀ ਸੁਆਮੀ, ਤਿਨ ਕਰ ਪੂਜਨ ਜੋਗ। ਪੁਨਾ ਅਖੰਡ ਤੇ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ, ਸੁਧੀਜੋਤੀ ਰਤਰ ਵਿਰੂਪ ਪ੍ਰਚੰਡੀ. ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਰਮਣ

ਰੂਪ ਤਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚਰਨਾਰ ਬਿੰਦੋਂ ਪਰ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਹੋਇ। ਅਨੂਪਮ ਗੁਨਾ ਕਾ ਸਿੰਧੂ ਖੀਰ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਪੰਜਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਏ। ਖਸ਼ਟਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸੁਰਪੇਨ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਪਾਲਕ ਅਰ ਦਲ ਘਾਲਕ। ਸਪਤਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਮੂਰਤੀ। ਅਸ਼ਟਮੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜੜਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ। ਨਵਮ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਤੇਗ ਕੇ ਬਹਾਦਰ ਅਨੀਤ ਤੇਗ, ਪੁਨਾ ਬਾਹਜ ਤੇਗ, ਸਤ੍ਰੂਆਂ ਕੇ ਸਮੂਹ ਕੋ ਜਿਨੋ ਨੇ ਗਿਆਨ ਖੜਗ ਕਰਿ ਦੂਤਾਂ ਕੋ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰ ਛਡਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਧੰਨ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਸਦਾ ਜੈ ਹੋਵੈ। ਪੁਨਾ ਦਸਮੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੁ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਭਗਵਾਨ, ਮਹਾਂ ਰਾਜ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈ ਸੋ ਦਸੋ ਇਹ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਅਖੰਡ ਜੋਤੀ ਕਰ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਨ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਨੀ ਪਰ ਧਾਰ ਧਾਰ ਕਰਿ। ਹੇ ਸਤਿਗੁਰੋ ਇਹੁ ਦਾਨ ਦੇਹੋ, ਹੇ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਹੋ, ਦਿਆਲੂ, ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ, ਨਾਮ ਦਾਨ, ਸੀਲ ਦਾਨ, ਸੰਤੋਖਦਾਨ, ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਦਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਕੇ ਸਨਾਨ, ਤੇਰੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਕੋ ਧਿਆਨ ਭੁਮਾਗੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਨਿਰ ਅਹੀ, ਨਿਰ ਮਮ, ਨਿਰ ਮੋਹ, ਕਹੀਏ, ਹੇ ਦੇਵ। ਤੇ ਜੈਤੋਂ ਮੇਰੀ ਢੀਠਤਾ ਜਿਹੋ ਨਾ ਦੇਖਣਾ, ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਮਾਨ ਹੀ, ਕ੍ਰਿਤਮ ਤਮ, ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, ਪੁਨਾ ਔਰ ਦੋਖਾਂ ਕੇ ਦੋਖ ਜਿਉ ਮੈ ਕੌਨ ਕੌਨ ਮੈ ਕਹੋਂ ਜੋ ਦਸ ਬੀਸ ਅਵਗੁਨ ਦਿਖਾਇ ਕਰ ਮੈ ਲਜਾਇਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। "ਜੇਤਾ ਸਮੁੰਦ ਸਾਗਰ ਨੀਰ ਭਰਿਆ ਤੇਤੇ ਅਉਗਣ ਹਮਾਰੇ। ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਕਿਛੁ ਮੇਹਰ ਉਪਾਵਹੁ ਡੁਬਦੇ ਪਾਥਰ ਤਾਰੇ"। ਸਮੁੰਦਰ ਬਡੇ ਤੇ ਸਾਗਰ ਸਾਗਰ ਤੇ ਬਡੇ ਕਾ। ਪੁਨਾ। "ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਹਮ ਅਪ੍ਰਾਧੀ। ਕਿਆ ਮੁਹ ਲੈ ਬੋਲਹੁ ਹਮ ਗੁਨਨ ਸੇਵਾ ਸਾਧੀ"। ਡੁਬਦੇ ਪਾਥਰ ਮੇਲ ਲੈ ਤੁਮ ਆਪੇ ਸਬਦੇ ਮੇਲ ਮਿਲਾਈ ਹੈ। ਜੋ ਏਤੀ ਬੰਡੀ ਗਰੀਬੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਕਰੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਵਰ ਕਿਸੀ ਤੁਛ ਨੇ ਕਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹੁ ਜੋ ਗਰੀਬੀ ਭੀ ਬਡੇ ਗੁਨ ਵੰਤੋਂ ਤੇ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ ਕੇ ਮਾਇਆ ਕੇ ਮੋਹ ਕਰਿ ਮੋਹਤ ਹੈ ਅਗਿਆਨ ਤਿਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ। "ਅਪਨੀ ਕਰਨੀ ਕਰ ਨਰਕ ਹੂ ਨ ਪਾਵੈ ਠੌਰ ਤੁਮਰੇ ਬਿਰਦ ਕੇ ਆਸਰੇ ਸੰਭਾਰ ਹੌ"। ਐਸੇ ਸਮਝ ਕਰ ਕਿਛ ਸਹਿਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ਜੋ ਯਾਂ ਤੇ ਭੀਨੀ ਭੀ ਅਤਦੀਨਤਾ ਹੋਇ ਤਾਂ ਮੈ ਲਿਖੋ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹੁ ਜੋ ਮੇਰੇ ਅਵਗੁਨ ਲਿਖਨੇ ਅਰੁ ਕਥਨ ਤੇ ਅਕਥਨੀਯ ਲਿਖੇ ਕਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਤੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੋ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਦਾਸਨ ਦਾਸ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਣ ਮੁਝੈ ਰਾਖੋ, ਅਗੁਨ ਜਾਣ ਕੇ, ਜੋ ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋਂ ਸਰਧਾ ਕਰਿ। ਜਾਤੇ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਹੋ ਕਰ ਆਪ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਪਾਊਂ। ਹੋਰ ਸਰਬ ਸੰਤਾਂ ਕਉ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਹੋਇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਭਾਈ ਘਨਸ਼ਯਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਜੀ ਭਾਈ ਅੜਣ ਰਾਮ ਜੀ। ਭਾਈ ਭਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਭਾਈ ਸਹਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਹੋਰ ਸਰਬ ਸੰਤ ਜੋ ਭੂਤ ਕਾਲ ਮੇ ਭਏ ਹੈ, ਅਰ ਵਰਤਮਾਨ ਜੋ ਹੈਂ, ਪੁਨਾ ਭਵਿਖਤ ਮੇਂ ਜੋ ਹੋ

ਹੇ ਚੌਦਿਸ ਭਵਨ ਮੋਂ ਸਰਬ ਕੋ ਇਸ [illegible] ਕੀ ਅਭਬੰਦਨਾ ਹੋਇ, ਡੰਡਵਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰ ਸੇ, ਗਲ ਅੰਚਰਾ ਅੰਜਰਾ ਪਾਏ ਕੇ, ਜੁਗਲ ਹਾਥ ਜੋੜ ਕਰ। ਮੇਰੇ ਸੀਸ ਪਰ ਕਰ ਕਮਲ ਧਾਰੋ, ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਹਾਥ ਲਿਲਾ ਪਰ ਧਾਰਨ ਸੇ ਕੁਲੇਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਤੇ ਸੁਲੇਖ, ਜੋ ਥੋੜੇ ਭਾਗ ਹੈਂ ਸੋ ਆਇ ਪ੍ਰਗਟਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਤਿਸੰਗ ਕੀ ਰੁਚੀ ਬਢਤੀ ਹੈ, ਇਸੀ ਤੇ ਜੀਵ ਕਾ ਕਲਿਆਨ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਨਿਸਚੇ ਕਰਿ।

ਅਬ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਨਾਮ ਪੂਰਬਾਰਿਧਕਾ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ। ਉਤਰਾਰਿਧ ਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ। ਇਹੁ ਮੂਲ ਰੂਪ ਜਰ ਤਰੂਆਂ ਕੀ ਸਾਖਾ ਸੋ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬੋਧਜੀਤ ਗੀਤਾ ਨਾਮ ਗ੍ਰਿਥ ਗੁਰਸਿਖ ਸੰਬਾਦਿ। ਪੁਨਾ ਗੁਰ ਦਸਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਗਰੰਥ ਉਤ੍ਰਾਰਧ ਮੈ ਸੁਧਾਸਰ ਖੰਡ ਭੀ ਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਪੁਨਾ ਭਗਤਿ ਰਤਨ ਸਾਗਰ ਨਾਂ ਦੂਜਾ। ਪੁਨਾ ਬਿਨੈ।

ਹੇ ਸੰਤੋ, ਗੁਣਵੰਤੋ, ਧਨਵੰਤੋ ਬੁਧਿਵੰਤੋ, ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਹੀਓ, ਮੇ ਮੂਰਖ ਕੀ ਹੀਨਤਾ ਦੇਖ ਸੁਣ ਕਰਿ [illegible] ਨ ਹੋਣਾ। ਜੈਸੇ ਧਾਰੁਣਾ ਤਥਾ ਬਨਾਇ ਲੇਣਾ। ਜਾਂ ਤੇ ਬਿਗੜੀ ਬਾਤੋਂ ਸੰਤ ਸਜਨ ਹੀ ਸੁਧਾਰਣਹਾਰੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਇਹੁ ਤੁਮਾਰੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿਖ ਹੈ। ਆਪ ਖਿਮਾਸਰੂਪ ਹੋ, ਜੈਸੇ ਬਾਲਕ ਕੇ ਤੋਤਰੇ ਵਚਨ ਸੁਨ ਸੁਨ ਕਰ ਬਡੇਜਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੀ ਹੋਤੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਭੀ ਆਪ ਕਾ ਇਆਣਾ ਬਾਲਕ ਹੋਂ, ਅਸੀਰ ਵਾਦ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਸੋ ਇਹੀ ਖੁਸੀ ਮੋ ਪਰ ਹੋਇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਚਿਤ ਆਵੈ ਤੇ ਕੌਪਟ ਕਾ ਤਿਆਗ ਹੋਵੈ ਰਿਦਿਓਂ। ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਜਸ ਕਰਤਿਆਂ ਰਿਦਾ ਡੁਲਾਇਮਾਨ ਨਾ ਹੋਵੈ।

ਵਿਸੇ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਪਵਨ ਤਰਫੋਂ ਆਪ ਪਰਬਤ ਰੂਪ ਰਿਲਾ ਹੋਵਉ, ਹੇ ਕਰੁਣਾ ਰੂਪ, ਖੀਰ ਕੇ ਸਾਗਰ। ਗਰੀਬਕਾਰ ਕੀ ਬੇਨਤੀ। ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਰਮਣ ਰੂਪ, ਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ, ਇਹੁ ਨਿਸਚਾ ਹੋਵੈ ਜੈਸੇ ਤੇਰਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਹੈ। "ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਾਉ ਤਹਾਂ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਮ ਸੋ ਠਾਕੁਰ ਅਵਰ ਨ ਦੇਵਾ। ਤੁਮਰੇ ਭਜਨ ਕਟੇ ਜਮਫਾਸਾ। ਭਗਤਿ ਹੇਤ ਗਾਵੈ ਹਰਿ ਦਾਸਾ।

ਪੁਨਾ ਇਹ ਬਚਨ ਰੂਪ ਪੁਸਪਾ ਜੁਲ ਸਿਖ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਰ ਭੇਟਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੁਮਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਸੀਸ ਧਰਨੀ ਪਰਵਾਰ ਕੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸਕੇ ਜੋ ਸ੍ਰੋਤਾ ਵਕਤਾ ਹੈ, ਲੇਖਕ ਵਾ ਅਨੋਦਕ, ਜੋ ਸੁਣਕਰਿ ਨਾਮ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ, ਸਰਧਾਲੂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੋ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਤੇਰੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਕੀ ਅਵਰਾਣ ਭਗਤੀ ਹੋਵੈ, ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ, ਇਹੁ ਦਇਆ ਦਾਨ ਕਰਦੇਹੋ। ਹੇ ਦਿਆਲ। ਇਹੁ

ਸੰਤ ਸ਼ਾਮ ਸੁਣੰਤੇ ਪੜੰਤੇ ਲਿਖੰਤਿਆਂ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚਿਤ ਚੇਤੇ ਆਵੈ, ਹੇ ਗੁਰੋ। ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਹੈ, ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਤੇ। ਜਨਮ ਪਦਾਰਥ ਪਾਇਕੇ ਸੁਫਲ ਹੋਇਗਾ ਗੁਰਾਂ ਦੁਆਰਿਓਂ ਨਾਮ ਪਦਾਰਥ ਪਾਇਕੇ, ਤਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨ ਪਦਾਰਥ ਹੋਵੈਗਾ।

ਜੋ ਕਿਆ ਹਰਿ ਭਗੌਤੀ ਰੂਪ ਮਾਤਾ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਪੁਤ੍ਰ ਜਣੈਗੀ। ਬ੍ਰਹਮਨੇਸਟਾ ਤਿਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰਮ ਮੰਗਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਇਸ ਕੋ ਪੜ੍ਹੈਗਾ ਵਾ ਸੁਣੈਗਾ, ਸਰਧਾ ਕਰਿ, ਰਿਧਿ ਸਿਧ ਸੁਤ ਬਿੱਤ ਸੰਪਦਾ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਸਿਧੀ ਚਤਰ ਫਲੋਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੂਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੋਖ ਤੇ ਪੁਰਸੋਤਮਾ ਕੋ ਜੋ ਹਰੀ ਪੁਰਸੋਤਮ ਕੇ ਜਸੀਆ ਹੈ। ਰੋਗੀ ਅਰੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਇਸ ਗ੍ਰਿੰਥ ਕੋ ਜੋ ਕਪਟ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸਰਧਾ ਸੁਕਤ ਸੁਨਣ ਪੜ੍ਹਣਗੇ ਅੰਤ ਸੁਖੇਣ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸੋ ਗਤ ਕੋ ਪਾਵੇਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਪਕੇ। ਧੰਨ ਗੁਰੂ, ਸਤਿਗੁਰੂ, ਹਰੇ ਰਾਮ, ਹਰੇ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਰਾਮ, ਹਰੇ ਹਰੇ। ਹਰੇ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਹਰੇ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਹਰੇ ਹਰੇ। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਸਿੰਧੂ ਗ੍ਰੰਥੇ ਉਤ੍ਰਾਰਧੇ ਇਸੈ ਫਲ ਗੁਰ ਅਗ੍ਰ ਜ੍ਞਾਸਾ ਵਰਨਨੰ ਇਕਵੰਜਾਹ ਹੁਲਾਸ। ੫੧ ।

ਜੇਠ ਮਾਸ [illegible] ਥਿਤ ਹਾੜ ਵਦੀ ਏਕਮ ਸੰਮਤ ੧੯੭੧ ਗ੍ਰਿੰਥ ਸਮਾਪਤੰ, ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਭ ਮਸਤੂ ਸੁਭੰ ਮਸਤੂ ਸੁਭੰ ਮਸਤੂ। ਸੰਪੂਰਨੰ। ਸੰਪੂਰਨੰ। ਸੰਪੂਰਨੰ। ੧੯੭੧ (1914)
ਸੁਭ ਹੋਇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਹਰੀਓ ਅੰਤਰਆਤਮ ਬ੍ਰਹਮ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇ ਨਮਾ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਚਰਨ ਕਮਲੇ ਭਿਯੋ ਨਮ: ਪਰਮ ਧਾਮ ਜੀ ਕੀ ਜੈ ਹੋਵੈ ਸੱਚ ਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ। C Last Sakhi

ਸੰਮਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ੪੪੬ ।

ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਅਡਣ ਸਾਹਿਬ

੧ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਅਡਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ। ਜਿਸਦੇਸ ਵਿਖੇ ਅੱਟਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਭਾਈ ਅਡਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਤਿਸ ਦੇਸ ਕੇ ਚਉਧਰੀ ਕਾ ਦੀਵਾਨ ਖਤ੍ਰੀ ਸੀ। ਤਿਸ ਨੇ ਦਸਾਂ ਹਰਟਾਂ ਕੀ ਮਾਫ਼ੀ ਕਾ ਪਟਾ ਭੇਟਾ ਕਰ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ। ਇਸ ਪਟੇ ਤੇ ਚਉਧਰੀ ਦੀ ਮੁਹਰ ਭੀ ਲਗਵਾ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਆਪ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਵਾਣ ਕਰੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸੰਤ ਸਾਧ ਬਹੁਤ ਆਪ ਪਾਸ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਓਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਗਤਿ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਹੋ ਜਾਇਗੀ। ਤਬ ਸੰਤ ਮੁਕਟ ਮਣੀ ਜੀ ਕਹਾ: ਹੇ ਭਾਈ ਦੀਵਾਨ ਜੀ, ਬੁਧੀਵਾਨ ਪੁਰਖ ਜੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਪਿੱਛੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰਨੇ ਕਰ ਹਰਖ ਸੋਕ ਉਤਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ । ਅਬ ਇਹਨਾਂ ਹਰਟਾਂ ਦੀ ਇਹੁ ਗਲ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ ਦਸ ਖੂਹ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਲਿਆਏ ਹੋ ਪਰ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਇੰਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਖ ਥੋੜਾ ਤੇ ਦੁਖ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਪਟਾ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਲਿਆਏ ਹੋ ਸਾਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਤੁਸਾਡਾ ਭਉ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਲੇਖੇ ਲਾਏ। ਦੀਵਾਨੋਵਾਚੁ। ਆਪ ਆਖਦੇ ਹੋ ਜੋ ਇਸ ਪੱਟੇ ਦੇ ਦੁਖ ਬਹੁਤ ਹੈਂ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦਾਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਵੋ। ਸੰਤ ਜੀ ਵਾਚੁ: ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਜਬ ਅਸੀਂ ਹਰਟਹੁ ਦਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤਬ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਸਭ ਕੋ ਪਤਾ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਤਾਂ ਲਗ ਹੀ ਜਾਏਗਾ, ਸੋ ਤੁਮਾਰੇ ਦੇਸ ਮੇ ਕਈ ਮੁਲਾਂ, ਕਈ ਸਈਅਦ, ਕਈ ਕੁਰੈਸੀ, ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਾਰੇ ਜਾ ਜਾ ਕੇ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਗੇ ਜੋ ਜੀ ਹਿੰਦੂ ਫ਼ਕੀਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਦਸ ਚਲਦੇ ਹਲਟ ਦਿਤੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਕਰ ਚੰਗਾ ਜਾਣੀਦਾਂ ਹੈ। ਇਹੁ ਗਲ ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹੁ ਭੈ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮਤਾ ਚੌਧਰੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਪੱਟਾ ਮੋੜ ਨਾ ਲਵੇ। ਦੂਜਾ ਐਸੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾ ਵੈਰੀ ਸਮਝਾਂਗੇ। ਸੋ ਪੱਟਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵੈਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਬੈਠਾ ਹਾਂ। ੧ । ਦੂਜਾ ਦੁਖ ਸੁਣੋ। ਅਬ ਜੋ ਆਈ ਸੂਰਤ ਨਾਲ ਸਾਧ ਭਉ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਬ ਹਰਟ ਲੈ ਲੀਤੇ ਤਬ ਜੋ ਆਵੇਗਾ ਤਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮਨਸਾ ਨਾਲ ਭਾਉ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਮਤ ਇਹੁ ਮਨੁਖ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਹੋਵੇ ਅਰ ਸਾਡੀ ਨਿੰਦਾ ਓਨਾਂ ਪਾਸ ਜਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਟਹਿਲ ਕਰੀਏ ਜੋ ਸਾਡੀ ਉਸਤੱਤ ਜਾਇ ਕਰੈ। ਤਾਂ ਏ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਰਹੀ ਤੇ ਹਰਟਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਚਲੀ। ਤਾਂ ਹਰਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸਾ ਭਲੀ ਹੈ। ੨ । ਤੀਜਾ ਦੁਖ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਹਮ ਉਦਿਆਨ ਵਿਖੇ ਰਹਿਨੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਮੋ ਦਇਆ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਭੋਜਨ, ਕੋਈ ਦੁਧ, ਕੋਈ ਕੁਛ ਕੰਨੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਨੇ ਬਨਾਏ ਭੋਜਨ ਬੈਠੇ ਛਕਨੇ ਹਾਂ। ਹਰਟ ਲੈ ਲੀਤੇ ਤਾਂ ਪੂਜਨੇ ਵਾਲੇ ਸਭ ਪੂਜਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਕੋਈ ਕਹੇਗਾ ਤੁਸਾਡੇ ਹਰਟਾਂ ਦੇ ਗੰਨੇ ਨਹੀਂ ਚੂਪੇ, ਕੋਈ ਕਹੇਗਾ ਸਾਗ ਨਹੀਂ ਖਾਦਾ, ਕੋਈ ਕਹੇਗਾ ਛਲੀਆਂ ਤਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਕੋਈ ਕਹੇਗਾ ... ਨਹੀਂ ਛਕਿਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਰਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਭਲੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ। ੩ । ਚੌਥਾ

ਇਹੁ ਹੈ ਜੋ ਕਟੰਬ ਕੋਲੋਂ ਅਸੀਂ ਬਾਵਰੇ ਤੇ ਨਿਕੰਮੇ ਬਣ ਕੇ ਛਡੇ ਹਾਂ। ਜਬ ਹਰਟ
ਲੈ ਲੀਤਾ ਤਬ ਕਟੰਬੀ ਦੁਆਲੇ ਆ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਅਰੇ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਨਿਕੰਮਿਆਂ ਜਾਣ ਕੇ ਵਡਿਆ ਸੀ
ਅਬ ਤੋਂ ਹਰਟ ਚਲਾਏ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਭੀ ਖਾਵਣ ਨੂੰ ਟੁਕੜਾ ਦੇਹਿ। ਜਬ ਢੀਠ ਹੋ ਕੇ ਦਰ ਤੇ [illegible]
ਤਾਂ ਫੇਰ ਕੌਣ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਰਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਸਾਡੇ ਪਾਸੋਂ ਲਹਿਣੇ ਵਾਲੇ [illegible] ਹਨ
ਅਸੀਂ ਕੁਟੰਬ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਦੁਖ ਤੋਂ ਛੁਟੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ੪ । ਪੰਜਵਾਂ ਦੁਖ ਇਹੁ ਹੈ ਜੋ ਉਦਿਆਨ
ਵਿਖੇ ਤਸੱਕਰਾਂ ਕਾ ਭੈ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੀਵਾ ਜਗਾਈ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਚੋਰ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਸਾਡਾ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅਪਣਾ ਮਿਤ੍ਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਹਰਟ ਲੀਤੇ ਤਬ ਮਾਇਆ
ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਵਧ ਜਾਏਗਾ। ਤੇ ਚੋਰ ਸਸਤ੍ਰ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੂਰ ਨ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਂਵੇ ਸਾਧ ਸਸਤ੍ਰ ਨਹੀਂ
ਰਖਦੇ ਪਰ ਫੇਰ ਤਾਂ ਅਵਸ਼ ਹੀ ਰਖਣੇ ਪੈਣਗੇ ਤੇ ਜੁਧ ਜੇ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕਈ ਮਨੁਖ ਭੀ ਤ ਮਰਨ[illegible]
ਅਪਨਾ ਮਰਿਆ ਤਾਂ ਭੀ ਦੁਖ ਤੇ ਜੇ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਮੋਇਆ ਤਾਂ ਭੀ ਦੋਖ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਸਾਧ [illegible]
ਨੂੰ ਭੁਇੰਹਿਰ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਚੋਰ ਅਪਨਾ ਵੈਰ ਕਢਣਗੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਰਟ ਨਾ ਲੈਣੇ ਹੀ ਭਲੇ ਹਾਂ [illegible]
ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਭੌ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ੫ । ਛੇਵਾਂ ਦੁਖ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਜਿਤਨੇ ਬੈਰਾਗੀ ਸੰ[illegible]
ਹਨ ਅਸੀਂ ਨਿਰਧਨ ਹੋ ਕੇ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਲਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਉਹ ਝਗੜਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ [illegible]
ਪਰ ਜਦ ਉਹ ਸੁਣਨਗੇ ਜੋ ਏਹਨਾ ਦੇ ਤਾਂ ਹਰਟ ਚਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਖੂਬ ਝਗੜਾ ਕਰਨਗੇ [illegible]
ਭਲੇ ਭੋਜਨ ਅਮੋਲ ਅਰ ਹਡੀਮਾ ਅਰ ਬਸਤ੍ਰ ਮੰਗਣਗੇ। ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਤੋ ਜਾਈ ਦੂਜੀ ਆ ਬੈਠੇਗੀ।
ਇਸੀ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਉਧ ਵਿਹਾਇ ਜਾਏਗੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਰਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਬੈਰਾਗੀਆਂ
ਸੰਨਿਆਸੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਭੀ ਛੁਟੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ੬ । ਸਤਵਾਂ ਦੁਖ ਇਹੁ ਹੈ ਜੋ ਜਬ [illegible]
ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਭ ਕਿਸਾਨ ਭੀ ਕਾਣ ਕਢਾਵਹਿਗੇ। ਕੋਈ ਬੀਜ ਮੰਗੇਗਾ, ਕੋਈ ਬਲ[illegible]
ਕਹੇਗਾ ਅੰਨ ਹੋਇਆ ਥੋੜਾ ਹੈ ਤੇ ਮੰਗਦੇ ਬਹੁਤਾ ਹੋ। ਨਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗਊਆਂ ਘੋੜੇ ਜਦ [illegible]
ਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਧ ਛਡਣਗੇ ਤਦ ਓਨਾ ਦੇ ਖਸਮ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਫਿਰਆਦੀ ਆ[illegible]
ਜੇ ਛੁਡਵਾ ਦਿਤੇ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਸਾਣ ਰਾਜੀ ਨ ਰਹਿਣਗੇ, ਜੇ ਨ ਛੁਡਾਏ ਤਾਂ ਨਗਰਵਾਸੀ [illegible]
ਤਾਂ ਤੇ ਹਰਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਭਲੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਭਨਾ ਵੈਰਾ ਦੀਰਖਾਂ ਤੋ ਬਚੇ [illegible]
੭ । ਅਠਵਾਂ ਦੁਖ ਇਹੁ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਗੱਤੀ ਛਿਨ ਭੰਗਰ ਹੈ। ਜਬ ਸਾਡੇ [illegible]
ਸਰੀਰ ਛਪੁ ਜਾਣਗੇ ਅਰ ਹੋਰ ਸਰਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਹੋਰ ਮਅਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਤਦ ਓਹ ਹਰਟਾਂ [illegible]
ਅਨਾਜ ਆਪ ਲੈ ਲਿਆ ਕਰਨਗੇ। ਸਾ[illegible] ਦਾ ਸੁਭਾਉ ਆ[illegible]ਸੀ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਤਦ ਉਹ ਪੋਥਾ
ਲੈ ਕੇ ਚੌਧਰੀ ਪਾਸ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਕਹਿਣਗੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਦਸਾਂ ਹਰਟਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ [illegible]
ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫੇਰ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਦਸਾਂ ਖੂਹਾਂ ਕਿਏਠਿਆਂ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ [illegible]
ਭਾਸੇਗੀ। ਤਬ ਉਹ ਐਸੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਬਨਾਵੇਗਾ। ਦੇਖੋਜੀ ਸਿਰ ਤੇ ਟੋਪੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਤੇੜ [illegible]
ਹਨ ਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਖਤ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੇ ਸੰਤ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਰਟ
ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਵੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੇ ਸੰਤ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦਰਵਾਜੇ ਉਪੱਰ ਕਿਉ ਆਏ ਹੋ।

ਐਸੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਚਉਧਰੀ ਅੰਦਰ ਨ ਵੜਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਸੋ ਜਦ ਹਰਟ ਲੀਤੇ ਤਾਂ ਐਸੀ -ਧਿਰਕਾਰੀ ਹੋਈ ਕਿ । ਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛੱਕ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬੂਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ੮ । ਨੌਵਾਂ ਦੁਖ ਇਹ ਹੈ । ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਸਾਧੂ ਜੋ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਗੁਰਮਤ ਧਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਦ ਹਰਟ ਲੈ ਲੀਤੇ ਤਾਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਰਦਲਾ ਭੀ ਏਨਾ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਿਤੀਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੋ ਹਰਟ ਦੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਉਤਪਤਿ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ੯ । ਇਹੁ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਦੇ ਭਜਨ ਵਾਸਤੇ ਸੋ ਭਜਨ ਤਾਂ ਕਿਧਰੇ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ। ਹੋਰ ਹੀ ਝਗੜੇ ਸਾਡੇ ਗਲ ਆ ਪੈਣਗੇ। ਤੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੀਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿ ਜਸ ਦੇ ਬਿਉਹਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਤੇ ਕਿਰਤ ਭੀ ਕੇਵਲ ਇਤਨੀ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਮਹੁਤਾਜ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਰ ਜਦ ਹਰਟਾਂ ਦਾ ਧਾਨ ਖਾਦਾ ਤਾਂ ਆਲਸੀ ਹੋ ਜਾਵਹਿਗੇ। ਅਰ ਹਰਟਾਂ ਦੇ ਖੁਸ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁਵਾਰੇ ਉਦਰਨ ਮਿਤ ਢੂਂਡਦੇ ਫਿਰਾਂਗੇ। ਧਾਨ ਕੁਧਾਨ ਕਾ ਬੀਜ ਭੀ ਕੁਛ ਨਾ ਰਹੇਗਾ। ਹਰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੁਖ ਤਾਂ ਇਤਨੇ ਹਨ ਤੇ ਸੁਖ ਲੇਸਮਾਤ੍ਰ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੁ ਖੋਟਾਂ ਅਪਣੇ ਪਾਸ ਰਖੋ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਦੀਵਾਨ ਵਾਚ। ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਭਾਈ ਅਡਣ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਧੰਨ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰ ਹਨ ਜਿਨਾ ਪਾਸੋਂ ਆਪ ਨੇ ਦੀਖਿਆ ਲੀਨੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬੂਹੇ ਤੇ ਇਕ ਇੱਕ ਹਰਟ ਵਾਸਤੇ ਫਕੀਰ ਧੂਏਂ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਹਮ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਰਟ ਭੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ । ਆਪ ਨੂੰ ਘਰ ਆਕੇ ਦਸ ਹਰਟ ਅਰਪਣ ਕੀਤੇ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਆਪ ਜੈਸੇ ਹੀ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਤਿਆਗਿਆ ਹੈ, ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਦੁਖ ਆਪ ਨੇ ਹਰਟਾਂ ਦੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਸੁਣਾਏ ਹਨ ਸੋ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪੂਰੇ ਕਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਾਇਆ ਦੇ ਜੰਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਜੰਜਾਲ ਹੀ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਮਾਇਆ ਦੇ ਜੰਜਾਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਂਤ ਸਮਾਧੀ ਤਾਂ ਉਤਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਫੇਰ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਮਾਇਆ ਭੇਟਾ ਰੱਖੀ। ਤਾਂ ਓਹ ਭੀ ਨਾ ਲੈਣ। ਪਰ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ। ਸੋ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਾਈ ਹੋਰਤੇ ਪਾਇ ਛੱਡੀ। ੧ ।

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ।